

מסכת זבחים פרק א

דף ב,א משנה כל הזבחים שנזבחו שלא לשמן כשרים אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה חוץ מן הפסח והחטאת הפסח בזמנו והחטאת בכל זמן רבי אליעזר אומר אף האשם הפסח בזמנו והחטאת והאשם בכל זמן אמר רבי אליעזר החטאת באה על חטא והאשם בא על חטא מה חטאת פסולה שלא לשמה אף האשם פסול שלא לשמו יוסי בן חוני אומר הנשחטין לשם פסח ולשם חטאת פסולין שמעון אחי עזריה אומר שחטן לשם גבוה מהן כשרין לשם נמוך מהן פסולין כיצד קדשי קדשים ששחטן לשם קדשים קלים פסולין קדשים קלים ששחטן לשם קדשי קדשים כשרין הבכור והמעשר ששחטן לשם שלמים כשרין שלמים ששחטן לשם בכור ולשם מעשר פסולין:

דף ב,א גמרא למה לי למיתנא אלא שלא עלו ליתני ולא עלו לבעלים לשם חובה הא קמ"ל לבעלים הוא דלא עלו לשם חובה אבל בקדושתיהו קיימי ואסור לשנויי בהו וכדרבא דאמר רבא עולה ששחטה שלא לשמה אסור לזרוק דמה שלא לשמה איבעית אימא סברא איבעית אימא קרא איבעית אימא סברא משום דשני בה כל הני לישני בה וליזיל איבעית אימא קרא (דברים כג) מוצא שפתיך תשמור ועשית כאשר נדרת לה' אלהיך נדבה וגו' האי נדבה

דף ב,ב גמרא נדר הוא אלא אם כמה שנדרת עשית יהא נדר ואם לא נדבה יהא ונדבה מי שרי לשנויי בה אמר ליה רבינא לרב פפא לא הוית גבן באורתא בתחומא בי חרמך דרמי רבא מילי מעלייתא אהדדי ושני להו מאי מילי מעלייתא תנן כל הזבחים שנזבחו שלא לשמן כו' טעמא דשלא לשמן הא סתמא עלו נמי לבעלים לשם חובה אלמא סתמא נמי כלשמן דמי ורמינהי כל הגט שנכתב שלא לשם אשה פסול וסתמא נמי פסול ושני זבחים בסתם לשמן עומדין אשה בסתמא לאו לגירושין עומדת וזבחים בסתמא כשירין מנלן אילימא מהא דתנן כל הזבחים שנזבחו שלא לשמן כו' ולא קתני שלא נזבחו לשמן גבי גט נמי הקתני כל הגט שנכתב שלא לשם אשה פסול ולא קתני שלא נכתב לשם אשה פסול אלא מהא דתנן כיצד לשמן ושלא לשמן לשם פסח ולשם שלמים טעמא דאמר לשם פסח ולשם שלמים הא לשם פסח וסתמא כשר אלמא סתמן כלשמן דמי דילמא שאני התם דאמר כל העושה על דעת ראשונה הוא עושה אלא מסיפא שלא לשמן ולשמן לשם שלמים ולשם פסח טעמא דאמר לשם שלמים ולשם פסח הא סתמא ולשם פסח כשר דילמא שאני התם דאמר יוכיח סופו על תחילתו אי נמי איידי דתנא לשמן ושלא לשמן תנא נמי שלא לשמן ולשמן אלא מהא לשם ששה דברים הזבח נזבח לשם זבח לשם זובח לשם שם לשם אשים לשם ריח לשם ניחוח והחטאת ואשם לשם חטא א"ר יוסי אף מי שלא היה בלבו לשם אחת מכל אלו כשר שתנאי בית דין הוא אתנו בית דין דלא לימא לשמו דילמא אתי למימר שלא לשמו ואי סלקא דעתך סתמא פסול קיימי בית דין ומתני מילתא דמיפסיל ביה וגבי גט דסתמא פסול מנלן אילימא מהא דתנן היה עובר בשוק ושמע סופרים מקרין איש פלוני גירש פלונית ממקום פלוני ואמר זה שמי וזה שם אשתי פסול לגרש בו דילמא כדרב פפא דאמר רב פפא הכא בסופרים העשוין להתלמד עסקינן ולא איכתוב לשום כריתות כלל אלא מהא

דף ג,א גמרא יתר על כן כתב לגרש את אשתו ונמלך מצאו בן עירו ואמר לו שמי כשמך ושם אשתי כשם אשתך פסול לגרש בו דילמא שאני התם דאינתיק ליה לשם גירושין

דההוא אלא מהא יתר על כן יש לו שתי נשים ששמותיהן שוות כתב לגרש את הגדולה לא יגרש בו את הקטנה דילמא שאני התם דאינתיק ליה לשם גירושין דההיא אלא מהא יתר על כן אמר לבלר כתוב ולא יזה שארצה אגרש פסול לגרש בו דילמא שאני התם דאין ברירה אלא מהא הכותב טופסי גיטין צריך שיניח מקום האיש ומקום האשה ומקום העדים ומקום הזמן ואמר רב יהודה אמר שמואל אף צריך שיניח מקום הרי את מותרת לכל אדם: תו רמי מילתא אחריתי מי אמר רב יהודה אמר רב חטאת ששחטה לשם עולה פסולה שחטה לשם חולין כשירה אלמא דמינה מחריב בה דלאו מינה לא מחריב בה ורמינהי כל הגט שנכתב שלא לשם אשה פסול ואפי' לשם <עובדת כוכבים> {גויה} נמי פסול ושני גט דל <עובדת כוכבים> {גויה} מיניה הוה ליה סתמא וסתמא פסול קדשים דל חולין מינייהו הוה ליה סתמא וסתמא כשירים ורמא מילתא אחריתי מי אמר רב יהודה אמר רב חטאת ששחטה לשם עולה פסולה שחטה לשם חולין כשירה אלמא דמינה מחריב בה דלא מינה לא מחריב בה והתניא (ויקרא יא) תוכו ולא תוך תוכו ואפי' כלי שטף מציל ושני עשו חולין אצל קדשים כמחיצה אצל תנור מה מחיצה אצל תנור לא מהניא לה כלל אף חולין אצל קדשים לא מהניא ליה כלל דתנן תנור שחצצו בנסרים או ביריעות ונמצא שרץ במקום אחד הכל טמא כוורת שהיא פחותה ופקוקה בקש ומשולשלת לאויר התנור שרץ בתוכה התנור טמא שרץ בתנור אוכלין שבתוכה טמאין ורבי אליעזר מטהר אמר רבי אליעזר קל וחומר אם הציל במת החמור לא תציל בכלי חרס הקל אמרו לו לא דף ג,ב גמרא אם הציל במת חמור שכן חלוקה באוהלין תציל בכלי חרש הקל שאין חלוקין באוהלין התינח לרבנן לרבי אליעזר מאי איכא למימר ר' אליעזר קל וחומר קאמר אי הכי התם נמי לימא קל וחומר קדשים מחללין קדשים חולין לא כל שכן אלא טעמא דרב כרבי אלעזר דאמר רבי אלעזר מאי טעמא דרב (ויקרא כב) ולא יחללו את קדשי בני ישראל את אשר ירימו לה' קדשים מחללין קדשים ואין חולין מחללין קדשים אלמא אתא קרא אפקיה מקל וחומר הכא נמי ליתי תוכו לפקיה מק"ו האי תוכו מיבעי ליה לאוכלין שגיבלן בטיט והכניסן לאויר תנור סד"א הואיל ובנגיעה לא מטמא באוירו נמי לא מטמו [קמ"ל] ורבנן הנך לא צריכי קרא: רב יוסף בר אמי רמי שינוי קודש אשינוי בעלים ומשני מי אמר רב חטאת ששחטה לשם חטאת כשירה לשם עולה פסולה אלמא דלאו מינה מחריב בה דמינה לא מחריב בה והאמר רב חטאת ששחטה על מי שמחוייב חטאת פסולה על מי שמחוייב עולה כשרה אלמא דבר מינה מחריב בה דלאו מינה לא מחריב בה ומשני התם (ויקרא ד) ושחט אותה לחטאת אמר רחמנא והרי חטאת לשם חטאת נשחטה הכא וכפר עליו כתיב עליו ולא על חבירו חבירו דומיא דידיה שמחוייב כפרה כמותה רב חביבא רמי שינוי בעלים אתוך תוכו ומשני ומי אמר רב חטאת ששחטה על מי שמחוייב [חטאת פסולה על מי שמחוייב] עולה כשירה אלמא דמינה מחריב בה לאו מינה לא מחריב בה והתניא תוכו ולא תוך תוכו אפילו כלי שטף מציל ומשני ארבעה תוכו כתיבי <תוכו> תוך תוכו תוך תוכו חד לגופיה וחד לגזירה שוה חד תוכו של זה ולא תוכו של אחר אידך תוכו ולא תוך תוכו ואפילו כלי שטף מציל:

דף ד,א גמרא מנלן דבעינן זביחה לשמה דאמר קרא (ויקרא ג) ואם זבח שלמים קרבנו שתהא זביחה לשם [שלמים] ודילמא היינו שמייהו מדכתיב (ויקרא ז) המקריב את דם השלמים (ויקרא ז) הזורק את דם השלמים ולא כתיב זבח והכא כתיב זבח שמע מינה שתהא זביחה לשם שלמים אשכחן זביחה שאר עבודות מנלן וכי תימא לילף מזביחה מה

לזביחה שכן נפסלה שלא לשם אוכלין בפסח אלא אמר קרא המקריב את דם השלמים
שתהא קבלה לשם שלמים ולכתוב רחמנא בקבלה ולילף שחיטה מינה משום דאיכא
למיפרך מה לקבלה שכן פסולה בזר ואשה אשכחן שחיטה וקבלה זריקה מנלן וכי תימא
לילף מהני מה להני שכן טעונות צפון וישנן בחטאות הפנימיות אלא אמר קרא הזורק את
דם השלמים שתהא זריקה לשם שלמים ולכתוב רחמנא בזריקה ולילף מינה משום דאיכא
למיפרך מה לזריקה שכן חייב עליה זר מיתה אשכחן כולהו הולכה מנלן וכי תימא לילף
מכולהו מה לכולהו שכן עבודה שאי אפשר לבטלה תאמר בהולכה שאפשר לבטלה אלא
אמר קרא (ויקרא א) והקריב את הכל המזבחה ואמר מר זו הולכת אברים לכבש ותניא
(ויקרא א) והקריבו זו קבלת הדם ואפיק רחמנא בלשון הולכה למימרא דהולכה לא תפקה
מכלל קבלה ואשכחן שנוי קודש שנוי בעלים מנלן אמר רב פנחס בריה דרב אמי אמר
קרא (ויקרא ז) ובשר זבח תודת שלמיו שתהא זביחה לשם תודה אם אינו ענין לשינוי
קודש דנפקא לן מהתם תנהו ענין לשינוי בעלים והאי להכי הוא דאתא הא מיבעי ליה
לכדתניא ובשר זבח תודת שלמיו אבא חנין אומר משום רבי אליעזר בא ללמד תודה
ששחטה לשם שלמים כשרה שלמים ששחטן לשם תודה פסולה מה הפרש בין זה לזה
תודה קרויה שלמים ואין שלמים קרויה תודה אנן מזבח קאמרינן ואכתי מיבעי ליה חטאת
ואשם מנין תלמוד לומר זבח אם כן נכתוב קרא ובשר תודת שלמיו [זבח] מאי זבח שמע
מינה תרתי אשכחן זביחה שאר עבודות מנלן וכי תימא לילף מזביחה מה לזביחה שכן
פוסל שלא לשם אוכלין בפסח נאמרה זביחה בשינוי קודש ונאמרה זביחה בשינוי בעלים
מה זביחה האמורה בשינוי קודש לא חלקת בין זביחה לשאר עבודות אף זביחה האמורה
בשינוי בעלים לא תחלק בהן בין זביחה לשאר עבודות איכא למיפרך מה לשינוי קודש
שכן פסולה בגופה וישנו בארבע עבודות וישנו לאחר מיתה וישנו בציבור כביחיד
דף ד, ב גמרא ואע"ג דתרתי לאו דוקא תרתי מיהא דוקא מאי שנא שינוי בעלים דלא הוי
פסולו בגופו מחשבה בעלמא שינוי קודש נמי מחשבה בעלמא הוא אלא כיון דאחשבה
פסולה ה"נ כיון דאחשבה פסולה ולרב פנחס בריה דרב מרי דאמר יש שינוי בעלים לאחר
מיתה תרתי מיהא איכא למיפרך אלא אמר רב אשי אמר קרא (ויקרא א) ונרצה לו לכפר
עליו ולא על חבירו והאי להכי הוא דאתא האי מיבעי ליה לכדתניא ונרצה לו לכפר עליו
רבי שמעון אומר את שעליו חייב באחריותו ואת שאינו עליו אינו חייב באחריותו ואמר
רב יצחק בר אבדימי מאי טעמא כיון דאמר עלי כמאן דטעון ליה אכתפיה דמי רב אשי
מונרצה לו לכפר קאמר: אשכחן זביחה וזריקה קבלה מנלן וכי תימא לילף מזביחה
וזריקה מה לזביחה וזריקה שכן עבודה שחייבין עליה בחוץ אלא אמר רב אשי אתיא מאיל
נזיר דכתיב (במדבר ו) ואת האיל יעשה זבח שלמים שתהא עשייתו לשם שלמים ואם
אינו ענין לשינוי קודש דנפקא ליה מהתם תנהו ענין לשינוי בעלים אמר רב אחא בר
אבא לרבא אימא יעשה כלל זבח פרט כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט זביחה אין
מידי אחרונא לא אי כתיב יעשה שלמים זבח כדקאמרת השתא דכתיב יעשה זבח שלמים
הוה ליה כלל שאינו מלא וכל כלל שאינו מלא אין דנין אותו בכלל ופרט רבינא אמר
לעולם דנין ולה' חזר וכלל אמר ליה רב אחא מדיפתי לרבינא והא לא דמי כללא קמא
לכללא בתרא כללא קמא מרבה עשיות ותו לא כללא בתרא כל לה' ואפילו שפיכת
שיריים והקטרת אימורין הא תנא דבי רבי ישמעאל בכללי ופרטי דריש כי האי גוונא כלל
ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט מה הפרט מפורש עבודה ובעינן לשמן אף כל

עבודה ובעינין לשמן אי מה הפרט מפורש עבודה וחייבין עליה בחוץ אף כל עבודה וחייבין עליה בחוץ שחיטה וזריקה אין קבלה והולכה לא אי נמי מה הפרט מפורש דבר הטעון צפון וישנו בחטאות הפנימיות אף כל הטעון צפון וישנו בחטאות הפנימיות שחיטה וקבלה אין זריקה לא איכא למימר הכי ואיכא למימר הכי שקולין הן ויבאו שניהן לישנא אחרינא וחדא חדא תיקו במילתא איבעית אימא זריקה מדרב אשי נפקא אשכחן איל נזיר שאר שלמים מנלן וכי תימא נילף מאיל נזיר מה לאיל נזיר שכן יש עמהן דמים אחרים א"כ נכתוב שלמי מאי שלמים לרבות כל שלמים אשכחן שלמים שאר כל קדשים מנלן וכי תימא נילף משלמים מה לשלמים שכן טעונין סמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק אלא אמר קרא (ויקרא ז) זאת התורה לעולה ולמנחה ולחטאת ולאשם ולמילואים ולזבח השלמים היקישן הכתוב לשלמים מה שלמים בין שינוי קודש בין שינוי בעלים בעינין לשמה אף כל בין שינוי קודש בין שינוי בעלים בעינין לשמה אימא היכא דשחיט להו שלא לשמה ליפסלו אמר קרא (דברים כג) מוצא שפתיך תשמור ועשית כאשר נדרת וגו' האי נדבה נדר הוא [אלא] אם כמה שנדרת עשית יהא נדר ואם לאו יהא נדבה ואיצטריך מוצא שפתיך ואיצטריך זאת התורה דאי כתב רחמנא מוצא <הוה אמינא>

דף ה,א גמרא לא ידע במאי כתב רחמנא זאת התורה ואי כתב רחמנא זאת התורה הוה אמינא ליפסלו כתב רחמנא מוצא שפתיך רמי ריש לקיש על מעוהי בי מדרשא ומקשי אם כשרים הם ירצו ואם אין מרצין למה באין אמר לו ר' אליעזר מצינו בבאין לאחר מיתה שהן כשרין ואין מרצין דתנן האשה שהביאה חטאתה ומתה יביאו יורשין עולתה עולתה ומתה לא יביאו יורשין חטאתה א"ל מודינא לך בעולה דאתיא לאחר מיתה אשם דלא אתי לאחר מיתה מנלן א"ל הרי מחלוקתך בצידו רבי אליעזר אומר אף האשם אמר זהו שאומרין עליו אדם גדול הוא קאמינא אנא משנה שלימה ואת אמרת לי ר' אליעזר אלא אמר ריש לקיש אפתח אנא פתחא לנפשאי (דברים כג) מוצא שפתיך וגו' האי נדבה נדר הוא כו' כדלעיל יתיב רבי זירא ורבי יצחק בר אבא ויתיב אביי גבייהו ויתבי וקאמרי קשיא ליה לריש לקיש אשם דלא אתי לאחר מיתה ונסיב לה תלמודא מוצא שפתיך אימא הבא בנדר ובנדבה לייטי ולא לירצי אשם לא לייטי כלל אמר להו אביי ריש לקיש מהכא פתח (ויקרא ד) ושחט אותה לחטאת אותה לשמה כשרה שלא לשמה פסולה הא שאר קדשים שלא לשמן כשירין יכול ירצו ת"ל מוצא שפתיך ואימא הבא בנדר ונדבה לייטי ולא לירצי אשם <נמי> ארצויי נמי לירצי אמר אביי אשם דמירצי לא מצית אמרת קל וחומר מעולה ומה עולה שאינה מכפרת אינה מרצה אשם שמכפר אינו דין שאינו מרצה מה לעולה שכן כליל שלמים יוכיחו מה לשלמים שכן טעונין נסכין ותנופת חזה ושוק עולה תוכיח וחזר הדין לא ראי זה כראי זה ולא ראי זה הצד השוה שבהן שהן קדשים ושחטן שלא לשמן כשירין ואין מרצין אף אני אביא אשם שהוא קודש ושחטו שלא לשמו כשר ואינו מרצה מה להצד השוה שבהן שכן ישנו בציבור תודה תוכיח **דף ה,ב גמרא** מה לתודה שכן טעונה לחם עולה ושלמים יוכיחו וחזר הדין לא ראי זה כראי זה ולא ראי זה הצד השוה שבהן שהן קדשים ושחטן שלא לשמן כשר ואינו מרצה אף אני אביא אשם שהוא קדש ושחטו שלא לשמו כשר ואינו מרצה מה להצד השוה שבהן שהן באין בנדר ובנדבה אלא אמר רבא זאת התורה וגו' הקישו הכתוב לשלמים מה שלמים שהן קדשים ושחטן שלא לשמן כשרים ואין מרצין אף אני אביא אשם שהוא קודש כו' מאי חזית דאקשת לשלמים אקיש לחטאת הא מיעט רחמנא אותה

<סימן הג"ש בש"ר> יתיב רב הונא ורב נחמן ויתיב רב ששת גבייהו ויתבי וקאמרי קשיא ליה לריש לקיש אשם דלא אתי לאחר מיתה לימא ליה ר"א אשם נמי אתי לאחר מיתה אמר להו רב ששת אשם למאי קרב למותרו חטאת נמי מיקרב קרבה מותרת חטאת אף ע"ג דקרבה מותרת מיעט רחמנא הוא אשם נמי כתיב ביה הוא ההוא לאחר הקטרת אימורים הוא דכתיב כדתיב אבל אשם לא נאמר בו הוא אלא לאחר הקטרת אימורים והוא עצמו אם לא הקטירו אימורין כשר ואלא הוא למה לי לכדרב הונא אמר רב דאמר רב הונא אמר רב אשם שניתק לרעיה ושחטו סתם כשר ניתק אין לא ניתק לא מאי טעמא אמר קרא הוא בהווייתו יהא יתבי רב נחמן ורב ששת ויתיב רב אדא בר מתנה גבייהו ויתבי וקאמרי הא דקאמר רבי אלעזר מצינו בבאין לאחר מיתה שהן כשרין ואין מרצין לימא ליה ריש לקיש הנהו נמי ליתו ולירצו אמר להן רב אדא בר מתנה יולדת אם היא ילדה בניה מי ילדו מתקיף לה רב אסי ומאן לימא לן דאי איכא כמה עשה גבה לא מיתכפרא וכיון דכי איכא כמה עשה גבה מיכפרא יורשיה נמי מיכפרא למימרא דקניא להו והאמר רבי יוחנן הניח מנחה לשני בניו ומת קריבה ואין בו שותפות ואי ס"ד קניא להו (ויקרא ב) נפש אמר רחמנא ולא קניא להו והאמר ר' יוחנן הניח בהמה לשני בניו ומת קריבה ואין ממירין בה אי אמרת בשלמא קניא להו היינו דאין ממירין בה דהויא להו כשותפין

דף ו,א גמרא ושותפין לא מצו ממירין אלא אי אמרת לא קניא להו אמורי נמי לימרו שאני התם דאמר קרא (ויקרא כז) אם המר ימיר לרבות את היורש אחד ממיר ואין שנים ממירין מתקיף לה רב יעקב מנהר פקוד אלא מעתה גבי מעשר דכתיב (ויקרא כז) ואם גאל יגאל לרבות את היורש הכי נמי אחד גואל ואין שנים גואלין שאני מעשר דגבי אבוהון נמי איתיה בשותפות אמר ליה רב אסי לרב אשי ומינה אי אמרת בשלמא קניא להו היינו דחד מיהא מימר אלא אי אמרת לא קניא להו היכי מימר והאמר רבי אבהו אמר ר' יוחנן המקדיש מוסיף חומש ומתכפר עושה תמורה והתורם משלו על של חבירו טובת הנאה שלו מקיבעא לא מכפרא מקופיא מכפרא: איבעיא להו כיפרו על מה שבאו או לא כיפרו אמר רב ששת בריה דרב אידי מסתברא דלא כיפרו דאי סלקא דעתך כיפרו שני למה הוא בא ואלא מאי לא כיפרו למה הוא קרב אמר רב אשי רב שישא בריה דרב אידי הכי קא קשיא ליה אי אמרת בשלמא לא כיפרו שלא לשמו מכח לשמו קאתי ושני למה הוא בא לכפר אלא אי אמרת כיפרו שני למה הוא בא: איבעיא להו אעשה דלאחר הפרשה מכפרא או לא מכפרא מי אמרינן מידי דהוה אחטאת מה חטאת דקודם הפרשה אין דלאחר הפרשה לא אף הכא נמי דקודם הפרשה אין לאחר הפרשה לא או דלמא לא דמיא לחטאת דחטאת על כל חטא וחטא בעי לאיתוויי חדא חטאת והכא כיון דאיכא כמה עשה גביה מכפרא אעשה דלאחר הפרשה נמי מכפרא תא שמע (ויקרא א) וסמך ונרצה וכי סמיכה מכפרת והלא אין כפרה אלא בדם שנאמר (ויקרא יז) כי הדם הוא בנפש יכפר אלא מה תלמוד לומר וסמך ונרצה לכפר שאם עשאה לסמיכה שירי מצוה מעלה עליו הכתוב כאילו לא כיפר וכיפר מאי לאו דכיפר עשה דקודם הפרשה לא כיפר אעשה דסמיכה דהוה ליה עשה דלאחר הפרשה אמר רבא עשה דסמיכה קאמרת שאני התם דכל כמה דלא שחיט בעמוד וסמוך קאי אימת קא הוי עשה לאחר שחיטה לאחר שחיטה לא קא מיבעיא לן א"ל רב הונא בר יהודה לרבא אימא כיפר גברא

דף ו,ב גמרא לא כיפר קמי שמיא מי לא תנן (ויקרא יד) והנותר בשמן אשר על כף וגו' לכפר עליו לפני ה' אם נתן כיפר ואם לא נתן לא כיפר דברי ר' ע"ר' יוחנן [בן נורי] אומר שירי מצוה הן בין ניתן בין שלא ניתן כיפר ומעלין עליו כאילו לא כיפר מאי כאילו לא כיפר אילימא דמבעי לאיתויי קרבן אחרינא האמרת בין ניתן בין לא ניתן כיפר אלא כיפר גברא לא כיפר קמי שמיא הכא נמי כיפר כו' התם נמי כיפר מתן בהונות לא כיפר מתנות הראש ת"ש ר' שמעון אומר כבשי עצרת למה הן באין כבשי עצרת שלמים נינהו אלא שעירי עצרת למה הן באין על טומאת מקדש וקדשיו נזרק דמו של ראשון שני למה קרב על טומאה שאורעה בין זה לזה אמור מעתה ראויין היו ישראל להקריב קרבנותיהן בכל עת ובכל שעה אלא שחיסך הכתוב והא הכא דעשה דלאחר הפרשה וקא מכפרא אי דאפרשינהו בבת אחת הכי נמי הכא במאי עסקינן דאפרשינהו בזה אחר זה וליקו ולימא ליה לקרא דכי כתיבא בזה אחר זה כתיבא אמר רב פפא קרבנות צבור קאמרת שאני קרבנות צבור דלב בית דין קמתנה עליהן כדרב יהודה אמר שמואל דאמר רב יהודה אמר שמואל קרבנות צבור סכין מושכתן למה שהן אמר ליה רב יוסף בריה דרב שמואל לרב פפא ומי אית ליה לרבי שמעון לב בית דין מתנה עליהן והאמר רב אידי בר אבין אמר רב עמרם אמר רבי יצחק אמר רבי יוחנן תמידין שלא הוצרכו לצבור

דף ז,א גמרא לדברי ר' שמעון אין נפדין תמימים לדברי חכמים נפדין תמימין ועוד הא בעא מיניה ר' ירמיה מר' זירא שעירי עצרת שקבל דמן בשני כוסות ונזרק דמו של ראשון שני למה הוא בא על טומאה שאורעה בין [זריקה של] זה לזה >נזרק דמו של שני למה הוא קריבין< עד כאן לא מיבעיא ליה אלא עשה דלאחר שחיטה אבל עשה דלאחר הפרשה לא קא מיבעיא ליה דלמא אם תימצי לומר קאמר: איתמר תודה ששחטה לשם תודת חבריו <כשרה> רבה אמר כשרה רב חסדא אמר פסולה רבה אמר כשרה תודה לשם תודה נשחטה רב חסדא אמר פסולה לשום שלמים דידיה נשחטה בעינן אמר רבה מנא אמינא לה דתניא (ויקרא ז) ובשר זבח תודת שלמיו ביום הקריבו את זבחו וגו' אבא חנין אמר משום ר' אליעזר בא ללמד תודה ששחטה לשם שלמים כשרה שלמים שנשחטו לשם תודה פסולים ומה הפרש בין זה לזה תודה קרויה שלמים ואין שלמים קרויין תודה שלמים לשם תודה פסולה הא תודה לשם תודה כשרה מאי לאו דחבריה לא דידיה אבל דחבריה מאי פסולה אדתני שלמים לשם תודה פסולה ליתני תודה לשם תודה וכ"ש שלמים לשם תודה שלמים לשם תודה דידיה איצטריך ליה סלקא דעתך אמינא מדתודה קרויה שלמים שלמים נמי קרויין תודה וכי שחיט להו לשם תודה ליכשרו קא משמע לן: אמר רבא חטאת ששחטה לשם חטאת כשירה לשם עולה פסולה מאי טעמא (ויקרא ד) ושחט אותה לחטאת אמר רחמנא והרי חטאת לשם חטאת נשחטה לשם עולה פסולה ואמר רבא חטאת ששחטה על מי שמחוייב חטאת פסולה על מי שמחוייב עולה כשרה מאי טעמא וכפר עליו עליו ולא על חבריו חבריו דומיא דידיה במחוייב כפרה כמותו ואמר רבא חטאת ששחטה על מי שאינו מחוייב כלום פסולה שאין לך אדם בישראל שאינו מחוייב עשה ואמר רבא חטאת מכפרת על חייבי עשה מק"ו על חייבי כריתות מכפרת על חייבי עשה לא כל שכן למימרא דבת מינה היא והאמר רבא חטאת ששחטה על מי שמחוייב חטאת פסולה על מי שמחוייב עולה כשרה

דף ז,ב גמרא מקיבעא לא מכפרא מקופיא מכפרא ואמר רבא עולה ששחטה שלא לשמה אסור לזרוק דמה שלא לשמה איבעית אימא קרא איבעית אימא סברא איבעית אימא קרא

(דברים כג) מוצא שפתיך תשמור וגו' איבעית אימא סברא משום דשני בה כו' כדריש פירקא ואמר רבא עולה הבאה לאחר מיתה שחטה בשינוי קודש פסולה בשינוי בעלים כשרה דאין בעלים לאחר מיתה ורב פנחס בריה דרב אמי אמר יש בעלים לאחר מיתה אמר ליה רב אשי לרב פנחס בריה דרב אמי דוקא קאמר מר יש בעלים לאחר מיתה ובעי לאיתויי עולה אחריתי או דלמא דאי איכא כמה עשה גביה מכפרא א"ל דוקא קאמינא ואמר רבא עולה דורון היא היכי דמי אי דליכא תשובה (משלי כא) זבח רשעים תועבה ואי דאיכא תשובה התניא עבר על מצות עשה ושב לא זז משם עד שמוחלים לו אלא ש"מ דורון הוא <חטא"ת ע"ל מ"י מכפ"ר עול"ה לאח"ר דורו"ן סימ"ן> תניא נמי הכי א"ר שמעון חטאת למה באה למה באה לכפר אלא למה באה לפני עולה לפרקליט שנכנס [ריצה פרקליט נכנס] דורון אחריו: חוץ מן הפסח והחטאת כו': פסח מנלן דכתיב (דברים טז) שמור את חדש האביב ועשית פסח שיהו כל עשיותיו לשם פסח אשכחן שינוי קודש שינוי בעלים מנלן דכתיב (שמות יב) ואמרתם זבח פסח הוא שתהא זביחה לשם פסח אם אינו ענין לשינוי קודש תניהו ענין לשינוי בעלים אשכחן למצוה לעכב מנלן אמר קרא (דברים טז) וזבחת פסח לה' אלהיך וגו' מתקיף לה רב ספרא האי וזבחת להכי הוא דאתא האי מיבעי ליה לכדרב נחמן דאמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה מנין למותר פסח שקרב שלמים שנאמר (דברים טז) וזבחת פסח לה' אלהיך צאן ובקר והלא אין פסח בא אלא מן הכבשים ומן העזים מכאן למותר הפסח שיהא לדבר הבא מן הצאן ומן הבקר ומאי ניהו שלמים אלא אמר רב ספרא וזבחת פסח לכדרב נחמן שמור את חדש האביב למצוה בשינוי קודש ואמרת זבח פסח בשינוי בעלים למצוה הוא לעכב בין הכא והכא ואשכחן זביחה שאר עבודות מנלן הואיל וגלי גלי רב אשי אמר הואיל וגלי גלי לא אמרינן אלא [עבודות] מנלן דכתיב (ויקרא ז) זאת התורה לעולה ולמנחה וגו' ותניא (ויקרא ז) ביום צותו את בני ישראל להקריב את קרבניהם זה בכור ומעשר ופסח הקישו הכתוב לשלמים מה שלמים בין שינוי קודש בין שינוי בעלים בעינן למצוה אף כל בין שינוי קודש בין שינוי בעלים למצוה וכשלמים מה שלמים בין זביחה בין שאר עבודות לא חלקת בהן למצוה אף פסח לא תחלוק בו בין זביחה לשאר עבודות לעכב <משום שנאמר הוא בזביחה אינו אלא לעכב> אלא הוא למה לי כדתניא נאמר בפסח הוא בשחיטה לעכב אבל אשם לא נאמר בו הוא אלא לאחר הקטרת אימורין והוא עצמו שלא הוקטרו אימוריו כשר: חטאת מנלן דכתיב (ויקרא ד) ושחט אותה לחטאת שתהא שחיטה לשם חטאת אשכחן שחיטה קבלה מנלן דכתיב

דף ת,א גמרא (ויקרא ד) ולקח הכהן מדם החטאת שתהא קבלה לשם חטאת ואשכחן שחיטה וקבלה זריקה מנלן דאמר קרא (ויקרא ד) וכפר עליו הכהן מחטאתו שתהא כפרה לשם חטאת אשכחן שנוי קדש שנוי בעלים מנלן אמר קרא עליו עליו ולא על חבירו אשכחן למצוה לעכב מנלן כדאמר רב הונא בריה דרב יהושע חטאת חטאתו הכא נמי חטאת חטאתו אשכחן מצוה בשנוי קדש וזריקה בשנוי בעלים בין למצוה בין לעכב לעכב בכל עבודות בשנוי קדש ובשאר עבודות בשנוי בעלים בין למצוה בין לעכב מנלן אמר ר' יונה אתיא מחטאת נזיר דכתיב (במדבר ו) והקריב הכהן לפני ה' ועשה את חטאתו ואת עולתו שיהו כל עשיותיו לשם חטאת אשכחן שנוי קדש שנוי בעלים מנלן <אם אינו ענין לשנוי קדש תניהו ענין לשנוי בעלים אשכחן למצוה לעכב מנלן> אמר רב הונא [בריה דר"י] חטאת חטאתו מתקיף לה רבינא אלא מעתה עולת עולתו מאי דרשת ביה ולרבינא

מנחת מנחתו נסך נסכו מאי דרשת בהו ההוא מבעי ליה מנחתם ונסכיהם בלילה מנחתם ונסכיהם אפי' למחר אלא עולת עולתו מאי דרשת בהו ותו מי גמרי מהדדי חטאת חלב מחטאת נזיר לא גמרה שכן יש עמה דמים אחרים חטאת נזיר מחטאת חלב לא גמרה שכן כרת אלא אמר רבא אתיא מחטאת מצורע דכתיב (ויקרא יד) ועשה הכהן את החטאת שיהו כל עשיותיו לשם חטאת ואשכחן שנוי קדש שנוי בעלים מנליה אמר קרא (ויקרא יז) וכפר על המטהר וגו' על המטהר זה ולא על המטהר חבירו ואכתי מי ילפא מהדדי חטאת חלב מחטאת מצורע לא ילפא שכן יש עמה דמים אחרים חטאת מצורע מחטאת חלב לא גמרה שכן כרת מחזא לא אתיא תיתי חזא מתרתי בהי לא לכתוב [לא לכתוב] רחמנא בחטאת חלב ותיתי מהנך מה להנך שכן יש עמהם דמים אחרים לא לכתוב רחמנא בחטאת נזיר ותיתי מהנך מה להנך שכן אין להן שאלה לא לכתוב רחמנא בחטאת מצורע ותיתי מהנך מה להנך שכן אין באין בדלות אלא אמר קרא (ויקרא ז) זאת התורה לעולה ולמנחה וגו' הקישו הכתוב לשלמים מה שלמים בין שנוי קדש בין שנוי בעלים בעינן לשמן למצוה אף חטאת בין שנוי קדש בין שנוי בעלים בעינן לשמן למצוה הילכך מצוה משלמים והנך קראי לעכב ואשכחן חטאת חלב דכתיב בה לחטאת

דף ה,ב גמרא חטאת <דעבודת כוכבים> {דעבודה זרה} דשמיעת הקול ובטוי שפתים וטומאת מקדש וקדשיו דלא כתיב בהו מנלן חטאת <דעבודת כוכבים> {דעבודה זרה} אתיא מחטאת חלב שכן כרת כמותה והנך כולהי אתיין במה הצד: תנו רבנן פסח בזמנו לשמו כשר שלא לשמו פסול ובשאר ימות השנה לשמו פסול שלא לשמו כשר >של"ו קבאיצ"ן ממה"ר בצ"א ב"א סימן <מנא הני מילי אמר אבוה דשמואל אמר קרא (ויקרא א) ואם מן הצאן קרבנו לזבח שלמים לה' דבר הבא מן הצאן יהא לזבח שלמים אימא שלמים אין מידי אחרינא לא אמר רבי אילא א"ר יוחנן לזבח לרבות כל זבח אימא כל דשחיט להוי כמותה אי הוה כתיב לשלמים וזבח כדקאמרת השתא דכתיב לזבח שלמים לכל דשחיט ליה שלמים להוי אימא לזבח כלל שלמים פרט כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט שלמים אין מידי אחרינא לא לה' הדר וכלל מתקיף לה ר' יעקב מנהר פקוד הא לא דמי כללא בתרא לכללא קמא כללא קמא מרבי זבחים ותו לא כללא בתרא לה' כל דלה' ואפי' לעופות ואפי' למנחות הא תנא דבי רבי ישמעאל בכללי ופרטי דריש כי האי גוונא כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט מה הפרט מפורש שהוא שלא לשמו וכשר אף כל שהוא שלא לשמו וכשר אי מה הפרט מפורש דבר הבא בנדר ובנדבה אף כל הבא בנדר ובנדבה עולה ושלמים אין חטאת ואשם לא אלא לזבח רבויא הוא אימא לכל דשחיט ליה להוי כוותיה א"ר אבין

דף ט,א גמרא דוחין קדשים הנאכלים אצל קדשים הנאכלין ואין דוחין קדשים הנאכלין אצל קדשים שאינן נאכלין אטו חטאת ואשם מי לא מיתאכלי אלא דוחין קדשים הנאכלין לכל אדם אצל קדשים הנאכלין לכל אדם ואין דוחין קדשים הנאכלין לכל אדם אצל קדשים שאינן נאכלין לכל אדם רבי יוסי ברבי אבין אמר דוחין קדשים קלים אצל קדשים קלים ואין דוחין קדשים קלים אצל קדשי קדשים מתקיף לה רב יצחק ברבי סבריו אימא שחטיה לשם מעשר ליהוי מעשר למאי הילכתא דלא ליבעי נסכים ולמלקא עליה >בלא ימכר< (ויקרא כז) בלא יגאל אמר קרא (ויקרא כז) העשירי יהיה קודש זה מעשר ואין אחר מעשר אימא שחטיה לשם בכור ליהוי בכור למאי הילכתא דלא ליבעי נסכים אי נמי דליתביה לכהנים בכור נמי עברה עברה ממעשר גמר ואימא שחטיה לשם תמורה ליהוי

תמורה למאי הילכתא למלקא עליה אי נמי למיקם עליה (ויקרא כז) בלא ימכר ולא יגאל
אמר מר זוטרא בריה דרב נחמן אמר קרא (ויקרא כז) והיה הוא ותמורתו זו תמורה ואין
אחר תמורה ואימא שחטיה לשם תודה ליהוי כי תודה למאי הילכתא להטעינו לחם מי
איכא מידי דפסח גופיה לא בעי לחם ומותרו בעי לחם אי הכי השתא נמי מי איכא מידי
דפסח גופיה לא בעי נסכים ומותרו בעי נסכים אנן הכי קאמרינן מי איכא מידי דמותר
תודה עצמה לא בעי לחם ואילו מותר דאתיא להו מעלמא בעיא לחם מתקיף לה רב [יימר]
בריה דרב הילל וממאי דמותר פסח כתיב דילמא במותר אשם כתיב אמר רבא אמר קרא
(ויקרא ג) ואם מן הצאן קרבנו לזבח שלמים דבר השוה בכל הצאן מתקיף לה ר' אבין בר
חייא ואיתימא ר' אבין בר כהנא בכל אתר את אמרת מן להוציא וכאן מן לרבות אמר ר'
מני הכא נמי מן להוציא דלא אתי בן שתי שנים ולא אתי בנקיבה מתקיף לה רב חנא
בגדתאה ומי מצית אמרת דכי כתיב האי במותר פסח כתיב והא מדכתיב (ויקרא ג) אם
כשב (ויקרא ג) אם עז מכלל דלאו במותר פסח כתיב ההוא מיבעי ליה לכדתניא כשב
לרבות את הפסח לאליה כשהוא אומר אם כשב לרבות פסח שעיברה שנתה ושלמים
הבאים מחמת פסח לכל מצות שלמים שיטענו סמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק כשהוא
אומר אם עז הפסיק הענין לימד על העז שאינה טעונה אליה והא מהכא נפקא מדאבוה
דשמואל נפקא דאמר אבוה דשמואל ואם מן הצאן קרבנו לזבח שלמים דבר הבא מן הצאן
יהא לזבח שלמים ואכתי מדרב נחמן אמר רבה בר אבוה נפקא דאמר רב נחמן אמר רבה
בר אבוה מנין למותר פסח שקרב שלמים שנאמר (דברים טז) וזבחת פסח לה' אלהיך צאן
ובקר והלא אין פסח בא אלא מן הכבשים ומן העזים אלא מכאן למותר הפסח שיהא לדבר
הבא מן הצאן ומן הבקר ומאי ניהו שלמים אלא תלתא קראי כתיבי

דף ט,ב גמרא חד לעיברה זמנו ועיברה שנתו וחד לעיברה זמנו ולא שנתו וחד ללא
עיברה לא זמנו ולא שנתו וצריכי דאי כתב רחמנא חד הוה אמינא היכא דעיברה שנתו
וזמנו דאידיחי מפסח לגמרי אבל עיברה זמנו ולא שנתו דחזי לפסח שני אימא לא ואי כתב
רחמנא הני תרתי משום דאידיחי להו ממילתייהו אבל היכא דלא עבר לא זמנו ולא שנתו
דחזי לפסח אימא לא צריכי: אמר רב משמיה דמבוג חטאת ששחטה לשום חטאת נחשון
כשירה דאמר קרא (ויקרא ו) זאת תורת החטאת תורה אחת לכל החטאות יתיב רבא
וקאמר לה להא שמעתא איתיביה רב משרשיא לרבא רבי שמעון אומר כל המנחות
שנקמצו שלא לשמן כשירות ועלו לבעלים לשום חובה לפי שאין המנחות דומות לזבחים
שהקומץ מחבת לשם מרחשת מעשיה מוכיחין עליה שהיא מחבת חריבה לשם בלולה
מעשיה מוכיחין שהיא חריבה אבל בזבחים אינו כן שחטיה אחת לכולן קבלה אחת לכולן
זריקה אחת לכולן טעמא דמעשיה מוכיחין הא אין מעשיה מוכיחין לא אמאי לימא (ויקרא
ו) זאת תורת המנחה תורה אחת לכל המנחות אלא אי איתמר הכי איתמר אמר רב משמיה
דמבוג חטאת ששחטה על מנת שיתכפר בה נחשון כשירה אין כפרה למתים ולימא מת
בעלמא הא קמ"ל טעמא דמת הא דחי דומיא דנחשון פסולה ומאי ניהו חטאת נזיר וחטאת
מצורע הני עולות נינהו אלא אי איתמר הכי איתמר אמר רב משמיה דמבוג חטאת ששחטה
על שמחוייב חטאת כנחשון כשירה חטאת נחשון עולה היא איכא דאמר אמר רב משמיה
דמבוג חטאת ששחטה לשם חטאת נחשון פסולה חטאת נחשון עולה היא ולימא חטאת
נזיר וחטאת מצורע עיקר חטאת נקט אמר רב חטאת חלב ששחטה לשם חטאת דם לשם
חטאת <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} כשירה לשם חטאת נזיר לשם חטאת מצורע

פסולה הני עולות נינהו בעי רבא חטאת חלב ששחטה לשם חטאת דטומאת מקדש וקדשיו מהו מי אמרינן כרת כמותה או דילמא אין קבוע כמותה רב אחא בריה דרבא מתני כולהו לפסולא מ"ט (ויקרא ד) ושחט אותה לחטאת לשם אותה חטאת א"ל רב אשי לרב אחא בריה דרבא [בעיא דרבא] היכי מתניתו לה אמר ליה אנן בשינוי בעלים מתנינן לה [והכי מתנינן לה] אמר רבא חטאת חלב ששחטה על מי שמחוייב חטאת דם וחטאת <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} פסולה על מי שמחוייב חטאת נזיר וחטאת מצורע כשירה ובעיין לה הכי בעי רבא חטאת חלב ששחטה על מי שמחוייב חטאת דטומאת מקדש וקדשיו מהו מי אמרי' כרת כמותה או דילמא אין קבוע כמותה תיקו: איתמר שחטה לשמה לזרוק דמה שלא לשמה רבי יוחנן אמר פסולה וריש לקיש אמר כשירה ר' יוחנן אמר פסולה מחשבין מעבודה לעבודה וילפינן ממחשבת פיגול ור"ל אמר כשירה אין מחשבין מעבודה לעבודה ולא ילפינן ממחשבת פיגול ואזדו לטעמייהו דאיתמר

דף י, א גמרא השוחט את הבהמה ע"מ לזרוק דמה <לעבודת כוכבים> {לעבודה זרה} ולהקטיר חלבה <לעבודת כוכבים> {לעבודה זרה} ר' יוחנן אמר אסורה מחשבין מעבודה לעבודה וילפינן חוץ מפנים ריש לקיש אמר מותרת אין מחשבין מעבודה לעבודה ולא ילפינן חוץ מפנים ואי אשמעינן בהא בהא אמר ריש לקיש אבל פנים מפנים אימא מודי ליה לרבי יוחנן ואי אשמעינן הא בהא קאמר רבי יוחנן אבל בההיא אימא מודי ליה לריש לקיש צריכי כי אתא רב דימי אמר מתיב רב ירמיה לסיועיה לרבי יוחנן ורבי אילא לסיועיה לריש לקיש רב ירמיה לסיועיה לרבי יוחנן ומה במקום שאם אמר הריני שוחט חוץ לזמנו שהוא כשר שחטו על מנת לזרוק דמו חוץ לזמנו פסול מקום שאם אמר הריני שוחט שלא לשמו פסול שחטו על מנת לזרוק דמו שלא לשמו אינו דין שיהא פסול מתקיף לה רבא בר אהילאי מה לחוץ לזמנו שכן כרת אלא אמר רבא בר אהילאי הכי קאמר ומה מקום שאם אמר הריני שוחט חוץ למקומו שהוא כשר שחטו על מנת לזרוק דמו חוץ למקומו פסול מקום שאם אמר הריני שוחט שלא לשמו שהוא פסול [שחטו ע"מ] לזרוק דמו שלא לשמו אינו דין שיהא פסול מתקיף לה רב אשי מה לחוץ למקומו שכן נוהג בכל הזבחים תאמר בשלא לשמו שאינו נוהג אלא בפסח וחטאת אלא אמר רב אשי הכי קאמר ומה במקום שאם אמר הריני שוחט לשם פלוני שהוא כשר לזרוק דמו <שלא לשמו> לשם פלוני פסול מקום שאם אמר הריני שוחט שלא לשמן שהוא פסול [שחטו ע"מ] לזרוק דמן שלא לשמן אינו דין שיהא פסול רבי אילא לסיועיה לריש לקיש לא תאמר בזריקה ותיתי מק"ו מבינייא משחיטה וקבלה למאי הלכתא כתב רחמנא לומר דאין מחשבין מעבודה לעבודה מתקיף לה רב פפא ודלמא דמחשבין מעבודה לעבודה אם כן לשתוק קרא מיניה ותיתי מקל וחומר דרב אשי ואידך פריך הכי מה להנך שכן טעונות צפון וישנן בחטאות הפנימיות ואידך השתא מיהא בשלמים קיימין איתמר שחטה לשמה לזרוק דמה שלא לשמה רב נחמן אמר פסולה רבה אמר כשרה והדר ביה רבה לגבי רב נחמן מק"ו דרב אשי: רבי אליעזר אומר אף <את> האשם: תניא אמר ר' אליעזר חטאת באה על חטא ואשם בא על חטא מה חטאת שלא לשמה פסולה אף אשם שלא לשמו פסול אמר לו רבי יהושע לא אם אמרת בחטאת שכן דמה למעלה אמר לו רבי אליעזר פסח יוכיח שדמו למטה ושחטו שלא לשמו פסול אמר לו רבי יהושע מה לפסח שכן זמנו קבוע אמר לו רבי אליעזר חטאת תוכיח אמר לו רבי יהושע

דף י, ב גמרא חוזרני חלילה חזר רבי אליעזר ודנו דין אחר חטאת נאמר בה היא בשחיטה היא לשמה כשירה שלא לשמה פסולה ופסח נאמר בו הוא בזביחה הוא לשמו כשר שלא לשמו פסול אף אשם נאמר בו הוא לשמו כשר שלא לשמו פסול אמר לו רבי יהושע חטאת נאמר בה היא בשחיטה היא לשמה כשרה שלא לשמה פסולה פסח נאמר בו הוא בזביחה הוא לשמו כשר אבל אשם לא נאמר בו הוא אלא לאחר הקטרת אימורין והוא עצמו שלא הוקטרו אימורין כשר אמר לו ר' אליעזר הרי אומר (ויקרא ו) כחטאת כאשם מה חטאת שלא לשמו פסול אף אשם שלא לשמו פסול אמר לו ר' יהושע חוזרני חלילה ולמיהדר דינא ולייתי במה הצד משום דאיכא למיפרך מה להצד השוה שבהן שכן יש בהן צד כרת אמר לו ר' יהושע לא אם אמרת בחטאת שכן דמה למעלה ולימא ליה לא אם אמרת בחטאת שכן נכנס דמה לפני ולפנים בחטאות החיצונות קאמרינן שאם נכנס דמה [לפני] ולפנים פסולה אית ליה לרבי אליעזר אף האשם שכן מכפרת על חייבי כריתות מחטאת דשמיעת הקול שכן טעונה ארבע מתנות כרבי ישמעאל דאמר כל הדמים טעונה ארבע מתנות <שכן טעונה> על ארבע קרנות וליטעמיך האיכא אצבע האיכא קרן האיכא חודה אלא חד מתרי תלת טעמי נקט אמר לו ר' יהושע לא אם אמרת לימא ליה רבי אליעזר אשם נמי דמו למעלה אמר אביי אשם דמו למעלה לא מצית אמרת ק"ו מעולה ומה עולה שהיא כליל דמה למטה אשם שאינו כליל לא כל שכן מה לעולה שכן אינה מכפרת חטאת העוף תוכיח מה לחטאת העוף שכן אינה מין זבח עולה תוכיח לא ראי זה כראי זה ולא ראי זה כראי זה הצד השוה שבהן שהן קדשי קדשים ודמן למטה אף אני אביא אשם שהוא קודש קדשים ודמו למטה א"ל רבא מפרזקיא לרב אשי ולפרוך מה להצד השוה שבהן שכן אין להן קצבה תאמר באשם שיש לו קצבה אלא היינו טעמא דרבי אליעזר דאמר קרא (ויקרא ו) הכהן המחטא אותה אותה דמה למעלה ואין דמו של אחר למעלה אי הכי חטאת נמי נימא אותה לשמה כשרה שלא לשמה פסולה הא שאר זבחים בין לשמן בין שלא לשמן כשרין ההוא אותה לאו דוקא דהא שייר פסח הכא נמי לאו דוקא דהא שייר עולת העוף בזביחה מיהא לא שייר מידי ואי בעית אימא הא מני רבי אלעזר ברבי שמעון היא דאמר האי מקום לחוד והאי מקום לחוד דתניא דמים התחתונים ניתנין מחוט הסיקרא ולמטה והעליונים מחוט הסיקרא ולמעלה אמר רבי אלעזר ברבי שמעון במה דברים אמורין בעולת העוף אבל בחטאת בהמה היא עצמה אין נעשה אלא על גופה של קרן: תנן התם שהיה רבי עקיבא אומר כל דמים שנכנסו להיכל לכפר פסולים וחכמים אומרים חטאת בלבד רבי אליעזר אומר אף האשם שנאמר כחטאת כאשם בשלמא רבי אליעזר כדקאמר טעמא אלא רבנן מאי טעמא אמר רבא אשם נכנס דמו לפני פסול לא מצית אמרת קל וחומר מעולה מה

דף יא, א גמרא עולה שהיא כליל נכנס דמה לפני כשרה אשם שאינו כליל לא כ"ש מה לעולה שכן אינה מכפרת מנחת חוטא תוכיח ולימא חטאת העוף תוכיח חטאת העוף בעיא דרבי אבין היא ולפרוך מה למנחת חוטא שכן אינה מין זבח עולה תוכיח וחזר הדין לא ראי זה כראי זה ולא ראי זה כראי זה הצד השוה שבהן שהן קדשי קדשים ונכנס <דמן> לפני כשרין אף אני אביא אשם שהוא קודש קדשים ונכנס דמו לפני כשר אמר ליה רבא מברניש לרב אשי ולפרוך מה להצד השוה שבהן שכן אין להן קצבה תאמר באשם שיש לו קצבה אלא היינו טעמייהו דרבנן דאמר קרא דמה דמה של זו ולא דמה של אחר ואידך דמה ולא בשרה ואידך דם דמה ואידך דם דמה לא דריש בשלמא לרבנן דאמרי

אשם ששחטו שלא לשמו כשר היינו דאיתקש מנחה לחטאת מנחה לאשם דתניא רבי שמעון אומר (ויקרא ו) קדש קדשים היא כחטאת וכאשם מנחת חוטא הרי היא כחטאת לפיכך קמצה שלא לשמה פסולה מנחת נדבה הרי היא כאשם לפיכך קמצה שלא לשמה כשרה אלא לרבי אליעזר למאי הלכתא איתקש מנחה לחטאת ומנחה לאשם לכי אידך דרבי שמעון דתנן שלא בכלי שרת פסולה ורבי שמעון מכשיר ואמר רב יהודה בריה דרבי חייא מ"ט דר"ש אמר קרא קדש קדשים היא כחטאת וכאשם בא לעובדה ביד עובדה בימין כחטאת בכלי עובדה בשמאל כאשם ור"ש האי קרא מפיק ליה להכי ומפיק ליה להכי עיקר קרא לכדבר יהודה בריה דרבי חייא הוא דאתא ומנחת חוטא דפסולה שלא לשמה [טעמא אחרינא הוא] חטאת טעמא מאי דכתיב בה היא מנחת חוטא נמי כתיב בה היא ולרבנן למאי הלכתא איתקש אשם לחטאת לומר לך מה חטאת טעונה סמיכה אף אשם טעון סמיכה: יוסף בן חוני אומר הנשחטין כו': א"ר יוחנן יוסף בן חוני ורבי אליעזר אמרו דבר אחד רבה אמר באחרים לשם חטאת פליגי דתניא הפסח שעברה שנתו ושחטו בזמנו לשמו וכן השוחט אחרים לשם פסח בזמנו רבי אליעזר פוסל ורבי יהושע מכשיר א"ר יהושע אם בשאר ימות השנה שאינו כשר לשמו אחרים כשרים לשמו בזמנו שהוא כשר לשמו אינו דין שיכשרו אחרים לשמו אמר לו רבי אליעזר או חילוף הדברים ומה אם בשאר ימות השנה שאינו כשר לשמו כשר הוא לשם אחרים בזמנו שהוא כשר לשמו אינו דין שיוכשר לשם אחרים ויוכשר פסח בארבעה עשר שלא לשמו וכך אתה אומר מה לי הוכשרו אחרים בשאר ימות השנה לשמו שכן הוא כשר לשם אחרים ויוכשרו אחרים בזמנו לשמו שכן הוא פסול לשם אחרים אמר לו רבי יהושע אם כן הורעתה כח פסח ונתת כח בשלמים חזר רבי אליעזר ודנו דין אחר מצינו מותר פסח בא שלמים ואין מותר שלמים בא פסח ומה פסח שמותרו בא שלמים שחטו בזמנו לשום שלמים פסול שלמים שאין מותרן בא פסח אם שחטם לשם פסח בזמנו אינו דין שיהו פסולין

דף יא,ב גמרא אמר לו רבי יהושע מצינו מותר חטאת בא עולה ואין מותר עולה בא חטאת ומה חטאת שמותרה בא עולה שחטה לשם עולה פסולה עולה שאין מותרה בא חטאת שחטה לשם חטאת אינו דין שתהא פסולה אמר לו רבי אליעזר לא אם אמרת בחטאת שכן כשרה לשמה כל השנה כולה תאמר בפסח שאינו כשר לשמו אלא בזמנו הואיל והוא פסול לשמו דין הוא שיפסלו אחרים לשמו: שמעון אחי עזריה אומר כו': רב אשי מתני משמיה דרבי יוחנן ורב אחא בריה דרבא מתני משמיה דרבי ינאי מאי טעמא דשמעון אחי עזריה דאמר קרא (ויקרא כב) ולא יחללו את קדשי בני ישראל את אשר ירימו לה' במורם מהן אין מתחללין בנמוך מהם מתחללין והאי להכי הוא דאתא והא מיבעי ליה לכדשמואל דאמר שמואל מנין לאוכל את הטבל שהוא במיתה שנאמר ולא יחללו את קדשי בני ישראל את אשר ירימו לה' בעתידים לתרום הכתוב מדבר אם כן לכתוב קרא אשר הורמו מאי אשר ירימו שמע מיניה תרתי: בעי רבי זירא כשרין ואין מרצין וכי פליג בחדא פליג או דלמא כשרין ומרצין ובתרתיה פליגי אמר אביי ואית ימא רבי זריקא תא שמע הבכור והמעשר ששחטן לשם שלמים כשרים שלמים ששחטן לשם בכור או לשם מעשר פסולין ואי ס"ד כשרין ומרצין בכור בר ריצויי הוא אלא כשרין ואין מרצין ומדסיפא כשרין ואין מרצין רישא נמי כשרין ואין מרצין מידי איריא הא כדאיתא והא כדאיתא אלא מאי קמ"ל גבוה ונמוך קמ"ל תנינא כיצד קדשי קדשים ששחטן לשם קדשים קלים כו' מהו דתימא קדשי קדשים וקדשים קלים הוא דאיכא גבוה ונמוך אבל

קלים וקלים לא הא נמי תנינא שלמים קודמים את הבכור מפני שהן טעונין מתן ארבע וסמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק הא עיקר ההיא אגרא נסבה:

דף יא, ב משנה הפסח ששחטו שחרית בארבעה עשר שלא לשמו רבי יהושע מכשיר כאילו נשחט בשלשה עשר בן בתירא פוסל כאילו נשחט בין הערבים אמר שמעון בן עזאי מקובל אני מפי שבעים ושנים זקן ביום שהושיבו את רבי אליעזר בישיבה שכל הזבחים הנאכלין שנזבחו שלא לשמן כשרין אלא שלא עלו לבעלים משום חובה חוץ מן הפסח ומן החטאת ולא הוסיף בן עזאי אלא העולה ולא הודו לו חכמים:

דף יא, ב גמרא אמר רבי אלעזר אמר רבי אושעיא מכשיר היה בן בתירא בפסח ששחטו שחרית בארבעה עשר לשמו דכוליה יומא זימניה הוא ומאי כאילו איידי דאמר רבי יהושע כאילו אמר איהו נמי כאילו אי הכי אדמיפלגי בשלא לשמו ליפלגו בלשמו אי איפלגו בלשמו הוה אמינא אבל בשלא לשמו מודי רבי יהושע לבן בתירא הואיל ומקצתו ראוי קא משמע לן והכתיב (שמות יב) בין הערבים אמר עולא בריה דרב עילאי בין שני ערבים תמיד דכתיב ביה (שמות כט) בין הערבים הכי נמי דכולי יומא כשר התם מדכתיב (שמות כט) את הכבש אחד תעשה בבקר מכלל דבין הערבים בין הערבים ממש אימא חד בבקר אידך כוליה יומא אחד בבקר ולא שנים בבקר נרות דכתיב (שמות כט) בין הערבים הכי נמי דכולי יומא כשר שאני התם דכתיב מערב ועד בקר ותניא (שמות כז) מערב ועד בקר תן לה מדתה שתהא דולקת והולכת מערב ועד בקר דבר אחר אין לך עבודה כשרה מערב ועד בקר אלא זו בלבד קטורת דכתיב בה (שמות ל) בין הערבים הכי נמי דכולי יומא כשר שאני קטרת

דף יב, א גמרא דאיתקש לנרות התם נמי כתיב (דברים טז) שם תזבח את הפסח בערב ההוא ליאזחר דבר הוא דאתא דתניא יאזחר דבר שנאמר בו בערב ובין הערבים לדבר שלא נאמר בו אלא בין הערבים בלבד ומי איכא מידי דאילו שחיט ליה מצפרא אמרת זימניה הוא וכי מטי בין הערבים אמרת יאזחר דבר אין דהא "ר יוחנן הלכה מתפלל של מנחה ואח"כ מתפלל של מוספין ובין הערבים דכתיב גבי קטרת ונרות למה לי ועוד השיב רבי תחת בן בתירא לדברי רבי יהושע לא אם אמרת בשלשה עשר שאין מקצתו ראוי תאמר בארבעה עשר שמקצתו ראוי ואם איתא כולו ראוי הוא אלא א"ר יוחנן פוסל היה בן בתירא בפסח ששחטו בארבעה עשר שחרית בין לשמו בין שלא לשמו הואיל ומקצתו ראוי מגדף בה רבי אבהו א"כ פסח כשר לבן בתירא היכי משכחת לה אי דאפרשיה האידנא דחוי מעיקרו הוא ואי דאפרשינהו מאתמול נראה ונדחה הוא אלא אמר רבי אבהו תהא לאחר חצות אביי אמר אפילו תימא מצפרא אין מחוסר זמן לבו ביום רב פפא אמר אפילו תימא מאורתא לילה אין מחוסר זמן דתני דבי ר' ישמעאל ליל שמיני נכנס לדיר להתעשר וכדרכי אפטוריקי דרבי אפטוריקי רמי כתיב (ויקרא כב) והיה שבעת ימים תחת אמו הא לילה חזי וכתוב (ויקרא כב) ומיום השמיני והלאה ירצה הא לילה לא חזי הא כיצד לילה לקדושה ויום להרצאה א"ל רבי זירא לרבי אבהו לימא קסבר רבי יוחנן בעלי חיים נדחין אמר ליה אין דא"ר יוחנן בהמה של שני שותפין הקדיש חציה וחזר ולקח חציה והקדישה קדושה ואינה קריבה ועושה תמורה ותמורתה כיוצא בה ושמע מינה תלת שמע מינה בעלי חיים נדחין וש"מ דחוי מעיקרא הוה דחוי וש"מ

דף יב, ב גמרא יש דחוי בדמים אמר עולא אמר רבי יוחנן אכל חלב והפריש קרבן והמיר דת וחזר בו הואיל ונדחה ידחה איתמר נמי אמר ר' ירמיה אמר רבי אבהו אמר רבי יוחנן

אכל חלב והפריש קרבן ונשתטה וחזר ונשתפה הואיל ונדחה ידחה וצריכי דאי אשמעינן קמייתא משום דהוא דחי נפשיה בידים אבל הכא דממילא אידחי כישן דמי ואי אשמעינן הכא משום דאין בידו לחזור אבל הכא דיש בידו לחזור אימא לא צריכא בעי רבי ירמיה אכל חלב והפריש קרבן והורו בית דין שחלב מותר וחזרו בהן מהו מי הוי דחוי או לא הוי דחוי אמר ליה ההוא סבא כי פתח רבי יוחנן בדחויין מהא פתח מאי טעמא התם גברא אידחי קרבן לא אידחי הכא קרבן נמי אידחי: אמר שמעון בן עזאי מקובלני מפי שבעים ושנים זקן כו': למה לי למתנא שבעים ושנים זקן דכולהו בחדא שיטתא הוו קיימי: לא הוסיף בן עזאי אלא העולה: אמר רב הונא מאי טעמא דבן עזאי (ויקרא א) עולה הוא אשה ריח ניחוח לה' היא לשמה כשרה שלא לשמה פסולה אשם נמי כתיב ביה הוא ההוא לאחר הקטרת אימורים הוא דכתיב האי נמי לאחר הקטרת אימורים הוא דכתיב תרי הוא כתיבי גבי אשם נמי תרי הוא כתיבי אלא בן עזאי בקל וחומר מייתי לה ומה חטאת שאינה כליל שחטה שלא לשמה פסולה עולה שהיא כליל לא כל שכן מה לחטאת שכן מכפרת פסח יוכיח מה לפסח שכן זמנו קבוע חטאת תוכיח וחזר הדין לא ראי זה כראי זה ולא ראי זה כראי זה הצד השווה שבהן שהן קדשים ושחטן שלא לשמן פסול אף אני אביא עולה שהיא קדשים ושחטה שלא לשמה פסולה מה להצד השווה שבהן שיש בהן צד כרת בן עזאי

דף יג, א גמרא צד כרת לא פריך אשם נמי לייתי אשם פריך מה להצד השווה שבהן שכן ישנן בצבור כביחיד ואיבעית אימא צד כרת נמי פריך ובן עזאי גמרא גמיר לה והא דקאמר רב הונא קל וחומר לא אמרה אלא לחדד בה תלמידיו:

דף יג, א משנה הפסח והחטאת ששחטן שלא לשמן קבל והלך וזרק שלא לשמן או לשמן ושלא לשמן או שלא לשמן ולשמן פסולים כיצד לשמן ושלא לשמן לשם פסח ולשם שלמים שלא לשמן ולשמן לשם שלמים ולשם פסח שהזבח נפסל בארבעה דברים בשחיטה ובקבול ובהילוך ובזריקה רבי שמעון מכשיר בהילוך שהיה אומר אי אפשר שלא בשחיטה ושלא בקבלה ושלא בזריקה אבל אפשר בלא הילוך שוחט בצד המזבח וזורק רבי אליעזר אומר המהלך במקום שהוא צריך להלך מחשבה פוסלת במקום שאינו צריך להלך אין מחשבה פוסלת:

דף יג, א גמרא וקבלה מי פסלה והתניא (ויקרא א) והקריבו זו קבלת הדם אתה אומר קבלת הדם או אינו אלא זריקה כשהוא אומר וזרקו הרי זריקה אמור הא מה אני מקיים והקריבו זו קבלת הדם בני אהרן הכהנים שתהא בכהן כשר ובכלי שרת אמר רבי עקיבא מנין לקבלה שלא תהא [אלא] בכהן כשר ובכלי שרת נאמר כאן בני אהרן ונאמר להלן (במדבר ג) אלה שמות בני אהרן הכהנים המשוחחים מה להלן בכהן כשר ובכלי שרת אף כאן בכהן כשר ובכלי שרת אמר רבי טרפון אקפח את בניי אם לא שמעתי להבחין הפרש בין קבלה לזריקה ואין לי לפרש אמר רבי עקיבא אני אפרש קבלה לא עשה בה מחשבה כמעשה זריקה עשה בה מחשבה כמעשה קבלו בחוץ אינו חייב כרת זרקו בחוץ ענוש כרת קבלוהו פסולין אין חייבין עליו זרקוהו פסולין חייבין עליו אמר לו רבי טרפון העבודה את הטית ימין ושמאל אני שמעתי ואין לי לפרש אתה דורש ומסכים לשמועה בלשון הזה אמר לו עקיבא כל הפורש ממך כפורש מחייו אמר רבא לא קשיא כאן במחשבת פיגול כאן במחשבת שלא לשמה דיקא נמי דקתני שהזבח נפסל ולא קתני מתפגל ש"מ: ומחשבת פיגול לא פסלה בקבלה והתניא יכול לא תהא מחשבה מועלת אלא בזריקה בלבד

מנין לרבות שחיטה וקבלה ת"ל (ויקרא ז) ואם האכל יאכל מבשר זבח שלמיו >פיגול הוא< [ביום השלישי] לא ירצה בדברים המביאין לידי אכילה הכתוב מדבר יכול שאני מרבה אף שפיכת שיריים והקטרת אימורין ת"ל (ויקרא ז) ביום השלישי לא ירצה המקריב אותו לא יחשב זריקה בכלל היתה ולמה יצתה להקיש אליה לומר לך מה זריקה מיוחדת שהיא עבודה >ומכפרת< ומעכבת כפרה אף כל עבודה ומעכבת כפרה יצאו שפיכת שיריים והקטרת אימורין שאין מעכבין את הכפרה

דף יג,ב גמרא אלא לא קשיא הא דאמר הריני [שוחט] ע"מ לקבל דמה למחר הא דאמר הריני מקבל דמה על מנת לשפוך שירים למחר א"ל ההוא מרבנן לרבא ושפיכת שירים והקטרת אימורין לא פסלה בהו מחשבה והתנן יכול לא תהא מחשבה מועלת אלא באכילת בשר מנין לרבות שפיכת שירים והקטרת אימורין ת"ל (ויקרא ז) ואם האכל יאכל בשתי אכילות הכתוב מדבר אחת אכילת אדם ואחת אכילת מזבח לא קשיא הא דאמר הריני זורק על מנת לשפוך שירים למחר הא דאמר הריני שופך שירים על מנת להקטיר אימורין למחר: א"ר יהודה בריה דרבי חייא שמעתי שטבילת אצבע מפגלת בחטאת פנימית שמעה אילפא אמרה קמיה דרב פדא אמר כלום למדנו פיגול אלא משלמים מה שלמים אין טבילת אצבע מפגלת בהן אף חטאת אין טבילת אצבע מפגלת בהן וכי הכל משלמים למדו אי מה שלמים שלא לשמן אין מוציא מידי פיגול אף חטאת שלא לשמה אין מוציא מידי פיגול אלא מאי אית לך למימר מרבויא דקראי קאתיא [ה"נ מרבויא דקרא קאתי] אמר ריב"ל בעליה זו שמעתי שטבילת אצבע מפגלת תהי בה רשב"ל כלום למדו פיגול אלא משלמים מה שלמים אין טבילת אצבע מפגלת בהן אף חטאת אין טבילת אצבע מפגלת בהן וכי הכל משלמים למדו אי מה שלמים שלא לשמן אין מוציא מידי פיגול אף חטאת שלא לשמה אין מוציא מידי פיגול אמר רבי יוסי ברבי חנינא אין הכל משלמים למדו הואיל וחוזן למקומו פוסל בשלמים ושלא לשמו פוסל בחטאת מה חוזן למקומו הפוסל בשלמים מוציא מידי פיגול אף שלא לשמו הפוסל בחטאת מוציאה מידי פיגול א"ר ירמיה מצדה תברא מה לחוזן למקומו הפוסל בשלמים שכן נוהג בכל הזבחים תאמר בשלא לשמו שאינו נוהג אלא בפסח וחטאת בלבד אלא מאי אית לך למימר דבר הפוסל בהן מוציאם מידי פיגול דבר המעכב בהן מביאן לידי פיגול הכא נמי דבר הפוסל בה מוציא מידי פיגול דבר המעכב בה מביאה לידי פיגול אמר רב מרי אף אנן נמי תנינא זה הכלל כל הקומץ ונותן בכלי והמוליך והמקטיר בשלמא קומץ היינו שוחט מוליך היינו מוליך מקטיר נמי היינו זורק אלא נותן בכלי מאי ניהו אילימא דדמי לקבלה מי דמי התם ממילא הכא איהו קא שקיל ורמי אלא כיון דלא סגי דלא יהיב על כרחיה עבודה חשובה היא ה"נ כיון דלא סגי דלא עביד לה על כרחיה היינו הולכה לא לעולם דדמי לקבלה ודקאמרת הכא ממילא התם איהו קא שקיל ויהיב כיון דאידי ואידי מתן כלי הוא מה לי ממילא מה לי קא שקיל ויהיב לימא כתנאי דתני חזא טבילת אצבע מפגלת בחטאת ותניא אידך לא מפגלת ולא מתפגלת מאי לאו תנאי היא לא הא רבנן הא רבי שמעון אי רבי שמעון מאי איריא טבילת אצבע האמר

דף יד,א גמרא כל שאינו על מזבח החיצון כשלמים אין בו משום פיגול אלא הא והא רבנן ולא קשיא כאן בחטאות החיצונות כאן בחטאות הפנימיות חטאות החיצונות פשיטא לא כתיב בהו וטבל אצטריך סלקא דעתך אמינא הואיל וכתיב ולקח ואי אתי קוף רמי להו אידיה בעי למישקל זימנא אחריתי כמאן דכתיב וטבל דמי [קמ"ל] להכי לא כתיב וטבל

דמשמע הכי ומשמע הכי: רבי שמעון מכשיר בהילוך: א"ר שמעון בן לקיש מודה רבי שמעון בהולכת חטאות הפנימיות שמחשבה פוסלת בהו הואיל ועבודה שאין יכול לבטלה והאמר רבי שמעון כל שאינו על מזבח החיצון כשלמים אין חייבין עליו משום פיגול א"ר יוסי ברבי חנינא מודה היה לפסול מקל וחומר ומה שלא לשמן שהוכשרו בשלמים פסול בחטאת חוץ לזמנו שפוסל בשלמים אינו דין שיפסול בחטאות ואשכחן חוץ לזמנו חוץ למקומו מנלן אי מחוץ לזמנו מה לחוץ לזמנו שכן כרת אי משלא לשמה שכן נוהג בבמה <חיוב> שלא לשמן במאי נוהג בפסח וחטאת פסח וחטאת בבמה לא קרבו ואיבעית אימא הקישא הוא שלישי זה חוץ לזמנו פיגול [זה] חוץ למקומו אמר רבא אם תימצי לומר ר' שמעון סבר לה כבריה דאמר בין האולם ולמזבח צפון אין מחשבה מועלת בהולכת חטאות הפנימיות אלא מפתח אולם ולפנים ואם תמצי לומר סבר לה כרבי יהודה דאמר תוך עזרה מקדש אין מחשבה מועלת בהולכת סילוק בזיכין אלא מפתח היכל ולחוץ ואם תמצי לומר סבר קדושת היכל ואולם חדא היא אין מחשבה מועלת אלא מפתח אולם ולחוץ ואם תמצי לומר תוך הפתח כלפנים אין מחשבה מועלת אפילו פסיעה אחת אלא בכדי הושטת ידו ואם תמצי לומר סבר הולכה שלא ברגל לא שמה הולכה אין מחשבה מועלת כלל: א"ל אביי לאמוריה דרב חסדא בעי מיניה מרב חסדא הולכה בזר מהו א"ל כשרה ומקרא מסייעני (דברי הימים ב לה) וישחטו את הפסח ויזרקו הכהנים את הדם מידם והלויים מפשיטים מתיב רב ששת זר ואונן

דף יד,ב גמרא שיכור ובעל מום בקבלה בהולכה בזריקה פסול וכן יושב וכן שמאל תיובתא והא רב חסדא קרא קאמר דעביד מעשה אצטבא רבה ורב יוסף דאמרי תרוייהו הולכה בזר מחלוקת ר' שמעון ורבנן רבי שמעון דאמר עבודה שאפשר לבטלה לאו עבודה היא כשרה בזר לרבנן פסולה א"ל אביי והא שחיטה דעבודה שא"ל לבטלה וכשרה בזר א"ל שחיטה לאו עבודה היא ולא והאמר ר' זירא אמר רב שחיטת פרה בזר פסולה ואמר רב עלה אלעזר וחוקה כתיב בה שאני פרה דקדשי בדק הבית היא ולא כל דכן הוא קדשי בדק הבית הויה עבודה קדשי מזבח לאו עבודה היא אמר רב שישא בריה דרב אידי מידי דהוה אמראות נגעים דלאו עבודה היא ובעיא כהונה והרי הולכת אברים לכבש דעבודה שאפשר לבטלה היא ופסולה בזר דכתי' (ויקרא א) והקרי' הכהן את הכל [והקטיר] המזבחה ואמר מר זו הולכת אברים לכבש היכא דגלי גלי והיכא דלא גלי לא גלי ולא כל דכן הוא ומה הולכת אברים לכבש דלא מעכבא כפרה בעיא כהונה הולכת דם דמעכבא כפרה [לא כ"ש] <מיבעיא> איתמר [נמי] אמר עולא א"ר אלעזר הולכה בזר פסולה אפילו לרבי שמעון איבעיא להו הולכה שלא ברגל שמה הולכה או לא שמה הולכה ת"ש וכן יושב וכן שמאל פסול הא עומד דומיא דיושב כשר דלמא יושב דקשיף מישף עומד דומיא דיושב דנייד פורתא ת"ש שחט ישראל וקבל הכהן נתנו לחבירו וחברו לחבירו התם נמי דנייד פורתא ומאי קמ"ל (משלי יד) ברוב עם הדרת מלך ת"ש קבל הכשר ונתן לפסול יחזיר לכשר אימא יחזור הכשר ויקבלה איתמר אמר עולא א"ר יוחנן הולכה שלא ברגל לא שמה הולכה

דף טו,א גמרא אפשר לתקונה או לא אפשר לתקונה ת"ש קבל הכשר ונתן לפסול יחזיר לכשר ונהי נמי דיחזור הכשר ויקבלנו אי סלקא דעתך לא אפשר לתקונה איפסלא לה מי סברת דקאי זר גואי לא דקאי זר בראי איתמר אמר עולא אמר ר' יוחנן הולכה שלא ברגל פסולה אלמא לא אפשר לתקונה איתיביה רב נחמן לעולא נשפך מן הכלי על הרצפה

ואספו כשר הכא במאי עסקינן כשיצא לחוץ לבראי נפיק לגואי לא עייל במקום מדרון איבעית אימא בגומא ואיבעית אימא בסמיכא ואיכפל תנא לאשמועינן כל הני ועוד אדתני באידך פירקין נשפך על הרצפה ואספו פסול ליפלוג בדידיה במה דברים אמורים כשיצא לחוץ אבל נכנס לפנים פסול תיובתא אתמר הולכה שלא ברגל מחלוקת ר"ש ורבנן בהולכה רבתי דכולי עלמא לא פליגי דפסולה כי פליגי בהולכה זוטרתה מחכו עלה במערבא אלא חטאת העוף דפסולה בה מחשבה לר"ש היכי משכחת לה אי דחשיב עלה מקמי דליפוק דם לא כלום היא ואי בתר דנפק דם איתעבידא ליה מצותו מאי קושיא דלמא מדפריש ועד דמטא למזבח דהא בעא מיניה רבי ירמיה מרבי זירא היה מזה ונקטעה ידו של מזה עד שלא הגיע דם לאויר המזבח מהו וא"ל [פסולה מ"ט] והזה ונתן בעינן כי אתו רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע מבי רב אמרי היינו חוכא ובהולכה רבתי לא פליגי והא כי פליגי בהולכה רבתי פליגי אלא בהולכה זוטרתה כולי עלמא לא פליגי דלא פסלה כי פליגי בהולכה רבתי הולכי זר והחזירו כהן וחזר והולכי פליגי בה בני רבי חייא ור' ינאי חד אמר כשר וחד אמר פסול מר סבר אפשר לתקונה ומר סבר לא אפשר לתקונה הולכי כהן והחזירו וחזר והולכי זר אמר רב שימי בר אשי לדברי המכשיר פסול לדברי הפוסל מכשיר רבא אמר אף לדברי הפוסל פסול מאי טעמא דהא צריך דף טו, ב גמרא לאמטוייה אמר ליה רב ירמיה לרב אשי הכי אמר רב ירמיה מדיפתי הא צריך לאמטוייה מחלוקת רבי אליעזר ורבנן דתנן ר"א אומר המהלך במקום שצריך להלך מחשבה פוסלת מקום שאין צריך להלך אין מחשבה פוסלת ואמר רבא הכל מודים קבלו בחוץ והכניסו בפנים זהו הילוך שצריך להלך קבלו בפנים והוציאו לחוץ זהו הילוך שאין צריך להלך לא נחלקו אלא כשהכניסו וחזר והוציאו מר סבר הא צריך לאמטוייה ומ"ס לאו כהילוך הצריך לעבודה דמי איתיביה אביי ר"א אומר המהלך מקום שצריך להלך מחשבה פוסלת כיצד קבלו בחוץ והכניסו בפנים זהו הילוך שצריך להלך קבלו בפנים והוציאו לחוץ זהו הילוך שאין צריך לילך והא חזר והכניסו הילוך שצריך להלך הוא א"ל אי תניא תניא:

מסכת זבחים פרק ב

דף טו, ב משנה כל הזבחים שקבלו דמן זר אונן טבול יום ומחוסר כפורים ומחוסר בגדים שלא רחץ ידים ורגלים ערל טמא יושב עומד על גבי כלים על גבי בהמה על גבי רגלי חברו פסול קבל בשמאל פסל ר"ש מכשיר:

דף טו, ב גמרא זר מנלן דתני לוי (ויקרא כב) דבר אל אהרן ואל בניו לאמר וינזרו מקדשי בני ישראל וגו' בני ישראל למעוטי מאי אילימא למעוטי נשים קרבן נשים בטומאה קרב אלא למעוטי <עובדי כוכבים> {גוים} השתא ציץ לא מרצה דאמר מר <ובעובדי כוכבים> {ובגוים} בין בשוגג בין במזיד לא הורצה בטומאה קרב אלא הכי קאמר וינזרו מקדשי בני ישראל ולא יחללו דבי רבי ישמעאל תנא אתיא בק"ו מבעל מום מה בעל מום שאוכל אם עבד חילל

דף טז,א גמרא זר שאינו אוכל אינו דין שאם עבד חילל מה לבעל מום שכן עשה בו קרב כמקריב טמא יוכיח מה לטמא שכן מטמא בעל מום יוכיח וחזר הדין לא ראי זה כראי זה ולא ראי זה כראי זה הצד השווה שבהן שמוזהרין ואם עבדו חיללו אף אני אביא זר שהוא מוזהר ואם עבד חילל מנלן דמוזהר אי מוינזרו חילול בגופיה כתיב ביה אלא (במדבר יח) מוזר לא יקרב אליכם איכא למיפרך מה להצד השווה שבהן שכן לא הותרו בבמה לא תימא טמא יוכיח אלא אימא אונן יוכיח מה לאונן שכן אסור במעשר [בעל מום] יוכיח וחזר הדין לא ראי זה כראי זה הצד השווה שבהן שמוזהרין כו' ה"נ לפרוך מה להצד השווה שבהן שכן לא הותרו בבמה מתקיף לה רב סמא בריה דרבא ומאן לימא לן דאונן אסור בבמה דלמא שרי בבמה רב משרשיא אמר אתיא ק"ו מיושב מה יושב שאוכל אם עבד חילל זר שאינו אוכל אינו דין שאם עבד חילל מה ליושב שכן פסול לעדות מיושב ת"ח מה לשם יושב שכן פסול לעדות שם יושב לא פריך ואם ת"ל פריך אתיא מיושב ומחדא מהנך ויושב דכשר בבמה מנלן אמר קרא (דברים י) לעמוד לפני ה' לשרתו לפני ה' ולא לפני במה: אונן: מנלן דכתיב ומן המקדש לא יצא ולא יחלל הא אחר שלא יצא חילל רבי אלעזר אמר מהכא (ויקרא י) הן הקריבו אני הקרבתי מכלל דאי אינהו אקריב שפיר אישתרוף ורבי אלעזר מאי טעמא לא אמר מומן המקדש לא יצא אמר לך מי כתיב הא אחר שלא יצא חילל ואידך מ"ט לא אמר מהן הקריבו קסבר מפני טומאה נשרפה דבי רבי ישמעאל תנא אתיא בק"ו מבעל מום ומה

דף טז,ב גמרא בעל מום שאוכל אם עבד חילל אונן שאין אוכל אינו דין שאם עבד חילל מה לבעל מום שכן עשה בו קריבין כמקריבין זר יוכיח מה לזר שכן אין לו תקנה בעל מום יוכיח וחזר הדין לא ראי זה כראי זה ולא ראי זה כראי זה הצד השווה שבהן שהן מוזהרין ואם עבדו חיללו אף אני אביא אונן שמוזהר ואם עבד חילל היכן מוזהר אילימא מומן המקדש לא יצא חילול בגופיה כתיב ביה אלא (ויקרא י) מהן הקריבו וקסבר מפני אנינות נשרפה איכא למפרך מה להצד השווה שבהן שכן לא הותרה מכללו טמא יוכיח מה לטמא שכן מטמא הנך יוכיחו וחזר הדין כו' הצד השווה שבהן שמוזהרין כו' ולפרוך מה להצד השווה שבהן שכן לא הותרו מכללן אצל כהן גדול בקרבן יחיד שם טומאה מיהא אישתראי רב משרשיא אמר אתיא בקל וחומר מיושב ומה יושב שאוכל אם עבד חילל אונן שאינו אוכל אינו דין שאם עבד חילל מה ליושב שכן פסול לעדות מיושב תלמיד חכם מה לשם יושב שכן פסול לעדות שם יושב לא פריך ואם תימצי לומר פריך אתיא מיושב ומחדא מהנך: אונן פסול: אמר רבא לא שנו אלא בקרבן יחיד אבל בקרבן צבור מרצה קל וחומר מטומאה מה טומאה שלא הותרה מכללה אצל כהן גדול בקרבן יחיד הותרה אצל הדיוט בקרבן צבור אנינות שהותרה מכללה אצל כהן גדול בקרבן יחיד אינו דין שהותרה אצל כהן גדול בקרבן צבור מתיקיף לה רבא בר אהילאי לא תותר אנינות אצל כהן גדול בקרבן יחיד מקל וחומר ומה טומאה שהותרה אצל כהן הדיוט בצבור לא הותרה אצל כהן גדול בקרבן יחיד אנינות שלא הותרה אצל כהן הדיוט בקרבן צבור אינו דין שלא תותר אצל כהן גדול בקרבן יחיד ותותר טומאה אצל כ"ג בקרבן יחיד מק"ו ומה אנינות שלא הותר אצל כהן הדיוט בקרבן צבור הותרה אצל כהן גדול בקרבן יחיד טומאה שהותרה אצל כהן הדיוט בקרבן צבור אינו דין שהותרה אצל כ"ג בקרבן יחיד ולא תותר טומאה אצל כהן הדיוט בקרבן צבור מקל וחומר ומה אנינות שהותרה אצל כ"ג בקרבן יחיד לא הותרה אצל כהן הדיוט בקרבן צבור טומאה שלא הותרה אצל כהן גדול בקרבן יחיד אינו

דין שלא תותר בכהן הדיוט בקרבן צבור >ולא תותר ולא תותר אנינות וטומאה טומאה
יחיד ויחיד ציבור סימן <

דף יז,א גמרא אלא איכא למיפרך הכי ואיכא למיפרך הכי כל חדא וחדא תיקו בדוכתיה:
טבול יום: מנלן דתניא רבי סימאי אומר רמז לטבול יום שאם עבד חילל מנין ת"ל (ויקרא
כא) קדושים יהיו ולא יחללו אם אינו ענין לטמא דנפיק (ויקרא כב) מוינזרו תנהו ענין
לטבול יום אימא תנהו ענין לקורח קרחה ולמשחית פאת זקן טבול יום דאם עבד במיתה
מנא לן דגמר חילול חילול מתרומה דפסיל בתרומה מחיל עבודה דלא פסיל בתרומה לא
מחיל עבודה אמר רבה למה לי דכתב רחמנא טמא וטבול יום ומחוסר כפורים צריכי דאי
כתב רחמנא טמא שכן מטמא בטבול יום מחוסר כפורים לא אתי מיניה שכן פסול בתרומה
במחוסר כפורים טבול יום לא אתי מיניה שכן מחוסר מעשה מחדא לא אתי תיתי חדא
מתרתי בהי לא לכתוב רחמנא לא לכתוב במחוסר כפורים ותיתי מהנך מה להנך שכן
פסולים בתרומה אלא לא לכתוב רחמנא בטבול יום ותיתי מהנך דמאי פרכת מה להנך
שכן מחוסרים מעשה סוף סוף קלישא לה טומאתן

דף יז,ב גמרא קסבר מחוסר כפורים דזב כזב דמי ומחוסר כפורים דזב כזב דמי תנאי
היא דתניא שרפה אונן ומחוסר כפורים כשרה יוסף הבבלי אומר אונן כשרה מחוסר
כפורים פסולה מאי לאו בהא קמיפלגי מר סבר מחוסר כפורים דזב כזב דמי ומר סבר לאו
כזב דמי לא דכולי עלמא כזב דמי והכא בהא קמיפלגי דכתיב (במדבר יט) והזה הטהור
מכלל שהוא טמא לימד על טבול יום שכשר בפרה מר סבר טומאה דכל התורה כולה ומר
סבר טומאה דהך פרשה הלכך אונן וטבול יום דטמא שרץ דקילי אתו בקל וחומר מטבול
יום דמת אבל מחוסר כפורים דזב דחמיר שכן טומאה יוצאה עליו מגופו לא: מחוסר
בגדים: מנלן אמר רבי אבוה אמר רבי יוחנן ומטו בה משמיה דרבי אלעזר ברבי שמעון
דאמר קרא (שמות כט) וחגרת אותם אבנט אהרן ובניו וחבשת להם מגבעות והיתה להם
כהונה לחקת עולם בזמן שבגדיהם עליהם כהונתם עליהם אין בגדיהם עליהם אין כהונתם
עליהם והא מהכא נפקא מהתם נפקא דתניא מנין לשתויי יין שאם עבד חילל תלמוד לומר
(ויקרא י) יין ושכר אל תשת וגו' (ויקרא י) ולהבדיל בין הקודש ובין החול מחוסר בגדים
ושלא רחוק ידים ורגלים מנין

דף יח,א גמרא תלמוד לומר (ויקרא י) חוקה (שמות כט) חוקה לגזירה שוה אי מהתם
הוה אמינא הני מילי עבודה דזר חייב עליה מיתה אבל עבודה דאין זר חייב עליה מיתה
אימא לא קמ"ל אשכחן מחוסר בגדים שתויי יין מנלן אתיא חוקה חוקה ממחוסר בגדים
והא תנא ולהבדיל בין וגו' קא נסיב לה מקמי דליקום גזירה שוה והא תנא מחוסר בגדים
הוא דקא יליף משתויי יין ה"ק מנין שלא נחלקו בין מחוסר בגדים לשתויי יין ושלא רחוק
ידים ורגלים תלמוד לומר חוקה חוקה לגזירה שוה אלא להבדיל למה לי לכדרב דרב לא
מוקים אמורא עליה מיומא טבא לחבריה משום שכרות אכתי מהכא נפקא מהתם נפקא
(ויקרא א) ונתנו בני אהרן הכהן בכיהונו לימד על כהן גדול שלבש בגדי כהן הדיוט ועבד
עבודתו פסולה אי מהתם הוה אמינא ה"מ עבודה דמעכבא כפרה אבל עבודה דלא מעכבא
כפרה לא ואכתי מהכא נפקא מהתם נפקא (ויקרא א) וערכו בני אהרן הכהנים את הנתחים
וגו' הכהנים בכיהונו מכאן לכהן הדיוט שלבש בגדי כהן גדול ועבד עבודתו פסולה אי
מהתם הוה אמינא הני מילי חיסור אבל ייתור לא קמ"ל: תנו רבנן היו מרושלין מסולקין

משוחקים ועבד עבודתו כשירה לבש שני מכנסים שני אבנטים חסר אחת יתר אחת או שהיתה לו רטיה על מכת בשרו תחת בגדו או שהיו

דף יח,ב גמרא מטושטשין או מקורעין ועבד עבודתו פסולה אמר רב יהודה אמר שמואל מרושלין כשרין מסולקין פסולין והתניא מסולקין כשרין אמר רמי בר חמא לא קשיא כאן שסילקן על ידי אבנט כאן דליתניהו מעיקרא כלל רב אמר אחד זה ואחד זה פסולין: רב הונא איקלע לארגיזא רמא ליה בר אושפיזכניה מי אמר שמואל מרושלין כשרין ומסולקין פסולין והתניא מסולקין כשרין א"ל בר מינה דההיא דשנייה רמי בר חמא אלא לרב קשיא וכי תימא מאי מרושלין מסולקין על ידי אבנט ואבנט מיגז אגיז אלא מסולקין קשיא אמר רבי זירא רב חזא תני מרושלין שסילקן ע"י אבנט כשרין אמר ר' ירמיה מדיפתי מרושלין שלא סילקן תנאי היא דתניא (דברים כב) על ארבע כנפות כסותך ארבע ולא שלש או אינו אלא ארבע ולא חמש כשהוא אומר אשר תכסה בה הרי בעלת חמש אמור הא מה אני מקיים ארבע ארבע ולא שלש ומה ראית לרבות בעלת חמש ולהוציא בעלת שלש מרבה אני בעלת חמש שיש בכלל חמש ארבע ומוציא אני בעלת שלש שאין בכלל שלש ארבע ותניא אידך על ארבע כנפות כסותך ארבע ולא שלש ארבע ולא חמש מאי לאו בהא קמיפלגי דמר סבר יתר כמאן דאיתיה דמי ומר סבר כמאן דליתיה דמי לא דכ"ע כמאן דאיתיה דמי ושאני הכא דרבי רחמנא אשר תכסה בה ואידך האי אשר תכסה בה מאי עביד ליה מיבעי ליה לכדתניא (במדבר טו) וראיתם אותו פרט לכסות לילה או אינו אלא פרט לכסות סומא כשהוא אומר אשר תכסה בה הרי כסות סומא אמור הא מה אני מקיים וראיתם אותו פרט לכסות לילה ומה ראית לרבות כסות סומא ולהוציא כסות לילה מרבה אני כסות סומא שישנה בראיה אצל אחרים ומוציא אני כסות לילה שאינה בראיה אצל אחרים [ואידך נפקא ליה מאשר ואידך אשר לא דריש]: תנו רבנן בד שיהיו של בוך בד שיהיו חדשים בד שיהיו שזורים בד שיהיו חוטן כפול ששה בד שלא ילבש של חול עמהן א"ל אביי לרב יוסף בשלמא שיהו של בוך הא קמ"ל בוך אין מידי אחרינא לא אלא בד שיהו חדשים אין שחקין לא והתניא משוחקין כשרים אמר ליה וליטעמך בד שיהו חוטן כפול ששה בד חד חד לחודיה משמע אלא הכי קאמר בגדים שנאמר בהן בד צריכין שיהו של בוך חדשים שזורין שיהא חוטן כפול ששה יש מהן למצוה יש מהן לעכב ממאי דהאי בד כתנא הוא אמר רבי יוסף ברבי חנינא דבר העולה מן הקרקע בד בבד אימא עמרא עמרא מיפצל כיתנא נמי מיפצל על ידי לקותא מיפציל רבינא אמר מהכא (יחזקאל מד) פארי פשתים יהיו על ראשם [ומכנסי פשתים יהיו על מתניהם לא יחגרו ביזע] א"ל רב אשי לרבינא והא עד דאתא יחזקאל מנלן ולטעמך הא דאמר רב חסדא דבר זה מתורת משה רבינו לא למדנו מדברי יחזקאל בן בוזי למדנו (יחזקאל מד) כל בן נכר ערל לב וערל בשר לא יבא אל מקדשי <לשרתני> עד שבא יחזקאל מנלן אלא גמרא גמירי לה ואתא יחזקאל ואסמכיה אקרא הכא נמי גמרא גמירי לה כו' מאי (יחזקאל מד) לא יחגרו ביזע אמר אביי לא יחגרו במקום שמזיעין כדתניא כשהם חוגרין אין חוגרין לא למטה ממתניהן ולא למעלה מאציליהן אלא

דף יט,א גמרא כנגד אצילי ידיהן אמר רב אשי אמר לי הונא בר נתן זימנא חדא הוה קאימנא קמיה דאיזגדר מלכא והוה מדלי לי המיינאי ותיתייה ניהליה ואמר לי (שמות יט) ממלכת כהנים וגוי קדוש כתיב בכו כי אתאי קמיה דאמימר א"ל אקיים בך (ישעיהו מט) והיו מלכים אומניך: תנן התם כהן שלקה באצבעו כורך עליה גמי במקדש אבל לא

במדינה ואם להוציא ממנה דם כאן וכאן אסור אמר ר' יהודה בריה דרבי חייא לא שנו אלא גמי אבל צילצול קטן הוי יתור בגדים ורבי יוחנן אמר לא אמרו יתור בגדים אלא במקום בגדים אבל שלא במקום בגדים לא הוי יתור ותיפוק ליה משום חציצה בשמאל א"נ שלא במקום עבודה ופליגא דרבא דאמר רבא אמר רב חסדא במקום בגדים אפי' נימא אחת חוצצת שלא במקום בגדים שלש על שלש חוצצות פחות מכאן אינן חוצצות אדרבי יוחנן ודאי פליגא אדר' יהודה בריה דרבי חייא מי לימא דפליגא שאני צילצול קטן דחשיב לישנא אחרינא אמרי לה אמר ר' יהודה בריה דרבי חייא לא שנו אלא גמי אבל צילצול קטן חוצץ ורבי יוחנן אמר לא אמרו חציצה בפחות משלש על שלש אלא במקום בגדים אבל שלא במקום בגדים שלש על שלש חוצצות פחות מיכן אינה חוצצת והיינו דרבא אמר רב חסדא לימא פליגא אדר' יהודה בריה דרבי חייא שאני צילצול קטן דחשיב ולר' יוחנן מאי איריא גמי לשמועין צילצול קטן מילתא אגב אורחיה קמ"ל דגמי מסי בעי רבא נכנסה לו רוח בבגדו מהו על בשרו בעינן והא ליכא או דלמא דרך לבישה בכך כינה מהו שתחוץ מתה לא תבעי לך דודאי חייצא חיה מאי מי אמרינן כיון דאתא ואזלא רביתא היא ולא חייצא או דלמא כיון דקפיד עלה חייצא עפר מהו שיחוץ עפר ודאי חייץ אלא אבק עפר מהו בית השחי מהו שיחוץ על בשרו בעינן והא ליכא או דלמא דרך לבישה בכך הכניס ידו לתוך חיקו מהו גופו מי חייץ או לא נימא מהו שתחוץ נימא ודאי חייצא אלא נימא מדולדלת מהו בעי מר בר רב אשי יצא שערו בבגדו מהו שערו כגופו דמי או לאו כגופו דמי בעי רבי זירא תפילין מהו שיחוץ אליבא דמאן דאמר לילה לאו זמן תפילין הוא לא תבעי לך כיון דלילה חייצי יום נמי חייצי כי תיבעי לך למ"ד לילה זמן תפילין מאי מצוה דגופיה חייץ או לא חייץ איגלגל מילתא ומטא לקמיה דרבי אמי א"ל תלמוד ערוך הוא בידינו תפילין חוצצות מיתבי כהנים בעבודתן ולוים בדוכנן וישראל במעמדן פטורין מן התפלה ומן התפילין מאי לאו אם הניחן אינן חוצצות לא אם הניחן חוצצות א"ה פטורים אסורים מיבעי ליה כיון דאיכא לוים וישראל דלא מתנו ליה אסור משום הכי תנא פטורין והתניא אם הניחן אינן חוצצות לא קשיא הא דיד הא דראש מאי שנא דיד דכתיב (ויקרא ו) ילבש על בשרו שלא יהא דבר חוצץ בינו לבשרו דראש נמי כתיב (שמות כט) ושמת המצנפת על ראשו תנא שערו היה נראה בין ציץ למצנפת

דף יט,ב גמרא ששם מניחין תפילין: מחוסר כיפורים מנלן אמר רב הונא אמר קרא (ויקרא יב) וכפר עליה הכהן וטהרה וטהרה מכלל שהיא טמאה: ושלא רחוק ידיים ורגלים: אתיא חוקה חוקה ממחוסר בגדים: ת"ר כהן גדול שלא טבל ושלא קידש בין בגד לבגד ובין עבודה לעבודה ועבד עבודתו כשרה ואחד כהן גדול ואחד כהן הדיוט שלא קידש ידיו ורגליו שחרית ועבד עבודתו פסולה א"ל רב אסי לרבי יוחנן מכדי חמש טבילות ועשרה קדושין דאורייתא וחוקה כתיב בהו ליעכבו א"ל אמר קרא (ויקרא טז) ולבשם לבישה מעכבת ואין דבר אחר מעכב צהבו פניו אמר ליה וי"ו אאופתא כתבי לך אי הכי דצפרא נמי אמר חזקיה אמר קרא (שמות ל) והיתה להם חק עולם לו ולזרעו לדורותם דבר המעכב בזרעו מעכב בו דבר שאינו מעכב בזרעו אין מעכב בו רבי יונתן אמר מהכא (שמות מ) ורחצו ממנו משה ואהרן ובניו דבר המעכב בבניו מעכב בו דבר שאינו מעכב בבניו אין מעכב בו רבי יונתן מ"ט לא אמר מדחזקיה אמר לך ההוא לדורות הוא דכתיב ואידך מ"ט לא אמר מהאי מיבעי ליה לכדרבי יוסי ברבי חנינא דאמר רבי יוסי ברבי חנינא כל כיוור שאין בו כדי לקדש ארבעה כהנים ממנו אין מקדשין בו שנאמר

ורחצו ממנו משה ואהרן ובניו: ת"ר כיצד מצות קידוש מניח ידו הימנית על גבי רגלו הימנית וידו השמאלית על גבי רגלו השמאלית ומקדש רבי יוסי ברבי יהודה אומר מניח שתי ידיו זו על גב זו ועל גבי שתי רגליו זו על גבי זו ומקדש אמרו לו הפלגתה אי אפשר לעשות כן שפיר קאמרי ליה אמר רב יוסף וחבירו מסייעו מאי בנייהו אמר אביי עמידה מן הצד איכא בנייהו א"ל רב סמא בריה דרב אשי לרבינא וליתבי מיתב ולקדש אמר קרא (שמות ל) לשרת ושירות מעומד הוא: ת"ר קידש ידיו ורגליו ביום אין צריך לקדש בלילה בלילה צריך לקדש ביום דברי רבי שהיה רבי אומר לינה מועלת בקידוש ידים ורגלים רבי אלעזר ברבי שמעון אומר אין לינה מועלת בקידוש ידים ורגלים תניא אידך היה עומד ומקריב על גבי מזבח כל הלילה לאורה טעון קידוש ידים ורגלים דברי רבי אלעזר בר"ש אומר כיון שקידש ידיו ורגליו מתחילת עבודה אפילו מיכן ועד עשרה ימים אינו צריך לקדש וצריכא דאי אשמעינן קמייתא בההיא קאמר רבי דפסק ליה מעבודה לעבודה אבל בהא דלא פסק ליה אימא מודי ליה רבי לרבי אלעזר ברבי שמעון ואי אשמעינן בהא קאמר רבי אלעזר ברבי שמעון אבל בהא אימא מודי ליה לרבי צריכא מאי טעמא דרבי דכתיב (שמות ל) בגשתם מ"ט דרבי אלעזר בר"ש דכתיב (שמות ל) בבואם ואידך נמי הא כתיב בבואם אי כתיב בגשתם ולא כתיב בבואם הוה אמינא על כל גישה וגישה כתב רחמנא בבואם ואידך נמי הא כתיב בגשתם אי כתיב בבואם ולא כתיב בגשתם הוה אמינא אפילו אביאה ריקנית אביאה ריקנית הא כתיב לשרת אלא בגשתם מיבעי ליה לכדרב אחא בר יעקב דאמר רב אחא בר יעקב הכל מודים בקידוש שני כשהוא לבוש מקדש דאמר קרא או בגשתם מי שאינו מחוסר אלא גישה בלבד יצא זה שמחוסר לבישה וגישה (שמות ל) להקטיר אשה למה לי

דף כ"א גמרא מהו דתימא הני מיילי עבודה דמעכבא כפרה אבל עבודה דלא מעכבא כפרה לא קמ"ל כי אתא רב דימי אמר רבי יוחנן בעי אילפא לדברי האומר אין לינה מועלת בקידוש ידים ורגלים מי כיוור מהו שיפסלו מי אמרינן הני למאי לקידוש ידים ורגלים קידוש ידים ורגלים גופייהו לא פסול בהו לינה או דלמא כיון דקדוש להו בכלי שרת מיפסלי כי אתא רבין אמר רבי ירמיה אמר רבי אמי אמר ר' יוחנן הדר פשיט אילפא כמחלוקת בזו כך מחלוקת בזו אמר לפניו ר' יצחק בר ביסנא רבי אתה אומר כן אלא הכי אמר ר' אסי אמר ר' יוחנן [משמיה דאילפא] כיוור שלא שקעו מבערב מקדש ממנו לעבודת לילה ולמחר אינו מקדש והוינן בה למחר אינו מקדש דלא צריך לקדוש או דלמא איפסלו בלינה ולא פשיט לן ומר קא פשיט ליה מיפשיט ת"ש בן קטין עשה שנים עשר דד לכיוור אף הוא עשה מוכני לכיוור שלא יהיו מימיו נפסלין בלינה מאי לאו רבי אלעזר ברבי שמעון היא לא רבי היא והא מדרישא רבי אלעזר ברבי שמעון סיפא נמי רבי אלעזר ברבי שמעון דקתני רישא בא לו אצל פרו ופר היה עומד בין האולם ולמזבח ראשו לדרום ופניו למערב והכהן עומד במזרח ופניו למערב מאן שמעת ליה דאמר בין האולם ולמזבח צפון רבי אלעזר ברבי שמעון דתניא איזהו צפון מקיר מזבח צפוני ועד כותל עזרה צפוני וכנגד כל המזבח כולו צפון דברי רבי יוסי ברבי יהודה רבי אלעזר ברבי שמעון מוסיף אף בין האולם ולמזבח רבי מוסיף אף מקום דריסת רגלי הכהנים ומקום דריסת רגלי ישראל אבל מן החליפות ולפנים הכל מודים שפסול ותסברא רבי אלעזר ברבי שמעון היא ולא רבי [השתא רבי] אדרבי יוסי ברבי יהודה מוסיף אדרבי אלעזר בר' שמעון לא מוסיף אנן הכי קאמרינן אי ס"ד רבי היא לוקמה במקום דריסת רגלי הנהנים ובמקום דריסת רגלי ישראל

אלא מאי רבי אלעזר ברבי שמעון היא לוקמה מקיר מזבחה צפוני עד כותל עזרה צפוני
אלא מאי אית לך למימר משום חולשא דכהן גדול הכא נמי משום חולשא דכהן גדול:
אמר רבי יוחנן קידש ידיו ורגליו לתרומת הדשן למחר אינו צריך לקדש שכבר קידש
מתחילת עבודה למאן אי לרבי האמר פסלה לינה אי לרבי אלעזר בר"ש האמר אין צריך
לקדש אפי' מיכן ועד עשרה ימים אמר אביי לעולם לרבי ולינה דרבנן היא ומודי דמקרות
הגבר ועד צפרא לא פסלה לינה רבא אמר לעולם רבי אלעזר ברבי שמעון [היא וראה ר"י
דבריו] בתחילת עבודה ולא בסוף עבודה מיתיבי ראוהו אחיו הכהנים שירד והן רצו ובאו
מיהרו וקידשו ידיהם ורגליהם מן הכיור

דף כ,ב גמרא בשלמא לאביי דמוקים לה כרבי ומודי רבי דמקרות הגבר עד צפרא לא
פסלה לינה הא מני רבי היא אלא לרבא דמוקים לה כרבי אלעזר ברבי שמעון אבל לרבי
מקרות הגבר עד צפרא פסלה לינה הא מני אי רבי פסלה לינה אי רבי אלעזר בר"ש הא
אמר אפי' מיכן ועד עשרה ימים אינו צריך לקדש לעולם כרבי אלעזר ברבי שמעון והכא
במאי עסקינן בכהני חזתי: איבעיא להו יציאה מהו שתועיל בקידוש ידים ורגלים אם
תימצי לומר לינה לא פסלה דלא פריש אבל יציאה דפריש אסוחי מסח דעתיה או דלמא
כיון דבידו לחזור לא מסח ת"ש קידש ידיו ורגליו ונטמאו מטבילין ואין צריך לקדש יצאו
הרי הן בקדושתן יצאו ידיו לא קמיבעיא לן כי קמיבעיא לן יצא כל גופו מאי ת"ש שלא
רחוץ ידים ורגלים מקדש בכלי שרת בפנים קידש בכלי שרת בחוץ או בכלי חול בפנים או
שטבל במי מערה ועבד עבודתו פסולה טעמא דקידש בכלי שרת בחוץ הא קידש בפנים
ויצא עבודתו כשירה דלמא קידש בכלי שרת בחוץ היכי דמי כגון דאפיק ידיו לבר וקידש
<הא קידש בפנים ויצא דאפיק ידה לבר כשירה> אבל יצא כל גופו תיבעי לך א"ל רב
זביד לרב פפא ת"ש יצא חוץ למחיצת חומת העזרה אם לשהות טעון טבילה אם לפי שעה
טעון קידוש ידים ורגלים א"ל הכא במאי עסקינן כגון שיצא להסך רגליו ולהטיל מים הא
בהדיא קתני לה כל המיסך רגליו טעון טבילה וכל המטיל מים טעון קידוש ידים ורגלים
תני והדר מפרש ת"ש פרה רבי חייא בר יוסף אמר מקדש בכלי שרת בפנים ויוצא ורבי
יוחנן אמר אפי' בחוץ ואפי' בכלי חול ואפי' במקידה של חרס אמר רב פפא שאני פרה
הואיל וכל מעשיה בחוץ לא פסלה בה יציאה אי הכי למה לי דמקדש כעין עבודה פנים
איבעיא להו טומאה מהו שתועיל לקידוש ידים ורגלים אם תימצי לומר יציאה לא פסלה
דגברא חזי אבל הכא דגברא לא חזי אסוחי מסח דעתיה או דלמא כיון דהדר חזי [דק ליה]
ולא מסח דעתיה ת"ש קידש ידיו ורגליו ונטמאו מטבילין ואין צריך לקדש נטמאו ידיו לא
מיבעיא לן [כי מיבעיא לן] נטמא כל גופו כל גופו תיפוק לי כיון דבעי למעבד הערב שמש
אסוחי מסח דעתיה כגון דאיטמי סמוך לשקיעת החמה ת"ש פרה רבי חייא ברבי יוסף אמר
מקדש בכלי שרת בפנים ויוצא ורבי יוחנן אמר אפילו בחוץ ואפילו בכלי חול ואפילו
במקידה של חרס

דף כ,א גמרא והא פרה דטמויי מטמינן ליה דתנן מטמאין היו הכהן השורף את הפרה
ומטבילין אותו להוציא מלבן של צדוקין שהיו אומרים במעורבי שמש היתה נעשית ש"מ
לא פסלה בה <מחשבת> טומאה שאני פרה הואיל דטבול יום לא פסיל בה אי הכי למה לי
דמקדש כעין עבודה [בעינן] איבעיא להו מהו לקדש ידיו [ורגליו] בכיור (שמות ל) ממנו
אמר רחמנא ולא בתוכו או דלמא אפילו בתוכו אמר רב נחמן בר יצחק תא שמע או שטבל
במי מערה ועבד עבודתו פסולה הא מי כיור דומיא דמי מערה ועבד עבודתו כשרה לא מי

מערה איצטריכא ליה שלא תאמר כל גופו טובל בהן ידיו ורגליו לא כל שכן אמר רבי חייא בר יוסף מי כיוור נפסלין למתירין כמתירין לאברים כאברים רב חסדא אמר אף למתירין אין נפסלין אלא בעמוד השחר כאברין ורבי יוחנן אמר כיוור כיוון ששקעו שוב אין מעלהו למימרא דלעבודת לילה נמי לא חזי והאמר רבי אסי אמר רבי יוחנן משמיה דאילפא כיוור שלא שקעו מבערב מקדש ממנו לעבודת לילה ולמחר אינו מקדש מאי אינו מעלהו נמי דקאמר לעבודת יום אבל לעבודת לילה חזי [אי הכי] היינו דרבי חייא בר יוסף דף כא,ב גמרא איכא בינייהו גזירת שיקוע והאמר רבי יוחנן קידש ידיו לתרומת הדשן למחר אין צריך לקדש שכבר קידש מתחילת עבודה בשלמא לרבא דמוקים לההיא כרבי אלעזר ברבי שמעון הא כרבי אלא לאבוי דמוקים לה כרבי קשיא דרבי אדרבי מאי שנא התם דמשקע ליה ומאי שנא הכא דלא משקע ליה דמסלק ליה והדר משקע ליה אי הכי למחר אינו מקדש [אמאי אין צריך לקדש] למימרא דלמתירין מיחזא חזי היינו דרב חסדא איכא בינייהו מצות שיקוע מיתבי לא היו רואין אותו ולא שומעין את קולו עד ששומעים קול של עץ שעשה בן קטין מוכני לכיור והן אומרים הגיע [עת] קידוש ידים ורגלים מן הכיור מאי לאו דמסלק ליה אלמא משקע ליה לא דמשקע ליה אי דמשקע ליה מי משתמע קליה משקע ליה בגילגלא לישנא אחרינא דמשקע ליה בחומרתייה כי כי היכי דלישתמע קליה ולשמעי וליתי והא הוה גביני כרוז בי תרי היכרי הוו עבדי דשמע מהאי אתי ושמע מהאי אתי: גופא אמר רבי יוסי ברבי חנינא כל כיוור שאין בו כדי לקדש ארבעה כהנים ממנו אין מקדשין בו שנאמר (שמות מ) ורחצו ממנו משה ואהרן ובניו וגו' מיתבי כל הכלי מקדשין בין שיש בהן רביעי'

דף כב,א גמרא בין שאין בהן רביעית ובלבד שיהו כלי שרת אמר רב אדא בר אחא בקודח בתוכו והא ממנו אמר רחמנא ירחצו לרבות כלי שרת אי הכי כלי חול נמי אמר אבוי כלי חול לא מצית אמרת מקל וחומר מכנו ומה כנו שנמשח עמו אינו מקדש כלי חול שאינו נמשח עמו אינו דין שאינו מקדש וכנו מנלן דתניא ר' יהודה אומר יכול יהא כנו מקדש כדרך שהכיור מקדש תלמוד לומר (שמות מ) ועשית כיור נחשת וכנו נחשת לנחשת הקשתיו ולא לדבר אחר אמר ליה מר זוטרא בריה דרב מרי לרבינא מה לכנו שאין עשוי לתוכו תאמר בכלי חול שעשוי לתוכו אלא ממנו למעוטי כלי חול אי הכי כלי שרת נמי הא רבי רחמנא ירחצו ומה ראית זה טעון משיחה כמוהו וזה אין טעון משיחה כמוהו: אמר ריש לקיש כל המשלים למי מקוה משלים למי כיור לרביעית אינו משלים למעוטי מאי אילימא למעוטי טיט הנדוק היכי דמי אי דפרה שוחה ושוחה ממנו אפי' לרביעית נמי ואי אין פרה שוחה ושוחה ממנו אפילו למקוה נמי אין משלים אלא למעוטי יבחושין אדומין אפילו בעינייהו נמי דהא תניא רשב"ג אומר כל שתחילת ברייתו מן המים מטבילין בו ואמר רב יצחק בר אבדימי מטבילין בעינו של דג אמר רב פפא למעוטי נתן סאה ונטל סאה דתנן מקוה שיש בו מ' סאה מכוונות נתן סאה ונטל סאה הרי זה כשר ואמר רב יהודה בר שילא אמר רב אסי א"ר יוחנן עד רובו אמר רב פפא אם קדח בו רביעית מטבילין בו מחטין וצינוריות הואיל ומהכשירא דמקוה אתיא א"ר ירמיה אמר ריש לקיש מי מקוה כשירים למי כיור למימרא דלא מים חיים נינהו והתניא (ויקרא א) במים ולא ביין במים ולא במזוג במים לרבות שאר מים וק"ו למי כיור מאי ק"ו למי כיור לאו דמים חיים נינהו לא <לקדוש> דקדיש וקדישי מעליותא היא והא תנא רבי שמואל מים שאין להם שם לווי

דף כב,ב גמרא יצאו מי כיוור שיש להם שם לווי אלא לאו דראויין למי כיוור אלמא מים חיים נינהו תנאי היא דאמר ר' יוחנן מי כיוור ר' ישמעאל אומר מי מעין הן וחכמים אומרים שאר מימות הן: ערל: מנלן אמר רב חסדא דבר זה מתורת משה רבינו לא למדנו מדברי יחזקאל בן בוזי למדנו (יחזקאל מד) כל בן נכר ערל לב וערל בשר לא יבא אל מקדשי <לשרתני> ומנלן דמחלי עבודה זכתיב (יחזקאל מד) בהביאכם <את> בני נכר ערלי לב וערלי בשר להיות במקדשי לחלל את ביתי: תנו רבנן בן נכר יכול בן נכר ממש תלמוד לומר ערל לב אם כן מה תלמוד לומר בן נכר שנתנכרו מעשיו לאביו שבשמים ואין לי אלא ערל לב ערל בשר מנין תלמוד לומר וערל בשר וצריכי דאי כתב רחמנא ערל בשר משום דמאיס אבל ערל לב דלא מאיס אימא לא ואי אשמעינן ערל לב משום דאין לבו לשמים אבל ערל בשר דלבו לשמים אימא לא צריכי: טמא פסול: אמרו זקני דרום לא שנו אלא טמא שרץ אבל טמא מת מתוך שמרצה בציבור מרצה נמי ביחיד אי הכי טמא שרץ נמי לייתי בקל וחומר מטמא מת מה טמא מת שטעון הזאה שלישי ושביעי מרצה טמא שרץ שאינו טעון הזאה ג' ושביעי אינו דין שמרצה קסברי זקני דרום מכפרין כמתכפרין מה מתכפרין טמא מת אין טמא שרץ לא אף מכפרין טמא מת אין טמא שרץ לא מאי קסברי אי קסברי אין שוחטין וזורקין על טמא שרץ אמאי לא עבדי ציבור בטומאה הא כל שביחיד נדחה ציבור עבדי בטומאה אלא קסברי שוחטין וזורקין על טמא שרץ אמר עולא תקע להו ר"ל לדרומאי וכי איזה כח מרובה כח מכפרין או כח מתכפרין הוי אומר כח מתכפרין ומה במקום שנטמאו בעלים בשרץ משלחין קרבנותיהן כהן שנטמא בשרץ אינו מרצה מקום שנטמאו בעלים במת שאין משלחין קרבנותיהן כהן שנטמא במת אינו דין שאינו מרצה קסברי זקני דרום טמא מת [נמי] משלח קרבנותיו והכתיב (במדבר ט) איש איש כי יהיה טמא ועשה פסח בחדש השני וגו' למצוה והא כתיב (שמות יב) איש **דף כג,א גמרא** לפי אכלו למצוה ולעכובי לא והתניא במכסת נפשות מלמד שאין הפסח נשחט אלא למנוייו שחטו שלא למנוייו יכול יהא כעובר על המצוה תלמוד לומר תכוסו הכתוב שנה עליו לעכב ואיתקש אוכלין למנויין זקני דרום לא מקשי וכי לא מקשי נמי מהא נמי אית להו פירכא ומה במקום שנטמאו בעלים בשרץ שמשלחין קרבנותיהם לכתחילה כהן שנטמא בשרץ אינו מרצה מקום שנטמאו בעלים במת שאין משלחין קרבנותיהן לכתחילה כהן שנטמא במת אינו דין שאינו מרצה מיתיבי מפני שאמרו נזיר ועושה פסח הציץ מרצה על טומאת דם ואין הציץ מרצה על טומאת הגוף במאי אילימא בטומאת שרץ האמרת שוחטין וזורקין על טומאת שרץ אלא טומאת מת וקתני אין הציץ מרצה אלמא נטמאו בעלים במת אין משלחין קרבנותיהם לא אי דאיטמו בעלים במת ה"נ הכא במאי עסקינן כגון שנטמא כהן בשרץ אי הכי אימא סיפא ניטמא טומאת התהום הציץ מרצה הא תני רבי חייא לא אמרו טומאת התהום אלא למת בלבד למת למעוטי מאי לאו למעוטי טומאת התהום דשרץ לא למעוטי טומאת התהום דזיבה ואלא הא דבעי רמי בר חמא כהן המרצה בקרבנותיהם הותרה לו טומא' התהום או לא הותרה לו טומאת התהום תפשוט דטומאת התהום הותרה לו דהא הכא בכהן קיימינא דרמי בר חמא ודאי פליגי תא שמע (שמות כח) ונשא אהרן את עון הקדשי' וכי איזהו עון נושא

דף כג,ב גמרא אם עון פיגול הרי כבר נאמר (ויקרא ז) לא יחשב אם עון נותר הרי כבר נאמר (ויקרא ז) לא ירצה הא אינו נושא אלא עון טומאה שהותרה מכללה בצבור מאי טומאה אילימא מטומאת שרץ היכא אישתרי אלא טומאת מת ולא כגון שנטמאו בעלים

במת אלמא נטמאו בעלים במת משלחין קרבנותיהן ובמאי אי בניזיר (במדבר ו) וכי ימות מת עליו אמר רחמנא אלא לעושה פסח <ולאו כגון שנטמאו בעלים במת> לעולם בשרץ ושם טומאה בעולם ואיכא דדייק ומייתי הכי עון הקדשים אין עון מקדישין לא מאי טומאה אילימא טומאת שרץ מי אישתריא בציבור אלא לאו טומאת מת ועון קדשים אין עון מקדישים לא לעולם טומאת שרץ ושם טומאה בעולם: יושב: מנלן אמר רבא אמר רב נחמן אמר קרא (דברים יח) לעמוד לשרת לעמידה בחרתיו ולא לישיבה ת"ר לעמוד לשרת מצוה כשהוא אומר (דברים יח) העומדים שנה עליו הכתוב לעכב א"ל רבא לרב נחמן מכדי יושב כזר דמי ומחיל עבודה אימא מה זר במיתה אף יושב במיתה אלמה תניא אבל ערל אונן יושב אינן במיתה אלא באזהרה משום דהוי מחוסר בגדים ושלא רחוק ידים ורגלים שני כתובין הבאין כאחד

דף כד, א גמרא וכל שני כתובים הבאין כאחד אין מלמדין ולמאן דאמר מלמדין שתויי יין הוה ליה שלישי ושלשה לד"ה אין מלמדין: עומד על גבי כלים על גבי בהמה על גבי רגלי חבירו פסול: מנלן דתנא דבי רבי ישמעאל הואיל ורצפה מקדשת וכלי שרת מקדשים מה כלי שרת לא יהא דבר חוצץ בינו לבין כלי שרת אף רצפה לא יהא דבר חוצץ בינו לבין הרצפה וצריכא דאי אשמעינן כלי משום דלאו מינא דבשר נינהו אבל בהמה דמינא דבשר הוא אימא לא ואי אשמעינן בהמה דלא מינא דאדם הוא אבל חבירו דאדם הוא אימא לא צריכא תניא רבי אליעזר אומר רגלו אחת על הכלי ורגלו אחת על הרצפה רגלו אחת על האבן ורגלו אחת על הרצפה רואין כל שאילו ינטל הכלי ותנטל האבן יכול לעמוד על רגלו אחת ויעבוד עבודתו כשירה ואם לאו עבודתו פסולה בעי רבי אמי נדלדלה האבן ועמד עליה מהו היכא דאין דעתו לחברה לא תיבעי לך דודאי חייצא כי תיבעי לך דדעתו לחברה מאי כיון דדעתו לחברה כמה דמחבר' דמיא או דילמא השתא מיהא הא תלישא רבה זוטי בעי לה הכי בעי רבי אמי נעקרה האבן ועמד במקומה מהו מאי קא מיבעיא ליה כי קדיש דוד רצפה עליונה קדיש או דילמא עד לארעית דתהומא קדיש ותיבעי ליה כל העזרה כולה לעולם פשיטא ליה דעד ארעית דתהומא קדיש והכי קמיבעיא ליה דרך שירות בכך או אין דרך שירות בכך תיקו: קיבל בשמאל פסול ור"ש מכשיר: ת"ר באצבע ולקח מלמד שלא תהא קבלה אלא בימין (ויקרא ד) באצבע ונתן מלמד שלא תהא נתינה אלא בימין אמר ר"ש וכי נאמרה יד בקבלה אלא באצבעו ונתן שלא תהא נתינה אלא בימין הואיל ולא נאמרה יד בקבלה קיבל בשמאל כשר ור"ש ממה נפשך אי אית ליה גזירה שוה כי לא נאמרה יד בקבלה מאי הוי ואי לית ליה גזירה שוה כי נאמרה יד בקבלה מאי הוי אמר רב יהודה לעולם לית ליה גזירה שוה והכי קאמר וכי נאמר יד ימין בקבלה הואיל ולא נאמר יד ימין בקבלה קבל בשמאל כשר א"ל רבה א"ה אפילו נתינה נמי ועוד וכי לית ליה לר"ש ג"ש והתניא ר"ש אומר כל מקום שנאמר יד אינה אלא ימין אצבע אינה אלא ימין אלא אמר רבא לעולם אית ליה ג"ש והכי קאמר וכי נאמרה יד בקבלה הואיל ולא נאמר יד בקבלה אלא אצבע ואי אפשר לקבלה באצבע קיבל בשמאל כשר אמר ליה רב סמא בריה דרב אשי לרבינא איפשר דעביד ליה און לשפת מזרק ומקבל בה אלא אמר אביי

דף כד, ב גמרא במקרא נדרש לפניו ולאחריו קמיפלגי אמר אביי הא דרבי אלעזר ברבי שמעון מפקא מדאבוה ומפקא מדרבנן דתניא רבי אלעזר ברבי שמעון אומר כל מקום שנאמר אצבע בקבלה שינה בקבלה פסול בנתינה כשר וכל מקום שנאמר אצבע בנתינה שינה בנתינה פסול בקבלה כשר והיכן נאמר אצבע בנתינה דכתיב (שמות כט) ולקחת

מדם הפר ונתת על קרנות המזבח באצבעך וקסבר מקרא נדרש לפניו ולא לפני פניו ולאחריו: אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן כל מקום שנאמר אצבע וכהונה אינה אלא ימין קא סלקא דעתין תרתי בעינן כדכתיב (ויקרא ד) ולקח הכהן מדם החטאת באצבעו ויליף ממצורע דכתי' (ויקרא יד) וטבל הכהן את אצבעו הימנית והרי קמיצה דלא כתיב בה אלא כהונה ותנן קמץ בשמאל פסול אלא אמר רבא או אצבע או כהונה א"ל אביי הרי הולכת אברים לכבש דכתיב בהו כהונה דכתיב (ויקרא א) והקריב הכהן את הכל [והקטיר] המזבחה ואמר מר זו הולכת אברים לכבש ותנן הרגל של ימין בשמאלו ובית עורה לחוץ [כי אמרינן] או אצבע או כהונה בדבר המעכב כפרה דומיא דמצורע והרי קבלה דכתב בהו כהונה ודבר המעכב בכפרה הוא ותנן קבל בשמאל פסול ור"ש מכשיר ר"ש תרתי בעי מי בעי ר"ש תרתי והתניא רבי שמעון אומר כל מקום שנאמר יד אינו אלא ימין אצבע אינו אלא ימין אצבע לא בעיא כהונה כהונה בעיא אצבע ואלא כהן למה לי בכיהונן והרי זריקה דלא כתב בהו אלא כהונה ותנן זרק בשמאל פסול ולא פליג רבי שמעון אמר אביי פליג בברייתא דתניא קיבל בשמאל פסול ורבי שמעון מכשיר זרק בשמאל פסול ורבי שמעון מכשיר אלא הא דאמר רבא יד יד לקמיצה רגל רגל לחליצה און און לרציעה למה לי מדרבה בר בר חנה נפקא חד לקומץ וחד לקידוש קומץ **דף כה, א גמרא** ולר"ש דלא בעי קידוש קומץ ולמאן דאמר לר"ש נמי בעי קידוש קומץ בשמאל אכשורי מכשר יד יד דרבא למה לי אי לקמיצה עצמה מדרב יהודה בריה דרבי חייא נפקא דאמר ר"י בריה דרבי חייא מאי טעמא דרבי שמעון [דאמר קרא] (ויקרא ו) קודש קדשי' היא כחטאת וכאשם בא לעובדה ביד עובדה בימין כחטאת בא לעובדה בכלי עובדה בשמאל כאשם לא נצרכא [אלא] לקומץ מנחת חוטא סד"א הואיל ואמר ר"ש שלא יהא קרבנו מהודר כי קמץ לה בשמאל נמי תיתכשר קא משמע לן:

דף כה, א משנה נשפך הדם על הרצפה ואספו פסול:

דף כה, א גמרא תנו רבנן (ויקרא ד) ולקח הכהן המשיח מדם הפר מדם הנפש ולא מדם העור ולא מדם התמצית מדם הפר דם מהפר יקבלנו דאי סלקא דעתך מדם הפר כדכתיב מדם ואפילו מקצת דם והאמר רב השוחט צריך שיקבל את כל דמו של פר שנאמר (ויקרא ד) ואת כל דמו ישפוך אלא מדם הפר דם מהפר יקבלנו וקסבר גורעין ומוסיפין ודורשין גופא אמר רב יהודה אמר רב השוחט צריך שיקבל את כל דמו של פר שנאמר (ויקרא ד) ואת כל דם הפר ישפך והא בשיריים כתיב אם אינו ענין לשיריים דהא ליתיה לכוליה דם תניהו ענין בקבלה אמר רב יהודה אמר שמואל השוחט צריך שיגביה סכין למעלה שנאמר (ויקרא ד) ולקח מדם הפר ולא מדם הפר ודבר אחר ודם סכין במאי מקנח ליה אמר אביי בשפת מזרק כדכתיב (עזרא א) כפורי זהב אמר רב חסדא אמר רב ירמיה בר אבא השוחט צריך שיתן

דף כה, ב גמרא ורידין לתוך הכלי איתמר נמי אמר רב אסי אמר רבי יוחנן ורידין צריך שיראו אויר כלי בעא מיניה רבי אסי מרבי יוחנן היה מקבל ונפחתו שולי מזרק עד שלא הגיע דם לאויר מהו אויר שאין סופו לנוח כמונח דמי או לא כמונח דמי אמר ליה תניתוה חבית שמונחת תחת הזינוק מים שבתוכה ושבוצה לה פסולין צירף פיה לזינוק מים שבתוכה פסולין ושבוצה לה כשירין האי מאי בעי מיניה אויר שאין סופו לנוח וקא פשט ליה אויר שסופו לנוח תרתי קא בעי מיניה אם תימצי לומר אויר שאין סופו לנוח לאו כמונח דמי אויר שסופו לנוח מאי רב יוסף מתני הכי רב כהנא מתני חבית בעא מיניה

ופשט ליה חבית רבה מתני חבית בעא מיניה ופשט ליה מזרק אי אתה מודה במזרק שאי איפשר לו בלא זינוק תנן התם נתן ידו או רגלו או עלי ירקות כדי שיעברו מים לחבית פסולין עלי קנים ועלי אגוזים כשירה זה הכלל דבר המקבל טומאה פסולין דבר שאינו מקבל טומאה כשירין מנא הני מילי דאמר רבי יוחנן משום רבי יוסי בר אבא אמר קרא (ויקרא יא) אך מעין ובור מקוה מים יהיה טהור הוייתן על ידי טהרה תהא אמר רבי חייא אמר רבי יוחנן זאת אומרת אויר כלי ככלי דמי א"ל רבי זירא לרבי חייא בר אבא ודילמא בשותת א"ל תרדא כדי שיעברו מים לחבית תנן ואמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן מעדותו של רבי צדוק נישנית משנה זו דתנן העיד רבי צדוק על הזוחלין שקילחן בעלי אגוזין שהן כשירין זה היה מעשה באוהלייא ובא מעשה לפני חכמים בלשכת הגזית והכשירו אמר רבי זירא אמר רבי הצורם און הפר ואח"כ קיבל דמו פסול שנאמר (ויקרא ד) ולקח מדם הפר פר שהיה כבר אשכחן קדשי קדשים קדשים קלים מנלן אמר רבא תניא (שמות יב) שה תמים זכר בן שנה שיהא תמים ובן שנה בשעת שחיטה בקבלה בהולכה בזריקה מנין ת"ל יהיה כל הוייתו לא יהיו אלא תם ובן שנה איתיביה אביי רבי יהושע אומר כל הזבחים שבתורה שנשתייר מהן כזית בשר או כזית חלב זורק את הדם תרגומא אבן שנה ומי איכא מידי דבשעת שחיטה בן שנה בשעת הולכה וזריקה בן שתים אמר רבא זאת אומרת שעות פוסלות בקדשים אמר רבי אמי אמר רבי אלעזר היא בפנים ורגליה בחוץ חתך ואח"כ שחט כשירה

דף כו, א גמרא שחט ואחר כך חתך פסולה חתך ואח"כ שחט כשרה בעל מום קא מקריב אלא אימא [חתך ואח"כ קיבל כשרה] קיבל ואח"כ חתך פסולה חתך ואח"כ קיבל כשרה והא א"ר זירא הצורם און בבכור ואח"כ קיבל דמו פסול שנאמר ולקח מדם הפר פר שהיה כבר א"ר חסדא אמר אבימי חותך באבר עד שמגיע לעצם קיבל ואח"כ חתך פסולה שמעת מינה דם המובלע באברים דם הוא דלמא משום שמנונית שמעת מינה בשר קדשים קלים שיצא לפני זריקת דם פסול דלמא בקדשי קדשים ת"ר קדשי קדשים שחיטתן בצפון וקבול דמן בכלי שרת בצפון עמד בדרום והושיט ידו לצפון ושחט שחיטתו כשרה קיבל קבלתו פסולה הכניס ראשו ורובו כאילו נכנס כולו פרכסה ויצתה לדרום וחזרה כשרה קדשים קלים שחיטתן בפנים וקיבול דמן בכלי שרת בפנים עמד בחוץ והכניס ידו לפנים ושחט שחיטתו כשרה קיבל קבלתו פסולה הכניס ראשו ורובו כאילו לא נכנס פרכסה ויצתה לחוץ וחזרה פסולה שמע מינה בשר קדשים קלים שיצא לפני זריקת דמים פסולים דילמא באליה ויותרת הכבד ושתי כליות בעא מיניה אבוב דשמואל משמואל היא בפנים ורגליה בחוץ מהו א"ל כתיב (ויקרא יז) והביאום לה' עד שתהא כולה לפנים תלה ושחט מהו א"ל כשרה א"ל אישתבשת בעינן שחיטה על ירך וליכא נתלה ושחט מהו אמר ליה פסולה אמר ליה אישתבשת שחיטה על ירך ולא שוחט על ירך נתלה וקבל מהו אמר ליה כשרה אמר ליה אישתבשת אין דרך שירות בכך תלה וקיבל מהו אמר ליה פסולה אמר ליה אישתבשת שחיטה על ירך ולא קבלה על ירך אמר אביי בקדשי קדשים כולן פסולות בר מנתלה ושחט בקדשים קלים כולן כשרות בר מן נתלה וקיבל אמר רבא מאי שנא תלה וקיבל בקדשים קלים דכשרה דאויר פנים כפנים דמי בקדשי קדשים נמי אויר צפון כצפון דמי אלא אמר רבא בין בקדשי קדשים בין בקדשים קלים כשרות בר מן תלה ושחט בקדשי קדשים נתלה וקיבל בין בקדשי קדשים בין בקדשים קלים בעא מיניה רבי ירמיה מרבי

זירא הוא בפנים וציציתו בחוץ מהו אמר ליה לאו אמרת והביאום לה' עד שתבא כולה לפנים הכא נמי (שמות כח) בבואם אל אהל מועד עד שיבא כולו לאהל מועד:
דף כו, א משנה נתנו על גבי הכבש שלא כנגד היסוד נתן את הניתנין למטה למעלה ואת הניתנין למעלה למטה ואת הניתנין בפנים בחוץ ואת הניתנין בחוץ בפנים פסול ואין בו כרת:

דף כו, ב גמרא אמר שמואל פסול בשר אבל בעלים נתכפרו מאי טעמא דאמר קרא (ויקרא יז) ואני נתתיו לכם על המזבח לכפר כיון שהגיע דם למזבח נתכפרו בעלים אי הכי בשר נמי אמר קרא לכפר לכפרה נתתיו ולא לדבר אחר אלמא קסבר שלא במקומו כמקומו דמי תנן באידך פירקין נתנו על הכבש שלא כנגד היסוד נתן את הניתנין למטה למעלה ואת הניתנין למעלה למטה ואת הניתנין בחוץ ואת הניתנין בחוץ בפנים אם יש דם הנפש יחזור הכשר ויקבל ואי ס"ד שלא במקומו כמקומו למה לי יחזור הכשר ויקבל וכי תימא להתיר בשר באכילה מי איכא זריקה דלא מכפרת ושריא בשר באכילה אי דיהביה כשר ה"נ הכא במאי עסקינן דיהביה פסול וליהוי דחוי דתנן וכולן שקיבלו חוץ לזמנו וחוץ למקומו אם יש דם הנפש יחזור הכשר ויקבל קיבלו אין זרקו לא מ"ט לאו משום דהוי דחוי לא משום דפסיל במחשבה אי הכי קבלה נמי ועוד מי פסלה מחשבה והאמר רבא אין מחשבה מועלת אלא במי שראוי לעבודה ובדבר הראוי לעבודה ובמקום הראוי לעבודה לא תימא זרקו לא אלא אימא שחטו לא מאי קמ"ל דפסלה מחשבה תנינא לפיכך הן פוסלין במחשבה הא קמ"ל דמקבלה ואילך לא פסלה מחשבה מ"ט כדרבא מיתבי חישב ליתן את הניתנין למטה למטה למעלה לאלתר כשר <למחר פסול> חזר וחישב

דף כז, א גמרא חוץ למקומו פסול ואין בו כרת חוץ לזמנו פיגול וחייבין עליו כרת למחר פסול חזר וחישב בין חוץ לזמנו בין חוץ למקומו פסול ואין בו כרת ואי שלא במקומו כמקומו דמי האי פסול פיגול הוא אמר מר זוטרא זריקה דשריא בשר באכילה מייטא לידי פיגול זריקה דלא שריא בשר באכילה לא מייטא לידי פיגול א"ל רב אשי למר זוטרא מנא לך הא דכתיב (ויקרא ז) ואם האכל יאכל מבשר זבח שלמיו פיגול יהיה מי שפיגולו גרם לו יצא זה שאין פיגולו גרם לו אלא איסור דבר אחר גרם לו אי הכי איפסולי נמי לא ליפסול אמר רב נחמן בר יצחק מידי דהוה אמחשבת הינוח ואליבא דרבי יהודה ריש לקיש אמר לעולם פסול ממש ושלא במקומו כמקומו דמי ולא קשיא כאן שנתן בשתיקה כאן שנתן באמירה תנן חישב ליתן את הניתנין למטה למעלה למטה עד מידי דהוה אמחשבת הינוח ואליבא דרבי יהודה כו' רבי יוחנן אמר אידי ואידי שנתן בשתיקה ושלא במקומו לאו כמקומו דמי והא דאיכא דם הנפש הא דליכא דם הנפש תנן פסול ואין בו כרת בשלמא לריש לקיש היינו דקתני פסול ואין בו כרת אלא לרבי יוחנן מאי אין בו כרת קשיא ולשמואל מאי אין בו כרת ה"ק אם נתן במחשבה פסול ואין בו כרת ורבי יוחנן אי שלא במקומו לאו כמקומו דמי ליהוי כי נשפך מן הכלי על הרצפה ויאספנו סבר לה כמ"ד לא יאספנו דאמר רב יצחק בר יוסף א"ר יוחנן הכל מודים בניתנין למעלה שנתנן למעלה למטה שנתנן למטה שלא כמצותן לא יאספנו לא נחלקו אלא בניתנין למעלה שנתנן למטה למטה שנתנן למעלה שרבי יוסי אומר לא יאספנו ורבי שמעון אומר יאספנו
דף כז, ב גמרא ומשנתנינו כדברי האומר לא יאספנו ורב חסדא אמר אבימי הכל מודין בניתנין למטה שנתנן למעלה שלא יאספנו וכל שכן בניתנין למעלה שנתנן למטה הואיל

ודמים העליונים למטה הן באין לא נחלקו אלא בניתנין לפנים שנתנן בחוץ בחוץ שנתנן לפנים שר' יוסי אומר יאספנו ור"ש אומר לא יאספנו אמר רב נחמן בר יצחק אף אנן נמי תנינא רבי יהודה אומר (ויקרא ו) זאת היא העולה הרי אלו מיעוטיין פרט לנשחטה בלילה ושנשפך דמה ושיצא דמה חוץ לקלעים אם עלתה תרד ר"ש אומר עולה אין לי אלא עולה כשרה מנין לרבות שנשחטה בלילה ושנשפך דמה ושיצא דמה חוץ לקלעים והלן והיוצא והטמא ושנשחט חוץ לזמנו וחוץ למקומו ושקיבלו פסולין וזרקו את דמה והניתנין למעלה שנתנן למטה והניתנין למטה שנתנן למעלה והניתנין בפנים שנתנן בחוץ והניתנין בחוץ שנתנן בפנים והפסח והחטאת ששחטן שלא לשמן מנין ת"ל תורת העולה ריבה תורה אחת לכל העולין שאם עלו לא ירדו יכול שאני מרבה אף הרובע והנרבע והמוקצה והנעבד והאתנן והמחיר והכלאים והטריפה ויוצא דופן ת"ל זאת ומה ראית לרבות את אלו ולהוציא את אלו מרבה אני את אלו שהיה פסולן בקודש ומוציא אני את אלו שלא היה פסולן בקודש קתני מיהא הניתנין למטה שנתנן למעלה ולמעלה שנתנן למטה ולא פליג רבי יהודה מ"ט לאו משום דקלטיה מזבח ושמע מינה לא יאספנו א"ר אליעזר מזבח הפנימי מקדש פסולין מאי קמ"ל תנינא הניתנין בפנים כו' אי מהתם הוה אמינא ה"מ דם דחזי ליה אבל קומץ דלא חזי ליה אימא לא קמ"ל מיתבי קטרת זרה שעלה לגבי מזבח תרד שאין לך מקדש פסולין אלא מזבח החיצון בראוי לו חיצון אין פנימי לא תריץ הכי קטרת זרה שעלתה למזבח החיצון תרד שאין מזבח החיצון מקדש פסולין אלא הראוי לו והפנימי בין ראוי לו בין שאין ראוי לו מאי טעמא האי רצפה והאי כלי שרת:

דף כז, ב משנה השוחט את הזבח לזרוק דמו בחוץ או מקצת דמו בחוץ להקטיר אימוריו בחוץ או מקצת אימוריו בחוץ לאכול בשרו בחוץ או כזית מבשרו בחוץ או לאכול כזית מעור האליה בחוץ פסול ואין בו כרת לזרוק דמו למחר מקצת דמו למחר להקטיר אימוריו למחר או מקצת אימוריו למחר לאכול בשרו למחר או כזית מבשרו למחר או לאכול כזית מעור האליה למחר פיגול וחיבין עליו כרת:

דף כז, ב גמרא סברוה עור אליה

דף כח, א גמרא כאליה דמי והא קא מחשב מאכילת מזבח לאדם אמר שמואל הא מני ר' אליעזר היא דאמר מחשבין מאכילת מזבח לאכילת אדם ומאכילת אדם לאכילת מזבח דתנן השוחט את הזבח לאכול דבר שאין דרכו לאכול להקטיר דבר שאין דרכו להקטיר כשר ור"א פוסל במאי אוקימתא כר"א אימא סיפא זה הכלל כל השוחט והמקבל והמוליך והזורק לאכול דבר שדרכו לאכול ולהקטיר דבר שדרכו להקטיר דבר שדרכו לאכול אין שאין דרכו לאכול לא אתאן לרבנן רישא ר' אליעזר וסיפא רבנן אמר ליה אין רב הונא אמר עור אליה לאו כאליה דמי אמר רבא מ"ט דרב הונא (ויקרא ג) חלבו האליה ולא עור האליה רב חסדא אמר לעולם עור האליה כאליה דמי והכא במאי עסקינן באליה של גדי כולהו כשמואל לא אמרי רישא ר"א וסיפא רבנן לא מוקמי כרב הונא לא אמרי עור אליה כאליה דמי קא משמע להו כרב חסדא מאי טעמא לא אמרי מאי קמ"ל עור אליה כאליה דמי תנינא ואלו שעורותיהן כבשרן עור שתחת האליה ורב חסדא איצטריך סד"א ה"מ לענין טומאה דרכיך מצטרף אבל הכא אימא (במדבר יח) למשחה לגדולה כדרך שהמלכים אוכלין ולא עבידי מלכים דאכלי הכי אימא לא קמ"ל מיתבי השוחט את העולה להקטיר כזית מעור שתחת האליה חוץ למקומו פסול ואין בו כרת חוץ לזמנו פיגול וחיבין עליו כרת אלעזר בן יהודה איש אבלי' אומר משום רבי יעקב וכן היה רבי שמעון

בן יהודה איש כפר עיכוס אומר משום ר' שמעון אחד עור בית הפרסות בהמה דקה ואחד עור הראש של עגל הרך ואחד עור שתחת האליה וכל שמנו חכמים גבי טומאה ואלו שעורותיהן כבשרן להביא עור של בית הבושת חוץ למקומו פסול ואין בו כרת חוץ לזמנו פיגול וחייבין עליו כרת עולה אין אבל זבח לא בשלמא לרב הונא היינו דקתני עולה אלא לרב חסדא מאי איריא דתני עולה ליתני זבח אמר לך רב חסדא איבעית אימא באליה של גדי ואיבעית אימא תני זבח: פסול ואין בו כרת כו': מנה"מ אמר שמואל תרי קראי כתיבי מאי היא אמר רבה (ויקרא ז) שלישי זהו חוץ לזמנו פיגול זהו חוץ למקומו והנפש האוכלת ממנו אחד ולא שנים זהו חוץ לזמנו ולמעוטי חוץ למקומו ואימא והנפש האוכלת ממנו זהו חוץ למקומו ולמעוטי חוץ לזמנו מסתברא חוץ לזמנו עדיף דפתח ביה אדרבה חוץ למקומו עדיף דסמיך ליה אלא אמר אביי כי אתא רב יצחק בר אבדימי [אמר רב] סמיך אדתני תנא כשהוא אומר שלישי בפרשת קדושים תהיו שאין ת"ל שהרי כבר נאמר (ויקרא ז) ואם האכל יאכל מבשר זבח השלמים ביום השלישי

דף כח, ב גמרא אם אינו ענין לחוץ לזמנו תנהו לענין חוץ למקומו ומיעט רחמנא גבי נותר (ויקרא יט) ואוכליו עונו ישא למעוטי חוץ למקומו ואימא ואוכליו עונו ישא זהו חוץ למקומו ולמעוטי נותר מכרת מסתברא נותר הוה ליה לאוקמי בכרת למגמר עון עון לחוץ לזמנו דדמי ליה בז"ב אדרבה חוץ למקומו הוה ליה לאוקמי בכרת למגמר עון עון לחוץ לזמנו דדמי ליה במקד"ש אלא אמר רבי יוחנן תני זבדי בר לוי אתיא קודש קודש כתיב הכא (ויקרא יט) את קדש ה' חילל ונכרתה וכתוב התם (שמות כט) ושרפת את הנותר באש וגו' מה להלן נותר אף כאן נותר ומיעט רחמנא גבי נותר ואוכליו עונו ישא למעוטי חוץ למקומו מכרת ומאי חזית דקרא אריכא בחוץ לזמנו ושלישי דפרשת קדושים תהיו חוץ למקומו איפוך אנא מסתברא אריכא בחוץ לזמנו דגמר עון עון מנותר דדמי ליה בז"ב אדרבה אריכא בחוץ למקומו ושלישי דקדושים תהיו בחוץ לזמנו משום דדמי ליה סמכיה וקא ממעט ליה אלא אמר רבא כולהו מקרא אריכא אתיין דכתיב (ויקרא ז) האכל יאכל בשתי אכילות הכתוב מדבר אחד אכילת אדם ואחד אכילת מזבח מבשר זבח שלמיו מה שלמים מפגלין ומתפגלין אף כל מפגלין ומתפגלין שלישי זה חוץ לזמנו לא ירצה כהרצאת כשר כן הרצאת פסול ומה הרצאת כשר עד שיקריבו כל מתיריו אף הרצאת פסול עד שיקריבו כל מתיריו המקריב בהקרבה הוא נפסל ואינו נפסל בשלישי אותו בזבח הכתוב מדבר ואינו מדבר בכהן לא יחשב

דף כט, א גמרא לא יערב בו מחשבות אחרות פיגול זה חוץ למקומו יהיה מלמד שמצטרפין זה עם זה והנפש האוכלת ממנו אחד ולא שנים ואיזה זה חוץ לזמנו דגמר עון עון מנותר דדמי ליה בז"ב אמר ליה רב פפא לרבא לדידך שלישי דפרשת קדושים תהיו מאי דרשת ביה ההוא מיבעי ליה למקום שיהא משולש בדם בבשר ובאימורין תיפוק לי מקרא קמא אם האכל יאכל מדאפקיה רחמנא בלשון שלישי אמר רב אשי אמריתיה לשמעתיא קמיה דרב מתנה א"ל אי מהתם הוה אמינא שלישי פרט פיגול כלל ונעשה כלל מוסף על הפרט ואיתרבו שאר מקומות קא משמע לן ת"ר (ויקרא ז) ואם האכל יאכל מבשר זבח שלמיו אמר רבי אליעזר כוף אנזך לשמוע במחשב לאכול מזבחו ביום השלישי הכתוב מדבר או אינו אלא באוכל מזבחו ליום שלישי אמרת אחר שהוא כשר יחזור ויפסל אמר לו רבי עקיבא הן מצינו בזב וזבה ושומרת יום כנגד יום שהן בחזקת טהרה וכיון שראו סתרו אף אתה אל תתמה על זה שאע"פ שהוכשר שיחזור ויפסל אמר ליה הרי הוא

אומר המקריב בשעת הקרבה הוא נפסל ואינו נפסל בשלישי או אינו אומר המקריב אלא זה כהן המקריב כשהוא אומר אותו בזבח הוא מדבר ואינו מדבר בכהן בן עזאי אומר אותו מה ת"ל לפי שנא' (דברים כג) לא תאחר לשלמו יכול אף מאחר נדרו בלא ירצה ת"ל אותו בלא ירצה ואין המאחר נדרו בלא ירצה אחרים אומרים לא יחשב במחשבה הוא נפסל ואינו נפסל בשלישי ובן עזאי דבזבח הכתוב מדבר ואינו בכהן מנא ליה אי בעית אימא נפקא ליה מדאחרים ואיבעית אימא מדכתיב לא ירצו ולא ירצה זיבחה הוא ובן עזאי אותו בלא ירצה ואין מאחר נדרו בלא ירצה מהכא נפקא מדאחרים נפקא דתניא אחרים אומרים יכול יהא בכור שעברה שנתו

דף כט,ב גמרא כפסולי המוקדשין ויפסל ת"ל (דברים יד) ואכלת לפני ה' אלהיך מעשר דגנך וגו' מקיש בכור למעשר מה מעשר אינו נפסל משנה לחבירתה אף בכור אינו נפסל משנה לחבירתה איצטריך סלקא דעתך אמינא הני מילי בכור דלאו בר הרצאה הוא אבל קדשים דבני הרצאה נינהו אימא לא לירצו קמ"ל ואכתי מהתם נפקא (דברים כג) והיה בך חטא ולא בקרבנך חטא ובן עזאי ההוא מבעי ליה והיה בך חטא ולא באשתך חטא סלקא דעתך אמינא הואיל ואמר רבי אלעזר ואיתימא רבי יוחנן אין אשתו של אדם מתה אא"כ מבקשין ממנו ממון ואין לו שנאמר (משלי כב) אם אין לך לשלם למה יקח משכבך מתחתך בהאי עון דבל תאחר נמי מתה קמ"ל: אחרים אומרים במחשבה הוא נפסל ואינו נפסל בשלישי ורבי אליעזר לא יחשב מאי עביד ליה מיבעי ליה לכדריב ינאי דאמר רבי ינאי מנין למחשבות שמוציאות זו מזו שנאמר לא יחשב לא יערב בו מחשבות אחרות ורב מרי מתני אמר רבי ינאי מנין למחשב בקדשים שהוא לוקה ת"ל (ויקרא ז) לא יחשב א"ל רב אשי לרב מרי לאו שאין בו מעשה הוא וכל לאו שאין בו מעשה אין לוקין עליו אמר ליה רבי יהודה היא דאמר לאו שאין בו מעשה לוקין עליו:

דף כט,ב משנה זה הכלל כל השוחט והמקבל והמהלך והזורק לאכול דבר שדרכו לאכול ולהקטיר דבר שדרכו להקטיר כזית חוץ למקומו פסול ואין בו כרת חוץ לזמנו פגול וחייבין עליו כרת ובלבד שיקריב המתיר כמצותו כיצד קרב המתיר כמצותו שחט בשתיקה קבל והלך וזרק חוץ לזמנו או ששחט חוץ לזמנו וקבל והלך וזרק בשתיקה או ששחט וקבל והלך וזרק חוץ לזמנו זהו שמקריב המתיר כמצותו כיצד לא קרב המתיר כמצותו שחט חוץ למקומו קבל והלך וזרק חוץ לזמנו או ששחט חוץ לזמנו קבל והלך וזרק חוץ למקומו או ששחט וקבל והלך וזרק חוץ למקומו <ולזמנו> הפסח והחטאת ששחטן שלא לשמן וקבל והלך וזרק חוץ לזמנו או ששחט חוץ לזמנו קיבל והלך וזרק שלא לשמן או ששחט וקבל והלך וזרק דמן שלא לשמן זהו שלא קרב המתיר כמצותו לאכול כזית בחוץ כזית למחר כזית בחוץ כחצי זית בחוץ כחצי זית למחר כחצי זית למחר כחצי זית בחוץ פסול ואין בו כרת אמר רבי יהודה זה הכלל כל שמחשבת הזמן קדמה למחשבת המקום פגול וחייבין עליו כרת ואם מחשבת המקום קדמה למחשבת הזמן פסול ואין בו כרת וחכמים אומרים זה וזה פסול ואין בו כרת לאכול כחצי זית להקטיר כחצי זית כשר שאין אכילה והקטרה מצטרפין:

דף כט,ב גמרא אמר אילפא מחלוקת בשתי עבודות אבל בעבודה אחת דברי הכל עירוב מחשבות הוי ורבי יוחנן אמר אף בעבודה אחת מחלוקת בשלמא לאילפא מדרישא בשתי עבודות סיפא נמי בשתי עבודות אלא לרבי יוחנן רישא בשתי עבודות וסיפא בעבודה אחת

דף ל, א גמרא אין רישא בשתי עבודות סיפא בין בעבודה אחת בין בשתי עבודות: תנן אמר רבי יהודה זה הכלל אם מחשבת הזמן קדמה למחשבת המקום פיגול וחייבין עליו כרת בשלמא לרבי יוחנן היינו דקתני זה הכלל אלא לאילפא מאי זה הכלל קשיא: תנן התם הרי זו תמורת עולה תמורת שלמים הרי זו תמורת עולה דברי רבי מאיר אמר רבי יוסי אם לכך נתכוון תחילה הואיל ואי אפשר להוציא שתי שמות כאחת דבריו קיימין ואם משאמר הרי זו תמורת עולה ונמלך ואמר הרי זו תמורת שלמים הרי זו עולה איבעיא להו הרי זו תמורת עולה ושלמים מהו לחצות מהו אמר אביי בהא ודאי מודה רבי מאיר רבא אמר עדיין היא מחלוקת אמר רבא לאביי לדידך דאמרת בהא ודאי מודה רבי מאיר הרי שחיטה דלכי לחצות דמי ופליגי אמר ליה מי סברת אינה לשחיטה אלא לבסוף ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף ומשנתינו דאמר סימן ראשון חוץ לזמנו סימן שני חוץ למקומו הרי קמיצה דלכי לחצות דמי ופליגי התם נמי שהקטיר קומץ מנחה חוץ לזמנו קומץ לבונה חוץ למקומו הרי קומץ דמנחת חוטא דליכא לבונה בהדיה ופליגי לא פליגי אמר רב אשי אם תימצי לומר פליגי בפסיעות רב שימי בר אשי מתני כדאביי רב הונא בר נתן מתני כדרבא כי אתא רב דימי אמר רבי מאיר בשיטת רבי יהודה אמרה דאמר תפוס לשון ראשון דתנן אמר רבי יהודה זה הכלל אם מחשבת הזמן קדמה את מחשבת המקום פיגול וחייבין עליו כרת

דף ל, ב גמרא אמר ליה אביי והא רבה בר בר חנה א"ר יוחנן כי מגעת להו רבי מאיר ורבי יוסי בהדי הדדי לא פליגי ולא פליגי והא מיפלג פליגי א"ל פליגי במאי דפליגי ולא פליגי במאי דלא פליגי דאמר רבי יצחק בר יוסף א"ר יוחנן הכל מודים היכא דאמר תחול זו ואחר כך <אמר> תחול זו דברי הכל לא חיילא לא תחול זו אלא א"כ חלה זו דברי הכל חיילא כי פליגי דאמר תמורת עולה תמורת שלמים רבי מאיר סבר מדהוה ליה למימר תמורת עולה ושלמים ואמר תמורת עולה תמורת שלמים שמע מינה מיהדר קא הדר ביה ור' יוסי אי אמר תמורת עולה ושלמים הוה אמינא פלגא תמורת עולה ופלגא תמורת שלמים להכי אמר תמורת עולה תמורת שלמים למימרא דכולה עולה וכולה שלמים הויה אמר ליה הוא אמר לא פליגי ואנא אמינא פליגי אמר עולא ואיתימא רב אושעיא אפשר ידעין חברין בבלאה כזית תנן או כזית וכזית תנן כזית תנן אבל כזית וכזית דברי הכל עירוב מחשבות הוי או דלמא כזית וכזית תנן דלרבי יהודה פרטא הוי וכל שכן כזית כזית תא שמע דבעא מיניה לוי מרבי חישב לאכול כזית למחר בחוץ מהו א"ל זו שאילה עירוב מחשבות הוי אמר לפניו רבי שמעון ברבי לא משנתינו היא לאכול כזית בחוץ כזית למחר כזית בחוץ כחצי זית למחר כחצי זית למחר כחצי זית למחר כחצי זית בחוץ כחצי זית בחוץ כחצי זית למחר כחצי זית למחר כחצי זית בחוץ פסול ואין בו כרת הא איך עירוב מחשבות הוי א"ל הוא שאל בי דבר חכמה ואת אמרת משנתינו לדידך דאתניתך תרתי לא קשיא לך לדידיה דלא אתניתיה אלא חדא ושמעינהו לרבנן דקא גרסי תרתי וסבר דידי דווקא ודידהו עירוב מחשבות הוי או דלמא דידהו דווקא ולדידי שיורי שייר לי ומדשייר לי לדידי הא שייר להו לדידהו נמי בהך והי אתנייה אילימא כזית וכזית אתנייה האי לאו שיורא הוא אלא כזית כזית אתנייה ותיבעי ליה כזית וכזית סבר איבעי מיניה חדא דשמענא תרתי דאי בעינא כזית וכזית הא ניחא אי אמר לי כללא כ"ש כזית למחר בחוץ אלא אי אמר לי פרטא אכתי כזית למחר בחוץ קא מיבעיא לי אי הכי השתא נמי התינח אי אמר ליה כזית למחר בחוץ פרטא כ"ש כזית וכזית אלא אי א"ל כללא אכתי כזית וכזית מיבעי ליה אם כן מרתח רתח

מסכת זבחים פרק ג

דף לא, ב משנה כל הפסולין ששחטו שחיתתן כשרה שהשחיטה כשרה בזרים ובנשים ובעבדים ובטמאים ואפילו בקדשי קדשים ובלבד שלא יהיו טמאים נוגעין בבשר לפיכך הן פוסלין במחשבה

דף לב, א משנה וכולן שקיבלו את הדם חוץ לזמנו וחוץ למקומו אם יש דם הנפש יחזור הכשר ויקבל קיבל הכשר ונתן לפסול יחזיר לכשר קיבל בימינו ונתן לשמאלו יחזיר לימינו קיבל בכלי קדש ונתן לכלי חול יחזיר לכלי קדש נשפך מן הכלי על הרצפה ואספו כשר נתנו על גבי הכבש שלא כנגד היסוד נתן את הניתנין למטה למעלן ואת הניתנין למעלן ואת הניתנין בפנים בחוץ ואת הניתנין בחוץ בפנים אם יש דם הנפש יחזור הכשר ויקבל:

דף לב, א גמרא שחטו דיעבד אין לכתחלה לא ורמינהו ושחט שחיטה בזר כשרה שהשחיטה כשרה בזרים ובנשים ובעבדים ובטמאים ואפילו בקדשי קדשים או אינו אלא בכהנים אמרת וכי מאין באתה מכלל שנאמר (במדבר יח) ואתה ובניך אתך תשמרו את כהונתכם לכל דבר המזבח יכול אף בשחיטה ת"ל (ויקרא א) ושחט את בן הבקר לפני ה' והקריבו וגו' מקבלה ואילך מצות כהונה לימד על השחיטה שכשרה בכל אדם הוא הדין דאפי' לכתחילה נמי ומשום דקא בעי למיתנא טמאים דלכתחילה לא גזירה שמא יגעו בבשר תנא ששחטו וטמא דיעבד שפיר דמי ורמינהו וסמך ושחט מה סמיכה בטהורים אף שחיטה בטהורים מדרבנן מ"ש סמיכה דכתיב לפני ה' שחיטה נמי הכתיב לפני ה' אפשר דעביד סכין ארוכה ושחט סמיכה נמי אפשר דמעיל ידיה וסמך קסבר ביאה במקצת שמה ביאה רב חסדא מתני איפכא וסמך ושחט מה שחיטה בטהורין אף סמיכה בטהורין מאי שנא שחיטה דכתיב לפני ה'

דף לב, ב גמרא סמיכה נמי כתיב לפני ה' אפשר דמעיל ידיה וסמך שחיטה נמי אפשר דעביד סכין ארוכה ושחט הא מני שמעון התימני היא דתניא ושחט את בן הבקר לפני ה' ולא השוחט לפני ה' שמעון התימני אומר מנין שיהיו ידיו של שוחט לפנין מן הנשחט ת"ל ושחט את בן הבקר לפני ה' שוחט את בן הבקר יהא לפני ה' אמר עולא אמר ריש לקיש טמא שהכניס ידו לפנין לוקה שנאמר (ויקרא יב) בכל קדש לא תגע וגו' מקיש ביאה לנגיעה מה נגיעה במקצת שמה נגיעה אף ביאה במקצת שמה ביאה איתיביה רב הושעיא לעולא מצורע שחל שמיני שלו להיות בערב הפסח וראה קרי בו ביום וטבל אמרו חכמים אע"פ שאין טבול יום אחר נכנס זה נכנס מוטב יבוא עשה שיש בו כרת וידחה עשה שאין בו כרת ורבי יוחנן אמר דבר תורה אפי' עשה אין בו שנאמר (דברי הימים ב כ) ויעמד יהושפט בקהל יהודה וירושלם בבית ה' לפני החצר החדשה מאי חצר החדשה אמר ר' יוחנן שחידשו בה דברים <הרבה> ואמרו טבול יום אל יכנס למחנה לוויה ואי אמרת ביאה במקצת שמה ביאה היכי מעיל ידיה בבהונות אידי ואידי עשה שיש בו כרת הוא א"ל מטונך שאני מצורע הואיל והותר לצרעתו הותר לקיריו אמר רב יוסף קסבר עולא רובן זבים ונעשו טמאי מתים הואיל והותרו לטומאתן הותרו לזיבתן אמר ליה אביי מי דמי טומאה אישתראי זיבה לא אישתראי אמר ליה דלמא הכי קאמר מר רובן טמאי מתים ונעשו זבים הואיל והותרו לטומאתן הותרו לזיבתן אמר ליה אין ואכתי לא דמי מצורע היתירא הוא הואיל ואישתרי אישתרי טומאה דחוויה היא להא אידחאי להא לא אידחאי

אמר ליה רבא אדרבה איפכא מסתברא מצורע היתירא הוא להא אישתראי ולהא לא אישתראי טומאה דחוייה הוא מה לי חד דחויא מה לי שתי דחיות

דף לג, א גמרא מכלל דתרוייהו סבירא להו טומאה דחוייה היא בצבור לימא מסייע ליה כל הסמיכות שהיו שם קורא עליהן אני תכף לסמיכה שחיטה חוץ מזו שהיתה בשער נקנור שאין מצורע יכול ליכנס לשם עד שמזין עליו מדם חטאתו ומדם אשמו ואי אמרת ביאה במקצת לא שמה ביאה ליעייל ידיה ולסמוך אמר רב יוסף הא מני ר' יוסי ברבי יהודה היא דאמר מרחק צפון וליעבד פישפש אביי ורבא דאמרי תרוייהו (דברי הימים א כח) הכל בכתב מיד ה' עלי השכיל <את> כל מלאכת התבנית איכא דאמרי אמר רב יוסף כל הסומך ראשו ורובו מכניס מאי טעמא כל כחו בעינן הלכך לא אפשר מאי קסבר אי קסבר סמיכת אשם מצורע דאורייתא ותכף לסמיכה שחיטה דאורייתא ליעול ולסמוך להדיא דרחמנא אמר רב אדא בר מתנה גזירה שמא ירבה בפסיעות איכא דאמרי אמר רב אדא בר מתנה סמיכת אשם מצורע דאורייתא ותכף לסמיכה שחיטה לאו דאורייתא מיתבי וסמך ושחט מה סמיכה בטהורין אף שחיטה בטהורין ואי אמרת לאו דאורייתא בטמאין נמי משכחת לה אלא איפוך סמיכת אשם מצורע לאו דאורייתא ותכף לסמיכה שחיטה דאורייתא

דף לג, ב גמרא רבינא אמר לענין מלקות איתמר כי אתא רבין אמר רבי אבהו לענין טמא שנגע בקודש איתמר דאיתמר טמא שנגע בקודש ריש לקיש אמר לוקה רבי יוחנן אמר אינו לוקה ריש לקיש אמר לוקה (ויקרא יב) בכל קודש לא תגע ורבי יוחנן אמר אינו לוקה ההוא בתרומה כתיב וריש לקיש האי קרא להכי הוא דאתא האי מיבעי ליה אזהרה לאוכל בשר קודש דאיתמר אזהרה לאוכל בשר קודש מנין ריש לקיש אמר בכל קודש לא תגע רבי יוחנן אמר תני ברדלא אתיא טומאתו טומאתו מביאת מקדש מה להלן ענש והזהיר אף כאן ענש והזהיר טמא שנגע בקודש מדאפקה רחמנא בלשון נגיעה אזהרה לאוכל מדאיתקש קודש למקדש תניא כוותיה דריש לקיש בכל קודש לא תגע אזהרה לאוכל אתה אומר אזהרה לאוכל או אינו אלא לנוגע תלמוד לומר בכל קודש לא תגע ואל המקדש לא תבא מקיש קודש למקדש מה מקדש דבר שיש בו

דף לד, א גמרא נטילת נשמה אף קודש דבר שיש בו נטילת נשמה ואי בנוגע נטילת נשמה מי איכא אלא באכילה ואכתי מיבעי ליה לטמא שאכל בשר קודש לפני זריקה דאיתמר טמא שאכל בשר קודש לפני זריקה ריש לקיש אמר לוקה ורבי יוחנן אמר אינו לוקה ריש לקיש אמר לוקה בכל קודש לא תגע לא שנא לפני זריקה ולא שנא לאחר זריקה רבי יוחנן אמר אינו לוקה כדתני ברדלא אתיא טומאתו טומאתו וכי כתב ההוא לאחר זריקה אם כן לימא קרא בקודש מאי בכל קודש ש"מ תרתי גופא טמא שאכל בשר קודש לפני זריקה ר"ל אמר לוקה רבי יוחנן אמר אינו לוקה אמר אביי מחלוקת בטומאת הגוף אבל בטומאת בשר דברי הכל לוקה דאמר קרא (ויקרא ז) והבשר לרבות עצים ולבונה דלאו בני אכילה נינהו ואפילו הכי רבינא קרא ורבא אמר מחלוקת בטומאת הגוף אבל בטומאת בשר דברי הכל אינו לוקה מאי טעמא כיון דלא קרינא ביה (ויקרא ז) וטומאתו עליו ונכרתה לא קרינא ביה (ויקרא ז) והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל והאמר מר והבשר לרבות עצים ולבונה הכא במאי עסקינן כגון שקדשו בכלי דנעשה כמי שקרבו כל מתיריו דתנן כל שיש לו מתירים משקרבו מתיריו כל שאין לו מתירין משקדש בכלי איתמר המעלה אברי בהמה טמאה ע"ג המזבח ריש לקיש אמר לוקה רבי יוחנן אמר אינו לוקה ריש לקיש

אמר לוקה טהורה אין טמאה לא ולא הבא מכלל עשה לוקין עליו ורבי יוחנן אמר אין לוקין עליו לאו הבא מכלל עשה אין לוקין עליו מותיב רבי ירמיה (ויקרא יא) אותה תאכלו ולא בהמה טמאה ולא הבא מכלל עשה עשה א"ל רבי יעקב לרבי ירמיה בר תחליפא אסברא לך באברי בהמה טמאה דכולי עלמא לא פליגי כי פליגי בחיה והכי איתמר רבי יוחנן אמר עובר בעשה ריש לקיש אמר אינו עובר בולא כלום רבי יוחנן אמר עובר בעשה בהמה אין חיה לא ריש לקיש אמר אינו עובר עליו בולא כלום ההוא למצוה מותיב רבא אילו נאמר (ויקרא א) קרבן לה' בהמה הייתי אומר חיה בכלל בהמה כענין שנאמר (דברים יד) זאת הבהמה אשר תאכלו שור שה כשבים ושה עזים איל וצבי וגו' תלמוד לומר (ויקרא א) בקר וצאן בקר וצאן אמרתי לך ולא חיה יכול לא יביא ואם הביא כשר הא למה זה דומה לתלמיד שאמר לו רבו הבא לי חטים והביא לו חטים ושעורים שאינו כמעביר על דבריו אלא מוסיף על דבריו וכשר תלמוד לומר בקר וצאן בקר וצאן אמרתי לך ולא חיה הא למה זה דומה לתלמיד שאמר לו רבו אל תביא לי אלא חיטין והביא לו חיטין ושעורים שאינו כמוסיף על דבריו אלא כמעביר על דבריו

דף לד, ב גמרא ופסול תיובתא דריש לקיש תיובתא: וכולן שקיבלו כו': בעא מיניה ריש לקיש מרבי יוחנן פסול מהו שיעשה שירים אמר ליה אין עושה שירים אלא חוץ לזמנו וחוץ למקומו הואיל ומרצה לפיגולו רב זביד מתני הכי בעא מיניה ריש לקיש מרבי יוחנן כוס פסול מהו שיעשה שירים אמר ליה פסול גופיה מאי סבירא לך אי פסול משוי שירים כוס פסול נמי משוי שירים אי פסול לא משוי שירים כוס פסול נמי לא משוי שירים רב ירמיה מדיפתי מתני הכי בעא מיניה אביי <מרבא> [מרבה] כוס מהו שיעשה את חבירו דחוי או שירים אמר ליה פלוגתא דרבי אלעזר ברבי שמעון ורבנן דתניא למעלה הוא אומר (ויקרא ד) את דמו ישפך למטה הוא אומר (ויקרא ד) ואת כל דמה ישפך מנין לחטאת שקיבל דמה בארבעה כוסות ונתן מתנה אחת מזה ומתנה אחת מזה שכולן נשפכין ליסוד תלמוד לומר ואת כל דמה ישפך יכול נתן ארבע מתנות מכוס אחד יהו כולן נשפכין ליסוד תלמוד לומר ואת דמו הא כיצד הוא נשפך ליסוד והן נשפכין לאמה רבי אלעזר ברבי שמעון אומר מנין לחטאת שקיבל דמה בארבעה כוסות ונתן ד' מתנות מכוס אחד שכולן נשפכין ליסוד תלמוד לומר ואת כל דמה ישפך והכתיב ואת דמו ישפך א"ר אשי ההוא למעוטי שירים שבצואר בהמה: קיבל הכשר ונתן לפסול כו': וצריכא דאי אשמעינן פסול הוה אמינא מאי פסול טמא דחזי לעבודת ציבור אבל שמאל לא ואי אשמעינן שמאל דאית ליה הכשירא ביום הכיפורים אבל כלי חול לא ואי אשמעינן כלי חול משום דחזו לקדושינהו אבל הנך אימא לא צריכא וליהוי ליה דחוי אמר ליה רבינא לרב אשי הכי אמר רב ירמיה מדיפתי משמיה דרבא הא מני חנן המצרי הוא דלית ליה דחויין דתניא חנן המצרי אומר אפי' דם בכוס מביא חבירו ומזווג לו רב אשי אמר כל שבידו לא הוי דחוי אמר רב שייא כוותיה דרב אשי מסתברא מאן שמעת ליה דאית ליה דחויין רבי יהודה דתנן ועוד אמר רבי יהודה נשפך הדם ימות המשתלח מת המשתלח ישפך הדם ושמעינן ליה דאמר כל שבידו לא הוי דחוי דתניא רבי יהודה אומר כוס אחד היה ממלא מדם התערובת וזורקו זריקה אחת כנגד היסוד ש"מ כל שבידו לא הוי דחוי ש"מ גופא תניא רבי יהודה אומר כוס אחד היה ממלא מדם התערובת שאם ישפך אחד מהם נמצא שהוא מכשירו אמרו לו לרבי יהודה והלא לא נתקבל בכלי מנא ידעי אלא שמא לא נתקבל בכלי אמר להן

דף לה, א גמרא אף אני לא אמרתי אלא כשנתקבל בכלי והוא גופיה מנא ידע כהנים זריזין ועבדין הייא ומשתפכין והלא דם התמצית מעורב בו רבי יהודה לטעמיה דאמר דם התמצית קרי דם דתניא דם התמצית באזהרה רבי יהודה אומר בכרת והאמר ר' אלעזר מודה רבי יהודה לענין כפרה שאינו מכפר שנאמר (דברים יב) <כי הדם הוא הנפש> [כי הדם הוא בנפש יכפר] דם שהנפש יוצאה בו קרוי דם שאין הנפש יוצאה בו אין קרוי דם אלא רבי יהודה לטעמיה דאמר אין דם מבטל דם אמר להם רבי יהודה לדבריכם למה פוקקין העזרה אמרו לו שבח הוא לבני אהרן שיהלכו עד ארכובותיהן בדם והא דם הוי חציצה לח הוא ולא הוי חציצה דתנן הדם והדיו והדבש והחלב יבישין חוצצין לחין אין חוצצין והא קא מיתוסי מאנייהו ותנן היו בגדיו מטושטשין ועבד עבודתו פסולה וכי תימא דמדלו להו והתניא (ויקרא ו) מדו כמדתו שלא יחסר ושלא יותיר בהולכת אברים לכבש דלאו עבודה היא ולא והתניא (ויקרא א) והקריב הכהן את הכל זו הולכת אברים לכבש אלא בהולכת עצים למערכה דלאו עבודה היא ולעבודה היכי אזלי אזלי איצטבי:

דף לה, א משנה השוחט את הזבח לאכול דבר שאין דרכו לאכול ולהקטיר דבר שאין דרכו להקטיר כשר ורבי אליעזר פוסל לאכול דבר שדרכו לאכול ולהקטיר דבר שדרכו להקטיר פחות מכזית כשר לאכול כחצי זית ולהקטיר כחצי זית כשר שאין אכילה והקטרה מצטרפין השוחט את הזבח לאכול כזית מן העור ומן הרוטב ומן הקיפה ומן האלל ומן העצמות ומן הגידין ומן הקרנים ומן הטלפים חוץ לזמנו וחוץ למקומו כשר ואין חייבין עליהן משום פיגול ונותר וטמא השוחט את המוקדשין לאכול או שיליא בחוץ לא פיגל המולק את התורין לאכול ביציהן בחוץ לא פיגל חלב מוקדשין וביצי תורין אין חייבין עליהן משום פיגול ונותר וטמא:

דף לה, א גמרא אמר רבי אלעזר פיגל בזבח נתפגל השליל בשליל לא נתפגל הזבח פיגל באלל נתפגלה מוראה במוראה לא נתפגל אלל פיגל באימורין נתפגלו פרים בפרים לא נתפגלו אימורים לימא מסייע ליה ושום שאם חישב באכילת פרים ובשריפתן לא עשה ולא כלום מאי לאו הא חישב באימורים נתפגלו פרים לא

דף לה, ב גמרא הא חישב באימורין נתפגלו אימורין עצמן: ת"ש פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים מועלין בהן משהוקדשו נשחטו הוכשרו ליפסל בטבול יום ובמחו סר כיפורים ובלינה מאי לאו לינת בשר וש"מ מגו דפסלה בלינה פסלה בה מחשבה לא לינת אימורים הא מדקתני סיפא כולן מועלין בהן על בית הדשן עד שיותך הבשר מכלל דרישא לינת בשר מידי איריא הא כדאיתא והא כדאיתא רישא אימורים וסיפא בשר מותיב <רבא> [רבה] ואלו שאין מפגלין ואין מתפגלין צמר שבראשי כבשים ושער שבזקן תיישים והעור והרוטב והקיפה והאלל והמוראה והעצמות והגידין והקרנים והטלפים והשליל והשיליא וחלב המוקדשין וביצי תורין [כולן] לא מפגלין ולא מתפגלין ואין חייבין עליהן משום פיגול נותר וטמא והמעלה מהן בחוץ פטור מאי לאו לא מפגלין הזבח ולא מתפגלין מחמת זבח לא לא מפגלין את הזבח ולא מתפגלין מחמת עצמן א"ה הא דקתני סיפא כולן לא מפגלין ולא מתפגלין הא תו למה לי וליטעמיך אין חייבין עליו משום פיגול הא תו למה לי אלא איידי דבעי למיתנא נותר וטמא תנא פיגול הכא נמי איידי דבעי למיתני המעלה מהן בחוץ תנא נמי וכולן לא מפגלין ולא מתפגלין רבא אמר אף אנן נמי תנינא השוחט את המוקדשים לאכול שליל או שיליא בחוץ לא פיגל והמולק את התורין לאכול ביציהם בחוץ לא פיגל והדר תני חלב המוקדשין וביצי תורין אין חייב עליהן

משום פיגול נותר וטמא הא שליל ושיליא חייבים אלא לאו ש"מ כאן מחמת הזבח כאן מחמת עצמן ש"מ: תנן התם ובעלי מומין ר"ע מכשיר בבעלי מומים א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן לא הכשיר ר"ע אלא בדוקין שבעין הואיל וכשירים בעופות והוא שקדם הקדישה את מומה <א"ר חייא בר אבא> ומודה רבי עקיבא בעולת נקבה דכמאן דקדם מומה להקדישה דמי מתיב רבי זירא המעלה מהן בחוץ פטור הא מאימן חייב והיכי משכחת לה בעולת נקבה אי אמרת בשלמא קסבר רבי עקיבא עולת נקבה אם עלתה לא תרד הא מני ר"ע היא אלא אי אמרת אם עלתה תרד הא מני אימא המעלה מהן בחוץ פטור הא מאימורי אימן חייב והא מהן קתני ואימן דומיא דידהו אלא אימא המעלה מאימוריהן בחוץ פטור הא מאימורי אימן חייב:

דף לה, ב משנה שחטו על מנת להניח את דמו או אימוריו למחר או להוציאן לחוץ רבי יהודה פוסל וחכמים מכשירין ע"מ ליתנן על גבי הכבש שלא כנגד היסוד וליתן את הניתנים למעלן למטה ואת הניתנים למטה למעלן ואת הניתנים **דף לו, א משנה** בפנים בחוץ ואת הניתנין בחוץ בפנים שיאכלוהו טמאים שיקריבוהו טמאים שיאכלוהו ערלים ושיקריבוהו ערלים לשבר עצמות הפסח לאכול הימנו נא ולערב דמו בדם הפסולים כשר שאין מחשבה פוסלת אלא בחוץ לזמנו וחוץ למקומו והפסח והחטאת שלא לשמן:

דף לו, א גמרא מ"ט דרבי יהודה אמר רבי אלעזר תרי קראי כתיבי בנותר כתוב אחד אומר (שמות יב) לא תותירו ממנו עד בקר וכתוב אחד אומר (ויקרא ז) לא יניח ממנו עד בקר אם אינו ענין להניח תנהו לענין מחשבת הינוח ורבי יהודה האי קרא להכי הוא דאתא האי מיבעי ליה לכדתניא (ויקרא ז) ובשר זבח תודת שלמיו למדנו לתודה שנאכלת ליום ולילה חליפין וולדות תמורות מנין ת"ל ובשר חטאת ואשם מנין ת"ל זבח ומנין לרבות שלמי נזיר ושלמי פסח ת"ל שלמיו לחמי תודה וחלות ורקיקים שבנזיר מנין ת"ל קרבנו כולן קורא אני בהן לא יניח א"כ לימא קרא לא תותירו מאי לא יניח אם אינו ענין להינוח תנהו ענין למחשבת הינוח התינוח להניח להוציא מאי איכא למימר ועוד טעמא דר' יהודה סברא הוא דתניא אמר להם רבי יהודה אי אתם מודים שאם הניחו למחר שהוא פסול אף חישב להניחו למחר פסול אלא טעמא דרבי יהודה סברא הוא וניפלוג נמי ר"י בכולהו בהי ניפלוג בשובר עצמות הפסח ולאכול ממנו נא זיבחה גופיה מי מיפסיל ע"מ שיאכלוהו טמאים ושיקריבוהו טמאים זיבחה גופיה מי מיפסיל שיאכלוהו ערלים ושיקריבוהו ערלים זיבחה גופיה מי מיפסיל לישנא אחרינא כל כמיניה לערב דמן בדם הפסולין רבי יהודה לטעמיה דאמר אין דם מבטל דם ליתן את הניתנין למעלה למטה למטה למעלה רבי יהודה לטעמיה דאמר שלא למקומו נמי מקומו קרינא ביה וליפלוג בניתנין בפנים שנתנן בחוץ והניתנין בחוץ שנתנן בפנים קסבר רבי יהודה בעינן מקום שיהא משולש בדם בבשר ובאימורין ומי אית ליה לרבי יהודה האי סברא והתניא רבי יהודה אומר (דברים יז) דבר רע ריבה כאן חטאת ששחטה בדרום וחטאת שנכנס דמה לפנים פסולה ולית לרבי יהודה שלישי והתנן אמר רבי יהודה הכניס בשוגג כשר הא במזיד פסול וקי"ל בשכיפר השתא ומה התם עיילי עיילא אי כיפר אין אי לא כיפר לא הכא דחשיב חשוכי לא כל שכן תרי תנאי ואלביא דרבי יהודה וסבר ר' יהודה חטאת ששחטה בדרום

דף לו, ב גמרא יהא חייב והתניא רבי יהודה אומר יכול חטאת ששחטה בדרום יהא חייב ת"ל (דברים טז) לא תזבח לה' אלהיך שור ושה וגו' כל דבר רע על דבר רע אתה מחייבו

ואי אתה מחייבו על חטאת ששחטה בדרום תרי תנאי אליבא דרבי יהודה אמר רבי אבא ומודה רבי יהודה שחוזר וקובעו לפיגול אמר רבא תדע דפיגול לפני זריקה לא כלום הוא ואתיא זריקה וקבעה לה בפיגול ולא היא התם הוא חדא מחשבה היא הכא תרי מחשבות איתיביה רב הונא לרבי אבא ליתן את הניתנין למעלה למטה למטה למעלה לאלתר כשר חזר וחישב חוץ למקומו פסול ואין בו כרת חוץ לזמנו פיגול וחייבין עליו כרת למחר פסול חזר וחישב בין חוץ לזמנו בין חוץ למקומו פסול ואין בו כרת תיובתא דרבי אבא תיובתא אמר רב חסדא אמר רבינא בר סילא חישב שיאכלוהו טמאים למחר חייב אמר רבא תדע דבשר לפני זריקה לא חזי וכי מחשב ביה מיפסיל ולא היא התם זריק ומיחזי הכא לא מיחזי כלל אמר רב חסדא מרגלא בפומיה דרב דימי בר חנינא בשר פסח שלא הוצלה ולחמי תודה שלא הורמו חייבין עליהן משום טומאה אמר רבא תדע דתניא (ויקרא ז) אשר לה' לרבות אימורי קדשים קלים לטומאה אלמא אע"ג דלאו בני אכילה נינהו חייבין עליהן משום טומאה הכא נמי אע"ג דלאו בני אכילה נינהו חייבין עליהן משום טומאה ולא היא התם אימורי קדשים קלים חזו לגבוה לאפוקי בשר פסח שלא הוצלה ולחמי תודה שלא הורמו דלא חזו לא לגבוה ולא להדיוט >לישנא אחרינא הא אימורין לא חזו ולא היא הנך חזו למילתייהו והני לא חזו כלל:<

מסכת זבחים פרק ד

דף לו, ב משנה בית שמאי אומרים כל הניתנין על מזבח החיצון שנתן במתנה אחת כיפר ובחטאת שתי מתנות ובית הלל אומרים אף חטאת שנתנה מתנה אחת כיפר לפיכך אם נתן את הראשונה כתיקנה ואת השניה חוץ לזמנה כיפר ואם נתן את הראשונה חוץ לזמנה ואת השניה חוץ למקומה פיגול וחייבין עליו כרת כל הניתנין על המזבח הפנימי שאם חיסר אחת מן המתנות כאילו לא כיפר לפיכך נתן כולן כתיקנן ואחת שלא כתיקנה פסולה ואין בו כרת:

דף לו, ב גמרא תנו רבנן מנין לניתנין על מזבח החיצון שנתנן במתנה אחת שכיפר תלמוד לומר (דברים יב) ודם זבחיך ישפך והאי להכי הוא דאתא האי מיבעי ליה לכדתניא **דף לז, א גמרא** מנין לכל הדמים שטעונים מתן דם ליסוד ת"ל ודם זבחיך ישפך נפקא ליה מדרבי דתניא רבי אומר (ויקרא ה) והנשאר בדם ימצה שאין ת"ל בדם ומה ת"ל בדם לפי שלא למדנו אלא לניתנין מתן ד' שטעונין מתן דמים ליסוד שאר דמים מנין ת"ל והנשאר בדם ימצה שאין ת"ל בדם ומה ת"ל בדם לימד על כל הדמים שטעונין מתן דמים ליסוד ואכתי להכי הוא דאתא מיבעי ליה לכדתניא מנין לניתנין בזריקה שנתנן בשפיכה יצא ת"ל ודם זבחיך ישפך סבר לה כר' עקיבא דאמר לא זריקה בכלל שפיכה ולא שפיכה בכלל זריקה דתנן בריך ברכת הפסח פטר את של זבח לא פטר את הפסח דברי רבי ישמעאל רבי עקיבא אומר לא זו פוטרת זו ולא זו פוטרת זו אכתי להכי הוא דאתא מיבעי ליה לכדתניא ר' ישמעאל אומר מתוך שנאמר (במדבר יח) אך בכור שור או בכור כשב או בכור עז וגו' למדנו לבכור שטעון מתן דמים ואימורים לגבי מזבח מעשר ופסח מנין תלמוד לומר ודם זבחיך ישפך סבר לה כר' יוסי הגלילי דתניא רבי יוסי הגלילי אומר דמו

לא נאמר אלא דמם חלבו לא נאמר אלא חלבם לימד על בכור מעשר ופסח שטעון מתן דמים ואימורין לגבי מזבח ורבי ישמעאל האי קרא מפיק ליה להכי ומפיק ליה להכי תרי תנאי אליבא דרבי ישמעאל בשלמא לרבי ישמעאל דמוקים לה כוליה בבכור היינו דכתיב (במדבר יח) ובשרם יהיה לך אלא לרבי יוסי דמוקי ליה נמי במעשר ופסח מעשר ופסח בעלים אכלי ליה מאי ובשרם יהיה לך אחד תם ואחד בעל מום

דף לז, ב גמרא לימד על בכור בעל מום שניתן לכהן שלא מצינו לו בכל התורה כולה ורבי ישמעאל נפקא ליה מלך יהיה דסיפא בשלמא לר' יוסי הגלילי דמוקי ליה נמי במעשר ופסח היינו דכתיב (במדבר יח) לא תפדה <כי> קדש הם הם קריבין ואין תמורתן קריבה דתנן תמורת בכור ומעשר הן וולדן וולדן עד סוף כל העולם הרי הן כבכור ומעשר ויאכלו במומן לבעלים ותנן אמר רבי יהושע שמעתי שתמורת פסח קריבה ותמורת פסח אינה קריבה ואין לי לפרש אלא לרבי ישמעאל דמוקי ליה כוליה בבכור מעשר ופסח דלא קריבה תמורתן מנא ליה מעשר גמר עברה עברה מבכור פסח בהדיא כתב ביה כשב מה ת"ל אם כשב לרבות תמורת הפסח אחר הפסח שתקרב שלמים יכול אף לפני הפסח כן ת"ל הוא וכל הנך תנאי דמפקי ליה להאי דם זבחיך ישפך לדרשא אחרינא האי כל הניתנין על מזבח החיצון שנתנן מתנה אחת שכיפר מנא להו סברי להו כבית הלל דאמרי אף חטאת שנתנה מתנה אחת כיפר וילפינן כולהו מחטאת: והחטאת שתי מתנות: אמר רב הונא מ"ט דב"ש (ויקרא ד) קרנות קרנות קרנות הרי כאן שש ארבעה למצוה ושתיים לעכב ובית הלל קרנת קרנת קרנות הרי כאן ארבע שלש למצוה ואחת לעכב ואימא כולהו למצוה כפרה בכדי לא אשכחן ואיבעית אימא היינו טעמא דבית הלל אהני מקרא ואהני מסורת אהני מקרא לטפויי חדא ואהני מסורת לבצורי חדא אלא מעתה (דברים ו) לטטפת (דברים יא) לטטפת (שמות יג) לטוטפות הרי כאן ארבע אהני קרא ואהני מסורת חמשה בתי בעי למיעבד סבר לה כר' עקיבא דאמר טט בכתפי שתיים פת באפריקי שתיים אלא מעתה (ויקרא כג) בסכת בסכת בסוכות אהני מקרא ואהני מסורת חמשה דפנתא בעי למיעבד

דף לח, א גמרא התם חזד קרא כוליה לגופיה וחזד לסככה אתאי הלכתא וגרעתה לשלישית ואוקימתה אטפח אלא מעתה (ויקרא יב) וטמאה שבועים שבעים אהני קרא ואהני מסורת ארבעים ותרין בעיא למיתב שאני התם דכתי' (ויקרא יב) כנדתה ותנא מייתי לה מהכא (ויקרא ד) וכפר וכפר וכפר מפני הדין שיכול והלא דין הוא נאמרו דמים למטה ונאמרו דמים למעלה מה מתן דמים האמורים למטה שנתנן במתנה אחת כיפר אף דמים האמורים למעלה שנתנן במתנה אחת כיפר או כלך לדרך זו נאמרו דמים בפנים ונאמרו דמים בחוץ מה דמים האמורים בפנים חיסר אחת מן המתנות לא עשה ולא כלום אף דמים האמורין בחוץ חיסר אחת מן המתנות לא עשה ולא כלום נראה למי דומה דנין חוץ מחוץ ואין דנין חוץ מבפנים או כלך לדרך זו דנין חטאת וארבע קרנות מחטאת וארבע קרנות ואל יוכיח חוץ שאין חטאת וארבע קרנות תלמוד לומר וכפר וכפר וכפר <מפני הדין> וכפר אע"פ שלא נתן אלא שלש וכפר אע"פ שלא נתן אלא שתיים וכפר אע"פ שלא נתן אלא אחת והאי מיבעי ליה לגופיה אמר רבא בר אדא מרי אסברה לי אמר קרא וכפר ונסלח זו היא כפרה זו היא סליחה אימא וכפר אע"פ שלא נתן אלא שלש למעלה ואחת למטה וכפר אע"פ שלא נתן אלא שתיים למטה ושתיים למעלה וכפר אע"פ שלא נתן למעלה אלא למטה אמר רב אדא בר יצחק א"כ ביטלת תורת ארבע קרנות ואי רחמנא אמר ליבטלון אמר

רבא איזהו דבר שצריך שלש הוי אומר אלו קרנות אימא וכפר אע"פ שלא נתן אלא אחת למעלה ושלש למטה לא מצינו דמים שחציין למעלה וחציין למטה ולא והתנן הזה ממנו אחת למעלה ושבע למטה כמצליף מאי כמצליף מחוי רב יהודה כמנגדנא הזה על טהרו של מזבח שבע פעמים

דף לה,ב גמרא מאי לאו אפלגיה דמזבח כדאמרי אינשי טהר טיהרא דיומא אמר רבא בר שילא לא אגילווייה דכתיב (שמות כד) וכעצם השמים לטוהר והאיכא שירים שירים לא מעכבי והאיכא שירים הפנימים דאיכא דמ"ד מעכבי בחד מקום קאמרינן: תניא רבי אליעזר בן יעקב אומר בית שמאי אומרים שתי מתנות שבחטאת ואחת שבכל הזבחים מתירות ומפגלות בית הלל אומרים אחת שבחטאת ואחת שבכל הזבחים מתרת ומפגלת מתקיף לה רב אושעיא אם כן ליתנייה גבי קולי בית שמאי וחומרי בית הלל אמר ליה רבא כי איתשיל להתירא איתשיל דהווי להו בית שמאי לחומרא: אמר רבי יוחנן שלש מתנות שבחטאות אינן באות בלילה ובאות לאחר מיתה והמעלה מהן בחוץ חייב אמר רב פפא יש מהן כתחלתו ויש מהן כסופו חוץ ולילה זרות וכלי שרת קרן ואצבע כיבוס ושירים כתחלתן מיתה לא שריא ולא מפגלא ולא עיילא לגואי כסופן אמר רב פפא מנא אמינא לה דתנן ניתז מן הצואר על הבגד אינו טעון כיבוס מן הקרן ומן היסוד אינו טעון כיבוס הא מן הראוי לקרן טעון כיבוס וליטעמיך מן היסוד אינו טעון כיבוס הא מן הראוי ליסוד טעון כיבוס (ויקרא ו) אשר יזה כתיב פרט לזה שכבר הוזה הא מני רבי נחמיה דתנן רבי נחמיה אומר שירי הדם שהקריבן בחוץ חייב אימר דשמעת ליה לר' נחמיה לענין העלאה מידי דהוי אאיברים ופדרים לענין כיבוס מי שמעת ליה אין

דף לט,א גמרא והתניא דמים הטעונין יסוד טעונין כיבוס ומחשבה מועלת בהן והמעלה מהן בחוץ חייב ודמים הנשפכין לאמה אין טעונין כיבוס ואין מחשבה מועלת בהן והמעלה מהן בחוץ פטור מאן שמעת ליה דאמר מעלה מהן בחוץ חייב רבי נחמיה היא וקאמר טעון כיבוס ומחשבה מועלת בהן והתניא יצאו שירים והקטרת אימורין שאין מעכבין את הכפרה שאין מחשבה מועלת בהן כי תניא ההיא בשלש מתנות שבחטאת אי הכי טעונין יסוד לקרן אזלי אימא ניטענין יסוד ומחשבה מועלת בהן האמרת לא שרי' ולא מפגלא ולא עיילא לגואי כסופן אלא כי תניא ההיא בדמים הפנימים אבל בדמים החיצונים מאי פטור אדתני דמים הנשפכין לאמה ליפלוג וליתני בדידה במה דברים אמורים בדמים הפנימים אבל בדמים החיצונים פטור הא מני רבי נחמיה היא דאמר שירי הדם שהקריבן בחוץ חייב ולא מתני ליה תלתא פטורי לבהדי תלתא חיובי רבינא אמר מן הקרן ממש מן היסוד מן הראוי ליסוד אמר ליה רב תחליפא בר גזא לרבינא אימא אידי ואידי ראוי הוא האי מאי השתא ראוי לקרן אמרת לא ראוי ליסוד מיבעיא אלא מן הקרן מן הקרן ממש מן היסוד מן הראוי ליסוד: כל הניתנין על מזבח הפנימי כו': ת"ר (ויקרא ד) ועשה כאשר עשה מה בא ללמוד לכפול בהזאתו ולמד שאם חיסר אחת מכל המתנות לא עשה ולא כלום אין לי אלא מתן שבע שמעכות בכל מקום מתן ד' מניין ת"ל כן יעשה לפר זה פר יום הכפורים

דף לט,ב גמרא (ויקרא ד) כאשר עשה לפר זה פר כהן משיח החטאת אלו שעירי <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} יכול שאני מרבה אף שעירי הרגלים ושעירי ראשי חדשים תלמוד לומר לו ומה ראית לרבות את אלו ולהוציא את אלו אחר שריבה הכתוב ומיעט מרבה אני את אלו שמכפרין על עבירת מצוה ידועה ומוציא אני אלו שאין מכפרין על עבירת מצוה ידועה וכפר אף על פי שלא סמך ונסלח אף על פי שלא נתן שירים ומה

ראית לפסול בהזאות ולהכשיר בסמיכה ושירים אמרת פוסל בהזאות שמעכבות בכל מקום ומכשיר אני בסמיכה ושירים שאין מעכבות בכל מקום

דף מ,א גמרא אמר מר אין לי אלא מתן שבע שמעכבות בכל מקום היכא אמר רב פפא בפרה ובנגעים מתן ארבע מנין ת"ל כן יעשה מ"ש מתן ז' דכתיבן וכפילן מתן ד' נמי כתיבן וכפילן א"ר ירמיה לא נצרכא אלא לר"ש דתניא למעלה אומר קרן קרנות שתים למטה הוא אומר קרן קרנות ארבע דברי ר"ש ר' יהודה אומר אינו צריך הרי הוא אומר באהל מועד על כל האמור באהל מועד ורבי יהודה כן יעשה מאי עביד ליה מיעבי ליה לכדתניא לפי שלא למדנו לפר יוה"כ לסמיכה ושירי הדם מנין ת"ל כן יעשה ולפר יוה"כ לא למדנו הא אמרת לפר זה יוה"כ איצטריך סד"א הני מילי עבודה דמעכבא כפרה אבל עבודה דלא מעכבא כפרה אימא לא קמ"ל ור"ש האי באהל מועד מאי עביד ליה באהל מועד מבעי ליה שאם נפחתה תקרה של היכל לא היה מזה ואידך מאשר ואידך אשר לא דריש אביי אמר לר' יהודה נמי איצטריך סד"א מידי דהוה אסמיכה ושירי הדם דאע"ג דכתיבן וכפילן לא מעכבא מתן ארבע נמי לא תתעבב קמ"ל לפר זה פר יום הכפורים למאי הילכתא אי לעכב פשיטא חוקה כתיבה ביה אמר רב נחמן בר יצחק לא נצרכא אלא לרבי יהודה דאמר כי כתיבה (ויקרא טז) חוקה אדברים הנעשים בבגדי לבן בפנים שאם הקדים מעשה לחבירו לא עשה ולא כלום אבל דברים הנעשים בבגדי לבן בחוץ הקדים מעשה לחבירו מה שעשה עשוי אימא מדכסידרן לא מעכבי הזאות נמי לא מעכבי קמ"ל מתקיף לה רב פפא ומי מצית אמרת הכי והתניא (ויקרא טז) וכלה מכפר את הקודש אם כיפר כילה ואם לא כיפר לא כילה דברי ר"ע א"ל רבי יהודה מפני מה לא נאמר אם כילה כיפר ואם לא כילה לא כיפר אמר רב פפא לא נצרכא אלא לאת דם ובטבילה את אמר רב אחא בר יעקב לא נצרכא להכשיר

דף מ,ב גמרא אמין שבאצבע בדם שיהא בדם שיעור טבילה מעיקרא וטבל ולא מספג ואיצטריך למכתב בדם דאי כתב רחמנא וטבל הוה אמינא אע"ג דליכא שיעור טבילה מעיקרא כתב רחמנא בדם ואי כתב רחמנא בדם ה"א אפי' מספג כתב רחמנא וטבל מזבח קטרת סמים למה לי שאם לא נתחנך המזבח בקטורת הסמים לא היה מזה תניא כוותיה דרב פפא ועשה כאשר עשה מה ת"ל לפר לרבות פר יום הכפורים לכל מה שאמור בענין דברי רבי א"ר ישמעאל ק"ו ומה במקום שלא הושוה קרבן לקרבן הושוה מעשים למעשים מקום שהושוה קרבן לקרבן אינו דין שישוה מעשה למעשה אלא מה ת"ל לפר זה פר העלם דבר של צבור לפר זה פר כהן משיח אמר מר ומה במקום שלא הושוה קרבן לקרבן מאי לא הושוה קרבן לקרבן אילימא פר יוה"כ ושעיר יום הכפורים איכא למיפרך מה להנך שכן נכנס דמם לפני ולפנים אלא פר העלם דבר של צבור ושעירי >עבודת כוכבים< {עבודה זרה} איכא למיפרך מה להנך שכן מכפרין על עבירות מצוה ידועה אלא פר העלם דבר של צבור ושעיר של יום הכפורים והכי קאמר ומה במקום שלא הושוו קרבן לקרבן דהאי פר והאי שעיר הושוו מעשים למעשים למאי דכתב בהו מקום שהושוו קרבן לקרבן דהאי פר והאי פר אינו דין

דף מ,א גמרא שהושוו מעשים למעשים ואתא ליה פר יוה"כ <נמי> לאת בדם וטבילה מפר כהן משיח ואתי ליה שעיר יוה"כ משעירי <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} מק"ו וכי דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בק"ו אמר רב פפא קסבר תנא דבי רבי ישמעאל דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בק"ו לפר זה פר העלם דבר של צבור הא בציבור גופיה כתיב

אמר רב פפא משום דבעי אגמורי פר העלם דבר של צבור ביותרת ושתי כליות לשעירי <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} ופר העלם דבר של צבור בגופיה לא כתיב בהיקשא אתי איצטריך לפר למיהוי כמאן דכתיב ביה בגופיה ולא ליהוי דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש תניא כוותיה דרב פפא ועשה כאשר עשה מה ת"ל לפר לפי שנאמר (במדבר טו) והם הביאו את קרבנם אשה לה' וגו' חטאתם אלו שעירי <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} שגגתם זה פר העלם דבר של צבור חטאתם על שגגתם אמרה תורה חטאתם הרי היא לך כשגגתם שגגתם מהיכן למדת לא בהיקשא וכי דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש ת"ל לפר זה פר העלם דבר של צבור לפר זה פר כהן משיח אמר מר חטאתם אלו שעירי <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} תיפוק ליה מקרא קמא דאמר מר החטאת לרבות שעירי <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} אמר רב פפא איצטריך סלקא דעתך אמינא הני מילי הזאות דכתיבן בגופיה

דף מא, ב גמרא אבל יותרת ושתי כליות דלא כתיבן בגופיה אימא לא קא משמע לן: אמר ליה רב הונא בריה דרב נתן לרב פפא והא תנא פר יוה"כ לכל מה שאמר בענין קאמר תנאי היא תנא דבי רב מרבי הכי תנא דבי רבי ישמעאל לא מרבי הכי תנא דבי רבי ישמעאל מפני מה נאמרו יותרת ושתי כליות בפר כהן משיח ולא נאמרו בפר העלם דבר של צבור משל למלך בשר ודם שזעם על אוהבו ומיעט בסרחונו מפני חיבתו ותנא דבי רבי ישמעאל מפני מה נאמרה (ויקרא ד) פרוכת הקדש בפר כהן משיח ולא נאמר בפר העלם דבר של צבור משל למלך בשר ודם שסרחה עליו מדינה אם מיעוטה סרחה פמליא שלו מתקיימת אם רובה סרחה אין פמליא שלו מתקיימת: לפיכך אם נתן כולן כתיקנן כו': נתן התם פיגול בקומץ ולא בלבונה בלבונה ולא בקומץ רבי מאיר אומר פיגול וחייבין עליו כרת וחכמים אומרים אין בו כרת עד שיפגל בכל המתיר א"ר שמעון בן לקיש לא תימא טעמא דר' מאיר דקסבר מפגלין בחצי מתיר אלא הכא במאי עסקינן כגון שנתן את הקומץ במחשבה והלבונה בשתיקה קסבר כל העושה על דעת ראשונה הוא עושה ממאי מדקתני לפיכך אם נתן כולן כתיקנן ואחת שלא כתיקנה פסול ואין בו כרת הא אחת שלא כתיקנה וכולן כתיקנן פיגול מני אילימא רבנן הא אמרי רבנן אין מפגלין בחצי מתיר אלא רבי מאיר ואי טעמא דרבי מאיר משום דמפגלין בחצי מתיר הוא אפילו כדקתני נמי לאו משום דקסבר כל העושה על דעת ראשונה הוא עושה אמר רבי שמואל בר יצחק לעולם רבנן היא ומאי כתיקנן כתיקנן לפיגול והא מדקתני לפיכך אם נתן כולן כתיקנן ואחת שלא כתיקנן פסול ואין בו כרת מכלל דתיקנה להכשירה הוא דאתא אמר רבא מאי שלא כתיקנה חוץ למקומו רב אשי אמר שלא לשמו מכלל דכי לא עביד לה חוץ למקומו ושלא לשמו מחייב אידי דתנא רישא פיגול וחייבין עליו כרת תנא נמי סיפא פסול ואין בו כרת: מיתיבי במה דברים אמורים בדמים הניתנין על מזבח החיצון

דף מב, א גמרא אבל דמים הניתנין על המזבח הפנימי כגון ארבעים ושלוש של יום הכיפורים ואחד עשר של פר כהן משיח ואחד עשר של פר העלם דבר של ציבור פיגול בין בראשונה ובין בשניה ובין בשלישית רבי מאיר אומר פיגול וחייבין עליו כרת וחכמים אומרים אין בו כרת עד שיפגל בכל המתיר קתני מיהא פיגול בין בראשונה בין בשניה בין בשלישית ופליג אמר רב יצחק בר אבין הכא במאי עסקינן כגון שפיגל בשחיטה דחד מתיר הוא אי הכי מאי טעמא דרבנן אמר רבא מאן חכמים רבי אליעזר היא דתנן הקומץ והלבונה והקטורת ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח ומנחת נסכים שהקריב מאחת מהן כזית

בחוץ חייב ור' אליעזר פוטר עד שיקריב את כולן והאמר רבא ומודה רבי אליעזר בדמים דתנן רבי אליעזר ור' שמעון אומרים ממקום שפסק משם הוא מתחיל אלא אמר רבא כגון שפיגל בראשונה ושתק בשניה וחזר ופיגל בשלישית מה"ד אי ס"ד על דעת ראשונה הוא מיהדר פיגולי בשלישית למה לי קמ"ל מתקיף לה רב אשי מידי שתק קתני אלא אמר רב אשי הכא במאי עסקינן כגון שפיגל בראשונה ובשניה ובשלישית מהו דתימא אי ס"ד כל העושה על דעת ראשונה הוא עושה מהדר פיגולי בכל חדא וחדא למה לי קא משמע לן **דף מב,ב גמרא** והא בין בין קתני קשיא אמר מר רבי מאיר אומר פיגול וחייבין עליו כרת מכדי כרת לא מיחייב עד שיקרבו כל מתיריו דאמר מר כהרצאת כשר כך הרצאת פסול מה הרצאת כשר עד שיקרבו כל מתיריו אף הרצאת פסול עד שיקרבו כל מתיריו והא כיון דחשיב ביה בפנים פסולה כמאן דלא אדי דמי כי הדר מדי בהיכל מיא בעלמא הוא דקא אדי אמר רבה משכחת לה בארבעה פרים ובד' שעירים רבא אמר אפילו תימא בפר אחד ושעיר אחד לפיגולו מרצה ארבעים ושלש והא תניא ארבעים ושבע הא כמאן דאמר מערבין לקרנות והא כמאן דאמר אין מערבין לקרנות והא תניא ארבעים ושמונה הא כמאן דאמר שיריים מעכבין הא כמאן דאמר אין שיריים מעכבין: מיתבי במה דברים אמורים בקמיצה במתן כלי ובהילוך אבל בא לו להקטרה נתן את הקומץ במחשבה ואת הלבונה בשתיקה או שנתן את הקומץ בשתיקה ואת הלבונה במחשבה רבי מאיר אומר פיגול וחייבין עליו כרת וחכמים אומרים אין בו כרת עד שיפגל בכל המתיר קתני מיהא את הקומץ בשתיקה ואת הלבונה במחשבה ופליג אימא כבר נתן את הלבונה במחשבה חדא דהיינו רישא ועוד הא תניא ואחר כך קשיא:

דף מב,ב משנה ואלו דברים שאין חייבין עליהם משום פיגול הקומץ והקטרת והלבונה **דף מג,א משנה** ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח והדם והנסכים הבאין בפני עצמן דברי רבי מאיר וחכמים אומרים אף הבאין עם הבהמה לוג שמן של מצורע ר' שמעון אומר אין חייבין עליו משום פיגול ורבי מאיר אומר חייבין עליו משום פיגול שדם האשם מתירו וכל שיש לו מתירין בין לאדם בין למזבח חייבין עליו משום פיגול העולה דמה מתיר את בשרה למזבח ועורה לכהנים עולת העוף דמה מתיר את בשרה למזבח חטאת העוף דמה מתיר את בשרה לכהנים פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים דמן מתיר את אימוריהן ליקרב ר' שמעון אומר כל שאינו על המזבח החיצון כשלמים אין חייבין עליו משום פיגול:

דף מג,א גמרא אמר עולא קומץ פיגול שהעלו על גבי המזבח פקע פיגולו ממנו אם אחרים מביא לידי פיגול הוא עצמו לא כל שכן מאי קאמר הכי קאמר אם אינו מתקבל היאך מביא אחרים לידי פיגול מאי קא משמע לן אי דאין חייבין עליו משום פיגול תנינא אלו דברים שאין חייבין עליהם משום פיגול הקומץ והקטרת והלבונה ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח ומנחת נסכים והדם אלא דאם עלו לא ירדו תנינא הלן והיוצא והטמא ושנשחט חוץ לזמנו וחוץ למקומו אם עלו לא ירדו ואלא דאם ירדו יעלו הא נמי תנינא כשם שאם עלו לא ירדו כך אם ירדו לא יעלו לא צריכא שמשלה בהן האור הא נמי אמרה עולא חדא זימנא דאמר עולא לא שנו אלא שלא משלה בהן האור אבל משלה בהן האור יעלו מהו דתימא הני מילי

דף מג,ב גמרא אבר דמחבר אבל קומץ דמיפרת אימא לא קמ"ל אמר רב אחאי הלכך האי קומץ פיגול דפלגיה מחית אארעא ופלגיה אסקיה אמערכה ומשלה בו האור מסיקנא

ליה לכוליה לכתחלה: אמר רבי יצחק אמר רבי יוחנן הפיגול והנותר והטמא שהעלן לגבי מזבח פקע איסור מהן אמר רב חסדא מרי דיכי מזבח מקוה טהרה אמר רבי זירא שמשלה בהן האור מתיב ר' יצחק בר ביסנא אחרים אומרים (ויקרא ז) וטומאתו עליו מי שטומאה פורחת ממנו יצא בשר שאין טומאה פורחת ממנו ואם איתא הרי טומאה פורחת ממנו על ידי האור אמר רבא על ידי מקוה קאמרינן מידי מקוה כתיב אלא אמר רב פפא בבשר שלמים עסקינן דלא חזי להקרבה רבינא אמר וטומאתו עליו מי שטומאה פורחת ממנו כשהוא שלם יצא בשר דבר שאין טומאה פורחת כשהוא שלם אלא כשהוא חסר: גופא וטומאתו עליו בטומאת הגוף הכתוב מדבר אתה אומר בטומאת הגוף או אינו אלא בטומאת בשר נאמר כאן טומאתו ונאמר להלן טומאתו <עליו> [בן] מה להלן בטומאת הגוף הכתוב מדבר אף כאן בטומאת הגוף הכתוב מדבר ר' יוסי אומר הואיל ונאמרו קדשים בלשון רבים ונאמרה טומאה בלשון יחיד בטומאת הגוף הכתוב מדבר רבי אומר ואכל בטומאת הגוף הכתוב מדבר אחרים אמרו וטומאתו עליו מי שטומאה פורחת ממנו יצא בשר שאין טומאה פורחת ממנו אמר רבי אומר ואכל בטומאת הגוף הכתוב מדבר מאי משמע אמר רבא כל קרא דלא מפרש ליה רב יצחק בר אבודימי וכל מתניתא דלא מפרשא לה רב זעירי לא מיפרשא הכי אמר ר' יצחק בר אבודימי הואיל ופתח הכתוב בלשון נקבה וסיים בלשון נקבה ולשון זכר באמצע בטומאת הגוף הכתוב מדבר מתניתא דתניא אם נאמרו קלות למה נאמרו חמורות ואם נאמר חמורות למה נאמר קלות אם נאמר קלות ולא חמורות הייתי אומר על הקלות בלאו ועל החמורות במיתה לכך נאמר חמורות ואם נאמר חמורות ולא נאמרו קלות הייתי אומר על החמורות יהא חייב ועל הקלות יהא פטור לכך נאמר קלות מאי קלות ומאי חמורות אילימא קלות מעשר חמורות תרומה הייתי אומר במיתה השתא נמי הא במיתה [ותו] ואי לא נאמר הייתי אומר במיתה דיו לבא מן הדין להיות כנדון אלא קלות טומאת שרץ חמורות טומאת מת ובמאי אי בתרומה אידי ואידי הוא במיתה ותו לכך נאמרו חמורות דבלאו הא במיתה היא <ואי לא נאמר הייתי אומר במיתה דיו לבא מן הדין להיות כנדון> ואי באכילת מעשר

דף מד, א גמרא אם לא נאמרו חמורות הייתי אומר על החמורות במיתה הא מטומאת שרץ קאתיא ודיו לבא מן הדין להיות כנדון אמר זעירי קלות טומאת שרץ חמורות טומאת מת והכי קאמר אילו נאמר טומאת שרץ ונאמר מעשר ותרומה ולא נאמרה טומאת מת הייתי אומר [קלות] על הקלות בלאו ועל החמורות במיתה ומדקלות על החמורות במיתה חמורות נמי על הקלות במיתה לכך נאמרו חמורות: כל שיש לו מתירין בין לאדם בין למזבח חייבין עליו משום פיגול: תנו רבנן או אינו מביא אלא כיוצא בשלמים מה שלמים מיוחדים נאכלין לשני ימים ולילה אחד אף כל נאכל לשני ימים ולילה אחד נאכל ליום ולילה מנין תלמוד לומר מבשר כל ששירין נאכלין עולה שאין שיריה נאכלין מנין תלמוד לומר זבח מנין לרבות העופות והמנחות עד שאני מרבה לוג שמן של מצורע תלמוד לומר (ויקרא כב) אשר הם מקדישים לי ואתי נותר חילול חילול מטומאה ואתי פיגול עון עון מנותר ומאחר שסופו לרבות כל דבר למה נאמר שלמים מעתה לומר לך מה שלמים מיוחדים שיש להן מתירין בין לאדם בין למזבח אף כל שיש לו מתירין בין לאדם בין למזבח חייבין עליהן משום פיגול: העולה דמה מתיר את בשרה למזבח ועורה לכהנים עולת העוף דמה מתיר את בשרה למזבח חטאת העוף דמה מתיר את בשרה לכהנים פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים דמם מתיר את אימוריהן ליקרב: ומוציא אני את הקומץ

ואת הלבונה והקטרת ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח ומנחת נסכים והדם ר"ש אומר מה שלמים מיוחדין שיש בו על מזבח החיצון וחייבין עליו אף כל שישנן על מזבח החיצון חייבין עליו משום פיגול יצאו פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים הואיל שאין על מזבח החיצון כשלמים אין חייבין עליו משום פיגול [אמר מר] כיוצא בשלמים מאי ניהו בכור דנאכל לשני ימים ולילה אחד במאי אתי אי במה מצינו איכא למיפרך מה לשלמים שהן טעונין סמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק אלא מאם האכל יאכל הני תרי כללי דסמיכי אהדדי נינהו אמר רבא כדאמרי במערבא כל מקום שאתה מוצא שני כללות הסמוכים זה לזה הטל פרט ביניהם ודונם בכלל ופרט: עד שאני מרבה לוג שמן של מצורע: הא מני רבי מאיר היא דתניא לוג שמן של מצורע חייבין עליו משום פיגול דברי רבי מאיר אימא סיפא ומוציא אני מנחת נסכים והדם אתאן לרבנן דתניא נסכי בהמה חייבין עליהן משום פיגול מפני שדם הזבח מתירן ליקרב דברי רבי מאיר אמרו לו והלא אדם מביא את זבחיו היום ונסכין מיכן עד עשרה ימים אמר להן אף אני לא אמרתי אלא בבאין עם הזבח אמר רב יוסף הא מני רבי היא דאמר לוג שמן של מצורע מתנותיו שרו ליה ומדמתנותיו שרו ליה מתנותיו מפגלי ליה דתניא לוג שמן של מצורע מועלין בו עד שיזרוק הדם נזרק הדם לא נהנין ולא מועלין רבי אומר מועלין עד שיתן מתנותיו ושויין שאסור באכילה עד שיתן מתן שבע ומתן בהונות אמרוה קמיה דרבי ירמיה אמר גברא רבא כרב יוסף לימא כי הא מילתא

דף מד,ב גמרא הרי לוג [הבא] בפני עצמו דלכ"ע מתנותיו שרו ליה ולא מפגלין ליה דתניא לוג שמן של מצורע חייבין עליו משום פיגול מפני שדם מתירו לבהונות דברי ר"מ אמרו לו לר"מ והלא אדם מביא אשמו עכשיו ולוג מיכן ועד עשרה ימים אמר להן אף אני לא אמרתי אלא בבא עם האשם אלא א"ר ירמיה לעולם ר"מ היא וסמי מיכן נסכים אמר אביי לעולם לא תסמי ותנא לוג הבא עם האשם והוא הדין לנסכים הבאין עם הזבח והדר תנא נסכים הבאין בפני עצמן והוא הדין ללוג הבא בפני עצמו: חטאת העוף דמה מתיר את בשרה לכהנים: מנא הני מילי דתני לוי (במדבר יח) כל קרבנם לרבות לוג שמן של מצורע סלקא דעתך אמינא מן האש כתב רחמנא והאי לאו מותר מן האש הוא קמ"ל: (במדבר יח) לכל מנחתם לרבות מנחת עומר ומנחת הקנאות סלקא דעתך אמינא (שמות כט) ואכלו אותם אשר כפר בהם ומנחת העומר להתיר אתיא ומנחת קנאות לברר עון קאתיא קמ"ל: ולכל חטאתם לרבות חטאת העוף סלקא דעתך אמינא נבילה היא: לכל אשם לרבות אשם נזיר ואשם מצורע סלקא דעתך אמינא להכשיר קאתו קמ"ל אשם מצורע בהדיא כתיב ביה אלא לרבות אשם נזיר כאשם מצורע: אשר ישיבו זה גזל הגר לך הוא שלך יהיה אפילו לקדש בו את האשה תניא ר' אלעזר אומר משום רבי יוסי הגלילי פיגל בדבר הנעשה בחוץ פיגל בדבר הנעשה בפנים לא פיגל כיצד היה עומד בחוץ ואמר הריני שוחט להזות מדמו למחר לא פיגל שמחשבה בחוץ בדבר הנעשה בפנים לא פיגל היה עומד בפנים ואמר הריני מזה על מנת להקטיר אימורים ולשפוך שירים למחר לא פיגל שמחשבה בפנים בדבר הנעשה בחוץ אבל היה עומד בחוץ ואמר הריני שוחט לשפוך שירים למחר או להקטיר אימורים למחר פיגל שמחשבה בחוץ בדבר הנעשה בחוץ א"ר יהושע בן לוי מאי קרא (ויקרא ד) כאשר יורם משור זבח השלמים וכי מה למדנו משור זבח השלמים מעתה אלא מקיש פר כהן משיח לשור זבח השלמים מה שור זבח השלמים עד שיהו מעשיו ומחשבותיו על מזבח החיצון אף פר כהן משיח עד שיהו

מחשבותיו ומעשיו על המזבח החיצון אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוא אמר רב הלכה כרבי אלעזר שאמר משום רבי יוסי אמר רבא

דף מה, א גמרא הלכתא למשיחא א"ל אביי אלא מעתה כל שחיטת קדשים לא לתני הלכתא למשיחא הוא אלא דרוש וקבל שכר ה"נ דרוש וקבל שכר הכי קאמינא לך הלכתא למה לי לישנא אחרינא א"ל הלכה קאמינא:

דף מה, א משנה קדשי <עובדי כוכבים> {גוים} אין חייבין עליהן משום פיגול נותר וטמא והשוחטן בחוץ פטור דברי רבי שמעון רבי יוסי מחייב:

דף מה, א גמרא ת"ר קדשי <עובדי כוכבים> {גוים} לא נהנין ולא מועלין ואין חייבין עליהן משום פיגול נותר וטמא ואין עושין תמורה ואין מביאין נסכים אבל קרבנן טעון נסכים דברי רבי שמעון אמר רבי יוסי רואה אני בכולן להחמיר שנאמר בהן לה' בד"א בקדשי מזבח אבל בקדשי בדק הבית מועלין בהן: לא נהנין ולא מועלין: לא נהנין מדרבנן ולא מועלין דגמר מעילה חט חט מתרומה דבתרומה כתיב בני ישראל ולא <עובדי כוכבים> {גוים}: ואין חייבין עליו משום פיגול נותר וטמא: מ"ט דאתי פיגול עון עון מנותר ואתי נותר חילול חילול מטומאה ובטומאה כתיב בני ישראל ולא <עובדי כוכבים> {גוים}: ואין עושין תמורה: מאי טעמא דאיתקש תמורה למעשר בהמה ומעשר בהמה איתקש למעשר דגן ובמעשר דגן כתיב בני ישראל ולא <עובדי כוכבים> {גוים} וכי דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש מעשר דגן חולין הוא הניחא למאן דאמר בתר מלמד אזלינן אלא למ"ד בתר למד אזלינן מאי איכא למימר אלא מעשר בהמה חובה שאין קבוע לה זמן הוא וחובה שאין לה זמן קבוע ישראל מייתו <עובדי כוכבים> {גוים} לא מייתו: ואין מביאין נסכים: תנו רבנן (במדבר טו) אזרח אזרח מביא נסכים ואין <העובד כוכבים> {הגוי} מביא נסכים יכול לא תהא עולתו טעונה נסכים ת"ל ככה: אמר רבי יוסי רואה אני בכולן להחמיר בד"א בקדשי מזבח כו': מ"ט קסבר כי גמרה מעילה חט חט מתרומה דומיא דתרומה דקדישא קדושת הגוף אבל קדושת בדק הבית דקדושת דמים לא ת"ר דם שנטמא וזרקו בשוגג הורצה

דף מה, ב גמרא במזיד לא הורצה בד"א ביחיד אבל בציבור בין בשוגג בין במזיד הורצה <ובעובדי כוכבי'> {ובגוים} בין בשוגג ובין במזיד לא הורצה אמרו רבנן קמיה דרב פפא כמאן דלא כרבי יוסי דאי רבי יוסי האמר בכולן אני רואה להחמיר אמר להו רב פפא אפילו תימא רבי יוסי שאני התם דאמר קרא להם להם ולא <לעובדי כוכבים> {לגוים} אמר ליה רב הונא בריה דרב נתן לרב פפא אלא מעתה (ויקרא כב) אשר הם מקדישים ה"נ הם ולא <עובדי כוכבים> {גוים} אלא אמר רב אשי אמר קרא (שמות כח) לרצון להם <ועובדי כוכבים> {וגוים} לאו בני הרצאה נינהו:

דף מה, ב משנה דברים שאין חייבים עליהם משום פיגול חייבין עליהן משום נותר ומשום טמא חוץ מן הדם ר' שמעון מחייב בדבר שדרכן לאכול אבל העצים והלבונה והקטורת אין חייבין עליו משום טומאה:

דף מה, ב גמרא ת"ר יכול לא יהו חייבין משום טומאה אלא על דבר שיש לו מתירין בין לאדם בין למזבח ודין הוא ומה פיגול שהוא בקביעה ובידיעה אחת ולא הותר מכללו אין חייבין עליו אלא על דבר שיש לו מתירין בין לאדם בין למזבח טומאה שהיא בעולה ויורד ובשתי ידיעות והותרה מכללה אינו דין שאינו חייב אלא על דבר שיש לו מתירין בין לאדם בין למזבח ת"ל (ויקרא כב) אשר הם מקדישים לי יכול מיד ת"ל (ויקרא כב) יקרב

אמר ר"א וכי יש נוגע שהוא חייב אלא מה ת"ל יקרב בהוכשר [בשר] ליקרב הכתוב מדבר הא כיצד יש לו מתירין משיקרבו מתירין אין לו מתירין משיקדש בכלי אשכחן טומאה נותר מנלן אתי חילול חילול מטומאה ולילף עון עון מפיוגול מסתברא מטומאה הוי ליה למילף שכן גז"ל סימן אדרבה מפיוגול הוה ליה למילף שכן נותר ציץ טהור בזמן קרב והני נפישן אלא מדתני לוי דתני לוי מנין שאף בפסול זמן הכתוב מדבר ת"ל (ויקרא כב) ולא יחללו את <קדשי בני ישראל> [שם קדשי אשר הם מקדישים לי] **דף מו, א גמרא** בשני חילולין הכתוב מדבר אחד פסול נותר ואחד פסול טומאה: חוץ מן הדם כו': מנא הני מילי אמר עולא אמר קרא (ויקרא יז) ואני נתתיו לכם שלכם יהא דבי רבי ישמעאל תנא אמר קרא (ויקרא יז) לכפר לכפרה נתתיו ולא למעילה רבי יוחנן אמר אמר קרא (ויקרא יז) הוא הוא לפני כפרה כלאחר כפרה מה אחר כפרה אין בו מעילה אף לפני כפרה אין בו מעילה אימא לאחר כפרה כלפני כפרה מה לפני כפרה יש בו מעילה אף לאחר כפרה יש בו מעילה אין לך דבר שנעשית מצותו ומועלין בו ולא והרי תרומת הדשן משום דהוי תרומת הדשן ובגדי כהונה שני כתובין הבאין כאחד וכל שני כתובים הבאין כאחד אין מלמדין הניחא לרבנן דאמרי (ויקרא טז) והניחם שם מלמד שטעונין גניזה אלא לרבי דוסא דאמר מותרות הן לכהן הדיוט ובלבד שלא ישתמש בהן ליה"כ אחר מאי איכא למימר משום דהוי תרומת הדשן ועגלה ערופה שני כתובין הבאין כאחד וכל שני כתובין הבאין כאחד אין מלמדין הניחא למאן דאמר אין מלמדין אלא למאן דאמר מלמדין מאי איכא למימר תרי מיעוטי כתיבי הכא כתיב (דברים כא) הערופה והתם כתיב (ויקרא ו) ושמו ותלתא קראי בדם למה לי למעוטי ממעילה מנותר ומטומאה אבל פיוגול לא צריך קרא דתנן כל שיש לו מתירין בין לאדם בין למזבח חייבין עליו משום פיוגול ודם גופיה מתיר הוא אמר רבי יוחנן שלשה כריתות בשלמים למה **דף מו, ב גמרא** אחת לכלל ואחת לפרט ואחת לדברים שאינן נאכלין ולרבי שמעון דאמר דברים שאין נאכלין אין חייבין עליהם משום טומאה לאיתויי מאי לאיתויי חטאות הפנימיות ס"ד אמינא הואיל ואמר רבי שמעון כל שאינו על מזבח החיצון כשלמים אין חייבין עליו משום פיוגול משום טומאה נמי לא ליחייב קמ"ל: נומי ר' שמעון מחייב את שדרכו לאכול כו': איתמר רבי יוחנן וריש לקיש רבי אלעזר ורבי יוסי ברבי חנינא חד מהאי זוזא וחד מהאי זוזא חד אמר מחלוקת בטומאת בשר אבל בטומאת הגוף דברי הכל אינו לוקה וחד אמר כמחלוקת בזו כך מחלוקת בזו מאי טעמא כיון דקרינא ביה (ויקרא ז) והבשר אשר יגע בכל טמא קרינן ביה (ויקרא ז) וטומאתו עליו רב טביומי מתני הכי רב כהנא מתני הכי חד מהאי זוזא וחד מהאי זוזא אסיפא חד אמר מחלוקת בטומאת הגוף אבל בטומאת בשר דברי הכל לוקה וחד אמר כמחלוקת בזו כך מחלוקת בזו אמר רבא מסתברא כמ"ד כמחלוקת בזו כך מחלוקת בזו מאי טעמא כיון דלא קרינא ביה וטומאתו עליו ונכרתה לא קרינן ביה והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל והאמר מר והבשר לרבות עצים ולבונה לפוסלה בעלמא: **דף מו, ב משנה** לשם ששה דברים הזבח נזבח לשם זבח לשם זבח לשם השם לשם אשים לשם ריח לשם ניחוח והחטאת והאשם לשם חטא אמר רבי יוסי אף מי שלא היה בלבו לשם אחד מכל אלו כשר שהוא תנאי בית דין שאין המחשבה הולכת אלא אחר העובד:

דף מו, ב גמרא אמר רב יהודה אמר רב עולה לשם עולה לאפוקי לשם שלמים דלא אשים לשם אשים לאפוקי כבבא דלא ריח לשם ריח לאפוקי אברים שצלאן והעלן דלא דאמר רב יהודה אמר רב אברים שצלאן והעלן אין בהן משום ריח ניחוח לשם הנחת רוח לה' לשם מי שאמר והיה העולם אמר רב יהודה אמר רב חטאת ששחטה לשם עולה פסולה לשם חולין כשרה אמר ר' אלעזר מ"ט דרב (ויקרא כב) ולא יחללו את קדשי בני ישראל קדשים מחללין קדשים ואין חולין מחללין קדשים: מתיב רבה אמר רבי יוסי אף מי שלא היה בלבו לשם אחד מכל אלו כשר שהוא תנאי ב"ד טעמא שלא היה בלבו כלל הא היה בלבו לשם חולין פסול א"ל אביי דלמא לא היה כלל כשר ומרצה הא היה בלבו לשם חולין כשר ואינו מרצה א"ר אלעזר חטאת ששחטה לשם חולין כשרה משום חולין פסולה כדבעא מיניה שמואל מרב הונא

דף מז, א גמרא מנין למתעסק בקדשים שהוא פסול שנאמר (ויקרא א) ושחט את בן הבקר לפני ה' עד שתהא שחיטה לשם בן בקר א"ל זו בידינו היא לעכב מנין א"ל (ויקרא יט) לרצונכם תזבחהו לדעתכם זביחו: שאין המחשבה הולכת אלא אחר העובד: מתני' דלא כי האי תנא דתניא א"ר אלעזר ברבי יוסי שמעתי שהבעלים מפגלין אמר רבא מ"ט דרבי אלעזר ברבי יוסי דאמר קרא והקריב המקריב אמר אביי רבי אלעזר ברבי יוסי ורבי אליעזר ור"ש בן אלעזר כולהו סבירא להו זה מחשב וזה עובד הויא מחשבה רבי אלעזר ברבי יוסי הא דאמרן רבי אליעזר דתנן השוחט <לעובד כוכבים> {לנכרי} שחיטתו כשרה ורבי אליעזר פוסל ר"ש בן אלעזר דתנן כלל אמר רבי שמעון בן אלעזר כל שאין כשר להצניע ואין מצניעין כמוהו הוכשר לזה והצניעו ובא אחר והוציאו נתחייב זה במחשבה של זה תרוייהו אית להו דרבי אלעזר ברבי יוסי השתא בחוץ אמרינן בפנים מיבעיא רבי אלעזר ברבי יוסי לית להו דתרוייהו דלמא בפנים הוא דאמרינן בחוץ לא אמרינן ר"ש בן אלעזר אית ליה דר' אליעזר השתא בשבת אמרינן <בעבודת כוכבים> {בעבודה זרה} מיבעיא רבי אליעזר לית ליה דרבי שמעון בן אלעזר דלמא <בעבודת כוכבים> {בעבודה זרה} הוא דאמרת כעין בפנים אבל שבת מלאכת מחשבת אסרה תורה:

מסכת זבחים פרק ה

דף מז, א משנה איזהו מקומן של זבחים קדשי קדשים שחיטתן בצפון פר ושעיר של יום הכיפורים שחיטתן בצפון וקיבול דמן בכלי שרת בצפון ודמן טעון הזיה על בין הבדים ועל הפרוכת ועל מזבח הזהב מתנה אחת מהן מעכבת שירי הדם היה שופך על יסוד מערבי של מזבח החיצון ואם לא נתן לא עכב: פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים שחיטתן בצפון וקיבול דמן בכלי שרת בצפון ודמן טעון הזיה על הפרוכת ועל מזבח הזהב

דף מז, ב משנה מתנה אחת מהן מעכבת שירי הדם היה שופך על יסוד מערבי של מזבח החיצון ואם לא נתן לא עיכב אלו ואלו נשרפין אבית הדשן:

דף מז, ב גמרא וניתני נמי וקיבול דמן בכלי שרת בצפון כיון דאיכא אשם מצורע דקיבול דמו ביד הוא שייריה ולא והא קתני לה לקמן אשם נזיר ואשם מצורע שחיטתן בצפון

וקבול דמן בכלי שרת בצפון מעיקרא סבר קיבול דמו ביד הוא שייריה וכיון דלא סגי ליה אלא בכלי הדר תנייה דתניא (ויקרא יד) ולקח יכול בכלי ת"ל ונתן מה נתינה בעצמו של כהן אף לקיחה בעצמו של כהן יכול אף למזבח כן ת"ל (ויקרא יד) כי כחטאת האשם הוא מה חטאת טעונה כלי אף אשם טעון כלי נמצאת אתה אומר אשם מצורע שני כהנים מקבלין את דמו אחד ביד ואחד בכלי זה שקיבלו בכלי בא לו אצל מזבח וזה שקיבלו ביד בא לו אצל מצורע:

דף מה, א גמרא פר ושעיר של יום הכיפורים כו': מכדי צפון בעולה כתיב ניתני עולה ברישא חטאת איידי דאתי מדרשא חביבא ליה וניתני חטאות החיצונות איידי דנכנס דמן לפני ולפנים חביבא ליה וצפונה בעולה היכא כתיבא (ויקרא א) ושחט אותו על ירך המזבח צפונה אשכחן בן צאן בן בקר מנא לן אמר קרא ואם מן הצאן וי"ו מוסיף על ענין ראשון וילמד עליון מתחתון הניחא למ"ד מלמדין אלא למ"ד אין מלמדין מאי איכא למימר דתניא (ויקרא ה) ואם נפש וגו' לחייב על ספק מעילות אשם תלוי דברי רבי עקיבא וחכמים פוטרין מאי לאו בהא קא מיפלגי מר סבר למידין ומר סבר אין למידין אמר רב פפא דכולי עלמא למידין והיינו טעמא דרבנן נאמר כאן מצות ונאמר בחטאת חלב מצות מה להלן דבר שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת אף כאן שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת אף כאן בקבועה אף כאן בקבועה לאפוקי חטאת דטומאת מקדש וקדשיו דעולה ויורד הוא ורבנן אין גזירה שוה למחצה ור"ע נמי אין גזירה שוה למחצה אין הכי נמי והכא בהא קמיפלגי ר"ע סבר ואם נפש כתיב וי"ו מוסיף על ענין ראשון ורבנן נמי הכתיב ואם נפש לימא בהא קמיפלגי דמר סבר היקש עדיף ומר סבר גזירה שוה עדיף לא דכ"ע דהיקש עדיף ואמרי לך רבנן תחתון הוא דגמר מעליון לאשם בכסף שקלים שלא תאמר לא יהא ספיקו חמור מודאו מה ודאו חטאת בת דנקא אף ספיקו אשם בר דנקא ורבי עקיבא הא סברא מנא ליה נפקא ליה (ויקרא ו) מזאת תורת האשם תורה אחת לכל האשמות תינח מאן דאית ליה תורת מאן דלית ליה תורת מהיכא גמר גמר (ויקרא ה) בערכך בערכך תינח היכא דכתיב בערכך אשם שפחה חרופה דלא כתיב ביה בערכך מאי איכא למימר גמר באיל באיל: חטאת מנא לן דבעיא צפון דכתיב (ויקרא ד) ושחט את החטאת במקום העולה אשכחן שחיטה קבלה מנא לן דכתיב (ויקרא ד) ולקח הכהן מדם החטאת מקבל עצמו מנא לן אמר קרא ולקח לו יקח אשכחן למצוה לעכב מנין קרא אחרינא כתיב (ויקרא ד) ושחט אותו במקום אשר ישחט את העולה ותניא היכן עולה נשחטה בצפון אף זה בצפון

דף מה, ב גמרא וכי מכאן אתה למד והלא כבר נאמר (ויקרא ו) במקום אשר תשחט העולה תשחט החטאת הא למה יצא לקבוע לו מקום שאם לא שחטה בצפון פסול אתה אומר לכך יצא או אינו אלא שזה טעון צפון ואין אחר טעון צפון תלמוד לומר ושחט את החטאת במקום העולה זה בנה אב לכל חטאות שיהו טעונות צפון אשכחן שעיר נשיא בין למצוה בין לעכב שאר חטאות נמי אשכחן למצוה לעכב מנא לן דכתיב בכשבה וכתוב בשעירה אלא אותו למה לי מיבעי ליה לכדתניא אותו בצפון ואין שעיר נחשון בצפון ותניא (ויקרא ד) וסמך ידו על ראש השעיר לרבות שעיר נחשון לסמיכה דברי ר' יהודה ר' שמעון אומר לרבות שעירי <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} לסמיכה ס"ד אמינא הואיל ואיתרבו לסמיכה איתרבו נמי לצפון קא משמע לן מתקיף לה רבינא הניחא לר' יהודה לר"ש מאי איכא למימר א"ל מר זוטר אבריה דרב טבי לרבינא ולר' יהודה מי ניחא

למאי דאיתרבי איתרבי ומאי דלא איתרבי לא איתרבי וכי תימא אי לא מעטיה קרא הוה
אמינא תיתי בבנין אב אם כן סמיכה גופה תיתי מבנין אב אלא מדורות לא גמרי' ה"נ
מדורות לא גמרינן ואלא אותו בצפון ואין שוחט בצפון שוחט מדרבי אחיא נפקא דתניא ר'
אחיא אומר (ויקרא א) ושחט אותו על ירך המזבח צפונה מה תלמוד לומר לפי שמצינו
עומד בצפון ומקבל בצפון ואם עמד בדרום וקיבל בצפון פסול יכול אף זה כן ת"ל אותו
אותו בצפון ואין השוחט בצפון אלא אותו בצפון ואין בן עוף בצפון דתניא יכול יהא בן
עוף טעון צפון ודין הוא ומה בן צאן שלא קבע לו כהן קבע לו צפון בן עוף שקבע לו כהן
אינו דין שיקבע לו צפון ת"ל אותו מה לבן צאן שכן קבע לו כלי אלא אותו בצפון ואין
פסח בצפון דתניא ר' אליעזר בן יעקב אומר יכול יהא פסח טעון צפון ודין הוא ומה עולה
שכן לא קבע לו זמן לשחיטתו קבע לו צפון פסח שקבע לו זמן לשחיטתו אינו דין שיקבע
לו צפון ת"ל אותו מה לעולה שכן כליל מחטאת מה לחטאת שכן מכפרת על חייבי כריתות
מאשם מה לאשם שכן קדשי קדשים מכולן נמי שכן קדשי קדשים לעולם כדאמרן
מעיקרא אותו בצפון ואין שוחט בצפון ודקשיא לך מדרבי אחיא נפקא לן לאו למעוטי
שוחט בצפון אלא אין שוחט בצפון אבל מקבל בצפון מקבל מלקח ולקח נפקא לקח ולקח
לא משמע ליה אשכחן שחיטה בעולה למצוה קבלה נמי למצוה אשכחן שחיטה וקבלה
לעכב מנלן אמר רב אדא בר אהבה ואיתימא רבה בר שילא ק"ו ומה חטאת הבאה מכח
עולה מעכבת עולה שבאה חטאת מכחה אינו דין שמעכבת מה לחטאת שכן מכפרת על
חייבי כריתות אמר רבינא הא קשיא ליה לרב אדא בר אהבה כלום מצינו טפל חמור מן
העיקר אמר ליה מר זוטרא בריה דרב מרי לרבינא ולא

דף מט, א גמרא והרי מעשר דהוא נפדה ואילו לקוח בכסף מעשר אינו נפדה דתנן הלקוח
בכסף מעשר שנטמא יפדה ר' יהודה אומר יקבר <נטמא אין לא נטמא לא> התם לא
אלימא קדושתיה למיתפס פדיוניה והרי תמורה דאילו קדשים לא חיילי על בעל מום קבוע
ואילו איהי חיילא תמורה מכח קדשים קא אתיא וקדשים מכח חולין קאתי הרי פסח דהוא
אינו טעון סמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק ואילו מותר דידיה טעון סמיכה ונסכים ותנופת
חזה ושוק פסח בשאר ימות השנה שלמים הוא ואיבעית אימא אמר קרא העולה במקומה
תהא אשם מנלן דבעי צפון דכתיב (ויקרא ז) במקום אשר ישחטו את העולה ישחטו את
האשם אשכחן שחיטה קבלה מנא לן ואת דמו יזרוק קבול דמו נמי בצפון מקבל עצמו מנא
לן דמו ואת דמו אשכחן למצוה לעכב מנא לן קרא אחרניא כתיב (ויקרא יד) ושחט את
הכבש והאי להכי הוא דאתא האי מיבעי ליה לכדתניא דבר שהיה בכלל ויצא לידון בדבר
החדש אי אתה רשאי להחזירו לכללו עד שיחזירנו הכתוב לכללו בפירוש כיצד (ויקרא
יד) ושחט את הכבש במקום אשר ישחט את החטאת ואת העולה במקום הקדש כי כחטאת
האשם הוא וגו' שאין ת"ל כחטאת האשם מה ת"ל כחטאת האשם לפי שיצא אשם מצורע
לידון בדבר החדש בבוהן יד ובוהן רגל ואזן ימנית יכול לא יהא טעון מתן דמים ואימורין
לגבי מזבח אף אשם מצורע טעון מתן דמים ואימורין לגבי מזבח אם כן נכתוב בהאי ולא נכתוב
בהאי הניחא אי סבירא לן יצא לידון בדבר החדש איהו הוא דלא גמר מכללו
דף מט, ב גמרא אבל כללו גמר מיניה <לצפון> שפיר אלא אי סבירא לן דלא הוא גמר
מכללו ולא כללו גמר מיניה האי לגופיה איצטריך כיון דאהדריה אהדריה אמר ליה מר
זוטרא בריה דרב מרי לרבינא אימא כי אהדריה קרא לגבי מתן דמים ואימורין דבעי

כהונה אבל שחיטה דלא בעיא כהונה לא מיבעי צפון א"כ נימא קרא כי כחטאת הוא מאי כחטאת האשם כשאר אשמות יהיה למה לי לאקשווי לחטאת למה לי לאקשווי לעולה אמר רבינא איצטריך אי אקשיה לחטאת ולא אקשיה לעולה הוה אמינא חטאת מהיכן למדה מעולה דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש א"ל מר זוטרא בריה דרב מרי לרבינא וניקשיה לעולה ולא ניקשיה לחטאת הוה אמינא דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש וכי תימא ניקשי אקושי לחטאת ניחא ליה דמקיש ליה לעיקר ולא נקיש ליה לטפל להכי אקשיה לחטאת ואקשיה לעולה למימר דבר הלמד בהיקש שאינו חוזר ומלמד בהיקש רבא אמר מהכא דכתיב (ויקרא ד) כאשר יורם משור זבח השלמים למאי הלכתא אי ליותרת הכבד ושתי הכליות בגופיה כתיב <אמר רב פפא> משום דבעי אגמורי יותרת הכבד ושתי הכליות מפר העלם דבר של צבור לשעירי <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} בגופיה לא כתיב ומפר כהן משיח הוא דגמר להכי איצטריך כאשר יורם דניהוי כמאן דכתב בגופיה ולא ניהוי דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש אמר ליה רב פפא לרבא וליכתביה בגופיה ולא נקיש אי כתב בגופיה ולא אקיש הוה אמינא דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש וכי תימא נקשי אקושי ניחא ליה דכתביה בגופיה מדאקיש ליה אקושי להכי כתביה ואקשיה למימרא דבר הלמד בהיקש אין חוזר ומלמד בהיקש: <היק"ש וגזיר"ה שו"ה ק"ל וחומ"ר סימן>: דבר הלמד בהיקש אין חוזר ומלמד מהיקש אי מדרבא אי מדרבינא דבר הלמד בהיקש מהו שילמד בגזירה שוה תא שמע רבי נתן בן אבטולמוס אומר מנין לפריחה בבגדים שהיא טהורה נאמר קרחת וגבחת בבגדים ונאמר קרחת וגבחת באדם מה להלן פרח בכולו טהור אף כאן פרח בכולו טהור והתם מנא לן דכתיב (ויקרא יג) מראשו ועד רגליו ואיתקש ראשו לרגל מה להלן כולו הפך לבן פרח בכולו טהור אף כאן כולו הפך לבן פרח בכולו טהור אמר ר' יוחנן בכל התורה כולה למידין למד מלמד חוץ מן הקדשים שאין דנין למד מלמד דאם כן לא יאמר צפונה באשם ותיתי בג"ש דקדשי קדשים מחטאות לאו למימרא דדבר הלמד בהיקש אין חוזר ומלמד בגזירה שוה ודלמא משום דאיכא למיפרך מה לחטאת שכן מכפרת על חייבי כריתות קדשי קדשים יתירי כתיבי: דבר הלמד מהיקש חוזר ומלמד בקל וחומר

דף נ,א גמרא מדתנא דבי ר' ישמעאל דבר הלמד בהיקש מהו שילמד בבנין אב אמר רבי ירמיה לא לכתוב צפונה באשם ותיתי מבנין אב מחטאת למאי הלכתא כתביה לאו למימרא דדבר הלמד בהיקש אין חוזר ומלמד בבנין אב וליטעמך תיתי מבנין אב מעולה מאי טעמא לא אתי משום דאיכא למיפרך מה לעולה שכן כליל חטאת נמי איכא למיפרך מה לחטאת שכן מכפרת על חייבי כריתות חדא מחדא לא אתיא תיתי חדא מתרתי מהי תיתי לא נכתוב רחמנא עולה ותיתי מחטאת ואשם מה להנך שכן מכפרין לא נכתוב רחמנא בחטאת ותיתי מהנך מה להנך שכן זכרים לא נכתוב באשם ותיתי מהנך מה להנך שכן ישנן בציבור כביחיד דבר הלמד בגז"ש מהו שילמד בהיקש אמר רב פפא (ויקרא ו) וזאת תורת זבח השלמים [וגו'] אם על תודה למדנו לתודה שבא מן המעשר מדאשכחן שלמים דאתו ממעשר שלמים גופיהו מנא לן דכתיב (דברים כז) שם (דברים יד) שם א"ל מר זוטרא בריה דרב מרי לרבינא מעשר דגן חולין בעלמא הוא א"ל אמר אמרה למד קדש ומלמד קדש דבר הלמד בג"ש מהו שילמד בג"ש אמר רמי בר חמא תניא (ויקרא ז) סלת מרבכת למדנו לרבוכה שבאה סולת חלות מניין ת"ל חלות חלות רקיקין מניין ת"ל מצות מצות אמר ליה רבינא ממאי דמצות מצות מחלות גמר דלמא ממאפה תנור גמר אלא אמר

רבא תניא (ויקרא ד) וקרבו ופרשו והוציא מלמד שמוציאו שלם יכול ישרפנו שלם נאמר כאן (ויקרא ד) ראשו וכרעיו ונאמר להלן (ויקרא א) ראשו וכרעיו מה להלן ע"י ניתוח אף כאן על ידי ניתוח אי מה להלן בהפשט אף כאן נמי בהפשט תלמוד לומר וקרבו ופרשו מאי תלמודא א"ר פפא כשם שפרשו בקרבו כך בשרו בעורו ותניא רבי אומר נאמר כאן עור ובשר [ופרש]

דף נב, גמרא ונאמר להלן עור ובשר ופרש מה להלן ע"י ניתוח שלא בהפשט אף כאן ע"י ניתוח שלא בהפשט דבר הלמד בגזירה שוה מהו שילמד בק"ו ק"ו ומה היקש שאינו מלמד בהיקש אי מדרבא אי מדרבא אי מדרבא מלמד בקל וחומר מדתנא דבי רבי ישמעאל גז"ש המלמדת בהיקש מדרב פפא אינו דין שתלמד בק"ו הניחא למאן דאית ליה דרב פפא אלא למאן דלית ליה דרב פפא מאי איכא למימר אלא קל וחומר ומה היקש שאין מלמד בהיקש אי מדרבא אי מדרבא מלמד בק"ו מדתנא דבי רבי ישמעאל גזירה שוה המלמדת בגז"ש חבירתה מדרמי בר חמא אינו דין שתלמד בק"ו דבר הלמד בגז"ש מהו שילמד בבנין אב תיקו. דבר הלמד בקל וחומר מהו שילמד בהיקש ק"ו ומה גזירה שוה שאינה למדה בהיקשא מדר' יוחנן מלמד בהיקש מדרב פפא קל וחומר הלמד מהיקש מדתנא דבי ר' ישמעאל אינו דין שילמד בהיקש הניחא למאן דאית ליה דרב פפא אלא למאן דלית ליה דרב פפא מאי איכא למימר תיקו. דבר הלמד בקל וחומר מהו שילמד בגזירה שוה קל וחומר ומה גזירה שוה שאינה למידה בהיקשא מדרבא יוחנן מלמד בגזירה שוה מדרמי בר חמא קל וחומר הלמד בהיקש מדתנא דבי רבי ישמעאל אינו דין שתלמד בגז"ש. דבר הלמד בקל וחומר מהו שילמד בקל וחומר ק"ו ומה גזירה שוה שאינה למידה בהיקש מדר' יוחנן מלמד בק"ו כדאמרן ק"ו הלמד מהיקש מדתנא דבי רבי ישמעאל אינו דין שילמד בקל וחומר וזהו ק"ו בן ק"ו בן בנו של ק"ו הוא אלא ק"ו ומה היקש שאינו למד בהיקש אי מדרבא אי מדרבא מלמד בק"ו מדתנא דבי רבי ישמעאל ק"ו הלמד מהיקש מדתנא דבי רבי ישמעאל אינו דין שילמד בק"ו וזהו ק"ו בן קל וחומר. דבר הלמד בקל וחומר מהו שילמד בבנין אב אמר רבי ירמיה תא שמע מלק ונמצאת טריפה ר"מ אומר אינה מטמאה בבית הבליעה רבי יהודה אומר מטמאה בבית הבליעה אמר ר' מאיר קל וחומר ומה נבלת בהמה שמטמאה במגע ובמשא שחיטתה מטהרת טריפתה מטומאתה נבילת עוף שאין מטמא במגע ובמשא אינו דין שתהא שחיטתה מטהרת טריפתה מטומאתה מה מצינו בשחיטה שמכשרתה באכילה

דף נא, גמרא מטהרת טריפתה מטומאתה אף מליקה שמכשרתה באכילה תטהר טריפתה מטומאתה ר' יוסי אומר דיה כנבלת בהמה טהורה ששחיטתה מטהרתה ולא מליקתה ולא היא התם תיהוי היא משחיטה דחולין קאתיין. דבר הלמד בבנין אב מהו שילמד בהיקש ובג"ש ובק"ו ובבנין אב פשוט מהא חזא מפני מה אמרו לן בדם כשר שהרי לן באימורין כשר לן באימורין כשר שהרי לן בבשר כשר יוצא הואיל ויוצא כשר בבמה טמא הואיל והותר בעבודת ציבור חוץ לזמנו הואיל ומרצה לפיגולו חוץ למקומו הואיל והוקש לחוץ לזמנו שקיבלו פסולין וזרקו דמן בהנך פסולין דחזו לעבודת ציבור וכי דנין דבר שלא בהכשירו מדבר שבהכשירו תנא מזאת תורת העולה ריבה סמיך ליה: שירי הדם כו': מאי טעמא אמר קרא (ויקרא ד) אל יסוד מזבח העולה אשר פתח אהל מועד ההוא דפגע ברישא ת"ר אל יסוד מזבח העולה ולא יסוד מזבח הפנימי אל יסוד מזבח העולה אין לו יסוד לפנימי עצמו אל יסוד מזבח העולה תן יסוד למזבח של עולה או אינו

אלא מזבחה של עולה יהא ליסוד אמר ר' ישמעאל קל וחומר מה שיריים שאין מכפרין טעונין יסוד תחלת עולה שמכפרת אינו דין שטעונה יסוד אמר רבי עקיבא מה שיריים שאין מכפרין ואין באין לכפרה טעונה יסוד תחלת עולה שמכפרת ובאה לכפרה אינו דין שטעונה יסוד א"כ מה ת"ל אל יסוד מזבח העולה תן יסוד למזבחה של עולה אמר מר אל יסוד מזבח ולא יסוד מזבח הפנימי הא מיבעי ליה לגופיה (ויקרא ד) מאשר פתח אהל מועד נפקא אל יסוד מזבח העולה

דף נא, ב גמרא תן יסוד למזבח של עולה דאי סלקא דעתך כדכתיב הני למה לי קרא לשירים שירים הא בראי עביד להו וכי תימא דאפיך מיפך

דף נב, א גמרא דבראי לגואי ודגואי לבראי הא אין לו יסוד לפנימי עצמו או אינו אלא מזבח של עולה יהא ליסוד מי כתיב אל יסוד העולה אל יסוד מזבח העולה כתיב אי הוה כתיב אל יסוד העולה הוה אמינא בזקיפה אל יסוד השתא דכתיב אל יסוד מזבח העולה אגגו דיסוד א"ר ישמעאל גג יסוד למה לי קרא ק"ו הוא ומה שירי חטאת שאינה מכפרת טעונה גג יסוד תחלת עולה שמכפרת אינו דין שטעונה גג יסוד אמר רבי עקיבא ומה שירי חטאת שאין מכפרין ואין באין לכפר טעונה גג יסוד תחלת עולה שמכפרת ובאה לכפר אינו דין שטעונה גג יסוד אם כן מה ת"ל אל יסוד מזבח העולה תן יסוד למזבח של עולה מאי בינייהו אמר רב אדא בר אהבה שירים מעכבים איכא בינייהו מר סבר מעכבי ומר סבר לא מעכבי רב פפא אמר דכולי עלמא שירים אין מעכבים והכא במיצוי חטאת העוף מעכב קא מיפלגי מר סבר מעכב ומר סבר לא מעכב תניא כוותיה דרב פפא (ויקרא ד) ואת כל <הדם> [דם] [הפר] ישפך מה ת"ל הפר לימד על פר יום הכיפורים שטעון מתן דמים ליסוד דברי רבי אמר רבי ישמעאל קל וחומר ומה אם מי שאין נכנס דמו לפני חובה טעון יסוד מי שנכנס דמו לפני חובה אינו דין שטעון יסוד אמר רבי עקיבא ומה מי שאין דמו נכנס לפני ולפנים בין לחובה בין למצוה טעון יסוד מי שנכנס דמו חובה לפני ולפנים אינו דין שטעון יסוד יכול יעכבנו ת"ל (ויקרא טז) וכלה מכפר את הקדש שלמו כל הכפרות כולן דברי רבי ישמעאל קל וחומר לפר כהן משיח <משעיר נשיא> מעתה ומה מי שאין נכנס דמו לפני לא חובה ולא מצוה טעון יסוד מי שנכנס דמו לפני בין לחובה בין למצוה אינו דין שטעון יסוד יכול יעכבנו תלמוד לומר ואת כל <הדם> [דם] [הפר] ישפך נתקו הכתוב לעשה ועשאו שירי מצוה לומר לך שירים אין מעכבין וסבר רבי ישמעאל מיצוי חטאת העוף מעכב והתנא דבי רבי ישמעאל (ויקרא ה) והנשאר בדם ימצה והנשאר ימצה

דף נב, ב גמרא ושאינו נשאר לא ימצה תרי תנאי ואלביא דר' ישמעאל אמר רמי בר חמא האי תנא סבר שירים מעכבי דתניא (ויקרא ו) הכהן המחטא אותה אותה שניתן דמה למעלה ולא אותה שניתן דמה למטה אמרת וכי מאין באתה מכלל שנאמר (דברים יב) ודם זבחך ישפך על מזבח וגו' למדנו לניתנין במתן ארבע שאם נתנן במתנה אחת כיפר יכול אף הניתנין למעלה שנתנן למטה כיפר ודין הוא נאמרו דמים למעלה ונאמרו דמים למטן מה דמים האמורים למטן שנתנן למעלן לא כיפר אף דמים האמורים למעלן אם נתן למטה לא כיפר לא אם אמרת בתחתונים שניתנין בנתניה למעלה שאין סופן למעלן לא כיפר תאמר בעליונים שנתנן למטה שיש מהן קרב למטה דמים <שיריים> הפנימיים יוכיחו שיש מהן קרב בחוץ ואם נתנן בתחלה בחוץ לא כיפר לא אם אמרת בדמים הפנימיים שאין מזבח הפנימי ממרקן תאמר בעליונים שהרי קרנות ממרקות אותן אם נתנן למטה

כשרים ת"ל אותה אותה שניתן דמים למעלה ולא שניתן דמה למטה מאי שאין מזבח הפנימי ממרקן לאו אלו שיריים א"ל רבא אי הכי תיתי בק"ו מה שיריים הפנימיים שסופן חובה בחוץ עשאן בתחלה בחוץ לא כיפר הניתנין למעלה שאין סופן חובה למטה ועשאן בתחלה למטה אינו דין שלא כיפר אלא אין מזבח הפנימי ממרקן בלבד אלא פרוכת תנו רבנן (ויקרא טז) וכלה מכפר אם כיפר כלה ואם לא כיפר לא כלה דברי ר' עקיבא אמר לו רבי יהודה מפני מה לא נאמר אם כלה כיפר אם לא כלה לא כיפר שאם חיסר אחת מכל המתנות לא עשה ולא כלום מאי בינייהו רבי יוחנן ורבי יהושע בן לוי חד אמר משמעות דורשין איכא בינייהו וחד אמר שיריים מעכבין איכא בינייהו תסתיים דר' יהושע בן לוי הוא דאמר שיריים דמעכבי דא"ר יהושע בן לוי לדברי האומר שיריים מעכבין מביא פר אחד ומתחיל בתחלה בפנים אטו ר' יוחנן לית ליה הא סברא והאמר ר' יוחנן תנא ר' נחמיה כדברי האומר שיריים מעכבין אלא כדברי האומר ולא להני תנאי הכא נמי כדברי האומר ולא להני תנאי:

דף נב, ב משנה חטאות הצבור והיחיד אלו הן חטאות הצבור שעירי ראשי חדשים ושל מועדות שחזיטתן בצפון וקיבול דמן בכלי שרת בצפון ודמן טעון ארבע מתנות על ארבע קרנות כיצד

דף נג, א משנה עלה בכבש ופנה לסובב ובא לו לקרן דרומית מזרחית מזרחית צפונית צפונית מערבית מערבית דרומית שירי הדם היה שופך על יסוד דרומית ונאכלין לפנים מן הקלעים לזכרי כהונה בכל מאכל ליום ולילה עד חצות:

דף נג, א גמרא היכי עביד רבי יוחנן ורבי אלעזר חד אמר נותן אמה אילך ואמה אילך וחד אמר מחטא ויורד כנגד חודו של קרן אליבא דרבי אלעזר בר"ש דאמר היא עצמה אינה נעשית אלא בגופה של קרן דכולי עלמא לא פליגי כי פליגי אליבא דרבי מר סבר אמה אילך ואמה אילך כנגד קרן הוא ומר סבר כנגד חודה אין טפי לא מיתיבי חטאת הציבור והיחיד כיצד מתן דמן היה עולה לכבש ופנה לסובב ובא לו לקרן דרומית מזרחית וטובל באצבעו הימנית המיומנת שבימין מן הדם שבמזרק וחומר בגודלו מלמעלה ובאצבעו קטנה מלמטה ומחטא ויורד כנגד חודה של קרן עד שמכלה כל הדם שבאצבע וכן כל קרן וקרן הכי קאמר מצוה בחודה אי עבד אמה אילך ואמה אילך לית לן בה: מאי רבי ומאי רבי אלעזר בר' שמעון דתניא דמים העליונים ניתנין מחוט הסיקרא ולמעלה דמים התחתונים ניתנין מחוט הסיקרא ולמטן דברי רבי רבי אלעזר ברבי שמעון אומר במה דברים אמורין בעולת העוף אבל בחטאת בהמה היא עצמה אין נעשית אלא על גופה של קרן אמר רבי אבהו מאי טעמא דרבי דכתיב (יחזקאל מג) וההראל ארבע אמות ומההראל ולמעלה וגו' ארבע אמות הוא דהויא אמר רב אדא בר אהבה ומקום קרנות ארבע מקום קרנות ד' הויא אלא אימא רשות קרנות ד': תנן התם חוט של סיקרא חוגרו באמצע להבדיל בין דמים העליונים לדמים התחתונים מנא הני מילי אמר רב אחא בר רב קטינא שנאמר (שמות כז) והיתה הרשת עד חצי המזבח התורה נתנה מחיצה להבדיל בין דמים העליונים לדמים התחתונים: שירי הדם כו': ת"ר אל יסוד מזבח זה יסוד דרומי אתה אומר זה יסוד דרומי או אינו אלא יסוד מערבי וילמד סתום מן המפורש אמרת ילמד ירידתו מן הכבש ליציאתו מן ההיכל מה יציאתו מן ההיכל בסמוך לו אף ירידתו מן הכבש בסמוך לו: תניא רבי ישמעאל אומר זה וזה יסוד מערבי ר' שמעון בן יוחאי אומר זה וזה יסוד דרומי בשלמא למאן דאמר יסוד מערבי קסבר ילמד סתום מן המפורש אלא למאן

דאמר יסוד דרומי מ"ט א"ר אסי קסבר האי תנא כוליה מזבח בצפון קאי ל"א כוליה פתח בדרום קאי

דף נג,ב גמרא תנא דבי ר' ישמעאל כרבי שמעון בן יוחי אומרים זה וזה יסוד מערבי וסימניך משכו גברי לגברא:

דף נג,ב משנה העולה קדשי קדשים שחיתתה בצפון וקיבול דמה בכלי שרת בצפון ודמה טעון שתי מתנות שהן ארבע וטעונה הפשט וניתוח וכליל לאשים:

דף נג,ב גמרא עולה מ"ט תני ליה קדשי קדשים משום דלא כתיב בה <לה' > קדשי קדשים היא: ודמה טעון שתי מתנות: היכי עביד אמר רב נותן וחוזר ונותן ושמואל אמר מתנה אחת כמין גמא נותן כתנאי יכול יזרקנו זריקה אחת ת"ל סביב אי סביב יכול יקיפנו כחוט ת"ל וזרקו הא כיצד כמין גמא <ודמה טעון > שתי מתנות שהן ארבע ר' ישמעאל אומר נאמר כאן סביב ונאמר להלן (ויקרא ח) סביב מה להלן פיסוק וארבע מתנות אף כאן פיסוק וארבע מתנות אי מה להלן ארבע מתנות על ארבע קרנות אף כאן ארבע מתנות על ארבע קרנות אמרת עולה טעונה יסוד וקרן מזרחית דרומית לא היה לה יסוד מ"ט אמר ר' אלעזר לפי שלא היתה בחלקו של טורף דאמר רב שמואל בר רב יצחק מזבח אוכל בחלקו של יהודה אמר רבי לוי בר חמא אמר רבי חמא ברבי חנינא רצועה היתה יוצאה מחלקו של יהודה ונכנסה בחלקו של בנימין והיה בנימין הצדיק מצטער עליה בכל יום לנוטלה שנאמר

דף נד,א גמרא (דברים לג) חופף עליו כל היום לפיכך זכה בנימין הצדיק ונעשה אושפיזכן להקב"ה שנאמר (דברים לג) ובין כתפיו שכן מיתיבי עולת העוף כיצד היתה נעשית היה מולק את ראשה ממול עורפה ומבדיל וממצה דמה על קיר המזבח ואי אמרת לא היה לה יסוד באוירא בעלמא הוא דקא עביד אמר רב נחמן בר יצחק אימר כך התנו אוירא דבנימין קרקע דיהודה מאי לא הוה לה יסוד רב אמר בבנין לוי אמר בדמים רב מתרגם באחסנתיה יתבני מדבחה לוי מתרגם באחסנתיה יתבני מקדשא מקום מקודש לדמים תא שמע היסוד היה מהלך על פני כל הצפון ועל פני כל המערב אוכל בדרום אמה אחת ובמזרח אמה אחת מאי אוכל נמי בדמים תא שמע המזבח היה שלשים ושתים על שלשים ושתים הכא במאי עסקינן מן הצד ת"ש נמצא פורח אמה על יסוד ואמה על סובב אימא כנגד אמה יסוד ועל אמה סובב: תא שמע דתני לוי כיצד בונין את המזבח מביאין מלבן שהוא שלשים ושתים על שלשים ושתים וגובהו אמה ומביא חלוקי אבנים מפולמות בין גדולות בין קטנות ומביא סיד וקוניא זפת וממחה ושופך וזה הוא מקום יסוד וחוזר ומביא מלבן שהוא שלשים אמה על שלשים אמה וגובהו חמש אמות ומביא חלוקי אבנים כו' וחוזר ומביא מלבן שהוא כ"ח על כ"ח אמות וגובהו ג' אמות ומביא חלוקי כו' והוא מקום המערכה וחוזר ומביא מלבן שהוא אמה על אמה ומביא חלוקי אבנים מפולמות בין גדולות בין קטנות ומביא זפת וקוניא וממחה ושופך וזהו קרן וכן לכל קרן וקרן וכי תימא **דף נד,ב גמרא** דגייז ליה אבנים שלמות כתיב דמחית מידי מתותיה ושקיל ליה דאי לא תימא הכי הא דאמר רב כהנא אבנים של קרנות חלולות היו דכתיב (זכריה ט) ומלאו כמזרק כזויות מזבח הכא נמי אבנים שלמות אמר רחמנא אלא דמחית מידי מתותיה ושקיל ליה ה"נ דמחית מידי מתותיה ושקיל ליה דרש רבא מאי דכתיב (שמואל א יט) וילך דוד ושמואל וישבו בנויות ברמה וכי מה ענין נזירות אצל רמה אלא שהיו יושבין ברמה ועוסקין בנויו של עולם אמרי כתיב (דברים יז) וקמת ועלית אל המקום מלמד שבית המקדש גבוה

מכל ארץ ישראל וארץ ישראל גבוהה מכל ארצות לא הוו ידעי דוכתיה היכא אייתו ספר יהושע בכולהו כתיב (יהושוע יח) וירד ועלה הגבול ותאר הגבול בשבת בנימין ועלה כתיב וירד לא כתיב אמרי ש"מ הכא הוא מקומו סבור למבנייה בעין עיטם דמדלי אמרי ניתתי ביה קליל כדכתיב (דברים לג) ובין כתפיו שכן ואיבעית אימא גמירי דסנהדרין בחלקו דיהודה ושכינה בחלקו דבנימין ואי מדלינן ליה מתפליג טובא מוטב דניתתי ביה פורתא כדכתיב ובין כתפיו שכן ועל דבר זה נתקנא דואג האדומי בדוד כדכתיב (תהילים סט) כי קנאת ביתך אכלתני וכתיב (תהילים קלב) זכור ה' לדוד את כל ענותו אשר נשבע לה' וגו' אם אבא באהל ביתי אם אתן שנת לעיני לעפעפי תנומה עד אמצא מקום לה' וגו' הנה שמענוה באפרתה מצאנוה בשדה יער באפרתה זה יהושע דקאתי מאפרים מצאנוה בשדה יער זה בנימין דכתיב (בראשית מט) בנימין זאב יטרף:

דף נד, ב משנה זבחי שלמי צבור ואשמות אלו הן אשמות אשם גזילות אשם מעילות אשם שפחה חרופה אשם נזיר אשם מצורע אשם תלוי שחיטתו בצפון וקיבול דמן בכלי שרת בצפון ודמן טעון שתי מתנות שהן ארבע ונאכלין לפנין מן הקלעים לזכרי כהונה לכל מאכל ליום ולילה עד חצות:

דף נה, א גמרא מנא לן דבעי צפון דתני רבה בר רב חנן קמיה דרבא (ויקרא כג) ועשיתם שעיר עזים אחד לחטאת מה חטאת בצפון אף שלמי צבור בצפון אמר ליה רבא וכי חטאת מהיכן למדה מעולה דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש אלא מדתני רב מרי בריה דרב כהנא (במדבר י) על עולותיכם ועל זבחי שלמיכם מה עולה קדשי קדשים אף זבחי שלמי צבור קדשי קדשים מה עולה בצפון אף זבחי שלמי צבור בצפון אלא היקשא קמא למאי אתא כי חטאת מה חטאת אינה נאכלת אלא לזכרי כהונה אף זבחי שלמי צבור לזכרי כהונה אמר ליה אביי אי הכי גבי איל נזיר דכתיב (במדבר ו) והקריב את קרבנו לה' כבש בן שנתו תמים אחד לעולה וכבשה אחת בת שנתה [תמימה] לחטאת ואיל אחד [תמים] לשלמים הכי נמי נימא דהקיש הכתוב לחטאת מה חטאת אינה נאכלת אלא לזכרי כהונה אף איל נזיר נמי אינו נאכל אלא לזכרי כהונה הכי השתא התם כיון דכתיב (במדבר ו) ולקח הכהן את הזרוע בשלה מן האיל מכלל דכוליה בעלים אכלי ליה זרוע בשלה מיהא לא ליתאכיל אלא לזכרי כהונה קשיא ואיבעית אימא קדשי אקרי קדשי קדשים לא איקרו ואלא למאי הלכתא איתקש אמר רבא שאם גלח על אחד משלשתן יצא:

דף נה, א משנה התודה ואיל נזיר קדשים קלים שחיטתו בכל מקום בעזרה ודמן טעון שתי מתנות שהן ארבע ונאכלין בכל העיר לכל אדם בכל מאכל ליום ולילה עד חצות המורם מהם כיוצא בהן אלא שהמורם נאכל לכהנים לנשיהם ולבניהם ולעבדיהם:

דף נה, א גמרא ת"ר (ויקרא י) את חזה התנופה ואת שוק התרומה תאכלו במקום טהור אמר רבי נחמיה וכי ראשונים בטומאה אכלום אלא טהור מכלל שהוא טמא טהור מטומאת מצורע וטמא מטומאת זב ואיזה זה זה מחנה ישראל ואימא טהור מטומאת זב וטמא מטומאת מת ואיזה זה זה מחנה לוייה אמר אביי אמר קרא (ויקרא י) ואכלתם אותה במקום קדוש אותה במקום קדוש ולא אחרת במקום קדוש אפקה למחנה לוייה הדר כתיב במקום טהור אפקה למחנה ישראל רבא אמר אותה במקום קדוש ולא אחרת במקום קדוש אפקה לגמרי הדר כתב רחמנא תאכלו במקום טהור עיילא למחנה ישראל ואימא עיילא למחנה לוייה לחדא מעיילינן לתרתי לא מעיילינן אי הכי אפוקי נמי לחדא מפקינן מתרתי לא מפקינן ועוד (דברים יב) לא תוכל לאכול בשעריך כתיב אלא מחוורתא כדאביי:

דף נה,א משנה שלמים קדשים קלים שחיטתן בכל מקום בעזרה ודמן טעון שתי מתנות שהן ארבע ונאכלין בכל העיר לכל אדם בכל מאכל לשני ימים ולילה אחד המורם מהם כיוצא בהם אלא שהמורם נאכל לכהנים לנשיהם ולבניהם ולעבדיהם:

דף נה,א גמרא ת"ר (ויקרא ג) ושחטו פתח אהל מועד (ויקרא ג) ושחט אותו לפני אהל מועד (ויקרא ג) ושחט אותו לפני אהל מועד להכשיר את כל הרוחות בקדשים קלים ק"ו לצפון ומה קדשי קדשים שלא הוכשרו בכל הרוחות הוכשרו בצפון קדשים קלים שהוכשרו בכל הרוחות אינו דין שהוכשרו בצפון רבי אליעזר אומר לא נאמר הכתוב אלא להכשיר צפון שיכול והלא דין הוא ומה קדשים קלים שהוכשרו בכל הרוחות לא הוכשר מקומן אצל קדשי קדשים קלים שלא הוכשרו אלא בצפון אינו דין שלא הוכשר מקומן אצל קדשים קלים ת"ל אהל מועד

דף נה,ב גמרא במאי קא מיפלגי תנא קמא סבר תלתא קראי כתיבי חד לגופיה דניבעי פתח אהל מועד וחד להכשיר צדדין וחד לפסול צידי צדדין וצפון לא איצטריך קרא ור' אליעזר סבר חד לגופיה דניבעי פתח אהל מועד וחד להכשיר צפון וחד להכשיר צדדין וצידי צדדין לא איצטריך קרא מאי שנא הכא דכתיב פתח אהל מועד ומאי שנא התם דכתיב לפני אהל מועד קמ"ל כדרב יהודה אמר שמואל דאמר רב יהודה אמר שמואל שלמים ששחטן קודם שיפתחו דלתות ההיכל פסולין שנאמר (ויקרא ג) ושחטו פתח אהל מועד בזמן שהוא פתוח ולא בזמן שהוא נעול איתמר נמי אמר מר עוקבא בר חמא אמר רבי יוסי ברבי חנינא שלמים ששחטן קודם שיפתחו דלתות ההיכל פסולין שנאמר ושחטו פתח אהל מועד בזמן שפתח ההיכל פתוח ולא בזמן שהוא נעול במערבא מתני הכי אמר רב יעקב בר אחא אמר רב אשי שלמים ששחטן קודם שיפתחו דלתות ההיכל פסולים ובמשכן קודם שיעמידו ליום את המשכן ולאחר שיפרקו ליום את המשכן פסולים פשיטא מוגף כנעול דמי וילון מאי א"ר זירא הוא עצמו אין נעשה אלא כפתח פתוח גובהה מאי ת"ש דתניא ר' יוסי בר' יהודה אומר שני פשפשין היו בבית החליפות וגובהן שמנה כדי להכשיר את העזרה כולה לאכילת קדשי קדשים ולשחיטת קדשים קלים מאי לאו דאיכא קמייהו שמונה לא דגבהו נינהו שמונה מיתבי כל השערים שהיו שם גובהן עשרים אמה ורוחבן עשר אמה פשפשין שאני והאיכא צדדין דמעיל להו בקרן זוית אחורי בית הכפורת מאי תא שמע דאמר רמי בר רב יהודה אמר רב לול קטן היה אחורי בית הכפורת גבוה שמונה אמות כדי להכשיר את העזרה לאכילת קדשי קדשים ולשחיטת קדשים קלים והיינו דכתי' (דברי הימים א כו) שנים לפר בר מאי לפר בר אמר רבה בר רב שילא כמאן דאמר כלפי בר א"ר יהודה אמר שמואל אין חייבין משום טומאה אלא על

דף נו,א גמרא אורך מאה ושמונים ושבע על רוחב מאה ושלושים וחמש תני תנא קמיה דרב נחמן כל העזרה היתה קפ"ז על רוחב קל"ה אמר ליה הכי אמר לי אבא כגון זה כהנים נכנסין לשם ואוכלין שם קדשי קדשים ושוחטין שם קדשים קלים וחייבין משום טומאה למעוטי מאי אילימא למעוטי חלונות דלתות ועובי החומה תנינא החלונות ועובי החומה כלפנים ואלא למעוטי לשכות ואי בנויות בחול ופתוחות לקדש והתנן תוכן קודש מדרבנן ודאורייתא לא והתניא לשכות בנויות בחול ופתוחות לקדש מנין שהכהנים נכנסין לשם ואוכלים שם קדשי קדשים ושירי מנחה תלמוד לומר (ויקרא ו) בחצר אהל מועד יאכלוה התורה ריבתה חצירות הרבה אצל אכילה אחת אמר רבא לאכילה שאני אבל לענין טומאה לא והתניא לשכות הבנויות לחול ופתוחות לקודש כהנים נכנסין לשם ואוכלין שם קדשי

קדשים ואין שוחטין שם קדשים קלים וחיובין משום טומאה לאו אמרת אין שוחטין תני נמי אין חייבין בשלמא אין שוחטין בעינא כנגד הפתח וליכא אלא אין חייבין אמאי וליטעמיך אין שוחטין מי לא עסקינן דאיכא שחיטה כנגד הפתח דאי ליכא למאי איצטריך אלא אף על גב דקא שחיט כנגד הפתח תני אין שוחטין משום דלא קדיש תני נמי אין חייבין ולאכילה לא בעינן כנגד הפתח והתניא רבי יוסי ברבי יהודה אומר שני פשפשין היו בבית החליפות גובהן שמונה כדי להכשיר את העזרה לאכילת קדשי קדשים ולשחיטת קדשים קלים אמר רבינא סמי מכאן אכילה והכתיב (ויקרא ח) בשלו את הבשר פתח אהל מועד ושם תאכלו אותו קדשי שעה שאני: אמר רב יצחק בר אבודימי מנין לדם שנפסל בשקיעת החמה שנאמר (ויקרא ז) ביום הקריבו את זבחו יאכל ביום שאתה זובח אתה מקריב ביום שאי אתה זובח אי אתה מקריב האי מיבעי ליה

דף נו,ב גמרא לגופיה אם כן נימא קרא ביום זבחו יאכל הקריבו למה לי ש"מ ביום שאתה זובח אתה מקריב ביום שאי אתה זובח אי אתה מקריב ודילמא ה"ק רחמנא אי קריב דם האידנא ניתאכיל בשר האידנא ולמחר אי קריב דם למחר ניתאכיל בשר למחר וליומא אחרת אם כן נימא קרא ביום הקריבו יאכל זבחו למה לי שמע מינה ביום שאתה זובח אתה מקריבו ביום שאי אתה זובח אי אתה מקריבו: איתמר המחשב לאור שלישי חזקיה אמר כשר רבי יוחנן אמר פסול חזקיה אמר כשר דהא לא אינתיק לשריפה רבי יוחנן אמר פסול דהא אידחי ליה מאכילה האוכל לאור שלישי חזקיה אמר פסול דלא אינתיק לשריפה רבי יוחנן אמר חייב דהא אידחי לי' מאכילה תניא כוותיה דרבי יוחנן קדשים הנאכלין ליום אחד מחשבין בדמן משתשקע החמה ובבשרן ובאימוריהן משיעלה עמוד השחר קדשים הנאכלין לשני ימים ולילה אחת מחשבין בדמן משתשקע החמה ובאימוריהן משיעלה עמוד השחר ובבשרן משתשקע החמה של שני ימים: ת"ר יכול יהו נאכלין לאור שלישי ודין הוא זבחים נאכלין ליום אחד וזבחים נאכלין לשני ימים מה זבחים הנאכלין ליום אחד לילה אחריהן אף זבחים הנאכלין לשני ימים לילה אחריהן תלמוד לומר (ויקרא יט) והנותר עד יום בעוד יום הוא נאכל ואינו נאכל לאור שלישי יכול ישרף מיד ודין הוא זבחים נאכלין ליום אחד וזבחים נאכלין לשני ימים מה זבחים הנאכלין ליום אחד תיכף לאכילה שריפה אף זבחים הנאכלין לשני ימים תיכף לאכילה שריפה ת"ל (ויקרא יט) ביום השלישי באש ישרף ביום אתה שורפו ואי אתה שורפו בלילה:

דף נו,ב משנה הבכור והמעשר והפסח קדשים קלים שחיתתן בכל מקום בעזרה ודמן טעון מתנה אחת ובלבד שיתן כנגד היסוד שינה באכילתן הבכור נאכל לכהנים והמעשר לכל אדם ונאכלין בכל העיר בכל מאכל לשני ימים ולילה אחד הפסח אינו נאכל אלא בלילה ואינו נאכל אלא עד חצות ואינו נאכל אלא למנויו ואינו נאכל אלא צלי: **דף נו,ב גמרא** מאן תנא אמר רב חסדא ר' יוסי הגלילי היא דתניא ר' יוסי הגלילי אומר חלבו לא נאמר אלא חלבם דמו לא נאמר אלא דמם לימד על בכור ומעשר ופסח שטעונין מתן דמים ואימורין לגבי מזבח כנגד היסוד מנא לן א"ר אליעזר אתיא זריקה זריקה מעולה

דף נז,א גמרא ועולה גופה מנלן דכתיב (ויקרא ד) אל יסוד מזבח העולה למד על עולת חובה שטעונה יסוד אי מה להלן שתי מתנות שהן ארבע אף כאן שתי מתנות שהן ארבע אמר אביי למה לי למכתב (ויקרא א) סביב בעולה סביב בחטאת הווי שני כתובין הבאין כאחד וכל שני כתובין הבאין כאחד אין מלמדין הניחא למ"ד אין מלמדין אלא למ"ד

מלמדין מאי איכא למימר הוי אשם שלשה ושלשה ודאי אין מלמדין: הבכור נאכל לכהנים: ת"ר מנין לבכור שנאכל לשני ימים ולילה שנאמר (במדבר יח) ובשרם יהיה לך כחזה התנופה וכשוק הימין הקישו הכתוב לחזה ושוק של שלמים מה שלמים נאכלין לשני ימים ולילה אחד אף בכור נאכל לשני ימים ולילה אחד וזו שאלה נשאלה לפני חכמים בכרם ביבנה בכור לכמה נאכל נענה ר"ט ואמר לשני ימים ולילה אחד היה שם תלמיד אחד שבא לבית המדרש לפני חכמים תחלה ור' יוסי הגלילי שמו אמר לו רבי מנין לך אמר לו בני שלמים קדשים קלים ובכור קדשים קלים מה שלמים נאכלין לשני ימים ולילה אחד אף בכור נאכל לשני ימים ולילה אחד אמר לו רבי מנין לך ואשם מתנה לכהן מה חטאת ואשם ליום ולילה אף בכור ליום ולילה אמר לו נדון דבר מ>תוך< דבר ונלמד דבר מ>תוך< דבר מה שלמים אין באין על חטא אף בכור אינו בא על חטא מה שלמים נאכלים לשני ימים ולילה אחד אף בכור נאכל לשני ימים ולילה אחד אמר לו רבי נדון דבר מדבר ילמד דבר מדבר חטאת ואשם מתנה לכהן ובכור מתנה לכהן מה חטאת ואשם אין באין בנדר ונדבה אף בכור אינו בנדר ונדבה מה חטאת ואשם נאכלין ליום אחד אף בכור נאכל ליום אחד קפץ ר"ע ונסתלק ר"ט אמר לו הרי הוא אומר ובשרם יהיה לך הקישו הכתוב לחזה ושוק של שלמים מה שלמים נאכלין לשני ימים ולילה אחד אף בכור נאכל לשני ימים ולילה אחד אמר לו היקשתו לחזה ושוק של שלמים ואני מקישו לחזה ושוק של תודה מה תודה נאכלת ליום ולילה אף בכור נאכל ליום ולילה אמר לו הרי הוא אומר ובשרם יהיה לך שאין ת"ל לך יהיה ומה ת"ל לך יהיה הוסיף הכתוב הויה אחרת בבכור וכשנאמרו דברים לפני ר' ישמעאל אמר להן צאו ואמרו לו לר"ע טעיתת תודה מהיכן למדה משלמים [וכי] דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש הא אין עליך לידון בלשון אחרון אלא בלשון ראשון ור' ישמעאל האי לך יהיה מאי עביד לי' לימד על בכור בעל מום שהוא מתנה לכהן שלא מצינו בכל התורה ור"ע יליף ליה מבשרם חז תם וחד בעל מום ור' ישמעאל מבשרם דהנך בכורות קאמר במאי קמיפלגי מ"ס הימנו ודבר אחר הוי היקש ומ"ס לא הוי היקש בשלמא למ"ד לא הוי היקש היינו דכתיב (ויקרא טז) וכן יעשה לאהל מועד כשם שמזה לפני ולפנים אחת למעלה ושבע למטה מדם הפר כך מזה בהיכל וכשם שלפני ולפנים אחת למעלה ושבע למטה מדם השעיר כך מזה בהיכל אלא למ"ד הוי היקש מאי איכא למימר מקומות הוא דגמרי מהדדי

דף נז,ב גמרא ואיבעית אימא חוץ מפנים בחד זימנא גמיר בשלמא למ"ד הוי היקש היינו דכתיב (ויקרא כג) ממושבותיכם תביאו לחם תנופה שאין ת"ל תביאו מה ת"ל תביאו כל שאתה מביא ממקום <למקום> אחר הרי הוא כזה מה להלן עשרון לחלה אף כאן עשרון לחלה אי מה להלן שני עשרונים אף כאן שני עשרונים ת"ל תהיינה ולמדנו עשרה לחמץ עשרה למצה מנין ת"ל (ויקרא ז) על חלת לחם חמץ נגד חמץ הבא מצה אלא למאן דאמר <לא> הוי היקש מאי איכא למימר תביאו יתירא היא: הפסח אינו נאכל: מאן תנא אמר רב יוסף רבי אלעזר בן עזריה היא דתניא רבי אלעזר [בן עזריה] אומר נאמר כאן (שמות יב) בלילה [הזה] ונאמר להלן (שמות יב) ועברתי בארץ מצרים בלילה הזה מה להלן עד חצות אף כאן עד חצות א"ל ר"ע והלא כבר נאמר ואכלתם אותו בחפזון עד שעת חפזון א"כ מה ת"ל בלילה הזה שיכול יהא ככל הקדשים הנאכלים ביום ת"ל בלילה בלילה יהא נאכל ואינו נאכל ביום א"ל אביי וממאי דרבי אלעזר ב"ע ודאורייתא דלמא דרבנן ולהרחיק מן העבירה א"כ מאי אלא עד חצות [אלא] כי התם מה התם דאורייתא אף כאן

מסכת זבחים פרק ו

דף נח,א משנה קדשי קדשים ששחטן בראש המזבח רבי יוסי אומר כאילו נשחטו בצפון ר' יוסי בר' יהודה אומר מחצי המזבח ולדרום כדרום מחצי המזבח ולצפון כצפון:

דף נח,א גמרא אמר רב אסי א"ר יוחנן אומר היה ר' יוסי כוליה מזבח בצפון קאי ומאי כאילו מהו דתימא בעינן על ירך וליכא קמ"ל אמר ליה רבי זירא לרב אסי אלא מעתה לר' יוסי ברבי יהודה הכי נמי דחציו בצפון וחציו בדרום וכי תימא הכי נמי והא את הוא דאמרת משמיה דרבי יוחנן מודי רבי יוסי בר"י שאם שחטן כנגדן בקרקע פסולה אמר ליה הכי קאמר רבי יוחנן שניהם מקרא אחד דרשו (שמות כ) וזבחת עליו את עולותיך ואת שלמיך ר' יוסי סבר כולו לעולה וכולו לשלמים ורבי יוסי בר' יהודה סבר חציו לעולה וחציו לשלמים דאי ס"ד כולו לעולה כשר השתא כולו לעולה כשר כולו לשלמים מיבעיא ואידך איצטריך ס"ד אמינא עולה הוא דדחיק ליה מקום אבל שלמים דלא דחיק ליה מקום אימא לא קמ"ל גופא אמר רב אסי אמר רבי יוחנן מודי רבי יוסי ברבי יהודה שאם שחטן כנגדן בקרקע פסולות אמר ליה רב אחא מדיפתי לרבינא מאי כנגדן בקרקע אילימא אמה יסוד אמה סובב האי גופיה מזבח הוא ועוד מאי כנגדן בקרקע וכ"ת דעביד מחילות בקרקע ושחיט בהו וכי האי גוונא מי הוי מזבח והתניא (שמות כ) מזבח אדמה תעשה לי שיהא מחובר מאדמה שלא יבננו לא על גבי מחילות ולא על גבי כיפין לא צריכא דבצריה בצורי אמר רבי זירא אפשר איתא להא דרבי יוחנן ולא תנינא לה במתני' נפק דק ואשכח דתנן ביררו משם עצי תאינה יפים לסדר מערכה שניה של קטרת כנגד קרן מערבית דרומית משוך מן הקרן כלפי צפון ארבע אמות באומד חמש סאין גחלים ובשבת באומד שמונה סאין גחלים ששם היו נותנין שני בזיכי לבונה של לחם הפנים ומאי סימנא רבי יוסי היא דתניא

דף נח,ב גמרא רבי יוסי אומר זה סימן כל הניטל בפנים לינתן בחוץ אינו נותן אלא בסמוך שאין לפנים וכל הניטל בחוץ לינתן לפנים אינו ניטל אלא בסמוך שאין לפנים כל הניטל בפנים לינתן בחוץ מאי ניהו אילימא שירים בהדיא כתיב בהו (ויקרא ד) אל יסוד מזבח העולה אשר פתח אהל מועד ותו כל הניטל בחוץ לינתן בפנים מאי ניהו אילימא גחלים של יום הכיפורים בהדיא כתיב בהו (ויקרא טז) ולקח מלא המחתה גחלי אש וגו' אלא כל הניטל בפנים לינתן בחוץ שני בזיכי לבונה של לחם הפנים דגמרי משירים הניטל בחוץ לינתן בפנים גחלים דכל יומא ויומא דגמרון מגחלים של יום הכפורים ומאי קסבר אי קסבר כוליה מזבח בדרום קאי עשרים ושבע בעי למיתי ואי נמי קסבר קדושת היכל ואולם חדא היא עשרים ותרתין בעי מיתי ואי קסבר חציו בצפון וחציו בדרום חד סרי בעי למיתי ואלא קסבר קדושת היכל ואולם חדא מילתא היא שית בעי למיתי אלא לאו משום דקסבר כוליה מזבח בצפון קאי והני ארבע אמות אמה יסוד ואמה סובב ואמה מקום קרנות ואמה מקום רגלי הכהנים דכי מסגו לקמיה טפי תו ליכא פתח אמר רב אדא בר אהבה הא מני רבי יהודה היא דתניא ר"י אומר מזבח ממוצע ועומד באמצע העזרה ושלישים ושתיים

אמות היו לו עשר אמות כנגד פתחו של היכל אחת עשרה אמה מיכן ואחת עשרה אמה מיכן נמצא מזבח מכוון כנגד היכל סוף סוף לרבי יהודה חד סרי בעי למיתי ואי קסבר קדושת היכל ואולם חדא מילתא היא שית בעי למיתי מי סברת הני ארבע אמות בהדי אמה יסוד ואמה סובב ארבע אמות בר מאמה יסוד ואמה סובב ונוקמה כרבי יוסי ובמוצע משום דרבי יהודה שמענא ליה ממוצע בהדיא ורב שרביא אמר הא מני רבי יוסי הגלילי היא דתניא רבי יוסי הגלילי אומר מתוך שנאמר (שמות מו) ונתת את הכיור בין אהל מועד וגומר (שמות מו) ואת

דף נט, א גמרא מזבח העולה וגו' מזבח בפתח אהל מועד ולא כיור בפתח אהל מועד היכן היה נותנו בין האולם ולמזבח משוך קימעא כלפי הדרום מאי קסבר אי קסבר כוליה מזבח בדרום קאי נוקמיה מכותל היכל ולדרום בין אולם למזבח ואי נמי קסבר קדושת היכל ואולם חדא היא נוקמיה מכותל אולם ולדרום בבין אולם למזבח אי נמי קסבר חציו בצפון וחציו בדרום נוקמיה מכותל היכל ולדרום בין אולם ולמזבח ואי נמי קסבר קדושת האולם והיכל חדא היא נוקמיה מכותל אולם ולדרום בין אולם ולמזבח אלא לאו משום דקסבר כוליה מזבח בצפון כי נמי מוקמת לה מכותל היכל ולצפון ה"ל בין אולם ולמזבח ונוקמה מכותל אולם ולצפון בבין אולם ולמזבח אמר קרא צפונה שיהא צפון פנוי מכלים מאן תנא דפליג עליה דר' יוסי הגלילי ר"א בן יעקב היא דתניא ר"א בן יעקב אומר צפונה שיהא צפון פנוי מכלום ואפילו מן המזבח אמר רב מזבח שנפגם כל הקדשים שנשחטו שם פסולין מקרא הוא בידינו ושכחנוהו כי סליק רב כהנא אשכחיה לר' ש ברבי דקאמר משום ר' ישמעאל בר' יוסי מנין למזבח שנפגם שכל הקדשים שנשחטו שם פסולין שנאמר (שמות כ) וזבחת עליו את עולותיך ואת שלמיך וכי עליו אתה זובה אלא כשהוא שלם ולא כשהוא חסר אמר היינו קרא דאישתמיט ליה לרב ורבי יוחנן אמר אחד זה ואחד זה פסולין במאי פליגי רב סבר בעלי חיים אינן נדחים ור' יוחנן סבר בעלי חיים נידחין מיתבי כל הקדשים שהיו עד שלא נבנה המזבח ואח"כ נבנה המזבח פסולין נבנה דחויין מעיקרא נינהו אלא עד שלא נהרס המזבח נהרס הא איזקון להו אלא עד שלא נפגם המזבח ואחר כך נפגם המזבח פסולין ולא תרוצי קא מתרצת אימא שנשחטו והאמר רב גידל אמר רב מזבח שנעקר מקטירין קטרת במקומו כדאמר רבא מודה היה ר' יהודה בדמים הכא נמי מודה רב בדמים מאי ר' יהודה דתניא (מלכים א ח) ביום ההוא קידש המלך תוך החצר וגו' כי מזבח <שעשה משה> [הנחושת אשר לפני ה'] קטן מהכיל דברים ככתבן דברי רבי יהודה א"ל רבי יוסי

דף נט, ב גמרא והלא כבר נאמר (מלכים א ג) אלף עולות יעלה שלמה על המזבח ההוא ואילו בבית עולמים הוא אומר (מלכים א ח) ויזבח שלמה את זבח השלמים אשר זבח לה' בקר עשרים ושנים אלף וכשאתה מגיע לחשבון עולות ולמנין אמות זה גדול מזה אלא מהו קטן מהכיל כאדם האומר לחבירו פלוני ננס הוא ופסול לעבודה ור' יהודה שפיר קאמר ר' יוסי ר' יהודה לטעמיה דאמר מזבח שעשה משה גדול היה דתניא (שמות כז) חמש אמות אורך וחמש אמות רוחב דברים ככתבן דברי ר' יוסי ר' יהודה אומר נאמר כאן (שמות כז) רבוע ונאמר להלן (יחזקאל מג) רבוע מה להלן מאמצעיתו היה מודד אף כאן מאמצעיתו היה מודד והתם מנלן דכתיב (יחזקאל מג) והאריאל שתיים עשרה אמה לכל רוח או אינו אלא י"ב על י"ב כשהוא אומר אל ארבעת רבעיו מלמד שמאמצע הוא מודד ור' יוסי כי גמר גזירה שוה בגובהה הוא דגמיר דתניא (שמות כז) ושלש אמות קומתו דברים ככתבן

דברי רבי יהודה רבי יוסי אומר נאמר כאן (שמות כז) רבוע ונאמר להלן רבוע מה להלן גובהו פי שנים כארכו אף כאן פי שנים כארכו אמר ליה רבי יהודה >והלא כבר נאמר ואת החצר מאה אמה וקומה חמש אמות וגו'< [ארך החצר מאה באמה וקומה חמש אמות] אפשר כהן עומד ע"ג המזבח ועבודה בידו וכל העם רואין אותו מבחוץ אמר לו ר' יוסי והלא כבר נאמר (במדבר ז) ואת קלעי החצר ואת מסך שער החצר אשר על המשכן ועל המזבח מה משכן י' אמות אף מזבח י' אמות ואומר (שמות לח) קלעים חמש עשרה דף ס,א גמרא אמה אל הכתף ומה ת"ל (שמות כז) ה' אמות משפת מזבח ולמעלה ומה ת"ל (שמות כז) ושלוש אמות קומתו משפת סובב ולמעלה ור' יהודה כי גמיר גזירה שוה ברחבה הוא דגמיר ולרבי יהודה הא קא מיתחזי כהן נהי דכהן מיתחזי עבודה דבידו לא מיתחזי בשלמא לרבי יהודה היינו דכתיב (מלכים א ח) קידש אלא לרבי יוסי מאי קידש להעמיד בה מזבח בשלמא לרבי יוסי היינו דכתיב קטן אלא לרבי יהודה מאי קטן הכי קאמר מזבח אבנים שעשה שלמה תחת מזבח הנחשת קטן הוה במאי פליגי מר סבר דנין חוץ מחוץ ואין דנין חוץ מפנים ומר סבר דנין כלי מכלי ואין דנין כלי מבנין אמר רבא מודה רבי יהודה בדמים דתניא רבי יהודה אומר כוס אחד היה ממלא מדם התערובות ושופכו על גבי מזבח שאם ישפך דמו של אחת מהן נמצא זה מכשירו ואי סלקא דעתך סבר רבי יהודה כולה עזרה מיקדשא הא איתעבידא ליה מצוותיה ודלמא משום דקסבר שפיכה מכח האדם בעינן אם כן נשקליה ונשפיך ליה אדוכתיה ודלמא משום דבעינן מצוה מן המובחר אמר רבי אלעזר מזבח שנפגם אין אוכלין בגינו שירי מנחה שנאמר (ויקרא ו) ואכלוה מצות אצל המזבח וכי אצל המזבח אכלוה אלא בזמן שהוא שלם ולא בזמן שהוא חסר אשכחן שירי מנחה קדשי קדשים מנלן ת"ל קדש קדשים קדשים קלים מנין אמר אביי אתיא מדרשא דר' יוסי דתניא ר' יוסי אומר ג' דברים משום

דף ס,ב גמרא ג' זקנים וזה אחד מהן רבי ישמעאל אומר יכול יעלה אדם מעשר שני לירושלים ויאכלנו בזמן הזה ודין הוא בכור טעון הבאת מקום ומעשר טעון הבאת מקום מה בכור אינו אלא בפני הבית אף מעשר אינו אלא בפני הבית מה לבכור שכן טעון מתן דמים ואימורים לגבי מזבח ביכורים יוכיחו מה לביכורים שכן טעונין הנחה ת"ל (דברים יב) והבאתם שמה עולותיכם וגו' מקיש מעשר לבכור מה בכור אינו אלא בפני הבית אף מעשר אינו אלא בפני הבית וניהדר דינא וניתי במה הצד משום דאיכא למיפרך מה להצד השוה שבהן שכן יש בהן צד מזבח מאי קסבר אי קסבר קדושה ראשונה קידשה לשעתה וקידשה לעתיד לבא אפילו בכור נמי תיבעי אמר רבינא לעולם קסבר לא קידשה והכא במאי עסקינן בבכור שנזרק דמו קודם חורבן הבית וחרב הבית ועדיין בשרו קיים ואיתקש בשרו לדמו מה דמו במזבח אף בשרו במזבח ואתי מעשר ויליף מבכור וכי דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש מעשר דגן חולין הוא הניחא למ"ד בתר למד אזלינן אלא למ"ד בתר מלמד אזלינן מאי איכא למימר דם ובשר חדא מילתא היא כי סליק רבין אמרה לשמעתא קמיה דרבי ירמיה אמר בבלאי טפשאי אמטול דיתבי בארעא חשוכא אמרי שמעתא דמחשכא לא שמיע להו הא דתניא בשעת סילוק מסעות קדשים נפסלין וזבים ומצורעים משתלחים חוץ למחיצה ותניא אידך בשני מקומות קדשים נאכלים מאי לאו הא בקדשי קדשים הא בקדשים קלים אמר רבינא אידי ואידי בקדשים קלים ולא קשיא

דף סא, א גמרא הא רבי ישמעאל הא רבנן ואיבעית אימא הא והא בקדשי קדשים ומאי בשני מקומות קודם שיעמידו ליום את המשכן

דף סא, ב גמרא ולאחר שיפרקו הלויים את המשכן מהו דתימא איפסיל להו ביוצא קא משמע לן ואימא הכי נמי אמר קרא (במדבר ב) ונסע אהל מועד אף על פי שנסע אהל מועד הוא אמר רב הונא אמר רב מזבח של שילה של אבנים היה דתניא ר"א בן יעקב אומר מה תלמוד לומר (שמות כ) אבנים (דברים כז) אבנים (דברים כז) אבנים שלש פעמים אחד של שילה ואחד של נוב וגבעון ובית עולמים מתיב רב אחא בר אמי אש שירדה מן השמים בימי משה לא נסתלקה מעל מזבח הנחושת אלא בימי שלמה ואש שירדה בימי שלמה לא נסתלקה עד שבא מנשה וסילקה ואם איתא מעיקרא הוא דאיסתלק ליה הוא דאמר כרבי נתן דתניא רבי נתן אומר מזבח של שילה של נחושת היה חלול ומלא אבנים ר"נ בר יצחק אמר מאי לא נסתלקה לא נסתלקה לבטלה מאי היא רבנן אמרי שביבא הוה משדרא רב פפא אמר אושפיזא הוה נקט וזימנין הכא וזימנין הכא תנן התם וכשעלו בני הגולה הוסיפו עליו ד' אמות מן הדרום וד' אמות מן המערב כמין גמא מאי טעמא אמר רב יוסף משום דלא ספק אמר ליה אביי השתא מקדש ראשון דכתיב ביה (מלכים א ד) יהודה וישראל רבים כחול אשר על <שפת> הים ספק מקדש שני דכתיב ביה (עזרא ב) כל הקהל כאחד ארבע רבוא לא ספק א"ל התם אש של שמים מסייעתן הכא אין אש של שמים מסייעתן כי אתא רבין אמר ר"ש בן פזי משום בר קפרא שיתין הוסיפו מעיקרא סבור מזבח אדמה שהוא אטום באדמה ולבסוף סבור שתיה כאכילה ומאי מזבח אדמה שהוא מחובר באדמה שלא יבנו לא ע"ג כיפים

דף סב, א גמרא ולא על גבי מחילות אמר רב יוסף לאו היינו דתניא (עזרא ג) ויכינו <את> המזבח על מכוונותיו שהגיעו לסוף מדותיו והכתיב (דברי הימים א כח) הכל בכתב מיד ה' עלי השכיל אלא אמר רב יוסף קרא אשכח ודרש (דברי הימים א כב) ויאמר דויד זה הוא בית ה' האלהים וזה מזבח לעולה לישראל כי בית מה בית ששים אמה אף מזבח ששים אמה בשלמא בית מינכרא צורתו אלא מזבח מנא ידעי אמר רבי אלעזר ראו מזבח בנוי ומיכאל השר הגדול עומד ומקריב עליו ור' יצחק נפחא אמר אפרו של יצחק ראו שמונח באותו מקום ור' שמואל בר נחמני אמר מכל הבית כולו הריחו ריח קטרת משם הריחו ריח אברים אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן שלשה נביאים עלו עמהם מן הגולה אחד שהעיד להם על המזבח ואחד שהעיד להם על מקום המזבח ואחד שהעיד להם שמקריבין אף על פי שאין בית במתניתא תנא ר"א בן יעקב אומר שלשה נביאים עלו עמהן מן הגולה אחד שהעיד להם על המזבח ועל מקום המזבח ואחד שהעיד להם שמקריבין אף על פי שאין בית ואחד שהעיד להם על התורה שתכתב אשורית ת"ר קרן וכבש ויסוד וריבוע מעכבין מדת ארכו ומדת רחבו ומדת קומתו אין מעכבין מנה"מ אמר רב הונא אמר קרא (שמות כז) המזבח כל מקום שנאמר המזבח לעכב אלא מעתה כיוור לרבי וסובב לרבי יוסי ברבי יהודה הכי נמי דמעכב דכתי' (שמות כז) ונתתה אותה תחת כרכוב המזבח מלמטה ותניא איזהו כרכוב רבי אומר זה כיוור רבי יוסי ברבי יהודה אומר זה הסובב אין דתניא אותו היום נפגמה קרן מזבח והביאו בול של מלח וסתמוהו ולא מפני שכשר לעבודה אלא שלא יראה מזבח פגום שכל מזבח שאין לו קרן וכבש ויסוד וריבוע פסול רבי יוסי ברבי יהודה אומר אף הסובב ת"ר איזהו כרכוב בין קרן לקרן מקום הילוך רגלי הכהנים אטו הכהנים בין קרן לקרן הווי אזלי אלא אימא ומקום הילוך רגלי

הכהנים אמה והכתיב (שמות לח) תחת כרכובו מלמטה עד חציו אמר רב נחמן בר יצחק תרי הוו חד לנוי וחד לכהנים דלא נשתרקו מדת ארכו ומדת רחבו ומדת קומתו אין מעכבין א"ר מני ובלבד שלא יפחתנו ממזבח שעשה משה וכמה אמר רב יוסף אמה מחכו עליה (שמות כז) חמש אמות ארך וחמש אמות רוחב רבוע יהיה המזבח אמר ליה אביי דלמא מקום מערכה קאמר מר א"ל מר דגברא רבה הוא ידע מאי קאמינא קרי עלייהו **דף סב,ב גמרא** (בראשית כה) בני קטורה בני אחתיה דרבי טרפון הוו יתבי קמיה דרבי טרפון פתח ואמר (בראשית כה) ויוסף אברהם ויקח אשה ושמה יוחני אמרי ליה קטורה כתיב קרי עליהם בני קטורה אמר אביי בר הונא אמר רב חמא בר גוריא גזירין שעשה משה אורכן אמה ורוחבן אמה ועוביין כמחק גודש סאה אמר רבי ירמיה באמה גדומה אמר רב יוסף ולא היינו דתניא (ויקרא א) על העצים אשר על האש אשר על המזבח שלא יהו עצים יוצאין מן המזבח כלום תנן התם כבש היה לדרומה של מזבח אורך שלשים ושתיים על רוחב שש עשרה מנא ה"מ אמר רב הונא אמר קרא (ויקרא א) ושחט אותו על ירך המזבח צפונה שיהא ירך בצפון ופניו בדרום אימא ירך בצפון ופניו בצפון אמר רבא רמי גברא אאפיה א"ל אביי אדרבה תריץ ואותיב גברא א"ל (שמות כז) רבוע כתיב והא מיבעי ליה דמרבע רבועי מי כתיב מרובע וליטעמיך מי כתיב רבוץ א"ל רבוע כתיב דמשמע הכי ומשמע הכי ותנא מייתי לה מהכא דתניא רבי יהודה אומר (יחזקאל מג) ומעלותיהו פנות קדים כל פינות שאתה פונה לא יהו אלא דרך ימין למזרח ואימא שמאל למזרח לא ס"ד דתני רמי בר <יחזקיה> [יחזקאל] ים שעשה שלמה עומד על שנים עשר <עמודים> בקר שלשה פונים צפונה ושלשה פונים ימה ושלשה פונים נגבה ושלשה פונים מזרחה כל פינות שאתה פונה לא יהו אלא דרך ימין למזרח ההוא מיבעי ליה לגופיה א"כ פונים פונים למה לי שאל רבי שמעון בן יוסי בן לקוניא את ר' יוסי אומר היה ר"ש בן יוחי אויר יש בין כבש למזבח אמר לו ואתה אי אתה אומר כן והלא כבר נאמר (דברים יב) ועשית עולותיך הבשר והדם מה דם בזריקה אף בשר בזריקה אמר לו שאני אומר עומד בצד מערכה וזורק א"ל כשהוא זורק למערכה דלוקה הוא זורק או למערכה שאינה דלוקה הוא זורק הוי אומר למערכה דלוקה הוא זורק התם משום דלא אפשר רב פפא אמר כי דם מה דם אויר קרקע מפסיקו אף בשר אויר קרקע מפסיקו אמר רב יהודה שני כבשים קטנים יוצאין מן הכבש שבהן פונים ליסוד ולסובב ומובדלין מן המזבח מלא נימא משום שנאמר סביב ורבי אבהו אמר רבוע ואיצטריך למכתב סביב ואיצטריך למכתב רבוע דאי כתב רחמנא סביב הוה אמינא דעגיל מעגל כתב רחמנא רבוע ואי כתב רחמנא רבוע הוה אמינא דאריך וקטין כתב רחמנא סביב תנן התם הכבש והמזבח ששים ושתיים הני שיתין וארבעה הוו נמצא פורח אמה על יסוד ואמה על סובב

דף סג,א גמרא אמר רמי בר חמא כל כבשי כבשים שלש אמות לאמה חוץ מכבשו של מזבח שהיה שלש אמות ומחצה ואצבע ושליש אצבע בזכרותא:

דף סג,א משנה מנחות היו נקמצות בכל מקום בעזרה ונאכלות לפנים מן הקלעים לזכרי כהונה בכל מאכל ליום ולילה עד חצות:

דף סג,א גמרא א"ר אלעזר מנחה שנקמצה בהיכל כשירה שכן מצינו בסילוק בזיכין מתיב רבי ירמיה (ויקרא ב) וקמץ משם ממקום שרגלי הזר עומדות בן בתירא אומר מנין שאם קמץ בשמאל שיחזיר ויקמוץ בימין ת"ל משם ממקום שקמץ כבר איכא דאמרי הוא מותיב לה והוא מפרק לה איכא דאמרי א"ל ר' עקיבא לר' ירמיה בר תחליפא אסברא לך

לא נצרכא אלא להכשיר כל העזרה כולה סלקא דעתך אמינא הואיל ועולה קדשי קדשים ומנחה קדשי קדשים מה עולה טעונה צפון אף מנחה טעונה צפון מה לעולה שכן כליל מחטאת מה לחטאת שכן מכפרת על חייבי כריתות מאשם מה לאשם שכן מיני דמים מכולהו מה לכולהו שכן מיני דמים אלא איצטריך סד"א הואיל וכתוב (ויקרא ב) והגישה אל המזבח (ויקרא ו) והרים ממנו בקומצו מה הגשה בקרן מערבית דרומית אף קמיצה בקרן מערבית דרומית קא משמע לן אמר רבי יוחנן שלמים ששחטן בהיכל כשרים שנאמר (ויקרא ג) ושחטו <אותו> פתח אהל מועד ולא יהא טפל חמור מן העיקר מיתבי רבי יוחנן בן בתירה אומר מנין שאם הקיפו <עובדי כוכבים> {גוים} את כל העזרה שהכהנים נכנסין לשם ואוכלין שם קדשי קדשים ת"ל (במדבר יח) בקדש הקדשים תאכלנו ואמאי נימא בחצר אהל מועד יאכלוה ולא יהא טפל חמור מן העיקר הכי השתא התם עבודה דאדם עובד במקום רבו אמרינן לא יהא טפל חמור מן העיקר אכילה דאין אדם אוכל במקום רבו לא יהא טפל חמור מן העיקר לא אמרינן:

דף סג,א משנה חטאת העוף היתה נעשית על קרן דרומית מערבית ובכל מקום היתה כשירה אלא זה היתה מקומה ושלישה דברים היתה אותה קרן משמשת מלמטה ושלישה מלמעלה מלמטה חטאת העוף והגשות ושירי הדם ומלמעלן ניסוך היין והמים ועולת העוף כשהיא רבה במזרח כל העולין למזבח עולין דרך ימין

דף סג,ב משנה ומקיפין ויורדין דרך שמאל חוץ מן העולה לג' אלו שהיו עולין ויורדין על העקב:

דף סג,ב גמרא מנא ה"מ א"ר יהושע אמר קרא (ויקרא ה) לא ישים עליה שמן ולא יתן עליה לבונה כי חטאת היא חטאת קרויה מנחה ומנחה קרויה חטאת מה חטאת טעונה צפון אף מנחה טעונה צפון ומה מנחה בקרן מערבית דרומית אף חטאת בקרן מערבית דרומית ומנחה גופה מנלן דתניא (ויקרא ו) לפני ה' יכול במערב ת"ל (ויקרא ה) אל פני המזבח אי אל פני המזבח יכול בדרום ת"ל לפני ה' הא כיצד מגישה בקרן מערבית דרומית כנגד חודה של קרן ודיו ר"א אומר יכול יגישנה למערבה של קרן או לדרומה של קרן אמרת כל מקום שאתה מוצא שני מקראות אחד מקיים עצמו ומקיים חבירו ואחד מקיים עצמו ומבטל חבירו מניחין זה שמקיים עצמו ומבטל חבירו ותופשין את שמקיים עצמו ומקיים חבירו כשאתה אומר אל פני ה' במערב היכן קיימת אל פני המזבח וכשאתה אומר אל פני המזבח בדרום קיימת לפני ה' בדרום היכן קיימת אמר רב אשי קסבר האי תנא כוליה מזבח בצפון קאי: בכל מקום היתה כשירה [וכו'] מאי קאמר אמר רב אשי ה"ק בכל מקום היתה כשירה למליקתה אלא זה היה מקומה להזאתה תנינא להא דת"ר מלקה בכל מקום במזבח כשירה היזה דמה בכל מקום כשירה היזה ולא מיצה כשירה ובלבד שיתן מחוט הסיקרא ולמטה מדם הנפש מאי קאמר ה"ק מלקה בכל מקום במזבח כשירה מיצה דמה בכ"מ במזבח כשירה

דף סד,א גמרא שאם היזה ולא מיצה כשירה ובלבד שיתן מחוט הסיקרא ולמטה מדם הנפש: שלישה דברים כו': חטאת העוף הא דאמרן הגשות דכתיב (ויקרא ב) והגישה אל <פני> המזבח שירי הדם דכתיב (ויקרא ד) ואת כל דם הפר ישפוך אל יסוד המזבח: מלמעלה ניסוך המים והיין ועולת העוף כשהיא רבה במזרח: מ"ט רבי יוחנן אמר מפני שקרובה מבית הדשן אמר רבי יוחנן בא וראה כמה גדול כחן של כהנים שאין לך קל בעופות יותר ממוראה ונוצה פעמים שהכהן זורקן יותר מבשלשים אמה דתנן נטל מחתה

של כסף ועלה לראש המזבח ופינה את הגחלים אילך ואילך וחתה מן המאוכלות הפנימיות ויורד הגיע לרצפה מחזיר פניו כלפי צפון והולך למזרחו של כבש כעשר אמות צבר את הגחלים על גבי הרצפה רחוק מן הכבש שלשה טפחים מקום שנותנין מוראה ונוצה ודי ישון מזבח הפנימי והמנורה הני טפי מתלתין וחד הויין מקום גברי לא חשיב: כל העולים למזבח: מ"ט אמר רבי יוחנן נסכים שמא יתעשנו ועולת העוף שמא תמות בעשן ורמינהו בא לו להקיף את המזבח מאין הוא מתחיל מקרן דרומית מזרחית מזרחית צפונית צפונית מערבית מערבית דרומית ונותנין לו יין לנסך אמר רבי יוחנן

דף סד,ב גמרא הקפה ברגל אמר רבא דיקא נמי דקתני נותנין לו יין לנסך ולא קתני אומר לו נסך ש"מ ת"ר כל העולין למזבח עולין דרך ימין ויורדין דרך שמאל עולין דרך מזרח ויורדין דרך מערב חוץ מן העולה לשלשה דברים הללו שעולים דרך מערב ויורדין דרך מערב עולין דרך ימין ויורדין דרך ימין דרך שמאל הוא אמר רבינא תני שמאל רבא אמר מאי ימין דמזבח ומאי שמאל דמזבח דגברא וניתני או אידי ואידי דמזבח או אידי ואידי דגברא קשיא:

דף סד,ב משנה חטאת העוף כיצד היה נעשית >עלה לכבש ופנה לסובב בא לו לקרן דרומית מזרחית< היה מולק את ראשה ממול ערפה ואינו מבדיל ומזה מדמה על קיר המזבח שירי הדם היה מתמצה על היסוד ואין למזבח אלא דמה וכולה לכהנים:

דף סד,ב גמרא ת"ר (ויקרא ה) והזה מדם החטאת מגוף החטאת הא כיצד אוחז בראש ובגוף ומזה על קיר המזבח ולא על קיר הכבש ולא על קיר היכל ולא על קיר אולם ואיזה זה קיר התחתון או אינו אלא קיר העליון ודין הוא ומה בהמה שעולתה למטה חטאתה למעלה עוף שעולתו למעלה אינו דין שחטאתו למעלה ת"ל (ויקרא ה) והנשאר בדם ימצה אל יסוד המזבח קיר שהשירין שלו מתמצים ליסוד ואיזה זה קיר התחתון ונעביד מעי לאי והדר נעביד מתתאי אמר רבא מי כתיב ימצה ימצה כתיב דממילא משמע אמר רב זוטרא בר טוביה אמר רב כיצד מולקין חטאת העוף אוחז גפיו בשתי אצבעות ושתי רגלים בשתי אצבעות ומותח צוארה על רוחב גודלו ומולקה במתניתא תנא ציפרא מלכר אוחז גפיו בשתי אצבעות ושני רגלים בשתי אצבעות ומותח צוארו על רוחב שתי אצבעותיו ומולק וזו עבודה קשה שבמקדש זו היא ותו לא והאיכא קמיצה וחפינה אלא אימא זו עבודה קשה מעבודות קשות שבמקדש:

דף סד,ב משנה עולת העוף כיצד נעשית עלה לכבש ופנה לסובב בא לו לקרן דרומית מזרחית היה מולק את ראשה ממול ערפה ומבדיל ומיצה את דמה על קיר המזבח נטל את הראש והקיף בית מליקתו למזבח וספגו במלח וזרקו על גבי האשים בא לו לגוף והסיר את המוראה ואת הנוצה ואת בני המעיים היוצאין עמם והשליכן לבית הדשן שיסע ולא הבדיל ואם הבדיל כשר ספגו במלח וזרקו על גבי האשים לא הסיר המוראה ולא הנוצה ואת בני מעיים היוצאין עמם ולא ספגו במלח כל ששינה בה מאחר שמיצה את דמה כשירה הבדיל בחטאת ולא הבדיל בעולה פסול מיצה את דם הראש ולא מיצה דם הגוף פסולה דם הגוף ולא מיצה דם הראש כשירה חטאת העוף שמלקה שלא לשמה מיצה דמה שלא לשמה ולשמה או שלא לשמה ולשמה פסול עולת העוף כשירה ובלבד שלא עלתה לבעלים לשם חובה אחד חטאת העוף ואחד עולת העוף שמלקן ושמיצה את דמן לאכול דבר שדרכו לאכול ולהקטיר דבר שדרכו להקטיר חוץ למקומו פסול ואין בו כרת חוץ לזמנו פיגול וחייבין עליו כרת ובלבד שיקריב המתיר כמצותו כיצד קרב המתיר

כמצותו מלק בשתיקה ומיצה הדם חוץ לזמנו או שמלק חוץ לזמנו ומיצה הדם בשתיקה או שמלק ומיצה הדם חוץ לזמנו זהו שקרב המתיר כמצותו כיצד לא קרב המתיר כמצותו מלק חוץ למקומו מיצה הדם חוץ לזמנו או שמלק חוץ לזמנו ומיצה הדם חוץ למקומו או שמלק ומיצה הדם חוץ למקומו

דף סה,א משנה חטאת העוף שמלקו שלא לשמה ומיצה הדם חוץ לזמנו או שמלק חוץ לזמנו ומיצה דמו שלא לשמה או שמלק ומיצה הדם שלא לשמה זהו שלא קרב המתיר כמצותו לאכול כזית בחוץ כזית למחר כזית למחר כזית בחוץ כחצי זית בחוץ כחצי זית למחר כחצי זית למחר כחצי זית בחוץ פסול ואין בו כרת א"ר יהודה זה הכלל אם מחשבת הזמן קדמה למחשבת המקום פיגול וחייבין עליו כרת ואם מחשבת המקום קדמה למחשבת הזמן פסול ואין בו כרת [וחכ"א זה וזה פסול ואין בו כרת] לאכול כחצי זית ולהקטיר כחצי זית כשר שאין אכילה והקטרה מצטרפין:

דף סה,א גמרא ת"ר (ויקרא א) והקריבו מה ת"ל לפי שנאמר (ויקרא א) והקריבו מן התורים או מן בני היונה יכול המתנדב עוף לא יפחות משני פרידין ת"ל והקריבו אפילו פרידה אחת יביא אל המזבח מה ת"ל (ויקרא א) הכהן לקבוע לו כהן שיכול והלא דין הוא ומה בן צאן שקבע לו צפון לא קבע לו כהן עוף שלא קבע לו צפון אינו דין שלא יקבע לו כהן ת"ל אל הכהן לקבוע לו כהן יכול ימלקנו בסכין ודין הוא ומה אם שחיטה שלא קבע לה כהן קבע לה כלי מליקה שקבע לה כהן אינו דין שיקבע לה כלי ת"ל (ויקרא א) כהן ומלק אמר רבי עקיבא וכי תעלה על דעתך שזר קרב לגבי מזבח אלא מה ת"ל כהן שתהא מליקה בעצמו של כהן יכול ימלקנה בין מלמעלה בין מלמטה ת"ל ומלק והקטיר מה הקטרה בראש המזבח אף מליקה בראש המזבח ומלק ממול עורף אתה אומר ממול עורף או אינו אלא מן הצואר ודין הוא נאמר כאן ומלק ונאמר להלן (ויקרא ה) ומלק מה להלן ממול עורף אף כאן ממול עורף אי מה להלן מולק ואינו מבדיל אף כאן מולק ואינו מבדיל ת"ל ומלק והקטיר מה הקטרה הראש לעצמו והגוף לעצמו אף מליקה הראש לעצמו והגוף לעצמו ומנין שהקטרת הראש בעצמו והגוף בעצמו שנאמר (ויקרא א) והקטיר אותו הרי הקטרת הגוף אמורה הא מה אני מקיים (ויקרא א) והקטיר המזבחה בהקטרת הראש הכתוב מדבר (ויקרא א) ונמצה דמו כולו אל קיר המזבח ולא על קיר הכבש ולא על קיר ההיכל ואיזה זה קיר העליון או אינו אלא קיר התחתון ודין הוא מה בהמה שחטאתה למעלה עולתה למטה עוף שחטאתו למטה אינו דין שעולתו למטה ת"ל ומלק והקטיר ונמצה דמו וכי תעלה על דעתך לאחר שהקטיר חוזר וממצה אלא לומר לך מה הקטרה בראש המזבח אף מיצוי בראש המזבח הא כיצד היה עולה בכבש ופונה לסובב ובא לו לקרן דרומית מזרחית היה מולק את ראשה ממול ערפה ומבדיל וממצה מדמה על קיר המזבח אם עשאה למטה מרגליו אפילו אמה כשירה רבי נחמיה ורבי אליעזר בן יעקב אומרים כל עצמה אין נעשית אלא בראש המזבח מאי בינייהו אביי ורבא דאמרי תרוייהו עושה מערכה ע"ג סובב איכא בינייהו: בא לו לגוף כו': ת"ר (ויקרא א) והסיר את מוראתו בנוצתה זו זפק יכול יקדיר בסכין ויטלנו ת"ל בנוצתה נוטל את הנוצה עמה אבא יוסי בן חנן אומר נוטלה ונוטל קורקבנה עמה דבי רבי ישמעאל תנא בנוצתה בנוצה שלה קודרה בסכין כמין ארובה:

דף סה,ב גמרא שיסע ולא הבדיל: ת"ר ושסע אין שיסע אלא ביד וכן הוא אומר (שופטים יד) וישסעהו כשסע הגדי: לא הסיר את המוראה כו': מתני' דלא כרבי אלעזר

בר"ש דתניא א"ר אלעזר בר"ש שמעתי שמבדילין בחטאת העוף מאי בינייהו אמר רב
חסדא מיצוי חטאת העוף מעכב איכא בינייהו ת"ק סבר מיצוי חטאת העוף מעכב וכיון
דמצוי דם קעביד מעשה עולה בחטאת העוף ור' אלעזר בר"ש סבר מיצוי חטאת העוף לא
מעכב ומחתך בשר בעלמא הוא רבא אמר שהייה בסימן שני בעולת העוף מעכב איכא
בינייהו תנא קמא סבר שהייה בסימן שני בעולת העוף לא מעכב ואע"ג דשהייה קא עביד
מעשה עולה בחטאת ורבי אלעזר בר"ש סבר מעכב וכיון דשהייה מחתך בשר בעלמא הוא
אביי אמר רוב בשר מעכב איכא בינייהו ובפלוגתא דר' זירא ור' שמואל בר רב יצחק חד
אמר שהייה בסימן שני בעולת העוף מעכב איכא בינייהו וחד אמר רוב בשר מעכב איכא
בינייהו מכלל דבעינן דרוב בשר בתחילה אין והתניא כיצד מולקין חטאת העוף חותך
שדרה ומפרקת בלא רוב בשר עד שמגיע לוושט או לקנה הגיע לוושט או לקנה חותך
סימן אחד או רובו ורוב בשר עמו ובעולה שנים או רוב שנים אמרוה קמיה דרבי ירמיה
אמר לא שמיע להו הא דא"ר שמעון בן אליקים משום רבי אלעזר בן פדת משום ר"א בן
שמוע אומר היה ר"א בר' שמעון שמעתי בחטאת העוף שמבדילין ומאי לא יבדיל
דף סו, א גמרא אין צריך להבדיל א"ל רב אחא בריה דרבא לרב אשי אלא מעתה גבי
בור דכתיב (שמות כא) ולא יכסנו ה"נ דאין צריך לכסות הכי השתא התם כיון דכתיב
(שמות כא) בעל הבור ישלם עלויה הוא דרמי לכסויי אבל הכא מכדי כתיב והקריבו חלק
הכתוב בין חטאת העוף לעולת העוף לא יבדיל למה לי ש"מ אין צריך להבדיל: מיצה דם
הגוף: ת"ר עולה אע"פ שמיצה דם הגוף ולא מיצה דם הראש יכול מיצה דם הראש ולא
מיצה דם הגוף ת"ל הוא מאי תלמודא אמר רבינא מסתברא דרוב דמים בגוף שכיחי:

מסכת זבחים פרק ז

דף סו, א משנה חטאת העוף שעשאה למטה כמעשה חטאת לשם חטאת כשירה כמעשה
חטאת לשם עולה כמעשה עולה לשם חטאת כמעשה עולה לשם עולה פסולה עשאה
למעלה כמעשה כולן פסולה עולת העוף שעשאה למעלה כמעשה עולה לשם עולה כשירה
כמעשה עולה לשם חטאת כשירה ובלבד שלא עלתה לבעליה כמעשה חטאת לשם עולה
כמעשה חטאת לשם חטאת פסולה עשאה למטה כמעשה כולן פסולה:
דף סו, ב גמרא דשני במאי אילימא דשני במליקה נימא דלא כר' אלעזר בר' שמעון דאמר
שמעתי שמבדילין בחטאת העוף ולא אוקימנא דלא כר' אלעזר בר' שמעון לא דשני בהזאה
הכי נמי מסתברא מדקתני סיפא עשאה למעלה כמעשה כולן פסולה ואפילו כמעשה חטאת
לשם חטאת דשני במאי אילימא דשני במליקה האמר מר מליקה בכל מקום במזבח כשירה
אלא לאו דשני בהזאה ומדסיפא בהזאה רישא נמי בהזאה מידי איריא הא כדאיתא והא
כדאיתא: עולת העוף כו': דשני במאי אילימא דשני במליקה מדקתני סיפא כולן אין
מטמאין בבית הבליעה ומועלין בהן נימא דלא כרבי יהושע דאי כר' יהושע האמר אין
מועלין ואלא במיצוי אימא סיפא עולת העוף שעשאה למטה כמעשה חטאת לשם חטאת
ר"א אומר מועלין בה ר' יהושע אומר אין מועלין בה דשני במאי אילימא במיצוי אימר

דאמר ר' יהושע דשני במליקה במיצוי מי אמר ואלא במליקה רישא וסיפא במליקה ומציעתא במיצוי אין רישא וסיפא במליקה ומציעתא במיצוי:

דף סו,ב משנה וכולן אין מטמאין בבית הבליעה ומועלים בהן חוץ מחטאת העוף שעשאה למטה כמעשה חטאת לשם חטאת עולת העוף שעשאה למטה כמעשה חטאת לשם חטאת ר"א אומר מועלים בה ר' יהושע אומר אין מועלים בה א"ר אליעזר ומה אם חטאת שאין מועלים בה לשמה כששינה את שמה מועלים בה עולה שמועלים בה לשמה כששינה את שמה אינו דין שימעלו בה א"ל ר' יהושע לא אם אמרת בחטאת ששינה את שמה לשם עולה שכן שינה את שמה לדבר שיש בו מעילה תאמר בעולה ששינה את שמה לשם חטאת שכן שינה את שמה לדבר שאין בו מעילה

דף סז,א משנה אמר לו ר' אליעזר והרי קדשי קדשים ששחטן בדרום ושחטן לשם קדשים קלים יוכיחו שכן שינה את שמה לדבר שאין בו מעילה ומועלין בהן אף אתה אל תתמה על העולה אע"פ ששינה שמה לדבר שאין בו מעילה שימעלו בה אמר לו ר' יהושע לא אם אמרת בקדשי קדשים ששחטן בדרום ושחטן לשם קדשים קלים שכן שינה את שמה לדבר שיש בו איסור והיתר תאמר בעולה ששינה את שמה לדבר שכולו היתר:

דף סז,א גמרא תניא אמר לו ר"א לרבי יהושע אשם ששחטו בצפון לשם שלמים יוכיח ששינה את שמו ומועלין בו ואף אתה אל תתמה על העולה שאע"פ ששינה את שמה שימעלו בה אמר לו רבי יהושע לא אם אמרת באשם שאם שינה את שמו לא שינה את מקומו תאמר בעולה ששינה את שמה ושינה את מקומו אמר לו ר"א אשם ששחטו בדרום לשם שלמים יוכיח ששינה את שמו ושינה את מקומו ומועלין בו אף אתה אל תתמה על העולה שאע"פ ששינה את שמה ושינה את מקומו מועלין בה א"ל ר' יהושע לא אם אמרת באשם ששינה את שמו ושינה את מקומו ולא שינה את מעשיו תאמר בעולה ששינה את שמה ואת מעשיה ושינה את מקומו אמר רבא ונימא ליה אשם ששחטו בדרום לשם שלמים בשינוי בעלים ששינה את שמו ושינה את מקומו ושינה את מעשיו מדלא קאמר ליה הכי שמע מינה נחית רבי אליעזר לטעמיה דרבי יהושע דאמר רב אדא בר אהבה אומר היה רבי יהושע עולת העוף שעשאה למטה כמעשה חטאת לשם חטאת כיון שמלק בה סימן אחד נמשכת ונעשית חטא' העוף אי הכי חטאת העוף נמי שעשאה למעלה כמעשה העולה מכי מליק בה סימן אחד תימשך ותהוי עולת העוף וכ"ת ה"נ והא"ר יוחנן משום רבי בנאה כך היא הצעה של משנה מאי לאו כך היא הצעה ותו לא כך הצעה של כולה משנה רב אשי אמר בשלמא עולת העוף שעשאה למטה כמעשה חטאת לשם חטאת כיון דהא הכשירה בסימן אחד והא הכשירה בשני סימנין ועולת העוף למטה ליתא כיון דמלק בה סימן אחד נמשכת ונעשית חטאת העוף אלא חטאת העוף כיון דאמר מר מליקה בכל מקום כשירה מכי מלק בה סימן אחד איפסלא כי הדר מליק באידך סימן היכי ממשכה והויא עולת העוף גופא אמר רב אדא בר אהבה אומר היה רבי יהושע עולת העוף שעשאה למטה כמעשה חטאת לשם חטאת כיון שמלק בה סימן אחד נמשכת ונעשית חטאת העוף

דף סז,ב גמרא ת"ש חטאת לזו ועולה לזו עשה שתיהן למעלה מחצה כשר ומחצה פסול שתיהן למטה מחצה כשר ומחצה פסול אחת למעלה ואחת למטה שתיהן פסולות שאני אומר חטאת קרבה למעלה ועולה קרבה למטה נהי נמי דעולה קרבה למטה תימשוך ותהוי חטאת העוף אימור דא"ר יהושע בחד גברא בתרי גברי מי אמר ת"ש חטאת ועולה וסתומה ומפורשת עשה כולן למעלה מחצה כשר ומחצה פסול כולן למטה מחצה כשר

ומחצה פסול חציין למעלה וחציין למטה אינה כשירה אלא סתומה ומתחלקת ביניהן ואילו מפורשין לא ואמאי נהי נמי דעולה קרבה למטה תימשוך ותיהוי חטאת העוף וכי תימא הא דלא כר' יהושע ומי מצית אמרת הכי תא שמע האשה שאמרה הרי עלי קן אם אלד זכר ילדה זכר מביאה שתי קינים אחת לנדרה ואחת לחובתה נתנתן לכהן הכהן צריך לעשותן שלש למעלה ואחת למטה לא עשה כן אלא עשה שתיים למעלה וב' למטה ולא נמלך צריכה שתביא עוד פרידה אחת ותקריבנה למעלה ממין א' ומשני מינין תביא שתיים פרשה נדרה [צריכה] להביא עוד ג' פרידין ממין אחד ומב' מינין תביא ד' קבעה נדרה **דף סח, א גמרא** צריכה שתביא עוד חמש פרידין למעלה ממין אחד ומב' מינין תביא שש נתנתן לכהן ואינה יודעת מה נתנה הלך הכהן ועשה ואינו יודע מה עשה צריכה ד' פרידין לנדרה ושתיים לחובתה וחטאת אחת בן עזאי אומר ב' חטאות א"ר יהושע זהו שאמרו כשהוא חי קולו אחד וכשהוא מת קולו ז' אימר דא"ר יהושע לאפוקה מידי מעילה למיסק ליה לחובה מי אמר:

דף סח, א משנה <כל הפסולין שמלקו מליקתן פסולה ואינו מטמא בבית הבליעה> מלק בשמאל או בלילה שחט חולין בפנים וקדשים בחוץ אינן מטמאות בבית הבליעה מלק בסכין מלק חולין בפנים וקדשים בחוץ

דף סח, ב משנה תורין שלא הגיע זמנן ובני יונה שעבר זמנן שיבשה גפה שניסמית עינה ושנקטעה רגלה מטמא בבית הבליעה זה הכלל כל שפסולו בקודש אינו מטמא בבית הבליעה לא היה פסולו בקודש מטמא בבית הבליעה:

דף סח, ב גמרא אמר רב שמאל ולילה אין מטמאין בבית הבליעה זר וסכין מטמאין בבית הבליעה מאי שנא שמאל דאית ליה הכשירה ביוה"כ ולילה אית ליה הכשירה באיברים ופדרים זר נמי אית ליה הכשירה בשחיטה שחיטה לאו עבודה היא ולא והא"ר זירא שחיטת פרה בזר פסולה ומחוי רב עלה אלעזר וחוקה שאני פרה דקדשי בדק הבית היא ולא כל דכן הוא קדשי בדק הבית בעו כהונה קדשי מזבח מיבעיא אמר רב שישא בריה דרב אידי מידי דהוה אמראות נגעים דלאו עבודה היא ובעיא כהונה ונילף מבמה מבמה לא יליף ולא והתניא מנין ליוצא שאם עלה לא ירד שהרי יוצא כשר בבמה תנא (ויקרא ו) אזאת תורת העולה סמיך ליה ורבי יוחנן אמר זר אין מטמא אבית הבליעה סכין מטמא אבית הבליעה תנן כל הפסולין שמלקו מליקתן פסולה בשלמא לר' יוחנן כל לאיתויי זר אלא לרב כל לאיתויי מאי לאו לאיתויי שמאל ולילה שמאל ולילה בהדיא קתני תני והדר מפרש תא שמע זה הכלל כל שהיה פסולו בקודש אינו מטמא בגדים אבית הבליעה בשלמא לרבי יוחנן כל לאיתויי זר אלא לרב לאיתויי מאי

דף סט, א גמרא וליטעמיך שלא היה פסולו בקודש לאיתויי מאי אלא רישא לאיתויי שחיטת קדשים בפנים סיפא לאיתויי מליקת חולין בחוץ תניא כוותיה דרבי יוחנן מלקה זר מלקה פסול הפיגול והנותר והטמא אין מטמאין אבית הבליעה א"ר יצחק שמעתי שתיים אחת קמיצת זר ואחת מליקת זר אחת תרד ואחת לא תרד ולא ידענא אמר חזקיה מסתברא קמיצה תרד מליקה לא תרד מאי שנא מליקה דישנה בבמה קמיצה נמי ישנה בבמה וכי תימא אין מנחה בבמה אין עופות נמי בבמה דאמר רב ששת לדברי האומר יש מנחה בבמה יש עופות בבמה לדברי האומר אין מנחה אין עופות מ"ט זבחים ולא מנחות זבחים ולא עופות אלא אימא אין קידוש בכלי שרת במנחה בבמה: מלק בשמאל או בלילה כו': ת"ר יכול תהא מליקה שהיא לפנים מטמאה בגדים בבית הבליעה תלמוד לומר (ויקרא יז)

נבלה הא נמי נבלה היא אלא ת"ל (ויקרא יז) טריפה מה טריפה שאין מתרת את האיסור אף כל שאין מתרת את האיסור יצא מליקה שהיא לפנים הואיל והיא מתרת את האיסור אין מטמא בגדים בבית הבליעה הביא המולק <ק"ץ חפ"ץ סימן> קדשים בחוץ ומולק חולין בין מבפנים בין מבחוץ הואיל ואין מתירין את האיסור מטמאין בגדים בבית הבליעה תניא אידך יכול תהא שחיתת חולין לפנים וקדשים בין מבפנים ובין מבחוץ מטמאה אבית הבליעה ת"ל נבלה הא נמי נבלה היא אלא ת"ל טריפה מה טריפה שווה בפנים כבחוץ אף כל שוות בפנים כבחוץ יצא שחיתת חולין בפנים וקדשים בין מבפנים בין מבחוץ הואיל ולא שוו בפנים כבחוץ אין מטמאין בגדים בבית הבליעה בשלמא חולין לא שוו בפנים כבחוץ אלא קדשים אידי ואידי פסולין נינהו אמר רבא אם הועילה לו שחיתת חוץ לחייבו כרת לא תועיל לו לטהרה מידי נבילה אשכחן חוץ פנים מנלן הואיל ולא שוו בפנים כבחוץ אי הכי מלק קדשים בחוץ נמי לא דלא שוו בפנים כבחוץ אמר רב שימי בר אשי דנין דבר שלא בהיכשרו מדבר שלא בהיכשרו ואין דנין דבר שלא בהיכשרו מדבר שבהיכשרו ולא והתניא מנין ליוצא שאם עלה לא ירד שהרי יוצא כשר בבמה תנא (ויקרא ו) אזאת תורת העולה ריבה סמיך ליה:

דף סט, א משנה מלק ונמצאת טריפה ר' מאיר אומר אינו מטמא בבית הבליעה
דף סט, ב משנה רבי יהודה אומר מטמא א"ר מאיר ק"ו אם נבלת בהמה שמתמאה במגע ובמשא שחיתתה מטהרת טריפתה מטומאתה נבלת העוף שאינו מטמא במגע ובמשא אינו דין שתהא שחיתתו מטהרת טריפתו מטומאתו מה מצינו בשחיתתו שהיא מכשרתה לאכילה ומטהרת טריפתו מטומאתו אף מליקתו שהיא מכשרתו באכילה תטהר טריפתו מידי טומאתו רבי יוסי אומר דיה כנבלת בהמה שחיתתה מטהרתה ולא מליקתה:
דף סט, ב גמרא ור"מ לא דריש דיו והא דיו דאורייתא הוא דתניא מדין קל וחומר כיצד (במדבר יב) ויאמר ה' אל משה ואביה ירק ירק בפניה וגו' ק"ו לשכינה ארבעה עשר יום אלא דיו לבא מן הדין להיות כנדון א"ר יוסי ברבי אבין ר"מ קרא אשכח וקדרש (ויקרא יא) זאת תורת הבהמה והעוף וכי באיזו תורה שוותה בהמה לעוף ועוף לבהמה בהמה מטמאה במגע ובמשא עוף אינו מטמא במגע ובמשא עוף מטמא בגדים בבית הבליעה בהמה אינה מטמאה בגדים בבית הבליעה אלא לומר לך מה בהמה דבר שמכשירה לאכילה מטהר טריפתה מטומאתה אף עוף דבר שמכשיר באכילה מטהר טריפתו מטומאתו ור' יהודה מ"ט קרא אשכח וקדרש נבלה טריפה אמר רבי יהודה טריפה למה נאמרה אם טריפה חיה הרי נבילה אמורה אם טריפה אינה חיה הרי היא בכלל נבילה אלא להביא טריפה ששחטה שמתמאה אמר ליה רב שיזבי אלא מעתה דכתיב (ויקרא ז) וחלב נבלה וחלב טרפה התם נמי נימא אם טריפה חיה הרי נבילה אמורה אם טריפה אינה חיה הרי היא בכלל נבילה אלא להביא טריפה ששחטה שחלבה טהור מכלל דהיא מטמאה והאמר רב יהודה אמר רב ואמרי לה במתניתא תנא (ויקרא יא) וכי ימות מן הבהמה מקצת בהמה מטמאה מקצת בהמה אינה מטמאה ואיזו זו זו טריפה ששחטה אלא טריפה מיבעי ליה למעוטי טמאה מי שיש במינה טריפה יצתה זו שאין במינה טריפה הכא נמי למעוטי עוף טמא שאין במינו טריפה עוף טמא לר' יהודה מנבילה נפקא ליה דתניא רבי יהודה אומר יכול תהא נבלת עוף טמא מטמאה בגדים בבית הבליעה ת"ל (ויקרא כב) נבלה וטרפה לא יאכל מי שאיסורו משום בל תאכל נבילה יצא זה שאין איסורו משום בל תאכל נבילה אלא משום בל תאכל טמא

דף ע,א גמרא האי נמי תיפוק לי (ויקרא ז) מוחלב נבלה מי שאיסורו משום בל תאכל חלב נבלה יצאתה זו שאין איסורה משום בל תאכל [חלב נבלה] אלא משום טמא אלא האי טריפה מיבעי לאיתויי חיה סלקא דעתך אמינא מי שחלבה אסור ובשרה מותר יצאת זו שחלבה ובשרה מותר קמ"ל א"ל מאי שנא טמאה דאין חלבה חלוק מבשרה חיה נמי אין חלבה חלוק מבשרה ועוד הכתיב (ויקרא ז) ואכל לא תאכלוהו אלא אמר אביי טריפה לגופיה איצטריך שלא תאמר הואיל וטמאה אסורה מחיים וטריפה אסורה מחיים מה טמאה חלבה טמא אף טריפה חלבה טמא אי הכי האי נמי מיבעי שלא תאמר הואיל ועוף טמא אסור באכילה וטריפה אסורה באכילה מה עוף טמא אינו מטמא אף טריפה אינה מטמאה ועוד מי איכא למילף טרפה מטמאה טמאה לא היתה לה שעת הכושר טריפה היתה לה שעת הכושר וכי תימא טריפה מבטן מאי איכא למימר במינה מיהא איכא אלא אמר רבא התורה אמרה יבא איסור נבילה ויחול על איסור חלב יבא איסור טריפה ויחול על איסור חלב וצריכי דאי אשמעינן נבילה משום דמטמא אבל טריפה אימא לא ואי אשמעינן טריפה משום דאיסורה מחיים אבל נבילה אימא לא צריכא ור"מ האי טריפה מאי עביד ליה מיבעי ליה למעוטי שחיטה שהיא לפני רבי יהודה טריפה אחרינא כתיב ורבי מאיר חד למעוטי שחיטה שהיא לפני וחד למעוטי עוף טמא ורבי יהודה מנבלה נפקא ליה ורבי מאיר האי נבלה מאי עביד לה לשיעור אכילה בכזית ותיפוק לי מקרא קמא מדאפקיה רחמנא בלשון אכילה חד לשיעור אכילה בכזית וחד לשיעור אכילה בכדי אכילת פרס ס"ד אמינא הואיל וחידוש הוא יותר מכדי אכילת פרס נמי ליטמא קמ"ל ת"ר (ויקרא ז) וחלב נבלה וחלב טרפה בחלב בהמה טהורה הכתוב מדבר אתה אומר בחלב בהמה טהורה הכתוב מדבר או אינו אלא בחלב בהמה טמאה אמרת טיהר מכלל שחוטה וטיהר מכלל חלב מה כשטיהר מכלל שחוטה בטהורה ולא בטמאה אף כשטיהר מכלל חלב מה כשטיהר מכלל נבילה בטמאה ולא בטמאה אף כשטיהר מכלל חלב בטמאה ולא בטמאה אמרת **דף ע,ב גמרא** כשבא בדרך זו היא בטהורה כשבא בדרך זו היא בטמאה ת"ל טריפה מי שיש במינה טריפה אוציא את הטמאה שאין במינה טריפה ולא אוציא את החיה שיש במינה טריפה ת"ל (ויקרא ז) ואכל לא תאכלוהו מי שחלבה אסור ובשרה מותר יצא חיה שחלבה ובשרה מותר א"ל רב יעקב בר אבא לרבא אלא מעתה נבלת בהמה טהורה הוא דמטמאה נבלת בהמה טמאה לא מטמאה אמר ליה כמה סבי שבישתו בה סיפא אתאן לנבלת עוף טמא אמר רבי יוחנן לא טיהר רבי מאיר אלא בתמימין אבל בבעלי מומין לא ורבי אלעזר אמר אפילו בבעלי מומין איתמר נמי אמר רב ביבי אמר רבי אלעזר מטהר היה רבי מאיר בבעלי מומין ואפילו באוויזין ותרנגולין בעי רבי ירמיה ערף עז מהו אוויזין ותרנגולין טעמא מאי דמינא דעופות נינהו אבל עז לאו מינא דעגלה נינהו או דילמא מינא דבהמה הוא יתיב רב דימי וקאמר לה להא שמעתא אמר ליה אביי מכלל דעגלה ערופה טהורה היא א"ל אין אמרי דבי רבי ינאי כפרה כתיב בה כקדשים מתיב רב נתן אבוה דרב הונא <בר נתן> ואכל לא תאכלוהו אין לי אלא חלב שאסור באכילה ומותר בהנאה חלב של שור הנסקל ועגלה ערופה מנין ת"ל (ויקרא ג) כל חלב ואי ס"ד עגלה ערופה טהורה היא היא טהורה וחלבה טמא היכא דערף מיערף לא איצטריכא ליה כי איצטריכא היכא דשחטה מישחט ותיהני ליה שחיטה לטהרה מידי נבלה לא צריכא שמתה מכלל דמחיים אסורה אין אמר רבי ינאי גבול שמעתי ושכחתי ונסבין חברייא למימר ירידתה לנחל איתן

מסכת זבחים פרק ח

דף ע"ב משנה כל הזבחים שנתערבו בחטאות המתות או בשור הנסקל אפילו אחת בריבוא ימותו כולן נתערבו בשור שנעבדה בו עבירה או
דף ע"א, א משנה שהמית את האדם ע"פ עד א' או ע"פ הבעלי' ברובע ונרבע במוקצה ונעבד באתנן ומחיר

דף ע"א, ב משנה בכלאים ובטריפה ביוצא דופן ירעו עד שיסתאבו וימכרו ויביא בדמי היפה שבהן מאותו המין נתערבו בחולין תמימים ימכרו החולין לצורכי אותו המין קדשים בקדשים מין במינו [זה יקרב לשם מי שהוא וזה] יקרב לשם מי שהוא קדשים בקדשים מין בשאינו מינו ירעו עד שיסתאבו <וימכרו> ויביא בדמי יפה שבהן ממין זה ובדמי היפה שבהן ממין זה ויפסיד המותר מביתו נתערבו בככור ובמעשר ירעו עד שיסתאבו ויאכלו בככור וכמעשר הכל יכולין להתערב חוץ מן החטאת והאשם:

דף ע"א, ב גמרא מאי אפי' ה"ק כל הזבחים שנתערבו בהן חטאות המתות או שור הנסקל אפילו אחד בריבוא ימותו כולן תנינא חדא זימנא כל האסורין לגבי מזבח אוסרין בכל שהן הרובע והנרבע אמר רב אשי אמריתה לשמעתי קמיה דרב שימי ואצריכן דאי מהתם הוה אמינא הני מילי לגבוה אבל להדיוט אימא לא ואי מהכא ה"א הני הוא דאיסורי הנאה נינהו אבל הני אימא לא צריכי דלאו איסורי הנאה נינהו הא תנא ליה מי קתני <בכמה כל שהן התם קתני> וניתני הא ולא בעי הא תקנתא איצטריכא ליה דהדיוט נמי תנא ליה ואלו אסורין ואוסרין בכל שהן יין נסך <ועבודת כוכבים> {ועבודה זרה}

דף ע"ב, א גמרא צריכי דאי מהתם הוה אמינא להדיוט אבל לגבוה אימא לא נפסדינהו לכולהו ואי מהכא הוה אמינא הני מילי קדשים דמאיס אבל חולין דלא מאיס אימא איסורי הנאה ליבטלי ברובא צריכא וניבטלו ברובא וכי תימא חשיבי ולא בטלי הניחא למאן דאמר כל שדרכו לימנות שנינו אלא למאן דאמר את שדרכו לימנות שנינו מאי איכא למימר דתנן מי שהיו לו חבילי תילתן של כלאי הכרם

דף ע"ב, ב גמרא ידלקו נתערבו באחרים <ואחרים באחרים> כולן ידלקו דברי רבי מאיר וחכמים אומרים יעלו באחד ומאתים שהיה רבי מאיר אומר כל שדרכו למנות מקדש וחכמים אומרים אינו מקדש אלא ששה דברים בלבד רבי עקיבא אומר שבעה ואלו הן אגוזי פרך ורימוני באדן וחביות סתומות וחילפי תרדין וקילחי כרוב ודלעת יונית ר' עקיבא מוסיף אף ככרות של בעל הבית הראוי לערלה ערלה הראוי לכלאי הכרם כל אי הכרם ואיתמר עלה רבי יוחנן אמר את שדרכו למנות שנינו רשב"ל אומר כל שדרכו למנות שנינו הניחא לריש לקיש אלא לרבי יוחנן מאי איכא למימר אמר רב פפא האי תנא תנא דליטרא קציעות הוא דאמר

דף ע"ג, א גמרא כל דבר שיש בו מנין אפילו בדרבנן לא בטיל וכל שכן בדאורייתא דתניא ליטרא קציעות שדרסה על פי עיגול ואינו יודע באיזו עיגול דרסה על פי חבית ואינו יודע באיזו חבית דרסה על פי כוורת ואינו יודע באיזו כוורת דרסה ר"מ אומר ר"א אומר רואין

את העליונות כאילו הן פרודות והתחתונות מעלות את העליונות ר' יהושע אומר אם יש מאה פומין יעלו ואם לאו הפומין אסורין והשולים מותרין רבי יהודה אומר ר"א אומר אם יש שם ק' פומין יעלו ואם לאו הפומין אסורין וכו' רבי יהושע אומר אפילו יש שם שלשה מאות פומין לא יעלו דרסה בעיגול ואינו יודע באיזה מקום בעיגול דרסה או לצפונה או לדרומה דברי הכל יעלו רב אשי אמר אפי' תימא רבנן בעלי חיים חשיבי ולא בטלי ונמשוך ונקרב חד מינייהו ונימא כל דפריש מרובא פריש נמשוך הוה לה קבוע **דף עג, ב גמרא** וכל קבוע כמחצה על מחצה דמי אלא ניכבשינהו דניידי ונימא כל דפריש מרובא פריש אמר רבא <השתא דאמור רבנן לא ניקרב> גזירה שמא יבאו י' כהנים בבת אחת ויקרבו א"ל ההוא מרבנן לרבא אלא מעתה מגיסא אסירא משום שמא יבאו י' כהנים בבת אחת ויקחו בעשרה כהנים בבת אחת מי אפשר אלא אמר רבא משום קבוע אמר רבא השתא דאמרי רבנן לא נקריב אי נקריב לא מרצי איתיביה רב הונא בר יהודה לרבא חטאת שנתערבה בעולה ועולה שנתערבה בחטאת אפי' אחת בריבוא ימותו כולן במה דברים אמורים בכהן נמלך אבל בכהן שאין נמלך עשאן למעלה מחצה כשר ומחצה פסול למטה מחצה כשר ומחצה פסול אחת למטה ואחת למעלה שניהן פסולות שאני אומר חטאת קריבה למעלה ועולה קריבה למטה אלא הא כמאן דאמר בעלי חיים נדחין הא כמאן דאמר בעלי חיים אינן נידחין הרי שחוטין דלכולי עלמא נידחין **דף עד, א גמרא** ותנן ר"א אומר אם קרב הראש של אחד מהן יקרבו כל הראשים הוא דאמר כחנן המצרי דתניא חנן המצרי אומר אפילו דם בכוס מביא חבירו ומזווג לו אמר ר"נ אמר רבה בר אבובא אמר רב טבעת של <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} שנתערבה במאה טבעות ונפלה אחת מהם לים הגדול הותרו כולן דאמרינן הך דנפל היינו דאיסורא איתיביה רבא לרב נחמן אפילו אחת בריבוא ימותו כולן אמאי נימא דמית איסורא מית א"ל רב דאמר כר' אליעזר דתנן רבי אליעזר אומר אם קרב הראש של אחד מהן יקרבו כל הראשים כולן והא אמר ר"א לא התיר רבי אליעזר אלא שנים שנים אבל אחד אחד לא א"ל אנא תרתי קאמינא אמר רב טבעת של <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} שנתערבה במאה טבעות ופרשו ארבעים למקום אחד וששים למקום אחר פרשה אחת מארבעים אינה אוסרת אחת מששים אוסרת מאי שנא אחת מארבעים דלא דאמרינן איסורא ברובא איתיה אחת מששים נמי אמרינן איסורא ברובא איתיה אלא אם פרשו ארבעים כולן למקום אחד אין אוסרות ששים למקום אחד אוסרות כי אמריתיה קמיה דשמואל א"ל הנח <לעבודת כוכבים> {לעבודה זרה} שספיקה וספק ספיקה אסורה עד סוף העולם מיתבי ספק <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} אסורה וספק ספיקה מותרת כיצד כוס של <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} שנפל לאוצר מלא כוסות כולן אסורין פירש אחד מהן לריבוא ומריבוא לריבוא מותרין תנאי היא דתניא ר' יהודה אומר רימוני באדן אסורין בכל שהוא כיצד נפל אחד מהן לתוך ריבוא ומריבוא לריבוא אסורין ר"ש בן יהודה אומר משום ר"ש לריבוא אסורין ומריבוא לשלשה ומשלשה למקום אחר מותר שמואל דאמר כמאן אי כרבי יהודה אפילו בשאר איסורים אסור אי כר"ש אפילו <בעבודת כוכבים> {בעבודה זרה} נמי שרי וכי תימא שאני ליה לר"ש בין <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} לשאר איסורים אלא הא דתניא ספק <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} אסורה וספק ספיקה מותרת מני לא רבי יהודה ולא ר' שמעון לעולם רבי שמעון ושמואל סבר לה כר' יהודה בחדא ופליג עליה בחדא אמר מר מריבוא לשלשה ומשלשה למקום אחר מותר

דף עז, ב גמרא מ"ש שלשה דאיכא רובא שנים נמי איכא רובא מאי ג' דקתני תרתי והוא ואיבעית אימא סבר לה כר' אליעזר אמר ר"ל חבית של תרומה שנתערבה במאה חביות ונפלה אחת מהן לים המלח הותרו כולן דאמרינן הך דנפל דאיסורא נפל ואיצטריך דר"נ ואיצטריך דר"ל דאי מדר"נ הוה אמינא ה"מ <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} דאין לה מתירין אבל תרומה דיש לה מתירין לא ואי מדר"ל ה"א חבית דמינכרא נפילתה אבל טבעת דלא מינכרא נפילתה לא צריכי אמר רבה לא התיר ר"ל אלא חבית דמינכרא נפילתה אבל תאינה לא ורב יוסף אמר אפילו תאינה כנפילתה כך עלייתה א"ר אלעזר חבית של תרומה שנפלה בק' חביות פותח אחד מהן ונוטל הימנה כדי דימועה ושותה יתיב רב דימי וקאמר לה להא שמעתא א"ל ר"נ גמע ושתי קא חזינא הכא אלא אימא נפתחה אחת מהן נוטל הימנה כדי דימוע ושותה א"ר אושעיא חבית של תרומה שנתערבה במאה וחמשים חביות ונפתחו מאה מהן נוטל הימנה כדי דימועה ושותה ושאר אסורין עד שיפתחו לא אמרינן איסורא ברובא איתיה: הרובע והנרבע כו': בשלמא כולהו לא ידיע אלא האי טריפה היכי דמי אי ידיע ליה ליתי ולישקליה אי לא ידיע ליה מנא ידע דאיערב אמרי דבי רבי ינאי הכא במאי עסקינן כגון דאיערב נקובת הקוץ בדרוסת הזאב ריש לקיש אמר [כגון] דאיערב בנפולה נפולה נמי ליבדקה קסבר עמדה צריכה מעת לעת הלכה צריכה בדיקה רבי ירמיה אמר כגון דאיעריב בולד טריפה ור' אליעזר היא דאמר ולד טריפה לא יקרב לגבי מזבח כולהו כרבי ינאי לא אמרי בין נקובת הקוץ לדרוסת הזאב מידע ידיע האי משיך והאי עגיל כריש לקיש לא אמרי קסברי עמדה אינה צריכה מעת לעת הלכה אינה צריכה בדיקה כר' ירמיה לא אמרי כרבי אליעזר לא מוקמי: קדשים בקדשים מין במינו כו': והא בעי סמיכה אמר רב יוסף בקרבן נשים אבל בקרבן אנשים לא

דף עה, א גמרא איתביה אביי קרבן יחיד שנתערב בקרבן יחיד וקרבן ציבור שנתערב בקרבן ציבור וקרבן יחיד וקרבן ציבור שנתערבו זה בזה נותן ד' מתנות מכל אחד ואחד ואם נתן מתנה מכל אחד יצא ואם נתן ארבע מכולן יצא במה דברים אמורים שנתערבו חייך אבל נתערבו שחוטין נותן ארבע מתנות מכולן ואם נתן מתנה אחת מכולן יצא רבי אומר רואין את המתנה אם יש בה כדי לזה וכדי לזה כשרה ואם לאו פסולה קתני יחיד דומיא דציבור מה ציבור גברי אף יחיד גברי אמר רבא ותסברא הא מתרצתא היא דקתני במה דברים אמורים כשנתערבו חייך אבל נתערבו שחוטין לא מה לי חיים מה לי שחוטין אלא הכי קאמר בד"א שנתערבו שחוטין כעין חיים בכוסות אבל בבולל נותן ד' מתנות לכולן ואם נתן מתנה אחת לכולן יצא רבי אומר רואין את המתנה אם יש בה כדי לזה וכדי לזה כשרה ואם לאו פסולה ומי אית ליה לרבי האי סברא והא תניא אמר רבי לדברי ר"א

דף עה, ב גמרא הזאה כל שהוא מטהרת הזאה אינה צריכה שיעור הזאה מחצה כשר ומחצה פסול לדבריו דר"א קאמר ואיבעית אימא הזאה לחוד ונתינה לחוד: נתערבו בבכור ומעשר כו': אמר רמי בר חמא בכור לב"ש אין מאכילין לנדות תמורתו מהו בכור אינו נפדה תמורתו מהו בכור אינו נשקל בליטרא תמורתו מהו אמר רבא תניא בכור ומעשר משהומומו עושין תמורה ותמורתן כיוצא בהן בעי רמי בר חמא התפיס בכור לבדק הבית מהו שישקול בליטרא רווחא דהקדש עדיף או דלמא זילותא דבכור עדיף א"ר יוסי בר זבידא ת"ש נתערבו בבכור ובמעשר ירעו עד שיסתאבו ויאכלו כבכור וכמעשר לאו למימרא דאינו נשקל בליטרא רב הונא ורבי חזקיה תלמידי דרבי ירמיה אמרי מי דמי התם

שתי קדושות ושני גופין הכא שתי קדושות וגוף אחד מתקיף לה רבי יוסי בר אבין מה אילו אמר הפדו לי בכור שהתפיסו לבדק הבית כלום שומעין לו הפדו רחמנא אמר לא תפדה אלא א"ר אמי כלום הקנה זה אלא מה שקנו לו: הכל יכולין להתערב כו': מ"ש חטאת ואשם דהאי זכר והאי נקבה חטאת ועולה נמי איכא שעיר נשיא האי שיער והאי צמר פסח ואשם נמי לא מיערב האי בן שנה והאי בן שתי שנים איכא אשם נזיר ואשם מצורע ואיבעית אימא איכא בן שנה דמיחזי כבן שתי שנים ואיכא בן שתיים דמיחזי כבן שנה:

דף עה,ב משנה אשם שנתערב בשלמים רבי שמעון אומר שניהם ישחטו בצפון ויאכלו כחמור שבהן אמרו לו אין מביאין קדשים לבית הפסול נתערבו חתיכות בחתיכות קדשי קדשים בקדשים קלים הנאכלין ליום אחד בנאכלין לשני ימים ולילה יאכלו כחמור שבהן: **דף עה,ב גמרא** תני תנא קמיה דרב שביעית אין לוקחין בדמיה תרומה מפני שממעטין באכילתה אמרו רבנן קמיה דרבא הא דלא כר"ש דאי כר"ש האמר מביאין קדשים לבית הפסול אמר להו אפילו תימרו ר"ש הני מילי דאי עבד לכתחילה לא ולכתחילה לא איתיביה אביי

דף עו,א גמרא וכולן רשאין כהנים לשנות באכילתן לאכלן צלויין שלוקין ומבושלין ולתת לתוכן תבלי חולין ותבלי תרומה דברי ר' ישמעאל אמר ליה הנח לתרומת תבלין דרבנן איתיביה אין לוקחין תרומה בכסף מעשר מפני שממעט באכילתה ור' שמעון מתיר אישתיק ליה כי אתא לקמיה דרב יוסף אמר ליה אמאי לא תותביה מהא אין מבשלין ירק של שביעית בשמן של תרומה שלא יביאו קדשים לבית הפסול ור' שמעון מתיר א"ל אביי ולא מי אותביתיה מהא דתבלין ואמר לי הנח לתרומת תבלין דרבנן הכא נמי <תרומה> תרומת ירק דרבנן אי הכי איפכא מיבעיא ליה למיתני ירק של תרומה בשמן של שביעית ולא מי אותביתיה ממתני' דמתיר רבי שמעון ואמר לי דאיערב הכא נמי דאיערב אי דאיערב מאי טעמייהו דרבנן מידי דהוה אאשם ושלמים מי דמי התם אית ליה תקנתא ברעייה הא לית ליה תקנתא ברעייה הא לא דמי אלא לחתיכה שבחתיכות דכיון דלית תקנתא דאוכל כחמור שבהן מתקיף לה רבינא מי דמי חתיכה שבחתיכות לית לה תקנתא כלל האי אית ליה תקנתא בסחיטה ורב יוסף היכי נסחוט נסחוט טובא קא מפסיד בשביעית נסחוט פורתא סוף סוף איערובי מיערב איתיביה רבי שמעון אומר למחרת מביא אשמו ולוגו עמו ואומר אם של מצורע הרי זה אשמו וזה לוגו

דף עו,ב גמרא ואם לאו אשם זה של שלמי נדבה ואותו אשם טעון שחיטה בצפון ומתן בהונות וסמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק ונאכל ליום ולילה תקוני גברא שאני התינח אשם לוג מאי איכא למימר דאמר לוג זה יהא נדבה ודילמא לאו מצורע הוא ובעי מקמץ דמקמיץ ודילמא מצורע הוא ובעי מתן שבע דיהיב והא חסר ליה דמייתי פורתא ומלי ליה דתנן חסר הלוג עד שלא יצק ימלאנו והא בעי הקטרה דאקטר ליה אימת אי בתר מתנות שבע הוו להו שיריים שחסרו בין קמיצה להקטרה ואין מקטירין את הקומץ עליהן אי קודם מתנות שבע כל שממנו לאישים הרי הוא בבל תקטירו אמר רב יהודה בריה דר"ש בן פזי דמסיק להו לשם עצים דתניא רבי אליעזר אומר (ויקרא ב) לריח ניחוח אי אתה מעלה אבל אתה מעלה

דף עז,א גמרא לשם עצים והא איכא שיריים דבעי מילינהו ואיכא הך פורתא דלא קמיץ עילויה דפריק ליה דפריק ליה היכא אי גוואי קא מעייל חולין לעזרה אי אבראי איפסיל

ליה ביוצא לעולם גוואי וחולין ממילא הויין והא אמר רבי שמעון אין מתנדבין שמן תקוני גברא שאני יתיב רב רחומי קמיה דרבינא ויתיב וקאמר משמיה דרב הונא בר תחליפא ונימא אשם זה יהא אשם תלוי ש"מ מאן תנא דפליג עליה דר' אליעזר רבי שמעון הוא דאמר אין מתנדבין אשם תלוי אמר ליה תורה תורה אימרי בדיכרי מיחלפי לך :
דף עז,א משנה איברי חטאת שנתערבו באיברי עולה ר' אליעזר אומר יתן למעלה ורואה אני את בשר החטאת מלמעלה כאילו הן עצים וחכמים אומרים תעובר צורתן ויצאו לבית השריפה:

דף עז,א גמרא מ"ט דרבי אליעזר אמר קרא (ויקרא ב) ואל המזבח לא יעלו לריח ניחוח לריח ניחוח אי אתה מעלה אבל אתה מעלה לשם עצים ורבנן מיעט רחמנא אותם הוא דאי אתה מעלה אבל אתה מעלה לשם עצים אבל מידי אחרנא לא ורבי אליעזר אותם הוא דרבאי לך כבש כמזבח אבל מידי אחרני לא ורבנן תרתי שמע מינה מתניתין דלא כי האי תנא דתניא אמר רבי יהודה לא נחלקו רבי אליעזר וחכמים על איברי חטאת שנתערבו באיברי עולה שיקרבו ברובע ונרבע שלא יקרבו על מה נחלקו על איברי עולה תמימה שנתערבו באיברי בעלת מום שרבי אליעזר אומר יקרבו ורואה אני למעלה כאילו הן עצים וחכמים אומרים לא יקרבו ורבי אליעזר מאי שנא רובע ונרבע דלא חזו בעלת מום נמי לא חזי

דף עז,ב גמרא אמר רב הונא בדוקין שבעין ואליא דר' עקיבא דאמר אם עלו לא ירדו אימר דאמר ר' עקיבא דאי עבד לכתחלה מי אמר אמר רב פפא הכא במאי עסקינן כגון שעלו על גבי כבש אי הכי אפי' בעינייהו אלא טעמיה דר' אליעזר מיעט רחמנא מום במ הוא דלא ירצו הא ע"י תערובת ירצו ורבנן מום במ הוא דלא ירצו הא עבר מום ירצו ור' אליעזר מבם בהם ורבנן במ בהם לא דרשי אי הכי רואה הא רחמנא אכשריה לדבריהם קאמר להו לדידי רחמנא אכשריה לדידכו אודו לי מיהא בשר בעלת מום כעצים דמי מידי דהוה אבשר חטאת ורבנן הכא מאיסי התם לא מאיסי:

דף עז,ב משנה אברין באברין בעלי מומין ר"א אומר אם קרב ראש אחד מהן יקרבו כל הראשין כרעים של אחד מהן יקרבו כל הכרעים וחכ"א אפי' קרבו כלם חוץ מאחד מהן יצא לבית השריפה:

דף עז,ב גמרא אמר ר"א לא הכשיר ר"א אלא שנים שנים אבל אחד אחד לא מתיב ר' ירמיה וחכ"א אפי' קרבו כולן חוץ מאחד מהן יצא לבית השריפה אמר לו ר' ירמיה בר תחליפא אסברה לך מאי אחד זוג אחד:

דף עז,ב משנה דם שנתערב במים אם יש בו מראית דם כשר נתערב ביין רואין אותו כאילו הוא מים נתערב בדם בהמה או בדם החזיה רואין אותו כאילו הוא מים
דף עז,א משנה רבי יהודה אומר אין דם מבטל דם נתערב בדם פסולין ישפך לאמה בדם התמצית ישפך לאמה רבי אליעזר מכשיר אם לא נמלך ונתן כשר:

דף עז,א גמרא א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן ל"ש אלא שנפלו מים לתוך דם אבל נפל דם לתוך מים ראשון ראשון בטל אמר רב פפא ולענין כיסוי אינו כן לפי שאין דחוי במצות: אמר ר"ל הפיגול והנותר והטמא שבללן זה בזה ואכלן פטור א"א שלא ירבה מין על חבירו ויבטלנו שמע מינה תלת ש"מ איסורין מבטלין זה את זה וש"מ נותן טעם ברוב לאו דאורייתא וש"מ התראת ספק לא שמה התראה מתיב רבא עשה עיסה מן חיטין ומן

אורז אם יש בה טעם דגן חייבת בחלה ואע"ג דרובא אורז מדרבנן אי הכי אימא סיפא
אדם יוצא בה ידי חובתו בפסח

דף עה,ב גמרא אלא מין בשאינו מינו בטעמא מין במינו ברובא ונשער מין במינו כמין
בשאינו מינו דתנן נתערב ביינן רואין אותו כאילו הוא מים מאי לאו רואין אותו ליינן כאילו
הוא מים לא רואין אותו לדם כאילו הוא מים אי הכי בטל מיבעי ליה ועוד תניא ר' יהודה
אומר רואין אותו כאילו הוא יין אדום אם דיהה מראהו כשר ואם לאו פסול תנאי היא
דתניא דלי שיש בו יין לבן או חלב והטבילו הולכין אחר הרוב ר' יהודה אומר רואין אותו
כאילו הוא יין אדום אם דיהה מראהו כשר ואם לאו פסול ורמינהי דלי שהוא מלא רוקין
והטבילו כאילו לא טבל מי רגלים רואין אותו כאילו הן מים מלא מי חטאת עד שירבו
המים על מי חטאת מאן שמעת ליה דאית ליה רבי יהודה וקתני דסגי ליה ברובא
אמר אביי לא קשיא

דף עט,א גמרא הא ידידה הא דרביה דתניא רבי יהודה אומר משום רבן גמליאל אין דם
מבטל דם אין רוק מבטל רוק ואין מי רגלים מבטלין מי רגלים רבא אמר בדלי שתוכו
טהור וגבו טמא עסקינן דמדינא סגי להו בכל דהו ורבנן הוא דגזרו בהו דילמא חייס
עלייהו ולא מבטיל ליה וכיון דאיכא ריבויא לא צריך אמר רבא אמור רבנן בטעמא ואמור
רבנן ברובא ואמור רבנן בחזותא מין בשאינו מינו בטעמא מין במינו ברובא היכא דאיכא
חזותא במראה ופליגא דרבי אלעזר דאמר רבי אלעזר כשם שאין מצות מבטלות זו את זו
כך אין איסורין מבטלין זו את זו מאן שמעת ליה דאמר אין מצות מבטלות זו את זו הלל
היא דתניא אמרו עליו על הלל הזקן שהיה כורכן בבת אחת ואוכלן משום שנאמר (במדבר
ט) על מצות ומרורים יאכלוהו

דף עט,ב גמרא תנו רבנן חרסן של זב וזבה פעם ראשון ושני טמא שלישי טהור במה
דברים אמורים שנתן לתוכו מים אבל לא נתן לתוכו מים אפילו עשירי טמא רבי אליעזר
בן יעקב אומר שלישי אע"פ שלא נתן לתוכו מים טהור מאן שמעת ליה דאמר מין במינו
לא בטיל רבי יהודה ורמינהו פשתן שטוואתו נדה מסיטו טהור ואם היה לח מסיטו טמא
משום משקה פיה רבי יהודה אומר אף הרוטבו במים טמא משום משקה פיה ואפילו טובא
אמר רב פפא שאני רוק דקריר: נתערב בדם הפסולין ישפך לאמה: במאי קמיפלגי אמר
רב זביד בגוזרין גזירה במקדש קא מיפלגי דמר סבר גוזרין ומר סבר לא גוזרין רב פפא
אמר דכולי עלמא גוזרין והכא בדם התמצית מצוי לרבות על דם הנפש קא מיפלגי מר
סבר שכיח ומר סבר לא שכיח בשלמא לרב פפא היינו דקתני נתערב בדם הפסולין ישפך
לאמה <או> בדם התמצית ישפך לאמה אלא לרב זביד ליערבינהו וליתנינהו קשיא:

דף עט,ב משנה דם תמימים בדם בעלי מומין ישפך לאמה כוס בכוסות רבי אליעזר
אומר אם קרב כוס אחד יקרבו כל הכוסות וחכמים אומרים אפילו קרבו כולן חוץ מאחד
מהן ישפך לאמה הניתנין למטה שנתערבו בניתנין למעלה רבי אליעזר אומר יתן למעלה
ורואה אני את התחתונים מלמעלן כאילו הם מים ויחזור ויתן למטה וחכמים אומרים ישפך
לאמה ואם לא נמלך ונתן כשר

דף פ,א משנה הניתנין במתנה אחת שנתערבו בניתנין במתנה אחת ינתנו במתנה אחת
<מהן> מתן ארבע במתן ארבע ינתנו במתן ארבע מתן ארבע במתנה אחת ר"א אומר
ינתנו במתן ארבע ר' יהושע אומר ינתנו במתנה אחת אמר לו רבי אליעזר הרי הוא עובר
על כל תגרע אמר ליה רבי יהושע הרי הוא עובר על כל תוסיף א"ל רבי אליעזר לא נאמר

בל תוסיף אלא כשהוא בעצמו א"ל ר' יהושע לא נאמר בל תגרע אלא כשהוא בעצמו ועוד
א"ר יהושע כשנתת עברת על בל תוסיף ועשית מעשה בידך כשלא נתת עברת על בל
תגרע ולא עשית מעשה בידך:

דף פ,א גמרא א"ר אלעזר לא הכשיר ר"א אלא שנים שנים אבל אחד אחד לא מתיב רב
דימי וחכמים אומרים אפילו קרבו כולן חוץ מאחד מהן ישפך לאמה אמר ליה רבי יעקב
לרבי ירמיה בר תחליפא אסברא לך מאי אחד זוג אחד וצריכא דאי איתמר בהא בהא
קא"ר אליעזר משום דאיתעביד ביה כפרתו אבל בהא אימא מודי להו לרבנן ואי איתמר
בהא בהא קאמרי רבנן אבל בהא אימא מודו לרבי אליעזר צריכא תנן התם צלוחית שנפלו
לתוכה מים כל שהו ר"א אומר יזה שתי הזאות וחכמים פוסלין בשלמא רבנן סברי יש
בילה והזאה צריכה שיעור ואין מצטרפין להזאות אלא רבי אליעזר מאי קסבר אי קסבר
אין בילה כי מזה שתי הזאות מאי הוי דילמא תרוייהו מיא קא מזי אלא קא סבר יש בילה
אי קסבר אין הזאה צריכה שיעור למה לי שתי הזאות אלא קסבר הזאה צריכה שיעור ואי
קסבר אין מצטרפין להזאות כי מזה שתי הזאות מאי הוי ואי נמי מצטרפין להזאות מי יימר
דמלא ליה שיעורא אמר ריש לקיש לעולם יש בילה והזאה צריכה שיעור והכא במאי
עסקינן כגון שנתערבו אחת באחת רבא אמר לעולם יש בילה והזאה אין צריכה שיעור
וקנסא דקנסו רבנן כי היכי דלא משתרש ליה רב אשי אמר אין בילה יזה שתי הזאות
מיתבי רבי אומר לדברי ר"א הזאה כל שהוא מטהרת הזאה אין צריכה שיעור הזאה
מחצה כשר ומחצה פסול

דף פ,ב גמרא ועוד תניא בהדיא הניתנין למעלה שנתערבו בניתנין למטה רבי אליעזר
אומר יתן למעלה והתחתונים עלו לו ואי אמרת אין בילה אמאי עלו לו דילמא קיהיב
עליונים למטה והתחתונים למעלה הכא במאי עסקינן כגון דאיכא רובא עליונים וקא יהיב
למעלה שיעור תחתונים ועוד הא תחתונים עלו לו קתני לשם שירים ת"ש נתן למטה ולא
נמלך ר"א אומר יחזור ויתן למעלה והתחתונים עלו לו הכא נמי ברובא עליונים וקא יהיב
למעלה שיעור תחתונים ועוד והא תחתונים עלו לו קתני לשם שירים ת"ש נתן למעלה
ולא נמלך [אלו ואלו מודים שיחזור] ויתן למטה ואלו ואלו עלו לו הכא נמי ברובא
עליונים וקא יהיב למעלה שיעור תחתונים ועוד [והא אלו ואלו עלו לו קתני] מי קתני אלו
ואלו מודים אלו ואלו עלו לו קתני סיפא אתאן לרבנן דאמרי יש בילה תא שמע הניתנין
במתנה אחת שנתערבו בניתנין במתנה אחת ינתנו במתנה אחת ואי אמרת אין בילה אמאי
ינתנו במתנה אחת דילמא מהאי קיהיב ומהאי לא קיהיב כגון שנתערבו אחת באחת מתן
ארבע במתן ארבע הכא נמי שנתערבו ארבע בארבע מתן ארבע במתנה אחת
דף פ,א גמרא וכי תימא ה"נ בנתערב באחת אי הכי אמר לו רבי יהושע הרי הוא עובר
על בל תוסיף הכא בל תוסיף מהיכא אלא אמר רבא בבלול לא פליגי כי פליגי בכוסות
לר"א אית ליה רואין לרבנן לית להו רואין ובבלול לא פליגי והתניא א"ר יהודה לא
נחלקו ר"א וחכמים על דם חטאת שנתערב בדם עולה שיקרב ברובע ונרבע שלא יקרב
על מה נחלקו על דם תמימה שנתערב בדם בעלת מום שר"א אומר יקרב בין בבלול בין
בכוסות וחכ"א לא יקרב רבי יהודה אליבא דר"א מתני בין בבלול בין בכוסות ורבנן
בכוסות פליגי אמר אביי לא שנו אלא תחלת חטאת ועולה אבל סוף חטאת [ועולה] דברי
הכל מקום עולה מקום שיריים א"ל רב יוסף הכי אמר רב יהודה שירים צריכין איצטבא
וכן אמר ר"ש לא שנו אלא תחלת חטאת ועולה אבל סוף חטאת ועולה דברי הכל מקום

עולה מקום שירים א"ר יוחנן ואיתימא רבי אלעזר עדיין היא מחלוקת מתיב רב הונא בר יהודה קדש הם שאם נתערב בדם קדשים אחרים יקרבו מאי לאו סוף עולה ובכור וש"מ מקום עולה מקום שירים לא תחילת עולה ובכור ומאי קא משמע לן דאין עולין מבטלים זה את זה האי (ויקרא טז) מולקח מדם הפר ומדם השעיר נפקא תנאי היא איכא דנפקא ליה מהכא ואיכא דנפקא ליה מהכא מתיב רבא (ויקרא א) והקריבו בני אהרן את הדם וזרקו את הדם מה

דף פא,ב גמרא ת"ל דם דם שיכול אין לי אלא אלו שנתערבו בתמורתה שאף מחיים תקרב מנין לרבות תודה ושלמים מרבה אני תודה ושלמים שבאין בנדר ונדבה כמותה מנין לרבות את האשם מרבה אני את האשם שטעון מתן ד' כמותו בכור ומעשר ופסח מנין ת"ל דם דם מאי לאו סוף עולה ובכור ושמע מינה מקום עולה מקום שירים לא תחילת עולה ובכור ומאי קמ"ל דאין עולין מבטלין זה את זה מולקח מדם הפר ומדם השעיר נפקא תנאי היא איכא דנפקא ליה מהכא ואיכא דנפקא ליה מהכא והני תנאי מולקח מדם הפר ומדם השעיר לא ילפי קסברי אין מערבין לקרנות מדם דם לא יליף דם דם לא משמע להו אלא מקודש הם מאי טעמא לא ילפי קסברי קודש הם הם קריבין ואין תמורתן קריבה ואידך נפקא ליה (ויקרא כז) מאם שור אם שה לה' הוא הוא קרב ואין תמורתו קריבה ת"ש נתן למעלה ולא נמלך אלו ואלו מודים שיחזור ויתן למטה אלו ואלו עולין לו מאי לאו דאיערוב חטאת ועולה וכיון דיהיב ליה למעלה הווי להו שירים וקתני אלו ואלו מודים שיחזור ויתן למטה ושמע מינה מקום עולה מקום שירים כי אתא רב יצחק בר יוסף אמר אמרי במערבא הכא במאי עסקינן כגון דאיערב חטאת החיצונה בשירים א"ל אביי ונימא מר כגון דאיערב בשירים דלמא הא קמ"ל אפילו למ"ד שירים מעכבין חסרו אין מעכבין א"ל רבא תוספאה לרבינא הא אוקימנא ההיא ברובא עליונים וקא יהיב למעלה שיעור תחתונים ועוד [א"ל] ה"מ למאן דאמרו מעיקרא אין בילה מסקנא בכוסות פליגי:

דף פא,ב משנה הניתנין בפנים שנתערבו בניתנין בחוץ ישפכו לאמה נתן בחוץ וחזר ונתן בפנים כשר בפנים וחזר ונתן בחוץ רבי עקיבא פוסל וחכמים מכשירים שר"ע אומר כל דמים שנכנסו לכפר בהיכל פסולין וחכמים אומרים חטאת בלבד רבי אליעזר אומר אף האשם שנאמר (ויקרא ו) כחטאת כאשם:

דף פא,ב גמרא וניפלוג נמי ר"א בהא היכי ליעביד ניתיב בחוץ והדר ניתיב לפנים כשם שמצוה להקדים עליונים לתחתונים כך מצוה להקדים פנים לחוץ

דף פב,א גמרא וניתיב לפנים והדר ניתיב לחוץ כיון דאיכא חטאת ואשם דכי נכנס דמן פסולין לא פסיקא ליה: שהיה ר"ע אומר [וכו']: אמר רב יהודה אמר שמואל משל למה הדבר דומה לתלמיד שמזג לרבו בחמין ואמר לו מזוג לי אמר לו במה אמר לו לא בחמין אנו עסוקין עכשיו בין בחמין בין בצונן הכא נמי מכדי בחטאת עסקינן ואתי חטאת דכתב רחמנא ל"ל אלא לאו חטאת קאמינא לה אלא כל קדשים מתקיף לה רב הונא בריה דרב יהושע מכדי איתרבו כל קדשים לגבי מזבח לענין מריקה ושטיפה חטאת דכתב רחמנא ל"ל ש"מ חטאת אין מידי אחרינא לא והא לא דמיא אלא לתלמיד שמזג לרבו בין בחמין בין בצונן אמר לו אל תמזוג לי אלא חמין אלא טעמא דר"ע מחטאת וכל חטאת דתניא חטאת אין לי אלא חטאת קדשי קדשים מנין ת"ל (ויקרא ו) כל חטאת קדשים קלים מנין ת"ל וכל חטאת דברי ר"ע אמר לו רבי יוסי הגלילי אפילו אתה מרבה כל היום כולו איני שומע לך אלא חטאת אין לי אלא חטאת יחיד חטאת צבור מנין ת"ל כל חטאת ואין לי אלא

חטאת זכר חטאת נקבה מנין ת"ל וכל כלפי לייא אלא ה"ק אין לי אלא חטאת נקבה חטאת זכר מנין ת"ל וכל חטאת וסבר רבי יוסי הגלילי האי קרא להכי הוא דאתא והתניא רבי יוסי הגלילי אומר <לפי שמצינו> כל הענין כולו אינו מדבר אלא בפרים הנשרפים ושעירים הנשרפים לשרוף פסוליהן אבית הבירה ולעמוד בלא תעשה על אכילתו אמרו לו חטאת שנכנס דמה לפני ולפנים מנין אמר להם (ויקרא י) הן לא הובא לדבריו דר"ע קאמר:

דף פב,א משנה חטאת שקבל דמה בשני כוסות יצא אחד מהן לחוץ הפנימי כשר נכנס אחד מהם לפני ר' יוסי הגלילי מכשיר בחיצון וחכמים פוסלין א"ר יוסי הגלילי מה אם במקום שהמחשבה פוסלת בחוץ לא עשה את המשויר כיוצא מקום שאין המחשבה פוסלת בפנים אינו דין שלא נעשה את המשויר כנכנס נכנס לכפר אע"פ שלא כפר פסול דברי ר"א ר"ש אומר עד שיכפר רבי יהודה אומר אם הכניס שוגג כשר כל הדמים פסולין שנתנו ע"ג המזבח לא הרצה הציץ אלא על הטמא שהציץ מרצה על הטמא ואינו מרצה על היוצא:

דף פב,א גמרא תניא א"ר יוסי הגלילי ק"ו ומה במקום שמחשבה פוסלת בחוץ לא פסל דם שבחוץ את שבפנים מקום שאין מחשבה פוסלת בפנים אינו דין שלא יפסול דם שבפנים את שבחוץ א"ל הרי הוא אומר (ויקרא ו) אשר יובא מדמה אפילו מקצת דמה אמר להם ק"ו ליוצא מעתה ומה במקום שאין מחשבה פוסלת בפנים פוסל דם שבפנים את שבחוץ מקום שמחשבה פוסלת בחוץ אינו דין שיפסול דם שבחוץ את שבפנים אמרו לו הרי הוא אומר אשר יובא הנכנס פוסל ואין היוצא פוסל ותהא מחשבה בפנים פוסלת מקל וחומר ומה במקום שלא פסל דם שבחוץ את שבפנים מחשבה פוסלת בחוץ מקום שפסל דם שבפנים את דם שבחוץ אינו דין שתהא מחשבה פוסלת בפנים הרי הוא אומר (ויקרא ז) ביום השלישי

דף פב,ב גמרא מקום שיהא משולש בדם בבשר באימורים ולא תהא מחשבה פוסלת בחוץ מקל וחומר ומה מקום שפסל דם שבפנים את שבחוץ אין מחשבה פוסלת בפנים מקום שלא פסל דם שבחוץ את שבפנים אינו דין שלא יהא פוסל מחשבה בחוץ ת"ל שלישי חוץ לזמנו פיגול חוץ למקומו בשר [היוצא לחוץ פסול] הנכנס לפני כשר שיהא בדין שפסול ומה במקום שלא פסל דם שבחוץ את שבפנים בשר היוצא לחוץ פסול מקום שפסל דם שבפנים את שבחוץ בשר הנכנס בפנים אינו דין שיפסול הרי הוא אומר מדמה דמה ולא בשר ק"ו מעתה ומה במקום שפסל דם שבפנים את שבחוץ בשר הנכנס לפני כשר מקום שלא פסל דם שבחוץ את שבפנים בשר היוצא לחוץ אינו דין שכשר הרי הוא אומר (שמות כב) ובשר בשדה טרפה לא תאכלו כיון שיצא בשר חוץ למחיצתו נאסר תנו רבנן פנימה אין לי אלא פנימה היכל מנין ת"ל (ויקרא י) אל הקדש פנימה ויאמר קודש ואל יאמר פנימה אמר רבא בא זה ולימד על זה מידי דהוה אתושב ושכיר דתניא תושב זה קנוי קנין עולם שכיר זה קנוי קנין שנים יאמר תושב ואל יאמר שכיר ואני אומר קנוי קנין עולם אינו אוכל קנוי קנין שנים לא כ"ש אילו כן הייתי אומר תושב זה קנוי קנין שנים אבל קנוי קנין עולם יהא אוכל בא שכיר ולימד על תושב שזה קנוי קנין עולם וזה קנוי קנין שנים ואינו אוכל א"ל אביי בשלמא התם תרי גופי נינהו ואע"ג דה"ל לקרא למכתב נרצע לא יאכל ואידך אתי בק"ו מילתא דאתי בק"ו טרז וכתב לה קרא אלא הכא כיון <דאיכא> דאיפסל בהיכל <הכא> לפני ולפנים מאי בעי אלא אמר אביי לא נצרכא אלא

לדרך משופש א"ל רבא והא הבאה כתיב ביה אלא אמר רבא כל מידי דחשיב עליה לפני ולפנים לא מיפסל בהיכל בעי רבא פר העלם דבר של צבור ושעיר <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} שהכניס דמן לפני ולפנים מהו מי אמרי' אל הקודש פנימה כל היכא דקרינן אל הקודש קרינן ליה פנימה כל היכא דלא קרינן אל הקודש לא קרינן פנימה או דלמא שלא במקומן הוא ואם תימצי לומר שלא במקומן הוא פר ושעיר של יום הכיפורים שהזה מדמן על הבדים והוציאן להיכל והכניסן מהו מי אמרינן מקומן הוא או דלמא הואיל ונפק נפק ואם תימצי לומר הואיל ונפק נפק הזה מדמן על הפרכת

דף פג,א גמרא והוציאו למזבח והכניסן מהו הכא ודאי חד מקום הוא או [דילמא] יציאה קרינא ביה תיקו: נכנס לכפר: תניא רבי אליעזר אומר נאמר כאן לכפר בקודש ונאמר להלן (ויקרא טז) וכל אדם לא יהיה באהל מועד בבואו לכפר בקדש מה להלן בשלא כיפר אף כאן בשלא כיפר רבי שמעון אומר נאמר כאן לכפר ונאמר להלן (ויקרא טז) ואת פר החטאת ואת שעיר החטאת אשר הובא את דמם לכפר מה להלן בשכיפר אף כאן בשכיפר במאי קמיפלגי מ"ס דנין חוץ מחוץ ואין דנין חוץ מבפנים ומ"ס דנין בהמה מבהמה ואין דנין בהמה מאדם: רבי יהודה אומר כו': הא מזיד פסול בשכיפר או בשלא כיפר אמר רבי ירמיה ממשמע שנאמר ואת פר החטאת ואת שעיר החטאת אשר הובא את דמם <אל אהל מועד> לכפר בקודש מה ת"ל (ויקרא טז) והשורף מה תלמוד לומר והשורף לגופיה איצטריך אלא מה ת"ל חטאת חטאת לפי שלא למדנו אלא לפר ושעיר של יום הכפורים שנשרפין אבית הדשן מטמאין בגדים שאר נשרפין מנין ת"ל חטאת חטאת דברי רבי יהודה רבי מאיר אומר אינו צריך הרי הוא אומר ואת פר החטאת ואת שעיר החטאת שאין תלמוד לומר לכפר מה תלמוד לומר לכפר לימד על כל המתכפרים שהשורפן מטמא בגדים ורבי יהודה לכפר לא משמע ליה מאי טעמא לאו משום דמיבעיא ליה לגזירה שוה:

מסכת זבחים פרק ט

דף פג,א משנה המזבח מקדש [את] הראוי לו רבי יהושע אומר כל הראוי לאישים אם עלה לא ירד שנאמר (ויקרא ו) היא העולה על מוקדה מה עולה שהיא ראויה לאישים אם עלתה לא תרד אף כל שהוא ראוי לאישים אם עלה לא ירד רבן גמליאל אומר כל הראוי למזבח אם עלה לא ירד שנאמר היא העולה על מוקדה על המזבח מה עולה שהיא ראויה למזבח אם עלתה לא תרד אף כל דבר שהוא ראוי למזבח אם עלתה לא תרד אין בין דברי רבן גמליאל לדברי רבי יהושע אלא הדם והנסכים שרבן גמליאל אומר לא ירדו ורבי יהושע אומר ירדו רבי שמעון אומר הזבח כשר ונסכים פסולין הנסכים כשירים והזבח פסול אפי' זה וזה פסולין הזבח לא ירד והנסכים ירדו:

דף פג,ב גמרא ראוי לו אין שאין ראוי לו לא למעוטי מאי אמר רב פפא למעוטי קמצין שלא קידשו בכלי מתקיף לה רבינא מאי שנא מדעולא דאמר עולא אימורי קדשים קלין שהעלן לפני זריקת דמן לא ירדו נעשו לחמו של מזבח הנך לא מיחסרו מעשה בגופייהו הני מיחסרו מעשה בגופייהו: ר' יהושע אומר כל הראוי לאישים כו': ורבן גמליאל נמי הכתיב עולה על מוקדה ההוא לאהדורי פוקעין הוא דאתא ואידך לאהדורי פוקעין מנא ליה

נפקא ליה מאשר תאכל האש ואידך ההוא מיבעי ליה לעכולי עולה אתה מחזיר ואי אתה מחזיר עכולי קטורת דתני רבי חנינא בר מניומי בר' אליעזר בן יעקב (ויקרא ו) אשר תאכל האש את העולה על המזבח עכולי עולה אתה מחזיר ואי אתה מחזיר עכולי קטורת ואידך לאו ממילא ש"מ דעכולי עולה מהדרינן: רבן גמליאל אומר כל הראוי כו': ורבי יהושע נמי הכתיב מזבח ההוא מיבעיא ליה מאי <טעמא> קאמר רחמנא כל הראוי למוקדה מקדש מזבח ואידך מזבח אחרינא כתיב ואידך חד להיכא דהיתה לה שעת הכושר וחד להיכא דלא היתה לה שעת הכושר ואידך כיון דפסולין נינהו ורבינהו רחמנא לא שנא היתה לו שעת הכושר לא שנא לא היתה לו שעת הכושר: רבי שמעון אומר הזבח כשר כו': תניא רבי שמעון אומר עולה מה עולה הבאה בגלל עצמה אף כל הבאין בגלל עצמן יצאו נסכים הבאין בגלל זבח רבי יוסי הגלילי אומר מתוך שנאמר (שמות כט) כל הנוגע במזבח יקדש שומע אני בין ראוי ובין שאינו ראוי ת"ל (שמות כט) כבשים מה כבשים ראויין אף כל ראוי ר"ע אומר (שמות כט) עולה מה עולה ראוייה אף כל ראוייה מאי בינייהו אמר רב אדא בר אהבה עולת העוף פסולה איכא בינייהו מר מייתי לה מעולה ומר מייתי לה מכבשים ולמאן דמייתי לה מכבשים הכתיב עולה אי כתיב כבשים ולא כתיב עולה ה"א אפילו מחיים כתב רחמנא עולה ולמאן דמייתי ליה מעולה הא כתיב כבשים אי כתיב עולה ולא כתיב כבשים הוה אמינא אפילו מנחה כתב רחמנא כבשים מאי איכא בין הני תנאי להני תנאי דמתניתין אמר רב פפא קמצים שקדשו בכלי איכא בינייהו לתנאי דידן לא ירדו לתנאי דמתניתא ירדו <ר"ל אמר> [אמר ריש לקיש] מנחה הבאה בפני עצמה לדברי כולן לא תרד לדברי רבי יוסי הגלילי ור"ע

דף פד, א גמרא תרד מנחה הבאה עם הזבח לדברי ר"ג ורבי יהושע לא תרד לדברי כולן תרד נסכים הבאין בפני עצמן לדברי כולן ירדו לדברי ר"ג ור"ש לא ירדו נסכין הבאין עם הזבח לדברי כולן ירדו לדברי ר"ג לחודיה לא ירדו פשיטא מנחה הבאה בפני עצמה איצטריכא ליה וכדרבא דאמר רבא מתנדב אדם מנחת נסכים בכל יום ונשמעינן כדרבא נסכים הבאים עם הזבח איצטריכא ליה דקא מקרב להו למחר וליומא חרא ס"ד אמינא הואיל ואמר מר (במדבר כט) מנחתם ונסכיהם בלילה מנחתם ונסכיהם למחר כנסכים הבאין בפני עצמן דמו ומודי ר"ש דלא ירדו קמ"ל:

דף פד, א משנה אלו אם עלו לא ירדו הלן והיוצא והטמא ושנשחט חוץ לזמנו וחוץ למקומו ושקבלו פסולין וזרקו את דמו רבי יהודה אומר שנשחט בלילה ונשפך דמה ויצא דמה חוץ לקלעים אם עלתה תרד ר"ש אומר לא תרד <שהיה פסולו בקדש> שר"ש אומר כל שפסולו בקדש מקבלו לא היה פסולו בקדש אין הקדש מקבלו ואלו שלא היו פסולין בקדש הרובע והנרבע והמוקצה והנעבד והאתנן והמחיר והכלאים והטרפה והיוצא דופן ובעלי מומין ר"ע מכשיר בבעלי מומין רבי חנינא סגן הכהנים אומר דוחה היה אבא את בעלי מומין מע"ג המזבח כשם שאם עלו לא ירדו כך אם ירדו לא יעלו וכולן שעלו חיים לראש המזבח ירדו עולה שעלתה חיה לראש המזבח תרד שחטה בראש המזבח יפשיט וינתחה במקומה:

דף פד, א גמרא תניא ר' יהודה אומר (ויקרא ו) זאת היא העולה הרי אלו ג' מיעוטיין פרט לשנשחטה בלילה ושנשפך דמה ושיצא דמה חוץ לקלעים שאם עלתה תרד ר"ש אומר עולה אין לי אלא עולה כשרה מנין לרבות שנשחטה בלילה ושנשפך דמה ושיצא דמה חוץ לקלעים והלן והיוצא והטמא ושנשחט חוץ לזמנו וחוץ למקומו ושקבלו פסולין וזרקו את

דמו הניתנין למטה שנתנן למעלה ולמעלה שנתנן למטה והניתנין בחוץ שנתנן בפנים בפנים שנתנן בחוץ ופסח וחטאת ששחטן שלא לשמן מנין ת"ל תורת העולה ריבה תורה אחת לכל העולין שאם עלו לא ירדו יכול שאני מרבה הרובע והנרבע והמוקצה והנעבד ואתנן ומחיר וכלאים וטרפה ויוצא דופן ת"ל זאת ומה ראית לרבות את אלו ולהוציא את אלו אחר שריבה

דף פד,ב גמרא הכתוב ומיעט מרבה אני את אלו שהיה פסולן בקדש ומוציא אני את אלו שלא היה פסולן בקודש ורבי יהודה מיייתי לה מהכא מפני מה אמרו לן בדם כשר שהרי לן כשר באימורין לן באימורין כשר שהרי לן כשר בבשר יוצא שהיוצא כשר בבמה טמא הואיל והותר לעבודת ציבור חוץ לזמנו הואיל ומרצה לפיגולו חוץ למקומו הואיל ואיתקש לחוץ לזמנו שקבלו פסולין וזרקו את דמו בהנך פסולי דחזו לעבודת ציבור וכי דנין דבר שלא בהכשרו מדבר שבהכשרו תנא אזאת תורת העולה ריבה סמיך ליה א"ר יוחנן השוחט בהמה בלילה בפנים <המעלה בחוץ פטור בחוץ> והעלה בחוץ חייב

דף פה,א גמרא לא תהא פחותה משוחט בחוץ ומעלה בחוץ מתיב רב חייא בר אבין השוחט עוף בפנים ומעלה בחוץ פטור שחט בחוץ ומעלה בחוץ חייב נימא לא תהא פחותה משוחט ומעלה בחוץ תיובתא איבעית אימא שחיתת העוף בפנים מיקטל קטליה אמר עולא אימורי קדשים קלים שהעלן לפני זריקת דמן לא ירדו נעשו לחמו של מזבח א"ר זירא אף אנן נמי תנינא שנשפך דמה ושיצא דמה חוץ לקלעים ומה התם דאם בא לזרוק אין לו לזרוק אמרת אם עלו לא ירדו הכא דאם בא לזרוק זורק לא כל שכן תרגמא אקדשי קדשים הרי פסח דקדשים קלים הוא תרגמא בשלא לשמן תנן וכולן שעלו חיינ לגבי מזבח ירדו הא שחוטין לא ירדו מאי לאו ל"ש קדשי קדשים לא שנא קדשים קלים לא הא שחוטין מהן ירדו מהן לא ירדו והא כולן קתני כולם אחיין פשיטא לעולם אחיין ובדוקין שבעין ואלביא דר"ע דאמר אם עלו לא ירדו במאי אוקימתא בפסולין אימא סיפא וכן עולה שעלתה חיה לראש המזבח תרד שחטה בראש המזבח יפשיט וינתח במקומה ואי פסולה בת הפשט ונתוח היא (ויקרא א) ונתח אותה אמר רחמנא אותה כשרה ולא פסולה סיפא אתאן לכשרה ומאי קמשמע לן דיש הפשט ונתוח בראש המזבח ולמאן דאמר אין הפשט ונתוח בראש המזבח מאי איכא למימר הכא במאי עסקינן כגון שהיתה לו שעת הכושר ונפסלה ורבי אלעזר ברבי שמעון היא דאמר כיון שנזרק הדם והורצה בשר שעה אחת יפשיטנה ועורה לכהנים ואלא דקתני כיצד עושה מוריד את הקרבים למטה ומדיחן למה לי היכי נעביד נקרבינהו בפרתייהו (מלאכי א) הקריבהו נא לפחתך הירצך או הישא פניך אנן הכי קאמרינן מדיחן למה לי דאי מיתרמי כהן אחרינא ולא ידע נסקינהו

דף פה,ב גמרא ואנן ניקו נעביד להו לכהנים מילתא דאתו בה לידי תקלה אפ"ה עדיפא שלא יהו קדשי שמים מוטלים כנבילה אמר רבי חייא בר אבא בעי רבי יוחנן אימורי קדשים קלים שהעלן לפני זריקת דמן ירדו או לא ירדו א"ל רבי אמי ותיבעי לך מעילה א"ל מעילה לא קמיבעיא לי דזריקה הוא דקבעה להו במעילה כי קמיבעיא ליה ירידה ופשיט לא ירדו ואין בהן מעילה רב נחמן בר יצחק מתני הכי א"ר חייא בר אבא בעי רבי יוחנן אימורי קדשים קלים שהעלן לפני זריקת דמן יש בהן מעילה או לא א"ל רבי אמי ותיבעי לך ירידה א"ל ירידה לא קא מיבעי' לי דנעשו לחמו של מזבח כי קמיבעי' לי מעילה ופשיט הכי לא ירדו ואין בהן מעילה: ואלו לא היה פסולן [וכו']: א"ר יוחנן לא הכשיר ר"ע אלא בדוקין שבעין הואיל וכשרים בעופות והוא שקדם הקדשן את מומן

ומודה ר"ע בעולת נקבה דכשקדם מומה להקדשה דמיא בעי רבי ירמיה יש נרבע בעופות או אין נרבע בעופות מי אמר מן הבהמה להוציא את הרובע והנרבע כל היכא דאיתיה ברובע איתיה בנרבע כל היכא דליתיה ברובע ליתיה בנרבע או דלמא הרי נעבדה בו עבירה אמר רבה ת"ש ר"ע מכשיר בבעלי מומין ואם איתא נכשיר נמי בנרבע הואיל וכשר בעופות שמע מינה אמר רב נחמן בר יצחק אף אנן נמי תנינא הנרבע והמוקצה והנעבד ואתנן ומחיר וטומטום ואנדרוגינוס כולן מטמאין בגדים אבית הבליעה ש"מ: רבי חנינא סגן הכהנים כו': מאי קמ"ל איבעית אימא מעשה קמ"ל ואיבעית אימא מאי דוחה כלאחר יד: כשם שאם עלה כו': אמר עולא לא שנו אלא שלא משלה בהן האור אבל משלה בהן האור יעלו רב מרי מתני ארישא רב חנינא מסורא מתני אסיפא העצמות והגידין והקרנים והטלפים בזמן שמחוברין יעלו פירשו לא יעלו אמר עולא לא שנו אלא שלא משלה בהן האור אבל משלה בהן האור יעלו מאן דמתני אסיפא כ"ש ארישא ומאן דמתני ארישא אבל אסיפא לאו בני הקטרה נינהו:

דף פה,ב משנה ואלו אם עלו ירדו בשר קדשי קדשים ובשר קדשים קלים ומותר העומר ושתי הלחם ולחם הפנים ושירי מנחות והקטורת הצמר שבראשי כבשים ושער שבזקן תישים והעצמות והגידיים והקרנים והטלפים בזמן שהם מחוברים יעלו שנאמר (ויקרא א) והקטיר הכהן את הכל פירשו לא יעלו שנאמר (דברים יב) ועשית עולותיך הבשר והדם: **דף פה,ב גמרא** ת"ר (ויקרא א) והקטיר הכהן את הכל המזבחה לרבות העצמות והגידיים והקרנים והטלפים יכול אפילו פירשו תלמוד לומר ועשית עולותיך הבשר והדם אי בשר ודם

דף פו,א גמרא יכול יחלוץ גידין ועצמות ויעלה בשר לגבי מזבח ת"ל והקטיר הכהן את הכל הא כיצד מחוברין יעלו פירשו אפי' הן בראש המזבח ירדו מאן תנא דשמעת ליה דאמר פירשו ירדו רבי היא דתניא (ויקרא א) והקטיר הכהן את הכל המזבחה לרבות העצמות והגידין והקרנים והטלפים אפילו פירשו ואלא מה אני מקיים (דברים יב) ועשית עולותיך הבשר והדם לומר לך עיכולי עולה אתה מחזיר ואי אתה מחזיר עיכולי גידין ועצמות רבי אומר כתוב אחד אומר והקטיר הכהן את הכל המזבחה ריבה וכתוב אחד אומר ועשית עולותיך הבשר והדם מיעט הא כיצד מחוברין יעלו פירשו אפי' הן בראש המזבח ירדו: פירשו לא יעלו [וכו'] אמר רבי זירא לא שנו אלא שפירשו כלפי מטה אבל כלפי מעלה קרובי הוא דאקריבו לעיכול ואפילו פירשו אמר רבה הכי קאמר לא שנו אלא שפירשו לאחר זריקה אבל פירשו קודם זריקה אתאי זריקה ושריתינהו אפי' למעבד מינייהו קתא דסכיני סבר לה כי הא דאמר רבי יוחנן משום רבי ישמעאל נאמר (ויקרא ז) לו יהיה בעולה ונאמר (ויקרא ז) לו יהיה באשם מה אשם עצמותיו מותרין אף עולה עצמות מותרין מופני דאי לא מופני איכא למיפרך מה לאשם שכן בשרו מותר לו יהיה יתירא כתיב מתיב רב אדא בר אהבה עצמות קדשים לפני זריקה מועלין בהן לאחר זריקה אין מועלין בהן ושל עולה מועלין בהן לעולם אימא ושל עולה פירשו לפני זריקה אין מועלין בהן לאחר זריקה מועלין בהן לעולם ופליגא דר"א דא"ר אלעזר פירשו לפני זריקה מועלין בהם לאחר זריקה לא נהנין ולא מועלין:

דף פו,א משנה וכולן שפקעו מעל גבי המזבח לא יחזיר וכן גחלת שפקעה מעל גבי המזבח לא יחזיר איברים שפקעו מעל גבי המזבח קודם חצות יחזיר ומועלין בהן לאחר

חצות לא יחזיר ואין מועלין בהם כשם שהמזבח מקדש את הראוי לו כך הכבש מקדש כשם שהמזבח והכבש מקדשין את הראוי להן כך הכלים מקדשין:
דף פו, א גמרא ה"ד אי דאית בהו ממש אפילו לאחר חצות נמי אי דלית בהו ממש אפי' קודם חצות נמי לא לא צריכא

דף פו, ב גמרא בשרירי מנא הני מילי אמר רב כתוב אחד אומר (ויקרא ו) כל הלילה והקטיר וכתוב אחד אומר (ויקרא ו) כל הלילה והרים חלקיהו חציו להקטרה וחציו להרמה מתיב רב כהנא בכל יום תורם את המזבח מקרות הגבר או סמוך לו מלפניו [או] מאחריו ביום הכיפורים בחצות ברגלים באשמורת הראשונה ואי סלקא דעתך מחצות דאורייתא היכי מקדמינן <והיכי מאחרינן אלא> אמר רבי יוחנן ממשמע שנאמר כל הלילה איני יודע שעד הבקר מה תלמוד לומר עד בקר תן בקר לבקרו של לילה הלכך כל יומא מקרות הגבר סגי ביום הכיפורים משום חולשא דכהן גדול מחצות ברגלים דנפישו קרבנות דקדמי אתו ישראל מאשמורת הראשונה כדקתני סיפא לא היתה קריית הגבר מגעת עד שהיתה עזרה מלאה מישראל איתמר פירשו קודם חצות והחזירן אחר חצות רבה אמר

דף פז, א גמרא חצות שני עוכלתן רב חסדא אמר עמוד השחר עוכלתן אמרי בי רב מאי טעמא דרב חסדא ומה חצות שאין עושה לינה עושה עיכול עמוד השחר שעושה לינה אינו דין שעושה עיכול פירשו קודם חצות והחזירן לאחר עמוד השחר רבה אמר חצות שני עוכלתן רב חסדא אמר אין בהן עיכול לעולם מתקיף לה רב יוסף ומאן לימא לן דחצות בראש המזבח משויא להו עיכול דילמא כל היכא דמשכחא להו משויא להו עיכול שלחו מתם הלכתא כרב יוסף איתמר נמי א"ר חייא בר אבא פירשו קודם חצות והחזירן אחר חצות לא נהנין ולא מועלין וכן תנא בר קפרא פירשו קודם חצות והחזירן לאחר חצות יוצאין מידי מעילה א"ל רב פפא לאביי וכי מאחר דשלחו מתם הילכתא כרב יוסף וא"ר חייא בר אבא וכן תני בר קפרא רבה ורב חסדא במאי פליגי אמר ליה בשמנים בעא מיניה רבא מרבה לינה מועלת בראשו של מזבח או אינה מועלת בראשו של מזבח היכי דמי אילימא דלא ירדו השתא לנו בעזרה אמרת דלא ירדו בראשו של מזבח מיבעיא ואלא דירדו לשלחן מדמינן לה דתנן אפילו הן על השלחן ימים רבים אין בכך כלום או דילמא לקרקע מדמינן א"ל אין לינה בראשו של מזבח קיבלה מיניה או לא ת"ש דאיתמר איברים שלנו בעזרה מקטר והולך כל הלילה לן בראשו של מזבח מקטר והולך לעולם ירדו רבה אמר יעלו רבא אמר לא יעלו ש"מ לא קיבלה מיניה ש"מ: כשם שהמזבח מקדש כו': תנו רבנן (שמות כט) הנוגע במזבח אין לי אלא מזבח כבש מנין ת"ל את המזבח כלי שרת מניין ת"ל (שמות ל) כל הנוגע בהם יקדש בעא מיניה ר"ל מר"י כלי שרת מהו שיקדשו את הפסולין א"ל תניתוה כשם שהמזבח והכבש מקדשין את הראוי להן כך כלים מקדשין א"ל לכתחילה ליקרב קמיבעי לי הא נמי תנינא

דף פז, ב גמרא שקיבלו פסולין וזרקו את דמו מאי לאו שקיבלו פסולין וזרקו פסולין לא שקיבלו פסולין א"ל נ' שזרקו פסולין אויר מזבח כמזבח דמי או לא ת"ש כשם שהמזבח מקדש כך כבש מקדש ואי אמרת אויר מזבח לאו כמזבח דמי אויר כבש נמי לאו ככבש דמי היכי מסיק ליה מכבש למזבח הוה ליה ירוד דנגד ליה והא אויר יש בין כבש למזבח רובו לכבש ככבש רובו למזבח כמזבח תיפשוט מהא הא דבעי רמי בר חמא יש חיבור לעולין או לא תיפשוט דיש חיבור הא לא קשיא תיפשוט מתקיף לה רבא בר רב חנן ואי

אמרת אויר מזבח כמזבח דמי עולת העוף דפסלה במחשבה היכי משכחת לה הא קלטה
מזבח מתקיף לה רב שימי בר אשי אלמה לא משכחת לה כגון דאמר הריני מולקה על מנת
להורידה למחר ולהעלותה ולהקטירה הניחא לרבא דאמר לינה מועלת בראש המזבח אלא
לרבה דאמר אין לינה מועלת בראש המזבח ליתא למחשבתו לרבה נמי משכחת לה כגון
דאמר הריני מולקה על מנת להורידה קודם עמוד השחר ולהעלותה לאחר עמוד השחר
להך גיסא מיהא תיפשוט דאויר מזבח כמזבח דמי דאי ס"ד אויר מזבח לאו כמזבח דמי
דף פה, א גמרא חטאת העוף פסולה היכי מזה מדמה הוה ליה ירוד שאר פסולים היכי
זריק להו מדמה דמגע להו הא הזאה היא מיצוי היא הא זריקה שפיכה היא ועוד דרך הזאה
בכך דרך זריקה בכך אמר רב אשי אי דנקט להו בראש המזבח ה"נ כי קאמר דתלנהו
בקניא מאי תיקו:

דף פה, א משנה כלי הלח מקדשין את הלח ומדות יבש מקדשות את היבש אין כלי הלח
מקדשת את היבש ולא יבש מקדש את הלח כלי הקודש שניקבו אם עושין בהן מעין
מלאכתן שהיו עושין והן שלימים מקדשין ואם לאו אין מקדשין וכולן אין מקדשין אלא
בקודש:

דף פה, א גמרא אמר שמואל לא שנו אלא מדות אבל מזרקות מקדשין שנאמר (במדבר ז)
שניהם מלאים סולת א"ל רב אחא מדיפתי לרבינא מנחה לחה היא א"ל לא נצרכה אלא
ליבש שבה איבעית אימא מנחה לגבי דם כיבש דמי אמר שמואל כלי שרת אין מקדשין
אלא שלימין אין מקדשין אלא מלאין אין מקדשין אלא מתוכן ואמרי לה אין מקדשין אלא
שלימין ומלאים ומבפנים מאי בנייהו איכא בנייהו בירוצי מדות במתניתא תנא אין
מקדשין אלא שלימין ומלאים ומתוכן ובפנים א"ר אסי א"ר יוחנן לא שנו אלא שאין דעתו
להוסיף אבל דעתו להוסיף ראשון ראשון קודש תניא נמי הכי מלאין אין מלאין אלא
שלימין אמר רבי יוסי אימתי בזמן שאין דעתו להוסיף אבל דעתו להוסיף ראשון ראשון
קודש: אין כלי הלח מקדש [וכו'] אמר רב ואיתימא רב אסי אין מקדשין ליקרב אבל
מקדשין ליפסל איכא דמתני לה אהא אין מביאין מנחות ונסכים ומנחת בהמה וביכורים מן
המדומע ואין צ"ל מערלה וכלאי הכרם ואם הביא לא קדש אמר רב ואיתימא רב אסי לא
קדש ליקרב אבל קדש ליפסל ת"ר כלי קדש שניקבו אין מתיכין אותן ואין מתיכין לתוכן
אבר נפגמו אין מתקנין אותן סכין שנפגם אין משחזיזין את פגימתה נשמטה אין מחזירין
אותה אבא שאול אומר סכין מטרפת היתה במקדש ונמנו עליה כהנים וגנוזה ת"ר בגדי
כהונה אין עושין אותם מעשה מחט אלא מעשה אורג שנאמר (שמות כח) מעשה אורג
נתגעלו אין מכבסין לא בנתר ולא באהל הא במים מכבסין אמר אביי ה"ק הוגעו במים
מכבסין אותו בנתר ואהל

דף פה, ב גמרא הוגעו לנתר ואהל אף במים אין מכבסין ויש אומרים אין מכבסין אותן
כל עיקר שאין עניות במקום עשירות: ת"ר מעיל כולו של תכלת היה שנאמר (שמות לט)
ויעש את מעיל האפוד כליל תכלת שוליו כיצד מביא תכלת וארגמן ותולעת שני שזורין
ועושה אותן כמין רימונים שלא פיתחו פיהן וכמין קונאות של קנסות שבראשי תינוקות
ומביא שבעים ושנים זגין שבהן שבעים ושנים עינבלין ותולה בהן שלשים וששה בצד זה
ושלשים וששה מצד זה רבי דוסא אומר משום רבי יהודה שלשים וששה היו שמונה
עשרה מצד זה ושמונה עשרה מצד זה אמר רבי עיניני בר ששון כמחלוקת כאן כך מחלוקת
במראות נגעים דתנן מראות נגעים רבי דוסא בן הרכינס אומר ל"ו עקביא בן מהללאל

אומר שבעים ושנים ואמר רבי עיניני בר ששון למה נסמכה פרשת קרבנות לפרשת בגדי כהונה לומר לך מה קרבנות מכפרין אף בגדי כהונה מכפרין כתונת מכפרת על שפיכות דם שנאמר (בראשית לז) וישחטו שעיר עזים ויטבלו את הכתנת בדם מכנסים מכפרת על גילוי עריות שנאמר (שמות כח) ועשה להם מכנסי בד [לכסות <את> בשר ערוה] מצנפת מכפרת על גסי הרוח מנין אמר רבי חנינא יבא דבר שבגובה ויכפר על גובה אבנט מכפר על הרהור הלב היכא דאיתיה חושן מכפר על הדינין שנא' (שמות כח) ועשית חושן משפט אפוד מכפר על <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} שנאמר (הושע ג) אין אפוד ותרפים מעיל מכפר על לשון הרע מנין א"ר חנינא יבא דבר שבקול ויכפר על קול הרע וציץ מכפר על עזות פנים בציץ כתיב (שמות כח) והיה על מצח אהרן ובעזות פנים כתיב (ירמיהו ג) ומצח אשה זונה היה לך איני והא"ר יהושע בן לוי שני דברים לא מצינו להן כפרה בקרבנות ומצינו לו כפרה ממקום אחר ואלו הן שפיכות דמים ולשון הרע שפיכות דמים מעגלה ערופה ולשון הרע מקטרת דתני רב חנניה מנין לקטרת שמכפרת שנאמר (במדבר טז) ויתן את הקטרת ויכפר על העם ותני דבי רבי ישמעאל על מה קטורת מכפרת על לשון הרע יבא דבר שבחשאי ויכפר על מעשה חשאי קשיא לשון הרע אלשון הרע קשיא שפיכות דמים אשפיכות דמים לא קשיא הא דידיע מאן קטליה הא דלא ידיע מאן קטליה אי דידיע מאן קטליה בר קטלא הוא במזיד ולא אתרו ביה ולשון הרע אלשון הרע נמי לא קשיא הא בצינעא הא בפרהסיא:

מסכת זבחים פרק י

דף פט, א משנה כל התדיר מחבירו קודם את חבירו התמידין קודמין למוספין מוספי שבת קודמין למוספי ר"ח מוספי ר"ח קודמין למוספי ר"ה שנאמר (במדבר כח) מלבד עולת הבקר אשר לעולת התמיד תעשו את אלה:

דף פט, א גמרא מנא לן מנא לן כדקאמר טעמא מלבד עולת הבקר דילמא תמידין הן דקדמו למוספין משום דתדירי מוספין למוספין מנ"ל א"ר אילעא דאמר קרא (במדבר כח) כאלה תעשו ליום שבעת ימים אלה כאלה והאי מיבעי ליה לגופיה א"כ ניכתוב אלה תעשו ליום אי כתב אלה תעשו ליום שבעת הימים ה"א אלה לשבעת הימים > אין מידי אחרנא לא < ליום כתיב ואכתי אימא אלה ליום אבל שאר יומי לא ידענא כמה אמר קרא תעשו שיהו כל העשיות שוות אביי אמר מגופה דקרא אם כן לימא קרא מלבד עולת הבקר ותישתוק אשר לעולת התמיד ל"ל למימר דהך דתדירא תיקדום:

דף פט, א משנה כל המקודש מחבירו קודם את חבירו דם החטאת קודם לדם העולה מפני שהוא מרצה איברי עולה קודמין לאימורי חטאת מפני שהוא כליל לאישים חטאת קודמת לאשם מפני שדמה ניתן לד' קרנות על היסוד אשם קודם לתודה ואיל נזיר מפני שהוא קדשי קדשים תודה ואיל נזיר קודמים לשלמים מפני שהן נאכלין ליום אחד וטעונין לחם השלמים קודמין לבכור מפני שהן טעונין מתן ד' [וסמיכה] ונסכים ותנופות חזה ושוק הבכור קודם למעשר מפני שקדושתו מרחם ונאכל לכהנים המעשר קודם לעופות מפני שהוא זבח ויש בו קודש קדשים דמו ואימוריו העופות קודמין למנחות מפני שהן מיני

דמים מנחת חוטא קודם למנחת נדבה מפני שהוא בא על חטא חטאת העוף קודמת לעולת העוף וכן בהקדישה:

דף פט,ב גמרא מנא הני מילי דת"ר (במדבר ח) ופר שני בן בקר תקח לחטאת אם בא ללמד שהן שנים הרי כבר נאמר (במדבר ח) ועשה את האחד חטאת ואת האחד עולה מה ת"ל ופר שני בן בקר תקח לחטאת שיכול שיהא חטאת קודמת לכל מעשה עולה ת"ל ופר שני בן בקר תקח לחטאת אי פר שני יכול תהא עולה קודמת לחטאת לכל מעשה ת"ל ועשה את האחד חטאת ואת האחד עולה הא כיצד דם חטאת קודמת לדם עולה מפני שמרצה: איברי עולה כו' ואמאי מתנה קמייא דמכפרה תיקדום והנך לא אמר רבינא הכא בחטאת הלויים עסקינן ואע"ג דכי עולה דמי קאמר רחמנא היא תיקדים במערבא אמרי הואיל והתחיל במתנות גומר: איבעיא להו דם חטאת ואיברי עולה איזה מהן קודם דם חטאת קודם מפני שמרצה או דילמא איברי עולה קודמין מפני שהן כליל לאישים ת"ש דם חטאת קודם לדם עולה הוא דקדים לאיברי עולה לא קדים אדרבה מסיפא איברי עולה קודמין לאימורי חטאת לאימורי חטאת הוא דקדים לדם חטאת לא קדים אלא מהא ליכא למשמע מינה: איבעיא להו דם עולה ואימורי חטאת איזה מהן קודם דם עולה קודם דקאתי מכח כליל או דילמא אימורי חטאת קודמין דקאתי מכח ת"ש דם חטאת קודם לדם עולה דם חטאת הוא דקדים לדם עולה אבל אימורי חטאת לא אדרבה מסיפא איברי עולה קודמין לאימורי חטאת איברי עולה הוא דקדמי לאימורי חטאת אבל דם עולה לא אלא מהא ליכא למשמע מינה: איבעיא להו דם עולה ודם אשם איזה מהן קודם דם עולה קודם דקאתי מכח כליל או דילמא דם אשם קודם <דקאתי מכח> דמכפר ת"ש דם חטאת קודם לדם עולה אבל דם אשם לא בדין הוא דאיבעי למיתני דם אשם ואידי דבעא למיתני סיפא איברי עולה קודמין לאימורי חטאת דאי תנא לאימורי אשם ה"א לאימורי אשם הוא דקדמי לאימורי חטאת לא קדמי מש"ה תנא חטאת ת"ש חטאת קודם לאשם חטאת הוא דקדמה ליה לאשם אבל עולה לא מאי לאו דם לא אימורים דיקא נמי דקתני מפני שדמה ניתן ש"מ: חטאת קודמת כו': אדרבה אשם קדים שכן יש לו קיצבה אפ"ה ריבוי דמזבח עדיף: אשם קודם לתודה כו': אדרבה התודה ואיל נזיר קדמי שכן טעונין לחם אפ"ה קדשי קדשים עדיפי: תודה ואיל נזיר כו': אדרבה שלמים קדמי שכן ישנן בציבור כביחיד אפילו הכי נאכלין ליום אחד עדיפי איבעיא להו תודה ואיל נזיר איזה מהן קודם תודה קדמה שכן טעונה ד' מיני לחם או דילמא איל נזיר קודם שכן יש עמו דמים אחרים ת"ש זו קודמת לזו שזו טעונה ד' מיני לחם וזו אינה טעונה אלא שני מיני לחם: השלמים קודמין לבכור כו': אדרבה בכור קודם שכן קדושתו מרחם ונאכל לכהנים אפ"ה מצות יתירות עדיפי: הבכור קודם כו': אדרבה מעשר קודם שכן מקדש לפניו ולאחריו אפ"ה קדושה מרחם עדיפא: מעשר קודם לעופות כו': אדרבה עופות קדמי שכן קדשי קדשים אפ"ה מין זבח עדיף אמר רבינא בר שילא אימורי קדשים קלים שיצאו לפני זריקת דמים פסולין ותנא תונא מפני שהוא זבח וישנו קדשי קדשים דמיו ואימורין בשלמא אימורין ליתנהו בעופות אלא דם מיהא איתיה אלא לאו קמ"ל אימורין כי דמו מה דמו לפני זריקה אף אימורין קודם זריקה וקא קרי להו קדשי קדשים ומה דמו מיפסל ביוצא אף אימורין מיפסל ביוצא נימא מסייע ליה בשר קדשים קלים שיצא לפני זריקת דמים רבי יוחנן אמר כשר ר"ל אמר פסול רבי יוחנן אמר כשר הואיל וסופו לצאת ר"ל אמר פסול עדיין לא הגיע זמנו לצאת ע"כ לא פליגי אלא בבשר אבל באימורין לא

הוא הדין דבאימורין נמי פליגי והא דקא מיפלגי בבשר להודיעך כחו דר"ל דאפילו בשר דסופה לצאת אמר עדיין לא הגיע זמנו לצאת לימא כתנאי אימורי קדשים קלים שיצאו לפני זריקת דמים ר"א אומר אין מועלין בהן

דף צ,א גמרא ואין חייבין עליהן משום פיגול נותר וטמא ר"ע אומר מועלין בהן וחייבין עליהן משום פיגול נותר וטמא מאי לאו בדהדר עיילינהו פליגי ובהא פליגי דמר סבר מיפסלי ביוצא ומר סבר לא מיפסלי ביוצא אמר רב פפא בדהדר עיילינהו כ"ע לא פליגי והכא בדאיתנהו אבראי פליגי ובהא פליגי דמר סבר אין זריקה מועלת ליוצא ומר סבר זריקה מועלת ליוצא והא רב פפא הוא דאמר בדאיתנהו אבראי כ"ע לא פליגי בדעיילינהו לגוואי פליגי ה"מ גבי שתי לחם דלאו גופיה דזיבחה אבל אימורין דגופיה דזיבחה הוא בדאיתנהו אבראי פליגי: עופות קודמין כו': אדרבה מנחות קודמות שכן ישנן בצבור כביחיד אפ"ה מיני דמים עדיפי: מנחת חוטא כו': אדרבה מנחת נדבה קודמת שכן טעונה שמן ולבונה אפ"ה מנחת חוטא הבאה על חטא עדיפא דמכפרת איבעיא להו מנחת סוטה ומנחת נדבה איזו מהן קודמת מנחת נדבה קדמה שכן טעונה שמן <או> ולבונה או דלמא מנחת סוטה קדמה שכן באה לברר עון ת"ש מנחת חוטא קודמת למנחת נדבה מנחת חוטא הוא דקדמה למנחת נדבה הא מנחת סוטה לא מי קתני מפני שהיא מכפרת מפני שהיא באה על חטא קתני והא נמי באה על חטא ת"ש זו קודמת לזו שזו באה מן החיטין וזו באה מן השעורין מאי לאו מנחת נדבה למנחת סוטה לא מנחת חוטא למנחת סוטה תיפוק לי דהא מכפרת והא לא מכפרת ואלא מאי מנחת נדבה תיפוק לי דזו טעונה שמן ולבונה וזו אינה טעונה שמן ולבונה אלא חד מתרי טעמי [נקיט]: חטאת העוף קודמת כו': מנא ה"מ דת"ר (ויקרא ה) והקריב את אשר לחטאת ראשונה מה ת"ל שאין ת"ל ללמד שתקרב ראשונה הרי כבר נאמר (ויקרא ה) ואת השני יעשה עולה אלא זה בנה אב לכל חטאות שיקדמו לעולה הבאות עמהן בין חטאת העוף לעולת העוף בין חטאת בהמה לעולת בהמה ואפי' חטאת העוף לעולת בהמה הלכך חטאת העוף לעולת העוף מואת השני חטאת בהמה לעולת בהמה מדרבי רחמנא חטאת חטאת העוף לעולת בהמה מזה בנה אב תא שמע ר"א אומר כל מקום שנתחלפה חטאת חטאת קודמת וכאן <ביולדת> עולה קודמת כל מקום שבא על חטא חטאת קודמת וכאן עולה קודמת וכל מקום ששנים באים תחת חטאת חטאת קודמת וכאן עולה קודמת אמר רבא למקראה הקדימה הכתוב: תא שמע פרים קודמין לאילים ואילים קודמין לכבשים כבשים לשעירים

דף צ,ב גמרא מאי לאו דהג לא לנדבה פרים קודמין לאילים שכן נתרבו בנסכים וכן אילים לכבשים כבשים לשעירים שכן נתרבו באליה ת"ש פר כהן משיח קודם לפר העלם דבר של צבור פר העלם דבר של צבור קודם לפר <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} פר <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} קודם לשעירי <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} דאע"ג דפר <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} עולה ושעירי <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} חטאת ואימא מרישא פר העלם דבר של צבור קודם לפר <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} בחד מינא מיהא לא קאמרינן דחטאת קדמה כי קאמרינן בתרי מיני אשכחן עולה דקדמה לחטאת אמרי במערבא משמיה דרבא בר מרי חטאת <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} חסר א' (במדבר טו) לחטת כתיב רבינא אמר כמשפט כתיב בהו השתא דאתית להכי אפילו תימא פרים דהג נמי כמשפטם כתיב בהו: איבעיא להו חטאת העוף ועולת בהמה ומעשר איזו מהן קודם תיקדום חטאת העוף איכא מעשר דקדים לה ליקדים מעשר איכא

עולת בהמה דקדמה ליה תיקדום עולת בהמה איכא חטאת העוף דקדמה לה הכא תרגימו מין זבח עדיף במערבא אמרי עיילא בה עולת בהמה בחטאת העוף ואגבהתה ממעשר :
דף צ,ב משנה כל החטאות שבתורה קודמות לאשמות חוץ מאשם מצורע מפני שהוא בא על הכשר כל האשמות שבתורה באין בני שתים ובאין בכסף שקלים חוץ מאשם נזיר ואשם מצורע שהן באין בני שנתן ואין באין בכסף שקלים כשם שקודמין בהקרבתן קודמין באכילתן שלמים של אמש ושלמים של יום של אמש קודמין לשל יום שלמים של אמש חטאת ואשם של היום שלמים של אמש קודמין דברי ר' מ' וחכ"א חטאת קודמת מפני שהיא קדשי קדשים וכולן הכהנים רשאים לשנות באכילתן לאכלן צלויין ושלוקין ומבושלין לתת לתוכו תבלי חולין ותבלי תרומה דברי ר' ש"ר"מ אומר לא יתן לתוכו תבלי תרומה שלא יביא התרומה לידי פסול:

דף צ,ב גמרא איבעיא להו תדיר ומקודש איזה מהם קודם תדיר קודם משום דתדיר או דלמא מקודש קדים דקדיש תא שמע תמידין קודמין למוספין
דף צא,א גמרא ואף ע"ג דמוספין קדישי אטו שבת למוספין אהנאי לתמידין לא אהנאי ת"ש מוספי שבת קודמין למוספי ראש חודש אטו ראש חודש למוספין דידיה אהני למוספי שבת לא אהני תא שמע מוספי ראש חודש קודמין למוספי ראש השנה אע"ג דראש השנה קדשה אטו ראש השנה למוספי דידיה אהני למוספי ראש חודש לא אהני ת"ש ד"א ברכת היין תדירה וברכת היום אינה תדירה ותדיר ושאינו תדיר קודם אע"ג דברכת היום קדישה אטו שבת לברכת היום אהנאי לברכת היין לא אהנאי תא שמע דאמר רבי יוחנן הלכה מתפלל אדם של מנחה ואח"כ של מוספין אטו שבת לתפלת מוספין אהנאי לתפלת מנחה לא אהנאי ת"ש שלמים של אמש חטאת ואשם של יום שלמים של אמש קודמין הא אידי ואידי דיום חטאת ואשם קדמי ואע"ג דשלמים תדירי אמר רבא מצוי קאמרת תדיר קמיבעיא לן מצוי לא קמיבעיא לן אמר ליה רב הונא בר יהודה לרבא אטו מצוי לאו תדיר והתניא אוציא את הפסח שאינו תדיר ולא אוציא את המילה שהיא תדירה מאי תדירה תדירה במצות ואיבעית אימא מילה לגבי פסח כי תדיר דמיא איבעיא להו תדיר ושאינו תדיר וקדים ושחט לשאינו תדיר מאי מי אמרינן כיון דשחטיה מקריב ליה או דלמא יהיב לאחר דממרס בדמו עד דמקריב ליה לתדיר והדר מקריב לשאינו תדיר אמר רב הונא מסורא ת"ש שלמים של אמש חטאת ואשם של יום של אמש קודם לשל יום הא דיום דומיא דאמש וה"ד דקדים שחטיה לשלמים חטאת ואשם קדמי דלמא שלמים דאמש וחטאת ואשם דיום היכי משכחת לה דשחטינהו לתרוייהו אבל לא שחטינהו לתרוייהו תיבעי לך ת"ש ד"א ברכת היין תדירה וברכת היום אינה תדירה ותדיר ושאינו תדיר קודם ה"נ דכיון דאתיין כמאן דשחיטי תרוייהו דמי ת"ש דא"ר יוחנן הלכה מתפלל אדם של מנחה ואח"כ של מוספין ה"נ כיון דמטי זמן תפלת מנחה כמאן דשחיטי תרוייהו דמי אמר ליה רב אחא בריה דרב אשי לרבינא שחטו קודם חצות פסול מפני שנאמר בו (שמות יב) בין הערבים קודם לתמיד כשר ויהא ממרס בדמו עד שיזרוק הדם הכא במאי עסקינן כגון דקדים שחטיה לתמיד ברישא אמר ליה רב אחא סבא לרב אשי מתניתין נמי דיקא דקתני עד שיזרוק הדם <תמיד> ולא קתני עד שישחוט ויזרוק דם ש"מ: ובכולן כהנים רשאים כו': מאי טעמא אמר קרא (במדבר יח) למשחה לגדולה כדרך שהמלכים אוכלין:
דף צא,א משנה אמר רבי שמעון אם ראית שמן שהוא מתחלק בעזרה אין צריך לשאול מהו אלא מותר ריקני מנחות ישראל ולוג שמן של מצורע אם ראית שמן שהוא ניתן על

גבי האישים אין צריך לשאול מהו אלא מותר ריקי מנחת כהנים ומנחת כהן משיח שאין מתנדבין שמן רבי טרפון אומר מתנדבין שמן:
דף צא,ב גמרא אמר שמואל לדברי ר"ט המתנדב שמן קומצו ושיריו נאכלין מאי טעמא אמר קרא קרבן מנחה מלמד שמתנדבין שמן וכי מנחה מה מנחה קומצה ושיריה נאכלין אף שמן קומצו ושיריו נאכלין א"ר זירא אף אנן נמי תנינא א"ר שמעון אם ראית שמן שמתחלק בעזרה אי אתה צריך לשאול מהו אלא מותר ריקי מנחות ישראל ולוג שמן של מצורע שאין מתנדבין מכלל דמ"ד מתנדבין מתחלק אמר ליה אביי אימא סיפא אם ראית שמן שניתן על גבי אישים אי אתה צריך לשאול מהו אלא מותר ריקי מנחת כהנים ומנחת כהן משיח שאין מתנדבין שמן מכלל דלמ"ד מתנדב כולן לאישים לאביי קשיא רישא לרבי זירא קשיא סיפא בשלמא לרבי זירא רישא בשירים סיפא בקומץ אלא לאביי קשיא תנא רישא אטו סיפא בשלמא סיפא תני משום רישא אלא רישא משום סיפא מי תני אין אמרי במערבא תנא רישא משום סיפא: ת"ש יין כדברי ר"ע לספלים שמן כדברי רבי טרפון לאישים מאי לאו מדיין כולו לספלים שמן כולו לאישים מידי איריא הא כדאיתא והא כדאיתא אמר רב פפא כתנאי שמן לא יפחות מלוג רבי אומר שלשת לוגין במאי קמיפלגי אמרוה רבנן קמיה דרב פפא דון מינה ומינה דון מינה ואוקי באתרה איכא בינייהו דרבנן סברי מה מנחה מתנדבין אף שמן מתנדבין [ומינה מה מנחה לוג שמן אף כאן לוג שמן ומה מנחה קומצה ושיריה נאכלין אף שמן קומצו ושיריו נאכלין ואידך ממנחה מה מנחה מתנדבין אף שמן מתנדבין ואוקי באתרה] כנסכים מה נסכים שלשת לוגין [אף שמן שלש לוגין ומה נסכים כולן לספלין] אף שמן כולן לאישים אמר ליה רב פפא לאביי אי ממנחה מייתי לה [רבי] דכ"ע דון מינה ומינה אלא רבי מאזרח גמר לה א"ל רב הונא בריה דרב נתן לרב פפא מי מצית אמרת הכי והתניא קרבן מנחה מלמד שמתנדבין שמן וכמה שלשה לוגין ומאן שמעת ליה דאמר שלשה לוגין רבי היא וקא מייתי לה מקרבן א"ל אי תניא תניא אמר שמואל המתנדב יין מביא ומזלפו על גבי האישים מ"ט אמר קרא (במדבר טו) ויין תקריב לנסך חצי ההין אשה ריח ניחוח לה' והא קא מכבי כיבוי במקצת לא שמיה כיבוי איני והאמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה המוריד גחלת מעל גבי המזבח וכיבה חייב דליכא אלא האי איבעית אימא כיבוי דמצוה שאני ת"ש דתנא ר"א בן יעקב כלפי שנתנה תורה לתרום יכול יכבה ויתרום אמרת לא יכבה שאני התם אפשר דיתבי ונטר ת"ש יין כדברי ר"ע לספלים שמן כדברי רבי טרפון לאישים ועוד תניא יין נסך לספלים או אינו אלא לאישים אמרת לא יכבה לא קשיא הא רבי יהודה הא ר"ש למימרא דשמואל כר"ש סבירא ליה והאמר שמואל מכבין גחלת של מתכת ברה"ר בשביל שלא יזוקו בה רבים **דף צב,א גמרא** אבל לא גחלת של עץ ואי ס"ד כר"ש ס"ל אפילו גחלת של עץ נמי בדבר שאין מתכוין סבר לה כר"ש במלאכה שאינה צריכה לגופה סבר לה כרבי יהודה אמר רב הונא נסכים שנטמאו עושה להן מערכה בפני עצמן ושורפן משום שנאמר (ויקרא ו) בקודש באש תשרף תניא נמי הכי הזם והשמן והמנחות והנסכים שנטמאו עושה להן מערכה בפני עצמן ושורפן א"ל שמואל לרב חנא בגדתאה אייתי לי בי עשרה ואימא לך קמייהו נסכים שנטמאו עושה להן מערכה בפני עצמן ושורפן:

הלגין והעבירו ע"פ תנור ר"ע מטמא וחכמים מטהרין ובהא פליגי דר' עקיבא סבר כמונח דמי ורבנן סברי לאו כמונח דמי ואיתיביה אביי מודה רבי עקיבא בהזאה שהעבירה על כלי חרס טמא על גבי משכב ומושב טמא שהיא טהורה שאין לך דבר שמטמא למעלה כלמטה אלא כזית מן המת ושאר כל המאהילין לאיתויי אבן המנוגעת אלא אמר אביי דכ"ע לאו כמונח דמי והכא בהא קמיפלגי דרבי עקיבא סבר גזרינן שמא ינוח ורבנן סברי לא גזרינן ומודה רבי עקיבא בהזאה כיון דנפק נפק ורבי אלעזר ורבנן במאי קמיפלגי אמר אביי בדנין טומאה קדומה מטומאה שבאותה שעה קמיפלגי מ"ס דנין ומ"ס אין דנין רבא אמר דכ"ע אין דנין והכא בהא קמיפלגי דר"א סבר הזאה צריכה שיעור ומצטרפין להזאות ורבנן סברי הזאה אין צריכה שיעור: חטאת פסולה כו': ת"ר מדמה מדם כשירה ולא מדם פסולה ר"ע אומר היתה לה שעת הכושר ונפסלה דמה טעון כיבוס לה שעת הכושר ונפסלה אין דמה טעון כיבוס ור"ש אומר אחד זה ואחד זה אין דמה טעון כיבוס מאי טעמא דרבי שמעון כתיב אותה וכתוב מדמה חד להיכא דהיתה לו שעת הכושר ורבי עקיבא אותה פרט לתרומה ור"ש לטעמיה דאמר קדשים קלים אין טעונין מריקה ושטיפה וכ"ש תרומה:

דף צג,א משנה ניתז מן הצואר על הבגד אינו טעון כיבוס מן הקרן ומן היסוד אינו טעון כיבוס נשפך על הרצפה ואספו אין טעון כיבוס אין טעון כיבוס אלא דם שנתקבל בכלי וראוי להזאה:

דף צג,א גמרא ת"ר יכול ניתז מן הצואר על הבגד יהא טעון כיבוס ת"ל אשר יזה לא אמרתי לך אלא בראוי להזאה תניא אידך יכול ניתז מן הקרן ומן היסוד יהא טעון כיבוס ת"ל אשר יזה פרט לזה שכבר הוזה: נשפך על הרצפה כו':

דף צג,ב גמרא הא תו ל"ל מה טעם קאמר מה טעם נשפך על הרצפה ואספו אין טעון כיבוס לפי שאין טעון כיבוס אלא דם שנתקבל בכלי וראוי להזייה: ראוי להזאה: למעוטי מאי למעוטי קיבל פחות מכדי הזייה בכלי זה ופחות מכדי הזייה בכלי זה דתניא רבי חלפתא בר שאול אומר קידש פחות מכדי הזייה בכלי זה ופחות מכדי הזייה בכלי זה לא קידש איבעיא להו בדם מהו הלכתא היא ומהלכתא לא גמרינן או דלמא התם מ"ט דכתיב (במדבר יט) וטבל במים ה"נ כתיב (ויקרא ד) וטבל בדם תא שמע דא"ר זריקא א"ר אלעזר אף בדם לא קידש אמר רבא תניא וטבל ולא מספג בדם עד שיהא בדם שיעור טבילה מעיקרו מן הדם מן הדם שבענין ואיצטריך למיכתב בדם דאי כתב רחמנא וטבל ה"א אע"פ דליכא שיעור טבילה מעיקרו כתב [רחמנא] בדם ואי כתב רחמנא בדם ה"א אפילו מספג כתב רחמנא וטבל מן הדם שבענין למעוטי מאי אמר רבא למעוטי שיריים שבאצבע מסייע לרבי אלעזר דא"ר שיריים שבאצבע פסולין א"ל רבין בר רב אדא לרב אמר תלמידך אמר רב עמרם תנינא היה מזה וניתזה הזאה מידו עד שלא הזה טעון כיבוס משהזה אין טעון כיבוס מאי לאו ה"ק עד שלא גמר מלהזות טעון כיבוס משגמר להזות אין טעון כיבוס לא ה"ק עד שלא יצתה הזאה מידו טעון כיבוס משיצתה הזאה מידו אין טעון כיבוס איתיביה אביי גמר מלהזות מקנח ידו בגופה של פרה גמר אין לא גמר לא א"ל גמר מקנח ידו בגופה של פרה לא גמר מקנח אצבעו בשלמא גמר מקנח ידו בגופה של פרה שנאמר (במדבר יט) ושרף את הפרה לעיניו אלא אצבעו במאי מקנח אמר אביי בשפת מזרק כדכתיב (עזרא א) כפורי זהב:

דף צג,ב משנה ניתז על העור עד שלא הופשט אינו טעון כיבוס משהופשט טעון כיבוס דברי רבי יהודה רבי אלעזר אומר אף משהופשט אינו טעון כיבוס אלא מקום הדם ודבר שהוא ראוי לקבל טומאה וראוי לכיבוס אחד הבגד ואחד השק ואחד העור טעונין כיבוס והכיבוס במקום קדוש ושבירת כלי חרס במקום קדוש ומריקה ושטיפה בכלי נחושת במקום קדוש זה חומר בחטאת מקדשי קדשים:

דף צג,ב גמרא מנהני מילי דת"ר (ויקרא ו) בגד אין לי אלא בגד מנין לרבות עור משהופשט ת"ל (ויקרא ו) אשר יזה עליה תכבס יכול שאני מרבה עור עד שלא הופשט תלמוד לומר בגד מה בגד הראוי לקבל טומאה אף כל הראוי לקבל טומאה דברי ר' יהודה רבי אלעזר אומר בגד אין לי אלא בגד מנין לרבות שק

דף צד,א גמרא וכל מיני בגדים תלמוד לומר (ויקרא ו) אשר עליה תכבס יכול שאני מרבה עור משהופשט ת"ל בגד מה בגד דבר המקבל טומאה אף כל דבר המקבל טומאה מאי בינייהו אמר אביי מטלית פחותה משלש איכא בינייהו מאן דאמר ראוי הא נמי ראוי דאי בעי חשיב עליה מ"ד דבר המקבל טומאה הא מיהא לאו בת קבולי טומאה היא רבא אמר בגד שחשיב עליה לצורה איכא בינייהו מ"ד ראוי הא נמי ראוי דאי בעי מבטיל ליה למחשבתיה מ"ד דבר המקבל טומאה השתא מיהא לאו בת קבולי טומאה היא רבא אמר עוצבא דחשיב עלה לקצעה איכא בינייהו מ"ד ראוי הא נמי ראוי מאן דאמר דבר המקבל טומאה הא לאו מקבלה טומאה עד דמקצע לה והתניא רבי שמעון בן מנסיא אומר עוצבא שחשב עליה לקצעה טהורה עד שיקציענה: אין טעון כיבוס כו': מנה"מ דת"ר יכול נתז על מקצת בגד יהא כל הבגד טעון כיבוס ת"ל (ויקרא ו) אשר יזה לא אמרתי לך אלא מקום דם בלבד: דבר שהוא ראוי לקבל טומאה [וכו'] : סתמא כרבי יהודה ראוי לכיבוס למעוטי כלי דבר גרידה הוא: אחד הבגד ואחד השק כו': למימרא דעור בר כיבוס הוא ורמינהו היתה עליו לשלשת מקנחה בסמרטוט היתה <על> של עור נותן עליה מים עד שתכלה אמר אביי לא קשיא הא רבנן הא אחרים דתניא הבגד והשק מכבסו הכלי והעור מגררו אחרים אומרים הבגד והשק והעור מכבסו והכלי מגררו כמאן אזלא הא דאמר רב חייא בר אשי זימנין סגיאין הוה קאימנא קמיה דרב ושכשיכי ליה מסאניה במיא כמאן כרבנן אמר רבא ומי איכא למאן דאמר עור לאו בר כיבוס הוא והכתיב (ויקרא יג) והבגד או השתי או הערב או כל כלי העור אשר תכבס אלא אמר רבא קרא ומתניתין ברכין כי פליגי בקשין והאמר רב חייא זימנין סגיאין הוה קאימנא קמיה דרב ושכשיכי ליה מסאניה במיא בקשין וכרבנן הדר אמר רבא לאו מילתא היא דאמרי ניקו נימא ליה לקרא דכי כתיבן ברכין כתיבן מי לא עסקינן בכלי אכסלגיא הבאים ממדינת הים וקאמר רחמנא ניבעי כיבוס אלא אמר רבא צרעת כיון דמגופיה קא פרחה מחלחלא ליה ומשוי לה רך אמר רבא אי קשיא לי הא קשיא לי

דף צד,ב גמרא כרים וכסתות דרכין נינהו ותנן היתה של עור נותן עליה מים עד שתכלה אלא אמר רבא כל כיבוס דלית ליה כיסכוס לא שמייה כיבוס והא דאמר רב חייא בר אשי זימנין סגיאין הוה קאימנא קמיה דרב ושכשיכי ליה מסאניה במיא שכשוך אין אבל כבוס לא אי ברכין וכדברי הכל אי בקשין וכאחרים אי הכי בגד נמי בגד שרייתו זהו כיבוסו [רבא לטעמיה דאמר רבא זרק סודר למים חייב זרק פשתן למים חייב בשלמא סודר עביד כיבוס] אלא זרע פשתן מ"ט וכ"ת משום דמקדח אי הכי חיטי ושערי נמי הנך אית להו יירי א"ה שלחים נמי התם קעביד לישא דרש רבא מותר לכבס מנעל בשבת א"ל רב פפא

לרבא והא"ר חייא בר אשי זימנין סגיאין הוה קאימנא קמיה דרב ושכשיכי ליה מסאני
במיא שכשוך אין אבל כיבוס לא הזר אוקי רבא אמורא עליה ודרש דברים שאמרתי
לפניכם טעות הם בידי ברם כך אמרו שכשוך מותר כיבוס אסור: הכיבוס במקום קדוש
כו': מנא הני מילי דת"ר (ויקרא ו) תכבס במקום קדוש שבירת כלי חרס מניין ת"ל
(ויקרא ו) וכלי חרס אשר תבושל בו ישבר מריקה ושטיפה בכלי נחשת מניין ת"ל (ויקרא
ו) ואם בכלי נחשת בושלה ומורק ושוטף במים: זה חומר בחטאת כו': ותו ליכא והאיכא
שנכנס דמה <לפניו> בחטאות החיצונו' שאם נכנס דמה <לפניו> לפנים פסולה
כר"ע דאמר כל דמים שנכנסו להיכל לכפר פסולה שכן מכפרין על חייבי כריתות בחטאת
דשמיעת הקול שכן טעונה ארבע מתנות כר' ישמעאל דאמר כל דמים טעונין ד' מתנות על
ד' קרנות וליטעמך האיכא קרן <בדם> האיכא אצבע האיכא חודה אלא חד מתרי תלתא
חומרי נקט:

דף צד, ב משנה בגד שיצא חוץ לקלעים נכנס ומכבסו במקום קדוש נטמא חוץ לקלעים
קורעו נכנס ומכבסו במקום קדוש כלי חרס שיצא חוץ לקלעים נכנס ושוברו במקום קדוש
נטמא חוץ לקלעים נוקבו ונכנס ושוברו במקום קדוש כלי נחשת שיצא חוץ לקלעים נכנס
ומורקו ושוטפו במקום קדוש נטמא חוץ לקלעים פוחתו ונכנס ומורקו ושוטפו במקום
קדוש:

דף צד, ב גמרא מתקיף לה רבינא קורעו בגד אמר רחמנא ולא בגד הוא דמשייר ביה כדי
מעפורת איני והאמר רב הונא ל"ש אלא שלא שייר בה כדי מעפורת אבל שייר בה כדי
מעפורת חבור הוי

דף צה, א גמרא מדרבנן הוא: כלי חרס שיצא כו': כלי אמר רחמנא ולא כלי הוא שניקב
בשורש קטן: כלי נחשת [כו'] פוחתו [וכו']: והא לאו כלי הוא דרציף מרציף <הוא>
אמר ריש לקיש מעיל שניטמא מכניסו בפחות משלש על שלש ומכבסו משום שנא' (שמות
כח) לא יקרע מותיב רב אדא בר אהבה העבין והרכים אין בהן משום שלש על שלש אגב
אביהן חשיבי והא בעי שבעת סממנין דא"ר נחמן אמר רבה בר אבוא דם חטאת ומראות
נגעים צריכין שבעת סממנין ותניא אלא שאין מכניסין מי רגלים למקדש

דף צה, ב גמרא וכי תימא דמבלע להו בהדי שבעה סממנין ומעבר להו לכולהו כחד והתנן
העבירן שלא כסדרן או שהעביר שבעתן כאחד לא עשה ולא כלום וכי תימא דמיבלע להו
בהדי חד מסממנין והא צריך לכסכס שלש פעמים בכל אחד ואחד תנן אלא דמבלע להו
ברוק תפל דאמר ריש לקיש רוק תפל צריך שיהא עם כל אחד ואחד:

דף צה, ב משנה אחד שבישל בו ואחד שעירה לתוכה רותח אחד קדשי הקדשים ואחד
קדשים קלים טעונין מריקה ושטיפה ר"ש אומר קדשים קלים אין טעונין מריקה ושטיפה:
דף צה, ב גמרא ת"ר (ויקרא ו) אשר תבושל בו אין לי אלא שבישל בו עירה לתוכו רותח
מנין ת"ל ואשר תבושל בו ישבר בעי רמי בר חמא תלאו באויר תנור מהו אבישול ובילוע
הוא דקפיד רחמנא או דילמא אבישול בלא בילוע אמר רבא ת"ש אחד שבישל בו ואחד
שעירה לתוכו רותח בלוע בלא בישול לא קמיבעיא לן כי קמיבעיא לן בישול בלא בילוע
מאי ת"ש דאמר רב נחמן אמר רבה בר אבוא תנור של מקדש של מתכת היה ואי ס"ד
בישול בלא בלוע לא קפיד ניעביד של חרס כיון דאיכא שירי מנחות דאפייתן בתנור
ואיכא בישול ובילוע עבדינן של מתכת ההוא תנורא דאטחו בה טיחייא אסרה רבה בר
אהיליי למיכלה לריפתא לעולם ואפי' במילחא דילמא אתי למיכלה בכותחא מיתבי אין

לשין את העיסה בחלב ואם לש כל הפת כולה אסורה מפני הרגל עבירה כיוצא בו אין טשין את התנור באליה ואם טש כל הפת כולה אסורה עד שיסיק את התנור תיובתא דרבה בר אהיליי תיובתא אמר ליה רבינא לרב אשי וכי מאחר דאיתותב רבה בר אהיליי אמאי אמר רב קדירות בפסח ישברו אמר ליה רב מוקי לה ההיא בשל מתכת ואי בעית אימא בתנור של חרס זה הסיקו מבפנים וזה הסיקו מבחוץ ונעביד הסקה מבפנים חייס עלייהו דמתברי הילכך האי כוביא הסיקו מבחוץ הוא ואסיר

דף צו, א גמרא אלא קדירות של מקדש אמאי <אמר רחמנא> ישברו נהדרניהו לכבשונות א"ר זירא לפי שאין עושין כבשונות בירושלים אמר אביי וכי עושין אשפתות בעזרה אישתמיטתיה הא דתני שמעיה בקלנבו שברי כלי חרס נבלעין במקומן אלא הא דאמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה תנור של מקדש של מתכת הוה נעביד דחרס דהסיקו מבפנים הוא דכיון דאיכא שתי הלחם ולחם הפנים דאפייתן בתנור וקדושתן בתנור הוה ליה כלי שרת וכלי שרת דחרס לא עבדינן

דף צו, ב גמרא ואפי' ר' יוסי ברבי יהודה לא קאמר אלא דעץ אבל דחרס לא רב יצחק בר יהודה הוה רגיל קמיה דרמי בר חמא שבקיה ואזיל לרב ששת יומא חד פגע ביה אמר ליה אלקפטא נקטן ריחא אתי לה ליד משום דאזלת לך לקמיה דרב ששת הוית לך כי רב ששת א"ל לאו מש"ה מר כי בעינא מילתא פשיט לי מסברא כי משכחנא מתניתא פרכא לה רב ששת כי בעינא מילתא מיניה פשיט לי ממתניתא דכי נמי משכחת מתניתא ופרכא מתניתא ומתניתא היא אמר ליה בעי מיני מילתא דאיפשיט לך כי מתניתא בעא מיניה בישל במקצת כלי טעון מריקה ושטיפה או אין טעון א"ל אינו טעון מידי דהוה אהזאה והא לא תנא הכי א"ל מסתברא כבגד מה בגד אינו טעון כיבוס אלא מקום הדם אף כלי אינו טעון מריקה ושטיפה אלא במקום בישול א"ל מי דמי דם לא מפעפע בישול מפעפע ועוד תניא חומר בהזאה ממריקה ושטיפה וחומר במריקה ושטיפה מבהזאה חומר בהזאה שהזאה ישנה בחטאות החיצונות ובחטאות הפנימיות וישנה לפני זריקה מה שאין כן במריקה ושטיפה חומר במריקה ושטיפה שהמריקה ושטיפה נוהגת בין בקדשי קדשים בין בקדשים קלים בישל במקצת הכלי טעון מריקה ושטיפה כל הכלי מה שאין כן בהזאה א"ל אי תניא תניא וטעמא מאי אמר קרא (ויקרא ו) ואם בכלי נחשת בושלה ואפילו במקצת כלי: אחד קדשי קדשים וכו': ת"ר חטאת אין לי אלא חטאת כל קדשים מנין ת"ל (ויקרא ו) קדש קדשים היא יכול שאני מרבה את התרומה ת"ל אותה פרט לתרומה דברי ר' יהודה ר"ש אומר קדשי קדשים טעונין מריקה ושטיפה קדשים קלים אינן טעונין מריקה ושטיפה דכתיב קדש קדשים קדשי קדשים אין קדשים קלים לא מ"ט דרבי יהודה מדאיצטריך אותה למעוטי תרומה מכלל דקדשים קלים טעונין מריקה ושטיפה ור"ש אמר לך אותה כדאמרינן ותרומה לא בעיא שטיפה ומריקה והתניא קדרה שבישל בה בשר לא יבשל בה חלב ואם בישל בנותן טעם תרומה לא יבשל בה חולין ואם בישל בנותן טעם אמר אביי לא צריכא אלא לדאמר מר בישל במקצת כלי טעון מריקה ושטיפה כל הכלי הא תרומה לא צריך אלא מקום בישול רבא אמר לא צריכא אלא לדאמר מר במים ולא ביין במים ולא במזוג הא אפי' ביין ואפי' במזוג רבה בר עולא אמר לא צריכא אלא לדאמר מר מריקה ושטיפה בצונן הא אפי' בחמין הניחא למ"ד מריקה ושטיפה בצונן אלא למ"ד מריקה בחמין ושטיפה בצונן מאי איכא למימר שטיפה יתירתא:

דף צו, ב משנה רבי טרפון אומר בישראל מתחילת הרגל יבשל בו כל הרגל וחכ"א עד זמן אכילה מריקה ושטיפה מריקה כמריקת הכוס ושטיפה כשטיפת הכוס מריקה ושטיפה בצונן

דף צו, א משנה השפוד והאסכלא מגעילן בחמין:

דף צו, א גמרא מאי טעמא דר"ט דאמר קרא (דברים טז) ופנית בבקר והלכת לאהלך הכתוב עשאו לכולן בקר אחד מתקיף לה רב אחדבוי בר אמי וכי אין פיגול ברגל ואין נותר ברגל וכי תימא ה"נ והתניא ר' נתן אומר לא אמר ר"ט אלא זו בלבד אלא כדר"נ אמר רבה בר אבוה דאמר ר"נ אמר רבה בר אבוה כל יום ויום נעשה גיעול לחבירו: וחכ"א עד זמן אכילה כו': מאי קאמר אמר ר"נ אמר רבה בר אבוה ממתין לה עד זמן אכילה והדר עביד לה מריקה ושטיפה מנהני מילי א"ר יוחנן משום אבא יוסי בן אבא כתיב (ויקרא ו) ומורק ושוטף וכתוב (ויקרא ו) כל זכר בכהנים יאכל הא כיצד ממתין לה עד זמן אכילה והדר עביד לה מריקה ושטיפה: מריקה כמריקת הכוס שטיפה כשטיפת הכוס: ת"ר מריקה ושטיפה בצונן דברי רבי וחכמים אומרים מריקה בחמין ושטיפה בצונן מ"ט דרבנן מידי דהוה אגיעולי <עובדי כוכבים> {גוים} ורבי אמר לך הגעלה לא קאמינא כי קאמינא למריקה ושטיפה דבתר הגעלה ורבנן א"כ לכתוב קרא או מורק מורק או שוטף שוטף מאי מורק ושוטף ש"מ מריקה בחמין ושטיפה בצונן ורבי אי כתיב ומורק מורק ה"א תרי זימני מורק או תרי זימני שוטף לכך כתיב ומורק ושוטף לומר לך מריקה כמריקת הכוס שטיפה כשטיפת הכוס:

דף צו, א משנה בישראל בו קדשים וחולין או קדשי קדשים וקדשים קלים אם יש בהן בנותן טעם הרי הקלים נאכלין כחמורין שבהן ואינן טעונין מריקה ושטיפה ואינן פוסלין במגע ריקן שנגע ברקיק וחתיכה בחתיכה לא כל הרקיקין ולא כל החתיכות אסורין אינו אסור אלא במקום שבלע:

דף צו, א גמרא מאי קאמר אם יש בהן בנותן טעם הרי הקלין נאכלין כחמורין וטעונין מריקה ושטיפה ופוסלין במגע אין בהן בנותן טעם אין הקלין נאכלין כחמורין ואין טעונין מריקה ושטיפה ואין פוסלין במגע נהי דקדשי קדשים לא בעו קדשים קלים ניבעי אמר אביי מאי אין טעונין דקאמר קדשי קדשים אבל קדשים קלים טעונין רבא אמר הא מני ר"ש היא דאמר קדשים קלים אין טעונין מריקה ושטיפה בשלמא לרבא היינו דקתני או קדשי קדשים וקדשים קלים אלא לאביי תרתי למה לי צריכי דאי תנא קדשים וחולין ה"א חולין הוא דמבטלי קדשים דלאו מינייהו אבל קדשי קדשים וקדשים קלים אימא לא ואי תנא קדשי קדשים וקדשים קלים ה"א קדשים הוא דאלימי לבטולי קדשים אבל חולין אימא לא צריכא: רקיק שהגיע ברקיק כו': ת"ר כל אשר יגע יכול אפי' שלא בלע ת"ל בבשרה

דף צו, ב גמרא עד שיבלע בבשרה יכול נגע במקצת חתיכה יהא כולו פסול ת"ל יגע הנוגע פסול הא כיצד חותך את מקום שבלע בבשרה ולא בגדין ולא בעצמות ולא בקרנים ולא בטלפים יקדש להיות כמוהו הא כיצד אם פסולה היא תפסל [ואם] כשרה היא תאכל כחמור שבה אמאי וניתי עשה ולידחי את לא תעשה אמר רבא אין עושה דוחה את לא תעשה שבמקדש שנאמר (שמות יב) ועצם לא תשברו בו ר"ש בן מנסיא אומר אחד עצם שיש בו מוח ואחד עצם שאין בו מוח אמאי נייתי עשה ולידחי את לא תעשה אלא אין עשה דוחה לא תעשה שבמקדש רב אשי אמר יקדש עשה הוא ואין עשה דוחה את לא תעשה

ועשה אשכחן חטאת דמתקדש בבלוע שאר קדשים מנלן אמר שמואל משום ר"א (ויקרא ז) זאת התורה לעולה ולמנחה ולחטאת ולאשם ולמילואים ולזבח השלמים [לעולה] כי עולה מה עולה טעונה כלי אף כל טעונה כלי מאי כלי אילימא מזרק בשלמי ציבור נמי כתיב בהו (שמות כד) ויקח משה חצי הדם וישם באגנות אלא דסכין ועולה גופה מנלן דכתיב (בראשית כב) וישלח אברהם את ידו ויקח את המאכלת והתם עולה הוא דכתיב (בראשית כב) ויעלהו לעולה תחת בנו מנחה מה מנחה אינה נאכלת אלא לזכרי כהונה אף כל אינם נאכלין אלא לזכרי כהונה מאי היא אי חטאת ואשם בהדיא כתיב בהו (ויקרא ז) כל זכר בכהנים יאכלנו ואי שלמי ציבור מריבוייא דקרא אתי (במדבר יח) בקדש הקדשים תאכלנו כל זכר יאכל אותו לימד על שלמי ציבור שאינן נאכלין אלא לזכרי כהונה תנאי היא

דף צה,א גמרא איכא דנפקא ליה מהכא ואיכא דנפקא ליה מהכא חטאת מה חטאת מתקדשת בבלוע אף כל מתקדשת בבלוע אשם מה אשם אין שפיר ושליא קדוש בו אף כל אין שפיר ושליא קדוש בו קסבר וולדות קדשים בהווייתן הן קדושים ודנין אפשר משאי אפשר מלואים מה מלואים מותריהן בשריפה ואין בעלי חיים במותריהן אף כל מותריהן בשריפה ואין בעלי חיים במותריהן שלמים מה שלמים מפגלין ומתפגלין אף כל מפגלין ומתפגלין במתניתא תנא משמיה דר"ע מנחה מה מנחה מתקדשת בבלוע אף כל מתקדשת בבלוע ואיצטריך למכתב מנחה ואיצטריך למכתב חטאת דאי אשמעינן מנחה דאידי דרכיכא מיבלעא אבל חטאת אימא לא ואי אשמעינן חטאת משום דקרייר אבל מנחה אימא לא צריכא חטאת מה חטאת אינה באה אלא מן החולין וביום ובידו הימנית אף כל אינה באה אלא מן החולין וביום ובידו הימנית וחטאת מנלן אמר רב חסדא אמר קרא (ויקרא טז) והקריב אהרן את פר החטאת אשר לו משלו ולא משל ציבור ולא משל מעשר ביום (ויקרא ז) מביום צוותו נפקא כדי נסבה בידו הימנית מדרבה בר בר חנה נפקא דאמר רבה בר בר חנה אמר ר"ל כל מקום שנאמר אצבע וכהונה אינו אלא ימין כדי נסבה ואיבעית אימא סבר לה כר"ש דאמר אצבע לא בעיא כהונה וכהונה בעיא אצבע אשם מה אשם עצמותיו מותרין אף כל עצמותיו מותרין אמר רבא פשיטא לי

דף צה,ב גמרא דם חטאת למטה ודם עולה למעלה טעון כיבוס בעי רבא דם עולה למטה ודם חטאת למעלה מהו משום נוגע הוא והא נוגע או דלמא משום בלוע הוא והא לא בלע <הוא> הדר פשטה דאין טעונין כיבוס אמר רבא פשיטא לי דם על בגדו חוצץ ואם טבח הוא אינו חוצץ רבב על בגדו חוצץ ואם מוכר רבב הוא אינו חוצץ בעי רבא דם ורבב על בגדו מהו אם טבח הוא תיפוק לי משום רבב ואי מוכר רבב הוא תיפוק לי משום דם לא צריכא דעביד הא והא אחדא לא קפיד אתרתי קפיד או דלמא אתרתי נמי לא קפיד תיקו:

מסכת זבחים פרק יב

דף צה,ב משנה טבול יום ומחוסר כיפורים אינן חולקין בקדשים לאכול לערב אונן <אינו> נוגע ואינו מקריב ואינו חולק לאכול לערב בעלי מומין בין בעלי מומין עוברין בין בעלי מומין קבועין חולקין ואוכלין אבל לא מקריבין כל שאינו ראוי לעבודה אינו חולק

בבשר וכל שאין לו בבשר אין לו בעורות אפילו טמא בשעת זריקת דמים וטהור בשעת הקטר חלבים אינו חולק בבשר שנא' (ויקרא ז) המקריב את דם השלמים [ואת החלב מבני אהרן] לו <יהיה> [תהיה שוק הימין למנה]:

דף צט,א גמרא מנא הני מילי אמר ר"ל דאמר קרא (ויקרא ו) הכהן המחטא אותה יאכלנה כהן המחטא יאכל שאינו מחטא אינו אוכל וכללא הוא והרי משמרה כולה דאין מחטאין ואוכלין ראוי לחיטוי קאמרינן הרי קטן דאינו ראוי לחיטוי ואוכל אלא מאי יאכלנה יחלקנה ראוי לחיטוי חולק שאינו ראוי לחיטוי אינו חולק הרי בעל מום דאינו ראוי לחיטוי וחולק בעל מום רחמנא רבייה (ויקרא ו) כל זכר בכהנים לרבות בעל מום ואימא כל זכר לרבות טבול יום מסתברא בעל מום ה"ל לרבויי שכן אוכל אדרבה טבול יום הוה ליה לרבויי דלאורתא מיחזא חזי השתא מיהא הא לא חזי רב יוסף אמר מכדי מאי יאכלנה יחלקנה לכתוב רחמנא יחלקנה מאי יאכלנה ש"מ ראוי לאכילה חולק שאינו ראוי לאכילה אינו חולק בעי ר"ל בעל מום והוא טמא מהו שיחלקו לו כיון דלא חזי ורחמנא רבייה לא שנא מה לי טמא מה לי בעל מום או דלמא ראוי לאכילה חולק שאינו ראוי לאכילה אינו חולק אמר רבה ת"ש כהן גדול מקריב אונן ואינו אוכל ואינו חולק לאכול לערב ש"מ ראוי לאכילה בעינן ש"מ בעי רב אושעיא טמא בקרבנות ציבור מהו שיחלקו לו מי אמרינן המחטא אמר רחמנא והאי נמי מחטא הוא או דלמא ראוי לאכילה חולק שאין ראוי לאכילה אינו חולק אמר רבינא ת"ש כהן גדול מקריב אונן ואינו אוכל ואינו חולק לאכול לערב ש"מ ראוי לאכילה בעינן ש"מ: אונן נוגע ואינו מקריב כו': אונן נוגע ורמינהי אונן ומחוסר כיפורים צריכין טבילה לקודש א"ר אמי א"ר יוחנן לא קשיא כאן בשטבל כאן בשלא טבל וכי טבל מאי הוי הא הדרא עליה אנינות דאמר רבה בר רב הונא אונן שטבל אנינותו חוזרת עליו ל"ק הא דאסח דעתיה הא דלא אסח דעתיה היסח הדעת שלישי ושביעי בעי דא"ר יוסטאי ברבי מתון א"ר יוחנן היסח הדעת צריך הזאה שלישי ושביעי לא קשיא הא דאסח דעתיה מטמא מת הא דאסח דעתיה מטמא שרץ טמא שרץ טמא מעלייא הוא הערב שמש בעי ועוד אפילו תרומה נמי א"ר ירמיה באומר נשמרתי מדבר המטמאני ולא נשמרתי מדבר הפוסלני ומי איכא נטירותא לפלגא אין והתניא עודהו הסל על ראשו

דף צט,ב גמרא ומגריפה בתוכו ואמר לבי על הסל ואין לבי על המגריפה הסל טהור והמגריפה טמאה ותטמא מגריפה לסל אין כלי מטמא כלי ותטמא מה שבתוכו אמר רבא באומר שמרתיה מדבר המטמאה ולא שמרתיה מדבר הפוסלה איגלגל מילתא ומטאי לקמיה דרבי אבא בר ממל א"ל לא שמיע להו הא דאמר רבי יוחנן א"ר האוכל שלישי של תרומה אסור לאכול ומותר ליגע אלמא באכילה עבוד רבנן מעלה בנגיעה לא עבוד רבנן מעלה: ואינו חולק לאכול כו': מיפלג הוא דלא פליג וכי מזמני ליה אכיל ורמינהי אונן <ומחוסר כיפורים> טובל ואוכל את פסחו לערב אבל לא בקדשים אמר רב ירמיה מדיפת לא קשיא כאן בפסח כאן בשאר ימות השנה בפסח אידי דאכיל פסח אכיל נמי קדשים בשאר ימות השנה דלא חזי לא חזי ומאי אבל לא בקדשים אבל לא בקדשים של כל השנה רב אסי אמר ל"ק כאן שמת לו מת בארבעה עשר וקברו בארבעה עשר כאן שמת לו מת בשלשה עשר וקברו בארבעה עשר יום קבורה לא תפיס לילו מדרבנן מאן תנא אנינות לילה מדרבנן ר"ש היא דתניא אנינות לילה מדברי תורה דברי רבי יהודה ר"ש אומר אונן אינו מדברי תורה אלא מדברי סופרים תדע שהרי אמרו אונן טובל ואוכל את פסחו לערב

אבל לא בקדשים וסבר ר"ש אנינות לילה מדרבנן והתניא ר"ש אומר אונן אינו משלח קרבנותיו מאי לאו ואפילו בפסח לא לבר מפסח והתניא ר"ש אומר שלמים כשהוא שלם מביא ואינו מביא כשהוא אונן מנין לרבות את התודה מרבה אני את התודה שכן נאכלת בשמחה כשלמים מנין לרבות את העולה מרבה אני את העולה שכן באה בנדר ובנדבה כשלמים מנין לרבות [בכור ומעשר ופסח מרבה אני] בכור ומעשר ופסח שכן אינן באין על חטא מנין לרבות חטאת ואשם ת"ל זבח מנין לרבות העופות והמנחות והיין והעצים והלבונה ת"ל שלמים קרבנו כל קרבנות שהוא מביא כשהוא שלם מביא ואינו מביא כשהוא אונן קתני מיהא פסח אמר רב חסדא פסח כדי נסביה רב ששת אמר מאי פסח שלמי פסח אי הכי היינו שלמים תנא שלמים הבאין מחמת פסח ותנא שלמים הבאין מחמת עצמן דאי לא תנא שלמים הבאין מחמת פסח סלקא דעתך אמינא הואיל ומחמת פסח אתי כגופיה דפסח דמי קמ"ל רב מרי אמר

דף ק,א גמרא לא קשיא כאן שמת לו מת בי"ד וקברו בי"ד כאן שמת לו מת בי"ג וקברו בי"ד מת לו מת בי"ד וקברו בי"ד יום מיתה תופס לילו מדאורייתא מת לו מת בי"ג וקברו בי"ד יום קבורה מדרבנן אינו תופס לילו אלא מדרבנן א"ל רב אשי לרב מרי ואלא הא דקתני אמר לו ר"ש תדע שהרי אמרו אונן טובל ואוכל את פסחו אבל לא בקדשים נימא ליה קאמינא לך אנא יום מיתה דאורייתא ואמרת לי את יום קבורה דרבנן קשיא אביי אמר לא קשיא כאן שמת קודם חצות כאן שמת לאחר חצות קודם חצות דלא איחזי לפסח חיילא עליה אנינות אחר חצות דאיחזי לפסח לא חיילא עליה אנינות ומנא תימרא דשני ליה בין קודם חצות בין לאחר חצות דתניא (ויקרא כא) לה יטמא מצוה לא רצה מטמאין אותו על כרחו ומעשה ביוסף הכהן שמתה אשתו בערב הפסח ולא רצה ליטמא ונמנו אחיו הכהנים וטימאוהו בעל כרחו ורמינהי (במדבר ו) ולאחותו מה ת"ל הרי שהלך לשחוט את פסחו ולמול את בנו ושמע שמת לו מת יכול יטמא אמרת (במדבר ו) לא יטמא יכול כשם שלא יטמא לאחותו כך אין מטמא למת מצוה ת"ל ולאחותו לאחותו הוא דאינו מטמא אבל מטמא הוא למת מצוה לאו ש"מ כאן קודם חצות כאן לאחר חצות ממאי דילמא לעולם אימא לך אידי ואידי אחר חצות והא רבי ישמעאל והא ר"ע דתניא לה יטמא רשות דברי רבי ישמעאל ר"ע אומר חובה לא ס"ד דרישא דההיא ר"ע קתני להו דתניא ר"ע אומר (במדבר ו) נפש אלו הקרובים מת אלו הרחוקים לאביו אינו מטמא אבל מטמא הוא למת מצוה לאמו היה כהן והוא נזיר לאמו הוא דאינו מטמא אבל מטמא הוא למת מצוה לאחיו שאם היה כ"ג והוא נזיר לאחיו הוא דאינו מטמא אבל מטמא הוא למת מצוה ולאחותו מה ת"ל הרי שהלך לשחוט את פסחו ולמול את בנו ושמע שמת לו מת יכול יטמא אמרת לא יטמא יכול כשם שאין מטמא לאחותו כך אינו מטמא למת מצוה תלמוד לומר ולאחותו לאחותו לא יטמא אבל יטמא הוא למת מצוה

דף ק,ב גמרא רבא אמר אידי ואידי אחר חצות ול"ק כאן קודם ששחטו וזרקו עליו כאן לאחר ששחטו וזרקו עליו א"ל רב אדא בר מתנה לרבא אחר ששחטו וזרקו את דמו מה דהוה הוה א"ל רבינא אכילת פסחים מעכבא מדרבה בר רב הונא א"ל ציית מאי דקאמר לך רבך מאי דרבה בר רב הונא דתניא יום שמועה כיום קבורה למצות שבעה ושלישים ולאכילת פסחים כיום ליקוט עצמות אחד זה ואחד זה ואוכל בקדשים לערב הא גופא קשיא אמרת יום שמועה כיום קבורה למצות שבעה ושלישים ולאכילת פסחים כיום ליקוט עצמות מכלל דיום קבורה אפילו לערב נמי לא אכיל והדר תני אחד זה ואחד זה טובל

ואוכל בקדשים לערב אמר רב חסדא תנאי היא רבה בר רב הונא אמר ל"ק כאן ששמע שמועה על מתו סמוך לשקיעת החמה וכן שליטו לו עצמות סמוך לשקיעת החמה וכן שמת לו מת וקברו סמוך לשקיעת החמה וכאן לאחר שקיעת החמה לאחר שקה"ח מאי דהוה הוה אלא ש"מ אכילת פסחים מעכבא רב אשי אמר מאי אחד זה ואחד זה ה"ק אחד יום שמועה ואחד יום ליקוט טובל ואוכל בקדשים לערב והא דרב אשי בדותא היא מכדי עלה קאי זה וזה מיבעי ליה אלא ש"מ בדותא היא ומאי תנאי דתניא עד מתי מתאונן עליו כל היום רבי אומר כל זמן שלא נקבר במאי עסקינן אילימא ביום מיתה מי איכא דלית ליה דיום מיתה דתפיס לילו מדרבנן ותו רבי אומר כל זמן שלא נקבר הא קברו אישתרי ליה ומי איכא דלית ליה (עמוס ח) ואחריתה כיום מר אמר רב ששת איום קבורה קאי מתקיף רב יוסף אלא הא דקתני השומע על מתו כמלקט עצמות טובל ואוכל בקדשים לערב מכלל דיום קבורה אפילו לערב נמי לא אכיל הא מני אלא תריץ עד מתי מתאוננין עליו כל אותו היום ולילו רבי אומר כל זמן שלא נקבר [אבל נקבר] בלא לילו אמרוה קמיה דר' ירמיה אמר גברא רבה כרב יוסף לימא הכי לימא דרבי לקולא והתניא עד מתי מתאונן עליו כל זמן שאינו נקבר אפילו מכאן ועד עשרה ימים דברי רבי וחכ"א אין מתאונן עליו אלא אותו היום בלבד אלא תריץ הכי עד מתי הוא מתאונן עליו כל אותו היום בלא לילו רבי אומר כל זמן שלא נקבר ואם נקבר תופס לילו אמרוה קמיה דרבא מדקאמר רבי יום קבורה תופס לילו מדרבנן מכלל דיום מיתה תופס לילו מדאורייתא וסבר רבי אנינות לילה דאורייתא והתניא (ויקרא י) הן היום אני היום אסור ולילה מותר ולדורות בין ביום ובין בלילה אסור דברי רבי יהודה רבי אומר אנינות לילה אינה מדברי תורה אלא מדברי סופרים לעולם דרבנן היא

דף קא,א גמרא וחכמים עשו חיזוק לדבריהם יותר משל תורה תנו רבנן (ויקרא י) כי כן צויתי כאשר צויתי כאשר צוה ה' כי כן צויתי באנינות יאכלוה כאשר צויתי בשעת מעשה אמר להן כאשר צוה ה' לא מאליי אני אומר ורמינהי מפני אנינות נשרפה לכך נאמר כאלה אמר שמואל לא קשיא הא ר"י הא ר"נ דתניא מפני אנינות נשרפה לכך נאמר כאלה דברי רבי נחמיה רבי יהודה ור"ש אומרים מפני טומאה נשרפה שאם אתה אומר מפני אנינות נשרפה היו לשלשתן שישרפוה ד"א היו ראוי לאוכלן לערב ד"א והלא פינחס היה עמהן רבא אמר אידי ואידי רבי נחמיה ולא קשיא כאן בקדשי שעה כאן בקדשי דורות רבי נחמיה היכי מתריץ להני קראי ורבנן היכי מתרצי להו להני קראי רבי נחמיה מתריץ להו הכי מדוע לא אכלתם אמר לו משה לאהרן שמא נכנס דמה לפני ולפנים אמר לו (ויקרא י) הן לא הובא את דמה שמא חוץ למחיצתה יצאת אמר לו בקדש היתה ודלמא באנינות אקריבתוה ופסלתוה אמר לו משה וכי הם הקריבו אני הקרבתי וא"ל הן לא הובא את דמה ובקדש היתה אכול תאכלו אותה כאשר צויתי באנינות יאכלוה אמר לו (ויקרא י) ותקראנה אותי כאלה ואכלתי חטאת היום הייטב בעיני ה' שמא לא שמעת אלא בקדשי שעה דאי בקדשי דורות ק"ו ממעשר הקל ומה מעשר הקל אמרה תורה (דברים כו) לא אכלתי באוני ממנו בקדשי דורות לא כל שכן מיד (ויקרא י) וישמע משה וייטב בעיני הודה ולא בוש משה לומר לא שמעתי אלא אמר שמעתי ושכחתי ור"י ור"ש היכי מתרצי להו הכי מתרצי להו (ויקרא י) מדוע לא אכלתם את החטאת במקום [הקודש] שמא נכנס דמה לפני ולפנים אמר לו (ויקרא י) הן לא הובא את דמה <אל הקדש פנימה> שמא חוץ למחיצתה יצאת אמר לו הן בקודש היתה ודילמא באנינות אקריבתוה ופסלתוה אמר לו

משה הן הקריבוהו דפסלה בהו אנינות אני הקרבתי ודילמא אגב מרריכו פשעתו בה ואיטמאי אמר לו משה כך אני בעיניך שאני מבזה קדשי שמים ותקראנה אותי כאלה ואפילו אלה וכאלה אין אני מבזה קדשי שמים אמר לו ואי הן לא הובא את דמה ובקודש היתה אכול תאכלו אותה בקודש כאשר צויתי באנינות יאכלוה אמר לו שמא לא שמעת אלא בלילה דאי ביום ק"ו ממעשר הקל ומה מעשר הקל אמרה תורה (דברים כו) לא אכלתי באוני ממנו קודש חמור לא כל שכן מיד וישמע משה

דף קא,ב גמרא וייטב בעיניו לא בוש משה לומר לא שמעתי אלא שמעתי ושכחתי איבעי להו לשהוייה ולמיכלא באורתא טומאה באונס באתה בשלמא לרבנן היינו דכתיב היום אלא לרבי נחמיה מאי היום חובת היום בשלמא לרבי נחמיה היינו דכתיב הן היום אלא לרבנן מאי הן היום ה"ק הן הקריבו אני הקרבתי אמר מר היו לשלשתן שישרפו מאי שלשתן דתניא (ויקרא י) ואת שעיר החטאת דרש משה שעיר זה שעיר נחשון חטאת זו חטאת שמיני דרש שעיר של ראש חודש יכול שלשתן נשרפו ת"ל והנה שורף אחד נשרף ולא שלשתן נשרפו דרש דרש שתי דרישות למה אמר להו מפני מה חטאת זו נשרפה ואלו מונחות ואיני יודע איזהו כשהוא אומר (ויקרא י) ואותה נתן לכם לשאת את עון העדה הוי אומר זה שעיר של ראש חודש שפיר קאמרי ליה רבי נחמיה לטעמיה דאמר קדשי שעה לא פסלה בהו אנינות אמר מר היה לו לאכלה לערב שפיר קאמרי ליה קסבר אנינות לילה דאורייתא דבר אחר והלא פינחס היה עמהן שפיר קאמרי ליה סבר לה כרבי אלעזר דאר"א א"ר חנינא לא נתכהן פינחס עד שהרגו לזמרי דכתיב (במדבר כה) והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם רב אשי אמר עד ששם שלום בין השבטים שנאמר (יהושוע כב) וישמע פינחס הכהן ונשיאי העדה וראשי אלפי ישראל וגו' ואידך נמי והכתיב והיתה לו ולזרעו אחריו כי כתיב ההוא בברכה הוא דכתיב ואידך נמי הא כתיב וישמע פינחס הכהן ההוא ליחס זרעו אחריו אמר רב משה רבינו כהן גדול וחולק בקדשי שמים היה שנאמר (ויקרא ח) מאיל המלואים למשה היה למנה מיתבי והלא פינחס היה עמהן ואם איתא לימא והלא משה רבינו היה עמהן דילמא שאני משה דטריד בשכינה דאמר מר משה בהשכמה עלה ובהשכמה ירד מיתבי (ויקרא כא) לחם אלהיו מקדשי הקדשים ומן הקדשים יאכל אם נאמרו קדשי קדשים למה נאמר קדשים קלים ואם נאמרו קדשים קלים למה נאמר קדשי קדשים אילו לא נאמר קדשים קלים הייתי אומר קדשי קדשים הוא דאוכל שהרי הותרו לזר ולהן קדשים קלים לא יאכל ואילו לא נאמרו קדשי קדשים הייתי אומר בקדשים קלים יהא אוכל שהן קלים בקדשי קדשים לא יהא אוכל לכך נאמרו קדשי קדשים ולכך נאמר קדשים קלים קתני מיהא שהרי הותרו לזר ולהן לאו משה אמר רב ששת לא בבמה לזר וכדברי האומר יש מנחה בבמה מיתבי מרים מי הסגירה א"ת משה הסגירה משה זר הוא

דף קב,א גמרא ואין זר רואה את הנגעים וא"ת אהרן הסגירה אהרן קרוב הוא ואין קרוב רואה את הנגעים אלא כבוד גדול חלק לה הקב"ה למרים אותה שעה אני כהן ואני מסגירה אני חולטה ואני פוטרה קתני מיהת משה זר ואין זר רואה את הנגעים אמר רב נחמן בר יצחק שאני מראות נגעים דאהרן ובניו כתובין בפרשה מיתבי חמש שמחות היתה אלישבע יתירה על בנות ישראל יבמה מלך אישה כהן גדול בנה סגן בן בנה משוח מלחמה ואחיה נשיא שבט ואבילה על שני בניו קתני מיהת יבמה מלך מלך אין כ"ג לא אימא אף מלך כתנאי (שמות ד) ויחר אף ה' במשה רבי יהושע בן קרחה אומר כל חרון אף

שבתורה נאמר בו רושם וזה לא נאמר בו רושם ר"ש בן יוחי אומר אף זה נאמר בו רושם שנאמר (שמות ד) הלא אהרן אחיך הלוי והלא כהן הוא הכי קאמר אני אמרתי אתה כהן והוא לוי עכשיו הוא כהן ואתה לוי וחכמים אומרים לא נתכהן משה אלא שבעת ימי המלוואים בלבד ויש אומרים לא פסקה כהונה אלא מזרעו של משה שנאמר (דברי הימים א כג) ומשה איש האלהים בניו יקראו על שבט הלוי ואומר (תהילים צט) משה ואהרן בכהניו ושמואל בקוראי שמו מאי ואומר וכי תימא לדורות הוא דכתיב ואומר משה ואהרן בכהניו וכל חרון אף שבתורה נאמר בו רושם והכתיב (שמות יא) ויצא <משה> מעם פרעה בחרי אף ולא א"ל ולא מידי אמר ר"ל סטרו ויצא ומי אמר ר"ל הכי והכתיב (שמות ז) ונצבת לקראתו על שפת היאור ואמר ר"ל מלך הוא והסביר לו פנים ורבי יוחנן אמר רשע הוא והעיז פניו בו איפוך א"ר ינאי לעולם תהא אימת מלכות עליך דכתיב (שמות יא) וירדו כל עבדיך אלה אלי ואילו לדידיה לא קאמר ליה רבי יוחנן אמר מהכא (מלכים א יח) ויד ה' היתה אל אליהו וישנס מתניו וירץ לפני אחאב אמר עולא בקש משה מלכות ולא נתנו לו דכתיב (שמות ג) אל תקרב הלום ואין הלום אלא מלכות שנאמר (שמואל ב ז) מי אנכי ה' אלהים [וגו'] כי הביאתני עד הלום מתיב רבא רבי ישמעאל אומר יבמה מלך אמר רבא לו ולזרעו קאמר וכל היכא דכתיב הלום לדורות הוא והא גבי שאול דכתיב (שמואל א י) הבא עוד הלום איש הוא אין זרעו לא איבעית אימא הא הוה איש בשת ואיבעית אימא שאני שאול דאפי' בגויה לא קאים כדר' אלעזר אמר רבי חנינא בשעה שפוסקים גדולה לאדם פוסקים לו ולזרעו עד סוף כל הדורות שנאמר (איוב לו) לא יגרע מצדיק עיניו ואת מלכים לכסא וגו' ואם הגיס דעתו הקב"ה משפילו שנאמר (איוב לו) ואם אסורים בזקים ילכדון בחבלי עוני: בעלי מומין בין בעלי מומין כו': מנא ה"מ דת"ר (ויקרא ו) כל זכר לרבות בעלי מומין למאי אי לאכילה הרי כבר נאמר (ויקרא כא) לחם אלהיו מקדשי הקדשים יאכל אלא לחלוקה תניא אידך כל זכר לרבות בעלי מומין למאי אי לאכילה הרי כבר אמור אי לחלוקה הרי כבר אמור שיכול אין לי אלא תם ונעשה בעל מום בעל מום מעיקרו מנין ת"ל כל זכר תניא אידך כל זכר לרבות בעל מום למאי אי לאכילה הרי כבר אמור ואי לחלוקה הרי כבר אמור ואי לבעל מום מעיקרו הרי כבר אמור שיכול אין לי אלא בעל מום קבוע בעל מום עובר מנין ת"ל כל זכר כלפי לייא אמר רב ששת איפוך רב אשי אמר לעולם לא תיפוך ואיצטריך סלקא דעתך אמינא

דף קב, ב גמרא כי טמא מה טמא דלא טהור לא אכיל אף האי נמי כמה דלא מתקן לא אכיל קא משמע לן: כל שאינו ראוי וכו': ולא והרי בעל מום דלא ראוי לעבודה וחולק ותו הא ראוי לעבודה חולק הרי טמא בקרבנות ציבור דראוי לעבודה ואינו חולק ראוי לאכיל' קאמר והרי קטן דראוי לאכילה ואינו חולק הא לא קתני השתא דאתית להכי לעולם כדקאמר מעיקרא אי משום טמא לא קתני ואי משום בעל מום רחמנא רבייה: אפי' טמא בשעת זריקת דמים וטהור בשעת הקטר חלבים אינו חולק: הא טהור בשעת זריקת דמים וטמא בשעת הקטר חלבים חולק מתניתין דלא כאבא שאול דתניא אבא שאול אומר לעולם אינו אוכל עד שיהא טהור משעת זריקה עד שעת הקטר חלבים דאמר קרא (ויקרא ז) המקריב את דם השלמים ואת החלב דאפי' הקטר חלבים נמי בעי: בעי רב אשי נטמא בינתיים מהו בשעת זריקה ובשעת הקטרה בעינן והאיכא או דלמא עד שיהא טהור משעת זריקה ועד שעת הקטר חלבים תיקו אמר רבא האי דינא מרבי אלעזר ברבי שמעון גמירנא דאמר בבית הכסא דנתה בא טבול יום ואמר תן לי ממנחה ואוכל אמר לו ומה אם

במקום שיפה כחך בחטאתך דחיתך ישראל מקום שהורע כחך במנחתך אינו דין שאדיחך ממנחת ישראל ומה אם דחיתני מחטאת ישראל שכשם שהורע כחי כך יפה כחך תדחיני ממנחה שכשם שהורע כחי כך הורע כחך הרי הוא אומר (ויקרא ז) לכהן המקריב אותה לו תהיה בא הקרב ואכול תן לי מחטאת ישראל ואוכל א"ל ומה במקום שהורע כחי במנחתי דחיתך ממנחת ישראל מקום שיפה כחי בחטאתי אינו דין שאדיחך מחטאת ישראל א"ל ומה אם שדחיתני ממנחת ישראל שכשם שהורע כחך כך הורע כחי תדחיני מחטאת ישראל שכשם שיפה כחך כך יפה כחי הרי הוא אומר (ויקרא ו) הכהן המחטא אותה יאכלנה בא חטא ואכול אמר ליה תן לי מחזה ושוק ואוכל אמר ליה ומה במקום שיפה כחך בחטאתך דחיתך [מחטאת ישראל] <מחזה ושוק> מקום שהורע כחך בשלמים שאין לך בהן אלא חזה ושוק אינו דין שאדיחך מה אם דחיתני מחטאת שכן הורע כחי אצל נשיי ועבדיי תדחיני מחזה ושוק שכן יפה כחי אצל נשיי ועבדיי הרי הוא אומר (ויקרא ז) לכהן הזורק את דם השלמים לו יהיה בא זרוק ואכול יצא טבול יום קוליו וחמוריו על ראשו אונן מימינו מחוסר כפרה משמאלו פריך רב אחאי לימא ליה תן לי מבכור ואוכל משום דא"ל ומה במקום שהורע כחי בחטאת אצל נשיי ועבדיי דחיתך מחטאת ישראל מקום שיפה כחי בבכור דכוליה דילי היא אינו דין שאדחך ממנו ומה אם דחיתני מחטאת שכשם שהורע כחך כך הורע כחי תדחיני מבכור שכשם שיפה כחך כך יפה כחי הרי הוא אומר (במדבר יח) את דמם תזרוק על המזבח ואת חלבם תקטיר ובשרם יהיה לך בא זרוק ואכול ואידך פריך מי כתיב ובשרם לכהן הזורק ובשרם יהיה לך כתיב אפי' לכהן אחר והיכי עביד הכי והאמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן בכל מקום מותר להרהר חוץ ממרחץ ומבית הכסא לאונסו שאני:

דף קג, א משנה כל שלא זכה המזבח בבשרה לא זכו כהנים בעורה שנאמר (ויקרא ז) עולת איש עולה שעלתה לאיש עולה שנשחטה שלא לשמה אע"פ שלא עלתה לבעלים עורה לכהנים אחד עולת האיש ואחד עולת האשה עורותיהן לכהנים עורות קדשים קלים לבעלים עורות קדשי קדשים לכהנים קל וחומר ומה אם עולה שלא זכו בבשרה זכו בעורה קדשי קדשים שזכו בבשרה אינו דין שיזכו בעורה אין מזבח יוכיח שאין לו עור בכל מקום:

דף קג, א גמרא ת"ר עולת איש פרט לעולת הקדש דברי ר' יהודה רבי יוסי בר' יהודה אומר פרט לעולת גרים מאי פרט לעולת הקדש אמר רבי חייא בר יוסף פרט לעולה הבאה מן המותרות הניחא למ"ד מותרות לנדבת ציבור אזלי אלא למ"ד מותרות לנדבת יחיד אזלי מאי איכא למימר כדאמר רבא העולה עולה ראשונה ה"נ העולה עולה ראשונה רבי אייבו א"ר ינאי פרט למתפיס עולה לבדק הבית לא מיבעיא למ"ד קדשי בדק הבית תפסי מדאורייתא אלא אפילו למ"ד לא תפסי הני מילי בשר אבל עור תפיס וכן אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה פרט לעולה הבאה מן המותרות א"ל רב המנונא לרב נחמן כמאן כרבי יהודה הא הדר ביה דתניא ששה לנדבה לעולה הבאה מן המותרות שלא יהו כהנים זכאין בעורה דברי רבי יהודה אמר לו רבי נחמיה ואמרי לה ר"ש אם כן ביטלת מדרשו של יהוידע הכהן דתניא זה מדרש דרש יהוידע הכהן (ויקרא ה) אשם הוא אשם אשם לה' כל שבא משום חטאת ומשום אשם ילקח בו עולות הבשר לשם עורה לכהנים א"ל אלא מר במאי מוקים לה א"ל מוקמינא ליה במקדיש נכסיו וכדברי יהושע דתנן המקדיש נכסיו והיו בהן בהמות הראויות לגבי מזבח זכרים ונקבות ר"א אומר זכרים ימכרו לצורכי

עולות נקבות ימכרו לצורכי זבחי שלמים ודמיהן יפלו עם שאר נכסים לבדק הבית רבי יהושע אומר זכרים עצמם יקרבו עולות ונקבות ימכרו לצורכי שלמים ויביא בדמיהן עולות ושאר נכסים יפלו לבדק הבית ואפי' לרבי יהושע דאמר אדם חולק הקדישו הני מילי בשר אבל עור תפיס רבי יוסי ברבי יהודה אומר פרט לעולת גרים אמר ליה רב סימאי בר חילקאי לרבינא אטו גר לאו איש הוא אמר ליה פרט לגר שמת ואין לו יורשים תנו רבנן עולת איש אין לי אלא עולת איש עולת גרים נשים ועבדים מנין ת"ל עור העולה ריבה אם כן מה תלמוד לומר עולת איש עולה שעלתה לאיש פרט לשנשחטה חוץ לזמנה וחוץ למקומה שלא יהו הכהנים זכאין בעורה יכול שאני מרבה שנשחטה שלא לשמה הואיל ולא עלתה לבעלים

דף קג,ב גמרא לא יהו כהנים זכאין בעורה ת"ל עור העולה מ"מ עור העולה אין לי אלא עור העולה עורות קדשי קדשים מנין ת"ל עור העולה אשר הקריב יכול שאני מרבה אף קדשים קלים ת"ל עולה מה עולה קדשי קדשים אף כל קדשי קדשים רבי ישמעאל אומר עור העולה אין לי אלא העולה עורות קדשי קדשים מנין ודין הוא ומה עולה שלא זכו בבשרה זכו בעורה קדשי קדשים שזכו בבשרן אינו דין שזכו בעורן מזבח יוכיח שזכה בבשר ולא זכה בעור מה למזבח שכן לא זכה במקצת תאמר בכהנים שזכו במקצת הואיל וזכו במקצת זכו בכוליה רבי אומר כל עצמו לא הוצרכנו אלא לעור העולה בלבד שבכל מקום העור מהלך אחר הבשר פרים הנשרפין ושעירים הנשרפין הן ועורותיהן [נשרפין] עמהן חטאת ואשם וזבחי שלמי ציבור מתנה לכהן רצו מפשיטין אותן לא רצו אוכלין אותן ע"ג עורן קדשים קלים לבעלים רצו מפשיטין אותן רצו אוכלין אותן על גב עורן אבל עולה נאמר בה (ויקרא א) והפשיט את העולה ונתח אותה לנתחיה יכול לא יהו הכהנים זכאין בעורה ת"ל (ויקרא ז) עור העולה אשר הקריב לו יהיה פרט לטבול יום <ומחוסר כיפורים> ואונן שיכול לא יזכו בבשר שהוא לאכילה יזכו בעור שאינו לאכילה ת"ל לו יהיה פרט למחוסר כיפורים וטבול יום ואונן ות"ק נמי תיפוק לי מדינא מילתא דאתיא בקל וחומר טרח וכתב לה קרא ורבי ישמעאל האי אשר הקריב מאי עביד ליה פרט לטבול יום ומחוסר כיפורים ואונן ותיפוק ליה מלו יהיה רבי ישמעאל לטעמיה דאמר רבי יוחנן משום רבי ישמעאל נאמר בעולה לו יהיה ונאמר באשם לו יהיה מה להלן עצמותיו מותרין אף כאן עצמותיו מותרין מופני דאי לא מופני איכא למיפרך מה לאשם שכן בשרו מותר לו יהיה קרא יתירא הוא:

דף קג,ב משנה כל הקדשים שאירע בהן פסול קודם להפשיטן אין עורותיהן לכהנים לאחר הפשיטן עורותיהן לכהנים אמר רבי חנינא סגן הכהנים מימי לא ראיתי עור שיוצא לבית השריפה אמר רבי עקיבא מדבריו למדנו שהמפשיט את הבכור ונמצא טריפה שיאותו הכהנים בעורו וחכמים אומרים אין לא ראינו ראייה אלא יצא לבית השריפה: **דף קג,ב גמרא** כל שלא זכה המזבח בבשרה לא זכו הכהנים בעורה ואע"ג דאפשטיה לעור קודם זריקה מני רבי אלעזר ברבי שמעון היא דאמר אין הדם מרצה על העור בפני עצמו אימא סיפא כל הקדשים שאירע בהן פסול קודם הפשיטן אין עורותיהן לכהנים לאחר הפשיטן עורותיהן לכהנים אתאן לרבי דאמר הדם מרצה על העור בפני עצמו רישא רבי אלעזר ברבי שמעון סיפא רבי אמר אביי מדסיפא רבי היא רישא נמי רבי היא ומודה רבי שאין הפשט קודם זריקה רבא אמר מדרישא ר"א ברבי שמעון סיפא נמי ר"א בר"ש מאי קודם הפשט

דף קד, א גמרא ומאי אחר הפשט קודם שנראו להפשט אחר שנראו להפשט מאי רבי ומאי רבי אלעזר בר' שמעון דתניא רבי אומר הדם מרצה על העור בפני עצמו וכשהוא עם הבשר נולד בו פסול בין קודם זריקה בין לאחר זריקה הרי הוא כיוצא בו רבי אלעזר בר"ש אומר אין הדם מרצה על העור בפני עצמו וכשהוא עם הבשר נולד בו פסול קודם זריקה הרי הוא כיוצא בו אחר זריקה הורצה בשר שעה אחת יפשיטנו ועורו לכהנים לימא בדברי אליעזר ורבי יהושע קמיפלגי (דברים יב) ועשית עולותיך הבשר והדם רבי יהושע אומר אם אין דם אין בשר אם אין בשר אין דם רבי אליעזר אומר דם אע"פ שאין בשר שנאמר (דברים יב) ודם זבחיך ישפך א"כ מה ת"ל ועשית עולותיך הבשר והדם לומר לך מה דם בזריקה אף בשר בזריקה הא למדת שריוח יש בין כבש למזבח לימא מ"ד הורצה כר"א ומ"ד לא הורצה כר' יהושע אליבא דר"א כ"ע לא פליגי כי פליגי אליבא דרבי יהושע מ"ד לא הורצה כרבי יהושע מ"ד הורצה אמר לך עד כאן לא קאמר רבי יהושע התם אלא בבשר דליכא פסידא לכהנים אבל עור דאיכא פסידא לכהנים אפילו רבי יהושע מודה מידי דהוה אדיעבד דתנן נטמא בשר או נפסל או שיצא חוץ לקלעים ר"א אומר יזרוק רבי יהושע אומר לא יזרוק ומודה רבי יהושע שאם זרק הורצה: א"ר חנינא סגן הכהנים כו': ולא הרי פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים למצותן לא קאמרינן הרי קודם הפשט וקודם זריקה חלוץ קאמרינן והאיכא אחר הפשט וקודם זריקה לרבי אלעזר ברבי שמעון דאמר אין הדם מרצה על העור בפני עצמו רבי חנינא כרבי סבירא ליה ואיבעית אימא אפילו תוקמא כרבי אלעזר ברבי שמעון מודה רבי שאין הפשט קודם זריקה והאיכא נמצאת טריפה בבני מעיים קסבר נמצאת טריפה בבני מעיים מרצה דיקא נמי דקתני א"ר עקיבא מדבריו למדנו שהמפשיט את הבכור ונמצא טריפה שיאותו הכהנים בעורו ש"מ ואלא מאי קמ"ל ר"ע הא קמ"ל אפילו בגבולין א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן הלכה כר"ע ואף ר"ע לא אמר אלא כשהתירו מומחה אבל לא התירו מומחה לא והלכתא כדברי חכמים <בשר בקבורה והעור בשריפה>:

דף קד, א משנה פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים בזמן שהן נשרפין כמצותן נשרפים בבית הדשן ומטמאין בגדים ואם אינן נשרפין כמצותן נשרפין בבית הכירה ואינן מטמאין בגדים

דף קד, ב משנה היו סובלין אותו במוטות יצאו הראשונים חוץ לחומת העזרה והאחרונים לא יצאו הראשונים מטמאין בגדים והאחרונים אינן מטמאין בגדים עד שיצאו יצאו אלו ואלו מטמאין בגדים רבי שמעון אומר אינן מטמאין עד שיוצת האור ברובן ניתך הבשר אין השורף מטמא בגדים:

דף קד, ב גמרא מאי בירה אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן מקום יש בהר הבית ובירה שמו ור"ל אמר כל הבית כולו קרוי בירה שנאמר (דברי הימים א כט) <ואל> הבירה אשר הכינותי אמר רב נחמן אמר רבה בר אבבה שלשה בית הדשנין הן בית הדשן גדול היה בעזרה ששם שורפין פסולי קדשי קדשים ואימורי קדשים קלים ופרים הנשרפין ושעירים הנשרפין שאירע בהן פסול קודם זריקה ובית הדשן אחר היה בהר הבית ששם שורפין פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים שאירע בהן פסול אחר זריקה וכמצותן חוץ לשלש מחנות תני לוי שלשה בית הדשנין הן בית הדשן גדול היה בעזרה ששם שורפין פסולי קדשי קדשים ואימורי קדשים קלים ופרים הנשרפים ושעירים הנשרפים שאירע בהן פסול בין קודם זריקה בין לאחר זריקה ובית הדשן אחר היה בהר הבית ששם שורפין

פרים הנשרפין ושעירים הנשרפין שאירע בהן פסול ביציאתן וכמצותן חוץ לשלש מחנות בעי רבי ירמיה לינה מהו שתועיל בפרים הנשרפים ובשעירים הנשרפים מי אמרינן כי מהניא לינה בבשר דבר אכילה אבל הני דלאו בני אכילה נינהו לא או דלמא לא שניא אמר רבא הא מילתא איבעיא ליה לאביי ופשוטא ליה מהא ושויין שאם חישב באכילת פרים ובשריפתן שלא עשה כלום מאי לאו מדמחשבה לא פסלה לינה נמי לא פסלה ודלמא מחשבה הוא דלא פסלה אבל לינה פסלה תא שמע פרים הנשרפים ושעירים הנשרפין מועלין בהן משהוקדשו נשחטו הוכשרו ליפסול בטבול יום ובמחוסר כיפורים וכלינה מאי לאו לינת בשר לא לינת אימורין והא מדקתני סיפא כולן מועלין בהן בבית הדשן עד שיותך הבשר מדסיפא בשר רישא נמי בשר מידי איריא סיפא בשר רישא אימורין תא שמע דתני לוי שאירע בהן פסול ביציאתן מאי לאו לינה לא פסול טומאה ופסול יציאה בעי ר"א יציאה מהו שתועיל בפרים הנשרפים ושעירים הנשרפים מאי קמיבעיא ליה א"ר ירמיה בר אבא אליבא דמ"ד עדיין לא הגיע זמנו לצאת מי אמרינן ה"מ בשר דאין סופו לצאת חובה אבל הני דסופן לצאת חובה לא או דלמא ה"נ לא הגיע זמנו לצאת ת"ש דתני לוי שאירע בו פסול ביציאתו מאי לאו פסול יציאה לא פסול טומאה ופסול לינה בעי רבי אלעזר פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים שיצא רובו במיעוט אבר מהו הך מיעוטא דאבר בתר רובא שדינן ליה והא לא נפקא ליה או דלמא בתר רובא דבהמה שדינן פשיטא דלא שבקינן רובא דבהמה ואזלינן בתר רובא דאברים אלא שיצא חציו ברוב אבר האי מיעוטא דאבר

דף קה,א גמרא בתר רוב אבר שדינן ליה והא נפק ליה או דלמא בתר בהמה שדינן ליה תיקו רבה בר רב הונא מתני לה בגברי במתעסקין בו חמשה בני אדם ונפקו תלתא ופשו להו תרי מאי בתר רוב מתעסקין אזלינן או בתר בהמה אזלינן תיקו בעי רבי אלעזר פרים ושעירים הנשרפים שיצאו וחזרו מהו מי אמרינן כיון דנפקי להו איטמו להו או דלמא כיון דהזור הדור אמר ר' אבא בר ממל ת"ש היו סובלין אותן במוטות הראשונים יצאו חוץ לחומת העזרה והאחרונים לא יצאו הראשונים שיצאו חוץ לחומת העזרה מטמאין בגדים והאחרונים אין מטמאין בגדים עד שיצאו ואי ס"ד כיון דנפקי להו איטמו הנך דאיכא גואי ליטמא אמר רבינא ותסברא הא בעינא (ויקרא יד) ואחר יבא אל המחנה וליכא אלא רבי אלעזר היכי בעי לה כגון דנקיטי לה בבקולסי ת"ר פרים ופרה ושעיר המשתלח המשלח השורפן והמוציאן מטמא בגדים והן עצמן אין מטמאין בגדים אבל מטמאין אוכלין ומשקין דברי ר"מ וחכ"א פרה ופרים מטמאין אוכלין ומשקין שעיר המשתלח אינו מטמא שהוא חי והחי אינו מטמא אוכלין ומשקין בשלמא לרבי מאיר כדתנא דבי ר' ישמעאל דתנא דבי רבי ישמעאל (ויקרא יא) על כל זרע זרוע מה זרעים שאין סופן ליטמא טומאה חמורה וצריכין הכשר אף כל שאין סופן ליטמא טומאה חמורה צריכין הכשר יצתה נבלת עוף טהור שסופה ליטמא טומאה חמורה ואין צריכה הכשר אלא לרבנן אי אית להו דתנא דבי רבי ישמעאל אפילו שעיר המשתלח אי לית ליה אפי' פרה ופרים מנלן כי אתא רב דימי אמר אמרי במערבא צריכין הכשר טומאה ממקום אחר בעי רבי אלעזר פרים ושעירים הנשרפים מהו שיטמאו אוכלין ומשקין בפנים כבחוף מחוסר יציאה כמחוסר מעשה דמי או לא בתר דבעיא הדר פשטה מחוסר יציאה כמחוסר מעשה דמי בעא מיניה רבי אבא בר שמואל מרבי חייא בר אבא נבלת עוף טהור לר' מאיר מהו שיטמא בכזית דמחתא לארעא

לא תיבעי לך דנקיט בפומיה לא תיבעי לך כי תיבעי לך דנקיט ליה בידיה מחוסר קריבה כמחוסר מעשה דמי או לא <בתר דבעיא הדר פשטה>

דף קה,ב גמרא מחוסר קריבה לאו כמחוסר מעשה דמי איתיביה שלשה עשר דברים נאמרו בנבלת עוף טהור וזה אחד מהן צריכה מחשבה ואין צריכה הכשר ומטמא טומאת אוכלין בכביצה מאי לאו ר"מ היא לא רבנן היא והא קתני רישא צריכה מחשבה ואין צריכה הכשר ומאן שמעת ליה האי סברא ר"מ ומדרישא ר"מ סיפא נמי ר"מ מידי איריא הא כדאיתא והא כדאיתא והא מדקתני סיפא שחיתתה ומליקתה מטהרת טריפתה מטומאתה מאן שמעת ליה האי סברא ר"מ רישא וסיפא רבי מאיר ומציעתא רבנן אין רישא וסיפא רבי מאיר ומציעתא רבנן אמר ליה רב המנונא לרבי זירא לא תיתיב אכרעך עד דאמרת לי הא מילתא נבלת עוף טהור לר"מ מונין לה ראשון ושני או אין מונין ראשון ושני א"ל כל היכא דמטמא אדם במגע מונין בו ראשון ושני כל היכא דאין מטמא אדם במגע אין מונין בו ראשון ושני בעא מיניה רבי זירא מרבי אמי בר חייא ואמרי לה מר' אבין בר כהנא הא דתנן חיבורי אוכלין ע"י משקין חיבור לטומאה קלה ואין חיבור לטומאה חמורה מונין בו ראשון ושני או אין מונין בו ראשון ושני א"ל כל היכא דמטמא אדם מונין בו ראשון ושני אין מטמא אדם אין מונין בו ראשון ושני: יצאו אלו ואלו:

מה"מ דת"ר להלן הוא אומר חוץ לג' מחנות כאן למחנה אחת לומר לך כיון שיצא חוץ למחנה אחת מטמא בגדים והיא גופה מנלן דת"ר (ויקרא ד) והוציא את כל הפר אל מחוץ למחנה חוץ לג' מחנות אתה אומר חוץ לג' מחנות או אינו אלא מחנה אחת כשהוא אומר בפר העדה (ויקרא ד) מחוץ למחנה שאין צריך לומר שהרי כבר נאמר (ויקרא ד) כאשר שרף את הפר הראשון ליתן לו מחנה שניה כשהוא אומר מחוץ למחנה בדשן שאצ"ל שהרי כבר נאמר (ויקרא ד) על שפך הדשן ישרף ליתן לו מחנה שלישית ור"ש האי מחוץ למחנה מאי עביד ליה מיבעי ליה לכדתניא רבי אליעזר אומר נאמר כאן חוץ למחנה ונאמר להלן (במדבר יט) חוץ למחנה מה להלן חוץ לג' מחנות אף כאן חוץ לג' מחנות ומה להלן למזרחה של ירושלים

דף קו,א גמרא אף כאן למזרחה של ירושלים אלא לרבנן היכא שריף להו כדתניא היכן נשרפין לצפון ירושלים חוץ לשלש מחנות רבי יוסי הגלילי אומר אבית הדשן נשרפין אמר רבא מאן תנא דפליג עליה דר' יוסי הגלילי ר' אליעזר בן יעקב היא דתניא (ויקרא ד) על שפך הדשן ישרף שיהא שם דשן <שיקדים לשם דשן> ר' אליעזר בן יעקב אומר שיהא מקומו משופך אמר ליה אביי דילמא במקומו משופך פליגי תנו רבנן השורף מטמא בגדים ולא המצית את האור מטמא בגדים ולא המסדר את המערכה מטמא בגדים ואיזהו השורף המסייע בשעת שריפה יכול אף משנעשו אפר מטמא בגדים תלמוד לומר אותם אותם מטמאין בגדים ומשנעשין אפר אין מטמאין בגדים רבי שמעון אומר אותם מטמאין בגדים ניתך הבשר אין מטמאין בגדים מאי בינייהו אמר רבא איכא בינייהו דשוייה חרוכא:

מסכת זבחים פרק יג

דף קו, א משנה השוחט והמעלה בחוץ חייב על השחיטה וחייב על העלאה רבי יוסי הגלילי אומר שחט בפנים והעלה בחוץ שחט בחוץ והעלה בחוץ פטור שלא העלה אלא דבר פסול אמרו לו אף השוחט בפנים ומעלה בחוץ כיון שהוציאו פסלו הטמא שאכל בין קדש טמא בין קדש טהור חייב רבי יוסי הגלילי אומר טמא שאכל טהור חייב וטמא שאכל טמא פטור שלא אכל אלא דבר טמא אמרו לו אף טמא שאכל את הטהור כיון שנגע בו טמאוהו וטהור שאכל טמא פטור שאינו חייב אלא על טומאת הגוף:

דף קו, א גמרא בשלמא העלה כתיב עונש וכתיב אזהרה עונש דכתיב (ויקרא יז) ואל פתח אהל מועד לא הביאו אזהרה דכתיב (דברים יב) השמר לך פן תעלה עולותיך וכי הא דא"ר אבין א"ר אלעזר כל מקום שנאמר השמר פן ואל אינו אלא לא תעשה אלא שחיטה בשלמא עונש דכתיב (ויקרא יז) ואל פתח אהל מועד לא הביאו אלא אזהרה מנלן אמר קרא (ויקרא יז) ולא יזבחו עוד האי מיבעי ליה לכדר"א דאמר מנין לזובח בהמה למרקוליס שהוא חייב דכתיב ולא יזבחו עוד את זבחייהם אם אינו ענין לכדרכה דכתיב (דברים יב) איכה יעבדו תנהו ענין לשלא כדרכה אמר רבה קרי ביה ולא יזבחו וקרי ביה ולא עוד אכתי מיבעי ליה לכדתניא עד כאן הוא מדבר בקדשים שהקדישן בשעת איסור הבמות והקריבן בשעת איסור הבמות

דף קו, ב גמרא שהרי עונשן אמור (ויקרא יז) ואל פתח אהל מועד אזהרה דכתיב (דברים יב) השמר לך פן תעלה עולותיך מכאן ואילך בזבחים שהקדישן בשעת היתר הבמות והקריבן בשעת איסור הבמות שנא' (ויקרא יז) למען אשר יביאו בני ישראל את זבחייהם אשר הם זובחים זבחים שהתרת לך כבר על פני השדה לומר לך הזובח בשעת איסור הבמות מעלה עליו הכתוב כאילו הקריב על פני השדה (ויקרא יז) והביאום לה' זו מצות עשה לא תעשה מניין ת"ל (ויקרא יז) ולא יזבחו עוד יכול יהא ענוש כרת ת"ל (ויקרא יז) חוקת עולם תהיה זאת להם לדורותם זאת להם ולא אחרת להם אלא אמר <ר' אבין> [אביי] ק"ו ומה במקום שלא ענש הזהיר מקום שענש אינו דין שהזהיר א"ל רבינא לרב אשי א"כ לא יאמר לאו בחלב ותיתי ק"ו מנבילה מה נבילה שלא ענש הזהיר חלב שענש אינו דין שהזהיר אתא לקמיה דרבא א"ל מנבלה נמי לא אתיא דאיכא למיפרך מה לנבלה שכן מטמא משרצים טמאין מה לשרצים טמאין שמטמאין במשהו משרצים טהורים מה לשרצים טהורים שאיסורן במשהו מערלה וכלאי הכרם מה לערלה וכלאי הכרם שכן אסורין בהנאה משביעית מה לשביעית שכן תופסת דמיה מתרומה שכן לא הותר מכללה מכולהו נמי שכן לא הותרו מכללן אמר רבא אי קשיא לי הא קשיא לי הא דתנן פסח ומילה מצות עשה תיתי בק"ו ממותיר מה מותיר שלא ענש הזהיר פסח ומילה שענש אינו דין שהזהיר אמר רב אשי אמריתיה לשמעתיא קמיה דרב כהנא ואמר לי ממותיר לא אתיא דאיכא למיפרך מה למותיר שכן אין לו תקנה תאמר פסח יש לו תקנה וכי מזהירין מן הדין אפילו למ"ד עונשין מן הדין אין מזהירין מן הדין אלא כדרבי יוחנן דאמר אתיא הבאה הבאה מה להלן לא ענש אא"כ הזהיר אף כאן לא ענש אא"כ הזהיר

דף קז, א גמרא רבא אמר כדרבי יונה דאמר רבי יונה אתיא שם שם מה להלן לא ענש אלא א"כ הזהיר אף כאן לא ענש אלא אם כן הזהיר אשכחן מוקטרי פנים שהעלן לחוץ מוקטרי חוץ שהעלן לחוץ מנין אמר רב כהנא אמר קרא (ויקרא יז) ואליהם תאמר על הסמוכין תאמר מתקיף לה רבא מי כתיב ועליהם ואליהם כתיב אלא כדתנא דבי ר' ישמעאל ואליהם תאמר לערב פרשיות ר' יוחנן אמר אתיא הבאה הבאה מה להלן מוקטרי

חוץ אף כאן מוקטרי חוץ מתקיף לה רב ביבי הא דתנן שלשים ושש כריתות בתורה תלתין ושב הויין דאיכא המעלה והמעלה קשיא והדתנן הזורק מקצת דמים בחוץ חייב מנלן נפקא ליה מדתניא (ויקרא יז) דם יחשב לרבות הזורק דברי רבי ישמעאל ר"ע אומר (ויקרא יז) או זבח לרבות את הזורק ורבי ישמעאל האי או זבח מאי עביד ליה לחלק ור' עקיבא לחלק מנא ליה נפקא ליה (ויקרא יז) מלא יביאנו ורבי ישמעאל ההוא מיבעי ליה על השלם הוא חייב ואינו חייב על החסר ורבי עקיבא נפקא ליה (ויקרא יז) מלעשות אותו ור' ישמעאל חד למוקטרי פנים שחסרו והעלו בחוץ וחד למוקטרי חוץ שחסרו והעלו בחוץ והא תניא רבי ישמעאל אומר יכול מוקטרי פנים שחסרו והעלו בחוץ חייב ת"ל לעשות אותו על השלם חייב ואינו חייב על החסר ורבי עקיבא מוקטרי פנים שחסרו והעלו בחוץ חייב ורבי עקיבא האי דם יחשב מאי עביד ליה לרבות שחיתת העוף ורבי ישמעאל נפקא ליה (ויקרא יז) מאו אשר ישחט ורבי עקיבא אמר לך ההוא מיבעי ליה על השוחט הוא חייב ולא על המולק ור' ישמעאל נפקא ליה מזה הדבר דתניא אשר ישחט אין לי אלא שוחט בהמה שחט עוף מנ"ל ת"ל או אשר ישחט יכול אף המולק ודין הוא מה שחיתה דאין דרך הכשירה בפנים חייב מליקה שדרך הכשירה בפנים אינו דין שהוא חייב ת"ל (ויקרא יז) זה הדבר ורבי עקיבא אמר לך ההוא מיבעי ליה לגזירה שוה והא דתנן הקומץ והמקבל דמים בחוץ פטור מנלן ומהיכא תיתי דחייב תיתי משחיתה מה לשחיתה שכן נפסלת שלא לאוכלין בפסח תיתי מזריקה מה לזריקה שכן זר חייב עליה מיתה

דף קז, ב גמרא תיתי מבינייא א"כ לא יאמר בזריקה ותיתי מבינייא ותיתי משחיתה מה לשחיתה שכן נפסלת שלא לשם אוכלין בפסח תיתי מהעלאה מה להעלאה שכן ישנה במנחה ותיתי מבינייא להכי כתיב קרא למימר דלא אתא מבינייא אמר ר' אבהו שחט וזרק לדברי ר' ישמעאל חייב אחת לדברי ר"ע חייב שתים אביי אמר אפי' [לדברי] ר"ע אינו חייב אלא אחת דאמר קרא שם תעשה הכתוב עשאן לכולן עבודה אחת זרק והעלה לדברי ר' ישמעאל חייב שתים לדברי ר"ע אינו חייב אלא אחת אביי אמר אפי' [לדברי] ר"ע חייב שתים להכי פלגינהו קרא (דברים יב) שם תעלה ושם תעשה שחט וזרק והעלה לדברי הכל חייב שתים ת"ר <במחנה יכול השוחט עולה בדרום יהא חייב ת"ל אל> [או אשר ישחט מחוץ למחנה יכול חוץ כו'] מחוץ למחנה יכול חוץ לשלש מחנות [ת"ל (ויקרא יז) או עז במחנה] <מנין אף במחנה לוייה ת"ל במחנה> אי במחנה יכול השוחט עולה בדרום יהא חייב ת"ל או אל מחוץ למחנה מה חוץ למחנה מיוחד שאין ראוי לשחיתת קדשים ולשחיתת כל זבח יצא דרום שאע"פ שאין ראוי לשחיתת קדשי קדשים ראוי לשחיתת קדשים קלים אמר עולא השוחט על גגו של היכל חייב הואיל ואין ראוי לשחיתת כל זבח מתקיף לה רבא א"כ ניכתוב קרא <אל> מחוץ למחנה ולא בעי אל פתח אהל מועד אל פתח אהל מועד ל"ל לאו למעוטי גגו ולרבא א"כ נכתוב אל פתח אהל מועד במחנה <ואל> מחוץ למחנה ל"ל לאו לאתויי גגו אמר רב מרי לאיתויי כולה בפנים וצוארה בחוץ [צוארה] בחוץ פשיטא אמאי קפיד רחמנא אשחיתה ושחיתה בחוץ היא אלא לאיתויי כולה בחוץ וצוארה בפנים איתמר המעלה בזמן הזה ר' יוחנן אמר חייב ריש לקיש אמר פטור ר' יוחנן אמר חייב קדושה ראשונה קידשה לשעתה וקידשה לעתיד לבא ריש לקיש אמר פטור קדושה ראשונה קידשה לשעתה ולא קידשה לעתיד לבא נימא דבפלוגתא דר"א ור' יהושע קמפלגי דתנן א"ר אליעזר כשהיו בונין בהיכל היו עושים קלעים בהיכל קלעים בעזרות אלא שבהיכל בונין מבחוץ ובעזרה בונין מבפנים א"ר

יהושע שמעתי שהיו מקריבין אע"פ שאין בית ואוכלים קדשי קדשים אע"פ שאין קלעים קדשים קלים ומעשר שני אע"פ שאין חומה מפני שקדושה ראשונה קידשה לשעתה וקידשה לעתיד לבא לאו מכלל דר"א סבר לא קידשה א"ל רבינא לרב אשי ממאי דלמא דכולי עלמא קדושה ראשונה קידשה לשעתה וקידשה לעתיד לבא ומר מאי דשמיע ליה קאמר ומר מאי דשמיע ליה קאמר וכי תימא קלעים לר' אליעזר למה לי לצניעותא בעלמא איתמר המעלה ואין בו כזית ועצם משלימו לכזית רבי יוחנן אמר חייב ריש לקיש אמר פטור ר' יוחנן אמר חייב חיבורי עולין כעולין דמי ריש לקיש אמר פטור חיבורי עולין לאו כעולין דמו בעי רבא המעלה

דף קה,א גמרא ראש בן יונה שאין בו כזית ומלח משלימו לכזית מהו א"ל רבא מפרזקיא לרב אשי לאו היינו פלוגתייהו דר' יוחנן ור"ל תיבעי לרבי יוחנן ותיבעי לר"ל תיבעי לר' יוחנן ע"כ לא קאמר ר' יוחנן התם אלא עצם דמינא דבשר הוא אבל מלח דלאו מינא דבר יונה הוא לא תיבעי לר"ל ע"כ לא קאמר ר"ל התם אלא דאי פריש מינה לאו מצוה לאסוקי אבל הכא דאי פריש מצוה לאסוקי לא או דלמא ל"ש תיקו: ר' יוסי הגלילי אומר כו': השיב רבי תחת רבי יוסי הגלילי מה לשוחט בפנים ומעלה בחוץ שהיתה לו שעת הכושר תאמר בשוחט חוץ ומעלה בחוץ שלא היתה לו שעת הכושר השיב ר"א בר' שמעון תחת ר"י הגלילי מה לשוחט בפנים ומעלה בחוץ שכן קודש מקבלו תאמר בשוחט בחוץ שאין קודש מקבלו מאי בינייהו אמר זעירי שחיטת לילה איכא בינייהו רבה אמר קבלה בכלי חול איכא בינייהו: טמא שאכל בין קודש כו': שפיר קאמרי ליה רבנן לרבי יוסי הגלילי אמר רבא כל היכא דנטמא טומאת הגוף ואחר כך נטמא בשר דכולי עלמא לא פליגי דחייב שכן טומאת הגוף בכרת כי פליגי בשנטמא בשר ואח"כ נטמא הגוף דרבנן סברי אמרינן מיגו ור' יוסי הגלילי סבר לא אמרינן מיגו ורבי יוסי נהי דמיגו לא אמרינן תיתי טומאת הגוף דחמירא ותחול על טומאת בשר אמר רב אשי ממאי דטומאת הגוף חמורה דלמא טומאת בשר חמורה שכן אין לה טהרה במקוה:

דף קה,א משנה חומר בשחיטה מבעלייה ובעלייה מבשחיטה חומר בשחיטה שהשוחט להדיוט חייב והמעלה להדיוט פטור חומר בעלייה שנים שאחזו בסכין ושחטו פטורים אחזו באבר והעלו חייבין העלה חזר והעלה וחזר והעלה חייב על כל עלייה דברי ר' ש"ר יוסי אומר אינו חייב אלא אחת ואינו חייב עד שיעלה לראש המזבח ר"ש אומר אפילו העלה על הסלע או על האבן חייב:

דף קה,א גמרא מאי שנא המעלה להדיוט דפטור דכתיב (ויקרא יז) לה' בשחיטה נמי הכתיב לה' שאני התם דאמר קרא (ויקרא יז) איש איש גבי העלאה נמי כתיב איש איש מיבעי ליה לשנים שהעלו באבר חייבין אי הכי ה"נ מיבעי ליה לשנים שאחזו בסכין ושחטו שחייבין שאני התם דאמר קרא ההוא אחד ולא שנים אי הכי גבי העלאה נמי הא כתיב ההוא מיבעי ליה

דף קה,ב גמרא למעוטי שוגג אנוס ומוטעה אי הכי הכא נמי מיבעי למעוטי אנוס שוגג ומוטעה תרי ההוא כתיבי ואלא לה' למה לי להוציא שיעיר המשתלח: חומר בהעלאה כו': ת"ר (ויקרא יז) איש איש מה ת"ל לרבות שנים שאחזו באבר והעלו שחייבין שיכול והלא דין הוא ומה השוחט להדיוט שחייב שנים שאחזו בסכין ושחטו פטורין המעלה להדיוט שפטור אינו דין ששנים שאחזו פטורין ת"ל איש איש דברי ר' ש"ר רבי יוסי אומר ההוא אחד ולא שנים א"כ מה ת"ל איש איש דברה תורה כלשון בני אדם ור"ש האי ההוא מיבעי

דף קט"ב גמרא וכזית חלב זורק את הדם חצי זית בשר וחצי זית חלב אינו זורק את הדם ובעולה חצי זית בשר וחצי זית חלב זורק את הדם מפני שכולה כליל ומנחה אפילו כולה קיימת לא יזרוק מנחה מאי עבידתה אמר רב פפא מנחת נסכים הבאה עם הזבח:

דף קט"ב משנה הקומץ והלבונה והקטרת ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח ומנחת נסכים שהקריב מאחת מהן כזית בחוץ חייב ר"א פוטר עד שיקריב את כולן וכולן שהקריב בפנים ושייר מהן כזית והקריבו בחוץ חייב וכולן שחסרו כל שהו והקריבו בחוץ פטור המקריב קדשים ואימורים בחוץ חייב:

דף קט"ב גמרא ת"ר המקטיר כזית בחוץ חייב חצי פרס בפנים פטור קס"ד מאי פטור פטור זר אמאי הקטרה היא א"ר זירא אמר רב חסדא אמר רב ירמיה בר אבא אמר רב מאי פטור פטור ציבור א"ר זירא אי קשיא לי הא קשיא לי הא דאמר רב עלה בהא אפילו ר' אליעזר מודה דהא ר' אליעזר לאו הקטרה היא קאמר אמר רבה בהקטרה דהיכל דכולי עלמא לא פליגי כי פליגי בהקטרה דפנים דמר סבר (ויקרא טז) מלא חפניו דוקא ומ"ס מלא חפניו לאו דוקא א"ל אביי והא כי קא כתיבא חוקה בהקטרה דפנים הוא דכתיב אלא אמר אביי בהקטרה בפנים כ"ע לא פליגי כי פליגי בהקטרה דחוץ מ"ס ילפינן פנים מחוץ ומ"ס לא ילפינן אמר רבא השתא חוץ מחוץ לא ילפי רבנן פנים מחוץ מיבעי מה היא דתניא יכול המעלה פחות מכזית קומץ ופחות מכזית אימורין והמנסך פחות משלשת לוגין יין [פחות] מג' לוגין מים יהא חייב תלמוד לומר לעשות על השלם חייב ואינו חייב על החסר והא פחות משלשת לוגין דאית בהו כמה זיתים ולא ילפי רבנן חוץ מחוץ אלא אמר רבא כגון דקבעינהו שני חצאי פרס

דף קי"א גמרא במנא מר סבר קביעות מנא מילתא היא ומר סבר לאו מילתא היא אמר רבא השתא למאן דאמר קביעותא דמנא ולא כלום הוא קבע ששה לפר ומשך מהן ארבעה והקריבן בחוץ חייב שראויין לאיל קבע ארבעה לאיל ומשך מהן שלשה והקריבן בחוץ חייב שראויין לכבש חסרו כל שהוא והקריבן בחוץ פטור רב אשי אמר ניסוך מהקטרה לא ילפי רבנן אף על גב דחוץ מחוץ לא ילפי הקטרה מהקטרה ילפי אף על גב דחוץ מפנים: וכולן שחסרו: איבעיא להו חסרון דחוץ שמיה חסרון או לא שמיה חסרון מי אמרינן כיון דנפק איפסלו להו מה לי חסר מה לי יתר או דילמא יוצא דאיתיה בעיניה אין דליתיה בעיניה לא אמר אביי ת"ש ר' אליעזר פוטר עד שיקריב את כולן אמר ליה רבה בר רב חנן לאביי מדר' אליעזר פשיט מר אמר ליה בפירוש שמיע לי מיניה דרב עד כאן לא פליגי רבנן עליה דר' אליעזר אלא דאיתיה בעיניה אבל בחסרון מודו ליה לאו דחסר בחוץ לא דחסר בפנים ת"ש וכולן שחסרו והקריבן בחוץ פטור לאו דחסר בחוץ לא דחסר בפנים: המקריב קדשים: אמאי והאיכא חציצה אמר שמואל כשהפכן ור' יוחנן אמר אפילו תימא שלא הפכן והא מני רבי שמעון היא דאמר אפילו העלו על הסלע חייב רב אמר מין במינו אינו חוצץ:

דף קי"א משנה מנחה שלא נקמצה והקריבה בחוץ פטור קמצה וחזר קומצה לתוכה והקריבו בחוץ חייב:

דף קי"א גמרא ואמאי ליבטלי שירים לקומץ אמר רבי זירא נאמרה הקטרה בקומץ ונאמרה הקטרה בשירים מה הקטרת קומץ אין קומץ מבטל חבירו אף הקטרת שירים אין שירים מבטלין קומץ:

דף קי, א משנה הקומץ והלבונה שהקריב את אחד מהן בחוץ חייב ר' אליעזר פוטר עד שיקריב את השני אחד בפנים ואחד בחוץ חייב שני בזיכי לבונה שהקריב את אחד מהם בחוץ חייב ר' אליעזר פוטר עד שיקריב את השני אחד בפנים ואחד בחוץ חייב:

דף קי, א גמרא בעי ר' יצחק נפחא קומץ מהו שיתיר כנגדו בשירים מישראל שרי או קלושי מיקלש אליבא דמאן אי אליבא דרבי מאיר דאמר מפגלין בחצי מתיר מישראל שרי אי אליבא דרבנן דאמרי אין מפגלין בחצי מתיר לא מישראל שרי ולא מקלש קליש אלא אליבא דרבי אליעזר ר"א כרבנן סבירא ליה דאמר אין מפגלין בחצי מתיר אלא אליבא דרבנן דהכא מאי מישראל שרי או קליש מקלש תיקו:

דף קי, א משנה הזורק מקצת דם בחוץ

דף קי, ב משנה חייב ר"א אומר אף המנסך מי החג בחג בחוץ חייב רבי נחמיה אומר שירי הדם שהקריבו בחוץ חייב:

דף קי, ב גמרא אמר רבא ומודה רבי אלעזר בדמים דתניא רבי אלעזר ורבי שמעון אומרים ממקום שפסק הוא מתחיל: רבי אלעזר אומר אף המנסך מי החג [בחג] בחוץ: א"ר יוחנן משום רבי מנחם יודפאה רבי אלעזר בשטת רבי עקיבא רבו אמרה דאמר ניסוך המים דאורייתא דתניא רבי עקיבא אומר (במדבר כט) ונסכיה בשני ניסוכים הכתוב מדבר אחד ניסוך המים ואחד ניסוך היין אמר ליה ריש לקיש לר' יוחנן אי מה להלן שלשת לוגין אף כאן שלשת לוגין והא ר"א מי החג קאמר אי מה להלן בשאר ימות השנה אף כאן בשאר ימות השנה [ור"א] בחג קאמר אישתמיטתיה הא דאמר רבי אסי דאמר רבי אסי אמר רבי יוחנן משום רבי נחוניא איש בקעת בית חורתן עשר נטיעות ערבה וניסוך המים הלכה למשה מסיני תנו רבנן המנסך שלשת לוגין מים בחג בחוץ חייב ר"א <בר"ש> אומר אם מלאן לשם חג חייב מאי בינייהו אמר רב נחמן בר יצחק ביש שיעור במים קמיפלגי רב פפא אמר

דף קיא, א גמרא בקרבו נסכים במדבר פליגי רבינא אמר בלמדין ניסוך המים מניסוך היין פליגי ת"ר המנסך שלשה לוגין יין בחוץ חייב ר' אלעזר בר"ש אומר והוא שקדשן בכלי מאי בינייהו אמר רב אדא בר רב יצחק בירוצי מידות איכא בינייהו רבא בריה דרבה אמר קרבו נסכים בבמה איכא בינייהו ובפלוגתא דהני תנאי דתניא במת יחיד אינה צריכה נסכים דברי רבי וחכ"א טעונה נסכים והני תנאי כהני תנאי דתניא (במדבר טו) כי תבאו להטעינה נסכים בבמה גדולה הכתוב מדבר אתה אומר בבמה גדולה או אינו אפי' בבמה קטנה כשהוא אומר (במדבר טו) אל ארץ מושבותיכם וגו' אשר אני נותן לכם הרי בבמה הנוהגת לכולכם הכתוב מדבר דברי רבי ישמעאל ר"ע אומר כי תבאו להטעינה נסכים בבמה קטנה הכתוב מדבר אתה אומר לבמה קטנה או אינו אלא לבמה גדולה כשהוא אומר אל ארץ מושבותיכם הרי בבמה הנוהגת בכל מושבות הכתוב מדבר כשתמצא לומר לדברי רבי ישמעאל לא קרבו נסכים במדבר ולדברי ר"ע קרבו נסכים במדבר: רבי נחמיה אומר שירי הדם שהקריבן בחוץ חייב: א"ר יוחנן [תנא] רבי נחמיה כדברי האומר שיריים מעכבין מיתבי רבי נחמיה אומר שירי הדם שהקריבן בחוץ חייב אמר לו ר"ע והלא שירי הדם שירי מצוה הם אמר לו איברין ופדרין יוכיחו שהן שירי מצוה והמקריבן בחוץ חייב אמר לו לא אם אמרת באיברים ופדרים שהן תחלת עבודה תאמר בשירי הדם שאינן תחלת עבודה ואם איתא לימא ליה הני נמי מעכבי תיובתא והשתא דאמר רב אדא בר אהבה מחלוקת בשיריים הפנימיים אבל בשיריים החיצונים דברי הכל לא מעכבי כי קאמר

רבי נחמיה בשיריים הפנימים כי תניא ההיא בשיריים החיצונים >ורבי עקיבא לא ידע מאי קאמר רבי נחמיה הוא סבר רבי נחמיה שיריים חיצונים אמר וקא מהדר ליה שיריים החיצונים ורבי נחמיה < [אי הכי נימא ליה כי אמרי אנא בפנימיים אלא] לדבריו דר' עקיבא קאמר:

דף קיא, א משנה המולק את העוף בפנים והעלה בחוץ חייב מלק בחוץ והעלה בחוץ פטור השוחט את העוף בפנים והעלה בחוץ פטור

דף קיא, ב משנה שחט בחוץ והעלה בחוץ חייב נמצא דרך הכשירו בפנים פטורו בחוץ דרך הכשירו מבחוץ פטורו בפנים ר"ש אומר כל שחייבין עליו בחוץ חייבין על כיוצא בו בפנים שהעלה בחוץ חוץ מן השוחט בפנים ומעלה בחוץ:

דף קיא, ב גמרא האי הכשירו חיובו הוא תני חיובו: ר"ש אומר [וכו']: אהיכא קאי אילימא ארישא קאי המולק עוף בפנים והעלה בחוץ חייב מלק בחוץ והעלה בחוץ פטור וא"ל ר"ש כי היכי דפנים מיחייב בחוץ נמי מיחייב האי כל שחייבין עליו בחוץ לא ליחייב האי כל שאין חייבין עליו בחוץ מיבעי ליה אלא אסיפא קאי השוחט עוף בפנים והעלה בחוץ פטור שחט בחוץ והעלה בחוץ חייב ואמר ליה ר"ש כי היכי דפנים לא מיחייב בחוץ נמי לא מיחייב האי כל שאין חייבין מיבעי ליה אלא כי היכי דבחוץ מיחייב בפנים נמי מיחייב הא קתני חוץ מן השוחט בפנים והמעלה בחוץ אמר זעירי שחיטת בהמה בלילה איכא בינייהו והכי קאמר [וכן] השוחט בהמה בפנים בלילה והעלה בחוץ פטור שחט בחוץ בלילה והעלה בחוץ חייב ר"ש אומר כל שחייבין עליו בחוץ חייבין על כיוצא בו בפנים והעלה בחוץ חוץ מן השוחט עוף בפנים והעלה בחוץ רבא אמר קבלה בכלי חול איכא בינייהו וה"ק [וכן] המקבל בכלי חול בפנים והעלה בחוץ פטור המקבל בכלי חול בחוץ והעלה בחוץ חייב ר"ש אומר כל שחייבין עליו בחוץ חייבין על כיוצא בו בפנים והעלו בחוץ חוץ מן השוחט עוף בפנים והעלו בחוץ השתא דתני אבוה דשמואל בר רב יצחק המולק עוף בפנים והעלו בחוץ חייב מלק בחוץ והעלה בחוץ פטור ור"ש מיחייב ר"ש התם קאי ותני כל שחייבין עליו בפנים והעלה בחוץ חייבין עליו בחוץ:

דף קיא, ב משנה חטאת שקבל דמה בכוס אחד נתן בחוץ וחזר ונתן בפנים בפנים וחזר ונתן בחוץ חייב שכולו ראוי בפנים קבל דמה בשתי כוסות נתן שניהם בפנים פטור שניהם בחוץ חייב אחד בפנים ואחד בחוץ פטור אחד בחוץ ואחד בפנים חייב על החיצון והפנימי מכפר למה הדבר דומה למפריש חטאתו ואבדה והפריש אחרת תחתיה ואח"כ נמצאת הראשונה והרי שתיהן עומדות שחט שתיהן בפנים פטור שתיהן בחוץ חייב אחת בפנים ואחת בחוץ פטור אחת בחוץ ואחת בפנים חייב על החיצונה והפנימית מכפרת כשם שדמה פוטר את בשרה כך היא פוטרת את בשר חבירתה:

דף קיב, א גמרא בשלמא בחוץ וחזר ונתן בפנים שכולו ראוי להיות בפנים אבל בפנים והעלן בחוץ שיריים נינהו הא מני רבי נחמיה היא דאמר שירי הדם שהקריבן בחוץ חייב אי רבי נחמיה אימא סיפא קבל דמה בשני כוסות נתן שניהם בפנים פטור שניהם בחוץ חייב אחד בפנים ואחד בחוץ פטור והאמר רבי נחמיה שירי הדם שהקריבן בחוץ חייב סיפא אתאן לתנא קמא דרבי אלעזר ברבי שמעון דאמר כוס עושה דחוי לחבירו: למה הדבר דומה למפריש חטאתו ואבדה והפריש אחרת תחתיה ואחר כך נמצאת הראשונה: למה הדבר דומה למה לי הא מני רבי היא דאמר אבודה בשעת הפרשה מתה והכי קאמר

טעמא דאבדה הא הפריש שתי חטאות לאחריות חזא מינייהו מעיקרא עולה היא וכדרב הונא אמר רב דאמר רב הונא אמר רב אשם שניתק לרעייה ושחטו סתם כשר לעולה מי דמי התם אשם זכר ועולה זכר אבל חטאת נקבה היא א"ר חייא מיוסתיניא בשעיר נשיא:

מסכת זבחים פרק יז

דף קיב,א משנה פרת חטאת ששרפה חוץ מגתה וכן שעיר המשתלח שהקריב בחוץ פטור שנאמר (ויקרא יז) ואל פתח אהל מועד לא הביאו כל שאין ראוי לבא אל פתח אהל מועד אין חייבין עליו הרובע והנרבע והמוקצה והנעבד והמחיר [והאתנן] והכלאים והטריפה ויוצא דופן שהקריב בחוץ פטור שנאמר (ויקרא יז) לפני משכן ה' כל שאין ראוי לבא לפני משכן ה' אין חייבין עליו בעלי מומין בין בעלי מומין קבועין בין **דף קיב,ב משנה** בעלי מומין עוברין שהקריב בחוץ פטור ר"ש אומר בעלי מומין קבועין פטור בעלי מומין עוברין חייב בלא תעשה תורים שלא הגיע זמנן ובני יונה שעבר זמנן שהקריב בחוץ פטור ר"ש אומר בני יונה שעבר זמנן פטור ותורים שלא הגיע זמנן בלא תעשה אותו ואת בנו ומחוסר זמן פטור ר"ש אומר הרי זה בלא תעשה שר"ש אומר כל שהוא ראוי לבא לאחר זמן ה"ז בלא תעשה ואין בו כרת וחכ"א כל שאין בו כרת אין בו לא תעשה מחוסר זמן בין בגופו בין בבעליו איזהו מחוסר זמן בבעליו הזב והזבה והיולדת והמצורע שהקריבו חטאתם ואשמתם בחוץ פטורין עולותיהן ושלמיהן בחוץ חייבין המעלה מבשר חטאת מבשר אשם מבשר קדשי קדשים מבשר קדשים קלים ומותר העומר ושתי הלחם ולחם הפנים ושירי מנחות והיוצק והפותרת והבולל והמולח והמניף והמגיש והמסדר את השולחן והמטיב את הנרות והקומץ והמקבל דמים בחוץ פטור ואין חייבין עליו לא משום זרות ולא משום טומאה ולא משום מחוסר בגדים ולא משום [שלא] רחוק ידים ורגלים עד שלא הוקם המשכן היו הבמות מותרות ועבודה בבכורות ומשהוקם המשכן נאסרו הבמות ועבודה בכהנים קדשי קדשים נאכלין לפני מן הקלעים וקדשים קלים בכל מחנה ישראל באו לגלגל הותרו הבמות קדשי קדשים נאכלין לפני מן הקלעים וקדשים קלים בכל מקום באו לשילה נאסרו הבמות ולא היה שם תקרה אלא בית אבנים בלבד מלמטן והיריעות מלמעלן והיא היתה מנוחה קדשי קדשים נאכלין לפני מן הקלעים וקדשים קלים ומעשר שני בכל הרואה באו לנוב וגבעון הותרו הבמות קדשי קדשים נאכלין לפני מן הקלעים קדשים קלים בכל ערי ישראל באו לירושלים נאסרו הבמות ולא היה להן היתר והיא היתה נחלה קדשי קדשים נאכלין לפני מן הקלעים קדשים קלים ומעשר שני לפני מן החומה כל הקדשים שהקדישן בשעת איסור הבמות והקריבן בשעת איסור הבמות מרחוק הרי אלו בעשה ולא תעשה וחייבין עליו כרת הקדישן בשעת היתר הבמות והקריבן בשעת איסור הבמות בחוץ הרי אלו בעשה ולא תעשה ואין חייבין עליהן כרת הקדישן בשעת איסור הבמות והקריבן בשעת היתר הבמות הרי אלו בעשה ואין בהן לא תעשה ואלו קדשים קריבין במשכן קדשים שהוקדשו למשכן קרבנות ציבור קריבין במשכן וקרבנות היחיד בבמה קרבנות היחיד שהוקדשו למשכן

יקריבו במשכן ואם הקריבן בבמה פטור ומה בין במת יחיד לבמת ציבור סמיכה ושחיטת צפון

דף קיג, א משנה ומתן סביב ותנופה והגשה ר"י אומר אין מנחה בבמה וכיהון ובגדי שרת וכלי שרת וריח ניחוח ומחיצה לדמים וריחוץ ידים ורגלים אבל הזמן הנוותר והטמא שוין בזה ובזה:

דף קיג, א גמרא מאי חוץ מגתה אמר ר"ל חוץ ממקום הבדוק לה אמר לו רבי יוחנן והלא כל א"י בדוקה היא אלא א"ר יוחנן כגון ששחטה לפנים מן חומת ירושלים ולוקמה כגון ששחטה חוץ לחומה שלא כנגד הפתח דאמר רב אדא בר אהבה שחטה שלא כנגד הפתח פסולה שנאמר (במדבר יט) ושחט והזה מה הזאתה כנגד הפתח אף שחיטתה כנגד הפתח וכי תימא דלא מקיש והא אתמר >שחטה שלא כנגד הפתח רבי יוחנן אמר פסולה ושחט והזה ר"ל אמר כשרה (במדבר יט) אל מחוץ למחנה ושחט ואיתמר נמי < שרפה שלא כנגד הפתח רבי יוחנן אמר פסולה ור' אושעיא אמר כשרה ר' יוחנן אמר פסולה ושרף והזה ורבי אושעיא אמר כשרה (במדבר יט) על פרשה ישרף מקום שפורשת למיתה שם תהא שריפתה אמרי לא מיבעיא קאמר לא מיבעיא חוץ לחומה דרחוקי רחקה אלא אפי' לפנים מן החומה דקרובי קרבה ואימא תתכשר קמ"ל אמר מר אמר לו רבי יוחנן והלא כל א"י בדוקה היא במאי קמיפלגי מר סבר ירד מבול לא"י ומר סבר לא ירד אר"נ בר יצחק ושניהם מקרא אחד דרשו (יחזקאל כב) בן אדם אמר לה את ארץ לא מטוהרה היא לא גושמה ביום זעם רבי יוחנן סבר אתמוהי מתמה קרא א"י מי לא מטוהרה את כלום ירדו עליך גשמים ביום זעם ור"ל סבר כפשטיה ארץ לא מטוהרה את מי לא ירדו עליך גשמים ביום זעם איתיביה ר"ל לר' יוחנן חצירות היו בירושלים בנויות על הסלע ותחתיהן חלול מפני קבר התהום ומביאין נשים מעוברות ויולדות ומגדלות שם בניהם לפרה ומביאין שוורים ועל גביהן דלתות ותינוקות יושבין עליהן וכוסות של אבן בידן ומלאו וי שבו במקומן אמר רב הונא בריה דרב יהושע מעלה עשו בפרה איתיבי' רבי יוחנן לריש לקיש פעם אחד מצאו עצמות בלשכת דיר העצים ובקשו לגזור טומאה על ירושלים עמד רבי יהושע על רגליו ואמר לא בושה וכלימה היא לנו שנגזור טומאה על עיר אבותינו איה מתי מבול איה מתי נבוכדנצר מדקאמר הכי לאו למימרא דלא הוה ולטעמיך הרוגי נבוכדנצר הכי נמי דלא הוה אלא הוה ופנינהו הכא נמי הוה ופנינהו ואי אפנו

דף קיג, ב גמרא הא איפני נהי דאיפני מירושלים מכולה א"י לא איפני איכא דאמרי איתיביה ר"ל לרבי יוחנן איה מתי מבול איה מתי נבוכדנצר מאי לאו מדהני הוה הני נמי הוה מידי אירי' הא כדאיתיה והא כדאיתיה איתיביה (בראשית ז) מכל אשר בחרבה מתו בשלמא לדידי דאמינא ירד מבול לא"י משום הכי מתו אלא לדידך אמאי מתו משום הבלא כדרב חסדא דאמר רב חסדא ברותחין קלקלו וברותחין נידונו דכתיב הכא (בראשית ח) וישוכו המים וכתוב התם (אסתר ז) וחמת המלך שככה איכא דאמרי איתיביה רבי יוחנן לר"ל מכל אשר בחרבה מתו בשלמא לדידי דאמינא לא ירד מבול לא"י משום הכי הוי חרבה אלא לדידך מאי חרבה חרבה שהיתה מעיקרא ואמאי קרי ליה חרבה כדרב חסדא דאמר רב חסדא בדור המבול לא נגזרה גזרה על דגים שבים שנאמר מכל אשר בחרבה מתו ולא דגים שבים בשלמא למ"ד לא ירד מבול לא"י היינו דקם רימא התם אלא למ"ד ירד רימא היכא קם א"ר ינאי גוריות הכניסו בתיבה והאמר רבה בר בר חנה לדידי חזי לי אורזילא דרימא בת יומא והוי כהר תבור והר תבור כמה הויה ארבעין פרסי משכא

דצואריה תלתא פרסי מרבעתא דרישא פרסא ופלגא רמא כבא וסכר ירדנא א"ר יוחנן ראשו הכניסו לתיבה והאמר מר מרבעתא דרישא פרסא ופלגא אלא ראש חוטמו הכניסו לתיבה והא א"ר יוחנן לא ירד מבול לא"י לדברי ר"ל קאמר והא קסגיא תיבה אמר ר"ל קרניו קשרו בתיבה והאמר רב חסדא אנשי דור המבול ברותחין קלקלו וברותחין נידונו ולטעמיך תיבה היכי סגיא ועוד עוג מלך הבשן היכא קאי אלא נס נעשה להם שנצטננו בצידי התיבה ולר"ש [בן לקיש] נהי נמי דירד מבול לא"י והא לא פש דאמר ר"ל למה נקרא שמה מצולה שכל מתי מבול נצתללו שם ורבי יוחנן אמר למה נקרא שמה שנער שכל מתי מבול ננערו שם אי אפשר דלא אידבקו א"ר אבהו למה נקרא שמה שנער שמנערת עשיריה והא קחזינן דהוו תלתא דרי לא משכי א"ר אמי כל האוכל מעפרה של בבל כאילו אוכל בשר אבותיו תנ"ה כל האוכל מעפרה של בבל כאילו אוכל בשר אבותיו וי"א כאילו אוכל שקצים ורמשים: שעיר המשתלח: ורמינהי (ויקרא יז) או קרבן שומע אני אפילו קדשי בדק הבית שנקראו קרבן שנאמר (במדבר לא) ונקרב את קרבן ה' ת"ל ואל פתח אהל מועד לא הביאו מי שראוי לבא באהל מועד יצאו קדשי בדק הבית שאינן ראויין אוציא את אלו שאינן ראויין ולא אוציא את שעיר המשתלח שהוא ראוי לבא אל פתח אהל מועד ת"ל לה' להוציא שעיר המשתלח שאינו מיוחד לה' לא קשיא כאן קודם הגרלה כאן לאחר הגרלה אחר הגרלה נמי האיכא וידוי אלא אמר רב מני לא קשיא כאן קודם וידוי כאן לאחר וידוי: הרובע והנרבע: והא נמי תיפוק לי מפתח אהל מועד

דף קיד, א גמרא בשלמא רובע ונרבע משכחת ליה דאקדשינהו מעיקרא והדר רבעו אלא מוקצה ונעבד אין אדם אוסר דבר שאינו שלו בקדשים קלים ואליבא דר' יוסי הגלילי דאמר קדשים קלים ממון בעלים הוא דתניא (ויקרא ה) ומעלה מעל בה' לרבות קדשים קלים שהן ממונו דברי רבי יוסי הגלילי הלכך רובע ונרבע דבר ערוה מוקצה ונעבד <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} בקדשים קלים אתנן ומחיר כלאים יוצא דופן בולדות קדשים קסבר ולדי קדשים בהוייתן הן קדושים: בעלי מומין וכו' אותו ואת בנו וכו': וצריכי דאי תנא תורין משום דמאיסי אבל תורין דלא מאיסי אימא <לא> דמודו ליה לר"ש ואי תנא תורין משום דלא חזי ואידחו אבל בעלי מומין דאיחזו ואידחו אימא <לא> דמודה להו ר"ש לרבנן ואי תנא הני תרתי משום דפסולא דגופייהו אבל אותו ואת בנו דפסולא מעלמא קאתי לה אימא מודו ליה רבנן לר"ש צריכא: שהיה רבי שמעון אומר: מאי טעמא דר"ש אמר רבי אילעא אמר ריש לקיש דאמר קרא (דברים יב) לא תעשון ככל אשר אנחנו עושים פה היום אמר להו משה לישראל כי עייליתו לארץ ישרות תקריבו חובות לא תקריבו וגלגל לגבי שילה מחוסר זמן הוא וקאמר להו משה לא תעשון אמר רבי ירמיה לרבי זירא אי הכי

דף קיד, ב גמרא מילקי נמי לילקי אלמה אמר רבי זירא הכתוב נתקן לעשה הני מילי לרבנן לרבי שמעון הכי נמי רב נחמן בר יצחק אמר פנים דגלגל לגבי שילה כחוך דמי רבה אמר טעמיה דרבי שמעון כדתניא רבי שמעון אומר מנין לזובח פסח בבמת יחיד בשעת איסור הבמות שהוא בלא תעשה ת"ל (דברים טז) לא תוכל לזבוח את הפסח יכול אף בשעת היתר הבמות כן ת"ל באחד שעריך לא אמרתי לך אלא בשעה שכל ישראל נכנסין בשער אחד אימת אי נימא אחר חצות כרת נמי מחייב אלא לאו קודם חצות לעולם לאחר חצות ובשעת היתר הבמות קאי והא בשעת איסור הבמות קאמר איסור במה לו היתר במה לחבירו: מחוסר זמן כו': והני בני אשמות נינהו אמר זעירי תני מצורע

בהדייהו: עולותיהן ושלמיהן: והני בני שלמים נינהו אמר רב ששת תני נזיר דזעירי קבעוה תנאי דרב ששת לא קבעוה תנאי א"ר חלקיה <דבי> רב טובי לא שנו אלא לשמו אבל שלא לשמו חייב הואיל וראוי לשלא לשמו בפנים אי הכי לשמו נמי נחייב הואיל וראוי לשלא לשמו בפנים בעי עקירה מתקיף לה רב הונא וכי יש לך דבר שאינו כשר לשמו וכשר שלא לשמו ולא והרי

דף קטו, א גמרא פסח בשאר ימות השנה דאינו כשר לשמו וכשר שלא לשמו פסח בשאר ימות השנה שלמים נינהו לימא מסייע ליה יכול שאני מוציא אף עולת מחוסר זמן בבעלים ואשם נזיר ואשם מצורע ת"ל (ויקרא יז) שור מ"מ כשב מ"מ עז מ"מ ואילו חטאת שיירא במאי עסקינן אילימא בזמנו מאי איריא אשם אפילו חטאת נמי אלא שלא לזמנו ובמאי אילימא לשמו אשם אמאי חייב אלא לאו שלא לשמו לעולם בזמנו ושלא לשמו ורבי אליעזר היא דאמר מקשינן אשם לחטאת ותנא טפל וה"ה עיקר ת"ש יכול שאני מרבה עולת מחוסר זמן בגופה וחטאת בין בגופה בין בבעלים ת"ל (ויקרא טז) ואל פתח אהל מועד כל שאינו ראוי לבא בפתח אהל מועד אין חייבין עליהן ואילו אשם שיירא במאי עסקינן אילימא לשמו אשם נמי ליפטריה אלא לאו שלא לשמו לעולם שלא לשמו ור"א היא דמקיש אשם לחטאת תנא עיקר וכ"ש לטפל ת"ש דכי אתא רב דימי אמר תנא דבי ר' ליואי יכול שאני מוציא אף עולת מחוסר זמן בבעלים אשם נזיר ואשם מצורע >מנין ונסיב להו תלמודא לחיובא ולא ידענא מאי היא <מאי תלמודא אמר רבינא שור מכל מקום כשב מכל מקום עז מכל מקום הא מאי רומיא כדאמרת אמר ר"נ משום >דרמי] דתנא דבי ר' ליואי אדתני לוי אשם נזיר ואשם מצורע ששחטן שלא לשמן כשירין ולא עלו לבעלים לשום חובה שחטן מחוסר זמן בבעלים או שהיו בני שתי שנים ושחטן פסולין ומשני רב דימי לא קשיא כאן לשמו כאן שלא לשמו רב אשי רמי מתני' אברייתא ומשני כאן לשמו וכאן שלא לשמו לימא תיהוי תיובתיה דרב הונא אמר לך רב הונא הכא במאי עסקינן כגון שהפריש שתי אשמות לאחריות דחד מינייהו מעיקרא עולה היא

דף קטו, ב גמרא כדרב הונא אמר רב דאמר רב הונא אמר רב אשם שניתק לרעה ושחטו סתם כשר לעולה: המעלה מבשר חטאת [וכו']: ת"ר מנין למעלה מבשר חטאת ומבשר אשם ומבשר קדשי קדשים ומבשר קדשים קלים וממותר העומר ושתי הלחם ולחם הפנים ושירי מנחות שפטור ת"ל עולה מה עולה שהיא ראויה להעלאה אף כל שראויה להעלאה מנין שאף היוצק והבולל והפותת והמולח והמניף והמגיש והמסדר השלחן והמטיב את הנרות והקומץ והמקבל בחוץ שפטור ת"ל (ויקרא טז) אשר יעלה עולה או זבח מה העלאה שהיא גמר עבודה אף כל שהוא גמר עבודה: עד שלא הוקם המשכן [וכו']: יתיב רב הונא בר רב קטינא קמיה דרב חסדא וקא קרי (שמות כד) וישלח את נערי בני ישראל א"ל הכי אמר ר' אסי <קרבו> ופסקו סבר לאותוביה ממתניתין שמעיה דקאמר משמיה דרב אדא בר אהבה עולה שהקריבו ישראל במדבר אינה טעונה הפשט וניתוח אותביה ברייתא דשויא בכולהו דתני' עד שלא הוקם המשכן הבמות מותרות ועבודה בבכורות והכל כשירין להקריב בהמה חיה ועוף זכרים ונקבות תמימין ובעלי מומין טהורין אבל לא טמאין והכל קרבו עולות ועולה שהקריבו ישראל במדבר טעונה הפשט וניתוח ונכרים בזמן הזה רשאיין לעשות כן תנאי היא דתניא (שמות יט) וגם הכהנים הנגשים אל ה' יתקדשו ר' יהושע בן קרחה אומר זו פרישות בכורות רבי אומר זו פרישות נדב ואביהוא בשלמא למ"ד זו פרישות נדב ואביהוא היינו דכתיב (ויקרא י) הוא אשר דבר ה' לאמר

איכא למימר דאיתמר בני ר' חייא ור' יהושע בן לוי חד אמר יתרו קודם מתן תורה היה וחד אמר יתרו אחר מתן תורה היה למ"ד יתרו קודם מתן תורה היה קסבר שלמים הקריבו בני נח כתנאי (שמות יח) וישמע יתרו כהן מדין מה שמועה שמע ובא ונתגייר ר' יהושע אומר מלחמת עמלק שמע שהרי כתיב בצדו (שמות יז) ויחלש יהושע את עמלק ואת עמו לפי חרב ר"א המודעי אומר מתן תורה שמע [ובא] שכשניתנה תורה לישראל היה קולו הולך מסוף העולם ועד סופו וכל [מלכי] <עובדי כוכבים> {גוים} אחזתן רעדה בהיכליהן ואמרו שירה שנאמר (תהילים כט) ובהיכלו כולו אומר כבוד נתקבצו כולם אצל בלעם הרשע ואמרו לו מה קול ההמון אשר שמענו שמא מבול בא לעולם <אמר להם> (תהילים כט) ה' למבול ישב [אמר להם] וישב ה' מלך לעולם כבר נשבע הקב"ה שאינו מביא מבול לעולם אמרו לו מבול של מים אינו מביא אבל מבול של אש מביא שנא' (ישעיהו סו) כי <הנה> באש ה' נשפט אמר להן כבר נשבע שאינו משחית כל בשר ומה קול ההמון הזה ששמענו אמר להם חמדה טובה יש לו בבית גנזיו שהיתה גנוזה אצלו תתקע"ד דורות קודם שנברא העולם וביקש ליתנה לבניו שנאמר (תהילים כט) ה' עוז לעמו יתן [מיד] פתחו כולם ואמרו (תהילים כט) ה' יברך את עמו בשלום ר"א [בן יעקב] אומר קריעת ים סוף שמע ובא שנא' (יהושע ה) ויהי כשמוע כל מלכי האמורי ואף רחב הזונה אמרה לשלוחי יהושע (יהושע ב) כי שמענו את אשר הוביש ה' את מי ים סוף מאי שנא התם <דאמר> [דכתיב] <ליה> (יהושע ה) ולא היה בם עוד רוח ומ"ש הכא <דקאמר> [דכתיב] (יהושע ב) ולא קמה עוד רוח באיש

דף קטז,ב גמרא דאפילו אקשוויי נמי לא אקשו ומנא ידעה דאמר מר אין לך כל שר ונגיד שלא בא על רחב הזונה אמרו בת י' שנים היתה כשיצאו ישראל ממצרים וזנתה [כל] מ' שנה שהיו ישראל במדבר אחר נ' שנה נתגיירה אמרה יהא מחול לי בשכר חבל חלון ופשתים: אמר מר <עובדי כוכבים> {וגוים} בזמן הזה רשאין לעשות כן מנא ה"מ דת"ר (ויקרא יז) דבר אל בני ישראל בני ישראל מצווין על שחוטי חוץ ואין <העובדי כוכבים> {הגוים} מצווין על שחוטי חוץ לפיכך כל אחד ואחד בונה לו במה לעצמו ומקריב עליה כל מה שירצה א"ר יעקב בר אחא אמר רב אסי אסור לסייען ולעשות שליחותן אמר רבה ולאורינהו [להו] שרי כי הא דאיפרא הורמיז אימיה דשבור מלכא שדרה קורבנא לרבא שלחה ליה אסקוה ניהליה לשם שמים אמר להו לרב ספרא ולרב אחא בר הונא זילו ודברו תרי עולמי גולאי וחזו היכא דמסקא ימא שירטון ושקלו ציבי חדתי ואפיקו נורא ממרא חדתא ואסקוה ניהליה לשם שמים א"ל אביי כמאן כר"א בן שמוע דתניא ר' אלעזר בן שמוע אומר מה מזבח שלא ישתמש בו הדיוט אף עצים שלא ישתמש בהן הדיוט והא מודה ר"א בן שמוע בבמה דתניא כתוב אחד אומר (דברי הימים א כא) ויתן דוד לארנן במקום שקלי זהב משקל שש מאות וגו' וכתוב (שמואל ב כד) ויקן דוד את הגרן ואת הבקר בכסף שקלים חמשים הא כיצד גובה מכל שבט ושבת חמשים שהן שש מאות רבי אומר משום אבא יוסי בן דוסתאי בקר [ועצים] ומקום מזבח בנ' וכל הבית כולו בשש מאות ר"א בן שמוע אומר בקר ועצים ומקום מזבח בנ' וכל הבית כולו בשש מאות דכתיב (שמואל ב כד) ויאמר ארונה אל דוד יקח ויעל אדוני המלך [הטוב בעיניו] ראה הבקר לעולה והמוריגים [וכלי הבקר] לעצים ורבא אמר לך התם נמי בחדתי מאי מוריגים אמר עולא מטה של טורבל מאי מטה של טורבל אמר אביי עיזא דקרקסא דדיישן דישיא אמר אביי מאי קרא (ישעיהו מא) הנה שמתיך למורג חרוץ חדש בעל

פיפיות מקרי ליה רבא לבריה ורמי ליה קראי אהדדי כתיב ויתן דוד לארנן וגו' וכתוב ויקן דוד וגו' הא כיצד גובה מכל שבט ושבט חמשים שהן שש מאות ואכתי קשיין אהדדי התם כסף הכא זהב אלא ה"ק גובה כסף במשקל שש מאות זהב: קדשים קלים נאכלים [בכל מחנה ישראל]: אמר רב הונא בכל מקומות ישראל אבל מחנה לא הוי איתיביה ר"נ לרב הונא ומחנות במדבר לא הואי והא תניא כשם שמחנה במדבר כך מחנה בירושלים מירושלים להר הבית מחנה ישראל מהר הבית לשער נקנור מחנה לוייה מכאן ואילך מחנה שכינה והן הן קלעים שבמדבר אלא אימא בכל מקום מחנה ישראל פשיטא מהו דתימא איפסלו ביוצא קמ"ל ואימא ה"נ אמר קרא (במדבר ב) ונסע אהל מועד אע"פ שנסע אהל מועד הוא תניא רשב"י אומר עוד אחרת היתה וחיל עזרת נשים היא ולא היו עונשין עליה ובשילה לא היו אלא שני מחנות בלבד הי מינייהו לא הוה אמר רבה מסתברא דמחנה לוייה הואי דאי סלקא דעתך מחנה לוייה לא הואי

דף קיז, א גמרא נמצאו זבין וטמאי מתים משתלחין חוץ למחנה אחת והתורה אמרה (במדבר ה) ולא יטמאו את מחניהם תן מחנה לזה ומחנה לזה א"ל רבא אלא מאי מחנה ישראל לא הואי נמצאו זבין ומצורעין משתלחין למקום אחד והתורה אמרה (ויקרא יג) בדד ישב שלא ישב טמא אחר עמו אלא לעולם כולו תלתא הוו ומאי לא היו אלא שתי מחנות לקליטה מכלל דבמדבר הואי קלטה מחנה לוייה אין והא תניא (שמות כא) ושמתי לך מקום בחיידך מקום מקומך (שמות כא) אשר ינוס שמה מלמד שמגלין במדבר להיכן גולין למחנה לוייה מכאן אמרו בן לוי שהרג גולה מפלך לפלך ואם גלה לפלכו פלכו קולטו מאי קרא אמר רב אחא בריה דרב איקא (במדבר לה) כי בעיר מקלטו ישב עיר שקלטתו כבר: באו לגלגל: ת"ר כל נידר ונידב היה קרב בבמה שאין נידר ונידב אין קרב בבמה מנחה ונזירות קריבין בבמה דברי ר"מ וחכ"א לא קרבו יחיד אלא עולות ושלמים בלבד ר' יהודה אומר כל שהצבור והיחיד מקריבין באהל מועד שבמדבר מקריבין באהל מועד שבגלגל מה בין אהל מועד שבמדבר לבין אהל מועד שבגלגל אהל מועד שבמדבר לא היו במות מותרות אהל מועד שבגלגל היו הבמות מותרות ובמתו שבראש גגו לא היה מקריב עליה אלא עולה ושלמים וחכ"א כל שהצבור מקריבין באהל מועד שבמדבר מקריבין באהל מועד שבגלגל וכאן וכאן לא קרבו יחיד אלא עולה ושלמים בלבד ר' שמעון אומר אף צבור לא הקריבו אלא פסחים

דף קיז, ב גמרא וחובות שקבוע להן זמן מאי טעמא דר"מ דאמר קרא (דברים יב) לא תעשון ככל אשר אנחנו עושים פה היום אמר להן משה לישראל כי עייליתו לארץ ישראל תקריבו חובות לא תקריבו מנחות ונזירות ישרות נינהו ורבנן אין מנחה בבמה נזירות חובות נינהו אמר שמואל מחלוקת בחטאת ואשם אבל בעולות ושלמים דברי הכל ישרות נינהו וקרבי מותיב רבה חזה ושוק ותרומת לחמי תודה נוהגין בבמה גדולה ואין נוהגין בבמה קטנה ואילו הזרוע בשלה שיירה אי אמרת בשלמא בעולה ושלמים פליגי הא מני רבנן היא אלא אי אמרת בחטאת ואשם פליגי הא מני אלא אי איתמר הכי איתמר אמר שמואל מחלוקת בעולה ושלמים אבל בחטאת ואשם דברי הכל חובות נינהו ולא קרבי אמר מר וחכמים אומרים כל שהצבור מקריבין באהל וכו' מאי טעמייהו דרבנן אמר קרא (שופטים יז) איש הישר בעיניו יעשה איש ישרות הוא דליקרוב חובות לא ליקרוב וצבור אפי' חובות ליקרוב

דף קיה,א גמרא ורבי יהודה אמר לך כי כתיב הישר <בעיניו> הוא דכתיב אבל בבמה גדולה אפילו חובות נמי ליקרוב אלא הא כתיב איש לאו למימרא דאיש ישרות הוא דליקרוב הא חובות לא ליקרוב כי כתיב איש להכשיר את הזר זר (ויקרא יז) מוזרק הכהן את הדם על מזבח ה' נפקא מהו דתימא ליבעי קדוש בכורות כמעיקרא קא משמע לן חכמים היינו תנא קמא אמר רב פפא קרבו נסכים במדבר איכא בינייהו: אמר מר רבי שמעון אומר וכו': מ"ט דרבי שמעון דכתיב (יהושוע ה) ויעשו בני ישראל את הפסח בגלגל פשיטא אלא הא קמ"ל דחובות כעין פסח הוא דקרוב הא לאו כעין פסח לא קרב ואידך מיבעי ליה לכדברי יוחנן דא"ר יוחנן משום רבי בנאה ערל מקבל הזאה תני תנא קמיה דרב אדא בר אהבה אין בין במה גדולה לבמה קטנה אלא פסח וחובות הקבוע להן זמן <א"ל יחיד חובות שקבוע להן זמן מנא ליה א"ל אסמייה> א"ל תתרגם מתניתך בעולת חובה דאיכא עולת נדבה דאי חטאת יחיד הוא חובות דקביע ליה זמן מי איכא ולוקמה במנחת חובה דהא איכא חביתין קא סבר אין מנחה בבמה: באו לשילה וכו': מנא הני מילי א"ר חייא בר אבא אמר רבי יוחנן כתוב אחד אומר (שמואל א א) ותביאהו בית ה' שילה וכתוב אחד אומר (תהילים עח) ויטש <את> משכן שילה אהל שכן באדם וכתוב (תהילים עח) וימאס באהל יוסף ובשבט אפרים לא בחר הא כיצד לא היתה שם תקרה אלא אבנים מלמטן ויריעות מלמעלן והיא היתה מנוחה: קדשי קדשים: מנא הני מילי א"ר אושעיא דאמר קרא (דברים יב) השמר לך פן תעלה עולותיך בכל מקום אשר <אתה> תראה בכל מקום אשר תראה אי אתה מעלה אבל אתה אוכל בכל מקום שאתה רואה אימא בכל מקום שאתה רואה אי אתה מעלה אבל אתה זובח בכל מקום שאתה רואה אימא בכל מקום שאתה רואה אי אתה מעלה ושם תעלה רבי אבדימי בר חסא אמר אמר קרא

דף קיה,ב גמרא ולו תאנת שילה מקום שכל הרואה אותו מתאנח עליו על אכילת קדשים שלו רבי אבהו אמר אמר קרא (בראשית מט) בן פרת יוסף בן פרת עלי עין עין שלא רצתה לזון וליהנות מדבר שאינו שלו תזכה ותאכל כמלא עיניה רבי יוסי ברבי חנינא אמר (דברים לג) ורצון שוכני סנה עין שלא רצתה ליהנות מדבר שאינו שלו תזכה ותאכל בין השנואין תנא רואה שאמרו רואה כולו ולא המפסיק בינו לבינו אמר ליה רבי שמעון בן אליקום לר' אלעזר אסברא לך כגון בי כנישתא דמעון אמר רב פפא רואה שאמרו לא רואה כולו אלא רואה מקצתו בעי רב פפא עומד ורואה יושב ואינו רואה מאי בעי ר' ירמיה עומד על גבי הנחל ורואה <יושב> בתוך הנחל ואינו רואה מאי תיקו כי אתא רב דימי אמר רבי בשלשה מקומות שרתה שכינה על ישראל בשילה ונוב וגבעון ובית עולמים ובכולן לא שרתה אלא בחלק בנימין שנאמר (דברים לג) חופף עליו כל היום כל חפיפות לא יהו אלא בחלקו של בנימין כי אזיל אביי אמרה קמיה דרב יוסף אמר חד ברא הוה ליה לכייליל ולא מיתקן והכתיב (תהילים עח) ויטש <את> משכן שילה וכתוב (תהילים עח) וימאס באהל יוסף ובשבט אפרים לא בחר אמר רב אדא מאי קא קשיא ליה דלמא שכינה בחלק בנימין וסנהדרי גדולה בחלק יוסף מדמצינו בבית עולמים דשכינה בחלקו של בנימין וסנהדרין בחלק יהודה אמר ליה הכי השתא התם מיקרבן נחלות גבי הדדי הכא מי מקרבן הכא נמי מקרבן כדאמר רבי חמא בר' חנינא רצועה היתה יוצאת מחלקו של יהודה ונכנסת לחלקו של בנימין ובה היה מזבח בנוי והיה בנימין הצדיק מצטער עליה לבלעה ה"נ רצועה היתה יוצאת מחלקו של יוסף לחלקו של בנימין והיינו דכתיב (יהושוע טז)

תאנת שילה כתנאי חופף עליו זה מקדש ראשון כל היום זה מקדש שני ובין כתיפיו שכן
אלו ימות המשיח רבי אומר חופף עליו זה העולם הבא ת"ר ימי אהל מועד שבמדבר ארבעים שנה חסר אחת ימי אהל
כתיפיו שכן זה העולם הבא ת"ר ימי אהל מועד שבמדבר ארבעים שנה חסר אחת ימי אהל
מועד שבגלגל ארבע עשרה ז' שכבשו וז' שחלקו ימי אהל מועד שבנוב וגבעון חמשים
ושבע נשתיירו לשילה ג' מאות ושבעים חסר אחת ימי אהל מועד שבמדבר ארבעים חסר
אחת מנלן דאמר מר שנה ראשונה עשה משה את המשכן שניה הוקם המשכן ושלח משה
מרגלים שבגלגל ארבע עשרה שבע שכבשו ושבע שחלקו מנלן דקאמר כלב (יהושוע יד)
בן ארבעים שנה אנכי בשלוח משה עבד ה' אותי מקדש ברנע לרגל את הארץ ואשיב אותו
דבר כאשר עם לבבי וכתוב ועתה הנה אנכי היום בן חמש ושמונים שנה כי עבריה לירדן
בר כמה הוי בר שבעין ותמני וקאמר בן חמש ושמונים שנה הרי שבע שכבשו ושבע
שחלקו מנלן איבעית אימא מדשבע שכבשו שבע נמי שחלקו ואיבעית אימא מדלא
משכחת לה (יחזקאל מ) בארבע עשרה שנה אחר אשר הוכתה העיר: אהל מועד שבנוב
וגבעון חמשים ושבע מנ"ל דכתיב (שמואל א ד) ויהי כהזכירו את ארון האלהים ותנא
כשמת עלי הכהן הרבה שילה ובאו לנוב כשמת שמואל הרמתי הרבה נוב ובאו לגבעון
וכתיב (שמואל א ז) ויהי מיום שבת הארון בקרית יערים וירבו הימים ויהיו עשרים שנה
וינהו כל בית ישראל אחרי ה' הני עשרים שנה עשר שנה שמלך שמואל בעצמו ושנה
שמלך שמואל ושאל ושתיים שמלך שאול ושבע דוד

דף קיט,א גמרא דכתיב (מלכים א ב) והימים אשר מלך דוד על ישראל מ' שנה בחברון
מלך ז' שנים [וגו'] ובשלמה כתיב (דברי הימים ב ג) ויחל לבנותו בשנת ארבע למלכותו
נשתיירו לשילה שלש מאות ושבעים חסר אחת: באו לנוב וגבעון [וכו']: מנא ה"מ דת"ר
(דברים יב) כי לא באתם עד עתה אל המנוחה ואל הנחלה אל המנוחה זו שילה נחלה זו
ירושל' למה חלקן כדי ליתן היתר בין זה לזה א"ל ריש לקיש לר' יוחנן מעשר שני נמי
ליתני א"ל מעשר שם שם מארון קא ילפי כיון דארון לא הוה מעשר נמי לא הואי אי הכי
פסח וקדשים נמי דשם שם מארון ילפי דכיון דארון לא הוה אינהו נמי לא הוה א"ל [דאמר
לך] הא מני ר"ש היא דאמר אף צבור לא הקריבו אלא פסח וחובות הקבוע להן זמן אבל
חובות שאין קבוע להם זמן הכא והכא לא קרב מעשר בהמה חובות שאין קבוע להן זמן
הוא ואיתקש מעשר דגן למעשר בהמה מכלל דלרבי יהודה קרב אין דהאמר רב אדא בר
מתנה מעשר שני ומעשר בהמה נאכלין בנוב וגבעון לדברי רבי יהודה והא בעי בירה ולא
תני רב יוסף שלש בירות הן שילה ונוב וגבעון ובית עולמים הוא תני לה והוא אמר לה
לאכילת מעשר שני ואליב' דרבי יהודה: באו לירושלים [וכו']: ת"ר כי לא באתם עד
עתה אל המנוחה ואל הנחלה מנוחה זו שילה נחלה זו ירושלים ואומר (ירמיהו יב) היתה
לי נחלתי כאריה ביער ואומר (ירמיהו יב) העיט צבוע נחלתי לי העיט סביב עליה דברי
רבי יהודה ר"ש אומר מנוחה זו ירושלים נחלה זו שילה ואומר (תהילים קלב) זאת
מנוחתי עדי עד פה אשב כי אויתיה ואומר (תהילים קלב) כי בחר ה' בציון אוה למושב לו
בשלמא למ"ד מנוחה זו שילה היינו דכתיב אל המנוחה ואל הנחלה אלא למ"ד מנוחה זו
ירושלים נחלה זו שילה אל הנחלה ואל המנוחה מיבעי ליה הכי קאמר לא מיבעיא מנוחה
דלא מטיתו אלא אפילו לנחלה נמי לא מטיתו תנא דבי רבי ישמעאל זו וזו שילה רבי
שמעון בן יוחי אומר זו וזו ירושלים בשלמא למאן דאמר מנוחה זו

קלטה או דלמא אפי' לרב יוסף עד כאן לא קאמר רב יוסף התם אלא דחד מקום הוא אבל הכא דתרי מקומות נינהו לא או דלמא לא שנא תיקו מילתא דפשיטא ליה לרבה בחד גיסא ולרב יוסף בחד גיסא מיבעי ליה לרבי ינאי דבעי רבי ינאי אברי עולת במת יחיד שעלו למזבח וירדו מהו היכא דלא משלה בהן האור לא תיבעי לך כי תיבעי לך היכא דמשלה בהן האור מאי תיקו איתמר שחיטת לילה בבמת יחיד רב ושמואל חד אמר כשרה וחד אמר פסולה וקא מיפלגי בדברי אלעזר דרבי אלעזר רמי קראי אהדדי כתיב (שמואל א יד) ויאמר בגדתם גלו אלי היום אבן גדולה וכתוב (שמואל א יד) ויאמר שאול פוצו בעם ואמרתם להם הגישו אלי איש שורו ואיש שיהו ושחטתם בזה ואכלתם ולא תחטאו לה' לאכול על הדם ויגישו כל העם איש שורו בידו הלילה וישחטו שם מר משני כאן בחולין כאן בקדשים ומר משני כאן בקדשי במה גדולה כאן בקדשי במה קטנה איתמר עולת במת יחיד רב אמר אין טעונה הפשט וניתוח ורבי יוחנן אמר טעונה הפשט וניתוח וקא מיפלגי בדר"י הגלילי דתניא ר"י הגלילי אומר עולה שהקריבו ישראל במדבר אין טעונה הפשט וניתוח שאין הפשט וניתוח אלא מאהל מועד ואילך מר סבר מאהל מועד ואילך לא שנא במה גדולה ולא שנא במה קטנה ומר סבר בבמה גדולה אין בבמה קטנה לא תניא כותיה דרבי יוחנן דברים שבין במה גדולה לבמה קטנה קרן וכבש ויסוד וריבוע בבמה גדולה ואין קרן ויסוד וכבש וריבוע בבמה קטנה כיור וכנו בבמה גדולה ואין כיור וכנו בבמה קטנה חזה ושוק בבמה גדולה ואין חזה ושוק בבמה קטנה דברים ששוותה במה גדולה לבמה קטנה שחיטה בבמה גדולה וקטנה הפשט וניתוח בגדולה וקטנה דם מתיר ומפגל בגדולה וקטנה מומין וזמן בגדולה וקטנה: אבל נותר והזמן והטמא שוין בזה ובזה: ת"ר מנין לעשות זמן בבמה קטנה כבמה גדולה > אמרה תורה לן ישרף ופיגול ישרף מה פיגול פסול בבמה אף לן פסול בבמה או כלך לדרך זו < דהא אמרה תורה לן ישרף ויוצא ישרף מה יוצא כשר בבמה אף לן כשר בבמה ולא ק"ו הוא מעופות

דף קכב, ב גמרא מה עופות שאין המום פוסל בהן זמן פוסל בהן קדשי במה קטנה שהמום פוסל בהן אינו דין שזמן פוסל בהן מה לעופות שכן אין הזר כשר בהן תאמר בבמה קטנה שהזר כשר בה לא יהא זמן פסול בה ת"ל (ויקרא ז) וזאת תורת זבח השלמים לעשות זמן במה קטנה כזמן במה גדולה:

מסכת מנחות פרק א

דף ב, א משנה כל המנחות שנקמצו שלא לשמן כשירות אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה חוץ ממנחת חוטא ומנחת קנאות מנחת חוטא ומנחת קנאות שקמצן שלא לשמן נתן בכלי והלך והקטיר שלא לשמן או לשמן ושלא לשמן או שלא לשמן ולשמן פסולות כיצד לשמן ושלא לשמן לשם מנחת חוטא ולשם מנחת נדבה שלא לשמן ולשמן לשם מנחת נדבה ולשם מנחת חוטא:

דף ב,א גמרא למה לי למיתנא אלא ליתני ולא עלו לבעלים לשם חובה הא קמ"ל לבעלים הוא דלא עלו לשום חובה הא מנחה גופה כשרה ואסור לשנויי כדרבא דאמר רבא עולה ששחטה שלא לשמה אסור לזרוק דמה שלא לשמה איבעית אימא סברא ואיבעית אימא קרא איבעית אימא סברא משום דמשני בה כל הני לישני בה וניזיל ואיבעית אימא קרא (דברים כג) מוצא שפתיך תשמור ועשית כאשר נדרת ליי' אלהיך נדבה נדבה נדר הוא קרי ליה נדר וקרי ליה נדבה אלא אם כמה שנדרת עשית יהא נדר ואם לאו יהא נדבה **דף ב,ב גמרא** ונדבה מי שרי לשנויי בה לימא מתני' דלא כר' שמעון דתניא ר' שמעון אומר כל המנחות שנקמצו שלא לשמן כשירות ועלו לבעלים לשם חובה שאין המנחות דומות לזבחים שהקומץ מחבת לשום מרחשת מעשיה מוכיחין עליה לשום מחבת חריבה לשום כלולה מעשיה מוכיחין עליה לשום חריבה אבל בזבחים אינו כן שחטיטה אחת לכולן וזריקה אחת לכולן וקבלה אחת לכולן הניחא לרב אשי דאמר כאן בקומץ מחבת לשום מרחשת כאן בקומץ מנחת מחבת לשום מנחת מרחשת מתניתין מנחה לשום מנחה היא אלא לרבה ורבא מאי איכא למימר וכי תימא כדקא משני רבה כאן בשינוי קדש כאן בשינוי בעלים הא מתניתין שינוי קודש הוא דקתני כיצד לשמן ושלא לשמן לשום מנחת חוטא ולשום מנחת נדבה ואי נמי כדקא משני רבא כאן בקומץ מנחה לשום מנחה כאן בקומץ מנחה לשום זבח הא מתניתין מנחה לשום מנחה היא דקתני שלא לשמן ולשמן לשם מנחת נדבה לשם מנחת חוטא אלא לרבה ורבא מחוורתא מתני' דלא כר"ש ורמי דר"ש אדר"ש דתניא ר' שמעון אומר קדש קדשים היא כחטאת וכאשם יש מהן כחטאת ויש מהן כאשם מנחת חוטא הרי היא כחטאת לפיכך קמצה שלא לשמה פסולה כחטאת מנחת נדבה הרי היא כאשם לפיכך קמצה שלא לשמה כשירה וכאשם מה אשם כשר ואינו מרצה אף מנחת נדבה כשירה ואינה מרצה אמר רבה לא קשיא כאן בשינוי קודש כאן בשינוי בעלים אמר ליה אביי מכדי מחשבה דפסל רחמנא הקישא היא מה לי שינוי קודש מ"ל שינוי בעלים א"ל מעשיה מוכיחין דקאמר ר"ש סברא היא דר"ש דריש טעמא דקרא מחשבה דלא מינכרא פסל רחמנא מחשבה דמינכרא לא פסל רחמנא >סי' עולה עולה מלק ומיצה חטאת העוף קדשי קדשים קלים< אלא מעתה עולת העוף שמלקה למעלה משום חטאת העוף תרצה מעשיה מוכיחין עליה דעולת העוף היא דאי חטאת העוף היא למטה הוי עביד לה אטו חטאת העוף למעלה מי ליתא האמר מר מליקה בכל מקום במזבח כשרה עולת העוף שמיצה דמה למעלה לשם חטאת העוף תרצה מעשיה מוכיחין עליה דעולת העוף היא דאי חטאת העוף היא למטה הוה עביד לה הזאה

דף ג,א גמרא אמרי דילמא מיצוי דבתר הזאה הוא דאמר מר מיצה דמה בכל מקום במזבח כשירה חטאת העוף שהזה דמה למטה לשם עולת העוף תרצה דמעשיה מוכיחין עליה דחטאת עוף היא דאי עולת העוף היא למעלה הוה עביד לה ומיצוי הוה עביד ליה ה"נ אלא לפי שאין המנחות דומות לזבחים קאמר לזבחים ולא לעופות: קדשי קדשים ששחטן בצפון לשם קדשים קלים לירצו מעשיהן מוכיחין עליהן דקדשי קדשים נינהו דאי קדשים קלים בדרום הוה עביד להו אימור דאמר רחמנא אף בדרום בדרום ולא בצפון מי אמר דתנן שחטתן בכל מקום בעזרה קדשים קלים ששחטן בדרום לשם קדשי קדשים לירצו מעשיהן מוכיחין עליהן דקדשים קלים נינהו דאי קדשי קדשים בצפון הוה עביד להו אמרי קדשי קדשים נינהו ומיעבר הוא דעבר ושחט להו בדרום אי הכי מחבת לשם מרחשת נמי האי דקא קמיץ לה למרחשת אמר האי במרחשת נדר והא דמייתי לה במחבת

דמרחשת היא ומעבר הוא דעבר ואתייה במחבת התם כי נמי במרחשת נדר כי מייתי לה במחבת מחבת הויא כדתנן האומר הרי עלי במחבת והביא במרחשת במרחשת והביא במחבת מה שהביא הביא וידי נדרו לא יצא ודילמא אמר זו להביא במחבת והביא במרחשת כדתנן זו להביא במחבת והביא במרחשת במרחשת והביא במחבת מה שהביא הביא וידי נדרו לא יצא ודילמא אמר זו להביא במחבת והביא לרבנן ה"נ לר"ש כיון דאמר ר"ש אף ידי נדרו יצא אלמא קביעותא דמנא ולא כלום הוא ולא שנא אמר זו ולא שנא אמר עלי אלא מעתה עולה ששחט לשם חטאת תרצה דהאי זכר והאי נקבה כיון דאיכא שעיר נשיא דזכר הוא לא ידיע אמר לשם חטאת יחיד מאי איכא למימר ותו חטאת יחיד ששחטה לשם עולה תרצה דחטאת נקבה ועולה זכר מיכסיא באליה התינח היכא דאייתי כבשה אייתי שעירה מאי איכא למימר אלא בין זכרים לנקבות לאו אדעתיהו דאינשי פסח ששחטו לשם אשם לירצי דהאי בן שנה והאי בן שנים כיון דאיכא אשם נזיר ואשם מצורע לא פסיקא ליה אמר לשום אשם גזילות ולשום אשם מעילות מאי איכא למימר ותו אשם גזילות ואשם מעילות ששחטן לשום פסח לירצו דפסח בן שנה והני בן שתי שנים אלא בין בן שנה לבין בן שתי שנים לאו אדעתיהו דאינשי דאיכא בן שנה דמיחזי כבן שנים ואיכא בן שתי שנים דמיחזי כבן שנה שעיר ששחטו לשום אשם לירצי דהאי צמר והאי שיער אמרי דיכרא אוכמא הוא עגל ופר ששחטן לשום פסח ואשם לירצו דעגל ופר בפסח ואשם ליכא אין הכי נמי

דף ג, ב גמרא ומאי זבחים רוב זבחים רבא אמר ל"ק כאן בקומץ מנחה לשום מנחה כאן בקומץ מנחה לשום זבח מנחה לשום מנחה (ויקרא ו) וזאת תורת המנחה תורה אחת לכל המנחות מנחה לשום זבח וזאת תורת המנחה וזבח לא כתיב והא תנא מפני שמעשיה מוכיחין עליה קאמר הכי קאמר אע"ג דמחשבה דלא מינכרא היא ותיפסל וזאת תורת המנחה תורה אחת לכל המנחות ומאי אבל בזבחים אינו כן אע"ג דשחיטה אחת לכולן וזאת תורת המנחה וזבח לא כתיב אלא מעתה חטאת חלב ששחטה לשם חטאת דם לשום חטאת <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} לשום חטאת נזיר לשום חטאת מצורע תהא כשירה ותרצה דאמר רחמנא (ויקרא ו) וזאת תורת החטאת תורה אחת לכל חטאות לר"ש ה"נ לרבנן הא אמר [רבא] חטאת חלב ששחטה לשם חטאת דם לשום חטאת <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} כשירה לשם חטאת נזיר [לשם חטאת] מצורע פסולה דהני עולות בהדייהו נינהו רב אחא בריה דרבא מתני ליה לכולהו לפסולא ושחט אותה לחטאת לשם אותו חטאת רב אשי אמר ל"ק כאן בקומץ <מנחת> מחבת לשום מרחשת כאן בקומץ מנחת מחבת לשום מנחת מרחשת <מנחת> מחבת לשום מרחשת במנא קא מחשב ומחשבה במנא לא פסלה מנחת מחבת לשום מנחת מרחשת במנחה דפסלה בה מחשבה קא מחשב והא תנא מפני שמעשיה מוכיחין עליה קאמר הכי קאמר אע"ג דמחשבה מינכר היא תיפסל ומאי אבל בזבחים אינו כן אע"ג דשחיטה אחת לכולן זריקה אחת לכולן קבלה אחת לכולן בזביחה דפסלה ביה מחשבה קא מחשב א"ל רב אחא בריה דרבא לרב אשי חרבה משום בלולה אמאי אמר ר"ש א"ל לשום בילה בעלמא אי הכי לשום שלמים נמי לשום שלמים בעלמא הכי השתא התם זבח גופה איקרי שלמים דכתיב (ויקרא ז) המקריב את דם השלמים הזורק את דם השלמים הכא מנחה גופה מי איקרי בלולה (ויקרא ז) וכל מנחה בלולה בשמן כתיב בלולה בשמן איקרי בלולה סתמא לא איקרי כולהו כרבה לא אמרי דאדרבה מחשבה דמנכרא פסל רחמנא כרבא לא אמרי וזאת תורת לא משמע להו כרב אשי לא אמרי משום קושיא דרב אחא בריה דרבא מילתא דפשיטא ליה לרבה להאי

גיסא ולרבא להאי גיסא מיבעיא ליה לרב הושעיא דבעי רב הושעיא ואמרי לה בעא מיניה רב הושעיא מרבי אסי מנחה לשום זבח

דף ד, א גמרא מה לי א"ר שמעון טעמא דר' שמעון משום מחשבה דמינכרא לא פסלה והא מחשבה דמינכרא הוא או דילמא טעמא דר' ש משום דכתיב (ויקרא ו) וזאת תורת המנחה וזבח לא כתיב אמר ליה כלום הגענו לסוף דעתו של ר"ש כרבה לא משני ליה משום קושיא דאביי כרבא לא משני ליה משום קושיא וזאת תורת החטאת כרב אשי לא משני ליה משום קושיא דרב אחא בריה דרבא: חוץ ממנחת חוטא ומנחת קנאות: בשלמא מנחת חוטא חטאת קרייה רחמנא (ויקרא ה) לא ישים עליה שמן ולא יתן עליה לבונה כי חטאת היא וגו' אלא מנחת קנאות מנלן דתני תנא קמיה דרב נחמן מנחת קנאות מותרה נדבה א"ל שפיר קאמרת (במדבר ה) מזכרת עון כתיב בה ובחטאת כתיב (ויקרא י) ואותה נתן לכם לשאת את עון העדה מה חטאת מותרה נדבה אף מנחת קנאות מותרה נדבה וכחטאת מה חטאת פסולה שלא לשמה אף מנחת קנאות פסולה שלא לשמה אלא מעתה אשם יהא פסול שלא לשמו דגמר עון עון מחטאת דנין עון מעון ואין דנין עונו מעון מאי נפקא מינה והא תנא דבי ר' ישמעאל (ויקרא יד) ושב הכהן ובא הכהן זו היא שיבה זו היא ביאה ועוד ליגמר עונו מעון דשמיעת הקול דכתיב (ויקרא ה) אם לא יגיד ונשא עונו אלא כי גמרי גזירה שוה למותר נדבה הוא דגמרי וכי תימא אין גזירה שוה למחצה גלי רחמנא גבי חטאת (ויקרא ד) ושחט אותה לחטאת אותה לשמה כשירה שלא לשמה פסולה אבל כל קדשים בין לשמן בין שלא לשמן כשרים אלא מנחת חוטא ומנחת קנאות דפסולין שלא לשמן מנלן חטאת טעמא מאי משום דכתיב בה היא ה"נ הא כתיב בהו היא אשם נמי הא כתיב ביה הוא ההוא הוא לאחר הקטרת אימורין הוא דכתיב כדתניא אבל אשם לא נאמר בו הוא אלא לאחר הקטרת אימורין הוא עצמו שלא הוקטרו אימוריו כשר ואלא הוא למה לי לכדרב הונא אמר רב אשם שניתק לרעייה ושחטו סתם כשר לשום עולה ניתק אין לא ניתק לא אמר קרא הוא בהוייתו יהא: אמר רב מנחת העומר שקמצה שלא לשמה פסולה הואיל ובאת להתיר ולא התירה וכן אתה אומר באשם נזיר

דף ד, ב גמרא ואשם מצורע ששחטן שלא לשמן פסולין הואיל ובאו להכשיר ולא הכשירו תנן כל המנחות שנקמצו שלא לשמן כשירות אלא שלא עלו לבעלים לשום חובה חוץ ממנחת חוטא ומנחת קנאות ואם איתא ליתני נמי חוץ ממנחת העומר כי קתני באה יחיד באה צבור לא קתני כי תני באה בגלל עצמה באה בגלל זבח לא קתני כי קתני הנך שאין קבוע להן זמן הא דקבוע לה זמן לא קתני: אמר מר וכן אתה אומר באשם נזיר ואשם מצורע ששחטן שלא לשמן פסולין הואיל ובאו להכשיר ולא הכשירו תנן כל הזבחים ששחטן שלא לשמן כשרין אלא שלא עלו לבעלים לשום חובה חוץ מפסח וחטאת ואם איתא ליתני נמי חוץ מאשם נזיר ואשם מצורע דבאו להכשיר ולא הכשירו כיון דאיכא אשם גזילות ואשם מעילות דלכפרה אתו לא פסיקא ליה מאי שנא אשם נזיר ואשם מצורע דבאו להכשיר ולא הכשירו הני נמי באו לכפרה ולא כפרו א"ר ירמיה מצינו שחלק הכתוב בין מכפרים ובין מכשירין מכפרין אית בהו דאתו לאחר מיתה מכשירין לית בהו דאתו לאחר מיתה דתנן האשה שהביאה חטאתה ומתה יביאו יורשין עולתה עולתה ומתה לא יביאו יורשין חטאתה מתקיף לה ר' יהודה בריה דר' שמעון בן פזי מכשירין נמי מי לית בהו דאתו לאחר מיתה והתנן המפריש מעות לנזירותו לא נהנין ולא מועלין מפני שראויין לבא כולן שלמים מת והיו לו מעות סתומין יפלו לנדבה מפורשין דמי חטאת

יוליך לים המלח לא נהנין ולא מועלין דמי עולה יביא בהן עולה ומועלין בהן דמי שלמים יביא בהן שלמים ונאכלין ליום אחד ואין טעונין לחם והא עולה ושלמים דנזיר דמכשירים נינהו וקא אתו לאחר מיתה אמר רב פפא הכי קא אמר ר' ירמיה לא מצינו הכשר קבוע דבא לאחר מיתה ודנזיר הכשר שאינו קבוע הוא

דף ה,א גמרא דאמר מר גילח על א' משלשתן יצא מיתבי אשם מצורע שנשחט שלא לשמו או שלא ניתן מדמו ע"ג בהונות ה"ז עולה לגבי מזבח וטעון נסכים וצריך אשם אחר להכשירו תיובתא דרב ורשב"ל אמר מנחת העומר שקמצה שלא לשמה כשירה ושירה אין נאכלין עד שתביא מנחת העומר אחרת <ממשיקה ישראל מן המותר לישראל אמר רב אדא בר אהבה קסבר ר"ל אין מחוסר זמן לבו ביום מתיב רב אדא בריה דרב יצחק יש בעופות שאין במנחות יש בעופות יש בעופות שהעופות באין בנדבת שנים > אבל מנחות נפש כתיבא <ומחוסרי כפרה > זב וזבה יולדת ומצורע <והותרו מכלל איסורן בקודש משא"כ במנחות ויש במנחות שהמנחות טעונות כלי ותנופה והגשה וישנן בציבור כביחיד מה שאין כן בעופות ואם איתא במנחות נמי משכחת לה דהותרו מכלל איסורן בקודש ומאי ניהו מנחת העומר כיון דאין מחוסר זמן לבו ביום לאו איסורא הוא מתיב רב ששת הקדים מתן שמן למתן דם ימלאנו שמן ויחזור ויתן שמן אחר מתן דם מתן בהונות למתן שבע ימלאנו שמן ויחזור ויתן מתן בהונות אחר מתן ז' ואי אמרת אין מחוסר זמן לבו ביום אמאי יחזור ויתן מאי דעבד עבד אמר רב פפא שאני הלכות מצורע דכתיבא בהו הוייה דאמר הכתוב (ויקרא יד) זאת תהיה תורת המצורע תהיה בהוייתה תהא מתיב רב פפא הקדים חטאתו לאשמו לא יהיה אחר ממרס בדמה אלא תעובר צורתה ותצא לבית השריפה אמאי קא מותיב רב פפא והא רב פפא הוא דאמר שאני הלכות מצורע דכתיבא בהו הוייה אלא רב פפא הכי קא קשיא ליה אימא ה"מ עבודה שחיטה לאו עבודה היא ואי אין מחוסר זמן לבו ביום יהא אחר ממרס בדמה ולקריב אשם והדר ליקרב חטאת אלא אמר רב פפא היינו טעמא דר"ל דקסבר האיר מזרח מתיר דרבי יוחנן ור"ל דאמרי תרוייהו אפילו בזמן שבית המקדש קיים

דף ה,ב גמרא האיר מזרח מתיר והא דריש לקיש לאו בפירוש איתמר אלא מכללא איתמר דתנן אין מביאין מנחת בכורים ומנחת בהמה קודם לעומר <דבעינן ממשקה ישראל> ואם הביא פסול קודם לשתי הלחם לא יביא <משום דאיקרו בכורים> ואם הביא כשר ואמר רבי יצחק אמר ריש לקיש לא שנו אלא בארבעה עשר ובחמשה עשר אבל בששה עשר אם הביא כשר <וקשיא לי ליהו כמחוסר זמן> אלמא קסבר האיר המזרח מתיר ורבא אמר מנחת העומר שקמצה שלא לשמה כשירה ושירה נאכלין ואינה צריכה מנחת העומר אחרת להתירה שאין מחשבה מועלת אלא במי שראוי לעבודה ובדבר הראוי לעבודה ובמקום הראוי לעבודה במי שראוי לעבודה לאפוקי כהן בעל מום ובדבר הראוי לעבודה לאפוקי מנחת העומר דלא חזיא דחדוש הוא ובמקום הראוי לעבודה לאפוקי נפגם המזבח: ת"ר כשהוא אומר (ויקרא א) מן הבקר למטה שאין ת"ל אלא להוציא את הטרפה והלא דין הוא ומה בעל מום שמותרת להדיוט אסורה לגבוה טריפה שאסורה להדיוט אין דין שאסורה לגבוה חלב ודם יוכיחו שאסורין להדיוט ומותרין לגבוה מה לחלב ודם שכן באין מכלל היתר תאמר בטרפיפה שכולה אסורה ולא תהא מותרת לגבוה מליקה תוכיח שכולה איסור ואסורה להדיוט ומותרת לגבוה מה למליקה שכן קדושתה

אוסרתה > בשעת קדושתה למזבח היא נאסרה להדיוט דהיינו מליקתה אבל קודם לכן לא נאסרה להדיוט < מה שאין כן בטריפה שאין קדושתה אוסרתה ואם השבתה כשהוא אומר מן הבקר למטה שאין ת"ל להוציא את הטריפה מה אם השבתה > סי' רקיח מר אדא לשישי"ה < אמר רב משום דאיכא למימר מנחת העומר תוכיח שאסורה להדיוט ומותרת לגבוה מה למנחת העומר שכן מתרת חדש בשביעית שביעית נמי שכן מתרת ספיחין בשביעית כר' עקיבא דאמר ספיחין אסורים בשביעית אמר ליה רב אחא בר אבא לרב אשי לרבי עקיבא נמי לפרוך מה למנחת העומר שכן מתרת חדש בחוצה לארץ ואפילו למ"ד חדש בחו"ל לאו דאורייתא שכן באה להתיר לאו שבתוכה א"ל רב אחא מדיפתי לרבינא א"ה טריפה נמי תקריב ותתיר לאו שבתוכה אלא פריך הכי מה למנחת העומר שכן מצותה בכך ריש לקיש אמר משום דאיכא למימר מפטם הקטרת יוכיח שאסור להדיוט ומותר לגבוה מפטם גברא הוא אלא פטום הקטרת יוכיח שאסור להדיוט ומותר לגבוה מה לפטום הקטרת שכן מצותו בכך מר בריה דרבינא אמר משום דאיכא למימר שבת תוכיח שאסורה להדיוט ומותרת לגבוה מה לשבת שכן הותרה מכללה אצל הדיוט במילה אטו מילה צורך הדיוט הוא מילה מצוה היא אלא מה לשבת שכן מצותה בכך רב אדא בר אבא אמר משום דאיכא למימר כלאים תוכיח שאסורין להדיוט ומותרין לגבוה מה לכלאים שכן הותרו מכללן אצל הדיוט בציצית אטו ציצית צורך הדיוט היא מצוה היא אלא

דף ו,א גמרא מה לכלאים שמצותו בכך רב שישא בריה דרב אידי אמר משום דאיכא למימר ליהדר דינא ותיתי במה הצד מה למליקה שכן קדושתה אוסרתה חלב ודם יוכיחו מה לחלב ודם שכן באים מכלל היתר מליקה תוכיח וחזר הדין לא ראי זה כראי זה ולא ראי זה כראי זה הצד השוה שבהן שאסורין להדיוט ומותרין לגבוה אף אני אביא טרפה אף על פי שאסורה להדיוט תהא מותרת לגבוה מה להצד השוה שבהן שכן מצותה בכך אלא אמר רב אשי משום דאיכא למימר מעיקרא דדינא פרכא מהיכא קא מייתית לה מבעל מום מה לבעל מום שכן עשה בו מקריבין כקריבין אמר ליה רב אחא סבא לרב אשי יוצא דופן יוכיח שלא עשה בו מקריבין כקריבין ומותר להדיוט ואסור לגבוה מה ליוצא דופן שכן אינו קדוש בבכורה בעל מום יוכיח מה לבעל מום שכן עשה בו מקריבין כקריבין יוצא דופן יוכיח וחזר הדין לא ראי זה כראי זה ולא ראי זה כראי זה הצד השוה שבהן שמותרים להדיוט ואסורים לגבוה וכ"ש טרפה שאסורה להדיוט תהא אסורה לגבוה מה להצד השוה שבהן שכן לא הותרו מכללן תאמר בטריפה שהותרה מכללה א"ל רב אחא בריה דרבא לרב אשי טרפה שהותרה מכללה מאי היא אילימא מליקה דעולת העוף לגבוה בעל מום נמי בעופות אשתרוי אשתרי תמות וזכרות בבהמה ואין תמות וזכרות בעופות אלא מליקה דחטאת העוף לכהנים כהנים משולחן גבוה קא זכו ואלא פריך הכי מה להצד השוה שבהן שכן מומן ניכר תאמר בטריפה שכן אין מומה ניכר מש"ה איצטריך קרא וטריפה מהכא נפקא מהתם נפקא (יחזקאל מה) ממשקה ישראל מן המותר לישראל (ויקרא כז) מכל אשר יעבור תחת השבט נפקא פרט לטריפה שאינה עוברת צריכי דאי ממשקה ישראל ה"א למעוטי היכא דלא היתה לה שעת הכושר דומיא דערלה וכלאי הכרם אבל היתה לה שעת הכושר אימא תתכשר כתב רחמנא כל אשר יעבור ואי כתב רחמנא כל אשר יעבור הוה אמינא למעוטי היכא דנטרפה ולבסוף הקדישה דומיא דמעשר אבל

הקדישה ולבסוף נטרפה דבעידנא דאקדשה הוה חזיא אימא תתכשר כתב רחמנא מן הבקר צריכי:

דף ו,א משנה אחד מנחת חוטא ואחד כל המנחות שקמצן זר אונן טבול יום מחוסר בגדים מחוסר כיפורים שלא רחץ ידיו ורגליו ערל טמא יושב עומד על גבי כלים על גבי בהמה ע"ג רגלי חברו פסול קמץ בשמאל פסול בן בתירא אומר יחזיר ויחזור ויקמוץ בימין קמץ ועלה בידו צרור או גרגר מלח או קורט של לבונה פסול מפני שאמרו הקומץ היתר והחסר פסול ואיזהו היתר שקמצו מבורץ וחסר שקמצו בראשי אצבעותיו:

דף ו,א גמרא למה לי למתנא אחד מנחת חוטא ואחד כל המנחות ליתני כל המנחות שקמצן זר ואונן לר"ש איצטריך דתניא א"ר שמעון בדין הוא שתהא מנחת חוטא טעונה שמן ולבונה שלא יהא חוטא נשכר ומפני מה אינה טעונה שלא יהא קרבנו מהודר ובדין הוא שתהא חטאת חלב טעונה נסכים

דף ו,ב גמרא שלא יהא חוטא נשכר ומפני מה אינה טעונה שלא יהא קרבנו מהודר סד"א הואיל ואמר ר"ש שלא יהא קרבנו מהודר כי קמצי לה פסולין נמי תתכשר קמ"ל אי הכי התם נמי ליתני אחד חטאת חלב ואחד כל הזבחים שקבלו דמן זר ואונן ולימא לר"ש אצטריך אלמא כיון דתנא ליה כל ולא קתני חוץ כולהו משמע ה"נ כיון דתנא כל ולא קתני חוץ כולהו משמע אצטריך סד"א הואיל ואוקימנא לרישא דלא כר"ש סיפא נמי דלא כר"ש קמ"ל אמר רב זר שקמץ יחזיר והא אנן פסל תנן מאי פסל פסל עד שיחזיר אי הכי היינו בן בתירא אי דאיתיה לקומץ בעיניה לא פליגי רבנן עליה דבן בתירא כי פליגי דחסר קומץ רבנן סברי לא יביא מתוך ביתו וימלאנו בן בתירא סבר יביא מתוך ביתו וימלאנו אי הכי בן בתירא אומר יחזיר ויחזור ויקמוץ בימין בן בתירא אומר יחזיר ויביא מתוך ביתו וימלאנו ויחזור ויקמוץ בימין מיבעי ליה כי קא אמר רב לבן בתירא פשיטא מהו דתימא עד כאן לא קא מכשר בן בתירא אלא בשמאל אבל בשאר פסולין לא קמ"ל מאי שנא שמאל דאשכחן לה הכשירא ביום הכפורים זר נמי אשכחן לה הכשירא בשחיטה שחיטה לאו עבודה היא ולא והא"ר זירא אמר רב שחיטת פרה בזר פסולה ואמר רב עלה אלעזר וחוקה כתיב בה שאני פרה דקדשי בדק הבית היא ולא כל דכן הוא קדשי בדק הבית בעו כהונה קדשי מזבח לא בעו כהונה אמר רב שישא בריה דרב אידי מידי דהוה אמראות נגעים דלאו עבודה נינהו ובעי כהונה ונילף מבמה וכ"ת מבמה לא ילפינן והתניא מנין ליוצא שאם עלה לא ירד שהרי יוצא כשר בבמה תנא (ויקרא ו) אזאת תורת העולה סמך ליה אלא טעמא דאשמעינן רב הא לאו הכי הוה אמינא בשאר פסולין פסול בן בתירא והתניא רבי יוסי ברבי יהודה ורבי אלעזר בר"ש אומרים מכשיר היה בן בתירא בכל הפסולין כולן ותניא וקמץ משם ממקום שרגלי הזר עומדות בן בתירא אומר מנין שאם קמץ בשמאל שיחזיר ויחזור ויקמוץ בימין ת"ל וקמץ משם ממקום שקמץ כבר וכיון דקרא סתמא כתיב בה מה לי שמאל ומה לי שאר הפסולין אלא הא קמשמע לן רב קמץ ואפילו קידש ולאפוקי מהני תנאי דתניא רבי יוסי בן יוסי בן יאסיין ורבי יהודה הנחתום אמרו בד"א שקמץ ולא קידש אבל קידש פסל ואיכא דאמרי קמץ אין קידש לא כמאן כהני תנאי ולאפוקי מתנא קמא מתקיף לה רב נחמן מאי קא סברי הני תנאי אי קמיצת פסולין עבודה היא אע"ג דלא עביד ליה מתן כלי אי קמיצת פסולין לאו עבודה היא כי עבד לה מתן כלי מאי הוה הדר אמר ר"נ לעולם עבודה היא ולא גמרה עבודתה עד דעביד לה מתן כלי אי הכי אפילו לא קידש

דף ז, א גמרא וכי מהדר ליה לקומץ לדוכתיה תקדוש ולפסול אמר ר' יוחנן זאת אומרת כלי שרת אין מקדשין אלא מדעת הא מדעת מקדשין והא בעא מיניה ריש לקיש מר' יוחנן כלי שרת מהו שיקדשו פסולין לכתחילה ליקרב ואמר ליה אין מקדשין אמר ליה אין מקדשין ליקרב אבל מקדשין ליפסול רב עמרם אמר כגון שהחזירו לביסא גדושה ומקמץ היכי קמץ אלא כגון שהחזירו לביסא טפופה וכיון דקמץ ליה עבד ליה גומא כי מהדר לגווייה דמנא קא מהדר ליה מכי מהדר ליה מנח ליה אדפנא דמנא ומניד ליה ונפל ממילא דנעשה כמי שהחזירו הקוף א"ל רבי ירמיה לר' זירא ולוקמה כגון שהחזירו לכלי המונח על גבי קרקע אלא ש"מ קומצין מכלי שעל גבי קרקע <א"ל> קא נגעת בבעיא דאיבעיא לן דרבי אבימי תני מנחות בי רב חסדא ואבימי בי רב חסדא תני והאמר רב חסדא קולפי טאבי בלעי מאבימי עלה דהא שמעת' בא להכריז רצופין ל' יום שני וחמישי <ושני> ס' יומי אבימי מסכתא איתעקרא איתעקרא ליה ואתא קמיה דרב חסדא לאדכורי גמריה ולישלח ליה וליתי לגביה סבר הכי מסתייעא מילתא טפי פגע ביה רב נחמן אמר ליה כיצד קומצין א"ל מכלי זה אמר ליה וכי קומצין מכלי שעל גבי קרקע א"ל דמגבה ליה כהן כיצד מקדשין את המנחות אמר ליה נותנה לכלי זה וכי מקדשין בכלי שעל גבי קרקע א"ל דמגבה ליה כהן אמר ליה א"כ הוצרכתה ג' כהנים אמר ליה ותהא צריכה י"ג כתמיד איתביה זה הכלל כל הקומץ ונותן בכלי המוליך והמקטיר לאכול דבר שדרכו לאכול וכו' ואילו מגביה לא קתני תנא סדר עבודות נקיט ולא סדר כהנים בעו מיניה מדרב ששת מהו לקמוץ מכלי שעל גבי קרקע אמר ליה פוק חזי מה עבדין לגאו ארבעה כהנים נכנסין שנים בידם ב' סדרים ושנים בידם שני בזיכין וארבעה מקדמין לפנייהם שנים ליטול שני סדרים וב' ליטול ב' בזיכין

דף ז, ב גמרא ואילו מגביה את השולחן לא קתני לאו אמרת התם סדר עבודות נקט ה"נ סדר עבודות נקט מי דמי התם לא נחית למניינא דכהנים הכא נחית למניינא דכהנים אם איתא ליתני מגביה אלא שמע מינה קומצין מכלי שעל גבי קרקע ש"מ אמר רבא פשיטא לי קומץ מכלי שעל גבי קרקע שכן מצינו בסילוק בזיכין מקדשין מנחה בכלי שעל גבי קרקע שכן מצינו בסיזור בזיכין בעי רבא קידוש קומץ מאי ממנחה ילפינן לה או מדם ילפינן לה הדר פשטה מדם ילפינן לה ומי אמר רבא הכי והא אתמר קומץ שחלקו בשני כלים רב נחמן אמר אינו קדוש ורבא אמר קדוש ואם איתא לילף מדם הדר ביה רבא מההיא ודם מנלן דלא קדוש לחצאין דתני רב תחליפא בן שאול קידש פחות מכדי הזאה בכלי זה ופחות מכדי הזאה בכלי זה לא קידש ואיבעיא להו בדם מאי הלכתא היא ומהלכתא לא ילפינן או דלמא התם מאי טעמא דכתיב (במדבר יט) וטבל במים הכא נמי הכתיב (ויקרא ד) וטבל בדם ואיתמר א"ר זריקא אמר רבי אלעזר אף בדם לא קידש אמר רבא תניא נמי הכי <בפני כהן מניח> וטבל ולא מספיג בדם שיהא בדם שיעור טבילה מעיקרו מן הדם מן הדם שבענין ואיצטריך למכתב וטבל ואיצטריך למכתב בדם דאי כתב רחמנא וטבל הוה אמינא אע"ג דלא קיבל שיעור טבילות <דהיינו הזאה ז' פעמים> מעיקרו כתב רחמנא בדם ואי כתב רחמנא בדם הוה אמינא אפילו מספיג כתב רחמנא וטבל מן הדם שבענין למעוטי מאי אמר רבא למעוטי שירים שבאצבע מסייע ליה לר' א דאמר שירים שבאצבע פסולין א"ל רבין בר רב אדא לרבא אמרי תלמידך אמר רב עמרם תניא היה מזה ונתזה הזאה מידו אם עד שלא הזה טעון כיבוס משהזה אין טעון כיבוס מאי לאו עד שלא גמר הזאתו ומשגמר הזאתו ש"מ דשירים שבאצבע כשרים לא עד שלא

יצתה מידו הזאה טעון כיבוס ומשיצאה הזאה מידו ונתזה ממה שנשאר אין טעון כיבוס איתביה אביי גמר מלהזות מקנח ידו בגופה של פרה גמר אין לא גמר לא א"ל גמר מקנח ידו לא גמר מקנח אצבעו בשלמא גמר מקנח ידו בגופה של פרה דכתיב (במדבר יט) ושרף את הפרה לעיניו אלא לא גמר מקנח אצבעו במאי מקנח >דאי אמרת בגופה של פרה איבעי ליה למיתני מקנח ידו ואצבעו בגופה של פרה מדלא קתני הכי ש"מ דלא בעי קינוח< אמר אביי בשפת מזרק כדכתיב (עזרא א) כפורי זהב וגו' ומי אמר רבי אלעזר הכי והא איתמר חביתי כהן גדול רבי יוחנן אמר אינה קדושה לחצאין רבי אלעזר אמר מתוך שקרבה לחצאין קדושה לחצאין

דף ת,א גמרא ואם איתא לילף מדם וכי תימא רבי אלעזר מילתא ממילתא לא גמר והא אמר ר' אלעזר מנחה שקמצה בהיכל כשרה שכן מצינו בסילוק בזיכין מנחה ממנחה יליף מנחה מדם לא יליף ומנחה ממנחה מי יליף והתניא עד שלא פרקה נפרס לחמה הלחם פסול ואין מקטיר עליו את הבזיכין משפרקה נפרס לחמה הלחם פסול ומקטיר עליו את הבזיכין ואמר ר' אלעזר לא פרקה ממש אלא כיון שהגיע זמנה לפרק אע"פ שלא פרקה כמי שפרקה דמיא ואמאי תיהוי כמנחה שחסרה קודם קמיצה הא לא קשיא מנחה לא בריר ברירה קומץ דידיה והא בריר ברירה קומץ דידיה וכיון שהגיע זמנה לפרק כמאן דפרקה דמיא אלא מעתה תיהוי כשירים שחסרו בין קמיצה להקטרה דאין מקטירין קומץ עליהן לאו פלוגתא נינהו רבי אלעזר סבר לה כמ"ד שירים שחסרו בין קמיצה להקטרה מקטיר קומץ עליהן גופא חביתי כהן גדול רבי יוחנן אמר אינה קדושה לחצאין ור' אלעזר אמר מתוך שקרבה לחצאין קדושה לחצאין א"ר אחא מאי טעמא דרבי יוחנן אמר קרא (ויקרא ו) מנחה מחציתה הביא מנחה ואח"כ חוציהו מיתבי חביתי כהן גדול לא היו באות חצאין אלא מביא עשרון שלם וחוצהו ותניא אילו נאמר מנחה מחצית הייתי אומר מביא חצי עשרון מביתו שחרית ומקריב חצי עשרון מביתו ערבית ומקריב ת"ל מחציתה בבקר מחצה משלם הוא מביא למצוה אמר ליה רב גביהא מבי כתיב לר' אשי והא חוקה כתיב בה אמר ליה לא נצרכא אלא להביאה שלם מביתו ומי א"ר יוחנן הכי והא איתמר הפריש חצי עשרון ודעתו להוסיף רב אמר אינו קדוש ור' יוחנן אמר קדוש ואם איתא לילף מחביתין וכי תימא ר' יוחנן מילתא ממילתא לא יליף והאמר רבי יוחנן שלמים ששחטן בהיכל כשירין דכתיב (ויקרא ג) ושחטו פתח אהל מועד שלא יהא טפל חמור מעיקר דעתו להוסיף שאני דתניא (במדבר ז) מלאים אין מלאים אלא שלמים >כלומר שאינו קדוש עד שיהא עשרון שלם< ואמר רבי יוסי אימתי בזמן שאין דעתו להוסיף אבל בזמן שדעתו להוסיף ראשון ראשון קדוש ורב בחביתין כמאן ס"ל אי כר' אלעזר לילף מחביתין וכי תימא רב מילתא ממילתא לא יליף והאמר רב מנחה קדושה בלא שמן >ובלא לבונה< שכן מצינו בלחם הפנים בלא לבונה שכן מצינו במנחת נסכים בלא שמן ובלא לבונה שכן מצינו במנחת חוטא על כרחיך רב כר' יוחנן ס"ל גופא אמר רב מנחה קדושה בלא שמן >ואין דינה כעשרון חסר< שכן מצינו בלחם הפנים בלא לבונה שכן מצינו במנחת נסכים בלא שמן ובלא לבונה שכן מצינו במנחת חוטא ושמן ולבונה קדשי האי בלא האי והאי בלא האי שמן שכן מצינו בלוג שמן של מצורע לבונה שכן מצינו בלבונה הבאה בבזיכין ורבי חנינא אמר

דף ת,ב גמרא לא זו קדושה בלא זו ולא זו קדושה בלא זו ולר' חנינא עשרון למה נמשח >והלא אינו עשוי אלא למדידת קמח בלבד והקמח אינו קדוש בלא שמן< למנחת חוטא

ולוג למה נמשח ללוג של מצורע ואף שמואל סבר לה להא דרב דתנן כלי הלח מקדשין את הלח ומדות היבש מקדשין את היבש ואין כלי הלח מקדשין את היבש ולא מדות היבש מקדשין את הלח ואמר שמואל ל"ש אלא מדות אבל מזרקות <של דם> מקדשות את היבש שנא' (במדבר ז) שניהם מלאים סלת בלולה בשמן למנחה א"ל רב אחא מדפתי לרבינא מנחה לחה היא א"ל לא נצרכא אלא ליבש שבה <דהיינו לבונה ואי ס"ד קסבר שמואל אין מנחה קדושה עד שיהו כולן יבש שבה היכי משכחת לה והלא כולן לחים הן מפני השמן אלא ש"מ קסבר שמואל האי בלא האי> ואיבעית אימא מנחה לגבי דם כיבש דמיא גופא א"ר אלעזר מנחה שקמצה בהיכל כשרה שכן מצינו בסילוק בזיכין מתיב ר' ירמיה וקמץ משם ממקום שרגלי הזר עומדות בן בתירא אומר מנין שאם קמץ בשמאל שיחזיר ויקמוץ בימין ת"ל וקמץ משם ממקום שקמץ כבר איכא דאמרי הוא מותיב לה והוא מפרק לה איכא דאמרי א"ל ר' יעקב לר' ירמיה בר תחליפא אסברא לך לא נצרכא אלא להכשיר את כל עזרה כולה שלא תאמר הואיל ועולה קדשי קדשים ומנחה קדשי קדשים מה עולה טעונה צפון אף מנחה טעונה צפון מה לעולה שכן כליל מחטאת מה לחטאת שכן מכפרת על חייבי כריתות מאשם מה לאשם שכן מיני דמים מכולהו נמי שכן מיני דמים אלא איצטריך ס"ד אמינא הואיל וכתוב (ויקרא ב) והקריבה אל הכהן והגישה אל המזבח וקמץ מה הגשה בקרן דרומית מערבית אף קמיצה נמי בקרן דרומית מערבית קמ"ל גופא א"ר יוחנן שלמים ששחטן בהיכל כשרין שנאמר ושחטו פתח אהל מועד ולא יהא טפל חמור מן העיקר מיתיבי ר' יהודה בן בתירא אומר מנין שאם הקיפו <עובדי כוכבים> {גוים} את העזרה שהכהנים נכנסין להיכל ואוכלין בקדשי קדשים ושירי מנחות ת"ל

דף ט,א גמרא (במדבר יח) בקדש הקדשים תאכלנו והא למה לי קרא לימא בחצר אהל מועד יאכלוה ולא יהא טפל חמור מן העיקר עבודה דאדם עובד במקום רבו אמרינן שלא יהא טפל חמור מן העיקר אכילה שאין אדם אוכל במקום רבו טעמא דכתב קרא הא לא כתב קרא לא יהא טפל חמור מן העיקר לא אמרי' איתמר בללה חוץ לחומת עזרה ר' יוחנן אמר פסולה ר"ל אמר כשרה ר"ל אמר כשרה דכתיב ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה והדר והביאה אל בני אהרן הכהנים וקמץ מקמיצה ואילך מצות כהונה לימד על יציקה ובלילה שכשרין בזר ומדכהונה לא בעיא פנים נמי לא בעיא ורבי יוחנן אמר פסולה כיון דעשייתה בכלי הוא נהי דכהונה לא בעיא פנים מיהת בעיא תניא כוותיה דר' יוחנן בללה זר כשרה חוץ לחומת העזרה פסולה: איתמר מנחה שחסרה קודם קמיצה ר' יוחנן אמר יביא מתוך ביתו וימלאנה ריש לקיש אמר לא יביא מתוך ביתו וימלאנה ר' יוחנן אמר מביא מתוך ביתו וימלאנה קבעה ליה ריש לקיש אמר לא יביא מתוך ביתו וימלאנה קדושת כלי קבעה ליה איתביה ר' יוחנן לרשב"ל חסר הלוג אם עד שלא יצק ימלאנו תיובתא: איתמר שירים שחסרו בין קמיצה להקטרה רבי יוחנן אמר מקטיר קומץ עליהן וריש לקיש אמר אין מקטיר קומץ עליהן אליבא דר' אליעזר כ"ע לא פליגי כי פליגי אליבא דר' יהושע דתנן נטמאו שיריה נשרפו שיריה אבדו שיריה כמדת ר' אליעזר כשרה כמדת רבי יהושע פסולה מאן דפסל כר' יהושע ומאן דמכשר עד כאן לא אמר רבי יהושע התם אלא דלא אישתייר אבל היכא דאישתייר אפי' ר' יהושע מודה ליה דתניא ר' יהושע אומר כל הזבחים שבתורה שנשתייר מהם כזית בשר או כזית חלב זורק הדם כחצי זית

בשר כחצי זית חלב אינו זורק את הדם ובעולה אפי' כחצי זית בשר וכחצי זית חלב זורק את הדם מפני שבעולה כולה כליל ובמנחה אף על פי שכולה קיימת לא יזרוק **דף ט,ב גמרא** מנחה מאי עבידתה אמר רב פפא מנחת נסכים ס"ד אמינא הואיל ובהדי זבח אתיא כי גופיה דזבח דמיא קמ"ל ומאן דפסל שאני הכא דאמר קרא (ויקרא ו) והרים הכהן מן המנחה את אזכרתה והקטיר המזבחה המנחה עד דאיתא לכולה מנחה לא יקטיר ואידך מן המנחה מנחה שהיתה כבר >שלימה בשעת קמיצה יקטיר אע"ג דהשתא אינה שלימה< איתיביה ר' יוחנן לריש לקיש עד שלא פרקה נפרס [לחמה] הלחם פסול ואין מקטיר עליו את הבזיכין ואם משפרקה נפרס לחמה הלחם פסול ומקטיר עליו את הבזיכין ואמר רבי אלעזר לא פרקה ממש אלא כיון שהגיע זמנה לפרק ואע"פ שלא פירקה א"ל הא מני רבי אליעזר היא א"ל אנה אמינא לך משנה שלימה ואמרת לי את רבי אליעזר אי ר' אליעזר מאי איריא נפרס אפי' שרוף ואבוד נמי מכשר אישתיק ואמאי שתק לימא ליה צבור שאני הואיל ואישתרי טומאה לגבייהו אישתרי נמי חסרות אמר רב אדא בר אהבה זאת אומרת החסרון כבעל מום דמי ואין בעל בעל מום בצבור: יתיב רב פפא וקאמר להא שמעתא א"ל רב יוסף בר שמעיה לרב פפא מי לא עסקינן דרבי יוחנן וריש לקיש במנחת העומר דציבור היא ופליגי אמר רב מלכיו תנא חדא (ויקרא ב) מסלתה שאם חסרה כל שהוא פסולה (ויקרא ב) משמנה שאם חסרה כל שהוא פסול ותניא אידך והנותרת מן המנחה פרט למנחה שחסרה היא ושחסר קומצה ושלא הקטיר מלבונתה כלום תרי קראי בחסרות למה לי לאו חד למנחה שחסרה קודם קמיצה וחד לשירים שחסרו בין קמיצה להקטרה ותיובתא דר' יוחנן בתרוייהו לא חד למנחה שחסרה קודם קמיצה דאי מביא מביתו וימלאנה אין ואי לא לא וחד לשירים שחסרו בין קמיצה להקטרה דאע"ג דמקטיר קומץ עליהן אותן שירים אסורים לאכילה דאיבעי' להו לדברי האומר שירים שחסרו בין קמיצה להקטרה מקטיר קומץ עליהן אותן שירים מה הן באכילה אמר זעירי אמר קרא והנותרת ולא הנותרת מן הנותרת ורבי ינאי אמר מהמנחה מנחה שהיתה כבר: קמץ בשמאל [וכו']]: מנא הני מילי אמר רבי זירא דאמר קרא (ויקרא ט) ויקרב את המנחה וימלא כפו ממנה כף זה איני יודע מהו כשהוא אומר (ויקרא יד) ולקח הכהן מלוג השמן ויצק על כף הכהן השמאלית כאן שמאלית הא כל מקום שנאמר כף אינו אלא ימין והא מיבעי ליה לגופיה שמאלית אחרינא כתיב ואימא אין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות שמאלית אחרינא כתיב כאן שמאלית ואין אחר שמאלית ואימא אדרבה מה כאן שמאלית אף בעלמא נמי שמאלית ארבעה שמאלית כתיבי תרי בעני ותרי בעשיר אמר ליה ר' ירמיה לרבי זירא על בהן ידו הימנית ועל בהן רגלו הימנית דכתיב >בשמן דמצורע עשיר< למה לי

דף י,א גמרא >דהא כתב על דם האשם< חד להכשיר צדדין וחד לפסול צידי צדדין (ויקרא יד) על דם האשם על מקום דם האשם למאי אתו הני צריכי אי כתב רחמנא על דם האשם הוה אמינא איתיה אין נתקנה לא כתב רחמנא על מקום ואי כתב רחמנא על מקום הוה אמינא דוקא נתקנה אבל איתיה אימא הוי חציצה קמ"ל על דם האשם: אמר רבא מאחר דכתיב על דם האשם ועל מקום [דם] האשם וכתיבא ימנית בדם על בהן ידו הימנית ועל בהן רגלו הימנית וכתיבי בשמן דמצורע עשיר ועני למה לי אלא אמר רבא יד יד לקמיצה רגל רגל לחליצה אוזן אוזן לרציעה שמאלית >העני< [דעשיר] למאי אתא אמר רב שישא בריה דרב אידי ליפסול ימין דכהן במצורע שלא תאמר ומה במקום שלא

נתרבתה שמאל נתרבתה ימין במקום שנתרבתה שמאל אינו דין שנתרבתה ימין ואיך שמאלית ויד ורגל ימנית דעני למאי אתא לכדתנא דבי ר' ישמעאל כל פרשה שנאמרה ונשנית לא נשנית אלא בשביל דבר שנתחדש בה אמר רבה בר בר חנה אמר ר' שמעון בן לקיש כל מקום שנאמרה אצבע וכהונה אינה אלא ימין קס"ד אצבע וכהונה בעינן כדכתיב (ויקרא ד) ולקח הכהן מדם החטאת באצבעו וגמר ממצורע דכתיב (ויקרא יד) וטבל הכהן את אצבעו הימנית הרי קמיצה דלא כתיבא בה אלא כהונה ותנן קמץ בשמאל פסול אמר רבא או אצבע או כהונה אמר ליה אביי הרי הולכת אברים לכבש דכתיב בהו כהונה דכתיב (ויקרא א) והקריב הכהן את הכל המזבחה ואמר מר זו הולכת אברים לכבש ותנן הרגל של ימין בשמאל ובית עורה לחוץ כי אמרי' או אצבע או כהונה בדבר המעכב כפרה והרי קבלה דבר המעכב כפרה הוא וכתב בה כהונה דכתיב (ויקרא א) והקריבו בני אהרן הכהנים את הדם זו קבלת הדם ותנן קבל בשמאל פסול ורבי שמעון מכשיר לר' שמעון קאמרת ר"ש תרתי בעי ומי בעי רבי שמעון תרתי והתניא ר"ש אומר כל מקום שנאמרה יד אינה אלא ימין אצבע אינה אלא ימין אצבע לא בעיא כהונה כהונ' בעי' אצבע אלא כהן למה לי בכהונו

דף י, ב גמרא והרי זריקה דלא כתב ביה אלא כהונה ותנן זרק בשמאל פסול ולא פליג ר' שמעון אמר אביי פליג בברייתא דתניא קבל בשמאל פסול ור"ש מכשיר זרק בשמאל פסול ורבי שמעון מכשיר ואלא הא דאמר רבא יד יד לקמיצה למה לי מכהונה נפקא חד לקומץ וחד לקידוש קומץ לרבי שמעון דלא בעי קידוש קומץ ולמאן דאמר נמי דבעי קידוש קומץ לר' שמעון ובשמאל אכשורי מכשר יד יד דרבא למה לי אי לקמיצה גופה אליבא דר' שמעון מדר' יהודה בריה דר' חייא נפקא דאמר ר' יהודה בריה דר' חייא מאי טעמא דר"ש דאמר קרא (ויקרא ו) קדש קדשים היא כחטאת וכאשם בא לעובדה ביד עובדה בימין כחטאת בא לעובדה בכלי עובדה בשמאל כאשם לא נצרכא אלא לקומץ דמנחת חוטא סלקא דעתך אמינא הואיל ואמר רבי שמעון שלא יהא קרבנו מהודר כי קמיץ לה נמי בשמאל תתכשר קמשמע לן: קמץ ועלה בידו צרור או גרגר מלח

דף יא, א גמרא או קורט לבונה פסול: כל הני למה לי צריכא דאי תנא צרור משום דלאו בת הקרבה היא אבל מלח דבת הקרבה היא אימא תתכשר ואי תנא מלח דלא איקבע בהדי מנחה מעיקרא <שאינו מולח אלא הקומץ בלבד> אבל לבונה דאיקבע בהדי מנחה מעיקרא אימא תתכשר קמ"ל: מפני שאמרו הקומץ החסר או היתר פסול: מאי איריא משום חסר ויתר ותיפוק ליה משום חציצה א"ר ירמיה מן הצד אמר ליה אביי לרבא כיצד קומצין אמר ליה כדקמצי אינשי איתיביה זו זרת זו קמיצה זו אמה זו אצבע זו גודל אלא להשוות <כלומר קומץ מלא היד כדי שלא יהא חסר ואחר כך מוחק באצבע קטנה מלמטה> היכי עביד אמר רב זוטרא בר טוביה אמר רב חופה שלש אצבעותיו עד שמגיע על פס ידו וקומץ תניא נמי הכי מלא קומצו יכול מבורץ ת"ל בקומצו אי בקומצו יכול בראשי אצבעותיו ת"ל מלא קומצו הא כיצד חופה שלש אצבעותיו על פס ידו וקומץ במחבת ובמרחשת מוחק בגודלו מלמעלה ובאצבעו קטנה מלמטה וזו היא עבודה קשה שבמקדש זהו ותו לא והאיכא מליקה והאיכא חפינה אלא זו היא אחת מעבודות קשות שבמקדש א"ר פפא פשיטא לי מלא קומצו כדקמצי אינשי בעי רב פפא קמץ בראשי אצבעותיו מאי מן הצדדין מאי ממטה למעלה מאי תיקו אמר רב פפא פשיטא לי מלא חפניו כדחפני אינשי בעי רב פפא חפן בראשי אצבעותיו מהו מן הצדדין מהו חפן בזו ובזו

וקרבן זו אצל זו מהו תיקו בעי רב פפא דבקה לקומץ בדפניה דמנא מאי תוך כלי בעינן והאיכא או דלמא הנחה בתוכו בעינן וליכא תיקו בעי מר בר רב אשי הפכיה למנא ודבקה לקומץ בארעיתא דמנא מאי הנחה בתוכו בעינן והאיכא או דלמא כתיקנו בעינן וליכא תיקו:

דף יא, א משנה כיצד הוא עושה פושט את אצבעותיו על פס ידו ריבה שמנה חסר שמנה חיסר לבונתה פסולה:

דף יא, א גמרא היכי דמי ריבה שמנה א"ר אליעזר כגון שהפריש לה שני לוגין ולוקמה כגון דעריב בה שמן דחולין ושמן דחבירתה וכי תימא שמן דחולין ושמן דחבירתה לא פסל מתקיף לה רב זוטרא בר טוביה אלא מעתה מנחת חוטא דפסל בה שמן היכי משכחת לה אי דידה הא לית לה אי דחולין ודחבירת' הא אמרת לא פסל > ואי אמרת דאפריש לה שמן כיון דלית לה שמן כלל חולין נינהו < ור' אליעזר לא מיבעיא קאמר לא מיבעיא דחולין ודחבירתה דפסיל אבל הפריש לה שני לוגין הואיל והאי חזי לי' והאי חזי לי' אימא לא ליפסיל קמ"ל ומנא ליה לר' אליעזר הא אמר רבא מתני' קשיתיה מאי איריא דתני ריבה שמנה ליתני ריבה לה שמן אלא הא קמ"ל דאע"ג דהפריש לה שני לוגין: חיסר לבונתה: ת"ר חסרה ועמדה על קורט אחד פסולה על שני קרטין כשרה דברי רבי יהודה רבי שמעון אומר על קורט אחד כשרה פחות מכאן פסולה

דף יא, ב גמרא והתניא < ר' שמעון אומר > קומץ ולבונה שחסר כל שהוא פסול תני קורט לבונה שחסר כל שהוא פסול ואיבעית אימא כאן בלבונה הבאה עם המנחה כאן בלבונה הבאה בפני עצמה א"ר יצחק בר יוסף א"ר יוחנן ג' מחלוקת בדבר ר"מ סבר קומץ בתחילה וקומץ בסוף ורבי יהודה סבר קומץ בתחילה ושני קרטין בסוף ור"ש סבר קומץ בתחילה וקורט אחד בסוף ושלישתן מקרא אחד דרשו (ויקרא ו) ואת כל הלבונה אשר על המנחה ר"מ סבר עד דאיתא ללבונה דאיקבעה בהדי מנחה מעיקרא ורבי יהודה סבר כל ואפי' חד קורט את לרבנות קורט אחר ור"ש את לא דריש וא"ר יצחק בר יוסף א"ר יוחנן מחלוקת בלבונה הבאה עם המנחה אבל בלבונה הבאה בפני עצמה ד"ה קומץ בתחילה וקומץ בסוף להכי איצטריך אשר על המנחה דבהדי מנחה אין בפני עצמה לא וא"ר יצחק בר יוסף א"ר יוחנן מחלוקת בלבונה הבאה עם המנחה אבל בלבונה הבאה בבזיכין דברי הכל שני קמציין בתחילה ושני קמציין בסוף פשיטא מהו דתימא כיון דבהדי לחם אתיא כאשר על המנחה דמיא קמ"ל פליגי בה רבי אמי ורבי יצחק נפחא חד אמר מחלוקת בלבונה הבאה עם המנחה אבל בלבונה הבאה בפני עצמה דברי הכל קומץ בתחילה וקומץ בסוף וחד אמר כמחלוקת בזו כך מחלוקת בזו: חיסר לבונתה [פסולה]: הא יתיר כשרה והתניא יתיר פסולה אמר רמי בר חמא כגון שהפריש לה שני קמציין ואמר רמי בר חמא הפריש לה שני קמציין ואבד אחד מהן קודם קמיצה לא הוקבעו אחר קמיצה הוקבעו ואמר רמי בר חמא הפריש ארבעה קמציין לשני בזיכין ואבדו שנים מהן קודם סילוק בזיכין לא הוקבעו לאחר סילוק בזיכין הוקבעו הא תו למה לי היינו הך מהו דתימא כיון דבריר קומץ דידה כיון שהגיע זמנה לפורקה כמאן דפריקה דמיא קמ"ל:

דף יא, ב משנה הקומץ את המנחה לאכול שיריה בחוץ או כזית משיריה בחוץ להקטיר קומצה בחוץ או כזית קומצה בחוץ או להקטיר לבונתה בחוץ פסול ואין בו כרת לאכול שיריה למחר או כזית משיריה למחר להקטיר קומצה למחר או כזית מקומצה למחר או להקטיר לבונה למחר

דף יב,ב משנה לאכול כחצי זית ולהקטיר כחצי זית כשר שאין אכילה והקטרה מצטרפין:

דף יב,ב גמרא טעמא דלאכול ולהקטיר הא לאכול ולאכול דבר שאין דרכו לאכול מצטרף והקתני רישא לאכול דבר שדרכו לאכול ולהקטיר דבר שדרכו להקטיר דבר שדרכו לאכול אין שאין דרכו לאכול לא מאן תנא א"ר ירמיה הא מני ר"א היא דאמר מחשבין מאכילת אדם [לאכילת] מזבח ומאכילת מזבח [לאכילת] אדם דתנן הקומץ את המנחה לאכול דבר שאין דרכו לאכול ולהקטיר דבר שאין דרכו להקטיר כשר ור"א פוסל אביי אמר אפי' תימא רבנן לא תימא הא לאכול ולאכול דבר שאין דרכו לאכול אלא אימא הא לאכול ולאכול דבר שדרכו לאכול ומאי קמ"ל הא בהדיא קתני לה לאכול כזית בחוץ וכזית למחר כזית למחר בחוץ כחצי זית למחר כחצי זית למחר וכחצי זית בחוץ פסול ואין בו כרת

דף יג,א גמרא הא תו למה לי אי לאכול ולאכול דבר שאין דרכו לאכול קמ"ל דמצטרף מרישא <דסיפא> שמעת מינה <דקתני כחצי זית בחוץ כחצי זית למחר פסול הא כחצי זית למחר וכחצי זית למחר פיגול> אי לאכול ולהקטיר <דהיא גופא קמ"ל> מדיוקא דרישא שמעת מינה דהשתא מה לאכול ולאכול דבר שאין דרכו לאכול אמרת לא מצטרף לאכול ולהקטיר מיבעיא אין לאכול ולהקטיר איצטריכא ליה ס"ד אמינא התם הוא דלא כי אורחיה קמחשב אבל הכא דבהאי כי אורחיה קמחשב ובהאי כי אורחיה קא מחשב אימא לצטרף קמ"ל:

מסכת מנחות פרק ב

דף יג,א משנה הקומץ את המנחה לאכול שיריה או להקטיר קומצה למחר מודה רבי יוסי בזה שהוא פיגול וחייבין עליו כרת להקטיר לבונתה למחר רבי יוסי אומר פסול ואין בו כרת וחכ"א פיגול וחייבין עליו כרת אמרו לו מה שינה זה מן הזבח אמר להן שהזבח דמו ובשרו ואימוריו אחד ולבונה אינה מן המנחה:

דף יג,א גמרא למה לי למיתנא מודה רבי יוסי בזו משום דקא בעי למיתנא סיפא להקטיר לבונתה למחר ר' יוסי אומר פסול ואין בו כרת מהו דתימא טעמא דר' יוסי משום דקסבר אין מפגלין בחצי מתיר ואפי' רישא נמי

דף יג,ב גמרא קמ"ל דבהא מודה: להקטיר לבונתה למחר רבי יוסי אומר פסול ואין בו כרת: אמר ר"ל אומר היה ר' יוסי אין מתיר מפגל את המתיר וכן אתה אומר בשני בזיכי לבונה של לחם הפנים שאין מתיר מפגל את המתיר מאי וכן אתה אומר מהו דתימא טעמא דרבי יוסי בלבונה משום דלאו מינה דמנחה היא אבל בשני בזיכי לבונה דמינה דהדדי נינהו אימא מפגלי אהדדי קמ"ל ומי מצית אמרת טעמא דר' יוסי בלבונה לאו משום דלאו מינה דמנחה היא והא קתני סיפא אמרו לו מה שינתה מן הזבח אמר להן הזבח דמו ובשרו ואימוריו אחד ולבונה אינה מן המנחה מאי אינה מן המנחה אינה בעיכוב מנחה דלאו כי היכי דמעכב להו קומץ לשירים דכמה דלאו מתקטר קומץ לא מיתאכלי שירים ה"נ מעכב לה ללבונה אלא אי בעי האי מקטר ברישא ואי בעי האי מקטר ברישא ור' בנן כי אמרינן

אין מתיר מפגל את המתיר >גבי שחט אחד מן הכבשים לאכול מחבירו למחר דאמרת שניהם כשרים> ה"מ היכא דלא איקבעו בחד מנא אבל היכא דאיקבעו בחד מנא כחד דמי א"ר ינאי ליקוט לבונה בזר פסול מ"ט א"ר ירמיה משום הולכה נגעו בה קסבר הולכה שלא ברגל שמה הולכה והולכה בזר פסולה אמר רב מרי אף אנן נמי תנינא זה הכלל כל הקומץ ונותן בכלי והמוליך והמקטיר בשלמא קומץ היינו שוחט מוליך נמי היינו מוליך מקטיר היינו זורק אלא נותן בכלי מאי קא עביד אילימא משום דדמי לקבלה מי דמי התם ממילא הכא קא שקיל ורמי אלא משום דכיון דלא סגי' ליה דלא עבד לה עבודה חשובה היא על כרחיך משוי' לה כקבלה ה"נ כיון דלא סגי' לה דלא עבד לה עבודה חשובה היא על כרחיך משוי' לה כי הולכה לא לעולם דדמי לקבלה ודקא קשיא לך התם ממילא הכא קא שקיל ורמי מכדי תרוייהו קדושת כלי הוא מה לי ממילא מה לי קא שקיל ורמי:

דף יג,ב משנה שחט שני כבשים לאכול אחת מן החלות למחר הקטיר שני בזיכין לאכול אחד מן הסדרים למחר רבי יוסי אומר אותו החלה ואותו הסדר שחישב עליו פיגול וחייבין עליו כרת והשני פסול ואין בו כרת וחכמים אומרים זה וזה פיגול וחייבין עליו כרת:

דף יג,ב גמרא אמר רב הונא אומר היה רבי יוסי פיגל בירך של ימין לא נתפגל הירך של שמאל מאי טעמא איבעית אימא סברא ואיבעית אימא קרא איבעית אימא סברא לא עדיפא מחשבה ממעשה הטומאה אילו איטמי חד אבר מי איטמי ליה כוליה ואיבעית אימא קרא (ויקרא ז) והנפש האוכלת ממנו עונה תשא ממנו ולא מחבירו איתביה רב נחמן לרב הונא >וחכמים אומרים> לעולם אין בו כרת עד שיפגל בשתייהן בכזית בשתייהן אין באחת מהן לא מני אילימא רבנן אפילו באחת מהן נמי אלא פשיטא רבי יוסי אי אמרת בשלמא חד גופא הוא מש"ה מצטרף

דף יד,א גמרא אלא אי אמרת תרי גופי ניהו מי מצטרפי הא מני רבי היא דתניא השוחט את הכבש לאכול חצי זית מחלה זו וכן חבירו לאכול חצי זית מחלה זו רבי אומר אומר אני שזה כשר טעמא דאמר חצי חצי אבל אמר כזית משתייהן מצטרף ורבי אליבא דמאן אי אליבא דרבנן אפי' באחת מהן נמי אי אליבא דר' יוסי הדרא קושיין לדוכתיה לעולם אליבא דרבנן ולא תימא עד שיפגל בשתייהן אלא [אימא עד שיפגל] בשניהן ואפילו באחת מהן ולאפוקי מדר' מאיר דאמר מפגלין בחצי מתיר קמ"ל דלא אי הכי מאי לעולם אי אמרת בשלמא בשתייהן ובשניהן ורבי יוסי היא ולאפוקי מדר"מ ומדרבנן קאתי היינו דקאמר לעולם אלא אי אמרת רבנן ולאפוקי מדר"מ מאי לעולם ועוד הא אמר רב אשי ת"ש רבי אומר משום רבי יוסי פיגל בדבר הנעשה בחוץ פיגל בדבר הנעשה בפנים לא פיגל כיצד היה עומד בחוץ ואמר הריני שוחט ע"מ להזות מדמו למחר לא פיגל שמחשבה בחוץ בדבר הנעשה בפנים היה עומד בפנים ואמר הריני מזה ע"מ להקטיר אימורין למחר ולשפוך שיריים למחר לא פיגל שמחשבה בפנים בדבר הנעשה בחוץ היה עומד בחוץ ואמר הריני שוחט ע"מ לשפוך שיריים למחר ולהקטיר אימורין למחר פיגל שמחשבה בחוץ בדבר הנעשה בחוץ לשפוך שיריים לאיפגולי מאי אילימא לאיפגולי דם דם מי מיפגל והתנן אלו דברים שאין חייבין עליהן משום פיגול הקומץ והלבונה והקטורת ומנחת כהנים ומנחת נסכים ומנחת כהן משיח והדם אלא פשיטא לאפגולי בשר השתא ומה התם דלא חשיב ביה בבשר גופיה א"ר יוסי מיפגל הכא דחשיב ביה בזבח גופיה לא כ"ש דפיגל בירך ימין פיגל בירך שמאל ועוד האמר רבינא תא שמע הקומץ את המנחה לאכול שיריה או להקטיר קומצה למחר מודה רבי יוסי בזו שפיגל וחייבין עליו כרת להקטיר קומצה

לאיפגולי מאי אילימא לאיפגולי קומץ קומץ מי מיפגל והתנן אלו דברים שאין חייבין עליהן משום פיגול הקומץ כו' אלא פשיטא לאיפגולי שיריים השתא ומה התם דלא חשיב בהו בשיריים גופיה

דף יד, ב גמרא מיפגלי הכא דחשיב בהו בזביחה גופה לא כ"ש אלא א"ר יוחנן ה"ט דרבי יוסי הכתוב עשאן גוף אחד והכתוב עשאן שני גופין גוף אחד דמעכבי אהדדי שני גופין דאמר רחמנא הא לחודה עבידא והא לחודה עבידא ערבינהו מתערבין דהכתוב עשאן גוף אחד פלגינהו מיפלגי דהכתוב עשאן שני גופין בעי רבי יוחנן פיגל בלחמי תודה מהו במנחת מאפה מהו תנא ליה רב תחליפא ממערבא וכן אתה אומר בלחמי תודה וכן אתה אומר במנחת מאפה ת"ר בשעת שחיטה חישב לאכול חצי זית ובשעת זריקה חישב לאכול חצי זית פיגול מפני ששחיטה וזריקה מצטרפין איכא דאמרי שחיטה וזריקה דתרווייהו מתירין אין קבלה והולכה לא ואיכא דאמרי הנך דמרחקן וכ"ש הני דמקרבן איני והא תני לוי ארבע עבודות אין מצטרפות לפיגול שחיטה וזריקה קבלה והולכה אמר רבא ל"ק הא רבי הא רבנן דתניא השוחט את הכבש לאכול חצי זית מחלה זו וכן חבירו לאכול חצי זית מחלה זו רבי אומר אומר אני שזה כשר א"ל אביי אימר דשמעת ליה לרבי חצי מתיר וחצי אכילה כולו מתיר וחצי אכילה מי שמעת ליה א"ל רבא בר רב חנן לאביי ואי אית ליה לרבי כולו מתיר וחצי אכילה לגזור חצי מתיר וחצי אכילה אטו כולו מתיר וחצי אכילה דהא רבי יוסי גזר ורבנן גזרי ר' יוסי גזר דתנן להקטיר לבונתה למחר רבי יוסי אומר פסול ואין בו כרת וחכ"א פיגול וחייבין עליה כרת ורבנן נמי גזרי דתנן פיגל בקומץ ולא בלבונה בלבונה ולא בקומץ ר"מ אומר פיגול וחייבין עליו כרת וחכ"א אין בו כרת עד שיפגל בכל המתיר א"ל הכי השתא בשלמא התם גזר רבי יוסי קומץ דלבונה אטו קומץ דמנחה רבנן גזרי קומץ אטו קומץ דמנחת חוטא ולבונה אטו לבונה הבאה בבזיכין כבשים נמי כבש אטו כבש חבירו בזך אטו בזך חבירו אלא הכא מי איכא חצי מתיר וחצי אכילה בעלמא דליקום וליגזר הכי נמי מסתברא דטעמא דרבנן מש"ה הוא דקתני סיפא מודים חכמים לר"מ במנחת חוטא ומנחת קנאות שאם פיגל בקומץ שפיגול וחייבין עליה כרת שהקומץ הוא המתיר הא למה לי למיתנא כלל פשיטא מי איכא מתיר אחרינא אלא לאו הא קמ"ל דטעמא דקומץ משום דאיכא קומץ דמנחת חוטא דדמי ליה:

דף יד, ב משנה נטמאת אחת מן החלות או אחד מן הסדרים רבי יהודה אומר שניהם יצאו לבית השריפה שאין קרבן ציבור חלוק וחכמים אומרים הטמא בטומאתו והטהור יאכל:

דף יד, ב גמרא א"ר אלעזר מחלוקת לפני זריקה אבל לאחר זריקה דברי הכל הטמא בטומאתו והטהור יאכל ולפני זריקה במאי פליגי אמר רב פפא בציץ מרצה על אכילות קא מיפלגי

דף טו, א גמרא רבנן סברי הציץ מרצה על אכילות ורבי יהודה סבר אין הציץ מרצה על אכילות א"ל רב הונא בריה דרב נתן לרב פפא והא עולין דהציץ מרצה על העולין ופליגי דתניא נטמא אחד מן הבזיכין רבי יהודה אומר שניהם יעשו בטומאה לפי שאין קרבן ציבור חלוק וחכמים אומרים הטמא בטומאתו והטהור בטהרתו ועוד אמר רב אשי ת"ש ר' יהודה אומר אפילו שבט אחד טמא וכל השבטים טהורין יעשו בטומאה לפי שאין קרבנות ציבור חלוק והכא מאי הציץ מרצה איכא ועוד האמר רבינא ת"ש נטמאת אחת מן החלות או אחת מן הסדרין רבי יהודה אומר שניהם יצאו לבית השריפה לפי שאין קרבן ציבור חלוק וחכמים אומרים הטמא בטומאתו והטהור יאכל ואם איתא לפי שאין הציץ מרצה על

אכילות מיבעי ליה אלא א"ר יוחנן למוד ערוך הוא בפיו של רבי יהודה שאין קרבן ציבור חלוק:

דף טו, א משנה התודה מפגלת את הלחם והלחם אינו מפגל את התודה כיצד שחט את התודה לאכול ממנה למחר היא והלחם מפוגלין לאכול מן הלחם למחר הלחם מפוגל והתודה אינה מפוגלת הכבשים מפגלין את הלחם והלחם אינו מפגל את הכבשים כיצד השוחט את הכבשים לאכול מהן למחר הם והלחם מפוגלין לאכול את הלחם למחר הלחם מפוגל והכבשים אינן מפוגלין:

דף טו, א גמרא מ"ט אילימא משום דרב כהנא דאמר רב כהנא מנין ללחמי תודה שנקראו תודה שנאמר (ויקרא ז) והקריב על זבח התודה חלות אי הכי איפכא נמי הא לא קשיא לחם איקרי תודה תודה לא איקרי לחם אלא הא דקתני הכבשים מפגלין את הלחם והלחם אינו מפגל את הכבשים לחם היכא אשכחן דאיקרי כבשים אלא <לאו> היינו טעמא לחם גלל תודה ואין תודה גלל דלחם לחם גלל דלחם וצריכי דאי אשמעינן תודה התם הוא דכי מפגל בלחם לא מפגלא תודה משום דלא הוזקו זה לזה בתנופה אבל כבשים דהוזקו זה לזה בתנופה אימא כי מפגל בלחם ליפגלי נמי כבשים צריכא: בעא מיניה ר"א מרב השוחט את התודה לאכול כזית ממנה ומלחמה למחר מהו לאיפגולי תודה לא מיבעיא לי השתא כולו מלחמה לא מיפגלא ממנה ומלחמה מיבעיא כי קא מיבעיא לי לאיפגולי לחם מי מצטרפה תודה לאיפגולי לחם או לא אמר ליה אף בזו הלחם מפוגל והתודה אינה מפוגלת ואמאי לימא קל וחומר ומה <תודה> המפגל אין מתפגל הבא לפגל ולא פיגל אינו דין שלא יתפגל ומי אמרינן קל וחומר כי האי גוונא והתניא מעשה באחד

דף טו, ב גמרא שזרע כרמו של חבריו סמדר ובא מעשה לפני חכמים ואסרו את הזרעים והתירו את הגפנים ואמאי לימא קל וחומר הוא ומה האוסר אינו נאסר הבא לאסור ולא אסר אינו דין שלא יתאסר הכי השתא התם קנבוס ולוף אסרה תורה <דתנן היתה שדהו זרועה קנבוס ולוף לא יהא זורע על גביהם שהן עושות לשלש שנים> שאר זרעים מדרבנן הוא דאסירי האי דעביד איסורא קנסוה רבנן האי דלא עביד איסורא לא קנסוה רבנן אבל הכא לימא ק"ו ואיכא דמתני לה אכבשים בעא מיניה רבי אלעזר מרב השוחט את הכבשים לאכול כזית מהן ומלחמן מהו לאיפגולי כבשים לא קא מיבעיא לי השתא כולו מלחם לא מפגלי מהן ומלחמן מיבעיא כי קא מיבעיא לי לאיפגולי לחם מי מצטרפי כבשים לאיפגולי לחם או לא א"ל אף בזו הלחם מפוגל והכבשים אינן מפוגלין ואמאי לימא ק"ו ומה המפגל אינו מתפגל הבא לפגל ולא פיגל אינו דין שלא יתפגל ומי אמרינן ק"ו כי האי גוונא והתניא מעשה באחד שזרע כרמו של חבריו סמדר וכו' ואמאי לימא ק"ו מה האוסר אינו נאסר הבא לאסור ולא אסר אינו דין שלא יתאסר הכי השתא התם קנבוס ולוף אסרה תורה שאר זרעים מדרבנן הוא דאסירי האי דעביד איסורא קנסוה רבנן דלא עביד איסורא לא קנסוה רבנן אבל הכא לימא ק"ו מאן דמתני לה אתודה כל שכן אכבשים ומאן דמתני לה אכבשים כבשים הוא דהוזקו זה לזה לתנופה אבל תודה דלא הוזקה זה לזה בתנופה לא רבי אבא זוטי בעי לה הכי בעא מיניה ר' אלעזר מרב השוחט את הכבש לאכול כזית מחבירו למחר מהו חבריו כבש משמע ולא מפגל או דלמא לחם משמע ומפגל ליה אמר ליה תניתוה שחט אחד מן הכבשים לאכול ממנו למחר הוא פיגול וחבירו כשר לאכול מחבירו למחר שניהם כשרים אלמא חבירו כבש משמע דלמא דפריש ואמר חבירו כבש:

דף טו, ב משנה הזבח מפגל את הנסכים משקדשו בכלי דברי ר"מ הנסכים אינן מפגלים את הזבח כיצד השוחט את הזבח לאכול ממנו למחר הוא ונסכיו מפוגלין להקריב נסכיו למחר הנסכים מפוגלין הזבח אינו מפוגל:

דף טו, ב גמרא ת"ר נסכי בהמה חייבין עליהן משום פיגול מפני שדם הזבח מתירן לקרב דברי ר"מ אמרו לו לר"מ והלא אדם מביא זבחו היום ונסכיו עד י' ימים אמר להן אף אני לא אמרתי אלא בבאין עם הזבח א"ל אפשר לשנותו לזבח אחר אמר רבא קסבר ר"מ הוקבעו בשחיטה כלחמי תודה ת"ר לוג שמן של מצורע חייבין עליו משום פיגול מפני שדם אשם מתירו לבהונות דברי רבי מאיר אמרו לו לרבי מאיר והלא אדם מביא אשמו היום ולוגו מיכן ועד י' ימים אמר להן אף אני לא אמרתי אלא בבא עם האשם [א"ל] אפשר לשנותו לאשם אחר אמר רבא קסבר רבי מאיר הוקבעו בשחיטה כלחמי תודה:

דף טז, א משנה פיגל בקומץ ולא בלבונה בלבונה ולא בקומץ ר' מאיר אומר פיגול וחייבין עליו כרת וחכמים אומרים אין בו כרת עד שיפגל בכל המתיר ומודים חכמים לר' מאיר במנחת חוטא ובמנחת קנאות שאם פיגל בקומץ שהוא פיגול וחייבין עליו כרת שהקומץ הוא המתיר שחט אחד מן הכבשים לאכול ב' חלות למחר הקטיר אחד מן הבזיכין לאכול ב' סדרים למחר ר"מ אומר פיגול וחייבין עליו כרת וחכמים אומרים אין בו כרת עד שיפגל בכל המתיר שחט אחד מן הכבשים לאכול ממנו למחר הוא פיגול וחבירו כשר לאכול מחבירו למחר שניהם כשרים:

דף טז, א גמרא אמר רב מחלוקת שנתן את הקומץ בשתיקה ואת הלבונה במחשבה אבל נתן הקומץ במחשבה ואת הלבונה בשתיקה דברי הכל פיגול שכל העושה על דעת ראשונה הוא עושה ושמואל אמר עדיין הוא מחלוקת יתיב רבא וקאמר לה להא שמעתא איתיביה רב אחא בר רב הונא לרבא בד"א בקמיצה ובמתן כלי ובהילוך [אבל] בא לו להקטרה נתן את הקומץ בשתיקה ואת הלבונה במחשבה את הקומץ במחשבה ואת הלבונה בשתיקה ר"מ אומר פיגול וחייבין עליו כרת וחכמים אומרים אין בו כרת עד שיפגל בכל המתיר קתני מיהא נתן את הקומץ במחשבה ואת הלבונה בשתיקה ופליגי אימא וכבר נתן את הלבונה בשתיקה מעיקרא שתי תשובות בדבר חדא דהיינו קמייתא ועוד התניא אח"כ תרגמא רב חנינא בב' דיעות ת"ש בד"א בדמים הניתנין על מזבח החיצון אבל דמים הניתנין על מזבח הפנימי כגון מ"ג של יום הכיפורים ואחת עשרה של פר כהן משוח ואחת עשרה של פר העלם דבר של ציבור פיגל בין בראשונה בין בשניה ובין בשלישית ר"מ אומר פיגול וחייבין עליו כרת וחכ"א אין בו כרת עד שיפגל בכל המתיר קתני מיהא פיגל בין בראשונה בין בשניה ובין בשלישית ופליגי וכי תימא ה"נ בשתי דעות הניחא למאן דאמר בפר ואפי' בדמו של פר אלא למ"ד בפר ולא בדמו של פר מאי איכא למימר אמר רבא הכא במאי עסקי' כגון שפיגל בראשונה ושתק בשניה ופיגל בשלישית דאמרי' אי ס"ד כל העושה על דעת ראשונה הוא עושה מיהדר פיגולי בשלישית למה לי מתקיף לה רב אשי מידי שתק קתני אלא אמר רב אשי הכא במאי עסקי' כגון שפיגל בראשונה ובשניה ובשלישית דאמרי' אי ס"ד כל העושה על דעת ראשונה הוא עושה מיהדר פיגולי בשניה <ובשלישית> למה לי

דף טז, ב גמרא והא בין בין קתני קשיא: אמר מר ר"מ אומר פגול וחייבין עליו כרת מכדי כרת לא מיחייב עד שיקרבו כל המתירין דאמר מר ירצה כהרצאת כשר כך הרצאת פסול מה הרצאת כשר עד שיקרבו כל המתירין אף הרצאת פסול עד שיקרבו כל המתירין

והאי כיון דחשיב בה בפנים פסליה כי מדי בהיכל מיא בעלמא הוא דקא מדי אמר רבה משכחת לה בארבעה פרים וארבעה שעירים רבא אמר אפילו תימא פר אחד ושעיר אחד לפגולי מרצי ארבעים ושלוש והתניא ארבעים ושבע לא קשיא הא כמ"ד מערבין לקרנות והא כמ"ד אין מערבין והתניא ארבעים ושמונה לא קשיא הא כמ"ד שירים מעכבין הא כמ"ד שירים לא מעכבין: איבעיא להו פיגל בהולכה מהו אמר ר' יוחנן הולכה כקמיצה וריש לקיש אמר הולכה כהקטרה בשלמא לריש לקיש איכא נמי הולכה דלבונה אלא לרבי יוחנן מ"ט אמר רבא קסבר רבי יוחנן כל עבודה שאינה מתרת עבודה חשובה היא לפגל עליה בפני עצמה א"ל אביי הרי שחיטת אחד מן הכבשים דעבודה שאינה מתירתה ופליגי דתנן שחט אחד מן הכבשים לאכול שתי חלות למחר הקטיר אחד מן הבזיכין לאכול שני סדרים למחר ר"מ אומר פגול וחייבין עליו כרת וחכ"א אין בו כרת עד שיפגל בכל המתיר א"ל מי סברת לחם בתנור קדוש שחיטת כבשים מקדשא ליה והבא לקדש כבא להתיר דמי מתיב רב שימי בר אשי אחרים אומרים הקדים מולים לערלים כשר הקדים ערלים למולים פסול וקיי"ל דבחצי מתיר פליגי א"ל מי סברת דם בצואר בהמה קדוש דם סכין מקדשא ליה והבא לקדש כבא להתיר דמי תא שמע בד"א בקמיצה ובמתן כלי ובהילוך מאי לאו הילוך דהקטרה לא הילוך דמתן כלי אי הכי במתן כלי ובהילוך ובמתן כלי מיבעי ליה הא לא קשיא תני בא לו להקטרה בא לו להולכה מיבעי ליה הא לא קשיא כיון דהולכה צורך דהקטרה היא קרי לה הקטרה אלא נתן את הקומץ בשתיקה הולך מיבעי ליה קשיא: הקטיר שומשום לאכול שומשום עד שכלה קומץ כולו רב חסדא ורב המנונא ורב ששת חד אמר פיגול וחד אמר פסול וחד אמר כשר לימא מ"ד פיגול כר"מ ומ"ד פסול כרבנן ומ"ד כשר כרבי ממאי דלמא עד כאן לא קאמר ר' מאיר התם אלא דחישב בשיעורו אבל הכא דלא חישב בשיעורו לא ועד כאן לא קאמר רבנן התם אלא דלא חישב ביה בכוליה מתיר אבל הכא דחישב ביה בכוליה מתיר ה"נ דפגיל ועד כאן לא קאמר רבי התם אלא דלא הדר מלייה מאותה עבודה אבל הכא דהדר מלייה מאותה עבודה הכי נמי דפסיל אלא מ"ד פיגול דברי הכל מאן דאמר פסול דברי הכל מאן דאמר כשר דברי הכל מאן דאמר פיגול דברי הכל קסבר דרך אכילה בכך ודרך הקטרה בכך ומ"ד פסול דברי הכל קסבר <אין> דרך אכילה בכך ואין דרך הקטרה בכך והואי לה כמנחה שלא הוקטרה ומאן דאמר כשר דברי הכל קסבר דרך הקטרה בכך ואין דרך אכילה בכך: אמרי

דף יז, א גמרא חריפי דפומבדיתא הקטרה מפגלת הקטרה ואפילו לרבנן דאמרי אין מפגלין בחצי מתיר ה"מ היכא דחישב ביה בשירים ולבונה במילתא קיימא אבל הכא דחישב לה בלבונה כמה דחישב ביה בכוליה מתיר דמי אמר רבא אף אנן נמי תנינא זה הכלל כל הקומץ ונותן בכלי והמוליך והמקטיר לאכול דבר שדרכו לאכול ולהקטיר דבר שדרכו להקטיר חוץ למקומו פסול ואין בו כרת חוץ לזמנו פגול וחייבין עליו כרת מאי לאו הקטרה דומיא דהנך מה הנך בין לאכול בין להקטיר אף הקטרה בין לאכול בין להקטיר לא הנך בין לאכול בין להקטיר הקטרה לאכול אין להקטיר לא יתיב רב מנשיא בר גדא קמיה דאביי ויתיב וקא אמר משמיה דרב חסדא אין הקטרה מפגלת הקטרה ואפילו לר"מ דאמר מפגלין בחצי מתיר ה"מ היכא דחישב בהו בשירים דקומץ מתיר דידהו אבל הכא דקומץ לאו מתיר דלבונה הוא לא מצי מפגל ביה א"ל אביי עני מרי משמיה דרב א"ל אין איתמר נמי אמר רב חסדא אמר רב אין הקטרה מפגלת הקטרה אמר

רב יעקב בר אידי משמיה דאביי אף אנן נמי תנינא שחט אחד מן הכבשים לאכול ממנו למחר הוא פיגול וחבירו כשר לאכול מחבירו למחר שניהם כשרין מ"ט לאו משום דכיון דלאו מתיר דידיה הוא לא מצי מפגל ביה לא התם הוא דלא איקבע בחד מנא אבל הכא דאיקבע בחד מנא כי חד דמו אמר רב המנונא הא מילתא אבלע לי רבי חנינא ותקילא לי ככוליה תלמודאי הקטיר קומץ להקטיר לבונה <ולבונה> לאכול שירים למחר פגול מאי קמ"ל אי הקטרה מפגלת הקטרה קמ"ל לימא הקטיר קומץ להקטיר לבונה אי מפגלין בחצי מתיר קמ"ל לימא הקטיר קומץ לאכול שירים למחר אי תרוייהו <אתא> קמ"ל לימא הקטיר קומץ להקטיר לבונה ולאכול שירים למחר אמר רב אדא בר אהבה לעולם קסבר אין הקטרה מפגלת הקטרה ואין מפגלין בחצי מתיר ושאני הכא דפשטא ליה מחשבה בכולה מנחה תני תנא קמיה דרב יצחק בר אבא הקטיר קומץ לאכול שירים לדברי הכל פגול והא מיפלג פליגי אלא אימא לדברי הכל פסול ולימא ה"ז פגול ור"מ היא תנא דברי הכל אתניוה פיגול בפסול מיחלף ליה הרי זה בדברי הכל לא מיחלף ליה:

מסכת מנחות פרק ג

דף יז,א משנה הקומץ את המנחה לאכול דבר שאין דרכו לאכול ולהקטיר דבר שאין דרכו להקטיר כשר ר"א פוסל לאכול דבר שדרכו לאכול ולהקטיר דבר שדרכו להקטיר פחות מכזית כשר לאכול כחצי זית ולהקטיר כחצי זית כשר שאין אכילה והקטרה מצטרפין:

דף יז,א גמרא א"ר אסי א"ר יוחנן מ"ט דר"א אמר קרא (ויקרא ז) ואם האכל יאכל מבשר זבח שלמיו בשתי אכילות הכתוב מדבר אחד אכילת אדם ואחד אכילת מזבח לומר לך כשם שמחשבין באכילת אדם כך מחשבין באכילת מזבח וכשם שמחשבין מאכילת אדם לאכילת אדם ומאכילת מזבח לאכילת מזבח כך מחשבין מאכילת אדם למזבח ומאכילת מזבח לאדם מ"ט מדאפקינהו רחמנא להקטרה בלשון אכילה ורבנן האי דאפקינהו רחמנא בלשון אכילה

דף יז,ב גמרא דלא שנא כי מחשב בלשון אכילה למזבח ול"ש כי מחשב בלשון הקטרה למזבח א"נ מה אכילה בכזית אף הקטרה בכזית ולעולם אכילה דאורחא משמע ור"א א"כ לכתוב רחמנא אם האכל האכל א"נ אם יאכל יאכל מאי האכל יאכל שמעת מינה תרתי אמר ליה רבי זירא לרב אסי ואי טעמא דר"א משום הכי הוא כרת נמי ליחייב וכי תימא ה"נ והא את הוא דאמרת משמיה דרבי יוחנן מודה ר"א שאין ענוש כרת א"ל תנאי היא אליבא דר"א איכא למ"ד פסולה דאורייתא ואיכא למ"ד פסולה דרבנן דתניא השוחט את הזבח לשתות מדמו למחר להקטיר מבשרו למחר לאכול מאימוריו למחר כשר ור"א פוסל להניח מדמו למחר רבי יהודה פוסל אמר ר"א אף בזו ר"א פוסל וחכמים מכשירין רבי יהודה אליבא דמאן אילימא אליבא דרבנן השתא ומה התם דקא מחשב בלשון אכילה מכשרי רבנן הכא לא כל שכן אלא אליבא דר"א ואמר ר' אלעזר אף בזו ר"א פוסל וחכמים מכשירין ר' אלעזר היינו ר' יהודה אלא לאו כרת איכא בינייהו דר' יהודה <דת"ק> סבר להניח פסולא בעלמא בהנך כרת נמי מיחייב ואתא ר' אלעזר למימר אידי

ואידי פסול ואין בו כרת לא דכולי עלמא כרת ליכא והכא ג' מחלוקת בדבר ת"ק סבר בהנך פליגי להניח דברי הכל כשר

דף יח,א גמרא ור' יהודה סבר בהנך פליגי להניח דברי הכל פסול מאי טעמא גזירה מקצת דמו אטו כל דמו וכל דמו פסולא דאורייתא דתניא אמר להם רבי יהודה אי אתם מודים לי שאם הניחו למחר שפסול חישוב להניחו למחר נמי פסול ואתא ר' אלעזר למימר אף בזו ר' אליעזר פוסל וחכמים מכשירין וסבר ר' יהודה להניח מדמו למחר דברי הכל פסול והתניא אמר רבי כשהלכתי למצות מדותי אצל ר' אלעזר בן שמוע ואמרי לה למצות מדותיו של ר' אלעזר בן שמוע מצאתי יוסף הבבלי יושב לפניו והיה חביב לו ביותר עד לאחת אמר לו רבי השוחט את הזבח להניח מדמו למחר מהו אמר לו כשר ערבית אמר לו כשר שחרית אמר לו כשר צהרים אמר לו כשר מנחה אמר לו כשר אלא שר' אליעזר פוסל צהבו פניו של יוסף הבבלי אמר לו יוסף כמדומה אני שלא כיווננו שמועתינו עד עתה אמר לו רבי הן אלא שר' יהודה פסול שנה לי וחזרתי על כל תלמידיו ובקשתי לי חבר ולא מצאתי עכשיו ששנית לי פסול החזרת לי אבידתי זלגו עיניו דמעו של רבי אלעזר בן שמוע אמר אשריכם תלמידי חכמים שדברי תורה חביבין עליכם ביותר קרא עליו המקרא הזה (תהילים קיט) מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי וגו' הא מפני שר' יהודה בנו של ר' אלעאי ורבי אלעאי תלמידו של ר' אליעזר לפיכך שנה לך משנת רבי אליעזר ואי סלקא דעתך דברי הכל פסול אתנייה מאי החזרת לי אבידתי איהו פלוגתא קאמר ליה אלא מאי כשר ור' אליעזר פסול אתנייה אי הכי מאי הא מפני <פלוגתא> [הא] אנן נמי פלוגתא קא מתנינן אלא לעולם דברי הכל פסול אתנייה ומאי החזרת לי אבידתי דהדר ליה מיהא שום פסלות בעולם:

דף יח,א משנה לא יצק לא בלל ולא פתת ולא מלח ולא הניף לא הגיש או שפתתן פתים מרובות ולא משחן כשירה:

דף יח,א גמרא מאי לא יצק אילימא לא יצק כלל עיכובא כתב בה אלא לא יצק כהן אלא זר אי הכי לא בלל נמי לא בלל כהן אלא זר הא לא בלל כלל פסולה

דף יח,ב גמרא והתנן ששים נבללין ששים וא' אין נבללין והוינן בה כי אינם נבללין מאי הוי והתנן לא בלל כשרה ואמר ר' זירא כל הראוי לבילה אין בילה מעכבת בו וכל שאינו ראוי לבילה מעכבת בו מידי איריא הא כדאיתא והא כדאיתא לא יצק לא יצק כהן אלא זר לא בלל לא בלל כלל: או שפתת' פתים מרובות כשרה: השתא לא פתת כלל כשרה פתין מרובות מיבעיא מאי פתין מרובות שריבה בפתיתין ואיבעית אימא לעולם פתים מרובות ממש ומהו דתימא התם הוא דאיכא תורת חלות עליהן אבל הכא דלא תורת חלות איכא ולא תורת פתיתין איכא קמ"ל לימא מתניתין דלא כרבי שמעון דתניא רבי שמעון אומר כל כהן שאינו מודה בעבודה אין לו חלק בכהונה שנאמר (ויקרא ז) המקריב את דם השלמים ואת החלב מבני אהרן לו תהיה שוק הימין למנה מודה בעבודה יש לו חלק בכהונה שאינו מודה בעבודה אין לו חלק בכהונה ואין לי אלא זו בלבד מנין לרבות ט"ו עבודות היציקות והבלילות והפתיתות והמליחות והתנופות וההגשות והקמיצות והקטרות והמליקות והקבלות והזאות והשקאת סוטה ועריפת עגלה וטהרת מצורע ונשיאות כפים בין מבפנים בין מבחוץ מנין ת"ל מבני אהרן עבודה המסורה לבני אהרן כל כהן שאינו מודה בה אין לו חלק בכהונה אמר רב נחמן לא קשיא כאן במנחת כהנים כאן במנחת ישראל מנחת ישראל דבת קמיצה היא מקמיצה ואילך מצות כהונה לימד על יציקה

ובלילה שכשירה בזר מנחת כהנים דלאו בת קמיצה היא מעיקרא בעיא כהונה אמר ליה רבא מכדי מנחת כהנים מהיכא איתרבי ליציקה ממנחת ישראל מה התם כשירה בזר אף הכא נמי כשירה בזר איכא דאמרי אמר רב נחמן לא קשיא כאן בנקמצות כאן בשאין נקמצות אמר ליה רבא מכדי שאין נקמצות מהיכא איתרבי ליציקה מנקמצות כנקמצות מה התם כשירה בזר אף הכא נמי כשירה בזר אלא מחזורתא מתניתין דלא כר' שמעון מ"ט דרבנן אמר קרא (ויקרא ב) ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה והביאה אל בני אהרן הכהן וקמץ מקמיצה ואילך מצות כהונה לימד על יציקה ובלילה שכשירה בזר ורבי שמעון בני אהרן

דף יט, א גמרא הכהנים מקרא נדרש לפניו ולאחריו וסבר ר"ש מקרא נדרש לפניו ולאחריו והתניא (ויקרא ד) ולקח הכהן מדם החטאת באצבעו ונתן על קרנות המזבח באצבעו ולקח מלמד שלא תהא קבלה אלא בימין באצבעו ונתן מלמד שלא תהא נתינה אלא בימין אר"ש וכי נאמר יד בקבלה הואיל ולא נאמר יד בקבלה קיבל בשמאל כשר ואמר אב"י במקרא נדרש לפניו ולאחריו קא מיפלגי >ור"ש סבר לאחריו נדרש ולפניו אין נדרש < אלא ה"ט דר"ש והביאה וי"ו מוסיף על ענין ראשון וסבר ר"ש וי"ו מוסיף על ענין ראשון אלא מעתה דכתיב (ויקרא א) ושחט את בן הבקר והקריבו בני אהרן הכהנים את הדם וזרקו את הדם מקבלה ואילך מצות כהונה מלמד על שחיטה שכשירה בזר אי לר"ש וי"ו מוסיף על ענין ראשון שחיטה ה"נ בזר תהא פסולה שאני התם דאמר קרא וסמך ושחט מה סמיכה בזרים אף שחיטה בזרים אי מה סמיכה בבעלים אף שחיטה בבעלים ההוא לא מצית אמרת ק"ו ומה זריקה דעיקר כפרה לא בעיא בעלים שחיטה דלאו עיקר כפרה לא כ"ש וכי תימא אין דנין אפשר משאי אפשר גלי רחמנא ביוה"כ ושחט את פר החטאת אשר לו מכלל דשחיטה בעלמא לא בעינן בעלים אמר רב כל מקום שנאמר תורה וחוקה אינו אלא לעכב קא ס"ד תרתי בעיא כדכתיב (במדבר יט) זאת חוקת התורה >סימן נת"ץ יקמ"ל < והרי נזיר דלא כתיבא ביה אלא תורה ואמר רב תנופה בנזיר מעכבא שאני התם כיון דכתיב כן יעשה כמאן דכתיבא בהו חוקה דמי הרי תודה דלא כתיבא ביה אלא תורה ותנן ארבעה שבתודה מעכבין זה את זה שאני תודה דאיתקש לנזיר דכתיב (ויקרא ו) על זבח תודת שלמיו ואמר מר שלמיו לרבות שלמי נזיר והרי מצורע דלא כתיב ביה אלא תורה ותנן ארבעה מינין שבמצורע מעכבין זה את זה שאני התם כיון דכתיב (ויקרא יד) זאת תהיה תורת המצורע כמאן דכתיב ביה חוקה דמי והרי יוה"כ דלא כתיב ביה אלא חוקה ותנן שני שעירי יוה"כ מעכבין זה את זה אלא או תורה או חוקה והרי שאר קרבנות דכתיב בהו תורה ולא מעכבי תורה בעיא חוקה וחוקה לא בעיא תורה והא תורה וחוקה קא אמר ה"ק אף על גב דכתיב תורה אי כתיבא חוקה אין ואי לא לא והרי מנחה דכתיב בה חוקה ואמר רב כל מקום שהחזיר הכתוב בתורת מנחה אינו אלא לעכב החזיר אין לא החזיר לא שאני התם דכי כתיבא חוקה אאכילה כתיבא והרי לחם הפנים דכי כתיבא חוקה אאכילה כתיבא ותנן שני סדרים מעכבין זה את זה שני בזיכין מעכבין זה את זה הסדרין והבזיכין מעכבין זה את זה אלא כל היכא דכתיבא אאכילה אכולא מילתא כתיבא שאני

התם דאמר קרא (ויקרא ב) מגרשה ומשמנה

דף יט, ב גמרא גרש ושמן מעכבין ואין דבר אחר מעכב גופא אמר רב כל מקום שהחזיר לך הכתוב בתורה מנחה אינו אלא לעכב ושמאל אמר גרש ושמן מעכבין ואין דבר אחר מעכב ולשמואל אע"ג דתנא ביה קרא לא מעכבא ליה אלא כל היכא דתנא ביה קרא ודאי

מעכבא והכא במלא קומצו בקומצו קא מיפלגי דתניא מלא קומצו בקומצו שלא יעשה מדה לקומץ רב סבר הא נמי תנא ביה קרא דכתיב (ויקרא ט) ויקרב את המנחה וימלא כפו ממנה ושמואל דורות משעה לא ילפינן ולא יליף שמואל דורות משעה והתנן כלי הלח מקדשין את הלח ומדת יבש מקדשין את היבש ואין כלי הלח מקדשין את היבש ולא מדת יבש מקדשין את הלח ואמר שמואל ל"ש אלא מדות אבל מזרקות מקדשין דכתיב (במדבר ז) שניהם מלאים סלת שאני התם דתנא בה קרא תריסר זימנין א"ל רב כהנא ורב אסי לרב והרי הגשה דתנא בה קרא ולא מעכבא מאן תנא ביה דכתיב (ויקרא ז) זאת תורת המנחה הקרב אותה בני אהרן לפני ה' ההוא לקבוע לה מקום הוא דאתא דתניא לפני ה' יכול במערב ת"ל אל פני המזבח אי אל פני המזבח יכול בדרום ת"ל לפני ה' הא כיצד מגישה בקרן דרומית מערבית כנגד חודה של קרן ודיו רבי אליעזר אומר יכול יגישה למערבה של קרן <או> לדרומה של קרן אמרת כל מקום שאתה מוצא שתי מקראות אחד מקיים עצמו ומקיים חבירו ואחד מקיים עצמו ומבטל את חבירו מניחין את שמקיים עצמו ומבטל חבירו ותופשין את שמקיים עצמו ומקיים חבירו שכשאתה אומר לפני ה' במערב בטלתה אל פני המזבח בדרום וכשאתה אומר אל פני המזבח בדרום קיימתה לפני ה' והיכא קיימתה אמר רב אשי קסבר האי תנא כוליה מזבחה בצפון קאי מתקיף לה רב הונא הרי מלח דלא תנא ביה קרא ומעכבא ביה דתניא (במדבר יח) ברית מלח עולם הוא שתהא דף כ,א גמרא ברית אמורה במלח דברי ר' יהודה ר' שמעון אומר נאמר כאן ברית מלח עולם הוא ונאמר להלן (במדבר כה) ברית כהונת עולם כשם שאי אפשר לקרבנות בלא כהונה כך אי אפשר לקרבנות בלא מלח אמר רב יוסף רב כתנא דידן ס"ל דאמר לא מלח כשר אמר ליה אביי אי הכי לא יצק נמי לא יצק כלל אלא לא יצק כהן אלא זר הכא נמי לא מלח כהן אלא זר אמר ליה וכי תעלה על דעתך שזר קרב לגבי מזבחה ואי בעית אימא כיון דכתיבא ביה ברית כמאן דתנא ביה קרא דמייא ולא תנא ביה קרא והכתיב (ויקרא ב) וכל קרבן מנחתך במלח תמלח ההוא מיבעי ליה לכדתניא אילו נאמר קרבן במלח שומע אני אפילו עצים ודם שנקראו קרבן ת"ל מנחה מה מנחה מיוחדת שאחרים באין חובה לה אף כל שאחרים באין חובה לה אי מה מנחה מיוחדת שמתרת אף כל שמתיר אביא דם שמתיר ת"ל מעל מנחתך ולא מעל דמך יכול תהא מנחה כולה טעונה מלח ת"ל קרבן קרבן טעון מלח ואין מנחה כולה טעונה מלח ואין לי אלא קומץ <מנחה> מנין לרבות את הלבונה מרבה אני את הלבונה שכן באה עמה בכלי אחד מנין לרבות את הלבונה הבאה בפני עצמה ולבונה הבאה בבזיכין והקטרת מנחת כהנים ומנחת כהן משיח ומנחת נסכים אימורי חטאת ואימורי אשם ואימורי קדשי קדשים ואימורי קדשים קלים ואברי עולה ועולת העוף מנין תלמוד לומר (ויקרא ב) על כל קרבנך תקריב מלח אמר מר אין לי אלא קומץ <מנחה> מנין לרבות את הלבונה מרבה אני את הלבונה שכן באה עמה בכלי אחד והא אמרת מה מנחה מיוחדת שאחרים באין חובה לה הכי קאמר אימא קרבן כלל ומנחה פרט כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט מנחה אין מידי אחרינא לא הדר אמר על כל קרבנך חזר וכלל כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט מה הפרט מפורש שאחרים באין חובה לה אף כל שאחרים באין חובה לה אחרים דבאין חובה לה מאי ניהו עצים אף כל עצים אימא <אחרים דבאין חובה לה ניהו> לבונה ואייתי דם דאיכא נסכים נסכים בהדי אימורין הוא דאתו מ"ט אכילה ושתייה אדרבה כפרה ושמחה אלא לבונה באה עמה בכלי אחד [נסכים אין באין בכלי אחד] אבל עצים כי היכי דמתכשרא בהו מנחה הכי

מתכשרא בהו כולהו קרבנות ואימא מה הפרט מפורש שאחרים באין חובה לה ומתרת אף כל שאחרים באין חובה לה ומתרת ומאי ניהו לבונה הבאה בבזיכין דשריא לחם אבל מידי אחרינא לא מדאיצטריך מעל מנחתך ולא מעל דמך מכלל דהנך כולהו אתו בחד צד אמר מר מעל מנחתך ולא מעל דמך ואימא מעל מנחתך ולא מעל איבריך מסתברא אברים הוה ליה לרבויי שכן <אשב"נ טמ"א סימן> אחרים באין חובה לה כמותה אישים כמותה בחוץ כמותה נותר כמותה טומאה כמותה מעילה כמותה

דף כ,ב גמרא אדרבה דם הוה ליה לרבויי שכן מתיר כמותה נפסל בשקיעת החמה כמותה הנך נפישן אמר מר שומע אני אפילו עצים ודם שנקראו קרבן מאן שמעת ליה דאמר עצים איקרי קרבן רבי לרבי מבעיא בעו מלח דתניא קרבן <מנחה> מלמד שמתנדבין עצים וכמה שני גזרין וכן הוא אומר (נחמיה י) והגורלות הפלנו על קרבן העצים רבי אמר עצים קרבן מנחה הן וטעונין מלח וטעונין הגשה ואמר רבא לדברי רבי עצים טעונין קמיצה וא"ר פפא לדברי רבי עצים צריכין עצים סמי מיכן עצים ואלא קרא למעוטי מאי אי למעוטי דם מעל מנחתך נפקא

דף כא,א גמרא אפיק עצים ועייל נסכים דתניא אבל היין והדם והעצים והקטרת אין טעונין מלח מני אי רבי קשיא עצים אי רבנן קשיא קטרת האי תנא הוא דתניא רבי ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה אומר מה הפרט מפורש דבר שמקבל טומאה ועולה לאשים וישנו על מזבח החיצון אף כל דבר המקבל טומאה ועולה לאשים וישנו על מזבח החיצון יצאו עצים שאין מקבלין טומאה יצאו דם ויין שאין עולים לאשים יצאה קטרת שאינה על מזבח החיצון אלא טעמא דמעטיה קרא לדם הא לאו הכי הוה אמינא דם ליבעי מלח כיון דמלחזיה נפיק ליה מתורת דם דאמר זעירי א"ר חנינא דם שבישלו אינו עובר עליו ורב יהודה אמר זעירי דם שמלחו אינו עובר עליו ורב יהודה דידיה אמר אברים שצלאן והעלן אין בהם משום לריח ניחוח מהו דתימא מישדא בה משהו למצוה בעלמא קמ"ל: גופא אמר זעירי א"ר חנינא דם שבישלו אינו עובר עליו יתיב רבא וקא אמר לה להא שמעתא איתיביה אביי הקפה את הדם ואכלו או שהמחה את החלב וגמעו חייב לא קשיא כאן שהקפה באור כאן שהקפה בחמה באור לא הדר בחמה הדר בחמה נמי לימא הואיל ואידחי אידחי דהא בעא מיניה רבי מני מר' יוחנן דם שקרש ואכלו מהו אמר ליה הואיל ונדחה ידחה אישתיק אמר ליה דלמא ודאי כאן בחטאות החיצוניות <החיצונות> כאן בחטאות הפנימיות אמר אדכרתן מילתא דאמר רב חסדא דם שקרש בחטאות ואכלו חייב (ויקרא ה) ולקח ונתן אמר רחמנא [והאי] בר לקיחה ונתינה הוא בחטאות הפנימיות ואכלו פטור וטבל והזה אמר רחמנא והאי לאו בר טבילה והזאה הוא ורבא דידיה אמר אפילו בחטאות הפנימיות ואכלו חייב הואיל וכנגדו ראוי בחטאות החיצונות אמר רב פפא הלכך דם חמור שקרש ואכלו חייב הואיל וכנגדו ראוי בחטאות החיצונות אמר רב גידל אמר זעירי דם בין לח בין יבש חוצץ מיתבי הדם והדיו והדבש והחלב יבשין חוצצין לחין אינן חוצצין לא קשיא הא דסריך הא דלא סריך: תמלח למאי אתא לכדתניא במלח יכול תבונה ת"ל תמלח אי תמלח יכול במי מלח ת"ל במלח (ויקרא ב) ולא תשבית מלח הבא מלח שאינה שובתת ואיזו זו מלח סדומית ומנין שאם לא מצא מלח סדומית שמביא מלח איסתרוקנית ת"ל תקריב תקריב כל שהוא תקריב מכל מקום תקריב ואפילו בשבת תקריב ואפילו בטומאה מאי תבונה אמר רבה בר עולא הכי קאמר יכול יתבוננו כתבן בטיט אמר ליה אביי אי הכי יתבוננו מיבעי ליה אלא אמר אביי יכול יעשנו כבנין אמר ליה רבא אי

הכי יבננו מיבעי ליה אלא אמר רבא יכול תבונהו מאי תבונהו אמר רב אשי יכול יתן בו טעם כבינה תלמוד לומר תמלח כיצד הוא עושה מביא האבר ונותן עליו מלח וחוזר והופכו ונותן עליו מלח ומעלהו אמר אביי וכן לקדירה

דף כא, ב גמרא תנו רבנן מלח שעל גבי האבר מועלין בו שע"ג הכבש ושבראשו של מזבח אין מועלין בו ואמר רב מתנה מאי קראה (יחזקאל מג) והקרבתם לפני ה' והשליכו הכהנים עליהם מלח והעלו אותם עולה לה': תנן התם על המלח ועל העצים שיהו הכהנים נאותין בהן אמר שמואל לא שנו אלא לקרבנם אבל לאכילה לא קא"ס ד מאי לקרבנם למלוח קרבנם לאכול אכילת קדשים השתא למלוח עורות קדשים יהבינן לאכילת קדשים לא יהבינן דתניא נמצאת אתה אומר בשלשה מקומות המלח נתונה בלשכת המלח ועל גבי הכבש ובראשו של מזבח בלשכת המלח ששם מולחין עורות קדשים על גבי הכבש ששם מולחים את האברים בראשו של מזבח ששם מולחין הקומץ והלבונה והקטורת ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח ומנחת נסכים ועולת העוף אלא מאי לקרבנם לאכילת קרבנם ומאי לאכילה אכילה דחולין חולין פשיטא מאי בעו התם אע"ג דאמר מר יאכלו שיאכלו עמה חולין ותרומה כדי שתהא נאכלת על השובע אפילו הכי מלח דקדשים לא יהבינן להו אמר ליה רבינא לרב אשי ה"נ מסתברא דאי סלקא דעתך מאי לקרבנם למלוח טעמא דאתני בית דין הא לא אתני בית דין לא השתא לישראל יהבינן לכהנים לא יהבינן דתניא יכול האומר הרי עלי מנחה יביא מלח מתוך ביתו כדרך שמביא לבונה מתוך ביתו ודין הוא נאמר הביא מנחה והביא מלח ונאמר הביא מנחה והביא לבונה מה לבונה מתוך ביתו אף מלח מתוך ביתו או כלך לדרך זו נאמר הביא מנחה והביא מלח ונאמר הביא מנחה והביא עצים מה עצים משל ציבור אף מלח משל ציבור נראה למי דומה דנין דבר הנוהג בכל הזבחים מדבר הנוהג בכל הזבחים ואל תוכיח לבונה שאינה נוהגת בכל הזבחים או כלך לדרך זו דנין דבר הבא עמה בכלי אחד מדבר הבא עמה בכלי אחד ואל יוכיחו עצים שאינן באין עמה בכלי אחד ת"ל (במדבר יח) ברית מלח עולם הוא ולהלן הוא אומר (ויקרא כד) מאת בני ישראל ברית עולם מה להלן משל ציבור אף כאן משל ציבור אמר ליה רב מרדכי לרב אשי הכי קאמר רב שישא בריה דרב אידי לא נצרכא אלא לכן בוכרי דתנן אמר רבי יהודה העיד בן בוכרי ביבנה כל כהן ששוקל אינו חוטא אמר לו רבן יוחנן בן זכאי לא כי אלא כל כהן שאינו שוקל חוטא אלא שהכהנים דורשין מקרא זה לעצמן (ויקרא ו) וכל מנחת כהן כליל תהיה לא תאכל הואיל ועומר ושתי הלחם ולחם הפנים שלנו היא היא האך נאכלין ולבן בוכרי כיון דלכתחילה לא מיחייב לאיתווי כי מייתי נמי חוטא הוא דקא מעייל חולין לעזרה דמייתי ומסר להון לציבור סלקא דעתך אמינא

דף כב, א גמרא כי זכי להו רחמנא לישראל דאית להו לשכה לכהנים דלית להו לשכה לא זכי להו רחמנא קמ"ל ועצים דפשיטא ליה לתנא דמשל ציבור מנלן דתניא יכול האומר הרי עלי עולה יביא עצים מתוך ביתו כדרך שמביא נסכים מתוך ביתו ת"ל (ויקרא א) על העצים אשר על האש אשר על המזבח מה מזבח משל ציבור אף עצים ואש משל ציבור דברי רבי אלעזר בר ר"ש רבי אלעזר בן שמוע אומר מה מזבח שלא נשתמש בו הדיוט אף עצים ואש שלא נשתמש בהן הדיוט מאי בינייהו איכא בינייהו חדתי ועתיקי לא והכתיב (שמואל ב כד) ויאמר ארונה אל דוד יקח ויעל אדוני המלך הטוב בעיניו ראה הבקר לעולה והמוריגים וכלי הבקר לעצים הכא נמי בחדתי מאי מוריגים אמר עולא מטה של

טרבל מאי מטה של טרבל אמר רב יהודה עיזא דקורקסא דדשו בה דשתאי אמר רב יוסף מאי קראה (ישעיהו מא) הנה שמתוך למורג חרוץ חדש בעל פיפיות תדוש הרים: **דף כב,א משנה** נתערב קומצה בקומץ חבירתה במנחת כהנים במנחת כהן משיח במנחת נסכים כשרה רבי יהודה אומר במנחת כהן משיח במנחת נסכים פסולה שזו בלילתה עבה וזו בלילתה רכה והן בולעות זו מזו:

דף כב,א גמרא תנן התם דם שנתערב במים אם יש בו מראית דם כשר נתערב ביין רואין אותו כאילו הוא מים נתערב בדם בהמה או בדם חיה רואין אותו כאילו הוא מים רבי יהודה אומר אין דם מבטל דם א"ר יוחנן ושניהם מקרא אחד דרשו (ויקרא טז) ולקח מדם הפר ומדם השעיר הדבר ידוע שדמו של פר מרובה מדמו של שעיר רבנן סברי

דף כב,ב גמרא מכאן לעולין שאין מבטלין זה את זה ורבי יהודה סבר מכאן למין במינו שאינו בטל רבנן סברי מכאן לעולין שאין מבטלין זה את זה ודלמא משום דמין במינו הוא אי אשמעינן מין במינו ולא אשמעינן עולין כדקא אמרת השתא דאשמעינן עולין משום דעולין ודלמא עד דאיכא מין במינו ועולין קשיא ור' יהודה סבר מכאן למין במינו שאינו בטל ודלמא משום דעולין הוא אי אשמעינן עולין מין במינו מינו כדקאמרת השתא דאשמעינן מין במינו משום דמין במינו הוא ודילמא עד דאיכא מין במינו ועולין קשיא:

תנן רבי יהודה אומר <במנחת כהנים> במנחת כהן משיח ובמנחת נסכים פסולה שזו בלילתה עבה וזו בלילתה רכה והן בולעות זו מזו וכי בולעות זו מזו מה הוי מין במינו הוא **דף כג,א גמרא** אמר רבא קסבר רבי יהודה כל שהוא מין במינו ודבר אחר סלק את מינו כמי שאינו ושאינו מינו רבה עליו ומבטלו: איתמר קומץ דמנחת חוטא ששמנו רבי יוחנן אומר פסול וריש לקיש אמר הוא עצמו משכשכו בשירי הלוג ומעלהו והכתיב (ויקרא ה) לא ישים עליה שמן ולא יתן עליה לבונה ההוא שלא יקבע לה שמן כחברותיה איתיביה ר' יוחנן לריש לקיש חרב שנתערב בבלול יקריב רבי יהודה אומר לא יקריב מאי לאו קומץ דמנחת חוטא דאיערב בקומץ דמנחת נדבה לא מנחת פרים ואילים במנחת כבשים והא בהדיא קתני לה מנחת פרים ואילים במנחת כבשים וחרב שנתערב בבלול יקריב רבי יהודה אומר לא יקריב פירושי קמפרש לה בעי רבא קומץ שמיצה שמנו על גבי עצים מהו חיבורי עולין כעולין דמו או לאו כעולין דמו אמר ליה רבינא לרב אשי לאו היינו דרבי יוחנן וריש לקיש דאיתמר המעלה אבר שאין בו כזית ועצם משלימו לכזית רבי יוחנן אמר חייב ריש לקיש אמר פטור רבי יוחנן אמר חייב חיבורי עולין כעולין דמו ור' יוחנן תיבעי לר' יוחנן פטור חיבורי עולין לאו כעולין דמו תיבעי לר' יוחנן תיבעי לר' יוחנן עד כאן לא קא אמר ר' יוחנן התם אלא בעצם דמינא דבשר הוא אבל האי דלאו דמינא דקומץ הוא לא או דלמא אפי' לריש לקיש לא קא אמר אלא בעצם דבר מפרש הוא ואי פריש לאו מצוה לאהדורי אבל שמן דלאו בר מפרש הוא לא או דלמא לא שנא תיקו:

דף כג,א משנה שתי מנחות שלא נקמצו ונתערבו זו בזו אם יכול לקמוץ מזו בפני עצמה ומזו בפני עצמה כשירות ואם לאו פסולות קומץ שנתערב במנחה שלא נקמצה לא יקטיר ואם הקטיר זו שנקמצה עולה לבעלים וזו שלא נקמצה לא עולה לבעלים נתערב קומצה בשיריה או בשיריה של חבירתה לא יקטיר ואם הקטיר עולה לבעלים:

דף כג,א גמרא אמר רב חסדא נבילה בטילה בשחוטה שאי אפשר לשחוטה שתעשה נבילה ושחוטה אינה בטילה בנבילה שאפשר לנבילה שתעשה שחוטה דלכי מסרחה פרחא טומאתה ורבי חנינא אמר כל שאפשר לו להיות כמוהו אינו בטל וכל שאי אפשר לו להיות

כמוהו בטל אליבא דמאן אי אליבא דרבנן הא אמרי עולין הוא דלא מבטלי אהדדי אבל מין במינו בטל אי אליבא דרבי יהודה והא

דף כג, ב גמרא רבי יהודה בתר חזותא אזיל ואידי ואידי מין במינו הוא אלא אליבא דרבי חייא דתני רבי חייא נבילה ושחוטה בטילות זו בזו רבי חייא אליבא דמאן אי אליבא דרבנן הא אמרי עולין הוא דלא מבטלי אהדדי הא מין במינו בטיל ואי אליבא דר' יהודה כל מין במינו לר' יהודה לא בטיל לעולם אליבא דר' יהודה וכי קא אמר ר' יהודה מין במינו לא בטל ה"מ היכא דאפשר ליה למיהוי כוותיה אבל היכא דלא אפשר ליה למיהוי כוותיה בטל ובהא קא מפלגי דרב חסדא סבר בתר מבטל אזלינן ור' חנינא סבר בתר בטל אזלינן תנן שתי מנחות שלא נקמצו ונתערבו זו בזו אם יכול לקמוץ מזו בפני עצמה ומזו בפני עצמה כשרות ואם לאו פסולות והא הכא כיון דקמיץ ליה מחזא אידך הוה ליה שירים ולא קא מבטלי שירים לטיבלא מני אי רבנן הא אמרי עולין הוא דלא מבטלי הדדי הא מין במינו בטל אלא פשיטא רבי יהודה בשלמא למ"ד בתר בטל אזלינן בטל הוי כמבטל דלכי קמיץ מאידך הוה להו שירים כי הני אלא למ"ד בתר מבטל אזלינן שירים מי קא הוה טיבלא לימא <אליבא דרב חסדא> דלא כרבי חייא [דלא כרב חסדא ודלא כרב חייא] התם כדר' זירא דא"ר זירא נאמרה הקטרה בקומץ ונאמרה הקטרה בשירים מה הקטרה האמורה בקומץ אין הקומץ מבטל את חבירו אף הקטרה האמורה בשירים אין שירים מבטלין את הקומץ ת"ש הקומץ שנתערב במנחה שלא נקמצה לא יקטיר ואם הקטיר זו שנקמצה עלתה לבעלים וזו שלא נקמצה לא עלתה לבעלים ולא קא מבטיל ליה טיבלא לקומץ מני אי רבנן הא אמרי עולין הוא דלא מבטלי הדדי הא מין במינו בטיל אלא פשיטא ר' יהודה בשלמא למ"ד בתר מבטל אזלינן מבטל הוי כבטל דכל פורתא חזי למקמץ מיניה והוי ליה מין ומינו ומין במינו לא בטל אלא למ"ד בתר בטל אזלינן קומץ מי קא הוי טיבלא לימא דלא כרבי חייא הא נמי כדרבי זירא ת"ש נתערב קומצה בשירים של חברתה לא יקטיר ואם הקטיר עלתה לבעלים והא הכא דלא הוי מבטל כבטיל ולא קא מבטלי ליה שירים לקומץ מני אי רבנן וכו' א"ר זירא נאמרה הקטרה בקומץ ונאמרה הקטרה בשירים מה הקטרה האמורה בקומץ אין קומץ מבטל את חבירו אף הקטרה האמורה בשירים אין שירים מבטלין את הקומץ ת"ש תיבלה בקצח בשומשמין ובכל מיני תבלין כשרה מצה היא אלא שנקראת מצה מתובלת קא סלקא דעתך דאפיש לה תבלין טפי ממצה בשלמא למאן דאמר בתר בטל אזלינן בטיל הוי כמבטל דלכי מעפשא הוי לה כתבלין אלא למאן דאמר בתר מבטל אזלינן תבלין מי קא הוה מצה הכא במאי עסקינן דלא אפיש לה תבלין דרובה מצה היא ולא בטלה דיקא נמי דקתני מצה היא אלא שנקראת מצה מתובלת ש"מ כי סליק רב כהנא אשכחינהו לבני רבי חייא דיתבי וקאמרי עשרון שחלקו

דף כד, א גמרא והניחו בביסא ונגע טבול יום באחד מהן מהו כי תנן כלי מצרף מה שבתוכו לקדש ה"מ היכא דנגעי בהדדי אבל היכא דלא נגעי בהדדי לא או דילמא ל"ש אמר להו איהו מי תנן כלי מחבר כלי מצרף תנן כל דהו הושיט אחד לביניהן מהו א"ל צריך לכלי כלי מצרפו אין צריך לכלי אין כלי מצרפו הושיט טבול יום את אצבעו ביניהן מהו אמר להו אין לך דבר שמטמא מאוירו אלא כלי חרס בלבד הדר איהו בעא מינייהו מהו לקמוץ מזה על זה צירוף דאורייתא או דרבנן אמרו לו זו לא שמענו כיוצא בו שמענו דתנן שני מנחות שלא נקמצו ונתערבו זו בזו אם יכול לקמוץ מזו בפני עצמה ומזו בפני עצמה כשירות ואם לאו פסולות כי יכול לקמוץ מיהא כשירות אמאי הך דמערב הא לא

נגע אמר רבא דלמא בגושין המחולקין העשוין כמסרק מאי הוי עלה אמר רבא ת"ש דתניא (ויקרא ו) והרים ממנו מן המחובר שלא יביא עשרון בשני כלים ויקמוץ הא בכלי אחד דומיא דשני כלים קמיץ א"ל אביי דילמא שני כלים ה"ד כגון קפיזא בקבא דאע"ג דעריבי מעילאי כיון דמיפסק מחיצתא דקפיזא מתתא הא כלי אחד דומיא דב' כלים ה"ד כגון עריבתה של תרנגולין ואע"ג דמיפסקן מחיצתא הא נגיע אבל הכא דלא נגיע כלל תיבעי לך בעי רבי ירמיה צירוף כלי וחיבור מים מהו כי תנן כלי מצרף מה שבתוכו לקדש ה"מ דגואי אבל דבראי לא או דילמא כיון דמחבר מחבר ואם תימצי לומר כיון דמחבר מחבר חיבור מים וצירוף כלי ונגע טבול יום מבחוץ מהו כי תנן כלי מצרף ה"מ דנגע מגואי אבל מבראי לא או דילמא לא שנא תיקו: בעי רבא עשרון שחלקו ונטמא אחד מהן והניחו בביסא וחזר טבול יום ונגע באותו טמא מהו מי אמרינן שבע לו טומאה או לא אמר ליה אביי ומי אמרינן שבע ליה טומאה והתנן סדין טמא

דף כד, ב גמרא מדרס ועשאו וילון טהור מן המדרס אבל טמא מגע מדרס א"ר יוסי באיזה מדרס נגע זה אלא שאם נגע בו הזב טמא מגע הזב כי נגע בו הזב מיהא טמא ואפי' לבסוף <כטמא מדרס ואח"כ מגע הזב> אמאי לימא שבע ליה טומאה א"ל וממאי דהאי שאם נגע בו הזב לבתר מדרס דילמא מקמי מדרס דהויא טומאה חמורה על טומאה קלה אבל הכא דאידי ואידי טומאה קלה לא אלא מסיפא מודה רבי יוסי בשני סדינין המקופלין ומונחין זה על זה וישב זב עליהן שהעליון טמא מדרס והתחתון טמא מדרס ומגע מדרס ואמאי לימא שבע ליה טומאה התם בבת אחת הכא בזה אחר זה אמר רבא עשרון שחלקו ואבד אחד מהן והפריש אחר תחתיו ונמצא הראשון והרי שלשתן מונחין בביסא נטמא אבוד אבוד וראשון מצטרפין מופרש אין מצטרף נטמא מופרש מופרש וראשון מצטרפין אבוד אין מצטרף נטמא ראשון שניהם מצטרפין אביי אמר אפילו נטמא אחד מהן נמי שניהם מצטרפין מ"ט כולהו בני ביקתא דהדדי נינהו וכן לענין קמיצה קמץ מן האבוד שיריו וראשון נאכלין מופרש אינו נאכל קמץ מן המופרש שיריו וראשון נאכלין אבוד אינו נאכל קמץ מן ראשון שניהם אינן נאכלין אביי אמר אפילו קמץ מאחד מהן שניהן אינן נאכלין מ"ט כולהו נמי בני ביקתא דהדדי נינהו מתקיף לה רב פפא ושירים דידיה מיהא נאכלין הא איכא דנקא דקומץ דלא קריב מתקיף לה רב יצחק בריה דרב משרשיא וקומץ גופיה היכי קריב הא איכא תלתא חולין רב אשי אמר קומץ בדעתא דכהן תליא מילתא וכהן כי קמיץ אעשרון קא קמיץ:

דף כה, א משנה נטמא הקומץ והקריבו הציץ מרצה יצא והקריבו אין הציץ מרצה שהציץ מרצה על הטמא ואינו מרצה על היוצא:

דף כה, א גמרא תנו רבנן (שמות כח) ונשא אהרן את עון הקדשים וכי איזה עון הוא נושא אם תאמר עון פיגול הרי כבר נאמר לא יחשב א"ת עון נותר הרי כבר נאמר לא ירצה הא אינו נושא אלא עון טומאה שהותרה מכללה בציבור מתקיף לה רבי זירא אימא עון יוצא שהותר מכללו בבמה אמר ליה אביי אמר קרא (שמות כח) לרצון להם לפני ה' עון דלפני ה' אין עון דיוצא לא מתקיף לה רבי אילעא אימא עון שמאל שהותר מכללו ביום הכפורים אמר ליה אביי אמר קרא עון עון שהיה בו ודחיתו לאפוקי יוה"כ דהכשירו בשמאל הוא רב אשי אמר עון הקדשים ולא עון המקדישין אמר ליה רב סימא בריה דרב אידי לרב אשי ואמרי לה רב סימא בריה דרב אשי לרב אשי ואימא עון בעל מום שהותר מכללו בעופות דאמר מר תמות וזכרות בבהמה ואין תמות וזכרות בעופות אמר ליה עליך

אמר קרא לא ירצה (ויקרא כב) כי לא לרצון יהיה לכם: תנו רבנן דם שנטמא וזרקו בשוגג הורצה במזיד לא הורצה במה דברים אמורים ביחיד אבל בציבור בין בשוגג בין במזיד הורצה <ובעובד כוכבים> {ובגוים} בין בשוגג בין במזיד בין באונס בין ברצון **דף כה,ב גמרא** לא הורצה ורמינהי על מה הציץ מרצה על הדם ועל הבשר ועל החלב שנטמא בין בשוגג בין במזיד בין באונס בין ברצון בין ביחיד בין בציבור אמר רב יוסף לא קשיא הא ר' יוסי הא רבנן דתניא אין תורמין מן הטמא על הטהור ואם תרם בשוגג תרומתו תרומה במזיד אין תרומתו תרומה ר' יוסי אומר בין בשוגג בין במזיד תרומתו תרומה אימר דשמעת ליה לר' יוסי דלא קניס דמרצה ציץ על אכילות מי שמעת ליה והתניא ר' אליעזר אומר הציץ מרצה על אכילות רבי יוסי אומר אין הציץ מרצה על אכילות איפוך רבי אליעזר אומר אין הציץ מרצה על אכילות רבי יוסי אומר מרצה על אכילות מתקיף לה רב ששת ומי מצית אפכת לה והתניא יכול בשר שנטמא לפני זריקת דמים יהו חייבין עליהן משום טומאה ת"ל (ויקרא ז) כל טהור יאכל בשר והנפש אשר תאכל בשר מזבח השלמים אשר ליי' וטומאתו עליו ונכרתה הניתר לטהורין חייבין עליו משום טומאה ושאינו ניתר לטהורין אין חייבין עליו משום טומאה או אינו אלא נאכל לטהורין חייבין עליו משום טומאה ושאינו נאכל לטהורין אין חייבין עליו משום טומאה אוציא אני את הלך ואת היוצא שאינן נאכלין לטהורים ת"ל אשר ליי' ריבה יכול שאני מרבה את הפיגולין ואת הנותרות נותרות היינו לך אלא אף הפיגולין כנותרות ת"ל מזבח השלמים מיעט ומה ראית לרבות את אלו ולהוציא את אלו אחר שריבה הכתוב ומיעט אמרת מרבה אני את אלו שהיתה להן שעת הכושר ומוציא אני את אלו שלא היתה להן שעת הכושר וא"ת בשר שנטמא לפני זריקת דמים ואכלו לאחר זריקת דמים מפני מה חייבין עליו משום טומאה מפני שהציץ מרצה נטמא אין יוצא לא מאן שמעת ליה דאמר אין זריקה מועלת ליוצא רבי אליעזר וקתני דמרצה ציץ על אכילות אלא אמר רב חסדא לא קשיא הא רבי אליעזר הא רבנן אימר דשמעת ליה לר' אליעזר דמרצה ציץ על אכילות דלא קניס מי שמעת ליה אין כי היכי דשמעת ליה לר' יוסי שמעת ליה לרבי אליעזר דתניא רבי אליעזר אומר בין בשוגג בין במזיד תרומתו תרומה אימר דשמעת ליה לרבי אליעזר בתרומה דקילא בקדשים דחמירי מי שמעת ליה א"כ הא אמאן תרמייה רבינא אמר טומאתו בין בשוגג בין במזיד הורצה זריקתו בשוגג הורצה במזיד לא הורצה ורב שילא אמר זריקתו בין בשוגג בין במזיד הורצה טומאתו בשוגג הורצה במזיד לא הורצה ולרב שילא [הא] דקתני שנטמא בין בשוגג בין במזיד ה"ק נטמא בשוגג וזרקו בין בשוגג בין במזיד

דף כו,א גמרא ת"ש דם שנטמא וזרקו בשוגג הורצה במזיד לא הורצה הכי קאמר דם שנטמא וזרקו בין בשוגג בין במזיד נטמא בשוגג הורצה במזיד לא הורצה:

דף כו,א משנה נטמאו שיריה נשרפו שיריה אבדו שיריה כמדת ר' אליעזר כשירה וכמדת רבי יהושע פסולה:

דף כו,א גמרא אמר רב והוא שנטמאו כל שיריה אבל מקצת שיריה לא קא סלקא דעתך נטמא אין אבוד ושרוף לא מאי קסבר אי קסבר שיורא מילתא היא אפילו אבוד ושרוף נמי אי קסבר שיורא לאו מילתא היא ונטמא מאי טעמא דמרצה ציץ אי הכי כל שיריה נמי לעולם קסבר שיורא מילתא היא ונטמא והוא הדין לאבוד ושרוף והאי דקאמר נטמא רישייהו נקט כדתני' רבי יהושע אומר כל הזבחים שבתורה שנשתייר מהן כזית בשר או

כזית חלב זורק את הדם כחצי זית בשר וכחצי זית חלב אינו זורק את הדם ובעולה אפי' כחצי זית בשר וכחצי זית חלב זורק את הדם מפני שכולה כליל ובמנחה אפי' כולה קיימת לא יזרוק מנחה מאי עבידתה אמר רב פפא מנחת נסכים ס"ד הואיל ובהדי זבח קא אתיא כגופיה דזיבחה דמיא קמ"ל מנהני מילי אמר רבי יוחנן משום רבי ישמעאל ומטו בה משום רבי יהושע בן חנניא אמר קרא (ויקרא יז) והקטיר החלב לריח ניחוח לה' חלב ואע"פ שאין בשר ואשכחן חלב יותרת ושתי כליות מנלן דקתני ובמנחה אפילו כולה קיימת לא יזרוק מנחה הוא דלא יזרוק הא יותרת ושתי כליות יזרוק מנלן רבי יוחנן דידיה אמר לריח ניחוח כל שאתה מעלה לריח ניחוח ואיצטריך למכתב חלב ואיצטריך למיכתב לריח ניחוח דאי כתב חלב הוה אמינא חלב אין יותרת ושתי כליות לא כתב רחמנא ריח ניחוח ואי כתב רחמנא לריח ניחוח הוה אמינא אפילו מנחה כתב רחמנא חלב:

דף כו, א משנה שלא בכלי שרת פסול ורבי שמעון מכשיר הקטיר קומצה פעמים כשרה:

דף כו, א גמרא אמר רבי יהודה בריה דרבי חייה מאי טעמא דר' שמעון אמר קרא (ויקרא

ז) קדש קדשים היא כחטאת וכאשם בא לעובדה ביד <כחטאת> עובדה בימין כחטאת

בכלי עובדה בשמאל כאשם ורבי ינאי אמר כיון שקמצו מכלי שרת מעלהו ומקטירו אפילו

בהמינו ואפילו במקידה של חרש רב נחמן בר יצחק אמר הכל מודים בקומץ שטעון

קידוש מיתבי הקטר חלבים ואברים ועצים שהעלן בין ביד בכלי בין בימין ובין

בשמאל כשרין הקומץ והקטורת והלבונה שהעלן בין ביד בין בכלי בין בימין בין בשמאל

כשרין תיובתא דרבי יהודה בריה דרבי חייה אמר לך רבי יהודה בריה דרבי חייה לצדדין

קתני ביד בימין בכלי בין בימין בין בשמאל: תא שמע קמצו שלא מכלי שרת וקידשו

שלא בכלי שרת והעלו והקטירו שלא בכלי שרת פסול רבי אלעזר ורבי שמעון מכשירין

במתן כלי אימא ממתן כלי ואילך תא שמע וחכמים אומרים קומץ טעון כלי שרת כיצד

קומצו מכלי שרת ומקדשו בכלי שרת ומעלו ומקטירו בכלי שרת ר' שמעון אומר כיון

שקמצו מכלי שרת מעלו ומקטירו שלא בכלי שרת ודיו אימא כיון שקמצו וקדשו בכלי

שרת מעלו ומקטירו ודיו תא שמע קמץ בימינו ונתן בשמאלו יחזיר לימינו בשמאלו

דף כו, ב גמרא וחישוב עליה בין חוץ למקומו בין חוץ לזמנו פסול ואין בו כרת <ל"א>

חישוב עליה חוץ למקומו פסול ואין בו כרת חוץ לזמנו פיגול וחיובין עליו כרת דברי ר'

אלעזר ור"ש וחכ"א כיון שנתנו לשמאל פסלתו מתנתו מ"ט משום דבעי קדושה בכלי

וכיון שנתנו לשמאל נעשה כדם שנשפך מצואר בהמה על הרצפה ואספו שפסול מכלל

דר"א ור"ש לא בעו מתן כלי תיובתא דרב נחמן תיובתא לרבי יהודה בריה דרבי חייה

מסייעא לי' לרבי ינאי לימא תיהוי תיובתא אמר לך רבי ינאי אנא דאמרי כתנא דהקטר

ולאו לצדדים קתני: הקטיר קומצה פעמים כשרה: אמר רבי יהושע בן לוי פעמים ולא

פעמי פעמים ור' יוחנן אמר פעמים ואפילו פעמי פעמים מאי בינייהו א"ר זירא יש קומץ

פחות משני זיתים ויש הקטרה פחותה מכזית איכא בינייהו ריב"ל סבר אין קומץ פחות

משני זיתים ואין הקטרה פחותה מכזית ורבי יוחנן סבר יש קומץ פחות משני זיתים ויש

הקטרה פחותה מכזית: איתמר קומץ מאימתי מתיר שירים באכילה רבי חנינא אומר

משמשלה בו את האור רבי יוחנן אמר משתצית בו את האור ברובו אמר ליה רב יהודה

לרבה בר רב יצחק אסברה לך טעמא דר' יוחנן אמר קרא (בראשית יט) והנה עלה קיטור

הארץ כקיטור הכבשן אין כבשן מעלה קיטור עד שתצית האור ברובו אמר ליה רבין בר

רב אדא לרבא אמרי תלמידיך אמר רב עמרם תניא אין לי אלא דברים שזרכן ליקרב

בלילה כגון אברים ופדרים שמעלן ומקטירן מבוא השמש ומתעכלין והולכין כל הלילה כולה דברים שזרכן ליקרב ביום כגון הקומץ והלבונה והקטרת ומנחת כהנים ומנחת כהן משוח ומנחת נסכים שמעלן ומקטירן מבוא השמש והא אמרת דרכן ליקרב ביום אלא עם בא השמש שמתעכלין והולכין כל הלילה מנין ת"ל (ויקרא ו) זאת תורת העולה ריבה והא עם בא השמש לא משכחת לה שתצית האור ברובו לא קשיא כאן לקלוט כאן להתיר רבי אלעזר מתני לה מבוא השמש ומוקים לה בפוקעין וכן כי אתא רב דימי אמר רבי ינאי בפוקעין ומי אמר רבי ינאי הכי והא א"ר ינאי קטרת שפקעה מעל גבי המזבח אפילו קרטין שבה אין מחזירין אותן ותני רב חנינא בר מניומי בדבי ר"א בן יעקב (ויקרא ו) אשר תאכל האש את העולה על המזבח עיכולי עולה אתה מחזיר ואי אתה מחזיר עיכולי קטרת סמי מיכן קטרת א"ר אסי כי פשיט רבי אלעזר במנחות בעי הכי <בעי ר' אלעזר> קומץ שסידרו וסידר עליו את המערכה מהו דרך הקטרה בכך או אין דרך הקטרה בכך תיקו: בעי חזקיה אברין שסידרן וסידר עליהן את המערכה מהו על העצים אמר רחמנא דוקא על העצים או דלמא כיון דכתיב קרא אחרינא אשר תאכל האש את העולה על המזבח אי בעי הכי עביד אי בעי הכי עביד תיקו: בעי רבי יצחק נפחא אברין שסידרן בצידי המערכה מהו אליבא דמ"ד על ממש לא תיבעי לך

דף כז, א גמרא דעל העצים כתיב כי תיבעי לך אליבא דמ"ד על בסמוך מאי ה"נ על בסמוך או דלמא על העצים דומיא דעל המזבח מה התם על ממש אף ה"נ על ממש תיקו:

דף כז, א משנה הקומץ מיעוטו מעכב את רובו עשרון מיעוטו מעכב את רובו היין מיעוטו מעכב את רובו השמן מיעוטו מעכב את רובו הסולת והשמן מעכבין זה את זה הקומץ והלבונה מעכבין זה את זה:

דף כז, א גמרא מ"ט אמר קרא (ויקרא ב) מלא קומצו תרי זימני עשרון מיעוטו מעכב את רובו מאי טעמא אמר קרא (ויקרא ב) מסלתה שאם חסרה כל שהוא פסולה היין מיעוטו מעכב את רובו ככה השמן מיעוטו מעכב את רובו דמנחת נסכים ככה ומנחת נדבה אמר קרא (ויקרא ב) ומשמנה שאם חסר כל שהוא פסולה השמן והסולת מעכבין זה את זה מסלתה ומשמנה מגרשה ומשמנה הקומץ והלבונה מעכבין זה את זה (ויקרא ב) על כל לבונתה (ויקרא ו) ואת כל הלבונה אשר על המנחה:

דף כז, א משנה שני שעירי יה"כ מעכבין זה את זה שני כבשי עצרת מעכבין זה את זה ב' חלות מעכבות זו את זו שני סדרין מעכבין זה את זה שני בזיכין מעכבין זה את זה הסדרין והבזיכין מעכבין זה את זה ב' מינים שבנזיר ג' שבפרה וד' שבתודה וד' שבלולב וארבע שבמצורע מעכבין זה את זה שבעה הזאות שבפרה מעכבות זו את זו ז' הזיות שעל בין הבדים שעל הפרכת שעל מזבח הזהב מעכבות זו את זו:

דף כז, א גמרא שני שעירי יה"כ מעכבין זה את זה חוקה שני כבשי עצרת מעכבין זה את זה הויה שתי חלות הויה שני סדרין חוקה שני בזיכין חוקה הסדרין והבזיכין חוקה שני מינים שבנזיר דכתיב כן יעשה ג' שבפרה חוקה ארבעה שבתודה דאיתקש לנזיר דכתיב (ויקרא ז) על זבח תודת שלמיו ואמר מר שלמיו לרבות שלמי נזיר וארבעה שבמצורע דכתי' (ויקרא יד) זאת תהיה תורת המצורע וד' שבלולב (ויקרא כג) ולקחתם לקיחה תמה אמר רב חנן בר רבא ל"ש אלא שאין לו אבל יש לו אין מעכבין מיתבי ד' מינין שבלולב ב' מהן עושין פירות וב' מהם אין עושין פירות העושין פירות יהיו זקוקין לשאין עושין ושאין עושין פירות יהיו זקוקין לעושין פירות ואין אדם יוצא ידי חובתו בהן עד שיהו

כולן באגודה אחת וכן ישראל בהרצאה עד שיהו כולן באגודה אחת שנאמר (עמוס ט)
הבונה בשמים מעלותיו ואגודתו על ארץ יסדה תנאי היא דתניא לולב בין אגוד בין שאינו
אגוד כשר ר' יהודה אומר אגוד כשר שאינו אגוד פסול מאי טעמא דר' יהודה גמר קיחה
קיחה מאגודת אזוב מה להלן באגודה אף כאן באגודה ורבנן לא גמרי קיחה קיחה כמאן
אזלא הא דתניא לולב מצוה לאוגדו ואם לא אגדו כשר כמאן אי כרבי יהודה לא אגדו
אמאי כשר אי רבנן מאי מצוה לעולם רבנן ומאי מצוה משום (שמות טו) זה אלי ואנוהו:
שבע הזאות שבפרה מעכבות זו את זו חוקה שבע הזאות שעל בין הבדים ושעל מזבח
הזהב ושעל הפרוכת מעכבות זו את זו דיה"כ כתיב חוקה דפר כהן משוח ודפר העלם דבר
של ציבור ודשעירי <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} כדתניא (ויקרא ד) ועשה לפר כאשר
עשה לפר מה ת"ל לכפול בהזאות

דף כז, גמרא שאם חיסר אחת מן המתנות לא עשה כלום: ת"ר שבע הזאות שבפרה
שעשאן בין שלא לשמן בין שלא מכוונות <אל נכח פני אוהל מועד> פסולות ושבפנים
ושבמצורע שלא לשמן פסולות שלא מכוונות כשרות והתניא גבי פרה שלא לשמן פסולות
שלא מכוונות אמר רב חסדא ל"ק הא רבי יהודה הא רבנן דתניא מחוסרי כפרה
שנכנסו לעזרה בשוגג חייב חטאת במזיד ענוש כרת ואין צ"ל טבול יום ושאר כל הטמאים
וטהורים שנכנסו לפנים ממחיצתן להיכל כולו בארבעים מבית לפרכת אל פני הכפרת
במיתה רבי יהודה אומר כל היכל כולו ומבית לפרכת בארבעים ואל פני הכפרת במיתה
במאי קא מיפלגי בהאי קרא (ויקרא טז) ויאמר יי' אל משה דבר אל אהרן אחיך ואל יבוא
בכל עת אל הקודש מבית לפרכת אל פני הכפורת אשר על הארון ולא ימות רבנן סברי
אל הקודש בלא יבא מבית לפרכת ואל פני הכפרת בלא ימות ור' יהודה סבר אל הקודש
ומבית לפרכת בלא יבא ואל פני הכפרת בלא ימות מ"ט דרבנן אי ס"ד כדקאמר ר' יהודה
לכתוב רחמנא אל הקודש ואל פני הכפרת ולא בעי מבית לפרכת ואנא אמינא היכל מיחייב
מבית לפרכת מבעיא מבית הפרכת דכתב רחמנא למה לי ש"מ במיתה ור' יהודה אי כתב
רחמנא אל הקודש ולא כתב מבית לפרכת הוה אמינא מאי קודש מבית לפרכת אבל היכל
לאו נמי לא ורבנן ההוא לא מצית אמרת דהיכל כולו איקרי קודש שנאמר (שמות כו)
והבדילה הפרכת לכם בין הקודש ובין קדש הקדשים ורבי יהודה מ"ט אי ס"ד כדקא אמרי
רבנן לכתוב רחמנא אל הקודש ומבית לפרכת ולא בעי אל פני הכפרת ואנא אמינא מבית
לפרכת במיתה אל פני הכפרת מיבעיא אל פני הכפרת דכתב רחמנא למה לי ש"מ אל פני
הכפרת במיתה מבית לפרכת באזהרה ורבנן ה"נ דלא צריך והאי דכתב רחמנא אל פני
הכפרת למעוטי דרך משופש כדתנא דבי ר"א בן יעקב אל פני הכפרת קדמה זה בנה אב
כל מקום שנאמר פני אינו אלא פני קדים ורבי יהודה לימא קרא פני מאי אל ש"מ אל
דוקא ורבנן אל לאו דוקא ורבי יהודה דאמר אל פני הכפרת דוקא (במדבר יט) והזה אל
נכח נמי דוקא ורבנן מדהתם לאו דוקא ה"נ לאו דוקא מתקיף לה רב יוסף לרבי יהודה
מדאל דוקא <אל נכח> נמי דוקא אלא דמקדש שני דלא הוה ארון וכפורת ה"נ דלא עביד
הזאות אמר רבה בר עולא אמר קרא (ויקרא טז) וכפר את מקדש הקודש מקום המקודש
לקודש רבא אמר הא והא רבנן

דף כח, א גמרא הא דקאי מזרח ומערב ואדי הא דקאי צפון ודרום ואדי אמר מר ושבפנים
ושבמצורע שלא לשמן פסולות שלא מכוונות כשרות והתניא בין שלא לשמן בין שלא
מכוונות כשרות אמר רב יוסף לא קשיא הא רבי אליעזר והא רבנן רבי אליעזר דמקיש

אשם לחטאת מקיש נמי לוג לאשם רבנן לא מקשי ולרבי אליעזר וכי דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש אלא אמר רבא הא והא רבנן כאן להכשיר <הקרובן> כאן להרצות <שלא עלו לבעלים לשום חובה>:

דף כה, א משנה שבעה קני מנורה מעכבין זה את זה שבעה נרותיה מעכבין זה את זה שתי פרשיות שבמזוזה מעכבות זו את זו אפילו כתב אחד מעכבין ד' פרשיות שבתפילין מעכבין זו את זו אפילו כתב אחד מעכבין ד' ציציות מעכבות זו את זו שארבעתן מצוה אחת רבי ישמעאל אומר ארבעתן ארבע מצות:

דף כה, א גמרא מ"ט הויה כתיב בהו תנו רבנן מנורה היתה באה מן העשת ומן הזהב עשאה מן הגרוטאות פסולה משאר מיני מתכות כשרה מאי שנא מן הגרוטאות פסולה דכתיב (שמות כה) מקשה והויה שאר מיני מתכות נמי זהב והויה אמר קרא תיעשה לרבות שאר מיני מתכות ואימא לרבות גרוטאות לא ס"ד דאמקשה כתיבה הויה תיעשה נמי אמקשה כתיב מקשה מקשה לעכב זהב נמי לעכב האי מאי אי אמרת בשלמא מן הגרוטאות פסולה משאר מיני מתכות כשרה היינו זהב זהב מקשה מקשה לדרשא אלא אי אמרת מן הגרוטאות כשרה משאר מיני מתכות פסולה זהב זהב מקשה מקשה מאי דרשת ביה מאי דרשא דתניא (שמות כה) ככר זהב טהור יעשה אותה את כל הכלים האלה באה זהב באה ככר אינה באה זהב אינה באה ככר (שמות כה) גביעיה כפתוריה ופרחיה באה זהב באה גביעיים כפתורים ופרחים אינה באה זהב באה קנים אינה באה זהב אינה באה קנים כפתורים ופרחים (במדבר ח) וזה מעשה המנורה מקשה זהב באה זהב באה מקשה אינה באה זהב אינה באה מקשה מקשה דסיפא למאי אתא למעוטי חצוצרות דתניא חצוצרות היו באים מן העשת מן הכסף עשאם מן הגרוטאות כשרים משאר מיני מתכות פסולים ומאי שנא משאר מיני מתכות פסולים דכתיב כסף והויה מן הגרוטאות נמי מקשה והויה מיעט רחמנא גבי מנורה מקשה היא היא ולא חצוצרות תנו רבנן כל הכלים

דף כה, ב גמרא שעשה משה כשרים לו וכשרים לדורות חצוצרות כשרות לו ופסולות לדורות חצוצרות מ"ט אילימא דאמר קרא (במדבר י) עשה לך לך ולא לדורות אלא מעתה (דברים י) ועשית לך ארון עץ הכי נמי דלך ולא לדורות אלא אי למאן דאמר לך משלך אי למ"ד כביכול בשלך אני רוצה יותר משלהם האי נמי מיבעי ליה להכי שאני התם דאמר קרא לך לך תרי זימני עשה לך והיו לך תני רב פפא בריה דרב חנין קמיה דרב יוסף מנורה היתה באה מן העשת מן הזהב עשאה של כסף כשרה של בעץ ושל אבר ושל גיסטרון רבי פוסל ור' יוסי ברבי יהודה מכשיר של עץ ושל עצם ושל זכוכית דברי הכל פסולה א"ל מאי דעתך א"ל בין מר ובין מר כללי ופרטי דרשי מיהו מר סבר מה הפרט מפורש של מתכת אף כל של מתכת ומר סבר מה הפרט מפורש דבר חשוב אף כל דבר חשוב אמר ליה סמי דידך מקמי דידי דתניא כלי שרת שעשאן של עץ רבי פוסל ורבי יוסי ברבי יהודה מכשיר במאי קא מפלגי רבי דריש כללי ופרטי ורבי יוסי בר' יהודה דריש ריבוי ומיעוטי רבי דריש כללי ופרטי (שמות כה) ועשית מנורת כלל זהב טהור פרט מקשה תיעשה המנורה חזר וכלל כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט מה הפרט מפורש של מתכת אף כל של מתכת ר' יוסי בר' יהודה דריש ריבוי ומיעוטי ועשית מנורת ריבה זהב טהור מיעט מקשה תיעשה המנורה חזר וריבה ריבה ומיעט וריבה הכל ומאי רבי רבי כל מילי ומאי מיעט מיעט של חרס אדרבה סמי דידך מקמי דידי לא ס"ד

דתניא אין לו זהב מביא אף של כסף של נחשת של ברזל ושל בדיל ושל עופרת רבי יוסי ברבי יהודה מכשיר אף בשל עץ ותניא אידך לא יעשה אדם בית תבנית היכל אכסדרה כנגד אולם חצר כנגד עזרה שלחן כנגד שלחן מנורה כנגד מנורה אבל עושה הוא של חמשה ושל ששה ושל שמנה ושל שבעה לא יעשה ואפילו משאר מיני מתכות ר' יוסי בר רבי יהודה אומר אף של עץ לא יעשה כדרך שעשו מלכי בית חשמונאי אמרו לו משם ראייה שפודים של ברזל היו וחיפום בבעץ העשירו עשאום של כסף חזרו והעשירו עשאום של זהב אמר שמואל משמיה דסבא גובהה של מנורה שמנה עשר טפחים הרגלים והפרח ג' טפחים וטפחיים חלק וטפח וכפתור ופרח וטפחיים חלק וטפח כפתור ושני קנים יוצאין ממנו אחד אילך ואחד אילך ונמשכין ועולין כנגד גובהה של מנורה וטפח חלק וטפח כפתור ושני קנים יוצאין ממנו אחד אילך ואחד אילך כנגד גובהה של מנורה וטפח חלק וטפח כפתור ושני קנים יוצאין ממנו אחד אילך ואחד אילך ונמשכין ועולין כנגד גובהה של מנורה וטפחיים חלק וטפחיים חלק נשתיירו שם ג' טפחים שבהן ג' גביעין וכפתור ופרח וגביעין למה הן דומין כמין כוסות אלכסנדריים כפתורים למה הן דומין כמין תפוחי הכרתיים פרחים למה הן דומין כמין פרחי העמודין ונמצאו גביעין עשרים ושנים כפתורים אחד עשר פרחים תשעה גביעין מעכבין זה את זה כפתורים מעכבין זה את זה פרחים מעכבין זה את זה גביעין כפתורים ופרחים מעכבין זה את זה בשלמא גביעין עשרים ושנים דכתיב (שמות כה) ובמנורה ארבעה גביעין וגו' וכתיב (שמות כה) שלשה גביעין משוקדים בקנה האחד כפתור ופרח וגו' ארבעה דידה

דף כט, א גמרא ותמני סרי דקנים הא עשרין ותרתין כפתורין נמי אחד עשר כפתורין תרי דידה וששה דקנים וכפתור וכפתור הא חד סר אלא פרחים תשעה מנלן פרחים תרי דידה וששה דקנים תמניא הו אמר רב שלמן כתיב (במדבר ח) עד ירכה עד פרחיה מקשה היא אמר רב גובהה של מנורה תשעה טפחים איתיביה רב שימי בר חייה לרב אבן היתה לפני מנורה ובה שלש מעלות שעליה הכהן עומד ומטיב את הנרות א"ל שימי את כי קאמינא משפת קנים ולמעלה כתיב (דברי הימים ב ד) והפרח והנרות והמלקחים זהב הוא מיכלות זהב מאי מיכלות זהב אמר רב אמי שכילתו לכל זהב סגור של שלמה דא"ר יהודה אמר רב עשר מנורות עשה שלמה וכל אחת ואחת הביא לה אלף ככר זהב והכניסוהו אלף פעמים לכור והעמידוהו על ככר איני והכתיב (מלכים א י) וכל כלי משקה המלך שלמה זהב וכל כלי בית יער הלבנון זהב סגור אין כסף נחשב בימי שלמה למאומה זהב סגור קא אמרינן ומי חסר כולי האי והתניא ר' יוסי בר' יהודה אומר מעשה והיתה [מנורת] בית המקדש יתירה על של משה בדינר זהב קורדיקיני והכניסוה פ' פעמים לכור והעמידוה על ככר כיון דקאי קאי א"ר שמואל בר נחמני אמר ר' יונתן מאי דכתיב (ויקרא כד) על המנורה הטהורה שירדו מעשיה ממקום טהרה אלא מעתה (ויקרא כד) על השלחן הטהור שירדו מעשיו ממקום טהור אלא טהור מכלל שהוא טמא הכא נמי טהורה מכלל שהיא טמאה בשלמא התם כדריש לקיש דאמר ריש לקיש מאי דכתיב על השולחן הטהור מכלל שהוא טמא כלי עץ העשוי לנחת הוא וכל כלי עץ העשוי לנחת אינו מקבל טומאה אלא מלמד שמגביהין אותו לעולי רגלים ומראים להם לחם הפנים ואומר להם ראו חיבתכם לפני המקום מאי חיבתכם כדריב"ל דא"ר יהושע בן לוי נס גדול נעשה בלחם הפנים סילוקו כסידורו שנאמר (שמואל א כא) לשום לחם חם ביום הלקחו אלא הכא טהורה מכלל שהיא טמאה פשיטא כלי מתכות נינהו וכלי מתכות מקבלין טומאה אלא שירדו

מעשיה ממקום טהרה תניא רבי יוסי ברבי יהודה אומר ארון של אש ושלחן של אש ומנורה של אש ירדו מן השמים וראה משה ועשה כמותם שנאמר (שמות כה) וראה ועשה כתבניתם אשר אתה מראה בהר אלא מעתה (שמות כו) והקמת את המשכן כמשפטו אשר הראית בהר הכי נמי הכא כתיב כמשפטו התם כתיב כתבניתם א"ר חייא בר אבא אמר ר' יוחנן גבריאל חגור כמין פסיקיא היה והראה לו למשה מעשה מנורה דכתיב וזה מעשה המנורה תנא דבי רבי ישמעאל שלשה דברים היו קשין לו למשה עד שהראה לו הקב"ה באצבעו ואלו הן מנורה וראש חדש ושרצים מנורה דכתיב (במדבר ח) וזה מעשה המנורה ראש חודש דכתיב (שמות יב) החודש הזה לכם ראש חדשים שרצים דכתיב (ויקרא יא) וזה לכם הטמא ויש אומרים אף הלכות שחיטה שנאמר (שמות כט) וזה אשר תעשה על המזבח: שתי פרשיות שבמזוזה מעכבות זו את זו ואפילו כתב אחד מעכבן: פשיטא אמר רב יהודה אמר רב לא נצרכה אלא לקוצה של יוד והא נמי פשיטא אלא לכאיזך דרב יהודה אמר רב דאמר רב יהודה אמר רב כל אות שאין גויל מוקף לה מארבע רוחותיה פסולה אמר אשיאן בר נדבך משמיה דרב יהודה ניקב תוכו של ה"י כשר יריכו פסול א"ר זירא לדידי מפרשה לי מיניה דרב הונא ורבי יעקב אמר לדידי מפרשה לי מיניה דרב יהודה ניקב תוכו של ה"י כשר יריכו אם נשתייר בו כשיעור אות קטנה כשר ואם לאו פסול אגרא חמוה דר' אבא

דף כט, ב גמרא איפסיקא ליה כרעא דה"י דהעם בניקבא אתא לקמיה דר' אבא א"ל אם משתייר בו כשיעור אות קטנה כשר ואם לאו פסול: ראמי בר תמרי דהוא חמוה דרמי בר דיקולי איפסיקא ליה כרעא דוי"ו דויהרג בניקבא אתא לקמיה דרבי זירא א"ל זיל אייתי ינוקא דלא חכים ולא טפש אי קרי ליה ויהרג כשר אי לא יהרג הוא ופסול אמר רב יהודה אמר רב בשעה שעלה משה למרום מצאו להקב"ה שיושב וקושר כתרים לאותיות אמר לפניו רבש"ע מי מעכב על ידך אמר לו אדם אחד יש שעתידי להיות בסוף כמה דורות ועקיבא בן יוסף שמו שעתידי לדרוש על כל קוץ וקוץ תילין תילין של הלכות אמר לפניו רבש"ע הראהו לי אמר לו חזור לאחורך הלך וישב בסוף שמונה שורות ולא היה יודע מה הן אומרים תשש כחו כיון שהגיע לדבר אחד אמרו לו תלמידיו רבי מנין לך אמר להן הלכה למשה מסיני נתיישבה דעתו חזר ובא לפני הקב"ה אמר לפניו רבוננו של עולם יש לך אדם כזה ואתה נותן תורה ע"י אמר לו שתוק כך עלה במחשבה לפני אמר לפניו רבוננו של עולם הראיתני תורתו הראני שכרו אמר לו חזור [לאחורך] חזר לאחוריו ראה ששוקלין בשרו במקולין אמר לפניו רבש"ע זו תורה וזו שכרה א"ל שתוק כך עלה במחשבה לפני אמר רבא שבעה אותיות צריכות שלשה זיונין ואלו הן שעטנ"ז ג"ץ אמר רב אשי חזינא להו לספרי דווקני דבי רב דחטרי להו לגגיה דחי"ת ותלו ליה לכרעיה דה"י חטרי להו לגגיה דחי"ת כלומר חי הוא ברומו של עולם ותלו ליה לכרעיה דה"י כדבעא מיניה רבי יהודה נשיאה מר' אמי מאי דכתיב (ישעיהו כו) בטחו ביי' עדי עד כי ביה יי' צור עולמים אמר ליה כל התולה בטחוננו בהקב"ה הרי לו מחסה בעולם הזה ולעולם הבא אמר ליה אנא הכי קא קשיא לי מאי שנא דכתיב ביה ולא כתיב יה כדדרש ר' יהודה בר ר' אילעאי אלו שני עולמות שברא הקב"ה אחד בה"י ואחד ביו"ד ואיני יודע אם העולם הבא ביו"ד והעולם הזה בה"י אם העולם הזה ביו"ד והעולם הבא בה"י כשהוא אומר (בראשית ב) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם אל תקרי בהבראם אלא בה"י בראם [הוי אומר העולם הזה בה"י והעולם הבא ביו"ד] ומפני מה נברא העולם הזה בה"י מפני שדומה

לאכסדרה שכל הרוצה לצאת יצא ומ"ט תליא כרעיה דאי הדר בתשובה מעיילי ליה וליעייל בהך לא מסתייעא מילתא כדריש לקיש דאמר ריש לקיש מאי דכתיב (משלי ג) אם ללצים הוא יליף ולענוים יתן חן בא לטהר מסייעין אותו בא לטמא פותחין לו ומ"ט אית ליה תאגא אמר הקב"ה אם חוזר [בו] אני קושר לו קשר מפני מה נברא העולם הבא ביו"ד מפני שצדיקים שבו מועטים ומפני מה כפוף ראשו מפני שצדיקים שבו כפוף ראשיהם מפני מעשיהן שאינן דומין זה לזה אמר רב יוסף הני תרתי מילי אמר רב בספרים ותניא תיובתיה חדא הא דאמר רב ס"ת שיש בו שתי טעיות בכל דף ודף יתקן שלש יגנז ותניא תיובתיה שלש יתקן ארבע יגנז תנא אם יש בו דף אחת שלימה מצלת על כולו: א"ר יצחק בר שמואל בר מרתא משמיה דרב והוא דכתיב רוביה דספרא שפיר א"ל אביי לרב יוסף אי אית בההוא דף שלש טעיות מאי א"ל הואיל ואיתיהיב לאיתקוני מיתקן וה"מ חסירות אבל יתירות לית לן בה חסירות מ"ט לא אמר רב כהנא משום דמיחזי כמנומר: אגרא חמוה דרבי אבא הוה ליה יתירות בסיפריה אתא לקמיה דרבי אבא א"ל לא אמרן אלא בחסירות

דף ל,א גמרא אבל יתירות לית לן בה אידך דאמר רב הכותב ס"ת ובא לגמור גומר ואפילו באמצע הדף מיתיבי הכותב ס"ת בא לו לגמור לא יגמור באמצע הדף כדרך שגומר בחומשין אלא מקצר והולך עד סוף הדף כי קא אמר רב בחומשין והא ס"ת קאמר בחומשין של ס"ת איני והא"ר יהושע בר אבא אמר רב גידל אמר רב לעיני כל ישראל באמצע הדף ההיא באמצע שיטה איתמר רבנן אמרי אף באמצע שיטה רב אשי אמר באמצע שיטה דווקא והלכתא באמצע שיטה דווקא אמר רבי יהושע בר אבא אמר רב גידל אמר רב שמנה פסוקים שבתורה יחיד קורא אותן בבהכ"נ כמאן דלא כר"ש דתניא (דברים לד) וימת שם משה עבד יי' אפשר משה חי וכתב וימת שם משה אלא עד כאן כתב משה מכאן ואילך כתב יהושע בן נון דברי רבי יהודה ואמרי לה רבי נחמיה אמר לו ר"ש אפשר ס"ת חסר אות אחת וכתביב (דברים לא) לקוח את ספר התורה הזה ושמתם אותו וגו' אלא עד כאן הקב"ה אומר ומשה כותב ואומר מכאן ואילך הקב"ה אומר ומשה כותב בדמע כמה שנאמר להלן (ירמיהו לו) ויאמר להם ברוך מפיו יקרא אלי את כל הדברים האלה ואני כותב על הספר בדיו לימא דלא כר"ש אפי' תימא ר"ש הואיל ואישתני אישתני וא"ר יהושע בר אבא אמר רב גידל אמר רב הלוקח ס"ת מן השוק כחוטף מצוה מן השוק כתבו מעלה עליו הכתוב כאילו קיבלו מהר סיני אמר רב ששת אם הגיה אפי' אות אחת מעלה עליו כאילו כתבו <סי' סגלם> ת"ר עושה אדם יריעה מבת שלש דפין ועד בת שמנה דפין פחות מיכן ויתר על כן לא יעשה ולא ירבה בדפין מפני שנראה אגרת ולא ימעט בדפין מפני שעניו משוטטות אלא כגון למשפחותיכם > למשפחותיכם למשפחותיכם > ג' פעמים נזדמנה לו יריעה בת תשע דפים לא יחלוק שלש לכאן ושש לכאן אלא ארבע לכאן וחמש לכאן בד"א בתחלת הספר אבל בסוף הספר אפי' פסוק אחד ואפי' דף אחד פסוק אחד ס"ד אלא אימא פסוק אחד בדף אחד שיעור גליון מלמטה טפח מלמעלה ג' אצבעות ובין דף לדף כמלא ריוח רוחב שתי אצבעות ובחומשין מלמטה שלש אצבעות מלמעלה שתי אצבעות ובין דף לדף כמלא ריוח רוחב גודל ובין שיטה לשיטה כמלא שיטה ובין תיבה לתיבה כמלא אות קטנה ובין אות לאות כמלא חוט השערה אל ימעט אדם את הכתב לא מפני ריוח של מטה ולא מפני ריוח של מעלה ולא מפני ריוח

שבין שיטה לשיטה ולא מפני ריוח שבין פרשה לפרשה נזדמנה לו תיבה בת חמש אותיות לא יכתוב שתיים בתוך הדף ושלוש חוץ לדף

דף ל,ב גמרא אלא שלש בתוך הדף ושתיים חוץ לדף נזדמנה לו תיבה בת שתי אותיות לא יזרקנה לבין הדפין אלא חוזר וכותב בתחילת השיטה הטועה בשם גורר את מה שכתב ותולה את מה שגרר וכותב את השם על מקום הגרר דברי רבי יהודה רבי יוסי אומר אף תולין את השם רבי יצחק אומר אף מוחק וכותב ר"ש שזורי אומר כל השם כולו תולין מקצתו אין תולין ר"ש בן אלעזר אומר משום ר"מ אין כותבין את השם לא על מקום הגרר ולא על מקום המחק ואין תולין אותו כיצד עושה מסלק את היריעה כולה וגונזה איתמר רב חננאל אמר רב הלכה תולין את השם רבה בר בר חנה א"ר יצחק בר שמואל הלכה מוחק וכותב ולימא מר הלכה כמר ומר הלכה כמר משום דאפכי להו אמר רבין בר חנינא אמר עולא א"ר חנינא הלכה כר"ש שזורי ולא עוד אלא כל מקום ששנה ר"ש שזורי הלכה כמותו אהייא אילימא אהא ר"ש שזורי אומר כל השם כולו תולין מקצתו אין תולין והא איתמר עלה אמר רב חננאל אמר רב הלכה תולין את השם ורבה בר בר חנה אמר רב יצחק בר שמואל הלכה מוחק וכותב ואם איתא הוא נמי לימא אלא אהא ר"ש שזורי אומר אפי' בן חמש שנים וחורש בשדה שחיטת אמו מטהרתו הא איתמר עלה זעירי א"ר חנינא הלכה כר"ש שזורי ואם איתא הוא נמי לימא אלא אהא בראשונה היו אומרים היוצא בקולר ואמר כתבו גט לאשתי הרי אלו יכתבו ויתנו חזרו לומר אף המפרש והיוצא בשיירא ר"ש שזורי אומר אף המסוכן אי נמי אהא תרומת מעשר של דמאי שחזרה למקומה ר"ש שזורי אומר אף בחול שואלו ואוכלו על פיו והא איתמר עלה א"ר יוחנן הלכה כר"ש שזורי במסוכן ובתרומת מעשר של דמאי ואם איתא הוא נמי לימא אלא אהא רבי יוסי בן כיפר אומר משום ר"ש שזורי פול המצרי שזרעו לזרע מקצתו השריש לפני ר"ה ומקצתו אחר ר"ה אין תורמין מזה על זה לפי שאין תורמין ומעשרין לא מן החדש על הישן ולא מן הישן על החדש כיצד יעשה צובר גרנו לתוכו ונמצא תורם ומעשר מן החדש שבו על החדש שבו ומן הישן שבו על הישן שבו הא איתמר עלה אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יוחנן הלכה כרבי שמעון שזורי ואם איתא הוא נמי לימא אלא אמר רב פפא אשידה רב נחמן בר יצחק אמר איין רב פפא אמר

דף לא,א גמרא אשידה דתנן [השידה] ב"ש אומרים נמדדת מבפנים ובית הלל אומרים מבחוץ ומודים אלו ואלו שאין עובי הרגלים ועובי הלבזבזין נמדד ר' יוסי אומר מודים שעובי הרגלים ועובי הלבזבזין נמדד וביניהן אין נמדד ר"ש שזורי אומר אם היו רגלים גבוהות טפח אין ביניהן נמדד ואם לאו ביניהן נמדד רב נחמן בר יצחק אמר איין דתנן רבי מאיר אומר שמן תחלה לעולם וחכ"א אף הדבש ר"ש שזורי אומר אף היין מכלל דת"ק סבר יין לא אימא רבי שמעון שזורי אומר יין תניא אמר ר"ש שזורי פעם אחת נתערב לי טבל בחולין ובאתי ושאלתי את רבי טרפון ואמר לי לך קח לך מן השוק ועשר עליו קסבר דאורייתא ברובא בטל ורוב עמי הארץ מעשרים הן והוה ליה כתורם מן הפטור על הפטור ולימא ליה לך קח מן <העובד כוכבים> {הגוי} קסבר אין קנין <לעובד כוכבים> {לגוי} בארץ ישראל להפקיע מיד מעשר והוה ליה מן החיוב על הפטור איכא דאמרי אמר ליה לך קח מן <העובד כוכבים> {הגוי} קסבר יש קנין <לעובד כוכבים> {לגוי} בארץ ישראל להפקיע מיד מעשר והוה ליה מן הפטור על הפטור ולימא ליה קח מהשוק קסבר אין רוב עמי הארץ מעשרין שלח ליה רב יימר בר שלמיא לרב פפא הא דאמר רבין בר

חנינא אמר עולא א"ר חנינא הלכה כר"ש שזורי ולא עוד אלא כל מקום ששנה רבי שמעון שזורי הלכה כמותו אף בנתערב ליה טבל בחולין אמר ליה אין אמר רב אשי אמר לי מר זוטרא קשי בה ר' חנינא מסורא פשיטא

דף לא, ב גמרא מי קאמר במשנתנו כל מקום ששנה קאמר אמר רב זעירא אמר רב חננאל אמר רב קרע הבא בשני שיטין יתפור בשלש אל יתפור א"ל רבה זוטי לרב אשי הכי אמר רבי ירמיה מדיפתי משמיה דרבא הא דאמרינן בשלש אל יתפור לא אמרן אלא בעתיקתא אבל חדתתא לית לן בה ולא עתיקתא עתיקתא ממש ולא חדתתא חדתתא ממש אלא הא דלא אפיצן הא דאפיצן וה"מ בגידין אבל בגרדין לא בעי רב יהודה בר אבא בין דף לדף בין שיטה לשיטה מאי תיקו אמר ר' זעירי אמר רב חננאל אמר רב מזוזה שכתבה שתים שתים כשרה איבעיא להו שתים ושלש ואחת מהו אמר רב נחמן בר יצחק כל שכן שעשאה כשירה מיתבי עשאה כשירה או שירה כמותה פסולה כי תניא ההיא בס"ת אתמר נמי אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן ואמרי לה אמר רב אחא בר בר חנה אמר רבי יוחנן מזוזה שעשאה שתים ושלש ואחת כשרה ובלבד שלא יעשנה כזב אמר רב חסדא על הארץ בשיטה אחרונה א"ד בסוף שיטה ואיכא דאמרי בתחלת שיטה מ"ד בסוף שיטה (תהילים קג) כגבוה שמים על הארץ ומ"ד בתחילת שיטה כי היכי דמרחקא שמים מארץ א"ר חלבו חזינא ליה לרב הונא דכריך לה מאחד כלפי שמע ועושה פרשיותיה סתומות מיתבי אמר רשב"א ר"מ היה כותבה על דוכסוסטוס כמין דף

דף לב, א גמרא ועושה ריוח מלמעלה וריוח מלמטה ועושה פרשיותיה פתוחות אמרתי לו רבי מה טעם אמר לי הואיל ואין סמוכות מן התורה ואמר רב חננאל אמר רב הלכה כר"ש בן אלעזר מאי לאו אפתוחות לא אריוח וכמה ריוח אמר רב מנשיא בר יעקב ואמרי לה אמר רב שמואל בר יעקב כמלא אטבא דסיפרי אמר ליה אביי לרב יוסף ואת לא תסברא דכי אמר רב אריוח והא רב אית ליה מנהגא והאידינא נהוג עלמא בסתומות דאמר רבה אמר רב כהנא אמר רב אם יבא אליהו ויאמר חולצין במנעל שומעין לו אין חולצין בסנדל אין שומעין לו שכבר נהגו העם בסנדל ורב יוסף אמר רב כהנא אמר רב אם יבא אליהו ויאמר אין חולצין במנעל שומעין לו אין חולצין בסנדל אין שומעין לו שכבר נהגו העם בסנדל ואמרינן מאי בינייהו מנעל לכתחילה איכא בינייהו אלא לאו שמע מינה אריוח ש"מ רב נחמן בר יצחק אמר מצוה לעשותן סתומות ואי עבדינהו פתוחות שפיר דמי ומאי פתוחות דקאמר רשב"א אף פתוחות לימא מסייע ליה כיוצא בו ספר תורה שבלה ותפילין שבלו אין עושין מהן מזוזה לפי שאין מורידין מקדושה חמורה לקדושה קלה הא מורידין עושין אמאי הכא סתומות והכא פתוחות דלמא להשלים הא מורידין עושין והתניא הלכה למשה מסיני תפילין על הקלף ומזוזה על דוכסוסטוס קלף במקום בשר דוכסוסטוס במקום שער למצוה והתניא שינה פסול בתפילין והתניא שינה בין בזה ובין בזה פסול אידי ואידי בתפילין והא דכתבינהו אקלף במקום שער והא

דף לב, ב גמרא דכתבינהו אדוכסוסטוס במקום בשר ואיבעית אימא שינה בזה ובזה תנאי היא דתניא שינה בזה ובזה פסול ר' [אחא מכשיר משום רבי] אחאי ברבי חנינא ואמרי לה משמיה דרבי עקיבא ברבי חנינא הא מורידין עושין והא בעיא שרטוט דאמר רב מניומי בר חלקיה אמר רב חמא בר גוריא אמר רב כל מזוזה שאינה משורטטת פסולה ורב מניומי בר חלקיה דידיה אמר שרטוט של מזוזה הלכה למשה מסיני תנאי היא דתניא ר' ירמיה

אומר משום רבינו תפילין ומזוזות נכתבות שלא מן הכתב ואין צריכות שירטוט והילכתא תפילין לא בעי שרטוט ומזוזה בעיא שירטוט ואידי ואידי נכתבות שלא מן הכתב מ"ט מיגרס גריסין אמר רב חלבו אנא חזיתיה לרב הונא דהוה יתיב אפוריא דס"ת עליה וכף לכדא אארעא ואנח עליה ס"ת והדר יתיב במיטה קסבר אסור לישב על גבי מיטה שס"ת מונח עליה ופליגא דרבה בר בר חנה דאמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן מותר לישב על גבי מיטה שספר תורה מונח עליה ואם לחשך אדם לומר מעשה בר' אלעזר שהיה יושב על המיטה ונזכר שס"ת מונח עליה ונשמט וישב ע"ג קרקע ודומה כמי שהכישו נחש התם ס"ת על גבי קרקע הוה אמר רב יהודה אמר רב שמואל כתבה אגרת פסולה מ"ט אתיא כתיבה כתיבה מספר ואמר רב יהודה אמר שמואל תלאה במקל פסולה מ"ט בשעריך בעינן תניא נמי הכי תלאה במקל או שהניחה אחר הדלת סכנה ואין בה מצוה של בית מונבו המלך היו עושין בפונדקותיהן כן זכר למזוזה ואמר רב יהודה אמר שמואל מצוה להניחה בתוך חללו של פתח פשיטא בשעריך אמר רחמנא ס"ד אמינא הואיל ואמר רבא מצוה להניחה **דף לג,א גמרא** בטפח הסמוך לרשות הרבים כמה דמרחק מעלי קמ"ל ואמר רב יהודה אמר שמואל כתבה על שני דפין פסולה מיתיבי כתבה על שני דפין והניחה בשני סיפין פסולה הא בסף אחד כשרה ראויה לשני סיפין קאמר ואמר רב יהודה אמר שמואל במזוזה הלך אחר היכר ציר מאי היכר ציר אמר רב אדא אבקתא היכי דמי כגון פיתחא דבין תרי בתי בין בי גברי לבי נשי ריש גלותא בנא ביתא אמר ליה לרב נחמן קבע לי מזוזתא א"ר נחמן תלי דשי ברישא אמר רב יהודה אמר רב עשאה כמין נגר פסולה איני והא כי אתא רב יצחק בר יוסף אמר כולהו מזוזתא דבי רבי כמין נגר הו עבידן וההיא פיתחא דעייל ביה רבי לבי מדרשא לא הוה לה מזוזה לא קשיא הא דעבידא כסיכתא הא דעבידא כאיסתורא איני והא ההוא פיתחא דהוה עייל בה רב הונא לבי מדרשא והויה לה מזוזה ההוא רגיל הוה דאמר רב יהודה אמר רב במזוזה הלך אחר הרגיל א"ר זירא אמר רב מתנא אמר שמואל מצוה להניחה בתחלת שליש העליון ורב הונא אמר מגביה מן הקרקע טפח ומרחיק מן הקורה טפח וכל הפתח כולו כשר למזוזה מיתיבי מגביה מן הקרקע טפח ומרחיק מן הקורה טפח וכל הפתח כולו כשר למזוזה דברי רבי יהודה רבי יוסי אומר וקשרתם וכתבתם מה קשירה בגובה אף כתיבה בגובה בשלמא לרב הונא הוא דאמר כר' יהודה אלא לשמואל דאמר כמאן לא כר' יהודה ולא כר' יוסי אמר ר"ה בריה דרב נתן לעולם כרבי יוסי

דף לג,ב גמרא ומאי תחילת שליש העליון דקא אמר להרחיקה שלא להרחיקה מן הקורה של מעלה יותר משליש אמר רבא מצוה להניחה בטפח הסמוך לרה"ר מאי טעמא רבנן אמרי כדי שיפגע במזוזה מיד רב חנינא מסורא אומר כי היכי דתינטריה אמר רבי חנינא בוא וראה שלא כמדת הקב"ה מדת בשר ודם מדת בשר ודם מלך יושב מבפנים ועם משמרין אותו מבחוץ מדת הקב"ה אינו כן עבדיו יושבין מבפנים והוא משמרן מבחוץ שנאמר (תהילים קכא) ה' שומרך ה' צלך על יד ימינך דרש רב יוסף בריה דרבא משמיה דרבא העמיק לה טפח פסולה לימא מסייעא ליה הניחה בפצין או שטלה עליה מלבן אם יש שם טפח צריך מזוזה אחרת אם לאו אינו צריך מזוזה אחרת כי תניא ההיא בפתח שאחורי הדלת הא בהדיא קתני לה פתח שאחורי הדלת אם יש שם טפח צריך מזוזה אחרת ואם לאו אינו צריך מזוזה אחרת כיצד קתני תנא העמיד לה מלבן של קנים חותך שפופרת ומניחה אמר רב אחא בריה דרבא לא שנו אלא שהעמיד ולבסוף חתך והניחה אבל חתך

והניח ולבסוף העמיד פסולה תעשה ולא מן העשוי ואמר רבא הני פיתחי שימאי פטורין מן המזוזה מאי פיתחי שימאי פליגי בה רב ריחומי ואבא יוסי חד אמר דלית להו תקרה וחד אמר דלית להו שקופי אמר רבה בר שילא אמר רב חסדא אכסדרה פטורה מן המזוזה לפי שאין לה פצימין הא יש לה פצימין חייב לחיזוק תקרה הוא דעבידי הכי קאמר אע"פ שיש לה פצימין פטורה שאין עשויין אלא לחיזוק לתקרה אמר אביי חזינא להו לאיספלידי דבי מר דאית להו פצימי ולית להו מזוזתא קסבר לחיזוק תקרה הוא דעבידי מיתבי בית שער אכסדרה ומרפסת חייבין במזוזה באכסדרה דבי רב אכסדרה דבי רב כאינדרונא מעלייתא הוא באכסדרה רומיתא אמר רחבה אמר רב יהודה בי הרזיקי חייב בשתי מזוזות מאי בי הרזיקי אמר רב פפא סבא משמיה דרב בית שער הפתוח לחצר ובתים פתוחין לבית שער ת"ר בית שער הפתוח לגינה ולקיטונית רבי יוסי אומר נידון כקיטונית וחכ"א נידון כבית שער רב ושמואל דאמרי תרוייהו מגינה לבית כולי עלמא לא פליגי דחייב מאי טעמא ביאה דבית היא כי פליגי מבית לגינה מר סבר קיטונית עיקר ומר סבר גינה עיקר רבה ורב יוסף דאמרי תרוייהו מבית לגינה דכולי עלמא לא פליגי דפטור מאי טעמא פיתחא דגינה הוא כי פליגי מגינה לבית מר סבר ביאה דבית הוא ומר סבר כולה

דף לד, א גמרא אדעתא דגינה הוא דעבידא אביי ורבא עבדי כרבה ורב יוסף ורב אשי עביד כרב ושמואל לחומרא והילכתא כרב ושמואל לחומרא איתמר לול פתוח מן הבית לעלייה אמר רב הונא אם יש לו פתח אחד חייב במזוזה אחת אם יש לו ב' פתחין חייב בשתי מזוזות אמר רב פפא שמע מינה מדרב הונא האי אינדרונא דאית ליה ארבעה באבי חייב בארבע מזוזות פשיטא לא צריכא אף על גב דרגיל בחד אמר אממר האי פיתחא דאקרנא חייב במזוזה אמר ליה רב אשי לאמימר והא לית ליה פצימין א"ל עדי פצימי רב פפא איקלע לבי מר שמואל חזא ההוא פיתחא דלא הוה ליה אלא פצים אחד משמאלא ועבידא ליה מזוזה א"ל כמאן כר"מ אימר דאמר ר"מ מימין משמאל מי אמר מאי היא דתניא ביתך ביאתך מן הימין אתה אומר מן הימין או אינו אלא משמאל ת"ל ביתך מאי תלמודא אמר רבה דרך ביאתך מן הימין דכי עקר איניש כרעיה דימינא עקר רב שמואל בר אחא קמיה דרב פפא משמיה דרבא בר עולא אמר מהכא (מלכים ב יב) ויקח יהוידע הכהן ארון אחד ויקב חור בדלתו ויתן אותו אצל המזבח מימין בבוא איש בית ה' ונתנו שמה הכהנים שומרי הסף את כל הכסף המובא בית ה' מאי ר"מ דתניא בית שאין לו אלא פצים אחד ר"מ מחייב במזוזה וחכמים פטורין מאי טעמא דרבנן (דברים ו) מזוזות כתיב מ"ט דר' מאיר דתניא מזוזות שומע אני מיעוט מזוזות שתיים כשהוא אומר (דברים יא) מזוזות בפרשה שניה שאין תלמוד לומר הוי ריבוי אחר ריבוי ואין ריבוי אחר ריבוי אלא למעט מעטו הכתוב למזוזה אחת דברי ר' ישמעאל ר"ע אומר אינו צריך כשהוא אומר (שמות יב) על המשקוף ועל שתי המזוזות שאין ת"ל שתי מה ת"ל שתי זה בנה אב כל מקום שנאמר מזוזות אינו אלא אחת עד שיפרט לך הכתוב שתיים ת"ר וכתבתם יכול יכתבנה על האבנים נאמר כאן כתיבה ונאמר להלן כתיבה מה להלן על הספר אף כאן על הספר או כלך לדרך זו נאמר כאן כתיבה ונאמר להלן כתיבה מה להלן על האבנים אף כאן על האבנים נראה למי דומה דנין כתיבה הנוהגת לדורות מכתובה הנוהגת לדורות ואין דנין כתיבה הנוהגת לדורות מכתובה שאינה נוהגת לדורות וכמו שנאמר להלן (ירמיהו לו) ויאמר להם ברוך מפיו יקרא אלי את הדברים האלה ואני כותב על הספר בדיו אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי רחמנא אמר על מזוזות ואת אמרת נילף כתיבה כתיבה

אמר קרא (דברים ו) וכתבתם כתיבה תמה והדר על המזוזות ומאחר דכתיב [וכתבתם] האי גזירה שוה למה לי אי לאו גזירה שוה הוה אמינא ליכתבא אאבנא וליקבעה אסיפא קמ"ל: ארבע פרשיות שבתפילין מעכבות זו את זו ואפילו כתב אחד מעכבן: פשיטא אמר רב יהודה אמר רב לא נצרכא אלא לקוצו של יו"ד והא נמי פשיטא לא נצרכא אלא לאידך דרב יהודה דאמר רב יהודה אמר רב כל אות שאין גויל מוקף לה מארבע רוחותיה פסולה:

דף לד, ב גמרא ת"ר לטטפת לטטפת לטוטפת הרי כאן ד' דברי רבי ישמעאל ר"ע אומר אינו צריך טט בכתפי שתים פת באפריקי שתים ת"ר יכול יכתבם על ד' עורות ויניחם בד' בתים בד' עורות ת"ל (שמות יג) ולזכרון בין עיניך זכרון אחד אמרתי לך ולא ב' וג' זכרונות הא כיצד כותבן על ד' עורות ומניחן בד' בתים בעור אחד ואם כתבן בעור אחד והניחן בד' בתים יצא וצריך שיהא ריוח ביניהן דברי רבי וחכ"א אינו צריך ושוינן שנותן חוט או משיחה בין כל אחת ואחת ואם אין חריצן ניכר פסולות תנו רבנן כיצד כותבן תפלה של יד כותבה על עור אחד ואם כתבה בארבע עורות והניחה בבית אחד יצא וצריך לדבק שנאמר (שמות יג) והיה לך לאות על ירך כשם שאות אחת מבחוץ כך אות אחת מבפנים דברי ר' יהודה ר' יוסי אומר אינו צריך א"ר יוסי ומודה לי ר' יהודה ברבי שאם אין לו תפילין של יד ויש לו שתי תפילין של ראש שטולה עור על אחת מהן ומניחה מודה היינו פלוגתייהו אמר רבא מדבריו של ר' יוסי חזר בו ר' יהודה איני והא שלח רב חנניה משמיה דר' יוחנן תפלה של יד עושין אותה של ראש ושל ראש אין עושין אותה של יד לפי שאין מורידין מקדושה חמור' לקדושה קלה ל"ק הא בעתיקתא הא בחדתתא ולמ"ד הזמנה מילתא היא דאתני עלייהו מעיקרא ת"ר כיצד סדרן קדש לי והי' כי יביאך מימין שמע והי' אם שמוע משמאל והתניא איפכא אמר אביי ל"ק כאן מימינו של קורא כאן מימינו של מניח והקורא קורא כסדרן: אמר רב חננאל אמר רב החליף פרשיותיה פסולות אמר אביי לא אמרן

דף לה, א גמרא אלא גוייתא לברייתא וברייתא אבל גוייתא לגוייתא וברייתא לברייתא לית לן בה א"ל רבא מאי שנא גוייתא לברייתא וברייתא לגוייתא דלא דהך דבעי למיחזי אוירא לא קא חזייתא והא דלא קא בעי למיחזי אוירא קא חזייתא לברייתא וגוייתא לגוייתא נמי הך דבעיא למיחזי אוירא דימין קא חזייתא דשמאל ודשמאל קא חזייתא דימין אלא ל"ש ואמר רב חננאל אמר רב תיתורא דתפילין הלכה למשה מסיני אמר אביי מעברתא דתפילין הלכה למשה מסיני ואמר אביי שי"ן של תפילין הלכה למשה מסיני וצריך שיגיע חריץ למקום התפר רב דימי מנהרדעא אמר כיון דמנכר לא צריך ואמר אביי האי קילפא דתפילין צריך למיבדקיה דדילמא אית בה ריעותא ובעינא כתיבה תמה וליכא רב דימי מנהרדעא אמר לא צריך קולמוסא בדיק לה א"ר יצחק רצועות שחורות הלכה למשה מסיני מיתבי תפילין אין קושרין אותן אלא במינן בין ירוקות בין שחורות בין לבנות אדומות לא יעשה מפני גנאי ודבר אחר א"ר יהודה מעשה בתלמידו של ר"ע שהיה קושר תפיליו בלשונות של תכלת ולא אמר לו דבר איפשר אותו צדיק ראה תלמידו ולא מיחה בו אמר לו הן לא ראה אותו ואם ראה אותו לא היה מניחו מעשה בהורקנוס בנו של ר' אליעזר בן הורקנוס שהיה קושר תפיליו בלשונות של ארגמן ולא אמר לו דבר איפשר אותו צדיק ראה בנו ולא מיחה בו אמרו לו הן לא ראה אותו ואם ראה אותו לא היה מניחו קתני מיהא בין ירוקות בין שחורות ובין לבנות לא קשיא כאן

מבפנים כאן מבחוץ אי מבפנים מאי גנאי ודבר אחר איכא זימנין דמתהפכין ליה תנא תפילין מרובעות הלכה למשה מסיני אמר רב פפא בתפרן ובאלכסונון לימא מסייע ליה העושה תפילתו עגולה סכנה ואין בה מצוה אמר רב פפא מתני' דעבידא כי אמגוזא אמר רב הונא תפילין כל זמן שפני טבלא קיימת כשירות רב חסדא אמר נפסקו שתים כשירות שלש פסולות אמר רבא הא דאמרת שתים כשירות לא אמרן אלא זה שלא כנגד זה אבל זה כנגד זה פסולות וזה כנגד זה נמי לא אמרן אלא בחדתתא אבל בעתיקתא לית לן בה אמר ליה אביי לרב יוסף היכי דמיינן חדתתא והיכי דמיינן עתיקתא אמר ליה כל היכא כי מיתלי ביה בשלחא והדר חלים עתיקתא ואידך חדתתא

דף לה, ב גמרא וא"נ כל היכי דכי מיתלי ביה במתנא אתייה אבתריה חדתתא ואידך עתיקתא אביי הוה יתיב קמיה דרב יוסף איפסיק ליה רצועה דתפילי א"ל מהו למיקטריה א"ל וקשרתם כתיב שתהא קשירה תמה א"ל רב אחא בריה דרב יוסף לרב אשי מהו למיתפריה ועייליה לתפירה לגאו אמר פוק חזי מה עמא דבר אמר רב פפא גרדומי רצועות כשירות ולא מילתא היא מדאמרי בני רבי חייא גרדומי תכלת וגרדומי אזוב כשירין התם הוא דתשמישי מצוה נינהו אבל הכא דתשמישי קדושה נינהו לא מכלל דאית להו שיעורא וכמה שיעורייהו אמר רמי בר חמא אמר ר"ל עד אצבע צרדה רב כהנא מחוי כפוף רב אשי מחוי פשוט רבה קטר להו ופשיט ושדי להו רב אחא בר יעקב קטר להו ומתלית להו מר בריה דרבנא עביד כדידן אמר רב יהודה בריה דרב שמואל בר שילת משמיה דרב קשר של תפילין הלכה למשה מסיני אמר ר"ל ונוייהן לבר רב אשי הוה יתיב קמיה דמר זוטרא איתהפכא ליה רצועה דתפילין א"ל לא סבר לה מר ונוייהן לבר א"ל לאו אדעתאי (דברים כח) וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך תניא ר"א הגדול אומר אלו תפילין שבראש (שמות לג) והסרותי את כפי וראית את אחורי אמר רב חנא בר ביזנא אמר ר"ש חסידא מלמד שהראה לו הקב"ה למשה קשר של תפילין אמר רב יהודה קשר של תפילין צריך שיהא למעלה כדי שיהו ישראל למעלה ולא למטה וצריך שיהא כלפי פנים כדי שיהו ישראל לפנים ולא לאחור אמר רב שמואל בר ביזרי אמר רב ואמרי לה אמר ר' אחא אריכא אמר רב הונא ואמרי לה אמר רב מנשיא אמר שמואל תפילין מאימתי מברך עליהן משעת הנחתן איני והא אמר רב יהודה אמר שמואל כל המצות כולן מברך עליהן עובר לעשייתן אביי ורבא דאמרי תרוייהו משעת הנחה ועד שעת קשירה

דף לו, א גמרא אמר רב חסדא סח בין תפילה לתפילה חוזר ומברך סח אין לא סח לא והא שלח רב חייא בריה דרב הונא משמיה דר' יוחנן על תפילה של יד אומר ברוך אשר קדשנו במצותיו וצונו להניח תפילין על תפילין של ראש אומר ברוך אשר קדשנו במצותיו וצונו על מצות תפילין אביי ורבא דאמרי תרוייהו לא סח מברך אחת סח מברך שתים תנא סח בין תפילה לתפילה עבירה היא בידו וחוזר עליה מערכי המלחמה תנא כשהוא מניח מניח של יד ואחר כך מניח של ראש וכשהוא חולץ חולץ של ראש ואחר כך חולץ של יד בשלמא כשהוא מניח מניח של יד ואח"כ מניח של ראש דכתיב (דברים ו) וקשרתם לאות על ירך והדר והיו לטוטפת בין עיניך אלא כשהוא חולץ חולץ של ראש ואח"כ חולץ של יד מנלן אמר רבה רב הונא אסברא לי אמר קרא והיו לטוטפת בין עיניך כל זמן שבין עיניך יהו שתים ת"ר תפילין מאימתי מברך עליהן משעת הנחתן כיצד היה משכים לצאת לדרך ומתיירא שמא יאבדו מניחן וכשיגיע זמנן ממשמש בהן ומברך עליהן ועד מתי מניחן עד שתשקע החמה רבי יעקב אומר עד שתכלה רגל מן השוק וחכמים אומרים עד זמן

שינה ומודים חכמים לר' יעקב שאם חלצן לצאת לבית הכסא או ליכנס לבית המרחץ ושקעה חמה שוב אינו חוזר ומניחן אמר רב נחמן הלכה כרבי יעקב רב חסדא ורבה בר רב הונא מצלו בהו באורתא איכא דאמרי אין הלכה כר' יעקב

דף לו, ב גמרא והא רב חסדא ורבה בר רב הונא מצלו בהו באורתא ההוא פליגא ומי אמר רבה בר רב הונא הכי והא אמר רבה בר רב הונא ספק חשיכה ספק לא חשיכה לא חולץ ולא מניח הא ודאי חשיכה חולץ התם בערב שבת איתמר מאי קסבר אי קסבר לילה זמן תפילין שבת נמי זמן תפילין אי קסבר שבת לאו זמן תפילין לילה נמי זמן תפילין דמהיכא דממעטא שבת מהתם ממעטי לילות דתניא (שמות יג) ושמרת את החוקה הזאת למועדה מימים ימימה ולא לילות מימים ולא כל ימים פרט לשבתות וימים טובים דברי רבי יוסי הגלילי ר"ע אומר לא נאמר חוקה זו אלא לפסח בלבד נפקא ליה מהיכא דנפקא ליה לר' עקיבא דתניא ר' עקיבא אומר יכול יניח אדם תפילין בשבתות ובימים טובים ת"ל (שמות יג) והיה לאות על ירך ולטוטפת בין עיניך מי שצריכין אות יצאו שבתות וימים טובים שהן גופן אות אמר ר' אלעזר כל המניח תפילין אחר שקיעת החמה עובר בעשה ור' יוחנן אמר עובר בלאו לימא בר' אבין אמר ר' אילעא קא מיפלגי דאמר ר' אבין אמר ר' אילעא כל מקום שנאמר השמר פן ואל אינו אלא לא תעשה דמר אית ליה דר' אבין ומר לית ליה דר' אבין לא דכולי עלמא אית להו דרבי אבין אמר ר' אילעא והכא בהא קא מיפלגי מר סבר השמר דלאו לאו והשמר דעשה עשה ומר סבר השמר דעשה נמי לאו ואמר רבי אלעזר ואם לשמרן מותר ואמר רבינא הוה יתיבנא קמיה דרב אשי וחשך והניח תפילין ואמרי ליה לשמרן קא בעי להו מר ואמר לי אין וחזיתיה לדעתיה דלאו לשמרן הוא בעי קסבר הלכה ואין מורין כן אמר רבה בר רב הונא חייב אדם למשמש בתפילין בכל שעה קל וחומר מציץ ומה ציץ שאין בו אלא אזכרה אחת אמרה תורה והיה על מצחו תמיד שלא תסיח דעתו ממנו תפילין שיש בהן אזכרות הרבה על אחת כמה וכמה ת"ר ידך זו שמאל אתה אומר שמאל או אינו אלא ימין תלמוד לומר (ישעיהו מח) אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים ואומר (שופטים ה) ידה ליתד תשלחנה וימינה להלמות עמלים ואומר (תהילים עד) למה תשיב ירך וימינך מקרב חיקך כלה

דף לז, א גמרא רבי יוסי החורם אומר מצינו ימין שנקרא יד שנאמר (בראשית מח) וירא יוסף כי ישית אביו יד ימינו ואידך יד ימינו איקרי יד סתמא לא איקרי ר' נתן אומר אינו צריך הרי הוא אומר (דברים ו) וקשרתם וכתבתם מה כתיבה בימין אף קשירה בימין וכיון דקשירה בימין הנחה בשמאל היא ור' יוסי החורם הנחה דבשמאל מנא ליה נפקא ליה מהיכא דנפקא ליה לר' נתן רב אשי אמר מידכה כתיב בה"י כהה א"ל ר' אבא לרב אשי ואימא ירך שבכח א"ל מי כתיב בחי"ת כתנאי ידכה בה"י זו שמאל אחרים אומרים ירך לרבות את הגידם תניא אידך אין לו זרוע פטור מן התפילין אחרים אומר ידכה לרבות את הגידם ת"ר אטר מניח תפילין בימינו שהוא שמאלו והתניא מניח בשמאלו שהוא שמאלו של כל אדם אמר אביי כי תניא ההיא בשולט בשתי ידיו תנא דבי מנשה על ירך זו קיבורת בין עיניך זו קדקד היכא אמרי דבי רבי ינאי מקום שמוחו של תינוק רופס בעא מיניה פלימו מרבי מי שיש לו שני ראשים באיזה מהן מניח תפילין א"ל או קום גלי או קבל עלך שמתא אדהכי אתא ההוא גברא א"ל איתיליד לי ינוקא דאית ליה תרי רישי כמה בעינן למיתב לכהן אתא ההוא סבא תנא ליה חייב ליתן לו י' סלעים איני והתני רמי בר חמא

מתוך שנאמר (במדבר יח) פדה תפדה את בכור האדם שומע אני אפילו נטרף בתוך ל' ת"ל

דף לז, ב גמרא (במדבר יח) אך חלק שאני הכא דבגולגולת תלא רחמנא אמר מר ידך זו קיבורת מנלן דת"ר (שמות יג) על ידך זו גובה שביד אתה אומר זו גובה שביד או אינו אלא על ידך ממש אמרה תורה הנח תפילין ביד והנח תפילין בראש מה להלן בגובה שבראש אף כאן בגובה שביד רבי אליעזר אומר אינו צריך הרי הוא אומר (שמות יג) והיה לך לאות לך לאות ולא לאחרים לאות ר' יצחק אומר אינו צריך הרי הוא אומר (דברים יא) ושמתם את דברי אלה על לבבכם וקשרתם שתהא שימה כנגד הלב ר' חייא ורב אחא בריה דרב אויא מכוין ומנח ליה להדי ליביה רב אשי הוה יתיב קמיה דאמימר הוה ציריא בידיה וקא מתחזיין תפילין אמר ליה לא סבר לה מר לך לאות ולא לאחרים לאות אמר ליה במקום לך לאות איתמר גובה שבראש מנלן דת"ר בין עיניך זו גובה שבראש אתה אומר זו גובה שבראש או אינו אלא בין עיניך ממש נאמר כאן בין עיניך ונאמר להלן (דברים יד) לא תשימו קרחה בין עיניכם למת מה להלן בגובה שבראש מקום שעושה קרחה אף כאן בגובה של ראש מקום שעושה קרחה ר' יהודה אומר אינו צריך אמרה תורה הנח תפילין ביד הנח תפילין בראש מה להלן במקום הראוי ליטמא בנגע אחד אף כאן במקום הראוי ליטמא בנגע אחד לאפוקי בין עיניך דאיכא בשר ושער דאיכא שער לבן ואיכא נמי שער צהוב: ארבע ציציות מעכבות זו את זו שארבעתן מצוה אחת: מאי בינייהו אמר רב יוסף סדין בציצית איכא בינייהו רבא בר אהינא אמר טלית בעלת חמש איכא בינייהו רבינא אמר דרב הונא איכא בינייהו דאמר רב הונא היוצא בטלית שאינה מצוייצת כהלכתה בשבת חייב חטאת אמר רב שישא בריה דרב אידי האי מאן דבצריה לגלימיה לא עביד ולא כלום שוייה טלית בעלת חמש אמר רב משרשיא האי מאן דצייריה לגלימיה לא עבד ולא כלום מאי טעמא דכמאן דשרייה דמי ותנן נמי כל חממות הצורות טהורות חוץ משל ערביים אמר רב דימי מנהרדעא האי מאן דחייטיה לגלימיה לא עבד ולא כלום אם איתא דלא מיבעי ליה ליפסוק ולישדייה: רבי ישמעאל אומר ארבעתן ארבע מצות: אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כרבי ישמעאל ולית הלכתא כותיה רבינא הוה קא אזיל אבתריה דמר בר רב אשי בשבתא דריגלא איפסיק קרנא דחוטיה ולא אמר ליה ולא מידי כד מטא לביתיה אמר ליה מהתם איפסיק א"ל אי אמרת לי מהתם שדיתיה והא אמר מר גדול כבוד הבריות שדוחה את לא תעשה שבתורה תרגומה רב בר שבא קמיה דרב כהנא

דף לח, א גמרא בלאו (דברים יז) דלא תסור ואיכא דאמרי מהתם א"ל וא"ל מאי דעתך למישדייה והאמר מר גדול כבוד הבריות שדוחה את לא תעשה שבתורה והא תרגומה רב בר שבא קמיה דרב כהנא בלאו דלא תסור הכא נמי כרמלית דרבנן היא:

מסכת מנחות פרק ז

דף לח, א משנה התכלת אינה מעכבת את הלבן והלבן אינו מעכב את התכלת תפלה של יד אינה מעכבת את של ראש ושל ראש אינה מעכבת את של יד:

דף לה, א גמרא לימא מתני' דלא כרבי דתניא (במדבר טו) וראיתם אותו מלמד שמעכבין זה את זה דברי רבי וחכ"א אין מעכבין מ"ט דרבי דכתיב (במדבר טו) הכנף מין כנף וכתוב פתיל תכלת ואמר רחמנא וראיתם אותו עד דאיכא תרוייהו בחד ורבנן וראיתם אותו כל חד לחודיה משמע לימא דלא כרבי אמר רב יהודה אמר רב אפי' תימא רבי לא נצרכא אלא לקדם דתניא מצוה להקדים לכן לתכלת ואם הקדים תכלת ללבן יצא אלא שחיסר מצוה מאי חיסר מצוה

דף לה, ב גמרא אילימא חיסר מצוה דלבן וקיים מצוה דתכלת לרבי עכו"ב מעכב אהדדי אמר רב יהודה אמר רב שחיסר מצוה ועשה מצוה ומאי חיסר מצוה דלא עבד מצוה מן המובחר התיינח לבן דאינו מעכב את התכלת תכלת דאינה מעכבת את הלבן מאי היא אמר רמי בר חמא לא נצרכא אלא לטלית שכולה תכלת איתמר נמי אמר ליה לוי לשמואל אריוך לא תיתיב אכרעך עד דמפרשת לי להא מילתא התכלת אינה מעכבת את הלבן והלבן אינו מעכב את התכלת מאי היא אמר ליה לא נצרכא אלא לסדין בציצית דמצוה לאקדומי לבן ברישא מ"ט הכנף מין כנף ואי אקדים תכלת ללבן לית לן בה תינח לבן דאינו מעכב את התכלת תכלת דאינה מעכבת את הלבן מאי היא אמר ליה רמי בר חמא לא נצרכא אלא לטלית שכולה תכלת דמצוה לאקדומי תכלת ברישא דהכנף מין כנף ואי אקדים לבן ברישא לית לן בה אמר רבא קא גרים אלא אמר רבא לא נצרכא אלא לגרדומין דאי איגרדם תכלת וקאי לבן ואי איגרדם לבן וקאי תכלת לית לן בה דאמרי בני ר' חייא גרדומי תכלת כשרין וגרדומי אזור כשרין וכמה שיעור גרדומין אמר בר המדורי אמר שמואל כדי לענבן איבעיא להו כדי לענבן לענבן כולהו בהדדי או דלמא כל חד וחד לחודיה תיקו בעי רב אשי אלימי דלא מיענבי ואי הוו קטיני מיענבי מאי אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי כל שכן דמינכר מצותיהו ומאן תנא דפליג עליה דרבי האי תנא הוא דתניא רבי יצחק אומר משום ר' נתן שאמר משום רבי יוסי הגלילי שאמר משום רבי יוחנן בן נורי אין לו תכלת מטיל לבן אמר רבא שמע מינה צריך לקשור על כל חוליא וחוליא דאי ס"ד לא צריך הא דאמרי בני רבי חייא גרדומי תכלת כשרין וגרדומי אזור כשרין כיון דאישתרי ליה עילאי אישתרי ליה כולה

דף לט, א גמרא דלמא דאיקטר ואמר רבה שמע מינה קשר עליון דאורייתא דאי ס"ד דרבנן מאי איצטריך למישרי סדין בציצית פשיטא התוכף תכיפה אחת אינו חיבור אלא שמע מינה דאורייתא אמר רבה בר רב אדא אמר רב אדא אמר רב אם נפסק החוט מעיקרו פסולה יתיב רב נחמן וקא אמר להא שמעתא איתיביה רבא לרב נחמן במה דברים אמורים בתחילתו אבל סופו שיריו וגרדומיו כל שהוא מאי שיריו ומאי גרדומיו מאי לאו שיריו דאיפסיק מינייהו ואישתייר מינייהו גרדומיו דאיגרדום איגרדומי לא חזא קתני שיריו גרדומיו כל שהוא ולימא גרדומיו שיריו למה לי הא קמ"ל דבעינן שירא לגרדומיו כדי לענבן יתיב רבה וקאמר משמיה דרב חוט של כרך עולה מן המנין אמר ליה רב יוסף שמואל אמרה ולא רב איתמר נמי אמר רבה בר רב חנה סח לי רבי יאשיה דמן אושא חוט של כרך עולה לה מן המנין יתיב רבא וקא אמר משמיה דשמואל תכלת שכרך רובה כשרה אמר ליה רב יוסף רב אמרה ולא שמואל איתמר נמי אמר רב הונא בר יהודה אמר רב ששת אמר רב ירמיה בר אבא אמר רב תכלת שכרך רובה כשרה רב חייא בריה דרב נתן מתני הכי אמר רב הונא אמר רב ששת אמר רב ירמיה בר אבא אמר רב תכלת שכרך רובה כשרה ואפילו לא כרך בה אלא חוליא אחת כשרה ונויי תכלת שלישי גדיל ושני

שלישי ענף וכמה שיעור חוליא תניא רבי אומר כדי שיכרוך וישנה וישלש תאנא הפוחת לא יפחות משבע והמוסיף לא יוסיף על שלש עשרה הפוחת לא יפחות משבע כנגד שבעה רקיעים והמוסיף לא יוסיף על שלש עשרה כנגד שבעה רקיעין וששה אוירין שביניהם תנא כשהוא מתחיל מתחיל בלבן הכנף מין כנף וכשהוא מסיים מסיים בלבן מעלין בקודש ולא מורידין רב ורבה בר בר חנה הווי יתבי הוה קא חליף ואזיל ההוא גברא דמיכסי גלימא דכולה תכלתא ורמי ליה תכלתא

דף לט,ב גמרא וגדילא מיגדיל אמר רב יאי גלימא ולא יאי תכלתא רבה בר בר חנה אמר יאי גלימא ויאי תכלתא במאי קא מיפלגי רבה בר בר חנה סבר כתיב (דברים כב) גדיל וכתיב (במדבר טו) פתיל או גדיל או פתיל ורב סבר לעולם פתיל בעינן וההיא גדילים למניינא הוא דאתא גדיל שנים גדילים ארבעה עשה גדיל ופותריהו מתוכו אמר שמואל משמיה דלוי חוטי צמר פוטרין בשל פשתן איבעיא להו של פשתן מהו שיפטרו בשל צמר צמר בשל פשתים הוא דפטר דכיון דתכלת פטרה לבן נמי פטר אבל פשתים בצמר לא או דלמא כיון דכתיב (דברים כב) לא תלבש שעטנז צמר ופשתים יחדו גדילים תעשה לך לא שנא צמר בפשתים ולא שנא פשתים בצמר ת"ש דאמר רחבה אמר רב יהודה חוטי צמר פוטרין בשל פשתן ושל פשתן פוטרין בשל צמר חוטי צמר ופשתים פוטרין בכל מקום ואפילו בשיראין ופליגא דרב נחמן דאמר רב נחמן השיראין פטורין מן הציצית איתיביה רבא לרב נחמן השיראין והכלך והסריקין כולן חייבין בציצית מדרבנן אי הכי אימא סיפא וכולן צמר ופשתים פוטרין בהן אי אמרת בשלמא דאורייתא היינו דמישתרו בהו כלאים אלא אי אמרת דרבנן היכי מישתרי בהו כלאים אימא או צמר או פשתים הכי נמי מסתברא דקתני סיפא הן במינן פוטרין שלא במינן אין פוטרין אי אמרת בשלמא דרבנן היינו דמיפטרו במינן אלא אי אמרת דאורייתא צמר ופשתים הוא דפטר אי משום הא לא איריא כדרבא דרבא רמי כתיב הכנף מין כנף וכתיב צמר ופשתים הא כיצד צמר ופשתים פוטרין בין במינן בין שלא במינן שאר מינן במינן פוטרין שלא במינן אין פוטרין ורב נחמן כדתנא דבי רבי ישמעאל דתנא דבי רבי ישמעאל הואיל ונאמרו בגדים בתורה סתם ופרט לך הכתוב באחד מהן צמר ופשתים אף כל צמר ופשתים אמר אביי והאי תנא דבי רבי ישמעאל מפקא מאידך תנא דבי רבי ישמעאל דתנא דבי ר' ישמעאל בגד אין לי אלא בגד צמר מנין לרבות צמר גמלים וצמר ארנבים ונוצה של עזים והכלך והסריקין והשיראין מנין ת"ל או בגד:

דף מ,א גמרא תנו רבנן סדין בציצית ב"ש פוטרין וב"ה מחייבין והלכה כדברי ב"ה א"ר אליעזר ב"ר צדוק והלא כל המטיל תכלת בירושלים אינו אלא מן המתמיהין אמר רבי א"כ למה אסרוה לפי שאין בקיאין אמר ליה רבא בר רב חנא לרבא ולרמו בי עשרה ונפקו לשוקא ומפרסמא למילתא כל שכן דמתמהו עילון ולידרשא בפירקא גזירה משום קלא אילן ולא יהא אלא לבן כיון דאפשר במינן לא כדריש לקיש דאמר ריש לקיש כל מקום שאתה מוצא עשה ולא תעשה אם אתה יכול לקיים את שניהם מוטב ואם לאו יבוא עשה וידחה את לא תעשה וליבדקוה אלא גזירה משום טעימה וליכתבה אדיסקי אדיסקי ליקום וליסמוך אמר רבא השתא

דף מ,ב גמרא חמץ בפסח ויוה"כ דכרת סמכינן אדיסקי הכא דעשה בעלמא לא כל שכן אלא אמר רבא הא מילתא אמרי ואיתמר במערבא משום דרבי זירא כוותי שמא יקרע סדינו בתוך ג' ויתפרנו והתורה אמרה תעשה ולא מן העשוי שרא רבי זירא לסדיניה רב

זירא אמר גזירה נמי משום כסות לילה ואמר רבא הא מילתא אמרי ואיתמר במערבא משמיה דר' זירא כוותי היא של בגד וכנפיה של עור חייבת היא של עור וכנפיה של בגד פטורה מאי טעמא עיקר בגד בעינן רב אחאי אזיל בתר כנף אמר רבא אמר רב סחורה אמר רב הונא הטיל לבעלת שלש והשלימה לארבע פסולה [משום] תעשה ולא מן העשוי מיתבי חסידים הראשונים כיון שארגו בה ג' היו מטילין לה תכלת אימא כיון שפצעו בה ג' היו מטילין לה תכלת ומי אמרינן תעשה ולא מן העשוי <איני> והאמר ר' זירא הטיל למוטלת כשרה אמר רבא השתא בבל תוסיף קאי מעשה לא הוי מתקיף לה רב פפא ממאי דגברא לאוסופי קא מיכוין דלמא לבטולי קא מיכוין ובל תוסיף ליכא מעשה איכא אמר ר' זירא אמר רב מתנא אמר שמואל תכלת אין בה משום כלאים ואפי' בטלית פטורה מאי טלית פטורה אילימא דלית בה שיעורא והתניא טלית שהקטן מתכסה בו ראשו ורובו **דף מא, א גמרא** והגדול יוצא בה דרך עראי חייבת בציצית אין הקטן מתכסה בו ראשו ורובו אע"פ שהגדול יוצא בה עראי פטורה וכן לענין כלאים והוינן בה מאי וכן לענין כלאים אילימא וכן לענין איסורא דכלאים והא אנן תנן אין עראי בכלאים ואמר רב נחמן בר יצחק וכן לענין סדין בציצית אלא מאי פטורה הטיל למוטלת והא אמרה רבי זירא חדא זימנא חדא מכלל דחבירתה איתמר ת"ר טלית כפולה חייבת בציצית ורבי שמעון פוטר ושויין שאם כפולה ותפרה שחייבת תפרה פשיטא לא צריכא דנקטה בסיכי רבה בר הונא איקלע לבי רבא בר רב נחמן חזייה דהוה מיכסי טלית כפולה ורמי ליה חוטי עילוי כפילא איפשיטא ואתא חוטא וקם להדי רישיה אמר ליה לאו היינו כנף דכתב רחמנא באורייתא אתא שדייה איכסי גלימא אחריתי אמר ליה מי סברת חובת גברא הוא חובת טלית הוא זיל רמי ליה לימא מסייע ליה חסידים הראשונים כיון שארגו בה שלש היו מטילין בה תכלת שאני חסידים דמחמרי אנפשייהו ופליגא דמלאכא דמלאכא אשכחי' לרב קטינא דמיכסי סדינא אמר ליה קטינא קטינא סדינא בקייטא וסרבלא בסיתוא ציצית של תכלת מה תהא עליה אמר ליה ענשיתו אעשה אמר ליה בזמן דאיכא ריתחא ענשינן אי אמרת בשלמא חובת גברא הוא היינו דמחייב דלא קא רמי אלא אי אמרת חובת טלית הוא הא לא מיחייבא אלא מאי חובת גברא הוא נהי דחייביה רחמנא כי מיכסי טלית דבת חיובא כי מיכסי טלית דלאו בת חיובא היא מי חייביה רחמנא אלא הכי קאמר ליה טצדקי למיפטר נפשך מציצית אמר רב טובי בר קיסנא אמר שמואל כלי קופסא חייבין בציצית ומודה שמואל בזקן שעשאה לכבודו שפטורה מ"ט (דברים כב) אשר תכסה בה אמר רחמנא האי לאו לאיכסויי עבידא בההיא שעתא ודאי רמינן ליה משום (משלי יז) לועג לרש חרף עושהו אמר רחבה אמר ר' יהודה טלית שנקרעה חוץ לשלש יתפור תוך שלש לא יתפור תניא נמי הכי טלית שנקרעה חוץ לשלש יתפור תוך שלש רבי מאיר אומר לא יתפור וחכ"א יתפור ושויין שלא יביא אפילו אמה על אמה ממקום אחר ובה תכלת ותולה בה ושויין שמביא תכלת ממקום אחר ותולה בה

דף מא, ב גמרא ובלבד שלא תהא מופסקת שמעת מינה מתירין מבגד לבגד דילמא דאי בלאי ת"ר טלית שכולה תכלת כל מיני צבעונין פוטרין בה חוץ מקלא אילן מיתבי טלית אין פוטר בה אלא מינה טלית שכולה תכלת מביא תכלת וד"א ותולה בה וקלא אילן לא יביא ואם הביא כשר אמר רב נחמן בר יצחק לא קשיא כאן בטלית בת ארבעה חוטין כאן בטלית בת שמונה חוטין שמעת מינה מתירין מבגד לבגד דלמא דאי עבד איתמר רב אמר אין מתירין מבגד לבגד ושמואל אמר מתירין מבגד לבגד רב אמר אין מדליקין מנר לנר

ושמואל אמר מדליקין מנר לנר רב אמר אין הלכה כרבי שמעון בגרירה ושמואל אמר
 הלכה כר' שמעון בגרירה אמר אביי כל מילי דמר עביד כרב לבר מהני תלת דעביד
 כשמואל מתירין מבגד לבגד ומדליקין מנר לנר והלכה כרבי שמעון בגרירה דתניא רבי
 שמעון אומר גורר אדם מטה כסא וספסל ובלבד שלא יתכוין לעשות חריץ רב יהודה מסר
 ליה לקצרא רב חנינא עביד לה סיסא רבינא חייט להו מיחט ת"ר כמה חוטיין הוא נותן
 ב"ש אומרים ד' וב"ה אומרים ג' וכמה תהא משולשת ב"ש אומרים ד' וב"ה אומרים ג' וג'
 שבית הלל אומרים אחת מארבע בטפח של כל אדם אמר רב פפא טפח דאורייתא ד' בגודל
 שית בקטנה חמש בתילתא אמר רב הונא ד' בתוך ד' ומשולשת ד' ורב יהודה אמר ג' בתוך
 ג' משולשת ג' אמר רב פפא הלכתא ד' בתוך שלש משולשת ארבע למימרא דאית להו
 שיעורא ורמינהו ציצית אין ציצית אלא יוצא ואין ציצית אלא משהו וכבר עלו זקני ב"ש
 וזקני ב"ה לעליית יוחנן בן בתירא ואמרו ציצית אין לה שיעור כיוצא בו לולב אין בו
 שיעור מאי לאו אין לה שיעור כלל לא

דף מב, א גמרא אין לה שיעור למעלה אבל יש לה שיעור למטה דאי לא תימא הכי כיוצא
 בו לולב אין לו שיעור הכי נמי דאין לו שיעור כלל והתנן לולב שיש בו ג' טפחים כדי
 לנענע בו כשר אלא אין לו שיעור למעלה אבל יש לו שיעור למטה ה"נ אין לו שיעור
 למעלה אבל יש לו שיעור למטה ת"ר ציצית אין ציצית אלא ענף וכן הוא אומר (יחזקאל
 ח) ויקחני בציצית ראשי ואמר אביי וצריך לפרוזה כי צוציתא דארמאי ת"ר הטיל על
 הקרן או על הגדיל כשירה רבי אליעזר בן יעקב <אומר> פוסל בשתיהן כמאן אזלא הא
 דאמר רב גידל אמר רב ציצית צריכה שתהא נוטפת על הקרן שנאמר (במדבר טו) על
 כנפי בגדיהם כמאן כרבי אליעזר בן יעקב אמר ר' יעקב אמר רבי יוחנן וצריך שירחיק
 מלא קשר גודל ואיצטריך דרב פפא ואיצטריך דר' יעקב דאי מדרב פפא הוה אמינא תוך ג'
 דלא לירחיק טפי וכמה דמקרב מעלי איצטריך דר' יעקב ואי מדרבי יעקב הוה אמינא מלא
 קשר גודל דלא ליקרב טפי וכמה דרחיק מעלי צריכא רבינא ורב סמא הוו יתבי קמיה דרב
 אשי חזייה רב סמא לקרניה דגלימיה דרבינא דסתר ובצר ממלא קשר גודל אמר ליה לא
 סבר לה מר להא דר' יעקב אמר ליה בשעת עשייה איתמר איכסיף אמר ליה רב אשי לא
 תתקיף לך חד מינייהו כתרי מינן רב אחא בר יעקב רמי ארבע ועייף להו מיעף ומעייל
 להו בגלימא ואביק להו מיבק קסבר בעינן תמניא בגלימא כי היכי דליהוי גדיל גדילים
 במקום פתיל רב ירמיה מדפתי רמי תמניא דאינהו שיתסר ולא אביק להו מר בריה דרבינא
 עביד כדידן רב נחמן אשכחיה לרב אדא בר אהבה רמי חוטי וקא מברך לעשות ציצית
 א"ל מאי ציצי שמענא הכי אמר רב ציצית אין צריכה ברכה כי נח נפשיה דרב הונא על
 רב חסדא למירמא דרב אדרב ומי אמר רב ציצית אין צריך ברכה והא אמר רב יהודה
 אמר רב מנין לציצית <בעובד כוכבים> {בגוי} שהיא פסולה שנאמר (במדבר טו) דבר
 אל בני ישראל ועשו להם ציצית בני ישראל יעשו ולא <העובדי כוכבים> {הגוים} יעשו
 והא מאי רומיא אמר רב יוסף קסבר רב חסדא כל מצוה שכשירה <בעובד כוכבים>
 {בגוי} בישראל אין צריך לברך כל מצוה שפסולה <בעובד כוכבים> {בגוי} בישראל
 צריך לברך וכללא הוא והרי מילה דכשירה <בעובד כוכבים> {בגוי} דתניא עיר שאין
 בה רופא ישראל ויש בה רופא ארמאי ורופא כותי ימול ארמאי ואל ימול כותי דברי רבי
 מאיר רבי יהודה אומר כותי ולא ארמאי ובישראל צריך לברך דאמר מר המל אומר ברוך
 אשר קדשנו במצותיו וצונו על המילה מידי הוא טעמא אלא לרב רב מיפסיל פסיל

דאיתמר מנין למילה <בעובד כוכבים> {בגוי} שפסולה דרו בר פפא משמיה דרב אמר (בראשית יז) ואתה את בריתי תשמור ר' יוחנן אמר (בראשית יז) המול ימול המל ימול סוכה מסייע ליה תפילין הוי תיובתיה הרי סוכה דכשירה <בעובד כוכבים> {בגוי} דתניא סוכת <עובדי כוכבים> {גוים} סוכת נשים סוכת בהמה סוכת כותיים סוכה מכל מקום כשירה ובלבד שתהא מסוככת כהילכתא ובישראל אין צריך לברך דתניא העושה סוכה לעצמו אומר ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם שהחיינו וקימנו והגיענו לזמן הזה בא לישב בה אומר ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו לישב בסוכה ואילו לעשות סוכה לא מברך תפילין תיובתיה והרי תפילין דפסולות <בעובד כוכבים> {בגוי} דתני רב חיננא בריה דרבא

דף מב,ב גמרא מפשרניא ספר תורה תפילין ומזוזות שכתבן <צדוקי> {אפיקורוס} <כותי> {מוסר} <עובד כוכבים> {גוי} עבד אשה וקטן מומר פסולין שנאמר וקשרתם וכתבתם כל שישנו בקשירה ישנו בכתיבה כל שאינו בקשירה אינו בכתיבה ובישראל א"צ לברך דשלח רב חייא בריה דרב הונא משמיה דר' יוחנן על תפילין של יד אומר ברוך אשר קדשנו במצותיו וצונו להניח תפילין על תפילין של ראש אומר ברוך אשר קדשנו במצותיו וצונו על מצות תפילין ואילו לעשות תפילין לא מברך אלא לאו היינו טעמא כל מצוה דעשייתה גמר מצוה כגון מילה אע"ג דכשירה <בעובד כוכבים> {בגוי} בישראל צריך לברך וכל מצוה דעשייתה לאו גמר מצוה כגון תפילין אע"ג דפסולות <בעובד כוכבים> {בגוי} בישראל אינו צריך לברך ובציצית בהא קמיפלגי מר סבר חובת טלית הוא ומר סבר חובת גברא הוא א"ל רב מרדכי לרב אשי אתון הכי מתניתו לה אנן הכי מתנינן לה א"ר יהודה אמר רב מנין לציצית <בעובד כוכבים> {בגוי} שכשירה שנאמר (במדבר טו) דבר אל בני ישראל ועשו להם ציצית יעשו להם אחרים אמר רב יהודה אמר רב עשאן מן הקוצים ומן הנימין ומן הגרדין פסולה מן הסיסין כשירה כי אמריתה קמיה דשמואל אמר אף מן הסיסין פסולה בעינן טוייה לשמה כתנאי ציפן זהב או שטלה עליהן עור בהמה טמאה פסולות עור בהמה טהורה כשירות ואע"פ שלא עיבדן לשמן רבן שמעון בן גמליאל אומר אף עור בהמה טהורה פסולות עד שיעבדן לשמן אמר ליה אביי לרב שמואל בר רב יהודה הא תכילתא היכי צבעיתו לה אמר ליה מייתנין דם חלזון וסמנין ורמינן להו ביורה [ומרתחינן ליה] ושקלינא פורתא בביעתא וטעמינן להו באודרא ושדינן ליה לההוא ביעתא וקלינן ליה לאודרא שמע מינה תלת שמע מינה טעימה פסולה ושמע מינה דבעינן צביעה לשמה ושמע מינה פסולה היינו טעימה פסולה היינו צביעה לשמה אמר רב אשי מה טעם קאמר מה טעם טעימה פסולה משום דבעינן צביעה לשמה כתנאי טעימה פסולה משום שנאמר (שמות כח) כליל תכלת דברי ר' חנינא בן גמליאל רבי יוחנן בן דהבאי אומר אפילו מראה שני שבה כשר משום שנאמר (ויקרא יד) ושני תולעת ת"ר תכלת אין לה בדיקה ואין נקחית אלא מן המומחה תפילין יש להם בדיקה ואין ניקחין אלא מן המומחה ספרים ומזוזות יש להן בדיקה וניקחין מכל אדם ותכלת אין לה בדיקה והא רב יצחק בריה דרב יהודה בדיק ליה <סי' בגשם> מייתי מגביא גילא ומיא דשבילתא ומימי רגלים

דף מג,א גמרא בן ארבעים יום ותרי לה בגווייהו מאורתא ועד לצפרא איפרד חזותיה פסולה לא איפרד חזותיה כשרה ורב אדא קמיה דרבא משמיה דרב עזירא אמר מייתי חמירא ארכסא דשערי ואפיא לה בגווייה אישתנאי למעליותא כשרה לגריעותא פסולה

וסימניך שינוי שקר שינוי אמת מאי אין לה בדיקה נמי דקאמר אטעימה מר ממשכי אייתי תכלתא בשני רב אחאי בדקוה בדרב יצחק בריה דרב יהודה ואיפרד חזותיה בדרב אדא ואישתנאי למעליותא סבר למיפסלה אמר להו רב אחאי אלא הא לא תכילתא היא ולא קלא אילן היא אלא שמע מינה שמועתא אהדדי איתמר היכא דבדקנא בדרב יצחק בריה דרב יהודה לא איפרד חזותיה כשרה כשרה איפרד חזותיה בדקינן לה בדרב אדא בחמירא ארכסא אישתני למעליותא כשרה לגריעותא פסולה שלחו מתם שמועתא אהדדי איתמר רבי מני דייק וזבין כחומרי מתניתא א"ל ההוא סבא הכי עבוד קמאי דקמך ואצלח עיסקייהו ת"ר הלוקח טלית מצוייצת מן השוק מישראל הרי היא בחזקתה >מן העובד כוכבים< {} מן התגר כשרה מן ההדיוט פסולה ואע"פ שאמרו אין אדם רשאי למכור טלית מצוייצת >לעובד כוכבים< {לגוי} עד שיתיר ציצייתיה מאי טעמא הכא תרגימו משום זונה רב יהודה אמר שמא יתלוה עמו בדרך ויהרגנו רב יהודה רמי תכילתא לפרזומא דאינשי ביתיה ומברך כל צפרא ולהתעטף בציצית מדרמי קסבר מצות עשה שלא הזמן גרמא הוא אמאי מברך כל צפרא וצפרא כרבי דתניא תפילין כל זמן שמניחן מברך עליהן דברי רבי אי הכי כל שעתא נמי רב יהודה איניש צניעא הוה ולא שרי ליה לגלימיה כוליה יומא ומאי שנא מצפרא כי משני מכסות לילה לכסות יום ת"ר הכל חייבין בציצית כהנים ליום וישראלים גרים נשים ועבדים ר"ש פוטר בנשים מפני שמצות עשה שהזמן גרמא הוא וכל מצות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות אמר מר הכל חייבין בציצית כהנים ליום וישראלים פשיטא דאי כהנים ליום וישראלים פטירי מאן ליחייב כהנים איצטריכא ליה ס"ד אמינא הואיל וכתוב (דברים כב) לא תלבש שעטנז צמר ופשתים יחדיו גדילים תעשה לך מאן דלא אישתרי כלאים לגביה בלבישה הוא דמיחייב בציצית הני כהנים הואיל ואישתרי כלאים לגבייהו לא ליחייבו קמ"ל נהי דאישתרי בעידן עבודה בלא עידן עבודה לא אישתרי ר"ש פוטר בנשים מאי טעמא דר"ש דתניא (במדבר טו) וראיתם אותו פרט לכסות לילה אתה אומר פרט לכסות לילה או אינו אלא פרט לכסות סומא כשהוא אומר (דברים כב) אשר תכסה בה הרי כסות סומא אמור הא מה אני מקיים וראיתם אותו פרט לכסות לילה ומה ראית לרבות כסות סומא ולהוציא כסות לילה מרבה אני כסות סומא שישנה בראיה אצל אחרים ומוציא אני כסות לילה שאינה בראיה אצל אחרים ורבנן **דף מג,ב גמרא** האי אשר תכסה בה מאי עבדי ליה מיבעי להו לכדתניא (דברים כב) על ארבע כנפות כסותך ארבע ולא שלש אתה אומר ארבע ולא שלש או אינו אלא ארבע ולא חמש כשהוא אומר אשר תכסה בה הרי בעלת חמש אמור ומה אני מקיים על ארבע ארבע ולא שלש ומה ראית לרבות בעלת חמש ולהוציא בעלת שלש מרבה אני בעלת חמש שיש בכלל חמש ארבע ומוציא אני בעלת שלש שאין בכלל שלש ארבע ור"ש מאשר נפקא ורבנן אשר לא משמע להו ורבנן האי (במדבר טו) וראיתם אותו מאי עבדי ליה מיבעי להו לכדתניא וראיתם אותו וזכרתם ראה מצוה זו וזכור מצוה אחרת התלויה בו ואיזו זו וזו קרית שמע דתנן מאימתי קורין את שמע בשחרית משיכיר בין תכלת ללבן ותניא אידך וראיתם אותו וזכרתם ראה מצוה זו וזכור מצוה אחרת הסמוכה לה ואיזו זו וזו מצות כלאים דכתיב (דברים כב) לא תלבש שעטנז צמר ופשתים יחדו גדילים תעשה לך תניא אידך וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות ה' כיון שנתחייב אדם במצוה זו נתחייב בכל מצות כולן ור"ש היא דאמר מצות עשה שהזמן גרמא היא תניא אידך וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות ה' שקולה מצוה זו כנגד כל המצות כולן ותניא אידך וראיתם אותו

וזכרתם ועשיתם ראייה מביאה לידי זכירה זכירה מביאה לידי עשייה ורשב"י אומר כל הזריז במצוה זו זוכה ומקבל פני שכינה כתיב הכא וראיתם אותו וכתוב התם (דברים ו) את ה' אלהיך תירא ואותו תעבוד ת"ר חביבין ישראל שסיבבן הקב"ה במצות תפילין בראשיהן ותפילין בזרועותיהן וציצית בבגדיהן ומזוזה לפתחיהן ועליהן אמר דוד (תהילים קיט) שבע ביום הללתיך על משפטי צדקך ובשעה שנכנס דוד לבית המרחץ וראה עצמו עומד ערום אמר אוי לי שאעמוד ערום בלא מצוה וכיון שנזכר במילה שבבשרו נתיישרה דעתו לאחר שיצא אמר עליה שירה שנאמר (תהילים יב) למנצח על השמינית מזמור לדוד על מילה שניתנה בשמיני רבי אליעזר בן יעקב אומר כל שיש לו תפילין בראשו ותפילין בזרועו וציצית בבגדו ומזוזה בפתחו הכל בחיזוק שלא יחטא שנאמר (קוהלת ד) והחוט המשולש לא במהרה ינתק ואומר (תהילים לד) חונה מלאך ה' סביב ליראיו ויחלצם תניא היה ר' מאיר אומר מה נשתנה תכלת מכל מיני צבעונין מפני שהתכלת דומה לים וים דומה לרקיע ורקיע לכסא הכבוד שנאמר (שמות כד) ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר וכעצם השמים לטהר וכתוב (שמות כד) כמראה אבן ספיר דמות כסא תניא היה רבי מאיר אומר גדול עונשו של לבן יותר מעונשו של תכלת משל למה הדבר דומה למלך בשר ודם שאמר לשני עבדיו לאחד אמר הבא לי חותם של טיט ולאחד אמר הבא לי חותם של זהב ופשעו שניהם ולא הביאו איזה מהן עונשו מרובה הוא אומר זה שאמר לו הבא לי חותם של טיט ולא הביא תניא היה רבי מאיר אומר חייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום שנאמר (דברים י) ועתה ישראל מה ה' אלהיך שואל מעמך רב חייא בריה דרב אויא בשבתא וביומי טובי טרח וממלי להו באיספרמקי ומגדי תניא היה ר"מ אומר חייב אדם לברך שלש ברכות בכל יום אלו הן <שעשאני ישראל> {שלא עשאני גוי} שלא עשאני אשה שלא עשאני בור רב אחא בר יעקב שמעיה לבריה דהוה קא מברך שלא עשאני בור אמר ליה כולי האי נמי אמר ליה ואלא מאי מברך שלא עשאני עבד היינו אשה עבד

דף מד,א גמרא זיל טפי ת"ר חלזון זהו גופו דומה לים וברייתו דומה לדג ועולה אחד לשבעים שנה ובדמו צובעין תכלת לפיכך דמיו יקרים תניא א"ר נתן אין לך כל מצוה קלה שכתובה בתורה שאין מתן שכרה בעה"ז ולעה"ב איני יודע כמה צא ולמד ממצות ציצית מעשה באדם אחד שהיה זהיר במצות ציצית שמע שיש זונה בכרכי הים שנוטלת ד' מאות זהובים בשכרה שיגר לה ארבע מאות זהובים וקבע לה זמן כשהגיע זמנו בא וישב על הפתח נכנסה שפחתה ואמרה לה אותו אדם ששיגר לך ד' מאות זהובים בא וישב על הפתח אמרה היא יכנס נכנס הציעה לו ז' מטות שש של כסף ואחת של זהב ובין כל אחת ואחת סולם של כסף ועליונה של זהב עלתה וישבה על גבי עליונה כשהיא ערומה ואף הוא עלה לישב ערום כנגדה באו ד' ציציותיו וטפחו לו על פניו נשמט וישב לו ע"ג קרקע ואף היא נשמטה וישבה ע"ג קרקע אמרה לו גפה של רומי שאיני מניחתך עד שתאמר לי מה מום ראית בי אמר לה העבודה שלא ראיתי אשה יפה כמותך אלא מצוה אחת ציונו ה' אלהינו וציצית שמה וכתוב בה (במדבר טו) אני ה' אלהיכם שתי פעמים אני הוא שעתיד ליפרע ואני הוא שעתיד לשלם שכר עכשיו נדמו עלי כד' עדים אמרה לו איני מניחך עד שתאמר לי מה שמך ומה שם עירך ומה שם רבך ומה שם מדרשך שאתה למד בו תורה כתב ונתן בידה עמדה וחילקה כל נכסיה שליש למלכות ושליש לעניים ושליש נטלה בידה חוץ מאותן מצעות ובאת לבית מדרשו של ר' חייא אמרה לו רבי צוה עלי ויעשוני גיורת אמר לה בתי שמא עיניך נתת באחד מן התלמידים הוציאה כתב מידה ונתנה לו אמר לה

לכי זכי במקחך אותן מצעות שהציעה לו באיסור הציעה לו בהיתר זה מתן שכרו בעה"ז ולעה"ב איני יודע כמה אמר רב יהודה טלית שאולה כל שלשים יום פטורה מן הציצית מיכן ואילך חייבת תניא נמי הכי הדר בפונדקי בא"י והשוכר בית בח"ל כל שלשים יום פטור מן המזוזה מיכן ואילך חייב אבל השוכר בית בא"י עושה מזוזה לאלתר משום יישוב דא"י: תפלה של יד אינה מעכבת: אמר רב חסדא לא שנו אלא שיש לו אבל אין לו מעכבת אמרו לו אמרת אמר להו לא אלא מאן דלית ליה תרי מצות חד מצוה נמי לא ליעביד ומעיקרא מאי סבר גזירה שמא יפשע אמר רב ששת כל שאינו מניח תפילין עובר בשמונה עשה וכל שאין לו ציצית בבגדו עובר בחמשה עשה וכל כהן שאינו עולה לדוכן עובר בג' עשה כל שאין לו מזוזה בפתחו עובר בשני עשה וכתבתם וכתבתם ואמר ר"ל כל המניח תפילין מאריך ימים שנאמר

דף מד,ב גמרא (ישעיהו לח) ה' עליהם יחיו ולכל בהן חיי רוחי ותחלימני והחייני: **דף מד,ב משנה** הסולת והשמן אין מעכבין את היין ולא היין מעכבן המתנות שעל המזבח החיצון אין מעכבות זו את זו:

דף מד,ב גמרא ת"ר (במדבר כט) ומנחתם ונסכיהם הבא מנחה ואחר כך הבא נסכים רבי אומר זבח ונסכים הבא זבח ואחר כך הבא נסכים ורבי נמי הכתיב ומנחתם ונסכיהם ההוא מיבעי למנחתם ונסכיהם בלילה ומנחתם ונסכיהם אפילו למחר ורבנן נמי הכתיב זבח ונסכים ההוא מיבעי ליה לכדזעירי דאמר זעירי אין נסכים מתקדשין אלא בשחיטת הזבח ורבי נמי מיבעי ליה לכדזעירי ורבנן נמי מיבעי להו למנחתם ונסכיהם בלילה ומנחתם ונסכיהם אפי' למחר אלא היינו טעמייהו דרבנן דכתיב (ויקרא כג) עולה ומנחה ורבי נמי הכתיב עולה ומנחה אלא בבאים עם הזבח דכ"ע לא פליגי דמנחה ואחר כך נסכים דהכתיב עולה ומנחה כי פליגי בבאין בפני עצמן רבנן סברי מדבאין עם הזבח מנחה ואחר כך נסכים בפני עצמן נמי מנחה ואחר כך נסכים ורבי התם הוא דאידי דאתחיל באכילה גמר לה לכולא מילתא דאכילה אבל בפני עצמן נסכים עדיפי הואיל דמיתאמרא שירה עלייהו: המתנות שעל מזבח החיצון אין מעכבות זו את זו: ת"ר מנין לכל הניתנין על מזבח החיצון שנתנן במתנה אחת שכיפר שנאמר (דברים יב) ודם זבחיך ישפך על מזבח ה' אלהיך: **דף מד,ב משנה** הפרים והאילים והכבשים <והשעירים> אינן מעכבין זה את זה ר' שמעון [אומר] אם היו להם פרים מרובים ולא היו להם נסכים יביא פר אחד ונסכים ולא יקריבו כולם בלא נסכים:

דף מד,ב גמרא הני פרים וכבשים דהיכא אילימא דחג (במדבר כט) כמשפט כמשפטם כתיב בהו אלא דר"ח ועצרת דחומש הפקודים

דף מה,א גמרא אילים דהיכא אי דהנהו דאיל הוא אי דעצרת דתורת כהנים הויה כתיב בהו לעולם דעצרת דתורת כהנים והכי קאמר לא אילים דתורת כהנים מעכבי ליה לאיל דחומש הפקודים ולא איל דחומש הפקודים מעכב להו לאילים דתורת כהנים אלא פרים דאפילו אהדדי לא מעכבי ואילים דהכא ודהכא הוא דלא מעכבי אינהו מעכבי תנא מילי מילי קתני (יחזקאל מו) וביום החדש <תקח> פר בן בקר תמים וששה כבשים ואיל תמימים יהיו פר מה ת"ל לפי שנאמר בתורה פרים ומנין שאם לא מצא שנים מביא אחד ת"ל פר ששה כבשים מה ת"ל לפי שכתב בתורה שבעה ומנין שאם לא מצא שבעה יביא ששה ת"ל ששה ומנין שאם לא מצא ששה יביא חמשה חמשה יביא ארבעה ארבעה יביא שלשה שלשה יביא שנים ואפילו אחד ת"ל ולכבשים כאשר תשיג ידו ומאחר דכתיב הכי

ששה כבשים למה לי דכמה דאפשר להדורי מהדרינן ומנין <לאילים שבת"כ> שמעכבין זה את זה ת"ל יהיו (יחזקאל מה) כה אמר ה' אלהים בראשון באחד לחודש תקח פר בן בקר תמים וחטאת את המקדש חטאת עולה היא א"ר יוחנן פרשה זו אליהו עתיד לדורשה רב אשי אמר מילואים הקריבו בימי עזרא כדרך שהקריבו בימי משה תניא נמי הכי רבי יהודה אומר פרשה זו אליהו עתיד לדורשה אמר לו ר' יוסי מילואים הקריבו בימי עזרא כדרך שהקריבו בימי משה אמר לו תנוח דעתך שהנחת דעתי (יחזקאל מד) וכל נבלה וטרפה מן העוף ומן הבהמה לא יאכלו הכהנים כהנים הוא דלא יאכלו הא ישראל אכלי א"ר יוחנן פרשה זו אליהו עתיד לדורשה רבינא אמר כהנים איצטריך ליה ס"ד אמינא הואיל ואשתרי מליקה לגבייהו תשתרי נמי נבילה וטרפה קמ"ל (יחזקאל מה) וכן תעשה בשבעה בחודש מאיש שוגה ומפתי וכפרתם את הבית שבעה אמר ר' יוחנן אלו שבעה שבטים שחטאו ואף על פי שאין רובה של קהל חודש אם חדשו ואמרו חלב מותר מאיש שוגה ומפתי מלמד שאין חייבין אלא על העלם דבר עם שגגת מעשה אמר רב יהודה אמר רב זכור אותו האיש לטוב וחינא בן חזקיה שמו שאלמלא הוא נגזו ספר יחזקאל שהיו דבריו סותרין דברי תורה מה עשה העלה שלש מאות גרבי שמן וישב בעלייה ודרשו: א"ר שמעון אם היו להם פרים מרובין [וכו'] : ת"ר (יחזקאל מו) ואיפה לפר ואיפה לאיל יעשה מנחה ולכבשים כאשר תשיג ידו ושמן הין לאיפה א"ר שמעון וכי מדת פרים ואילים אחת היא אלא שאם היו להם פרים מרובין ולא היו נסכים יביאו פר אחד ונסכיו ואל יקרבו כולן בלא נסכים ואם היו להם

דף מה,ב גמרא אילים מרובין ולא היה להן איפתן יביאו איל אחד ואיפתו ולא יקרבו כולם בלא איפות:

דף מה,ב משנה הפר והאילים והכבשים והשעיר אין מעכבין את הלחם ולא הלחם מעכבין הלחם מעכב את הכבשים ואין הכבשים מעכבין את הלחם דברי ר"ע אמר ר"ש בן ננס לא כי אלא הכבשים מעכבין את הלחם והלחם אינו מעכב הכבשים שכן מצינו כשהיו ישראל במדבר מ' שנה קרבו כבשים בלא לחם אף כאן יקרבו כבשים בלא לחם אמר ר"ש הלכה כדברי בן ננס אבל אין הטעם כדבריו שכל האמור בחומש הפקודים קרב במדבר וכל האמור בתורת כהנים אין קרב במדבר משבאו לארץ קרבו אלו ואלו מפני מה אני אומר יקרבו כבשים בלא לחם מפני שהכבשים מתירין את עצמן ולא הלחם בלא כבשים שאין לו מי יתירנו:

דף מה,ב גמרא תנו רבנן (ויקרא כג) והקרבתם על הלחם חובה על הלחם שבעת כבשים תמימים אע"פ שאין לחם א"כ מה ת"ל על הלחם מלמד שלא נתחייבו בכבשים קודם שנתחייבו בלחם דברי ר' טרפון ר"ע אומר יכול הן הן כבשים האמורים כאן הן כבשים האמורים בחומש הפקודים אמרת כשאתה מגיע אצל פרים ואילים אינן הן אלא הללו באין בגלל עצמן והללו באין בגלל לחם נמצא מה שאמור בחומש הפקודים קרב במדבר ומה שאמור בתורת כהנים לא קרב במדבר ודלמא פרים ואילים לאו אינהו הא כבשים אינהו נינהו מדהני אישתנו הני נמי דאחריני ופרים ואילים ממאי דאישתנו דלמא הכי קאמר רחמנא אי בעי פר ושני אילים ליקרב אי בעי שני פרים ואיל אחד ליקרב מדאישתני סדרן ש"מ אחריני נינהו: הלחם מעכב את הכבשים: מ"ט דר"ע גמר יהיו מתהיינה מה להלן לחם אף כאן לחם ובן ננס גמר יהיו [יהיו] מה להלן כבשים אף כאן כבשים ובן ננס נמי גילף מתהיינה מה להלן לחם אף כאן לחם דנין יהיו מיהיו ואין דנין יהיו מתהיינה מאי

נפקא מינה התנא דבי ר' ישמעאל (ויקרא יד) ושב הכהן ובא הכהן זהו שיבה זהו ביאה
ה"מ היכא דליכא דדמי ליה אבל היכא דאיכא דדמי ליה מדדמי ליה ילפינן ור"ע נמי לילף
יהיו מיהיו דנין דבר שמתנה לכהן מדבר שמתנה לכהן לאפוקי הני דעולות נינהו ואיבעית
אימא בקרא גופיה קא מיפלגי (ויקרא כג) קדש יהיו לה' לכהן ר"ע סבר אי זהו דבר
שכולו לכהן הוי אומר זה לחם ובן ננס מי כתיב קודש יהיו לכהן קודש יהיו לה' לכהן
כתיב איזהו דבר שמקצתו לה' ומקצתו לכהן הוי אומר אלו כבשים ור"ע מי כתיב קדש
יהיו לה' ולכהן לה' לכהן כתיב כדרב הונא דאמר רב הונא קנאו השם ונתנו לכהן: אמר
ר' יוחנן הכל מודים

דף מו, א גמרא שאם הוזקו זה לזה שמעכבין זה את זה ואיזה הוא זיקה שלהן שחיטה
אמר עולא בעו במערבא תנופה עושה זיקה או אינו עושה זיקה פשוט ליה מדרבי יוחנן
דאמר רבי יוחנן שחיטה עושה זיקה מכלל דתנופה אינו עושה זיקה דר' יוחנן גופא קא
מיבעיא ליה מיפשט פשיטא ליה לרבי יוחנן דשחיטה עושה זיקה ותנופה אינו עושה זיקה
או דלמא שחיטה פשיטא ליה ותנופה מספקא ליה תיקו א"ל ר' יהודה בר חנינא לרב הונא
בריה דרב יהושע והא כי כתיב (ויקרא כג) קודש יהיו לה' לכהן בתר תנופה כתיב ופליגי
בן ננס ור' עקיבא וליטעמיך בתר תנופה ולא בתר שחיטה אלא מאי אית לך למימרא
מעיקרא קאי ומאי קדש יהיו לה' לכהן דבר שסופו לכהן הכא נמי דבר שסופו לכהן
ושחיטה עושה זיקה ורמינהי עד שלא שחטה נפרס לחמה יביא לחם אחר ושוחט מששחטה
נפרס לחמה הדם יזרק והבשר יאכל וידי נדרו לא יצא והלחם פסול נזרק הדם תורם מן
השלם על הפרוס עד שלא שחטה יצא לחמה מכניסה ושוחט מששחטה יצא לחמה הדם
יזרק והבשר יאכל וידי נדרו לא יצא והלחם פסול נזרק הדם תורם ממה שבפנים על
שבחוץ עד שלא שחטה נטמא לחמה מביא לחם אחר ושוחט מששחטה נטמא לחמה הדם
יזרק והבשר יאכל וידי נדרו יצא שהציץ מרצה על הטמא והלחם פסול נזרק הדם תורם
מן הטהור על הטמא ואי ס"ד שחיטה עושה זיקה כיון דהוזקו זה לזה בשחיטה איפסיל
ליה לחם תיפסל נמי תודה שאני תודה דרחמנא קרייה שלמים מה שלמים קרבים בלא
לחם אף תודה קרבה בלא לחם א"ר ירמיה אם תמצא לומר תנופה עושה זיקה אבד הלחם
דף מו, ב גמרא אבדו כבשים אבדו כבשים אבד הלחם ואם תמצא לומר תנופה אינה
עושה זיקה הביא לחם וכבשים והונפו ואבד הלחם והביא לחם אחר אותו הלחם טעון
תנופה או אינו טעון תנופה אבדו כבשים לא תיבעי לך דודאי בעי תנופה כי תיבעי לך אבד
הלחם ואליבא דבן ננס לא תיבעי לך דאמר כבשים עיקר כי תיבעי לך אליבא דר"ע דאמר
לחם עיקר מאי כיון דלחם עיקר בעי תנופה או דלמא כיון דמתירין דידיה כבשים נינהו לא
צריך תנופה תיקו אמר ליה אביי לרבא מאי שנא שני כבשים דמקדשי לחם ומעכבי ומאי
שנא שבעה כבשים ופר ואילים דלא מקדשי לחם ולא מעכבי אמר לי' הואיל והוזקו זה
לזה בתנופה והרי תודה דלא הוזקו זה לזה בתנופה ומקדשא ומעכבא אלא כתודה מה
תודה שלמים אף הכא נמי שלמים מי דמי התם ליכא זבחים אחרוני בהדיה הכא דאיכא
זבחים אחרוני בהדיה ליקדשו הני והני אלא כאיל נזיר מה איל נזיר אע"ג דאיכא זבחים
אחרוני שלמים הוא דמקדשי מידי אחרונא לא הכא נמי לא שנא והתם מנלן דתניא
(במדבר ו) ואת האיל יעשה זבח שלמים לה' על סל המצות מלמד שהסל בא חובה לאיל
ושחיטת איל מקדשן לפיכך שחטו שלא לשמו לא קדשו הלחם תנו רבנן שתי הלחם
הבאות בפני עצמן יונפו ותעובר צורתן ויצאו לבית השריפה מה נפשך אי לאכילה אתיין

ליכלינהו אי לשריפה אתיין לשרפינהו לאלתר למה להו עיבור צורה אמר רבה לעולם לאכילה אתיין גזירה שמא יזדמנו להן כבשים לשנה הבאה ויאמרו אשתקד לא אכלנו לחם בלא כבשים עכשיו נמי ניכול ואינהו לא ידעי דאשתקד לא הוו כבשים אינהו שריין נפשייהו השתא דאיכא כבשים כבשים הוא דשרו להו אמר רבה מנא אמינא לה דתנן א"ר יהודה העיד בן בוכרי ביבנה כל כהן ששוקל אינו חוטא אמר לו רבן יוחנן בן זכאי לא כי אלא כל כהן שאינו שוקל חוטא אלא שהכהנים דורשין מקרא זה לעצמן (ויקרא ו) וכל מנחת כהן כליל תהיה לא תאכל הואיל ועומר ושתי הלחם ולחם הפנים שלנו הן היאך נאכלין הני שתי הלחם היכי דמי אילימא בבאות עם הזבח אטו תודה ולחמה מי לא מנדבי כהנים ואכלי להו אלא לאו בבאות בפני עצמן וקתני היאך הן נאכלין אלמא לאכילה אתיין אמר ליה אביי לעולם בבאות עם הזבח ודקא קשיא לך מתודה ולחמה לחמי תודה לא איקרו מנחה שתי הלחם איקרו מנחה שנא' (במדבר כח) בהקריבכם מנחה חדשה לה' רב יוסף אמר לעולם לשריפה אתיין והיינו טעמא דלא שרפינן לפי שאין שורפין קדשים ביו"ט א"ל אביי מי דמי התם לאו מצותן בכך הכא דמצותן בכך לשרפינהו מידי דהוה אפר ושעיר של יום הכיפורים אלא אמר רב יוסף גזירה שמא יזדמנו להם כבשים לאחר מכאן א"ל אביי תינח כל זמן הקרבתם לבתר הכי לשרפינהו מאי תעובר צורתן נמי דקתני צורת הקרבתם רבא אמר לאכילה אתיין וגזירה משום דרבה ולא מטעמיה אלא מקרא ואמר רבא מנא אמינא לה דכתיב (ויקרא כג) ממושבותיכם תביאו לחם תנופה [וגו'] בכורים לה' מה בכורים בפני עצמן אף שתי הלחם בפני עצמן ומינה מה בכורים לאכילה אף שתי הלחם נמי לאכילה

דף מז, א גמרא ת"ר כבשי עצרת אין מקדשין את הלחם אלא בשחיטה כיצד שחטן לשמן וזרק דמן לשמן קדש הלחם שחטן שלא לשמן וזרק דמן שלא לשמן לא קדש הלחם שחטן לשמן וזרק דמן שלא לשמן הלחם קדוש ואינו קדוש דברי רבי רבי אלעזר בר' שמעון אומר לעולם אינו קדוש עד שישחוט לשמן ויזרוק דמן לשמן מאי טעמא דרבי דכתיב (במדבר ו) ואת האיל יעשה זבח שלמים לה' על סל המצות למימרא דשחיטה מקדשא ור' אלעזר ברבי שמעון יעשה עד שיעשה כל עשיותיו ורבי נמי הכתיב יעשה אי כתיב זבח יעשה כדקאמרת השתא דכתיב יעשה זבח במה יעשה בזביחה ורבי אלעזר בר' שמעון הכתיב זבח ההוא מיבעי ליה לכדברי יוחנן דאמר ר' יוחנן הכל מודים שצריך שיהא לחם בשעת שחיטה מאי קדוש ואינו קדוש אביי אמר קדוש ואינו גמור רבא אמר קדוש ואינו ניתר מאי בינייהו איכא בינייהו למיתפס פדיונו לאביי לא תפיס פדיונו לרבא תפיס פדיונו בשלמא לרבא היינו דאיכא בין רבי לר' אלעזר בר"ש אלא לאביי מאי איכא בין רבי לר' אלעזר בר' שמעון איכא [בינייהו] לאיפסולי ביוצא בעא מיניה ר' שמואל בר רב יצחק מר' חייא בר אבא כבשי עצרת ששחטן לשמן וזרק דמן שלא לשמן אותו הלחם מהו באכילה אליבא דמאן אי אליבא דר' אלעזר בר' שמעון האמר זריקה היא דמקדשא אי אליבא דרבי בין לאביי בין לרבא קדוש ואינו ניתר הוא אלא אליבא דהאי תנא דתני אבוה דר' ירמיה בר אבא שתי הלחם שיצאו בין שחיטה לזריקה וזרק דמן של כבשים חוץ לזמן ר' אליעזר אומר אין בלחם משום פיגול רבי עקיבא אומר יש בלחם משום פיגול אמר רב ששת הני תנאי כרבי סבירא להו דאמ' שחיטה מקדשא מיהו ר' אליעזר לטעמיה דאמר אין זריקה מועלת ליוצא ור' ע' לטעמי' דאמ' זריקה מועלת ליוצא

לא אמר והתנן חבית של תרומה שנשברה בגת העליונה ובתחתונה חולין טמאין מודה רבי אליעזר ור' יהושע שאם יכול להציל ממנה רביעית בטהרה יציל ואם לאו ר' אליעזר אומר דף מת,ב גמרא תרד ותטמא ואל יטמאנה ביד ור' יהושע אומר אף יטמאנה ביד שאני התם דלטומאה קא אזלא כי אתא רב יצחק תני כבשי עצרת ששחטן שלא כמצותן פסולין ותעובר צורתן ויצאו לבית השריפה אמר רב נחמן מר דמקיש להו לחטאת תני פסולין תנא דבי לוי דגמר שלמי חובה משלמי נדבה תני כשרים דתני לוי ושאר שלמי נזיר ששחטן שלא כמצותן <כשרין ולא עלו לבעלים לשם חובה ו>נאכלין ליום ולילה ואין טעונין לא לחם ולא זרוע מיתביי אשם בן שנה והביא בן שתים בן שתים והביא בן שנה פסולין ותעובר צורתן ויצאו לבית השרפה אבל עולת נזיר ועולת יולדת ועולת מצורע שהיו בני שתי שנים ושחטן כשרין כללו של דבר כל הכשר בעולת נדבה כשר בעולת חובה וכל הפסול בחטאת פסול באשם חוץ משלא לשמו האי תנא תנא דבי לוי הוא תא שמע דתני לוי אשם נזיר ואשם מצורע ששחטן שלא לשמן כשרים ולא עלו לבעלים לשום חובה שחטן מחוסר זמן בבעלים או שהיו בני שתי שנים ושחטן פסולין ואם איתא ליגמר משלמים שלמים משלמים גמר אשם משלמים לא גמר ואי גמר שלמים משלמים ליגמר נמי אשם מאשם אשם נזיר ואשם מצורע מאשם גזילות ואשם מעילות או אשם גזילות ואשם מעילות מאשם נזיר ואשם מצורע אמר רב שימי בר אשי דנין דבר שלא בהכשירו מדבר שלא בהכשירו ואין דנין דבר שלא בהכשירו מדבר שבהכשירו ולא והא תניא מנין ליוצא שאם עלה לא ירד שהרי יוצא כשר בבמה

דף מט,א גמרא תנא אזאת תורת העולה ריבה סמיך ליה תני רבה בר בר חנה קמיה דרב כבשי עצרת ששחטן לשום אילים כשרין ולא עלו לבעלים לשום חובה אמר ליה רב עלו ועלו אמר רב חסדא מסתברא מילתיה דרב בכסבור אילים ושחטן לשום כבשים שהרי כבשים לשום כבשים נשחטו אבל כסבור אילים ושחטן לשום אילים לא עקירה בטעות היא עקירה ורבה אמר עקירה בטעות לא היא עקירה אמר רבא ומותבינן אשמעתין הכהנים שפיגלו במקדש מזידין חייבין הא שוגגין פטורין ותני עלה פיגולן פיגול היכי דמי אילימא דידע דחטאת היא וקא מחשב בה לשום שלמים האי שוגגין מזידין הוו אלא לאו דכסבור שלמים הוא וקא מחשב בה לשום שלמים וקתני פיגולן פיגול אלמא עקירה בטעות היא עקירה אמר לי' אביי לעולם דידע דחטאת היא וקא מחשב בה לשום שלמים ובאומר מותר מתיב ר' זירא ר' שמעון אומר כל מנחות שנקמצו שלא לשמן כשרות ועלו לבעלים לשום חובה שאין המנחות דומות לזבחים שהקומץ מחבת לשום מרחשת מעשיה מוכיחין עליה שהיא מחבת חרבה לשום כלולה מעשיה מוכיחין עליה שהיא חרבה אבל בזבחים אינו כן שחיטה אחת לכולן קבלה אחת לכולן זריקה אחת לכולן היכי דמי אילימא דידע דמחבת היא וקא קמיץ לה לשום מרחשת כי מעשיה מוכיחין מאי הוי הא מיעקר קא עקיר לה אלא לאו דכסבור מרחשת היא וקא קמיץ לה לשום מרחשת וטעה דהכא הוא דמעשיה מוכיחין עליה הא בעלמא עקירה בטעות היא עקירה אמר ליה אביי לעולם דידע דמחבת היא וקא קמיץ לה לשום מרחשת ודקא אמרת כי מעשיה מוכיחין עליה מאי הוי רבא לטעמיה דאמר רבא מחשבה דלא מינכרא פסל רחמנא מחשבה דמינכרא לא פסל רחמנא:

דף מט,א משנה התמידין אין מעכבין את המוספין ולא המוספין מעכבין את התמידין ולא המוספין מעכבין זה את זה לא הקריבו כבש בבוקר יקריבו בין הערבים אמר ר' שמעון

אימתי בזמן שהיו אנוסין או שוגגין אבל אם היו מזידין ולא הקריבו כבש בבוקר לא יקריבו בין הערבים לא הקטירו קטורת בבוקר יקטירו בין הערבים אמר רבי שמעון וכולה היתה קריבה בין הערבים שאין מחנכין את מזבח הזהב אלא בקטורת הסמים ולא מזבח העולה אלא בתמיד של שחר ולא את השולחן אלא בלחם הפנים בשבת ולא את המנורה אלא בשבעה נרותיה בין הערבים:

דף מט, א גמרא בעא מיניה ר' חייא בר אבין מרב חסדא ציבור שאין להן תמידין ומוספין אי זה מהן קודם היכי דמי אילימא תמידין דיומיה ומוספין דיומיה פשיטא תמידין עדיפי דהוו להו תדיר ומקודש אלא תמידין דלמחר ומוספין דהאידינא תמידין עדיפי שכן תדיר או דלמא מוספין עדיפי דהוו להו מקודש אמר ליה תניתוה התמידין אין מעכבין את המוספין ולא המוספין מעכבין את התמידין ולא <את> המוספין מעכבין זה את זה היכי דמי אילימא דאית ליה ולקדם והתניא מנין שלא יהא דבר קודם לתמיד של שחר ת"ל (ויקרא ו) וערך עליה העולה ואמר רבא העולה עולה ראשונה

דף מט, ב גמרא אלא פשיטא דלית ליה ואי דיומיה אמאי תדיר ומקודש תדיר עדיף אלא לאו דלמחר וקתני אין מעכבין זה את זה אלמא כי הדדי נינהו אמר ליה אביי לעולם דאית להו ולקדם ודקא קשיא לך שלא יהא דבר קודם מצוה בעלמא הוא ת"ש אין פוחתין מששה טלאים המבוקרין בלשכת הטלאים כדי לשבת ולשני ימים טובים של ראש השנה היכי דמי אילימא דאית ליה תמידין ומוספין טובא הוו אלא לאו דלית ליה ושמע מינה תמידין עדיפי לא לעולם דאית ליה והכי קא אמר אין פוחתין מששה טלאים המבוקרין בלשכת הטלאים ד' ימים קודם שחיטה ומני בן בג בג היא דתניא בן בג בג אומר מנין לתמיד שטעון ביקור ד' ימים קודם שחיטה תלמוד לומר (במדבר כח) תשמרו להקריב לי במועדו ולהלן הוא אומר (שמות יב) והיה לכם למשמרת עד ארבעה עשר יום מה להלן טעון ביקור ארבעה ימים קודם שחיטה אף כאן טעון ביקור ארבעה ימים קודם שחיטה אמר ליה רבינא לרב אשי הני ששה שבעה הוו דהא איכא דצפרא דתלתא בשבתא

ולטעמיך תמניא הוו דהאיכא דפניא דמעלי שבתא הא לא קשיא דלבתר דאקריב קאמר **דף נ, א גמרא** מ"מ שבעה הוו אלא תנא בעלמא קאי ומאי כדי לשבת וב' ימים טובים של ר"ה סימנא בעלמא דיקא נמי דקתני כדי לשבת ולא קתני לשבת ולב' ימים טובים של ר"ה ש"מ: לא הקריבו כבש בבוקר וכו' אמר ר"ש וכולה היתה קריבה בין הערבים שאין מחנכין את מזבח הזהב אלא בקטרת הסמים: חינוך מאן דכר שמיה חסורי מיחסרא והכי קתני לא הקריבו כבש בבקר לא יקריבו בין הערבים במה דברים אמורים שלא נתחנך המזבח אבל נתחנך המזבח יקריבו בין הערבים אר"ש אימתי בזמן שהיו אנוסין או שוגגין אבל אם היו מזידין לא הקריבו כבש בבקר לא יקריבו בין הערבים לא הקטירו קטרת בבקר יקטירו בין הערבים מנא הני מילי דת"ר (שמות כט) ואת הכבש השני תעשה בין הערבים שני בין הערבים ולא ראשון בין הערבים במד"א שלא נתחנך המזבח אבל נתחנך המזבח אפילו ראשון בין הערבים אמר ר"ש אימתי בזמן שהיו אנוסין או שוגגין אבל אם היו מזידין לא הקריבו כבש בבקר לא יקריבו בין הערבים לא הקטירו קטרת בבוקר יקטירו בין הערבים וכי כהנים חטאו מזבח בטל אמר רבא ה"ק לא יקריבו הן אבל אחרים יקריבו לא הקטירו קטרת בבקר יקטירו בין הערבים דכיון דלא שכיחא ומעתרא חביבא להו ולא פשעי: אמר ר"ש וכולה היתה קריבה בין הערבים שאין מחנכין את מזבח הזהב אלא בקטרת הסמים של בין הערבים וכו': והתניא בקטרת הסמים של שחר תנאי היא

אמר אביי מסתברא כמ"ד בקטרת הסמים של בין הערבים דכתיב (שמות ל) בבקר בבקר בהיטיבו את הנרות יקטירנה אי לאו דעבד הדלקה מאורתא הטבה בצפרא מהיכא ולמ"ד בקטרת הסמים של שחר גמר ממזבח העולה מה להלן בתמיד של שחר אף כאן בקטרת הסמים של שחר: ולא את השלחן אלא בלחם הפנים בשבת: אלא בחול איחנוכי הוא דלא מחנך הא קדושי מיקדיש היא גופה קמ"ל דחינוך וקידוש דשלחן בשבת הוא כדקתני סיפא ולא את המנורה אלא בשבעה נרותיה בין הערבים: ת"ר זהו קטרת שעלתה ליחיד על מזבח החיצון והוראת שעה היתה היכא אמר רב פפא בנשיאים אלא יחיד על מזבח החיצון הוא דלא הא על מזבח הפנימי מקריב ותו על מזבח החיצון יחיד הוא דלא הא ציבור מקרבו והתניא יכול יהא יחיד מתנדב ומביא כיוצא בה נדבה וקורא אני בה (דברים כג) מוצא שפתיך תשמר ועשית ת"ל (שמות ל) לא תעלו עליו קטרת זרה יכול לא יהא יחיד מביא שאין מביא חובתו כיוצא בה

דף נב, גמרא אבל צבור יהא מביא שמביא חובה כיוצא בה ת"ל (שמות ל) לא תעלו יכול לא יעלו על מזבח הפנימי אבל יעלו על מזבח החיצון ת"ל (שמות לא) את שמן המשחה ואת קטרת הסמים לקודש ככל אשר צויתך יעשו אין לך אלא מה שאמור בענין אמר רב פפא לא מיבעיא קאמר לא מיבעיא ציבור על מזבח החיצון דלא אשכחן ולא מיבעיא יחיד על מזבח הפנימי דלא אשכחן אלא אפילו יחיד על מזבח החיצון דאשכחן בנשיאים הוראת שעה היתה:

דף נב, משנה חביתי כ"ג לא היו באין חצאין אלא מביא עשרון שלם וחוצהו מקריב מחצה בבקר ומחצה בין הערבים כהן שמביא מחצה שחרית ומת ומינו כהן אחר תחתיו לא יביא חצי עשרון מביתו וחצי עשרונו של ראשון אלא מביא עשרון שלם <מחצה> וחוצהו מקריב מחצה ומחצה אבד נמצאו שני חצאין קריבין ושני חצאין אובדין:

דף נב, גמרא ת"ר אילו נאמר מנחה מחצית הייתי אומר מביא חצי עשרון מביתו שחרית ומקריב חצי עשרון מביתו ערבית ומקריב ת"ל (ויקרא ו) מחציתה בבקר ומחציתה בערב מחצה משלם הוא מקריב הא כיצד מביא עשרון שלם וחוצהו ומקריב מחצה בבקר ומחצה בין הערבים נטמא מחצה של בין הערבים או שאבד יכול יביא חצי עשרון מביתו ערבית ויקריב ת"ל מחציתה בבקר ומחציתה בערב מחצה משלם הוא מביא חצי עשרון מביתו ערבית עשרון שלם [מביתו] וחוצהו ומקריב מחצה ומחצה אבד נמצאו שני חצאין קריבין ושני חצאין אובדין כ"ג שהקריב מחצה שחרית ומת ומינו אחר תחתיו יכול יביא חצי עשרון מביתו או חצי עשרונו של ראשון ת"ל ומחציתה בערב מחצה משלם הוא מביא ומקריב הא כיצד מביא עשרון שלם וחוצהו ומקריב מחצה אבד נמצאו שני חצאין אובדין ושני חצאין קריבין: תני תנא קמיה דר"נ מחצה ראשון ומחצה שני תעובר צורתן ויצאו לבית השריפה א"ל ר"נ בשלמא ראשון איחזי להקרבה אלא שני למה ליה עיבור צורה מעיקרא לאיבוד קא אתי דאמר לך מני תנא דבי רבה בר אבוה הוא דאמר אפילו פיגול טעון עיבור צורה רב אשי אמר אפילו תימא רבנן כיון דבעידנא דפלגי בהו אי בעי האי מקריב ואי בעי האי מקריב מיחזא חזו: איתמר חביתי כהן גדול כיצד עושין אותן רבי חייא בר אבא א"ר יוחנן אופה ואח"כ מטגנה רבי אסי א"ר חנינא מטגנה ואח"כ אופה א"ר חייא בר אבא כוותיה דידי מסתברא תופיני תאפינה נאה רבי אסי אמר כוותיה דידי מסתברא תופיני תאפינה נא כתנאי (ויקרא ו) תופיני תאפינה נא רבי אומר תאפינה נאה רבי יוסי אומר תאפינה רבה אית ליה נא ואית ליה נאה תנן התם חביתי כ"ג לישתן ועריכתן ואפייתן

בפנים ודוחות את השבת מנא ה"מ אמר רב הונא תופיני תאפינה נאה ואי אפי לה מאתמול אינשפה לה מתקיף לה רב יוסף אימא דכביש ליה בירקא דבי ר' ישמעאל תנא תעשה ואפילו בשבת תעשה ואפילו בטומאה אביי אמר קרא (ויקרא ו) סלת מנחה תמיד **דף נא,א גמרא** הרי היא כמנחת תמידין רבא אמר (ויקרא ו) על מחבת מלמד שטעונה כלי ואי אפי לה מאתמול איפסיל ליה בלינה תניא כוותיה דרבא על מחבת מלמד שטעונה כלי בשמן להוסיף לה שמן ואיני יודע כמה הריני דן נאמר כאן שמן ונאמר להלן במנחת נסכים שמן מה להלן שלשת לוגין לעשרון אף כאן שלשת לוגין לעשרון או כלך לדרך זו נאמר כאן שמן ונאמר במנחת נדבה שמן מה להלן לוג אחד אף כאן לוג אחד נראה למי דומה דנין תבש"ט מתבש"ט תדיר <באה חובה> דוחה שבת דוחה טומאה ואין דנין תבש"ט משאינו תבש"ט או כלך לדרך זו דנין יגי"ל מיגי"ל יחיד בגלל עצמה <יין> לבונה ואין דנין יגי"ל משאינו יגי"ל רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה אומר (ויקרא ו) סלת מנחה תמיד הרי היא לך כמנחת תמידין מה מנחת תמידין ג' לוגין לעשרון אף זו ג' לוגין לעשרון ר"ש אומר ריבה כאן שמן וריבה במנחת כבשים שמן מה להלן שלשת לוגין לעשרון אף כאן שלשת לוגין לעשרון או כלך לדרך זו ריבה כאן שמן וריבה במנחת פרים ואילים שמן מה להלן שני לוגין לעשרון אף כאן שני לוגין לעשרון נראה למי דומה דנין מנחה הבאה עשרון ממנחה הבאה בעשרון ואין דנין מנחה הבאה עשרון ממנחה הבאה ב' וג' עשרונים הא גופא קשיא אמרת בשמן להוסיף לה שמן והדר תני נאמר כאן שמן ונאמר במנחת נדבה שמן אמר אביי מאן תנא בשמן להוסיף ר"ש היא <ואילו לא נאמר קאמר> ובדינא מאן קא מהדר רבי ישמעאל רב הונא בריה דרב יהושע אמר כולה ר' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה היא והכי קאמר בשמן להוסיף לה שמן דאי לקבוע שמן לא צריך כיון דכתיב בה (ויקרא ו) על מחבת כמנחת מחבת דמיא או אינו אלא לקבוע לה שמן דאי לא כתב רחמנא בשמן ה"א תיהוי כמנחת חוטא הדר אמר תיהוי נמי לקבוע לה שמן תיתי מדינא ודן דינא ולא אתיא ליה ואצרכא קרא סולת מנחה תמיד כדמסיים רבי ישמעאל מילתיה רבה אמר כולה ר"ש [ואילו לא נאמר קאמר] וה"ק בשמן להוסיף לה שמן דאי לקבוע לה שמן לא צריך כיון דכתיב בה על מחבת כמנחת דמיא ועד שלא יאמר בשמן יש לי בדין ודן דינא לא אתיא ליה ואצרכא בשמן הדר אמר תיהוי כמנחת פרים ואילים הדר אמר דנין

דף נא,ב גמרא מנחה הבאה עשרון וכו':

דף נא,ב משנה לא מינו כהן אחר תחתיו משל מי היתה קריבה ר"ש אומר משל ציבור ר' יהודה אומר משל יורשין ושלמה היתה קריבה:

דף נא,ב גמרא ת"ר כ"ג שמת ולא מינו כהן אחר תחתיו מנין שתהא מנחתו קריבה משל יורשין ת"ל (ויקרא ו) והכהן המשיח תחתיו מבניו יעשה אותה יכול יקריבנה חצאין ת"ל אותה כולה ולא חציה דברי רבי יהודה ר"ש אומר (ויקרא ו) חק עולם משל עולם (ויקרא ו) כליל תקטר שתהא כולה בהקטרה והאי הכהן המשיח להכי הוא דאתא האי מיבעי ליה לכדתניא (ויקרא ו) זה קרבן אהרן ובניו אשר יקריבו לה' ביום המשח אותו יכול יהו אהרן ובניו מקריבין קרבן אחד ת"ל אשר יקריבו לה' אהרן בפני עצמו ובניו בפני עצמן בניו אלו כהנים הדיוטות אתה אומר כהנים הדיוטות או אינו אלא כהנים גדולים כשהוא אומר והכהן המשיח תחתיו מבניו הרי כ"ג אמור הא מה אני מקיים בניו אלו כהנים הדיוטות א"כ לכתוב קרא הכהן המשיח תחתיו בניו יעשה מאי מבניו שמעת מינה תרתי

ור"ש האי אותה מאי עביד ליה מיבעי ליה לכ"ג שמת ומינו אחר תחתיו שלא יביא חצי עשרון מביתו ולא חצי עשרון של ראשון ותיפוק ליה מן ומחציתה וי"ו לא דריש ורבי יהודה האי חק עולם מאי עביד ליה חוקה לעולם תהא כליל תקטר למה לי מיבעי ליה לכדתניא אין לי אלא עליונה מנחת כ"ג בכליל תקטר ותחתונה מנחת כהן הדיוט בלא תאכל מנין ליתן את האמור של זה בזה ואת האמור של זה בזה ת"ל כליל כליל לגזירה שוה נאמר כאן כליל ונאמר להלן כליל מה כאן בכליל תקטר אף להלן בכליל תקטר ומה להלן ליתן לא תעשה על אכילתו אף כאן ליתן לא תעשה על אכילתו וסבר ר"ש משל ציבור דאורייתא והתנן אר"ש שבעה דברים התקינו ב"ד וזה אחד מהן <עובד כוכבים> {גוי} ששלח עולתו ממדינת הים שלח עמה נסכים קריבה משלו ואם לאו קריבין משל ציבור וכן גר שמת והניח זבחים יש לו נסכים קריבין משלו ואם לאו קריבין משל ציבור ותנאי ב"ד הוא כ"ג שמת ולא מינו כהן אחר תחתיו שתהא מנחתו קריבה משל ציבור א"ר אבהו שני תקנות הוו דאורייתא מדציבור כיון דחזו דקא מידחקא לישכה תקינו דלגבי מיורשים כיון דחזו דקא פשעי בה אוקמוה אדאורייתא ועל פרה שלא יהא מועלין באפרה דאורייתא היא דתניא (במדבר יט) חטא' היא מלמ' שמועלין בה היא בה מועלין דף נב, א גמרא באפרה אין מועלין אמר רב אשי שתי תקנות הואי דאורייתא בה מועלין באפרה אין מועלין כיון דחזו דקא מזלזלי בה וקא עבדי מיניה למכתן גזרו ביה מעילה כיון דחזו דקא פרשי מספק הזאות אוקמוה אדאורייתא: ת"ר פר העלם דבר של ציבור ושעירי <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} בתחילה מגבין להן דברי ר' יהודה ר"ש אומר מתרומת הלשכה הן באין והתניא איפכא הי מינייהו אחריתא אמרוה רבנן קמיה דרב אשי לימא קמייתא אחריתא דשמעינן ליה לר"ש דחייש לפשיעה אמר להו רב אשי אפי' תימא בתרייתא אחריתא כי קא חייש ר"ש לפשיעה במילתא דלית בהו כפרה בגווה במילתא דאית להו כפרה בגווה לא חייש ר"ש לפשיעה מאי הוי עלה א"ל רבה זוטי לרב אשי ת"ש דתניא (במדבר כח) את קרבני לחמי לאשי ריח ניחוחי תשמרו להקריב לי במועדו לרבות פר העלם דבר של ציבור ושעירי <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} שבאין מתרומת הלשכה דברי ר"ש: ושלמימה היתה קריבה וכו': א"ר חייא בר אבא בעי רבי יוחנן שלימה שחרית ושלמימה בין הערבים או דילמא שלימה שחרית ובטילה בין הערבים אמר רבא ת"ש שמיני בחביתים ואם איתא דבטילה בין הערבים הא זמנין דלא משכח ליה שמיני בחביתים ה"ד דמת כ"ג ולא מינו אחר תחתיו אמרוה רבנן קמיה דרבי ירמיה אמר בבלאי טפשאי משום דיתבו באתרא דחשוכא אמרי שמעתתא דמחשכין אלא דקתני שביעי בסלת תשיעי ביין ה"נ דלא בטלי (במדבר כט) מנחתם ונסכיהם בלילה מנחתם ונסכיהם אפילו למחר אלא דאי לא קתני ה"נ דאי לא קתני אהדרוה קמיה דרבא אמר מבישותין אמרי קמייהו מטיבותין לא אמרי קמייהו והדר אמר רבא הני נמי טיבותין היא אמר קרא (ויקרא ו) סלת מנחה תמיד הרי היא לך כמנחת תמידין מאי הוי עלה אמר ר"נ בר יצחק ת"ש דתניא שלימה שחרית ושלמימה בין הערבים א"ר יוחנן פליגי בה אבא יוסי בן דוסתאי ורבנן אבא יוסי בן דוסתאי אומר מפריש לה שני קמצים של לבונה קומץ שחרית וקומץ בין הערבים ורבנן אמרי מפריש לה קומץ אחד חצי קומץ שחרית וחצי קומץ בין הערבים במאי קמיפליגי אבא יוסי בן דוסתאי סבר לא אשכחן חצי קומץ דקריב ורבנן סברי לא אשכחן עשרון דבעי שני קמצים בעי רבי יוחנן כהן גדול שמת ולא מינו אחר תחתיו

דף נב,ב גמרא לרבנן הוכפלה לבונתו או לא מי אמרינן מתוך שהוכפלה סלתו הוכפלה לבונתו או דילמא מאי דגלי גלי מאי דלא גלי לא גלי ושמן בין לאבא יוסי בן דוסתאי ובין לרבנן מהו אמר רבא ת"ש ה' קמציין הן ואם איתא זימנין דמשכחת לה ז' דאי לא קתני יתיב רב פפא וקאמר לה להא שמעתא אמר ליה רב יוסף בר שמעיה לרב פפא והא מעלה קומץ בחוץ דאי הוה וקתני מאי הוי עלה אמר ר"נ בר יצחק ת"ש דתניא כ"ג שמת ולא מינו אחר תחתיו שלימה שחרית ושלימה בין הערבים ומפריש לה ב' קמציין קומץ שחרית וקומץ בין הערבים ומפריש לה שלשת לוגין לוג ומחצה שחרית לוג ומחצה בין הערבים מני אילמא רבנן מאי שנא לבונתה דהוכפלה ומאי שנא שמנה דלא הוכפלה אלא אבא יוסי בן דוסתאי היא דאמר חביתי כ"ג בעלמא שני קמציין בעיא ולבונה לא הוכפלה ושמן לא הוכפל ומדשמן לאבא יוסי בן דוסתאי לא הוכפלה לבונתה ושמנה לרבנן נמי לא הוכפלו א"ר יוחנן הלכה כאבא יוסי בן דוסתאי ומי א"ר יוחנן הכי והא א"ר יוחנן הלכה כסתם משנה ותנן חמשה קמציין הן אמוראי נינהו ואלביא דרבי יוחנן:

מסכת מנחות פרק ה

דף נב,ב משנה כל המנחות באות מצה חוץ מחמץ שבתודה ושתי הלחם שהן באות חמץ ר"מ אומר השאור בודה להן מתוכן ומחמצן ר' יהודה אומר אף היא אינה מן המובחר אלא מביא את השאור ונותנו לתוך המדה וממלא את המדה אמרו לו אף היא היתה חסרה או יתרה:

דף נב,ב גמרא בעא מיניה רבי פרידא מרבי אמי מנין לכל המנחות שהן באות מצה מנלן דכתיב בה כתיב בה דלא כתיב בה כתיב בה

דף נג,א גמרא (ויקרא ו) זאת תורת המנחה הקרב אותה בני אהרן לפני ה' אל פני המזבח והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל אמר ליה מצוה לא קא מיבעיא לי כי קא מיבעיא לי לעכב אמר ליה לעכב נמי כתיב (ויקרא ו) לא תאפה חמץ אלא מצה מתקיף לה רב חסדא ואימא לא תאפה חמץ אלא שיאור שיאור דמאן אי דר"מ לר' יהודה מצה מעליא היא אי דרבי יהודה לר"מ חמץ מעליא הוא אי דר"מ לר"מ מדלקי עליה חמץ הוא אלא דר' יהודה לר' יהודה מתקיף לה רב נחמן בר יצחק ואימא לא תאפה חמץ אלא חלוט חלוט מאי ניהו רביכה אי דאיכא רביכה כתיב בה רביכה והא לא כתיב בה רביכה ואימא דכתיב בה רביכה מצוה ברביכה ודלא כתיב בה רביכה אי בעי רביכה לייתי אי בעי מצה לייתי מתקיף לה רבינא ואימא לא תאפה חמץ למיקם גברא בלאו בעלמא ואיפסולי לא מיפסלא אלא מנלן כדתניא מצה יכול מצוה תלמוד לומר תהיה הכתוב קבעה חובה בעא מינה ר' פרידא מר' אמי מנין לכל המנחות שנילושות בפושרין ומשמרן שלא יחמיצו נלמדנה מפסח דכתיב (שמות יב) ושמרתם את המצות אמר ליה בגופה כתיב (ויקרא ב) מצה תהיה החייה והא אפיקתיה לעכב אם כן ליכתוב קרא מצה היא מאי תהיה שמעת מינה תרתי אמרי ליה רבנן לרבי פרידא רבי עזרא בר בריה דרבי אבטולס דהוא עשירי לר' אלעזר בן עזריה דהוא עשירי לעזרא קאי אבבא אמר מאי כולי האי אי בר אוריין הוא יאי אי בר אוריין ובר אבהן ויא בר אבהן ולא בר אוריין אישא תיכליה אמרו ליה בר אוריין הוא

אמר להו ליעול וליתי חזייה דהוה עכירא דעתיה פתח ואמר (תהילים טז) אמרת לה' אדני אתה טובתי בל עליך אמרה כנסת ישראל לפני הקדוש ברוך הוא רבונו של עולם החזק לי טובה שהודעתך בעולם אמר לה טובתי בל עליך איני מחזיק טובה אלא לאברהם יצחק ויעקב שהודיעוני תחלה בעולם שנאמר (תהילים טז) לקדושים אשר בארץ המה ואדירי כל חפצי בם כיון דשמעיה דקאמר אדיר פתח ואמר יבא אדיר ויפרע לאדירים מאדירים באדירים יבא אדיר זה הקדוש ברוך הוא דכתיב (תהילים צג) אדיר במרום ה' ויפרע לאדירים אלו ישראל שנאמר ואדירי כל חפצי בם מאדירים אלו המצרים דכתיב (שמות טו) צללו כעופרת במים אדירים באדירים אלו מים שנא' (תהילים צג) מקולות מים רבים אדירים משברי ים יבא ידיד בן ידיד ויבנה ידיד בחלקו של ידיד ויתכפרו בו ידידים יבא ידיד זה שלמה המלך דכתיב (שמואל ב יב) וישלח ביד נתן הנביא ויקרא שמו ידידיה בעבור ה'

דף נג,ב גמרא בן ידיד זה אברהם דכתיב (ירמיהו יא) מה לידידי בביתי ויבנה ידיד זה בית המקדש דכתיב (תהילים פד) מה ידירות משכנותיך לידיד זה הקב"ה דכתיב (ישעיהו ה) אשירה נא לידידי בחלקו של ידיד זה בנימין שנאמר (דברים לג) לבנימין אמר ידיד ה' ישכן לבטח עליו ויתכפרו בו ידידים אלו ישראל דכתיב (ירמיהו יב) נתתי את ידידות נפשי בכף אויביה יבא טוב ויקבל טוב לטובים יבא טוב זה משה דכתיב (שמות ב) ותרא אותו כי טוב הוא ויקבל טוב זו תורה דכתיב (משלי ד) כי לקח טוב נתתי לכם מטוב זה הקב"ה דכתיב (תהילים קמה) טוב ה' לכל לטובים אלו ישראל דכתיב (תהילים קכה) הטיבה ה' לטובים יבא זה ויקבל זאת מזה לעם זו יבא זה זה משה דכתיב (שמות לב) כי זה משה האיש ויקבל זאת זו התורה דכתיב (דברים ד) וזאת התורה אשר שם משה מזה זה הקב"ה דכתיב (שמות טו) זה אלי ואנוהו לעם זו אלו ישראל שנאמר (שמות טו) עם זו קנית א"ר יצחק בשעה שחרב בית המקדש מצאו הקב"ה לאברהם שהיה עומד בבית המקדש אמר לו מה לידידי בביתי אמר לו על עיסקי בני באתי אמר לו בניך חטאו וגלו אמר לו שמא בשוגג חטאו אמר לו (ירמיהו יא) עשותה המזימתה אמר לו שמא מיעוטן חטאו אמר לו הרבים היה לך לזכור ברית מילה אמר לו (ירמיהו יא) ובשר קודש יעברו מעליך אמר לו שמא אם המתנת להם היו חוזרין בתשובה אמר לו (ירמיהו יא) כי רעתיכי אז תעלוזי מיד הניח ידיו על ראשו והיה צועק ובוכה ואמר לו שמא חס ושלום אין להם תקנה יצתה בת קול ואמרה לו (ירמיהו יא) זית רענן יפה פרי תואר קרא ה' שמך מה זית זו אחריתו בסופו אף ישראל אחריתן בסופן (ירמיהו יא) לקול המולה גדולה הצית אש עליה ורעו דליותיו אמר רבי חנינא בר פפא לקול מיליהן של מרגלים ניתרועעו דליותיהן של ישראל דאמר רבי חנינא בר פפא דבר גדול דברו מרגלים באותה שעה (במדבר יג) כי חזק הוא ממנו אל תיקרי ממנו אלא ממנו כביכול שאפילו בעל הבית אינו יכול להוציא כליו משם מתקיף לה ר' חייא בר' חנינא האי לקול המולה גדולה לקול מלה מיבעיא ליה אלא אמר לו הקב"ה לאברהם קולך שמעתי וחמלתי עליהם אני אמרתי ישתעבדו בארבע מלכיות כל אחת ואחת כשיעור ארבע מלכיות השתא כל חדא וחדא מאי דפסיק לה ואיכא דאמרי אני אמרתי בזה אחר זה עכשיו בבת אחת אמר רבי יהושע בן לוי למה נמשלו ישראל לזית לומר לך מה זית אין עליו נושרין לא בימות החמה ולא בימות הגשמים אף ישראל אין להם בטילה עולמית לא בעוה"ז ולא בעולם הבא ואמר רבי יוחנן למה נמשלו ישראל לזית לומר לך מה זית אינו מוציא שמנו אלא ע"י כתיתה אף ישראל אין חוזרין

למוטב אלא ע"י יסורין: ר"מ אומר השאור בודה להן מתוכן ומחמיצן [וכו'] מאי חסירה או יתירה אמר רב חסדא עיסת השאור עבה נמצאת יתירה מדת העשרון רכה נמצאת חסירה סוף סוף כי קא כייל לעשרון קא כייל רבה ורב יוסף דאמרי תרוייהו לכמות שהן היתה משערינן ולישקול פורתא מיניה וליחמציה מאבראי וליתיה ונילושיה בהדיה גזירה דלמא אתי לאיתויי מעלמא ת"ר אין מחמיצין

דף נד, א גמרא בתפוחים משום רבי חנינא בן גמליאל אמרו מחמיצין רב כהנא מתני לה ברבי חנינא בן תרדיון כמאן אזלא הא דתנן תפוח שריסקו ונתנו בתוך העיסה וחמיצה הרי זו אסורה כמאן לימא רבי חנינא בן גמליאל היא ולא רבנן אפי' תימא רבנן נהי דחמץ גמור לא הוי נוקשה מיהא הוי א"ר אילא אין לך הקשה לקמיצה יותר ממנחת חוטא רב יצחק בר אבדימי אמר מנחת חוטא מגבלה במים וכשרה לימא בהא קא מיפלגי דמר סבר כמות שהן משערינן ומר סבר לכמות שהיו משערינן לא דכולי עלמא כמות שהן משערינן ובהא קא מיפלגי דמר סבר מאי חריבה חריבה משמן ומר סבר חריבה מכל דבר: תנן התם בשר העגל שנתפח ובשר זקנה שנתמעך משתערין לכמות שהן רב ור' חייא ורבי יוחנן אמרי משתערין כמות שהן שמואל ור"ש ב"ר וריש לקיש אמרי משתערין לכמות שהן מיתבי בשר העגל שלא היה בו כשיעור ותפח ועמד על כשיעור טהור לשעבר וטמא מיכן ולהבא מדרבנן אי הכי אימא סיפא וכן בפיגול וכן בנותר אי אמרת בשלמא דאורייתא היינו דאיכא פיגול ונותר אלא אי אמרת דרבנן פיגול ונותר בדרבנן מי איכא אימא וכן בטומאת פיגול וכן בטומאת נותר סד"א הואיל וטומאת פיגול וטומאת נותר דרבנן היא כולי האי בדרבנן לא עבוד רבנן קא משמע לן ת"ש בשר זקנה שהיה בו כשיעור וצמק פחות מכשיעור טמא לשעבר וטהור מיכן ולהבא אמר רבה כל היכא דמעיקרא הוה ביה והשתא לית ביה הא לית ביה וכל היכא דמעיקרא לא הוה ביה והשתא הוה ביה מדרבנן

דף נד, ב גמרא כי פליגי כגון שהיה בו כשיעור וצמק וחזר ותפח דמר סבר יש דיחוי באיסורא ומר סבר אין דיחוי באיסורא ומי איכא למ"ד דיש דיחוי באיסורין והתנן כביצה אוכלין שהניחה בחמה ונתמעטו וכן כזית מן המת כזית מן הנבלה וכעדשה מן השרץ וכזית פיגול וכזית נותר וכזית חלב טהורין ואין חייבין עליהן משום פיגול ונותר וחלב הניחן בגשמים ותפחו טמאין וחייבין עליהם משום פיגול ונותר וחלב תיובתא למ"ד יש דיחוי באיסורין תיובתא תא שמע תורמין תאנים על הגרוגרות במנין אי אמרת בשלמא לכמות שהן משערינן שפיר אלא אי אמרת כמות שהן ליה מרבה במעשרות <ותנן> [ותניא] המרבה במעשרות פירותיו מתוקנים ומעשרותיו מקולקלין אלא מאי לכמות שהן אימא סיפא גרוגרות על התאנים במדה אי אמרת בשלמא כמות שהן שפיר אלא אי אמרת לכמות שהן מרבה במעשרות הוא אלא הכא בתרומה גדולה עסקינן ורישא בעין יפה וסיפא בעין יפה היא אי הכי אימא סיפא א"ר אלעזר בר' יוסי אבא היה נוטל עשר גרוגרות שבמקצוע על תשעים שבכלכלה ואי בתרומה גדולה עשר מאי עבידתיה אלא הכא בתרומת מעשר עסקינן ואבא אלעזר בן גומל הוא דתניא אבא אלעזר בן גומל אומר (במדבר יח) ונחשב לכם תרומתכם בשתי תרומות הכתוב מדבר אחת תרומה גדולה ואחת תרומת מעשר כשם שתרומה גדולה ניטלת באומדן ובמחשבה כך תרומת מעשר ניטלת באומדן

דף נה,א גמרא ובמחשבה מה תרומה גדולה בעין יפה אף תרומת מעשר בעין יפה ומינה א"ר אלעזר בר רבי יוסי אבא היה נוטל עשר גרוגרות שבמקצוע על תשעים שבכלכלה א"א בשלמא לכמות שהן אמרי' שפיר אלא אי אמרת כמות שהן בציר להו כי אתא רב דימי א"ר אלעזר שאני גרוגרות הואיל ויכול לשולקן ולהחזירן לכמות שהן ת"ר תורמין תאנים על הגרוגרות במקום שרגילין לעשות תאנים גרוגרות ולא גרוגרות על תאנים ואפי' במקום שרגילין לעשות תאנים גרוגרות אמר מר תורמין תאנים על הגרוגרות במקום שרגילין לעשות תאנים גרוגרות במקום שרגילין אין במקום שאין רגילין לא היכי דמי אי דאיכא כהן מקום שאינו רגיל אמאי לא והתנן מקום שיש כהן תורם מן היפה אלא פשיטא דליכא כהן אימא סיפא ולא גרוגרות על התאנים ואפילו במקום שרגיל לעשות תאנים גרוגרות ואי דליכא כהן אמאי לא והתנן מקום שאין כהן תורם מן המתקיים אלא פשיטא דאיכא כהן רישא דליכא כהן סיפא דאיכא כהן אין רישא דליכא כהן סיפא דאיכא כהן אמר רב פפא ש"מ דחקינן ומוקמינן מתני' בתרי טעמי ולא מוקמינן בתרי תנאי:

דף נה,א משנה כל המנחות נילושות בפושרין ומשמרן שלא יחמיצו ואם החמיצו שיריה עובר בלא תעשה שנאמר (ויקרא ב) כל המנחה אשר תקריבו לה' לא תעשה חמץ וחייב על לישתה ועל עריכתה ועל אפיית':

דף נה,א גמרא מנא הני מילי אמר ריש לקיש דאמר קרא (ויקרא ו) לא תאפה חמץ חלקם אפי' חלקם לא תאפה חמץ והאי להכי הוא דאתא האי מיבעי ליה לכדתניא לא **דף נה,ב גמרא** תאפה חמץ מה ת"ל והלא כבר נאמר (ויקרא ב) לא תעשה חמץ לפי שנאמר לא תעשה חמץ יכול לא יהא חייב אלא אחת על כולם ת"ל (ויקרא ו) לא תאפה אפייה בכלל היתה למה יצאת להקיש אליה מה אפייה מיוחדת שהיא מעשה יחידי וחייבין עליה בפני עצמה אף אני אביא לישת' ועריכתה וכל מעשה יחידי שבה לאיתווי קיטוף שהוא מעשה יחידי וחייבין עליה בפני עצמה אנן מחלקם קאמרינן ואימא כוליה להכי הוא דאתא אם כן לכתוב חלקם לא תאפה חמץ מאי לא תאפה חמץ חלקם שמעת מינה תרתי ואימא אפייה דפרט בה רחמנא ליחייב חדא אינך ליחייב חדא אכולהו משום דהוה דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד לא ללמד על עצמו יצא אלא ללמד על הכלל כולו יצא ואימא לא תעשה כלל לא תאפה פרט כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט אפייה אין מידי אחרינא לא אמר רבי אפטוריקי משום דהוי כלל ופרט המרוחקין זה מזה וכל כלל ופרט המרוחקין זה מזה אין דנין אותן בכלל ופרט מתיב רב אדא בר אהבה ואמרי לה כדי וכלל ופרט המרוחקין זה מזה אין דנין אותן בכלל ופרט והתניא (ויקרא ד) ושחט אותו במקום אשר ישחט העולה לפני ה' חטאת הוא היכן עולה נשחטת בצפון אף זה בצפון וכי אנו מכאן למידין והלא כבר נאמר (ויקרא ו) במקום אשר תשחט העולה תשחט החטאת הא למה זה יצא לקובעו שאם לא שחט אותו בצפון פסלו אתה אומר לכך יצאת או אינו אלא שזה טעון צפון ואין אחר טעון צפון ת"ל (ויקרא ד) ושחט את החטאת במקום >אשר ישחט את< העולה זה בנה אב לכל חטאות שטעונות צפון טעמא דכתב רחמנא ושחט את החטאת הא לאו הכי הוה אמינא שזה טעון צפון ואין אחר טעון צפון מ"ט לאו משום דהוה כלל ופרט ואע"ג דמרוחקין זה מזה דנין אותן בכלל ופרט מתקיף לה רב אשי האי כלל ופרט הוא פרט וכלל הוא ונעשה כלל מוסיף על הפרט ואיתרבי להו כל מילי אלא תנא אותו קא קשיא ליה וה"ק או אינו אלא שזה טעון צפון ואין אחר טעון צפון דכתב רחמנא אותו והשתא דנפקא ליה מושחט את החטאת אותו למעוטי מאי למעוטי >נחשו"ן ושח"ט

[שח"ט] עו"פ בפס"ח סימן < אותו בצפון ואין שעיר נחשון בצפון סד"א הואיל ואיתרבי לענין סמיכה ליתרבי נמי לענין צפון קמ"ל וסמיכה גופה מנלן דתניא (ויקרא ד) וסמך ידו על ראש השעיר לרבות שעיר נחשון לסמיכה דברי רבי יהודה ר"ש אומר

דף נו, א גמרא לרבות שעירי <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} לסמיכה מתקיף לה רבינא תינח לרבי יהודה לרבי שמעון מאי איכא למימר א"ל מר זוטרא בריה דרב מרי לרבינא לרבי יהודה נמי מאי דאיתרבי איתרבי מאי דלא איתרבי לא איתרבי וכי תימא אי לא מעטיה קרא הוה אמינא תיתי בבנין אב סמיכה גופה לישתוק קרא מיניה ותיתי בבנין אב אלא שעה מדורות לא ילפינן הכא נמי שעה מדורות לא ילפינן אלא אותו טעון צפון ואין השוחט עומד בצפון מדרבי אחייה נפקא דתניא רבי אחייה אומר (ויקרא א) ושחט אותו על ירך המזבח צפונה מה ת"ל לפי שמצינו במקבל שעומד בצפון ומקבל בצפון ואם עמד בדרום וקיבל בצפון פסול יכול אף זה כן ת"ל אותו אותו בצפון ולא השוחט צריך להיות עומד בצפון אלא אותו בצפון ואין בן עוף בצפון סלקא דעתך אמינא ליתי בק"ו מבן צאן ומה בן צאן שלא קבע לו כהן קבע לו צפון בן עוף שקבע לו כהן אינו דין שנקבע לו צפון מה לבן צאן שכן קבע לו כלי אלא אותו בצפון ואין פסח בצפון פסח מדר"א בן יעקב נפקא דתניא רבי אליעזר בן יעקב אומר יכול יהא הפסח טעון צפון ודין הוא ומה עולה שלא קבע לה זמן בשחיטתה קבע לה צפון פסח שקבע לו זמן לשחיטתו אינו דין שקבע לו צפון מה לעולה שכן כליל מחטאת מה לחטאת שכן מכפרת על חייבי כריתות מאשם מה לאשם שכן קדשי קדשים מכולהו נמי שכן קדשי קדשים אלא לעולם כדקאמרינן מעיקרא אותו בצפון ואין השוחט בצפון ודקא קשיא לך מדר' אחייה נפקא דר' אחייה לאו למעוטי שוחט בצפון הוא דאתא אלא הכי קאמר אין השוחט בצפון אבל מקבל בצפון מקבל מלקח ולקח נפקא לקח ולקח לא משמע ליה: וחייב על לישתה ועל עריכתה ועל אפייתה: אמר רב פפא אפאה לוקה שתים אחת על עריכתה ואחת על אפייתה והא אמרת מה אפייה מיוחדת שהיא מעשה יחידי וחייבין עליה בפני עצמה לא קשיא הא דעריך הוא ואפה הוא הא דעריך חבריה ויהיב ליה ואפה ת"ר בכור שאחזו דם מקיזין אותו את הדם במקום שאין עושין בו מום ואין מקיזין את הדם במקום שעושין בו מום דברי ר' מ' וחכ"א יקיז אף במקום שעושין בו מום ובלבד שלא ישחוט [על אותו מום] ר"ש אומר

דף נו, ב גמרא אף נשחט על אותו מום רבי יהודה אומר אפילו מת אין מקיזין לו את הדם א"ר חייא בר אבא אמר רבי יוחנן הכל מודים במחמץ אחר מחמץ שהוא חייב דכתיב (ויקרא ב) לא תעשה חמץ (ויקרא ו) ולא תאפה חמץ במסרס אחר מסרס שהוא חייב דכתיב (ויקרא כב) ומעוך וכתות ונתוק וכרות אם על כורת הוא חייב על נותק לא כל שכן אלא להביא נותק אחר כורת שהוא חייב לא נחלקו אלא במטיל מום בבעל מום ר' מאיר סבר כל מום לא יהיה בו ורבנן סברי (ויקרא כב) תמים יהיה לרצון ור' מאיר נמי הכתיב תמים יהיה לרצון ההוא למעוטי בעל מום מעיקרא בעל מום מעיקרא דיקלא בעלמא הוא אלא למעוטי פסולי המוקדשים לאחר פדיונם סלקא דעתך אמינא הואיל ואסירי בגיזה ועבודה במום נמי ליתסרי קמ"ל ורבנן נמי הכתיב (ויקרא כב) כל מום לא יהיה בו ההוא מיבעי ליה לכדתניא וכל מום לא יהיה בו אין לי אלא שלא יהא בו מום מנין שלא יגרום לו ע"י אחרים שלא יניח בצק או דבילה על גבי האוון כדי שיבא הכלב ויטלנו ת"ל כל מום אמר מום ואמר כל מום אמר ר' אמי הניח שאור ע"ג עיסה והלך וישב לו ונתחמצה

מאליה חייב עליה כמעשה שבת ומעשה שבת כי האי גוונא מי מחייב והאמר רבה בר בר חנה

דף נז,א גמרא אמר רבי יוחנן הניח בשר על גבי גחלים היפך בו חייב לא היפך בו פטור אמר רבא מאי חייב נמי דקאמר כמעשה צלי של שבת גופא אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן הניח בשר על גבי גחלים היפך בו חייב לא היפך בו פטור היכי דמי אילימא דאי לא היפך ביה לא בשיל פשיטא אלא דאי לא מהפיך ליה נמי הוה בשיל אמאי לא מחייב לא צריכא דאי לא היפך ביה הוה בשיל מצד אחד כמאכל בן דרוסאי וכי מהפיך ביה בשיל משני צדדין כמאכל בן דרוסאי וקמ"ל דכל מצד אחד כמאכל בן דרוסאי לא כלום הוא אמר רבא ואם נצלה בו כגרוגרת מצד אחד במקום אחד חייב א"ל רבינא לרב אשי במקום אחד אין בשנים או ג' מקומות לא והתנן הקודח כל שהוא חייב היכי דמי אילימא במקום אחד כל שהוא למאי חזי אלא לאו בשנים או שלשה מקומות דחזו לצירוף לא לעולם במקום אחד דחזו לבבא דאקלידא ואיכא דאמרי אמר רבא אפילו בשנים וג' מקומות אמר ליה רבינא לרב אשי אף אנן נמי תנינא הקודח כל שהוא חייב היכי דמי אילימא במקום אחד כל שהוא למאי חזי אלא לאו בשנים ושלשה מקומות דחזו לצירוף לא לעולם במקום אחד דחזו לבבא דאקלידא תנו רבנן אילו נאמר (ויקרא ב) אשר תקריבו לה' לא תעשה חמץ הייתי אומר אין לי <אלא> בלא תעשה חמץ אלא קומץ בלבד מנחה מנין ת"ל מנחה שאר מנחות מנין ת"ל (ויקרא ב) כל המנחה אשר תקריבו לה' כשרה ולא פסולה מכאן אמרו המחמיץ את הכשירה חייב ואת הפסולה פטור בעי רב פפא חימצה ויצאת וחזר וחימצה מהו כיון דיצאת איפסילה לה ביוצא וכי הדר מחמיץ לה לא מחייב עלה משום מחמיץ אחר מחמיץ או דילמא כיון דחימצה פסול יוצא לא מהני ביה וכי הדר מחמיץ לה מחייב עלה משום מחמיץ אחר מחמיץ תיקו בעי רב מרי חימצה בראשו של מזבח מהו אשר תקריבו אמר רחמנא והא אקרבה או דלמא מחוסר הקטרה כמחוסר מעשה דמי תיקו: והשתא דנפקא ליה מכל המנחה אשר תקריבו <לה'> למה לי מיבעי ליה לכדתניא אשר תקריבו לרבות מנחת נסכים לחימוץ דברי רבי יוסי הגלילי רבי עקיבא אומר לרבות לחם הפנים לחימוץ מנחת נסכים מי פירות הם

דף נז,ב גמרא ומי פירות אין מחמיצין אמר ריש לקיש אומר היה רבי יוסי הגלילי מנחת נסכים מגבלה במים וכשרה לחם הפנים מדת יבש היא ושמענא ליה לר' עקיבא דאמר מדת יבש לא נתקדשה שלח <רבי ראובן> [רבין] משמיה דרבי יוחנן כך היא הצעה של משנה ואיפוך אשר תקריבו לרבות לחם הפנים לחימוץ דברי רבי יוסי הגלילי ר' עקיבא אומר לרבות מנחת נסכים לחימוץ ואזדא ר' יוחנן לטעמיה דאמר ר' יוחנן רבי יוסי הגלילי ואחד מתלמידי ר' ישמעאל אמרו דבר אחד ומנו רבי יאשיה דתניא (במדבר ו) וימשחם ויקדש אותם רבי יאשיה אומר מדת הלח נמשח בין מבפנים בין מבחוץ מדת יבש נמשחו מבפנים ואין נמשחו מבחוץ רבי יונתן אומר מדת הלח נמשחו מבפנים ואין נמשחו מבחוץ מדות יבש לא נמשחו כל עיקר תדע לך שהרי אין מקדשות דכתיב (ויקרא כג) ממושבותיכם תביאו לחם תנופה שתים שני עשרונים סלת תהיינה חמץ תאפינה בכורים לה' אימתי הן לה' לאחר שנאפו במאי קא מיפלגי באותם רבי יאשיה סבר אותם למעוטי מדת יבש בחוץ ור' יונתן סבר מדת יבש חול הוא ולא אצטריך קרא למעוטי כי איצטריך קרא למעוטי מדת לח מבחוץ לימא נמי ר' עקיבא ואחד מתלמידי ר' ישמעאל אמרו דבר אחד ומנו רבי יונתן משום דלא שוו במדת לח להדדי א"ל רב פפא לאביי והא איכא ביסא

דלח הוא א"ל כגון שלש על גבי קטבליא אי הכי דקאמר ליה רבי יונתן תדע לך שהרי אינה מקדשת לימא ליה כגון דכיילא בעשרון דחול הכי השתא בשלמא ביסא לא כתב רחמנא דלעביד ביסא למילש ביה כי לש לה על גבי קטבליא לית לן בה אלא עשרון כיון דאמר רחמנא עביד עשרון וכייל ביה שביק עשרון דקודש וכייל בעשרון דחול תנו רבנן מנין למעלה מבשר חטאת ומבשר אשם ומבשר קדשי הקדשים ומקדשים קלים וממותר העומר וממותר שתי הלחם ומלחם הפנים ומשירי מנחות שהוא בלא תעשה ת"ל (ויקרא ב) כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה לה' כל שהוא ממנו לאישים הרי הוא בבל תקטירו ושתי הלחם ולחם הפנים יש מהן לאישים והתניא יצאו שתי הלחם ולחם הפנים שאין מהם לאישים אמר רב ששת אין מגופו לאישים איתמר המעלה מכולם על גבי הכבש רבי יוחנן אמר חייב ר' אלעזר אמר פטור ר' יוחנן אמר חייב דתניא המזבח אין לי אלא מזבח כבש מנין תלמוד לומר (ויקרא ב) ואל המזבח לא יעלו לרצון ור' אלעזר אמר פטור מ"ט דאמר קרא (ויקרא ב) שאור ודבש קרבן ראשית תקריבו אותם הוא דרבי לך כבש כמזבח אבל מידי אחרינא לא

דף נח, א גמרא ור' יוחנן האי אותם מאי עביד ליה מיבעי ליה לכדתניא יכול יהא יחיד מתנדב ומביא כיוצא בה נדבה וקורא אני בה (דברים כג) מוצא שפתיך תשמור ועשית ת"ל (ויקרא ב) קרבן ראשית תקריבו ציבור אמרתי לך ולא יחיד יכול לא יהא יחיד מביא שאינו מביא חובתו כיוצא בה אבל יהא ציבור מביא שמביא חובתו כיוצא בה ת"ל אותם ומה יש לך להביא שתי הלחם מן השאור ובכורים מן הדבש ושתי הלחם לא יקרבו נדבה והתניא אם נאמר (ויקרא ב) כל שאור למה נאמר כל דבש ואם נאמר כל דבש למה נאמר כל שאור מפני שיש בשאור מה שאין בדבש ויש בדבש מה שאין בשאור הותר מכללו במקדש דבש לא הותר מכללו במקדש דבש הותר בשירי מנחות שאור לא הותר בשירי מנחות הא מפני שיש בשאור מה שאין בדבש ויש בדבש מה שאין בשאור הוצרך לומר כל שאור והוצרך לומר כל דבש שאור דהותר מכללו במקדש מאי ניהו לאו שתי הלחם דקרבה נדבה אמר רב עמרם לא ליקרב עמהם א"ה בכורים נמי דתנן הגוזלות שעל גבי הסלין היו עולות והסלים שבידם ניתנין לכהנים הנהו לעטר בכורים הוא דאתו בעי רמי בר חמא מרב חסדא המעלה מבשר חטאת העוף ע"ג המזבח מהו כל שממנו לאישים אמר רחמנא והאי אין ממנו לאישים או דלמא כל ששמו קרבן והאי נמי שמו קרבן אמר ליה כל ששמו קרבן והאי נמי שמו קרבן כתנאי ר' אליעזר אומר כל שממנו לאישים רבי עקיבא אומר כל ששמו קרבן מאי בינייהו אמר רב חסדא בשר חטאת העוף איכא בינייהו רב אמר לוג שמן של מצורע איכא בינייהו דתני לוי (במדבר יח) כל קרבנם לרבות לוג שמן של מצורע ת"ר שאור בל תקטירו אין לי אלא כולו מקצתו מנין תלמוד לומר כל עירובו מנין ת"ל כי כל מאי קאמר אמר אביי הכי קאמר שאור בל תקטירו אין לי אלא קומץ חצי קומץ מנין תלמוד לומר כל עירובו מנין תלמוד לומר כי כל במאי קא מיפלגי אביי סבר יש קומץ פחות משני זיתים

דף נח, ב גמרא ויש הקטרה פחותה מכזית ורבא אמר אין קומץ פחות משני זיתים ואין הקטרה פחותה מכזית איתמר המעלה משאור ומדבש על גבי המזבח אמר רבא לוקה משום שאור ולוקה משום דבש לוקה משום עירובי שאור ומשום עירובי דבש אביי אמר

אין לוקין על לאו שבכללות איכא דאמרי חדא מיהא לקי ואי כא דאמרי חדא נמי לא לקי
דהא לא מיחד לאויה כלאו דחסימה:

דף נט,א משנה יש טעונות שמן ולבונה שמן ולא לבונה לבונה ולא שמן לא לבונה ולא
שמן ואלו טעונות שמן ולבונה מנחת הסולת והמחבת והמרחשת והחלות והרקיקין מנחת
כהנים מנחת כהן משיח מנחת <עובד כוכבים> {גוים} מנחת נשים מנחת העומר מנחת
נסכים טעונה שמן ואין טעונה לבונה לחם הפנים טעון לבונה ואין טעון שמן שתי הלחם
ומנחת חוטא ומנחת קנאות אין טעונין לא שמן ולא לבונה:

דף נט,א גמרא אמר רב פפא כל היכא דתנן עשר תנן לאפוקי מדרבי שמעון דאמר מחצה
חלות ומחצה רקיקין יביא קמ"ל דלא תנו רבנן (ויקרא ב) ונתת עליה שמן ולא על לחם
הפנים שמן שיכול והלא דין הוא ומה מנחת נסכים שאינה טעונה לבונה טעונה שמן לחם
הפנים שטעון לבונה אינו דין שטעון שמן ת"ל עליה עליה שמן ולא על לחם הפנים שמן
(ויקרא ב) ושמת עליה לבונה עליה לבונה ולא על מנחת נסכים לבונה שיכול והלא דין
הוא ומה לחם הפנים שאינו טעון שמן טעון לבונה מנחת נסכים שטעונה שמן אינו דין
שטעונה לבונה תלמוד לומר עליה עליה לבונה ולא על מנחת נסכים לבונה מנחה לרבות
מנחת שמיני ללבונה היא להוציא שתי הלחם שלא יטענו לא שמן ולא לבונה אמר מר
עליה שמן ולא על לחם הפנים שמן אימא עליה שמן ולא על מנחת כהנים שמן מסתברא
מנחת כהנים הוה ליה לרבוויי שכן עשרון כלי חוץ וצורה הגשה ואישים אדרבה לחם
הפנים הוה ליה לרבוויי שכן ציבורא חובה טמיא דאכיל פיגולא בשבתא מסתברא נפש
אמר מר עליה לבונה ולא על מנחת נסכים לבונה אימא עליה לבונה ולא על מנחת כהנים
לבונה מסתברא מנחת כהנים הוה ליה לרבוויי שכן עשרון כלול בלוג מוגש בגלל עצם
אדרבה מנחת נסכים הוה ליה לרבוויי שכן ציבורא חובה ואיטמי בשבתא מסתברא נפש:
מנחה לרבות מנחת שמיני ללבונה ואימא להוציא האי מאי אי אמרת בשלמא לרבות שפיר
אלא אי אמרת להוציא למה לי שעה מדורות לא ילפינן: היא להוציא שתי הלחם שלא
יטענו לא שמן ולא לבונה ואימא להוציא מנחת כהנים מסתברא מנחת כהנים הוה ליה
לרבוויי שכן עשרון כלי מצה ועצם הגשה ואישים אדרבה

דף נט,ב גמרא שתי הלחם הוה ליה לרבוויי שכן ציבור חובה טמיא דאכל פיגולא בשבתא
מתיר תנופה בארץ בזמן חדש והני נפישן מסתברא נפש:

דף נט,ב משנה וחייב על השמן בפני עצמו וחייב על לבונה בפני עצמה נתן עליה שמן
פסלה לבונה ילקטנה נתן שמן על שיריה אינו עובר בלא תעשה נתן כלי על גבי כלי לא
פסלה:

דף נט,ב גמרא תנו רבנן (ויקרא ה) לא ישים עליהן שמן ואם שם פסל יכול לא יתן עליה
לבונה ואם נתן פסל תלמוד לומר כי חטאת יכול אף בשמן תלמוד לומר היא ומה ראית
לפסול בשמן ולהכשיר בלבונה פוסל אני בשמן שאי אפשר ללקטו ומכשיר אני בלבונה
שאפשר ללוקטה בעא רבה בר רב הונא מרבי יוחנן נתן עליה לבונה שחוקה מהו משום
דאפשר ללקטה והא לא אפשר ללקטה או דילמא משום דלא מיבלעא והא נמי לא מיבלעא
תא שמע ולבונה ילקטנה דלמא חדא ועוד קאמר חדא דלא מיבלעא ועוד ילקטנה תא שמע
מכשיר אני בלבונה שאפשר ללוקטה הכא נמי חדא ועוד קא אמר מאי הוי עלה אמר רב
נחמן בר יצחק תניא מנחת חוטא ומנחת קנאות שנתן עליה לבונה מלקט את הלבונה
וכשרה ואם עד שלא ליקט לבונתה חישב עליה בין חוץ לזמנו בין חוץ למקומו פסול ואין

בו כרת ואם משליקט לבונתה מחשב עליה חוץ למקומו פסול ואין בו כרת חוץ לזמנו פיגול וחייבין עליו כרת ותיהוי פך ואמאי פסלה במחשבה דחוי הוא אמר אביי חטאת קרייה רחמנא רבא אמר הא מני חנן המצרי הוא דלית ליה דחויין דתניא חנן המצרי אומר אפילו דם בכוס מביא חבירו שלא בהגרלה ומזווג לו רב אשי אמר כל שבידו לא הוי דחוי אמר רב אדא כוותיה דרב אשי מסתברא דמאן שמעת ליה דאית ליה דחויין רבי יהודה היא דתנן ועוד א"ר יהודה נשפך הדם ימות המשתלח מת המשתלח ישפך הדם ואילו היכא דבידו תניא ר' יהודה אומר כוס היה ממלא מדם התערובות וזרקו זריקה אחת כנגד היסוד אמר רב יצחק בר יוסף אמר רבי יוחנן נתן משהו שמן על גבי כזית מנחה פסל מאי טעמא לא ישים שימה כל דהו עליה עד דאיכא שיעורא ואמר רב יצחק בר יוסף אמר רבי יוחנן נתן כזית לבונה על גבי משהו מנחה פסל מאי טעמא לא יתן כתיב עד דאיכא נתינה עליה **דף ס,א גמרא** הוי רבוי אחר רבוי ואין רבוי אחר רבוי אלא למעט ואיכא דאמרי אמר רב יצחק בר יוסף בעי רבי יוחנן נתן משהו שמן על גבי כזית מנחה מהו מי בעינן שימה כנתינה או לא תיקו: נתן שמן על שיריה: ת"ר (ויקרא ה) לא ישים עליה שמן ולא יתן יכול בשני כהנים תלמוד לומר עליה בגופה של מנחה הכתוב מדבר ולא בכהן יכול לא יתן כלי על גבי כלי ואם נתן פסל ת"ל עליה בגופה של מנחה הכתוב מדבר:

דף ס,א משנה יש טעונות הגשה ואין טעונות תנופה הגשה ותנופה תנופה ולא הגשה לא תנופה ולא הגשה ואלו טעונות הגשה ואין טעונות תנופה מנחת הסולת והמחבת ומרחשת והחלות והרקיקין מנחת כהנים ומנחת כהן משיח מנחת <נכרים> {גוים} מנחת נשים ומנחת חוטא רבי שמעון אומר מנחת כהנים ומנחת כהן משיח אין בהן הגשה לפי שאין בהן קמיצה וכל שאין בהן קמיצה אין בהן הגשה:

דף ס,א גמרא אמר רב פפא כל היכא דתנן עשר תנן מאי קמ"ל לאפוקי מדרבי שמעון דאמר מחצה חלות ומחצה רקיקין יביא קמ"ל דלא: מנא הני מילי דתנו רבנן אילו נאמר (ויקרא ב) והבאת אשר יעשה מאלה לה' והקריבה אל הכהן והגישה הייתי אומר אין לי שטעון הגשה אלא קומץ בלבד מנחה מנין תלמוד לומר מנחה מנחת חוטא מנין ת"ל את המנחה ודין הוא נאמר הכא

דף ס,ב גמרא מנחת חובה ונאמר הכא מנחת נדבה מה מנחת נדבה טעונה הגשה אף מנחת חובה טעונה הגשה מה למנחת נדבה שכן טעונה שמן ולבונה מנחת סוטה תוכיח מה למנחת סוטה שכן טעונה תנופה מנחת נדבה תוכיח וחזר הדין לא ראי זה כראי זה ולא ראי זה כראי זה הצד השווה שבהן ששוו לקמיצה ושוו להגשה אף אני אביא מנחת חוטא ששוה להן לקמיצה תשוה להן להגשה מה להצד השווה שבהן שכן הוכשרו לבא בעשיר כבעני תאמר במנחת חוטא שלא הוכשרה לבא בעשיר כבעני תלמוד לומר את המנחה רבי שמעון אומר והבאת לרבות מנחת העומר להגשה וכן הוא אומר (ויקרא כג) והבאתם את עומר ראשית קצירכם אל הכהן והקריבה לרבות מנחת סוטה להגשה וכן הוא אומר (במדבר ה) והקריב אותה אל המזבח ודין הוא ומה מנחת חוטא שאינה טעונה תנופה טעונה הגשה מנחת סוטה שטעונה תנופה אינו דין שטעונה הגשה מה למנחת חוטא שכן באה חיטין מנחת העומר תוכיח מה למנחת העומר שכן טעונה שמן ולבונה מנחת חוטא תוכיח וחזר הדין לא ראי זה כראי זה ולא ראי זה כראי זה הצד השווה שבהן ששוו לקמיצה ושוו להגשה אף אני אביא מנחת סוטה ששוותה להן לקמיצה תשוה להן להגשה מה להצד השווה שבהן שכן לא הוכשרו לבא קמח תאמר מנחת סוטה שהוכשרה לבא קמח ת"ל

והקריבה ר' יהודה אומר והבאת לרבות מנחת סוטה להגשה וכן הוא אומר (במדבר ה) והביא את קרבנה עליה אבל מנחת העומר לא צריכא קרא מאי טעמא מדינא קא אתיא ומה מנחת חוטא שאינה טעונה תנופה טעונה הגשה מנחת העומר שטעונה תנופה אינו דין שטעונה הגשה מה למנחת חוטא שכן באה חיטין מנחת סוטה תוכיח מה למנחת סוטה שכן באה לברר עון דמזכרת עון היא מנחת חוטא תוכיח וחזר הדין לא ראי זה כראי זה ולא ראי זה כראי זה הצד השווה שבהן שכן שווו לקמיצה ושוו להגשה אף אני אביא מנחת העומר ששוותה להן לקמיצה תשוו להן להגשה ומאי פרכת רבי שמעון פריך הכי מה להצד השווה שבהן שכן מצויין ורבי יהודה אדרבה הא מצוייה טפי הנך זימנין דלא משכחת לה כלל או אינו אומר והבאת אלא שיחיד מתנדב ומביא מנחה אחרת חוץ מאלה שבענין ודין הוא ציבור מביא מנחה מן החיטין חובה ומביא מנחה מן השעורין חובה אף יחיד שמביא מנחה מן החיטין נדבה <יכול> יביא מנחה מן השעורין נדבה ת"ל אלה אין לי אלא אלה או אינו אומר אלה אלא לאומר הרי עלי מנחה שמביא חמישתן ת"ל מאלה רצה אחת מביא רצה חמישתן מביא רבי שמעון אומר את המנחה לרבות שאר מנחות <כגון מנחת נכרים מנחת נשים> { להגשה יכול שאני מרבה אף שתי הלחם ולחם הפנים ת"ל מאלה ומה ראית לרבות שאר מנחות ולהוציא שתי הלחם ולחם הפנים מרבה אני שאר מנחות שיש מהן לאישים ומוציא אני שתי הלחם ולחם הפנים שאין מהן לאישים והלא מנחת נסכים כולה לאישים יכול יהא טעונה הגשה ת"ל והקריבה והא אפיקתיה והקריב והקריבה ומה ראית לרבות שאר מנחות ולהוציא מנחת נסכים

דף סא, א גמרא מרבה אני שאר מנחות שבאות בגלל עצמן ומוציא אני מנחת נסכים שאינה באה בגלל עצמה והלא מנחת כהנים ומנחת כהן משיח באות בגלל עצמן יכול יהו טעונות הגשה ת"ל והגישה האי מיבעי ליה לגופה שטעונה הגשה מן והגיש והגישה ומה ראית לרבות שאר מנחות ולהוציא מנחת כהנים ומנחת כהן משיח מרבה אני שאר מנחות שיש מהן לאישים ובאות בגלל עצמן ויש מהן לכהנים ומוציא אני שתי הלחם ולחם הפנים שאין מהן לאישים ומנחת נסכים שאינה באה בגלל עצמה ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח שאין מהן לכהנים והרים יכול בכלי ת"ל (ויקרא ו) והרים ממנו בקומצו מה הרמה האמור להלן בקומצו אף הרמה האמור כאן בקומצו:

דף סא, א משנה אלו טעונות תנופה ואין טעונות הגשה לוג שמן של מצורע ואשמו והבכורים כדברי רבי אליעזר בן יעקב ואימורי שלמי יחיד וחזה ושוק שלהן אחד אנשים ואחד נשים בישראל ולא באחרים שתי הלחם ושני כבשי עצרת כיצד הוא עושה נותן שתי הלחם על גבי שני כבשים ומניח שתי ידיו למטה מוליך ומביא מעלה ומוריד שנאמר (שמות כט) אשר הונף ואשר הורם תנופה היתה במזרח והגשה במערב תנופות קודמות להגשות מנחת העומר ומנחת קנאות טעונות הגשה ותנופה לחם הפנים ומנחת נסכים אין טעונות לא הגשה ולא תנופה ר"ש אומר ג' מינין טעונין ג' מצות שתיים בכל אחת ואחת ושלישית אין בהן ואלו הן זבחי שלמי יחיד וזבחי שלמי ציבור ואשם מצורע זבחי שלמי יחיד טעונין סמיכה חיים ותנופה שחוטין ואין בהן תנופה חיים זבחי שלמי ציבור טעונין תנופה חיים ושחוטין [ואין בהם סמיכה] ואשם מצורע טעון סמיכה ותנופה חי ואין בו תנופה שחוט:

דף סא, א גמרא ת"ר (ויקרא יד) והקריב אותו לאשם ואת לוג השמן והניף אותם תנופה מלמד שטעונין תנופה כאחד ומנין שאם הניף זה בעצמו וזה בעצמו יצא ת"ל והקריב אותו

לאשם והניף יכול יניף ויחזיר ויניף ת"ל תנופה ולא תנופות (ויקרא יד) לפני ה' במזרח
והא אמר לפני ה' יכול במערב אמרי ה"מ מנחה דאיקרי חטאת וחטאת טעונה יסוד וקרן
דרומית מזרחית לא היה לו יסוד אבל הכא לפני ה' קרינא ביה: והבכורים כדברי רבי
אליעזר בן יעקב: מאי רבי אליעזר בן יעקב דתניא (דברים כו) ולקח הכהן לימד על
הבכורים שטעונין תנופה דברי רבי אליעזר בן יעקב מאי טעמא דראב"י גמר יד יד
משלמים כתיב הכא ולקח הכהן הטנא מידך וכתיב התם (ויקרא ז) ידיו תביאנה
דף סא,ב גמרא מה כאן כהן אף להלן כהן ומה להלן בעלים אף כאן בעלים הא כיצד כהן
מניח ידו תחת ידי בעלים ומניף ולימא נמי כדברי ר' יהודה דתניא רבי יהודה אומר
(דברים כו) והנחתו זו תנופה אתה אומר זו תנופה או אינו אלא הנחה כשהוא אומר והניחו
הרי הנחה אמור הא מה אני מקיים והנחתו זו תנופה אמר רבא הואיל ופתח בו הכתוב
תחלה רב נחמן בר יצחק אמר הואיל ורב גבריה: ואימורי שלמי יחיד וחזה ושוק שלהן
אחד האנשים ואחד הנשים בישראל אבל לא באחרים: מאי קאמר אמר רב יהודה הכי
קאמר אחד אנשים ואחד נשים קרבנן טעון תנופה ותנופה עצמה בישראל אבל לא בידי
נשים תנו רבנן בני ישראל מניפין ואין <העובדי כוכבים> {הגוים} מניפין בני ישראל
מניפין ואין הנשים מניפות א"ר יוסי מצינו שחלק הכתוב בין קרבן ישראל לקרבן <עובדי
כוכבים> {גוים} לקרבן נשים בסמיכה יכול נחלוק בתנופה לא מה לי חלק בסמיכה
שהסמיכה בבעלים נחלוק בתנופה שהתנופה בכהנים [א"כ מה] תלמוד לומר בני ישראל
בני ישראל מניפין ואין <העובדי כוכבים> {הגוים} מניפין בני ישראל מניפין ואין הנשים
מניפות תניא אידך בני ישראל אין לי אלא בני ישראל גרים ועבדים משוחררין מנין
תלמוד לומר המקריב או אינו אלא זה כהן המקריב כשהוא אומר (ויקרא ז) ידיו תביאנה
הרי בעלים אמור הא כיצד כהן מניח ידיו תחת ידי הבעלים ומניף
דף סב,א גמרא כיצד עושה מניח אימורין על פיסת היד וחזה ושוק עליהן ובכל מקום
שיש לחם הלחם למעלה היכא אמר רב פפא במלואים מאי טעמא אילימא משום דכתיב
(ויקרא י) שוק התרומה וחזה התנופה על אשי החלבים יביאו להניף תנופה והכתיב
(ויקרא ו) את החלב על החזה יביאנו אמר אביי ההוא דמייתי ליה כהן מבית המטבחיים
ורמי ליה והכתיב (ויקרא ט) וישימו את החלבים על החזות ההוא דיהיב ליה לכהן אחרינא
ואזיל ומקטר ליה והא קמ"ל דבעינן שלשה כהנים משום דכתיב (משלי יד) ברוב עם
הדרת מלך: ושתי הלחם ושני כבשי עצרת [וכו']: ת"ר (ויקרא כג) והניף הכהן אותם על
לחם הביכורים יכול יניח כבשים על גבי הלחם תלמוד לומר על שני כבשים אי על שני
כבשים יכול לחם על גבי כבשים תלמוד לומר על לחם הביכורים נישתקל הכתוב ואיני
יודע אם לחם על גבי כבשים ואם כבשים על גבי לחם מה מצינו בכל מקום לחם למעלה
אף כאן לחם למעלה היכא אמר רב פפא במילואים רבי יוסי בן המשולם אומר כבשים
למעלה ומה אני מקיים על שני כבשים להוציא שבעה חנינא בן חכינאי אומר מניח שתי
הלחם בין ירכותיהן של כבשים ומניף ונמצא מקיים שני מקראות הללו לחם על גבי
כבשים וכבשים על גבי הלחם אמר רבי לפני מלך בשר ודם אין עושין כן לפני מלך מלכי
המלכים הקב"ה עושין כן אלא מניח זה בצד זה ומניף והא בעינן על א"ל רב חסדא לרב
המנונא ואמרי לה רב המנונא לרב חסדא רבי לטעמיה דאמר על בסמוך דתניא (ויקרא
כד) ונתת על המערכת לבונה זכה רבי אומר על בסמוך אתה אומר על בסמוך או אינו אלא
על ממש כשהוא אומר (שמות מ) וסכות על הארון את הפרוכת הוי אומר על בסמוך:

מוליך ומביא מעלה ומוריד [וכו'] : אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן מוליך ומביא למי שהרוחות שלו מעלה ומוריד למי שהשמים והארץ שלו במערבא מתנו הכי אמר רב חמא בר עוקבא אמר רבי יוסי בר רבי חנינא מוליך ומביא כדי לעצור רוחות רעות מעלה ומוריד כדי לעצור טללים רעים אמר רבי יוסי בר רב אבין זאת אומרת שירי מצוה מעכבים את הפורענות דהא תנופה שירי מצוה היא ועוצרת רוחות רעות וטללים רעים אמר רבה וכן לולב רב אחא בר יעקב ממטי ליה ומייתי ליה ומחוי הכי ואמר גירא בעינא דשטנא ולא מילתא היא משום דאתי לאתגרוי ביה ת"ר זבחי שלמי צבור טעונין תנופה לאחר שחיטה ותנופתן כמות שהן דברי רבי וחכמים אומרים בחזה ושוק במאי קא מיפלגי אמר ליה רב חסדא לרב המנונא ואמרי לה רב המנונא לרב חסדא בדון מינה ומינה בדון מינה ואוקי באתרה קא מיפלגי רבנן סברי דון מינה ומינה מה זבחי שלמי יחיד טעונין תנופה לאחר שחיטה אף זבחי שלמי צבור טעונין תנופה לאחר שחיטה ומה התם בחזה ושוק אף הכא נמי בחזה ושוק ורבי סבר דון מינה ואוקי באתרה מה זבחי שלמי יחיד טעונין תנופה לאחר שחיטה אף זבחי שלמי צבור טעונין תנופה לאחר שחיטה ואוקי באתרה התם הוא דחזה ושוק אבל הכא כמות שהן כמות שהן בחיים

דף סב,ב גמרא רב פפא אמר דכולי עלמא דון מינה ומינה הוא והיינו טעמא דרבי כי התם מה התם דבר שמתנה לכהן אף הכא דבר שמתנה לכהן רבינא אמר דכ"ע דון מינה ואוקי באתרה והיינו טעמא דרבנן שלמיהם ריבויא הוא : רבי שמעון אומר שלשה מינין טעונין שלש מצות שתיים בכל אחד ושלישית אין בהן ואלו הן זבחי שלמי יחיד וזבחי שלמי צבור ואשם מצורע זבחי שלמי יחיד טעונין סמיכה חיים ותנופה שחוטין ואין בהן תנופה חיים זבחי שלמי צבור טעונין תנופה חיים ושחוטין ואין בהן סמיכה אשם מצורע טעון סמיכה ותנופה חי ואין בו תנופה שחוט : ויהיו זבחי שלמי יחיד טעונין תנופה חיים מקל וחומר ומה זבחי שלמי צבור שאין טעונין סמיכה חיים טעונין תנופה חיים זבחי שלמי יחיד שטעונין סמיכה חיים אינו דין שטעונין תנופה חיים מיעט רחמנא גבי זבחי שלמי צבור אותם למעוטי זבחי שלמי יחיד ויהיו זבחי שלמי צבור טעונין סמיכה מקל וחומר ומה זבחי שלמי יחיד שאין טעונין תנופה חיים סמיכה זבחי שלמי צבור שטעונין תנופה חיים אינו דין שטעונין סמיכה אמר רבינא גמירי שתי סמיכות בצבור ויהא אשם מצורע טעון תנופה שחוט מקל וחומר מה זבחי שלמי יחיד שאין טעונין תנופה חיים טעונין תנופה שחוטין אשם מצורע שטעון תנופה חי אינו דין שטעון תנופה שחוט מיעט רחמנא גבי זבחי שלמי יחיד אותו למעוטי אשם מצורע ת"ר חמשה שהביאו קרבן אחד אחד מניף על ידי כולם והאשה כהן מניף על ידה וכן השולח קרבנותיו ממדינת הים כהן מניף על ידו :

דף סג,א משנה האומר הרי עלי במחבת לא יביא במרחשת במרחשת לא יביא במחבת מה בין מחבת למרחשת מרחשת יש לה כיסוי מחבת אין לה כיסוי דברי ר' יוסי הגלילי ר' חנינא בן גמליאל אומר מרחשת עמוקה ומעשיה רוחשין <רכין> מחבת צפה ומעשיה קשין :

דף סג,א גמרא מאי טעמא דרבי יוסי אילימא מרחשת דאתיא ארחושי הלב כדכתיב (תהילים מה) רחש לבי דבר טוב ומחבת דאתיא אמחבואי הפה כדאמרי אינשי מנבח נבוחי אימא איפכא מחבת דאתיא אמחבואי הלב דכתיב (בראשית לא) למה נחבאת לברוח מרחשת דאתיא ארחושי כדאמרי אינשי הוה מרחשן שיפתותיה אלא גמרא גמירי לה :

רבי חנינא בן גמליאל אומר כו': מרחשת עמוקה דכתיב (ויקרא ז) וכל נעשה במרחשת מחבת צפה דכתיב (ויקרא ז) ועל מחבת ת"ר ב"ש אומרים האומר הרי עלי מרחשת יהא מונח עד שיבא אליהו מספקא להו אי על שום כלי נקראו או על שום מעשיהן וב"ה אומרים כלי היה במקדש ומרחשת שמה ודומה כמין כלבוס עמוק וכשבצק מונח בתוכו דומה כמין תפוחי הברתים וכמין בלוטי היוונים ואומר וכל נעשה במרחשת ועל מחבת אלמא על שום הכלים נקראו ולא על שום מעשיהם:

דף סג,א משנה הרי עלי בתנור לא יביא מאפה כופח ולא מאפה רעפים ומאפה יורות הערביים ר' יהודה אומר רצה מביא מאפה כופח הרי עלי מנחת מאפה לא יביא מחצה חלות ומחצה ריקין רבי שמעון מתיר מפני שהוא קרבן אחד:

דף סג,א גמרא תנו רבנן מאפה תנור ולא מאפה כופח ולא מאפה רעפים ולא מאפה יורות הערביים ר' יהודה אומר תנור תנור שני פעמים להכשיר מאפה כופח רבי שמעון אומר תנור תנור שני פעמים אחד שתהא אפייתן בתנור ואחד שיהא הקדישן בתנור ומי אית ליה לר' שמעון האי סברא והתנן ר' שמעון אומר לעולם הוי רגיל לומר שתי הלחם ולחם הפנים כשרות בעזרה וכשרות בבית פאגי אמר רבא אימא שיהא הקדישן לשום תנור: הרי עלי מנחת מאפה לא יביא מחצה [וכו']: תנו רבנן (ויקרא ב) וכי תקריב כשתקריב לעשות דבר רשות קרבן מנחה אמר רבי יהודה מנין לאומר הרי עלי מנחת מאפה שלא יביא מחצה חלות ומחצה ריקין תלמוד לומר (ויקרא ב) קרבן מנחה קרבן אחד אמרתי לך ולא שנים ושלישה קרבנות אמר לו רבי שמעון

דף סג,ב גמרא וכי נאמר קרבן קרבן שני פעמים והלא לא נאמר אלא קרבן אחד ונאמר בו חלות וריקין מעתה רצה להביא חלות מביא ריקין מביא מחצה חלות ומחצה ריקין מביא ובוללן וקומץ משניהם ואם קמץ ועלה בידו מאחד על שניהם יצא רבי יוסי ב"ר יהודה אומר מנין לאומר הרי עלי מנחת מאפה שלא יביא מחצה חלות ומחצה ריקין ת"ל (ויקרא ז) וכל מנחה אשר תאפה בתנור וכל נעשה במרחשת ועל מחבת לכהן המקריב אותה לו תהיה וכל מנחה בלולה בשמן וחרבה לכל בני אהרן תהיה מה וכל האמור למטה שני מינין חלוקין אף וכל האמור למעלה שני מינין חלוקין ורבי יהודה שפיר קאמר ר' שמעון אמר לך כיון דכתיב בשמן בשמן כמאן דכתיב קרבן קרבן דמי ורבי שמעון אי לא כתיב בשמן בשמן הוה אמינא דווקא מחצה חלות ומחצה ריקין אבל חלות לחודייהו וריקין לחודייהו אימא לא קא משמע לן רבי יוסי בר' יהודה היינו אבוה איכא בינייהו דאי עבד:

מסכת מנחות פרק ו

דף סג,ב משנה רבי ישמעאל אומר עומר היה בא בשבת משלש סאין ובחול מחמש וחכמים אומרים אחד שבת ואחד חול משלש היה בא רבי חנינא סגן הכהנים אומר בשבת היה נקצר ביחיד ובמגל אחד ובקופה אחת ובחול בשלשה בשלש קופות ושלש מגלות וחכמים אומרים אחד שבת ואחד חול בשלשה בשלש קופות ובשלש מגלות:

דף סג,ב גמרא בשלמא רבנן קא סברי עשרון מובחר בשלשה סאין אתי ולא שנא בחול ולא שנא בשבת אלא רבי ישמעאל מאי קסבר אי קסבר עשרון מובחר לא אתי אלא מחמש אפילו בשבת נמי אי משלש אתי אפילו בחול נמי אמר רבא קסבר ר' ישמעאל עשרון מובחר בלא טירחא אתי מחמש בטירחא אתי משלש בחול מייתנין מחמש דהכי שביחא מילתא בשבת מוטב שירבה במלאכה אחת בהרקדה ואל ירבה במלאכות הרבה אמר רבה ר' ישמעאל ור' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה אמרו דבר אחד דתניא ארבעה עשר שחל להיות בשבת מפשיט את הפסח עד החזה דברי רבי ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה וחכ"א עד שיפשיט את כולו מי לא אמר ר' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה התם כל היכא דאפשר לא טרחינן הכא נמי כיון דאפשר לא טרחינן ממאי דלמא עד כאן לא קאמר ר' ישמעאל הכא אלא דליכא בזיון קדשים אבל התם דאיכא בזיון קדשים **דף סד,א גמרא** אימא לך כרבנן סבירא ליה אי נמי עד כאן לא קא"ר ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה התם אלא דאיתעביד ליה צורך גבוה ולא צריך אחולי שבת אבל הכא דלא איתעביד ליה צורך גבוה וצריך לאחולי שבת אימא כרבנן סבירא ליה אלא אמר רבה ר' ישמעאל ורבי חנינא סגן הכהנים אמרו דבר אחד דתנן רבי חנינא סגן הכהנים אומר בשבת נקצר ביחיד במגל אחד ובקופה אחת ובחול בשלשה בשלש קופות ובשלש מגלות וחכ"א אחד שבת ואחד חול בשלש קופות ובשלש מגלות מי לא קא"ר חנינא סגן הכהנים התם כיון דאפשר לא טרחינן הכא נמי כיון דאפשר לא טרחינן ממאי דלמא עד כאן לא קא"ר ישמעאל הכא אלא דליכא פרסומי מילתא אבל התם דאיכא פרסומי מילתא אימא כרבנן סבירא ליה אי נמי עד כאן לא קא"ר חנינא סגן הכהנים התם דאי בחד אי בשלשה צורך גבוה מיתעביד כהלכתו אבל הכא דלא איתעביד כהלכתו צורך גבוה אימא כרבנן סבירא ליה אלא אמר רב אשי רבי ישמעאל ורבי יוסי אמרו דבר אחד דתנן בין שנראה בעליל ובין שלא נראה בעליל מחללין עליו את השבת רבי יוסי אומר אם נראה בעליל אין מחללין עליו את השבת מי לא א"ר יוסי התם כיון דאפשר לא טרחינן הכא נמי כיון דאפשר לא טרחינן ממאי דלמא עד כאן לא קאמר רבי ישמעאל הכא אלא דליכא נמצאת אתה מכשילן לעתיד לבא אבל התם דנמצאת אתה מכשילן לעתיד לבא אימא כרבנן סבירא ליה אי נמי עד כאן לא קאמר רבי יוסי התם אלא דליכא צורך גבוה ולא ניתנה שבת לדחות אבל הכא דאיכא צורך גבוה וניתנה שבת לדחות אימא כרבנן ס"ל איתמר שחט שתי חטאות של ציבור ואינו צריך אלא אחת אמר רבה ואיתמא רבי אמי חייב על השניה ופטור על הראשונה ואפילו נתכפר לו בשניה ואפילו נמצאת ראשונה כחושה ומי אמר רבה הכי והא אמר רבה היו לפניו שתי חטאות אחת שמינה ואחת כחושה שחט שמינה ואח"כ שחט כחושה חייב כחושה ואח"כ שמינה פטור ולא עוד אלא שאומרים לו הבא שמינה לכתחלה ושחוט איבעית אימא סמי כחושה מקמייתא ואיבעית אימא ההיא רבי אמי אמרה א"ל רבינא לרב אשי נמצאת הראשונה כחושה בבני מעיין מהו בתר מחשבתו אזלינן וגברא לאיסורא קא מיכוין או דלמא בתר מעשיו אזלינן א"ל לאו היינו דרבה ורבא דאיתמר שמע שטבע תינוק בים ופרש מצודה להעלות דגים והעלה דגים חייב להעלות דגים והעלה דגים ותינוק רבא אמר חייב ורבה אמר פטור ועד כאן רבה לא קא פטר אלא כיון דשמע אמרי' נמי דעתיה אתינוק אבל לא שמע לא ואיכא דאמרי' א"ל היינו פלוגתייהו דרבה ורבא דאיתמר <לא> שמע שטבע תינוק בים ופרש מצודה להעלות דגים והעלה דגים חייב להעלות דגים והעלה תינוק ודגים רבה אמר פטור ורבא אמר חייב רבה

אמר פטור זיל בתר מעשיו ורבא אמר חייב זיל בתר מחשבתי אמר רבה חולה שאמדהו לגרוגרת אחת ורצו עשרה בני אדם והביאו עשרה גרוגרות בבת אחת פטורין אפילו בזה אחר זה אפילו קדם והבריא בראשונה בעי רבא חולה שאמדהו לשתי גרוגרות ויש שתי גרוגרות בשתי עוקצין ושליש בעוקץ אחת הי מינייהו מייתנין שתיים מייתנין דחזו ליה או דלמא שלש מייתנין דקא ממעטא קצירה פשיטא שלש מייתנין

דף סד,ב גמרא דעד כאן לא קאמר ר' ישמעאל התם אלא דכי ממעט באכילה קא ממעט קצירה אבל הכא דכי קא ממעט באכילה קא מפשא קצירה ודאי שלש מייתנין:

דף סד,ב משנה מצות העומר להביא מן הקרוב לא ביכר הקרוב לירושלים מביאין אותו מכל מקום מעשה שבא העומר מגגות צריפין ושתי הלחם מבקעת עין סוכר:

דף סד,ב גמרא מ"ט איבעית אימא משום כרמל ואיבעית אימא משום דאין מעבירין על המצות: מעשה שבא [העומר] מגגות צריפין: ת"ר כשצרו מלכי בית חשמונאי זה על זה והיה הורקנוס מבחוץ ואריסטובלוס מבפנים בכל יום ויום היו משלשלין להן דינרין בקופה ומעלין להן תמידין היה שם זקן אחד שהיה מכיר בחכמת יונית לעז להם בחכמת יונית אמר להן כל זמן שעסוקין בעבודה אין נמסרין בידכם למחר שלשלו להן דינרין בקופה והעלו להן חזיר כיון שהגיע לחצי חומה נעץ צפרניו בחומה ונזדעזעה ארץ ישראל ארבע מאות פרסה על ארבע מאות פרסה באותה שעה אמרו ארור שיגדל חזיר וארור שילמד בנו חכמת יונית ועל אותה שעה שנינו מעשה שבא עומר מגגות צריפין ושתי הלחם מבקעת עין סוכר כי מטא עומר לא הווי ידעי מהיכא אייתי עומר אכרוזו אתא ההוא חרשא אותיב חדא ידא איגרא וחדא ידיה אצריפא אמר להו מרדכי מי איכא דוכתא דשמה גגות צריפין או צריפין גגות בדקו ואשכחוה כי בעי לאתוי שתי הלחם לא הווי ידעי מהיכא לאתויי אכרוזו אתא ההוא גברא חרשא אותיב ידיה אעיניה וחדא ידא אסיכרא אמר להו מרדכי ומי איכא דוכתא דשמה עין סוכר או סוכר עין בדקו ואשכחו הנהו שלש נשים דאייתו שלש קינין חדא אמרה לזיבתי וחדא אמרה לימתי וחדא אמרה לעונתי סבור מינה זיבתי זבה ממש לימתי ממש לעונתי לעונתה דכולהו חדא חטאת וחדא עולה אמר להו מרדכי שמא בזוב סיכנה שמא בים סיכנה שמא בעינה סיכנה דכולהו עולות נינהו בדוק ואשכח

דף סה,א גמרא והיינו דתנן פתחיה על הקינין זה מרדכי למה נקרא שמו פתחיה שפותח דברים ודורשן ויודע בשבעים לשון כולהו סנהדרין נמי ידעי שבעים לשון דאמר רבי יוחנן אין מושיבים בסנהדרין אלא בעלי חכמה בעלי מראה בעלי קומה בעלי זקנה בעלי כשפים ויודעים שבעים לשון שלא תהא סנהדרין שומעת מפי התורגמן אלא דהוה בייל לישני ודריש והיינו דכתיב במרדכי (נחמיה ז) בלשן:

דף סה,א משנה כיצד הן עושין שלוחי בית דין יוצאין מערב יום טוב ועושין אותן כריכות במחובר לקרקע כדי שיהא נוח לקצור כל העיירות הסמוכות לשם מתכנסות לשם כדי שיהא נקצר בעסק גדול כיון שהחשיכה אומר להן בא השמש אומר הין בא השמש אומר הין מגל זו אומר הין קופה זו אומר הין קופה זו אומר הין בשבת אומר להן שבת זו אומר הין שבת זו אמר הין אקצור והם אומרים לו קצור אקצור והם אומרים לו קצור שלש פעמים על כל דבר ודבר והן אומרים לו הין הין הין כל כך למה <לי> מפני הבייתוסים שהיו אומרים אין קצירת העומר במוצאי יו"ט:

דף סה,א גמרא ת"ר אלין יומיא דלא להתענאה בהון ומקצתהון דלא למספד בהון מריש ירחא דניסן עד תמניא ביה איתוקם תמידא דלא למספד ומתמניא ביה ועד סוף מועדא איתותב חגא דשבועיא דלא למספד מריש ירחא דניסן ועד תמניא ביה איתוקם תמידא דלא למספד שהיו צדוקים אומרים יחיד מתנדב ומביא תמיד מאי דרוש (במדבר כח) את הכבש האחד תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים מאי אהדרו (במדבר כח) את קרבני לחמי לאשי תשמרו שיהיו כולן באין מתרומת הלשכה מתמניא ביה ועד סוף מועדא איתותב חגא דשבועיא דלא למספד שהיו בייתוסין אומרים עצרת אחר השבת ניטפל להם רבן יוחנן בן זכאי ואמר להם שוטים מנין לכם ולא היה אדם אחד שהיה משיבו חוץ מזקן אחד שהיה מפטפט כנגדו ואמר משה רבינו אוהב ישראל היה ויודע שעצרת יום אחד הוא עמד ותקנה אחר שבת כדי שיהו ישראל מתענגין שני ימים קרא עליו מקרא זה (דברים א) אחד עשר יום מחורב דרך הר שעיר

דף סה,ב גמרא ואם משה רבינו אוהב ישראל היה למה איחרן במדבר ארבעים שנה אמר לו רבי בכך אתה פוטרני אמר לו שוטה ולא תהא תורה שלמה שלנו כשיחה בטילה שלכם כתוב אחד אומר (ויקרא כג) תספרו חמשים יום וכתוב אחד אומר (ויקרא כג) שבע שבתות תמימות תהיינה הא כיצד כאן ביום טוב שחל להיות בשבת כאן ביו"ט שחל להיות באמצע שבת >של ר' אליעזר סו"פ רבי יהושע מו"נה רבי ישמעאל מע"מ רבי יהודה למ"טה סימן < רבי אליעזר אומר אינו צריך הרי הוא אומר (דברים טז) תספר לך ספירה תלויה בבית דין שהם יודעים לחדש ממחרת השבת מחרת י"ט יצאת שבת בראשית שספירתה בכל אדם רבי יהושע אומר אמרה תורה מנה ימים וקדש חדש מנה ימים וקדש עצרת מה חדש סמוך לביאתו ניכר אף עצרת סמוך לביאתו ניכרת וא"ת עצרת לעולם אחר השבת היאך תהא ניכרת משלפניה רבי ישמעאל אומר אמרה תורה הבא עומר בפסח ושתי הלחם בעצרת מה להלן רגל ותחלת רגל אף כאן רגל ותחלת רגל רבי יהודה בן בתירא אומר נאמר שבת למעלה ונאמר שבת למטה מה להלן רגל ותחלת רגל סמוך לה אף כאן רגל ותחלת רגל סמוך לה ת"ר (ויקרא כג) וספרתם לכם שתהא ספירה לכל אחד ואחד (ויקרא כג) ממחרת השבת ממחרת יו"ט או אינו אלא למחרת שבת בראשית רבי יוסי בר יהודה אומר הרי הוא אומר (ויקרא כג) תספרו חמשים יום כל ספירות שאתה סופר לא יהו אלא חמשים יום ואם תאמר ממחרת שבת בראשית פעמים שאתה מוצא חמשים ואחד ופעמים שאתה מוצא חמשים ושנים חמשים ושלושה חמשים וארבעה חמשים וחמשה חמשים וששה ר"י בן בתירא אומר אינו צריך

דף סו,א גמרא הרי הוא אומר תספור לך ספירה תלויה בבית דין יצתה שבת בראשית שספירתה בכל אדם רבי יוסי אומר ממחרת השבת ממחרת יום טוב אתה אומר ממחרת יו"ט או אינו אלא ממחרת שבת בראשית אמרת וכי נאמר ממחרת השבת שבתוך הפסח והלא לא נאמר אלא ממחרת השבת דכל השנה כולה מלאה שבתות צא ובדוק איזו שבת ועוד נאמרה שבת למטה ונאמרה שבת למעלה מה להלן רגל ותחילת רגל אף כאן רגל ותחילת רגל רבי שמעון בן אלעזר אומר כתוב אחד אומר (דברים טז) ששת ימים תאכל מצות וכתוב אחד אומר (שמות יב) שבעת ימים מצות תאכלו הא כיצד מצה שאי אתה יכול לאוכלה שבעה מן החדש אתה יכול לאוכלה ששה מן החדש (ויקרא כג) מיום הביאכם תספרו יכול יקצור ויביא ואימתי שירצה יספור תלמוד לומר (דברים יז) מהחל חרמש בקמה תחל לספור אי מהחל חרמש תחל לספור יכול יקצור ויספור ואימתי שירצה

יביא ת"ל מיום הביאכם אי מיום הביאכם יכול יקצור ויספור ויביא ביום ת"ל (ויקרא כג) שבע שבתות תמימות תהיינה אימתי אתה מוצא שבע שבתות תמימות בזמן שאתה מתחיל לימנות מבערב יכול יקצור ויביא ויספור בלילה ת"ל מיום הביאכם הא כיצד קצירה וספירה בלילה והבאה ביום אמר רבא כולהו אית להו פירכא בר מתרתי תנאי בתראי בין במתניתא קמייתא בין במתניתא בתרייתא דלית להו פירכא אי מדרבן יוחנן בן זכאי דלמא כדאביי דאמר אביי מצוה למימני יומי ומצוה למימני שבועי אי מדרבי אליעזר ורבי יהושע ממאי דביום טוב ראשון קאי דלמא ביו"ט אחרון קאי דרבי ישמעאל ור' יהודה בן בתירא לית להו פירכא אי מדרבי יוסי בר' יהודה הוה אמינא דלמא חמשיין לבר מהני שיתא אי מדר' יהודה בן בתירא ממאי דביו"ט ראשון קאי דלמא ביו"ט אחרון קאי ר' יוסי נמי חזי ליה פירכא והיינו דקאמר ועוד גופא אמר אביי מצוה למימני יומי ומצוה למימני שבועי רבנן דבי רב אשי מנו יומי ומנו שבועי אמימר מני יומי ולא מני שבועי אמר זכר למקדש הוא:

דף סו, א משנה קצרוהו ונתנוהו בקופות הביאוהו לעזרה והיו מהבהבין אותו באור כדי לקיים בו מצות קלי דברי רבי מאיר וחכ"א בקנים ובקולחות חובטין אותו כדי שלא יתמעך נתנוהו לאבוב ואבוב היה מנוקב כדי שיהא האור שולט בכולו שטחוהו בעזרה והרוח מנשבת בו נתנוהו לריחים של גרוסות והוציאו ממנו עשרון שהוא מנופה בשלש עשרה נפה והשאר נפדה ונאכל לכל אדם וחייב בחלה ופטור מן המעשר ר' עקיבא מחייב בחלה ובמעשרות:

דף סו, א גמרא תנו רבנן אביב זה אביב קלוי באש מלמד שהיו ישראל מהבהבין אותו באש כדי לקיים בו מצות קלי דברי ר' מאיר וחכמים אומרים **דף סו, ב גמרא** אין אור לשון קלי אלא דבר אחר <הא כיצד וכו'> [לישנא אחרינא] אין לשון קלי אלא דבר <אחר> קליל הא כיצד אבוב של קליות היה שם והיה מנוקב ככברה כדי שתהא האור שולטת בכולו אביב קלוי גרש איני יודע אם אביב קלוי אם גרש קלוי כשהוא אומר באש הפסיק הענין כרמל רך ומל וכן הוא אומר (מלכים ב ד) ואיש בא מבעל שלישה ויבא לאיש האלהים לחם ביכורים ועשרים לחם שעורים וכרמל בצקל"ו ונו ויאמר תן לעם ויאכלו בא ויצק לנו ואכלנו ונוה היה ואומר (משלי ז) נתעל"סה באהבים נשא ונתן ונעלה ונשמח ונתחטא באהבים ואומר (איוב לט) כנף רננים נע"לסה נושא עולה ונתחטא ואומר (במדבר כב) כי יר"ט הדרך לנגדי יראתה ראתה נטתה דבי רבי ישמעאל תנא כרמל כר מלא: ור"ע מחייב בחלה ובמעשרות: אמר רב כהנא אומר היה ר"ע מירוח הקדש אינו פוטר מתיב רב ששת מותר שלש סאין הללו מה היו עושין בו נפדה ונאכל לכל אדם וחייב בחלה ופטור מן המעשרות ר' עקיבא מחייב בחלה ובמעשרות אמרו לו פודה מיד גזבר יוכיח שחייב בחלה ופטור מן המעשרות ואם איתא דמירוח הקדש אינו פוטר מאי קאמרי ליה היא היא ועוד איתיביה רב כהנא בר תחליפא לרב כהנא >בר מתתיה< [מדתניא] ר' עקיבא מחייב בחלה ובמעשרות לפי שלא ניתנו מעות אלא לצורך להן אלא אמר ר' יוחנן תלמוד ערוך הוא בפיו של ר' עקיבא שלא ניתנו מעות אלא לצורך להן אמר רבא פשיטא לי דמירוח הקדש פוטר ואפי' ר' עקיבא לא קא מחייב התם אלא שלא ניתנו מעות אלא לצורך להן אבל מירוח הקדש בעלמא פוטר מירוח >העובד כוכבים< {הגוי} תנאי היא דתניא תורמין משל ישראל על של ישראל ומשל >עובדי כוכבים< {גוים} על של >עובדי כוכבים< {גוים} ומשל כותיים על של כותיים ומשל כל

על של כל דברי ר"מ ור' יהודה רבי יוסי ור"ש אומרים תורמין משל ישראל על של ישראל ומשל <עובדי כוכבים> {גוים} על של כותיים ומשל כותיים על של <עובדי כוכבים> {גוים} אבל לא משל ישראל על של <עובדי כוכבים> {גוים} ושל כותיים ולא משל <עובדי כוכבים> {גוים} ושל כותיים על [של] ישראל

דף סז, א גמרא גלגול הקדש פוטר דתנן הקדישה עיסתה עד שלא גלגלה ופדאתה חייבת משגלגלה ופדאתה חייבת הקדישה עד שלא גלגלה וגלגלה הגזבר ואחר כך פדאתה פטורה שבשעת חובתה היתה פטורה בעי רבא גלגול <עובד כוכבים> {גוי} מאי מיתנא תנן גר שנתגייר והיתה לו עיסה נעשה עד שלא נתגייר פטור משנתגייר חייב ספק חייב הא מאן קתני לה דברי הכל היא ואפי' רבי מאיר ורבי יהודה דקמחייבי התם פטרי הכא התם הוא דכתיב דגנך דגנך יתירא הוי מיעוט אחר מיעוט ואין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות אפילו <עובדי כוכבים> {גוי} אבל הכא תרי זימני עריסותיכם כתיב חד עריסותיכם כדי עיסתכם וחד עריסותיכם ולא עיסת <עובדי כוכבים> {גוי} ולא עיסת הקדש או דלמא רבי יוסי שמעון קתני לה דקא פטרי אבל רבי מאיר ורבי יהודה גמרי ראשית ראשית מהתם אמר רבא יהא רעוא דאחזיה בחילמא הדר אמר רבא מאן דאמר מירוח <העובד כוכבים> {הגוי} פוטר גלגול <העובד כוכבים> {הגוי} פוטר מאן דאמר מירוח <העובד כוכבים> {הגוי} אינו פוטר גלגול <העובד כוכבים> {הגוי} אינו פוטר איתיביה רב פפא לרבא <עובד כוכבים> {גוי} שהפריש פטר חמור וחלה מודיעים אותו שהוא פטור וחלתו נאכלת לזרים ופטר חמור גוזז ועובד בו הא תרומתו אסורה והא תנא דאמר מירוח <העובד כוכבים> {הגוי} אינו פוטר וגלגול <עובד כוכבים> {גוי} פוטר ועוד איתיביה רבינא לרבא חלת <עובד כוכבים> {גוי} בארץ ותרומתו בחוצה לארץ מודיעין אותו שהוא פטור חלתו נאכלת לזרים ותרומתו אינה מדמעת הא תרומתו בארץ אסורה ומדמעת והא תנא דאמר מירוח <העובד כוכבים> {הגוי} אינו פוטר גלגול <העובד כוכבים> {הגוי} פוטר מדרבנן גזירה משום בעלי כיסים

דף סז, ב גמרא אי הכי אפי' חלה נמי אפשר דאפי' לה פחות מחמשת רבעים קמח ועוד תרומה נמי אפשר דעביד לה כדר' אושעיא דאמר רבי אושעיא מערים אדם על תבואתו ומכניסה במוץ שלה כדי שתהא בהמתו אוכלת ופטורה מן המעשר אי נמי דעייל לה דרך גגות ודרך קרפיפות התם בפרהסיא זילא ביה מילתא הכא בצינעא לא זילא ביה מילתא: **דף סז, ב משנה** בא לו לעשרון נתן עליו שמנו ולבונתו יצק ובלל הניף והגיש קמץ והקטיר והשאר נאכל לכהנים משקרב העומר יוצאין ומוצאין שוק ירושלים שהוא מלא קמח קלי שלא ברצון חכמים דברי רבי מאיר ר' יהודה אומר ברצון חכמים היו עושין: **דף סז, ב גמרא** ולא גזר רבי יהודה דלמא אתי למיכל מיניה ורמינהו ר' יהודה אומר בודקין אור ארבעה עשר ובארבעה עשר שחרית ובשעת הביעור וחכ"א לא בדק כו' אמר רבה שאני חדש

דף סח, א גמרא מתוך שלא היתרתה לו אלא על ידי קיטוף זכור הוא אמר ליה אביי תינח קצירה טחינה והרקדה מאי איכא למימר הא לא קשיא טחינה בריחיא דידא הרקדה על גבי נפה בית השלחין דשריא קצירה דתנן קוצרין בית השלחין שבעמקים אבל לא גודשין מאי איכא למימר אלא אמר אביי חדש בדיל מיניה חמץ לא בדיל מיניה אמר רבא דר' יהודה אדר' יהודה קשיא דרבנן אדרבנן לא קשיא אלא אמר רבא דר' יהודה אדר' יהודה לא קשיא כדשנינן דרבנן אדרבנן לא קשיא הוא עצמו מחזר עליו לשורפו מיכל אכיל מיניה

רב אשי אמר דרבי יהודה אדרבי יהודה לא קשיא קמח קלי תנן והא דרב אשי ברותא היא תינח מקלי ואילך עד קלי מאי איכא למימר וכי תימא הכא נמי ע"י קיטוף וכדרכה בית השלחין דשריא קצירה מאי איכא למימר אלא הא דרב אשי ברותא היא:

דף סח,א משנה משקרב העומר הותר חדש מיד הרחוקים מותרין מחצות היום ולהלן משחרב בהמ"ק התקין ר' יוחנן בן זכאי שיהא יום הנף כולו אסור אמר ר' יהודה והלא מן התורה הוא אסור שנאמר (ויקרא כג) עד עצם היום הזה מפני מה הרחוקים מותרין מחצות היום ולהלן מפני שהן יודעין שאין ב"ד מתעצלין בו:

דף סח,א גמרא רב ושמואל דאמרי תרוייהו בזמן שבית המקדש קיים עומר מתיר בזמן שאין בית המקדש קיים האיר מזרח מתיר מאי טעמא תרי קראי כתיבי כתיב (ויקרא כג) עד <יום> הביאכם וכתוב עד עצם היום הזה הא כיצד כאן בזמן שבית המקדש קיים כאן בזמן שאין בית המקדש קיים ר' יוחנן וריש לקיש דאמרי תרוייהו אפילו בזמן שבית המקדש קיים האיר מזרח מתיר והכתיב עד הביאכם למצוה משקרב העומר הותר חדש מיד למצוה העומר היה מתיר במדינה ושתי הלחם במקדש למצוה

דף סח,ב גמרא משחרב בית המקדש התקין רבן יוחנן בן זכאי שיהא יום הנף כולו אסור מאי טעמא מהרה יבנה בית המקדש ויאמרו אשתקד מי לא אכלנו בהאיר מזרח השתא נמי ניכול ולא ידעי דאשתקד לא הוה עומר האיר מזרח מתיר והשתא דאיכא עומר עומר מתיר ואי סלקא דעתך למצוה משום מצוה ליקום וליגזור אמר רב נחמן בר יצחק רבן יוחנן בן זכאי בשיטת רבי יהודה אמרה דאמר מן התורה אסור שנאמר (ויקרא כג) עד עצם היום הזה עד עיצומו של יום וקסבר עד ועד בכלל ומי סבר לה כוותיה והא מי פלג פליג עליה דתנן משחרב בית המקדש התקין רבן יוחנן בן זכאי שיהא יום הנף כולו אסור א"ר יהודה והלא מן התורה הוא אסור דכתיב עד עצם היום הזה רבי יהודה הוא דקא טעי הוא סבר רבן יוחנן בן זכאי מדרבנן קאמר ולא היא מדאורייתא קאמר והא התקין קתני מאי התקין דרש והתקין רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע אכלי חדש באורתא דשיתסר נגהי שבסר קסברי חדש בחוצה לארץ דרבנן ולספיקא לא חיישינן ורבנן דבי רב אשי אכלו בצפרא דשבסר קסברי חדש בחוצה לארץ דאורייתא ורבן יוחנן בן זכאי מדרבנן קאמר וכי תקין ליום הנף לספיקא לא תקין אמר רבינא אמרה לי אם אבוך לא הוה אכיל חדש אלא באורתא דשבסר נגהי תמניסר דסבר לה כר' יהודה וחייש לספיקא:

דף סח,ב משנה העומר היה מתיר במדינה ושתי הלחם במקדש אין מביאין מנחות וביכורים ומנחת בהמה קודם לעומר אם הביא פסול קודם לשתי הלחם לא יביא אם הביא כשר:

דף סח,ב גמרא יתיב רבי טרפון וקא קשיא ליה מה בין קודם לעומר לקודם שתי הלחם אמר לפניו יהודה בר נחמיה לא אם אמרת קודם לעומר שכן לא הותר מכללו אצל הדיוט תאמר קודם לשתי הלחם שהותר מכללו אצל הדיוט שתק רבי טרפון צהבו פניו של רבי יהודה בן נחמיה אמר לו רבי עקיבא יהודה צהבו פניך שהשבת את זקן תמהני אם תאריך ימים אמר רבי יהודה ברבי אלעאי אותו הפרק פרס הפסח היה כשעליתי לעצרת שאלתי אחריו יהודה בן נחמיה היכן הוא ואמרו לי נפטר והלך לו אמר רב נחמן בר יצחק לדברי יהודה בן נחמיה נסכים ביכורים שהקריבם קודם לעומר כשירין פשיטא מהו דתימא התם הוא דהותר מכללו אצל הדיוט אבל הכא דלא הותר מכללו לא קמ"ל כל שכן הכא דלא איתסר כלל <סד"ר הנצ"א גל"י פי"ל סימן>: בעי רמי בר חמא שתי הלחם מהו שיתירו

שלא כסדרן היכי דמי כגון דזרעינהו בין העומר לשתי הלחם וחליף עלייהו שתי הלחם ועומר מאי כסדרן שריין שלא כסדרן לא שריין או דלמא שלא כסדרן נמי שריין אמר רבה ת"ש (ויקרא ב) ואם תקריב מנחת ביכורים במנחת העומר הכתוב מדבר מהיכן באה מן השעורין אתה אומר מן השעורין או אינו אלא מן החיטין רבי אליעזר אומר נאמר אביב במצרים ונאמר אביב לדורות מה אביב האמור במצרים שעורין אף אביב האמור לדורות שעורין ורבי עקיבא אומר מצינו יחיד שמביא חובתו מן החיטין וחובתו מן השעורין וציבור שמביאין חובתן מן החיטין מביאין חובתן מן השעורין ואם אתה אומר בא מן החיטין לא מצינו ציבור שמביא חובתו מן השעורין דבר אחר אם אתה אומר עומר בא מן החיטין אין שתי הלחם ביכורים ואם איתא דשתי הלחם שלא כסדרן שריין משכחת לה דמקריב עומר מהנך דאשרוש קודם לשתי הלחם ובתר העומר דאשתקד ושתי הלחם מהנך דאשרוש קודם לעומר דהשתא ובתר שתי הלחם דאשתקד מי סברת

דף סט,א גמרא בכורים לפירא קא אמרינן למזבח קא אמרינן והא אכיל לה מזבח מפירי דהא שתא בעי רמי בר חמא שתי הלחם הנצה שריא או חנטה שרייה מאי הנצה ומאי חנטה אילימא הנצה דפירא וחנטה דפירא השתא השרשה שריא הנצה וחנטה מיבעיא אלא הנצה דעלה וחנטה דעלה מי הוי כי השרשה או לא תיקו בעי רבא בר רב חנן חטין שזרען בקרקע עומר מתירן או אין עומר מתירן היכי דמי אי דאשרוש תנינא אי דלא אשרוש תנינא דתנן אם השרישו קודם לעומר עומר מתירן ואם לאו אסורין עד שיבא עומר הבא לא צריכא דחצדינהו וזרעינהו קודם לעומר ואתא עומר וחליף עלייהו וקא מיבעיא ליה מהו לנקוטי ומיכל מינייהו כמאן דשדייא בכדא דמיא ושרינהו עומר או דלמא בטיל להו לגבי ארעא יש להן אונאה או אין להן אונאה היכי דמי אילימא דאמר ליה שדאי בה שיתא ואתו סהדי ואמרי דלא שדא בה אלא חמשה והאמר רבא כל דבר שבמדה ושבמשקל ושבמנין אפי' פחות מכדי אונאה חוזר אלא דאמר ליה שדאי בה כדבעי לה ואתו סהדי ואמרי דלא שדא בה כדבעי לה יש להן אונאה דכמאן דשדייא בכדא דמיא ויש להן אונאה או דלמא בטיל להו לגבי ארעא נשבעין עליהן או אין נשבעין עליהן כדשדייא בכדא דמיא וכמטלטלי דמו ונשבעין עליהן או דלמא בטיל להו אגב ארעא וכמקרקעי דמו ואין נשבעין עליהן תיקו בעי רמי בר חמא חטין שבגללי בקר ושעורין שבגללי בהמה מהו למאי אילימא לטמויי טומאת אוכלין תנינא חטין שברעי בקר ושעורין שבגללי בהמה חישב עליהן לאכילה אין מטמא טומאת אוכלין לקטן לאכילה מטמא טומאת אוכלין אלא למנחות פשיטא דלא (מלאכי א) הקריבהו נא לפחתך הירצך או הישא פניך לא צריכא דנקטינהו וזרעינהו וקא בעי לאיתויי מנחות מינייהו מאי משום דמאיסותא הוא וכיון דזרעינהו אזדא למאיסותייהו או דלמא משום כחישותא הוא והשתא נמי כחושה תיקו בעי רמי בר חמא פיל שבלע כפיפה מצרית והקיאיה דרך בית הרעי מהו למאי אילימא למבטל טומאתה תנינא כל הכלים יורדין לידי טומאתן במחשבה ואין עולין מטומאתן אלא בשינוי מעשה לא צריכא דבלע הוצין ועבדינהו כפיפה מצרית מי הוה עיכול הוה ליה

דף סט,ב גמרא ככלי גללים ככלי אדמה ואין מקבלין טומאה דאמר מר כלי אבנים וכלי גללים וכלי אדמה אין מקבלין טומאה לא מדברי תורה ולא מדברי סופרים או דלמא לא הוי עיכול תפשוט ליה מהא דאמר עולא משום ר"ש בר יהוצדק מעשה ובלעו זאבים שני תינוקות בעבר הירדן ובא מעשה לפני חכמים וטהרו את הבשר שאני בשר דרכך ולפשוט מסיפא וטמאו את העצמות שאני עצמות דאקושי טפי בעי ר' זירא חיטין שירדו בעבים

מהו למאי אי למנחות אמאי לא אלא לשתי הלחם מאי ממושבותיכם אמר רחמנא לאפוקי
 דחוצה לארץ דלא אבל דעבים שפיר דמי או דלמא ממושבותיכם דווקא ואפילו דעבים נמי
 לא ומי איכא כי האי גוונא אין כדעדי טייעא נחיתא ליה רום כיזבא חיטי בתלתא פרסי בעי
 ר"ש בן פזי שיבולת שהביאה שלישי קודם לעומר ועקרה ושתלה לאחר העומר והוסיפה
 מהו בתר עיקר אזלינן ושרייה עומר או דלמא בתר תוספת אזלינן ועד שיבא עומר הבא
 תפשוט ליה מהא דאמר ר' אבהו אמר רבי יוחנן ילדה שסבכה בזקנה ובה פירות אפילו
 הוסיף במאתים אסור ואמר ר' שמואל בר נחמני אמר ר' יונתן בצל ששתלו בכרם ונעקר
 הכרם אפ"י הוסיף במאתים אסור היא גופה קא מיבעיא ליה מפשט פשיטא להו לרבנן
 דבתר עיקר אזלינן לא שנא לקולא ולא שנא לחומרא או דלמא ספוקי מספקא להו
 ולחומרא אמרינן לקולא לא אמרינן תיקו בעי רבה לענין מעשר מאי היכי דמי כגון
דף ע"א גמרא דאמדינהו ועשרינהו ושתלינהו והוסיפה להו אם תמצא לומר לא אזלינן
 בתר עיקר ותוספת בעי עשורי עיקר מאי אמר ליה אביי מאי שנא מכל חיטי ושערי
 דעלמא אמר ליה דבר שזרעו כלה לא מיבעיא לי אלא כי קמיבעיא לי דבר שאין זרעו כלה
 מאי תפשוט ליה מהא דאמר רבי יצחק אמר ר' יוחנן ליטרא בצל שתיקנו וזרעו מתעשר
 לפי כולו התם היינו זריעתו הכא לאו היינו זריעתו אמר ליה ר' חנינא בר מניומי לאביי
 עציץ שאינו נקוב מהו אי לא נקוב הא לא נקוב דלמא חזר ונקבו קא אמרת הכא חדא
 זריעה היא איחבורי הוא דקא מיחברא ועולה התם שתי זריעות נינהו בעי ר' אבהו שבולת
 שמרחה בכרי ושתלה וקרא עליה שם במחובר מהו כיון דמרחה טבלא לה כי קרא עליה
 שם קדשה לה או דלמא כיון דשתלה פקע ליה טבלא מינה אמרי ליה רבנן לאביי אם כן
 מצינו תרומה במחובר לקרקע ותנן לא מצינו תרומה במחובר לקרקע אמר ליה כי תניא
 ההיא לענין איחיובי מיתה וחומש דאי תליש ואכיל תלוש הוא ואי גחין ואכיל בטלה דעתו
 אצל כל אדם ומאי שנא מדכתב אפינקסא דאילפא ביצי נבלת העוף הטהור מקצתן בחוץ
 ומקצתן בפנים מבפנים מטמאין בגדים אבית הבליעה מבחוץ אין מטמאין בגדים אבית
 הבליעה תלוש עבידי אינשי דאכלי הכי במחובר לא עבידי אינשי דאכלי אמר רב טביומי
 בר קיסנא אמר שמואל הזורע כלאים בעציץ שאינו נקוב אסור אמר אביי בשלמא אי
 אשמעינן לוקה מכת מרדות מדרבנן שפיר אלא אסור מאי קמ"ל דמדרבנן הויא זריעה
 תנינא תרם משאינו נקוב על הנקוב תרומה ויחזור ויתרום:

דף ע"א משנה החיטין והשעורין והכוסמין והשיבולת שועל והשיפון הרי אלו חייבין
 בחלה ומצטרפין זה עם זה ואסורים בחדש מלפני הפסח ומלקצור מלפני העומר אם
 השרישו קודם לעומר העומר מתירן ואם לאו אסורין עד שיבא העומר הבא:

דף ע"א גמרא תנא כוסמין מין חיטים שיבולת שועל ושיפון מין שעורין כוסמין
דף ע"ב גמרא גולבא שיפון דישראל שיבולת שועל שבולי תעלא הני אין אורז ודוחן לא
 מנא הני מילי אמר ריש לקיש אתיא לחם לחם ממצה כתיב הכא (במדבר טו) והיה
 באכלכם מלחם הארץ וכתוב התם (דברים טז) לחם עוני והתם גופה מנלן אמר ריש לקיש
 וכן תנא דבי ר' ישמעאל וכן תנא דבי ר' אליעזר בן יעקב אמר קרא (דברים טז) לא תאכל
 עליו חמץ שבעת ימים תאכל עליו מצות לחם עוני דברים הבאים לי די חימוץ אדם יוצא
 בהן ידי חובתו בפסח יצאו אלו שאין באין לידי חימוץ אלא לידי סירחון: ומצטרפין זה
 עם זה: תנא התבואה והקמחים והבציקות מצטרפין זה עם זה למאי הלכתא אמר רב כהנא
 לענין חדש רב יוסף אמר לענין חמץ בפסח ר"פ אמר לענין מעשר שני דאי אכיל ליה חוץ

לחומה לקי רבא אמר לענין טומאת אוכלין והא קמ"ל דתבואה וקמחין דומיא דבצקות מה התם אוכלא בעיניה אף הכא נמי אוכלא בעיניה והתניא חטה בין קלופה בין שאינה קלופה מצטרפת שעורה קלופה מצטרפת שאינה קלופה אין מצטרפת איני והא תנא דבי רבי ישמעאל (ויקרא יא) על כל זרע זרוע אשר יזרע כדרך שבני אדם מוציין לזריעה חטה בקליפתה ושעורה בקליפתה ועדשים בקליפתן לא קשיא הא בלחות הא ביבשות: ואסורין בחדש מלפני הפסח: מנא הני מילי אמר ריש לקיש אתיא לחם לחם ממצה: ולקצור לפני העומר: מנא הני מילי אמר רבי יוחנן אתיא ראשית ראשית מחלה מאי קודם לעומר ר' יונה אמר קודם קצירת העומר רבי יוסי בר זבדא אמר קודם הבאת העומר תנן אסורין בחדש לפני פסח ולקצור לפני העומר בשלמא למאן דאמר קודם הבאת העומר היינו דלא קא עריב להו ותני להו אלא למ"ד קודם קצירת העומר ליערבינהו וליתנינהו אסורין בחדש ולקצור לפני הפסח אלא אי איתמר אסיפא איתמר אם השרישו קודם לעומר העומר מתירן מאי קודם לעומר רבי יונה אמר קודם הבאת העומר רבי יוסי בר זבדא אומר קודם קצירת העומר אמר ליה רבי אלעזר

דף עא, א גמרא לרבי יאשיה דדריה לא תיתב אכרעיך עד דמפרשת ליה להא מתני' מנין לעומר שמתיר בהשרשה מנלן דכתיב (ויקרא ב) אביב לאו מכלל דאיכא דלאו אביב דלאו אביב ולעולם דעייל שלישי אלא אמר שמואל (דברים טז) מהחל חרמש לאו מכלל דאיכא דלאו בר חרמש דלאו בר חרמש ולעולם שחת אמר רבי יצחק קמה לאו מכלל דלאו בר קמה דלאו בר קמה ולעולם אגם אלא אמר רבא (שמות כג) אשר תזרע משעת זריעה אמר ליה רב פפא לרבא אי הכי אע"ג דלא השריש נמי אמר ליה סודני (שמות כג) בשדה כתיב:

דף עא, א משנה קוצרין בית השלחין שבעמקים אבל לא גודשין אנשי יריחו קוצרין ברצון חכמים וגודשין שלא ברצון חכמים ולא מיחו בידם קוצר לשחת מאכיל לבהמה א"ר יהודה אימתי בזמן שמתחיל עד שלא הביא שלישי ר"ש אומר יקצור ויאכיל אף משהביא שלישי וקוצרין מפני נטיעות מפני בית האבל מפני ביטול בית המדרש לא יעשה אותן כריכות אבל מניחין צבתים מצות העומר לבא מן הקמה לא מצא יביא מן העמרים מצותו לבא מן הלח לא מצא יביא יבש מצותו לקצור בלילה נקצר ביום כשר ודוחה את השבת:

דף עא, א גמרא תניא ר' בנימין אומר כתוב אחד אומר (ויקרא כג) וקצרתם את קצירה והבאתם את עומר וכתוב (ויקרא כג) ראשית קצירכם אל הכהן הא כיצד ממקום שאתה מביא אי אתה קוצר ממקום שאי אתה מביא אתה קוצר אתה קוצר אימא ממין שאתה מביא אי אתה קוצר ממין שאי אתה מביא אתה קוצר אתה קוצר ההוא לא מצית אמרת מדרבי יוחנן: אנשי יריחו קוצרין ברצון חכמים וגודשין שלא ברצון חכמים [וכו'] מאן שמעת ליה דאמר מיחו ולא מיחו רבי יהודה וסבר ר' יהודה קצירה דאנשי יריחו ברצון חכמים הואי והא תניא ששה דברים עשו אנשי יריחו שלשה ברצון חכמים ושלשה שלא ברצון חכמים ואלו שברצון חכמים מרכיבין דקלים כל היום וכורכין את שמע וקוצרין לפני העומר ברצון חכמים ואלו שלא ברצון חכמים גודשין לפני העומר ומתירין גמזיות של הקדש של חרוב ושל שקמה ופורצין פרצות בגנותיהן ובפרדסותיהן להאכיל נשר לעניים בשני בצורת בשבתות ובימים טובים דברי ר"מ אמר לו רבי יהודה אם ברצון חכמים הן עושין יהו כל אדם עושין כן אלא אלו ואלו שלא ברצון חכמים ועל שלשה מיחו בידם ועל שלשה לא מיחו

בידם ואלו שלא מיחו בידם מרכיבין דקלים כל היום וכורכין את שמע וקוצרין וגודשין לפני העומר ואלו שמיחו בידם

דף עא,ב גמרא מתירין גמזיות של הקדש של חרוב ושל שקמה ופורצין פרצות בגנותיהן ובפרדסותיהן כדי להאכיל נשר לעניים בשני בצורת בשבתו' ובימים טובים ונותנין פאה לירק ומיחו בידם וליטעמיך ששה שבעה הוו אלא סמי מכאן קצירה: קוצר לשחת ומאכיל לבהמה: תנן התם ואלו מפסיקין לפאה הנחל והשלולית ודרך היחיד ודרך הרבים ושביל הרבים ושביל היחיד הקבוע בימות החמה ובימות הגשמים והבור והניר וזרע אחר וקוצר לשחת מפסיק דברי רבי מאיר וחכמים אומרים אין מפסיק אלא א"כ חרש אמר רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן ר' מאיר בשיטת ר"ש אמרה דאמר יקצור ויאכיל אף משהביאה שלישי אלמא קסבר כל לשחת לאו קצירה היא יתיב רבה וקאמר לה להא שמעתא איתיביה רב אחא בר הונא לרבא אכלה חגב קרסמוה נמלים שברתהו הרוח הכל מודים חרש מפסיק לא חרש אינו מפסיק הכל מודים מאן רבי מאיר אי אמרת בשלמא מתני' בשלא הביאה שלישי ברייתא דחרש אין לא חרש לא בשהביא שלישי אלא אי אמרת מתניתין נמי בשהביא שלישי השתא ומה התם דקצירה <דהתם> [דאדם] אמר רבי מאיר לא שמה קצירה הכא לא כל שכן אלא רבי מאיר בשיטת רבי יהודה אמרה דאמר אימתי בזמן שהתחיל עד שלא הביא שלישי אבל אם התחיל עד שהביא שלישי אסור אימר דשמעת ליה לרבי יהודה לבהמה לאדם מי שמעת ליה דאם כן הוו להו תלתא תנאי אלא כי אתא רב דימי אמר רבי מאיר בשיטת רבי עקיבא רבו אמר אף לאדם נמי לא הויה קצירה דתנן המנמר שדה ושייר בו קלחים לחים רבי עקיבא אומר פאה לכל אחד ואחד וחכמים אומרים מאחד על הכל ואמר רב יהודה אמר שמואל לא חייב רבי עקיבא אלא במנמר לקליות אבל במנמר לאוצר לא איני והא כי אתא רבין אמר רבי יוחנן מחייב היה רבי עקיבא אף במנמר לאוצר

דף עב,א גמרא סבר לה כוותיה בחדא ופליג עליה בחדא: קוצרין מפני הנטיעות ומפני בית האבל ומפני בית המדרש: מאי טעמא (ויקרא כג) קצירכם אמר רחמנא ולא קציר מצוה: ולא יעשה כריכות אבל מניחן צבתים: מאי טעמא דכמה דאפשר לא טרחינן: מצות העומר להביא מן הקמה: תנו רבנן (ויקרא ב) ואם תקריב מנחת בכורים מה תלמוד לומר לפי שמצות העומר להביא מן הקמה מנין שאם לא מצא מן הקמה יביא מן העומרין תלמוד לומר תקריב דבר אחר תקריב לפי שמצוה להביא מן הלח ומנין שאם לא מצא מן הלח יביא מן היבש תלמוד לומר תקריב דבר אחר תקריב לפי שמצותו לקצור בלילה מנין שאם נקצר ביום כשר <ת"ל תקריב> ודוחה את השבת ת"ל תקריב תקריב כל שהוא תקריב מ"מ תקריב ואפילו בשבת תקריב ואפילו בטומאה: נקצר ביום כשר: והתנן כל הלילה כשר לקצירת העומר ולהקטיר חלבים ואברים זה הכלל דבר שמצותו כל היום כשר כל היום דבר שמצותו בלילה כשר כל הלילה קתני לילה דומיא דיום מה דיום בלילה לא אף דלילה ביום נמי לא אמר רבה לא קשיא הא רבי והא ר' אלעזר בר' שמעון דתניא היה עומד ומקריב מנחת העומר ונטמאת אם יש אחרת אומר לו הבא אחרת תחתיה ואם לאו אומר לו הוי פקח ושתוק דברי רבי ר' אלעזר בר' שמעון אומר בין כך ובין כך אומר לו הוי פקח ושתוק שכל העומר שנקצר שלא כמצותו פסול אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן ר' אלעזר בר' שמעון בשיטת רבי עקיבא רבו של אביו אמרה דתנן כלל אמר ר' עקיבא כל מלאכה שאפשר לו לעשותה מערב שבת אינה דוחה את השבת וסבר לה כרבי

ישמעאל דאמר קצירת העומר מצוה דתנן רבי ישמעאל אומר מה חריש רשות אף קציר רשות יצא קציר העומר שהיא מצוה ואי סלקא דעתך נקצר שלא כמצותו כשר אמאי דחי שבת נקצריה מערב שבת אלא מדדחי שבת שמע מינה נקצר שלא כמצותו פסול ורבי לאו תלמידיה דר"ש הוא והתניא אמר רבי כשהיינו למדין תורה אצל רבי שמעון בתקוע היינו מעלין לו שמן ואלונטית מחצר לגג ומגג לקרפיף ומקרפיף לקרפיף אחר עד שאנו מגיעין למעיין שאנו רוחצין בו סבר לה כאידך דרבי שמעון דתניא אמר ר' שמעון בא וראה כמה חביבה מצוה בשעתה שהרי הקטר חלבים ואברים כשרים כל הלילה ולא היה ממתין להן עד שתחשך

דף עב,ב גמרא ורבי אלעזר בר' שמעון לא שמיע ליה אלא שאני התם שהרי דחתה שחיטה את השבת ולרבי ה"נ דחתה שחיטה את השבת אלא קסבר רבי קצירת העומר לא דחיא שבת ולא והתנן וחכמים אומרים אחד שבת ואחד חול משלש היה בא דלא כרבי וחכמים אומרים אחד שבת ואחד חול בשלשה בשלש קופות ובשלש מגלות דלא כרבי ובשבת יאמר להם שבת זו דלא כרבי: נקצר ביום כשר ודוחה את השבת: מאן שמעת ליה דאמר נקצר ביום כשר רבי וקתני ודוחה את השבת מאי לאו קצירה לא להקרבה אבל לקצירה לא והתניא רבי אומר (ויקרא כג) וידבר משה את מועדי ה' מה תלמוד לומר לפי שלא למדנו אלא לתמיד ופסח שנאמר בהן (במדבר ט) במועדו (במדבר כח) במועדו ואפילו בשבת במועדו ואפילו בטומאה שאר קרבנות הצבור מנין תלמוד לומר (במדבר כט) אלה תעשו לה' במועדיכם מנין לרבות עומר והקרב עמו שתי הלחם והקרב עמהן ת"ל וידבר משה את מועדי ה' הכתוב קבע מועד לכולן למאי אילימא להקרבה שתי הלחם בני הקרבה נינהו אלא פשיטא לטחינה והרקדה ודכותה גבי עומר לקצירה וקא דחי את השבת אלא עומר להקרבה ושתי הלחם לאפיה וקסבר רבי תנור מקדש אי אפי לה מאתמול איפסילה לה בלינה וסבר רבי תנור מקדש והתניא כבשי עצרת אין מקדשין את הלחם אלא בשחיטה כיצד שחטן לשמן וזרק דמן לשמן קדש הלחם שחטן שלא לשמן וזרק דמן שלא לשמן לא קדש הלחם שחטן לשמן וזרק דמן שלא לשמן קדש הלחם קדוש ואינו קדוש דברי רבי ר' אלעזר בר' שמעון אומר לעולם אינו קדוש עד שישחוט לשמן ויזרוק דמן לשמן אמר רב נחמן בר יצחק הוקבעו ולא הוקבעו קא אמר:

מסכת מנחות פרק ז

דף עב,ב משנה ואלו מנחות נקמצות ושיריהן לכהנים מנחת הסלת והמחבת והמרחשת והחלות והרקיקין מנחת <עובדי כוכבים> {גוים} ומנחת נשים ומנחת העומר ומנחת חוטא ומנחת קנאות ר"ש אומר מנחת חוטא של כהנים נקמצת וקומץ קרב לעצמו ושירים קריבים לעצמן:

דף עב,ב גמרא אמר רב פפא כל היכא דתנן עשר תנן מאי קא משמע לן לאפוקי מר"ש דאמר מחצה חלות ומחצה רקיקין יביא קא משמע לן דלא: ושיריהן לכהנים: מנלן דכתיבא כתיבא ודלא כתיבא כתיב בה (ויקרא ו) וזאת תורת המנחה הקרב אותה בני אהרן וגו' והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו באה חיטין לא קמיבעיא לן כי קא מיבעיא לן

באה שעורין באה שעורין נמי מדנקמצת שיריה לכהנים אליבא דרבנן לא קא מיבעיא לן
כי קא מיבעיא לן אליבא דר"ש דאמר איכא מנחה דמיקמצא ולא מיתאכלא דתנן ר"ש
אומר מנחת חוטא של כהנים נקמצת הקומץ קרב בעצמו והשירים קריבין בעצמן מנלן
אמר חזקיה דאמר קרא (ויקרא ו) וכל מנחה בלולה בשמן וחרבה לכל בני אהרן תהיה אם
אינו ענין לבלולה של חיטין תנהו ענין לבלולה של שעורין ואם אינו ענין לחרבה של
חיטין תנהו ענין לחרבה של שעורין והאי להכי הוא דאתא הא מיבעי ליה לכדתניא מנין
שאיין חולקין מנחות כנגד זבחים

דף עג,א גמרא תלמוד לומר (ויקרא ז) וכל המנחה אשר תאפה בתנור לכל בני אהרן
תהיה איש כאחיו יכול לא יחלקו מנחות כנגד זבחים שלא קמו תחתיהן בדלות אבל יחלקו
מנחות כנגד עופות שהרי קמו תחתיהן בדלות תלמוד לומר (ויקרא ז) וכל נעשה במרחשת
לכל בני אהרן תהיה יכול לא יחלקו מנחות כנגד עופות שהללו מיני דמים והללו מיני
קמחים יחלקו עופות כנגד זבחים שהללו והללו מיני דמים תלמוד לומר (ויקרא ז) ועל
מחבת לכל בני אהרן תהיה יכול לא יחלקו עופות כנגד זבחים שהללו עשייתן ביד והללו
עשייתן בכלי אבל יחלקו מנחות כנגד מנחות שאלו ואלו עשייתן ביד ת"ל (ויקרא ז) וכל
מנחה בלולה בשמן לכל בני אהרן תהיה יכול לא יחלקו מחבת כנגד מרחשת ומרחשת
כנגד מחבת שזו מעשיה קשין וזו מעשיה רכין אבל יחלקו מחבת כנגד מחבת ומרחשת
כנגד מרחשת תלמוד לומר (ויקרא ז) וחרבה לכל בני אהרן תהיה יכול לא יחלקו בקדשי
קדשים אבל יחלקו בקדשים קלים תלמוד לומר (ויקרא ז) איש כאחיו ואם על תודה כשם
שאיין חולקין בקדשי קדשים כך אין חולקים בקדשים קלים איש חולק ואפילו בעל
מום ואין קטן חולק ואפילו תם ההוא מכל נפקא והא אפיקתיה לכדברי יוסי ברבי יהודה
אלא ההוא מוכל רבינא אמר אתיא מדתני לוי דתני לוי (במדבר יח) לכל קרבנם ולכל
מנחתם ולכל חטאתם ולכל אשמים כל קרבנם לרבות לוג שמן של מצורע סלקא דעתך
אמינא (במדבר יח) מן האש כתב רחמנא קמ"ל לכל מנחתם לרבות מנחת העומר ומנחת
קנאות סלקא דעתך אמינא (שמות כט) ואכלו אותם אשר כופר בהם אמר רחמנא והאי
להתיר קא אתיא ואידך נמי לברר קא אתיא קמ"ל (במדבר יח) לכל חטאתם לרבות חטאת
העוף סלקא דעתך אמינא נבילה היא קמ"ל (במדבר יח) לכל אשמים לרבות אשם נזיר
ואשם מצורע אשם מצורע בהדיא כתיב ביה (ויקרא יד) כי כחטאת האשם הוא לכהן אלא
לרבות אשם נזיר כאשם מצורע סלקא דעתך אמינא להכשיר קא אתי קמ"ל (במדבר יח)
אשר ישיבו זה גזל הגר (במדבר יח) לך היא ולבניך שלך היא ולבניך אפילו לקדש בו את
האשה אמר רב הונא

דף עג,ב גמרא שלמי <העובדי כוכבים> {הגוים} עולות איבעית אימא קרא ואיבעית
אימא סברא איבעית אימא סברא <עובד כוכבים> {גוי} לבו לשמים ואיבעית אימא קרא
(ויקרא כב) אשר יקריבו לה' לעולה כל דמקרבי עולה ליהוי מתיב רב חמא בר גוריא
<עובד כוכבים> {גוי} שהתנדב להביא שלמים נתנן לישראל ישראל אוכלן נתנן לכהן
הכהן אוכלן אמר רבא הכי קא אמר על מנת שיתכפר בהן ישראל אוכלן על מנת
שיתכפר בהן כהן אוכלן מתיב רב שיזבי אלו מנחות נקמצות ושיריהן לכהנים מנחת
<עובדי כוכבים> {גוים} א"ר יוחנן לא קשיא הא רבי יוסי הגלילי הא ר"ע דתניא (ויקרא
כב) איש מה ת"ל איש איש לרבות את <העובדי כוכבים> {הגוים} שנודרין נדרים
ונדבות כישראל (ויקרא כב) אשר יקריבו לה' לעולה אין לי אלא עולה שלמים מנין

תלמוד לומר נדריהם תודה מנין תלמוד לומר נדבותם מנין לרבות העופות והיין והלבונה והעצים ת"ל נדריהם לכל נדריהם נדבותם לכל נדבותם א"כ מה ת"ל עולה עולה פרט לנזירות דברי ר' יוסי הגלילי ר"ע אומר אשר יקריבו לה' לעולה אין לי אלא עולה בלבד והאי פרט לנזירות מהכא נפקא מהתם נפקא (במדבר ו) דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם איש כי יפליא לנדור נדר נזיר להזיר בני ישראל נודרין ואין <העובדי כוכבים> {הגוים} נודרים אי מהתם הוה אמינא קרבן הוא דלא לייתי אבל נזירות חלה עלייהו קמ"ל כמאן אזלא הא דתנן אמר ר"ש שבעה דברים התקינו בית דין וזה אחד מהן <עובד כוכבים> {גוי} ששלח עולתו ממדינת הים ושילח עמה נסכיה קריבין משלו ואם לאו קריבין משל ציבור לימא ר' יוסי הגלילי ולא ר"ע אפילו תימא ר"ע עולה וכל חבירתה מאן תנא להא דת"ר (במדבר טו) אזרח אזרח מביא נסכים ואין <העובד כוכבים> {הגוי} מביא נסכים יכול לא תהא עולתו טעונה נסכים ת"ל ככה מני לא ר' יוסי הגלילי ולא ר"ע אי רבי יוסי הגלילי הא אמר אפילו יין נמי אי ר' עקיבא הא אמר עולה אין מידי אחרינא לא איבעית אימא ר' יוסי הגלילי ואיבעית אימא ר"ע איבעית אימא ר' יוסי הגלילי סמי מההיא יין ואיבעית אימא ר"ע עולה וכל חבירתה: ר"ש אומר מנחת חוטא של כהנים [וכו'] : מנה"מ דת"ר (ויקרא ה) והיתה לכהן כמנחה שתהא עבודתה כשרה בו אתה אומר שתהא עבודתה כשרה בו או אינו אלא להתיר מנחת חוטא של כהנים ומה אני מקיים (ויקרא ו) וכל מנחת כהן כליל תהיה לא תאכל מנחת נדבתו אבל חובתו תהא נאכלת תלמוד לומר והיתה לכהן כמנחה מקיש חובתו לנדבתו מה נדבתו אינה נאכלת אף חובתו אינה נאכלת אמר רבי שמעון וכי נאמר והיתה לכהן כמנחתו והלא לא נאמר אלא כמנחה אלא להקיש

דף ע"ד, א גמרא מנחת חוטא של כהנים כמנחת חוטא של ישראל מה מנחת חוטא של ישראל נקמצת אף מנחת חוטא של כהנים נקמצת אי מה מנחת חוטא של ישראל נקמצת ושיריה נאכלין אף מנחת חוטא של כהנים נקמצת ושיריה נאכלין ת"ל (ויקרא ה) לכהן כמנחה לכהן כמנחה ולא לאשים כמנחה הא כיצד קומץ קרב בעצמו ושירים קריבין בעצמן הא שתהא עבודתה כשרה בו מהכא נפקא מהתם נפקא מנין לכהן שבא ומקריב קרבנותיו בכל עת ובכל שעה שירצה ת"ל (דברים יח) ובא בכל אות נפשו ושרת אי מהתם הוה אמינא ה"מ דבר שאין בא על חטא אבל דבר שבא על חטא אימא לא והא נמי מהכא נפקא מהתם נפקא (במדבר טו) וכפר הכהן על הנפש השוגגת בחטאה בשגגה מלמד שהכהן מתכפר על ידי עצמו אי מההוא הוה אמינא הני מילי בשוגג אבל במזיד לא קמ"ל במזיד היכי משכחת לה בזדון שבועה תניא אידך ר"ש אומר מנחת חוטא של כהנים נקמצת והקומץ קרב בפני עצמו והשירים קריבין בפני עצמן ר"א בר"ש אומר הקומץ קרב בעצמו והשירים מתפזרין על בית הדשן א"ר חייא בר אבא הוי רבי יוחנן בית הדשן דהיכא אי דלמעלה היינו אבוה אי דלמטה יש לך דבר שקרב למטה א"ל רבי אבא דלמא לאיבוד אחיכו עליה וכי יש לך דבר שקרב לאיבוד תני אבוה דרבי אבין (ויקרא ו) כל מנחת כהן כליל תהיה לא תאכל לאכילה הקשתיה ולא לדבר אחר מאי קא אמר אמר אביי הכי קא אמר כל מנחת כהן לא תאכל חובתו כליל תהיה נדבתו א"ל רבא סכינא חריפא מפסקא קראי אלא אמר רבא כל מנחת כהן כליל תהיה נדבתו לא תאכל חובתו ואיפוך אנא מסתברא נדבתו הוה ליה לרבוויי שכן תדירה לא חטי בסים ריחיה אדרבה חובתו הוה ליה לרבוויי שכן עשרון חובה הנך נפישן ורבנן האי כל מנחת כהן כליל תהיה

לא תאכל מאי עבדי ליה מיבעי להו לכדתניא אין לי אלא עליונה בכליל תקטר ותחתונה בלא תאכל מנין ליתן את האמור של זה בזה ואת האמור של זה בזה ת"ל כליל כליל לגזירה שוה נאמר כאן כליל ונאמר להלן כליל מה להלן בכליל תקטר אף כאן בכליל תקטר ומה כאן ליתן לא תעשה על אכילתו אף להלן ליתן לא תעשה על אכילתו בעי רבינא כהן שאכל מן האימורין מה הוא לאו דזרות
דף עז, ב גמרא לא קא מיבעיא לי כי קא מבעיא לי לאו דכליל תהיה מאי אמר רב אהרן לרבינא ת"ש דתניא ר"א אומר כל שהוא (ויקרא ו) בכליל תהיה ליתן לא תעשה על אכילתו:

דף עז, ב משנה מנחת כהנים ומנחת כהן משיח ומנחת נסכים למזבח ואין בהן לכהנים ובזה יפה כח מזבח מכח הכהנים שתי הלחם ולחם הפנים נאכלין לכהנים ואין בהם למזבח ובזה יפה כח הכהנים מכח המזבח:

דף עז, ב גמרא ותו ליכא והא איכא עולה איכא עורה לכהנים והא איכא עולת העוף איכא מוראה ונוצה והא איכא נסכים לשיתין אזלי ומאי בזו לאפוקי מדשמואל דאמר שמואל המתנדב יין מביאו ומזלפו על גבי אישים קמ"ל דלשיתין אזלי מסייע ליה לשמואל דאמר שמואל המתנדב שמן קומצו ושיריו נאכלין: שתי הלחם ולחם הפנים: ותו ליכא והא איכא חטאת העוף איכא דמה והאיכא לוג שמן של מצורע איכא מתנותיו ומאי בזו לאפוקי ממאן דאמר שתי הלחם הבאות בפני עצמן לשריפה אתיין קמשמע לן דבזו יפה כח כהנים לעולם:

דף עז, ב משנה כל המנחות הנעשות בכלי טעונות שלשה מתנות שמן יציקה ובלילה ומתן שמן בכלי קודם לעשייתן חלות בוללן דברי רבי וחכ"א סולת החלות טעונות בלילה ורקיקין משיחה כיצד מושחן כמין כי והשאר נאכלין לכהנים:

דף עז, ב גמרא למעוטי מאי אמר רב פפא למעוטי מנחת מאפה ת"ר (ויקרא ב) ואם מנחת מרחשת קרבנך סלת בשמן תעשה מלמד שטעונה מתן שמן בכלי קרבנך קרבנך לגז"ש

דף עה, א גמרא מה כאן מתן שמן בכלי אף להלן מתן שמן בכלי ומה להלן יציקה ובלילה אף כאן יציקה ובלילה: חלות בוללן דברי רבי וחכמים אומרים סולת: ת"ר (ויקרא ב) סלת בלולה מלמד שנבללת סולת רבי אומר חלות בוללן שנאמר (ויקרא ב) חלות בלולות אמרו לו והלא לחמי תודה נאמר בהן חלות ואי אפשר לבוללן כשהן חלות אלא סולת כיצד עושה נותן שמן בכלי קודם לעשייתן ונותנה ונותן שמן עליה ובוללה ולשה ואופה ופותתה ונותן עליה שמן וקומץ רבי אומר חלות בוללן שנאמר חלות בלולות בשמן כיצד עושה נותן שמן בכלי קודם לעשייתה ונותנה ולשה ואופה ופותתה ונותן עליה שמן ובוללה וחוזר ונותן עליה שמן וקומץ אי אפשר דקאמרי ליה רבנן לרבי מאי היא אמר רבי שמואל בר רב יצחק רביעית שמן היא היאך מתחלקת לכמה חלות: החלות טעונות בלילה ורקיקין משיחה: תנו רבנן חלות בלולות ולא רקיקין בלולין שיכול והלא דין הוא ומה חלות שאינן טעונות משיחה טעונות בלילה רקיקין שטעונין משיחה אינו דין שטעונין בלילה תלמוד לומר חלות בלולות ולא רקיקין בלולין רקיקין משוחין ולא חלות משוחות שיכול והלא דין הוא ומה רקיקין שאינן טעונין בלילה טעונין משיחה חלות שטעונות בלילה אינו דין שטעונות משיחה תלמוד לומר רקיקין משוחים ולא חלות משוחות מאי תלמודא אמר רבא לא לישתמיט ולכתוב חלות משוחות ורקיקין בלולין: כיצד מושחן

כמין כי והשאר נאכל וכו': מאי כמין כי אמר רב כהנא כמין כי יווני: תנו רבנן מנחה הבאה מחצה חלות ומחצה ריקין מביא לוג שמן וחוצהו חציו לחלות וחציו לריקין וחלות בוללן וריקין מושחן ומושח את הרקיק על פני כולו ושאר השמן מחזירו לחלות רבי שמעון בן יהודה משום רבי שמעון אומר מושחן כמין כי ושאר השמן נאכל לכהנים: תניא אידך ריקין הבאים בפני עצמן מביא לוג שמן ומושחן וחוזר ומושחן עד שיכלה כל שמן שבלוג רבי שמעון בן יהודה אומר משום ר"ש מושחן כמין כי ושאר השמן נאכל לכהנים:

דף עה,א משנה כל המנחות הנעשות בכלי טעונות פתיתה:

דף עה,א גמרא למעוטי מאי אמר רב פפא למעוטי שתי הלחם ולחם הפנים תנו רבנן (ויקרא ב) פתות אותה פתים מנחה לרבות כל המנחות לפתיתה יכול שאני מרבה אף שתי הלחם ולחם הפנים ת"ל אותה (ויקרא ב) ויצקת שמן מנחה לרבות כל המנחות ליציקה יכול שאני מרבה אף מנחת מאפה תלמוד לומר עליה שמן אוציא את החלות ולא אוציא את הרקיקין תלמוד לומר היא מאי תלמודא אימא להוציא מנחת כהנים

דף עה,ב גמרא אמר רבה איזהו דבר שצריך שני מיעוטין הוי אומר זו מנחת מאפה:

דף עה,ב משנה מנחת ישראל קופל אחד לשנים ושנים לארבעה ומבדיל מנחת כהנים קופל אחד לשנים ושנים לארבעה ואינו מבדיל מנחת כהן משיח לא היה מקפלה רבי שמעון אומר מנחת כהנים ומנחת כהן משיח אין בהן פתיתה מפני שאין בהן קמיצה וכל שאין בהן קמיצה אין בהן פתיתה וכולן פותתן כזיתים:

דף עה,ב גמרא תנו רבנן פתות יכול לשנים תלמוד לומר פתים אי פתים יכול יעשנה פירורין תלמוד לומר אותה אותה לפתיתים ולא פתיתה לפתיתים הא כיצד מנחת ישראל קופל אחד לשנים ושנים לארבעה ומבדיל מנחת [כהנים] וכהן משיח היה מקפלה וכו' והא אנן תנן לא היה מקפלה אמר רבה אינו מקפלה לארבעה אבל מקפלה לשנים: רבי שמעון אומר מנחת כהנים ומנחת כהן משיח אין בהן פתיתה: אמר רב יוסף האי חביצא דאית בה פירורין כזית מברכינן עליה המוציא לחם מן הארץ אי לית בה פירורין כזית מברכינן עליה בורא מיני מזונות אמר רב יוסף מנא אמינא לה דתניא היה עומד ומקריב מנחות בירושלים אומר ברוך שהחיינו וקימנו נטלן לאכלן אומר המוציא לחם מן הארץ ותנן וכולן פתיתי' בכזית אמר ליה אביי ולתנא דבי רבי ישמעאל דאמר מפרכן עד שמחזירן לסלתן הכי נמי דלא מברך המוציא וכי תימא הכי נמי והתניא ליקט מכולן כזית ואכלו אם חמץ הוא ענוש כרת אם מצה הוא אדם יוצא בהן ידי חובתו בפסח הכא במאי עסקינן בשעירסן אי הכי היינו דקתני עלה והוא שאכלן בכדי אכילת פרס ואי בשעירסן שאכלו מיבעי ליה אלא הכא במאי עסקינן בבא מלחם גדול מאי הוי עלה רב ששת אמר אפי' פירורין שאין בהן כזית אמר רבא והוא דאיכא תוריתא דנהמא עלייהו:

דף עו,א משנה כל המנחות טעונות שלש מאות שיפה וחמש מאות בעיטה שיפה ובעיטה בחיטין ור' יוסי אומר בבצק כל המנחות באות עשר עשר חוץ מלחם הפנים וחיביתי כהן גדול שהם באות שתיים עשרה דברי רבי יהודה רבי מאיר אומר כולם באות שתיים עשרה חוץ מחלות תודה ונזירות שהן באות עשר עשר:

דף עו,א גמרא תנא שף אחת בועט שתיים שף שתיים בועט שלש בעי רבי ירמיה אמטויי ואתויי חד או דלמא אמטויי ואתויי תרי מאי תיקו: שיפה ובעיטה בחיטין רבי יוסי אומר בבצק: איבעיא להו בבצק ולא בחיטין או דלמא אף בבצק תא שמע דתניא שיפה ובעיטה

בחיטין רבי יוסי אומר שיפה ובעיטה בבצק: כל המנחות באות כו' שתיים עשרה: לחם הפנים בהדיא כתיב ביה חביתי כהן גדול אתיא חוקה חוקה מלחם הפנים כל המנחות דבאות עשר עשר מנלן גמר מלחמי תודה מה להלן עשר אף כאן עשר ולילף מלחם הפנים מה להלן שתיים עשרה אף כאן שתיים עשרה מסתברא מלחמי תודה הוה ליה למילף שכן יחיד המתנדב שמן נפסל שלא בשבת ושלא בטומאה אדרבה מלחם הפנים הוה ליה למילף שכן הקדש ולבונה מצה ועצם הנך נפישן ואי סבירא לן דבר הלמד בגזירה שוה חוזר ומלמד בבנין אב נילף מחביתי כהן גדול מה להלן שתיים עשרה אף כאן שתיים עשרה מסתברא מלחמי תודה הוה ליה למילף שכן הדיוט שהתנדב חצאין לפיגול שלא בשבת ושלא בטומאה אדרבה מחביתי כ"ג ה"ל למילף שכן עשרון כלי הקדש ולבונה מצה ועצם הגשה ואישים והני נפישן הדיוט מהדיוט עדיף ליה רבי מאיר אומר כולן באות שתיים עשרה מאי קסבר אי סבירא ליה דדבר הלמד בגזירה שוה חוזר ומלמד בבנין אב יליף מחביתי דכהן גדול דהני נפישן אי סבירא ליה דדבר הלמד בגזירה שוה אינו חוזר ומלמד בבנין אב יליף מלחם הפנים הקדש מהקדש עדיף ליה: חוץ מלחמי תודה ונזירות שהן באות עשר עשר: לחמי תודה בהדיא כתיב בהו נזירות דאמר מר שלמיו לרבות שלמי נזיר אמר רב טובי בר קיסנא אמר שמואל לחמי תודה שאפאן ארבע חלות יצא והא בעינן ארבעים למצוה והא בעי אפרושי תרומה מינייהו וכי תימא דמפריש מכל חדא וחדא אחד אמר רחמנא שלא יטול פרוס דאפרשינהו בלישה מיתבי כל המנחות שריבה במדת חלתן או שמיעט במדת חלתן כשרות חוץ מלחם הפנים וחביתי כ"ג ולחמי תודה ונזירות הוא דף ע"ב, ב גמרא דאמר כי האי תנא דתניא כל המנחות שריבה במדת חלתן או שמיעט במדת חלתן כשרות חוץ מלחם הפנים וחביתי כהן גדול ויש אומרים אף לחמי תודה ונזירות אמר רב הונא מנחת מאפה שאפה חלה אחת יצא מאי טעמא <מצות> מצת כתיב מתקיף לה רב פפא טעמא דכתיב מצת הא כתיב מצות לא והא גבי לחמי תודה דכתיב מצות ואמר רב טובי בר קיסנא אמר שמואל לחמי תודה שאפאן ארבע חלות יצא ההיא פליגא:

דף ע"ב, ב משנה העומר היה בא עשרון משלש סאין שתי הלחם שתי עשרונים משלש סאין לחם הפנים עשרים וארבע עשרונים מעשרים וארבע סאין: **דף ע"ב, ב גמרא** מ"ט כיון דמחדש אתי ומשעורין אתי עשרון מובחר לא אתי אלא משלש סאין שתי הלחם שתי עשרונות משלש סאין כיון דמחיטין אתיין אף על גב דמחדש אתיין שתי עשרונות אתו משלש סאין לחם הפנים עשרים וארבעה עשרונות מעשרים וארבעה סאין מאי טעמא כיון דמחיטין אתו ומישן אתו עשרון מובחר אתי מסאה תנו רבנן כל המנחות שריבה במדת עשרונן או שמיעט במדת עשרון פסולות ריבה במדת סאין שלהן או שמיעט במדת סאין שלהן כשרות:

דף ע"ב, ב משנה העומר היה מנופה בשלש עשרה נפה שתי הלחם בשתיים עשרה ולחם הפנים בי"א רבי שמעון אומר לא היה להן קצבה אלא סולת מנופה כל צרכה היה מביא שנאמר (ויקרא כד) ולקחת סולת ואפית אותה עד שתהא מנופה כל צרכה: **דף ע"ב, ב גמרא** תנו רבנן בדקה בדקה בגסה ר' שמעון בן אלעזר אומר שלש עשרה נפות היו במקדש זו למעלה מזו וזו למעלה מזו עליונה קולטת סובין תחתונה קולטת סולת: רבי שמעון אומר לא היה להן קצבה: תנו רבנן סולת ואפית אותה מלמד שנקחת סולת ומנין שאפילו חיטין תלמוד לומר ולקחת מ"מ יכול אף בשאר מנחות כן תלמוד

לומר אותה מפני החיסחון <אמר רבי אלעזר> מאי מפני החיסחון אמר רבי אלעזר התורה חסה על ממונן של ישראל היכא רמיזא דכתיב (במדבר כ) והשקית את העדה ואת בעירם:

מסכת מנחות פרק ח

דף עו, ב משנה התודה היתה באה חמש סאין ירושלמיות שהן שש מדבריות שתי איפות האיפה שלש סאין עשרים עשרון עשרה לחמץ ועשרה למצה
דף עז, א משנה עשרה לחמץ עשרון לחלה ועשרה למצה ובמזה שלש מינין חלות רקיקין ורבוכה נמצאו שלשה עשרונים ושליש לכל מין ומין ושליש חלות לעשרון ובמדה ירושלמית היו שלשים קב חמשה עשר לחמץ וחמשה עשר למצה חמשה עשר לחמץ קב ומחצה לחלה חמשה עשר למצה ובמזה שלש מינין חלות ורקיקין ורבוכה נמצאו חמשת קבין לכל מין ומין ושתי חלות לקב:

דף עז, א גמרא התודה היתה באה חמש סאין ירושלמיות מנא הני מילי אמר רב חסדא דאמר קרא (יחזקאל מה) האיפה והבת תוכן אחד יהיה <לכם> מה בת שלש סאין אף איפה שלש סאין ובת גופא מנלן אילימא מדכתיב (יחזקאל מה) לשאת <את> מעשר החומר הבת איפה נמי הכתיב (יחזקאל מה) ועשירית החומר האיפה אלא חומר לא ידענא כמה הכא נמי לא ידענא כמה אלא מהכא (יחזקאל מה) וחק השמן הבת השמן ומעשר הבת מן הכור עשרת הבתים חומר כי עשרת הבתים חומר אמר שמואל אין מוסיפין על המדות יותר משתות ולא על המטבע יותר משתות והמשתכר לא ישתכר יותר משתות מאי טעמא אילימא משום אפקועי תרעא אי הכי שתות נמי לא אלא משום אונאה כי היכי דלא ליהוי ביטול מקח והא אמר רבא כל דבר שבמדה ושבמשקל ושבמנין אפילו פחות מכדי אונאה חוזר אלא משום תגרא כי היכי דלא למטייה דיאנה דיאנה הוא דלא לימטייה רוחא לא בעי זבן וזבין תגרא איקרי אלא אמר רב חסדא שמואל קרא אשכח ודרש (יחזקאל מה) השקל עשרים גרה עשרים שקלים חמשה ועשרים שקלים עשרה וחמשה שקל המנה יהיה לכם מנה מאתן וארבעין הווי אלא שמע מינה תלת שמע מינה מנה של קודש כפול היה ושמע מינה מוסיפין על המדות ואין מוסיפין יותר משתות ושמע מינה שתותא מלבר אמר רבינא מתני' נמי דיקא דקתני תודה היתה באה חמש סאין ירושלמיות שהן שש מדבריות שמע מינה:

דף עז, ב משנה מכולם היה נוטל אחד מעשרה תרומה שנאמר (ויקרא ז) והקריב ממנו אחד מכל קרבן תרומה לה' אחד שלא יטול פרוס מכל קרבן שיהו כל הקרבנות שוות שלא יטול מקרבן על חבירו (ויקרא ז) לכהן הזורק את דם השלמים לו יהיה והשאר נאכל לבעלים:

דף עז, ב גמרא תנו רבנן והקריב ממנו מן המחובר אחד שלא יטול פרוס מכל קרבן שיהו כל הקרבנות שוות שלא יטול מן הקרבן על חבירו תרומה לה' איני יודע מכמה היא הריני דן נאמר כאן תרומה ונאמר בתרומת מעשר (במדבר יח) תרומה מה להלן אחד מעשרה אף כאן אחד מעשרה או כלך לדרך זו נאמר כאן תרומה ונאמר בבכורים (דברים יב) תרומה מה להלן אין לה שיעור אף כאן אין לה שיעור נראה למי דומה דנין תרומה שאין

אחריה תרומה מתרומה שאין אחריה תרומה ואל יוכיח בכורים שיש אחריהן תרומה או כלך לדרך זו דנין תרומה הנאכלת במקום קדוש מתרומה הנאכלת במקום קדוש ואל תוכיח תרומת מעשר שנאכלת בכל מקום תלמוד לומר ממנו תרומה לה' וכתוב בתרומת מעשר ממנו תרומה לגזירה שוה למדנו לתרומה שהיא אחד מעשרה אבל איני יודע מכמה היא חלה הריני דן נאמר כאן לחם ונאמר להלן בשתי הלחם (ויקרא כג) לחם מה להלן עשרון לחלה אף כאן עשרון לחלה או כלך לדרך זו נאמר כאן לחם ונאמר בלחם הפנים (ויקרא כד) לחם מה להלן שני עשרונות אף כאן שני עשרונות נראה למי דומה דנין מנחה הבאה חמץ עם הזבח ממנחה הבאה חמץ עם הזבח ואל יוכיח לחם הפנים שאינו בא חמץ עם הזבח או כלך לדרך זו דנין מנחה הבאה מארץ וחוצה לארץ מן החדש ומן הישן ממנחה הבאה מארץ וחוצה לארץ מן החדש ומן הישן ואל יוכיחו שתי הלחם שאין באות אלא מן החדש ומן הארץ תלמוד לומר (ויקרא כג) ממושבותיכם תביאו לחם תנופה שתי שאין תלמוד לומר תביאו ומה תלמוד לומר תביאו שכל מה שאתה מביא ממקום אחר הרי הוא כזה מה להלן עשרון לחלה אף כאן עשרון לחלה אי מה להלן שני עשרונות אף כאן שני עשרונות תלמוד לומר תהיינה למדנו עשרה לחמץ עשרה למצה מנין תלמוד לומר (ויקרא ז) על חלות לחם חמץ נגד חמץ הבא מצה נמצאו עשרים עשרונות לחמי תודה עשרה לחמץ ועשרה למצה יכול עשרה שבמצה לא יהו כולן אלא ממין אחד תלמוד לומר (ויקרא ז) אם על תודה יקריבנו והקריב על זבח התודה חלות מצות בלולות בשמן ורקיקי מצות משחים בשמן סלת מרבכת וגו' נמצאו שלשה עשרונים ושליש לכל מין ומין ושליש חלות לעשרון ונמצאו לחמי תודה ארבעים נוטל מהן ארבע ונותן לכהן והשאר נאכלים לבעלים אמר מר והקריב ממנו מן המחובר אלא מעתה דכתיב (ויקרא ד) ואת כל חלבו ירים ממנו התם מאי מחובר איכא כדרב חסדא אמר אבימי דאמר רב חסדא אמר אבימי שלא ינתח בשר קודם שיטול אימורין אמר מר נאמר כאן תרומה ונאמר בתרומת מעשר תרומה ונילף מתרומת (במדבר לא) מדין דנין תרומה הנוהגת לדורות מתרומה הנוהגת לדורות ואל תוכיח תרומת מדין שאינה נוהגת לדורות ונילף מתרומת (במדבר טו) חלה תנא דבי ר' ישמעאל דנין דבר שנאמר בו ממנו <תרומת ה' מדבר שנאמר בו תרומה לה'> [תרומה לה' מדבר שנאמר בו ממנו תרומת ה'] לאפוקי תרומת חלה דלא נאמר בו ממנו תרומה לה' בעי רבא תרומת לחמי תודה חייבין עליהן מיתה וחומש או אין חייבין עליהן מיתה וחומש כיון דאיתקש לתרומת מעשר כתרומת מעשר דמי או דלמא (ויקרא כב) בו וחמשיתו מיעט רחמנא מדמעט או אינה מדמעט תיקו אמר מר ת"ל תהיינה מאי תלמודא **דף עה, א גמרא** אמר רב יצחק בר אבדימי תהיינה כתיב אימא עשרה קפיזי אמר רבא בעשרונות דבר הכתוב למדנו עשרה לחמץ עשרה למצה מנין ת"ל (ויקרא ז) על חלות לחם חמץ כנגד חמץ הבא מצה וכי דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש הימנו ודבר אחר הוא וכל הימנו ודבר אחר לא הוי היקש הניחא למאן דאמר לא הוי היקש אלא למ"ד הוי היקש מאי איכא למימר תביאו רבויא היא:

דף עה, א משנה המילואים היו באין כמצה שבתודה חלות ורקיקין ורביכה נזירות היתה באה שתי ידות כמצה של תודה חלות ורקיקין ואין בה רבוכה נמצא עשרה קבין ירושלמית שהן ששה עשרונות ועודיין:

דף עה, א גמרא מנא ה"מ אמר רב חסדא אמר רב חמא בר גוריא דאמר קרא (ויקרא ח) ומסל המצות אשר לפני ה' לקח חלת מצה אחת וחלת לחם שמן אחת ורקיק אחד בשלמא

חלות חלות רקיק רקיק שמן מאי נינהו לאו רבוכה מתקיף לה רב אויא אימא אנתא דמשחא אלא כדדרש רב נחמן בר רב חסדא משמיה דרבי טבלא (ויקרא ו) זה קרבן אהרן ובניו אשר יקריבו לה' ביום המשח אותו וכי מה למדנו לבניו ביום המשחו אלא מקיש חינוכו להמשחו מה המשחו רבוכה אף חינוכו רבוכה אמר רב חסדא כהן גדול המתקרב לעבודה צריך שתי עשרונות האיפה אחת להמשחו ואחת לחינוכו מר בר רב אשי אמר שלש ולא פליגי הא דעבד עבודה כשהוא כהן הדיוט הא דלא עבד עבודה כשהוא כהן הדיוט: נזירות היתה באה שתי ידות כמצה שבתודה: תנו רבנן (ויקרא ז) שלמיו לרבות שלמי נזיר לעשרת קבין ירושלמיות ולרביעית שמן יכול לכל מה שאמור בענין ת"ל מצות מאי תלמודא אמר רב פפא דבר שנאמר בו מצות לאפוקי רבוכה דלא נאמר בו מצות דבי רבי ישמעאל תנא מצות כלל חלות ורקיקין פרט כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט חלות ורקיקין אין מידי אחרינא לא:

דף עה,ב משנה השוחט את התודה לפני ולחמה חוץ לחומה לא קדש הלחם שחטה עד שלא קרמו פניה בתנור ואפילו קרמו כולן חוץ מאחד מהן לא קדש הלחם:

דף עה,ב גמרא מאי חוץ לחומה רבי יוחנן אמר חוץ לחומת בית פאגי וריש לקיש אמר חוץ לחומת העזרה ריש לקיש אמר חוץ לחומת העזרה בעינן על בסמוך ורבי יוחנן אמר חוץ לחומת בית פאגי אבל חוץ לעזרה קדוש ולא בעינן על בסמוך והא איפליגו בה חדא זימנא דתנן השוחט את הפסח על החמץ עובר בלא תעשה רבי יהודה אומר אף התמיד ואמר ריש לקיש לעולם אינו חייב עד שיהא או לשוחט או לזורק או לאחד מבני חבורה עמו בעזרה ורבי יוחנן אמר אף ע"פ שאין עמו בעזרה צריכא דאי איתמר בההיא בההיא קא א"ר יוחנן דכל היכא דאיתיה באיסורא קאי אבל לענין מקדש לחם אימא מודי ליה לריש לקיש דאי איתיה בפנים קדוש אבראי לא קדוש ואי איתמר בהא בהא קאמר ריש לקיש אבל בהך אימא מודה ליה לרבי יוחנן צריכא תניא כוותיה דרבי יוחנן השוחט את התודה לפני ולחמה חוץ לחומת בית פאגי לא קדש הלחם: שחטה עד שלא קרמו פניה בתנור: מנא הני מילי דתנו רבנן (ויקרא ו) על חלות לחם חמץ יקריב קרבנו על זבח מלמד שאין הלחם קדוש אלא אם כן קרמו פניה בתנור יקריב קרבנו על זבח מלמד שאין הלחם קדוש אלא בשחיטת הזבח זבח תודת מלמד שאם שחט שלא לשמן לא קדש הלחם תנו רבנן יוצאין במצה נא ובמצה העשויה באילפס מאי מצה נא אמר רב יהודה אמר שמואל כל שפורסה ואין חוטין נמשכין הימנה אמר רבא וכן לענין לחמי תודה פשיטא הכא לחם כתיב והכא לחם כתיב מהו דתימא אחד אמר רחמנא שלא יטול פרוס והא כמאן דפריסא דמיא קמשמע לן איתמר תודה ששחטה על שמונים חלות חזקיה אמר קדשו ארבעים מתוך שמונים ורבי יוחנן אמר לא קדשו ארבעים מתוך שמונים אמר רבי זירא הכל מודים היכא דאמר ליקדשו ארבעים מתוך שמונים קדשו אל יקדשו ארבעים אלא אם כן יקדשו שמונים לא קדשו כי פליגי בסתמא מר סבר לאחריות קא מיכוין ומר סבר לקרבן גדול קא מיכוין אביי אמר דכולי עלמא <לאחריות> קא מיכוין ובכלי שרת מקדשין שלא מדעת קא מיפלגי מר סבר כלי שרת מקדשין שלא מדעת ומר סבר כלי שרת אין מקדשין שלא מדעת רב פפא אמר דכולי עלמא כלי שרת מקדשין שלא מדעת והכא בסכין קא מיפלגי מר סבר סכין מקדשת ככלי שרת [ומר סבר סכין כיון דלית ליה תוך אינה מקדשת ככלי שרת] ואיכא דאמרי רב פפא אמר דכולי עלמא כלי שרת אין מקדשין

אלא מדעת והכא בסכין קא מיפלגי מר סבר סכין אלימא מכלי שרת דאע"ג דלית ליה תוך מיקדשה ומר סבר סכין לא אלימא ליה מכלי שרת:

דף עח,ב משנה שחטה חוץ לזמנה וחוץ למקומה קדש הלחם שחטה ונמצאת טריפה לא קדש הלחם שחטה ונמצאת בעלת מום ר' אליעזר אומר קידש וחכמים אומרים לא קידש שחטה שלא לשמה וכן איל המילואים וכן שני כבשי עצרת ששחטן שלא לשמן לא קדש הלחם:

דף עח,ב גמרא מתני' מני רבי מאיר דתניא זה הכלל כל שפיסולו קודם שחיטה לא קדש הלחם פיסולו אחר שחיטה קדש הלחם שחטה חוץ לזמנה וחוץ למקומה קדש הלחם שחטה ונמצאת טריפה לא קדש הלחם

דף עט,א גמרא שחטה ונמצאת בעלת מום רבי אליעזר אומר קדש רבי יהושע אומר לא קדש דברי ר' מאיר אמר רבי יהודה לא נחלקו רבי אליעזר ור' יהושע על ששחטה ונמצאת טריפה שלא קדש ועל חוץ לזמנה שקדש ועל בעל מום שלא קדש ועל מה נחלקו על חוץ למקומו שר' אליעזר אומר קדש ורבי יהושע אומר לא קדש א"ר אליעזר הואיל וחוץ לזמנו פסול וחוץ למקומו פסול מה חוץ לזמנו קדש אף חוץ למקומו קדש א"ר יהושע הואיל וחוץ למקומו פסול ובעל מום פסול מה בעל מום לא קדש אף חוץ למקומו לא קדש אמר לו רבי אליעזר אני דמיתיהו לחוץ לזמנו ואתה דמיתו לבעל מום נראה למי דומה אם דומה לחוץ לזמנו נדוננו מחוץ לזמנו אם דומה לבעל מום נדוננו מבעל מום התחיל רבי אליעזר לדון דנין פסול מחשבה מפסול מחשבה ואין דנין פסול מחשבה מפסול הגוף התחיל רבי יהושע לדון דנין פסול שאין בו כרת מפסול שאין בו כרת ואל יוכיח חוץ לזמנו שפסול שיש בו כרת ועוד נדוננו משלא לשמו שפסול מחשבה ואין בו כרת ושתק רבי אליעזר ורבי מאיר מאי שנא שחטה ונמצאת טריפה דהוי פסולו קודם שחיטה ומאי שנא שחטה ונמצאת בעלת מום דלא הוי פסולו קודם שחיטה בדוקין שבעין ואליבא דר' עקיבא דאמר אם עלו לא ירדו ורבי יהושע כי אמר רבי עקיבא אם עלו לא ירדו בפסולא דגופיה אבל לקדושי לחם לא איתמר חטאת ששחטה חוץ לזמנה אם עלתה לא תרד חוץ למקומה רבא אמר תרד רבה אמר לא תרד רבא כרבי יהושע ורבה כרבי אליעזר והדר ביה רבה לגביה דרבא מדהדר ביה רבי אליעזר לגביה דרבי יהושע ואיכא דאמרי אף על גב דהדר ביה ר' אליעזר לגביה דרבי יהושע רבה לגביה דרבא לא הדר ביה התם הוא דקאמר ליה נדוננו משלא לשמו אבל הכא אי דיינת ליה משלא לשמו אם עלתה לא תרד: שחטה שלא לשמה [וכו']:] אמר רב פפא שבק תנא דידן איל נזיר דשכיח ונקיט איל המילואים ותנא דידן עיקר מילתא נקט:

דף עט,א משנה הנסכים שקדשו בכלי ונמצא זבח פסול אם יש זבח אחר יקריבו עמו ואם לאו יפסלו בלינה:

דף עט,א גמרא אמר זעירי אין הנסכים מתקדשין אלא בשחיטת הזבח מאי טעמא אמר קרא (ויקרא כג) זבח ונסכים תנן הנסכים שקדשו בכלי ונמצא זבח פסול אם יש זבח אחר יקריבו עמו ואם לאו יפסלו בלינה מאי לאו דאיפסיל בשחיטה לא דאיפסיל בזריקה כמאן כרבי דאמר שני דברים המתירין מעלין זה בלא זה אפילו תימא ר' אלעזר בר' שמעון הכא במאי עסקינן כגון שקיבל דמן בכוס ונשפך

דף עט,ב גמרא ור' אלעזר בר' שמעון סבר לה כוותיה דאבוה דאמר כל העומד לזרוק כזרוק דמי אמר מר אם יש זבח אחר יקריבו עמו והא אמר רב חסדא שמן שהפרישו לשום

מנחה זה פסול לשום מנחה אחרת אמר רבי ינאי לב בית דין מתנה עליהם אם הוצרכו הוצרכו ואם לאו יהו לזבח אחר אי הכי שמן נמי שמן גופה דמנחה הוא וליתנו עליהן דניפקו לחולין גזירה שמא יאמרו מוציאין מכלי שרת לחול השתא נמי גזירה שמא יאמרו נסכים שהפרישן לשום זבח זה כשרין לשום זבח אחר התני מתתיה בן יהודה כגון שהיה זבח זבוח באותה שעה אבל אין זבח זבוח באותה שעה מאי נפסל בלינה אדתני סיפא אם לאו יפסלו בלינה ליפלוג וליתני בדידה במה דברים אמורים שהיתה זבח זבוח באותה שעה אבל אין זבח זבוח באותה שעה לא הכי נמי קא אמר במה דברים אמורים שהיה זבח זבוח באותה שעה אבל אין זבח זבוח באותה שעה נעשה כמי שנפסלו בלינה ופסולין ומי אית ליה לרבי שמעון <בן אלעזר> לב בית דין מתנה עליהן והא אמר רב אידי בר אבין אמר רב עמרם אמר רבי יצחק אמר רבי יוחנן תמידין שלא הוצרכו לציבור לדברי רבי שמעון אין נפדין תמימים לדברי חכמים נפדין תמימים שאני התם דאית להו תקנתא ברעייה:

דף ע"ב משנה ולד תודה ותמורתה הפריש תודה ואבדה והפריש אחרת תחתיה אינה טעונה לחם שנאמר (ויקרא ז) והקריב על זבח התודה התודה טעונה לחם ולא ולדה ולא חילופה ולא תמורתה טעונין לחם:

דף ע"ב גמרא תנו רבנן מהו אומר תודה יקריב <אם על תודה יקריב> מנין למפריש תודתו ואבדה והפריש אחרת תחתיה ונמצאת הראשונה והרי שתיהן עומדות מנין שאיזה מהן שירצה יקריב ולחמה עמה תלמוד לומר התודה יקריב יכול שתהא שניה טעונה לחם תלמוד לומר יקריבנו אחד ולא שנים אחר שריבה הכתוב ומיעט מנין לרבות ולדות וחליפות ותמורות להקרבה תלמוד לומר (ויקרא ז) אם על תודה יכול יהו טעונות לחם ת"ל והקריב על זבח התודה תודה טעונה לחם ולא ולדה ולא חילופה ולא תמורתה טעונין לחם שלח רב חנינא משמיה דרבי יוחנן לא שנו אלא לאחר כפרה אבל לפני כפרה טעונין לחם: הוי בה רב עמרם אהייא אילימא אחליפי תודת חובה אי לפני כפרה תנינא אי לאחר כפרה תנינא

דף פ"א גמרא אלא אחליפי תודה נדבה בין לפני כפרה בין לאחר כפרה טעונות לחם מרבה בתודות הוא אלא אולד תודה נדבה בין לפני כפרה בין לאחר כפרה אין טעונין לחם מותר דתודה היא אלא אולד תודה חובה לפני כפרה טעון לחם לאחר כפרה אין טעון לחם מאי קמ"ל דקסבר ר' יוחנן אדם מתכפר בשבח הקדש הוי בה נמי אביי כי האי גוונא: איתמר נמי אמר רב יצחק בר יוסף אמר רבי יוחנן חילופי תודה נדבה בין לפני כפרה בין לאחר כפרה טעונה לחם מרבה בתודות הוא ולד תודה נדבה בין לפני כפרה בין לאחר כפרה אין טעון לחם מותר דתודה הוא וולד תודה חובה לפני כפרה טעונין לחם לאחר כפרה אין טעונין לחם אמר שמואל כל שבחטאת מתה בתודה אין טעונה לחם כל שבחטאת רועה בתודה טעונה לחם מתיב רב עמרם מהו אומר (ויקרא ז) התודה יקריב מנין למפריש תודתו ואבדה והפריש אחרת תחתיה ונמצאת הראשונה והרי שתיהן עומדות מנין שאיזו מהן שירצה יקריב ולחמה עמה ת"ל התודה יקריב יכול תהא שניה טעונה לחם ת"ל יקריבנו אחד ולא שנים ואילו גבי חטאת כי האי גוונא רועה דתנן הפריש חטאתו ואבדה והפריש אחרת תחתיה ונמצאת הראשונה והרי שתיהן עומדות מתכפר באחת מהן ושניה תמות דברי רבי וחכמים אומרים אין חטאת מתה אלא שנמצאת לאחר שנתכפרו בעלים הא קודם שנתכפרו בעלים רועה שמואל כרבי סבירא ליה דאמר אבודה בשעת

הפרשה מתה אלא רועה לרבי היכי משכחת לה כדרבי אושעיא דאמר רבי אושעיא הפריש שתי חטאות לאחריות מתכפר באיזה מהן שירצה והשניה תרעה והא גבי תודה כי האי גוונא אין טעונה לחם אלא שמואל כרבי שמעון סבירא ליה דאמר חמש חטאות מתות והא רועה לרבי שמעון לית ליה כלל שמואל נמי חדא קאמר כל שבחטאת מתה בתודה אין טעונה לחם מאי קמ"ל לאפוקי מדרבי יוחנן דאמר אדם מתכפר בשבח הקדש קמשמע לן דלא א"ר אבא זו תודה וזו לחמה אבד הלחם מביא לחם אחר אבדה תודה אינו מביא תודה אחרת מאי טעמא לחם לגלל תודה ואין תודה לגלל לחם ואמר רבא הפריש מעות לתודתו **דף פ"ב גמרא** ונתותרו מביא בהן לחם ללחמי תודה ונתותרו אין מביא בהן תודה מאי טעמא אילימא משום דרב כהנא דאמר רב כהנא מנין ללחמי תודה שנקראו תודה שנאמר (ויקרא ז) והקריב על זבח התודה חלות מצות אי הכי איפכא נמי לחם איקרי תודה תודה לא איקרי לחם ואמר רבא הפריש תודתו ואבדה וחזר והפריש אחרת תחתיה ואבדה וחזר והפריש אחרת תחתיה ונמצאו הראשונות והרי שלשתן עומדות נתכפר בראשונה שניה אינה טעונה לחם שלישית טעונה לחם נתכפר בשלישית שניה אינה טעונה לחם ראשונה טעונה לחם באמצעית שתייהן אין טעונות לחם אביי אמר אפילו נתכפר באחת מהן שתייהן אין טעונות לחם כולהו חליפין דהדדי נינהו אמר רבי זירא וכן לענין חטאות הפריש חטאתו ואבדה והפריש אחרת תחתיה ואבדה והפריש אחרת תחתיה ונמצאו הראשונות והרי שלשתן עומדות נתכפר בראשונה שניה תמות שלישית תרעה נתכפר בשלישית שניה תמות וראשונה תרעה נתכפר באמצעית שתייהן ימותו אביי אמר אפילו נתכפר באחת מהן שתייהן ימותו כולהו חליפין דהדדי נינהו מאי וכן מהו דתימא התם הוא דאיכא למימר מרבה בתודות הוא אבל הכא דליכא למימר מרבה בחטאות הוא אימא לא קמ"ל תני רבי חייא תודה שנתערבה בתמורתה ומתה אחת מהן חבירתה אין לה תקנה היכי נעביד נקריב לחם בהדה דלמא תמורה היא לא נקריב לחם בהדה דלמא תודה היא היכי דמי אי דאמר עלי לא סגיא דלא מייתי ליה בהמה אחרינא ולחם ולימא אי הך דקיימא תמורה היא הא תודה והא לחמה אי הך דקיימא תודה היא הא לחמה והא תיהוי אחריות לא צריכא דאמר הרי זו >סימן למודי"ם מיד"ת על"ה שי"ש שכ"ן דמ"ה דא"י חל"ש מות"ר תמור"ה בחו"ץ חזקי"ה הפרי"ש חטא"ת לאח"ר יות"ר < אמרו למדין לפני רבי וליתי לחם ולימא אי הך דקיימא תודה היא הא לחמה אי לא ליפוק לחולין אמר להו וכי מכניסין חולין לעזרה וליתי בהמה ולחם ולימא אי הך דקיימא תמורה היא הא תודה והא לחמה אי הך דקיימא תודה היא הא לחמה והא תיהוי שלמים אמר להו משום דקא ממעט באכילה דשלמים אמר לוי לרבי וליתי בהמה ולחם ולימא אי הך דקיימא תמורה היא הא תודה והא לחמה ואי האי דקיימא תודה היא הא לחמה והא תיהוי מותר דתודה א"ל כמדומה אני שאין לו מוח בקדקדו

דף פ"א גמרא וכי מפרישין תחלה למותרות יתיב רבי יצחק בר שמואל בר מרתא קמיה דר"נ ויתיב וקאמר ולייתי בהמה ולחם ולימא אי הך דקיימא תמורה היא הא תודה והא לחמה ואי הך דקיימא תודה היא הא לחמה והא תהוי תמורה א"ל עני מרי ארבעין בכתפיה וכשר רב עילא חלש על לגביה אביי ורבנן ויתבי וקא אמרי אם איתא לדר' יוחנן דאמר חוץ לחומת העזרה קדוש ליתיה לחם ולותבה חוץ לחומת העזרה ולימא אי הך דקיימא תודה היא הא לחמה ואי לא ליפוק לחולין משום דאיכא ארבע להניף היכי ליעביד לנפינהו אבראי (ויקרא ז) לפני ה' כתיב גוואי קא מעייל חולין לעזרה הלכך לא אפשר מתקיף לה

רב שישא בריה דרב אידי אם איתא לדחזקיה דאמר קדשו ארבעים מתוך שמונים לייתי בהמה ולייתי שמונים בהדה ולימא אי הך דקיימא תודה היא הא נמי תיהוי תודה והא שמונים דתרוייהו אי הך דקיימא תמורה היא הא תודה והא לחמה וליקדשו להו ארבעים מתוך שמונים משום דקא ממעט באכילה דארבעים אמר ליה רב אשי לרב כהנא אם איתא לדרבי יוחנן דאמר הפריש חטאת מעוברת וילדה רצה בה מתכפר רצה בוולדה מתכפר לייתי בהמה מעוברת וימתין לה עד שתלד ולייתי שמונים בהדה ולימא אי הך דקיימא תמורה היא הא וולדה תודה היא והא שמונים דתרוייהו ואי הך דקיימא תודה היא הא נמי תודה היא והא שמונים דתרוייהו הוא והאי ליהוי מותר דתודה אמר ליה מאן לימא לן דאמר רבי יוחנן אם שיירו משוייר דלמא אם שיירו אינו משוייר והיינו טעמא דרבי יוחנן דאמר אדם מתכפר בשבח הקדש רבינא איקלע לדמהוריא אמר ליה רב דימי בריה דרב הונא מדמהוריא לרבינא ולייתי בהמה ולימא הרי עלי ולייתי בהמה אחריתי ולייתי שמונים בהדה ולימא אי הך דקיימא תמורה היא הני תרתי תודות והא שמונים דתרוייהו ואי הך דקיימא תודה היא והא דאמרי עלי נמי ליהוי תודה והא שמונים דתרוייהו ואידך תהוי לאחריות אמר ליה התורה אמרה (קוהלת ה) טוב אשר לא תדור משתדור ולא תשלם ואת אמרת ליקום ולינדור בתחילה:

דף פא,א משנה האומר הרי עלי תודה יביא היא ולחמה מן החולין

דף פא,ב משנה תודה עלי מן החולין ולחמה מן המעשר יביא היא ולחמה מן החולין תודה מן המעשר ולחמה מן החולין יביא היא ולחמה מן המעשר יביא ולא יביא מחיטי מעשר שני אלא ממצעות מעשר שני:

דף פא,ב גמרא אמר רב הונא האומר הרי עלי לחמי תודה מביא תודה ולחמה מאי טעמא מידע ידע האי גברא דלחם בלא תודה לא איקריב והאי תודה ולחמה קאמר והאי דקאמר לחמי תודה סוף מילתא נקט תנן תודה מן המעשר ולחמה מן החולין יביא כמה שנדר ואמאי כיון דאמר לחמה מן החולין יביא היא ולחמה מן החולין שאני התם דכיון דאמר תודה מן המעשר נעשה כאומר הרי עלי לחם לפטור תודתו של פלוני אי הכי רישא דקתני תודה מן החולין ולחמה מן המעשר יביא היא ולחמה מן החולין הכא נמי נעשה כאומר הרי עלי תודה לפטור לחמו של פלוני הכי השתא בשלמא לחם למיפטר תודה אתי תודה למיפטר לחם מי אתיא ת"ש האומר הרי עלי תודה בלא לחם וזבח בלא נסכים כופין אותו ומביא תודה ולחמה זבח ונסכים טעמא דאמר אבל לא אמר תודה לא ה"ה אע"ג דלא אמר תודה ואידי דקא בעי למיתנא זבח בלא נסכים דלא מתני ליה נסכים בלא זבח תנא נמי תודה אמאי נדר ופתחו עמו הוא אמר חזקיה הא מני בית שמאי היא דאמרי תפוס לשון הראשון דתנן הריני נזיר מן הגרוגרות ומן הדבלה ב"ש אומרים נזיר ובית הלל אומרים אינו נזיר רבי יוחנן אמר אפילו תימא בית הלל באומר אילו הייתי יודע שאין נודרין כך לא הייתי נודר כך אלא כך ומאי כופין דקא בעי הדר ביה תא שמע האומר הרי עלי תודה בלא לחם וזבח בלא נסכים ואמרו לו הבא תודה ולחמה וזבח ונסכים ואומר אילו הייתי יודע שכן לא הייתי נודר כופין אותו ואומר לו (דברים יב) שמור ושמעת בשלמא לחזקיה ניחא ליה אלא לר' יוחנן קשיא אמר לך ר' יוחנן הא ודאי ב"ש היא מאי שמור ושמעת אמר אביי שמור הבא תודה ושמעת הבא לחמה רבא אמר שמור הבא תודה ולחמה ושמעת שלא תהא רגיל לעשות כן <תודה> היא ולחמה מן המעשר יביא לא סגי דלא מייתי רב נחמן ורב חסדא אמרי רצה מביא לא רצה לא יביא ולא יביא מחיטי מעשר שני אלא

ממענות מעשר שני רב נחמן ורב חסדא דאמרי תרוייהו לא שנו אלא מחיטי מעשר שני אבל מחיטין הלקוחות ממעות מעשר שני יביא יתיב רבי ירמיה קמיה דרבי זירא ויתיב וקאמר לא שנו אלא מחיטי מעשר שני אבל מחיטין הלקוחות במעות מעשר שני יביא א"ל רבי אתה אומר כן אני אומר אפי' מחיטין הלקוחות במעות מעשר שני לא יביא ואימא טעמא דידי ואימא טעמא דיזך אימא טעמא דיזך תודה מהיכא קא ילפת לה משלמים **דף פב, א גמרא** ושלמים שם שם ממעשר [ומינה] מה שלמים אין גופן מעשר אף תודה נמי אין גופה מעשר והני חיטי הלקוחות במעות מעשר שני נמי אין גופן מעשר אימא טעמא דידי תודה מהיכא קא ילפינא לה משלמים ושלמים שם שם ממעשר מה שלמים אין מין מעשר אף תודה אין מין מעשר לאפוקי חיטין הלקוחות במעות מעשר שני דמין מעשר נינהו אמר ר' אמי המתפס מעות מעשר שני לשלמים לא קנו שלמים מאי טעמא דלא אלימא קדושת השלמים למיחל אקדושת מעשר שני מיתיבי הלוקח חיה לזבחי שלמים ובהמה לבשר תאוה לא יצא העור לחולין לאו למימרא דקני שלמים הא איתמר עלה אמר רב לא קני שלמים ומאי לא יצא העור לחולין הכי קאמר אינו בתורת לצאת העור לחולין מ"ט אמר רבה נעשה כלוקח שור להרישה איתמר המתפס מעות מעשר שני לשלמים ר' יוחנן אמר קני ר"א אומר לא קני ואליבא דר' יהודה דאמר מעשר ממון הדיוט הוא דכולי עלמא לא פליגי דקני כי פליגי אליבא דר' מאיר דאמר מעשר ממון גבוה הוא מאן דאמר לא קני כר' מאיר ומאן דאמר קני כיון דמעשר קרי ליה שלמים כי מיתפסת ליה נמי תפיס מיתיבי המתפס מעות מעשר שני לשלמים כשהוא פודן מוסיף עליהם שני חומשין אחד לקדש ואחד למעשר מי סברת דברי הכל היא הא מני רבי יהודה היא:

דף פב, א משנה מנין לאומר הרי עלי תודה שלא יביא אלא מן החולין תלמוד לומר (דברים טז) וזבחת פסח לה' אלהיך צאן ובקר והלא פסח אין בא אלא מן הכבשים ומן העזים אם כן מה תלמוד לומר צאן ובקר להקיש כל הבא מן הצאן ומן הבקר לפסח מה פסח דבר שבחובה ואין בא אלא מן החולין אף כל דבר שבחובה אין בא אלא מן החולין לפיכך האומר הרי עלי תודה הרי עלי שלמים הואיל ובאין חובה לא יביאו אלא מן החולין ונסכים בכל מקום לא יביאו אלא מן החולין:

דף פב, א גמרא ופסח גופיה מנא לן דתניא ר' אליעזר אומר נאמר פסח במצרים ונאמר פסח לדורות מה פסח האמור במצרים לא בא אלא מן החולין אף פסח האמור לדורות לא בא אלא מן החולין אמר לו רבי עקיבא וכי דנין אפשר משאי אפשר א"ל אע"פ שאי אפשר ראייה גדולה היא ונלמד הימנה חזר ר"ע ודנו דין אחר מה לפסח מצרים שכן אין טעון מתן דמים ואימורין לגבי מזבח

דף פב, ב גמרא תאמר בפסח דורות שטעון מתן דמים ואימורין לגבי מזבח אמר לו הרי הוא אומר (שמות יג) ועבדת את העבודה הזאת בחדש הזה שיהיו כל עבודות של חודש הזה כזה ור' עקיבא אי סבר לה דאין דנין אפשר משאי אפשר ליקו במילתיה אי הדר ביה והאי דלא גמר מפסח מצרים משום האי פירכא הוא פסח מדבר יוכיח לדבריו דר' אליעזר קאמר לדידי אין דנין אפשר משאי אפשר לדיך דאמרת דנין אפשר משאי אפשר מה לפסח מצרים שכן אינו טעון מתן דמים ואימורין לגבי מזבח תאמר בפסח דורות שטעון מתן דמים ואימורין לגבי מזבח ואמר ליה רבי אליעזר ועבדת ורבי אליעזר לימא ליה פסח מדבר יוכיח לדבריו דרבי עקיבא קאמר ליה לדידי דנין אפשר משאי אפשר ומשום האי פירכא פסח מדבר יוכיח לדיך דאמרת אין דנין אפשר משאי אפשר ועבדת והשתא נמי

ליפרוך אמר רב ששת זאת אומרת אין משיבין על ההיקש ובתרביצא אמור וכי דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש בכללא איתמר פסח כוליה חדא מילתא היא ורבי עקיבא פסח דאינו בא אלא מן החולין מנא ליה נפקא ליה מהא דאמר שמואל משום ר' אליעזר (ויקרא ז) זאת התורה לעולה ולמנחה ולחטאת ולאשם ולמילואים ולזבח השלמים עולה מה עולה טעונה כלי אף כל טעון כלי מאי היא אילימא מזרק גבי זבחי שלמי ציבור נמי כתיב (שמות כד) וישם באגנות אלא סכין ועולה גופה מנלן דכתיב (בראשית כב) וישלח אברהם את ידו ויקח את המאכלת לשחוט את בנו והתם עולה הוא דכתיב (בראשית כב) ויעלהו לעולה תחת בנו מנחה מה מנחה אינה נאכלת אלא לזכרי כהונה אף כל אין נאכלין אלא לזכרי כהונה מאי אי חטאת ואשם

דף פג,א גמרא בהדיא כתיב אי זבחי שלמי ציבור מרבויה דקראי אתי (במדבר יח) בקדש הקדשים תאכלנו כל זכר <בכהנים> יאכל אותו לימד על זבחי שלמי ציבור שאין נאכלים אלא לזכרי כהונה תנאי היא איכא דמייתי לה מהכא ואיכא דמייתי לה מהכא חטאת מה חטאת מקדשה בבלוע אף כל מקדשה בבלוע אשם מה אשם אין שפיר ושליא קדוש בו אף כל אין שפיר ושליא קדוש בו קסבר ולדות קדשים בהוייתן הן קדושים ודנין אפשר משאי אפשר מלואים מה מלואים מותריהן בשריפה ואין בעלי חיים מותריהן בשריפה אף כל מותריהן בשריפה ואין בעלי חיים מותריהן בשריפה שלמים מה שלמים מפגלין ומתפגלין אף כל מפגלין ומתפגלין במתניתא תנא משמיה דר"ע (ויקרא ז) זאת התורה כו' מנחה מה מנחה מקדשת בבלוע אף כל מקדשת בבלוע ואיצטריך למכתב בחטאת ואיצטריך למכתב במנחה דאי כתב רחמנא במנחה משום דרכיכא בלעה אבל חטאת אימא לא ואי כתב רחמנא בחטאת משום דבשר אגב דשמן קדיר אבל מנחה אימא לא צריכא חטאת מה חטאת אינה באה אלא מן החולין וביום ובידו הימנית אף כל אינו בא אלא מן החולין וביום ובידו הימנית וחטאת גופה מנלן א"ר חסדא דאמר קרא (ויקרא טז) והקריב אהרן את פר החטאת אשר לו לו משלו ולא משל מעשר ביום (ויקרא ז) מביום צוותו נפקא כדי נסכה בידו הימנית מדרבה בר בר חנה נפקא דאמר רבה בר בר חנה אמר ריש לקיש כל מקום שנאמר אצבע וכהונה אינו אלא ימין כדי נסכה אשם מה אשם עצמותיו מותרין אף כל עצמותיו מותרין ור"ע האי (דברים טז) וזבחת פסח

דף פג,ב גמרא מאי עביד ליה מבעי ליה לכדרב נחמן דאמר רב נחמן אמר רבה בר אבון מנין למותר הפסח שקרב שלמים שנאמר (דברים טז) וזבחת פסח לה' אלהיך צאן ובקר והלא אין פסח בא אלא מן הכבשים ומן העזים אלא מותר הפסח יהא לדבר הבא מן הצאן ומן הבקר והא מהכא נפקא מדאבוה דשמואל נפקא דכתיב (ויקרא ג) אם מן הצאן קרבנו לזבח שלמים ואמר אבוה דשמואל דבר הבא מן הצאן יהא לזבח שלמים ואכתי מהכא נפקא מהתם נפקא והתניא כבש לרבות את הפסח לאליה כשהוא אומר אם כבש להביא פסח שעברה שנתו ושלמים הבאים מחמת פסח לכל מצות שלמים שיטענו סמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק כשהוא אומר ואם עז הפסיק הענין לימד על העז שאינה טעונה אליה תלתא קראי כתיב חז לעברה זמנו ועברה שנתו וחד לעברה זמנו ולא עברה שנתו וחד ללא עברה זמנו ולא עברה שנתו וצריכי דאי אשמעינן עברה זמנו ועברה שנתו משום דאידיחי ליה לגמרי אבל עברה זמנו ולא עברה שנתו דחזי לפסח שני אימא לא ואי אשמעינן עברה זמנו ולא עברה שנתו דאידיחי ליה מפסח ראשון אבל לא עברה זמנו ולא

עברה שנתו דאפילו לפסח ראשון נמי חזי אימא לא צריכא:

מסכת מנחות פרק ט

דף פג,ב משנה כל קרבנות הציבור והיחיד באין מן הארץ ומחוצה לארץ מן החדש ומן הישן חוץ מן העומר ושתי הלחם שאינן באין אלא מן החדש ומן הארץ וכולן אינן באין אלא מן המובחר ואיזהו מובחר שלהם מכניס וזטחא אלפא לסלת שנייה להן עפוריים בבקעה כל הארצות היו כשרות אלא מכאן היו מביאין:

דף פג,ב גמרא מתני' דלא כי האי תנא דתניא עומר הבא מן הישן כשר שתי הלחם הבאות מן הישן כשרות אלא שחיסר מצוה עומר דכתיב (ויקרא ב) תקריב את מנחת בכוריד ואפילו מן העלייה שתי הלחם דכתיב (ויקרא כג) ממושבותיכם תביאו ולא מן חוצה לארץ ממושבותיכם ואפי' מן העלייה הא אפיקתיה אמר קרא תביאו ואפי' מן העלייה והאי מיבעי ליה שכל שאתה מביא ממקום אחר הרי הוא כזה א"כ ליכתוב קרא תביא מאי תביאו ש"מ תרתי והכתיב (ויקרא כג) ראשית למצוה הכתיב (ויקרא כג) חדשה האי מיבעי לי' לכדתניא רבי נתן ור' עקיבא אמרו שתי הלחם הבאות מן הישן כשרות ומה אני מקיים חדשה שתהא חדשה לכל המנחות ע"כ לא פליגי אלא בחדש

דף פד,א גמרא אבל בארץ לא פליגי דעומר ושתי הלחם מארץ אין מחוצה לארץ לא כמאן דלא כי האי תנא דתניא ר' יוסי בר רבי יהודה אומר עומר בא מחוצה לארץ ומה אני מקיים (ויקרא כג) כי תבאו אל הארץ שלא נתחייבו בעומר קודם שנכנסו לארץ וקסבר חדש בחוצה לארץ דאורייתא היא דכתיב ממושבותיכם כל מקום שאתם יושבין משמע וכי תבאו זמן ביאה היא וכיון דאורייתא היא אקרובי נמי מקריבין: תנן התם שומרי ספיחין בשביעית נוטלין שכרן מתרומת הלשכה רמי ליה בר חמא לרב חסדא תנן שומרי ספיחין בשביעית נוטלין שכרן מתרומת הלשכה ורמינהו (ויקרא כה) לאכלה ולא לשריפה א"ל רחמנא אמר לך (ויקרא כג) לדורותיכם ואת אמרת תיבטל אמר ליה ומי קאמינא אנא תיבטל לייתי מדאשתקד בעינא כרמל וליכא ולייתי מכרמל דאשתקד אמר קרא (ויקרא ב) כרמל תקריב בעינא כרמל בשעת הקרבה וליכא איתמר רבי יוחנן אמר כרמל תקריב ר' אלעזר אומר ראשית קצירך ראשית קצירך ולא סוף קצירך מותיב רבה (ויקרא ב) ואם תקריב מנחת בכורים במנחת העומר הכתוב מדבר מהיכן היא באה מן השעורים אתה אומר מן השעורים או אינו אלא מן החיטין רבי אליעזר אומר נאמר (שמות ט) אביב במצרים ונאמר (ויקרא ב) אביב לדורות מה אביב האמור במצרים שעורים אף אביב האמור לדורות אינו בא אלא מן השעורים רבי עקיבא אומר מצינו יחיד שמביא חובתו מן החיטין ומביא חובתו מן השעורין ואף ציבור מביא חובתו מן החיטין ומביא חובתו מן השעורין אם אתה אומר מן החיטין לא מצינו ציבור שמביא חובתו מן השעורין ד"א אם אתה אומר עומר בא מן החיטין אין שתי הלחם ביכורים אלמא משום ביכורים הוא תיובתא תנן התם אין מביאין ביכורים חוץ משבעת המינין ולא

דף פד,ב גמרא מתמרים שבהרים ולא מפירות שבעמקים אמר עולא אם הביא לא קידש יתיב רבה וקא אמר לה להא שמעתא איתיביה רבי אחא בר אבא לרבה (ויקרא ב) קרבן

ראשית שתהא ראשית לכל המנחות וכן הוא אומר (במדבר כח) בהקריבכם מנחה חדשה לה' בשבועותיכם אין לי אלא חדשה של חטים חדשה של שעורים מנין תלמוד לומר חדשה חדשה אם אינו ענין לחדשה של חיטין תנהו ענין לחדשה של שעורים ומנין שתהא קודמת לביכורים תלמוד לומר (שמות לד) וחג שבעות תעשה לך בכורי קציר חטים ואין לי אלא בכורי קציר חטים קציר שבעות ת"ל (שמות כג) וחג הקציר בכורי מעשיך אשר תזרע בשדה ואין לי אלא שתזרע עלו מאליהן מנין תלמוד לומר בשדה ואין לי אלא בשדה מנין לרבות שבגג ושבחורבה ושבבציץ ושבספינה ת"ל (במדבר יח) בכורי כל אשר בארצם מנין שתהא קודמת לנסכים ופירות האילן נאמר כאן בכורי מעשיך ונאמר להלן (שמות כג) באספך את מעשיך מן השדה מה להלן נסכים ופירות אילן אף כאן נסכים ופירות אילן קתני מיהא שבגג שבחורבה ושבבציץ ושבספינה סיפא אתאן למנחות מתקיף לה רב אדא בר אהבה אי הכי היינו דכתיב (במדבר יח) כל טהור בביתך יאכל אותו ואי מנחות לזכרי כהונה הוא דמיתאכלן אמר רב משרשיא תרי קראי כתיבי (במדבר יח) לך יהיה וכתביב כל טהור בביתך יאכל אותו הא כיצד כאן בביכורים כאן במנחות רב אשי אמר כוליה במנחות וסיפא דקרא אתאן ללחמי תודה בפלוגתא ר' יוחנן אמר אם הביא לא קדש ריש לקיש אמר אם הביא קדש נעשה ככחוש בקדשים בשלמא ריש לקיש כדאמר טעמא אלא רבי יוחנן מאי טעמא אמר רבי אלעזר רבי יוחנן חזאי בחלום מילתא מעלייתא אמינא אמר קרא (דברים כו) מראשית ולא כל ראשית (דברים כו) מארצך ולא כל ארצך וריש לקיש האי ארצך מאי עביד ליה מיבעי ליה לכדתניא רבן גמליאל בר רבי אומר נאמר כאן ארץ ונאמר להלן ארץ מה להלן שבח ארץ אף כאן שבח ארץ ואידך ארץ מארץ ואידך ארץ מארץ לא משמע ליה תני חדא שבגג ושבחורבה ושבבציץ ושבספינה מביא וקורא ותניא אידך מביא ואינו קורא בשלמא ריש לקיש גג אגג לא קשיא הא בגג דמערה הא בגג דבית חורבה אחורבה לא קשיא כאן בחורבה עבודה כאן בחורבה שאינה עבודה עציץ אעציץ לא קשיא כאן בנקובה כאן בשאינו נקובה ספינה אספינה לא קשיא כאן בספינה של עץ כאן בספינה של חרס

דף פה, א גמרא אלא לרבי יוחנן קשיא תנאי היא דתניא שבגג ושבחורבה מביא וקורא ושבבציץ ושבספינה אינו מביא כל עיקר: וכולן אינן באות אלא מן המובחר כו': אמרי ליה יוחנא וממרא למשה תבן אתה מכניס לעפריים אמר להו אמרי אינשי למתא ירקא ירקא שקול:

דף פה, א משנה אין מביאין לא מבית הזבלים ולא מבית השלחים ולא מבית האילן ואם הביא כשר כיצד הוא עושה נרה שנה ראשונה ובשנה שניה זורעה קודם לפסח שבעים יום והוא עושה סולת מרובה כיצד בודק הגזבר מכניס ידו לתוכן עלה בה אבק פסולה עד שינפנה ואם התליעה פסולה:

דף פה, א גמרא כיצד עושה נרה שנה ראשונה איבעיא להו היכי קאמר נרה שנה ראשונה ושניה נרה וזורעה או דלמא נרה שנה ראשונה ושניה זורעה בלא נרה תא שמע דתניא אמר רבי יוסי אף חיטי כרזיים וכפר אחים אלמלא סמוכות לירושלים היו מביאין מהן לפי שאין מביאין את העומר אלא מן השדות המודרמות והמנונרות לכך שבהן חמה זורחת ומהן חמה שוקעת כיצד עושה נרה שנה ראשונה ושניה חורש ושונה זורעה קודם לפסח שבעים יום כדי שתהא סמוכה לחמה ועושה קנה זרת ושיבולת זרתיים וקוצר ומעמר ודש וזורה ובורר וטוחן ומרקד ומביא אצל גזבר וגזבר מכניס ידו לתוכה אם עלתה בה אבק

אומר לו חזור ונפה אותה שניה משום רבי נתן אמרו גזבר סך ידו שמן ומכניס לתוכה עד שמעלה כל אבקה קתני מיהת חורש ושונה ולטעמיך מתניתין לא קתני שונה
דף פה,ב גמרא ברייתא קתני שונה הא לא קשיא כאן בעבודה כאן בשאינה עבודה מאי
הוי עלה תא שמע דתניא ניר חציה וזורע חציה ניר חציה וזורע חציה אמר רבי יוחנן אין
מביאין את העומר אלא מן השדות המודרמות שבארץ ישראל שבהן חמה זורחת ומהן
חמה שוקעת תניא נמי הכי אבא שאול אומר עומר היה בא מבקעת בית מקלה כבת ג' סאין
היתה ושדה מודרמת היתה ובה חמה זורחת וממנה חמה שוקעת ניר חציה וזורע חציה ניר
חציה וזורע חציה רב חלקיה בר טובי הוה ליה קרנא דארעא ניר חציה וזרע חציה ניר
חציה וזרע חציה ועבדה על חד תרי ומזבין להו לחיטי לסמידא: ואם התליעה פסולה: תנו
רבנן סולת שהתליעה רובה פסולה וחיטין שהתליעו רובן פסולות בעי רבי ירמיה ברוב
חטה או ברוב סאה תיקו: בעי רבא הקדישן מהו שילקה עליהן משום בעל מום כיון
דפסיל כבעל מום דמי או דלמא אין בעל מום אלא בבהמה תיקו: תנן התם כל עץ שנמצא
בו תולעת פסול לגבי מזבח אמר שמואל לא שנו אלא לח אבל יבש גוררו וכשר בעי רבא
הקדישו מהו שילקה עליו משום בעל מום כיון דפסול כבעל מום דמי או דלמא אין בעל
מום אלא בבהמה תיקו:

דף פה,ב משנה תקוע אלפא לשמן אבא שאול אומר שניה לה רגב בעבר הירדן כל
הארצות היו כשרות אלא מיכן היו מביאין אין מביאין לא מבית הזבלים ולא מבית
השלחים ולא מן מה שנזרע ביניהם ואם הביא כשר אין מביאין אנפקטן ואם הביא כשר
אין מביאין מן הגרגרין שנשרו במים ולא מן הכבשים ולא מן השלוקים ואם הביא פסול:
דף פה,ב גמרא (שמואל ב יד) וישלח יואב תקועה ויקח משם אשה חכמה מאי שנא
תקועה אמר רבי יוחנן מתוך שרגילין בשמן זית חכמה מצויה בהן: תנו רבנן (דברים לג)
וטובל בשמן רגלו זה חלקו של אשר שמושך שמן כמעין אמרו פעם א' נצרכו להן אנשי
לודקיא בשמן מינו להן פולמוסטוס אחד אמרו לו לך והבא לנו שמן במאה ריבוא הלך
לירושלים אמרו לו לך לצור הלך לצור אמרו לו לך לגוש חלב הלך לגוש חלב אמרו לו
לך אצל פלוני לשדה הלז ומצאו שהיה עוזק תחת זיתיו אמר לו יש לך שמן במאה ריבוא
שאני צריך אמר לו המתן לי עד שאסיים מלאכתי המתין עד שסיים מלאכתו לאחר שסיים
מלאכתו הפשיל כליו לאחוריו והיה מסקל ובא בדרך אמר לו יש לך שמן במאה ריבוא
כמדומה אני ששחוק שחקו בי היהודים כיון שהגיע לעירו הוציאה לו שפחתו קומקמום
של חמין ורחץ בו ידיו ורגליו הוציאה לו ספל של זהב מליאה שמן וטבל בו ידיו ורגליו
לקיים מה שנאמר וטובל בשמן רגלו לאחר שאכלו ושתו מדד לו שמן במאה ריבוא אמר
לו כלום אתה צריך ליותר אמר לו הן אלא שאין לי דמים אמר לו אם אתה רוצה ליקח קח
ואני אלך עמך ואטול דמיו מדד לו שמן בשמונה עשר ריבוא אמרו לא הניח אותו האיש
לא סוס ולא פרד ולא גמל ולא חמור בארץ ישראל שלא שכרו כיון שהגיע לעירו יצאו
אנשי עירו לקלסו אמר להם לא לי קלסוני אלא לזה שבא עמי שמדד לי שמן במאה ריבוא
והרי נושה בי בשמונה עשרה ריבוא לקיים מה שנאמר (משלי יג) יש מתעשר ואין כל
מתרושש והון רב: אין מביאין לא מבית הזבלים: והתניא אין מביאין אנפקטן
דף פו,א גמרא ואם הביא פסול <והתניא ואם הביא כשר> מפני שהוא שרף אמר רב
יוסף לא קשיא הא ר' חייא הא ר' ש בר רבי זר' חייא זריק ליה ור' ש בר רבי מטבל [ביה]
<ליה> וסימניך עשירים מקמצין: (אסתר ב) ששה חדשים בשמן המור מאי שמן המור

ארבעים שנה שהלכו ישראל במדבר לא הלכו אלא לאורו אלא עדות הוא לכל באי עולם שהשכינה שורה בישראל מאי עדותה אמר רבא זה נר מערבי שנותנין בה שמן כנגד חברותיה וממנה היה מדליק ובה היה מסיים:

דף פו, ב משנה מאין היו מביאין את היין קדוחים ועטולין אלפא לייך שניה להן בית רימה ובית לבן בהר וכפר סיגנא בבקעה כל ארצות היו כשרות אלא מיכן היו מביאין אין מביאין לא מבית הזבלים ולא מבית השלחים ולא ממה שנזרע ביניהן ואם הביא כשר אין מביאין הליסטיון ואם הביא כשר אין מביאין ישן דברי רבי וחכמים מכשירין אין מביאין לא מתוק ולא מעושן ולא מבושל ואם הביא פסול ואין מביאין מן הדליות אלא מן הרגליות ומן הכרמים העבודין ולא כונסין אותו בחצבין גדולים אלא בחביות קטנות ואינו ממלא את החבית עד פיה כדי שיהא ריחו נודף אינו מביא מפיה מפני

דף פז, א משנה הקמחין ולא משוליה מפני השמרים אלא מביא משלישה מאמצעה כיצד הוא בודק הגזבר יושב והקנה בידו זרק הגיר הקיש בקנה רבי יוסי בר' יהודה אומר שיש בו קמחין פסול שנאמר (במדבר כח) תמימים יהיו לכם ומנחתם תמימים יהיו לכם ונסכייהם:

דף פז, א גמרא אין מביאין לא מתוק ולא מבושל ולא מעושן ואם הביא פסול והא קתני רישא אין מביאין את הליסטיון ואם הביא כשר אמר רבינא כרוך ותני רב אשי אמר חוליא דשימשא לא מאיס חוליא דפירא מאיס: אין מביאין ישן דברי רבי וחכמים מכשירין: אמר חזקיה מאי טעמא דרבי אמר קרא (במדבר כח) לכבש יין מה כבש בן שנתו אף יין בן שנתו אי מה כבש בן שתי שנים פסול אף יין בן שתי שנים פסול וכי תימא הכי נמי והתניא יין בן שתי שנים לא יביא ואם הביא כשר מאן שמעת ליה דאמר לא יביא רבי וקאמר אם הביא כשר אלא אמר רבא היינו טעמא דרבי דכתיב (משלי כג) אל תרא יין כי יתאדם: אין מביאין לא מן הדליות כו': תנא כרמים העבודים פעמים בשנה: רב יוסף הוה ליה קרנא דפרדיסא דרפיק ביה טפי ריפקא ועבד חמרא דדרי מיא על חד תרין: לא היו כונסין אותן בחצבין גדולים: תנא חביות כדיות לודיות ובינוניות אין מניחין אותן שתים שתים אלא אחת אחת: כיצד בודק גזבר יושב וקנה בידו זרק הגיר הקיש בקנה: תנא זרק הגיר של שמרים גזבר הקיש בקנה ולימא ליה מימר מסייע ליה לרבי יוחנן דאמר רבי יוחנן כשם שהדיבור יפה לבשמים כך דיבור רע לייך: רבי יוסי בר רבי יהודה אומר וכו': בעי ר' יוחנן הקדישו מהו שילקה עליו משום בעל מום כיון דפסול כבעל מום דמי או דלמא אין בעל מום אלא בבהמה תיקו: ת"ר אלים ממואב כבשים מחברון עגלים משרון גוזלות מהר המלך ר' יהודה אומר מביאין כבשים שגבהן כרחבן אמר רבא בר רב שילא מ"ט דר' יהודה דכתיב (ישעיהו ל) ירעה מקנך ביום ההוא כר נרחב: כתיב (ישעיהו סב) על חומותיך ירושלים הפקדתי שומרים כל היום וכל הלילה תמיד לא יחשו המזכירים את ה' אל דמי לכם מאי אמרי הכי אמר רבא בר רב שילא (תהילים קב) אתה תקום תרחם ציון רב נחמן בר יצחק אמר (תהילים קמז) בונה ירושלים ה' ומעיקרא מאי הווי אמרי אמר רבא בר רב שילא (תהילים קלב) כי בחר ה' בציון אוה למושב לו:

דף פז, א משנה שתי מדות של יבש היו במקדש עשרון וחצי עשרון רבי מאיר אומר עשרון עשרון וחצי עשרון מה היה משמש שבו היה מודד לכל המנחות לא היה מודד לא בשלשה לפר ולא בשל שנים לאיל אלא מודדן עשרונות חצי עשרון מה היה משמש שבו היה מודד חביתי כהן גדול מחצה בבקר ומחצה בין הערבים:

דף פז, א גמרא תניא היה ר' מאיר אומר מה תלמוד לומר (במדבר כח) עשרון עשרון לכבש האחד מלמד ששתי עשרונות היו במקדש אחד גדוש ואחד מחוק גדוש שבו היה מודד לכל המנחות

דף פז, ב גמרא מחוק שבו היה מודד לחביתי כהן גדול וחכמים אומרים לא היה שם אלא עשרון אחד שנאמר (במדבר כט) ועשרון אחד לכבש האחד א"כ מה ת"ל עשרון עשרון לרבות חצי עשרון ור"מ חצי עשרון מנא ליה נפקא ליה מועשיו ורבנן וי"ו לא דרשי ורבי מאיר האי ועשרון אחד לכבש האחד מאי עביד ליה ההוא שלא ימדוד לא בשל שלשה לפר ולא בשל שנים לאיל ורבנן נפקא להו מנקודו דתניא אמר ר' יוסי למה נקוד וי"ו שבאמצע (במדבר כט) עשרון של עשרון ראשון של יום טוב הראשון של חג שלא ימדוד לא בשל ג' לפר ולא בשל שנים לאיל ורבי מאיר נקודו לא דריש: חצי עשרון מה היה משמש שבו היה מודד לחביתי כהן גדול: מודד ורמינהי חביתי כהן גדול לא היו באין חצאין אלא מביא עשרון שלם וחוצהו אמר רב ששת מאי מודד נמי דקתני מחלק בעא מיניה רמי בר חמא מרב חסדא חצי עשרון לרבי מאיר גדוש היה או מחוק היה >סימן חצ"י חבית"י שלח"ן < ותיבעי לך לרבנן לרבנן עשרון גופיה קא מיבעיא להו גדוש היה או מחוק היה אמר ליה מדר' מאיר נשמע לרבי מאיר ומדרבי מאיר נשמע לרבנן מדאמר ר' מאיר עשרון מחוק חצי עשרון נמי מחוק מדר' מאיר מחוק לרבנן נמי מחוק בעא מיניה רמי בר חמא מרב חסדא חביתי כ"ג במה מחלקן לחלות ביד או בכלי פשיטא דביד דאי בכלי טורטני יכניס וכניס כיון דבקללה כתיב לאו אורח ארעא בעא מיניה רמי בר חמא מרב חסדא שלחן מהו שיקדש קמצים בגודש שלו מדמקדש לחם קמצים נמי מקדש או דלמא דחזי ליה מקדש דלא חזי ליה לא מקדש א"ל אינו מקדש איני והאמר רבי יוחנן לדברי האומר טפחיים ומחצה קופל נמצא שלחן מקדש חמשה עשר טפח למעלה לדברי האומר טפחיים קופל נמצא שלחן מקדש י"ב טפח למעלה א"ל אינו מקדש ליקרב אבל מקדש ליפסל:

דף פז, ב משנה שבע מדות של לח היו במקדש הין וחצי הין ושלישית ההין ורביעית ההין לוג וחצי לוג ורביעית לוג ר' אליעזר בר ר' צדוק אומר שנתות היו בהין עד כאן לפר ועד כאן לאיל עד כאן לכבש ר"ש אומר לא היה שם הין וכי מה היה הין משמש אלא מדה יתירה של לוג ומחצה היתה שם שבה היה מודד למנחת כ"ג לוג ומחצה בבוקר לוג ומחצה בין הערבים:

דף פז, ב גמרא תנו רבנן שבע מדות של לח היו במקדש רביעית לוג וחצי לוג ולוג ורביעית ההין ושלישית ההין וחצי הין והין דברי רבי יהודה רבי מאיר אומר הין וחצי הין ושלישית ההין ורביעית ההין ולוג וחצי לוג ורביעית לוג רבי שמעון אומר לא היה שם הין וכי מה היה הין משמש

דף פח, א גמרא את מי אביא תחתיו אלא מדה יתירה של לוג ומחצה היתה שם שבו היה מודד לחביתי כהן גדול לוג ומחצה בבקר לוג ומחצה בין הערבים אמרו לו חצי לוג היתה שם ואפשר לשער בחצי לוג אמר להם אף לדבריכם [חצי לוג] ולוג לא יעשה רביעית

היתה שם ואפשר לשער ברביעית אלא זה הכלל היה במקדש כלי שמשמש מדה זו אינו משמש מדה אחרת: <ר' אלעזר בר' צדוק אומר שנתות היו בהין וכו'>: מאי איכא בין רבי מאיר לרבי יהודה אמר ר' יוחנן בירוצי מדות איכא ביניהו למאן דאמר ממטה למעלה קסבר בירוצי המדות נתקדשו ורביעית יהיב ליה רחמנא למשה ואמר ליה שער דקא עיילי להו בירוצין למאן דאמר ממעלה למטה קסבר בירוצי מדות לא נתקדשו והין יהיב ליה רחמנא למשה ואמר ליה שער דקא נפקי בירוצין אביי אמר דכולי עלמא בירוצי המדות איכא למימר נתקדשו ואיכא למימר לא נתקדשו והכא במלאים קא מיפלגי מאן דאמר מלמעלה למטה קא סבר מלאים שלא יחסר ושלא יותיר ומאן דאמר ממטה למעלה מלאים שלא יחסר אבל יותיר מלאים קרינא ביה אמר מר רבי שמעון אומר לא היה שם הין שפיר קאמר להו ר"ש לרבנן ורבנן הוה הין דעבד משה לשמן המשחה דכתיב (שמות ל) ושמן זית הין מר סבר כיון דלדורות לא הוה צריך לפי שעה הוא דעבדיה ואיגנו ואידך כיון דהוה הוה אמר מר ואת מי אביא תחתיו לא סגיא דלא מעייל כדאמר רבינא גמירי שתי סמיכות בציבור הכא נמי גמירי דשבע מדות של לח היו במקדש ר' אלעזר בר' צדוק אומר שנתות היו בהין ולית ליה שבע מדות לית ליה ואי בעית אימא מאי שבע מדות שבע מדידות:

דף פח,א משנה רביעית מה היתה משמשת רביעית מים למצורע ורביעית שמן לנזיר חצי לוג מה היה משמש חצי לוג מים לסוטה וחצי לוג שמן לתודה ובלוג היה מודד לכל המנחות אפילו מנחה של ס' עשרון נותן לה ס' לוג ר' אליעזר בן יעקב אומר אפילו מנחה של ס' עשרון אין לה אלא לוגה שנאמ' (ויקרא יד) למנחה ולוג שמן ששה לפר וארבעה לאיל ושלושה לכבש שלושה ומחצה למנורה חצי לוג לכל נר:

דף פח,א גמרא יתיב רבי וקא קשיא ליה רביעית למה נמשחה אי מצורע
דף פח,ב גמרא חוץ הוא ואי נזיר לחם נזיר בשחיטת איל הוא דקדיש אמר ליה רבי חייא שבה היה מודד לחביתי כהן גדול רביעית שמן לכל חלה וחלה קרי עליה (ישעיהו מו) מארץ מרחק איש עצתי: חצי לוג מה היה משמש: יתיב רבי וקא קשיא ליה חצי לוג למה נמשח אי סוטה וכי חולין הוא דצריכי לקדושי (במדבר ה) מים קדושים כתיב אי תודה לחמי תודה בשחיטת תודה הוא דקדשי אמר ליה ר' שמעון ברבי שבו היה מחלק חצי לוג שמן לכל נר ונר אמר לו נר ישראל כך היה אמר רבי יוחנן אמר רבי נר שכבתה נידשן השמן נידשנה הפתילה כיצד עושה מטיבה ונותן בה שמן ומדליקה יתיב רבי זריקא וקא מיבעיא ליה כשהוא נותן בה שמן כמדה ראשונה או כמו שחסרה אמר רבי ירמיה פשיטא דכמדה ראשונה דאי כמה שחסרה מנא ידעינן מאי חיסר וכי תימא דמשער ליה א"כ שבע מדות נפיש להו מדות טובא קרי עליה (תהילים מה) והדרך צלח רכב על דבר אמת וענוה צדק איתמר נמי אמר רבי אבהו אמר ר' יוחנן ואמרי לה אמר רבי אבא אמר רבי חנינא אמר רבי נר שכבתה נידשן השמן נידשנה הפתילה כיצד עושה מטיבה ונותן בה שמן כמדה ראשונה ומדליקה אמר רב הונא בריה דרב יהודה אמר רב ששת נר שבמקדש של פרקים הוה קסבר כי כתיב (שמות כה) ככר ומקשה אמנורה ונרותיה כתיב כיון דמיבעיא הטבה אי לאו דפרקים הוי לא הוה מטייבא ליה מיתבי כיצד עושה מסלקן ומניחן באוהל ומקנחן בספוג ונותן בהן שמן ומדליקן הוא דאמר כי האי תנא דתניא חכמים אומרים לא היו מזיזין אותה ממקומה מכלל דאיבעיא ליה לאוזוזה מצי מזיז לה אלא אימא לא היתה זזה ממקומה ומאן חכמים ר' אלעזר הוא דתניא רבי אלעזר ברבי צדוק אומר כמין טס של

זהב היה לה על גבה כשהוא מטיבה דוחקו כלפי פיה כשהוא נותן בה שמן דוחקו כלפי ראשה ובפלוגתא דהני תנאי דתניא מנורה ונרותיה באות מן הככר ואין מלקחיה ומחתותיה מן הככר ר' נחמיה אומר מנורה היתה באה מן הככר ולא נרותיה ומלקחיה ומחתותיה באות מן הככר במאי קא מיפלגי בהאי קרא דתניא (שמות כה) ככר זהב טהור יעשה אותה למדנו למנורה שבאה מן הככר מנין לרבות נרותיה תלמוד לומר (שמות כה) את כל הכלים האלה יכול שאני מרבה אף מלקחיה ומחתותיה תלמוד לומר אותה דברי רבי נחמיה קשיא דרבי נחמיה אדרבי נחמיה תרי תנאי ואליבא דרבי נחמיה ר' יהושע בן קרחה אומר מנורה באה מן הככר ואין מלקחיה ומחתותיה ונרותיה באה מן הככר ואלא מה אני מקיים את כל הכלים האלה שהיו כלים של זהב זהב בהדיא כתיב בו (שמות כה) ועשית את נרותיה שבעה והעלה את נרותיה והאיר אל עבר פניה ומלקחיה ומחתותיה זהב טהור לא נצרכא אלא לפי נרות ס"ד אמינא הואיל ופי נרות אשחורי משחר התורה חסה על ממונן של ישראל

דף פט,א גמרא וליעבד זהב כל דהו קמ"ל: חצי לוג שמן לתודה: תניא רבי עקיבא אומר מה תלמוד לומר בשמן בשמן שני פעמים אילו לא נאמר אלא בשמן אחד הייתי אומר הרי הוא ככל המנחות ללוג עכשיו שכתב בשמן בשמן הוי ריבוי אחר ריבוי ואין ריבוי אחר ריבוי אלא למעט מיעטו הכתוב לחצי לוג ריבוי אחר ריבוי חד ריבוי הוא אלא אילו לא נאמר בשמן כל עיקר הייתי אומר הרי הוא ככל המנחות ללוג עכשיו שנאמר בשמן בשמן הוי ריבוי אחר ריבוי ואין ריבוי אחר ריבוי אלא למעט מיעטו הכתוב לחצי לוג יכול יהא חצי לוג זה מתחלק לשלשת מינין לחלות ולרקיין ולרביכה כשהוא אומר בשמן ברביכה שאין ת"ל ריבה שמן לרביכה הא כיצד מביא חצי לוג שמן וחוציהו [חציו] לחלות ולרקיין וחציו לרביכה אמר לו ר' אלעזר בן עזריה עקיבא אם אתה מרבה כל היום כולו בשמן בשמן איני שומע לך אלא חצי לוג שמן לתודה ורביעית שמן לנזיר ואחד עשר יום שבין נדה לנדה הלכה למשה מסיני: בלוג היה מודד: ת"ר במצורע עני כתיב (ויקרא יד) עשרון בלול ולוג לימד על עשרון שטעון לוג דברי חכמים רבי נחמיה ורבי אליעזר אומרים אפי' מנחה של ששים עשרונים אין לה אלא לוגה שנאמר (ויקרא יד) למנחה ולוג שמן ורבי נחמיה ור' אליעזר <בן יעקב> האי עשרון בלול ולוג מאי עבדי ליה ההוא לגופיה דקא אמר רחמנא לייתי חד עשרון ואידך לגופיה לא צריך מדגלי רחמנא גבי מצורע ג' קרבנות וג' עשרונות הכא דחד קרבן חד עשרון ואידך איצטריך סלקא דעתך אמינא הואיל וחס רחמנא עליה לאתויי בדלות אימא לא ליבעי מינה כלל ואידך לגמרי לא אשכחן ורבנן האי למנחה ולוג שמן מאי עבדי ליה ההוא למתנדב מנחה שלא יפחות מדבר הטעון לוג ומאי ניהו עשרון ואידך תרתי שמעת מינה: ששה לפר ארבעה לאיל שלשה לכבש: מנלן דכתיב (במדבר כח) ונסכיהם חצי ההין יהיה לפר הין תריסר לוגי הויין דכתיב (שמות ל) שמן זית הין וכתוב (שמות ל) שמן משחת קדש יהיה זה לי לדורותיכם זה בגימטריא תריסר הויין: שלשה ומחצה למנורה חצי לוג לכל נר: מנא הני מילי דתנו רבנן (שמות כז) מערב עד בקר תן לה מדתה שתהא דולקת והולכת מערב עד בקר דבר אחר מערב עד בקר אין לך עבודה שכשירה מערב עד בקר אלא זו בלבד ושיערו חכמים חצי לוג מאורתא ועד צפרא איכא דאמרי מלמעלה למטה שיערו ואיכא דאמרי מטה למעלה שיערו מאן דאמר מטה למעלה שיערו התורה חסה על ממונן של ישראל ומאן דאמר מלמעלה למטה שיערו אין עניות במקום עשירות:

דף פט,א משנה מערבין נסכי פרים בנסכי אילים נסכי כבשים בנסכי כבשים של יחיד בשל ציבור

דף פט,ב משנה של יום בשל אמש אבל אין מערבין נסכי כבשים בנסכי פרים ואילים ואם בללן אלו בפני עצמן ואלו בפני עצמן ונתערבו כשרים אם עד שלא בלל פסול הכבש הבא עם העומר אע"פ שמנחתו כפולה לא היו נסכיו כפולים:

דף פט,ב גמרא ורמינהו (ויקרא ג) והקטירו שלא יערב חלבים בחלבים אמר ר' יוחנן אם נתערבו קא אמר אי הכי ואין מערבין נסכי כבשים בנסכי פרים ואילים ואפי' נתערבו נמי לא והא מדקתני סיפא בללן אלו בפני עצמן ואלו בפני עצמן ונתערבו כשרין מכלל דרישא לכתחלה קא אמר אמר אביי ה"ק מערבין יינן אם נתערב סלתן ושמנן ויינן לכתחלה לא והתניא במה דברים אמורים בסלת ושמן אבל יין מערבין אלא אמר אביי ה"ק היכא דהוקטר סלתן ושמנן מערבין יין לכתחלה היכא דלא הוקטר אם נתערב סלתן ושמנן מערבין נמי יינן ואם לאו אין מערבין דלמא אתי לאיערובי סלת ושמן לכתחלה: כבש הבא עם העומר: ת"ר (ויקרא כג) ומנחתו שני עשרונים לימד על כבש הבא עם העומר שמנחתו כפולה יכול כשם שמנחתו כפולה כך יינו כפול תלמוד לומר (ויקרא כג) ונסכו יין רביעית ההין יכול לא יהא יינו כפול שאינו נבלל עם מנחתו אבל יהא שמנו כפול שנבלל עם מנחתו ת"ל ונסכו כל נסכיו לא יהו אלא רביעית מאי תלמודא אמר רבי אלעזר כתיב ונסכה וקרינן ונסכו כיצד נסכה דמנחה כנסכו דיין מה יין רביעית אף שמן נמי רביעית א"ר יוחנן אשם מצורע ששחטו שלא לשמו טעון נסכים שאם אי אתה אומר כן פסלתו מתקיף לה רב מנשיא בר גדא אלא מעתה כבש הבא עם העומר ששחטו שלא לשמו תהא מנחתו כפולה שאם אי אתה אומר כן פסלתו ותמיד של שחר ששחטו שלא לשמו יהא טעון שני גזירין בכהן אחד שאם אי אתה אומר כן פסלתו ותמיד של בין הערבים ששחטו שלא לשמו יהא טעון שני גזירין בשני כהנים שאם אי אתה אומר כן פסלתו אין ה"נ אלא אמר אביי חדא מינייהו נקט ר' אבא אמר בשלמא הנך עולות נינהו

דף צ,א גמרא אי לא חזו לעולת חובה קרבי לעולת נדבה אלא הכא אי לא מוקמית ליה במילתיה אשם נדבה מי איכא תניא כוותיה דרבי יוחנן אשם מצורע ששחטו שלא לשמו או שלא נתן מדמו על גבי בהונות הרי זו עולה לגבי מזבח וטעון נסכים וצריך אשם אחר להתירו:

דף צ,א משנה כל מדות שבמקדש היו נגדשות חוץ משל כהן גדול שהיה גודשה לתוכה מדת הלח בירוציהן קדש ומדת היבש בירוציהן חול רבי עקיבא אומר מדת הלח קדש לפיכך בירוציהן קדש מדת היבש חול לפיכך בירוציהן חול רבי יוסי אומר לא משום זה אלא שהלח נעקר והיבש אינו נעקר:

דף צ,א גמרא מני אי רבי מאיר חד גדוש הוה אי רבנן חדא ומחוק הוה אמר רב חסדא לעולם רבי מאיר ומאי כל מדות כל מדידות: מדת הלח בירוציהן קדש: במאי קא מיפלגי תנא קמא סבר מדת הלח נמשחה בין מבפנים בין מבחוץ מדת יבש נמשחה מבפנים ולא נמשחה מבחוץ ורבי עקיבא סבר מדת הלח נמשחה בין מבפנים בין מבחוץ מדת יבש לא נמשחה כל עיקר ורבי יוסי סבר אידי ואידי נמשחה מבפנים ולא נמשחה מבחוץ והכא היינו טעמא דלח נעקר ומגוה דמנא קא אתי והיבש אינו נעקר וכי נעקר מאי הוי גברא למאי דצריך קא מכוין אמר רב דימי בר שישנא משמיה דרב זאת אומרת כלי שרת מקדשין שלא מדעת רבינא אמר לעולם אימא לך כלי שרת אין מקדשין אלא מדעת וגזרה

שמא יאמרו מוציאין מכלי שרת לחול מותיב ר' זירא סידר את הלחם ואת הבזיכין לאחר השבת והקטיר את הבזיכין בשבת פסולה כיצד יעשה יניחנו לשבת הבאה שאפילו הוא על שלחן ימים רבים אין בכך כלום ואמאי התם נמי לימא גזירה שמא יאמרו מפקידין בכלי שרת פנים אחוץ קא רמית פנים לאו כולי עלמא ידעי חוץ כולי עלמא ידעי תנן התם מותר נסכים לקיץ המזבח מאי מותר נסכים רבי חייא בר יוסף אמר בירוצי מדות ר' יוחנן אמר כאותה ששנינו המקבל עליו לספק סלתות מארבע ועמדו בשלש יספק מארבע

דף צ,ב גמרא משלש ועמדו מארבע מספק מארבע שיד הקדש על העליונה תניא כוותיה דרבי חייא בר יוסף תניא כוותיה דרבי יוחנן תניא כוותיה דרבי חייא בר יוסף בירוצי מידות הללו מה היו עושין בהן אם יש זבח אחר יקריבו עמו ואם לנו יפסלו בלינה ואם לאו מקיצין בהן את המזבח וקיץ זה מהו עולות הברש לשם ועורות לכהנים תניא כוותיה דרבי יוחנן המקבל עליו לספק סלתות מארבע ועמדו משלש מספק מארבע משלש ועמדו מארבע מספק מארבע שיד הקדש על העליונה וזהו ששנינו מותר נסכים לקיץ המזבח:

דף צ,ב משנה כל קרבנות הציבור והיחיד טעונין נסכים חוץ מן הבכור והמעשר והפסח והחטאת והאשם אלא שחטאתו של מצורע ואשמו טעונין נסכים:

דף צ,ב גמרא תנו רבנן (במדבר טו) ועשיתם אשה לה' יכול כל העולה לאישים יהא טעון נסכים אפילו מנחה תלמוד לומר (במדבר טו) עולה שלמים מנין תלמוד לומר זבח תודה מנין ת"ל או זבח יכול שאני מרבה אף בכור ומעשר ופסח וחטאת ואשם תלמוד לומר (במדבר טו) לפלא נדר או בנדבה בא בנדר ונדבה טעון נסכים שאינו בא בנדר ונדבה אין טעון נסכים משמע להוציא את אלו אוציא את חובות הבאות מחמת הרגל ברגל ומאי נינהו עולות ראייה ושלמי חגיגה ת"ל (במדבר טו) או במועדיכם כל הבא במועדיכם טעון נסכים משמע להביא את אלו אביא שעירי חטאת הואיל ובאין חובה ברגל תלמוד לומר (במדבר טו) וכי תעשה בן בקר בן בקר בכלל היה ולמה יצא להקיש אליו מה בן בקר מיוחד בא בנדר ונדבה אף כל בא בנדר ונדבה (במדבר טו) לעשות ריח ניחוח לה' מן הבקר או מן הצאן מה ת"ל לפי שנאמר עולה שומע אני אפי' עולת העוף במשמע ת"ל מן הבקר או מן הצאן דברי ר' יאשיהו רבי יונתן אומר אינו צריך הרי הוא אומר זבח ועוף אינו זבח אם כן מה ת"ל מן הבקר או מן הצאן לפי שנאמר (ויקרא א) אדם כי יקריב מכם קרבן לה' מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן יכול האומר הרי עלי עולה יביא משניהם ת"ל מן הבקר או מן הצאן רצה אחד מביא רצה שנים מביא ורבי יונתן למה לי קרא האמר עד שיפרוט לך הכתוב יחדו איצטריך סלקא דעתך אמינא

דף צא,א גמרא הואיל וכתוב ומן הצאן כמאן דכתיב יחדו דמי ולרבי יאשיהו דאמר אע"ג דלא כתיב יחדו כמאן דכתיב יחדו דמי ליבעי קרא הכתיב (ויקרא א) אם עולה קרבנו מן הבקר (ויקרא א) ואם מן הצאן קרבנו ואידך איצטריך ס"ד אמינא הני מילי במפרש אבל בסתמא לייתי מתרוייהו קמ"ל אמר מר תודה מנין ת"ל או זבח אטו תודה לאו זבח הוא איצטריך סלקא דעתך אמינא הואיל ואיכא לחם בהדה לא תיבעי נסכים ומאי שנא מאיל גזיר דאיכא בהדיה לחם ובעי נסכים סלקא דעתך אמינא התם שני מינין הכא ארבעת מינין קמ"ל ולכתוב רחמנא (במדבר טו) לפלא נדר או לנדבה ולא בעי עולה אי לא כתב רחמנא עולה הוה אמינא ועשיתם אשה לה' כלל לפלא נדר או לנדבה פרט לריח ניחוח חזר וכלל כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט מה הפרט מפורש דבר שאינו בא על חטא אף כל שאין בא על חטא אוציא חטאת ואשם שהן באין על חטא אביא בכור ומעשר ופסח

שאינן באין על חטא ת"ל עולה השתא דכתיב עולה כלל ופרט מה מרבית ביה מה הפרט מפורש שאינו מחוייב ועומד אף כל שאינו מחוייב ועומד להביא ולדות קדשים ותמורתן ועולה הבאה מן המותרות ואשם שניתק לרעיה וכל הזבחים שנזבחו שלא לשמן והשתא דאמרת או לדרשא לפלא נדר או לנדבה למה לי לחלקם איצטריך סלקא דעתך אמינא עד דמייתי נדר ונדבה לא ליבעי נסכים קמ"ל דאייתי נדר לחודיה ליבעי נסכים ואי אייתי נדבה לחודיה לייתי נסכים הניחא לרבי יאשיה אלא לר' יונתן למה לי ס"ד אמינא אייתי נדר לחודיה ליבעי נסכים אייתי נדר לחודיה ליבעי נסכים תיסגי בנסכים דחד קמ"ל או במועדיכם למה לי סלקא דעתך אמינא ה"מ דקא מייתי עולה בנדר ושלמים בנדבה אי נמי איפכא אבל היכא דקא מייתי עולה ושלמים בנדר אי נמי עולה ושלמים בנדבה אי נמי עולה היא ותיסגי ליה בנסכים דחד קמ"ל או במועדיכם (במדבר טו) וכי תעשה בן בקר עולה או זבח למה לי איצטריך סלקא דעתך אמינא הני מילי היכא דקא מייתי עולה ושלמים בנדר אי נמי עולה ושלמים בנדבה אבל היכא דקא מייתי שתי עולות חדא בנדר וחדא בנדבה אי נמי שני שלמים אחד בנדר ואחד בנדבה אימא שם שלמים אחת היא שם עולה אחת היא ותיסגי ליה בנסכים דחד קמ"ל (במדבר טו) לפלא נדר או שלמים למה לי סלקא דעתך אמינא הני מילי היכא דמייתי שתי עולות חדא בנדר וחדא בנדבה אי נמי שני שלמים חדא בנדר וחדא בנדבה אבל היכא דקא מייתי שתי עולות בנדר ושתי עולות בנדבה אי נמי שני שלמים בנדר ושני שלמים בנדבה שם עולה אחד הוא ושם נדר אחד הוא ותיסגי ליה בנסכים דחד קמ"ל ורבי יאשיה האי מן הבקר או מן הצאן למה לי סלקא דעתך אמינא הני מילי [בתרי מיני אבל בחד מינא תסגי ליה בנסכים דחד קמ"ל (במדבר טו) ככה תעשו לאחד למה לי סד"א הני מילי] בזה אחר זה אבל בבת אחת תיסגי ליה בנסכים דחד קמ"ל: אלא שחטאתו של מצורע ואשמו טעון נסכים: מנא הני מילי דת"ר (ויקרא יד) ושלשה עשרונים סלת מנחה במנחה הבאה עם הזבח הכתוב מדבר אתה אומר במנחה הבאה עם הזבח או אינו אלא במנחה הבאה בפני עצמה כשהוא אומר (ויקרא יד) והעלה הכהן את העולה ואת המנחה הוי אומר במנחה הבאה עם הזבח הכתוב מדבר ועדיין איני יודע אם טעונה נסכים ואם לאו ת"ל (במדבר טו) ויין לנסך רביעית ההין תעשה על העולה או לזבח לכבש האחד עולה זו עולת מצורע זבח זו חטאת מצורע או לזבח זו אשם מצורע ותיפוק ליה תרוייהו מזבח

דף צא, ב גמרא דאמר מר חטאת ואשם מנין תלמוד לומר זבח הני מילי היכא דתרוייהו כי הדדי נינהו אבל היכא דאשם להכשיר וחטאת לכפר בעינן תרי קראי זבח זו חטאת מצורע ואימא זו חטאת ואשם דנזיר לא סלקא דעתך דתניא (במדבר ה) ומנחתם ונסכיהם בעולתו ובשלמיו הכתוב מדבר אתה אומר בעולתו ובשלמיו או אינו אלא אפילו חטאת ת"ל (במדבר ה) ואת האיל יעשה זבח שלמים ומנחתו ונסכו איל בכלל היה ולמה יצא להקיש אליו מה איל מיוחד בא בנדר ונדבה אף כל בא בנדר ונדבה עולה זו עולת מצורע ואימא זו עולת יולדת אמר אביי עולת יולדת מסיפא דקרא נפקא דתניא רבי נתן אומר לכבש זו עולת יולדת האחד זה אחד עשר של מעשר [שקרוב שלמים] שלא מצינו לה בכל התורה שיהא טפל חמור מן העיקר רבא אמר איזהו דבר שצריך שלשה רבויין הוי אומר זו מצורע לאיל למה לי אמר רב ששת לרבות אילו של אהרן אילו של אהרן מבמועדיכם נפקא סלקא דעתך אמינא הני מילי דצבור אבל דיחיד לא ומאי שנא מעולת יולדת סלקא דעתך אמינא הני מילי דבר שאין קבוע לו זמן אבל דבר שקבוע לו זמן אימא לא קמ"ל או

לאיל למה לי לרבות את הפלגס הניחא לר' יוחנן דאמר בריה הוא דתנן הקריבו מביא עליו נסכי איל ואינו עולה לו מזבחו וא"ר יוחנן או לאיל לרבות את הפלגס אלא לבר פדא דאמר מייתי ומתני דספיקא הוא אצטריך קרא לרבוויי ספיקא [ודאי] לבר פדא קשיא (במדבר טו) ככה יעשה לשור האחד או לאיל האחד או לשה בכבשים או בעזים לשור האחד מה ת"ל לפי שמצינו שחלק הכתוב בין נסכי איל לנסכי כבש יכול נחלק בין נסכי פר לנסכי עגל ת"ל לשור האחד או לאיל מה ת"ל לפי שמצינו שחלק הכתוב בין נסכי בן שנה לנסכי בן שתים יכול נחלק בין נסכי בן נסכי בן שלש ת"ל או לאיל האחד או לשה בכבשים מה ת"ל לפי שמצינו שחלק הכתוב בין נסכי כבש לנסכי איל יכול נחלק בין נסכי כבשה לנסכי רחלה ת"ל או לשה בכבשים או בעזים מה ת"ל לפי שמצינו שחלק הכתוב בין נסכי כבש לנסכי איל יכול נחלק בין נסכי גדי לנסכי שער תלמוד לומר או בעזים אמר רב פפא בדיק לן רבא

דף צב,א גמרא נסכי רחלה בכמה ופשטינא ליה ממתני' גדי משמש נסכי צאן של גדולים ושל קטנים של זכרים ושל נקבות חוץ משל אילים:

דף צב,א משנה כל קרבנות הצבור אין בהן סמיכה חוץ מן הפר הבא על כל המצות ושעיר המשתלח רבי שמעון אומר אף <שעיר עבודת כוכבים> {שעירי עבודה זרה} כל קרבנות היחיד טעונין סמיכה חוץ מן הבכור והמעשר והפסח והיורש סומך ומביא נסכים ומימר:

דף צב,א גמרא ת"ר כל קרבנות הצבור אין בהן סמיכה חוץ מפר הבא על כל המצות ושעירי <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} דברי רבי שמעון רבי יהודה אומר שעירי <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} אין בהן סמיכה ואת מי אביא תחתייהם שעיר המשתלח לא סגיא דלא מעייל אמר רבינא גמירי שתי סמיכות בצבור אמר לו רבי שמעון והלא אין סמיכה אלא בבעלים וזה אהרן ובניו סומכין בו אמר לו אף זה אהרן ובניו מתכפרין בו א"ר ירמיה ואזדו לטעמייהו דתניא (ויקרא טז) וכפר את מקדש הקדש זה לפני ולפנים ואת אהל מועד זה היכל מזבח כמשמעו יכפר אלו העזרות כהנים כמשמען על כל עם הקהל אלו ישראל יכפר אלו הלויים הושוו כולן לכפרה אחת שמתכפרין בשעיר המשתלח דברי רבי יהודה רבי שמעון אומר כשם שדם שעיר הנעשה בפנים מכפר על ישראל על טומאת מקדש וקדשיו כך דם הפר מכפר על הכהנים על טומאת מקדש וקדשיו כשם שוידוי של שעיר המשתלח מכפר על ישראל בשאר עבירות כך וידוי של פר מכפר על הכהנים בשאר עבירות ור' שמעון הא ודאי הושוו אין הושוו דבני כפרה נינהו מיהו כל חד וחד מכפר בדנפשיה לרבי יהודה טומאת מקדש וקדשיו ישראל מכפרי בדם שעיר הנעשה בפנים וכהנים בפר של אהרן בשאר עבירות אלו ואלו מכפרי בוידוי שעיר המשתלח ולרבי שמעון בשאר עבירות נמי כהנים בוידוי דפר מתכפרי כדקתני אחד ישראל ואחד כהנים ואחד כהן משיח מה בין ישראל לכהנים ולכהן משיח אלא שדם הפר מכפר על הכהנים על טומאת מקדש וקדשיו [זו דברי ר' יהודה] ור' שמעון אומר כשם שדם השעיר הנעשה בפנים מכפר על ישראל כך דם הפר מכפר על הכהנים כשם שוידוי של שעיר המשתלח מכפר על ישראל כך וידוי של פר מכפר על הכהנים ת"ר (ויקרא ד) וסמכו זקני העדה את ידיהם על ראש הפר פר טעון סמיכה ואין שעירי <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} טעונין סמיכה דברי ר' יהודה ר' שמעון אומר פר טעון סמיכה בזקנים ואין שעירי <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} טעון סמיכה בזקנים אלא באהרן ורמינהו החי החי טעון

סמיכה ואין שעירי <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} טעונין סמיכה דברי ר' יהודה ר"ש
אומר חי טעון סמיכה באהרן

דף צב,ב גמרא ואין שעירי <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} טעונין סמיכה באהרן אלא
בזקנים אמר רב ששת ותסברא דהך קמייתא מתרצתא היא הא א"ר שמעון סמיכה
בבעלים בעינן אלא תריץ הכי הפר פר טעון סמיכה ואין שעירי <עבודת כוכבים>
{עבודה זרה} טעונין סמיכה דברי רבי יהודה רבי שמעון אומר החי חי טעון סמיכה
באהרן ואין שעירי <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} טעונין סמיכה באהרן אלא בזקנים
והכי קא אמר ליה ר' שמעון לר' יהודה שעירי <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} בעו
סמיכה ואי שמיע לך דלא בעו סמיכה באהרן הוא דשמיע לך ומיעוטא מהחי הוא ורבי
יהודה למה לי למעטינהו מקרא והא אמר רבינא גמירי שתי סמיכות בצבור גירסא בעלמא
ורבי שמעון שעירי <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} דבעיא סמיכה מגלן נפקא לן מדתניא
(ויקרא ד) וסמך ידו על ראש השעיר לרבות שעיר נחשון לסמיכה דברי ר' יהודה ר'
שמעון אומר לרבות שעירי <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} לסמיכה שהיה ר"ש אומר
כל חטאת שנכנס דמה לפניו טעונה סמיכה למה לי למימרא שהיה סימנא בעלמא ואימא
שעיר הנעשה בפנים דומיא דשעיר נשיא דמכפר על עבירות מצוה ידועה ולרבינא דאמר
גמירי שתי סמיכות בציבור קראי למה לי איצטריך הלכתא ואיצטריך קראי דאי מקרא
הוה אמינא זבחי שלמי ציבור כי קשיא אמתני' דהך פירקא דכל המנחות באות א"ר שמעון
שלשה מינין טעונין שלש מצות ליתי בקל וחומר ויהו זבחי שלמי ציבור טעונין סמיכה
מקל וחומר מה שלמי יחיד שאין טעונין תנופה חיים טעונין סמיכה חיים וכו' איצטריך
הלכתא ואי מהלכתא <הוה אמינא> לא ידעינן הי נינהו קמשמע לן דומיא דשעיר נשיא
דמכפר על עבירות מצוה ידועה: כל קרבנות היחיד טעונין סמיכה חוץ מבכור ומעשר
ופסח: ת"ר (ויקרא א) קרבנו ולא הבכור שיכול והלא דין הוא ומה שלמים שאין קדושתן
מרחם טעונין סמיכה בכור שקדושתו מרחם אינו דין שטעון סמיכה תלמוד לומר קרבנו
ולא הבכור קרבנו ולא מעשר שיכול והלא דין הוא ומה שלמים שאין מקדשין לפנייהם
ולאחרייהם טעונין סמיכה מעשר שמקדש לפניו ולאחריו אינו דין שטעון סמיכה תלמוד
לומר קרבנו ולא מעשר קרבנו ולא פסח שיכול והלא דין הוא ומה שלמים שאינו בעמוד
והבא טעונין סמיכה פסח שהוא בעמוד והבא אינו דין שטעון סמיכה תלמוד לומר קרבנו
ולא פסח איכא למיפרך מה לשלמים שכן טעונין נסכים ותנופת חזה ושוק קראי אסמכתא
בעלמא אלא

דף צג,א גמרא קראי למה לי קרבנו ולא קרבן חבירו קרבנו ולא קרבן <עובד כוכבים>
{נכרי} קרבנו לרבות כל בעלי קרבן לסמיכה: היורש סומך: תני רב חנניה קמיה דרבא
יורש אינו סומך יורש אינו מימר והא אנן תנן היורש סומך ומביא את נסכיו ומימר אמר
ליה איפכאי א"ל לא מתניתין מני רבי יהודה היא דתניא יורש סומך יורש מימר רבי יהודה
אומר יורש אינו סומך יורש אינו מימר מאי טעמא דר' יהודה קרבנו ולא קרבן אביו ויליף
תחלת הקדש מסוף הקדש מה סוף הקדש יורש אינו סומך אף תחילת הקדש יורש אינו
מימר ורבנן (ויקרא כז) המר ימיר לרבות את היורש ויליף סוף הקדש מתחילת הקדש מה
תחלת הקדש יורש מימר אף סוף הקדש יורש סומך ורבנן האי קרבנו מאי עבדי ליה
קרבנו ולא קרבן <עובד כוכבים> {נכרי} קרבנו ולא קרבן חבירו קרבנו לרבות כל בעלי
קרבן לסמיכה ורבי יהודה לרבות כל בעלי קרבן לסמיכה לית ליה ואי נמי אית ליה

<עובד כוכבים> {נכרי} וחבירו מחד קרא נפקא אייתרו ליה תרי קראי חד קרבנו ולא קרבן אביו ואידך לרבות כל בעלי קרבן לסמיכה ורבי יהודה האי המר ימיר מאי עביד ליה מיבעי ליה לרבות את האשה דתניא לפי שכל הענין כולו אינו מדבר אלא בלשון זכר מה סופינו לרבות את האשה תלמוד לומר המר ימיר ורבנן דרשי מואם ור' יהודה ואם לא דריש:

דף צג,א משנה הכל סומכין חוץ מחרש שוטה וקטן וסומא <ועובד כוכבים> {ונכרי} והעבד והשליח והאשה וסמיכה שירי מצוה על הראש בב' ידים ובמקום שסומכין שוחטין ותכף לסמיכה שחיטה:

דף צג,א גמרא בשלמא חרש שוטה וקטן דלאו בני דעה נינהו <עובד כוכבים> {גוי} נמי (ויקרא א) בני ישראל סומכין ואין <עובדי כוכבים> {הגוים} סומכין אלא סומא מאי טעמא לא רב חסדא ורב יצחק בר אבדימי חד אמר אתיא סמיכה סמיכה מזקני עדה וחד אמר אתיא סמיכה מעולת ראייה ולמאן דאמר מעולת ראייה מ"ט לא יליף מן זקני עדה

דף צג,ב גמרא דנין יחיד מיחיד ואין דנין יחיד מציבור ולמאן דיליף מזקני עדה מאי טעמא לא יליף מעולת ראייה דנין מידי דכתיב ביה סמיכה בגופיה ממידי דכתיב ביה סמיכה בגופיה לאפוקי עולת ראייה דהיא גופה מעולת נדבה גמרה דתני תנא קמיה דרב יצחק בר אבא (ויקרא ט) ויקרב את העולה ויעשה כמשפט עולת נדבה לימד על עולת חובה שטעונה סמיכה: והעבד והשליח והאשה: תנו רבנן (ויקרא א) ידו ולא יד עבדו ידו ולא יד שלוחו ידו ולא יד אשתו כל הני למה לי צריכא אי כתב רחמנא חד הוה אמינא למעוטי עבד דלאו בר מצות אבל שליח דבר מצוה הוא ושלוחו של אדם כמותו אימא לסמוך ואי אשמעינן הני תרתי דלאו כגופיה דמיא אבל אשתו דכגופיה דמי' אימא תיסמך צריכא: סמיכה שירי מצוה: ת"ר (ויקרא א) וסמך (ויקרא א) ונרצה וכי סמיכה מכפרת והלא אין כפרה אלא בדם שנאמר (ויקרא יז) כי הדם הוא בנפש יכפר אלא לומר לך שאם עשאה לסמיכה שירי מצוה מעלה עליו הכתוב כאילו לא כיפר וכיפר ותניא גבי תנופה כי האי גוונא (ויקרא יד) לתנופה לכפר וכי תנופה מכפרת והלא אין כפרה אלא בדם שנאמר כי הדם הוא בנפש יכפר אלא לומר לך שאם עשאה לתנופה שירי מצוה מעלה עליו הכתוב כאילו לא כיפר וכיפר: על הראש: תנו רבנן ידו על הראש ולא ידו על הצואר ידו על הראש ולא ידו על הגביים ידו על הראש ולא ידו על החזה כל הני למה לי צריכי דאי כתב רחמנא חד למעוטי צואר דלא קאי בהדי ראשו אבל גבו דקאי להדי ראשו אימא לא צריכא ואי אשמעינן הני תרי משום דלא איתרבי לתנופה אבל חזה דאיתרבי לתנופה אימא לא צריכא איבעיא להו ידו על הצדדין מהו תא שמע דתניא אבא ביראה ברבי אליעזר בן יעקב אומר ידו על ראשו ולא ידו על הצדדין בעי רבי ירמיה מטלית מהו שתחוץ תא שמע ובלבד שלא תהא דבר חוצץ בינו לבין הזבח: ובשתי ידים: מנא הני מילי אמר ריש לקיש דאמר קרא (ויקרא טז) וסמך אהרן את שתי ידו וכתוב שתי זה בנה אב כל מקום שנאמר ידו הרי כאן שתיים עד שיפרט לך הכתוב אחת אזל רבי אלעזר אמרה להא שמעתא בבי מדרשא ולא אמרה משמיה דריש לקיש שמע ר"ל ואיקפד א"ל אי ס"ד כל היכא דכתיב ידו תרתי נינהו למה לי למכתב ידיו אקשי ליה עשרים וד' ידיו (ויקרא ז) ידיו תביאנה (דברים לג) ידיו רב לו (בראשית מח) שכל את ידיו אישתיק לבתר דנח דעתיה א"ל מאי טעמא לא תימא לי ידיו דסמיכה קאמרי בסמיכה נמי

כתיב (במדבר כז) ויסמוך את ידיו עליו ויצוהו סמיכה דבהמה קאמרי: ובמקום שסומכין שוחטין תכף לסמיכה שחיטה: מאי קאמר הכי קאמר במקום שסומכין שוחטין שתכף לסמיכה שחיטה:

דף צג, ב משנה חומר בסמיכה מבתנופה ובתנופה מבסמיכה שאחד מניף לכל החברים ואין אחד סומך לכל החברים חומר בתנופה שהתנופה נוהגת בקרבנות היחיד ובקרבנות הצבור

דף צד, א משנה בחיים ובשחוטין ובדבר שיש בו רוח חיים ובדבר שאין בו רוח חיים מה שא"כ בסמיכה:

דף צד, א גמרא תנו רבנן (ויקרא א) קרבנו לרבות כל בעלי קרבן לסמיכה שיכול והלא דין הוא ומה תנופה שנתרבתה בשחוטין נתמעטה בחוברין סמיכה שלא נתרבתה בשחוטין אינו דין שתמעט בחוברין ת"ל קרבנו לרבות כל בעלי קרבן לסמיכה ונתרבתה תנופה בחוברין מקל וחומר ומה סמיכה שלא נתרבתה בשחוטין נתרבתה בחוברין תנופה שנתרבתה בשחוטין אינו דין שנתרבתה בחוברין משום דלא אפשר היכי ליעביד לינפו כולהו בהדי הדדי קא הויא חציצה ליניף וליהדר וליניף תנופה אמר רחמנא ולא תנופות וסמיכה בשחוטין ליתא והתנן בזמן שכהן גדול רוצה להקטיר היה עולה בכבש והסגן בימינו הגיע למחצית הכבש אחז סגן בימינו והעלהו והושיט לו הראשון הראש והרגל סומך עליהם וזורקן הושיט השני לראשון שתי ידים נותנו לכהן גדול סומך עליהם וזורקן נשמט השני והלך לו וכך היו מושיטין לו שאר כל האברים סומך עליהם וזורקן ובזמן שהוא רוצה הוא סומך ואחרים זורקין אמר אביי התם משום כבודו דכהן גדול:

מסכת מנחות פרק יא

דף צד, א משנה שתי הלחם נילושות אחת אחת ונאפות אחת אחת לחם הפנים נילושות אחת אחת ונאפות שתיים שתיים ובדפוס היה עושה אותן כשהוא רודן נותנן לדפוס כדי שלא יתקלקלו:

דף צד, א גמרא מנא הני מילי דתנו רבנן (ויקרא כד) שני עשרונים יהיה החלה האחת מלמד שנילושות אחת אחת מנין שאף שתי הלחם כך תלמוד לומר יהיה ומנין שאפיינתן שתיים שתיים תלמוד לומר (ויקרא כד) ושמנת אותם יכול אף שתי הלחם כן תלמוד לומר אותם האי אותם הא אפיקתיה אם כן לימא קרא ושמנת מאי ושמנת אותם שמעת מיניה תרתי: תנו רבנן ושמנת אותם בדפוס שלשה דפוסין הם נותנה לדפוס ועדיין היא בצק וכמין דפוס היה לה בתנור וכשהוא רודה נותנה בדפוס כדי שלא תתקלקל ולהדרה לדפוס קמא כיון דאפי לה נפחה: איתמר לחם הפני' כיצד עושין אותו

דף צד, ב גמרא רבי חנינא אמר כמין תיבה פרוצה ר' יוחנן אמר כמין ספינה רוקדת בשלמא למאן דאמר כמין תיבה פרוצה היינו דהווי יתבי בזיכין אלא למאן דאמר כמין ספינה רוקדת היכי הווי יתבי בזיכין מקום עביד להו בשלמא למאן דאמר כמין תיבה פרוצה היינו דהווי יתבי קנים אלא למאן דאמר כמין ספינה רוקדת קנים היכי הווי יתבי מורשא עביד להו בשלמא למאן דאמר כמין תיבה פרוצה היינו דסמכי ליה סניפין ללחם

אלא למאן דאמר כמין ספינה רוקדת היכי סמכי ליה סניפין ללחם דעגיל להו מיעגל בשלמא למאן דאמר כמין ספינה רוקדת היינו דבעינן סניפין אלא למאן דאמר כמין תיבה פרוצה סניפין למה לי אגב יוקרא דלחם תלח בשלמא למאן דאמר כמין ספינה רוקדת סניפין על גבי שלחן מונחין אלא למ"ד כמין תיבה פרוצה סניפין היכא מנח להו אארעא מנח להו אין דאמר רבי אבא בר ממל לדברי האומר כמין ספינה רוקדת סניפין על גבי שלחן מונחין לדברי האומר כמין תיבה פרוצה סניפין ע"ג קרקע מונחין כמאן אזלא הא דא"ר יהודה הלחם מעמיד את הסניפין והסניפין מעמידין את הלחם כמאן דאמר כמין ספינה רוקדת

דף צה,א גמרא מיתבי כמין כוורת היה לה בתנור ודומה כמין טבלא מרובעת אימא ופיה דומה כמין טבלא מרובעת תניא כמאן דאמר כמין ספינה רוקדת דתניא ארבעה סניפין של זהב היו שם מפוצלין מראשיהן כמין דקרנין היו שסומכין בהן את הלחם שהוא דומה כמין ספינה רוקדת איבעיא להו לחם הפנים נפסל במסעות או אינו נפסל במסעות רבי יוחנן ורבי יהושע בן לוי חד אמר נפסל וחד אמר אינו נפסל מאן דאמר נפסל דכתיב (במדבר ב) כאשר יחנו כן יסעו מה בחנייתו נפסל ביוצא אף בנסיעתו נפסל ביוצא מאן דאמר אינו נפסל דכתיב (במדבר ד) ולחם התמיד עליו יהיה ואידך נמי הא כתיב (במדבר ב) כאשר יחנו כן יסעו לאידך גיסא מה בחנייתו כי לא יצא ממקומו לא מיפסיל אף בנסיעתו כי לא יצא ממקומו לא מיפסיל ואידך נמי הא כתיב ולחם התמיד עליו יהיה אלא כי אתא רב דימי אמר במסודר דכולי עלמא לא פליגי אלא כי פליגי במסולק מאן דאמר נפסל דכתיב כאשר יחנו כן יסעו מה בחנייתו נפסל ביוצא אף בנסיעתו מיפסיל ביוצא למאן דאמר אינו נפסל דכתיב (במדבר ב) ונסע אהל מועד אע"פ שנסע אהל מועד הוא ואידך נמי הכתיב כאשר יחנו כן יסעו לאידך גיסא מה בחנייתו כי לא מפיק ליה לא מיפסיל אף בנסיעתו כי לא מפיק ליה לא מיפסיל ואידך נמי הא כתיב ונסע אהל מועד ההוא לדגלים הוא דאתא ואידך (במדבר ב) ממחנה הלויים בתוך המחנות נפקא מיתבי בשעת סילוק מסעות קדשים נפסלין ביוצא וזבין ומצורעין משתלחין חוץ למחיצתן מאי לאו אפילו לחם הפנים לא בר מלחם הפנים מה נפשך אי אהל מועד דוקא הוא אפילו קדשים נמי אי אהל מועד לאו דוקא הוא אפילו לחם הפנים נמי אלא כי אתא רבין אמר מר אמר במסודר ומר אמר במסולק ולא פליגי אמר אביי ש"מ יש סילוק מסעות בלילה דאי סלקא דעתך אין סילוק מסעות בלילה אימת מדלי לצפרא מאי איריא משום יוצא תיפוק לי דאיפסיל ליה בלינה פשיטא (שמות יג) ללכת יומם ולילה כתיב מהו דתימא הני מילי היכא דעקור ביממא אבל היכא דלא עקור ביממא בליליא לא מצו עקרי קא משמע לן ורמינהי הוגללו הפרוכת הותרו הזבין ומצורעין ליכנס לשם אמר רב אשי לא קשיא הא ר' אליעזר הא רבנן דתניא

דף צה,ב גמרא רבי אליעזר אומר יכול דחקו זבין ומצורעין ונכנסו לעזרה בפסח הבא בטומאה יכול יהו חייבין תלמוד לומר (במדבר ה) וישלחו מן המחנה כל צרוע וכל זב וכל טמא לנפש בשעה שטמאי מתים משתלחין זבין ומצורעין משתלחין אין זבין ומצורעין משתלחין:

דף צה,ב משנה אחת שתי הלחם ואחת לחם הפנים לישתן ועריכתן בחוץ ואפייתן בפנים ואינן דוחות את השבת רבי יהודה אומר כל מעשיהם בפנים רבי שמעון אומר לעולם הוי רגיל לומר שתי הלחם ולחם הפנים כשרות בעזרה וכשרות בבית פאגי:

דף צה,ב גמרא הא גופא קשיא אמרת לישתן ועריכתן בחוץ אלמא מדת יבש לא נתקדשה ואפייתן בפנים אלמא מדת יבש נתקדשה אמר רבה הקשה אדם קשה שהוא קשה כברזל ומנו רב ששת מאי קשיא דלמא עשרון לא מקדש תנור מקדש אלא אי קשיא הא קשיא ואפייתן בפנים אלמא תנור מקדש ואין דוחות את השבת איפסלה בלינה <אלא> אמר רבא הקשה אדם קשה שהוא קשה כברזל ומנו רב ששת אמר רב אשי מאי קושיא דלמא מאי מבפנים במקום זריזין והא דרב אשי ברותא היא מה נפשך אי אפייה בעינן זריזין לישא ועריכה נמי [בעינן] זריזין ואי לישא [ועריכה] לא בעינן זריזין אפייה נמי לא בעינן זריזין אלא דרב אשי ברותא היא: ר' יהודה אומר כל מעשיהן בפנים [וכו'] אמר רבי אבהו בר כהנא ושניהן מקרא אחד דרשו (שמואל א כא) והוא דרך חול אף כי היום יקדש בכלי רבי יהודה סבר בחול אשכחינהו דקא אפו ליה אמר להו דרך חול קא אפיתו ליה אף כי היום יקדש בכלי איפסיל ליה בלינה רבי שמעון סבר בשבת אשכחינהו דקא אפו ליה אמר להו לא דרך חול מקדש שלחן הוא דמקדש ומי מצית אמרת דבשעת אפייה אשכחינהו והכתיב (שמואל א כא) ויתן לו הכהן קודש כי לא היה שם לחם כי אם לחם הפנים המוסרים מלפני ה' אלא מאי דרך חול דקא אמר להו הכי קא אמרו ליה ליכא לחם כי אם לחם הפנים המוסרים מלפני ה' אמר להו לא מיבעיא האי דכיון דנפק ליה ממעילה דרך חול הוא אלא אפילו האיך נמי דהיום יקדש בכלי הבו לי' דליכול

דף צו,א גמרא מסוכן הוא ור' יהודה ור' שמעון בגמרא פליגי דיקא נמי דקתני ר' שמעון אומר לעולם הוי רגיל לומר שתי הלחם ולחם הפנים כשרות בעזרה וכשרות אבית פאגי שמע מינה:

דף צו,א משנה חביתי כהן גדול לישתן ועריכתן ואפייתן בפנים ודוחות את השבת טחינתן והרקדתן אינו דוחה את השבת כלל אמר רבי עקיבא כל מלאכה שאפשר לעשותה מערב שבת אינה דוחה את השבת ושאי אפשר לה לעשותה מע"ש דוחה את השבת כל המנחות יש בהן מעשה כלי בפנים ואין בהן מעשה כלי בחוץ שתי הלחם ארכן שבעה טפחים ורחבן ד' טפחים וקרנותי' ארבע אצבעות לחם הפנים ארכן י' טפחים ורחבן ה' טפחים וקרנותיו שבע אצבעות ר' יהודה אומר שלא תטעה זד"ד יה"ז בן זומא אומר (שמות כה) ונתתה על השלחן לחם פנים לפני תמיד לחם פנים שיהו לו פנים השולחן ארכו י' ורחבו חמשה לחם הפנים ארכו י' ורחבו ה' נותן ארכו כנגד רחבו של שולחן וכופל טפחיים ומחצה מכאן וטפחיים ומחצה מכאן נמצא ארכו ממלא רחבו של שולחן דברי רבי יהודה ר' מאיר אומר השלחן ארכו י"ב ורחבו ו' לחם הפנים ארכו י' ורחבו ה' נותן ארכו כנגד רחבו של שולחן כופל טפחיים מכאן וטפחיים מכאן וטפחיים ריוח באמצע כדי שתהא הרוח מנשבת בהם אבא שאול אומר שם היו נותנין שני בזיכי לבונה של לחם הפנים אמרו לו והרי כבר נאמר (ויקרא כד) ונתת על המערכת לבונה זכה אמר להם הרי כבר נאמר (במדבר ב) ועליו מטה מנשה וארבעה סניפין של זהב היו שם מפוצלין מראשיהן שהיו סומכין בהם שנים לסדר זה ושנים לסדר זה וכ"ח קנים כחצי קנה חלול ארבעה עשר לסדר זה וי"ד לסדר זה לא סידור קנים ולא נטילתם דוחה את השבת אלא כנס מערב שבת ושומטו ונותנו לארכו של שלחן כל הכלים שהיו במקדש ארכן לארכו של בית:

דף צו, א גמרא כל המנחות יש בהן מעשה כלי מבפנים: שאלו את רבי זו מנין אמר להם הרי הוא אומר (יחזקאל מו) ויאמר אלי זה המקום אשר ישלחו שם הכהנים >את החטאת ואת האשם< [את האשם ואת החטאת] אשר יאפו את המנחה לבלתי הוציא אל החצר החיצונה מנחה דומיא דאשם וחטאת מה אשם וחטאת טעונין כלי אף מנחה נמי טעונה כלי: השולחן ארכו עשרה: א"ר יוחנן לדברי האומר טפחיים ומחצה כופל נמצא שלחן מקדש חמשה עשר טפחים למעלה לדברי האומר טפחיים כופל נמצא שלחן מקדש י"ב טפחים למעלה והאיכא קנים קנים שקועי משקע להו מאי טעמא משום איעפושוי לחם סוף סוף קא מיעפש לחם דמגבה ליה פורתא והאיכא ההוא פורתא כיון דלא הוי טפח לא חשיב ליה והאיכא בזיכין בגוויה דלחם הוו יתבי ולבהדי לחם הוו קיימי והאיכא קרנות קרנות לגוויה דלחם כייף להו ולחם עלייהו נח ליה

דף צו, ב גמרא והאיכא מסגרתו כמאן דאמר מסגרתו למטה היתה ולמאן דאמר מסגרתו למעלה היתה פרקודי הוה מפרקדא ולחם בגוויה דשלחן הוה יתיב כדתניא ר' יוסי אומר לא היה שם סניפין אלא מסגרתו של שלחן מעמדת את הלחם אמרו לו מסגרתו למטה היתה אמר ר' יוחנן לדברי האומר מסגרתו למטה היתה טבלא המתהפכת טמאה לדברי האומר מסגרתו למעלה היתה טבלא המתהפכת תיבעי לך מכלל דשלחן בר קבולי טומאה הוא כלי עץ העשוי לנחת הוא וכל כלי עץ העשוי לנחת אין מקבל טומאה מאי טעמא דומיא דשק בעינן מה שק מטלטל מלא וריקן אף כל מטלטל מלא וריקן שלחן נמי מטלטל מלא וריקן כדריש לקיש דאמר ר"ל מאי דכתיב (ויקרא כד) על השלחן הטהור טהור מכלל דאיכא טמא אלא מלמד שמגביהין אותו לעולי רגלים ומראין בו לחם ואומרי' להם ראו חיבתכם לפני המקום כדברי רבי יהושע בן לוי דאמר רבי יהושע בן לוי נס גדול נעשה בלחם הפנים סילוקו כסידורו שנאמר (שמואל א כא) לשום לחם חם ביום הלקחו ותיפוק לי משום ציפוי מי לא תנן השלחן והדולבקי שנפחתו או שחיפן בשייש ושייר בהן מקום הנחת כוסות טמאין רבי יהודה אומר מקום הנחת חתיכות שייר אין לא שייר לא וכי תימא כאן בציפוי עומד כאן בציפוי שאינו עומד והא בעא מיניה ריש לקיש מרבי יוחנן בציפוי עומד או בציפוי שאינו עומד בשחיפה את

דף צז, א גמרא לבזבזין או בשלא חיפה את לבזבזין ואמר ליה לא שנא ציפוי עומד ולא שנא ציפוי שאינו עומד לא שנא חיפה את לבזבזין ולא שנא לא חיפה לבזבזין וכי תימא עצי שיטים חשיבי ולא בטלי הניחא לריש לקיש דאמר לא שנו אלא בכלי אכסלגוס הבאים ממדינת הים אבל כלי מסמס חשיבי ולא בטלי שפיר אלא לרבי יוחנן דאמר כלי מסמס נמי בטלי מאי איכא למימר שאני שולחן דרחמנא קרייה עץ שנאמר (יחזקאל מא) המזבח עץ שלש אמות גבוה ארכו שתים אמות ומקצעות לו וארכו וקירותיו עץ וידבר אלי זה השולחן אשר לפני ה' פתח במזבח וסיים בשולחן ר' יוחנן ור' אלעזר דאמרי תרוייהו בזמן שבית המקדש קיים מזבח מכפר על אדם ועכשיו שאין בית המקדש קיים שולחנו של אדם מכפר עליו: ארבע סניפין של זהב היו שם [וכו']: מנא הני מילי אמר רב קטינא אמר קרא (שמות כה) ועשית קערותיו וכפותיו וקשותיו ומנקיותיו קערותיו אלו דפוסין כפותיו אלו בזיכין קשותיו אלו סניפין ומנקיותיו אלו קנים אשר יסך בהן שמסככין בהן את הלחם מותיב רבא לא סידור הקנים ולא נטילתן דוחות את השבת ואי סלקא דעתך דאורייתא אמאי אין דוחות את השבת הדר אמר רבא לאו מילתא הוא דאמרי דתנן כלל אמר רבי עקיבא כל מלאכה שאפשר לה לעשותה מערב שבת אינו דוחה את

השבת והני נמי אפשר דלא דחי שבת עלייהו טעמא מאי דלא ליעפש לחם בכי האי שיעורא לא מיעפש כדתניא כיצד נכנס מערב שבת ושמטן ומניחן לארכו של שולחן ומוצאי שבת נכנס מגביה ראשיה של חלה ומכניס קנה תחתיה וחוזר ומגביה ראשיה של חלה ומכניס קנה תחתיה ארבעה חלות צריכות שלשה שלשה קנים העליונה אינה צריכה אלא שנים לפי שאין עליה משאוי התחתונה אינה צריכה כל עיקר לפי שמונחת על טהרו של שולחן תנן התם רבי מאיר אומר כל אמות שהיו במקדש בינוניות חוץ ממזבח הזהב והקרן והסובב והיסוד רבי יהודה אומר אמת בנין ששה טפחים ושל כלים חמשה אומר רבי יוחנן ושניהם מקרא אחד דרשו (יחזקאל מג) ואלה מדות המזבח באמות אמה וטופח **דף צז, ב גמרא** וחקיק האמה ואמה רוחב וגבולה אל שפתה סביב זרת האחד וזה גב המזבח חיק האמה זה יסוד אמה רוחב זה סובב וגבולה אל שפתה סביב זרת האחד אלו קרנות זה גב המזבח זה מזבח הזהב ר' מאיר סבר זהו באמה בת חמשה הא כל אמות כלים באמה בת שש ורבי יהודה סבר כזה יהו כל אמות כלים קא סלקא דעתך מיסוד ועד סובב באמה בת ה' בגובה ומאי חיק האמה ואמה רוחב הכי קא אמר מחיק האמה ועד רוחב באמה בת חמשה גובה המזבח כמה הוי עשר אמות שית בני חמשה וארבעי בני שיתא שיתא מזבח כמה הוי חמשין וארבעה פלגיה דמזבח כמה הוי עשרים ושבעה מקרנות ועד סובב כמה הוי עשרים וארבעה כמה בציר לפלגיה דמזבח תלתא ותנן חוט של סקרא חוגרו באמצע כדי להבדיל בין דמים העליונים לדמים התחתונים אלא הא דתניא גבי עולת העוף היה עולה בכבש ופנה לסובב ובא לו לקרן דרומית [מזרחית] ומולק את ראשה ממול ערפה ומבדיל ומוצה את דמה על קיר המזבח ואם עשאה למטה מרגליו אפילו אמה אחת כשירה הא קא יהיב עליונה למטה משני טפחים אלא חיק האמה כניסה אמה רוחב כניסה גבולה אל שפתה סביב כניסה מזבח כמה הוה ליה שיתין פלגיה דמזבח כמה הוי תלתין מקרנות ועד סובב כמה הוי כ"ד כמה בציר לפלגיה דמזבח ששה ותנן אם עשאה למטה מרגליו אפילו אמה אחת כשרה במאי אוקימתא בכניסה ומי מצית מוקמת לה בכניסה והא תנן מזבח היה שלשים ושתיים על שלשים ושתיים עלה אמה וכנס אמה זהו יסוד נמצא שלשים על שלשים ושתיים ושני טפחים הוי ותו עלה חמש וכנס אמה זהו סובב נמצא עשרים ושמונה על עשרים ושמונה עשרים וארבע טפחים הוי וכי תימא כיון דלא הוי אמה לא חשיב ליה מקום קרנות אמה מזה ואמה מזה נמצא עשרים ושש על עשרים ושש עשרין ושבע הוו לא דק מקום הליוך רגלי הכהנים אמה מזה ואמה מזה נמצא עשרים וארבע על עשרים וארבע מקום המערכה עשרים וחמשה הואי וכי תימא הכא נמי לא דק והא כתיב (יחזקאל מג) והאריאל שתים עשרה אורך בשתיים עשרה רוחב רבוע יכול שאינו אלא שתים עשרה על שתים עשרה כשהוא אומר אל ארבעת רבעיו מלמד שבאמצע הוא מודד שתים עשרה אמה לכל רוח ורוח וכי תימא שית מינייהו מעיקרא באמה בת חמשה מייתי להו אם כן רווחא לה עזרה דתנן כל העזרה היתה אורך מאה ושמונים ושבע על רוחב מאה ושלושים וחמש ממזרח למערב מאה ושמונים ושבע מקום דריסת רגלי ישראל אחת עשרה אמה ומקום דריסת רגלי הכהנים אחת עשרה אמה המזבח שלשים ושתיים בין אולם ולמזבח עשרים ושתיים אמה ההיכל מאה אמה אחת עשרה אמה אחורי בית הכפורת אלא חיק האמה בגובהה אמה רוחב כניסה גבולה אל שפתה סביב **דף צח, א גמרא** לא שנא הכי ולא שנא הכי מזבח כמה הוי חמשין ותמניא פלגיה דמזבח כמה הוי עשרין ותשעה מקרנות ועד סובב כמה הוו עשרין ותלתא כמה בציר לפלגיה

דמזבח שיתא ותנן אם עשאה למטה מרגליו אפילו אמה אחת כשירה דיקא נמי דכתיב חיק האמה ואמה רוחב שמע מינה וכמה אמה בינונית אמר ר' יוחנן ששה טפחים אמר רבי יוסי בר אבין אף אנן נמי תנינא רבי מאיר אומר השלחן ארכו שנים עשר ורחבו ששה מכלל דהויא אמה דנפישא מינה אין והא תנן שתי אמות היו בשושן הבירה אחת על קרן מזרחית צפונית ואחת על קרן מזרחית דרומית שעל קרן מזרחית צפונית יתירה על של משה חצי אצבע שעל קרן מזרחית דרומית היתה יתירה עליה חצי אצבע נמצאת יתירה על של משה אצבע ולמה אמרו אחת גדולה ואחת קטנה כדי שיהו האומנין נוטלין בקטנה ומחזירין בגדולה כדי שלא יבואו לידי מעילה ותרתי למה לי חדא לכספא ודהבא וחדא לבניינא תנן התם שער המזרח עליו שושן הבירה צורה מאי טעמא רב חסדא ורב יצחק בר אבדימי חד אמר כדי שידעו מהיכן באו וחד אמר כדי שתהא אימת מלכות עליהן א"ר ינאי לעולם תהא אימת מלכות עליך שנא' (שמות יא) וירדו כל עבדיך אלה אלי והשתחוו לי לאמר ואילו לדידיה לא קא"ל ר' יוחנן אמר מהכא שנאמר (מלכים א יח) ויד ה' היתה אל אליהו וישנס מתניו וירץ לפני אחאב עד באכה יזרעאלה: (יחזקאל מז) ועלהו לתרופה רב חסדא ורב יצחק בר אבדימי חד אמר להתיר פה שלמעלה וחד אמר להתיר פה שלמטה איתמר חזקיה אמר להתיר פה אלמים בר קפרא אמר להתיר פה עקרות תנו רבנן אילו נאמר (ויקרא כז) ולקחת סלת ואפית אותה שתיים עשרה חלות ושמת אותם מערכות ולא נאמר שש הייתי אומר אחת של ארבע ואחת של שמונה לכך נאמר שש ואילו נאמר שתיים מערכות שש המערכת ולא נאמר שתיים עשרה על שש שלש שלש לכך נאמר שתיים עשרה ואילו נאמר שתיים עשרה חלות ומערכות ולא נאמר שתיים ושש הייתי אומר שלשה של ארבע ארבע לכך נאמר שתיים ושש הא עד שלא יאמרו ג' מקראות הללו לא למדנו הא כיצד נותן שתיים מערכות של שש ושש ואם נתן אחת של ארבע ואחת של שמונה לא יצא שתיים של שבע שבע רבי אומר רואין את העליונה כאילו אינה והא בעינן (ויקרא כז) ונתת על אמר ליה רב חסדא לרב המנונא ואמרי לה רב המנונא לרב חסדא רבי לטעמיה דאמר על בסמוך דתניא רבי אומר ונתת על המערכת לבונה זכה על בסמוך אתה אומר על בסמוך או אינו אלא על ממש כשהוא אומר (שמות מ) וסכות על הארון את הפרוכת הוי אומר על בסמוך: כל הכלים שבמקדש וכו': תנו רבנן כל הכלים שבמקדש ארכן לארכו של בית חוץ מארון שארכו לרחבו של בית וכך היה מונח וכך היה בדיו מונחין מאי קאמר הכי קאמר כך היה מונח מדבדיו כך היה מונחין ובדיו מנלן דתניא (מלכים א ח) ויאריו הבדים יכול לא היו נוגעין בפרוכת תלמוד לומר ויראו אי ויראו יכול יהו מקרעין בפרוכת ויוצאין תלמוד לומר (מלכים א ח) לא יראו החוצה הא כיצד **דף צה, ב גמרא** דוחקין ובולטין בפרוכת ודומין כמין שני דדי אשה שנאמר (שיר השירים א) צרור המור דודי לי בין שדי ילין ומנלן דבדיו לפותיא דארון הוו יתבי דילמא לארכו דארון הוו יתבי אמר ר' יהודה תרי גברי באמתא ופלגא לא מסתגי להו ומנא לן דבארבעה הוו דרו להו דכתיב (במדבר י) ונסעו הקהתים תרי נושאי המקדש נמי תרי תנו רבנן עשרה שולחנות עשה שלמה המלך שנאמר (דברי הימים ב ד) ויעש שולחנות עשרה וינח בהיכל חמשה מימין וחמשה משמאל ואם תאמר חמשה מימין הפתח וחמשה משמאל הפתח אם כן מצינו ששולחן בדרום והתורה אמרה (שמות כו) והשולחן תתן על צלע צפון אלא של משה באמצע חמשה מימינו וחמשה משמאלו תנו רבנן עשר מנורות עשה שלמה שנאמר (דברי הימים ב ד) ויעש את המנורות הזהב עשר כמשפט ויתן בהיכל חמשה

מימין וחמשה משמאל ואם תאמר חמשה מימין הפתח וחמשה משמאל הפתח אם כן מצינו
מנורה בצפון והתורה אמרה (שמות כו) ואת המנורה נכח השולחן אלא של משה באמצע
חמשה מימינה וחמשה משמאלה תני חדא מחצי בית ולפנים היו מונחין ותני חדא משליש
הבית ולפנים היו מונחין ולא קשיא מר קא חשיב בית קדשי הקדשים בהדי היכל מר לא
קא חשיב בית קדשי הקדשים בהדי היכל תנו רבנן מזרח ומערב היו מונחין דברי רבי רבי
אלעזר בר' שמעון אומר צפון ודרום מ"ט דרבי גמר ממנורה מה מנורה מזרח ומערב אף
הני נמי מזרח ומערב ומנורה גופה מנלן מדכתיב בנר מערבי (ויקרא כד) יערוך אותו
[אהרן וגו'] לפני ה' מכלל דכולהו לאו לפני ה' ואי סלקא דעתך צפון ודרום כולהו נמי
לפני ה' נינהו ור' אלעזר בר' שמעון מאי טעמא גמר מארון מה ארון צפון ודרום אף הני
נמי צפון ודרום ורבי נמי ליגמר מארון דנין חוץ מחוץ ואין דנין חוץ מבפנים ור' אלעזר
בר' שמעון ליגמר ממנורה אמר לך מנורה גופה צפון ודרום הוה מנחה אלא הכתיב יערוך
אותו אהרן ובניו דמצדד להו אצדודי דתניא (במדבר ח) אל מול פני המנורה יאירו שבעת
הנרות מלמד שהיו מצדדין פניהם כלפי נר אמצעי אמר רבי נתן מכאן שאמצעי משובח
בשלמא למ"ד מזרח ומערב היינו דהווי יתיבי עשרה בעשרים אלא למ"ד צפון ודרום י' בכ'
היכי הווי יתבי ותו כהנים היכי הווי עיילי ותו מצינו ה' שלחנות בדרום ותו שלחן דמשה
היכא מנח לי' וליטעמיך למ"ד מזרח ומערב נמי שלחן דמשה היכא הוה מנח ליה אלא מי
סברת חז דרא הוה תרי דרי נינהו

דף צט,א גמרא בשלמא למאן דאמר צפון ודרום שפיר אלא למאן דאמר מזרח ומערב
מכדי שלחן כמה משוך מן הכותל שתי אמות ומחצה ואמה דידיה ושתי אמות ומחצה דביני
ביני ואמה ושתי אמות ומחצה דביני ביני ואמה דידיה אישתכח דקאכיל שולחן פלגא
דאמתא בדרום מי סברת שלחן דמשה בהדיהו הוה יתיב לא דמידלי ליה ומנח ליה ומיתתיה
להו לדידהו פורתא כתלמיד היושב לפני רבו ת"ר עשרה שלחנות עשה שלמה ולא היו
מסדרין אלא על של משה שנאמר (מלכים א ו) ואת השלחן אשר עליו לחם הפנים זהב
עשר מנורות עשה שלמה ולא היו מדליקין אלא בשל משה שנא' (דברי הימים ב יג)
<את> מנורת הזהב ונרותיה לבער בערב רבי אלעזר בן שמוע אומר על כולם היו מסדרין
שנאמר (דברי הימים ב ד) את השולחנות ועליהם לחם הפנים ובכולן היו מדליקין שנאמר
(דברי הימים ב ד) את המנורות ונרותיהם לבערם כמשפט לפני הדביר זהב סגור ר' יוסי
בר' יהודה אומר לא היו מסדרין אלא על של משה אלא מה אני מקיים ואת השלחנות אשר
עליהם לחם הפנים זהב אלו שלשה שלחנות שהיו במקדש שנים שהיו באולם מבפנים
לפתח הבית אחד של כסף ואחד של זהב על של כסף נותן לחם הפנים בכניסתו ועל של
זהב ביציאתו שמעלין בקודש ולא מורידין אחד של זהב בפנים שעליו לחם הפנים תמיד
ומנא לן דאין מורידין אמר רבי דאמר קרא (שמות מ) ויקם משה את המשכן ויתן את
אדניו וישם את קרשיו ויתן את בריחיו ויקם את עמודיו ומנלן דמעלין אמר רבי אחא בר
יעקב דאמר קרא (במדבר יז) את מחתות החטאים האלה בנפשותם ועשו אותם רקועי
פחים ציפוי למזבח כי הקריבום לפני ה' ויקדשו ויהיו לאות לבני ישראל בתחילה תשמישי
מזבח ועכשיו גופו של מזבח (דברים י) אשר שברת ושמתם בארון תני רב יוסף מלמד
שהלוחות ושברי לוחות מונחין בארון מכאן לתלמיד חכם ששכח תלמודו מחמת אונסו
שאין נוהגין בו מנהג בזיון <סימ"ן ביט"ל סר"ח ושכ"ח> אמר ריש לקיש פעמים

דף צט,ב גמרא שביטולה של תורה זהו יסודה דכתיב (שמות לד) אשר שברת אמר לו הקב"ה למשה יישר כחך ששברת ואמר ריש לקיש תלמיד חכם שסרח אין מבזין אותו בפרהסיא שנאמר (הושע ד) וכשלת היום וכשל גם נביא עמך לילה כסהו כלילה ואמר ריש לקיש כל המשכח דבר אחד מתלמודו עובר בלאו שנאמר' (דברים ד) השמר לך ושמור נפשך מאד פן תשכח את הדברים וכדר' אבין אמר ר' אילעא דאמר רבי אבין אמר ר' אילעא כל מקום שנאמר השמר פן ואל אינו אלא לא תעשה רבינא אמר השמר ופן שני לאוין נינהו רב נחמן בר יצחק אמר בשלשה לאוין שנאמר השמר לך ושמור נפשך מאוד פן תשכח את הדברים יכול אפי' מחמת אונסו ת"ל (דברים ד) ופן יסורו מלבבך במסירם מלבו הכתוב מדבר רבי דוסתאי בר' ינאי אמר יכול אפילו תקפה עליו משנתו ת"ל רק ר' יוחנן ור' אלעזר דאמרי תרוייהו תורה ניתנה בארבעים ונשמה נוצרה בארבעים כל המשמר תורתו נשמתו משתמרת וכל שאינו משמר את התורה אין נשמתו משתמרת תנא דבי רבי ישמעאל משל לאדם שמסר צפור דרור לעבדו אמר כמדומה אתה שאם אתה מאבדה שאני נוטל ממך איסור בדמיה נשמתך אני נוטל ממך:

דף צט,ב משנה שני שולחנות היו באולם מבפנים על פתח הבית אחד של שייש ואחד של זהב על של שייש נותנים לחם הפנים בכניסתו ועל של זהב ביציאתו שמעלין בקודש ולא מורידין ואחד של זהב מבפנים שעליו לחם הפנים תמיד וארבעה כהנים נכנסין שנים בידם שני סדרים ושנים בידם שני בזיכין וארבעה מקדימין לפניהם שנים ליטול שני סדרים ושנים ליטול שני בזיכין המכניסים עומדים בצפון ופניהם לדרום והמוציאין עומדים בדרום ופניהם בצפון אלו מושכין ואלו מניחין וטפחו של זה כנגד טפחו של זה שנאמר (שמות כה) לפני תמיד ר' יוסי אומר אפי' אלו נוטלין ואלו מניחין אף היא היתה תמיד יצאו ונתנום על שלחן הזהב שהיה באולם הקטירו הבזיכין והחלות מתחלקות לכהנים חל יום כפורים להיות בשבת החלות מתחלקות לערב חל להיות בערב שבת שעיר של יום הכפורים נאכל לערב והבבליים אוכלין אותו כשהוא חי מפני שדעתן יפה:

דף צט,ב גמרא תניא רבי יוסי אומר אפי' סילק את הישנה שחרית וסידר את החדשה ערבית אין בכך כלום אלא מה אני מקיים לפני תמיד שלא ילין שלחן בלא לחם א"ר אמי מדבריו של ר' יוסי נלמוד אפילו לא שנה אדם אלא פרק אחד שחרית ופרק אחד ערבית קיים מצות (יהושע א) לא ימוש <את> ספר התורה הזה מפיד אמר רבי יוחנן משום ר' ש"ש בן יוחי אפי' לא קרא אדם אלא קרית שמע שחרית וערבית קיים לא ימוש ודבר זה אסור לאומרו בפני עמי הארץ ורבא אמר מצוה לאומרו בפני עמי הארץ שאל בן דמה בן אחותו של ר' ישמעאל את ר' ישמעאל כגון אני שלמדתי כל התורה כולה מהו ללמוד חכמת יונית קרא עליו המקרא הזה לא ימוש ספר התורה הזה מפיד והגית בו יומם ולילה צא ובדוק שעה שאינה לא מן היום ולא מן הלילה ולמוד בה חכמת יונית ופליגא דר' שמואל בר נחמני דאמר ר' שמואל בר נחמני א"ר יונתן פסוק זה אינו לא חובה ולא מצוה אלא ברכה ראה הקב"ה את יהושע שדברי תורה חביבים עליו ביותר שנאמר (שמות לג) ומשרתו יהושע בן נון נער לא ימיש מתוך האהל אמר לו הקדוש ברוך הוא יהושע כל כך חביבין עליך דברי תורה לא ימוש ספר התורה הזה מפיד תנא דבי ר' ישמעאל דברי תורה לא יהו עליך חובה ואי אתה רשאי לפטור עצמך מהן אמר חזקיה מאי דכתיב (איוב לו) ואף הסיתך מפי צר רחב לא מוצק תחתיה בוא וראה שלא כמדת הקדוש ברוך הוא מדת בשר ודם מדת בשר ודם אדם מסית את חבירו מדרכי חיים לדרכי מיתה והקדוש ברוך הוא

מסית את האדם מדרכי מיתה לדרכי חיים שנאמר ואף הסיתך מפי צר מגיהנם שפיה צר
שעשנה צבור

דף ק,א גמרא בתוכה ושמא תאמר כשם שפיה צר כך כולה צרה תלמוד לומר (ישעיהו ל) העמיק הרחיב ושמא תאמר למלך לא הוכנה ת"ל (ישעיהו ל) גם היא למלך הוכן ושמא תאמר אין בה עצים ת"ל (ישעיהו ל) מדורתה אש ועצים הרבה ושמא תאמר זה הוא שכרה תלמוד לומר (איוב לו) ונחת שולחנך מלא דשן: חל יום הכיפורים להיות בשבת [וכו'] אמר רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן לא בבליים הם אלא אלכסנדריים הם ומתוך ששונאין את בבליים קורין אותם על שם בבליים תניא נמי הכי ר' יוסי אומר לא בבליים הם אלא אלכסנדריים הם ומתוך ששונאין את בבליים קוראין אותן על שם בבליים אמר לו ר' יהודה תנוח דעתך שהנחת דעתי:

דף ק,א משנה סידר את הלחם בשבת ואת הבזיכין לאחר השבת והקטיר את הבזיכין בשבת פסול אין חייבין עליהן משום פיגול נותר וטמא סידר את הלחם ואת הבזיכין בשבת והקטיר את הלחם ואת הבזיכין לאחר השבת פסולה ואין חייבין עליהן משום פיגול נותר וטמא סידר את הלחם ואת הבזיכין לאחר השבת והקטיר את הבזיכין בשבת פסולה כיצד יעשה יניחנה לשבת הבאה שאפילו היא על השולחן ימים רבים אין בכך כלום:

דף ק,א גמרא תנן התם אמר להם הממונה צאו וראו אם הגיע זמן שחיטה אם הגיע הרואה אומר ברקאי מתתיא בן שמואל אומר האיר פני כל המזרח עד שבחברון והוא אומר הן ולמה הוצרכו לכך שפעם אחת עלה מאור הלבנה ודימו שהאיר מזרח שחטו את התמיד והוציא והו לבית השריפה והורידו כהן גדול לבית הטבילה זה הכלל היה במקדש כל המסיך את רגליו טעון טבילה וכל המטיל מים טעון קדוש ידים ורגלים תני אבוה דר' אבין לא זו בלבד אלא אפילו עולת העוף שנמלקה בלילה ומנחה שנקמצה בלילה תצא לבית השריפה בשלמא עולת העוף משום דלא אפשר לאהדורה אלא מנחה אפשר דמהדר קומץ לדוכתיה וקמיץ ביממא הוא תני לה והוא אמר לה כלי שרת מקדשין שלא בזמנן מיתבי כל הקרב ביום קדוש ביום בלילה קדוש בלילה בין ביום ובין בלילה קדוש בין ביום ובין בלילה כל הקרב ביום קדוש ביום אין בלילה לא אינו קדוש ליקרב אבל קדוש ליפסל מותיב ר' זירא סידר את הלחם ואת הבזיכין אחר שבת והקטיר את הבזיכין בשבת פסולה כיצד יעשה יניחנה לשבת הבאה שאפילו היא על השולחן ימים רבים אין בכך כלום ואי סלקא דעתך כלי שרת מקדשין שלא בזמנן <ליפסל> ליקדוש וליפסול אמר רבה מאן דקא מותיב שפיר קא מותיב אבוה דר' אבין נמי מתניתא קאמר קסבר לילה אין מחוסר זמן הא ימים מחוסרין זמן סוף סוף

דף ק,ב גמרא כי מטי ליליא דבי שימשי ליקדוש וליפסול אמר רבא בשקדם וסילק מר זוטרא ואיתימא רב אשי אמר אפילו תימא בשלא קדם וסילק כיון דסידרו שלא כמצותו נעשה כמי שסדרו הקוף:

דף ק,ב משנה שתי הלחם נאכלות אין פחות משנים ולא יותר על שלשה כיצד נאפות מערב יו"ט נאכלות ביו"ט לשנים חל יום טוב להיות אחר השבת נאכלות לשלשה לחם הפנים נאכל אין פחות מתשעה ולא יותר על אחד עשר כיצד נאפה מערב שבת ונאכל בשבת לתשעה חל יו"ט להיות ערב שבת נאכל לעשרה שני ימים [טובים] של ראש השנה נאכל לאחד עשר ואינו דוחה לא את השבת ולא את יו"ט רבן שמעון בן גמליאל אומר משום רבי שמעון בן הסגן דוחה את יו"ט ואינו דוחה את יום צום:

דף ק,ב גמרא אמר רבינא לדברי האומר נדרים ונדבות אין קריבין ביו"ט לא תימא מדאורייתא מיחזא חזו ורבנן הוא דגזרו שלא ישהא אלא מדאורייתא נמי לא חזו דהא שתי הלחם דחובת היום הוא וליכא למימר שמא ישהא וקתני אינו דוחה לא את השבת ולא את יו"ט:

מסכת מנחות פרק יב

דף ק,ב משנה המנחות והנסכים שנטמאו עד שלא קדשו בכלי יש להם פדיון משקידשו בכלי אין להם פדיון העופות והעצים והלבונה וכלי שרת משנטמאו אין להן פדיון שלא נאמר פדיון אלא בבהמה:

דף ק,ב גמרא אמר שמואל ואפילו הן טהורין נפדין מאי טעמא כמה דלא קדשי בכלי קדושת דמים נינהו וקדושת דמים נפדין והא נטמאו תנן הוא הדין דאע"ג דלא נטמאו ואידי דקא בעי מיתנא סיפא משקידשו בכלי אין להן פדיון דאפילו נטמאו נמי לא תנא נמי רישא שנטמאו עד שלא קדשו בכלי פשיטא קדושת הגוף נינהו איצטריך סלקא דעתך אמינא הואיל ובעל מום איקרי טמא טמא נמי כבעל מום דמי ואע"ג דקדוש קדושת הגוף כי נפיל ביה מום מיפריק הני נמי ליפרוק קמשמע לן דלאו כי האי טמא קרייה רחמנא לבעל מום

דף קא,א גמרא דמכלי שרת לא אשכחן דמיפריק ובעל מום היכא איקרי טמא דתניא (ויקרא כז) ואם כל בהמה טמאה אשר לא יקריבו ממנה קרבן לה' בבעלי מומין שנפדין הכתוב מדבר אתה אומר בבעלי מומין שנפדו או אינו אלא בבהמה טמאה ממש כשהוא אומר (ויקרא כז) ואם בבהמה הטמאה ופדה בערכך הרי בהמה טמאה אמורה הא מה אני מקיים ואם כל בהמה טמאה בבעלי מומין שנפדו הכתוב מדבר יכול יפדו על מום עובר ת"ל אשר לא יקריבו ממנה קרבן לה' מי שאינה קריבה לה' כל עיקר יצתה זו שאינה קריבה היום וקריבה למחר מותיב רב הונא בר מנחם העופות והעצים והלבונה וכלי שרת שנטמאו אין להן פדיון שלא נאמר פדיון אלא בבהמה בשלמא עופות קדושת הגוף נינהו ולא נאמר אלא בבהמה אלא עצים ולבונה וכלי שרת ליפרקו אלא לאו משום דטהורין בעלמא אין נפדין והני נמי אע"ג דנטמאו כטהורים דמו דעצים ולבונה לאו בני אשווי אוכלא נינהו אלא חיבת הקודש משהו להו אוכלא דעצים כמה דלא משפי להו לגזירין לא מיתכשרי לבונה נמי כמה דלא קידשה בכלי שרת לא מיתכשרה כלי שרת נמי הואיל ואית להו טהרה במקוה לא לעולם אימא לך טהורין בעלמא נפדין והני משום דלא שכיחי הוא בשלמא לבונה וכלי שרת לא שכיחי אלא עצים מישכח שכיחי עצים נמי כיון דאמר מר כל עץ שנמצא בו תולעת פסול לגבי מזבח הילכך לא שכיחי אמר רב פפא אי שמיעא ליה לשמואל הא דתניא המתפס תמימים לבדק הבית אין פודין אותן אלא למזבח שכל הראוי למזבח אינו יוצא מידי מזבח לעולם ואע"ג דקדושת דמים נינהו אין נפדין הואיל וטהורים הם הוה הדר ביה ולא היא שמיעא ליה ולא הדר ביה לאו אמרת התם כיון דלא שכיחי לא מיפרקי הכא נמי כיון דשכיחי מומין דפסלי בבהמה דאפי' בדוקין שבעין נמי פסלי הילכך לא שכיחי רב כהנא אמר טמאין נפדין טהורין אין נפדין וכן א"ר אושעיא טמאין נפדין

טהורין אין נפדין איכא דאמרי א"ר אושעיא אפי' טהורין נפדין רבי אלעזר אומר כולן
טמאין נפדין טהורין אין נפדין חוץ מעשירית האיפה של מנחת חוטא שהרי אמרה תורה
מחטאתו על חטאתו אמר רבי אושעיא שמעתי פיגל במנחה לרבי שמעון אינו מטמא
טומאת אוכלין דתנן הערלה וכלאי הכרם

דף קא,ב גמרא ושור הנסקל ועגלה ערופה וצפורי מצורע ופטר חמור ובשר בחלב כולם
מטמאין טומאת אוכלין ר"ש אומר כולן אין מטמאין טומאת אוכלין ומודה ר' שמעון
בבשר בחלב שמטמא טומאת אוכלין הואיל והיתה לו שעת הכושר ואמר רב אסי אמר ר'
יוחנן מאי טעמא דר"ש (ויקרא יא) מכל האוכל אשר יאכל אוכל שאתה יכול להאכילו
לאחרים קרוי אוכל אוכל שאי אתה יכול להאכילו לאחרים אינו קרוי אוכל והא פיגל
במנחה נמי אוכל שאי אתה יכול להאכילו לאחרים הוא אי הכי בשר בחלב נמי תיפוק ליה
דאוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים הוא דתניא ר"ש בן יהודה אומר משום ר"ש בשר
בחלב אסור באכילה ומותר בהנאה שנאמר (דברים יד) כי עם קדוש אתה לה' אלהיך לא
תבשל גדי בחלב אמו ולהלן הוא אומר (שמות כב) ואנשי קודש תהיון לי ובשר בשדה
טריפה לא תאכלו מה להלן אסור באכילה ומותר בהנאה אף כאן אסור באכילה ומותר
בהנאה חדא ועוד קאמר חדא דאוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים הוא ועוד לדידיה נמי
היתה לו שעת הכושר מיתיבי ר"ש אומר יש נותר שהוא מטמא טומאת אוכלין ויש נותר
שאינו מטמא טומאת אוכלין כיצד לן לפני זריקה אינו מטמא טומאת אוכלין לאחר זריקה
מטמא טומאת אוכלין <והא> ופיגול בין בקדשי קדשים בין בקדשים קלים אינו מטמא
טומאת אוכלין פיגל במנחה מטמא טומאת אוכלין לא קשיא כאן שהיתה לה שעת הכושר
כאן שלא היתה לה שעת הכושר היכי דמי דלא היתה לה שעת הכושר דאקדשינהו
במחובר וליפרקינהו הניחא להך לישנא דאמר רבי אושעיא טמאין נפדין טהורין אין נפדין
שפיר אלא להך לישנא דאמר אפילו טהורין נפדין לפרקינהו השתא מיהא לא פריק וכיון
דאי בעי פריק ליה שמעי' ליה לרבי שמעון דאמר כל העומד לפדות כפדוי דמי דתניא רבי
שמעון אומר פרה מטמאה טומאת אוכלין הואיל והיתה לה שעת הכושר ואמר ריש לקיש
אומר היה ר' שמעון פרה נפדית על גב מערכתה הכי השתא בשלמא פרה עומדת לפדות
היא שאם מצא אחרת נאה הימנה מצוה לפדותה אלא הני מנחות מצוה לפדותן והא לן
לפני זריקה דמצוה למיזרקה ואי בעי זרק וקתני דאין מטמא טומאת אוכלין הכא במאי
עסקינן שלא היתה שהות ביום למיזרקה אבל היתה לו שהות ביום מאי מטמא טומאת
אוכלין אדתני לן לאחר זריקה מטמא טומאת אוכלין ליפלוג בדידה במה דברים אמורים
שלא היתה לו שהות ביום אבל היתה לו שהות ביום מטמא טומאת אוכלין הכי נמי קאמר
לן קודם שיראה לזריקה אינו מטמא טומאת אוכלין לאחר שיראה לזריקה מטמא טומאת
אוכלין והא פיגל בין בקדשי קדשים בין בקדשים קלים מצוה למיזרקה

דף קב,א גמרא ואי בעי זריק וקתני דאינו מטמא טומאת אוכלין מאי לאו דפיגל בזריקה
לא דפיגל בשחיטה אבל פיגל בזריקה מאי הכי נמי דמטמא טומאת אוכלין אדתני פיגל
במנחה מטמא טומאת אוכלין ליפלוג בדידה במה דברים אמורים דפיגל בשחיטה אבל פיגל
בזריקה מטמא טומאת אוכלין פיגל במנחה איצטריכא ליה דאע"ג דפיגל בקמיצה דקומץ
במנחה כשחיטה דמי אפי' הכי מטמא טומאת אוכלין הואיל והיתה לו שעת הכושר מעיקרו
אמר רב אשי אמריתה לשמעתיא קמיה דרב נחמן אפילו תימא לן ממש ואפילו תימא דפיגל
בזריקה דאי בעי פריק אמר אי בעי הוה זריק לא אמרינן מיתיבי כלל אמר רבי יהושע כל

שהיתה לו שעת היתר לכהנים אין מועלין בה וכל שלא היתה לו שעת היתר לכהנים מועלין בה ואיזהו שעת היתר לכהנים שלנה ושנטמאת ושיצאה ואיזו היא שלא היתה לו שעת היתר לכהנים שנשחטה חוץ לזמנה וחוץ למקומה ושקבלו פסולין וזרקו את דמה קתני מיהא רישא שלנה ושנטמאת ושיצאה מאי לאו לנה ממש והכא דאי בעי הוה זריק הוא וקתני דאין מועלין לא ראויה לצאת וראויה לטמא וראויה ללין אבל לינה ממש מאי הכי נמי דמועלין האי כל שהיה לו שעת היתר לכהנים וכל שלא היתה לו שעת היתר לכהנים כל שיש לו שעת היתר לכהנים אין מועלין בה וכל שאין לה שעת היתר לכהנים מועלין בה מיבעי ליה אלא אמר רב אשי מעילה אטומאה קא רמית מעילה משום קדושה ולא קדושה היא לבתר דפקעה לה קדושתיה במאי הדרא רכבא לה טומאה משום אוכלא ולא <משום> אוכלא היא כל היכא דאי בעי זריק מצוי זריק לי' משוי ליה אוכלא ומטמא טומאת אוכלין היכא דאי בעי <מצוי> זריק לא מצוי זריק לא משוי ליה אוכלא [ולא] מטמא טומאת אוכלין מיתבי המביא אשם תלוי ונודע שלא חטא אם עד שלא נשחט נודע לו יצא וירעה בעדר דברי רבי מאיר וחכמים אומרים

דף קב,ב גמרא ירעה עד שיסתאב וימכר ויפלו דמיו לנדבה ר' אליעזר אומר יקריב שאם אינו בא על חטא זה הרי הוא בא על חטא אחר משנשחט נודע לו הדם ישפך והבשר ישרף נזרק הדם הבשר יאכל ורבי יוסי אומר אפי' הדם בכוס יזרק והבשר יאכל ואמר רבא רבי יוסי בשיטת ר"ש אמר דאמר כל העומד לזרוק כזרוק דמי מידי הוא טעמא אמרי במערבא משמיה דרבי יוסי בר חנינא היינו טעמא דר' יוסי דקסבר כלי שרת מקדשין את הפסולין לכתחילה ליקרב אמר ליה רב אשי לרב כהנא מדאמר רבי שמעון כל העומד לזרוק כזרוק דמי כל העומד לשרוף נמי כשרוף דמי נותר ופרה אמאי מטמאין טומאת אוכלין עפרא בעלמא נינהו א"ל חזית הקודש מכשרתן אמר ליה רבינא לרב אשי נהי דמהניא להו חזית הקודש לאיפסולי דגופיה ליקרויי טמא נמי למימני ביה ראשון ושני תפשוט דבעי ריש לקיש צריד של מנחות מונין בו ראשון ושני או אין מונין בו ראשון ושני כי מיבעיא ליה לריש לקיש דאורייתא כי קאמרינן דרבנן:

דף קב,ב משנה האומר הרי עלי במחבת והביא במרחשת במרחשת והביא במחבת מה שהביא הביא וידי חובתו לא יצא זו להביא במחבת והביא במרחשת במרחשת והביא במחבת הרי זו פסולה האומר הרי עלי שני עשרונות להביא בכלי אחד והביא בשני כלים בשני כלים והביא בכלי אחד מה שהביא הביא וידי חובתו לא יצא אלו בכלי אחד והביא בשני כלים בשני כלים והביא בכלי אחד הרי אלו פסולין הרי עלי שני עשרונות להביא בכלי אחד והביא בשני כלים אמרו לו בכלי אחד נדרת הקריבן בשני כלים פסולין בכלי אחד כשרין הרי עלי שני עשרונות להביא בשני כלים והביא בכלי אחד אמרו לו בשני כלים נדרת הקריבן בשני כלים כשרין נתנו לכלי אחד כשתי מנחות שנתערבו:

דף קב,ב גמרא וצריכא דאי אשמעינן הך קמייתא משום דאמר במחבת וקא מייתי במרחשת אבל הכא דאידי ואידי במחבת ואידי ואידי במרחשת אימא ידי נדרו נמי יצא ואי אשמעינן הך משום דקא פליג להו אבל התם דלא פליג ביה אימא לא צריכא ת"ר מה שהביא הביא וידי נדרו לא יצא ר"ש אומר אף ידי נדרו נמי יצא: זו להביא במחבת: והא תניא לא קידשום כלי שרת אמר אביי לא קידשום ליקרב אבל קידשום ליפסל ואמר אביי לא שנו

דף קג,א גמרא אלא שקבען בשעת נדר אבל בשעת הפרשה לא (דברים כג) כאשר נדרת ולא כאשר הפרשת איתמר נמי אמר רבי אחא בר חנינא אמר ר' אסי אמר רבי יוחנן לא שנו אלא שקבען בשעת נדר אבל בשעת הפרשה לא כאשר נדרת ולא כאשר הפרשת:

דף קג,א משנה האומר הרי עלי מנחה מן השעורים יביא מן החטים קמח יביא סולת בלא שמן ובלא לבונה יביא שמן ולבונה חצי עשרון יביא עשרון שלם עשרון ומחצה יביא שנים רבי שמעון פוטר שלא התנדב כדרך המתנדבין:

דף קג,א גמרא אמאי נדר ופתחו עמו הוא אמר חזקיה הא מני בית שמאי היא דאמרי תפוס לשון ראשון דתנן הריני נזיר מן הגרוגרות ומן הדבילה ב"ש אומרים נזיר ובית הלל אומרים אינו נזיר ר' יוחנן אמר אפי' תימא בית הלל באומר אילו הייתי יודע שאין נודרין כך לא הייתי נודר כך אלא כך אמר חזקיה לא שנו אלא דאמר מנחה מן השעורים אבל אמר מנחה מן העדשים לא מכדי חזקיה כמאן אמר לשמעתיא כבית שמאי ובית שמאי משום תפוס לשון ראשון הוא מה לי מן השעורין מה לי מן העדשים הדר ביה ומאי טעמא הדר ביה אמר רבא מתני' קשיתי' מאי איריא דתני מנחה מן השעורים ליתני מן העדשים אלא שמע מינה משום דטעי הוא בשעורים טעי בעדשים לא טעי ורבי יוחנן אמר אפילו מן העדשים מכדי ר' יוחנן כמאן אמרה לשמעתיא כבית הלל וב"ה משום דטעי הוא בשעורין טעי בעדשים לא טעי לדבריו דחזקיה קאמר ליה את מאי טעמא הדרת בכך משום דלא קתני מן העדשים דלמא לא מיבעיא קאמר לא מיבעיא מן העדשים דאיכא למימר מהדר הוא דהדר ביה ותפוס לשון ראשון אלא אפי' מן השעורין נמי דאיכא למימר מיטעא הוא דקא טעי אפי' הכי תפוס לשון ראשון

דף קג,ב גמרא אמר זעירי לא שנו אלא דאמר מנחה אבל לא אמר מנחה לא יתיב רב נחמן וקאמר לה להא שמעתא איתיביה רבא לרב נחמן קמח יביא סולת לאו דלא אמר מנחה לא דאמר מנחה בלא שמן ולבונה יביא שמן ולבונה מאי לאו דלא אמר מנחה לא דאמר מנחה חצי עשרון יביא עשרון שלם מאי לאו דלא אמר מנחה לא דאמר מנחה אי הכי אימא סיפא עשרון ומחצה יביא שנים כיון דאמר מנחה איחייב ליה בעשרון כי אמר חצי עשרון לא כלום קאמר הוא לא צריכא דאמר הרי עלי מנחה חצי עשרון ועשרון דכיון דאמר מנחה איחייב ליה בעשרון כי אמר חצי עשרון ולא כלום קאמר כי הדר אמר עשרון מייתי עשרון אחרניא אי הכי רבי שמעון פוטר שלא התנדב כדרך המתנדבין אמאי אמר רבא ר' שמעון בשיטת ר' יוסי אמרה דאמר [אף] בגמר דבריו אדם מתפיס:

דף קג,ב משנה מתנדב אדם מנחה של ששים עשרון ומביא בכלי אחד > אם אמר הרי עלי ששים עשרון מביא בכלי אחד < אם אמר הרי עלי ס"א מביא ששים בכלי אחד ואחד בכלי אחד שכן הציבור מביא ביום טוב הראשון של חג שחל להיות בשבת ששים ואחד דיו ליחיד שהוא פחות מן הציבור אחד אמר ר"ש והלא אלו לפרים ואלו לכבשים ואינם נבללים זה עם זה אלא עד ששים יכולין ליבלל אמרו לו ששים נבללין וששים ואחד אין נבללין אמר להם כל מדות חכמים כן בארבעים סאה הוא טובל ובארבעים סאה חסר קרטוב אינו יכול לטבול בהן:

דף קג,ב גמרא שאיל שאילה למעלה מרבי יהודה בר אילעאי מנין לאומר הרי עלי ששים ואחד מביא ששים בכלי אחד ואחד בכלי אחד פתח רבי יהודה בר אילעאי ראש המדברים בכל מקום ואמר שכן מצינו ציבור מביאין ביום טוב הראשון של חג שחל להיות בשבת ששים ואחד דיו ליחיד שיפחות מן הציבור אחד א"ל ר"ש והלא אלו פרים ואילים ואלו

כבשים אלו בלילתן עבה ואלו בלילתן רכה אלו בלילתן שחרית ואלו בלילתן בין הערבים ואין נבללין מזה על זה אמרו לו אמור אתה אמר להם הרי הוא אומר (ויקרא ז) וכל מנחה בלולה בשמן וחרבה כבר אמרה תורה הבא מנחה שיכולה להיבלל א"ל בששים נבללין בששים ואחד אין נבללין אמר לו כל מדת חכמים כן הוא בארבעים סאה הוא טובל בארבעים סאה חסר קרטוב אינו יכול לטבול כביצה מטמא טומאת אוכלין כביצה חסר שומשום אין מטמא טומאת אוכלין שלשה על שלשה מטמא מדרס שלשה על שלשה חסר נימא אחת אינו מטמא מדרס וכי אין נבללין מאי הוי והא תנן אם לא בלל כשר אמר רבי זירא כל הראוי לבילה אין בילה מעכבת בו וכל שאינו ראוי לבילה בילה מעכבת בו אמר רבי ביבי אמר רבי יהושע בן לוי מעשה בפרדה אחת של בית רבי שמתה ושיערו חכמים את דמה ברביעית מתיב רבי יצחק בר ביסנא העיד רבי יהושע ורבי יהושע בן בתירא על דם נבילות שהוא טהור ואמר רבי יהושע בן בתירא מעשה והיו נוחרין ערודיאות לאריות באיסטריא של מלך והיו עולי רגלים שוקעין עד רכובותיהן בדם ולא אמרו להם דבר אישתיק אמר ליה ר' זריקא מאי טעמא לא קא מהדר מר אמר ליה היכי אהדר ליה דאמר רבי חנין (דברים כח) והיו חייך תלואים לך מנגד זה הלוקח תבואה משנה לשנה ופחדת לילה ויומם זה הלוקח תבואה מערב שבת לערב שבת ואל תאמן בחייך זה הסומך על הפלטר

דף קד, א גמרא וההוא גברא על פלטר סמיך מאי הוי עלה אמר רב יוסף רבי יהודה מוריינא דבי נשיאה הוה ואורי ליה כשמעתיה דתנן רבי יהודה אומר ששה דברים מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל דם נבילות בית שמאי מטהרין ובית הלל מטמאין אמר רבי יוסי בר' יהודה אף כשטמאו בית הלל לא טמאו אלא ברביעית הואיל ויכול לקרוש ולעמוד על כזית:

דף קד, א משנה אין מתנדבין לוג שנים וחמשה אבל מתנדבין שלשה וארבעה וששה ומששה ולמעלה:

דף קד, א גמרא איבעיא להו יש קבע לנסכים או אין קבע לנסכים היכי דמי כגון דאייתי חמשה אי אמרת אין קבע לנסכים משיך ומקריב ארבעה מינייהו דחזי לאיל ואידך הוי נדבה ואי אמרת יש קבע לנסכים עד דממלי להו לא קרבי מאי אמר אביי תא שמע ששה לנדבה ואמרינן כנגד מי כנגד מותר חטאת ומותר אשמות ומותר אשם נזיר ומותר אשם מצורע ומותר קנין ומותר מנחת חוטא ואם איתא ליתקין שופר אחרינא כנגד מותר נסכים הנך לנדבת צבור אזלי הני שכיחי אפשר דמצטרפי דמר ודמר בהדי הדדי וקרבי אמר רבא תא שמע (במדבר טו) אזרח מלמד שמתנדבין נסכים וכמה שלשת לוגין ומנין שאם רצה להוסיף יוסיף תלמוד לומר יהיה יכול יפחות ת"ל ככה מאי יוסיף אילימא ארבעה וששה מאי שנא שלשה דחזו לכבש ארבעה וששה נמי חזו לאיל ופר אלא לאו חמשה ושמע מינה אין קבע לנסכים שמע מינה אמר רב אשי והא אנן לא תנן הכי אין מתנדבין לוג שנים וחמשה קתני חמשה דומיא דשנים מה שנים דלא חזו כלל אף חמשה נמי דלא חזו כלל מידי איריא הא כדאיתא והא כדאיתא אמר אביי אם תמצא לומר אין קבע לנסכים הא אין קבע לנסכים אם תמצא לומר יש קבע לנסכים עד עשרה פשיטא לי אחד עשר

דף קד, ב גמרא מיבעיא לי מאי גברא לשני פרים קא מכוין ועד דממלי להו לא קרבי או דלמא לשני אילים וכבש אחד קמכווין תרי מחד מינא וחד מחד מינא אמרינן או לא מאי תיקו:

דף קד, ב משנה מתנדבין יין ואין מתנדבין שמן דברי רבי עקיבא רבי טרפון אומר מתנדבין שמן אמר רבי טרפון מה מצינו ביין שהוא בא חובה ובא נדבה אף שמן שהוא בא חובה בא נדבה אמר לו רבי עקיבא לא אם אמרת ביין שכן קרב עם חובתו בפני עצמו תאמר בשמן שאינו קרב עם חובתו בפני עצמו אין שנים מתנדבין עשרון אחד אבל מתנדבין עולה ושלמים ועוף אפי' פרידה אחת:

דף קד, ב גמרא אמר רבא מדברי שניהם נלמוד מתנדב אדם מנחת נסכים בכל יום פשיטא מהו דתימא מנחת נדבה גלי בה רחמנא הני חמשה מנחות אין טפי לא קמ"ל הני מיילי בסתמא אבל היכא דפריש פריש: אין שנים מתנדבין: מאי טעמא אילימא משום דכתיב (ויקרא ב) תקריב עולה נמי הא כתיב (ויקרא א) יקריב אלא עולה מאי טעמא דכתיב (במדבר כט) לעולותיכם מנחה נמי הא כתיב (במדבר כט) למנחותיכם אלא משום דכתיב בה (ויקרא ב) נפש תניא נמי הכי רבי אומר (ויקרא כב) אשר יקריב קרבנו לכל נדריהם ולכל נדבותם אשר יקריבו לה' הכל באין בשותפות לא סילק הכתוב אלא מנחה שנאמר נפש אמר ר' יצחק מפני מה נשתנית מנחה שנאמר בה נפש אמר הקדוש ברוך הוא מי דרכו להביא מנחה עני מעלה אני עליו כאילו הקריב נפשו לפני א"ר יצחק מה נשתנית מנחה שנאמר בה חמשה מיני טיגון הללו משל למלך בשר ודם שעשה לו אוהבו סעודה ויודע בו שהוא עני אמר לו עשה לי מן חמשה מיני טיגון כדי שאהנה ממך:

מסכת מנחות פרק יג

דף קד, ב משנה הרי עלי עשרון יביא אחד עשרונות יביא שנים פירשתי ואיני יודע מה פירשתי יביא ששים עשרון הרי עלי מנחה יביא איזו שירצה רבי יהודה אומר יביא מנחת הסולת שהיא מיוחדת שבמנחות מנחה או מין המנחה יביא אחת מנחות או מין מנחות יביא שנים פירשתי ואיני יודע איזה מהן פירשתי יביא חמשתן פירשתי מנחה של עשרונים ואיני יודע כמה פירשתי יביא ששים עשרון רבי אומר יביא מנחות של עשרונות מאחד ועד ששים:

דף קד, ב גמרא פשיטא עשרונות יביא שנים איצטריכא ליה הא נמי פשיטא מיעוט עשרונות שנים איצטריכא ליה: פירשתי ואיני יודע מה פירשתי יביא ששים עשרון: מאן תנא אמר חזקיה דלא כרבי דאי רבי האמר יביא מנחות של עשרונות מאחד ועד ששים ורבי יוחנן אמר אפילו תימא רבי באומר פירשתי עשרונות אבל לא קבעתים בכלי דמייתי שיתין עשרונות בשיתין מאני: הרי עלי מנחה יביא איזהו שירצה [וכו']: תנא הואיל ופתח בו הכתוב תחלה אלא מעתה האומר הרי עלי עולה יביא בן בקר הואיל ופתח בו הכתוב

דף קה, א גמרא תחלה מן הצאן יביא כבש הואיל ופתח בו הכתוב תחלה מן העוף יביא תורים הואיל ופתח בו הכתוב תחלה אלמה תנן הרי עלי עולה יביא כבש רבי אלעזר בן עזריה אומר תור או בן יונה ולא פליג רבי יהודה אלא מאי מיוחדת שבמנחות דלית ליה שם לווי והא תנא הואיל ופתח בו הכתוב תחלה קאמר הכי קאמר איזהו מנחה מיוחדת שבמנחות דלית ליה שם לווי זו שפתח בו הכתוב תחלה פשיטא מנחת הסולת קאמר סימנא

בעלמא: מנחה מין המנחה [וכו']: בעי רב פפא מיני מנחה מהו כיון דאמר מיני תרתי קאמר ומאי מנחה דכולה מנחות נמי מנחה מיקריין דכתיב (ויקרא ז) וזאת תורת המנחה או דלמא כיון דאמר מנחה חדא מנחה קאמר ומאי מיני מנחה הכי קאמר ממיני מנחה חדא מנחה עלי תא שמע מנחה מין מנחה יביא אחת הא מיני מנחה שתים אימא סיפא מנחות מין מנחות יביא שתים הא מיני מנחה חדא אלא מהא ליכא למשמע מינה: תא שמע מין מנחות עלי יביא שתי מנחות ממין אחד הא ממיני מנחה חדא דלמא הא מיני מנחה מביא שתי מנחות משני מינין והא לא תני הכי מין מנחות עלי מביא שתי מנחות ממין אחד מיני מנחות עלי מביא שתי מנחות משני מינין הא מיני מנחה חדא דלמא הא מני רבי שמעון היא דאמר מחצה חלות ומחצה רקיקין יביא ומאי מיני מנחה מנחה דאית בה תרי מיני אבל רבנן דאמרי מחצה חלות ומחצה רקיקין לא יביא מביא שתי מנחות משני מינין: פירשתי ואיני יודע מה פירשתי יביא חמשתן: מאן תנא אמר רבי ירמיה דלא כרבי שמעון דאי רבי שמעון כיון דאמר מחצה חלות ומחצה רקיקין יביא אי נמי סבר לה כר' יהודה דאמר כל המנחות באות עשר איכא לספוקה בארבע עשרה מנחות אביי אמר אפילו תימא רבי שמעון שמעינן ליה לרבי שמעון דאמר מייתי ומתני דתניא רבי שמעון אומר למחרת מביא אשמו ולוגו

דף קה, ב גמרא עמו ואומר אם מצורע הוא זהו אשמו וזה לוגו ואם לאו אשם זה יהא שלמי נדבה ואותו אשם טעון שחיטה בצפון ומתן בהונות וסמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק ונאכל לזכרי כהונה ליום ולילה ואף על גב דקא מפריק מר בשחיטת קדשים אימר דאמר רבי שמעון מייתי ומתני לכתחילה לתקוני גברא אבל בעלמא דיעבד אין לכתחילה לא הני מילי גבי שלמים דקא ממעט באכילתן דהווי להו קדשים לבית הפסול אבל מנחות אפילו לכתחילה אמר ליה רב פפא לאביי רבי שמעון דאמר מחצה חלות ומחצה רקיקין יביא הא קא מייתי עשרון אחד משני עשרון ולוג אחד משני לוגין שמעינן ליה לר' ש דאמר אם הביא עשרון אחד משני עשרונות ולוג אחד משני לוגין יצא ומיקמץ היכי קמץ דמתני ואמר אי חלות לחודייהו ורקיקין לחודייהו אמרי דקא קמיצנא מחלות ליהוי אחלות דקא קמיצנא מרקיקין ליהוי ארקיקין אי מחצה רקיקין ומחצה חלות אמרי דקא קמיצנא מחלות ליהוי אמחצה חלות ומחצה רקיקין ודקא קמיצנא מרקיקין ליהווי אמחצה רקיקין ומחצה חלות והא בעי מיקמץ חד קומץ מחלות

דף קו, א גמרא ומרקיקין וקא קמיץ מחלות ארקיקין ומרקיקין אחלות שמעינן ליה לרבי שמעון דאמר אם קמץ ועלה בידו מאחד על שניהם יצא והא איכא מותר שמן דאי מחצה חלות ומחצה רקיקין אמר מותר השמן מחזירו לחלות אי כולהו רקיקין אמר מותר השמן נאכל לכהנים כרבי שמעון בן יהודה דתניא רבי שמעון בן יהודה אומר משום ר' שמעון מושחן כמין כי ומותר השמן נאכל לכהנים אמר ליה רב כהנא לרב אשי והא איכא לספוקה במנחת נסכים דאמר רבא מתנדב אדם מנחת נסכים בכל יום כי קא מסתפקא ליה <סימן יחי"ד בגל"ל לבונה"ה בלו"ג מקמצ"ה> באה בגלל יחיד באה בגלל ציבור לא מסתפקא ליה כי קא מסתפקא ליה באה בגלל עצמה באה בגלל זבח לא מסתפקא ליה כי קא מסתפקא ליה טעונה לבונה שאינה טעונה לבונה לא מסתפקא ליה כי קא מסתפקא ליה באה בלוג באה בשלשה לוגין לא מסתפקא ליה כי קא מסתפקא ליה טעונה קמיצה שאינה טעונה קמיצה לא קא מסתפקא ליה: פירשתי מנחה של עשרונים: תנו רבנן פירשתי מנחה וקבעתי בכלי אחד של עשרונים ואיני יודע מה פירשתי יביא מנחה של ששים

עשרונים דברי חכמים רבי אומר יביא מנחות של עשרונים מאחד ועד ששים שהן אלף ושמונה מאות ושלושים פירשתי ואיני יודע מה פירשתי ואיני יודע כמה פירשתי יביא חמש מנחות של ששים עשרונים שהן שלש מאות דברי חכמים רבי אומר יביא חמש מנחות של ששים עשרונים מאחד ועד ששים שהן תשעה אלפים ומאה וחמשים במאי קא מיפלגי אמר רב חסדא במותר להכניס חולין לעזרה קא מיפלגי רבי סבר אסור להכניס חולין לעזרה ורבנן סברי מותר להכניס חולין לעזרה רבא אמר דכולי עלמא אסור להכניס חולין לעזרה והכא במותר לערב חובה בנדבה קא מיפלגי רבנן סברי מותר לערב חובה בנדבה ורבי סבר אסור לערב חובה בנדבה אמר ליה אביי לרבא לרבנן דאמרי מותר לערב חובה בנדבה הא בעינן שני קמציים דקמיין והדר קמיין והא קא קמיין מחובה אנדבה ומנדבה אחובה דתלי ליה בדעת כהן דאמר כל היכא דמטיא ידא דכהן השתא חובה ולבסוף נדבה ואקטורי היכי מקטר ליקטר נדבה ברישא דחובה היכי מקטר לה דלמא כולה חובה היא וחסרו להו שירים ואמר מר שירים שחסרו בין קמיצה להקטרה אין מקטיר קומץ עליהן ליקטר חובה ברישא דנדבה היכי מקטר לה

דף קו, ב גמרא ודלמא כולה חובה היא וכל שהוא ממנו לאישים הרי הוא בכל תקטירו אמר ר' יהודה בריה דרבי שמעון בן פזי דמסיק להו לשום עצים וכרבי אליעזר דתניא רבי אליעזר אומר (ויקרא ב) לריח ניחוח אי אתה מעלה אבל אתה מעלה לשום עצים אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי ודלמא דכולי עלמא מותר לערב חובה בנדבה והכא בדברי אליעזר קא מיפלגי דרבנן אית להו דרבי אליעזר ורבי לית ליה דרבי אליעזר אמר ליה אי סלקא דעתך לרבי מותר לערב חובה בנדבה ודרבי אליעזר לית ליה אפשר דמייתי שיתין בחד מנא וחד בחד מנא ומגע להו וקמיין רבא אמר דכולי עלמא מותר לערב חובה בנדבה ודכולי עלמא אית להו דרבי אליעזר והכא בפלוגתא דרבי אליעזר בן יעקב ורבנן קא מיפלגי דתנן אפי' מנחה של ס' עשרון נותן לה ס' לוג רבי אליעזר בן יעקב אומר אפילו מנחה של ששים עשרון אין לה אלא לוגה שנאמר (ויקרא יד) למנחה ולוג שמן רבנן סברי [כרבנן] דאמרי ס' לוג וכל חד וחד עשרון לוגה קא שקיל ורבי סבר כר' אליעזר בן יעקב דאמר אין לה אלא לוגה ולא ידעינן אי חדא מנחה היא דסגי לה בחד לוג אי שתי מנחות נינהו דבעינן שני לוגין רב אשי אמר בקטן והביא גדול קמיפלגי רבנן סברי קטן והביא גדול יצא ורבי סבר לא יצא והא איפלגו בה חדא זמנא דתנן קטן והביא גדול יצא רבי אומר לא יצא צריכא דאי איתמר בהא בהא קא אמרי רבנן משום דאידי ואידי קומץ הוא אבל התם דקא נפישאי אימורין אימא מודו ליה לרבי ואי איתמר בההיא בההיא קאמר רבי אבל בהא אימא מודי להו לרבנן צריכא <סימן עצי"ם זה"ב יי"ן עול"ה תוד"ה שו"ר>:

דף קו, ב משנה הרי עלי עצים לא יפחות משני גזירין לבונה לא יפחות מקומץ חמשה קמציים הם האומר עלי לבונה לא יפחות מקומץ המנדב מנחה יביא עמה קומץ לבונה המעלה את הקומץ בחוץ חייב שני בזיכין טעונין שני קמציים הרי עלי זהב לא יפחות מדינר זהב כסף לא יפחות מדינר כסף נחשת לא יפחות ממעה כסף פירשתי ואיני יודע מה פירשתי יהא מביא עד שיאמר לא לכך נתכוונתי:

דף קו, ב גמרא תנו רבנן (ויקרא ב) קרבן מלמד שמתנדבין עצים וכמה שני גזירין וכן הוא אומר (נחמיה י) והגורלות הפלנו על קרבן העצים רבי אומר עצים קרבן הם טעונין מלח וטעונין הגשה אמר רבא ולדברי רבי עצים טעונין קמיצה אמר רב פפא לדברי רבי עצים צריכין עצים: לבונה לא יפחות מן הקומץ: מנלן דכתיב (ויקרא ו) והרים ממנו

בקומצו מסלת המנחה ומשמנה ואת כל הלבונה מקיש לבונה להרמה דמנחה מה הרמה דמנחה קומץ אף לבונה נמי קומץ: ת"ר הרי עלי למזבח יביא לבונה שאין לך דבר שקרב לגבי מזבח אלא לבונה פירשתי ואיני יודע מה פירשתי יביא מכל דבר שקרב למזבח ותו ליכא והא איכא עולה איכא עורה לכהנים והא איכא עולת העוף איכא

דף קז, א גמרא מוראה ונוצה והאיכא נסכים לשיתין אזלי והאיכא מנחת נסכים כיון דאיכא מנחה דאכלי כהנים מינה לא פסיקא ליה: הרי עלי זהב לא יפחות מדינר זהב: ודלמא נסכא אמר ר' אלעזר דאמר מטבע ודלמא פריטי אמר רב פפא פריטי דדהבא לא עבדי אינשי: כסף לא יפחות מדינר: ודלמא נסכא א"ר אלעזר דאמר מטבע ודלמא פריטי אמר רב ששת באתרא דלא סגו פריטי דכספא: נחושת לא יפחות ממעה כסף: תניא רבי אליעזר בן יעקב אומר לא יפחות מצינורא קטנה של נחשת למאי חזיא אמר אביי שמחטטין בה פתילות ומקנחין בה נרות: ברזל תניא אחרים אומרים לא יפחות מכליה עורב וכמה אמר רב יוסף אמה על אמה איכא דאמרי לא יפחות מאמה על אמה למאי חזיא אמר רב יוסף לכליה עורב:

דף קז, א משנה הרי עלי יין לא יפחות משלשה לוגין שמן לא יפחות מלוג רבי אומר שלשה לוגין פירשתי ואיני יודע מה פירשתי יביא כיום מרובה:

דף קז, א גמרא ת"ר (במדבר טו) אזרח מלמד שמתנדבין יין וכמה שלשה לוגין ומנין שאם רצה להוסיף יוסיף תלמוד לומר יהיה יכול יפחות תלמוד לומר ככה: שמן לא יפחות מן הלוג רבי אומר שלשה לוגין: במאי קא מיפלגי אמרוה רבנן קמיה דרב פפא בדון מינה ומינה בדון מינה ואוקים באתרה קא מיפלגי רבנן סברי דון מינה ומינה מה מנחה מתנדבין אף שמן נמי מתנדבין ומינה מה מנחה בלוג אף שמן בלוג ורבי סבר דון מינה ואוקים באתרה מה מנחה מתנדבין אף שמן נמי מתנדבין ואוקים באתרה כנסכים מה נסכים שלשת לוגין אף שמן נמי שלשת לוגין אמר להו רב פפא אי ממנחה גמר לה רבי דכולי עלמא לא פליגי דון מינה ומינה אלא רבי מאזרח גמיר לה אמר ליה רב הונא בריה דרב נתן לרב פפא ומי מצית אמרת הכי והתניא קרבן מלמד שמתנדבין שמן וכמה שלשת לוגין מאן שמעת ליה דאמר שלשת לוגין רבי וקא מייתי לה מקרבן א"ל אי תניא תניא: פירשתי ואיני יודע מה פירשתי יביא כיום מרובה: תנא כיום טוב הראשון של חג שחל להיות בשבת:

דף קז, א משנה הרי עלי עולה יביא כבש ר' אלעזר בן עזריה אומר או תור או בן יונה פירשתי מן הבקר ואיני יודע מה פירשתי יביא פר ועגל מן הבהמה ואיני יודע מה פירשתי יביא פר ועגל איל שעיר גדי וטלה פירשתי ואיני יודע מה פירשתי

דף קז, ב משנה מוסיף עליהן תור ובן יונה הרי עלי תודה ושלמים יביא כבש פירשתי מן בקר ואיני יודע מה פירשתי יביא פר ופרה עגל ועגלה מן הבהמה ואיני יודע מה פירשתי יביא פר ופרה עגל ועגלה איל ורחלה שעיר ושעירה גדי וגדייה טלה וטלייה הרי עלי שור יביא הוא ונסכיו במנה עגל יביא הוא ונסכיו בחמש איל יביא הוא ונסכיו בשתים כבש יביא הוא ונסכיו בסלע שור במנה יביא במנה חוץ מנסכיו עגל בחמש יביא בחמש חוץ מנסכיו איל בשתים יביא בשתים חוץ מנסכיו כבש בסלע יביא בסלע חוץ מנסכיו שור במנה והביא שנים במנה לא יצא ואפילו זה במנה חסר דינר וזה במנה חסר דינר שחור והביא לבן לבן והביא שחור גדול והביא קטן לא יצא קטן והביא גדול יצא רבי אומר לא יצא:

דף קז,ב גמרא ולא פליגי מר כי אתריה ומר כי אתריה: תנו רבנן הרי עלי עולה בסלע למזבח יביא כבש שאין לך דבר שקרב בסלע לגבי מזבח אלא כבש שקרב בסלע פירשתי ואיני יודע מה פירשתי יביא מכל דבר שקרב בסלע לגבי מזבח: פירשתי מן הבקר ואיני יודע מה פירשתי יביא פר ועגל: אמאי וליתי פר ממה נפשך הא מני רבי היא דאמר קטן והביא גדול לא יצא אי רבי אימא סיפא שור במנה והביא שנים במנה לא יצא ואפי' זה במנה חסר דינר וזה במנה חסר דינר שחור והביא לבן לבן והביא שחור גדול והביא קטן לא יצא קטן והביא גדול יצא רבי אומר לא יצא רישא וסיפא רבי ומציעתא רבנן אין רישא וסיפא רבי מציעתא רבנן והכי קאמר דבר זה מחלוקת רבי ורבנן: תנן התם ששה לנדבה כנגד מי <סימן קמ"ף ש"ע> אמר חזקיה כנגד ששה בתי אבות הכהנים שתקנו להם חכמים שיהא שלום זה עם זה ר' יוחנן אמר מתוך שהנדבה מרובה תיקנו להם שופרות מרובין כדי שלא יתעפשו המעות וזעירי אמר כנגד פר ועגל איל וכבש גדי ושעיר ורבי היא דאמר קטן והביא גדול לא יצא ובר פדא אמר כנגד הפרים והאילים

דף קח,א גמרא והכבשים והשעירים והמותרות והמעה כולהו כחזקיה לא אמרי לאנצויי לא חיישינן דכל חד וחד יומיה קא עביד כר' יוחנן לא אמרי לאיעפושי לא חיישי' כזעירי לא אמרי כיחידאה לא מוקמי כבר פדא נמי לא אמרי מותרות כולהו נמי מותרות מעה נמי לשקלים אזלא דתניא להיכן קלבון זה הולך לשקלים דברי ר' מ"ר' אליעזר אומר לנדבה ושמואל אמר כנגד מותר חטאת ומותר אשם ומותר אשם נזיר ומותר אשם מצורע ומותר מנחת חוטא ומותר עשירית האיפה של כה"ג ור' אושעיא אמר כנגד מותר חטאת ומותר אשם ומותר אשם נזיר ומותר אשם מצורע ומותר קנין ומותר חוטא ושמואל מ"ט לא אמר כרבי אושעיא קנין תנא ליה רישא ור' אושעיא תני ולא תני קנין והתני רבי אושעיא ותני קנין חד לקנין וחד למותר קנין ורבי אושעיא מאי טעמא לא אמר כשמואל סבר לה כמאן דאמר מותר של עשירית האיפה של כהן גדול ירקב דתניא מותר מנחת נדבה מותר מנחה ירקב מאי קאמר א"ר חסדא הכי קאמר מותר מנחת חוטא נדבה מותר עשירית האיפה של כהן גדול ירקב רבה אמר אפי' מותר עשירית האיפה של כהן גדול נמי נדבה אלא מותר לחמי תודה ירקב בפלוגתא מותר עשירית האיפה של כהן גדול רבי יוחנן אמר נדבה רבי אלעזר אמר ירקב מיתבי מותר שקלים חולין ומותר עשירית האיפה ומותר קיני זבין וקיני זבות וקיני יולדות וחטאות ואשמות מותריהן נדבה מאי לאו מותר עשירית האיפה של כהן גדול לא מותר מנחת חוטא אמר רב נחמן בר רב יצחק מסתברא כמאן דאמר מותר עשירית האיפה של כהן גדול ירקב דתניא (ויקרא ה) לא ישים עליה שמן ולא יתן עליה לבונה כי חטאת היא אמר רבי יהודה היא קרויה חטאת ואין אחרת קרויה חטאת לימד על עשירית האיפה של כהן גדול שאינה קרויה חטאת וטעונה לבונה ומדאינה קרויה חטאת מותרה ירקב:

דף קח,א משנה שור זה עולה ונסתאב אם רצה יביא בדמיו שנים שני שוורים אלו עולה ונסתאבו רצה יביא בדמיהן אחד ורבי אוסר איל זה עולה ונסתאב אם רצה יביא בדמיו כבש כבש זה עולה ונסתאב אם רצה יביא בדמיו איל ורבי אוסר:

דף קח,ב גמרא והא אמרת רישא שור במנה והביא שנים במנה לא יצא שור זה ונסתאב שאני: שני שוורין אלו עולה ונסתאבו רצה יביא בדמיהן אחד ורבי אוסר: מאי טעמא משום דהוה ליה גדול והביא קטן ואף על גב דנסתאב לכתחילה לא שרי רבי ולפלוג נמי ברישא רבי אכולה מילתא פליג ונטר להו לרבנן עד דמסקי מילתייהו והדר מיפליג עלייהו

תדע דקתני איל זה עולה ונסתאב רצה יביא בדמיו כבש כבש זה לעולה ונסתאב רצה יביא בדמיו איל ורבי אוסר שמע מינה: איבעיא להו ממינא למינא מאי תא שמע שור זה עולה ונסתאב לא יביא בדמיו איל אבל מביא בדמיו ב' אילים ורבי אוסר לפי שאין בילה שמע מינה אי הכי מאי איריא תרי אפילו חד נמי דהא בנסתאב לרבנן לא שני להו בין גדול לקטן תרי תנאי ואליבא דרבנן: רבי אוסר לפי שאין בילה: טעמא דאין בילה הא יש בילה שרי והתנן איל זה עולה ונסתאב רצה יביא בדמיו כבש כבש זה עולה ונסתאב יביא בדמיו איל ורבי אוסר תרי תנאי ואליבא דרבי ובטהורים עגל והביא פר כבש והביא איל יצא סתמא כרבנן: רצה יביא בדמיו ב' [כו']: אמר רב מנשיא בר זביד אמר רב לא שנו אלא דאמר שור זה עולה אבל אמר שור זה עלי עולה הוקבע ודלמא עלי להביאו קאמר אלא אי איתמר הכי איתמר אמר רב מנשיא בר זביד אמר רב לא שנו אלא דאמר שור זה עולה אי נמי אמר שור זה עלי עולה אבל אמר שור זה ודמיו עלי עולה הוקבע:

דף קח, ב משנה האומר אחד מכבשי הקדש ואחד משורי הקדש והיו לו שנים הגדול שבהן הקדש שלשה בינוני שבהם הקדש פירשתי ואיני יודע מה שפירשתי או שאמר לי אבא ואיני יודע מה הגדול שבהן הקדש:

דף קח, ב גמרא אלמא מקדיש בעין יפה מקדיש אימא סיפא בינוני שבהן הקדש אלמא מקדיש בעין רעה מקדיש אמר שמואל חוששין אף לבינוני דלגבי קטן עין יפה הוא היכי עביד אמר רבי חייא בר רב ממתין לו עד שיומם ומחיל ליה לקדושתיה בגדול אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה לא שנו אלא דאמר אחד משוורי הקדש אבל אמר שור בשוורי הקדש הגדול שבהן הקדש תורא בתוראי קאמר איני והאמר רב הונא א"ר חייא משמיה דעולא האומר לחבירו בית בביתי אני מוכר לך מראהו עלייה לאו משום דגריע לא מעולה שבבתים: מיתיבי שור בשוורי הקדש וכן שור של הקדש שנתערב באחרים הגדול שבהן הקדש וכולם ימכרו לצרכי עולות ודמיהן חולין תרגומא אשור של הקדש שנתערב באחרים והא וכן קאמר תרגומא אגדול: מיתיבי בית בביתי אני מוכר לך ונפל מראהו נפול עבד בעבדיי אני מוכר לך ומת מראהו מת

דף קט, א גמרא ואמאי ליחזי היידן נפל היידן מת לוקח קא אמרת שאני לוקח דיד בעל השטר על התחתונה השתא דאתית להכי אפי' תימא עלייה דגריעה יד בעל השטר על התחתונה:

דף קט, א משנה הרי עלי עולה יקריבנה במקדש ואם הקריבה בבית חונו לא יצא הרי עלי עולה שאקריבנה בבית חונו יקריבנה במקדש ואם הקריבה בבית חונו יצא רבי שמעון אומר אין זו עולה הריני נזיר יגלח במקדש ואם גלח בבית חונו לא יצא הריני נזיר שאגלח בבית חונו יגלח במקדש ואם גלח בבית חונו יצא ר' שמעון אומר אין זה נזיר: **דף קט, א גמרא** יצא הא מקטל קטלה אמר רב המנונא נעשה כאומר הרי עלי עולה ע"מ שלא אתחייב באחריותה אמר ליה רבא אלא מעתה סיפא דקתני הריני נזיר שאגלח בבית חונו יגלח במקדש ואם גילח בבית חונו יצא הכי נמי דנעשה כאומר הריני נזיר על מנת שלא אתחייב באחריות קרבנותיו נזיר כמה דלא מייתי קרבנותיו לא מתכשר אלא אמר רבא אדם זה לדורון נתכוין אמר אי סגיא בבית חונו טרחנא טפי לא מצינא לאיצטעורי נזיר נמי האי גברא לצעורי נפשיה קא מיכוין אמר אי סגיא בבית חונו טרחנא טפי לא מצינא לאיצטעורי ורב המנונא אמר לך נזיר כדקאמרת עולה על מנת שלא אתחייב באחריותה קאמר ואף רבי יוחנן סבר לה להא דרב המנונא דאמר רבה בר בר חנה אמר

רבי יוחנן הרי עלי עולה שאקריבנה בבית חוניו והקריבה בארץ ישראל יצא וענוש כרת
תניא נמי הכי הרי עלי עולה שאקריבנה במדבר והקריבה בעבר הירדן יצא וענוש כרת:
דף קט"א משנה ה' הכהנים שמשו בבית חוניו לא ישמשו במקדש שבירושלים ואין צריך
לומר לדבר אחר שנאמר (מלכים ב כג) אך לא יעלו כהני הבמות אל מזבח ה' בירושלים
כי אם אכלו מצות <בקרב> [בתוך] אחיהם הרי אלו כבעלי מומין חולקין ואוכלין ולא
מקריבין:

דף קט"א גמרא אמר רב יהודה כהן ששחט <לעבודת כוכבים> { קרבנו ריח ניחוח
אמר רב יצחק בר אבדימי מאי קראה (יחזקאל מד) יען אשר ישרתו אותם לפני גילוליהם
והיו לבית ישראל למכשול עון על כן נשאתי ידי עליהם נאום ה' אלהים ונשאו עונם
וכתיב בתריה ולא יגשו אלי לכהן לי אי עבד שירות אין שחיטה לאו שירות הוא: איתמר
שגג בזריקה רב נחמן אמר קרבנו ריח ניחוח רב ששת אמר אין קרבנו ריח ניחוח אמר רב
ששת מנא אמינא לה דכתיב והיו לבית ישראל למכשול עון [מאי] לאו או מכשול או עון
ומכשול שוגג ועון מזיד ורב נחמן מכשול דעון: אמר רב נחמן מנא אמינא לה דתניא
(במדבר טו) וכפר הכהן על הנפש השוגגת בחטאה בשגגה מלמד שכהן מתכפר על ידי
עצמו במאי אילימא בשחיטה מאי איריא שוגג אפילו מזיד נמי אלא לאו בזריקה ורב ששת
אמר לך לעולם בשחיטה ובמזיד לא נעשה משרת <לעבודת כוכבים> {לעבודה זרה}
ואזדו לטעמייהו דאתמר הזיד בשחיטה רב נחמן אמר קרבנו ריח ניחוח ורב ששת אמר אין
קרבנו ריח ניחוח רב נחמן אמר קרבנו ריח ניחוח דלא עבד שירות רב ששת אמר אין
קרבנו ריח ניחוח

דף קט"ב גמרא נעשה משרת <לעבודת כוכבים> {לעבודה זרה} אמר רב נחמן מנא
אמינא לה דתניא כהן שעבד <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} ושב קרבנו ריח ניחוח במאי
אילימא בשוגג מאי ושב שב ועומד הוא אלא פשיטא במזיד ואי בזריקה כי שב מאי הוי הא
עבד לה שירות אלא לאו בשחיטה ורב ששת אמר לך לעולם בשוגג והכי קאמר אם שב
מעיקרו דכי עבד בשוגג עבד קרבנו ריח ניחוח ואם לאו אין קרבנו ריח ניחוח השתחוה
<לעבודת כוכבים> {לעבודה זרה} רב נחמן אמר קרבנו ריח ניחוח ורב ששת אמר אין
קרבנו ריח ניחוח הודה <לעבודת כוכבים> {לעבודה זרה} רב נחמן אמר קרבנו ריח
ניחוח ורב ששת אמר אין קרבנו ריח ניחוח וצריכא דאי אשמעינן הך קמייתא בההיא
קאמר רב ששת משום דעבד ליה שירות אבל שחיטה דלא עבד ליה שירות אימא מודה
ליה לרב נחמן ואי אשמעינן שחיטה משום דעבד ליה עבודה אבל השתחוה דלא עבד ליה
עבודה אימא לא צריכא ואי אשמעינן השתחוואה משום דעביד ליה מעשה אבל הודה
דדיבורא בעלמא אימא לא צריכא: ואין צריך לומר דבר אחר [וכו']: מדקאמר אין צריך
לומר דבר אחר מכלל דבית חוניו לאו <עבודת כוכבים> {בית עבודה זרה} הוא תניא
כמאן דאמר בית חוניו לאו <עבודת כוכבים> {בית עבודה זרה} הוא דתניא אותה שנה
שמת שמעון הצדיק אמר להן שנה זו הוא מת אמרו לו מנין אתה יודע אמר להן כל יום
הכפורים נזדמן לי זקן אחד לבוש שחורים ונתעטף לבנים ונכנס עמי ויצא עמי שנה זו נזדמן
לי זקן אחד לבוש שחורים ונתעטף שחורים ונכנס עמי ולא יצא עמי לאחר הרגל חלה
שבעת ימים ומת ונמנעו אחיו הכהנים מלברך בשם בשעת פטירתו אמר להם חוניו בני
ישמש תחתי נתקנא בו שמעי אחיו שהיה גדול ממנו שתי שנים ומחצה אמר לו בא
ואלמדך סדר עבודה הלבישו באונקלי וחגרו בצילצול העמידו אצל המזבח אמר להם

לאחיו הכהנים ראו מה נדר זה וקיים לאהובתו אותו היום שאשתמש בכהונה גדולה אלבוש באונקלי שליכי ואחגור בצילצול שליכי בקשו אחיו הכהנים להרגו רץ מפניהם ורצו אחריו הלך לאלכסנדריא של מצרים ובנה שם מזבח והעלה עליו לשום <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} וכששמעו חכמים בדבר אמרו מה זה שלא ירד לה כך היורד לה על אחת כמה וכמה דברי רבי מאיר אמר לו רבי יהודה לא כך היה מעשה אלא לא קיבל עליו חונוי שהיה שמעי אחיו גדול ממנו שתי שנים ומחצה ואף על פי כן נתקנא בו חונוי בשמעי אחיו אמר לו בא ואלמדך סדר עבודה והלבישו באונקלי וחגרו בצילצול והעמידו אצל המזבח אמר להם לאחיו הכהנים ראו מה נדר זה וקיים לאהובתו אותו היום שישתמש בכהונה גדולה אלבוש באונקלי שליכי ואחגור בצילצול שליכי בקשו אחיו הכהנים להרגו סח להם כל המאורע בקשו להרוג את חונוי רץ מפניהם ורצו אחריו רץ לבית המלך ורצו אחריו כל הרואה אותו אומר זה הוא זה הוא הלך לאלכסנדריא של מצרים ובנה שם מזבח והעלה עליו לשם שמים שנאמר (ישעיהו יט) <והיה> ביום ההוא יהיה מזבח לה' בתוך ארץ מצרים ומצבה אצל גבולה לה' וכששמעו חכמים בדבר אמרו ומה זה שברח ממנה כך המבקש לירד לה על אחת כמה וכמה: תניא אמר ר' יהושע בן פרחיה בתחלה כל האומר עלה לה אני כופתו ונותנו לפני הארי עתה כל האומר לי לירד ממנה אני מטיל עליו קומקום של חמין שהרי שאול ברח ממנה וכשעלה בקש להרוג את דוד אמר ליה מר קשישא בריה דרב חסדא לאביי ר' מאיר האי קרא דרבי יהודה מאי עביד ליה לכדתניא לאחר מפלתו של סנחריב יצא חזקיה ומצא בני מלכים שהיו יושבין בקרונות של זהב הדירן שלא לעבוד <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} שנאמר (ישעיהו יט) ביום ההוא יהיו חמש ערים בארץ מצרים מדברות שפת כנען

דף קי"א גמרא ונשבעות לה' צבאות הלכו לאלכסנדריא של מצרים ובנו מזבח והעלו עליו לשם שמים שנאמר (ישעיהו יט) ביום ההוא יהיה מזבח לה' בתוך ארץ מצרים (ישעיהו יט) עיר ההרס יאמר לאחת מאי עיר ההרס יאמר לאחת כדמתרגם רב יוסף קרתא דבית שמש דעתיד למיחרב איתאמר דהיא חדא מנהון וממאי דעיר ההרס לישנא דשימשא היא דכתיב (איוב ט) האומר לחרס ולא יזרח (ישעיהו מג) הביאי בני מרחוק ובנותי מקצה הארץ הביאי בני מרחוק אמר רב הונא אלו גליות של בבל שדעתן מיושבת עליהן כבנים ובנותי מקצה הארץ אלו גליות של שאר ארצות שאין דעתן מיושבת עליהן כבנות אמר רבי אבא בר רב יצחק אמר רב חסדא ואמרי לה אמר רב יהודה אמר רב מצור ועד קרטיגני מכירין את ישראל ואת אביהם שבשמים ומצור כלפי מערב ומקרטיגני כלפי מזרח אין מכירין את ישראל ולא את אביהן שבשמים איתיביה רב שימי בר חייא לרב (מלאכי א) ממזרח שמש ועד מבואו גדול שמי בגוים ובכל מקום מוקטר מוגש לשמי ומנחה טהורה אמר ליה שימי את דקרו ליה אלהא דאלהא בכל מקום מוקטר מוגש לשמי בכל מקום סלקא דעתך אמר רבי שמואל בר נחמני אמר ר' יונתן אלו תלמידי חכמים העוסקים בתורה בכל מקום מעלה אני עליהן כאילו מקטירין ומגישין לשמי ומנחה טהורה זה הלומד תורה בטרה נושא אשה ואחר כך לומד תורה (תהילים קלד) שיר המעלות הנה ברכו את ה' כל עבדי ה' העומדים בבית ה' בלילות מאי בלילות א"ר יוחנן אלו ת"ח העוסקים בתורה בלילה מעלה עליהן הכתוב כאילו עסוקים בעבודה (דברי הימים ב ב) לעולם זאת על ישראל א"ר גידל אמר רב זה מזבח בנוי ומיכאל שר הגדול עומד ומקריב עליו קרבן ורבי יוחנן אמר אלו תלמידי חכמים העסוקין בהלכות עבודה מעלה עליהם

הכתוב כאילו נבנה מקדש בימיהם אמר ריש לקיש מאי דכתיב (ויקרא ז) זאת התורה לעולה למנחה ולחטאת ולאשם כל העוסק בתורה כאילו הקריב עולה מנחה חטאת ואשם אמר רבא האי לעולה למנחה עולה ומנחה מיבעי ליה אלא אמר רבא כל העוסק בתורה אינו צריך לא עולה <ולא חטאת> ולא מנחה ולא אשם אמר רבי יצחק מאי דכתיב (ויקרא ו) זאת תורת החטאת וזאת תורת האשם כל העוסק בתורת חטאת כאילו הקריב חטאת וכל העוסק בתורת אשם כאילו הקריב אשם:

דף קי, א משנה נאמר בעולת בהמה (ויקרא א) אשה ריח ניחוח ובעולת עוף (ויקרא א) אשה ריח ניחוח ובמנחה (ויקרא ב) אשה ריח ניחוח לומר לך אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוין לבו לשמים:

דף קי, א גמרא אמר ר' זירא מאי קראה (קוהלת ה) מתוקה שנת העובד אם מעט ואם הרבה יאכל רב אדא בר אהבה אמר מהכא (קוהלת ה) ברבות הטובה רבו אוכליה ומה כשרון לבעליו: תניא אמר רבי שמעון בן עזאי בוא וראה מה כתיב בפרשת קרבנות שלא נאמר בהן לא אל ולא אלהים אלא ה' שלא ליתן פתחון פה לבעל דין לחלוק ונאמר בשור הגס (ויקרא א) אשה ריח ניחוח ובעוף הדק (ויקרא א) אשה ריח ניחוח ובמנחה (ויקרא ב) אשה ריח ניחוח לומר לך אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוין את לבו לשמים ושמה תאמר לאכילה הוא צריך ת"ל (תהילים נ) אם ארעב לא אומר לך כי לי תבל ומלואה ונאמר (תהילים נ) כי לי כל חיתו יער בהמות בהררי אלף ידעתי כל עוף הרים וזיו שדי עמדי האוכל בשר אבירים ודם עתודים אשתה לא אמרתי אליכם זבחו כדי שתאמר אעשה רצונו ויעשה רצוני לא לרצוני אתם זובחים אלא לרצונכם אתם זובחים שנאמר (ויקרא יט) לרצונכם תזבחהו דבר אחר לרצונכם תזבחהו לרצונכם זבחו לדעתכם זבחו כדבעא מיניה שמואל מרב הונא מנין למתעסק בקדשים שהוא פסול שנאמר ושחט את בן הבקר שתהא שחיטה לשם בן בקר אמר לו זו בידניו הוא לעכב מנין ת"ל לרצונכם תזבחהו לדעתכם זבחו:

מסכת חולין פרק א

דף ב, א משנה הכל שוחטין ושחיטתן כשרה חוץ מחרש שוטה וקטן שמא יקלקלו את שחיטתן וכולן ששחטו ואחרים רואין אותן שחיטתן כשרה:

דף ב, א גמרא הכל שוחטין לכתחלה ושחיטתן כשרה דיעבד אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי וכל הכל לכתחלה הוא אלא מעתה הכל ממירין אחד האנשים ואחד הנשים ה"נ דלכתחלה הוא והא כתיב (ויקרא כז) לא יחליפנו ולא ימיר אותו טוב ברע או רע בטוב התם כדקתני טעמא לא שהאדם רשאי להמיר אלא שאם המיר מומר וסופג את הארבעים אלא הכל מעריכין ונערכין נודרין ונידרין הכי נמי דלכתחלה והא כתיב (דברים כג) וכי תחזל לנדור לא יהיה בך חטא וכתיב (קוהלת ה) טוב אשר לא תדור משתדור ולא תשלם ותניא טוב מזה ומזה שאינו נודר כל עיקר דברי רבי מאיר ר' יהודה אומר טוב מזה ומזה נודר ומשלם ואפי' רבי יהודה לא קאמר אלא באומר הרי זו

דף ב,ב גמרא אבל אמר הרי עלי לא וכל הכל לאו לכתחלה הוא אלא הכל חייבים בסוכה הכל חייבין בציצית הכי נמי דלאו לכתחלה חייבין לא קאמינא אלא מעתה הכל סומכין אחד האנשים ואחד הנשים הכי נמי דלאו לכתחלה הוא כתיב (ויקרא א) וסמך ידו ונרצה אין איכא הכל לכתחלה ואיכא הכל דיעבד אלא הכל דהכא ממאי דלכתחלה הוא דתקשי לך דלמא דיעבד הוא ולא תקשי לך א"ל אנא שחיטתן כשרה קשיא לי מדקתני שחיטתן כשר' דיעבד מכלל דהכל לכתחלה הוא דאי דיעבד תרתי דיעבד למה לי אמר רבה בר עולא הכי קתני הכל שוחטין ואפי' טמא בחולין טמא בחולין מאי למימרא בחולין שנעשו על טהרת הקדש וקסבר חולין שנעשו על טהרת הקדש דמו כיצד הוא עושה מביא סכין ארוכה ושוחט בה כדי שלא יגע בבשר ובמוקדשים לא ישחוט שמא יגע בבשר ואם שחט ואומר ברי לי שלא נגעתי שחיטתו כשרה חוץ מחרש שוטה וקטן דאפילו בחולין גרידי דיעבד נמי לא שמא ישהו שמא ידרסו ושמא יחלידו וכולן ששחטו אהייא אילימא אחרש שוטה וקטן עלה קאי ואם שחטו מיבעי ליה אלא אטמא בחולין הא אמרת לכתחלה נמי שחיט ואלא אטמא במוקדשים בברי לי סגי דליתיה קמן דנשייליה האי טמא במוקדשים מהכא נפקא מהתם נפקא כל הפסולין ששחטו שחיטתן כשרה שהשחיטה כשרה בזרים בנשים ובעבדים ובטמאים ואפילו בקדשי קדשים ובלבד שלא יהיו טמאין נוגעין בבשר הכא עיקר התם אידי דתנא שאר פסולין תנא נמי טמא במוקדשים ואב"א התם עיקר דבקדשים קאי הכא אידי דתנא טמא בחולין תני נמי טמא במוקדשים האי טמא דאיטמא במאי אילימא דאיטמי במת (במדבר יט) בחלל חרב אמר רחמנא

דף ג,א גמרא חרב הרי הוא כחלל אב הטומאה הוא לטמייה לסכין ואזל סכין וטמיתה לבשר אלא דאיטמי בשרץ ואי בעית אימא לעולם דאיטמי במת וכגון שבדק קרומית של קנה ושחט בה דתניא בכל שוחטים בין בצור בין בזכוכית בין בקרומית של קנה אביי אמר הכי קתני הכל שוחטין ואפילו כותי במה דברים אמורים כשישראל עומד על גביו אבל יוצא ונכנס לא ישחוט ואם שחט חותך כזית בשר ונותן לו אכלו מותר לאכול משחיטתו לא אכלו אסור לאכול משחיטתו חוץ מחרש שוטה וקטן דאפילו דיעבד נמי לא שמא ישהו שמא ידרסו ושמא יחלידו וכולן ששחטו אהייא אילימא אחרש שוטה וקטן עלה קאי ואם שחטו מבעי ליה אלא אכותי הא אמרת כשישראל עומד על גביו שחיט אפילו לכתחלה קשיא אמר רבא ויוצא ונכנס לכתחלה לא והתנן המניח <עובד כוכבים> {גוי} בחנותו וישראל יוצא ונכנס מותר התם מי קתני מניח המניח קתני דיעבד אלא מהכא אין השומר צריך להיות יושב ומשמר אלא אע"פ שיוצא ונכנס מותר אלא אמר רבא הכי קתני הכל שוחטין ואפי' כותי בד"א כשישראל יוצא ונכנס אבל בא ומצאו ששחט חותך כזית בשר ונותן לו אכלו מותר לאכול משחיטתו לא אכלו אסור לאכול משחיטתו חוץ מחרש שוטה וקטן דאפילו דיעבד נמי לא שמא ישהו ושמא ידרסו ושמא יחלידו וכולן ששחטו אהייא אילימא אחרש שוטה וקטן עלה קאי ואם שחטו מבעי ליה אלא אכותי הא אמרת אפילו יוצא ונכנס שחיט לכתחלה קשיא רב אשי אמר הכי קתני הכל שוחטין ואפילו ישראל מומר מומר למאי לאכול נבילות לתיאבון וכדרבא דאמר רבא ישראל מומר אוכל נבילות לתיאבון

דף ג,ב גמרא בודק סכין ונותן לו ומותר לאכול משחיטתו אבל לא בדק ונתן לו לא ישחוט ואם שחט בודק סכינו אחריו נמצאת סכינו יפה מותר לאכול משחיטתו ואם לאו אסור לאכול משחיטתו חוץ מחרש שוטה וקטן דאפילו דיעבד נמי לא שמא ישהו שמא

ידרסו ושמא יחלידו וכולן ששחטו אהייה אילימא אחרש שוטה וקטן עלה קאי ואם שחטו מיבעי ליה אלא אישראל מומר אי דבדק סכין ונותן לו הא אמרת שוחט לכתחלה אלא דלא בדק אי דאיתיה לסכין ליבדקיה השתא ואי דליתיה לסכין כי אחרים רואין אותו מאי הוי דלמא בסכין פגומה שחיט קשיא רבינא אמר הכי קתני הכל שוחטין הכל מומחין שוחטין מומחין ואע"פ שאין מוחזקין בד"א שיודעין בו שיודע לומר הלכות שחיטה אבל אין יודעין בו שיודע לומר הלכות שחיטה לא ישחוט ואם שחט בודקין אותו אם יודע לומר הלכות שחיטה מותר לאכול משחיטתו ואם לאו אסור לאכול משחיטתו חוץ מחרש שוטה וקטן דאפילו דיעבד נמי לא שמא ישהו שמא ידרסו ושמא יחלידו וכולן ששחטו אהייה אילימא אחרש שוטה עלה קאי ואם שחטו מבעי ליה אלא אישראל מומר שוחטין הכל מומחין שוחטין מומחין ואיכא דאמרי רבינא אמר הכי קתני הכל שוחטין הכל מוחזקין שוחטין מוחזקין אע"פ שאין מומחין בד"א ששחטו לפנינו ב' וג' פעמים ולא נתעלף אבל לא שחט לפנינו ב' וג' פעמים לא ישחוט שמא יתעלף ואם שחט ואמר ברי לי שלא נתעלפתי שחיטתו כשרה חוץ מחרש שוטה וקטן דאפילו דיעבד נמי לא שמא ישהו שמא ידרסו ושמא יחלידו וכולן ששחטו אהייה אילימא אחרש שוטה וקטן עלה קאי ואם שחטו מיבעי ליה אלא אישראל מומר שוחטין מוחזקין והאמרת בב"ב ר' ל' סגי דליתיה קמן דלישייליה רבינא ורבה בר עולא כאביי ורבה בר עמי ור' אשי לא אמרי משום דקשיא להו וכולן כולהו כרבה בר עולא לא אמרי להך לישנא דאמרת הכא עיקר אדרבה התם עיקר דבבב"ב קאי להך לישנא דאמרת התם עיקר והכא אידי דתנא תנא בחולין תנא נמי טמא במוקדשין טמא בחולין גופיה לא איצטריך ליה חולין שנעשו על טהרת קדש לאו כקדש דמו כולהו כרבינא לא אמרי להך לישנא דאמר מומחין אין שאין מומחין לא רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן להך לישנא דאמר מוחזקין אין שאין מוחזקין לא לעלופי לא חיישינן רבא לא אמר כאביי כי קושייה אביי לא אמר כרבה התם לא נגע רב אשי לא אמר כתרוייהו קסבר כותים גרי אריות הן אביי לא אמר כרב אשי לא סבירא ליה הא דרבא אלא רבא מאי טעמא לא אמר כשמעתיא לדבריו דאביי קאמר וליה לא סבירא ליה: תנו רבנן שחיטת כותי מותרת במה דברים אמורים כשישראל עומד על גביו אבל בא ומצאו ששחט חותך כזית ונותן לו אכלו מותר לאכול משחיטתו ואם לאו אסור לאכול משחיטתו כיוצא בו מצא בידו

דף ד, א גמרא דקוריא של צפרים קוטע ראשו של אחד מהן ונותן לו אכלו מותר לאכול משחיטתו ואם לאו אסור לאכול משחיטתו אביי דייק מרישא רבא דייק מסיפא אביי דייק מרישא טעמא דישאל עומד על גביו אבל יוצא ונכנס לא רבא דייק מסיפא טעמא דבא ומצאו ששחט אבל יוצא ונכנס שפיר דמי ולאביי קשיא סיפא אמר לך יוצא ונכנס נמי בא ומצאו קרי ליה ולרבא קשיא רישא אמר לך יוצא ונכנס נמי כעומד על גביו דמי כיוצא בו מצא בידו דקוריא של צפרין קוטע ראשו כו' אמאי ליחוש דלמא האי הוא דהוה שחיט שפיר אמר רב מנשה <סימן מכני"ס איזמ"ל בזכרי"ם> במכניסן תחת כנפיו ודלמא סימנא הוה יהיב ליה בגויה אמר רב משרשיא דממסמס ליה מסמוסי ודלמא קסברי כותים אין שחיטה לעוף מן התורה ולטעמיך שהייה דרסה חלדה הגרמה ועיקור מי כתיבן אלא כיון דאחזיקו בהו אחזיקו בהו ה"נ כיון דאחזיקו ואחזיקו ולא אחזוק בדלא כתיבא תנאי היא דתנאי מצת כותי מותרת ואדם יוצא בה ידי חובתו בפסח ר"א אסור לפי שאין בקיאין בדקדוקי מצות כישראל רשב"ג אומר כל מצוה שהחזיקו בה כותים הרבה מדקדקין בה

יותר מישראל אמר מר מצת כותי מותרת ואדם יוצא בה ידי חובתו בפסח פשיטא מהו דתימא לא בקיאי בשימור קמ"ל ר"א אוסר לפי שאין בקיאי בדקדוקי מצות קסבר לא בקיאי בשימור רשב"ג אומר כל מצוה שהחזיקו בה כותים הרבה מדקדקין בה יותר מישראל היינו ת"ק איכא בינייהו דכתיבא ולא אחזיקו בה ת"ק סבר כיון דכתיבא אע"ג דלא אחזיקו בה ורשב"ג סבר אי אחזוק אין אי לא אחזוק לא אי הכי כל מצוה שהחזיקו בה כותים אם החזיקו מיבעי ליה אלא איכא בינייהו דלא כתיבא ואחזיקו בה תנא קמא סבר כיון דלא כתיבא אע"ג דאחזיקו בה נמי לא רשב"ג סבר כיון דאחזוק אחזוק גופא אמר רבא ישראל מומר אוכל נבילות לתיאבון בודק סכין ונותן לו ומותר לאכול משחיטתו מאי טעמא כיון דאיכא התירא ואיסורא לא שביק התירא ואכיל איסורא אי הכי כי לא בדק נמי מיטרח לא טרח אמרו ליה רבנן לרבא תניא דמסייע לך חמצן של עוברי עבירה אחר הפסח

דף ד, ב גמרא מותר מיד מפני שהן מחליפין סברוה הא מני רבי יהודה היא דאמר חמץ אחר הפסח דאורייתא וקתני מפני שהן מחליפין אלמא לא שביק התירא ואכיל איסורא ממאי דלמא ר"ש היא דאמר חמץ אחר הפסח דרבנן וכי מקילינן בדרבנן בדאורייתא לא מקילינן ותיהוי נמי ר"ש מי קתני שאני אומר החליפו מפני שמחליפין קתני דודאי מחליפין ומה בדרבנן לא שביק התירא ואכיל איסורא בדאורייתא לא כ"ש לימא מסייע ליה הכל שוחטין ואפילו כותי ואפילו ערל ואפילו ישראל מומר האי ערל ה"ד אילימא מתו אחיו מחמת מילה האי ישראל מעליא הוא אלא פשיטא מומר לערלות וקא סבר מומר לדבר אחד לא הוי מומר לכל התורה כולה אימא סיפא ואפילו ישראל מומר האי מומר ה"ד אי מומר לדבר אחר היינו מומר לערלות אלא לאו מומר לאותו דבר וכדרבא לא לעולם אימא לך מומר לאותו דבר לא מ"ט כיון דדש ביה כהתירא דמי ליה אלא מומר >לעבודת כוכבים< {לעבודה זרה} וכדרב ענן דאמר רב ענן אמר שמואל ישראל מומר >לעבודת כוכבים< {לעבודה זרה} מותר לאכול משחיטתו גופא אמר רב ענן אמר שמואל ישראל מומר >לעבודת כוכבים< {לעבודה זרה} מותר לאכול משחיטתו שכן מצינו ביהושפט מלך יהודה שנהנה מסעודת אחאב שנאמר (דברי הימים ב יח) ויזבח לו אחאב צאן ובקר לרוב ולעם אשר עמו ויסיתהו לעלות אל רמות גלעד ודלמא מיזבח זבח מיכל לא אכל ויסיתהו כתיב ודלמא בדברים אין הסתה בדברים ולא והכתיב (דברים יג) כי יסיתך אחיך באכילה ובשתיה והכתיב (איוב ב) ותסיתני בו לבלעו חנם למעלה שאני ודלמא משתא אשתי מיכל לא אכל מאי שנא שתיה דאמרין מומר >לעבודת כוכבים< {לעבודה זרה} לא הוי מומר לכל התורה כולה אכילה נמי מומר >לעבודת כוכבים< {לעבודה זרה} לא הוי מומר לכל התורה כולה הכי השתא שתיה סתם יינן הוא ועדיין לא נאסר יינן של >עובדי כוכבים< {גוים} אבל אכילה אימא לך מומר >לעבודת כוכבים< {לעבודה זרה} הוי מומר לכל התורה כולה איבעית אימא לאו אורחיה דמלכא משתא בלא מיכלא ואיבעית אימא ויזבח ויסיתהו כתיב במה הסיתו בזביחה ודלמא עובדיה זבח לרוב כתיב עובדיה לא הוה ספיק ודלמא שבעת אלפים זבוח דכתיב (מלכים א יט) והשארתי בישראל שבעת אלפים כל הברכים אשר לא כרעו לבעל וגו' טמורי הוו מיטמרי מאיזבל ודלמא גברי דאחאב הוו מעלו לא ס"ד דכתיב (משלי כט) מושל מקשיב על דבר שקר כל משרתיו רשעים ודלמא גברי דיהושפט נמי לא הוו מעלו זבוח גברי דאחאב אכול גברי דיהושפט זבוח עובדיה אכל יהושפט לא סלקא דעתך מדמושל מקשיב על דבר שקר כל

משרתיו רשעים הא לדבר אמת משרתיו צדיקים ודלמא זכוח גברי דאחאב אכל אחאב וגבריה זכוח גברי דיהושפט אכל יהושפט וגבריה

דף ה,א גמרא לא הוה מפליג נפשיה מיניה מנלן אילימא מדכתיב (מלכים א כב) כמוני כמוך כעמי כעמך אלא מעתה כסוסי כסוסיך הכי נמי אלא מה דהוי אסוסיך תהוי אסוסי ה"נ מאי דהוי עלך ועילוי עמך תיהוי עלי ועילוי עמי אלא מהכא (מלכים א כב) ומלך ישראל ויהושפט מלך יהודה יושבים איש על כסאו מלובשים בגדים בגורן פתח שער שומרון מאי גורן אילימא גורן ממש אטו שער שומרון גורן הוה אלא כי גורן דתנן סנהדרין היתה כחצי גורן עגולה כדי שיהו רואין זה את זה לימא מסייע ליה (מלכים א יז) והעורבים מביאים לו לחם ובשר בבקר ולחם ובשר בערב ואמר רב יהודה אמר רב מבי טבחי דאחאב על פי הדבור שאני מאי עורבים אמר רבינא עורבים ממש א"ל רב אדא בר מניומי ודלמא תרי גברי דהוי שמייהו עורבים מי לא כתיב (שופטים ז) ויהרגו את עורב בצור עורב ואת זאב וגו' א"ל איתרמאי מילתא דתרוייהו הוה שמייהו עורבים ודלמא על שם מקומן מי לא כתיב (מלכים ב ה) וארם יצאו גדודים וישבו מארץ ישראל נערה קטנה וקשיא לן קרי לה נערה וקרי לה קטנה וא"ר פדת קטנה דמן נעורן אם כן עורביים מיבעי ליה לימא מסייע ליה הכל שוחטין ואפילו כותי ואפילו ערל ואפילו ישראל מומר האי ערל ה"ד אילימא שמתו אחיו מחמת מילה האי ישראל מעליא הוא אלא פשיטא מומר לערלות אימא סיפא ואפילו ישראל מומר ה"ד אי מומר לדבר אחד היינו מומר לערלות אלא לאו מומר <לעבודת כוכבים> {לעבודה זרה} וכדרב ענן לא לעולם אימא לך מומר <לעבודת כוכבים> {לעבודה זרה} לא דאמר מר חמורה <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} שכל הכופר בה כמודה בכל התורה כולה אלא מומר לאותו דבר וכדבא מיתיבי (ויקרא א) מכם ולא כולכם להוציא את המומר מכם בכם חלקתי ולא באומות מן הבהמה להביא בני אדם שדומים לבהמה מכאן אמרו מקבלין קרבנות מפושעי ישראל כדי שיחזרו בהן בתשובה חוץ מן המומר ומנסך את היין ומחלל שבתות בפרהסיא הא גופא קשיא אמרת מכם ולא כולכם להוציא את המומר והדר תני מקבלין קרבנות מפושעי ישראל הא לא קשיא רישא מומר לכל התורה כולה מציעתא מומר לדבר אחד אימא סיפא חוץ מן המומר ומנסך את היין ומחלל שבת בפרהסיא האי מומר היכי דמי אי מומר לכל התורה כולה היינו רישא ואי מומר לדבר אחד קשיא מציעתא אלא לאו הכי קאמר חוץ מן המומר לנסך את היין ולחלל שבתות בפרהסיא אלמא מומר <לעבודת כוכבים> {לעבודה זרה} הוה מומר לכל התורה כולה ותיובתא דרב ענן תיובתא והא מהכא נפקא מהתם נפקא

דף ה,ב גמרא (ויקרא ד) מעם הארץ פרט למומר ר"ש בן יוסי אומר משום ר"ש (ויקרא ד) אשר לא תעשינה בשגגה ואשם השב מידיעתו מביא קרבן על שגגתו אינו שב מידיעתו אינו מביא קרבן על שגגתו ואמרינן מאי בינייהו ואמר רב המנונא מומר לאכול חלב והביא קרבן על הדם איכא בינייהו חדא בחטאת וחדא בעולה וצריכי דאי אשמעינן חטאת משום דלכפרה הוא אבל עולה דדורון הוא אימא לקבל מיניה ואי אשמעינן עולה משום דלאו חיובא הוא אבל חטאת דחיובא הוא אימא לקבל מיניה צריכא וכל היכא דכתיב בהמה גריעותא היא והכתיב (תהילים לו) אדם ובהמה תושיע ה' ואמר רב יהודה אמר רב אלו בני אדם שהן ערומין בדעת ומשימין עצמן כבהמה התם כתיב אדם ובהמה הכא בהמה לחודיה כתיב וכל היכא דכתיב אדם ובהמה מעליותא היא והא כתיב (ירמיהו לא) וזרעתי את בית ישראל זרע אדם וזרע בהמה התם הא חלקיה קרא זרע אדם לחוד וזרע בהמה

לחוד <סימן נקלף> א"ר חנן א"ר יעקב בר אידי א"ר יהושע בן לוי משום בר קפרא ר"ג
ובית דינו נמנו על שחיטת כותי ואסרוה א"ל רבי זירא לרבי יעקב בר אידי שמא לא שמע
רבי אלא בשאין ישראל עומד על גביו א"ל דמי האי מרבנן כדלא גמירי אינשי שמעתא
בשאין ישראל עומד על גביו למימרא בעי קבלה מיניה או לא קבלה מיניה ת"ש דאמר ר"נ
בר יצחק א"ר אסי אני ראיתי את רבי יוחנן שאכל משחיטת כותי אף רבי אסי אכל
משחיטת כותי ותהי בה רבי זירא לא שמיעא להו דאי הוה שמיעא להו הוּוּ מקבלי לה או
דלמא שמיע להו ולא קבלוה הדר פשיט לנפשיה מסתברא דשמיע להו ולא קבלוה דאי
ס"ד לא שמיע להו ואי הוה שמיע להו הוּוּ מקבלי לה היכי מסתייעא מילתא למיכל
איסורא השתא בהמתן של צדיקים אין הקב"ה מביא תקלה על ידן צדיקים עצמן לא כל
שכן

דף ו,א גמרא ואי סלקא דעתך לא קבלה מיניה לישני ליה כאן כשישראל עומד על גביו
כאן כשאין ישראל עומד על גביו אלא לאו ש"מ קבלה מיניה ש"מ ומ"ט גזרו בהו רבנן כי
הא דר"ש בן אלעזר שדריה ר"מ לאתויי חמרא מבי כותאי אשכחיה ההוא סבא א"ל
(משלי כג) ושמת סכין בלועך אם בעל נפש אתה הלך ר"ש בן אלעזר וספר דברים לפני
ר"מ וגזר עליהן מאי טעמא אמר רב נחמן בר יצחק דמות יונה מצאו להן בראש הר גריזים
שהיו עובדין אותה ור"מ לטעמיה דחייש למיעוטא וגזר רובא אטו מיעוטא ורבן גמליאל
ובית דינו נמי כר"מ סבירא להו פשטיה דקרא במאי כתיב בתלמיד היושב לפני רבו דתני
רבי חייא (משלי כג) כי תשב ללחום את מושל בין תבין את אשר לפניך ושמת סכין
בלועך אם בעל נפש אתה אם יודע תלמיד ברבו שיודע להחזיר לו טעם בין ואם לאו תבין
את אשר לפניך ושמת סכין בלועך אם בעל נפש אתה פרוש הימנו רבי יצחק בן יוסף
שדריה רבי אבהו לאתויי חמרא מבי כותאי אשכחיה ההוא סבא א"ל לית כאן שומרי
תורה הלך רבי יצחק וספר דברים לפני רבי אבהו והלך רבי אבהו וספר דברים לפני רבי
אמי ורבי אסי ולא זזו משם עד שעשאום <עובדי כוכבים> {גוים} גמורין למאי אי
לשחיטה ויין נסך מהתם גזרו בהו רבנן אינהו גזור ולא קבלו מיניהו אתו רבי אמי ורבי
אסי גזרו וקבלו מיניהו מאי <עובדי כוכבים> {גוים} גמורין אמר ר"נ בר יצחק לבטל
רשות וליתן רשות וכדתניא ישראל מומר משמר שבתו בשוק מבטל רשות ונותן רשות
ושאינו משמר שבתו בשוק אינו מבטל רשות ונותן רשות מפני שאמרו ישראל נותן רשות
ומבטל רשות <ובעובד כוכבים> {ובגוי} עד שישכור כיצד אמר לו רשותי קנויה לך
רשותי מבוטלת לך קנה ואינו צריך לזכות רבי זירא ורב אסי איקלעו לפונדקא דיאי אייתו
לקמייהו ביצים המצומקות ביין רבי זירא לא אכל ורב אסי אכל א"ל רבי זירא לרב אסי
ולא חייש מר לתערובת דמאי א"ל לאו אדעתאי א"ר זירא אפשר גזרו על התערובת דמאי
ומסתייעא מילתא דרב אסי למיכל איסורא השתא בהמתן של צדיקים אין הקב"ה מביא
תקלה על ידן צדיקים עצמן לא כל שכן נפק רבי זירא דק ואשכח דתנן הלוקח יין לתת
לתוך המורייס או לתוך האלונתית כרשינין לעשות מהן טחינין עדשים לעשות מהן רסיסין
חייב משום דמאי ואין צריך לומר משום ודאי והן עצמן מותרין מפני שהן תערובת ולא
גזרו על תערובת דמאי והתניא הנותן לשכנתו עיסה לאפות וקדירה לבשל אינו חושש
לשאור ותבלין שבה לא משום שביעית ולא משום מעשר ואם אמר לה עשי לי משליכי
חושש לשאור ותבלין שבה משום שביעית ומשום מעשר שאני התם זכיון דקאמר לה עשי
לי משליכי כמאן דעריב בידיים דמי רפרם אמר שאני שאור ותבלין דלטעמא עביד וטעמא

לא בטיל ולחלופי לא חיישינן והתנן הנותן לחמותו מעשר את שהוא נותן לה ואת שהוא נוטל ממנה מפני שחשודה מחלפת המתקלקל התם כדתניא טעמא א"ר יהודה רוצה היא בתקנת בתה ובושה מחתנה

דף ו,ב גמרא ולעלמא לא חיישינן והתנן הנותן לפונדקית שלו מעשר את שהוא נותן לה ואת שהוא נוטל הימנה מפני שחשודה מחלפת התם נמי מוריא ואמרה בר בי רב ליכול חמימא ואנא איכול קרירא ולחלופי לא חיישינן והתניא אשת חבר טוחנת עם אשת עם הארץ בזמן שהיא טמאה אבל לא בזמן שהיא טהורה רבי שמעון בן אלעזר אומר אף בזמן שהיא טמאה לא תטחון מפני שחבירתה נותנת לה ואוכלת השתא מיגזל גזלה חלופי מיבעיא אמר רב יוסף התם נמי מוריא ואמרה תורא מדישיה קאכיל העיד רבי יהושע בן זרוז בן חמיו של רבי מאיר לפני רבי על ר"מ שאכל עלה של ירק בבית שאן והתיר רבי את בית שאן כולה על ידו חברו עליו אחיו ובית אביו אמרו לו מקום שאבותיך ואבות אבותיך נהגו בו איסור אתה תנהוג בו היתר דרש להן מקרא זה (מלכים ב יח) וכתת נחש הנחשת אשר עשה משה כי עד הימים ההמה היו בני ישראל מקטרים לו ויקרא לו נחשתן אפשר בא אסא ולא ביערו בא יהושפט ולא ביערו והלא כל עבודה זרה שבעולם אסא ויהושפט ביערום

דף ז,א גמרא אלא מקום הניחו לו אבותיו להתגדר בו אף אני מקום הניחו לי אבותי להתגדר בו מכאן לתלמיד חכם שאמר דבר הלכה שאין מזיחין אותו ואמרי לה אין מזניחין אותו ואמרי לה אין מזחיחין אותו מאן דאמר מזיחין כדכתיב (שמות כח; שמות לט) ולא יזח החשן ומאן דאמר אין מזניחין דכתיב (איכה ג) כי לא יזנח לעולם ה' ומאן דאמר מזחיחין דתנן משרבו זחוחי הלב רבו מחלוקות בישראל מתקיף לה יהודה בריה דר' שמעון בן פזי ומי איכא למאן דאמר דבית שאן לאו מארץ ישראל היא והכתיב (שופטים א) ולא הוריש מנשה את בית שאן ואת בנותיה ואת תענך ואת בנותיה אישתמיטתיה הא דאמר ר' שמעון בן אליקים משום ר' אלעזר בן פדת שאמר משום ר' אלעזר בן שמוע הרבה כרכים כבשום עולי מצרים ולא כבשום עולי בבל וקסבר קדושה ראשונה קדשה לשעתה ולא קדשה לעתיד לבא והניחום כדי שיסמכו עליהן עניים בשביעית אמר ליה ר' ירמיה לרבי זירא והא ר' מאיר עלה בעלמא הוא דאכיל אמר ליה מאגודה אכליה ותנן ירק הנאגד משיאגד ודלמא לאו אדעתיה השתא בהמתן של צדיקים אין הקב"ה מביא תקלה על ידן צדיקים עצמן לא כל שכן ודלמא עישר עליהם ממקום אחר לא נחשדו חברים לתרום שלא מן המוקף ודלמא נתן עיניו בצד זה ואכל בצד אחר אמר ליה חזי מאן גברא רבה קמסהיד עליה מאי בהמתן של צדיקים דרבי פנחס בן יאיר הוה קאזיל לפדיון שבויין פגע ביה בגינאי נהרא אמר ליה גינאי חלוק לי מימך ואעבור בכך אמר ליה אתה הולך לעשות רצון קונך ואני הולך לעשות רצון קוני אתה ספק עושה ספק אי אתה עושה אני ודאי עושה אמר ליה אם אי אתה חולק גוזרני עליך שלא יעברו בכך מים לעולם חלק ליה הוה ההוא גברא דהוה דארי חיטי לפיסחא אמר ליה חלוק ליה נמי להאי דבמצוה עסיק חלק ליה הוה ההוא טייעא דלווה בהדיהו אמר רב יוסף כמה נפיש גברא ממשה ושתין רבוון דאילו התם חד זימנא והכא תלתא זימנין ודלמא הכא נמי חדא זימנא אלא כמשה ושתין רבוון אקלע לההוא אושפיזא רמו ליה שערי לחמריה לא אכל

דף ז,ב גמרא חבטינהו לא אכל נקרינהו לא אכל אמר להו דלמא לא מעשרן עשרינהו ואכל אמר ענייה זו הולכת לעשות רצון קונה ואתם מאכילין אותה טבלים ומי מיחייבא והתנן הלוקח לזרע ולבהמה וקמח לעורות ושמן לנר ושמן לסוך בו את הכלים פטור מהדמאי התם הא אתמר עלה אמר רבי יוחנן לא שנו אלא שלקחן מתחלה לבהמה אבל לקחן מתחלה לאדם ונמלך עליהם לבהמה חייב לעשר והתניא הלוקח פירות מן השוק לאכילה ונמלך עליהן לבהמה הרי זה לא יתן לא לפני בהמתו ולא לפני בהמת חברו אלא אם כן עישר שמע רבי נפק לאפיה אמר ליה רצונך סעוד אצלי אמר לו הן צהבו פניו של רבי אמר לו כמדומה אתה שמודר הנאה מישראל אני ישראל קדושים הן יש רוצה ואין לו ויש שיש לו ואינו רוצה וכתביב (משלי כג) אל תלחם [את] לחם רע עין ואל תתאו למטעמותיו כי כמו שער בנפשו כן הוא אכול ושתה יאמר לך ולבו בל עמך ואתה רוצה ויש לך מיהא השתא מסרהיבנא דבמלתא דמצוה קא טרחנא כי הדרנא אתינא עיילנא לגבך כי אתא איתרמי על בההוא פיתחא דהו קיימין ביה כודנייתא חוורתא אמר מלאך המות בביתו של זה ואני אסעוד אצלו שמע רבי נפק לאפיה אמר ליה מזבנינא להו אמר ליה (ויקרא יט) ולפני עור לא תתן מכשול מפקרנא להו מפשת היזקא עקרנא להו איכא צער בעלי חיים קטילנא להו איכא (דברים כ) בל תשחית הוה קא מבתש ביה טובא גבה טורא בינייהו בכה רבי ואמר מה בחייהן כך במיתתן על אחת כמה וכמה דאמר ר' חמא בר חנינא גדולים צדיקים במיתתן יותר מבחייהן שנאמר (מלכים ב יג) ויהי הם קוברים איש והנה ראו [את] הגדוד וישליכו את האיש בקבר אלישע וילך ויגע האיש בעצמות אלישע ויחי ויקם על רגליו אמר ליה רב פפא לאביי ודילמא לקיומי ביה ברכתא דאליהו דכתיב (מלכים ב ב) ויהי נא פי שנים ברוחך אלי אמר ליה אי הכי היינו דתניא על רגליו עמד ולביתו לא הלך אלא במה איקיים כדאמר ר' יוחנן שריפא צרעת נעמן שהיא שקולה כמת שנאמר (במדבר יב) אל נא תהי כמת אמר ר' יהושע בן לוי למה נקרא שמן ימים שאימתם מוטלת על הבריות דאמר ר' חנינא מימי לא שאלני אדם על מכת פרדה לבנה וחייה והא קחזינא דחיי אימא וחיית והא קחזינא דמיתסי דחיוורן ריש כרעייהו קא אמרינן (דברים ד) אין עוד מלבדו אמר רבי חנינא ואפילו כשפים ההיא איתתא דהות קא מהדרא למישקל עפרא מתותיה כרעיה דרבי חנינא אמר לה שקולי לא מסתייעא מילתיך אין עוד מלבדו כתיב והאמר ר' יוחנן למה נקרא שמן כשפים שמכחישינן פמליא של מעלה שאני ר' חנינא דנפישא זכותיה ואמר ר' חנינא אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא א"כ מכריזין עליו מלמעלה שנאמר (תהילים לז) מה מצעדי גבר כוננו (משלי כ) ואדם מה יבין דרכו א"ר אלעזר דם ניקוף מרצה כדם עולה אמר רבא בגודל ימין ובניקוף שני והוא דקאזיל לדבר מצוה אמרו עליו על ר' פנחס בן יאיר מימיו לא בצע על פרוסה שאינה שלו ומיום שעמד על דעתו לא נהנה מסעודת אביו:

דף ה,א גמרא א"ר זירא אמר שמואל ליבן סכין ושחט בה שחיטתו כשרה חידודה קודם לליבונה והאיכא צדדין בית השחיטה מירווח רווח איבעיא להו ליבן שפוד והכה בו משום שחין נדון או משום מכוה נדון למאי נפקא מינה לכדתניא שחין ומכוה מטמאין בשבוע אחד בשני סימנין בשער לבן ובפסיון ולמה חלקן הכתוב לומר שאין מצטרפין זה עם זה ותניא איזהו שחין ואיזהו מכוה לקה בעץ באבן בגפת בחמי טבריא ובכל דבר שלא בא מחמת האור לאתויי אבר מעיקרו זהו שחין ואיזהו מכוה נכוה בגחלת ברמץ בסיד רותח בגפסית רותח ובכל דבר הבא מחמת האור לאתויי חמי האור זו היא מכוה ותניא שחין

ומכּוּה אִם שְׁחִין קוֹדֵם לְמִכּוּה בְּטֵל מִכּוּה אֶת הַשְּׁחִין וְאִם מִכּוּה קוֹדֵם לְשְׁחִין בְּטֵל שְׁחִין אֶת הַמִּכּוּה וְהִכָּא הִיכִי דְמִי כְּגוֹן דְּהוּה בֵּיה חֲצִי גְרִיס שְׁחִין מְעִיקְרָא וְלִיבֵן שְׁפוּד וְהִכָּה בּוּ וְנִפְקָ בֵּיה חֲצִי גְרִיס אַחַר מְאִי חֲבֵטָא קָדִים וְאִתִּי הַבְּלָא וּמִבְטַל לִיה לְחֲבֵטָא וְהוּה לִיה שְׁחִין וּמִכּוּה וְלֹא מִצְטָרְפִין אִו דְּלִמָּא הַבְּלָא קָדִים וְאִתִּי חֲבֵטָא וּמִבְטַל לִיה לְהַבְּלָא וְהוּה לִיה שְׁחִין וְשְׁחִין וּמִצְטָרְפִין ת"ש דְּאִמְרֵי ר' זִירָא אִמְרֵי שְׁמוּאֵל לִיבֵן סַכִּין וְשַׁחַט בֵּה שְׁחִיטָתוֹ כְּשִׁירָה חִידוּדָה קוֹדֵם לְלִיבּוֹנָה אִלְמָא חֲבֵטָא קָדִים חֲדוּד שְׁאֵנִי ת"ש לִיבֵן שְׁפוּד וְהִכָּה בּוּ נְדוּן מְשׁוּם מִכּוּת אִשׁ אִלְמָא חֲבֵטָא קָדִים הֵתֵם נְמִי דְּבִרְזִיָּה מִיבְרַז דְּהֵינּוּ חֲדוּד: אִמְרֵי רַב נַחֲמָן אִמְרֵי רַבָּה בְּרַב אֲבוּה סַכִּין שֶׁל <עֲבוּדַת כּוֹכְבִים> {עֲבוּדָה זְרָה} מוֹתֵר לְשַׁחוּט בֵּה וְאִסוּר לְחַתּוֹךְ בֵּה בִשְׂרַר מוֹתֵר לְשַׁחוּט בֵּה מִקְלָקֵל הוּא וְאִסוּר לְחַתּוֹךְ בֵּה בִשְׂרַר מִתְקַן הוּא אִמְרֵי רַבָּא פְּעֵמִים שֶׁהַשּׁוּחַט אִסוּר בְּמִסּוּכְנָת וּמַחַתֵךְ מוֹתֵר בְּאִטְמִי דְקִיָּמִין לְקוֹרְבָנָא וְתִפּוּק לִיה מְשׁוּם שְׁמִנּוּנִית דְּאִיסוּרָא

דף ת,ב גמרא בְּחֻדְשָׁה חֻדְשָׁה בִּין לִר' יִשְׁמַעֵאל בִּין לִר' עֲקִיבָא מְשֻׁמֵּי <עֲבוּדַת כּוֹכְבִים> {עֲבוּדָה זְרָה} הֵן וּמְשֻׁמֵּי <עֲבוּדַת כּוֹכְבִים> {עֲבוּדָה זְרָה} אִינֵן אִסוּרִין עַד שִׁיעֲבָדוּ אִיבְעִית אִימָא דְפִסְקָ בֵּיה גּוּזָא <לְעֲבוּדַת כּוֹכְבִים> {לְעֲבוּדָה זְרָה} וְאִיבְעִית אִימָא בִישְׁנָה שְׁלִיבְנָה בְּאוּר אִתְמַר הַשּׁוּחַט בְּסַכִּין שֶׁל <עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים> {גּוֹיִם} רַב אִמְרֵי קוּלְפֵי וְרַבָּה בְּרַבָּה בְּרַב חֲנָה אִמְרֵי מְדִיחָ לִימָא בְּהָא קְמִיפְלָגִי דְמַר סַבְרָ בֵּית הַשְּׁחִיטָה צוֹנֵן וּמַר סַבְרָ בֵּית הַשְּׁחִיטָה רוֹתַח לֹא דַכ"ע בֵּית הַשְּׁחִיטָה רוֹתַח הוּא מֵאֵן דְּאִמְרֵי קוּלְפֵי שְׁפִיר וּמֵאֵן דְּאִמְרֵי מְדִיחָ אִיִּדֵי דְטָרִיִדֵי סִימְנִין לְאִפּוּקֵי דָם לֹא בְלַעֵי אִיכָא דְאִמְרֵי דַכ"ע בֵּית הַשְּׁחִיטָה צוֹנֵן מֵאֵן דְּאִמְרֵי מְדִיחָ שְׁפִיר מֵאֵן דְּאִמְרֵי קוּלְפֵי אֲגַב דּוּחַקָא דְסַכִּינָא בְלַע סַכִּין טָרִיפָה פְּלִיגִי בֵּה רַב אַחָא וְרַבִּינָא חֲדָ אִמְרֵי בְּחַמִּין וְחֲדָ אִמְרֵי בְּצוֹנֵן וְהַלְכְתָא אִפִּילוּ בְּצוֹנֵן וְאִי אִיכָא בְּלִיתָא דְפִרְסָא לְמִיכְפָרִיָּה לֹא צְרִיךְ וְלִמָּאֵן דְּאִמְרֵי בְּחַמִּין מ"ט מְשׁוּם דְקָא בְלַעָה אִיסוּרָא דְהִיתִירָא נְמִי בְלַעָה אֲבַר מֵן חֲצִי אִימַת בְּלַעָה לְכִי חִיִּמָא אִימַת קָא חִיִּמָא לְכִי גַמְרָה שְׁחִיטָה הִיא שְׁעֵתָא הִיתִירָא הוּה: אִמְרֵי רַב יְהוּדָה אִמְרֵי רַב הַטְּבַח צְרִיךְ שְׁלֶשָׁה סַכִּינִין אַחַת שְׁשׁוּחַט בֵּה וְאַחַד שְׁמַחַתֵךְ בֵּה בִשְׂרַר וְאַחַד שְׁמַחַתֵךְ בֵּה חֲלָבִים וְלִיתְקָן לִיה חֲדָא וְלִיחַתּוֹךְ בֵּה בִשְׂרַר וְהִדְרָ לִיחַתּוֹךְ בֵּה חֲלָבִים גְזִירָה שְׁמָא יַחַתּוֹךְ חֲלָבִים וְאַחַר כֵּךְ בִשְׂרַר הַשְּׁתָא נְמִי מִיחַלְפֵי לִיה כִּיּוֹן דְאַצְרַכִּינְהוּ תְרִי אִית לִיה הִיכְרָא וְא"ר יְהוּדָה אִמְרֵי רַב הַטְּבַח צְרִיךְ שְׁנֵי כְלָיִם שֶׁל מִים אַחַד שְׁמִדִיחָ בּוּ בִשְׂרַר וְאַחַד שְׁמִדִיחָ בּוּ חֲלָבִים וְנִיתְקָן לִיה חֲדָא וְנִדִיחָ בּוּ בִשְׂרַר וְהִדְרָ נִדִיחָ בּוּ חֲלָבִים גְזִירָה שְׁמָא יִדִיחָ חֲלָבִים וְאַח"כ בִשְׂרַר הַשְּׁתָא נְמִי מִיחַלְפֵי לִיה כִּיּוֹן דְאַצְרַכִּינְיָה תְרַתִּי אִית לִיה הִיכְרָא אִמְרֵי אִמְיָר מְשֻׁמֵּי דְרַב פְּפָא לֹא לִיסְחוּף אִינִישׁ כְּפִלֵי עִילוּי בִישְׂרָא דְדָאִיב תְּרַבָּא וּבְלַע בִישְׂרָא אִי הִכִי כִי תְרִיצִי נְמִי דָאִיב תְּרַבָּא וּבְלַע בִישְׂרָא קְרַמָּא מְפָסִיק מִתְתַּאֵי אִי הִכִי

דף ט,א גמרא מְעִילָאֵי נְמִי קְרַמָּא אִיכָא אִיִּדֵי דְמִשְׁמַשְׂא יִדָּא דְטְבַחָא מְפַתַת וְאִמְרֵי רַב יְהוּדָה אִמְרֵי רַב תְּלַמִּיד חֲכָם צְרִיךְ שִׁילְמוּד ג' דְבָרִים כְּתַב שְׁחִיטָה וּמִילָה וְרַב חֲנַנְיָא בְּרַב שְׁלִמְיָא מְשֻׁמֵּי דְרַב אִמְרֵי אִפְּ קֶשֶׁר שֶׁל תְּפִילִין וּבְרַכְתָּ חֲתָנִים וְצִיצִית וְאִידֶךְ הֵנִי שְׁכִיחֵן וְאִמְרֵי רַב יְהוּדָה אִמְרֵי שְׁמוּאֵל כָּל טְבַח שְׁאִינּוּ יוֹדַע הַלְכוֹת שְׁחִיטָה אִסוּר לְאָכוּל מִשְׁחִיטָתוֹ וְאִלוּ הֵן הַלְכוֹת שְׁחִיטָה שֶׁהִיא דְרַסָּה חֲלָדָה הַגְרַמָּה וְעִיקוּר מְאִי קַמ"ל כּוֹלְהוּ תְנִינְהוּ לֹא צְרִיכָא שְׁשַׁחַט לְפָנֵינוּ ב' וְג' פְּעֵמִים וְשַׁחַט שְׁפִיר מְהוּ דְתִימָא מְדָאִידֶךְ שְׁחַט שְׁפִיר הָאֵי נְמִי שְׁחַט שְׁפִיר קַמ"ל כִּיּוֹן דְלֹא גַמְרֵי זִימְנִין דְשֶׁהֵי וְדָרִיס וְלֹא יָדַע וְאִמְרֵי רַב יְהוּדָה אִמְרֵי שְׁמוּאֵל הַטְּבַח צְרִיךְ שִׁיבְדוּק בְּסִימְנִים לְאַחַר שְׁחִיטָה אִמְרֵי רַב יוֹסֵף אִפְּ אַנְן נְמִי תְנִינָא ר"ש אִוְמַר

אם שהה כדי ביקור מאי לאו כדי ביקור סימנין א"ל אביי לא הכי א"ר יוחנן כדי ביקור
חכם א"כ נתת דבריך לשיעורים אלא כדי ביקור טבח חכם לא בדק מאי ר' אליעזר בן
אנטיגנוס משום רבי אלעזר בר' ינאי אמר טרפה ואסורה באכילה במתניתא תנא נבלה
ומטמאה במשא במאי קמיפלגי בדרב הונא דאמר בהמה בחייה בחזקת איסור עומדת עד
שיודע לך במה נשחטה נשחטה הרי היא בחזקת היתר עד שיודע לך במה נטרפה מר סבר
בחזקת איסור קיימא והשתא מתה היא ומר סבר בחזקת איסור אמרינן בחזקת טומאה לא
אמרינן גופא אמר רב הונא בהמה בחייה בחזקת איסור עומדת עד שיודע לך במה נשחטה
נשחטה בחזקת היתר עומדת עד שיודע לך במה נטרפה ולימא נשחטה הותרה הא קמ"ל
דאע"ג דאיתליד בה ריעותא כדבעא מיניה רבי אבא מרב הונא בא זאב ונטל בני מעים
מהו נטל הא ליתנהו אלא נקב בני מעים מהו נקב הא קא חזינן דהוא נקבינהו אלא נטלן
והחזירן כשהן נקובין מהו מי חיישי' שמא במקום נקב נקב או לא א"ל אין חוששין שמא
במקום נקב נקב איתיביה ראה צפור המנקר בתאנה ועכבר המנקר באבטיחים
דף ט,ב גמרא חוששין שמא במקום נקב נקב אמר ליה מי קא מדמית איסורא לסכנתא
סכנה שאני א"ל רבא מאי שנא ספק סכנתא לחומרא ספק איסורא נמי לחומרא א"ל אביי
ולא שאני בין איסורא לסכנתא והא אילו ספק טומאה ברה"ר ספיקו טהור ואילו ספק מים
מגולין אסורין א"ל התם הלכתא גמירי לה מסוטה מה סוטה ברה"י אף טומאה ברה"י
מתיב רב שימי שרץ בפי חולדה וחולדה מהלכת על גבי ככרות של תרומה ספק נגע ספק
לא נגע ספיקו טהור ואילו ספק מים מגולין אסורין התם נמי הלכתא גמירי לה מסוטה מה
סוטה דבר שיש בה דעת לישאל אף הכא נמי דבר שיש בו דעת לישאל אמר רב אשי ת"ש
צלוחית שהניחה מגולה ובא ומצאה מכוסה טמאה שאני אומר אדם טמא נכנס לשם וכיסה
הניחה מכוסה ובא ומצאה מגולה אם יכולה חולדה לשתות ממנה או נחש לדברי רבן
גמליאל או שירד בה טל בלילה פסולה ואמר רבי יהושע בן לוי מה טעם
דף י,א גמרא מפני שדרכן של שרצים לגלות ואין דרכן לכסות >אי נמי טעמא דהניחה
מגולה ובא ומצאה מכוסה ובא ומצאה מגולה הא מצאה כמה שהניחה לא טומאה
איכא ולא פסולה איכא < ואילו ספק מים מגולים אסורין ש"מ חמירא סכנתא מאיסורא
ש"מ תנן התם ג' משקין אסורין משום גלוי מים ויין וחלב כמה ישהו ויהיו אסורין כדי
שיצא הרחש ממקום קרוב וישתה וכמה מקום קרוב א"ר יצחק בריה דרב יהודה כדי
שיצא מתחת אוזן כלי וישתה ישתה הא קא חזי ליה אלא ישתה ויחזור לחורו: איתמר
השוחט בסכין ונמצאת פגומה אמר רב הונא אפילו שיבר בה עצמות כל היום פסולה
חיישינן שמא בעור נפגמה ורב חסדא אמר כשרה שמא בעצם נפגמה בשלמא רב הונא
כשמעתיא אלא רב חסדא מאי טעמא אמר לך עצם ודאי פוגם עור ספק פוגם ספק לא
פוגם הוי ספק וודאי ואין ספק מוציא מידי ודאי מתיב רבא לסיועיה לרב הונא טבל ועלה
ונמצא עליו דבר חוצץ אע"פ שנתעסק באותו המין כל היום כולו לא עלתה לו טבילה עד
שיאמר ברי לי שלא היה עלי קודם לכן והא הכא דודאי טבל ספק הוה עליה ספק לא הוה
עליה וקאתי ספק ומוציא מידי ודאי שאני התם דאיכא למימר העמד טמא על חזקתו ואימא
לא טבל ה"נ העמד בהמה על חזקתה ואימר לא נשחטה הרי שחוטה לפניך ה"נ הרי טבל
לפניך הא איתילידא ביה ריעותא ה"נ איתילידא בה ריעותא סכין איתרעאי בהמה לא
איתרעאי מיתיבי שחט את הושט ואח"כ נשמטה הגרגרת כשרה נשמטה הגרגרת ואח"כ
שחט את הושט פסולה שחט את הושט ונמצא הגרגרת שמוטה ואינו יודע אם קודם

שחיטה נשמטה אם לאחר שחיטה נשמטה זה היה מעשה ואמרו כל ספק בשחיטה פסול כל ספק בשחיטה לאתויי מאי לאו לאתויי כה"ג לא לאתויי ספק שהה ספק דרס

דף י,ב גמרא ומאי שנא התם איתילידא בה ריעותא בבהמה הכא סכין איתרעאי בהמה לא איתרעאי והילכתא כוותיה דרב הונא כשלא שיבר בה עצם והילכתא כוותיה דרב חסדא כששיבר בה עצם מכלל דרב חסדא אע"ג דלא שיבר בה עצם אלא במאי איפגים אימא בעצם דמפרקת איפגים הוה עובדא וטרף רב יוסף עד תליסר חיותא כמאן כרב הונא ואפילו בקמייתא לא כרב חסדא ולבר מקמייתא ואיבעית אימא לעולם כרב הונא דאי כרב חסדא מכדי מתלא תלינן ממאי דבעצם דמפרקת דקמייתא איפגים דלמא בעצם דמפרקת דבתרייתא איפגים אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי רב כהנא מצריך בדיקותא בין כל חדא וחדא כמאן כרב הונא ולמיפסל קמייתא לא כרב חסדא ולאכשורי בתרייתא אי הכי תיבעי נמי בדיקת חכם עד אחד נאמן באיסורין אי הכי מעיקרא נמי לא האמר רבי יוחנן לא אמרו להראות סכין לחכם אלא מפני כבודו של חכם מנא הא מלתא דאמור רבנן אוקי מילתא אחזקיה אמר רבי שמואל בר נחמני אמר ר' יונתן אמר קרא (ויקרא יד) ויצא הכהן מן הבית אל פתח הבית והסגיר את הבית שבעת ימים דלמא אדנפיק ואתא בצר ליה שיעורא אלא לאו משום דאמרינן אוקי אחזקיה מתקיף לה רב אחא בר יעקב ודילמא כגון שיצא דרך אחוריו דקא חזי ליה כי נפק אמר ליה אביי שתי תשובות בדבר חדא דיציאה דרך אחוריו לא שמה יציאה ועוד אחורי הדלת מאי איכא למימר וכי תימא דפתח ביה כוותא והתנן בית אפל אין פותחין בו חלונות לראות את נגעו א"ל רבא דקאמרת יציאה דרך אחוריו לא שמה יציאה כהן גדול ביום הכפורים יוכיח דכתיב ביה יציאה ותנן יצא ובא לו דרך כניסתו ודקאמרת בית אפל אין פותחין בו חלונות לראות את נגעו הני מילי היכא דלא איתחזק אבל היכא דאיתחזק איתחזק תניא דלא כרב אחא בר יעקב ויצא הכהן מן הבית יכול ילך לתוך ביתו ויסגיר תלמוד לומר אל פתח הבית אי פתח הבית יכול יעמוד תחת המשקוף ויסגיר תלמוד לומר מן הבית עד שיצא מן הבית כולו הא כיצד עומד בצד המשקוף ומסגיר ומנין שאם הלך לתוך ביתו והסגיר או שעמד בתוך הבית והסגיר שהסגרו מוסגר תלמוד לומר והסגיר את הבית מכל מקום ורב אחא בר יעקב

דף יא,א גמרא כגון דקיימי דרא דגברי ואמרי כדקאי קאי מנא הא מילתא דאמור רבנן זיל בתר רובא מנלן דכתיב (שמות כג) אחרי רבים להטות רובא דאיתא קמן כגון ט' חנויות וסנהדרין לא קא מיבעיא לן כי קא מיבעיא לן רובא דליתיה קמן כגון קטן וקטנה מנלן א"ר אלעזר <סימן זמן שבה מכנש> אתיא מרישא של עולה דאמר קרא (ויקרא א) ונתח אותה לנתחיה אותה לנתחיה ולא נתחיה לנתחים וניחוש שמא ניקב קרום של מוח אלא לאו משום דאמרינן זיל בתר רובא ממאי דילמא דפלי ליה ובדק ליה ואי משום אותה לנתחיה ולא נתחיה לנתחים ה"מ היכא דחתיך ליה לגמרי אבל היכא דלייף לית לן בה מר בריה דרבינא אמר אתיא משבירת עצם בפסח דאמר רחמנא (שמות יב) ועצם לא תשברו בו וניחוש שמא ניקב קרום של מוח אלא לאו משום דאמרינן זיל בתר רובא ממאי דלמא דמנח גומרתא עליה וקלי ליה ובדיק ליה דתניא המחתיך בגידים והשורף בעצמות אין בו משום שבירת עצם ר"נ בר יצחק אמר אתיא מאליה דאמר רחמנא (ויקרא ג) חלבו האליה תמימה וליחוש שמא נפסקה חוט השדרה אלא לאו משום דאמרינן זיל בתר רובא וכי תימא דמתתאי פסיק לה (ויקרא ג) לעומת העצה אמר רחמנא מקום שהכליות יועצות ממאי דלמא דפתח לה ובדיק לה ואי משום תמימה הני מילי היכא דחתיכה לגמרי אבל

היכא דלייף לית לן בה רב ששת בריה דרב אידי אמר אתיא מעגלה ערופה דאמר רחמנא (דברים כא) הערופה כשהיא שלמה תיהוי וליחוש דלמא טרפה היא אלא לאו משום דאמרינן זיל בתר רובא וכי תימא מאי נפקא מינה הא אמרי דבי רבי ינאי כפרה כתיב בה כקדשים רבה בר רב שילא אמר אתיא מפרה אדומה דאמר רחמנא (במדבר יט) ושחט ושרף מה שחיטתה כשהיא שלמה אף שריפתה כשהיא שלמה וליחוש דילמא טרפה היא אלא לאו משום דאמרינן זיל בתר רובא וכי תימא מאי נפקא מינה חטאת קרייה רחמנא רב אחא בר יעקב אמר אתיא משעיר המשתלח דרחמנא אמר (ויקרא טז) ולקח את שני השעירים שיהו שניהם שוים וליחוש

דף יא, ב גמרא דילמא חד מינייהו טריפה הוא אלא לאו משום דאמרינן זיל בתר רובא וכי תימא מאי נפקא לן מינה הא אין גורל קובע לעזאזל אלא בדבר הראוי לשם וכי תימא דבדקינן ליה והתנן לא היה מגיע למחצית ההר עד שנעשה אברים אברים רב מרי אמר אתיא (שמות כא) ממכה אביו ואמו דאמר רחמנא קטליה וליחוש דלמא לאו אביו הוא אלא לאו משום דאמרינן זיל בתר רובא ורוב בעילות אחר הבעל ממאי דלמא כגון שהיו אביו ואמו חבושים בבית האסורין אפילו הכי אין אפוטרופוס לעריות רב כהנא אמר אתיא מהורג את הנפש דאמר רחמנא קטליה וליחוש דלמא טרפה הוה אלא לאו משום דאמרינן זיל בתר רובא וכי תימא דבדקינן ליה הא קא מינוול וכי תימא משום איבוד נשמה דהאי גינווליה וניחוש שמא במקום סייף נקב הוה רבינא אמר אתיא מעדים זוממין דאמר רחמנא (דברים יט) ועשיתם לו כאשר זמם וגו' וליחוש דלמא הך דאסהידו ביה טרפה הוה אלא לאו משום דאמרינן זיל בתר רובא וכי תימא דבדקינן ליה והתניא ברבי אומר לא הרגו נהרגין הרגו אין נהרגין רב אשי אמר אתיא משחיטה עצמה דאמר רחמנא שחוט ואכול וליחוש שמא במקום נקב קא שחיט אלא לאו משום דאמרינן זיל בתר רובא אמר רב אשי אמרייתא לשמעטא קמיה דרב כהנא ואמרי לה רב כהנא קמיה דרב שימי ואמר ליה ודלמא היכא דאפשר אפשר היכא דלא אפשר לא אפשר דאי לא תימא הכי לר"מ דחייש למיעוטא הכי נמי דלא אכיל בישרא וכי תימא הכי נמי

דף יב, א גמרא פסח וקדשים מאי איכא למימר אלא היכא דאפשר אפשר היכא דלא אפשר לא אפשר ה"נ היכא דאפשר אפשר היכא דלא אפשר לא אפשר: א"ר נחמן אמר רב ראה אחד ששחט אם ראהו מתחלה ועד סוף מותר לאכול משחיטתו ואם לאו אסור לאכול משחיטתו היכי דמי אי דידע דגמיר למה לי ראה ואי דידע דלא גמיר פשיטא ואלא דלא ידע אי גמיר אי לא גמיר לימא רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן מי לא תניא הרי שמצא תרנגולת שחוטה בשוק או שאמר לשלוחו צא שחוט והלך ומצא שחוט חזקתו שחוט אלמא אמרינן רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן הכא נמי לימא רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן לעולם דידע דלא גמיר וכגון דשחט קמן חד סימן שפיר מהו דתימא מדהאי שפיר הך נמי שפיר קמ"ל האי אתרמויי איתרמי ליה אידך שמא שהה שמא דרס בעא מיניה רב דימי בר יוסף מרב נחמן האומר לשלוחו צא ושחוט והלך ומצא שחוט מהו אמר לו חזקתו שחוט האומר לשלוחו צא ותרום והלך ומצא תרום מאי אמר ליה אין חזקתו תרום מה נפשך אי חזקה שליח עושה שליחותו אפילו תרומה נמי ואי אין חזקה שליח עושה שליחותו אפילו שחיטה נמי לא אמר ליה לכי תיכול עלה כורא דמלחא לעולם אין חזקה שליח עושה שליחותו ושחיטה אי נמי דילמא אינש אחרינא שמע ואזל שחט רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן תרומה דילמא אינש אחרינא שמע ואזל תרם הוה ליה

תורם שלא מדעת והתורם שלא מדעת אין תרומתו תרומה לימא רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן תנאי היא דתניא הרי שאבדו לו גדייו ותרנגוליו והלך ומצאן שחוטים רבי יהודה אוסר רבי חנינא בנו של רבי יוסי הגלילי מתיר אמר רבי נראין דברים של רבי יהודה שמצאן באשפה ודברי רבי חנינא בנו של ר' יוסי הגלילי שמצאן בבית מאי לאו בהא קמיפלגי דמ"ס אמרינן רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן ומר סבר לא אמרינן רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן אמר רב נחמן בר יצחק לא דכולי עלמא רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן ובבית דכ"ע לא פליגי דשרי באשפה שבשוק דכולי עלמא לא פליגי דאסור כי פליגי באשפה שבבית מ"ס אדם עשוי להטיל נבלתו באשפה שבבית ומר סבר אין אדם עשוי להטיל נבלתו באשפה שבבית אמר מר אמר רבי נראין דברי רבי יהודה שמצאן באשפה מאי אשפה אילימא אשפה שבשוק הא אמרת דכולי עלמא לא פליגי דאסור אלא לאו פשיטא באשפה שבבית אימא סיפא ודברי רבי חנינא בנו של רבי יוסי הגלילי שמצאן בבית מאי בית אילימא בית ממש האמרת דכולי עלמא לא פליגי דשרי אלא פשיטא באשפה שבבית קשיא דרבי אדרבי

דף יב, ב גמרא הכי קאמר נראין דברי רבי יהודה לרבי חנינא בנו של רבי יוסי הגלילי באשפה שבשוק שאף רבי חנינא בנו של רבי יוסי הגלילי לא נחלק עליו אלא באשפה שבבית אבל באשפה שבשוק מודי ליה ונראין כו': חוץ מחרש שוטה וקטן שמא יקלקלו את שחיטתן: שמא קלקלו לא קתני אלא שמא יקלקלו אמר רבא זאת אומרת אין מוסרין להן חולין לכתחלה: וכולן ששחטו ואחרים רואים אותם שחיטתן כשרה: מאן תנא דלא בעינן כוונה לשחיטה אמר רבא רבי נתן היא דתני אושעיא זעירא דמן חבריא זרק סכין לנועצה בכותל והלכה ושחטה כדרכה רבי נתן מכשיר וחכמים פוסלין הוא תני לה והוא אמר לה הלכה כרבי נתן והא בעינן מוליך ומביא שהלכה ובאה כדרכה: א"ר חייא בר אבא בעי רבי יוחנן קטן יש לו מחשבה או אין לו מחשבה א"ל רבי אמי ותיבעי ליה מעשה מ"ש מעשה דלא קא מבעיא ליה דתנן יש להן מעשה מחשבה נמי לא תיבעי ליה דתנן אין להן מחשבה דתנן האלון והרמון והאגוז שחקקום תינוקות למוד בהן עפר או שהתקינום לכף מאזנים טמאין מפני שיש להן מעשה

דף יג, א גמרא ואין להן מחשבה אמר ליה מחשבה גרידתא לא קא מיבעיא ליה כי קא מיבעיא ליה מחשבתו ניכרת מתוך מעשיו כגון דהוה קיימא עולה בדרום ואתיוה בצפון ושחטה מאי מדאתייה בצפון ושחט איכוין לה או דילמא מקום הוא דלא איתרמי ליה הא נמי אמרה רבי יוחנן חדא זימנא דתנן המעלה פירותיו לגג מפני הכנימה וירד עליהם טל אינן בכי יותן ואם נתכוין לכך הרי הן בכי יותן העלום חרש שוטה וקטן אף על פי שנתכוונו לכך אינן בכי יותן מפני שיש להן מעשה ואין להן מחשבה וא"ר יוחנן ל"ש אלא שלא היפך בהן אבל היפך בהן הרי זה בכי יותן הכי קא מיבעיא ליה דאורייתא או דרבנן רב נחמן בר יצחק מתני הכי א"ר חייא בר אבא בעי רבי יוחנן קטן יש לו מעשה או אין לו מעשה אמר ליה רבי אמי ותיבעי ליה מחשבה מאי שנא מחשבה דלא קא מיבעיא ליה דתנן אין להן מחשבה מעשה נמי לא תיבעי ליה דתנן יש להן מעשה הכי קא מיבעיא ליה דאורייתא או דרבנן ופשיט יש להן מעשה ואפילו מדאורייתא אין להן מחשבה ואפי' מדרבנן מחשבתו ניכרת מתוך מעשיו מדאורייתא אין לו מדרבנן יש לו בעא מיניה שמואל מרב הונא מנין למתעסק בקדשים שהוא פסול שנאמר (ויקרא א) ושחט את בן הבקר

שתהא שחיטה לשם בן בקר אמר לו זו בידינו היא לעכב מנין <ת"ל> [אמר ליה] (ויקרא יט) לרצונכם תזבחוהו לדעתכם זבוחו:

דף יג,א משנה שחיטת <עובד כוכבים> {הנכרי} נבלה ומטמאה במשא:
דף יג,א גמרא נבלה אין איסור הנאה לא מאן תנא א"ר חייא ברבי אבא א"ר יוחנן דלא כרבי אליעזר דאי ר"א האמר סתם מחשבת <עובד כוכבים> {נכרי} <לעבודת כוכבים> {לעבודה זרה} רבי אמי אמר הכי קתני שחיטת <עובד כוכבים> {נכרי} נבלה הא דמין <לעבודת כוכבים> {לעבודה זרה} תנינא להא דת"ר שחיטת מין <לעבודת כוכבים> {לעבודה זרה} פיתו פת כותי יינו יין נסך ספריו ספרי קוסמין פירותיו טבלין וי"א אף **דף יג,ב גמרא** בניו ממזרין ות"ק אשתו לא מפקר אמר מר שחיטת <עובד כוכבים> {נכרי} נבלה וניחוש שמא מין הוא אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה אין מינין <באומות עובדי כוכבים> {בנכרים} והא קאחזינן דאיכא אימא אין רוב <עובדי כוכבים> {נכרים} מינין סבר לה כי הא דאמר ר' חייא בר אבא א"ר יוחנן נכרים שבחוצה לארץ לאו עובדי <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} הן אלא מנהג אבותיהן בידיהן אמר רב יוסף בר מניומי אמר רב נחמן אין מינין <באומות עובדי כוכבים> {בנכרים} למאי אילימא לשחיטה השתא שחיטת מין דישראל אמרת אסירא <דעובד כוכבים> {דנכרים} מבעיא אמר רב עוקבא למורידין השתא דישראל מורידין <דעובדי כוכבים> {דנכרים} מבעיא אמר רב עוקבא בר חמא לקבל מהן קרבן דתניא (ויקרא א) מכם ולא כולכם להוציא את המומר מכם בכם חלקתי ולא <בעובדי כוכבים> {בנכרים} ממאי דלמא הכי קאמר מישראל מצדיקי קבל מרשיעי לא תקבל אבל <בעובדי כוכבים> {בנכרים} כלל כלל לא לא ס"ד דתניא איש מה ת"ל איש איש לרבות <העובדי כוכבים> {הגוים} שנודרים נדרים ונדבות כישראל: ומטמאה במשא: פשיטא כיון דנבלה היא מטמאה במשא אמר רבא הכי קתני זו מטמאה במשא ויש לך אחרת שהיא מטמאה אפילו באהל ואיזו זו תקרובת <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} וכרבי יהודה בן בתירא איכא דאמרי אמר רבא הכי קתני זו מטמאה במשא ויש לך אחרת שהיא כזו שמטמאה במשא ואינה מטמאה באהל ואיזו זו תקרובת <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} ודלא כר' יהודה בן בתירא דתניא ר' יהודה בן בתירא אומר מנין לתקרובת <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} שהיא מטמאה באהל שנאמר (תהילים קו) ויצמדו לבעל פעור ויאכלו זבחי מתים מה מת מטמא באהל אף תקרובת <עבוד' כוכבי'> {עבודה זרה} מטמאה באהל:

דף יג,ב משנה השוחט בלילה וכן הסומא ששחט שחיטתו כשרה:

דף יג,ב גמרא השוחט דיעבד אין לכתחלה לא ורמינהי לעולם שוחטין בין ביום ובין בלילה בין בראש הגג בין בראש הספינה אר"פ בשאבוקה כנגדו אמר רב אשי דיקא נמי דקתני התם דומיא דיום והכא דומיא דסומא ש"מ:

דף יד,א משנה השוחט בשבת וביום הכיפורים אף על פי שמתחייב בנפשו שחיטתו כשרה:

דף יד,א גמרא אמר רב הונא דרש חייא בר רב משמיה דרב אסורה באכילה ליומא ונסבין חבריא למימר רבי יהודה היא הי רבי יהודה א"ר אבא רבי יהודה דהכנה היא דתנן מחתכין את הדילועין לפני הבהמה ואת הנבלה לפני הכלבים רבי יהודה אומר אם לא היתה נבלה מערב שבת אסורה לפי שאינה מן המוכן אלמא כיון דלא איתכן מאתמול אסורה ה"נ כיון דלא איתכן מאתמול אסורה א"ל אביי מי דמי התם מעיקרא מוכן לאדם

והשתא מוכן לכלבים הכא מעיקרא מוכן לאדם והשתא מוכן לאדם מי סברת בהמה בחייה לאכילה עומדת בהמה בחייה לגדל עומדת א"ה בהמה לרבי יהודה בי"ט היכי שחטינן אמר לו עומדת לאכילה ועומדת לגדל נשחטה הובררה דלאכילה עומדת לא נשחטה הובררה דלגדל עומדת והא לית ליה לרבי יהודה ברירה מנא לן אי נימא מדתניא הלוקח יין מבין הכותים אומר שני לוגין שאני עתיד להפריש הרי הן תרומה עשרה מעשר ראשון תשעה מעשר שני ומיחל ושותה מיד דברי ר"מ רבי יהודה ורבי יוסי ור"ש אוסרין

דף יז, ב גמרא התם כדקתני טעמא אמרו לו לרבי מאיר אי אתה מודה שמא יבקע הנוז ונמצא שותה טבלים למפרע אמר להן לכשיבקע אלא מדתני אינו דתני אינו רבי יהודה אומר אין אדם מתנה על שני דברים כאחד אלא אם בא חכם למזרח עירובו למזרח למערב עירובו למערב ואילו לכאן ולכאן לא והוינן בה מאי שנא לכאן ולכאן דלא דאין ברירה מזרח ומערב נמי אין ברירה ואמר רבי יוחנן וכבר בא חכם אלא אמר רב יוסף רבי יהודה דכלים היא דתנן כל הכלים הניטלין בשבת שבריהן ניטלין ובלבד שיהו עושין מעין מלאכה שברי עריבה לכסות בהן פי חבית שברי זכוכית לכסות בהן פי הפך רבי יהודה אומר ובלבד שיהו עושין מעין מלאכתן שברי עריבה לצוק לתוכן מקפה שברי זכוכית לצוק לתוכן שמן מעין מלאכתן אין מעין מלאכה אחרת לא אלמא כיון דלא איתכן מאתמול להך מלאכה אסירי הכא נמי כיון דלא איתכן מאתמול אסורה אמר ליה אביי מי דמי התם מעיקרא כלי והשתא שבר כלי והוה ליה נולד ואסור הכא מעיקרא אוכלא ולבסוף אוכל אוכלא דאיפרת הוא ושמעינן ליה לרבי יהודה דאמר אוכלא דאיפרת שפיר דמי דתנן אין סוחטין את הפירות להוציא מהן משקין ואם יצאו מעצמן אסורין רבי יהודה אומר אם לאוכלין היוצא מהן מותר ואם למשקין היוצא מהן אסור לאו אתמר עלה אמר רב יהודה אמר שמואל מודה היה רבי יהודה לחכמים בסלי זיתים וענבים אלמא כיון דלסחיטה קיימי יהיב דעתיה הכא נמי כיון דלשחיטה קיימא יהיב דעתיה מידי הוא טעמא אלא לרב האמר רב חלוק היה רבי יהודה אפילו בסלי זיתים וענבים אלא אמר רב ששת בריה דרב אידי רבי יהודה דנרות היא דתניא מטלטלין נר חדש אבל לא ישן דברי רבי יהודה אימר דשמעת ליה לרבי יהודה במוקצה מחמת מיאוס מוקצה מחמת איסור מי שמעת ליה אין דתנן רבי יהודה אומר

דף טו, א גמרא כל נרות של מתכת מטלטלין חוץ מן הנר שהדליקו בו באותה שבת ודלמא שאני התם דהוא דחי ליה בידים אלא אמר רב אשי רבי יהודה דמבשל היא דתנן המבשל בשבת בשוגג יאכל במזיד לא יאכל דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר בשוגג יאכל במוצאי שבת במזיד לא יאכל עולמית רבי יוחנן הסנדלר אומר בשוגג יאכל למוצאי שבת לאחרים ולא לו במזיד לא יאכל עולמית לא לו ולא לאחרים ונוקמה במזיד ורבי מאיר לא סלקא דעתך דקתני דומיא דיום הכפורים מה יום הכפורים לא שנא בשוגג ולא שנא במזיד לא אכיל אף הכא נמי לא שנא בשוגג ולא שנא במזיד לא אכיל ומי מצית מוקמת לה בשוגג ורבי יהודה והא אף על פי שמתחייב בנפשו קתני הכי קאמר אע"פ דבמזיד מתחייב בנפשו הוא הכא דבשוגג שחיטתו כשרה ונוקמה כרבי יוחנן הסנדלר דאמר לא שנא בשוגג ולא שנא במזיד לא אכיל רבי יוחנן הסנדלר קמפליג במוצאי שבת לאחרים ולא לו תנא דידן שחיטתו כשרה קתני לא שנא לו ולא שנא לאחרים תני תנא קמיה דרב המבשל בשבת בשוגג יאכל במזיד לא יאכל ומשתיק ליה רב מאי טעמא משתיק ליה אילימא משום דסבירא ליה כרבי יהודה ותנא תני כרבי מאיר משום דסבירא ליה כרבי יהודה מאן דתני

כרבי מאיר משתיק ליה ועוד מי סבר לה כרבי יהודה והאמר רב חנן בר אמי כי מורי להו רב לתלמידיה מורי להו כר' מאיר וכי דריש בפירקא דריש כרבי יהודה משום עמי הארץ וכי תימא תנא בפירקיה תנא קמיה אטו כולי עלמא לתנא צייתי לאמורא צייתי אמר רב נחמן בר יצחק תנא שוחט תנא קמיה דרב השוחט בשבת בשוגג יאכל במזיד לא יאכל אמר ליה מאי דעתך כרבי מאיר עד כאן לא קשרי רבי מאיר אלא במבשל דראוי לכוס אבל שוחט דאין ראוי לכוס לא והא מתניתין דשוחט הוא ואמר רב הונא דרש חייא בר רב משמיה דרב אסורה באכילה ליומא ונסבין חבריא למימר רבי יהודה היא הא רבי מאיר שרי כי שרי רבי מאיר

דף טו, ב גמרא כגון שהיה לו חולה מבעוד יום אי הכי מאי טעמא דרבי יהודה דאסר כגון שהיה לו חולה והבריא וכי הא דאמר רב אחא בר אדא אמר רב ואמרי לה אמר רבי יצחק בר אדא אמר רב השוחט לחולה בשבת אסור לבריא המבשל לחולה בשבת מותר לבריא מאי טעמא האי ראוי לכוס והאי אינו ראוי לכוס אמר רב פפא פעמים שהשוחט מותר כגון שהיה לו חולה מבעוד יום מבשל אסור כגון שקצץ לו דלעת אמר רב דימי מנהרדעא הלכתא השוחט לחולה בשבת מותר לבריא באומצא מ"ט כיון דאי אפשר לכזית בשר בלא שחיטה כי קא שחיט אדעתא דחולה קא שחיט המבשל לחולה בשבת אסור לבריא גזירה שמא ירבה בשבילו:

דף טו, ב משנה השוחט במגל יד בצור ובקנה שחיטתו כשרה הכל שוחטין ולעולם שוחטין ובכל שוחטין חוץ ממגל קציר והמגירה והשינים והציפורן מפני שהם חונקין:

דף טו, ב גמרא השוחט דיעבד אין לכתחלה לא בשלמא במגל יד דלמא אתי למעבד באידך גיסא אלא צור וקנה לכתחלה לא ורמינהי בכל שוחטין בין בצור בין בזכוכית בין בקרומית של קנה לא קשיא כאן בתלוש כאן במחובר דאמר רב כהנא השוחט במחובר לקרקע רבי פוסל ור' חייא מכשיר עד כאן לא קא מכשיר רבי חייא אלא בדיעבד אבל לכתחלה לא במאי אוקימתא כרבי חייא ודיעבד אלא הא דתניא בכל שוחטין בין בתלוש בין במחובר בין שהסכין למעלה וצואר בהמה למטה בין שהסכין למטה וצואר בהמה למעלה מני לא רבי ולא ר' חייא אי ר' חייא דיעבד אין לכתחלה לא אי רבי דיעבד נמי לא לעולם רבי חייא ואפילו לכתחלה והאי דקמיפלגי בדיעבד להודיעך כחו דרבי ואלא מתניתין דקתני השוחט דיעבד אין לכתחלה לא מני לא רבי ולא רבי חייא אי רבי חייא אפילו לכתחלה אי רבי דיעבד נמי לא לעולם רבי חייא ואפילו לכתחלה ומתניתין דקתני השוחט רבי היא קשיא דרבי אדרבי לא קשיא כאן במחובר מעיקרו כאן בתלוש ולבסוף חיברו ומנא תימרא דשני לן בין מחובר מעיקרו לתלוש ולבסוף חיברו דתניא השוחט במוכני שחיטתו כשרה במחובר לקרקע שחיטתו כשרה נעץ סכין בכותל ושחט בה שחיטתו כשרה היה צור יוצא מן הכותל או קנה עולה מאליו ושחט בו שחיטתו פסולה

דף טז, א גמרא קשיין אהדדי אלא לאו ש"מ שאני בין מחובר מעיקרו לתלוש ולבסוף חברו ש"מ אמר מר השוחט במוכני שחיטתו כשרה והתניא שחיטתו פסולה ל"ק הא בסרנא דפחרא הא בסרנא דמיא ואיבעית אימא הא והא בסרנא דמיא ולא קשיא הא בכח ראשון הא בכח שני וכי הא דאמר רב פפא האי מאן דכפתיה לחבריה ואשקיל עליה בידקא דמיא ומית חייב מ"ט גירי דידיה הוא דאהני ביה וה"מ בכח ראשון אבל בכח שני גרמא בעלמא הוא יתיב רב אחוריה דרבי חייא ורבי חייא קמיה דרבי ויתיב רבי וקאמר מנין לשחיטה שהוא בתלוש שנאמר (בראשית כב) ויקח את המאכלת לשחוט א"ל רב

לרבי חייא מאי קאמר א"ל וי"ו דכתיב אאופתא קאמר והא קרא קאמר קרא זריזותיה דאברהם קמ"ל אמר רבא פשיטא לי תלוש ולבסוף חברו לענין <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} הוי תלוש דאמר מר המשתחוה לבית שלו אסרו ואי ס"ד הוי מחובר (דברים יב) אלהיהם על ההרים ולא ההרים אלהיהם לענין הכשר זרעים תנאי היא דתנן הכופה קערה על הכותל בשביל שתודח הרי זה בכי יותן בשביל שלא ילקה הכותל אינו בכי יותן הא גופא קשיא אמרת בשביל שתודח הרי זה בכי יותן הא בשביל שיודח הכותל אין זה בכי יותן והדר תני בשביל שלא ילקה הכותל אינו בכי יותן הא בשביל שיודח הכותל ה"ז בכי יותן א"ר אלעזר תברא מי ששנה זו לא שנה זו רב פפא אמר כולה חד תנא הוא הא בכותל מערה הא בכותל בנין וה"ק הכופה קערה על הכותל בשביל שתודח ה"ז בכי יותן הא בשביל שיודח הכותל אין זה בכי יותן בד"א בכותל מערה אבל בכותל בנין בשביל שלא ילקה הכותל הוא דאינו בכי יותן הא בשביל שיודח הכותל ה"ז בכי יותן בעי רבא

דף טז, ב גמרא תלוש ולבסוף חברו לענין שחיטה מאי תא שמע היה צור יוצא מן הכותל או שהיה קנה עולה מאליו ושחט בו שחיטתו פסולה הכא במאי עסקינן בכותל מערה דיקא נמי דקתני דומיא דקנה עולה מאליו ש"מ ת"ש נעץ סכין בכותל ושחט בה שחיטתו כשרה שאני סכין דלא מבטל ליה ת"ש במחובר לקרקע שחיטתו כשרה דלמא פרושי קא מפרש לה מאי מחובר לקרקע סכין דלא מבטל ליה אמר מר נעץ סכין בכותל ושחט בה שחיטתו כשרה אמר רב ענן אמר שמואל לא שנו אלא שהסכין למעלה וצואר בהמה למטה אבל סכין למטה וצואר בהמה למעלה חיישינן שמא ידרוס והא קתני בין שהסכין למטה וצואר בהמה למעלה בין שהסכין למטה וצואר בהמה למטה אמר רב פפא במחובר רב פפא אמר בעופא דקליל אמר רב חסדא א"ר יצחק ואמרי לה במתניתא תנא ה' דברים נאמרו בקרומית של קנה אין שוחטין בה ואין מלין בה ואין מחתכין בה בשר ואין מחצצין בה שינים ואין מקנחים בה אין שוחטין בה והתניא בכל שוחטין בין בצור בין בזכוכית בין בקרומית של קנה אמר רב פפא בסימונא דאגמא ואין מחתכין בה בשר רב פפא מחתך בה קרבי דגים דזיגי רבה בר רב הונא מחתך בה עופא דרכיך ואין מקנחין בה תיפוק ליה משום דאמר מר המקנח בדבר שהאור שולטת בו שיניו נושרות אמר רב פפא קינוח פי מכה קאמרינן: הכל שוחטין ולעולם שוחטין: הכל שוחטין הכל בשחיטה ואפילו עוף לעולם שוחטין מאן תנא אמר רבה רבי ישמעאל היא דתניא (דברים יב) כי ירחיב ה' אלהיך את גבולך כאשר דבר לך ואמרת אוכלה בשר וגו' ר' ישמעאל אומר לא בא הכתוב אלא להתיר להם בשר תאוה שבתחלה נאסר להם בשר תאוה משנכנסו לארץ הותר להם בשר תאוה ועכשיו שגלו יכול יחזרו לאיסורן הראשון לכך שנינו לעולם שוחטין מתקיף לה רב יוסף האי לעולם שוחטין לעולם שוחטין ואוכלין מבעי ליה ועוד מעיקרא מאי טעמא איתסר משום דהווי מקרבי למשכן ולבסוף מאי טעמא אישתרו דהווי מרחקי ממשכן

דף יז, א גמרא וכ"ש השתא דארחיקו להו טפי אלא אמר רב יוסף רבי עקיבא היא דתניא (דברים יב) כי ירחק ממך המקום אשר יבחר ה' אלהיך לשום שמו שם וזבחת מבקרך ומצאנך ר' עקיבא אומר לא בא הכתוב אלא לאסור להן בשר נחירה שבתחלה הותר להן בשר נחירה משנכנסו לארץ נאסר להן בשר נחירה ועכשיו שגלו יכול יחזרו להתירן הראשון לכך שנינו לעולם שוחטין: במאי קמיפלגי רבי עקיבא סבר בשר תאוה לא איתסר כלל ר' ישמעאל סבר בשר נחירה לא אישתרי כלל בשלמא לרבי ישמעאל היינו

דכתיב (ויקרא א) ושחט את בן הבקר אלא לרבי עקיבא מאי ושחט קדשים שאני בשלמא לרבי ישמעאל היינו דכתיב (במדבר יא) הצאן ובקר ישחט להם אלא לר' עקיבא מאי הצאן ובקר ישחט להם ינחר להם מיבעי ליה נחירה שלהן זו היא שחיתתן בשלמא לר' ישמעאל היינו דתנן השוחט ונתנבלה בידו והנוחר והמעקר פטור מלכסות אלא לר' עקיבא אמאי פטור מלכסות הואיל ואיתסר איתסר בשלמא לר' עקיבא דאמר בשר תאווה לא איתסר כלל היינו דכתיב (דברים יב) אך כאשר יאכל את הצבי ואת האיל כן תאכלנו אלא לרבי ישמעאל צבי ואיל גופיה מי הוי שרי כי אסר רחמנא בהמה דחזיא להקרבה אבל חיה דלא חזיא להקרבה לא אסר רחמנא בעי רבי ירמיה אברי בשר נחירה שהכניסו ישראל עמהן לארץ מהו אימת אילימא בשבע שכבשו השתא דבר טמא אישתרי להו דכתיב (דברים ו) ובתים מלאים כל טוב ואמר ר' ירמיה בר אבא אמר רב כתלי דחזירי בשר נחירה מבעיא אלא לאחר מכאן ואיבעית אימא לעולם בשבע שכבשו כי אשתרי להו שלל של <עובדי כוכבים> {גוים} דידהו לא אישתרי תיקו אמר רבה שנית הכל שוחטין ולעולם שוחטין בכל שוחטים מאי משנית ליה וכי תימא בין בצור בין בזכוכית בין בקרומית של קנה הא דומיא דהנך קתני אי הנך בשוחטין האי נמי בשוחטין ואי הנך בנשחטין האי נמי בנשחטין אלא אמר רבא הכל שוחטין חדא לאתויי כותי וחדא לאתויי ישראל מומר לעולם שוחטין בין ביום בין בלילה בין בראש הגג בין בראש הספינה בכל שוחטין בין בצור בין בזכוכית בין בקרומית של קנה: חוץ ממגל קציר והמגירה: אבוה דשמואל פגם ושדר פגם ושדר שלחו ליה כמגירה שנינו תנו רבנן

דף יז,ב גמרא סכין שיש בה פגימות הרבה תידון כמגירה ושאין בה אלא פגימה אחת אוגרת פסולה מסוכסכת כשרה היכי דמיא אוגרת היכי דמיא מסוכסכת א"ר אליעזר אוגרת משתי רוחות מסוכסכת מרוח אחת מאי שנא משתי רוחות דמורשא קמא מחליש ומורשא בתרא בזע מרוח אחת נמי חורפא דסכינא מחליש מורשא בזע דקאים ארישא דסכינא סוף סוף כי אזלא מחלשא כי אתא בזע כגון שהוליד ולא הביא אמר רבא ג' מדות בסכין אוגרת לא ישחוט ואם שחט שחיתתו פסולה מסוכסכת לא ישחוט בה לכתחלה ואם שחט שחיתתו כשרה עולה ויורד בסכין שוחט בה לכתחלה א"ל רב הונא בריה דרב נחמיה לרב אשי אמרת לן משמיה דרבא מסוכסכת פסולה והא <אמר רבא> [תניא] מסוכסכת כשרה לא קשיא כאן שהוליד והביא כאן שהוליד ולא הביא אמר ליה רב אחא בריה דרב אויא לרב אשי דמיא לסאסאה מאי אמר ליה מאן יהיב לן מבשריה ואכלינן אמר רב חסדא מנין לבדיקת סכין מן התורה שנאמר (שמואל א יד) ושחטתם בזה ואכלתם פשיטא כיון דכי נקב טריפה בעיא בדיקה לחכם קאמרין והאמר רבי יוחנן לא אמרו להראות סכין לחכם אלא מפני כבודו של חכם מדרבנן וקרא אסמכתא בעלמא הוא במערבא בדקי לה בשימשא בנהרדעא בדקו לה במיא רב ששת בדק לה בריש לישניה רב אחא בר יעקב בדק לה בחוט השערה בסורא אמרי בישראל אכלה בישראל לבדקה אמר רב פפא צריכא בדיקה אבישראל ואטופרא <ואתלתא רוחתא> [ואתרי גיסני] אמר ליה רבינא לרב אשי אמר לן רב סמא בריה דרב משרשיא משמך דאמרת ליה משמיה דרבא צריכא בדיקה אבישראל ואטופרא ואתלתא רוחתא אמר ליה אבישראל ואטופרא אמרי ואתלתא רוחתא לא אמרי איכא דאמרי אבישראל ואטופרא ואתלתא רוחתא אמרי משמיה דרבא לא אמרי רבינא ורב אחא בריה דרבא הוו יתבי קמיה דרב אשי אייתו סכין לקמיה דרב אשי לבדקה אמר ליה לרב אחא בריה דרבא בידקא בדקה אטופרא ואבישראל ואתלתא רוחתא אמר ליה

י"ש וכן אמר רב כהנא רב י"מ אמר אטופרא ואבישרא צריכא אתלתא רוחתא לא צריכא מי לא א"ר זירא אמר שמואל ליבן סכין ושחט בה שחיטתו כשרה שחידודה קודם לליבונה וקשיא לן האיכא צדין ואמרינן בית השחיטה מרווח רווח הכא נמי בית השחיטה מרווח רווח אמר רב הונא בר רב קטינא אמר רבי שמעון בן לקיש שלש פגימות הן פגימת עצם בפסח פגימת אוזן בבכור פגימת מום בקדשים ורב חסדא אמר אף פגימת סכין ואיזך בחולין לא קא מיירי וכולן פגימתן כדי פגימת המזבח

דף יח, א גמרא וכמה פגימת המזבח כדי שתחגור בה צפורן מיתיבי כמה פגימת המזבח ר' שמעון בן יוחאי אומר טפח ר"א בן יעקב אומר כזית לא קשיא הא בסידא הא באבנא אמר רב הונא האי טבחא דלא סר סכינא קמי חכם משמתינן ליה ורבא אמר מעברינן ליה ומכרזינן אבשריה דטרפה היא ולא פליגי כאן בשנמצאת סכינא יפה כאן בשלא נמצאת סכינא יפה רבינא אמר היכא דלא נמצאת סכינא יפה ממסמס ליה בפרתא דאפי' >לעובד כוכבים< {לגוי} נמי לא מזדבן ההוא טבחא דלא סר סכינא קמיה דרבא בר חנינא שמתיה ועבריה ואכריזי אבשריה דטרפה היא אקלעו מר זוטרא ורב אשי לגביה אמר להו ליעיינו רבה במלתיה דתלו ביה טפלי בדקה רב אשי לסכיניה ונמצאת יפה ואכשריה אמר ליה מר זוטרא ולא ליחוש מר לסבא א"ל שליחותיה קא עבדינן אמר רבה בר הונא שן תלושה וצפורן תלושה מותר לשחוט בה לכתחלה והא אנן תנן חוץ ממגל קציר והמגירה והשינים והצפורן מפני שהן חונקין שן אשן לא קשיא הא בחדא הא בתרתי צפורן אצפורן לא קשיא הא בתלושה הא במחוברת:

דף יח, א משנה השוחט במגל קציר בדרך הליכתה ב"ש פוסלין וב"ה מכשירין ואם החליקו שיניה הרי היא כסכין:

דף יח, א גמרא א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן אף כשהכשירו ב"ה לא הכשירו אלא לטהרה מידי נבילה אבל באכילה אסורה א"ר אשי דיקא נמי דקתני ב"ש פוסלין וב"ה מכשירין ולא קתני ב"ש אוסרין וב"ה מתירין וליטעמיך ליתני ב"ש מטמאין וב"ה מטהרין אלא פוסלין ומכשירין ואוסרין ומתירין חדא מילתא היא:

דף יח, א משנה השוחט מתוך הטבעת ושייר בה מלא החוט על פני כולה שחיטתו כשרה ר' יוסי בר' יהודה אומר מלא חוט על פני רובה:

דף יח, א גמרא רב ושמואל דאמרי תרוייהו הלכה כר' יוסי בר' יהודה ואף ר' יוסי בר' יהודה לא אמר אלא בטבעת הגדולה הואיל ומקפת את כל הקנה אבל בשאר טבעות לא ובשאר טבעות לא והתניא רבי יוסי ברבי יהודה אומר

דף יח, ב גמרא השוחט בשאר טבעות אע"פ שאין מקיפות את כל הקנה הואיל ומקיפות את רוב הקנה שחיטתו כשרה ומוגרמת פסולה העיד רבי חנינא בן אנטיגנוס על מוגרמת שהיא כשרה אמר רב יוסף רבי יוסי בר' יהודה תרתי קאמר רב ושמואל סברי כוותיה בחדא ופליגי עליה בחדא והא לא אמר קאמרי הכי קאמר הלכה כמותו בטבעת הגדולה ואין הלכה כמותו בשאר טבעות כי סליק רבי זירא אכל מוגרמת דרב ושמואל אמרי ליה לאו מאתריה דרב ושמואל את אמר להו מאן אמרה יוסף בר' חייא יוסף בר' חייא מכולי עלמא גמיר שמע רב יוסף איקפד אמר אנא מכולי עלמא גמירנא אנא מרב יהודה גמירנא דאפי' ספיקי דגברי גריס דאמר רב יהודה אמר ר' ירמיה בר' אבא ספק משמיה דרב ספק משמיה דשמואל שלשה מתירין את הבכור במקום שאין מומחה ור' זירא לית ליה נותנין עליו חומרי המקום שיצא משם וחומרי המקום שהלך לשם אמר אביי הני מילי מבבל

לבבל ומארץ ישראל לארץ ישראל אי נמי מארץ ישראל לבבל אבל מבבל לארץ ישראל כיון דאנן כייפינן להו עבדינן כוותייהו רב אשי אמר אפילו תימא מבבל לארץ ישראל הני מילי היכא דדעתו לחזור ר' זירא אין דעתו לחזור הוה אמר ליה אביי לרב יוסף והא רבנן דאתו ממחוזא אמרי אמר רבי זירא משמיה דרב נחמן מוגרמת כשרה א"ל נהרא נהרא ופשטיה רבי שמעון בן לקיש אכשר בחודא דכובעא קרי עליה רבי יוחנן גיסא גיסא אמר רב פפי משמיה דרבא פגע בחיטי טרפה איבעיא להו פגע ונגע בהן דכתיב (מלכים א ב) ויפגע בו וימת או דלמא פגע ולא נגע כדכתיב (בראשית לב) ויפגעו בו מלאכי אלהים איתמר אמר רב פפא משמיה דרבא שייר בחיטי כשרה אמר רב אממר בר מר ינוקא הוה קאימנא קמיה דר' חייא בריה דרב אויא ואמר לי שייר בחיטי כשרה א"ל רבינא לרב אשי אמר לי רב שמן מסוברא איקלע מר זוטרא לאתרין ודרש שייר בחיטי כשרה מר בר רב אשי אמר פגע בחיטי כשרה שייר בחיטי טרפה

דף יט, א גמרא והלכתא משיפויי כובע ולמטה כשרה והיינו דשייר בחיטי רב נחמן אכשר משיפויי כובע ולמטה אמר ליה רב חנן בר רב קטינא לרב נחמן כמאן לא כרבנן ולא כרבי יוסי ברבי יהודה אמר ליה אנא לא חילק ידענא ולא בילק ידענא אנא שמעתא ידענא דא"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן ואמרי לה א"ר אבא בר זבדא א"ר חנינא ואמרי לה א"ר יעקב בר אידי א"ר יהושע בן לוי משיפויי כובע ולמטה כשרה ואריב"ל מוגרמת דרבנן כשרה לרבי יוסי בר' יהודה ודרבי יוסי ברבי יהודה כשרה לרבי חנינא בן אנטיגנוס פשיטא מהו דתימא ר"ח בן אנטיגנוס אדרבנן קאי קא משמע לן ואימא ה"נ א"כ העיד עליה מיבעי ליה והלכתא כר' חנינא בן אנטיגנוס דקאי רב נחמן כוותיה אמר רב הונא אמר רב אסי מחלוקת בששחט שני שלישי והגרים שלישי דרבנן סברי כולה שחיטה בעינן בטבעת גדולה ורבי יוסי ברבי יהודה סבר רובו ככולו אבל הגרים שלישי ושחט שני שלישי דברי הכל פסולה דכי נפקא חיותא בעינן רובא בשחיטה וליכא א"ל רב חסדא אדרבה לימא מר איפכא מחלוקת כשהגרים שלישי ושחט שני שלישי דרבי יוסי ברבי יהודה סבר מידי דהוה אחצי קנה פגום ורבנן התם מקום שחיטה הכא לאו מקום שחיטה אבל שחט שני שלישי והגרים שלישי דברי הכל כשרה דהא תנן רובו של אחד כמוהו א"ל רב יוסף מאן נימא לן דההוא רובא דהתם לאו רבי יוסי ברבי יהודה קתני לה דלמא רבי יוסי בר' יהודה קתני לה אמר ליה אביי אטו כל רובי דעלמא רבי יוסי ברבי יהודה קתני להו אמר ליה אנא רובא דשחיטה קאמינא דשמענא להו דפליגי לישנא אחרינא אמרי לה אמר רב הונא אמר רב אסי מחלוקת שהגרים שלישי ושחט שני שלישי דרבי יוסי בר ר' יהודה סבר מידי דהוה אחצי קנה פגום ורבנן התם מקום שחיטה הכא לאו מקום שחיטה אבל שחט שני שלישי והגרים שלישי דברי הכל כשרה דהא תנן רובו של אחד כמוהו מתקיף לה רב חסדא מאן לימא לן דההוא רובא דהתם לאו רבי יוסי ברבי יהודה קתני לה דלמא רבי יוסי ברבי יהודה קתני לה א"ל רב יוסף אטו כל רובי דעלמא רבי יוסי ברבי יהודה קתני להו אמר ליה אנא רובא דשחיטה קאמינא דשמענא להו דפליגי הגרים שלישי ושחט שני שלישי והגרים שלישי רב הונא אמר רב כשרה רב יהודה אמר רב טרפה רב הונא אמר רב כשרה כי נפקא חיותא בשחיטה קא נפקא רב יהודה אמר רב טרפה בעינן רובא בשחיטה וליכא שחט שלישי והגרים שלישי ושחט שלישי רב יהודה אמר רב כשרה אתו שיילוה לרב הונא אמר להו טרפה שמע רב יהודה איקפד אמר טריפנא ומכשר ומכשרנא טריף אמר רב הונא

שפיר קא מיקפד חדא איהו שמיע ליה מיניה דרב ואנא לא שמיע לי ועוד האיכא רובא בשחיטה א"ל רב חסדא לא תהדר בך

דף יט,ב גמרא דא"כ מפסדת לה לקמייתא התם מ"ט קא מכשרת דכי נפקא חיותא בהכשירה קא נפקא הכא נמי כי נפקא חיותא בהגרמה קא נפקא איקלע רב נחמן לסורא בעו מיניה שחט שלישי והגרים שלישי ושחט שלישי מהו אמר להו לאו היינו דר' אלעזר בר מניומי דא"ר אלעזר בר מניומי שחיטה העשויה כמסרק כשרה ודלמא במקום שחיטה במקום שחיטה מאי למימרא מהו דתימא בעינן שחיטה מפורעת וליכא קמ"ל >סימן בכ"ד< יתיב רבי אבא אחוריה דרב כהנא ויתיב רב כהנא קמיה דרב יהודה ויתיב וקאמר שחט שלישי והגרים שלישי ושחט שלישי מהו א"ל שחיטתו כשרה הגרים שלישי ושחט שלישי והגרים שלישי מהו א"ל שחיטתו פסולה שחט במקום נקב מהו א"ל שחיטתו כשרה שחט ופגע בו נקב מהו א"ל שחיטתו פסולה אזל רבי אבא אמרה קמיה דר' אלעזר אזל ר"א אמרה קמיה דר' יוחנן א"ל מאי שנא א"ל שחט במקום נקב נעשה כמי ששחט >עובד כוכבים< {גוי} וגמר ישראל שחט ופגע בו נקב נעשה כמי ששחט ישראל וגמר >עובד כוכבים< {גוי} קרי עליה >עובד כוכבים< {גוי} >עובד כוכבים< {גוי} אמר רבא שפיר קרי עליה >עובד כוכבים< {גוי} >עובד כוכבים< {גוי} בשלמא התם מדהוה ליה לישראל למשחט רובא ולא שחט כי נפקא חיותא בידא >דעובד כוכבים< {דגוי} קא נפקא אלא הכא מכדי משחט שחיט מה לי במקום נקב מה לי פגע בו נקב:

דף יט,ב משנה השוחט מן הצדדין שחיטתו כשרה המולק מן הצדדין מליקתו פסולה השוחט מן העורף שחיטתו פסולה המולק מן העורף מליקתו כשירה השוחט מן הצואר שחיטתו כשרה המולק מן הצואר מליקתו פסולה שכל העורף כשר למליקה וכל הצואר כשר לשחיטה נמצא כשר בשחיטה פסול במליקה כשר במליקה פסול בשחיטה:

דף יט,ב גמרא מאי עורף אילימא עורף ממש מאי אריא שוחט אפילו מולק נמי (ויקרא ה) ממול ערפו אמר רחמנא ולא ערפו אלא מאי עורף ממול עורף כדקתני סיפא כל העורף כשר למליקה מנהני מילי דתנו רבנן ממול ערפו מול הרואה את העורף וכן הוא אומר (במדבר כב) והוא יושב ממולי ואומר (ירמיהו ב) כי פנו אלי עורף ולא פנים מאי ואומר וכי תימא עורף גופיה לא ידעינן היכא דנדע מול דידיה היכא תא שמע כי פנו אלי עורף ולא פנים מכלל דעורף להדי פנים אמרי בני ר' חייא מצות מליקה מחזיר סימנים לאחורי העורף ומולק איכא דאמרי אף מחזיר ואיכא דאמרי מחזיר דוקא ומסתברא כמאן דאמר אף מחזיר ממאי מדקתני השוחט מן העורף שחיטתו פסולה המולק מן העורף מליקתו כשרה

דף כ,א גמרא ואי ס"ד מחזיר דוקא מאי איריא מולק אפי' שוחט נמי אלא לאו שמע מינה אף מחזיר ומתני' בדלא אהדר א"ר ינאי יקבלו הרובין את תשובתן דקתני נמצא כשר בשחיטה פסול במליקה כשר במליקה פסול בשחיטה למעוטי מאי לאו למעוטי מחזיר סימנין לאחורי העורף דלא אמר רבה בר בר חנה לא למעוטי שן וצפורן שן וצפורן בהדיא קתני להו אלא א"ר ירמיה למעוטי מוליך ומביא הניחא למ"ד מוליך ומביא במליקה פסול אלא למ"ד כשר מאי איכא למימר בני ר' חייא סברי לה כמ"ד מוליך ומביא במליקה פסול אמר רב כהנא מצות מליקה קוצץ ויורד וזו היא מצותה סבר רבי אבין למימר קוצץ ויורד אין מוליך ומביא לא א"ל ר' ירמיה כ"ש דמוליך ומביא במליקה כשר ומאי זו היא מצותה אימא אף זו היא מצותה: א"ר ירמיה אמר שמואל כל הכשר בשחיטה כנגדו בעורף כשר

במליקה הא פסול בשחיטה פסול במליקה למעוטי מאי אילימא למעוטי עיקור סימנין והא תני רמי בר יחזקאל אין עיקור סימנין בעוף אמר רב פפא למעוטי ראשו ראשו פשיטא (ויקרא ה) ממול ערפו אמר רחמנא ולא בראשו מאי ראשו שיפוי ראשו כגון דנקט משיפוי ראשו והגרים ואזל עד דמטא תתאי וכדרב הונא אמר רב אסי דאמר רב הונא אמר רב אסי הגרים שליש ושחט שני שליש פסולה אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי הא דתני רמי בר יחזקאל אין עיקור סימנין בעוף לא אמרן אלא למ"ד אין שחיטה לעוף מן התורה **דף כ,ב גמרא** אבל למ"ד יש שחיטה לעוף מן התורה יש עיקור אמר ליה אדרבה איפכא מסתברא למאן דאמר יש שחיטה לעוף מן התורה איכא למימר דהכי אגמריה דאין עיקור ואפי' למאן דאמר כבהמה לענין עיקור לא ליהוי כבהמה אלא למ"ד אין שחיטה לעוף מן התורה אלא מדברי סופרים מהיכא גמירי לה מבהמה כולה מילתא כבהמה אמר רבינא אמר לי רבין בר קיסי הא דתני רמי בר יחזקאל אין עיקור סימנין בעוף לא אמרן אלא במליקה אבל בשחיטה יש עיקור והא"ר ירמיה אמר שמואל כל הכשר בשחיטה כנגדו בעורף כשר במליקה הא פסול פסול ההוא פליגא אמר זעירי נשברה מפרקת ורוב בשר עמה נבלה אמר רב חסדא אף אנן נמי תנינא מלק בסכין מטמא בגדים אבית הבליעה ואי אמרת טרפה הויא מליקתה זו היא שחיטתה תהני לה סכין לטהרה מידי נבלה אמרי התם משום דלאו שחיטה היא כלל מאי טעמא רב הונא אמר מפני שהוא מחליד רבא אמר מפני שהוא דורס מ"ד מפני שהוא מחליד מ"ט לא אמר מפני שהוא דורס קסבר מוליך ומביא במליקה כשר ומ"ד מפני שהוא דורס מאי טעמא לא אמר מפני שהוא מחליד אמר לך חלדה היכי דמי כחולדה הדרה בעיקרי בתים דמכסיא הכא הא מיגליא אמר רבא אי קשיא לי הא קשיא לי וכי מתה עומד ומולק א"ל אביי ותקשי לך עולת העוף דבעיא שני סימנין וכי מתה עומד ומולק אמר ליה התם כדי לקיים בה מצות הבדלה אי הכי עור נמי כל המעכב בשחיטה מעכב בהבדלה וכל שאינו מעכב בשחיטה אינו מעכב בהבדלה והא מיעוט סימנין לרבנן דלא מעכבי בשחיטה ומעכבי בהבדלה אלא אימא כל שישנו בשחיטה ישנו בהבדלה וכל שאינו בשחיטה אינו בהבדלה

דף כא,א גמרא מכל מקום קשיא אמר רבא אימא וכן הוא עושה חותך שדרה ומפרקת בלא רוב בשר כי סליק רבי זירא אשכחיה לר' אמי דיתבי וקאמר לה להא שמעתא אמר ליה וכי מתה עומד ומולק (דנייאל ד) אשתומם כשעה חדא אמר ליה אימא כך הוא עושה חותך שדרה ומפרקת בלא רוב בשר תניא נמי הכי כיצד מולקין חטאת העוף חותך שדרה ומפרקת בלא רוב בשר עד שמגיע לוושט או לקנה הגיע לוושט או לקנה חותך סימן אחד או רובו ורוב בשר עמו ובעולה שנים או רוב שנים מני אי רבנן הא אמרי שנים דוקא אי כר"א בר"ש האמר רוב שנים אימא שנים לרבנן רוב שנים לרבי אלעזר בר"ש ואיבעית אימא הא והא ר' אלעזר בר"ש ומאי שנים שדומין לשנים אמר רב יהודה אמר שמואל נשברה מפרקת ורוב בשר עמה מטמא באהל וא"ת אותו מעשה דעלי מפרקת בלא רוב בשר הואי זקנה שאני דכתיב (שמואל א ד) ויהי כהזכירו את ארון האלהים ויפול מעל הכסא אחרונית בעד יד השער ותשבר מפרקתו וימת כי זקן האיש וכבד וגו' אמר ר' שמואל בר נחמני א"ר יוחנן קרעו כדג מטמא באהל א"ר שמואל בר יצחק ומגבו אמר שמואל עשאה גיסטרא נבלה א"ר אלעזר ניטל הירך וחלל שלה <ניכר> נבלה ה"ד חלל שלה <ניכר> אמר רבא כל שרבוצה ונראית חסרה תנן התם הותזו ראשיהן אע"פ שמפרכסין טמאים כזנב הלטאה שמפרכסת מאי הותזו ר"ל אמר הותזו ממש ר' אסי אמר

רבי מני כהבדלת עולת העוף א"ל ר' ירמיה לרבי אסי כהבדלת עולת העוף לרבנן ולא פלגיתו או דלמא כהבדלת עולת העוף לר' א בר"ש ופלגיתו א"ל כהבדלת עולת העוף לר' א בר"ש ופלגיתו איכא דאמרי ר' ש בן לקיש אמר הותזו ממש ר' אסי א"ר מני כהבדלת עולת העוף לרבי אלעזר בר"ש ברוב שנים מאי רבנן ומאי רבי אלעזר בר"ש דתניא (ויקרא ה) ואת השני יעשה עולה כמשפט כמשפט חטאת בהמה אתה אומר כמשפט חטאת בהמה או אינו אלא כמשפט חטאת העוף כשהוא אומר והקריבו חלק הכתוב בין חטאת העוף לעולת העוף ומה אני מקיים כמשפט חטאת בהמה מה חטאת בהמה אינה באה

דף כא, ב גמרא אלא מן החולין וביום ובידו הימנית אף עולת העוף אינה באה אלא מן החולין וביום ובידו הימנית אי מה להלן ברוב שנים אף כאן ברוב שנים ת"ל (ויקרא א) ומלק והקטיר מה הקטרה הראש בעצמו והגוף בעצמו אף מליקה הראש בעצמו והגוף בעצמו רבי ישמעאל אומר כמשפט חטאת העוף מה חטאת העוף ממול עורף אף עולת העוף ממול עורף אי מה להלן מולק ואינו מבדיל בסימן אחד אף כאן מולק ואינו מבדיל בסימן אחד תלמוד לומר (ויקרא א) והקריבו רבי אלעזר ברבי שמעון אומר (ויקרא ה) כמשפט חטאת העוף מה להלן

דף כב, א גמרא אוחז בראש ובגוף ומזה אף כאן אוחז בראש ובגוף ומזה מאי קאמר הכי קאמר מה להלן כשהוא אוחז בראש בגוף מזה אף כאן כשהוא אוחז בראש בגוף מזה אי מה להלן בסימן אחד אף כאן בסימן אחד ת"ל והקריבו ות"ק וכי מאחר דנפקא לן מומלק והקטיר והקריבו למה לי אי לאו והקריבו הוה אמינא מאי כמשפט חטאת העוף ואי משום ומלק והקטיר הוה אמינא מה הקטרה בראשו של מזבח אף מליקה בראשו של מזבח השתא דכתב רחמנא והקריבו דרוש ביה נמי הא חטאת בהמה דאינה באה אלא מן החולין מנלן אמר רב חסדא דאמר קרא (ויקרא טז) והקריב אהרן את פר החטאת אשר לו משלו ולא משל צבור ולא משל מעשר ביום (ויקרא ז) מביום צוותו נפקא כדי נסבה ידו הימנית מדרכה בר בר חנה נפקא דאמר רבה בר בר חנה אר"ש בן לקיש כל מקום שנאמר אצבע או כהונה אינה אלא ימין ואידך כהונה בעיא אצבע אצבע לא בעיא כהונה ותנא קמא ורבי אלעזר בר' שמעון ממול העורף מנא להו גמרי מליקה ממליקה:

דף כב, א משנה כשר בתורין פסול בבני יונה כשר בבני יונה פסול בתורין תחלת הציהוב בזה ובזה פסול:

דף כב, א גמרא ת"ר תורין גדולים כשרים קטנים פסולים בני יונה קטנים כשרים גדולים פסולים נמצא כשר בתורין פסול בבני יונה כשר בבני יונה פסול בתורין תנו רבנן תורים גדולים ולא קטנים שיכול והלא דין הוא

דף כב, ב גמרא ומה בני יונה שלא הוכשרו בגדולים הוכשרו בקטנים תורים שהוכשרו בגדולים אינו דין שהוכשרו בקטנים ת"ל (ויקרא א) תורים גדולים ולא קטנים בני יונה קטנים ולא גדולים שיכול והלא דין הוא ומה תורים שלא הוכשרו בקטנים הוכשרו בגדולים בני יונה שהוכשרו בקטנים אינו דין שהוכשרו בגדולים תלמוד לומר בני יונה קטנים ולא גדולים מאי תלמודא אמר רבא לא לישתמיט קרא ולכתוב מן בני התורים או מן היונה אימא בני יונה דכתב בהו רחמנא בני קטנים אין גדולים לא תורים אי בעי גדולים ליייתי אי בעי קטנים ליייתי דומיא דבני יונה מה בני יונה קטנים אין גדולים לא אף תורים גדולים אין קטנים לא ת"ר יכול יהו כל התורים וכל בני היונה כשרים תלמוד לומר

מן התורים ולא כל התורים מן בני היונה ולא כל בני יונה פרט לתחילת הציהוב שבזה
ושבזה שפסול מאימתי התורים כשרים משיזהיבו מאימתי בני יונה פסולין משיצהיבו תני
יעקב קרחה מאימתי בני יונה כשרים משיעלעו הוא תני לה והוא אמר לה (איוב לט)
אפרוחיו יעלעו דם אימת אמר אביי מכי שמיט גדפא מיניה ואתי דמא בעי רבי זירא
האומר הרי עלי עולה מן התורים או מן בני היונה והביא תחלת הציהוב שבזה ושבזה מהו
ספיקא הוי ונפיק או דילמא בריה הוי ולא נפיק אמר רבא תא שמע פרט לתחילת הציהוב
שבזה ושבזה שפסול אי אמרת בשלמא בריה הוי שפיר אלא אי אמרת ספיקא הוי
איצטריך קרא למעוטי ספיקא

דף כג, א גמרא כי איצטריך קרא למעוטי נרבע ונעבד סלקא דעתך אמינא הואיל וכתוב
(ויקרא כב) כי משחתם בהם מום במ ותנא דבי רבי ישמעאל כל מקום שנאמר השחתה
אינו אלא דבר ערוה <ועבודת כוכבים> {ועבודה זרה} דבר ערוה דכתיב (בראשית ו) כי
השחית כל בשר את דרכו על הארץ <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} דכתיב (דברים ד)
פן תשחיתון ועשיתם לכם פסל כל שהמום פוסל בו דבר ערוה <ועבודת כוכבים>
{ועבודה זרה} פוסלין בו וכל שאין המום פוסל בו אין דבר ערוה <ועבודת כוכבים>
{ועבודה זרה} פוסלין בו והני עופות הואיל ולא פסיל בהו מומא דאמר מר תמות וזכרות
בבהמה ואין תמות וזכרות בעופות אימא דבר ערוה <ועבודת כוכבים> {ועבודה זרה}
נמי לא לפסול בהו קא משמע לן בעי רבי זירא האומר הרי עלי עולת בהמה מן האיל או
מן הכבש והביא פלגס מהו אליבא דרבי יוחנן לא תבעי לך דאמר בריה הוי דתנן הקריבו
מביא עליו נסכי איל ואין עולה לו מזבחו וא"ר יוחנן (במדבר טו) או לאיל לרבות את
הפלגס כי תבעי לך אליבא דבר פדא

דף כג, ב גמרא דאמר מייתי ומתני מי אמרינן איל וכבש מתנה בבריה לא מתנה או דלמא
בבריה נמי מתנה דאמר אי בריה הוה ליהוי כוליה נדבה תיקו בעי רבי זירא האומר הרי
עלי לחמי תודה מן החמץ או מן המצה והביא שיאור מהו שיאור דמאן אי שיאור דר"מ
לרבי יהודה מצה מעלייתא היא אי דרבי יהודה לר"מ חמץ הוא ואי דר"מ לר"מ מאיר מדלקי
עליה חמץ הוא אלא דרבי יהודה לרבי יהודה מאי ספיקא הויא ונפיק ממה נפשך או דלמא
בריה הוא ולא נפיק והאמר רב הונא האומר הרי עלי לחמי תודה מביא תודה ולחמה וכיון
דאיחייב ליה בתודה ולחמה הא לא ידע האי גברא אי חמץ הוא דליתי מצה אי מצה הוא
דליתי חמץ לא צריכא דאמר הרי עלי חלה לפטור תודתו של פלוני סוף סוף הא לא ידע
האי גברא אי חמץ הוא דליתי מצה אי מצה הוא דליתי חמץ לא צריכא דלא אמר לפטור
מיפק גברא ידי נדרו נפיק או לא נפיק תיקו:

דף כג, ב משנה כשר בפרה פסול בעגלה כשר בעגלה פסול בפרה:

דף כג, ב גמרא תנו רבנן פרה בשחיטה כשרה בעריפה פסולה עגלה בעריפה כשרה
בשחיטה פסולה נמצאת כשר בפרה פסול בעגלה כשר בעגלה פסול בפרה ותהא פרה
כשרה בעריפה מק"ו ומה עגלה שלא הוכשרה בשחיטה הוכשרה בעריפה פרה שהוכשרה
בשחיטה אינה דין שהוכשרה בעריפה

דף כד, א גמרא אמר קרא ושחט וחוקה בשחיטה אין בעריפה לא וכל היכא דכתיב ביה
חוקה לא דרשינן ק"ו והא גבי יום הכפורים דכתיב ביה חוקה ותניא (ויקרא ט) ועשהו
חטאת הגורל עושה חטאת ואין השם עושה חטאת שיכול והלא דין הוא ומה במקום שלא
קדש הגורל קדש השם מקום שקדש הגורל אינו דין שקדש השם ת"ל ועשהו חטאת

הגורל עושה חטאת ואין השם עושה חטאת טעמא דכתב רחמנא ועשהו חטאת הא לאו הכי דרשינן ק"ו מיעט רחמנא גבי עגלה הערופה זאת בעריפה ואין אחרת בעריפה ותהא עגלה כשרה בשחיטה מק"ו ומה פרה שלא הוכשרה בעריפה כשרה בשחיטה עגלה שכשרה בעריפה אינו דין שהוכשרה בשחיטה אמר קרא (דברים כא) וערפו העגלה בעריפה אין בשחיטה לא:

דף כז, א משנה כשר בכהנים פסול בלויים כשר בלויים פסול בכהנים:
דף כז, א גמרא ת"ר כהנים במומין פסולים בשנים כשרים לויים במומין כשרים בשנים פסולים נמצא כשר בכהנים פסול בלויים כשר בלויים פסול בכהנים מנה"מ דת"ר (במדבר ח) זאת אשר ללויים מה ת"ל לפי שנאמר (במדבר ח) ומבן חמשים שנה ישוב למדנו ללויים שהשנים פוסלין בהם יכול מומין פוסלין בהם ודין הוא ומה כהנים שאין השנים פוסלין בהן מומין פוסלין בהן לויים שהשנים פוסלין בהם אינו דין שיהו מומין פוסלין בהם ת"ל זאת אשר ללויים זאת ללויים ואין אחרת ללויים יכול יהו הכהנים פסולי בשנים והלא דין הוא ומה לויים שאין מומין פוסלין בהם שנים פוסלין בהם כהנים שהמומין פוסלין בהם אינו דין שיהו שנים פוסלין בהם ת"ל אשר ללויים ולא אשר לכהנים יכול אף בשילה ובבית עולמים כן ת"ל (במדבר ד) לעבוד עבודה ועבודה משא לא אמרתי אלא בזמן שהעבודה בכתף כתוב אחד אומר (במדבר ח) מבן חמש ועשרים שנה ומעלה וכתוב אחד אומר (במדבר ד) מבן שלשים אי אפשר לומר שלשים שכבר נאמר כ"ה ואי אפשר לומר כ"ה שכבר נאמר שלשים הא כיצד כ"ה ללמוד ושלשים לעבודה מכאן לתלמיד שלא ראה סימן יפה במשנתו ה' שנים שוב אינו רואה ר' יוסי אומר ג' שנים שנאמר (דניאל א) ולגדלם שנים שלש וללמדם ספר ולשון כשדים ואידך שאני לשון כשדים דקליל ואידך שאני הלכות עבודה דתקיפין ת"ר כהן משיביא שתי שערות עד שיזקין כשר לעבודה ומומין פוסלין בו בן לוי מבן שלשים ועד בן חמשים כשר לעבודה ושנים פוסלין בו בד"א באהל מועד שבמדבר אבל בשילה ובבית עולמים אין נפסלין אלא בקול א"ר יוסי מאי קרא

דף כז, ב גמרא (דברי הימים ב ה) ויהי כאחד למחצצרים ולמשוררים להשמיע קול אחד: עד שיזקין עד כמה אמר רבי אלעא אמר ר' חנינא עד שירתת תנן התם בעל קרי שטבל ולא הטיל מים לכשיטיל טמא ר' יוסי אומר בחולה ובזקן טמא בילד ובבריא טהור ילד עד כמה אמר רבי אלעא אמר רבי חנינא כל שעומד על רגלו אחת וחולץ מנעלו ונועל מנעלו אמרו עליו על רבי חנינא שהיה בן שמונים שנה והיה עומד על רגלו אחת וחולץ מנעלו ונועל מנעלו אמר רבי חנינא חמין ושמן שסכתני אמי בילדותי הן עמדו לי בעת זקנותי ת"ר נתמלא זקנו ראוי ליעשות שליח ציבור ולירד לפני התיבה ולישא את כפיו מאימתי כשר לעבודה משיביא שתי שערות רבי אומר אומר אני עד שיהא בן עשרים א"ר חסדא מ"ט דרבי דכתיב (עזרא ג) ויעמידו [את] הלויים מבן עשרים שנה ומעלה לנצח על מלאכת בית ה' ואידך לנצח שאני והא האי קרא בלויים כתיב כדר' יהושע בן לוי דאמר רבי יהושע בן לוי בעשרים וארבעה מקומות נקראו כהנים לויים וזה אחד מהן (יחזקאל מד) והכהנים הלויים בני צדוק ת"ר (ויקרא כא) איש מזרעך לדורותם מכאן אמר רבי אלעזר קטן פסול לעבודה ואפי' תם מאימתי כשר לעבודה משיביא שתי שערות אבל אחיו הכהנים אין מניחין אותו לעבוד עד שיהא בן כ' איכא דאמרי הא רבי היא ואפי' פסול

דרבנן לית ליה ואיכא דאמרי רבי אית ליה פסול מדרבנן והא רבנן היא ולכתחלה הוא דלא אבל דיעבד עבודתו כשרה:

דף כד, ב משנה טהור בכלי חרש טמא בכל הכלים טהור בכל הכלים טמא בכלי חרש:

דף כד, ב גמרא ת"ר אויר כלי חרש טמא וגבו טהור אויר כל הכלים טהור וגבן טמא נמצא טהור בכלי חרש טמא בכל הכלים טהור בכל הכלים טמא בכלי חרש מנהני מילי דת"ר תוכו ואע"פ שלא נגע אתה אומר אע"פ שלא נגע או אינו אלא אם כן נגע רבי יונתן בן אבטולמוס אומר נאמר (ויקרא יא) תוכו לטמא ונאמר תוכו ליטמא מה תוכו האמור לטמא אע"פ שלא נגע אף תוכו האמור ליטמא אע"פ שלא נגע והתם מנלן אמר רבי יונתן התורה העידה על כלי חרס

דף כה, א גמרא ואפילו מלא חרדל א"ל רב אדא בר אהבה לרבא ויהא כלי חרס מיטמא מגבו מק"ו ומה כל הכלים שאין מיטמאין מאוירן מיטמאין מגבן כלי חרס שמיטמא מאוירו אינו דין שיטמא מגבו אמר קרא (במדבר יט) וכל כלי פתוח אשר אין צמיד פתיל עליו איזהו כלי שטומאתו קודמת לפתחו הוי אומר זה כלי חרס וכי אין צמיד פתיל עליו הוא דטמא הא יש צמיד פתיל עליו טהור ויהיו כל הכלים מיטמאין מאוירן מק"ו ומה כלי חרס שאין מיטמא מגבו מיטמא מאוירו כל הכלים שמיטמאין מגבן אינו דין שמיטמאין מאוירן אמר קרא תוכו תוכו של זה ולא תוכו של אחר והני תוכו הא דרשינהו ארבעה תוכו כתיבי (ויקרא יא) תוכו תוך תוכו חד לגופיה וחד לג"ש וחד תוכו של זה ולא תוכו של אחר וחד תוכו ולא תוך תוכו ואפילו כלי שטף ולא יהו כל הכלים מיטמאין מגבן אלא מתוכן ובנגיעה מק"ו ומה כלי חרס שמיטמא מאוירו אינו מיטמא מגבו כל הכלים שאין מיטמאין מאוירן אינו דין שאין מיטמאין מגבן אמר קרא (במדבר יט) וכל כלי פתוח אשר אין צמיד פתיל עליו טמא הוא האי הוא דכי אין צמיד פתיל עליו טמא הא יש צמיד פתיל עליו טהור הא כל הכלים בין שיש צמיד פתיל עליהם בין שאין צמיד פתיל עליהם מיטמאין:

דף כה, א משנה טהור בכלי עץ טמא בכלי מתכות טהור בכלי מתכות טמא בכלי עץ:

דף כה, א גמרא תנו רבנן גולמי כלי עץ טמאין פשוטיהן טהורין גולמי כלי מתכות טהורין פשוטיהן טמאין נמצא טהור בכלי עץ טמא מתכות טהור בכלי מתכות טמא בכלי עץ ואלו הן גולמי כלי עץ כל שעתידי לשוף לשבץ לגרר לכרכב להטיח בטונס מחוסר כן או אוגן או אוזן טמא מחוסר חטיטה טהור מחוסר חטיטה פשיטא לא צריכא דחק קפיזא בקבא ואלו הן גולמי כלי מתכות כל שעתידי

דף כה, ב גמרא לשוף לשבץ לגרר לכרכב להקיש בקורנס מחוסר כן או אוגן או אוזן טהור מחוסר כסוי טמא מאי שנא הני ומאי שנא הני רבי יוחנן אמר הואיל ולכבוד עשוין רב נחמן אמר הואיל ודמיהן יקרים מאי בינייהו איכא בינייהו כלי עצם ואזדא רב נחמן לטעמיה דאמר רב נחמן כלי עצם ככלי מתכות דמו מכלל דכלי עצם מקבלי טומאה אין דתניא רבי ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה אומר מה תלמוד לומר (במדבר לא) וכל מעשה עזים תתחטאו להביא דבר הבא מן העזים מן הקרנים ומן הטלפים שאר בהמה וחיה מנין תלמוד לומר וכל מעשה א"כ מה ת"ל עזים פרט לעופות:

דף כה, ב משנה החייב בשקדים המרים פטור במתוקים החייב במתוקים פטור במרים:

דף כה, ב גמרא ת"ר שקדים המרים קטנים חייבין גדולים פטורין מתוקים גדולים חייבין קטנים פטורין רבי ישמעאל בר' יוסי אומר משום אביו זה וזה לפטור ואמרי לה זה וזה

לחיוב אמר רבי אלעא הורה רבי חנינא בצפורי כדברי האומר זה וזה לפטור ולמאן דאמר זה וזה לחיוב גדולים למאי חזו א"ר יוחנן הואיל ויכול למתקן ע"י האור:

דף כה,ב משנה התמד עד שלא החמיץ אינו ניקח בכסף מעשר ופוסל את המקוה משהחמיץ ניקח בכסף מעשר ואינו פוסל את המקוה האחין השותפין כשחייבין בקלבון פטורין ממעשר בהמה כשחייבין במעשר בהמה פטורין מן הקלבון:

דף כה,ב גמרא מני מתניתין לא רבי יהודה ולא רבנן דתניא המתמד ונתן מים במדה ומצא כדי מדתו פטור ור' יהודה מחייב מני אי רבנן אע"ג דהחמיץ אי ר' יהודה אע"ג דלא החמיץ אמר ר"נ אמר רבה בר אבוה

דף כו,א גמרא בשהחמיץ מחלוקת ומתניתין ר' יהודה וכן א"ר יוסי ברבי חנינא בשהחמיץ מחלוקת וא"ר נחמן אמר רבה בר אבוה תמד שלקחו בכסף מעשר ולבסוף החמיץ קנה מעשר מ"ט איגלאי מילתא למפרע דפירא הוא אלא מתניתין דקתני החמיץ אין לא החמיץ לא דלמא אי שבקיה הוה מחמיץ אמר רבה כששייר ממנו בכוס ולא החמיץ רבא אמר הא מני ר' יוחנן בן נורי היא דתנן ג' לוגין מים חסר קורטוב שנפל לתוכן קורטוב יין ומראיהן כמראה יין ונפלו למקוה לא פסלוהו ג' לוגין מים חסר קורטוב שנפל לתוכן קורטוב חלב ומראיהן כמראה מים ונפלו למקוה לא פסלוהו רבי יוחנן בן נורי אומר הכל הולך אחר המראה לאו א"ר יוחנן בתר חזותא אזלינן הכא נמי זיל בתר חזותא וטעמא וחזותא דהאי מיא נינהו ופליגא דרבי אלעזר דא"ר אלעזר הכל מודים שאין מפרישין עליו ממקום אחר אא"כ החמיץ קסבר בלא החמיץ מחלוקת ועד כאן לא מחייב רבי יהודה אלא מיניה וביה אבל מעלמא לא דלמא אתי לאפרושי מן החיוב על הפטור ומן הפטור על החיוב: ת"ר התמד עד שלא החמיץ

דף כו,ב גמרא משיקו במים משהחמיץ אין משיקו במים אמר רבא לא שנו אלא שתמדו במים טהורים ונטמאו אבל טמאים מעיקרא לא אזל רב גביהה מבי כתיל אמרה לשמעתא קמיה דרב אשי מ"ש טמאין מעיקרא דלא דאמרינן אידי דמיא יקירי שכני תתאי ופירא קפי מלעיל ולא קא סלקא להו השקה למיא א"ה טהורים ולבסוף נטמאו נמי אלא מבלבלי ה"נ מבלבלי:

דף כו,ב משנה כל מקום שיש מכר אין קנס וכל מקום שיש קנס אין מכר:

דף כו,ב גמרא אמר רב יהודה אמר רב זו דברי ר"מ אבל חכמים אמרו יש קנס במקום מכר דתניא קטנה מבת יום אחד עד שתביא ב' שערות יש לה מכר ואין לה קנס משתביא ב' שערות עד שתיבגר יש לה קנס ואין לה מכר דברי רבי מאיר שהיה רבי מאיר אומר כל מקום שיש מכר אין קנס וכל מקום שיש קנס אין מכר וחכ"א קטנה מבת ג' שנים ויום אחד עד שתיבגר יש לה קנס קנס אין מכר לא אימא אף קנס במקום מכר:

דף כו,ב משנה כל מקום שיש מיאון אין חליצה וכל מקום שיש חליצה אין מיאון:

דף כו,ב גמרא אמר רב יהודה אמר רב זו דברי ר"מ אבל חכמים אומרים יש מיאון במקום חליצה דתניא עד מתי הבת ממאנת עד שתביא שתי שערות דברי ר"מ ר' יהודה אומר עד שירבה השחור על הלבן:

דף כו,ב משנה כל מקום שיש תקיעה אין הבדלה וכל מקום שיש הבדלה אין תקיעה יו"ט שחל להיות בע"ש תוקעין ולא מבדילין במ"ש מבדילין ולא תוקעין כיצד מבדילין המבדיל בין קודש לקודש ר' דוסא אומר בין קודש חמור לקודש הקל:

דף כו, ב גמרא היכי תוקע אמר רב יהודה תוקע ומריע מתוך תקיעה ורב אסי אמר תוקע ומריע בנשימה אחת אתקין רב אסי בהוצל כשמעתי מיתיבי יו"ט שחל להיות בע"ש תוקעין ולא מריעין מאי לאו לא מריעין כלל לא רב יהודה מתרץ לטעמיה ורב אסי מתרץ לטעמיה רב יהודה מתרץ לטעמיה לא מריעין בפני עצמה אלא מתוך תקיעה ורב אסי מתרץ לטעמיה לא מריעין בשתי נשימות אלא בנשימה אחת: ובמוצאי שבת כו': היכא אמר לה א"ר יהודה בחתימתה וכן אמר ר"נ בחתימתה ורב ששת בריה דרב אידי אמר אף בפתיחתה ולית הלכתא כוותיה: רבי דוסא אומר בין קדש חמור לקדש הקל: ולית הלכתא כוותיה א"ר זירא יו"ט שחל להיות באמצע שבת אומר המבדיל בין קדש לחול ובין אור לחשך ובין ישראל לעמים ובין יום השביעי לששת ימי המעשה מ"ט סדר הבדלות הוא מונה:

מסכת חולין פרק ב

דף כז, א משנה השוחט אחד בעוף ושנים בבהמה שחיטתו כשרה ורובו של אחד כמוהו רבי יהודה אומר עד שישחוט את הוורידין חצי אחד בעוף ואחד וחצי בבהמה שחיטתו פסולה רוב אחד בעוף ורוב שנים בבהמה שחיטתו כשרה:

דף כז, א גמרא השוחט דיעבד אין לכתחלה לא שנים בבהמה לכתחלה לא עד כמה לשחוט וליזיל איבעית אימא אאחד בעוף ואיבעית אימא ארובו של אחד כמוהו >כמ"ש סימן< אמר רב כהנא מנין לשחיטה שהיא מן הצואר שנאמר (ויקרא א) ושחט את בן הבקר ממקום ששח חטהו ממאי דהאי חטהו לישנא דדכויי הוא דכתיב (ויקרא יד) וחטא את הבית ואיבעית אימא מהכא (תהילים נא) תחטאני באזוב ואטהר ואימא מזנבו שח מכלל שזקוף בעינן והא שח ועומד הוא ואימא מאזנו בעינן דם הנפש וליכא ואימא דקרע ואזיל עד דם הנפש ותו שהייה דרסה חלדה הגרמה ועיקור מנלן אלא גמרא שחיטה מן הצואר נמי גמרא וקרא למאי אתא דלא לשוייה גיסטרא רב יימר אמר קרא (דברים יב) וזבחת ממקום שזב חתהו מאי משמע דהאי חתהו לישנא דמתבר הוא דכתיב (דברים א) אל תירא ואל תחת ואימא מחוטמו זב על ידי חתוי בעינן והאי זב מאליו הוא ואימא מלבו ותו שהייה דרסה חלדה הגרמה ועיקור מנלן אלא גמרא שחיטה מן הצואר נמי גמרא וקרא למאי אתא דלא לשוייה גיסטרא דבי ר' ישמעאל תנא ושחט אל תקרי ושחט אלא וסחט ממקום שסח חטהו ואימא מלשונו בעינן דם הנפש וליכא ואימא דקרע ואזיל עד דם הנפש ותו שהייה דרסה חלדה הגרמה ועיקור מנלן אלא גמרא שחיטה מן הצואר נמי גמרא וקרא למאי אתא דלא לשוייה גיסטרא ותנא מייתי לה מהכא דתניא ר' חייא אמר מנין לשחיטה מן הצואר שנאמר (ויקרא א) וערכו בני אהרן הכהנים את הנתחים שאין ת"ל את הראש ואת הפדר מה ת"ל את הראש ואת הפדר והלא ראש ופדר בכלל כל הנתחי' היו למה יצאו לפי שנאמר (ויקרא א) והפשיט את העולה ונתח אין לי אלא נתחים שישנן בכלל הפשטה מנין לרבות את הראש שכבר הותז תלמוד לומר (ויקרא א) את ראשו ואת פדרו וערך מדקאמר את הראש שכבר הותז מכלל דשחיטה מן הצואר ותנא פתח בראש ופדר ומסיים בראשו ופדרו הכי קאמר מנין לרבות את הראש שכבר הותז

ת"ל (ויקרא א) את הראש ואת הפדר וראשו ופדרו למה לי מיבעי ליה לכדתניא מנין לראש ופדר שקודמין לכל הנתחים ת"ל את ראשו ואת פדרו וערך דף כז,ב גמרא ופדר קמא דכתב רחמנא למה לי מיבעי ליה לכדתניא כיצד הוא עושה חופה את הפדר על בית השחיטה ומעלהו וזהו דרך כבוד של מעלה והאי תנא מייתי לה מהכא דתניא (ויקרא יא) זאת תורת הבהמה והעוף וכי באיזו תורה שוותה בהמה לעוף ועוף לבהמה בהמה מטמאה במגע ובמשא עוף אינו מטמא במגע ובמשא עוף מטמא בגדים אבית הבליעה בהמה אינה מטמאה בגדים אבית הבליעה באיזו תורה שוותה בהמה לעוף ועוף לבהמה לומר לך מה בהמה בשחיטה אף עוף בשחיטה אי מה להלן ברוב שנים אף כאן ברוב שנים ת"ל זאת ר' אליעזר אומר באיזו תורה שוותה בהמה לעוף ועוף לבהמה לומר לך מה עוף הכשרו מן הצואר אף בהמה הכשרה מן הצואר אי מה להלן ממול עורף אף כאן ממול עורף ת"ל (ויקרא ה) ומלק את ראשו ממול ערפו ולא יבדיל ראשו של זה ממול עורף ואין ראשו של אחר ממול עורף ור' אליעזר האי זאת מאי עביד ליה אי לאו זאת הוה אמינא מה עוף בסימן אחד אף בהמה בסימן אחד כתב רחמנא זאת תני בר קפרא זאת תורת הבהמה והעוף הטיל הכתוב לעוף בין בהמה לדגים לחייבו בשני סימנים אי אפשר שכבר הוקש לדגים לפוטרו בלא כלום אי אפשר שכבר הוקש לבהמה הא כיצד הכשרו בסימן אחד דגים דלאו בני שחיטה ניהו מנלן אילימא משום דכתיב (במדבר יא) הצאן ובקר ישחט להם אם את כל דגי הים יאסף להם באסיפה בעלמא סגי להו אלא מעתה גבי שליו דכתיב (במדבר יא) ויאספו את השליו הכי נמי דלאו בשחיטה והא אמרת לפוטרו בולא כלום אי אפשר שכבר הוקש לבהמה התם לא כתיבא אסיפה במקום שחיטה דאחריני הכא כתיבא אסיפה במקום שחיטה דאחריני: דרש עובר גלילאה בהמה שנבראת מן היבשה הכשרה בשני סימנים דגים שנבראו מן המים הכשירן בולא כלום עוף שנברא מן הרקק הכשרו בסימן אחד אמר רב שמואל קפוטקאה תדע שהרי עופות יש להן קשקשת ברגליהם כדגים: ועוד שאלו כתוב אחד אומר (בראשית א) ויאמר אלהים ישרצו המים שרץ נפש חיה ועוף יעופף אלמא ממיא איברו וכתיב (בראשית ב) ויצר ה' אלהים מן האדמה כל חית השדה ואת כל עוף השמים אלמא מארעא איברו אמר לו מן הרקק נבראו ראה תלמידיו מסתכלים זה בזה אמר להם קשה בעיניכם שדחיתי את אויבי בקש מן המים נבראו ולמה הביאן אל האדם לקרות להן שם ויש אומרים בלשון אחר אמר לאותו הגמון ובלשון הראשון אמר להן לתלמידיו משום דכתיב על ויצר אמר רב יהודה משום ר' יצחק בן פנחס אין שחיטה לעוף מן התורה שנאמר ושפך בשפיכה בעלמא סגי א"ה חיה נמי איתקש לפסולי המוקדשין עוף נמי איתקש לבהמה דכתיב זאת תורת הבהמה והעוף הא כתיב (ויקרא יז) ושפך את דמו ומאי חזית דשדייה ליה על עוף שדייה אחיה מסתברא משום דסליק מיניה <סימן נתנבל דם במליקה> מיתבי השוחט ונתנבלה בידו הנוחר והמעקר פטור מלכסות ואי אמרת אין שחיטה לעוף מן התורה נחירתו זו היא שחיטתו ליבעי כסוי מי סברת בעוף לא בחיה ת"ש השוחט וצריך לדם חייב לכסות כיצד הוא עושה או נותרו או עוקרו

דף כח,א גמרא מאי לאו בעוף דקא בעי ליה לדמיה ליניכא לא בחיה דקא בעי ליה לדמיה ללכא: ת"ש מלק בסכין מטמא בגדים אבית הבליעה ואי אמרת אין שחיטה לעוף מן התורה נהי נמי דכי תבר ליה שדרה ומפרקת הויא לה טרפה תהני לה סכין לטהרה מידי נבלה הוא דאמר כי האי תנא דתניא ר"א הקפרי ברבי אומר מה ת"ל (דברים יב) אך

כאשר יאכל את הצבי וגו' וכי מה למדנו מצבי ואיל מעתה הרי זה בא ללמד ונמצא למד מקיש צבי ואיל לפסולי המוקדשין מה פסולי המוקדשין בשחיטה אף צבי ואיל בשחיטה ועוף אין לו שחיטה מדברי תורה אלא מדברי סופרים מאן תנא דפליג עליה דרבי אלעזר הקפר רבי היא דתניא רבי אומר (דברים יב) וזבחת כאשר צויתך מלמד שנצטוה משה על הושט ועל הקנה ועל רוב אחד בעוף ועל רוב שנים בבהמה: אחד בעוף: איתמר ר"נ אמר או וושט או קנה רב אדא בר אהבה אמר וושט ולא קנה ר"נ אמר או וושט או קנה אחד קתני אחד כל דהו רב אדא בר אהבה אמר וושט ולא קנה מאי אחד מיוחד >סימן שחט חצאין גרגרת פגימה דחטאת העוף< מיתבי שחט את הוושט ואחר כך נשמטה הגרגרת כשרה נשמטה הגרגרת ואח"כ שחט את הוושט פסולה שחט את הוושט ונמצאת גרגרת שמוטה ואינו יודע אם קודם שחיטה נשמטה אם לאחר שחיטה נשמטה זה היה מעשה ואמרו כל ספק בשחיטה פסולה ואילו שחיטה בגרגרת לא קתני משום דגרגרת עבידא לאישתמוטי ת"ש שחט שני חצאי סימנין בעוף פסולה ואין צריך לומר בבהמה ר' יהודה אומר בעוף עד שישחוט את הושט ואת הורידין משום דושט סמוך לורידין ת"ש שחט חצי גרגרת ושהה כדי שחיטה אחרת וגמר שחיטתו כשרה מאי לאו בעוף ומאי גמרה גמרה לגרגרת לא בבהמה ומאי גמרה לשחיטה כולה ת"ש הרי שהיה חצי קנה פגום והוסיף עליו כל שהוא וגמרו שחיטתו כשרה מאי לאו בעוף ומאי גמרו לקנה לא בבהמה ומאי גמרו לוושט ת"ש כיצד מולקין חטאת העוף חותך שדרה ומפרקת בלא רוב בשר עד שמגיע לוושט או לקנה הגיע לוושט או לקנה חותך סימן אחד ורוב בשר עמו ובעולה שנים או רוב שנים תיובתא דרב אדא בר אהבה תיובתא מאי הוי עלה מאי הוי עלה כדקאמרת דלמא שאני התם דאיכא שדרה ומפרקת מאי ת"ש דההוא בר אווזא דהוה בי רבא אתא כי ממסמס קועיה דמא אמר רבא היכי נעביד

דף כה,ב גמרא נשחטיה והדר נבדקיה דלמא במקום נקב קשחית נבדקיה והדר נשחטיה האמר רבה וושט אין לו בדיקה מבחוץ אלא מבפנים אמר ליה רב יוסף בריה נבדקיה לקנה ונשחטיה לקנה ולכשריה והדר לפכוה לושט ולבדקיה אמר רבא חכים יוסף ברי בטרפות כר' יוחנן אלמא אחד דקאמר או האי או האי: ר' יהודה אומר עד שישחוט: אמר רב חסדא לא א"ר יהודה אלא בעוף הואיל וצולוהו כולו כאחד אבל בהמה כיון דמנתחה אבר אבר לא צריך למימרא דטעמא דרבי יהודה משום דם הוא והתנן רבי יהודה אומר עד שישחוט את הורידין אימא עד שינקב את הורידין ומאי עד שישחוט עד שינקוב בשעת שחיטה תא שמע וורידין בשחיטה דברי ר' יהודה אימא וורידין צריך לנקבן בשעת שחיטה דברי רבי יהודה תא שמע אמרו לו לרבי יהודה מאחר שלא הוזכרו וורידין אלא להוציא מהן דם מה לי בשחיטה מה לי שלא בשחיטה מכלל דרבי יהודה סבר בשחיטה הכי קאמרי לה מה לי לנקבן בשעת שחיטה מה לי לנקבן שלא בשעת שחיטה והוא סבר בשעת שחיטה אתי דם דחיים שלא בשעת שחיטה לא אתי דם דקריר בעי ר' ירמיה וורידין לרבי יהודה שהה בהן דרס מהו א"ל ההוא סבא הכי אמר רבי אלעזר ואמרי לה אמר ליה ההוא סבא לרבי אלעזר הכי אמר רבי יוחנן מנקבן בקוץ והן כשרין תניא כוותיה דרב חסדא שחט שני חצאי סימנין בעוף פסול ואין צריך לומר בבהמה רבי יהודה אומר בעוף עד שישחוט את הוושט ואת הורידין: חצי אחד בעוף וכו': אתמר רב אמר מחצה על מחצה כרוב רב כהנא אמר מחצה על מחצה אינו כרוב רב אמר מחצה על מחצה כרוב הכי אמר ליה רחמנא למשה לא תשייר רובא רב כהנא אמר מחצה על מחצה אינו כרוב הכי אמר

ליה רחמנא למשה שחוט רובא <סימן חצי קטינא גרגרת פגימה> תנן חצי אחד בעוף ואחד וחצי בבהמה שחיטתו פסולה אי אמרת מחצה על מחצה כרוב אמאי פסול הא עבד ליה רוב מדרבנן דלמא לא אתי למעבד פלגא א"ר קטינא ת"ש חלקו לשנים והן שוין שניהם טמאין לפי שאי אפשר לצמצם הא אפשר לצמצם טהורין אמאי טהורין זיל הכא איכא רובא זיל הכא איכא רובא אמר רב פפא תרי רובי בחד מנא ליכא ת"ש שחט חצי גרגרת ושהה בה

דף כט,א גמרא כדי שחיטה אחרת וגמרה שחיטתו כשרה ואי אמרת מחצה על מחצה כרוב איטרפא לה מי סברת בבהמה לא בעוף ממה נפשך אי מחצה על מחצה כרוב הא עביד ליה רובא אי מחצה על מחצה אינו כרוב לא עבד ולא כלום ת"ש הרי שהיה חצי קנה פגום והוסיף עליו כל שהוא וגמרו שחיטתו כשרה ואי אמרת מחצה על מחצה כרוב טרפה הוא אמר רבא שאני לענין טרפה דבעינן רוב הנראה לעינים א"ל אביי ולא כל דכן הוא ומה טרפה דבמשהו מיטרפא היכא דבעינן רובא בעינן רוב הנראה לעינים שחיטה דעד דאיכא רובא לא מיתכשרא לא כ"ש דבעינן רוב הנראה לעינים אלא דכולי עלמא מחצה על מחצה אינו כרוב וכי איתמר דרב ודרב כהנא לענין פסח אתמר הרי שהיו ישראל מחצה טהורים ומחצה טמאים רב אמר מחצה על מחצה כרוב ורב כהנא אמר מחצה על מחצה אינו כרוב והתם מ"ט דרב דכתיב (במדבר ט) איש איש כי יהיה טמא לנפש איש נדחה ואין ציבור נדחין: רוב אחד בעוף: תנינא חדא זימנא רובו של אחד כמוהו <הכש פשח סימן> אמר רב הושעיא חדא בחולין וחדא בקדשים וצריכא דאי אשמועינן חולין התם הוא דסגי ליה ברובא משום דלאו לדם הוא צריך אבל קדשים דלדם הוא צריך אימא לא תיסגי ליה ברובא עד דאיכא כוליה ואי אשמועינן קדשים משום דלדם הוא צריך אבל חולין דלדם לא צריך אימא בפלגא סגי ליה קמ"ל הי בחולין והי בקדשים אמר רב כהנא מיסתברא רישא בחולין וסיפא בקדשים ממאי מדקתני השוחט ואי סלקא דעתך רישא בקדשים המולק מיבעי ליה אלא מאי סיפא בקדשים שחיטתו כשרה מליקתו כשרה מיבעי ליה הא ל"ק איידי דסליק מבהמה תנא נמי שחיטתו כשרה אלא רישא מכדי על עוף קאי אי ס"ד בקדשים המולק מיבעי ליה רב שימי בר אשי אמר רישא בחולין מהכא דקתני אחד בעוף ואי ס"ד בקדשים הא איכא עולת העוף דבעי שני סימנים אלא מאי סיפא בקדשים רוב אחד בעוף הא איכא עולת העוף דבעי שני סימנים מאי רוב אחד רוב כל אחד ואחד ובדין הוא דליתני רוב שנים כיון דאיכא חטאת דסגי ליה בחד סימן מש"ה לא פסיקא ליה רב פפא אמר רישא בחולין מהכא דקתני רבי יהודה אומר עד שישחוט את הורידין ופליגי רבנן עליה אי אמרת בשלמא בחולין שפיר אלא אי אמרת בקדשים אמאי פליגי רבנן עליה הוא עצמו לדם הוא צריך רב אשי אמר סיפא בקדשים מהכא דקתני השוחט שני ראשין כאחד שחיטתו כשרה השוחט דיעבד אין לכתחלה לא אי אמרת בשלמא בקדשים היינו דלכתחלה לא משום דתני רב יוסף תזבח שלא יהא שנים שוחטים זבח אחד (ויקרא יט) תזבחהו שלא יהא אחד שוחט שני זבחים ואמר רב כהנא תזבחהו כתיב אלא אי אמרת בחולין אפילו לכתחלה נמי ואף רשב"ל סבר רישא בחולין וסיפא בקדשים דאמר רשב"ל מאחר ששנינו רובו של אחד כמוהו למה שנינו רוב אחד בעוף ורוב שנים בבהמה לפי ששנינו הביאו לו את התמיד קרצו ומירק אחר שחיטתו על ידו יכול לא מירק יהא פסול לכך שנינו רוב אחד בעוף ורוב שנים בבהמה אמר רב יוסף לא מירק יהא פסול

דף כט,ב גמרא אם כן הויה ליה עבודה באחר ותניא כל עבודת יוה"כ אינן כשרות אלא בו"ק יכול יהא פסול מדרבנן דס"ד אמינא איכא פסול מדרבנן לכך שנינו רוב אחד בעוף ורוב שנים בבהמה ומאחר דאפילו פסולא דרבנן ליכא למה לי למרק מצוה למרק: אמר ר"ש בן לקיש משום לוי סבא אינה לשחיטה אלא בסוף ורבי יוחנן אמר ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף אמר רבא הכל מודים היכא דשחט סימן אחד <עובד כוכבים> {גוי} וסימן אחד ישראל שהיא פסולה שהרי נעשה בה מעשה טרפה ביד <עובד כוכבים> {גוי} בעולת העוף נמי היכא דמליק סימן אחד למטה וסימן אחד למעלה פסולה שהרי עשה בה מעשה חטאת העוף למטה לא נחלקו אלא כגון ששחט סימן אחד בחוץ וסימן אחד בפנים למאן דאמר ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף מיחייב למ"ד אינה לשחיטה אלא בסוף לא מיחייב א"ל רבה בר שימי מר לא אמר הכי ומנו רב יוסף היכא דשחט סימן אחד בחוץ וסימן אחד בפנים נמי פסול שהרי עשה בה מעשה חטאת העוף בחוץ לא נחלקו אלא כגון ששחט מיעוט סימנין בחוץ וגמרו בפנים למ"ד ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף מיחייב למ"ד אינה לשחיטה אלא בסוף לא מיחייב מתיב רבי זירא כל העסוקין בפרה מתחלה ועד סוף מטמאין בגדים ופוסלין אותה במלאכה אחרת אירע בה פסול בשחיטתה בין קודם פסולה בין לאחר פסולה אינה מטמאה בגדים בהזאתה קודם פסולה מטמאה בגדים לאחר פסולה אינה מטמאה בגדים ואי אמרת ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף לפלוג נמי בשחיטתה אירע בה פסול בשחיטה קודם פסולה מטמאה בגדים לאחר פסולה אינה מטמאה בגדים אמר רבא נתקלקלה שחיטה קאמרת שאני התם דאגלאי מלתא למפרע דלאו שחיטה היא כלל אמר רבא אי קשיא לי הא קשיא לי למ"ד אינה לשחיטה אלא בסוף לפלוג בהכשרה דפרה כגון דשחטוה בתרי גברי דגברא קמא לא מטמאה וגברא בתרא מטמאה אמר רב יוסף תרי גברי בחד זיבחה קאמרת בר מיניה דההוא דתנינא (דברים יב) תזבח שלא יהו שנים שוחטין זבח אחד (ויקרא יט) תזבחהו שלא יהא אחד שוחט שני זבחים ואמר רב כהנא תזבחהו כתיב א"ל אביי לאו אתמר עלה אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן זו דברי רבי אלעזר ברבי שמעון

דף ל,א גמרא סתימתאה אבל חכמים אומרים ב' שוחטים זבח אחד ולרבי אלעזר ברבי שמעון נמי לפלוג כגון דשחט חד גברא בשני סודרים דסודר קמא לא מטמא וסודר בתרא מטמא אלא בפסולא דפרה קא מיירי בהכשרה לא קא מיירי מתיב רב אידי בר אבין ובמועד לשמו פטור שלא לשמו חייב והוינן בה טעמא דשלא לשמו הא סתמא פטור ואמאי פטור פסח בשאר ימות השנה שלמים הוא ש"מ פסח בשאר ימות השנה בעי עקירה ואמר ר' חייא בר גמדה נזרקה מפי חבורה ואמרו הכא במאי עסקינן כגון שהיו בעלים טמאי מתים דנדחין לפסח שני דסתמא לשמו קאי והאי הוא דבעי עקירה הא אחר לא בעי עקירה אי אמרת בשלמא ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף איפסיל ליה מתחלת שחיטה אלא אי אמרת אינה לשחיטה אלא בסוף כיון דשחט ביה פורתא אידחי ליה מפסח אידך כי קא שחיט שלמים קא שחיט אמר ליה אביי נהי דאידחי ליה מפסח מדמי פסח מי אידחי וכי תימא בעי העמדה והערכה והתנן שחט בה שנים או רוב שנים ועדיין היא מפרכסת הרי היא כחיה לכל דבריה אמר רב יהודה אמר רב השוחט בשנים ושלשה מקומות שחיטתו כשרה כי אמריתה קמיה דשמואל אמר לי בעינן שחיטה מפורעת וליכא ואף ר"ש בן לקיש סבר בעינן שחיטה מפורעת דא"ר שמעון בן לקיש מנין לשחיטה שהיא מפורעת שנאמר (ירמיהו ט) חץ שחוט לשונם מרמה דבר מתיב רבי אלעזר ב' אוחזין בסכין ושוחטין

אפילו אחד מלמעלה ואחד מלמטה שחיתתו כשרה אמאי והא ליכא שחיטה מפורעת אמר ליה ר' ירמיה משנתנו בסכין אחד ושני בני אדם אמר ליה רבי אבא אי הכי היינו דתני עלה אין חוששין שמא יטרפו זה על זה אי אמרת בשלמא בשתי סכינין ושני בני אדם שפיר מהו דתימא ליחוש דלמא סמכי אהדדי והאי לא אתי למעבד רובא והאי לא אתי למעבד רובא קא משמע לן דאין חוששין אלא אי אמרת בסכין אחת ושני בני אדם האי אין חוששין שמא יטרפו זה על זה שמא ידרוסו זה על זה מיבעי ליה אמר ליה רבי אבין תני אין חוששין

דף ל,ב גמרא שמא ידרוסו זה על זה מתיב רבי אבין שחט את הוושט למטה ואת הקנה למעלה או את הוושט למעלה ואת הקנה למטה שחיתתו כשרה אמאי והא ליכא שחיטה מפורעת הוא מותיב לה והוא מפרק לה בשחיטה העשויה כקולמוס ההוא תורא דאישחט בשנים ושלשה מקומות על רב יצחק בר שמואל בר מרתא שקל משופרי שופרי א"ל רבי זירא למדתנו רבינו משנתנו בשני סכינין וב' בני אדם אמר רב יהודה אמר רב החליד את הסכין בין סימן לסימן ופסקו פסולה תחת העור כשרה מאי קמ"ל תנינא או שהחליד את הסכין תחת השני ופסקו רבי ישבב אומר נבלה ר"ע אומר טרפה אי ממתני' ה"א ה"מ מלמטה למעלה דלא קעביד כדרך שחיטה אבל מלמעלה למטה דקעביד כדרך שחיטה אימא שפיר דמי קמ"ל תחת העור כשרה בי רב אמרי תחת העור איני יודע איבעיא להו לבי רב דאמרי תחת העור איני יודע תחת מטלית מהו תחת צמר מסובך מהו תיקו בעי רב פפא החליד במיעוט סימנים מהו תיקו:

דף ל,ב משנה השוחט ב' ראשין כאחד שחיתתו כשרה שנים או חזין בסכין ושוחטים אפילו אחד למעלה ואחד למטה שחיתתו כשרה התיז את הראש בבת אחת פסולה היה שוחט והתיז את הראש בבת אחת אם יש בסכין מלא צואר כשרה היה שוחט והתיז ב' ראשין בבת אחת אם יש בסכין מלא צואר אחד כשרה בד"א בזמן שהוליך ולא הביא או הביא ולא הוליך אבל אם הוליך והביא אפי' כל שהוא אפי' באיזמל כשרה:

דף ל,ב גמרא מה"מ אמר שמואל דאמר קרא (ירמיהו ט) חץ שחוט לשונם מרמה דבר תנא דבי רבי ישמעאל ושחט אין ושחט אלא ומשך וכן הוא אומר (מלכים א י) זהב שחוט ואומר חץ שחוט לשונם מרמה דבר מאי ואומר וכי תימא זהב שחוט שנטווה כחוט הוא ת"ש חץ שחוט לשונם רבא הוה בדיק ליה גירא לר' יונה בר תחליפא ושחט בה עופא בהדי דפרח ודלמא עביד חלדה חזינן

דף לא,א גמרא גידפי דמיפרמי והא בעי כסוי וכי תימא דמכסו ליה והאמר רבי זירא אמר רב השוחט צריך שיתן עפר למטה ועפר למעלה שנאמר (ויקרא יז) וכסהו בעפר עפר לא נאמר אלא בעפר מלמד שהשוחט צריך שיתן עפר למטה ועפר למעלה דמזמין ליה לעפר דכולה פתקא: היה שוחט והתיז [וכו'] אמר רבי זירא מלא צואר וחוץ לצואר איבעיא להו מלא צואר וחוץ לצואר כמלא צואר דהווי לה תרי צוארי או דלמא מלא צואר וחוץ לצואר משהו תא שמע היה שוחט והתיז שני ראשין בבת אחת אם יש לסכין מלא צואר אחד כשר מאי מלא צואר אחד אילימא מלא צואר אחד ותו לא השתא בבהמה אחת בעינן מלא צואר וחוץ לצואר בשתי בהמות סגי להו כמלא צואר אחד אלא פשיטא מלא צואר חוץ לשני צוארין ש"מ מלא צואר חוץ לצואר ש"מ: בד"א בזמן שהוליך ולא הביא וכו': אמר רב מנשה באיזמל שאין לו קרנים אמר ליה רב אחא בריה דרב אויא לרב מנשה מחטא מאי אמר ליה מחטא מבזע בזע מחטא דאושכפי מאי אמר ליה תנינא אפילו

כל שהוא מאי לאו מחטא דאושכפי לא איזמל איזמל בהדיא קתני לה פרושי קא מפרש מאי כל שהו איזמל ה"נ מסתברא דאי ס"ד מחטא דאושכפי השתא מחטא דאושכפי שריא איזמל מיבעיא איזמל אצטריכא ליה ס"ד אמינא ליגזר איזמל שאין לו קרנים אטו איזמל שיש לו קרנים קא משמע לן:

דף לא, א משנה נפלה סכין ושחטה אע"פ ששחטה כדרכה פסולה שנאמר (דברים כז) וזבחת ואכלת מה שאתה זובח אתה אוכל:

דף לא, א גמרא טעמא דנפלה הא הפילה הוא כשרה ואע"ג דלא מיכוין מאן תנא דלא בעינן כוונה לשחיטה אמר רבא ר' נתן היא דתני אושעיא זעירא דמן חבריא זרק סכין לנועצה בכותל והלכה ושחטה כדרכה ר' נתן מכשיר וחכמים פוסלים הוא תני לה והוא אמר לה הלכה כר' נתן והא אמרה רבא חדא זימנא דתנן וכולן ששחטו ואחרים רואין אותן שחיטתן כשרה ואמרינן מאן תנא דלא בעי כוונה לשחיטה ואמר רבא רבי נתן היא צריכא דאי אשמועינן התם משום דקא מיכוין לשום חתיכה בעולם אבל הכא דלא קא מיכוין אימא לא ואי אשמועינן הכא משום דקאתי מכח בן דעת אבל התם דלא קאתי מכח בן דעת אימא לא צריכא: אתמר נדה שנאנסה וטבלה אמר רב יהודה אמר רב טהורה לביתה ואסורה לאכול בתרומה ור' יוחנן אמר אף לביתה לא טהרה א"ל רבא לר"נ לרב דאמר טהורה לביתה ואסורה לאכול בתרומה עון כרת הותרה איסור מיתה מיבעיא אמר ליה בעלה חולין הוא וחולין לא בעי כוונה ומנא תימרא דתנן גל שנתלש ובו ארבעים סאה ונפל על האדם ועל הכלים טהורין מאי לאו אדם דומיא דכלים מה כלים דלא מיכווני אף אדם נמי לא בעי כוונה ממאי דלמא ביושב ומצפה עסקינן אימתי יתלש הגל

דף לא, ב גמרא וכלים דומיא דאדם מה אדם דבעינן כוונה אף כלים נמי דקא מיכוין להו אדם וכי תימא ביושב ומצפה מאי למימרא מהו דתימא ליגזר משום חרדלית של גשמים אי נמי ליגזר ראשין אטו כיפין קמ"ל דלא גזרינן ומנא תימרא דלא מטבלינן בכיפין דתנן מטבילין בראשין ואין מטבילין בכיפין שאין מטבילין באויר אלא חולין דלא בעי כוונה מיהא מנלן דתנן פירות שנפלו לתוך אמת המים ופשט מי שידיו טמאות ונטלן ידיו טהורות ופירות אינן בכי יותן ואם בשביל שיוזחו ידיו טהורות ופירות בכי יותן איתבייה רבא לרב נחמן טבל לחולין והוחזק לחולין אסור למעשר הוחזק אין לא הוחזק לא הכי קאמר אע"פ שהוחזק לחולין אסור למעשר איתבייה טבל ולא הוחזק כאילו לא טבל מאי לאו כאילו לא טבל כלל לא כאילו לא טבל למעשר אבל טבל לחולין הוא סבר דיהויי קא מדחי ליה נפק דק ואשכח דתניא טבל ולא הוחזק מותר לחולין ואסור למעשר אמר ליה אביי לרב יוסף לימא תיהוי תיובתא דרבי יוחנן מהא א"ל רבי יוחנן הוא דאמר כרבי יונתן בן יוסף דתניא רבי יונתן בן יוסף אומר (ויקרא יג) וכובס מה ת"ל שנית מקיש תכבוסת שניה לתכבוסת ראשונה מה תכבוסת ראשונה לדעת אף תכבוסת שניה לדעת אי מה להלן בעינן דעת כהן אף כאן בעינן דעת כהן ת"ל (ויקרא יג) וטהר מכל מקום מתקיף לה רב שימי בר אשי ומי אמר רבי יוחנן הכי והאמר רבי יוחנן הלכה כסתם משנה ותנן נפלה סכין ושחטה אע"פ ששחטה כדרכה פסולה והוינן בה טעמא דנפלה הא הפילה הוא כשרה ואע"ג דלא מיכוין ואמרינן מאן תנא דלא בעי כוונה לשחיטה אמר רבא רבי נתן היא בשחיטה אפילו רבי יונתן בן יוסף מדגלי רחמנא מתעסק בקדשים פסול מכלל דחולין לא בעינן כוונה ורבנן נהי דלא בעינן כוונה לזביחה לחתיכה בעינן אמר רבא בהא זכנהו רבי נתן לרבנן מי כתיב וחתכת (דברים יב) וזבחת כתיב אי בעינן כוונה לחתיכה אפילו לזביחה נמי ליבעי אי לא

בעינן כוונה לזביחה לחתיכה נמי לא ליבעי היכי דמי נדה שנאנסה וטבלה אילימא דאנסה חבירתה ואטבלה כוונה דחברתה כוונה מעלייתא היא ועוד בתרומה נמי אכלה דתנן החרשת והשוטה והסומא ושטרפה דעתה אם יש להן פקחות מתקנות אותן אוכלות בתרומה א"ר פפא לר' נתן שנפלה מן הגשר ולרבנן שירדה להקר: אמר רבא שחט פרה ושחט בהמה אחרת עמה לדברי הכל פסולה

דף לב, א גמרא נשחטה בהמה אחרת עמה לרבי נתן פרה פסולה בהמה כשרה לרבנן פרה כשרה בהמה פסולה פשיטא נשחטה בהמה אחרת לרבי נתן איצטריכא ליה סד"א (במדבר יט) ושחט אותה אמר רחמנא ולא אותה וחבירתה והיכי דמי כגון ששחט שתי פרות בהדי הדדי אבל בהמה דחולין אימא לא קמ"ל חתך דלעת עמה דברי הכל פסולה נחתכה דלעת עמה דברי הכל כשרה:

דף לב, א משנה נפלה סכין והגביהה נפלו כליו והגביהן השחיזו את הסכין ועף בא חבירו ושחט אם שהה כדי שחיטה פסולה רבי שמעון אומר אם שהה כדי ביקור:

דף לב, א גמרא מאי כדי שחיטה אמר רב כדי שחיטת בהמה אחרת אמרי ליה רב כהנא ורב אסי לרב כדי שחיטת בהמה לבהמה ועוף לעוף או דלמא אף בהמה לעוף אמר להו לא הוה בדיחנא ביה בחביבי דאישייליה אתמר אמר רב כדי שחיטת בהמה לבהמה ועוף לעוף ושמואל אמר אפילו בהמה לעוף וכן כי אתא רבין אמר רבי יוחנן אפילו בהמה לעוף רבי חנניא אמר כדי שיביא בהמה אחרת וישחוט יביא אפילו מעלמא נתת דבריך לשיעורין אמר רב פפא עומדת להטיל איכא בינייהו אמרי במערבא משמיה דרבי יוסי ברבי חנינא כדי שיגביהנה וירביצנה וישחוט דקה לדקה וגסה לגסה אמר רבא השוחט בסכין רעה אפילו כל היום כולו כשרה בעי רבא שהיות מהו שיצטרפו ותפשוט לה מדידיה התם בדלא שהה בעי רב הונא בריה דרב נתן שהה במיעוט סימנים מהו תיקו: ר"ש אומר אם שהה [כדי ביקור]: מאי כדי ביקור אמר רבי יוחנן כדי ביקורו של חכם אם כן נתת דבריך לשיעורין אלא כדי ביקור טבח חכם:

דף לב, א משנה שחט את הוושט ופסק את הגרגרת או פסק את הגרגרת ואח"כ שחט את הוושט או שחט אחד מהן והמתין לה עד שמתה או שהחליד את הסכין תחת השני ופסקו רבי ישבב אומר נבלה ר"ע אומר טרפה כלל אמר רבי ישבב משום רבי יהושע כל שנפסלה בשחיטתה נבלה כל ששחיטתה כראוי ודבר אחר גרם לה ליפסל טרפה והודה לו רבי עקיבא:

דף לב, א גמרא שחט את הוושט וכו' והודה לו רבי עקיבא ורמינהי אלו טרפות בבהמה
דף לב, ב גמרא נקובת הוושט ופסוקת הגרגרת אמר רבא לא קשיא כאן ששחט ולבסוף פסק כאן שפסק ולבסוף שחט שחט ולבסוף פסק נפסלת בשחיטה היא פסק ולבסוף שחט כי דבר אחר גרם לה ליפסל דמיא איתיביה רב אחא בר הונא לרבא שחט את הוושט ופסק את הגרגרת פסק את הגרגרת ואחר כך שחט את הוושט נבלה אימא וכבר שחט את הוושט מעיקרא אמר ליה שתי תשובות בדבר חדא דהיינו קמייתא ועוד הא תנן ואח"כ אלא אמר רבא אלו אסורות קתני ויש מהן נבלות ויש מהן טרפות וליחשוב נמי דחזקיה דאמר חזקיה עשאה גיסטרא נבלה וליחשוב נמי דרבי אלעזר דאמר רבי אלעזר נטלה ירך וחלל שלה נבלה כי קתני נבלה דלא מטמאה מחיים אבל נבלה דמטמאה מחיים לא קתני רבי שמעון בן לקיש אמר כאן ששחט במקום חתך כאן ששחט שלא במקום חתך שחט במקום חתך נפסלה בשחיטה היא שלא במקום חתך כי דבר אחר גרם לה ליפסל דמיא ומי אמר רבי

שמעון בן לקיש הכי והאמר רבי שמעון בן לקיש שחט את הקנה ואח"כ ניקבה הריאה כשרה אלמא כמאן דמנחא בדיקולא דמיא הכא נמי כמאן דמנחא בדיקולא דמיא אלא אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן לא קשיא כאן קודם חזרה כאן לאחר חזרה ומשנה לא זזה ממקומה גופא אמר רבי שמעון בן לקיש שחט את הקנה ואח"כ ניקבה הריאה כשרה אמר רבא לא אמר רבי שמעון בן לקיש אלא בריאה הואיל וחיי ריאה תלויה בקנה אבל בבני מעיים לא מתקיף לה רבי זירא מאחר שנולדו בה סימני טרפה התרת מה לי בריאה מה לי בבני מעיים והדר ביה רבי זירא דבעי רבי זירא ניקבו בני מעיים בין סימן לסימן מהו מי מצטרף סימן ראשון לסימן שני לטהרה מידי נבלה או לא ואמרינן לאו היינו דבעי אילפא הוציא עובר את ידו בין סימן לסימן מהו

דף לג, א גמרא מי מצטרף סימן ראשון לסימן שני לטהרה מידי נבלה או לא עד כאן לא איבעיא לן אלא לטהרה מידי נבלה אבל באכילה אסורה א"ל רב אחא בר רב לרבינא דלמא לעולם לא הדר ביה ור' זירא לדבריו דרבא קאמר וליה לא סבירא ליה אמר רב אחא בר יעקב שמע מינה מדר' שמעון בן לקיש מזמנין ישראל על בני מעיים ואין מזמנין <עובדי כוכבים> {גוי} על בני מעיים מאי טעמא ישראל דבשחיטה תליא מילתא כיון דאיכא שחיטה מעלייתא אישתרי להו <עובדי כוכבים> {גוים} דבנחירה סגי להו ובמיתה תליא מילתא הני כאבר מן החי דמו אמר רב פפא הוה יתיבנא קמיה דרב אחא בר יעקב ובעי דאימא ליה מי איכא מידי דלישראל שרי <ולעובד כוכבים> {ולגוי} אסור ולא אמרי ליה דאמינא הא טעמא קאמר תניא דלא כרב אחא בר יעקב הרוצה לאכול מבהמה קודם שתצא נפשה חותך כזית בשר מבית השחיטה ומולחו יפה יפה ומדיחו יפה יפה וממתין לה עד שתצא נפשה ואוכלו אחד <עובד כוכבים> {גוי} ואחד ישראל מותרין בו מסייע ליה לרב אידי בר אבין דאמר רב אידי בר אבין אמר ר' יצחק בר אשיאן הרוצה שיבריא חותך כזית בשר מבית שחיטתה של בהמה ומולחו יפה יפה ומדיחו יפה יפה וממתין לה עד שתצא נפשה אחד <עובד כוכבים> {גוי} ואחד ישראל מותרין בו:

דף לג, א משנה השוחט בהמה חיה ועוף ולא יצא מהן דם כשרים ונאכלין בידיהם מסואבות לפי שלא הוכשרו בדם ר' שמעון אומר הוכשרו בשחיטה:

דף לג, א גמרא טעמא דלא יצא מהן דם הא יצא מהן דם אין נאכלים בידיהם מסואבות אמאי ידים שניות הן ואין שני עושה שלישי בחולין וממאי דבחולין עסקינן דקתני חיה דאילו קדשים חיה בקדשים מי איכא ותו אי בקדשים כי לא יצא מהן דם כשרה הוא עצמו לדם הוא צריך ותו אי בקדשים כי יצא מהן דם מי מכשיר והאמר ר' חייא בר אבא אמר רבי יוחנן מנין לדם קדשים שאינו מכשיר שנאמר (דברים יב) על הארץ תשפכנו כמים דם שנשפך כמים מכשיר שאינו נשפך כמים אינו מכשיר ותו אי בקדשים כי לא יצא מהם דם לא מתכשרי ליתכשרי בחיבת הקדש דקיי"ל חיבת הקדש מכשרתן א"ר נחמן אמר רבה בר אבוה הכא בחולין שלקחן בכסף מעשר עסקינן ודלא כר"מ דתנן

דף לג, ב גמרא כל הטעון ביאת מים מדברי סופרים מטמא את הקדש ופוסל את התרומה ומותר בחולין ובמעשר דברי ר"מ וחכמים אוסרים במעשר מתקיף לה רב שימי בר אשי ממאי דלמא עד כאן לא פליגי רבנן עליה דרבי מאיר אלא באכילת מעשר אבל בנגיעה דמעשר ואכילה דחולין לא פליגי והא נגיעה היא מדקתני נאכלין בידיהם מסואבות מי לא עסקינן דקא ספי ליה חבריה אלא אמר רב פפא הכא בידיהם תחלות עסקינן ורבי שמעון בן אלעזר היא דתניא אין ידים תחלות לחולין רבי שמעון בן אלעזר אומר משום רבי מאיר

ידיים תחלות לחולין ושניות לתרומה תחלות לחולין אין לתרומה לא הכי קאמר תחלות אף לחולין שניות לתרומה אין לחולין לא ומי איכא ידיים תחלות אין דתניא הכניס ידיו לבית המנוגע ידיו תחלות דברי רבי עקיבא וחכמים אומרים ידיו שניות דכולי עלמא ביאה במקצת לא שמה ביאה והכא בגזירה ידיו אטו גופו קא מיפלגי מר סבר ידיו כגופו שוינהו רבנן ומר סבר ידיים כידים דעלמא שוינהו רבנן ולוקמה כרבי עקיבא דאמר ידיו תחלות הויין דלמא כי קאמר רבי עקיבא הני מילי בתרומה וקדשים דחמירי אבל לחולין שניות הויין וליהויין נמי שניות דהא שמעינן ליה לר"ע דאמר שני עושה שלישי בחולין דתנן בו ביום דרש רבי עקיבא (ויקרא יא) וכל כלי חרש וגו' יטמא טמא לא נאמר אלא יטמא לטמא אחרים לימד על ככר שני שהוא עושה שלישי בחולין דלמא הני מילי בטומאה דאורייתא אבל בדרבנן לא אמר ר"א א"ר הושעיא הכא בחולין שנעשו על טהרת הקדש עסקינן ודלא כרבי יהושע דתניא רבי אליעזר אומר האוכל אוכל ראשון ראשון שני שני שלישי שלישי רבי יהושע אומר האוכל אוכל ראשון ושני שני שלישי שני לקדש ואין שני לתרומה בחולין שנעשו על טהרת תרומה על טהרת תרומה אין על טהרת הקדש לא קסבר חולין שנעשו על טהרת הקדש לית בהו שלישי ולוקמה

דף לד, א גמרא בחולין שנעשו על טהרת תרומה ורבי יהושע לא ס"ד דקתני בשר דאי בתרומה בשר מי איכא אלא מאי בקדשים חיה בקדשים מי איכא בשר בבשר מיחלף בשר בפירי לא מיחלף אמר עולא חבריא אמרין בחולין שנעשו על טהרת הקדש ודלא כרבי יהושע ואנא אמינא רבי יהושע היא ולא מיבעיא קאמר לא מיבעיא חולין שנעשו על טהרת קדש דחמירי דאית בהו שלישי אלא אפילו חולין שנעשו על טהרת תרומה נמי אית בהו שלישי מאן חבריא רבה בר בר חנה היא דאמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן מאי אהדרי רבי אליעזר ורבי יהושע להדדי אמר לו ר"א לרבי יהושע מצינו אוכל חמור מן האוכל דאילו נבלת עוף טהור בחוץ לא מטמא ואילו אוכלה מטמא בגדים אבית הבליעה ואנו היאך לא נעשה אוכל כמאכל ורבי יהושע מנבלת עוף טהור לא גמרינן דחידוש הוא אלא מצינו שהמאכל חמור מן האוכל דאילו מאכל בכביצה ואוכל עד דאכיל כחצי פרס ואנו היאך נעשה אוכל כמאכל ור"א טומאה משיעורין לא גמרינן ועוד לדברך שאתה אומר על ראשון שני יפה אתה אומר שני שני למה אמר לו מצינו שהשני עושה שני ע"י משקין אמר לו והא משקין נמי תחלה הוו דתנן כל הפוסל בתרומה מטמא משקין להיות תחלה חוץ מטבול יום ועוד שלישי שני למה אמר לו אף אני לא אמרתי אלא בתרומה שטהרתה

דף לד, ב גמרא טומאה היא אצל הקדש אמר רבי זירא א"ר אסי א"ר יוחנן א"ר ינאי האוכל שלישי של חולין שנעשו על טהרת הקדש נעשה גופו שני לקדש איתיביה רבי זירא לרבי אסי שלישי שני לקדש ואין שני לתרומה בחולין שנעשו על טהרת תרומה על טהרת תרומה אין על טהרת הקדש לא אמר ליה לא מיבעיא קאמר והא אף אני לא אמרתי אלא בתרומה קאמר אמוראי נינהו ואליבא דרבי יוחנן אמר עולא האוכל שלישי של חולין שנעשו על טהרת תרומה נפסל גופו מלאכול בתרומה מאי קמ"ל תנינא שלישי שני לקדש ואין שני לתרומה בחולין שנעשו על טהרת תרומה שני הוא דלא הוי הא שלישי הוי אי מההיא הוה אמינא לא שני הוי ולא שלישי הוי ואידי דאמר שני בקדש אמר נמי אין שני בתרומה קמ"ל איתיביה רב המנונא לעולא הראשון שבחולין טמא ומטמא והשני פוסל

ואינו מטמא והשלישי נאכל בנזיד הדמע ואי אמרת נפסל גופו מלאכול בתרומה ספינן ליה מידי דפסיל ליה לגופיה אמר ליה הנח לנזיד הדמע

דף לה, א גמרא דליכא כזית בכדי אכילת פרס א"ר יונתן אמר רבי האוכל שלישי של תרומה עצמה אסור לאכול ומותר ליגע ואיצטריך דעולא ואיצטריך דרבי יונתן דאי מדעולא הוה אמינא הני מילי בחולין שנעשו על טהרת תרומה אבל תרומה בנגיעה נמי אסור איצטריך דרבי יונתן ואי מדרבי יונתן הוה אמינא הני מילי תרומה אבל חולין באכילה נמי שרי צריכי יתיב רב יצחק בר שמואל בר מרתא קמיה דר"נ ויתיב וקאמר האוכל שלישי של חולין שנעשו על טהרת הקדש טהור לאכול בקדש שאין לך דבר שעושה רביעי בקדש אלא קדש מקודש בלבד מתיב רמי בר חמא שלישי שני לקדש ואין שני לתרומה בחולין שנעשו על טהרת תרומה אמאי הא לאו קדש מקודש הוא א"ל הנח לתרומה שטהרתה טומאה היא אצל הקדש ומנא תימרא דתנן בגדי עם הארץ מדרס לפרושין בגדי פרושין מדרס לאוכלי תרומה בגדי אוכלי תרומה מדרס לקדש אמר רבא מדרסות קאמרת שאני מדרסות

דף לה, ב גמרא שמא תשב עליהן אשתו נדה אבל בפירי לא אמרינן ורבי יצחק בפירי נמי אמר מתיב רבי ירמיה מדיפתי ומי אמרינן בפירי והתנן אם אמר הפרשתי לתוכה רביעית קדש נאמן ולא קא מטמא ליה תרומה לקדש ואי אמרת טהרתה טומאה היא אצל הקדש תטמא תרומה לקדש א"ל טומאה בחבורין קאמרת טומאה בחבורין שאני דמגי דמהימן אקדש מהימן נמי אתרומה מתיב רב הונא בר נתן השני שבחולין מטמא משקה חולין ופוסל אוכלי תרומה והשלישי מטמא משקה קדש ופוסל אוכלי קדש בחולין שנעשו על טהרת הקדש תנאי היא דתניא חולין שנעשו על טהרת קדש הרי הן כחולין ר"א ברבי צדוק אומר הרי הן כתרומה לטמא שנים ולפסול אחד: ר"ש אומר הוכשרו בשחיטה: אמר רב אסי אומר היה ר"ש שחיטתו מכשרת ולא דם לימא מסייע ליה ר"ש אומר הוכשרו בשחיטה מאי לאו בשחיטה ולא בדם לא אף בשחיטה ת"ש אמר להן ר"ש וכי הדם מכשיר והלא שחיטה מכשרת ה"ק להן וכי דם בלבד מכשיר אף שחיטה נמי מכשרת ת"ש ר"ש אומר דם המת אינו מכשיר מאי לאו הא דם שחיטה מכשיר לא הא דם חללים מכשיר אבל דם שחיטה מאי לא מכשיר לישמענין דם שחיטה וכ"ש דם המת דם המת איצטריכא ליה ס"ד אמינא מה לי קטליה איהו מה לי קטליה מלאך המות קמ"ל ת"ש ר"ש אומר דם מגפתו אינו מכשיר מאי לאו הא דם שחיטה מכשיר לא הא דם חללים מכשיר אבל דם שחיטה מאי לא מכשיר לישמענין דם שחיטה וכ"ש דם מגפתו דם מגפתו איצטריכא ליה ס"ד אמינא מה לי קטליה כולה מה לי קטליה פלגא ומאי שנא דם חללים דמכשיר דכתיב (במדבר כג) ודם חללים ישתה דם שחיטה נמי כתיב (דברים יד) על הארץ תשפכנו כמים ההוא למישרי דמן דפסולי המוקדשין בהנאה הוא דאתא

דף לו, א גמרא ס"ד אמינא הואיל ואסירי בגיזה ועבודה דמן לבעי קבורה קמשמע לן תנא דבי רבי ישמעאל (במדבר כג) ודם חללים ישתה פרט לדם קילוח שאינו מכשיר את הזרעים ת"ר השוחט והתיז דם על הדלעת רבי אומר הוכשר רבי חייא אומר תולין א"ר אושעיא מאחר שרבי אומר הוכשר ור' חייא אומר תולין אנו על מי נסמוך באו ונסמוך על דברי ר"ש שהיה ר"ש אומר שחיטה מכשרת ולא דם אמר רב פפא הכל מודים היכא דאיתיה לדם מתחלה ועד סוף כולי עלמא לא פליגי דמכשיר כי פליגי בנתקנה הדם בין סימן לסימן רבי סבר ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף והאי דם שחיטה הוא רבי חייא סבר

אינה לשחיטה אלא בסוף והאי דם מכה הוא ומאי תולין תולין הדבר עד גמר שחיטה אי איתיה לדם בסוף שחיטה מכשיר ואי לא לא מכשיר ומאי באו ונסמוך על דברי ר"ש לר"ש לא מכשיר לרבי חייא מכשיר בנתקנה מיהו אשוו להדדי מר לא מכשיר ומר לא מכשיר הוה ליה רבי חז ואין דבריו של אחד במקום שנים רב אשי אמר תולין לעולם משמע ונתקנה לר' חייא ספוקי מספקא ליה אי ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף או אינה לשחיטה אלא בסוף ומאי תולין לא אוכלין ולא שורפין ומאי באו ונסמוך על דברי ר"ש לר"ש לא מכשיר לרבי חייא ספיקא לענין שריפה מיהו שוו להדדי מר לא שרפיה ומר לא שרפיה הוה ליה רבי חז ואין דבריו של אחד במקום שנים והכי קאמר כגון זאת תולין לא אוכלין ולא שורפין בעי ר"ש בן לקיש צריד של מנחות מונין בו ראשון ושני או אין מונין בו ראשון ושני כי מהניא חבת הקדש לאפסולי גופיה למימנא ביה ראשון ושני לא או דלמא לא שנא א"ר אלעזר ת"ש (ויקרא יא) מכל האוכל אשר יאכל וגו' אוכל הבא במים הוכשר אוכל שאינו בא במים לא הוכשר אטו רבי שמעון בן לקיש לית ליה אוכל הבא במים רבי שמעון בן לקיש הכי קמיבעיא ליה חבת הקדש כאוכל הבא במים דמי או לא רבי אלעזר נמי מיתורי קראי קאמר מכדי כתיב (ויקרא יא) וכי יותן מים על זרע מכל האוכל אשר יאכל למה לי

דף לו, ב גמרא לאו למעוטי חיבת הקדש לא חד בטומאת מת וחד בטומאת שרץ וצריכי דאי אשמעינן טומאת מת התם הוא דבעי הכשר משום דלא מטמא בכעדשה אבל שרץ דמטמא בכעדשה אימא לא ליבעי הכשר ואי אשמעינן שרץ משום דלא מטמא טומאת שבעה אבל מת דמטמא טומאת שבעה אימא לא ליבעי הכשר צריכא מתיב רב יוסף רבי שמעון אומר הוכשרו בשחיטה הוכשרו ואפילו למימני בהו ראשון ושני אמאי והא לאו אוכל הבא במים הוא א"ל אביי עשאוהו כהכשר מים מדרבנן אמר רבי זירא ת"ש הבוצר לגת שמאי אומר הוכשר הלל אומר לא הוכשר ושתיק ליה הלל לשמאי אמאי והא לאו אוכל הבא במים הוא אמר ליה אביי עשאוהו כהכשר מים מדרבנן א"ל רב יוסף אמינא לך אנא הוכשרו בשחיטה ואת אמרת לי עשאוהו כהכשר מים ואמר לך רבי זירא ואמרת ליה עשאוהו כהכשר מים לר"ש בן לקיש נמי עשאוהו כהכשר מים אמר ליה אטו ר' שמעון בן לקיש לתלות קמיבעיא ליה כי קא מיבעיא ליה לשרוף מכלל דחיבת הקדש דאורייתא מנא לן אילימא מדכתיב (ויקרא ז) והבשר אשר יגע בכל טמא האי בשר דאתכשר במאי אילימא דאתכשר בדם והאמר רבי חייא בר אבא א"ר יוחנן מנין לדם קדשים שאינו מכשיר שנאמר (דברים יב) לא תאכלנו על הארץ תשפכנו כמים דם הנשפך כמים מכשיר שאינו נשפך כמים אינו מכשיר אלא דאיתכשר במשקי בית מטבחיא והא א"ר יוסי ברבי חנינא משקי בית מטבחיא לא דיין שהן דכן אלא שאין מכשירין וכי תימא תרגמא אדם והא משקי קאמר אלא לאו דאתכשר בחבת הקדש ודלמא כדרב יהודה אמר שמואל דאמר רב יהודה אמר שמואל כגון שהיתה לו פרה של זבחי שלמים והעבירה בנחל שחטה ועדיין משקה טופח עליה אלא מסיפא והבשר לרבות עצים ולבונה עצים ולבונה בני אכילה נינהו אלא חבת הקדש מכשרא להו ומשויא להו אוכל הכא נמי חבת הקדש מכשרתה

דף לז, א גמרא מאי כי מהניא חבת הקדש לפסולא דגופיה אבל למימנא ביה ראשון ושני לא או דלמא לא שנא תיקו:

דף לז, א משנה השוחט את המסוכנת רשב"ג אומר עד שתפרכס ביד וברגל ר"א אומר דיה אם זינקה אמר ר"ש השוחט בלילה ולמחר השכים ומצא כתלים מלאים דם כשרה

שזינקה וכמדת ר"א וחכ"א עד שתפרכס או ביד או ברגל או עד שתכשכש בזנבה אחד בהמה דקה ואחד בהמה גסה בהמה דקה שפשטה ידה ולא החזירה פסולה שאינה אלא הוצאת נפש בלבד במה דברים אמורים שהיתה בחזקת מסוכנת אבל אם היתה בחזקת בריאה אפ"ל אין בה אחד מכל הסימנים הללו כשרה:

דף לז, א גמרא מסוכנת ממאי דשריא וממאי תיסק אדעתין דאסירא דכתיב (ויקרא יא) זאת החיה אשר תאכלו חיה אכול ושאינה חיה לא תאכל והא מסוכנת אינה חיה מדאמר רחמנא (דברים יד) נבלה לא תאכל מכלל דמסוכנת שריא דאי ס"ד מסוכנת אסירא השתא מחיים אסירא לאחר מיתה מיבעי ודלמא היינו נבלה היינו מסוכנת לא ס"ד דכתיב (ויקרא יא) וכי ימות מן הבהמה אשר היא לכם לאכלה הנוגע בנבלתה לאחר מיתה הוא דקרייה רחמנא נבלה מחיים לא אקרי נבלה ודלמא לעולם אימא לך היינו נבלה היינו מסוכנת מחיים בעשה לאחר מיתה בלאו אלא מדאמר רחמנא (שמות כב) טרפה לא תאכל מכלל דמסוכנת שריא דאי ס"ד מסוכנת אסירא השתא מסוכנת דלא מחסרא אסירא טרפה מיבעיא ודלמא היינו טרפה היינו מסוכנת ולעבור עליו בעשה ולא תעשה א"כ נבלה דכתב רחמנא ל"ל ומה מחיים קאי עלה בלאו ועשה לאחר מיתה מיבעיא ודלמא היינו נבלה היינו טרפה היינו מסוכנת ולעבור עליו בשני לאוין ועשה אלא מהכא (ויקרא ז) וחלב נבלה וחלב טרפה יעשה לכל מלאכה ואכל לא תאכלוהו ואמר מר למאי הלכתא אמרה התורה יבא איסור נבלה ויחול על איסור חלב יבא איסור טרפה ויחול על איסור חלב

דף לז, ב גמרא ואי סלקא דעתך טרפה היינו מסוכנת לכתוב רחמנא חלב נבלה יעשה לכל מלאכה וחלב טרפה לא תאכלוהו ואנא אמינא ומה מחיים אתי איסור טרפה חייל אאיסור חלב לאחר מיתה מיבעיא אלא מדכתב רחמנא נבלה מכלל דטרפה לאו היינו מסוכנת מתקיף לה מר בר רב אשי ודלמא לעולם אימא לך היינו טרפה היינו מסוכנת ודקאמרת נבלה דכתב רחמנא ל"ל להך נבלה דלא אתיא מכח מסוכנת והיכי דמי שעשאה גיסטרא התם נמי אי אפשר דלא הוי מסוכנת פורתא מקמי דליפסק לרובא ואיבעית אימא א"כ לימא חלב נבלה וטרפה חלב חלב למה לי זו היא שאין חלבה חלוק מבשרה ויש לך אחרת שחלבה חלוק מבשרה ואיזו זו מסוכנת ואיבעית אימא מהכא (יחזקאל ד) ואומר אהה ה' אלהים הנה נפשי לא מטומאה ונבלה וטרפה לא אכלתי מנעורי ועד עתה ולא בא בפני בשר פגול הנה נפשי לא מטומאה שלא הרהרתי ביום לבא לידי טומאה בלילה ונבלה וטרפה לא אכלתי מנעורי שלא אכלתי בשר כוס כוס מעולם ולא בא בפני בשר פגול שלא אכלתי מבהמה שהורה בה חכם משום רבי נתן אמרו שלא אכלתי מבהמה שלא הורמו מתנותיה אי אמרת בשלמא שריא היינו רבותיה דיחזקאל אלא אי אמרת אסירא מאי רבותיה דיחזקאל ה"ד מסוכנת אמר רב יהודה אמר רב כל שמעמידין אותה ואינה עומדת רב חנינא בר שלמיא משמיה דרב אמר אפילו אוכלת בקעיות רמי בר יחזקאל אמר אפילו אוכלת קורות בסורא מתני הכי בפומבדיתא מתני הכי היכי דמיא מסוכנת אמר רב יהודה אמר רב כל שמעמידין אותה ואינה עומדת ואפילו אוכלת בקעיות רמי בר יחזקאל אמר אפילו אוכלת קורות אשכחינהו שמואל לתלמידי דרב אמר רב מאי אמר רב במסוכנת אמרו ליה הכי אמר רב

דף לח, א גמרא גועה והטילה ריעי וכשכשה באזנה הרי זה פירכוס אמר להו אצטריכא ליה לאבא לאזוזי אוני שאני אומר כל שאינו דברים שהמיתה עושה מאי נינהו דברים שהמיתה עושה אמר רב ענן לדידי מפרשא לי מיניה דמר שמואל היתה ידה כפופה

ופשטתה דבר שהמיתה עושה פשוטה וכפפה דברים שאין המיתה עושה מאי קמ"ל תנינא בהמה דקה שפשטה ידה ולא החזירה פסולה שאינה אלא הוצאת נפש הא החזירה כשרה אי ממתני' הוה אמינא דוקא דכייפה ופשטה והדר כייפה לה אבל פשוטה וכפפתה לא קמ"ל מיתיבי ר' יוסי אומר היה ר"מ אומר גועה בשעת שחיטה אין זה פירכוס ר"א ברבי יוסי אומר משמו אפילו הטילה ריעי וכשכשה בזנבה אין זה פירכוס קשיא גועה אגועה קשיא ריעי אריעי גועה אגועה לא קשיא הא דעבי קלה הא דעמי קלה ריעי אריעי נמי לא קשיא כאן בשותתת כאן במתרזת אמר רב חסדא פירכוס שאמרו בסוף שחיטה מאי בסוף שחיטה באמצע שחיטה לאפוקי תחלת שחיטה דלא אמר רב חסדא מנא אמינא לה דתנן בהמה דקה שפשטה ידה ולא החזירה פסולה אימת אילימא בסוף שחיטה כל היכי תיחי ותיזיל אלא לאו באמצע שחיטה א"ל רבא לעולם בסוף שחיטה שאני אומר כל שאינה עושה כן בסוף שחיטה בידוע שנשמתה נטולה הימנה קודם לכן ר"נ בר יצחק אמר פירכוס שאמרו בתחלת שחיטה אמר ר"נ בר יצחק מנא אמינא לה דתנן אמר ר"ש השוחט בלילה ולמחר מצא כתלים מלאים דם כשרה שזינקה וכמדת ר"א ואמר שמואל כותלי בית שחיטה שנינו אי אמרת בשלמא בתחלת שחיטה שפיר אלא אי אמרת בסוף שחיטה ליחוש דלמא בתחלת שחיטה זינקה ודלמא שאני זינוק דעדיף ומי עדיף והתנן ר"א אומר דייה אם זינקה קל מדרבן גמליאל ועדיף מדרבנן אמר רבינא אמר לי סמא בר חילקאי אקשי בה אבוה דבר אבוברם ואמרי לה אחוה דבר אבוברם ומדרבנן מי עדיף והא תנן וחכמים אומרים עד שתפרכס או ביד או ברגל רבנן אהייא קיימו אילימא אדר"ג כיון שפירכסה מיבעי ליה אלא פשיטא אדר"א ואי עדיף מאי עד רבא אמר פירכוס שאמרו בסוף שחיטה אמר רבא מנא אמינא לה דתניא (ויקרא כב) שור

דף לה, ב גמרא או כשב פרט לכלאים או עז פרט לנדמה כי יולד פרט ליוצא דופן שבעת ימים פרט למחוסר זמן תחת אמו פרט ליתום האי יתום ה"ד אילימא דילידתיה אמיה והדר מתה לעולם תיחי ותיזיל אלא דמתה והדר ילידתיה מכי יולד נפקא אלא פשיטא זה פירש למיתה וזה פירש לחיים אי אמרת בשלמא בעינן חיותא בסוף לידה היינו דא יצטריך קרא למעוטי אלא אי אמרת לא בעינן חיותא בסוף לידה למה ליה מכי יולד נפקא אמר רבא הלכתא כי הא מתניתא בהמה דקה שפשטה ידה ולא החזירה פסולה במה דברים אמורים ביד אבל ברגל בין פשטה ולא כפפה בין כפפה ולא פשטה כשרה בד"א בדקה אבל בגסה בין ביד בין ברגל בין פשטה ולא כפפה בין כפפה ולא פשטה כשרה ועוף אפילו לא רפרף אלא גפו ולא כשכש אלא זנבו הרי זה פירכוס מאי קמ"ל כולהו תננהי בהמה דקה שפשטה ידה ולא החזירה פסולה שאינה אלא הוצאת נפש יד אין רגל לא דקה אין גסה לא עוף איצטריכא ליה דלא תנן:

דף לה, ב משנה השוחט <לעובד כוכבי'> {לנכרי} שחיטתו כשרה ור"א פוסל אמר ר"א אפילו שחטה <לאכול לעובד כוכבים> {שיאכל נכרי} מחצר כבוד שלה פסולה שסתם מחשבת <עובד כוכבים> {נכרי} <לעבודת כוכבים> {לעבודה זרה} א"ר יוסי ק"ו הדברים ומה במקום שהמחשבה פוסלת במוקדשין אין הכל הולך אלא אחר העובד מקום שאין מחשבה פוסלת בחולין אינו דין שלא יהא הכל הולך אלא אחר השוחט:

דף לה, ב גמרא הני תנאי אית להו דר' אליעזר ברבי יוסי דתניא אמר ר' אליעזר ברבי יוסי שמעתי שהבעלים מפגלין מיהו ת"ק סבר אי שמעיניה דחשיב אין אי לא לא סתם מחשבת <עובד כוכבים> {גוי} <לעבודת כוכבים> {לעבודה זרה} לא אמרינן ור"א סבר

אע"ג דלא שמעיניה דחשיב סתם מחשבת <עובד כוכבים> {גוי} <לעבודת כוכבים> {לעבודה זרה} אמרינן ואתא רבי יוסי למימר אע"ג דשמעיניה דחשיב זה מחשב וזה עובד לא אמרינן איכא דאמרי בדשמעיניה דחשיב פליגי ת"ק סבר כי אמרינן זה מחשב וזה עובד הני מילי בפנים אבל בחוץ לא חוץ מפנים

דף לט, א גמרא לא ילפינן ואתא רבי אליעזר למימר ילפינן חוץ מפנים ואתא רבי יוסי למימר אפילו בפנים נמי זה מחשב וזה עובד לא אמרינן אתמר השוחט את הבהמה לזרוק דמה <לעבודת כוכבים> {לעבודה זרה} ולהקטיר חלבה <לעבודת כוכבים> {לעבודה זרה} רבי יוחנן אמר פסולה ר"ש בן לקיש אמר מותרת רבי יוחנן אמר פסולה מחשבין מעבודה לעבודה וילפינן חוץ מפנים ריש לקיש אמר מותרת אין מחשבין מעבודה לעבודה ולא גמרינן חוץ מפנים ואזדו לטעמייהו דאתמר שחטה לשמה לזרוק דמה שלא לשמה רבי יוחנן אמר פסולה ר"ש בן לקיש אמר כשרה רבי יוחנן אמר פסולה מחשבין מעבודה לעבודה וגמרינן ממחשבת פיגול ר"ש בן לקיש אמר כשרה אין מחשבין מעבודה לעבודה ולא גמרינן ממחשבת פיגול וצריכא דאי איתמר בהא קאמר ר"ש בן לקיש משום דחוץ מפנים לא ילפינן אבל פנים מפנים אימא מודי ליה לרבי יוחנן ואי אתמר בהך בההיא קאמר רבי יוחנן אבל בהא אימא מודי ליה לר"ש בן לקיש צריכא מתיב רב ששת א"ר יוסי ק"ו הדברים ומה במקום שמחשבה פוסלת במוקדשין אין הכל הולך אלא אחר העובד מקום שאין מחשבה פוסלת בחולין אינו דין שלא יהא הכל הולך אלא אחר השוחט מאי אין מחשבה פוסלת בחולין אילימא דלא פסלה כלל אלא זביחה <דעבודת כוכבים> {דעבודה זרה} דמיתסרא היכי משכחת לה אלא פשיטא מעבודה לעבודה וה"ק ומה במקום שמחשבה פוסלת במוקדשין מעבודה לעבודה אין הכל הולך אלא אחר העובד מקום שאין מחשבה פוסלת בחולין מעבודה לעבודה אלא באותה עבודה אינו דין שלא יהא הכל הולך אלא אחר השוחט פנים קשיא לר"ש בן לקיש חוץ קשיא לרבי יוחנן בשלמא פנים לר"ש בן לקיש לא קשיא הא מקמי דשמעה מרבי יוחנן הא לבתר דשמעה מרבי יוחנן אלא חוץ קשיא לרבי יוחנן הוא מותיב לה והוא מפרק לה בארבע עבודות וה"ק ומה במקום שמחשבה פוסלת במוקדשין בארבע עבודות אין הכל הולך אלא אחר העובד

דף לט, ב גמרא מקום שאין מחשבה פוסלת בחולין אלא בשתי עבודות אינו דין שלא יהא הכל הולך אלא אחר השוחט תניא כוותיה דרבי יוחנן השוחט את הבהמה לזרוק דמה <לעבודת כוכבים> {לעבודה זרה} ולהקטיר חלבה <לעבודת כוכבים> {לעבודה זרה} הרי אלו זבחי מתים שחטה ואח"כ חישב עליה זה היה מעשה בקיסרי ולא אמרו בה לא איסור ולא היתר אמר רב חסדא לא אמרו בה איסור משום כבודן דרבנן לא היתר משום כבודו דרבי אליעזר ממאי דלמא עד כאן לא קאמרי רבנן התם אלא דלא שמענא דחשיב אבל הכא דשמענא דחשיב הוכיח סופו על תחלתו אי נמי ע"כ לא קאמר ר"א התם אלא גבי <עובד כוכבים> {גוי} דסתם מחשבת <עובד כוכבים> {גוי} <לעבודת כוכבים> {לעבודה זרה} אבל ישראל הוכיח סופו על תחלתו לא אמרינן אלא אמר רב שיזבי לא אמרו בה היתר משום כבודו דרשב"ג הי רשב"ג אילימא רשב"ג דגיטין דתנן הבריא שאמר כתבו גט לאשתי רצה לשחק בה ומעשה בבריא שאמר כתבו גט לאשתי ועלה לגג ונפל ומת אמר רשב"ג אם מעצמו נפל ה"ז גט ואם הרוח דחתו אינו גט והוינן בה מעשה לסתור חסורי מיחסרא והכי קתני אם הוכיח סופו על תחלתו ה"ז גט ומעשה נמי בבריא שאמר כתבו גט לאשתי ועלה לגג ונפל ומת אמר רשב"ג אם מעצמו נפל ה"ז גט ואם

הרוח דחתו אינו גט ודלמא שאני התם דקאמר כתבו אלא אמר רבינא משום כבודו דרשב"ג דהכא דתניא הכותב נכסיו לאחרים והיו בהן עבדים ואמר הלה אי אפשרי בהן אם היה רבו שני כהן הרי אלו אוכלין בתרומה רבן שמעון בן גמליאל אומר כיון שאמר הלה אי אפשרי בהן כבר זכו בהן יורשין והוינן בה לת"ק אפילו עומד וצווח אמר רבה ואיתימא רבי יוחנן בצווח מעיקרא דכ"ע לא פליגי דלא קנה בשותק ובסוף צווח דכ"ע לא פליגי דקנה כי פליגי שזיכה לו ע"י אחר ושתק ולבסוף צווח ת"ק סבר מדשתיק קננהו והאי דקא צווח מיהדר קא הדר ביה ורשב"ג סבר הוכיח סופו על תחילתו והא דלא צווח מעיקרא סבר כי לא אתי לידיה אמאי אצווח אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כרבי יוסי הנהו טייעי דאתו לציקוניא יהיב דיכרי לטבחי ישראל אמרו להו דמא ותרבא לדידן משכא ובישראל לדידכו שלחה רב טובי בר רב מתנה לקמיה דרב יוסף כי האי גוונא מאי שלח ליה הכי א"ר יהודה אמר שמואל הלכה כרבי יוסי א"ל רב אחא בריה דרב אויא לרב אשי לר"א יהיב ליה זוזא לטבחי ישראל מאי אמר ליה חזינן אי איניש אלמא הוא דלא מצי מדחי ליה אסור ואי לא א"ל רישיך והר:

דף לט,ב משנה השוחט לשם הרים לשם גבעות לשם ימים לשם נהרות לשם מדברות שחיטתו פסולה

דף מ,א משנה שנים או חזין בסכין ושוחטין אחד לשם אחד מכל אלו ואחד לשם דבר כשר שחיטתו פסולה:

דף מ,א גמרא פסולה אין זבחי מתים לא ורמינהי השוחט לשום הרים לשום גבעות לשום נהרות לשום מדברות לשום חמה ולבנה לשום כוכבים ומזלות לשום מיכאל השר הגדול לשום שילשול קטן הרי אלו זבחי מתים אמר אביי לא קשיא הא דאמר להר הא דאמר לגדא דהר דיקא נמי דקתני דומיא דמיכאל שר הגדול ש"מ אמר רב הונא היתה בהמת חבירו רבוצה לפני <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} כיון ששחט בה סימן אחד אסרה סבר לה כי הא דאמר עולא אמר ר' יוחנן אע"פ שאמרו המשתחוה לבהמת חבירו לא אסרה עשה בה מעשה אסרה איתיביה רב נחמן לרב הונא השוחט חטאת בשבת בחוץ <לעבודת כוכבים> {לעבודה זרה} חייב שלש חטאות ואי אמרת כיון ששחט בה סימן אחד אסרה אשחוטי חוץ לא ליחייב

דף מ,ב גמרא מחתך בעפר הוא אמר רב פפא הכא בחטאת העוף עסקינן דכולהו בהדי הדדי קאתי מכדי רב הונא כמאן אמרה לשמעתיא כעולא ועולא מעשה כל דהו קאמר אלא באומר בגמר זביחה הוא עובדה אי הכי מאי איריא חטאת לישמעעין זבח אלא אמר מר זוטרא משמיה דרב פפא הכא במאי עסקינן כגון שהיה חצי קנה פגום והוסיף עליו כל שהוא וגמרו דכולהו בהדי הדדי קאתיין אמר רב פפא אי לאו דאמר רב הונא סימן אחד לא הויא חטאת תיובתיה מאי מעשה מעשה רבה ואמר רב פפא אי לאו דאמר רב הונא בהמת חברו לא הויא חטאת תיובתיה מאי טעמא דידיה מצי אסר דחבריה לא מצי אסר פשיטא מהו דתימא כיון דקני ליה לכפרה כדידיה דמיא קמ"ל <נעץ סימן> רב נחמן ורב עמרם ורב יצחק אמרי אין אדם אוסר דבר שאין שלו מיתיבי השוחט חטאת בשבת בחוץ <לעבודת כוכבים> {לעבודה זרה} חייב שלש חטאות ואוקמינן בחטאת העוף ובחצי קנה פגום טעמא דחטאת העוף הוא דכולהו בהדי הדדי קאתיין

דף מ,א גמרא אבל זבח לא ואי אין אדם אוסר דבר שאינו שלו מאי אריא חטאת העוף אפי' חטאת בהמה נמי כיון דקניא ליה לכפרה כדידיה דמיא ת"ש ב' או חזין בסכין ושוחטין

אחד לשום אחד מכל אלו ואחד לשום דבר כשר שחיתתו פסולה הכא במאי עסקינן דאית ליה שותפות בגוה ת"ש המטמא והמדמע והמנסך בשוגג פטור במזיד חייב הכא נמי דאית ליה שותפות בגוה כתנאי <עובד כוכבים> {גוי} שניסך יינו של ישראל שלא בפני <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} אסרו ר' יהודה בן בתירא ור' יהודה בן בבא מתירין אותו מפני שני דברים אחד שאין מנסכין יין אלא בפני <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} ואחד שיכול לומר לו לא כל הימנך שתאסר ייני לאונסי ורב נחמן ורב עמרם ורב יצחק אמרי אפי' למ"ד אדם אוסר דבר שאינו שלו ה"מ כותי אבל ישראל לצעוריה קא מיכוין ת"ש ב' אוחזין בסכין ושוחטין אחד לשום אחד מכל אלו ואחד לשום דבר כשר שחיתתו פסולה הכא במאי עסקינן בישראל מומר ת"ש המטמא והמדמע והמנסך בשוגג פטור במזיד חייב הכא נמי בישראל מומר אמר ליה רב אחא ברביה דרבא לרב אשי התרו בו וקבל עליו התראה מאי אמר ליה התיר עצמו למיתה קאמרת אין לך מומר גדול מזה: **דף מא, א משנה** אין שוחטין לא לתוך ימים ולא לתוך נהרות ולא לתוך כלים אבל שוחט הוא לתוך עוגה של מים ובספינה על גבי כלים אין שוחטין לגומא כל עיקר אבל עושה גומא בתוך ביתו בשביל שיכנס הדם לתוכה ובשוק לא יעשה כן שלא

דף מא, ב משנה יחקה את הצדוקים: **דף מא, ב גמרא** אין שוחטין לא לתוך וכו': מאי שנא לתוך ימים דלא דאמרי לשרא דימא קא שחיט לתוך עוגה של מים נמי אמרי לבבואה קא שחיט אמר רבא בעכורים שנו: אין שוחטין לגומא וכו': והא אמרת אין שוחטין לגומא כלל אמר אביי רישא בגומא שבשוק אמר ליה רבא והא מדקתני סיפא ובשוק לא יעשה כן מכלל דרישא לאו בשוק עסקינן אלא אמר רבא הכי קאמר אין שוחטין לגומא כל עיקר והרוצה לנקר חצרו כיצד הוא עושה עושה מקום חוץ לגומא ושוחט ודם שותת ויורד לגומא ובשוק לא יעשה כן שלא יחקה את הצדוקים תניא כוותיה דרבא היה מהלך בספינה ואין לו מקום בספינה לשחוט מוציא ידו חוץ לספינה ושוחט ודם שותת ויורד על דופני הספינה ואין שוחט לגומא כל עיקר והרוצה לנקר חצרו כיצד הוא עושה עושה מקום חוץ לגומא ושוחט ודם שותת ויורד לגומא ובשוק לא יעשה כן משום שנאמר (ויקרא יח) ובחוקותיהם לא תלכו ואם עשה כן צריך בדיקה אחריו:

דף מא, ב משנה השוחט לשם עולה לשם זבחים לשם אשם תלוי לשם פסח לשם תודה שחיתתו פסולה ור"ש מכשיר שנים אוחזין בסכין ושוחטין אחד לשום אחד מכל אלו ואחד לשום דבר כשר שחיתתו פסולה השוחט לשם חטאת לשם אשם ודאי לשם בכור לשם מעשר לשם תמורה שחיתתו כשרה זה הכלל כל דבר שנידר ונידב השוחט לשמו אסור ושאינו נידר ונידב השוחט לשמו כשר:

דף מא, ב גמרא השוחט לשם עולה אשם תלוי בר נידר ונידב הוא אמר ר' יוחנן הא מני רבי אלעזר היא דאמר מתנדב אדם אשם תלוי בכל יום פסח בר נידב ונידר הוא זמנא קביעא ליה אמר ר' אושעיא שאני פסח הואיל והפרשתו כל השנה כולה א"ר ינאי לא שנו אלא תמימים אבל בעלי מומין מידע ידיע ור' יוחנן אמר אפי' בעלי מומין נמי זימנין דרמי ליה מידי אמומא ולא ידיע: השוחט לשם חטאת: א"ר יוחנן לא שנו אלא שאינו מחוייב חטאת אבל מחוייב חטאת אימא לשום חטאתו הוא עושה והא לא קאמר לשם חטאתי אמר ר' אבהו באומר לשם חטאתי: לשם תמורה: אמר ר"א לא שנו אלא שאין לו זבח בתוך ביתו אבל יש לו זבח בתוך ביתו אימא אמורי אמיר ביה והא לא קאמר לשם תמורת זבחי

א"ר אבהו באומר לשם תמורת זבחי: זה הכלל: לאתויי מאי לאתויי עולת נזיר דמהו דתימא הא לא נדר אימר נדר בצינעא ושאינו נידר ונידב לאתויי עולת יולדת א"ר אלעזר לא שנו אלא שאין לו אשה אבל יש לו אשה אימר לשמה הוא עושה והא לא קאמר לשם עולת אשתי א"ר אבהו באומר לשם עולת אשתי פשיטא
דף מב,א גמרא מהו דתימא אם איתא דילדה קלא הוה ליה קא משמע לן אימר אפולי אפיל:

מסכת חולין פרק ג

דף מב,א משנה אלו טרפות בבהמה נקובת הוושט ופסוקת הגרגרת ניקב קרום של מוח ניקב הלב לבית חללו נשברה השדרה ונפסק החוט שלה ניטל הכבד ולא נשתייר הימנו כלום הריאה שניקבה או שחסרה ר"ש אומר עד שתינקב לבית הסמפונות ניקבה הקבה ניקבה המרה ניקבו הדקין הכרס הפנימית שניקבה או שנקרע רוב החיצונה רבי יהודה אומר הגדולה טפח והקטנה ברובה המסס ובית הכוסות שניקבו לחוץ נפלה מן הגג נשתברו רוב צלעותיה ודרוסת הזאב רבי יהודה אומר דרוסת הזאב בדקה ודרוסת ארי בגסה דרוסת הנץ בעוף הדק ודרוסת הגס בעוף הגס זה הכלל כל שאין כמוה חיה טרפה:
דף מב,א גמרא א"ר שמעון בן לקיש רמז לטרפה מן התורה מנין מנין (שמות כב) ובשר בשדה טרפה לא תאכלו אלא רמז לטרפה שאינה חיה מן התורה מנין דקתני סיפא זה הכלל כל שאין כמוה חיה טרפה מכלל דטרפה אינה חיה מנא לן דכתיב (ויקרא יא) וזאת החיה אשר תאכלו חיה אכול שאינה חיה לא תיכול מכלל דטרפה לא חיה ולמאן דאמר טרפה חיה מנ"ל נפקא ליה מזאת החיה אשר תאכלו זאת החיה אכול חיה אחרת לא תיכול מכלל דטרפה חיה ואידך האי זאת מאי עביד ליה מיבעי ליה לכדתנא דבי רבי ישמעאל דתנא דבי רבי ישמעאל זאת החיה אשר תאכלו מלמד שתפס הקב"ה מכל מין ומין והראה לו למשה ואמר לו זאת אכול וזאת לא תיכול ואידך נמי מבעי ליה לכדתנא דבי ר' ישמעאל אין ה"נ אלא טרפה חיה מנא ליה נפקא ליה מאידך תנא דבי ר' ישמעאל דתנא דבי ר' ישמעאל (ויקרא יא) בין החיה הנאכלת ובין החיה אשר לא תאכל אלו שמונה עשרה טרפות שנאמרו למשה מסיני ותו ליכא והא איכא בסגר ושב שמעתתא
דף מב,ב גמרא בשלמא לתנא דידן דתנא תנא ודשייר אתיא בזה הכלל אלא לתנא דבי ר' ישמעאל דאמר י"ח טרפות ותו ליכא והא איכא בהמה שנחתכו רגליה מן הארכובה ולמעלה טרפה סבר ליה כרבי שמעון בן אלעזר דאמר יכולה היא ליכוות ולחיות אע"ג דיכולה ליכוות ולחיות למאן קאמר לתנא דבי רבי ישמעאל תנא דבי ר' ישמעאל טרפה חיה ס"ל אלא סבר לה כר"ש בן אלעזר דאמר כשרה היא והאיכא חסרון בשדרה דתנן כמה חסרון בשדרה בש"א שתי חוליות וב"ה אומרים חוליא אחת ואמר רב יהודה אמר שמואל וכן לטרפה המסס ובית הכוסות דקא חשבת להו בתרתי חשביניהו בחדא אפיק חדא ועייל חדא והאיכא גלודה סבר לה כר"מ דמכשיר והא איכא חרותא מרה מאן קתני לה ר' יוסי ברבי יהודה אפיק מרה ועייל חרותא והאיכא שב שמעתתא דאמר רב מתנא האי בוקא דאטמא דשף מדוכתיה טרפה ואמר רכיש בר פפא משמיה דרב לקתה בכוליא אחת

טרפה ותנן ניטל הטחול כשרה ואמר רב עוירא משמיה דרבא לא שנו אלא ניטל אבל ניקב
טרפה ואמר רבה בר בר חנה אמר שמואל סימנים שנדלדלו ברובן טרפה ואמר רבה בר
רב שילא אמר רב מתנא אמר שמואל נעקרה צלע מעיקרה טרפה וגולגולת שנחבסה
ברובה ובשר החופה את רוב הכרס ברובו טרפה נקובי תמניא הוו חשבינהו בחד אפיק שב
ועייל שב אי הכי פסוקי נמי תרי הוו חשבינהו בחד בצר להו חדא ועוד דרב עוירא משמיה
דרבא נמי נקובה היא

דף מג, א גמרא אלא הנך תרתי דאפקת לא תיפוק אמר עולא ח' מיני טרפות נאמרו לו
למשה בסיני נקובה ופסוקה נטולה וחסורה קרועה ודרוסה נפולה ושבורה לאפוקי לקותא
דרכיש בר פפא אמר חייא בר רבא ח' טרפות יש בנקובה אם תאמר ט' מרה ר' יוסי ברבי
יהודה קתני לה דתניא ניקבה הקיבה ניקבו הדקים טרפה רבי יוסי בר' יהודה אומר אף
ניקבה המרה <הלכות חבר כזית מרה וקורקבן סימן> אמר רבי יצחק בר' יוסף אמר רבי
יוחנן הלכה כר' יוסי בר' יהודה ואמר רבי יצחק בר' יוסף אמר רבי יוחנן מאי אהדרו ליה
חבריה לר' יוסי בר' יהודה (איוב טז) ישפוך לארץ מררתי ועדיין איוב קיים אמר להם אין
מזכירין מעשה נסים דאי לא תימא הכי (איוב טז) יפלה כליותי ולא יחמול מי קא חיי אלא
ניסא שאני דכתיב (איוב ב) רק את נפשו שמור הכא נמי ניסא שאני ואמר ר' יצחק ברבי
יוסף אמר ר' יוחנן הלכה כדברי האומר כזית ומי אמר רבי יוחנן הכי והאמר רבה בר בר
חנה אמר ר' יוחנן הלכה כסתם משנה ותנן ניטלה הכבד ולא נשתיר הימנה כלום הא
נשתיר כשרה אע"ג דלא הוי כזית אמוראי נינהו ואלביא דר' יוחנן דאמר ר' יצחק בר'
יוסף אמר ר' יוחנן מרה שניקבה וכבד סותמתה כשרה ואמר רבי יצחק בר' יוסף אמר ר'
יוחנן ניקב הקורקבן וכיס שלו קיים כשר איבעיא להו ניקב הכיס וקורקבן קיים מאי תא
שמע דאמר רב נחמן ניקב זה בלא זה כשר אמר רבא שני עורות יש לו לוושט חיצון אדום
ופנימי לבן ניקב זה בלא זה כשר למה לי למימר חיצון אדום ופנימי לבן דאי חליף טרפה
אבעיא להו ניקבו שניהם זה שלא כנגד זה מהו אמר מר זוטרא משמיה דרב פפא בוושט
כשר בקורקבן פסול מתקיף לה רב אשי אדרבה וושט דאכלה ביה ופעיא ביה רווח גמדא
ליה ופשטה ליה זמנין דמיהנדזין בהדי הדדי קורקבן דמינח נייח כדקאי קאי א"ל רב אחא
בריה דרב יוסף לרב אשי הכי אמרינן משמיה דמר זוטרא דאמר משמיה דרב פפא כוותיך
ואמר רבה קרום שעלה מחמת מכה בוושט אינו קרום ואמר רבה וושט אין לו בדיקה
מבחוץ אלא בפנים למאי נפקא מינה

דף מג, ב גמרא לספק דרוסה ההיא ספק דרוסה דאתאי לקמיה דרבה הוה קא בדיק ליה
רבה לוושט מאבראי אמר ליה אביי והא מר הוא דאמר וושט אין לו בדיקה אלא מבפנים
אפכיה רבה ובדיקה ואישתכח עליה תרי קורטי דמא וטרפה ורבה נמי לחדודי לאביי הוא
דבעי אמר עולא ישב לו קוץ בוושט אין חוששין שמא הבריא <דרס חתיכות בסכין טמאה
סימן> ולעולא מ"ש מספק דרוסה קסבר עולא אין חוששין לספק דרוסה ומאי שנא משתי
חתיכות אחת של חלב ואחת של שומן התם איתחזק איסורא ומאי שנא מהשוחט בסכין
ונמצא פגומה התם איתיליד לה ריעותא בסכין ומאי שנא מספק טומאה ברשות היחיד
דספקו טמא וליטעמיך נידמייה לספק טומאה ברשות הרבים דספקו טהור אלא התם
הלכתא גמירי לה מסוטה יתיב ההוא מרבנן קמיה דרב כהנא ויתיב וקאמר נמצאת אתמר
אבל ישב חיישינן אמר להו רב כהנא לא תציתו ליה ישב איתמר אבל נמצאת לא איצטריך
ליה לעולא דכולהו חיוי ברייתא קוצי אכלן איתמר תורבץ הוושט רב אמר במשהו

ושמואל אמר ברובו רב אמר במשהו מקום שחיטה הוא ושמואל אמר ברובו לאו מקום שחיטה הוא הי ניהו תורבץ הוושט אמר מרי בר מר עוקבא אמר שמואל כל שחותכו ומרחיב זה הוא תורבץ הוושט חותכו ועומד במקומו זהו וושט עצמו אמר להו רב פפי מר לא אמר הכי ומנו רב ביבי בר אביי אלא כל שחותכו ועומד במקומו זה תורבץ הוושט אלא איזהו וושט עצמו כל שחותכו וכויץ יונה אמר זירא מבלעתא וכמה אמר רב אויא פחות משערתא ועדיף מחיטתא ההוא תורא דהוה לבני רב עוקבא דאתחיל ביה שחיטה בתורבץ הוושט וגמר בוושט אמר רבא רמינא עליה חומרי דרב וחומרי דשמואל וטריפנא ליה חומרי דרב דאמר רב במשהו והאמר רב מקום שחיטה הוא כשמואל דאמר לאו מקום שחיטה הוא אי שמואל האמר ברובו כרב דאמר במשהו איגלגל מילתא מטאי לקמיה דר' אבא אמר להו תורא בין לרב בין לשמואל שרי זילו אמרו ליה לבריה דרב יוסף בר חמא דלשלים דמי תורא למריה אמר מר בריה דרבינא מותבינא תיובתא כלפי סנאיה דרבא לעולם הלכתא כדברי ב"ה והרוצה לעשות כדברי בית שמאי עושה כדברי בית הלל עושה מקולי בית שמאי ומקולי ב"ה רשע

דף מד, א גמרא מחומרי בית שמאי ומחומרי בית הלל עליו הכתוב אומר (קוהלת ב) הכסיל בחושך הולך אלא אי כבית שמאי כקוליהן וכחומריהן אי כבית הלל כקוליהן וכחומריהן הא גופא קשיא אמרת לעולם הלכה כדברי ב"ה והדר תני והרוצה לעשות כדברי ב"ש יעשה לא קשיא כאן קודם בת קול כאן לאחר בת קול ואי בעית אימא אף לאחר בת קול ורבי יהושע היא דאמר אין משגיחין בבית קול מכל מקום קשיא אמר רב טבות כולה כרב עבדא דכי אתא רמי בר יחזקאל אמר לא תציתו להו להני כללי דכייל יהודה אחי משמיה דרב הכי אמר רב וושט נתנו [בו] חכמים שיעור מכלל דתורבץ הוושט לאו מקום שחיטה הוא וקאמר במשהו למעלה עד כמה אמר רב נחמן עד כדי תפיסת יד למטה עד כמה אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה עד כדי שישעיר איני והאמר רבינא אמר גניבא משמיה דרב טפח בוושט סמוך לכרס זהו כרס הפנימי אמאי כי קא שחט בכרס קא שחיט אימא טפח בכרס סמוך לוושט זהו כרס הפנימי איבעית אימא כי קאמר רב בתורא דמשעיר טפי אמר רב נחמן אמר שמואל תורבץ הוושט שניטל כולו מלחי כשר ותנא תונא ניטל לחי התחתון כשר מתקיף לה רב פפא והאיכא עיקור סימנים ולרב פפא קשיא מתניתין ניטל לחי התחתון כשר בשלמא מתניתין לרב פפא לא קשיא הא דאיעקור איעקורי הא דאיגום איגומי מעילוי סימנים אלא לשמואל קשיא לא תימא כולו אלא אימא רובו והאמר רבה בר בר חנה אמר שמואל סימנים שנדלדלו ברובן טרפה אמר רב שישא בריה דרב אידי הא דאקפל איקפולי התם דאפרוק אפרוקי: ופסוקת הגרגרת: תנא כמה פסוקת הגרגרת ברובה וכמה רובה רב אמר

דף מד, ב גמרא רוב עוביה ואמרי לה רוב חללה ההיא פסוקת הגרגרת דאתאי לקמיה דרב יתיב וקא בדיק לה ברוב עוביה אמרו ליה רב כהנא ורב אסי לרב לימדתנו רבינו ברוב חללה שדריה לקמיה דרבה בר בר חנה בדקה ברוב חללה ואכשרה וזבן מינה בתליסר איסתירי פשיטי בישרא והיכי עביד הכי והתניא חכם שטימא אין חבירו רשאי לטהר אסר אין חבירו רשאי להתיר שאני הכא דרב לא אסר מיסר וכיון דאורי בה חכם היכי אכל מינה והא כתיב (יחזקאל ד) ואומר אהה ה' אלהים הנה נפשי לא מטומאה ונבלה וטרפה לא אכלתי מנעורי ועד עתה ולא בא בפי בשר פגול הנה נפשי לא מטומאה שלא הרהרתי ביום לבא לידי טומאה בלילה ונבלה וטרפה לא אכלתי שלא אכלתי בשר כוס

כוס מעולם ולא בא בפי בשר פגול שלא אכלתי מבהמה שהורה בה חכם משום ר' נתן אמרו שלא אכלתי מבהמה שלא הורמו מתנותיה הני מילי מילתא דתליא בסברא רבה בר בר חנה אגמריה סמך ותיפוק ליה משום חשדא דתניא דן את הדין זיכה וחיוב טימא וטיהר אסר והתיר וכן העדים שהעידו כולן רשאיין ליקח אבל אמרו חכמים הרחק מן הכיעור ומן הדומה לו ה"מ מידי דמזבין משומא הכא מתקלא מוכח כי הא דרבה שרא טרפתא וזבן מינה בישראל אמרה ליה בת רב חסדא אבא שרי בוכרא ולא זבן מינה בישראל אמר לה ה"מ בוכרא דאשומא מזדבן הכא מתקלא מוכח מאי איכא משום אומצא מעלייתא כל יומא אומצא מעלייתא זבנו לי אמר רב חסדא איזהו תלמיד חכם זה הרואה טרפה לעצמו ואמר רב חסדא איזהו (משלי טו) שונא מתנות יחיה זה הרואה טרפה לעצמו דרש מר זוטרא משמיה דרב חסדא כל מי שקורא ושונה ורואה טרפה לעצמו ושימש תלמידי חכמים עליו הכתוב אומר (תהילים קכח) יגיע כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך רב זביד אמר זוכה ונוחל שני עולמות העולם הזה והעולם הבא אשריך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא ר' אלעזר כי הווי משדרי ליה מבי נשיאה מידי לא שקיל וכי הווי מזמני ליה לא אזיל אמר לא קא בעי מר דאיחי דכתיב ושונא מתנות יחיה רבי זירא כי משדרי ליה לא שקיל כי הווי מזמני ליה אזיל אמר

דף מה, א גמרא אתייקורי הוא דמתייקרו בי אמר רב יהודה אמר רב ניקבה כנפה מצטרפים לרובא מתיב רב ירמיה ובגולגולת שיש בה נקב אחד ארוך אפילו יש בה נקבים הרבה מצטרפים למלא מקדח אלמא כיון דשיעורה מלא מקדח למלא מקדח מצטרפין ה"נ כיון דשיעוריה כאיסר לכאיסר מצטרפין אישתמיטתיה הא דאמר רבי חלבו אמר רב חמא בר גוריא אמר רב נקבים שיש בהן חסרון מצטרפין לכאיסר ושאיין בהן חסרון מצטרפין לרובא אמר רבה בר בר חנה א"ר יהושע בן לוי ניטלה הימנה רצועה מצטרפת לכאיסר בעא מיניה רבי יצחק בר נחמני מרבי יהושע בן לוי ניקבה כנפה מהו אמר ליה הרי אמרו נקבים שיש בהן חסרון מצטרפין לכאיסר ושאיין בהן חסרון מצטרפין לרובא בעופא מאי אמר רבי יצחק בר נחמני לדידי מפרשא לי מיניה דרבי אלעזר מקפלו ומניחו על פי הקנה אם חופה את רוב הקנה טרפה ואם לאו כשרה אמר רב פפא וסימניך נפיא נפחתה כדלת אמר רב נחמן כדי שיכנס איסר לרחבו נסדקה אמר רב אפילו לא נשתייר בה אלא חוליא אחת למעלה וחוליא אחת למטה כשרה אמרוה קמיה דרבי יוחנן אמר מה חוליא ומה חוליא דקאמר רב אלא אימא אפילו לא נשתייר בה אלא משהו למעלה ומשהו למטה כשרה אמרוה קמיה דרבי יוחנן משמיה דרבי יונתן הכי אמר להו ידעין חברין בבלאי לפרושי כי האי טעמא תנא רבי חייא בר יוסף קמיה דרבי יוחנן כל הצואר כולו כשר לשחיטה מטבעת הגדולה עד כנפי ריאה התחתונה אמר רבא תחתונה שהיא עליונה שאני אומר כל שפושטת צוארה ורועה ובלבד שלא תאנס בעי רב חנינא ואיתימא רב חנניה אנסה עצמה מהו תיקו יתיב רבי יוחנן ורשב"ל נפק מילתא מבינייהו אנס בסימנים ושחט פסולה ניקב הקנה למטה מן החזה נידון כריאה תנו רבנן איזהו חזה זה הרואה את הקרקע למטה עד הצואר למעלה עד הכרס חותך שתי צלעות משתי דפנות אילך ואילך וזהו חזה הניתן לכהנים: ניקב קרום של מוח: רב ושמואל דאמרי תרוייהו קרמא עילאה אע"ג דלא אינקיב תתאה ואמרי לה עד דאינקיב תתאה אמר רבי שמואל בר נחמני וסימניך חייתא דמתנח ביה מוחא אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יהושע בן לוי כנגדו בביצים ניכר א"ר שמעון בן פזי אמר ריב"ל משום בר קפרא מוח כל מה שבקדירה נדון כמוח התחיל

למשוך נדון כחוט השדרה ומהיכן מתחיל לימשך אמר רבי יצחק בר נחמני לדידי מיפרשא לי מיניה דרבי יהושע בן לוי כמין שני

דף מה,ב גמרא פולין יש מונחין על פי הקדרה מן הפולין ולפנים כלפנים מן הפולין ולחוץ כלחוץ ופולין עצמן איני יודע ומסתברא כלפנים רבי ירמיה בדק בעופא ואשכח כמין שני פולין מונחין על פי הקדרה: ניקב הלב לבית חללו: בעי רבי זירא לבית חלל קטן או לבית חלל גדול א"ל אביי מאי תיבעי לך מי לא תנן ר"ש אומר עד שתנקב לבית הסמפונות ואמר רבה בר תחליפא אמר רבי ירמיה בר אבא אמר רב עד שתנקב לסמפון גדול הכי השתא התם לבית הסמפונות קתני להיכא דשפכי סמפונות כולהו והכא לבית חללו קתני מה לי חלל גדול מה לי חלל קטן קנה הלב רב אמר במשהו ושמואל אמר ברובו הי ניהו קנה הלב אמר רבה בר יצחק אמר רב חלב שעל גבי דפנות דפנות סלקא דעתך אלא שעל גבי דופני ריאה אמר אמימר משמיה דרב נחמן תלתא קני הוו חד פריש לליבא וחד פריש לריאה וחד פריש לכבדא דריאה כריאה דכבדא ככבדא דליבא פליגי מר בר חייא מתני איפכא דריאה ככבדא דכבדא כריאה דליבא פליגי אזל רבי חייא בר יוסף אמרה לשמעתיא דרב קמיה דשמואל א"ל אי הכי אמר אבא לא ידע בטרפות ולא כלום: נשבר השדרה: ת"ר חוט השדרה שנפסק ברובו דברי רבי רבי יעקב אומר אפילו ניקב הורה רבי כרבי יעקב אמר רב הונא אין הלכה כרבי יעקב וכמה רובו רב אמר רוב עורו ואמרי לה רוב מוחו מאן דאמר רוב מוחו כ"ש רוב עורו למאן דאמר רוב עורו רוב מוחו מאי ת"ש דאמר ניולי אמר רב הונא רובו שאמרו רוב עורו מוח זה לא מעלה ולא מוריד רב נתן בר אבין הוה יתיב קמיה דרב בדק ברוב עורו וקא בדיק ברוב מוחו א"ל אם רוב עורו קיים מוח זה אינו מעלה ואינו מוריד אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יהושע בן לוי נתמרך פסול נתמסמס פסול איזוהי המרכה ואיזוהי המסמסה המרכה כל שנשפך כקיתון מסמסה כל שאינו יכול לעמוד בעי רבי ירמיה אינו יכול לעמוד מפני כבדו מאי תיקו בי רב אמרי נתמסמס פסול נתמזמז כשר מיתבי רשב"א אומר בהמה שנתמזמז מוחה טרפה ההיא נתמסמס איתמר איני והא לוי הוה יתיב בי מסותא חזייה לההוא גברא דטרייה לרישיה אמר נתמזמז מוחיה דדין לאו דלא חיי אמר אביי לא לומר שאינו מוליד עד היכן חוט השדרה אמר רב יהודה אמר שמואל עד בין הפרשות רב דימי בר יצחק הוה קא בעי למיזל לבי חוזאי אתא לקמיה דרבי יהודה אמר ליה ליחוי לי מר בין הפרשות היכא א"ל זיל אייתי לי גדי ואחוי לך אייתי ליה גדי שמינה א"ל בליעה טפי ולא ידיע אייתי ליה כחוש א"ל בליטן טפי ולא ידיע א"ל תא אנמרך גמרא הכי אמר שמואל עד אחת טרפה שלישית כשרה שניה איני יודע בעי רב הונא בריה דרב יהושע

דף מו,א גמרא עד ועד בכלל או דלמא עד ולא עד בכלל בעי רב פפא את"ל עד ולא עד בכלל פי פרשה מהו בעי רבי ירמיה את"ל עד ועד בכלל פרשה עצמה מהו ת"ש הפרשה תידון כבשר מאי לאו פרשה ראשונה ושניה לא שלישית בעופא ר' ינאי אומר למטה מן האגפים ור"ל אמר עד בין אגפים אמר עולא הוה קאימנא קמיה דבן פזי ואייתו לקמיה עופא ובדק עד בין אגפים ושלח ליה דבי נשיאה וקם ואזל ולא ידענא אי משום דלא צריך למבדק טפי אי משום כבוד נשיאה: ניטלה הכבד וכו': הא נשתייר הימנה כלום כשרה אע"ג דלא הוי כזית והתנן ניטל הכבד ונשתייר הימנה כזית כשרה אמר רב יוסף לא קשיא הא ר' חייא הא ר"ש בר רבי כי הא דר' חייא זריק לה ור"ש בר רבי מטביל לה וסימניך עשירין מקמציין ההוא פולמוסא דאתא לפומבדיתא ערקו רבה ורב יוסף פגע בהו ר' זירא

אמר להו ערוקאי כזית שאמרו במקום מרה רב אדא בר אהבה אמר במקום שהיא חיה
אמר רב פפא הלכך בעינן כזית במקום מרה ובעינן כזית במקום שהיא חיה בעי ר' ירמיה
מתלקט מהו כרצועה מהו בעי רב אשי כזית מרודד מהו תיקו בעא מיניה ר' זריקא מר'
אמי נדלדלה כבד ומעורה בטרפשיה מהו אמר ליה דלדול זה איני יודע מהו אי למ"ד
במקום מרה הא איכא אי למ"ד במקום שהיא חיה הא איכא: הריאה שניקבה: רב
ושמואל ורב אסי דאמרי קרמא עילאה ואמרי לה קרמא תתאה אמר רב יוסף בר מניומי
אמר רב נחמן וסימניך כיתונא דורדא דמנחא ביה ריאה פשיטא אי אינקיב עילאה ולא
אינקיב תתאה תתאה מגין כדרבה דאמר רבה האי ריאה דאגליד

דף מו, ב גמרא כאהינא סומקא כשרה אינקיב תתאה ולא אינקיב עילאה מגין או לא מגין
פליגי בה רב אחא ורבינא חד אמר לא מגין וחד אמר מגין והלכתא מגין כדרב יוסף דאמר
רב יוסף האי ריאה דאוואש אי ידעינן היכא אוואש מותבינן עלה גדפא או רוקא או גילא
אי מבצבצא טרפה ואי לא כשרה ואי לא ידעינן היכא אוואש מיתיתנן מתיכלתא דמיא
פשרי ומותבינן לה בגוה בחמימי לא דכווצי בקרירי לא דמטרשי אלא מותבינן בפשרי
ונפחינא לה אי מבצבצא טרפה ואי לא כשרה תתאה אינקיב עילאה לא אינקיב והאי
דאוואש זיקא דביני ביני הוא <אהיני סומקא דיבש גילדי סימן> גופא אמר רבא האי ריאה
דאיגליד כאהינא סומקא כשרה ואמר רבא ריאה שהאדימה מקצתה כשרה כולה טרפה
א"ל רבינא לרבא מקצתה מ"ט דהדרא בריא כולה נמי הדרא בריא מי לא תניא ושאר
שקצים ורמשים עד שיצא מהם דם וכי תימא לשמונה שרצים מדמינן לה דתניא נצרר
הדם אף על פי שלא יצא אי הכי אפילו מקצתה נמי אלא לא שנא ואמר רבא ריאה שיבשה
מקצתה טרפה וכמה אמר רב פפי משמיה דרבא כדי שתפרך בצפורן כמאן כרבי יוסי בן
המשולם דתניא איזו היא יבשה שאם תינקב ואינה מוציאה טיפת דם רבי יוסי בן המשולם
אומר יבשה כדי שתהא נפרכת בצפורן אפילו תימא רבנן גבי אוזן בכור דקא שליט ביה
זיקא לא הדרא בריא אבל ריאה דלא קא שליט ביה אורא הדרא בריא ואמר רבא האי
ריאה דקיימא גילדי גילדי אוכמי אוכמי חזותא חזותא כשרה אמר אממר משמיה דרבא
אין מקיפין בבועי ואמר רבא הני תרתי אוני דסריכין להדדי לית להו בדיקה ולא אמרן אלא
שלא כסדרן אבל כסדרן היינו רביתיהו

דף מז, א גמרא ואמר רבא הני תרתי בועי דסמיכי להדדי לית להו בדיקותא חדא
ומתחזיא כתרתי מיתיתנן סילוא ובזעינן לה אי שפכן להדדי חדא היא וכשרה ואי לא תרתי
נינהו וטרפה ואמר רבא ה' אוני אית לה לריאה אפה כלפי גברא תלתא מימינא ותרתי
משמאלא חסיר או יתיר או חליף טרפה ההוא יתירתא דאתאי לקמיה דמרימר הוה יתיב
רב אחא אבבא א"ל מאי אמר לך א"ל אכשרה ניהלה א"ל הדר עיילה קמיה א"ל זיל אימא
ליה למאן דיתייב אבבא לית הלכתא כוותיה דרבא ביתרת והני מילי דקיימא בדרא דאוני
אבל ביני ביני טרפה ההוא ביני ביני דאתא לקמיה דרב אשי סבר רב אשי למיטרפה א"ל
רב הונא מר בר אויא כל הני חיוי ברייתא הכי אית להו וקרו לה טבחי עינוניתא דוורדא
והני מילי מגואי

דף מז, ב גמרא אבל אגבה אפילו כטרפא דאסא טרפה אמר רפרם האי ריאה דדמיא
לאופתא טרפה איכא דאמרי בחזותא ואיכא דאמרי בגישתא איכא דאמרי דנפיחה ואיכא
דאמרי דפחיזא ואיכא דאמרי דשיעא דלית לה חיתוכא דאוני אמר רבא ככוחלא כשרה
כדיותא טרפה דא"ר חנינא שחור אדום הוא אלא שלקה ירוקה כשרה מדרבי נתן אדומה

כשרה מדרבי נתן דתניא רבי נתן אומר פעם אחת הלכתי לכרכי הים באתה אשה אחת לפני שמלה בנה ראשון ומת שני ומת שלישי הביאתו לפני ראיתי שהיה אדום אמרתי לה בתי המתיני לו עד שיבלע בו דמו המתינה לו ומלה אותו וחיה והיו קורין אותו נתן הבבלי על שמי ושוב פעם אחת הלכתי למדינת קפוטקיא באתה אשה לפני שמלה בנה ראשון ומת שני ומת שלישי הביאתו לפני ראיתי שהיה ירוק הצצתי בו ולא היה בו דם ברית אמרתי לה בתי המתיני לו עד שיפול בו דמו המתינה לו ומלה אותו וחיה והיו קורין אותו נתן הבבלי על שמי אמר רב כהנא ככבדא כשרה כבשרא טרפה וסימניך (שמות כב) ובשר בשדה טרפה אמר רב סמא בריה דרבא האי ריאה דדמיא ככשותא וכמוריקא וכגון ביעתא טרפה אלא ירוקה דכשרה היכי דמיא ככרתי אמר רבינא אטום בריאה מייתנין סכינא וקרעינן לה אי אית בה מוגלא ודאי מחמת מוגלא הוא וכשרה ואי לא מותבינן עלה גדפא או רוקא אי מבצבצא כשרה ואי לא טרפה אמר רב יוסף קרום שעלה מחמת מכה בריאה אינו קרום ואמר רב יוסף האי ריאה דאוושא אי ידעינן היכא אוושא מנחינן עלה גדפא או גילא או רוקא אי מבצבצא טרפה ואי לא כשרה ואי לא ידעינן לה מייתי משיכותא דמיא פשורי ומותבינן לה בגוה בחמימי לא דכווצי בקירי לא דמטרשי אלא בדקינן לה בפשרי אי מבצבצא טרפה ואי לא כשרה תתאה אינקיב עילאה לא אינקיב והאי דאוושא זיקא דביני וביני הוא אמר עולא א"ר יוחנן ריאה שנשפכה כקיתון כשרה אלמא קסבר חסרון מבפנים לא שמיה חסרון איתיביה רבי אבא לעולא הריאה שניקבה או שחסרה מאי חסרה אילימא מבחוץ היינו ניקבה אלא לאו מבפנים ושמע מינה חסרון מבפנים שמיה חסרון לא לעולם מבחוץ ודקא אמרת היינו ניקבה לא צריכא לרבי שמעון דאמר עד שתנקב לבית הסמפונות ה"מ נקב דלית ביה חסרון אבל נקב דאית ביה חסרון אפילו רבי שמעון מודה רבי חנניה חלש על לגביה רבי נתן וכל גדולי הדור אייתו קמיה ריאה שנשפכה כקיתון ואכשרה אמר רבא והוא דקיימי סמפונות אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי מנא ידעינן אמר ליה מייתנין צעא דקוניא ושפכינן לה בגויה אי אית בה שורייקי חיורי טרפה ואי לא כשרה אמר רב נחמן ריאה שנימוקה וקרום שלה קיים כשרה תניא נמי הכי ריאה שנימוקה וקרום שלה קיים אפילו מחזקת רביעית כשרה ניטלה

דף מח,א גמרא שלפוחית שלה כשרה התליע כבד שלה זה היה מעשה ועלו עליה בני עסיא ג' רגלים ליבנה לרגל שלישי התירוה להם: אמר רב יוסף בר מניומי אמר רב נחמן ריאה הסמוכה לדופן אין חוששין לה העלתה צמחים חוששין לה מר יהודה משמיה דאבימי אמר אחד זה ואחד זה חוששין לה היכי עבדינן אמר רבא רבין בר שבא אסברה לי מייתנין סכינא דחליש פומיה ומפרקינן לה אי איכא ריעותא בדופן תלינן בתר דופן ואי לא מחמת ריאה היא וטרפה ואע"ג דלא קא מפקא זיקא רב נחמיה בריה דרב יוסף בדיק לה בפשרי אמר ליה מר זוטרא בריה דרב הונא בריה דרב פפי לרבינא הא דרב נחמיה בריה דרב יוסף אתון אהא מתניתו לה אנן אדרבא מתנינן לה דאמר רבא הני תרתי אוני דריאה דסריכן להדדי לית להו בדיקותא לאכשורי רב נחמיה בריה דרב יוסף בדיק לה בפשרי מתקיף לה רב אשי האי מאי בשלמא הכא תלינן בדופן וכשרה אבל התם אי האי נקיב טרפה ואי האי נקיב טרפה ומי אמר רב נחמן הכי והאמר רב יוסף בר מניומי אמר רב נחמן ריאה שנקבה ודופן סותמתה כשרה לא קשיא התם במקום רבייתא הכא שלא במקום רבייתא והיכא מקום רבייתא חיתוכי דאוני גופא אמר רב יוסף בר מניומי אמר רב נחמן ריאה שנקבה ודופן סותמתה כשרה אמר רבינא והוא דסביך בבשרא אמר ליה רב יוסף

לרבינא ואי לא סביך מאי טרפה אלמא אמרינן נקובה היא אי הכי כי סביך נמי דהא תניא
ניקב פסול מפני שהוא שותת נסתם כשר מפני שהוא מוליד וזהו פסול שחוזר להכשירו
וזהו למעוטי מאי לאו למעוטי כה"ג לא למעוטי קרום שעלה מחמת מכה בריאה דאינו
קרום מתקיף לה רב עוקבא בר חמא אילו אינקיב בדופן להדה מאי טרפה ליתני נקובת
הדופן וליתעמיך הא דאמר רב יצחק בר יוסף אמר רבי יוחנן מרה שניקבה וכבד סותמתה
כשרה אילו אינקיב כבד להדה מאי טרפה ליתני נקובת הכבד אלא כי ניקבה דלאו מיניה
מיטרפא לא קתני ה"נ כיון דלאו מיניה מיטרפא לא קתני בעא מיניה רבה בר בר חנה
משמואל העלתה צמחין מהו א"ל כשרה א"ל א"ל אף אני אומר כן אלא שהתלמידים מזדנזין
בדבר דאמר רב מתנא מליא מוגלא טרפה מים זכים כשרה אמר ליה ההיא בכוליא אתמר
רבי יצחק בר יוסף הוה קאזיל בתריה דרבי ירמיה בשוקא דטבחי חזנהו להנך דקיימין
צמחי צמחי אמר ליה לא בעי מר אומצא אמר ליה לית לי פריטי אמר ליה אקפן אנא אמר
ליה מה אעביד לך דכי אתו לקמיה דרבי יוחנן משדר להו לקמיה דרבי יהודה ברבי שמעון
דמורי בה משמיה דרבי אלעזר ברבי שמעון להיתירא וליה לא סבירא ליה אמר רבא כי
הוה מסגינן בתריה דרב נחמן בשוקא

דף מת, ב גמרא דגלדאי ואמרי לה בשוקא דרבנן חזי הנך דקיימן כנדי כנדי ולא אמר להו
ולא מידי רבי אמי ורבי אסי הוו חלפי בשוקא דטבריא חזי הנך דקיימי טינרי טינרי ולא
אמרי להו ולא מידי: אתמר מחט שנמצאת בריאה רבי יוחנן ורבי אלעזר ורבי חנינא
מכשרי רבי שמעון בן לקיש ורבי מני בר פטיש ורבי שמעון בן אליקים טרפי לימא בהא
קמיפלגי דמר סבר חסרון מבפנים שמיה חסרון ומר סבר לא שמיה חסרון לא דכולי עלמא
חסרון מבפנים לא שמיה חסרון והכא בהא קמיפלגי מר סבר סמפונא נקט ואתאי ומר סבר
נקובי נקיב ואתאי ההיא מחטא דאשתכח בחיתוכא דריאה אייתוה לקמיה דרבי אמי סבר
לאכשורה איתיביה רבי ירמיה ואיתימא רבי זריקא הריאה שניקבה או שחסרה מאי חסרה
אילימא מבחוץ היינו ניקבה אלא לאו מבפנים וש"מ חסרון מבפנים שמיה חסרון הדר
שדרוה לקמיה דרבי יצחק נפחא סבר לאכשורה איתיביה רבי ירמיה ואיתימא ר'
זריקה הריאה שניקבה או שחסרה מאי חסרה אילימא מבחוץ היינו ניקבה אלא לאו מבפנים
וש"מ חסרון מבפנים שמיה חסרון הדר שדרוה לקמיה דר' אמי וטרפה אמרי ליה והא
רבנן מכשרי אמר להן הן הכשירו שיודעים מאיזה טעם הכשירו אנן מאיזה טעם נכשיר
דלמא אי הוה ריאה קמן מינקבה טעמא דליתא הא איתא ולא מינקבה כשרה והאמר רב
נחמן האי סמפונא דריאה דאינקיב טרפה ההוא לחבירו אתמר והאמר רב נחמן האי הדורא
דכנתא דאינקיב להדי חבריה מגין עליה אמר רב אשי טרפות קא מדמי להדדי אין אומרין
בטרפות זו דומה לזו שהרי חותכה מכאן ומתה חותכה מכאן וחיה ההיא מחטא דאישתכח
בסמפונא רבה דריאה איתוה לקמיה דרבנן טרופאי לא אמרו בה לא איסור ולא היתר
היתר לא אמרי בה כשמעתייהו איסור נמי לא אמרי בה כיון דבסמפונא רבה אישתכח
אימא סמפונא נקט ואתאי ההיא מחטא דאישתכח בחתיכה דכבדא סבר מר בריה דרב יוסף
למיטרפה אמר ליה רב אשי אילו אשתכח בבשרא כה"ג הוה טריף מר אלא אמר רב אשי
חזינא אי קופא לבר נקובי נקיב ואתאי אי קופא לגיו סמפונא נקט ואתאי וה"מ באלימתא
אבל קטינתא לא שנא קופא לגיו לא שנא קופא לבר נקובי נקיב ואתאי ומאי שנא ממחט
שנמצאת

דף מט, א גמרא בעובי בית הכסות מצד אחד כשרה משני צדדין טרפה ולא אמרינן ליחזי אי קופא לבר אי קופא לגיו אמרי התם כיון דאיכא אוכלים ומשקים אימא אוכלים ומשקים דחקוה ההוא מחטא דאישתכח בסמפונא רבה דכבדא הונא מר בריה דרב אידי טריף רב אדא בר מניומי מכשר אתו שיילוה לרבינא אמר להו שקילו גלימא דטרופאי ההיא קשיתא דאישתכח במרה אמר רב אשי כי הוינן בי רב כהנא אמר הא ודאי סימפונא נקט ואתאי אע"ג דלא קא נפקא מירבל הוא דרביל ליה וה"מ דדיקלא אבל דזיתא מיבזע בזע א"ר יוחנן למה נקרא שמה ריאה שמאירה את העינים איבעיא להו לאכילה או ע"י סמנין ת"ש דאמר רב הונא בר יהודה אווזא בזוזא וריאה דידה בארבעה ואי ס"ד לאכילה לינקט בזוזא וליכול אלא ע"י סמנין אינקבה ריאה היכא דממשמשא ידיה דטבחא תלינן או לא תלינן רב אדא בר נתן אמר תלינן מר זוטרא בריה דרב מרי אמר לא תלינן והלכתא תלינן אמר רב שמואל בריה דרבי אבהו אבא מרישי כלי דרפרם הוה ואמר תלינן אמרוה קמיה להא דמר זוטרא בריה דרב מרי ולא קבלה אמר רב משרשיא כוותיה דאבוה דאבא מסתברא דהא תלינן בזאב מורנא פליגי בה רב יוסף בר דוסאי ורבנן חד אמר קודם שחיטה פריש וחד אמר לאחר שחיטה פריש והלכתא לאחר שחיטה פריש: ר"ש אומר עד שתינקב: אמר רבה בר תחליפא א"ר ירמיה בר אבא עד שתינקב לסמפון גדול יתיב רב אחא בר אבא קמיה דרב הונא ויתיב וקאמר אמר רבי מלוך א"ר יהושע בן לוי הלכה כר"ש א"ל מלוך ערבאה קאמרת אין הלכה כר"ש קאמר כי סליק רבי זירא אשכחיה לרב ביבי דיתיב וקאמר א"ר מלוך א"ר יהושע בן לוי הלכה כר"ש א"ל חיי דמר דאנא ורבי חייא בר אבא ורב אסי איקלעינן לאתריה דרבי מלוך ואמרי ליה אי אמר מר הלכה כרבי שמעון ואמר לן אין הלכה כר"ש אמרי ואת מה בידך א"ל הכי א"ר יצחק בר אמי אריב"ל הלכה כר"ש ואין הלכה כרבי שמעון: ניקבה הקבה: אמר רבי יצחק בר נחמני א"ר אושעיא חלב שע"ג קבה כהנים נהגו בו היתר כרבי ישמעאל שאמר משום אבותיו וסימניך ישמעאל כהנא מסייע כהני מאי היא דתניא (במדבר ו) כה תברכו את בני ישראל רבי ישמעאל אומר למדנו ברכה לישראל מפי כהנים לכהנים עצמן לא למדנו כשהוא אומר ואני אברכם הוי אומר כהנים מברכין לישראל והקדוש ברוך הוא מברך לכהנים רבי עקיבא אומר למדנו ברכה לישראל מפי כהנים מפי גבורה לא למדנו כשהוא אומר ואני אברכם הוי אומר כהנים מברכין לישראל והקדוש ברוך הוא מסכים על ידם אלא רבי עקיבא ברכה לכהנים מנא ליה אמר רב נחמן בר יצחק (בראשית יב) מואברכה מברכין ומאי מסייע כהני דמוקי לה לברכת כהנים במקום ברכה דישראל רבי ישמעאל שאמר משום אבותיו מאי היא דתניא (ויקרא ג) את כל החלב אשר על הקרב

דף מט, ב גמרא וגו' להביא חלב שעל גבי הדקין דברי רבי ישמעאל ר' עקיבא אומר להביא חלב שע"ג הקבה ורמינהי את החלב אשר על הקרב ר"ש אומר מה חלב המכסה את הקרב קרום ונקלף אף כל קרום ונקלף ר"ע אומר מה חלב המכסה את הקרב תותב קרום ונקלף אף כל תותב קרום ונקלף שלח רבין משמיה דר' יוחנן כך היא הצעה של משנה ואיפוך קמייתא מאי חזית דאפכת קמייתא איפוך בתרייתא שאני הכא כיון דקתני מה דווקא אי הכי כר' ישמעאל כר' עקיבא היא אמר רב נחמן בר יצחק שאמר משום אבותיו וליה לא ס"ל אמר רב חלב טהור סותם טמא אינו סותם ורב ששת אומר אחד זה ואחד זה סותם בעי רבי זירא חלב חיה מאי דוקא אמר חלב טהור סותם והאי נמי טהור הוא או דלמא משום דמהדק והאי לא מהדק אמר אביי מאי תיבעי ליה נהי דשרי באכילה

אהדוקי לא מהדק ההוא נקב דסתמה חלב טמא דאתא לקמיה דרבא אמר רבא למאי ניהוש
לה חדא דהא אמר רב ששת חלב טמא נמי סותם ועוד התורה חסה על ממונם של ישראל
א"ל רב פפא לרבא רב ואיסורא דאורייתא ואת אמרת התורה חסה על ממונן של ישראל
מניומין כנדוקא איגלי ליה בסתקא דדובשא אתא לקמיה דרבא אמר רבא למאי ניהוש לה
חדא דתנן שלשה משקים אסורים משום גילוי היין והמים והחלב ושאר כל המשקים
מותרים ועוד התורה חסה על ממונם של ישראל א"ל רב נחמן בר יצחק לרבא ר' שמעון
וסכנת נפשות ואת אמרת התורה חסה על ממונם של ישראל רבי שמעון מאי היא דתניא
חמשה אין בהם משום גילוי ציר וחומץ שמן ודבש ומורייס ר"ש אומר אף הן יש בהן
משום גילוי וא"ר שמעון אני ראיתי נחש ששתה ציר בצידן אמרו לו שטיא הוה ואין
מביאין ראיה מן השוטים אמר ליה אודי לי מיהת בציר דהא רב פפא ורב הונא בריה דרב
יהושע ורבנן כי הוה להו גילויא שדו ליה בציר אמר ליה אודי לי מיהא בדבש דרבי
שמעון בן אלעזר קאי כוותיה דתניא וכן היה ר"ש בן אלעזר אוסר בדבש אמר רב נחמן
חלב העשוי ככובע אינו סותם היכא אמרי לה חיטי דכרכשא ואמרי לה טרפשא דליבא
אמר רבא שמעית מיניה דרב נחמן תרתי חימצא ובר חימצא חד סתים וחד לא סתים ולא
ידענא הי מינייהו רב הונא בר חיננא ורב הונא בריה דרב נחמן אמר בר חימצא סתים
חימצא לא סתים אמר רב טבות וסימניך יפה כח הבן מכח האב הי חימצא והי בר חימצא
ת"ש דאמר רב נחמן אינהו מיכל אכלי

דף נ,א גמרא ולדידן מיסתם נמי לא סתים דאקשתא כולי עלמא לא פליגי דאסיר כי
פליגי דאיתרא איכא דאמרי דאיתרא כולי עלמא לא פליגי דשרי כי פליגי דאקשתא כי
הא דאמר רב אויא אמר רבי אמי מקמצין וכן אמר רבי ינאי משום זקן אחד מקמצין אמר
רב אויא הוה קאימנא קמיה דרבי אמי קמצו והבו ליה ואכל שמעיה דרבי חנינא הוה קאי
קמיה דרבי חנינא א"ל קמוץ הב לי דאיכול חזייה דהוי קמחסם אמר ליה בבלאה את גום
שדי תניא רשב"ג אומר בני מעיין שניקבו וליחה סותמתן כשרה מאי ליחה אמר רב כהנא
שירקא דמעייא דנפיק אגב דוחקא גמירי חבריא דרבי אבא מרבי אבא ומנו רבי זירא
ואמרי לה חבריא דרבי זירא מר' זירא ומנו רבי אבא <אמר רבי אבא> בריה דרבי חייא
בר אבא הכי אמר <רבי חייא בר אבא אמר> רבי יוחנן הלכה כרשב"ג בטרפה והלכה
כרבי שמעון באבל הלכה כרשב"ג בטרפה הא דאמרן כרבי שמעון באבל מאי היא דתנן
כל שלשה ימים הראשונים בא ממקום קרוב מונה עמהן ממקום רחוק מונה לעצמו מכאן
ואילך אפילו בא ממקום קרוב מונה לעצמו רבי שמעון אומר אפילו ביום השביעי בא
ממקום קרוב מונה עמהן אמר מאן דהוא איזכי ואיסק ואגמרה לשמעתא מפומיה דמרה כי
סליק אשכחיה לרבי אבא בריה דר' חייא בר אבא א"ל אמר מר הלכה כרשב"ג בטרפה
א"ל הא אין הלכה אמרי כרבי שמעון באבל מאי א"ל פלוגתא נינהו דאיתמר רב חסדא
אמר הלכה וכן אמר רבי יוחנן הלכה ורב נחמן אמר אין הלכה ואין הלכה כרבן שמעון בן
גמליאל בטרפה והלכה כרבי שמעון באבל דאמר שמואל הלכה כדברי המיקל באבל אמר
רב שימי בר חייא מקיפים בבני מעיים הנהו בני מעיים דאתו לקמיה דרבא אקפינהו ולא
איזמו אתא רב משרשיא בריה ממשמש בהו ואיזמו אמר ליה מנא לך הא אמר ליה כמה
ידי ממשמשו בהני מקמי דליתי לקמיה דמר אמר ליה חכים ברי בטרפות כרבי יוחנן רבי
יוחנן ורבי אלעזר דאמרי תרוייהו מקיפים בריאה אמר רבא לא אמרן אלא באותה ערוגה
אבל מערוגה לערוגה לא והלכתא אפילו מערוגה לערוגה מדקה לדקה ומגסה לגסה אבל

לא מגסה לדקה ולא מדקה לגסה אביי ורבא דאמרי תרוייהו מקיפין בקנה אמר רב פפא לא אמרן אלא באותה חוליא אבל מחוליא לחוליא לא והלכתא אפילו מחוליא לחוליא ומבר חוליא לבר חוליא אבל לא מחוליא לבר חוליא ולא מבר חוליא לחוליא אמר זעירי הלחולת שניקבה כשרה הואיל ויריכים מעמידות אותה וכמה אמר רבי אילעי אמר רבי יוחנן מקום הדבק ברובו שלא במקום הדבק במשהו אמרוה רבנן קמיה דרבא משמיה דרב נחמן אמר לאו מי אמינא לכו לא תתלו ביה

דף נ,ב גמרא בוקי סריקי הכי אמר רב נחמן מקום הדבק אפילו ניטל כולו כשר והוא שנשתייר בו כדי תפיסה וכמה אמר אביי כמלא בטדא בתורא: הכרס הפנימי: אמר רב יהודה אמר רב העיד נתן בר שילא ריש טבחיא דצפורי לפני רבי משום רבי נתן אי זו היא כרס הפנימי סניא דיבי וכן אמר רבי יהושע בן קרחה סניא דיבי רבי ישמעאל אמר איסתומכא דכרסא רב אסי אמר רבי יוחנן מקום צר יש בכרס ואיני יודע איזהו אמר רב נחמן בר יצחק נפל כרסא בבירא אמר רב אחא בר רב עוא אמר רב אסי מן המיצר ולמטה רבי יעקב בר נחמני אמר שמואל מקום שאין בו מילת רבי אבינא אמר גניבא משמיה דרב טפח בוושט סמוך לכרס זו היא כרס הפנימית אמרי במערבא משמיה דרבי יוסי בר חנינא כל הכרס כולו זו היא כרס הפנימית ואיזהו כרס החיצון בשר החופה את רוב הכרס רבה בר רב הונא אמר מפרעתה מאי מפרעתה אמר רב אויא היכא דפרעי טבחי בנהרדעא עבדי כרבה בר רב הונא א"ל רב אשי לאמימר כל הני שמעתתא מאי א"ל כולהו שייכן בדרכה בר רב הונא ודרב אסי א"ר יוחנן מאי א"ל כבר פירשה רב אחא בר עוא ודרבי אבינא ודבני מערבא מאי א"ל הני ודאי פליגי: רבי יהודה אומר בגדולה כו': אמר רבי בנימין בר יפת אר"א לא גדולה גדולה ממש ולא קטנה קטנה ממש אלא כל שנקרע בה טפח ולא הוי רובא זו היא ששנינו בגדולה טפח רובא ולא הוי טפח זו היא ששנינו בקטנה ברובא רובא ולא הוי טפח פשיטא לא צריכא דהויא טפח במשהו מהו דתימא עד דמיקרע בה טפח לא הוי טרפה קמ"ל אמר גניבא אמר רבי אסי נקדרה כסלע טרפה שאם תמתח תעמוד על הטפח אמר רבי חייא בר אבא לדידי מפרשא לי מיניה דגניבא אמברא דנהרדעא כסלע כשרה יתר מכסלע טרפה וכמה יתר מכסלע אמר רב יוסף כגון דעיילן תלת קשייתא בציפא בדוחקא בלא ציפא ברווחא: המסס ובית הכוסות: תנו רבנן מחט שנמצאת בעובי בית הכוסות מצד אחד כשרה משני צדדים טרפה נמצא עליה קורט דם

דף נא,א גמרא בידוע שלפני שחיטה לא נמצא עליה קורט דם בידוע שלאחר שחיטה הגליד פי המכה בידוע ששלשה ימים קודם שחיטה לא הגליד פי המכה המוציא מחבירו עליו הראיה ומאי שנא מכל נקובי דעלמא דאע"ג דליכא דם טריף מר התם ליכא מידי למיסרך הכא כיון דאיכא מחט אי איתא דקודם שחיטה הוא מיסרך הוה סריך א"ל רב ספרא לאביי חזי מר האי צורבא מרבנן דאתא ממערבא ואמר רב עוירא שמני ואמר מעשה ובא לפני רבי מחט שנמצאת בעובי בית הכוסות מצד אחד וטרפה שלח ליה לא אתא לגביה אזל הוא לגביה הוה קאי אאיגרא אמר ניחות מר וניתי לא נחית סליק הוא לגביה א"ל אימא לי גופא דעובדא היכי הוה אמר ליה מפטיר כנסיות אנא לעילא מרבי רבה והוה רב הונא ציפוראה ורבי יוסי מדאיה יושבין לפניו ובאת לפני רבי מחט שנמצאת בעובי בית הכוסות מצד אחד והפכה רבי ומצא עליה קורט דם וטרפה ואמר אם אין שם מכה קורט דם מנין אמר ליה טרח טרייה ליההוא גברא מתניתין היא המסס ובית הכוסות שניקבו לחוץ: נפלה מן הגג: אמר רב הונא הניח בהמה למעלה ובא ומצאה למטה אין

חוששין משום ריסוקי אברים ההוא גדיא דהו"ל לרבינא דחזא חושלא באיפומא דגר נפל מאיגרא לארעא אתיא לקמיה דרב אשי א"ל הא דאמר רב הונא הניח בהמה למעלה ובא ומצאה למטה אין חוששין משום ריסוקי אברים משום דאית לה מידי למסרך והאי לית ליה מידי למסרך או דלמא משום דאמדה נפשה והאי נמי אמדה נפשה אמר ליה משום דאמדה נפשה והאי נמי אמדה נפשה ההיא אימרתא דהוה בי רב חביבא דהוה שדרן כרעיה בתרייתא אמר רב יימר האי שיגרונא נקטיה מתקיף לה רבינא ודלמא חוט השדרה איפסיק בדקוה אשכחיה כרבינא ואפ"ה הלכתא כרב יימר שגרונא שכיח חוט השדרה לא שכיח אמר רב הונא זכרים המנגחין זה את זה אין חוששין משום ריסוקי אברים אף ע"ג דמידו וקיימי צימרא בעלמא הוא דנקט להו אי נפול לארעא ודאי חיישינן אמר רב מנשי הני דכרי דגנבי גנבי אין חוששין משום ריסוק אברים מאי טעמא כי שדו להו אמתנייהו שדו להו כי היכי דלירהטי קמייהו אהדרינהו ודאי חיישינן והני מילי דאהדרינהו מחמת יראה אבל מחמת תשובה מעלייתא הוא דעבדי אמר רב יהודה אמר רב הכה על ראשה והלכה לה כלפי זנבה על זנבה והלכה לה כלפי ראשה כנגד כל השדרה כולה אין חוששין משום ריסוקי אברים ואי שלים חוטרא אפלגי דגבא חיישינן ואי אית בה קיטרי חיישינן ואי מחיי אפסקיה חיישינן אמר ר"נ בית הרחם אין בו משום ריסוקי אברים א"ל רבא לר"נ תניא דמסייע לך תינוק בן יום אחד

דף נא,ב גמרא מטמא בזיבה ואי ס"ד יש בו משום ריסוקי אברים איקרי כאן מבשרו ולא מחמת אונסו הכא במאי עסקינן כגון שיצא דרך דופן ת"ש עגל שנולד בי"ט שוחטין אותו בי"ט ה"נ כגון שיצא דרך דופן ת"ש ושויין שאם נולד הוא ומומו עמו שזה מן המוכן וכי תימא ה"נ שיצא דרך דופן דופן מי קדוש והא א"ר יוחנן מודה היה ר"ש לענין קדשים שאינו קדוש הב"ע שהפריס על גבי קרקע ואמר ר"נ בית המטבחים אין בו משום ריסוקי אברים ההוא תורא דנפל ואישתמע קל נגיחותיה על רב יצחק בר שמואל בר מרתא שקל משופרי שופרי אמרי ליה רבנן מנא לך הא א"ל הכי אמר רב צפרניו נועץ עד שמגיע לארץ א"ר יהודה אמר רב עמדה אינה צריכה מעת לעת בדיקה ודאי בעיא הלכה אינה צריכה בדיקה רב חייא בר אשי אמר אחת זו ואחת זו צריכה בדיקה אמר רב ירמיה בר אחא אמר רב פשטה ידה לעמוד אע"פ שלא עמדה עקרה רגלה להלך אע"פ שלא הלכה ורב חסדא אמר ניערה לעמוד אע"פ שלא עמדה >והלכתא היכא דנפלה מן הגג בדלא ידעה ועמדה ולא הלכה צריכה בדיקה ואינה צריכה מעת לעת ואם הלכה אפילו בדיקה נמי לא צריכה> אמר אממר משמיה דרב דימי מנהרדעא נפולה שאמרו צריכה בדיקה כנגד בני מעיים אמר ליה מר זוטרא הכי אמרינן משמיה דרב פפא צריכה בדיקה כנגד בית החלל כולו א"ל הונא מר בר בריה דרב נחמיה לרב אשי סימנין מאי א"ל סימנין קשין הן אצל נפילה אמר רב יהודה אמר שמואל עוף שנחבט על פני המים כיון ששט מלא קומתו דיו ולא אמרן אלא ממטה למעלה אבל מלמעלה למטה מיא הוא דאשפלו ואי מיא קיימי לית לן בה ואי שדא ציבי וקדמיה הא קדמיה גלימא מתיח חיישינן דלא מתיח לא חיישינן עוף ומעופף לא חיישינן איזלא ומקרבי קיטרי חיישינן לא מקרבי קיטרי לא חיישינן כיתנא דעביד בטוני חיישינן דהאי גיסא ודהאי גיסא לא חיישינן אסורייתא חיישינן כיתנא דדייק ונפיץ לא חיישינן דייק ולא נפיץ חיישינן דעביד ביזרי כיון דאיכא ביה קטרי חיישינן דקתא חיישינן דקדקתא לא חיישינן נברא חיישינן תימחתא לא חי ישינן קיטמא נהילא לא חיישינן לא נהילא לא חיישינן

דף נב, א גמרא חול הדק לא חיישינן חול הגס חיישינן אבק דרכים חיישינן תיבנא ועביד בזגא חיישינן לא עביד בזגא לא חיישינן חיטי וכל דמינייהו חיישינן שערי וכל דמינייהו חיישינן כל מיני קטניות אין בהם משום ריסוקי אברים לבר מן רוביא חימצי אין בו משום ריסוק אברים חפצי יש בו משום ריסוק אברים כללא דמלתא כל מידי דמשריק אין בו משום ריסוק אברים לא משריק יש בו משום ריסוק אברים דבוק רב אשי שרי אמימר אסר בחד גפא דכולי עלמא לא פליגי דשרי כי פליגי בתרי גפי מאן דאסר אמר לך היכי ניקום ומאן דשרי אמר לך אפשר דניקום אעיקבי דגפי ואיכא דאמרי בתרי גפי כ"ע לא פליגי דאסיר כי פליגי בחד גפא מאן דשרי אמר לך אפשר דפרח בחד גפא ומאן דאסר כיון דבהאי לא מצי פרח בהאי נמי לא מצי פרח והילכתא בתרי גפי אסיר בחד גפא שרי: נשתברו רוב צלעותיה: תנו רבנן אלו הן רוב צלעות שש מכאן ושש מכאן או אחת עשרה מכאן ואחת מכאן אמר זעירי ומחציין כלפי שדרה אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן ובצלעות גדולות שיש בהן מוח אמר עולא בן זכאי אמר נעקרו ברוב צד אחד נשתברו ברוב שני צדדין רבי יוחנן אמר בין נעקרו בין נשתברו ברוב שני צדדין אמר רב נעקרה צלע וחוליא עמה טרפה אמרי ליה רב כהנא ורב אסי לרב נעקרה צלע מכאן וצלע מכאן וחוליא קיימת מהו אמר להו גיסטרא קאמריתו והא רב נמי גיסטרא קאמר כי קאמר רב צלע בלא חוליא והא צלע וחוליא קאמר צלע וחצי חוליא מכלל דרב כהנא ורב אסי צלע בלא חוליא אמרי ואמר להו גיסטרא קאמריתו והאמר עולא בן זכאי אמר נעקרו ברוב צד אחד נשתברו ברוב שני צדדין אמר לך התם זה שלא כנגד זה הכא זה כנגד זה והאמר רבי יוחנן ברוב שני צדדין וברוב שני צדדין אי אפשר דלא קיימא חד מינייהו זה כנגד זה התם בוכנא בלא אסיתא הכא בוכנא ואסיתא אי הכי היינו דרב לא שמיע להו דרב וליבעו מיניה כדרב סברי ליבעי מיניה חדא דפריש לן תרתי דאי בעינן מיניה חדא הניחא אי אמר לן טרפה כל שכן תרתי אי אמר לן כשרה אכתי תרתי קא מיבעיא לן אי הכי השתא נמי דקא בעי מיניה תרתי הניחא אי אמר להו כשרה כל שכן חדא ואי אמר להו טרפה אכתי חדא מיבעיא להו סברי אם כן מירתח קא רתח חדא טרפה תרתי מיבעיא והא קא אמרי ליה ולא רתח כיון דקאמר להו גיסטרא קאמריתו היינו ריתחיה אמר רבה בר רב שילא אמר רב מתנא אמר שמואל נעקרה צלע מעיקרה וגולגולת שנחבסה ברובה ובשר החופה את רוב הכרס ברובו טרפה נעקרה צלע מעיקרה טרפה ורמינהו

דף נב, ב גמרא כמה חסרון בשדרה בית שמאי אומרים שתי חוליות ובית הלל אומרים חוליא אחת ואמר רב יהודה אמר שמואל וכן לטרפה הכא צלע בלא חוליא התם חוליא בלא צלע בשלמא צלע בלא חוליא משכחת לה אלא חוליא בלא צלע היכי משכחת לה בשילהי כפלי מתקיף לה רב אושעיא ולתנייה גבי קולי בית שמאי וחומרי בית הלל אמר ליה רב כי איתשיל לענין טומאה איתשיל דהווי להו בית שמאי לחומרא: וגולגולת שנחבסה ברובה: בעי רבי ירמיה רוב גובהה או רוב היקיפה תיקו: ובשר החופה רוב הכרס ברובו: בעי רב אשי ברוב קרוע או ברוב נטול תפשוט ליה מדתנן כרס הפנימית שניקבה או שנקרע רוב החיצונה ואמרי במערבא משמיה דרבי יוסי בר' חנינא כל הכרס כולו זו היא כרס הפנימי ואי זהו כרס החיצונה בשר החופה את רוב הכרס מידי הוא טעמא אלא לשמואל <הכי אמר> [האמר] רבי יעקב בר נחמני אמר שמואל מקום שאין בו מילת: ודרוסת הזאב: אמר רב יהודה אמר רב בבהמה מן הזאב ולמעלה ובעופות מן הנץ ולמעלה למעוטי מאי אילימא למעוטי חתול תנינא ודרוסת הזאב וכי תימא הא קא

משמע לך דזאב בגסה נמי דריס והא תנן רבי יהודה אומר דרוסת הזאב בדקה ודרוסת ארי בגסה וכי תימא רבי יהודה מפלג פליג והאמר רבי בנימין בר יפת אמר רבי אלעא לא בא רבי יהודה אלא לפרש דברי חכמים גברא אגברא קא רמית איבעית אימא לעולם למעוטי חתול מהו דתימא אורחא דמלתא קתני קא משמע לך אמר רב עמרם אמר רב חסדא דרוסת חתול ונמייה בגדיים וטלאים דרוסת חולדה בעופות מיתבי דרוסת חתול נץ ונמייה עד שתינקב לחלל אבל דרוסה לית להו ותסברא נץ לא דריס והתנן ודרוסת הנץ הא לא קשיא כאן בעופות כאן בגדיים וטלאים מכל מקום לרב חסדא קשיא הוא דאמר כי האי תנא דתניא בריבי אומר לא אמרו אין דרוסה אלא במקום שאין מצילין אבל במקום שיש מצילין יש דרוסה ובמקום שאין מצילין אין דרוסה והא ההיא תרנגולת דהואי בי רב כהנא דרהט חתול בתרה ועל לאידרונא ואיתחיד דשא באפיה ומחייה לדשא בסיחופיה ואשתכח עלה חמשה קורטי דמא הצלת עצמה נמי כהצלת אחרים דמי ורבנן זיהרא אית ליה ולא קלי זיהריה איכא דאמרי הא מני בריבי היא דתניא בריבי אומר לא אמרו יש דרוסה אלא במקום שיש מצילין אבל במקום שאין מצילין אין דרוסה ובמקום שאין מצילין אין דרוסה והא ההיא תרנגולת דהואי בי רב כהנא דרהט חתול בתרה ועל לאידרונא ואיתחיד דשא באפיה ומחייה לדשא בסיחופיה ואישתכח עליה חמשה קורטי דמא הצלת עצמה נמי כהצלת אחרים דמא בעא מיניה רב כהנא מרב

דף נג,א גמרא יש דרוסה לחתול או אין דרוסה לחתול א"ל אף לחולדה יש דרוסה יש דרוסה לחולדה או אין דרוסה לחולדה א"ל אף לחתול אין דרוסה לחתול ולחולדה יש להן דרוסה או אין להן דרוסה א"ל לחתול יש דרוסה לחולדה אין דרוסה ול"ק הא דא"ל אף לחולדה יש דרוסה בעופות הא דא"ל אף לחתול אין דרוסה באימרי רברבי הא דא"ל לחתול יש דרוסה לחולדה אין דרוסה בגדיים וטלאים בעי רב אשי שאר עופות טמאין יש להן דרוסה או אין להן דרוסה א"ל רב הלל לרב אשי כי הוינן בי רב כהנא אמר שאר עופות טמאין יש להן דרוסה והאנן תנן ודרוסת הנץ בעוף הדק דרוסת הנץ בדכוותיה ואינך בדזוטרא מינייהו ואיכא דאמרי דרוסת הנץ בדרכי מיניה ואינך בדכוותיהו אמר רב כהנא משמיה דרב שימי בר אשי אין דרוסה לשועל איני והא כי אתא רב דימי אמר מעשה ודרס שועל רחל במרחץ של בית היני ובא מעשה לפני חכמים ואמרו יש דרוסה אמר רב ספרא ההיא חתול הוה איכא דאמרי אמר רב כהנא משמיה דרב שימי בר אשי יש דרוסה לשועל איני והא כי אתא רב דימי אמר מעשה ודרס שועל רחל במרחץ של בית היני ובא מעשה לפני חכמים ואמרו אין דרוסה אמר רב ספרא ההוא כלב הוה אמר רב יוסף נקטינן אין דרוסה לכלב אמר אביי נקטינן אין דרוסה אלא ביד לאפוקי רגל דלא אין דרוסה אלא בצפורן לאפוקי שן דלא אין דרוסה אלא מדעת לאפוקי שלא מדעת דלא אין דרוסה אלא מחיים לאפוקי לאחר מיתה דלא אמרי השתא שלא מדעת אמרת לא לאחר מיתה מיבעיא לא צריכא דדריס ופסקוה לידיה מהו דתימא בהדי דדריס שדי זיהריה קמ"ל בהדי דשליף שדי זיהריה אמר רבה בר רב הונא אמר רב ארי שנכנס לבין השוורים ונמצא צפורן בגבו של אחד מהן אין חוששין שמא ארי דרסו מאי טעמא רוב אריות דורסין ומיעוטן אין דורסין וכל הדורס אין צפרנו נשמטת וזאת הואיל וצפורן יושבת לו בגבו אימר בכותל נתחכך אדרבה רוב שוורים מתחככין ומיעוטן אין מתחככין וכל המתחכך אין צפורן יושבת לו בגבו וזה הואיל וצפורן יושבת לו בגבו אמר רב ארי דרסו איכא למימר הכי ואיכא למימר הכי אוקי מילתא אחזקיה הו"ל ספק דרוסה ורב לטעמיה דאמר אין חוששין לספק

דרוסה אמר אביי לא אמרן אלא צפורן אבל מקום צפורן חוששין וצפורן נמי לא אמרן
אלא לחה אבל יבשה עבדה דמשתמטא ולחה נמי לא אמרן אלא חדא אבל תרתי ותלת
חיישין והוא דקיימא בדרא דסיחופיה איתמר רב אמר אין חוששין לספק דרוסה ושמואל
אמר חוששין לספק דרוסה דכולי עלמא ספק על ספק לא על אימא לא על ספק כלבא ספק
שונרא אימא כלבא על שתיק ואיתוב בינייהו אימר שלמא שוי קטע רישיה דחד מינייהו
נח מריתחיה איהו קא מעואי ואינהו קמקרקרן בעותי קא מבעתי

דף נג,ב גמרא אהדדי כי פליגי דאיהו קא שתיק ואינהו קמקרקרן מר סבר מעשה קא
עביד בהו ומר סבר מחמת בעתותיה הוא דקא עבדן אמר אממר הלכתא חוששין לספק
דרוסה א"ל רב אשי לאממר האי דרב מאי א"ל לא שמיע לי כלומר לא סבירא לי ואי
בעית אימא הדר ביה רב לגבי דשמואל דההוא שרקפא דספק דרוסות דאתא לקמיה דרב
שדרינהו לקמיה דשמואל חנקינהו ושדנהו בנהרא ואי ס"ד לא הדר ביה לישרינהו אלא
מאי הדר ביה לישרינהו אלא אתריה דשמואל הוה למה לי למיחנקינהו לישדרינהו הכי
בנהרא מפרחן וסלקן ולשהינהו שנים עשר חודש אתי בהו לידי תקלה וליזבנינהו
<לעובדי כוכבים> {לגוים} אתו לזבנינהו לישראל וליחנקינהו ולישדרינהו לאשפה
וליטעמיך נישדרינהו לכלבים אלא לפרסומי מלתא דאיסורא ההוא בר אוזא דהוה בי רב
אשי על לביני קניא נפק אתא כי ממסמס קועיה דמא אמר רב אשי לא אמרינן ספק כלבא
ספק שונרא אימר כלבא ה"נ ספק קניא ספק שונרא אימר קניא מחייה אמרי בני רבי חייא
דרוסה שאמרו צריכה בדיקה כנגד בני מעיים אמר רב יוסף הא דבני ר' חייא כבר פירשה
שמואל דאמר שמואל משום ר' חנינא בן אנטיגנוס דרוסה שאמרו צריכה בדיקה כנגד בני
מעיים בעי אילפא יש דרוסה לסימנים או אין דרוסה לסימנים א"ר זירא הא דבעי אילפא
כבר פירשה רב חנן בר רבא דאמר רב חנן בר רבא אמר רב דרוסה שאמרו צריכה בדיקה
כנגד בית החלל כולו ואפילו בסימנין בעי אילפא סימנין שנדלדלו בכמה אמר רבי זירא
הא דבעי אילפא כבר פירשה רבה בר בר חנה דאמר רבה בר בר חנה אמר שמואל סימנים
שנדלדלו ברובן בעי רב אמי המסמסה מהו א"ר זירא הא דבעי רב אמי כבר פירשה רב
יהודה דאמר רב יהודה אמר רב בדרוסה עד שיאדים בשר כנגד בני מעיים נתמסמס הבשר
רואין אותו כאילו אינו ה"ד נתמסמס אמר רב הונא בריה דרב יהושע כל שהרופא גורדו
ומעמידו על בשר חי אמר רב אשי כי הוינן בי רב כהנא אייתו קמן ההיא ריאה דכי הוו
מיתבי לה יתבה שפיר וכי הוו מדלו לה הוה <תלחה ונפלה תילחי תילחי> [מיתלהא
ונפלה תילהי תילהי] וטריפנא לה מדרב הונא בריה דרב יהושע רב נחמן אמר בקוץ עד
שתינקב לחלל בדרוסה משיאדים בשר כנגד בני מעיים רב זביד מתני הכי בדרוסה
משיאדים בשר כנגד בני מעיים בסימנים עד שיאדימו סימנים עצמם אמר רב פפי בעי רב
ביבי בר אביי

דף נד,א גמרא וושט נקובתו במשהו דרוסתו במשהו קנה נקובתו בכאיסר דרוסתו בכמה
בתר דבעיא הדר פשטה אחד זה ואחד זה במשהו מאי טעמא זיהריה מקלא קלי ואזיל יתיב
רב יצחק בר שמואל בר מרתא קמיה דרב נחמן ויתיב וקאמר דרוסה שאמרו צריכה
בדיקה כנגד בני מעיים <ר"נ אמר> [אמר ליה רב נחמן] האלהים מורי בה רב מכפא ועד
אטמא מאי כפא אילימא כפא דידא היינו כנגד בני מעיים אלא מכפא דמוחא עד אטמא כי
סליק רב חייא בר יוסף אשכחינהו לרבי יוחנן וריש לקיש דיתבי וקאמרי דרוסה שאמרו
צריכה בדיקה כנגד בני מעיים אמר להו האלהים מורי בה רב מכפא ועד אטמא א"ל ריש

לקיש מנו רב ומנו רב ולא ידענא ליה א"ר יוחנן ולא נהירא ליה לאותו תלמיד ששימש את רבי רבה ור' חייא והאלהים כל אותן שנים ששימש אותו תלמיד בישיבה אני שמשתי בעמידה ומאן גבר הוא גבר בכלא מיד פתח ריש לקיש ואמר ברם זכור אותו האיש לטוב שאמרו שמועה מפיו שמוטה ושחוטה כשרה שאי אפשר לשמוטה שתיעשה שחוטה ור' יוחנן אומר יביא ויקיף אמר רב נחמן לא שנו אלא שלא תפס בסימנים אבל תפס בסימנים ושחט אפשר לשמוטה שתיעשה שחוטה: זה הכלל: לאתויי מאי לאתויי שב שמעתתא דבי יוסף רישבא מחו בגידא נשיא וקטלי אתו לקמיה דרבי יהודה בן בתירא אמר להו וכי להוסיף על הטרפות יש אין לך אלא מה שמנו חכמים רב פפא בר אבא רישבא מחו בכוליא וקטלי אתו לקמיה דרבי אבא אמר להו וכי להוסיף על הטרפות יש אין לך אלא מה שמנו חכמים והא קא חזינן דקא מתה גמירי דאי בדרי לה סמא חייא:

דף נד, א משנה ואלו כשרות בבהמה ניקבה הגרגרת או שנסדקה עד כמה תחסר רשב"ג אומר עד כאיסור האיטלקי נפחתה הגולגולת ולא ניקב קרום של מוח ניקב הלב ולא לבית חללו נשברה השדרה ולא נפסק החוט שלה ניטלה הכבד ונשתייר הימנה כזית המסס ובית הכוסות שניקבו זה לתוך זה ניטל הטחול ניטלו הכליות ניטל לחי התחתון ניטלה האם שלה וחרותה בידי שמים הגלודה רבי מאיר מכשיר וחכמים פוסלין:

דף נד, א גמרא אתמר רבי יוחנן אמר אלו טרפות דוקא ור' שמעון בן לקיש אמר אלו כשרות דוקא במאי קא מיפלגי בדרב מתנא דאמר רב מתנא האי בוקא דאטמא דשף מדוכתיה טרפה ר' יוחנן אמר אלו טרפות דוקא תנא טרפות ותנא זה הכלל

דף נד, ב גמרא וחזייה לדרב מתנא דאתיא בזה הכלל מאי טעמא דדמיה לנטולי תנא אלו טרפות הני הוא דטרפה הא דרב מתנא כשרה ור' שמעון בן לקיש אמר אלו כשרות דוקא תנא טרפות ותנא זה הכלל וחזייה לדרב מתנא דלא אתיא בזה הכלל מ"ט לאו לנקובי דמיה ולא לפסוקי דמיה ולנטולי נמי לא דמיה תנא אלו כשרות הני הוא דכשרות הא דרב מתנא טרפה גופא אמר רב מתנא האי בוקא דאטמא דשף מדוכתיה טרפה ורבא אמר כשרה ואי איפסיק ניביה טרפה והלכתא איפסיק נמי כשרה עד דמתעכלא אתעכולי: עד כמה תחסר [וכו']:

אמר זעירי אתון דלא מיתחמי לכוון שיעורא שיעוריה בדינרא קורדינאה והוי כפשיטא זוטרתיה ומשתכחא ביני פשיטי דפומבדיתא אמר רבי חנא פתוראה עילא מינאי הוה קאי בר נפחא ובעא מיני דינרא קורדינאה לשערי ביה טריפתא ובעי למיקם מקמיה ולא שבקני אמר לי שב בני שב אין בעלי אומניות רשאין לעמוד מפני תלמידי חכמים בשעה שעסוקין במלאכתם ולא והתנן כל בעלי אומניות עומדים מפניהם ושואלין בשלומן ואומרין להם אחינו אנשי מקום פלוני בואכם בשלום אמר רבי יוחנן מפניהם עומדין מפני תלמידי חכמים אין עומדין אמר רבי יוסי בר אבין בא וראה כמה חביבה מצוה בשעתה שהרי מפניהם עומדין מפני תלמידי חכמים אין עומדין ממאי דילמא כדי שלא תהא נמצא מכשילן לעתיד לבא אמר רב נחמן כסלע כיתר מכסלע כאיסור כיתר מכאיסר אלמא קסבר רב נחמן עד ולא עד בכלל איתיביה רבא לרב נחמן חבל היוצא מן המטה עד חמשה טפחים טהור מאי לאו חמשה כלמטה לא חמשה כלמעלה ת"ש מה' ועד עשרה טמא מאי לאו עשרה כלמטה לא עשרה כלמעלה תא שמע הדקין שבכלי חרס הן וקרקותיהן ודופנותיהם יושבין שלא מסומכין

דף נה, א גמרא שיעורן בכדי סיכת קטן ועד לוג מאי לאו לוג כלמטה לא לוג כלמעלה ת"ש מלוג עד סאה ברביעית מאי לאו סאה כלמטה לא סאה כלמעלה ת"ש מסאה ועד

סאתים בחצי לוג מאי לאו סאתים כלמטה לא סאתים כלמעלה והתניא לוג כלמטה סאה כלמטה סאתים כלמטה התם לחומרא דא"ר אבהו א"ר יוחנן כל שיעורי חכמים להחמיר חוץ מכגריס של כתמים להקל דיקא נמי דקתני עלה דההיא חמשה כלמעלה עשרה כלמטה: ניטל הטחול: אמר רב עזירא משמיה דרבא לא שנו אלא ניטל אבל ניקב טרפה מתיב רבי יוסי בר אבין ואיתימא ר' יוסי בר זבידא חותך מעובר שבמעיה מותר באכילה מן הטחול ומן הכליות אסור באכילה הא בהמה גופא שריא הוא הדין דאפילו בהמה נמי אסירא אידי דתנא רישא מותר באכילה תנא נמי סיפא אסור באכילה ואיבעית אימא ניקב לחוד ונחתך לחוד: ניטלו הכליות: אמר רכיש בר פפא משמיה דרב לקתה בכוליא אחת טרפה אמרי במערבא והוא דמטאי לקותא

דף נה,ב גמרא למקום חריץ והיכא מקום חריץ לחיורא דתותי מתני א"ר נחוניא שאילתינהו לכולהו טרופאי דמערבא ואמרו לי הלכתא כרכיש בר פפא ולית הלכתא כרב עזירא <דרב עזירא נמי> לא אמרן אלא בקולשיה אבל בסומכיה טרפה ואי אישתייר ביה כעובי דינר זהב כשרה אמרי במערבא כל הפוסל בריאה כשר בכוליא שהרי נקב פסול בריאה וכשר בכוליא וכל שכן היכא דכשר בריאה כשר בכוליא מתקיף לה ר' תנחומא וכללא הוא והרי מוגלא דכשר בריאה ופסול בכוליא והרי מים זכין דכשרים הכא והכא אלא אמר רב אשי טרפות קא מדמית להדדי אין אומרים בטרפות זו דומה לזו שהרי חותכה מכאן ומתה חותכה מכאן וחיתה ומים זכין כשרים לא אמרן אלא דצילי אבל עכירי טרפה וכי צילי נמי לא אמרן אלא דלא סריח אבל סריח טרפה הכוליא שהקטינה בדקה עד כפול בגסה עד כענבה בינונית: <ניטל לחי התחתון: א"ר זירא לא שנו אלא שיכולה לחיות על ידי לעיטה והמראה אבל אינה יכולה לחיות על ידי לעיטה והמראה טרפה>: ניטלה האם שלה: תנא היא האם היא טרפחת והיא שלפוחית: וחרותה בידי שמים כשרה: תנו רבנן איזוהי חרותה כל שצמקה ריאה שלה בידי שמים כשרה בידי אדם טרפה רבי שמעון בן אלעזר אומר אף בידי כל הבריות איבעיא להו רבי שמעון בן אלעזר ארישא קאי ולקולא או אסיפא קאי ולחומרא תא שמע דתניא חרותה בידי אדם טרפה רבי שמעון בן אלעזר אומר אף בידי כל הבריות רבה בר בר חנה הוה קאזיל במדברא אשכח הנהו דיכרי דצמיק ריאה דיזהו אתא שאיל בי מדרשא אמרו ליה בקייטא אייתי משיכלי חיורי ומלינהו מיא קרירי ואנחינהו מעת לעת אי הדרן בריין בידי שמים היא וכשרה ואי לא טרפה בסיתוא אייתי משיכלי שיחומי ומלינהו מיא פשורי ואנחינהו מעת לעת אי הדרא בריא כשרה ואי לא טרפה: הגלודה: תנו רבנן הגלודה רבי מאיר מכשיר וחכמים פוסלים וכבר העיד אלעזר ספרא ויוחנן בן גודגדא על הגלודה שפסולה אמר רבי שמעון בן אלעזר חזר בו רבי מאיר מכלל דלרבי שמעון בן אלעזר פליג רבי מאיר בגלודה והתניא אמר רבי שמעון בן אלעזר לא נחלקו ר"מ וחכמים על הגלודה שפסולה וכבר העיד רבי אושעיא בנו של רבי יהודה הבשם לפני רבי עקיבא משום רבי טרפון על הגלודה שפסולה ואם נשתייר בו כסלע כשרה אמר רב נחמן בר יצחק מאי לא נחלקו לא עמד רבי מאיר במחלוקתו: אמר מר אם נשתייר בו כסלע כשרה היכא אמר רב יהודה אמר שמואל על פני השדרה כולה איבעיא להו דאריך וקטין דכי מצרף לה הוי כסלע או דלמא ברוחב סלע על פני השדרה כולה תא שמע דפריש רבי נהוראי משמיה דשמואל ברוחב כסלע על פני כל השדרה כולה רבה בר בר חנה אמר ראשי פרקים רבי אלעזר בן אנטיגנוס משום רבי אלעזר ברבי ינאי אמר מקום טיבורו בעי רבי ינאי בר' ישמעאל ניטל מקום השדרה וכולו

קיים ניטל מקום טיבורו וכולו קיים ניטלו ראשי פרקים וכולו קיים מאי תיקו אמר רב כל העור כולו מציל בגלודה חוץ מעור בית הפרסות ורבי יוחנן אמר אפילו עור בית הפרסות נמי מציל בעא מיניה רבי אסי מרבי יוחנן עור בית הפרסות מהו שיציל בגלודה אמר ליה מציל אמר ליה למדתנו רבינו אלו שעורותיהן כבשרן עור בית הפרסות אמר ליה אל תקניטני שבלשון יחיד אני שונה אותה דתניא השוחט את העולה להקטיר כזית מעור של תחת האליה חוץ למקומו פסול ואין בו כרת חוץ לזמנו פגול וחייבין עליו כרת אליעזר בן יהודה איש איבלים אמר משום רבי יעקב וכן היה רבי שמעון בן יהודה <איש> [איש כפר] עיכוס אומר משום רבי שמעון אחד עור בית הפרסות ואחד עור הראש של עגל הרך ואחד עור של תחת האליה וכל שמנו חכמים גבי טומאה אלו שעורותיהן כבשרן **דף נו,א גמרא** להביא עור בית הבושת חוץ למקומו פסול ואין בו כרת חוץ לזמנו פיגול וחייבים עליו כרת:

דף נו,א משנה ואלו טרפות בעוף נקובת הוושט ופסוקת הגרגרת הכתה חולדה על ראשה מקום שעושה אותה טרפה ניקב הקורקבן ניקבו הדקין נפלה לאור ונחמרו בני מעיה אם ירוקים פסולים אם אדומים כשרים דרסה וטרפה בכותל או שריצתה בהמה ומפרכת ושהתה מעת לעת ושחטה כשרה:

דף נו,א גמרא רב ושמואל ולוי דאמרי מכניס ידו לפנים ובודק אם מבצבץ ועולה טרפה ואם לאו כשרה הניחא למאן דאמר עד דמנקיב קרמא תתאה אלא למאן דאמר אינקיב עילאה אע"ג דלא אינקב תתאה ניהוש דלמא עילאה אינקיב תתאה לא אינקיב אי איתא דאינקיב עילאה תתאה אגב רוככיה מיפקע פקע אמר זעירי אין בדיקה לחולדה מפני ששיניה דקות וכי שיניה דקות מאי הוי אמר רב אושעיא מפני ששיניה דקות ועקמות כי סליק לנהרדעא שלח להו דברים שאמרת לי לפניכם טעות הן בידי ברם כך אמרו משמיה דרבי שמעון בן לקיש בודקין לחולדה ביד אבל לא במסמר ורבי יוחנן אמר אף במסמר ובפלוגתא דר"י ורבי נחמיה חד בדיק בידא וחד בדיק במחטא מאן דבדיק בידא אמר ליה למאן דבדיק במחטא עד מתי אתה מכלה ממונן של ישראל אמר ליה מאן דבדיק במחטא למאן דבדיק בידא עד מתי אתה מאכיל לישראל נבלות ונבלות והא שחוטה היא אלא טרפות שמא ניקב קרום של מוח תסתיים דרבי יהודה הוא דבדיק בידא דתניא רבי שמעון בן אלעזר אומר משום רבי יהודה בודקין לחולדה ביד אבל לא במסמר נשבר העצם אע"פ שלא ניקב קרום של מוח תסתיים הא גופא קשיא אמרת בודקין לחולדה ביד אבל לא במסמר אלמא אית ליה בדיקותא והדר תני נשבר העצם אף על פי שלא ניקב קרום של מוח אלמא לית ליה בדיקותא סיפא אתאן לעוף של מים הואיל ואין לו קרום אין לו קרום סלקא דעתך אלא הואיל וקרומו רך אמר ליה רב נחמן לרב ענן מר אמר שמואל בדיק בידא ומכשר והונא חברין אמר רב בדיק בידא ומכשר והתני לוי טרפות שמנו חכמים בבהמה כנגדן בעוף יתר עליהן עוף נשבר העצם אע"פ שלא ניקב קרום של מוח אמר ליה ההוא בעוף של מים הואיל ואין לו קרום אין לו קרום ס"ד אלא הואיל וקרומו רך ההיא תרנגולתא דהואי בי רב חנא שדרה לקמיה דרב מתנא נשבר העצם ולא ניקב קרום של מוח הואי ואכשרה א"ל והתני לוי טרפות שמנו חכמים בבהמה כנגדן בעוף יתר עליהן עוף נשבר העצם אע"פ שלא ניקב קרום של מוח אמר ליה התם בעוף של מים הואיל ואין לו קרום אין לו קרום ס"ד אלא אימא הואיל וקרומו רך רב שיזבי בדיק בשימשא רב יימר בדיק במיא רב אחא בר יעקב בדיק

דף נו,ב גמרא בגילא דחיתתא אמר רב שיזבי הני אווזי דידן כעוף של מים דמיין: נפלה לאור: אמר רבי יוחנן משום רבי יוסי בן יהושע שיעור ירוקתן כשיעור נקובתן מה נקובתן במשהו אף ירוקתן במשהו בעא מיניה רב יוסף בריה דרבי יהושע בן לוי מריב"ל הוריקה כבד כנגד בני מעיים מהו אמר ליה טרפה ולא יהא אלא ניטלה אמר רבא כיון שהוריקה כבד כנגד בני מעיים בידוע שנפלה לאור ונחמרו בני מעיים וטרפה: ריב"ל הויא ליה ההיא תרנגולת שדריה לקמיה דר' אלעזר הקפר בריבי א"ל ירוקין הוו ואכשרה והאנן תנן ירוקין פסולין לא אמרו ירוקין פסולין אלא בקורקבן בלב ובכבד תניא נמי הכי באלו בני מעיים אמרו בקורקבן בלב ובכבד רבי יצחק בר יוסף הוה ליה ההוא תרנגולתא שדרה לקמיה דרבי אבהו וא"ל אדומין הוו וטרפה והאנן תנן אדומין כשרים אמר ליה אדומין שהוריקו וירוקין שהאדימו טרפה לא אמרו אדומין כשרים אלא בלב בקורקבן ובכבד אמר רב שמואל בר חייא אמר רבי מני אדומין שהוריקו ושלקן וחזרו והאדימו כשרין מאי טעמא קוטרע עייל בהו אמר רב נחמן בר יצחק אף אנן נאמר אדומין שלא הוריקו ושלקן והוריקו טרפה מאי טעמא איגלאי בהתייהו אמר רב אשי הלכך לא ליכול אינש אלא בשלקא ולא היא אחזוקי ריעותא לא מחזקינן: דרסה וטרפה בכותל: א"ר אלעזר בן אנטיגנוס משום רבי אלעזר בר' ינאי אחת זו ואחת זו צריכה בדיקה:

דף נו,ב משנה ואלו כשרות בעוף ניקבה הגרגרת או שנסדקה הכתה חולדה על ראשה מקום שאינו עושה אותה טרפה ניקב הזפק רבי אומר אפילו ניטל יצאו בני מעיה ולא ניקבו נשתברו גפיה נשתברו רגליה נמרטו כנפיה רבי יהודה אומר אם נטלה הנוצה פסולה:

דף נו,ב גמרא תנו רבנן מעשה ברבי סימאי ורבי צדוק שהלכו לעבר שנה בלוד ושבתו באונו והורו בטרפחת כרבי בזפק איבעיא להו הורו בטרפחת לאיסורא כרבי בזפק להתירא או דילמא הורו בטרפחת להתירא כרבי בזפק אבל כרבי בזפק לא סבירא להו תיקו אמר רבה ואיתימא רבי יהושע בן לוי גגו של זפק נידון כוושט היכא אמר רב ביבי בר אביי כל שנמתח עמו: יצאו בני מעיה: אמר רבי שמואל בר רב יצחק לא שנו אלא שלא היפך בהן אבל היפך בהן טרפה דכתיב (דברים לב) הוא עשך ויכוונך מלמד שברא הקב"ה כונניות באדם שאם נהפך אחת מהן אינו יכול לחיות תניא היה רבי מאיר אומר הוא עשך ויכוונך כרכא דכולה ביה ממנו כהניו ממנו נביאיו ממנו שריו ממנו מלכו שנאמר (זכריה י) ממנו פנה ממנו יתד וגו' ההוא ארמאה דחזייה לההוא גברא דנפל מאיגרא לארעא פקעיה כרסיה ונפוק מעייניה אתייה לבריה ושחטיה קמיה

דף נז,א גמרא באחוזת עינים אינגיד ואיתנח עול למעייניה וחייטיה לכרסיה: נשתברו רגליה: ההוא צנא דאינקורי דאתיא לקמיה דרבא בדקיה רבא בצומת הגידין ואכשריה אמר רב יהודה אמר רב שמוטת יד בבהמה כשרה <שמוטת ירך בבהמה טרפה> שמוטת ירך בעוף טרפה שמוטת גף בעוף טרפה חיישינן שמא ניקבה הריאה ושמואל אמר תיבדק וכן אמר ר' יוחנן תיבדק חזקיה אמר אין ריאה לעוף ור' יוחנן אמר יש לו וישנה כעלה של וורד בין אגפים מאי אין ריאה לעוף אילימא דלית ליה כלל והא קא חזינא דאית ליה אלא דלא מיטריף ביה והתני לוי טרפות שמנו חכמים בבהמה כנגדן בעוף יתר עליהן עוף נשבר העצם אע"פ שלא ניקב קרום של מוח אלא אין לו לא לינפל ולא ליחמר מ"ט אמר רב חנה הואיל ורוב צלעותיה מגינות עליה והא מדא"ר יוחנן יש לו וישנה כעלה של וורד בין אגפיים מכלל דחזקיה סבר דלית ליה אלא אמרי במערבא משמיה דר' יוסי ברבי חנינא

מדבריו של בריבי ניכר שאינו בקי בתרנגולין אמר רב הונא אמר רב שמוטת ירך בעוף כשרה א"ל רבה בר רב הונא לרב הונא והא רבנן דאתו מפומבדיתא אמרו רב יהודה משמיה דרב אמר שמוטת ירך בעוף טרפה אמר ליה ברי נהרא נהרא ופשטיה אזל רבי אבא אשכחיה לרב ירמיה בר אבא דקא בדיק בצומת הגידין אמר ליה למה ליה למר כולי האי והא רב הונא אמר רב שמוטת ירך בעוף כשרה אמר ליה אנא מתניתין ידענא בהמה שנחתכו רגליה מן הארכובה ולמטה כשרה מן הארכובה ולמעלה פסולה וכן שניטל צומת הגידין ואמר רב עלה וכן בעוף אי הכי קשיא דרב אדרב אישתיק אמר ליה דלמא שני לה בין שמוטה לחתוכה א"ל ואת מפרשת שמעתתיה דרב בפירוש אמר רב שמוטה כשר' חתוכה פסולה ואל תתמה שהרי חותכה מכאן ומתה חותכה מכאן וחיתה כי סליק ר' אבא אשכחיה לרבי זירא דיתיב וקאמר אמר רב הונא אמר רב שמוטת ירך בעוף טרפה אמר ליה חיי דמר מיומא דסליק מר להכא

דף נז,ב גמרא הוה לן פתחון פה קמיה דרב הונא ושאלניה ואמר לן שמוטת ירך בעוף כשירה ואשכחתינה נמי לרבי ירמיה בר אבא דיתיב וקא בדיק בצומת הגידין ואקשי ליה לא סבר לה מר הא דאמר רב הונא אמר רב שמוטת ירך בעוף כשרה א"ל אנא מתניתין ידענא בהמה שנחתכו רגליה מן הארכובה ולמטה כשרה מן הארכובה ולמעלה פסולה וכן שניטל צומת הגידין ואמר רב עלה וכן בעוף ואמרי ליה אי הכי קשיא דרב אדרב אישתיק ואקשי ליה ודלמא שני ליה לרב בין שמוטה לחתוכה ואמר לי ואת מפרשת שמעתתיה דרב בפירוש אמר רב שמוטה כשרה חתוכה פסולה ואת מה בידך הכי אמר רב חייא בר אשי אמר רב שמוטת ירך בעוף טרפה וכן אמר ר' יעקב בר אידי א"ר יוחנן שמוטת ירך בעוף טרפה ואמר ר' יעקב בר אידי אילמלי הוה רבי יוחנן באתרא דאורו בה חברוותא להתירא לא פרכיס דאמר רבי חנינא אמר רבי שמוטת ירך בעוף כשרה ותרנגולת היתה לו לרבי חנינא שנשמטה ירך שלה והביאה לפני רבי והתירה לו ומלחה רבי חנינא והוה מורי בה הלכה לתלמידים זה התיר לי רבי זה התיר לי רבי ולית הלכתא ככל הני שמעתתא אלא כי הא דשאל רבי יוסי בן נהוראי את ר' יהושע בן לוי קדירת קנה בכמה אמר לו משנה שלמה שנינו עד כאיסר האיטלקי אמר לו והלא רחל אחת היתה בשכונתנו שנקדר קנה שלה ועשו לה קרומין של קנה וחיתה אמר לו ועל דא את סמיך והלא הלכה רווחת בישראל שמוטת ירך בעוף טרפה ותרנגולת היתה לו לרבי שמעון בן חלפתא שנשמטה ירך שלה ועשו לה שפופרת של קנה וחיתה אלא מאי אית לך למימר תוך י"ב חדש הוה הכא נמי תוך י"ב חדש הוה אמרו עליו על רבי שמעון בן חלפתא שעסקן בדברים היה והיה עושה דבר להוציא מלבן של רבי יהודה שהיה רבי יהודה אומר אם ניטלה הנוצה פסולה ותרנגולת היתה לו לרבי שמעון בן חלפתא שניטלה נוצה שלה והניחה בתנור וטלה עליה במטלית של טרסיים וגידלה כנפיים האחרונים יותר מן הראשונים ודלמא קסבר רבי יהודה טרפה משבחת אם כן במידי דמיטרפא בה הגדילה כנפיים האחרונים יותר מן הראשונים מאי עסקן בדברים א"ר משרשיא דכתיב (משלי ו) לך אל נמלה עצל ראה דרכיה וחכם אשר אין לה קצין שוטר ומושל תכין בקיץ לחמה אמר איזיל איחזי אי ודאי הוא דלית להו מלכא אזל בתקופת תמוז פרסיה לגלימיה אקינא דשומשמני נפק אתא חד מינייהו אתנח ביה סימנא על אמר להו נפל טולא נפקו ואתו דלייה לגלימיה נפל שמשא נפלו עליה וקטליה אמר שמע מינה לית להו מלכא דאי אית להו הרמנא דמלכא לא ליבעו א"ל רב אחא בריה דרבא לרב אשי ודלמא מלכא הוה בהדייהו א"נ הרמנא דמלכא הוה

נקיטי אי נמי בין מלכא למלכא הוה דכתיב (שופטים יז) בימים ההם אין מלך בישראל איש הישר בעיניו יעשה אלא סמוך אהימנותא דשלמה אמר רב הונא סימן לטרפה י"ב חדש מיתיבי סימן לטרפה כל שאינה יולדת רשב"ג אומר משבחת והולכת בידוע שהיא כשרה מתנוונה והולכת בידוע שהיא טרפה רבי אומר סימן לטרפה שלשים יום אמרו לו והלא הרבה מתקיימות שתיים שלש שנים תנאי היא דתניא ובגלגלת <עד> שיש בה נקב אחד ארוך אפילו נקבים הרבה מצטרפים למלא מקדח א"ר יוסי בן המשולם מעשה בענבול באחד שנפחתה גלגלתו ועשו לו חידוק של קרויה וחיה אמר לו ר' שמעון בן אלעזר משם ראייה ימות החמה היה וכיון שעברו עליו ימות הצנה מיד מת אמר רב אחא בר יעקב הלכה טרפה יולדת ומשבחת אמר אמימר הני ביעי דטרפה

דף נח,א גמרא שיחלא קמא אסירא מכאן ואילך הוה ליה זה וזה גורם ומותר איתיביה רב אשי לאמימר ושויין בביצת טריפה שאסורה מפני שגדלה באיסור התם בדספנא מארעא ולישני ליה בשיחלא קמא אם כן גדלה גמרה מיבעי ליה אלא הא דתנן ולד טרפה ר' אליעזר אומר לא יקרב לגבי מזבח ור' יהושע אומר יקרב במאי קא מיפלגי בשנטרפה ולבסוף עיברה ר' אליעזר סבר זה וזה גורם אסור ורבי יהושע סבר זה וזה גורם מותר אי הכי אדמיפלגי לגבוה ליפלגו להדיוט להודיעך כחו דר' יהושע דאפילו לגבוה נמי שרי וליפלגו להדיוט להודיעך כחו דרבי אליעזר דאפילו להדיוט נמי אסור כח דהיתרא עדיף ליה ומודים בביצת טרפה שאסורה בדספנא מארעא דחד גורם הוא רב אחא סבר לה כרב אחא בר יעקב ומתני ליה לדאמימר כדאמרן רבינא לא סבר לה כדרב אחא בר יעקב ומתני ליה לדאמימר בהאי לישנא אמר אמימר הני ביעי דספק טרפה דשיחלא קמא משהינן להו אי הדרה וטענה שריין ואי לא אסירן איתיביה רב אשי לאמימר ומודים בביצת טרפה שאסורה מפני שגדלה באיסור אמר ליה התם בשיחלא קמא אם כן גדלה גמרה מבעי ליה תני גמרה אלא הא דתנן ולד טרפה ר' אליעזר אומר לא יקרב לגבי מזבח ר' יהושע אומר יקרב במאי קא מיפלגי כשעיברה ולבסוף נטרפה רבי אליעזר סבר עובר ירך אמו הוא ור' יהושע סבר עובר לאו ירך אמו הוא אי הכי אדמיפלגי לגבוה ליפלגו להדיוט להודיעך כחו דרבי יהושע וליפלגו בהדיוט להודיעך כחו דרבי אליעזר כח דהיתירא עדיף ליה ומודים ודאי בביצת טריפה שאסורה בשיחלא קמא מאי טעמא גופה היא והלכתא בזכר כל שנים עשר חדש בנקבה כל שאינה יולדת אמר רב הונא כל בריה שאין בו עצם אינו מתקיים י"ב חדש אמר רב פפא שמע מינה מדרב הונא הא דאמר שמואל קישות שהתליע באיביה אסורה

דף נח,ב גמרא הני תמרי דכדא לבתר תריסר ירחי שתא שריין אמר רב לית בקא בר יומא ולית דידבא בת שתא אמר ליה רב פפא לאביי והא אמרי אינשי שב שני אימרא בקתא מבקא דאמרה ליה חזיתיה לבר מחוזא דסחא במיא וסליק ואיכרך בסדינין ואותיבת עליה ומצת מיניה ולא הודעת לי א"ל וליטעמין הא דאמרי אינשי שיתין מני פרזלא תלו ליה לבקא בקורנסיה מי איכא איהו גופיה כמה הוי אלא במני דידהו הכא נמי בשני דידהו תנן התם בהמה בעלת ה' רגלים או שאין לה אלא שלש ה"ז מום אמר רב הונא לא שנו אלא שחסר ויתר ביד אבל חסר ויתר ברגל טרפה נמי הויא מאי טעמא כל יתר כנטול דמי ההיא חיותא דהוה לה תרתי סניא דיבי אייתוה לרבינא וטרפה מדרב הונא ואי שפכן להדדי כשרה ההיא גובתא דהוה נפקא מבי כסי להובלילא סבר רב אשי למיטרפה א"ל רב הונא מר בר חייא לרב אשי כל הני חיוי ברייתא הכי אית להו ההוא גובתא דהוה מעברא

מבי כסי לכרסא סבר מר בר רב אשי לאכשורה אמר ליה רב אושעיא אטו כולהו בחדא מחיתא מחתינהו היכא דאתמר אתמר היכא דלא אתמר לא אתמר העיד נתן בר שילא רב טבחיא דציפורי לפני רבי על שני בני מעים היוצאין מן הבהמה כאחד שהיא טרפה וכנגדן בעוף כשרה במה דברים אמורים שיוצאין בשני מקומות אבל יוצאין במקום אחד וכלין עד כאצבע כשרה פליגי בה רב אמי ורב אסי חד אמר הוא דהדרי וערבי וחד אמר אע"ג דלא הדרי וערבי בשלמא למאן דאמר הוא דהדרי וערבי היינו דקתני עד כאצבע אלא למאן דאמר אע"ג דלא הדרי וערבי מאי עד כאצבע עד כאצבע מלמטה: ר' יהודה אומר אם ניטלה הנוצה פסולה: אמר רבי יוחנן ר' יהודה ור' ישמעאל אמרו דבר אחד ר' יהודה הא דאמרן ר' ישמעאל דתנן רבי ישמעאל אומר הנוצה מצטרפת אמר רבא דילמא לא היא עד כאן לא קאמר ר' יהודה הכא אלא לענין טרפה דליכא מידי דמגין עליה אבל לענין איפגולי כרבנן סבירא ליה ועד כאן לא קאמר רבי ישמעאל התם אלא לענין איפגולי אבל לענין טרפה אגוני לא מגין:

דף נח, ב משנה אחוזת הדם והמעושנת והמצוננת ושאכלה הרדופני ושאכלה צואת תרנגולים או ששתת מים הרעים כשרה אכלה סם המות או שהכישה נחש מותרת משום טרפה ואסורה משום סכנת נפשות:

דף נח, ב גמרא אמר שמואל הלעיטה חלתית טרפה מ"ט דמינקבה להו למעיינה מתיב רב שיזבי אחוזת הדם והמעושנת ושאכלה הרדופני ושאכלה צואת תרנגולים וששת מים הרעים הלעיטה תיעה חלתית ופלפלין אכלה סם המות כשרה הכישה נחש או שנשכה כלב שוטה מותרת משום טרפה ואסורה משום סכנת נפשות קשיא חלתית אחלתית קשיא סם המות אסם המות חלתית אחלתית לא קשיא כאן בעלין כאן בקרטין סם המות אסם המות לא קשיא הא דידה הא דאדם סם המות דבהמה היינו הרדופני תרי גווני סם המות מאי תיעה אמר רב יהודה

דף נט, א גמרא עיקרא דמרירתא אמר רב יהודה האי מאן דאכל תלתא תקלי חלתית אליבא ריקנא מישתלח משכיה אמר ר' אבהו בדידי הוה עובדא ואכלי חד תקלא חלתיתא ואי לא דיתבי במיא מישתלח משכאי וקיימתי בעצמי (קוהלת ז) החכמה תחיה בעליה אמר רב יוסף האי מאן דאכיל שיתסרי ביעי וארבעי אמגוזי ושב בוטיתא דפרחי ושתי רביעתא דדובשא בתקופת תמוז אליבא ריקנא מתעקר תליא דליביה ההוא בר טביא דאתא לבי ריש גלותא דהוה מפסק כרען בתרייתא בדקיה רב בצומת הגידין ואכשריה סבר למיכל מיניה באומצא א"ל שמואל לא חייש מר לניקורי א"ל מאי תקנתא נותביה בתנורא דאיהו בדיק נפשיה אותביה נפל תילחי תילחי קרי שמואל עליה דרב (משלי יב) לא יאונה לצדיק כל און קרי רב עליה דשמואל (דנייאל ד) כל רז לא אנס לך:

דף נט, א משנה סימני בהמה וחיה נאמרו מן התורה וסימני העוף לא נאמרו אבל אמרו חכמים כל עוף הדורס טמא כל שיש לו אצבע יתירה וזפק וקורקבנו נקלף טהור ר' אלעזר בר' צדוק אומר כל עוף החולק את רגליו טמא ובחגבים כל שיש לו ארבע רגלים וארבע כנפים וקרצולים וכנפיו חופין את רובו רבי יוסי אומר ושמנו חגב ובדגים כל שיש לו סנפיר וקשקשת רבי יהודה אומר שני קשקשין וסנפיר אחד ואלו הן קשקשין הקבועין בו וסנפירים הפורח בהן:

דף נט, א גמרא תנו רבנן אלו הן סימני בהמה (ויקרא יא) כל בהמה מפרסת פרסה וגו' כל בהמה שמעלת גרה בידוע שאין לה שיניים למעלה וטהורה וכללוא הוא והרי גמל דמעלה

גרה הוא ואין לו שינים למעלה וטמא גמל ניבי אית ליה והרי בן גמל דניבי נמי לית ליה ותו הרי שפן וארנבת דמעלת גרה הן ויש להן שינים למעלה וטמאין ועוד שינים מי כתיבי באורייתא אלא הכי קאמר כל בהמה שאין לה שינים למעלה בידוע שהיא מעלת גרה ומפרסת פרסה וטהורה וליבדוק בפרסותיה כגון שהיו פרסותיה חתוכות וכדרב חסדא דאמר רב חסדא היה מהלך במדבר ומצא בהמה שפרסותיה חתוכות בודק בפיה אם אין לה שינים למעלה בידוע שהיא טהורה אם לאו בידוע שהיא טמאה ובלבד שיכיר גמל גמל ניבי אית ליה אלא ובלבד שיכיר בן גמל לאו אמרת איכא בן גמל איכא נמי מינא אחרינא דדמי לבן גמל לא ס"ד דתני דבי ר' ישמעאל (ויקרא יא) ואת הגמל כי מעלה גרה הוא שליט בעולמו יודע שאין לך דבר מעלה גרה וטמא אלא גמל לפיכך פרט בו הכתוב הוא ואמר רב חסדא היה מהלך בדרך ומצא בהמה שפיה גמום בודק בפרסותיה אם פרסותיה סדוקות בידוע שהיא טהורה אם לאו בידוע שהיא טמאה ובלבד שיכיר חזיר לאו אמרת איכא חזיר איכא נמי מינא אחרינא דדמיא לחזיר לא ס"ד דתנא דבי ר' ישמעאל (ויקרא יא) ואת החזיר כי מפריס פרסה הוא שליט בעולמו יודע שאין לך דבר שמפריס פרסה וטמא אלא חזיר לפיכך פרט בו הכתוב הוא ואמר רב חסדא היה מהלך במדבר ומצא בהמה שפיה גמום ופרסותיה חתוכות בודק בבשרה אם מהלך שתי וערב בידוע שהיא טהורה ואם לאו בידוע שהיא טמאה ובלבד שיכיר ערווד לאו אמרת איכא ערווד איכא נמי מינא אחרינא דדמיא לערווד גמירי דליכא והיכא בודק אמר אביי ואיתימא רב חסדא בכנפי העוקץ: סימני חיה: ת"ר אלו הן סימני חיה כלהלל בהמה היא לסימנין אמר רבי זירא **דף נט, ב גמרא** להתיר חלבה והכי קאמר אלו הן סימני חיה שחלבה מותר כל שיש לה קרנים וטלפים רבי דוסא אומר יש לה קרנים אי אתה צריך לחזור על טלפים יש לה טלפים צריך אתה לחזור על קרנים וקרש אע"פ שאין לו אלא קרן אחת מותר כללא הוא והרי עז דיש לו קרנים וטלפים וחלבו אסור כרוכות בעינן והרי שור זכרוכות וחלבו אסור חרוקות בעינן והרי עז דחרוקות וחלבו אסור מפוצלות בעינן והרי צבי דאין מפוצלות וחלבו מותר חזורות בעינן הלכך היכא דמיפצלא לא דינא ולא דיינא היכא דלא מיפצלא בעינן כרוכות חזורות וחרוקות והוא דמיבלע חירקיהו והיינו ספיקא דעיזא כרכוז ההיא עיזא כרכוז דהואי בי ריש גלותא דעקור מלא צנא דתרבא מינה רב אחאי אסר רב שמואל בריה דרבי אבהו אכל מיניה קרי אנפשיה (משלי יח) מפרי פי איש תשבע בטנו שלחו מתם הלכתא כוותיה דשמואל בריה דרבי אבהו והזהרו ברבינו אחאי שמאיר עיני גולה הוא: וקרש אע"פ שאין לו אלא קרן אחת מותר: אמר רב יהודה קרש טביא דבי עילאי טגרס אריא דבי עילאי אמר רב כהנא תשע אמהתא הוי בין אונא לאונא דאריא דבי עילאי אמר רב יוסף שיתסר אמהתא הוי משכיה דטביא דבי עילאי אמר ליה קיסר לר' יהושע בן חנניה אלהיכם כאריה מתיל דכתיב (עמוס ג) אריה שאג מי לא יירא מאי רבותיה פרשא קטיל אריא אמר ליה לאו כהאי אריא מתיל כאריא דבי עילאי מתיל אמר ליה בעינא דמיחזית ליה ניהלי אמר ליה לא מצית חזית ליה אמר ליה איברא חזינא ליה בעא רחמי אתעקר מדוכתיה כי הוה מרחיק ארבע מאה פרסי ניהם חד קלא אפילו כל מעברתא ושורא דרומי נפל אדמרחק תלת מאה פרסי ניהם קלא אחרינא נתור ככי ושיני דגברי ואף הוא נפל מכורסייא לארעא א"ל במטותא מינך בעי רחמי עליה דלהדר לדוכתיה בעא רחמי עליה ואהדר ליה לאתריה אמר ליה קיסר לר' יהושע בן חנניה בעינא דאיחזי לאלהיכו א"ל לא מצית חזית ליה א"ל איברא

דף ס,א גמרא חזינא ליה אזל אוקמיה להדי יומא בתקופת תמוז א"ל איסתכל ביה א"ל לא מצינא א"ל יומא דחד משמשי דקיימי קמי דקודשא בריך הוא אמרת לא מצינא לאיסתכלא ביה שכינה לא כל שכן אמר ליה קיסר לרבי יהושע בן חנניה בעינא דאיצבית ליה נהמא לאלהיכו אמר ליה לא מצית אמאי נפיש חילוותיה א"ל איברא אמר ליה פוק צבית לגידא דרביתא דרויחא עלמא טרח שיתא ירחי קייטא אתא זיקא כנשיה לימא טרח שיתא ירחי דסיתוא אתא מיטרא טבעיה בימא א"ל מאי האי אמר ליה הני כנושאי זלוחאי דאתו קמיה א"ל אי הכי לא מצינא א"ל בת קיסר לר' יהושע בן חנניה אלהיכו נגרא הוא דכתיב (תהילים קד) המקרה במים עליותיו אימא ליה דנעביד לי חדא מסתוריתא אמר לחיי בעא רחמי עלה ואינגעה אותבה בשוקא דרומי ויהבי לה מסתוריתא דהווי נהיגי דכל דמנגע ברומי יהבו ליה מסתוריתא ויתיב בשוקא וסתר דוללי כי היכי דליחזו אינשי וליבעי רחמי עליה יומא חד הוה קא חליף התם הות יתבא וסתרה דוללי בשוקא דרומאי אמר לה שפירתא מסתוריתא דיהב ליך אלהי אמרה ליה אימא ליה לאלהיך לשקול מאי דיהב לי אמר לה אלהא דידן מיהב יהיב משקל לא שקיל אמר רב יהודה שור כרסתן ופרסתן רב רישיה ורב גנובתיה וחילופא בחמרא למאי נפקא מינה למקח וממכר ואמר רב יהודה שור שהקריב אדם הראשון קרן אחת היתה לו במצחו שנאמר (תהילים סט) ותיטב לה' משור פר מקרין מפריס מקרין תרתי משמע אמר רב נחמן מקרן כתיב ואמר רב יהודה שור שהקריב אדם הראשון קרניו קודמות לפרסותיו שנאמר ותיטב לה' משור פר מקרין מפריס מקרין ברישא והדר מפריס מסייע ליה לר' יהושע בן לוי דאמר ריב"ל כל מעשה בראשית בקומתן נבראו בדעתן נבראו בצביונם נבראו שנאמר (בראשית ב) ויכולו השמים והארץ וכל צבאם אל תקרי צבאם אלא צביונם דרש רבי חנינא בר פפא (תהילים קד) יהי כבוד ה' לעולם ישמח ה' במעשיו פסוק זה שר העולם אמרו בשעה שאמר הקב"ה (בראשית א) למינהו באילנות נשאו דשאים קל וחומר בעצמן אם רצונו של הקב"ה בערבוביא למה אמר למינהו באילנות ועוד ק"ו ומה אילנות שאין דרכן לצאת בערבוביא אמר הקב"ה למינהו אנו עאכ"ו מיד כל אחד ואחד יצא למינו שר העולם ואמר יהי כבוד ה' לעולם ישמח ה' במעשיו בעי רבינא הרכיב שני דשאים זה על גב זה

דף ס,ב גמרא לר' חנינא בר פפא מהו כיון דלא כתב בהו למינהו לא מיחייב או דילמא כיון דהסכים אידיהו כמאן דכתיב בהו למינהו דמיא תיקו: רבי שמעון בן פזי רמי כתיב (בראשית א) ויעש אלהים את שני המאורות הגדולים וכתיב את המאור הגדול ואת המאור הקטן אמרה ירח לפני הקב"ה רבש"ע אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד אמר לה לכי ומעטי את עצמך אמרה לפניו רבש"ע הואיל ואמרתני לפניך דבר הגון אמעית את עצמי אמר לה לכי ומשול ביום ובלילה אמרה ליה מאי רבותיה דשרגא בטיהרא מאי אהני אמר לה זיל לימנו בך ישראל ימים ושנים אמרה ליה יומא נמי אי אפשר דלא מנו ביה תקופותא דכתיב (בראשית א) והיו לאותות ולמועדים ולימים ושנים זיל ליקרו צדיקי בשמיד (עמוס ז) יעקב הקטן שמואל הקטן (שמואל א יז) דוד הקטן חזייה דלא קא מיתבא דעתה אמר הקב"ה הביאו כפרה עלי שמיעטתי את הירח והיינו דאמר ר"ש בן לקיש מה נשתנה שעיר של ראש חדש שנאמר בו (במדבר כח) לה' אמר הקב"ה שעיר זה יהא כפרה על שמיעטתי את הירח רב אסי רמי כתיב (בראשית א) ותוצא הארץ דשא בתלת בשבתא וכתיב (בראשית ב) וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ במעלי שבתא מלמד שיצאו דשאים ועמדו על פתח קרקע עד שבא אדם הראשון ובקש עליהם רחמים וירדו גשמים וצמחו

ללמדך שהקב"ה מתאוה לתפלתן של צדיקים רב נחמן בר פפא הויה ליה ההיא גינתא שדי ביה ביזרני ולא צמח בעא רחמי אתא מיטרא וצמח אמר היינו דרב אסי: אמר רב חנן בר רבא (דברים יד) השסועה בריה בפני עצמה היא שיש לה שני גבין ושני שדראות וכי משה רבינו קניגי היה או בליסטרי היה מכאן תשובה לאומר אין תורה מן השמים א"ל רב חסדא לרב תחליפא בר אבינא זיל כתוב קניגי ובליסטרי באגדתך ופרשה (יהושוע יג) <ואת> חמשת סרני פלשתים העזתי והאשדודי האשקלוני הגתי והעקרוני והעוים אמר חמשה וחשיב שיתא אמר ר' יונתן ארונקי שלהן חמשה א"ל רב חסדא לר' תחליפא בר אבינא כתוב ארונקי באגדתך ופרשה ופליגא דרב דאמר רב עוים מתימן באו תניא נמי הכי עוים מתימן באו ולמה נקרא שמן עוים שעיותו את מקומן ד"א עוים שאיוו לאלהות הרבה ד"א עוים שכל הרואה אותם אוחזתו עוית א"ר יוסף ואית להו שיתסרי דרי שיני לכל חד וחד אמר ר"ש בן לקיש הרבה מקראות שראויין לשרוף והן הן גופי תורה (דברים ב) והעוים היושבים בחצרים עד עזה מאי נפקא לן מינה מדאשבעיה אבימלך לאברהם (בראשית כא) אם תשקור לי ולניני ולנכדי אמר הקב"ה ליתו כפתורים ליפקו מעוים דהיינו פלשתים וליתו ישראל ליפקו מכפתורים כיוצא בדבר אתה אומר (במדבר כא) כי חשבון עיר סיחון מלך האמורי היא והוא נלחם במלך מואב וגו' מאי נפקא מינה דאמר להו הקב"ה לישראל (דברים ב) אל תצר את מואב אמר הקב"ה ליתי סיחון ליפוק ממואב וליתו ישראל וליפקו מסיחון והיינו דאמר רב פפא עמון ומואב טיהרו בסיחון (דברים ג) צידונים יקראו לחרמון שריון תנא שניר ושריון מהרי ארץ ישראל מלמד שכל אחד ואחד מאומות העולם הלך ובנה לו כרך גדול לעצמו והעלה לו על שם הרי ארץ ישראל ללמדך שאפילו הרי ארץ ישראל חביבין על האומות העולם כיוצא בו (בראשית מז) ואת העם העביר אותו לערים מאי נפקא מינה דלא ליקרו לאחיו גלוותא: סימני העוף לא נאמרו: ולא והתניא (ויקרא יא) נשר

דף סא, א גמרא מה נשר מיוחד שאין לו אצבע יתרה וזפק ואין קורקבנו נקלף ודורס ואוכל טמא אף כל כיוצא בו טמא תורין שיש להן אצבע יתרה וזפק וקורקבן נקלף ואין דורסין ואוכלין טהורין אף כל כיוצא בהן טהורין אמר אביי לא נאמר פירושן מדברי תורה אלא מדברי סופרים תני רבי חייא עוף הבא בסימן אחד טהור לפי שאין דומה לנשר נשר דלית ליה כלל הוא דלא תיכול הא איכא דאית ליה חד תיכול ולילף מתורין מה תורין דאיכא כולהו ארבעה אף ה"נ עד דאיכא כולהו ארבעה אם כן שאר עופות טמאין דכתב רחמנא למה לי ונילף מינייהו מה התם תלתא ולא אכלינן אף כל תלתא ולא ניכול וכל שכן תרי וחד אם כן עורב דכתב רחמנא למה לי השתא דאית ליה תלתא לא אכלינן דאית ליה תרי מיבעיא

דף סא, ב גמרא ולילף מעורב מה התם תרי לא אף כל תרי לא א"כ פרס ועזניה דכתב רחמנא למה לי השתא דאית ליה תרי לא אכלינן דאית ליה חד מיבעיא וניגמר מפרס ועזניה א"כ נשר דכתב רחמנא למה לי השתא דאית ליה חד לא אכלינן דלית ליה כלל מיבעיא אלא נשר דלית ליה כלל הוא דלא תיכול הא דאית ליה חד אכול ואלא טעמא דכתב רחמנא נשר הא לאו הכי הוה אמינא לילף מפרס ועזניה הוה ליה פרס ועזניה שני כתובין הבאין כאחד ושני כתובין הבאין כאחד אין מלמדין גמירי דאיכא בהאי ליכא בהאי ודאיכא בהאי ליכא בהאי מכדי עשרים וארבעה עופות טמאים הוו אי אפשר דחד דאיכא בהנך ליכא בהני והווי להו שני כתובים הבאים כאחד גמירי עשרים וארבעה עופות טמאים

הוּו וּארבעה סימנין תלתא הדרי בכולהו עשרים מהם שלשה שלשה ותרי בעורב חד בפרס וחד בעזניה דאיתיה בהא ליתיה בהא מהו דתימא ליליף מיניה כתב רחמנא נשר נשר דלית ליה כלל הוא דלא תיכול הא איכא דאית ליה חד אכול אלא תורין דכתב רחמנא למה לי אמר רב עוקבא בר חמא לקרבן אמר רב נחמן

דף סב, א גמרא היה בקי בהן ובשמותיהן עוף הבא בסימן אחד טהור לא היה בקי בהן ובשמותיהן בסימן אחד טמא בשני סימנין טהור והוא שיכיר עורב עורב ותו לא והתניא עורב זה עורב למינו ר' אליעזר אומר להביא את הזרזיר אמרו לו לר' אליעזר והלא אנשי כפר תמרתא שביהודה היו אוכלים אותן מפני שיש להן זפק אמר להם אף הן עתידין ליתן את הדין דבר אחר למינהו להביא סנונית לבנה דברי ר"א אמרו לו והלא אנשי גליל העליון אוכלים אותו מפני שקרקבנו נקלף אמר להם אף הן עתידין ליתן את הדין אלא עורב וכל מין עורב אמר אמימר הלכתא עוף הבא בסימן אחד טהור והוא דלא דריס א"ל רב אשי לאמימר הא דרב נחמן מאי א"ל לא שמיע לי כלומר לא סבירא לי מאי איכא משום פרס ועזניה ליתנהו בישוב אמר רב יהודה עוף המסרט כשר לטהרת מצורע וזו היא סנונית לבנה שנחלקו בה ר' אליעזר וחכמים אמר אמימר בחיורא כרסה כולי עלמא לא פליגי דשריא כי פליגי בדירוקא כרסה ר"א אסר ורבנן שרו והלכתא כר"א מר זוטרא מתני הכי בדירוקא כרסה כולי עלמא לא פליגי דאסיר כי פליגי בדחיורא כרסה ר"א אסר ורבנן שרו והלכתא כרבנן דשרו בשלמא למ"ד בחיורא כרסה פליגי היינו דקתני זו היא סנונית לבנה אלא למ"ד בדירוקא פליגי מאי זו היא סנונית לבנה לאפוקי דבתי דאוכמתי אמר רחבה אמר רבי יהודה תסיל פסול משום תורין וכשר משום בני יונה דאציפי ותורין של רחבה כשרין משום תורין ופסולין משום בני יונה מתיב רב דניאל בר רב קטינא כל העופות

דף סב, ב גמרא פוסלין מי חטאת חוץ מן היונה מפני שמוצצת ואם איתא ליתני חוץ מיונה ותסיל א"ר זירא זה מוצץ ומקיא וזה מוצץ ואינו מקיא אמר רב יהודה הני כופשני צוצייני כשרים לגבי מזבח והן הן תורין של רחבה מיתבי (במדבר יט) אזוב ולא אזוב יון ולא אזוב כוחלי ולא אזוב רומי ולא מדברי ולא כל אזוב שיש לו שם לווי אמר אביי כל שנשתנה שמו קודם מתן תורה והקפידה תורה עליו יש לו שם לווי פסול והני לא נשתנו שמן קודם מתן תורה רבא אמר הני כופשני צוצייני באתרייהו סתמא קרי להו אמר רב יהודה הני כרזי דבי חילפי שרו ודבי כרבי אסירי אמר רבינא ומלקינן עלייהו משום שרץ העוף ואמר רב יהודה צרדא שרי ברדא אסיר וסימניך בר מיניה מרדא ספקא אמר רב אסי שמונה ספיקות הן חובא חוגא סוגא והרנוגא תושלמי ומרדא כוחילנא ובר נפחא מאי ספיקייהו עופות טהורים קורקבנן נקלף וטמאין אין קורקבנן נקלף והני קורקבנן נקלף בסכינא והא ההיא בר אווזא דהוה בי מר שמואל דלא הוה קא מקלף קורקבניה ואותביה בשימשא וכיון דרפי איקליף התם כי רפו איקליף בידא הכא אע"ג דרפי לא מקליף אלא בסכינא אמר אביי תרנגולא דאגמא חד משמונה ספיקות הוא והיינו מרדו אמר רב פפא תרנגולא דאגמא אסירא תרנגולתא דאגמא שריא וסימניך עמוני ולא עמונית דרש מרימר תרנגולתא דאגמא אסירא חזיוה דדרסה ואכלה והיינו גירותא אמר רב שבור אנדרפטא שרי פירוז אנדרפטא אסור וסימניך פירוז רשיעא אמר רב הונא בוניא שרי פרוא אסיר וסימניך פרואה אמגושא אמר רב פפא מרדו זגיד ואכיל שרי סגיד ואכיל אסור וסימניך

(שמות לד) לא תשתחווה לאל אחר אמר שמואל שתיא חמרא אסירא וסימניך שתויי יין פסולין לעבודה ואמר שמואל מזגא חמרא אסירא

דף סג,א גמרא בת מזגא חמרא שריא וסימניך יפה כח הבן מכח האב אמר רב יהודה שקיטנא אריכי שקי וסומקי שריא וסימניך מורזמא גוצי וסומקי אסירי וסימניך ננוס פסול אריכי שקי וירוקי אסירי וסימניך ירוקין פסולין אמר רב יהודה שלך זה השולה דגים מן הים דוכיפת שהודו כפות תניא נמי הכי דוכיפת שהודו כפות וזהו שהביא שמיר לבית המקדש ר' יוחנן כי הוה חזי שלך אמר (תהילים לו) משפטיך תהום רבה כי הוה חזי נמלה אמר (תהילים לו) צדקתך כהררי אל אמר אממר לקני ובטני שריין שקנאי ובטנאי מקום שנהגו לאכול אוכלין מקום שנהגו שלא לאכול אין אוכלין אטו במנהגא תליא מילתא אין ולא קשיא הא באתרא דשכיחי פרס ועזניה הא באתרא דלא שכיחי פרס ועזניה אמר אביי קואי וקקואי אסירי קקואתא שריא במערבא מלקו עילוה וקרו לה תחוותא ת"ר (ויקרא יא) תנשמת באות שבעופות אתה אומר באות שבעופות או אינו אלא באות שבשרצים אמרת צא ולמד מי"ג מדות שהתורה נדרשת בהן דבר הלמד מענינו במה הכתוב מדבר בעופות אף כאן בעופות תניא נמי גבי שרצים כה"ג תנשמת באות שבשרצים אתה אומר באות שבשרצים או אינו אלא באות שבעופות אמרת צא ולמד מי"ג מדות שהתורה נדרשת בהן דבר הלמד מענינו במה הכתוב מדבר בשרצים אף כאן בשרצים אמר אביי באות שבעופות קיפוף באות שבשרצים קורפדאי אמר רב יהודה קאת זו הקוק רחם זו שרקרק א"ר יוחנן למה נקרא שמו רחם כיון שבא רחם באו רחמים לעולם אמר רב ביבי בר אביי והוא דיתיב אמידי ועביד שרקרק וגמירי דאי יתיב אארעא ושריק אתא משיחא שנאמר (זכריה י) אשרקה להם ואקבצם א"ל רב אדא בר שימי למר בר רב אידאי והא ההוא דיתיב בי כרבא ושרק ואתא גלל אפסקיה למוחיה א"ל ההוא ביידא הוה ת"ר עורב זה עורב את כל העורב להביא עורב העמקי למינו להביא עורב הבא בראשי יונים אמר מר עורב זה עורב אטו קמן קאי אלא אימא עורב זה עורב אוכמא וכן הוא אומר (שיר השירים ה) קווצותיו תלתלים שחורות כעורב העמקי חיוורא וכן הוא אומר (ויקרא יג) ומראהו עמוק מן העור כמראה חמה העמוקה מן הצל ועורב הבא בראשי יונים אמר רב פפא לא תימא דאתי בריש יוני אלא דדמי רישיה לדיונה ת"ר הנץ זה הנץ למינהו להביא את בר חיריא מאי בר חיריא אמר אביי שורניקא אמר רב יהודה החסידה זו דיה לבנה למה נקרא שמה חסידה שעושה חסידות עם חברותיה האנפה זו דיה רגזנית למה נקרא שמה אנפה שמנאפת עם חברותיה אמר רב חנן בר רב חסדא אמר רב חסדא אמר רב חנן בריה דרבא אמר רב עשרים וארבעה עופות טמאין הן א"ל רב חנן בר רב חסדא לרב חסדא דהיכא אי דויקרא עשרים הווי אי דמשנה תורה עשרים וחד הווי וכי תימא דאה דכתיבא בויקרא ולא כתיבא במשנה תורה שדייה עלייהו אכתי עשרין ותריין הווי אמר ליה הכי אמר אבוה דאמך משמיה דרב (ויקרא יא) למינה למינה למינו (דברים יד) למינהו הרי כאן ארבע אי הכי עשרין ושית הווי אמר אביי דאה וראה אחת היא דאי סלקא דעתך תרתי אינון

דף סג,ב גמרא מכדי משנה תורה לאוסופי הוא דאתא מאי שנא הכא דכתיב דאה ומ"ש הכא דכתיב ראה ולא כתיב דאה אלא ש"מ מין ראה ודאה אחת היא ואכתי כ"ה הווי אמר אביי כשם שראה ודאה אחת היא כך איה ודיה אחת היא דאי ס"ד תרתי אינון מכדי משנה תורה לאוסופי הוא דאתא מאי שנא הכא דכתיב אאיה ומ"ש התם דכתיב למינה

אדיה אלא ש"מ איה ודיה אחת היא וכי מאחר שאיה ודיה אחת היא למה ליה למיכתב איה ודיה כדתניא רבי אומר אקרא אני איה דיה למה נאמרה כדי שלא תתן פתחון פה לבעל דין לחלוק שלא תהא אתה קורא איה והוא קורא דיה אתה קורא דיה והוא קורא איה לכך כתב במשנה תורה (דברים יד) והראה ואת האיה והדיה למינה מיתיבי למה נשנו בבהמה מפני השסועה ובעופות מפני הראה מאי לאו מדבהמה דהתם לאוסופי עופות נמי לאוסופי לא התם לאוסופי הכא לפרושי ופליגא דרבי אבהו דא"ר אבהו ראה זו איה ולמה נקרא שמה ראה שרואה ביותר וכן הוא אומר (איוב כח) נתיב לא ידעו עיט ולא שזפתו עין איה תנא עומדת בבבל ורואה נבלה בארץ ישראל מדראה היינו איה מכלל דדאה לאו היינו ראה מכדי משנה תורה לאוסופי הוא דאתא מאי שנא הכא דכתיב דאה ומאי שנא התם דלא כתיב דאה אלא לאו ש"מ דאה וראה ואיה אחת היא ומדראה היינו איה מכלל דדיה לאו היינו איה מאי שנא התם דכתיב למינהו אאיה ומ"ש הכא דלא כתיב למינהו אאיה אלא אדיה אלא ש"מ דאה וראה דיה ואיה אחת היא תניא איסי בן יהודה אומר מאה עופות טמאין יש במזרח וכולן מין איה הן תני אבימי בריה דר' אבהו ז' מאות מיני דגים הן וח' מאות מיני חגבים ולעופות אין מספר עופות כ"ד הוו אלא ולעופות טהורים אין מספר תניא רבי אומר גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שבהמה טמאה מרובה מן הטהורות לפיכך מנה הכתוב בטהורה גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שעופות טהורין מרובין על הטמאין לפיכך מנה הכתוב בטמאין מאי קמ"ל כדרב הונא אמר רב ואמרי לה אמר רב הונא אמר רב משום ר' מאיר לעולם ישנה אדם לתלמידו דרך קצרה א"ר יצחק עוף טהור נאכל במסורת נאמן הצייד לומר עוף זה טהור מסר לי רבי א"ר יוחנן והוא שבקי בהן ובשמותיהן בעי ר' זירא רבו חכם או רבו צייד ת"ש דא"ר יוחנן והוא שבקי בהן ובשמותיהן אי אמרת בשלמא רבו צייד שפיר אלא אי אמרת רבו חכם בשלמא שמייהו גמיר להו אלא אינהו מי ידע להו אלא לאו ש"מ רבו צייד ש"מ ת"ר לוקחין ביצים מן <העובדי כוכבים> {הנכרים} בכל מקום ואין חוששין לא משום נבלות ולא משום טרפות ודילמא דעוף טמא נינהו אמר אבוה דשמואל באומר של עוף פלוני טהור ולימא של עוף טהור אי הכי אית ליה לאישתמוטי ולבדוק בסימנין דתניא כסימני ביצים כך סימני דגים סימני דגים ס"ד סנפיר וקשקשת אמר רחמנא אלא אימא כך סימני

דף סד,א גמרא עוברי דגים ותניא גבי ביצים אלו הן סימני ביצים כל שכודרת ועגולגולת ראשה אחד כד וראשה אחד חד טהורה ב' ראשיה כדין או ב' ראשיה חדין טמאין חלבון מבחוץ וחלמון מבפנים טהורה חלמון מבחוץ וחלבון מבפנים טמאה חלמון וחלבון מעורבין זה בזה בידוע שהיא ביצת השרץ לא צריכא דחתוכות וליבדוק בחלמון וחלבון בטרופות בקערה וכה"ג מי זבנינן מינייהו והא תניא אין מוכרין ביצת טרפה <לעובד כוכבים> {לנכרים} אלא א"כ טרופה בקערה לפיכך אין לוקחין מהם ביצים טרופות בקערה אלא אמר ר' זירא סימנין לאו דאורייתא דאי לא תימא הכי הא דאמר רב אסי שמנה ספיקות הן ליבדוק בביצים דידהו אלא ש"מ סימנין לאו דאורייתא אלא למאי הלכתא קתני לה הכי קאמר ב' ראשיה כדין או ב' ראשיה חדין או חלמון מבחוץ וחלבון מבפנים ודאי טמאה רישיה חד חד רישיה חד כד וחלבון מבחוץ וחלמון מבפנים ואמר לך של עוף פלוני וטהור הוא סמוך עליהם בסתמא לא תסמוך עליהם דאיכא דעורבא דדמי לדיונה אמר מר חלבון וחלמון מעורבין זה בזה בידוע שהיא ביצת השרץ למאי הלכתא אמר רב עוקבא בר חמא לומר שאם ריקמה וניקבה <בכעדשה מטמא> [מטמאה

בכעדשה] מתקיף לה רבינא ודלמא דנחש היא אלא אמר רבא שאם ריקמה ואכלה לוקה עליה משום שרץ השורץ על הארץ אי הכי מאי איריא דטמאה אפילו דטהורה נמי דתניא (ויקרא יא) כל השרץ השורץ על הארץ

דף סד, ב גמרא לרבות אפרוחים שלא נפתחו עיניהם מדרבנן וקרא אסמכתא בעלמא תנו רבנן גיעולי ביצים מותרות ביצים מוזרות נפש יפה תאכלם נמצא עליה קורט דם זורק את הדם ואוכל את השאר אמר רבי ירמיה והוא שנמצא על קשר שלה תני דוסתאי אבוה דר' אפטוריקי לא שנו אלא שנמצא על חלבון שלה אבל נמצא על חלמון שלה אפי' ביצה אסורה מאי טעמא דשדא תכלא בכולה א"ל רב גביהה מבי כתיל לרב אשי איפכא תני תנא קמיה דאביי ואביי הוא דתרצה ניהליה הכי אמר חזקיה מנין לביצת טמאה שהיא אסורה מן התורה שנאמר (ויקרא יא) ואת בת היענה וכי בת יש לה ליענה אלא איזו זו ביצה טמאה ודלמא היינו שמיהו לא סלקא דעתך דכתיב (איכה ד) בת עמי לאכזר כיענים במדבר ולא והא כתיב (מיכה א) אעשה מספד כתנים ואבל כבנות יענה כיענה זו שמתאבלת על בניה והא כתיב (ישעיהו יג) ושכנו שם בנות יענה כיענה זו ששוכנת עם בניה והכתיב (ישעיהו מג) תכבדני חית השדה תנים ובנות יענה ואי סלקא דעתך ביצה ביצה בת מימר שירה היא אלא כתיב היענה וכתיב בת היענה ושאני הכא דפסק ספרא לשתי תיבות ומדפסיק להו ספרא

דף סה, א גמרא בתרתי תיבות ש"מ תרי שמות נינהו אלא מעתה (בראשית יד) את כדר לעומר דפסק להו ספרא בתרי הכי נמי דתרתי שמי נינהו אמרי התם בשתי תיבות פסיק להו בשני שיטין לא פסיק להו אבל הכא אפי' בשני שיטין נמי פסיק להו: אבל אמרו חכמים כל עוף [וכו'] : תניא רבן גמליאל אומר דורס ואוכל בידוע שהוא טמא יש לו אצבע יתירה וזפק וקרקבנו נקלף בידוע שהוא טהור ר"א בר' צדוק אומר מותחין לו חוט של משיחה אם חולק את רגליו שתים לכאן ושתיים לכאן טמא שלש לכאן ואחת לכאן טהור ר"ש בן אלעזר אומר כל עוף הקולט מן האויר טמא ציפרתא נמי מקלט קלטא אמר אביי קולט ואוכל קאמרי' אחרים אומרים שכן עם טמאים טמא עם טהורים טהור כמאן כר' אליעזר דתניא ר"א אומר לא לחנם הלך זרזיר אצל עורב אלא מפני שהוא מינו אפי' תימא רבנן שכן ונדמה קאמרינן: ובחגבים כל שיש לו כו': מאי רובו אמר רב יהודה אמר רב רוב ארכו ואמרי לה רוב הקיפו אמר רב פפא הלכך בעינן רוב ארכו ובעינן רוב הקיפו ת"ר אין לו עכשיו ועתיד לגדל לאחר זמן כגון הזחל מותר ר"א בר' יוסי אומר (ויקרא יא) אשר לא כרעים אף על פי שאין לו עכשיו ועתיד לגדל לאחר זמן מאי זחל אמר אביי אסקרינן ת"ר (ויקרא יא) את אלה מהם תאכלו את הארבה וגו' ארבה זה גובאי סלעם זה רשון חרגול זה ניפול חגב זה גדיאן מה ת"ל (ויקרא יא) למיננו למינהו למינהו למינהו ד' פעמים להביא ציפורת כרמים ויוחנא ירושלמית והערצוביא והרזבנית דבי ר' ישמעאל תנא אלו כללי כללות ואלו פרטי פרטות ארבה זה גובאי למיננו להביא

דף סה, ב גמרא ציפורת כרמים אין לי אלא הבא ואין לו גבחת הבא ויש לו גבחת מנין ת"ל (ויקרא יא) סלעם זה ניפול למינהו להביא את האושכף ואין לי אלא הבא ואין לו גבחת הבא ויש לו גבחת הבא ואין לו זנב הבא ויש לו זנב מנין ת"ל חרגול זה רשון למינהו להביא את הכרספת ואת השחלנית ואין לי אלא הבא ואין לו גבחת הבא ויש לו גבחת הבא ואין לו זנב הבא ויש לו זנב מנין ראו ר' אבהו וראשו ארוך מנין אמרת הרי אתה דן בנין אב משלשתן לא ראי ארבה כראי חרגול ולא ראי חרגול כראי

ארבה ולא ראי שניהם כראי סלעם ולא ראי סלעם כראי שניהם הצד השווה שבהן שיש לו ד' רגלים וארבע כנפים וקרצולים וכנפיו חופין את רובו אף כל שיש לו ארבע רגלים וארבע כנפים וקרצולים וכנפיו חופין את רובו והלא הצרצור הזה יש לו ארבע רגלים וד' כנפים וקרצולים וכנפיו חופין את רובו יכול יהא מותר ת"ל חגב ששמו חגב אי שמו חגב יכול אין בו כל הסימנין הללו ת"ל למינהו עד שיהא בו כל הסימנין הללו פריך רב אחאי מה להנך שכן אין ראשן ארוך וכי תימא כיון דשוו בד' סימנין מייתנין ולא פרכינן אי הכי חרגול נמי דשוו להו לא ליכתוב ותיתי מארבה וסלעם אלא איכא למיפרך מה להנך שכן אין להן זנב ה"נ איכא למיפרך מה להנך שכן אין ראשן ארוך אלא אמר רב אחאי סלעם יתירא הוא לא ליכתוב רחמנא סלעם ותיתי מארבה ומחרגול דמאי פרכת מה לארבה דאין לו גבחת הרי חרגול דיש לו גבחת מה לחרגול דיש לו זנב הרי ארבה דאין לו זנב סלעם דכתב רחמנא ל"ל אם אינו ענין לגופו תנהו ענין לראשו ארוך

דף סו, א גמרא במאי קמיפלגי תנא דבי רב ותנא דבי רבי ישמעאל בראשו ארוך קמיפלגי תנא דבי רב סבר אשר לו כרעים כלל ארבה סלעם חרגול חגב למינהו פרט כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט דמיניה אין דלאו דמיניה לא ומרבי דדמי ליה משני צדדין תנא דבי ר' ישמעאל סבר אשר לו כרעים כלל ארבה סלעם חרגול חגב פרט למינהו חזר וכלל כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט ומרבי כל דדמי ליה בחד צד והא לא דמי כללא קמא לכללא בתרא כללא קמא אשר לו כרעים אמר רחמנא דאית ליה אכול דלית ליה לא תיכול כללא בתרא עד דשוו בארבעה סימנין תנא דבי ר' ישמעאל בכללי ופרטי כי האי גוונא דאין ודאמרי' נמי בעלמא דדאין תנא דבי ר' ישמעאל בכללי ופרטי כי האי גוונא מהכא: אמר מר אי שמו חגב יכול אין בו כל הסימנין הללו ת"ל למינהו עד שיהו בו כל הסימנין הללו אין בו כל הסימנין הללו מהיכא תיתי ארבה וחרגול כתיב אי לא כתיב סלעם כדקאמרת השתא דכתיב סלעם לרבווי ראשו ארוך אימא לירבי נמי כל דהו קמ"ל מאי שנא התם דאמרת סלעם זה רשון חרגול זה ניפול ומאי שנא הכא דאמרת סלעם זה ניפול חרגול זה רשון מר כי אתריה ומר כי אתריה: ובדגים כל שיש לו סנפיר וקשקשת: תנו רבנן אין לו עכשיו ועתידי לגדל לאחר זמן כגון הסולתנית והעפיאן ה"ז מותר יש לו עכשיו ועתידי להשירן בשעה שעולה מן המים כגון

דף סו, ב גמרא אקונס ואפונס כספתיאס ואכספטיאס ואטונס ה"ז מותר תנן התם כל שיש לו קשקשת יש לו סנפיר ויש שיש לו סנפיר ואין לו קשקשת יש לו קשקשת ויש לו סנפיר דג טהור יש לו סנפיר ואין לו קשקשת דג טמא מכדי אקשקשת קא סמכינן ליכתוב רחמנא קשקשת ולא ליכתוב סנפיר אי כתב רחמנא קשקשת ולא כתב סנפיר הוה אמינא מאי קשקשת סנפיר ואפי' דג טמא כתב רחמנא סנפיר וקשקשת והשתא דכתב רחמנא סנפיר וקשקשת ממאי דקשקשת לבושא הוא דכתיב (שמואל א יז) ושריון קשקשים הוא לבוש וליכתוב רחמנא קשקשת ולא ליכתוב סנפיר א"ר אבהו וכן תנא דבי ר' ישמעאל (ישעיהו מב) יגדיל תורה ויאדיר ת"ר ממשמע שנאמר אכול את שיש לו שומע אני אל תאכל את שאין לו וממשמע שנאמר אל תאכל את שאין לו שומע אני אכול את שיש לו ולמה שנאן לעבור עליו בעשה ולא תעשה (ויקרא יא) תאכלו מכל אשר במים מה ת"ל שיכול הואיל והתיר במפורש והתיר בסתם מה כשהתיר במפורש לא התיר אלא בכלים אף כשהתיר בסתם לא התיר אלא בכלים מנין לרבות בורות שיחין ומערות ששוחה ושותה מהן ואינו נמנע ת"ל תאכלו מכל אשר במים היכן התיר בכלים דכתיב את זה

תאכלו מכל אשר במים וגו' בימים ובנחלים הוא דכי אית ליה אכול דלית ליה לא תיכול
הא בכלים אע"ג דלית ליה אכול אימא בכלים אע"ג דאית ליה לא תיכול לא סלקא דעתך
דכתיב (ויקרא יא) וכל אשר אין לו סנפיר וקשקשת בימים ובנחלים מכל שרץ המים
בימים ובנחלים דלית ליה לא תיכול הא בכלים אע"ג דלית ליה אכול ואימא במים כלל
בימים ובנחלים פרט כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט ימים ונחלים אין נעיצין
וחריצין לא במים חזר וכלל הני תרי כללי דסמיכי להדדי נינהו אמר רבינא כדאמרי
במערבא כל מקום שאתה מוצא שני כללות הסמוכין זה לזה

דף סז, א גמרא הטל פרט ביניהם ודונם בכלל ופרט וכלל במים כלל בימים ובנחלים פרט
במים חזר וכלל כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט מה הפרט מפורש מים
נובעים אף כל מים נובעים מאי רבי חריצין ונעיצין לאיסורא ומאי מיעט בורות שיחין
ומערות להתירא ואימא מה הפרט מפורש מים גדלין על גבי קרקע אף כל מים גדלין על
גבי קרקע ומאי רבי אפי' בורות שיחין ומערות לאיסורא ומאי מיעט מיעט כלים אם כן
תאכלו מאי אהני ליה דבי רבי ישמעאל תנא במים במים שתי פעמים אין זה כלל ופרט
אלא ריבה ומיעט במים ריבה בימים ובנחלים מיעט במים חזר וריבה ריבה ומיעט וריבה
ריבה הכל מאי רבי חריצין ונעיצין לאיסורא ומאי מיעט בורות שיחין ומערות להתירא
אימא מאי ריבה בורות שיחין ומערות לאיסורא ומאי מיעט מיעט כלים א"כ תאכלו מאי
אהני ליה ואיפוך אנא כדתני מתתיה דתני מתתיה בר יהודה מאי ראית לרבות בורות
שיחין ומערות להתירא ולהוציא חריצין ונעיצין לאיסורא מרבה אני בורות שיחין ומערות
שהן עצורים ככלים ומוציא אני חריצין ונעיצין שאין עצורין ככלים הי סתום והי מפורש
פליגי בה רב אחא ורבינא חד אמר יש לו מפורש ואין לו סתום וחד אמר אין לו מפורש
ויש לו סתום מאי טעמא דמאן דאמר יש לו מפורש אמר לך מיניה הוא דקא משתרו כלים
מאי טעמא דמאן דאמר אין לו מפורש דהאי הוא דקמוכח אהאיך דאי מהאיך הוה אמינא
בכלים אע"ג דאית ליה נמי לא תיכול אמר רב הונא לא לשפי אינש שיכרא בצבייתא
באורתא דילמא פריש לעיל מצבייתא והדר נפיל לכסא והוי עובר משום (ויקרא יא) שרץ
השורץ על הארץ אי הכי במנא נמי דלמא פריש לדפנא דמנא והדר נפיל למנא התם היינו
רבייתיה ומנא תימרא דתניא מנין לרבות בורות שיחין ומערות ששוחה ושותה מהן ואינו
נמנע ת"ל (ויקרא יא) תאכלו מכל אשר במים וליחוש דלמא פריש לדפנא והדר נפיל אלא
היינו רבייתיה ה"נ היינו רבייתיה אמר ליה רב חסדא לרב הונא תניא דמסייע לך כל השרץ
השורץ על הארץ לרבות יבחושין שסיננן טעמא דסיננן הא לא סיננן שרי אמר שמואל
קישות שהתליעה

דף סז, ב גמרא באביה אסורה משום (ויקרא יא) השרץ השורץ על הארץ לימא מסייע
ליה דתני חדא על הארץ להוציא את הזיזין שבעדשים ואת היתושים שבכליסים ותולעת
שבתמרים ושבגרוגרות ותניא אידך כל השרץ השורץ על הארץ לרבות תולעת שבעיקרי
זיתים ושבעיקרי גפנים מאי לאו אידי ואידי בפירא והא באביה והא שלא באביה לא אידי
ואידי באביה ולא קשיא הא בפירא הא באילנא גופא דיקא נמי דקתני תולעת שבעיקרי
זיתים ושבעיקרי גפנים ש"מ בעי רב יוסף פרשה ומתה מהו מקצתה מהו לאויר העולם
מהו תיקו בעי רב אשי לגג תמרה מהו לגג גרעינתה מהו מתמרה לתמרה מהו תיקו אמר
רב ששת בריה דרב אידי קוקיאני אסירי מאי טעמא מעלמא אתו מתקיף לה רב אשי אי
מעלמא אתו לישתכחו דרך בית הריעי איכא דאמרי אמר רב שישא בריה דרב אידי

קוקיאני שרו מאי טעמא מיניה גבלי אמר רב אשי פשיטא דאי מעלמא קא אתו לישתכחו דרך בית הריעי והלכתא קוקיאני אסירי מ"ט מינם ניים ועיילי ליה באוסייה תולעים דרני דבשרא אסירי דכוורי שריין אמר לה רבינא לאימיה אבלע לי ואנא איכול א"ל רב משרשיא בריה דרב אחא לרבינא מאי שנא מהא דתניא (ויקרא יא) ואת נבלתם תשקצו לרבות את הדרנים שבבהמה א"ל הכי השתא בהמה בשחיטה הוא דמשתריא והני מדלא קא מהניא להו שחיטה באיסורייהו קיימן אבל דגים באסיפה בעלמא מישתרי והני כי קא גבלן בהיתרא קא גבלן ת"ר (ויקרא יא) הולך על גחון זה נחש כל לרבות השילשול ואת הדומה לשילשול על ארבע זה עקרב כל הולך לרבות את החיפושית ואת הדומה לחיפושית מרבה רגלים זה נדל עד כל לרבות את הדומה ואת הדומה לדומה תניא ר' יוסי בן דורמסקית אומר לויתן דג טהור הוא שנאמר (איוב מא) גאווה אפיקי מגנים (איוב מא) תחתיו חדודי חרש אפיקי מגנים אלו קשקשים שבו תחתיו חדודי חרש אלו סנפירין שפורח בהן:

מסכת חולין פרק ז

דף סה, א משנה בהמה המקשה לילד והוציא העובר את ידו והחזירו מותר באכילה הוציא את ראשו אע"פ שהחזירו הרי זה כילוד חותך מעובר שבמעיה מותר באכילה מן הטחול ומן הכליות אסור באכילה זה הכלל דבר שגופה אסור ושאינה גופה מותר:

דף סה, א גמרא אמר רב יהודה אמר רב ואבר עצמו אסור מאי טעמא דאמר קרא (שמות כב) ובשר בשדה טרפה לא תאכלו כיון שיצא בשר חוץ למחיצתו נאסר תנן בהמה המקשה לילד והוציא העובר את ידו והחזירו מותר באכילה מאי לאו אאבר לא אעובר אי אעובר מאי איריא החזירו אפילו לא החזירו נמי הוא הדין אף על גב דלא החזירו ואידי דקא בעי מיתנא סיפא הוציא את ראשו אף על פי שהחזירו הרי זה כילוד תנא נמי רישא החזירו וסיפא מאי קמשמע לן דכיון דיצא ראשו הויא לה לידה תנינא איזהו בכור לנחלה ואינו בכור לכהנים הבא אחר נפלים אף על פי שיצא ראשו חי או בן ט' שיצא ראשו מת טעמא דראשו מת הא ראשו חי הבא אחריו בכור לנחלה נמי לא הוי וכי תימא אשמעינן באדם וקא משמע לן בבהמה דאדם מבהמה לא יליף דאין פרוזדור לבהמה ובהמה מאדם לא ילפא דחשיב פרצוף פנים דידיה הא נמי תנינא שליא שיצתה מקצתה אסורה באכילה כסימן ולד באשה כך סימן ולד בבהמה אי אמרת בשלמא החזירו דרישא דוקא תנא סיפא אטו רישא אלא אי אמרת לא דרישא דוקא ולא דסיפא דוקא למה ליה למתנייה כלל לא לעולם אעובר וכדאמר רב נחמן בר יצחק לא נצרכה אלא למקום חתך הכא נמי לא נצרכה אלא למקום חתך ת"ש בהמה המקשה לילד הוציא עובר את ידו והחזירה ואחר כך שחט את אמו מותר באכילה שחט את אמו ואחר כך החזירה אסור באכילה הוציא את ידו וחתכו ואח"כ שחט את אמו שבחוץ טמא ואסור ושבפנים טהור ומותר שחט את אמו ואחר כך חתכו

דף סה, ב גמרא הבשר מגע נבלה דברי רבי מאיר וחכמים אומרים מגע טרפה שחוטה קתני מיהא רישא הוציא עובר את ידו והחזירה ואחר כך שחט את אמו מותר באכילה מאי

לאו אאבר לא אעובר אי אעובר אימא סיפא שחט את אמו ואחר כך החזירו אסור באכילה ואי עובר אמאי אסור כדאמר רב נחמן בר יצחק לא נצרכה אלא למקום חתך הכא נמי לא נצרכה אלא למקום חתך איני והא כי אתא אבימי מבי חוזאי אתא ואיתי מתניתא בידיה פרסה החזיר אכול פרסות החזיר אכול מאי לאו החזיר פרסה אכול פרסה לא החזיר פרסה אכול עובר אי עובר מאי איריא החזיר אפילו לא החזיר נמי אמר רב נחמן בר יצחק לא נצרכה אלא למקום חתך והא תרי קראי קא נסיב לה מאי לאו חד לאבר וחד למקום חתך לא חד למקום חתך וחד לקלוט במעי פרה ואליבא דרבי שמעון דאמר רבי שמעון קלוט בן פרה אסור ה"מ היכא דיצא לאויר העולם אבל במעי אמו שרי עולא אמר רבי יוחנן ואבר עצמו מותר אמר ליה רב יהודה לעולא והא רב ושמואל דאמרי תרוייהו אבר עצמו אסור אמר ליה מאן יהיב לן מעפרא דרב ושמואל ומלינן עיינין אלא הכי אמר רבי יוחנן הכל היו בכלל (שמות כב) בשר בשדה טרפה לא תאכלו כשפרט לך הכתוב גבי חטאת שיצתה חוץ למחיצתה וחזרה אסור חטאת הוא דפרט רחמנא בה אבל כל מילי כיון דהדור שרי מיתיבי בשר בשדה טרפה לא תאכלו מה תלמוד לומר לפי שמצינו במעשר שני ובכורים שאף על פי שיצאו חוץ למחיצתן וחזרו מותרין יכול אף זה כן תלמוד לומר טרפה מאי תלמודא אמר רבה כטרפה מה טרפה כיון שנטרפה שוב אין לה היתר אף בשר כיון שיצא חוץ למחיצתו שוב אין לו היתר תיובתא דעולא תיובתא אמר מר לפי שמצינו במעשר שני ובכורים היכן מצינו דכתיב (דברים יב) לא תוכל לאכול בשעריך מעשר דגנך וגו' בשעריך הוא דלא תיכול אבל יצאו חוץ למחיצתן וחזרו מותרין במערבא מתנו הכי רב אמר יש לידה לאברים ורבי יוחנן אמר אין לידה לאברים מאי בינייהו איכא בינייהו למיסר מיעוט אבר שבפנים איבעיא להו לדברי האומר אין לידה לאברים הוציא העובר את ידו והחזירה וחזר והוציא את ידו והחזירה עד שהשלימו לרובו מהו מי אמרינן הא נפק ליה רובא או דלמא כיון דהדר הדר אם תמצי לומר כיון דהדר הדר הוציא עובר את ידו וחתכה וחזר והוציא את ידו וחתכה עד שהשלימו לרובו מהו מי אמרינן הא נפיק ליה רובא או דלמא רובא בבת אחת בעינן תא שמע

דף סט, א גמרא זה הכלל דבר שגופה אסור ושאינה גופה מותר שאין גופה לאתויי מאי לאו לאתויי כה"ג לא לאתויי קלוט במעי פרה ואליבא דרבי שמעון דאע"ג דאמר רבי שמעון קלוט בן פרה אסור הני מילי היכא דיצא לאויר העולם אבל במעי אמו שרי בעי רב חנניא הוציא עובר את ידו בעזרה מהו מגו דהוי מחיצה לגבי קדשים הוי נמי לגבי דהאי או דלמא לגבי דהאי לאו מחיצה היא דמחיצת עובר אמו היא אמר ליה אביי ותבעי לך קדשים קלים בירושלים קדשים קלים בירושלים מאי טעמא לא קא מיבעיא לך דמחיצת עובר אמו הוא הכא נמי מחיצת עובר אמו הוא בעי אילפא הוציא עובר את ידו בין סימן לסימן מהו מי מצטרף סימן ראשון לסימן שני לטהריה מידי נבלה או לא אמר רבא ק"ו אם הועיל לו סימן ראשון לסימן שני להתירו באכילה לא יועיל לו לטהריה מידי נבלה בעי ר' ירמיה מהו לחוש לזרעו היכי דמי אילימא דאזל אבהמה מעלייתא מאי איריא האי דאית ביה איסור יוצא אפילו בן פקועה דעלמא נמי דאמר רב משרשיא לדברי האומר חוששין לזרע האב בן פקועה הבא על בהמה מעלייתא הולד אין לו תקנה לא צריכא דאזל אבן פקועה דכוותיה מאי אבר מוליד אבר וחתיך ליה ושרי או דלמא מבבלבל זרעיה הדר אמר פשיטא דמבלבל זרעיה דא"כ סומא יולד סומא וקיטע יולד קיטע אלא פשיטא דמבלבל זרעיה והכי קמיבעיא לן בהמה בעלמא לאו מכח חלב ודם קאתיא ושריא הכא נמי לא שנא

או דלמא תרי איסורי אמרינן תלתא לא אמרינן ולמאן אי לרבי מאיר איסור חלב ודם איכא איסור יוצא ליכא אי לרבי יהודה איסור יוצא איכא איסור חלב <ודם> ליכא דתנן גיד הנשה נוהג בשליל וחלבו אסור דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר אין נוהג בשליל וחלבו מותר אלא כל מכח לא אמרינן דשרי והכי קמיבעיא לן מהו לגמוע את חלבו חלב דעלמא לא כאבר מן החי דמי ושרי האי נמי ל"ש או דלמא התם אית ליה תקנתא לאיסוריה בשחיטה הכא לית ליה תקנתא לאיסוריה בשחיטה תיקו: חותך מעובר וכו': מנלן דכתיב (דברים יד) וכל בהמה מפרסת פרסה וגו' בהמה בבהמה לרבות את הולד אלא מעתה ימירו בו אלמה תנן אין ממירין לא אברין בעוברין ולא עוברין באברין ולא אברין ועוברין בשלמין ולא שלמין בהן אלא אמר קרא (דברים יד) וכל בהמה לרבות את הולד אי הכי אפילו חותך מן הטחול ומן הכליות נמי אלמה תנן חותך מן העובר שבמעיה מותר באכילה מן הטחול ומן הכליות אסור באכילה אמר קרא אותה שלמה ולא חסרה אלא מעתה השוחט את הבהמה ומצא בה דמות יונה תשתרי אלמה אמר רבי יוחנן השוחט את הבהמה ומצא בה דמות יונה אסור באכילה

דף סט,ב גמרא בעינא פרסות וליכא אלא מעתה קלוט במעי פרה ליתסר הא תנא דבי ר' ישמעאל כרבי שמעון בן יוחי (דברים יד) פרסה בבהמה תאכלו רב שימי בר אשי אמר לעולם כדקאמרת מעיקרא ודקא קשיא לך אין ממירין הא מני רבי שמעון היא דמקיש תמורה למעשר מה מעשר אינו נוהג באברים ועוברים אף תמורה אינה נוהגת באברים ועוברים ומנא תימרא דתנן אמר רבי יוסי והלא במוקדשים האומר רגלה של זו עולה כולה עולה אף כשיאמר רגל של זו תחת זו תהא כולה תמורה תחתיה למאן קא מהדר ליה אילימא לרבי מאיר ורבי יהודה מי אית להו האי סברא והתניא יכול האומר רגלה של זו עולה תהא כולה עולה תלמוד לומר (ויקרא כז) כל אשר יתן ממנו לה' יהיה קדש ממנו קדש ולא כולו קדש יכול תצא לחולין תלמוד לומר יהיה בהוייתה תהא הא כיצד תמכר לצרכי עולות ודמיה חולין חוץ מדמי אבר שבה דברי רבי מאיר ורבי יהודה רבי יוסי ורבי שמעון אומרים מנין לאומר רגלה של זו עולה תהא כולה עולה תלמוד לומר יהיה לרבות את כולה למאן אי לרבי מאיר ורבי יהודה מי אית להו האי סברא אלא לאו לרבי שמעון לא רבי יוסי טעמא דנפשיה קאמר:

דף סט,ב משנה המבכרת המקשה לילד מחתך אבר אבר ומשליך לכלבים יצא רובו הרי זה יקבר ונפטרת מן הבכורה:

דף סט,ב גמרא אתמר יצא שלישי ומכרו <לעובד כוכבים> {לגוי} וחזר ויצא שלישי אחר רב הונא אמר קדוש רבה אמר אינו קדוש רב הונא אמר קדוש קסבר למפרע קדוש וכיון דנפק ליה רוביה איגלאי מילתא למפרע דמעיקרא הוה קדוש ומאי דזבין לא כלום זבין רבה אמר אינו קדוש קסבר מכאן ולהבא קדוש ומאי דזבין שפיר זבין ואזדו לטעמייהו דאתמר יצא שלישי דרך דופן ושני שלישי דרך רחם רב הונא אמר אינו קדוש רבה אמר קדוש רב הונא אמר אינו קדוש רב הונא לטעמיה דאמר למפרע קדוש ורובא קמא ליתיה ברחם רבה אמר קדוש רבה לטעמיה דאמר מכאן ולהבא קדוש ורובא דרך רחם נפיק וצריכא דאי אשמעינן בהא בהא קאמר רב הונא משום דלקולא אבל בהך דלחומרא אימא מודי ליה לרבה

דף ע,א גמרא ואי אתמר בהא בהא קאמר רבה אבל בהא אימא מודי ליה לרב הונא צריכא תנן המבכרת המקשה לילד מחתך אבר אבר ומשליך לכלבים מאי לאו מחתך

ומניח ואי אמרת למפרע הוא קדוש יקבר מיבעי ליה לא הכא במאי עסקינן במחתך ומשליך אבל מחתך ומניח מאי יקבר אדתנא סיפא יצא רובו יקבר ונפטרה מן הבכורה ליפלוג וליתני בדידיה במה דברים אמורים במחתך ומשליך אבר אבר אבל מחתך ומניח יקבר הכי נמי קאמר בד"א במחתך ומשליך אבל מחתך ומניח נעשה כמי שיצא רובו ויקבר בעי רבא הלכו באיברין אחר הרוב או לא הלכו באיברין אחר הרוב היכי דמי אילימא כגון שיצא רוב במיעוט אבר וקא מיבעיא ליה האי מיעוט דבראי בתר רוב דאבר שדינן ליה או בתר רובא דעובר שדינן ליה פשיטא דלא שבקינן רובא דעובר ואזלינן בתר רוב אבר אלא כגון שיצא חציו ברוב אבר וקא מיבעיא ליה ההוא מיעוט דבגואי מהו למישדייה בתר רוב אבר ת"ש יצא רובו הרי זה יקבר מאי רובו אילימא רובו ממש עד השתא לא אשמעינן דרובו ככולו אלא לאו כגון שיצא חציו ברוב אבר לא כגון שיצא רובו במיעוט אבר וקמ"ל דלא שבקינן רובו דעובר דבהמה ואזלינן בתר אבר בעי רבא כרכו בסיב מהו בטליתו מהו בשליתו מהו בשליתו אורחיה הוא אלא בשליא אחרת מהו כרכתו ואחזתו והוציאתו מהו היכי דמי אי דנפק דרך רישיה פטרתיה אלא דנפק דרך מרגלותיו בלעתהו חולדה והוציאתו מהו הוציאתו הא אפיקתיה אלא בלעתו והוציאתו והכניסתו והקיאתו ויצא מאליו מהו הדביק שני רחמים ויצא מזה ונכנס לזה מהו דידיה פטר דלאו דידיה לא פטר או דלמא דלאו דידיה נמי פטר תיקו בעי רב אחא נפתחו כותלי בית הרחם מהו אויר רחם מקדיש והאיכא או דלמא נגיעת רחם מקדשה והא ליכא בעי מר בר רב אשי נעקרו כותלי בית הרחם מהו נעקרו ליתנהו אלא נעקרו ותלו ליה בצואריה מאי במקומן מקדשי שלא במקומן לא מקדשי או דלמא שלא במקומן נמי מקדשי בעי מיניה ר' ירמיה מר' זירא נגממו כותלי בית הרחם מהו א"ל קא נגעת בבעיא דאיבעיא לן דבעי ר' זירא ואמרי לה בעא מיניה ר' זירא מרבי אסי עומד מרובה על הפרוץ ויצא דרך פרוץ פרוץ מרובה על העומד ויצא דרך עומד מאי עד כאן לא איבעיא ליה אלא פרוץ מרובה על העומד דאיכא עומד בעולם אבל נגממו לא קא מיבעיא ליה:

דף ע"ב משנה בהמה שמת עוברה בתוך מעיה והושיט הרועה את ידו ונגע בו בין בבהמה טמאה בין בבהמה טהורה טהור ר' יוסי הגלילי אומר בטמאה טמא ובטהורה טהור:

דף ע"ב גמרא מאי טעמא דתנא קמא אמר רב חסדא קל וחומר אם הועילה אמו להתירו באכילה לא תועיל לו לטהוריה מידי נבלה אשכחן בהמה טהורה בהמה טמאה מנלן אמר קרא (ויקרא יא) וכי ימות מן הבהמה זו בהמה טמאה אשר היא לכם לאכלה זו בהמה טהורה איתקש בהמה טמאה לבהמה טהורה מה בהמה טהורה עוברה טהור אף בהמה טמאה עוברה טהור ור' יוסי הגלילי מאי טעמא אמר ר' יצחק דאמר קרא (ויקרא יא) וכל הולך על כפיו בכל החיה ההולכת וגו' מהלכי כפים בחיה טמאתי לך אלא מעתה קלוט במעי פרה ליטמא דמהלכי כפים בחיה הוא מהלכי ארבע והאי מהלכי ארבע במהלכי שמנה הוא פרה במעי גמל לא תטמא דמהלכי שמנה במהלכי ארבע הוא הולך וכל הולך לרבות פרה במעי גמל קלוט במעי קלוטה ליטמא דמהלכי ארבע במהלכי ארבע הוא להכי אהני ק"ו דרב חסדא מתקיף לה רב אחדבוי בר אמי חזיר במעי חזירתא לא ליטמא דמהלכי שמנה במהלכי שמנה הוא אלא אמר רב נחמן בר יצחק מהכא (ויקרא ה) נפש כי תגע בכל טמא או בנבלת חיה טמאה או בנבלת בהמה טמאה או בנבלת שרץ טמא וכי נבלת בהמה טמאה מטמאה ובטהורה לא מטמאה אלא איזה זה עובר שבטמאה טמא ובטהורה טהור ומאחר דנפקא ליה מדרב נחמן בר יצחק דרבי יצחק ל"ל אי לאו דר' יצחק

הוה אמינא כוליה לכדרבי הוא דאתא קמ"ל תניא אמר ר' יונתן נמתי לו לבן עזאי למדנו נבלת בהמה טהורה שמטמאה ונבלת בהמה טמאה שמטמאה נבלת חיה טמאה שמטמאה נבלת חיה טהורה לא למדנו מנין נם לי כל הולך על כפיו בכל החיה ההולכת נמתי לו וכי נאמר וכל חיה והלא לא נאמר אלא בכל החיה למהלכי כפים בחיה הוא דאתא נם לי ומה ישמעאל אומר בדבר הזה נמתי לו (ויקרא יא) וכי ימות מן הבהמה זו בהמה טמאה אשר היא לכם לאכלה זו בהמה טהורה למדנו חיה בכלל בהמה ובהמה בכלל חיה טהורה בכלל בהמה טהורה חיה טמאה בכלל בהמה טהורה ובלשון

דף עא,א גמרא בהמה טמאה בכלל חיה טמאה בהמה טהורה בכלל חיה טהורה ובלשון הזה אמר לי חבל על בן עזאי שלא שימש את רבי ישמעאל חיה בכלל בהמה מנלן דכתיב (דברים יד) זאת הבהמה אשר תאכלו שור שה כשבים וגו' איל וצבי ויחמור וגו' הא כיצד חיה בכלל בהמה בהמה בכלל חיה מנלן דכתיב (ויקרא יא) זאת החיה אשר תאכלו מכל הבהמה אשר על הארץ כל מפרסת פרסה הא כיצד בהמה בכלל חיה חיה טהורה בכלל בהמה טהורה לסימנים חיה טמאה בכלל בהמה טמאה להרבעה בהמה טמאה בכלל חיה טמאה לכדרבי דתניא רבי אומר אקרא אני חיה בהמה למה נאמרה נאמרה כאן בהמה טמאה ונאמר להלן בהמה טמאה מה להלן טומאת קדש אף כאן טומאת קדש בהמה טהורה בכלל חיה טהורה ליצירה דתנן המפלת מין בהמה חיה ועוף בין טמאין בין טהורין אם זכר תשב לזכר אם נקבה תשב לנקבה אינו ידוע תשב לזכר ולנקבה דברי רבי מאיר וחכמים אומרים כל שאינו מצורת אדם אינו וולד ולרבנן האי קרא למה לי כוליה לכדרבי הוא דאתא:

דף עא,א משנה האשה שמת ולדה בתוך מעיה ופשטה חיה את ידה ונגעה בו החיה טמאה טומאת שבעה והאשה טהורה עד שיצא הולד:

דף עא,א גמרא אמר רבה כשם שטומאה בלועה אינה מטמאה כך טהרה בלועה אינה מיטמאה טומאה בלועה מנלן דכתיב (ויקרא יא) והאוכל מנבלתה יכבס בגדיו מי לא עסקינן דאכל סמוך לשקיעת החמה וקאמר רחמנא טהור ודלמא שאני התם דלא חזיא לגר הניחא לרבי יוחנן דאמר אחת זו ואחת זו עד לכלב שפיר אלא לבר פדא דאמר טומאה חמורה לגר וטומאה קלה עד לכלב משום דלא חזיא לגר הוא נהי דלא חזיא בפניו שלא בפניו מיחזיא חזיא ליה אשכחן טומאה בלועה טהרה בלועה מנלן קל וחומר ומה כלי חרס המוקף צמיד פתיל שאינו מציל על טומאה שבתוכו מלטמא דאמר מר טומאה רצוצה בוקעת ועולה עד לרקיע מציל על טהרה שבתוכו מלטמא

דף עא,ב גמרא אדם שמציל על טומאה שבתוכו מלטמא אינו דין שמציל על טהרה שבתוכו מליטמא מה לכלי חרס שכן אין מטמא מגבו תאמר באדם שמטמא מגבו אטו אנן מגבו קאמרין מתוכו קאמרין אדרבה כלי חרס חמור שכן מטמא מאוירו אשכחן בלוע דלמעלה בלוע דלמטה מנלן קל וחומר ומה למעלה שאינו עושה עיכול מציל למטה שעושה עיכול אינו דין שמציל כלום עושה עיכול למטה אלא על ידי מעלה אפי' הכי עיכול דלמטה רב אשכחן בלוע דאדם בלוע דבהמה מנלן קל וחומר ומה אדם שמטמא מחיים מציל בבלוע בהמה שאינה מטמאה מחיים אינו דין שתציל בבלוע מה לאדם שכן צריך שהייה בבית המנוגע תאמר בבהמה שאינה צריכה שהייה בבית המנוגע בהמה דאינה צריכה שהייה בבית המנוגע למאי הלכתא לכלים שעל גבה אדם נמי לא בעי דתנן הנכנס לבית המנוגע וכליו על כתפיו וסנדליו וטבעותיו בידיו הוא והן טמאין מיד היה לבוש כליו

וסנדליו ברגליו וטבעותיו באצבעו הוא טמא מיד והן טהורין עד שישהא בכדי אכילת פרס פת חטים ולא פת שעורים מיסב ואוכל בליפתן אמר רבא תרוייהו תננהי טומאה בלועה תנינא טהרה בלועה תנינא טומאה בלועה דתנן בלע טבעת טמאה טובל ואוכל בתרומתו הקיאה טמאה וטמאתו טהרה בלועה תנינא דתנן בלע טבעת טהורה ונכנס לאהל המת והזה ושנה וטבל והקיאה הרי היא כמה שהיתה כי קאמר רבה כגון שבלע שתי טבעות אחת טמאה ואחת טהורה דלא מטמיא לה מטמאה לטהורה

דף עב,א גמרא והא עובר וחיה דכשתי טבעות דמו וקא מטמא לה עובר לחיה אמר רבה שאני עובר הואיל וסופו לצאת אמר רבא עובר סופו לצאת טבעת אין סופו לצאת אלא אמר רבא פומבדיתאי ידעי טעמא דהא מילתא ומנו רב יוסף דאמר רב יוסף אמר רב יהודה אמר שמואל טומאה זו אינה מדברי תורה אלא מדברי סופרים מאי אינה מדברי תורה אלא מדברי סופרים דלא תימא אליבא דר' עקיבא דאמר עובר במעי אשה טמא אלא אפי' לר' ישמעאל דאמר עובר במעי אשה טהור גזרו בה טומאה מדרבנן מאי טעמא אמר רב הושעיא גזירה שמא יוציא ולד ראשו חוץ לפרוזדור אי הכי אשה נמי אשה מרגשת בעצמה ותימא לה לחיה טרידא מאי ר' ישמעאל ומאי ר"ע דתניא (במדבר יט) וכל אשר יגע על פני השדה להוציא עובר במעי אשה דברי ר' ישמעאל ר"ע אומר לרבות גולל ודופק ור' ישמעאל גולל ודופק הלכתא גמירי לה ור"ע עובר במעי אשה טמא מדאורייתא מנא ליה אמר ר' אושעיא אמר קרא (במדבר יט) הנוגע במת בנפש איזהו מת שבנפש של אדם הוי אומר זה עובר שבמעי אשה ור' ישמעאל האי מיבעי ליה לרביעית דם הבאה מן המת שמטמאה שנאמר הנוגע במת בנפש האדם איזהו נפש של אדם שמטמא הוי אומר זה רביעית דם ור"ע לטעמיה דאמר אף רביעית דם הבא משני מתים מטמא באהל דתניא ר"ע אומר מנין לרביעית דם הבאה משני מתים שמטמאה באהל שנא' (ויקרא כא) ועל כל נפשות מת לא יבא שתי נפשות ושיעור אחד:

דף עב,א משנה בהמה המקשה לילד והוציא עובר את ידו וחתכה ואח"כ שחט את אמו הבשר טהור שחט את אמו ואח"כ חתכה הבשר מגע נבלה דברי ר"מ וחכמים אומרים מגע טרפה שחוטה

דף עב,ב משנה מה מצינו בטרפה ששחיטתה מטהרתה אף שחיטת בהמה תטהר את האבר אמר להם ר"מ לא אם טיהרה שחיטת טרפה אותה דבר שגופה תטהר את האבר דבר שאינו גופה מנין לטרפה ששחיטתה מטהרתה בהמה טמאה אסורה באכילה אף טרפה אסורה באכילה מה בהמה טמאה אין שחיטתה מטהרתה אף טרפה לא תטהרנה שחיטה לא אם אמרת בבהמה טמאה שלא היתה לה שעת הכושר תאמר בטרפה שהיתה לה שעת הכושר טול לך מה שהבאת הרי שנולדה טרפה מן הבטן מנין לא אם אמרת בבהמה טמאה שכן אין במינה שחיטה תאמר בטרפה שיש במינה שחיטה בן שמנה חי אין שחיטתו מטהרתו לפי שאין במינו שחיטה:

דף עב,ב גמרא אמאי טומאת בית הסתרים היא וטומאת בית הסתרים לא מטמיא לימא ר' מאיר לטעמיה דתנן שלשה על שלשה שנחלק טהור מן המדרס אבל טמא מגע מדרס דברי ר"מ ותניא א"ר יוסי וכי באיזה מדרס נגע זה אלא שאם נגע בו זב שיהא טמא מגע זב לאו איתמר עלה אמר עולא ל"ש אלא שלשה על שלשה שנחלק אבל שלש על שלש הבאות מבגד גדול בשעת פרישתן מאביהן מקבלות טומאה מאביהן הא נמי בשעת פרישתן מאבר

מקבל טומאה מאבר רבינא אמר בגד לאו לחתיכה קאי עובר לחתיכה קאי וכל העומד לחתוך

דף עג,א גמרא כחתוך דמי כמאן כרבי מאיר דתנן כל ידות הכלים שהן ארוכות ועתיד לקצצן מטביל עד מקום מדה <דברי ר"מ וחכמים אומרים> [ר' יהודה אומר] עד שיטביל את כולו אפילו תימא רבנן חבורי אוכלין כמאן דמפרתי דמי ונגיעי בהדדי בשלמא לעולא היינו דקתני חתכה אלא לרבינא מאי חתכה איידי דתנא רישא חתכה תנא נמי סיפא חתכה: וחכמים אומרים מגע טרפה שחוטה: טרפה שחוטה מי מטמיא אין כדאבוה דשמואל דאמר אבוה דשמואל טרפה ששחטה מטמאה במוקדשין: מה מצינו בטרפה ששחיטתה מטהרתה אף שחיטת בהמה תטהר את העובר: תניא אמר להן רבי מאיר וכי מי טיהרו לאבר זה מידי נבלה שחיטת אמו א"כ תתירנו באכילה אמרו לו הרבה מצלת על שאינו גופה יותר מגופה שהרי שנינו חותך מן העובר שבמעיה מותר באכילה מן הטחול ומן הכליות אסור באכילה מאי קאמר אמר רבא ואמרי לה כדי חסורי מחסרא והכי קתני אמר להן ר' מאיר וכי מי טיהרו לאבר זה מידי נבלה שחיטת אמו אם כן תתירנו באכילה אמרו לו טרפה תוכיח ששחיטתה מטהרתה מידי נבלה ואינה מתירתה באכילה אמר להן לא אם טיהרה שחיטת טרפה אותה דבר שהיא גופה תטהר את האבר דבר שאינו גופה אמרו לו הרבה מצלת על שאינו גופה יותר מגופה שהרי שנינו חותך מן העובר שבמעיה מותר באכילה מן הטחול ומן הכליות אסור באכילה תניא נמי הכי אמר להן רבי מאיר וכי מי טיהרו לאבר זה מידי נבלה אמרו לו שחיטת אמו א"כ תתירנו באכילה אמרו לו טרפה תוכיח ששחיטתה מטהרתה מידי נבלה ואינה מתירתה באכילה אמר להן אם טיהרה שחיטת טרפה אותה ואת האבר המדולדל בה דבר שגופה תטהר את העובר שאינו גופה אמרו לו הרבה מצלת על שאינו גופה יותר מגופה שהרי שנינו חותך מן העובר שבמעיה מותר באכילה מן הטחול ומן הכליות אסור באכילה אמר רשב"ל כמחלוקת בעוברין כך מחלוקת באיבריין ורבי יוחנן אמר מחלוקת באבר דעובר אבל באבר דבהמה דברי הכל שחיטה עושה ניפול א"ר יוסי בר' חנינא מ"ט דר' יוחנן אליבא דרבנן האי אית ליה תקנתא בחזרה והא לית ליה תקנתא בחזרה מיתבי אמר להם ר' מאיר לא אם טיהרה שחיטת טרפה אותה ואת האבר המדולדל בה דבר שגופה תטהר את העובר דבר שאינו גופה **דף עג,ב גמרא** בשלמא לרבי שמעון בן לקיש לדבריהם קאמר להו לדידי לא שנא אבר דעובר ולא שנא אבר דבהמה כי הדדי נינהו אלא לרבי יוחנן קשיא אלא אי אתמר הכי אתמר אמר רבי שמעון בן לקיש כמחלוקת בעוברים כך מחלוקת באיבריין ורבי יוחנן אמר מחלוקת באבר דעובר אבל באבר דבהמה ד"ה אין שחיטה עושה ניפול א"ר יוסי בר' חנינא מ"ט דרבי יוחנן אליבא דר"מ האי גופה והאי לאו גופה אמר רב יצחק בר יוסף א"ר יוחנן הכל מודים שמיתה עושה ניפול ואין שחיטה עושה ניפול במאי עסקינן אילימא באבר דעובר מיפלג פליגי אלא באבר דבהמה מיתה תנינא שחיטה תנינא מיתה תנינא מתה הבהמה הבשר צריך הכשר והאבר מטמא משום אבר מן החי ואינו מטמא משום אבר מן הנבלה דברי ר' מאיר שחיטה נמי תנינא נשחטה בהמה הוכשרו בדמיה דברי ר"מ ר"ש אומר לא הוכשרו אי מההיא ה"א מאי הוכשרו אבשר והא הוכשרו קתני מהו דתימא חד לבשר הפורש מן הבהמה וחד לבשר הפורש מן האבר ומאי אולמיה דהאי מהאי סלקא דעתך אמינא הואיל ומטמא טומאה חמורה אגב אביו אימא לא ליבעי הכשר קמשמע לן אמר רב יוסף נקוט דרב יצחק בר יוסף בידך דרבה בר בר חנה קאי כוותיה דתניא (שמות

(כב) ובשר בשדה טרפה לא תאכלו להביא האבר והבשר המדולדלין בבהמה ובחיה ובעוף ושחטן שהן אסורין ואמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן

דף עד, א גמרא אין בהן אלא מצות פרוש בלבד יתיב רב יוסף קמיה דרב הונא ויתיב וקאמר אמר רב יהודה אמר רב אכלו לזה לוקה אמר ליה ההוא מרבנן לא תציתו ליה הכי אמר רב יצחק בר שמואל בר מרתא משמיה דרב אכלו לזה אינו לוקה אמר ליה רב הונא אנן אמאן נסמוך אהדרינהו רב יוסף לאפיה אמר ליה מאי קושיא כי אמרי אנא במיתה דעושה ניפול כי אמר איהו בשחיטה דאינה עושה ניפול אמר רבא מנא הא מלתא דאמור רבנן מיתה עושה ניפול שחיטה אינה עושה ניפול דכתיב (ויקרא יא) וכל אשר יפול עליו מהם במותם יטמא למעוטי מאי אילימא למעוטי בחייהם מנבלתם נפקא אלא ש"מ מיתה עושה ניפול ואין שחיטה עושה ניפול אמר ליה רב אדא בר אהבה לרבא והא קרא בשרצים כתיב אמר ליה אם אינו ענין לשרצים דלאו בני שחיטה נינהו תנהו ענין לבהמה ואכתי מבעי ליה כעין מיתה לחין מטמאים יבשים אין מטמאים תרי במותם כתיבי אמר רב חסדא מחלוקת באבר דעובר חי אבל באבר דעובר מת דברי הכל שחיטה עושה ניפול ורבה אמר כמחלוקת בזה כך מחלוקת בזה: בן שמנה חי [וכו'] : והתניא בן שמנה חי יוכיח שאף על פי שיש במינו שחיטה אין שחיטתו מטהרתו אמר רב כהנא יש במינו שחיטה אגב אמו ותנא דידן מינא דאמיה לא פריך ולהאי תנא דפריך טרפה דשחיטתה מטהרתה מנא ליה נפקא ליה מדרב יהודה אמר רב דאמר רב יהודה א"ר ואמרי לה במתניתא תנא אמר קרא (ויקרא יא) וכי ימות מן הבהמה מקצת בהמה מטמאה ומקצת בהמה אינה מטמאה ואיזו זו טרפה ששחטה בעי רב הושעיא הושיט את ידו למעי בהמה ושחט בן ט' חי מהו תבעי לר"מ ותבעי לרבנן תבעי לר"מ עד כאן לא קאמר רבי מאיר בן פקועה טעון שחיטה ה"מ היכא דיצא לאויר העולם אבל במעי אמו לא שריא ליה שחיטה או דילמא אפילו לרבנן ד' סימנין אכשר ביה רחמנא אמר רב חנניא ת"ש הרי שנולדה טרפה מן הבטן ואי איתא משכחת לה דהיתה לה שעת הכושר דאי בעי עייל ידיה ושחטה אמר ליה רבא תני שנוצרה טרפה מן הבטן ומשכחת לה בבעלת ה' רגלים:

דף עד, א משנה השוחט את הבהמה ומצא בה בן שמנה חי או מת או בן תשעה מת קורעו ומוציא את דמו מצא בן תשעה חי טעון שחיטה וחייב באותו ואת בנו דברי ר"מ וחכמים אומרים שחיטת אמו מטהרתו

דף עד, ב משנה ר"ש שזורי אומר אפילו בן חמש שנים וחורש בשדה שחיטת אמו מטהרתו קרעה ומצא בה בן ט' חי טעון שחיטה לפי שלא נשחטה אמו:

דף עד, ב גמרא א"ר אלעזר א"ר אושעיא לא הילכו בו אלא על עסקי שחיטה בלבד למעוטי מאי למעוטי חלבו וגידו חלבו דמאי אילימא חלבו דשליל מפלג פליגי דתניא גיד הנשה נוהג בשליל וחלבו אסור דברי ר"מ ר' יהודה אומר אינו נוהג בשליל וחלבו מותר וא"ר אלעזר א"ר אושעיא מחלוקת בבן ט' חי והלך ר"מ לשיטתו ור' יהודה לשיטתו אלא חלבו דגיד מפלג פליגי דתניא גיד הנשה מחטט אחריו בכל מקום שהוא וחותרך שמנו מעיקרו דברי ר"מ רבי יהודה אומר גוממו עם השופי אלא אי אתמר הכי אתמר א"ר אלעזר אמר ר' אושעיא לא הילכו בו אלא על עסקי אכילה בלבד למעוטי רובעו וחורש בו א"ר שמעון בן לקיש לדברי המתיר בחלבו מתיר בדמו לדברי האוסר בחלבו אוסר בדמו ורבי יוחנן אמר אף לדברי המתיר בחלבו אוסר בדמו איתיביה רבי יוחנן לר"ש בן לקיש קורעו ומוציא את דמו א"ר זירא לומר שאין ענוש כרת למאן קאמרי לרבי יהודה לא יהא

אלא דם התמצית דתניא דם התמצית באזהרה ר' יהודה אומר בהכרת תרגמא רב יוסף בריה דרב סלא חסידא קמיה דרב פפא אית ליה לר' יהודה דם וכל דם כל היכא דמיחייב אדם הנפש מיחייב אדם התמצית וכל היכא דלא מחייב אדם הנפש לא מחייב אדם התמצית איבעיא להו מהו לפדות בבן פקועה אליבא דר"מ לא תיבעי לך דכיון דאמר טעון שחיטה שה מעליא הוא כי תיבעי לך אליבא דרבנן דאמרי שחיטת אמו מטהרתו מאי כיון דאמרי שחיטת אמו מטהרתו כבשרא בדיקולא הוא או דילמא כיון דרהיט ואזיל ורהיט ואתי שה קרינא ביה מר זוטרא אמר אין פודין ורב אשי אמר פודין א"ל רב אשי למר זוטרא מאי דעתך דגמרת (שמות יב) שה (שמות יג) שה מפסחים אי מה להלן זכר תמים וכן שנה אף כאן זכר תמים וכן שנה תפדה תפדה ריבה אי תפדה תפדה ריבה אפילו כל מיילי נמי אם כן שה מאי אהני לך איבעיא להו מהו למנות בו ראשון ושני ר' יוחנן אמר מונין בו ראשון ושני רבי שמעון בן לקיש אומר אין מונין בו ראשון ושני נעשה כאגוז המתקשקש בקליפתו איתיביה ר"ש בן לקיש לרבי יוחנן הבשר מגע נבלה דברי ר"מ וחכ"א מגע טרפה שחוטה בשלמא לדידי דאמינא חד גופא הוא היינו דאיתכשר בדמא דאמיה אלא לדידך במאי איתכשר א"ל בשחיטה וכו' ר"ש איתיביה רבי יוחנן לר"ש בן לקיש עבר בנהר הוכשר הלך לבית הקברות נטמא בשלמא לדידי דאמינא תרי גופי נינהו משום הכי הוכשר אין לא הוכשר לא אלא לדידך דאמרת חד גופא הוא הא איתכשר בדמא דאמיה

דף עה, א גמרא בשחיטה יבישתא ודלא כרבי שמעון מאן תנא עבר בנהר הוכשר הלך לבית הקברות נטמא אמר רבי יוחנן רבי יוסי הגלילי היא דתניא רבי שמעון בן אלעזר אומר משום רבי יוסי הגלילי מטמא טומאת אוכלים וצריך הכשר וחכמים אומרים אינו מטמא טומאת אוכלין מפני שהוא חי וכל שהוא חי אינו מטמא טומאת אוכלין ואזדא רבי יוחנן לטעמיה דאמר רבי יוחנן רבי יוסי הגלילי וב"ש אמרו דבר אחד רבי יוסי הגלילי הא דאמרן ב"ש דתנן דגים מאימתי מקבלין טומאה ב"ש אומרים משיצודו וב"ה אומרים משימותו רבי עקיבא אומר משעה שאין יכולין לחיות מאי בינייהו אמר רבי יוחנן דג מקרטע איכא בינייהו בעי רב חסדא נולדו בדגים סימני טרפה מהו תיבעי למ"ד טרפה חיה ותיבעי למ"ד טרפה אינה חיה תיבעי למ"ד טרפה חיה בהמה הוא דנפישא חיותה אבל דגים דלא נפישא חיותיהו לא או דילמא אפי' למ"ד טרפה אינה חיה הני מיילי בהמה דיש במינה שחיטה אבל דגים דאין במינן שחיטה <אימא> לא תיקו הטילה נפל רבי יוחנן אמר חלבו כחלב בהמה ורבי שמעון בן לקיש אמר חלבו כחלב חיה רבי יוחנן אמר חלבו כחלב בהמה אורא גרים רבי שמעון בן לקיש אמר חלבו כחלב חיה חדשים גרמי איכא דאמרי כל היכא דלא כלו לו חדשיו לא כלום הוא כי פליגי היכא דהושיט ידו למעי בהמה ותלש חלב של בן ט' חי ואכל רבי יוחנן אמר חלבו כחלב בהמה חדשים גרמי רבי שמעון בן לקיש אמר חלבו כחלב חיה חדשים ואורא גרמי איתיביה ר' יוחנן לרבי שמעון בן לקיש מה חלב ושתי כליות האמורות באשם מוצא מכלל שליל אף כל מוצא מכלל שליל בשלמא לדידי היינו דאיצטריך קרא למעוטי אלא לדידך אמאי איצטריך אמר ליה טעמא דידי נמי מהכא ואיכא דאמרי איתיביה רבי שמעון בן לקיש לרבי יוחנן מה חלב ושתי כליות האמורות באשם מוצא מכלל שליל אף כל מוצא מכלל שליל בשלמא לדידי משום הכי מיעטיה רחמנא אלא לדידך ליקרב א"ל מידי דהוה אמחוסר זמן אמר רבי אמי השוחט את הטרפה ומצא בה בן ט' חי לדברי האוסר מתיר לדברי המתיר אוסר רבא אמר לדברי

המתיר נמי מותר ד' סימנין אכשר ביה רחמנא אמר רב חסדא השוחט את הטרפה ומצא בה בן ט' חי

דף עה,ב גמרא טעון שחיטה וחייב בזרוע והלחיים והקבה ואם מת טהור מלטמא במשא א"ל רבא טעון שחיטה כמאן כר"מ ואם מת טהור מלטמא במשא כמאן כרבנן וליטעמין הא דתני רבי חייה השוחט את הטרפה ומצא בה בן ט' חי טעון שחיטה וחייב בזרוע והלחיים והקבה ואם מת טהור מלטמא במשא כמאן כר"מ ואם מת טהור מלטמא במשא כרבנן הא לא קשיא ר' חייא אם כבר מצאו מת קאמר אלא לדידך קשיא א"ל לדידי נמי לא קשיא ד' סימנים אכשר ביה רחמנא כי סליק ר' זירא אשכחיה לרב אסי דיתבי וקאמר ליה להא שמעתא א"ל יישר וכן אמר ר' יוחנן מכלל דפליג עליה ר"ש בן לקיש משהא הוה שהי ליה ושתיק ליה ואיכא דאמרי משתא הוה שתיק ליה: רבי שמעון שזורי אומר אפילו וכו': היינו תנא קמא אמר רב כהנא הפריס על גבי קרקע איכא בינייהו אמר רב משרשיא לדברי האומר חוששין לזרע האב בן פקועה הבא על בהמה מעלייתא הולד אין לו תקנה אמר אביי הכל מודים בקלוט בן פקועה שמותר מאי טעמא כל מלתא דתמיהא מידכר דכירי לה אינשי איכא דאמרי אמר אביי הכל מודים בקלוט בן קלוטה בן פקועה שמותר מאי טעמא תרי תמיהי מידכר דכירי אינשי אמר זעירי אמר ר' חנינא הלכה כר"ש <בן> שזורי וכן היה רבי שמעון שזורי מתיר בבנו ובן בנו עד סוף כל הדורות ר' יוחנן אמר הוא מותר ובנו אסור אדא בר חבו הוה ליה בן פקועה דנפל דובא עליה אתא לקמיה דרב אשי א"ל זיל שחטיה א"ל האמר זעירי אמר ר' חנינא הלכה כר"ש שזורי וכן היה ר"ש שזורי מתיר בבנו ובן בנו עד סוף כל הדורות ואפילו ר' יוחנן לא קאמר אלא בנו אבל איהו לא אמר ליה רבי יוחנן לדברי ר"ש שזורי קאמר והאמר רבין בר חנינא אמר עולא אמר רבי חנינא הלכה כרבי שמעון שזורי ולא עוד אלא כל מקום ששנה ר"ש שזורי במשנתנו הלכה כמותו אמר ליה אנא כי הא סבירא לי דאמר רבי יונתן הלכה כר"ש שזורי במסוכן ובתרומת מעשר של דמאי מסוכן דתנן בראשונה היו אומרים היוצא בקולר ואמר כתבו גט לאשתי הרי אלו יכתבו ויתנו חזרו לומר אף המפרש והיוצא בשיירא ר"ש <בן> שזורי אומר אף המסוכן תרומת מעשר של דמאי דתנן תרומת מעשר של דמאי שחזרה למקומה ר"ש <בן> שזורי אומר אף בחול שואלו ואוכלו על פיו:

דף עו,א משנה בהמה שנחתכו רגליה מן הארכובה ולמטה כשרה מן הארכובה ולמעלה פסולה וכן שניטל צומת הגידין נשבר העצם אם רוב הבשר קיים שחיטתו מטהרתו ואם לאו אין שחיטתו מטהרתו:

דף עו,א גמרא אמר רב יהודה אמר רב אמר רבי חייה למטה למטה מן הארכובה למעלה למעלה מן הארכובה באיזו ארכובה אמרו בארכובה הנמכרת עם הראש עולא אמר רבי אושעיא כנגדו בגמל ניכר אמר ליה עולא לרב יהודה בשלמא לדידי דאמינא כנגדו בגמל ניכר היינו דקתני וכן שניטל צומת הגידין אלא לדידך מאי וכן שניטל צומת הגידין אמר ליה רכובה בלא צומת הגידים וצומת הגידים בלא רכובה והא נחתכו קתני אישתיק לבתר דנפק אמר מ"ט לא אמרי ליה למטה למטה מן הארכובה למעלה למעלה מצומת הגידין הדר אמר ולא אמרי ליה ואמר לי נחתכו קתני הכא נמי מן הארכובה ולמעלה קתני רב פפא מתני הכי אמר רב יהודה אמר רב אמר רבי חייה למטה למטה מן הארכובה ומצומת הגידין למעלה למעלה מן הארכובה ומצומת הגידין וכן שניטל צומת הגידין וארכובה גופה כדעולא א"ר אושעיא ומי איכא מידי דאילו מדלי פסיק ליה וחיה מתתי פסיק ליה ומתה

אמר רב אשי טרפות קא מדמית להדדי אין אומרין בטרפות זו דומה לזו שהרי חותכה מכאן ומתה חותכה מכאן וחיה ואלו הן צומת הגידין רבה אמר רב אשי דאגרמא ולבר רבה בר רב הונא אמר רב אשי דאגרמא ולגיו רבא בריה דרבה בר רב הונא אמר רב אסי דעילוי ערקומא יתיב ההוא מרבנן קמיה דר' אבא ויתיב וקאמר דערקומא גופה אמר ליה רבי אבא לא תציתו ליה הכי אמר רב יהודה היכא דפרעי טבחי והיינו רבא בריה דרבה בר רב הונא אמר רב אסי אמר רב יהודה אמר שמואל צומת הגידים שאמרו מקום שהגידין צומתין ועד כמה א"ל ההוא מדרבנן ורב יעקב שמיה כי הוינן בי רב יהודה אמר לן שמעו מני מלתא דמגברא רבה שמיע לי ומנו שמואל צומת הגידין שאמרו מקום שהגידין צומתין בו וממקום שצומתין עד מקום שמתפשטין וכמה אמר אביי ארבעה בטדי בתורא בדקה מאי אמר אביי בליטי הווי צומת הגידים בליעי לא הווי צומת הגידים אשוני הווי צומת הגידים רכיכי לא הווי צומת הגידים אלימי הווי צומת הגידים קטיני לא הווי צומת הגידים חוורי הווי צומת הגידים לא חוורי לא הווי צומת הגידים

דף ע"ב גמרא מר בר רב אשי אמר כיון דזיגי אע"ג דלא חוורי אמר אמימר משמיה דרב זביד תלתא חוטי הווי חד אלימא ותרי קטיני איפסיק אלימא אזדא רוב בנין איפסיק קטיני אזדא רוב בנין מר בר רב אשי מתני לקולא איפסיק אלימא האיכא רוב בנין איפסיק קטיני האיכא רוב בנין בעופות שיתסר חוטי הווי אי פסיק חד מינייהו טרפה אמר מר בר רב אשי הוה קאימנא קמיה דאבא ואייתו לקמיה עופא ובדק ואשכח ביה חמיסר הוה חד דהוה שני מחבריה נפציה ואשכח תרי אמר רב יהודה אמר רב צומת הגידין שאמרו ברובו מאי רובו רוב אחד מהן כי אמריתה קמיה דשמואל אמר לי מכדי תלתא הווי כי מיפסיק חד מינייהו לגמרי הא איכא תרי טעמא דאיכא תרי הא ליכא תרי לא ופליגא דרבנאי דאמר רבנאי אמר שמואל צומת הגידים אפי' לא נשתייר בה אלא כחוט הסרבל כשרה ואיכא דאמרי מאי רובו רוב כל אחד ואחד כי אמריתה קמיה דשמואל אמר לי מכדי תלתא הווי האיכא תלתא דכל חד וחד מסייע ליה לרבנאי דאמר רבנאי אמר שמואל צומת הגידין שאמרו אפי' לא נשתייר בה אלא כחוט הסרבל כשרה: נשבר העצם כו': אמר רב למעלה מן הארכובה אם רוב הבשר קיים זה וזה מותר ואם לאו זה וזה אסור למטה מן הארכובה אם רוב הבשר קיים זה וזה מותר אם לאו אבר אסור ובהמה מותרת ושמואל אמר בין למעלה בין למטה אם רוב הבשר קיים זה וזה מותר אם לאו אבר אסור ובהמה מותרת מתקיף לה רב נחמן לשמואל יאמרו אבר ממנה מוטל באשפה ומותרת א"ל רב אחא בר רב הונא לרב נחמן לרב נמי יאמרו אבר ממנה מוטל באשפה ומותרת א"ל הכי קאמינא אבר שחיה ממנה מוטל באשפה ומותרת שלחו מתם הלכתא כוותיה דרב הדור שלחו כוותיה דשמואל הדור שלחו כוותיה דרב ואבר עצמו מטמא במשא מתיב רב חסדא לא אם טיהרה שחיטת טרפה אותה ואת האבר המדולדל בה דבר שגופה תטהר את העובר דבר שאינו גופה א"ל רבה הדורי אפירכי למה לך אותיב ממתני' נשחטה בהמה הוכשרו בדמיה דברי ר' מ"ר"ש אומר לא הוכשרו א"ל מתני' איכא לדחויי כדדחינן כי סליק ר' זירא אשכחיה לרב ירמיה דיתיב וקאמר לה להא שמעתא א"ל יישר וכן תרגמה אריוך בבבל אריוך מנו שמואל והא מיפלג פליג הדר ביה שמואל לגביה דרב ת"ר נשבר העצם ויצא לחוץ אם עור ובשר חופין את רובו מותר אם לאו אסור וכמה רובו כי אתא רב דימי אמר ר' יוחנן רוב עוביו ואמרי לה רוב הקיפו אמר רב פפא הלכך בעינן רוב עוביו ובעינן רוב הקיפו אמר עולא אמר רבי יוחנן עור הרי הוא כבשר א"ל רב נחמן לעולא ולימא מר עור מצטרף לבשר דהא עור

ובשר קתני א"ל אנן עור או בשר תנינן איכא דאמרי [אמר עולא] א"ר יוחנן עור מצטרף לבשר א"ל רב נחמן לעולא ולימא מר עור משלים לבשר לחומרא א"ל אנא עובדא ידענא דההוא בר גוזלא דהוה בי רבי יצחק דעור מצטרף לבשר הוה ואתא לקמיה דר' יוחנן ואכשריה א"ל בר גוזלא קאמרת בר גוזלא דרכיך שאני הנהו גידין רכיין דאתו לקמיה דרבה אמר רבה למאי ליחוש להו חדא דאמר ר' יוחנן גידין שסופן להקשות דף עז,א גמרא נמנין עליהן בפסח ועוד התורה חסה על ממונן של ישראל א"ל רב פפא לרבה ר"ש בן לקיש ואיסורא דאורייתא ואת אמרת מאי ליחוש להו אישתיק ואמאי אישתיק והאמר רבא הלכתא כוותיה דר"ש בן לקיש בהני תלת שאני הכא דהדר ביה ר' יוחנן לגביה דר"ש בן לקיש דא"ל אל תקניטני בלשון יחיד אני שונה אותה ההוא נשבר העצם ויצא לחוץ דאישתיק קורטיתא מיניה אתא לקמיה דאבבי שהייה תלתא ריגלי א"ל רב אדא בר מתנא זיל קמיה דרבא בריה דרב יוסף בר חמא דחריפא סכיניה אתא לקמיה אמר מכדי נשבר העצם ויצא לחוץ תנן מה לי נפל מה לי איתיה א"ל רבינא לרבא מתלקט מהו מתרוסס מהו מתמסמס מהו היכי דמי מתמסמס אמר רב הונא בריה דרב יהושע כל שהרופא קודרו איבעיא להו ניקב מהו נקלף מהו נסדק מהו ניטל שלישי התחתון מהו ת"ש דאמר עולא אמר ר' יוחנן עור הרי הוא כבשר דלמא דקנה משכא דידיה אמר רב אשי כי הוינן בי רב פפי איבעיא לן נקדר כמין טבעת מהו ופשטנא מהא דאמר רב יהודה אמר רב דבר זה שאלתי לחכמים ולרופאים ואמרו מסרטו בעצם ומעלה ארוכה אבל פרזלא מזרף זריף אמר רב פפא והוא דקנה גרמא דידיה:

דף עז,א משנה השוחט את הבהמה ומצא בה שליא נפש היפה תאכלנה ואינה מטמאה לא טומאת אוכלין ולא טומאת נבלות חישב עליה מטמאה טומאת אוכלין אבל לא טומאת נבלות שליא שיצתה מקצתה אסורה באכילה סימן וולד באשה וסימן וולד בבהמה המבכרת שהפילה שליא ישליכנה לכלבים ובמוקדשין תקבר ואין קוברין אותה בפרשת דרכים ואין תולין אותה באילן מפני דרכי האמורי:

דף עז,א גמרא מנא הני מילי דת"ר (דברים יד) כל בהמה תאכלו לרבות את השליא יכול אפילו יצתה מקצתה ת"ל אותה ואתה ולא שליתה מכדי אין שליא בלא וולד למה לי קרא קרא אסמכתא בעלמא: ואינה מטמאה: בעי ר' יצחק בר נפחא עור חמור ששלקו מהו למאי אי לטומאת אוכלין תנינא

דף עז,ב גמרא אי לטומאת נבלות תנינא טומאת אוכלין דתניא העור והשליא אין מטמאין טומאת אוכלין עור ששלקו והשליא שחישב עליה מטמאין טומאת אוכלין טומאת נבילות נמי תנינא (ויקרא יא) בנבלתה ולא בעור ולא בעצמות ולא בגידין ולא בקרנים ולא בטלפים ואמר רבה בר רב חנא לא נצרכה אלא שעשאן ציקי קדרה לעולם טומאת אוכלין ושאיני עור חמור דמאיס: שליא שיצתה: א"ר אלעזר לא שנו אלא שאין עמה וולד אבל יש עמה וולד אין חוששין לולד אחר ור' יוחנן אמר בין אין עמה וולד בין יש עמה וולד חוששין לולד אחר איני והא א"ר ירמיה לחומרא אמרה ר' אלעזר אלא אי אתמר הכי אתמר א"ר אלעזר לא שנו אלא שאינה קשורה בולד אבל קשורה בולד אין חוששין לולד אחר ור' יוחנן אמר אנו אין לנו אלא שליא בלא וולד אבל יש עמה וולד בין קשורה בולד בין אין קשורה בולד אין חוששין לולד אחר והיינו דאמר ר' ירמיה לחומרא אמרה ר' אלעזר תניא כוותיה דר' אלעזר המפלת מין בהמה חיה ועוף ושליא עמהן בזמן שקשורה בהן אין חוששין לולד אחר אינה קשורה בהן הריני מטיל עליה חומר שני ולדות שאני

אומר שמא נימוח שפיר של שליא שמא נימוחה שליתו של שפיר: המבכרת שהפילה [וכו'] : מאי טעמא אמר רב איקא בריה דרב אמי רוב בהמות יולדות דבר הקדוש בבכורה ומיעוט בהמות דבר שאינו קדוש בבכורה ומאי ניהו נדמה וכל היולדות יולדות מחצה זכרים ומחצה נקבות סמוך מיעוטא דנדמה למחצה דנקבות והווי להו זכרים מיעוטא: ובמוקדשין תקבר: מ"ט רובא בר מיקדש הוא: ואין קוברים אותה: אביי ורבא דאמרי תרווייהו כל דבר שיש בו רפואה אין בו משום דרכי האמורי אין בו רפואה יש בו משום דרכי האמורי והתניא אילן שמשיר פירותיו סוקרו בסיקרא וטוענו באבנים בשלמא טוענו באבנים כי היכי

דף עה,א גמרא דניכחוש חיליה אלא סוקרו בסיקרא אמאי כי היכי דליחזיוה אינשי וליבעי רחמי עילויה כדתניא (ויקרא יג) וטמא טמא יקרא צריך להודיע לרבים ורבים מבקשים עליו רחמים וכן מי שאירע בו דבר צריך להודיע לרבים ורבים מבקשים עליו רחמים אמר רבינא כמאן תלינן כובסא בדיקלא כמאן כי האי תנא:

מסכת חולין פרק ה

דף עה,א משנה אותו ואת בנו נוהג בין בארץ בין בח"ל בפני הבית ושלא בפני הבית בחולין ובמוקדשין כיצד השוחט אותו ואת בנו חולין בחוץ שניהם כשרים והשני סופג את הארבעים קדשים בחוץ הראשון חייב כרת ושניהם פסולים ושניהם סופגים את הארבעים חולין בפנים שניהם פסולים והשני סופג את הארבעים קדשים כשר ופטור והשני סופג את הארבעים ופסול חולין וקדשים בחוץ הראשון כשר ופטור והשני סופג את הארבעים ופסול חולין בחוץ הראשון חייב כרת ופסול והשני כשר ושניהם סופגים את הארבעים חולין וקדשים בפנים שניהם פסולים והשני סופג את הארבעים קדשים וחולין בפנים הראשון כשר ופטור והשני סופג את הארבעים ופסול חולין בחוץ ובפנים הראשון כשר ופטור והשני סופג את הארבעים ופסול חולין בחוץ ובפנים הראשון חייב כרת ושניהם סופגים את הארבעים ושניהם פסולים חולין בפנים ובחוץ הראשון פסול ופטור והשני סופג את הארבעים וכשר קדשים בפנים ובחוץ הראשון כשר ופטור והשני סופג את הארבעים ופסול:

דף עה,א גמרא ת"ר מנין לאותו ואת בנו שנוהג במוקדשין תלמוד לומר (ויקרא כב) שור או כשב או עז כי יולד וכתוב בתריה (ויקרא כב) ושור או שה אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד לימד על אותו ואת בנו שנוהג במוקדשין ואימא במוקדשין אין בחולין לא שור הפסיק הענין ואימא בחולין אין במוקדשין לא כתיב ושור וי"ו מוסיף על ענין ראשון אי מה קדשים כלאים לא אף אותו ואת בנו כלאים לא אלמה תניא אותו ואת בנו נוהג בכלאים ובכוי ועוד שה כתיב ואמר רבא

דף עה,ב גמרא זה בנה אב כל מקום שנאמר שה אינו אלא להוציא את הכלאים אמר קרא או לרבות את הכלאים האי או מיבעי ליה לחלק דס"ד אמינא עד דשחיט שור ובנו שה ובנו לא מיחייב קמ"ל לחלק מבנו נפקא ואכתי מיבעי ליה לכדתניא אילו נאמר שור ושה ובנו הייתי אומר עד שישחוט שור ושה ובנו ת"ל (ויקרא כב) שור או שה אותו ואת

בנו מאי לאו מאו נפקא ליה לא מאותו הניחא לרבנן דמייתר להו אותו אלא לחנניה דלא מייתר ליה אותו לחלק מנא ליה לחלק לא צריך קרא דסבר לה כר' יונתן דתניא (ויקרא כ) איש אשר יקלל את אביו ואת אמו אין לי אלא אביו ואמו אביו שלא אמו ואמו שלא אביו מנין ת"ל (ויקרא כ) אביו ואמו קלל אביו קלל דברי ר' יאשיהו ר' יונתן אומר משמע שניהם כאחד ומשמע אחד בפני עצמו עד שיפרוט לך הכתוב יחדו מאי חנניה ומאי רבנן דתניא אותו ואת בנו נוהג בנקבות ואינו נוהג בזכרים חנניה אומר נוהג בין בזכרים ובין בנקבות מ"ט דרבנן דתניא יכול יהא אותו ואת בנו נוהג בין בזכרים ובין בנקבות ודין הוא חייב כאן וחייב באם על הבנים מה כשחייב באם על הבנים בנקבות ולא בזכרים אף כשחייב כאן בנקבות ולא בזכרים לא אם אמרת באם על הבנים שכן לא עשה בה מזומן כשאינו מזומן תאמר באותו ואת בנו שעשה בו מזומן כשאינו מזומן ת"ל אותו א' ולא ב' אחר שחלק הכתוב זכיתי לדין חייב כאן וחייב באם על הבנים מה כשחייב באם על הבנים בנקבות ולא בזכרים אף כשחייב כאן בנקבות ולא בזכרים ואם נפשך לומר בנו מי שבנו כרוך אחריו יצא זכר שאין בנו כרוך אחריו מה אם נפשך לומר וכי תימא אותו זכר משמע הרי הוא אומר בנו מי שבנו כרוך אחריו יצא זכר שאין בנו כרוך אחריו

דף עט, א גמרא ולחנניה כתיב אותו דמשמע זכר וכתוב בנו מי שבנו כרוך אחריו דמשמע נקבה הלכך נוהג בין בזכרים בין בנקבות אמר רב הונא בר חייה אמר שמואל הלכתא כחנניה ואזדא שמואל לטעמיה דתנן ר' יהודה אומר הנולדים מן הסוס אע"פ שאביהן חמור מותרין זה בזה אבל הנולדים מן החמור עם הנולדים מן הסוס אסורין ואמר רב יהודה אמר שמואל זו דברי ר' יהודה דאמר אין חוששין לזרע האב אבל חכמים אומרים כל מיני פרדות אחת הן מאן חכמים חנניה הוא דאמר חוששין לזרע האב והאי בר סוסיא וחמרא והאי בר חמרא וסוסיא כולהו חדא מינא נינהו איבעיא להו <מי פשיט> [מיפשט פשיטא] ליה לר' יהודה דאין חוששין לזרע האב או דלמא ספוקי מספקא ליה למאי נפקא מינה למישרא פרי עם האם אי אמרת מיפשט פשיטא ליה פרי עם האם שרי <אלא אי> [ואי] אמרת ספוקי מספקא ליה פרי עם האם אסור מאי ת"ש ר' יהודה אומר כל הנולדים מן הסוס אע"פ שאביהן חמור מותרין זה בזה היכי דמי אילימא דאבוה דהאי חמור ואבוה דהאי חמור צריכא למימר אלא לאו דאבוה דהאי סוס ואבוה דהאי חמור וקתני מותרים זה עם זה אלמא מיפשט פשיטא ליה לא לעולם דאבוה דהאי חמור ואבוה דהאי חמור ודקאמרת צריכא למימר מהו דתימא אתי צד דסוס משתמש בצד חמור וצד חמור משתמש בצד סוס קמ"ל ת"ש ר' יהודה אומר פרדה שתבעה אין מרביעין עליה לא סוס ולא חמור אלא מינה ואי אמרת מפשט פשיטא ליה לרבע עליה מינא דאמה דלא ידעינן מינא דאמה מאי ניהו והא אלא מינה קתני הכי קאמר אין מרביעין עליה לא מין סוס ולא מין חמור לפי שאין יודעין במינה וליבדוק בסימנין דאמר אביי עבי קליה בר חמרא צניף קליה בר סוסיא ואמר רב פפא רברבן אודניה וזוטרן אודניה בר חמרא זוטרן אודניה ורבה גנובתיה בר סוסיא הכא במאי עסקינן באלמת וגידמת מאי הוי עליה ת"ש דאמר רב הונא בריה דרב יהושע הכל מודין בפרי עם האם שאסור שמע מינה ספוקי מספקא ליה ש"מ אמר ליה ר' אבא לשמעיה אי מעיילת לי כודנייתא בריספק עיין להנך דדמיין להדדי ועייל לי אלמא קסבר אין חוששין לזרע האב

דף עט, ב גמרא וסימנין דאורייתא תנו רבנן אותו ואת בנו נוהג בכלאים ובכוי רבי אליעזר אומר כלאים הבא מן העז ומן הרחל אותו ואת בנו נוהג בו כוי אין אותו ואת בנו

נוהג בו אמר רב חסדא איזהו כוי שנחלקו בו רבי אליעזר וחכמים זה הבא מן התייש ומן הצבייה היכי דמי אילימא בתייש הבא על הצבייה וילדה וקא שחיט לה ולברה והאמר רב חסדא הכל מודים בהיא צבייה ובנה תייש שפטור שה ובנו אמר רחמנא ולא צבי ובנו אלא בצבי הבא על התיישה וילדה וקא שחיט לה ולברה והאמר רב חסדא הכל מודים בהיא תיישה ובנה צבי שחייב שה אמר רחמנא ובנו כל דהו לעולם בתייש הבא על הצבייה וילדה בת ובת ילדה בן וקא שחיט לה ולברה רבנן סברי חוששין לזרע האב ושה ואפילו מקצת שה ורבי אליעזר סבר אין חוששין לזרע האב ושה ואפילו מקצת שה לא אמרינן וליפלוג בחוששין לזרע האב בפלוגתא דחנניה ורבנן אי פליגי בההיא הוה אמינא בהא אפילו רבנן מודו דשה ואפילו מקצת שה לא אמרי' קמ"ל והא דתנן כוי אין שוחטין אותו ביו"ט ואם שחטו אין מכסין את דמו במאי עסקינן אילימא בתייש הבא על הצבייה וילדה בין לרבנן בין לר"א לשחוט וליכסי צבי ואפילו מקצת צבי אלא בצבי הבא על התיישה וילדה אי לרבנן לשחוט וליכסי אי לר"א לשחוט ולא ליכסי לעולם בצבי הבא על התיישה ורבנן ספוקי מספקא להו אי חוששין לזרע האב אי אין חוששין ומדלרבנן מספקא להו לרבי אליעזר פשיטא ליה והא דתניא הזרוע והלחיים והקבה נוהגים בכוי ובכלאים ר' אליעזר אומר כלאים הבא מן העז ומן הרחל חייב במתנות מן הכוי פטור מן המתנות במאי עסקינן אילימא בתייש הבא על הצבייה וילדה בשלמא לרבי אליעזר דפטר קסבר שה ואפילו מקצת שה לא אמרינן אלא לרבנן נהי דקסברי שה ואפילו מקצת שה בשלמא פלגא לא יהיב ליה אידך פלגא לימא ליה אייתי ראייה דחוששין לזרע האב ושקול אלא בצבי הבא על התיישה וילדה בשלמא לרבנן מאי חייב בחצי מתנות אלא לרבי אליעזר ליחייב בכולהי מתנות לעולם בצבי הבא על התיישה וילדה ור"א נמי ספוקי מספקא ליה אי חוששין לזרע האב או לא וכיון דלרבנן מספקא להו ולרבי אליעזר מספקא ליה במאי פליגי

דף פ"א גמרא בשה ואפי' מקצת שה רבנן סברי שה ואפי' מקצת שה ורבי אליעזר סבר שה ולא מקצת שה אמר רב פפא הלכך לענין כסוי הדם ומתנות לא משכחת אלא בצבי הבא על התיישה דבין לרבנן ובין לר' אליעזר מספקא להו אי חוששין לזרע האב או לא וקא מיפליגי בשה ואפילו מקצת שה לענין אותו ואת בנו משכחת לה בין בתייש הבא על הצבייה ובין בצבי הבא על התיישה בתייש הבא על הצבייה ולאיסורא דרבנן סברי דילמא חוששין לזרע האב שה ואפי' מקצת שה אמרינן ואסור ורבי אליעזר סבר נהי נמי דחוששין לזרע האב שה ואפילו מקצת שה לא אמרינן בצבי הבא על התיישה ולמלקות רבנן סברי נהי נמי דחוששין לזרע האב שה ואפילו מקצת שה אמרינן ומלקינן ליה ורבי אליעזר סבר איסורא איכא מלקות ליכא איסורא איכא דלמא אין חוששין לזרע האב והאי שה מעליא הוא מלקות ליכא דלמא חוששין לזרע האב ושה ואפילו מקצת שה לא אמרינן אמר רב יהודה כוי בריה בפני עצמה היא ולא הכריעו בה חכמים אם מין בהמה היא אם מין חיה היא רב נחמן אמר כוי זה איל הבר כתנאי כוי זה איל הבר וי"א זה הבא מן התייש ומן הצבייה ר' יוסי אומר כוי בריה בפני עצמה היא ולא הכריעו בה חכמים אם מין חיה אם מין בהמה רבן שמעון בן גמליאל אומר מין בהמה היא ושל בית דושאי היו מגדלין מהן עדרים עדרים אמר ר' זירא א"ר ספרא אמר רב המנונא הני עזי דבאלא כשרות לגבי מזבח סבר לה כי הא דאמר ר' יצחק עשר בהמות מנה הכתוב ותו לא והני מדלא קחשיב להו בהדי חיות ש"מ דעז נינהו מתקיף לה רב אחא בר יעקב ואימא (דברים יד) איל וצבי

פרט כל בהמה כלל פרט וכלל נעשה כלל מוסף על הפרט איכא טובא אם כן כל הני פרטי למה לי מתקיף לה רב אחא בריה דרב איקא ודלמא מינא דאקו נינהו אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי ואמרי לה רב אחא בריה דרב אויא לרב אשי דלמא מינא דתאו או מינא דזמר נינהו אמר ליה רב חנן לרב אשי אממר שרי תרבייהו בעא מיניה אבא בריה דרב מנימין בר חייא מרב הונא בר חייא הני עזי דבאלא מהו לגבי מזבח א"ל עד כאן לא פליגי רבי יוסי ורבנן אלא בשור הבר דתנן שור הבר מין בהמה הוא רבי יוסי אומר מין חיה דרבנן סברי מדמתרגמינן תורבלא מינא דבהמה הוא ור' יוסי סבר מדקא חשיב ליה בהדי חיות מינא דחיה הוא אבל הני דברי הכל מינא דעז נינהו מתקיף לה רב אחא בריה דרב איקא ודלמא מינא דאקו נינהו אמר ליה רבינא לרב אשי ודלמא מינא דתאו או מינא דזמר נינהו א"ל רב נחמן לרב אשי אממר שרי תרבייהו: כיצד השוחט וכו': אמר רבי אושעיא כולה מתניתין דלא כר' שמעון ממאי מדקא תני קדשים בחוץ הראשון חייב כרת ושניהם פסולים ושניהם סופגים את הארבעים מכדי שמעינן ליה לרבי שמעון דאמר שחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה

דף פ,ב גמרא קמא מיקטל קטליה שני מתקבל בפנים הוא כרת נמי ליחייב חולין בפנים שניהם פסולין והשני סופג את הארבעים מכדי שמעינן ליה לרבי שמעון דאמר שחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה קמא מיקטל קטליה שני אמאי סופג את הארבעים קדשים בפנים הראשון כשר ופטור והשני סופג את הארבעים ופסול מכדי שמעינן ליה לרבי שמעון דאמר שחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה שחיטת קדשים נמי שחיטה שאינה ראויה היא דכמה דלא זריק דם לא מישתרי בשר שני אמאי סופג את הארבעים ופסול אלא שמע מינה דלא כרבי שמעון פשיטא דהכי איתא שחיטת קדשים איצטריכא ליה סלקא דעתך אמינא שחיטת קדשים שחיטה ראויה היא דהא אי נחר וזריק דם לא מישתרי בשר וכי שחט מישתרי בשר ושחיטה ראויה היא קמ"ל ולילקי נמי משום לאו דמחוסר זמן דתניא מנין לכל הפסולין שבשור ושבשה שהוא בלא ירצה ת"ל (ויקרא כב) ושור ושה שרוע וקלוט וגו' לימד על הפסולין שבשור ושבשה שהוא בלא ירצה כי קא חשיב לאוי דאותו ואת בנו לאוי נוכראי לא קא חשיב ולא והא קדשים בחוץ דלאוי נוכראי נינהו וקא חשיב דקתני קדשים בחוץ הראשון חייב כרת ושניהם סופגין את הארבעים בשלמא שני משום לאו דאותו ואת בנו אלא ראשון אמאי סופג לאו משום לאו דשחוטי חוץ כל היכא דליכא לאו דאותו ואת בנו חשיב לאוי נוכראי וכל היכא דאיכא לאו דאותו ואת בנו לא חשיב לאוי נוכראי רבי זירא אמר הנח למחוסר זמן דהכתוב

דף פא,א גמרא נתקו לעשה מאי טעמא דאמר קרא (ויקרא כב) מיום השמיני והלאה ירצה מיום השמיני אין מעיקרא לא לאו הבא מכלל עשה עשה והא מיבעיא ליה לכדרבי אפטוריקי דרבי אפטוריקי רמי כתיב (ויקרא כב) והיה שבעת ימים תחת אמו הא לילה חזי וכתוב מיום השמיני והלאה ירצה מיום השמיני והלאה אין לילה לא הא כיצד לילה לקדושה יום להרצאה כתיב קרא אחרינא (שמות כב) כן תעשה לשורך לצאנך אמר רב המנונא אומר היה רבי שמעון אין אותו ואת בנו נוהג בקדשים מאי טעמא כיון דאמר רבי שמעון שחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה שחיטת קדשים נמי שחיטה שאינה ראויה היא מתיב רבא אותו ואת בנו קדשים בחוץ ר' שמעון אומר שני בלא תעשה שהיה רבי שמעון אומר כל הראוי לבא לאחר זמן הרי הוא בלא תעשה ואין בו כרת וחכמים אומרים כל שאין בו כרת אינו בלא תעשה וקשיא לן קדשים בחוץ שני בלא תעשה קמא מיקטל

קטל שני מקבל בפנים הוא כרת נמי ליחייב ואמר רבא ואמרי לה כדי חסורי מיחסרא והכי קתני קדשים שניהם בחוץ לרבנן ראשון ענוש כרת שני פסול ופטור מלאו דשחוטי חוץ לרבי שמעון שניהם ענושים כרת אחד בחוץ ואחד בפנים לרבנן ראשון ענוש כרת שני פסול ופטור לרבי שמעון שני כשר אחד בפנים ואחד בחוץ לרבנן ראשון כשר ופטור שני פסול ופטור לרבי שמעון שני בלא תעשה ואי סלקא דעתך אין אותו ואת בנו נוהג בקדשים שני אמאי בלא תעשה ותו לא כרת נמי ליחייב אלא אמר רבא הכי קא אמר רב המנונא אין מלקות אותו ואת בנו נוהג בקדשים כיון דכמה דלא זריק דם לא מישתרי בשר מעידנא דקא שחיט הואי התראת ספק והתראת ספק לא שמה התראה ואזדא רבא לטעמיה דאמר רבא היא חולין ובנה שלמים שחט חולין ואח"כ שחט שלמים פטור שלמים ואח"כ חולין חייב ואמר רבא היא חולין ובנה עולה לא מיבעיא שחט חולין ואח"כ שחט עולה דפטור

דף פא, ב גמרא אלא אפילו שחט עולה ואחר כך שחט חולין פטור שחיטה קמייתא לאו שחיטה בת אכילה היא ורבי יעקב אמר רבי יוחנן אכילת מזבח שמה אכילה מאי טעמא דאמר קרא (ויקרא ו) ואם האכל יאכל מבשר זבח שלמיו בשתי אכילות הכתוב מדבר אחד אכילת אדם ואחד אכילת מזבח:

דף פא, ב משנה השוחט ונמצא טרפה השוחט לעבודה זרה והשוחט פרת חטאת ושור הנסקל ועגלה ערופה רבי שמעון פוטר וחכמים מחייבין השוחט ונתנבלה בידו והנוחר והמעקר פטור משום אותו ואת בנו:

דף פא, ב גמרא אמר רבי שמעון בן לקיש לא שנו אלא ששחט ראשון לעבודה זרה ושני לשלחנו אבל ראשון לשלחנו ושני לעבודה זרה פטור דקם ליה בדרבה מיניה אמר ליה רבי יוחנן זו אפילו תינוקות של בית רבן יודעין אותה אלא פעמים שאפילו שחט ראשון לשלחנו ושני לעבודה זרה חייב כגון דאתרו ביה משום אותו ואת בנו ולא אתרו בו משום עבודה זרה ור"ש בן לקיש אמר כיון דכי אתרו ביה פטור כי לא אתרו ביה נמי פטור ואזדו לטעמייהו דכי אתא רב דימי אמר חייבי מיתות שוגגין וחייבי מלקות שוגגין ודבר אחר רבי יוחנן אומר חייב וריש לקיש אומר פטור רבי יוחנן אומר חייב דהא לא אתרו בו וריש לקיש אומר פטור דכיון דכי אתרו ביה פטור כי לא אתרו ביה נמי פטור וצריכא דאי אשמועינן בהא בהא קאמר רבי שמעון בן לקיש אבל בהא אימא מודי ליה לרבי יוחנן ואי איתמר בהא קאמר רבי יוחנן אבל בהא אימא מודי לרבי שמעון בן לקיש צריכא ופרת חטאת שחיטה שאינה ראויה היא והתניא רבי שמעון אומר פרה מטמאה טומאת אוכלין הואיל והיתה לה שעת הכושר

דף פב, א גמרא ואמר ר"ש בן לקיש אומר היה ר"ש פרה נפדית על גבי מערכתה אמר רב שמן בר אבא אמר רבי יוחנן פרת חטאת אינה משנה ועגלה ערופה לאו שחיטה ראויה היא והתנן נמצא ההורג עד שלא תערף העגלה תצא ותרעה בעדר אמר ר"ש בן לקיש משום רבי ינאי עגלה ערופה אינה משנה ומי אמר רבי ינאי הכי והאמר רבי ינאי גבול שמעתי בה ושכחתי ונסבין חבריא לומר ירידתה לנחל איתן אוסרתה ואם איתא לי שני כאן קודם ירידה כאן לאחר ירידה א"ר פנחס בריה דרב אמי אנן משמיה דרשב"ל מתנינן לה עגלה ערופה אינה משנה א"ר אשי כי הוינן בי רב פפי קשיא לן מי אמר רשב"ל הכי והא איתמר צפורי מצורע מאימתי נאסרין רבי יוחנן אמר משעת שחיטה ורשב"ל אמר משעת

לקיחה ואמרינן מ"ט דרבי שמעון בן לקיש גמר קיחה קיחה מעגלה ערופה אלא אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן עגלה ערופה אינה משנה:

דף פב, א משנה שנים שלקחו פרה ובנה איזה שלקח ראשון ישחוט ראשון ואם קדם השני זכה:

דף פב, א גמרא אמר רב יוסף לענין דינא תנן תנא אם קדם השני הרי זה זריז ונשכר זריז דלא עבד איסורא ונשכר דקאכיל בשרא:

דף פב, א משנה שחט פרה ואח"כ שני בניה סופג שמונים שחט שני בניה ואחר כך שחטה סופג את הארבעים שחטה ואת בתה ואת בת בתה סופג שמונים שחטה ואת בת בתה ואחר כך שחט בתה סופג את הארבעים סומכוס אומר משום רבי מאיר סופג שמונים:

דף פב, א גמרא אמאי (ויקרא כב) אותו ואת בנו אמר רחמנא ולא בנו ואותו לא ס"ד דתניא אותו ואת בנו אין לי אלא אותו ואת בנו ואת אמו מנין כשהוא אומר לא תשחטו הרי כאן שנים הא כיצד אחד השוחט את הפרה ואחד השוחט את אמה ואחד השוחט את בנה שנים האחרונים חייבין

דף פב, ב גמרא האי מיבעי ליה לגופיה א"כ ליכתוב לא תשחוט מאי לא תשחטו ואכתי מיבעי ליה דאי כתב רחמנא לא תשחוט ה"א חד אין תרי לא כתב רחמנא לא תשחטו ואפילו תרי אם כן לכתוב לא ישחטו מאי לא תשחטו שמע מינה תרתי: שחטה ואת בת בתה [וכו']:] א"ל אביי לרב יוסף מאי טעמא דסומכוס קא סבר סומכוס אכל שני זיתי חלב בהעלם אחד חייב שתי חטאות ובדין הוא דלישמעינן בעלמא והאי דקא משמע לן בהא להודיעך כחן דרבנן דאע"ג דגופין מוחלקין פטרי רבנן או דלמא קסבר סומכוס אכל שני זיתי חלב בהעלם אחד אינו חייב אלא אחת והכא היינו טעמא הואיל וגופין מוחלקין א"ל אין קסבר אכל שני זיתי חלב בהעלם אחד חייב שתי חטאות ממאי מדתנן הזורע כלאים כלאים לוקה מאי לוקה אילימא לוקה אחת פשיטא ועוד מאי כלאים כלאים אלא פשיטא ב' מלקיות במאי עסקינן אילימא בזה אחר זה ובשתי התראות תנינא נזיר שהיה שותה יין כל היום אינו חייב אלא אחת אמרו לו אל תשתה והוא שותה אל תשתה והוא שותה חייב על כל אחת ואחת אלא פשיטא בבת אחת ובהתראה אחת מני אילימא רבנן דפליגי עליה דסומכוס השתא ומה התם דגופין מוחלקין פטרי רבנן הכא לכ"ש אלא לאו סומכוס היא לא לעולם רבנן ומילתא אגב אורחיה קמ"ל דאיכא תרי גווני כלאים ולאפוקי מדרבי יאשיה דאמר רבי יאשיה עד שיזרע חטה ושעורה וחרצן במפולת יד קמ"ל דכי זרע חטה וחרצן ושעורה וחרצן נמי מחייב ת"ש אכל מזה כזית ומזה כזית סופג שמונים רבי יהודה אומר אינו סופג אלא מ' היכי דמי אילימא בזה אחר זה ובשתי התראות מ"ט דרבי יהודה התראת ספק היא ושמעינן ליה לרבי יהודה דאמר התראת ספק לא שמה התראה דתניא הכה את זה וחזר והכה את זה קלל את זה וחזר וקלל את זה או שהכה שניהם בבת אחת או שקלל שניהם בבת אחת חייב ר' יהודה אומר בבת אחת חייב בזה אחר זה פטור אלא פשיטא בבת אחת ובהתראה אחת ומאן תנא קמא אילימא רבנן דפליגי עליה דסומכוס השתא ומה התם דגופין מוחלקין פטרי רבנן הכא לא כל שכן אלא לאו סומכוס היא לא לעולם בזה אחר זה ורבנן והאי תנא סבר לה כאידך תנא דרבי יהודה דאמר התראת ספק שמה התראה דתניא (שמות יב) לא תותירו ממנו עד בקר והנותר ממנו עד בקר באש תשרופו

דף פג,א גמרא בא הכתוב ליתן עשה אחר לא תעשה לומר שאין לוקין עליו דברי ר' יהודה רבי יעקב אומר לא מן השם הוא זה אלא משום דה"ל לאו שאין בו מעשה וכל לאו שאין בו מעשה אין לוקין עליו ת"ש אכל שני גידין משתי ירכות משתי בהמות סופג שמונים רבי יהודה אומר אינו סופג אלא מ' היכי דמי אילימא בזה אחר זה ובשתי התראות מ"ט דרבי יהודה דאמר ארבעים ותו לא אלא פשיטא בבת אחת ובחזא התראה מאן ת"ק אילימא רבנן דפליגי עליה דסומכוס ומה התם דגופין מוחלקין פטרי רבנן הכא לא כל שכן אלא לאו סומכוס היא לעולם בזה אחר זה ודקאמרת מ"ט דרבי יהודה כגון דלית ביה כזית דתניא אכלו ואין בו כזית חייב ר' יהודה אומר עד שיהא בו כזית:

דף פג,א משנה בארבעה פרקים בשנה המוכר בהמה לחבירו צריך להודיעו אמה מכרתי לשחוט בתה מכרתי לשחוט ואלו הן ערב יום טוב האחרון של חג וערב יום טוב הראשון של פסח וערב עצרת וערב ראש השנה וכדברי רבי יוסי הגלילי אף ערב יום הכפורים בגליל אמר רבי יהודה אימתי בזמן שאין לו ריוח אבל יש לו ריוח אין צריך להודיעו ומודה רבי יהודה במוכר את האם לחתן ואת הבת לכלה שצריך להודיעו בידוע ששניהם שוחטין ביום אחד בארבעה פרקים אלו משחיטין את הטבח בעל כרחו אפילו שור שוה אלף דינרים ואין לו ללוקח אלא דינר כופין אותו לשחוט לפיכך אם מת מת ללוקח אבל בשאר ימות השנה אינו כן לפיכך אם מת מת למוכר:

דף פג,א גמרא תנא אם לא הודיעו הולך ושוחט ואינו נמנע: אמר רבי יהודה אימתי [וכו'] : למה לי למיתני את האם לחתן ואת הבת לכלה מלתא אגב אורחיה קמשמע לך דאורח ארעא למטרח בי חתנא טפי מבי כלתא: בארבעה פרקים אלו [וכו'] : והא לא משך אמר רב הונא אמר רב כשמשך אי הכי אימא סיפא אבל בשאר ימות השנה אינו כן לפיכך אם מת מת למוכר והא משך אמר ר' שמואל בר רב יצחק לעולם שלא משך וכגון שזיכה לו על ידי אחר בארבעה פרקים אלו דזכות הוא לו זכין לאדם שלא בפניו בשאר ימות השנה דחוב הוא לו אין חבין לאדם שלא בפניו רבי אלעזר אומר אמר רבי יוחנן בארבעה פרקים אלו העמידו חכמים דבריהם על דין תורה דאמר רבי יוחנן דבר תורה מעות קונות ומה טעם אמרו משיכה קונה גזירה שמא יאמר לו נשרפו חטיך בעליה:

דף פג,א משנה (ויקרא כב) יום אחד האמור באותו ואת בנו היום הולך אחר הלילה את זו דרש רבי שמעון בן זומא נאמר במעשה בראשית (בראשית א) יום אחד ונאמר באותו ואת בנו יום אחד מה יום אחד האמור במעשה בראשית היום הולך אחר הלילה אף יום אחד האמור באותו ואת בנו היום הולך אחר הלילה:

דף פג,א גמרא ת"ר את זו דרש ר"ש בן זומא לפי שכל הענין כולו אינו מדבר אלא בקדשים ובקדשים לילה הולך אחר היום יכול אף זה כן נאמר כאן יום אחד ונאמר במעשה בראשית יום אחד מה יום אחד האמור במעשה בראשית היום הולך אחר הלילה אף יום [אחד] האמור באותו ואת בנו היום הולך אחר הלילה

דף פג,ב גמרא רבי אומר יום אחד יום המיוחד טעון כרוז מכאן אמרו בארבעה פרקים בשנה המוכר בהמה לחבירו צריך להודיעו:

דף פג,ב משנה כסוי הדם נוהג בארץ ובחוצה לארץ בפני הבית ושלא בפני הבית בחולין אבל לא במוקדשין ונוהג בחיה ובעוף במזומן ובשאינו מזומן ונוהג בכוי מפני שהוא ספק ואין שוחטין אותו בי"ט ואם שחטו אין מכסין את דמו:

דף פג,ב גמרא מוקדשין מ"ט לא אילימא משום דרבי זירא דא"ר זירא השוחט צריך שיתן עפר למטה ועפר למעלה שנאמר (ויקרא יז) ושפך את דמו וכסהו בעפר עפר לא נאמר אלא בעפר מלמד שהשוחט צריך שיתן עפר למטה ועפר למעלה והכא לא אפשר היכי ליעביד ליתבי וליבטליה קמוסיף אבנין וכתביב (דברי הימים א כח) הכל בכתב מיד ה' עלי השכיל לא ליבטליה קא הוי חציצה נהי דלמטה לא אפשר למעלה אפשר ליעביד כסוי מי לא תניא רבי יונתן בן יוסף אומר שחט חיה ואח"כ שחט בהמה פטור מלכסות בהמה ואח"כ חיה חייב לכסות כדברי זירא דא"ר זירא כל הראוי לבילה אין בילה מעכבת בו וכל שאינו ראוי לבילה בילה מעכבת בו וליגרריה וליכסיה מי לא תנן דם הניתז ושעל הסכין חייב לכסות אלמא דגריר ומכסי ליה הכא נמי נגרור ונכסי ליה אי בקדשי מזבח הכי נמי הכא במאי עסקינן בקדשי בדק הבית

דף פד,א גמרא וליפרקינהו וליכסינהו בעינן העמדה והערכה וכמאן אי כר"מ דאמר הכל היו בכלל העמדה והערכה האמר שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה אי כר' שמעון דאמר שחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה האמר לא היו בכלל העמדה והערכה אמר רב יוסף רבי היא ונסיב לה אליבא דתנאי בשחיטה שאינה ראויה סבר לה כר' שמעון בהעמדה והערכה סבר לה כר"מ ואיבעית אימא כולה ר"ש היא ושאיני הכא דאמר קרא (ויקרא יז) ושפך וכסה מי שאינו מחוסר אלא שפיכה וכסוי יצא זה שמחוסר שפיכה פדייה וכסוי והשתא דאתית להכי אפילו תימא קדשי מזבח מי שאינו מחוסר אלא שפיכה וכסוי יצא זה שמחוסר שפיכה גרירה וכסוי מר בר רב אשי אמר אמר קרא (ויקרא יז) חיה או עוף מה חיה אינה קדש אף עוף אינו קדש אי מה חיה שאין במינו קדש אף עוף שאין במינו קדש אוציא תורין ובני יונה שיש במינן קדש לא כחיה מה חיה לא חלקת בה אף עוף לא תחלוק בו אמר ליה יעקב מינאה לרבא קי"ל חיה בכלל בהמה לסימנין אימא נמי בהמה בכלל חיה לכסוי אמר ליה עליך אמר קרא (דברים יב) על הארץ תשפכנו כמים מה מים לא בעי כסוי אף האי נמי לא בעי כסוי אלא מעתה יטבילו בו אמר קרא (ויקרא יא) אך מעין ובור מקוה מים יהיה טהור הני אין מידי אחרינא לא ואימא ה"מ למעוטי שאר משקין דלא איקרו מים אבל דם דאיקרי מים ה"נ תרי מעוטי כתיבי מעין מים ובור מים אימא אידי ואידי למעוטי שאר משקין חד למעוטי זוחלין וחד למעוטי מכונסין תלתא מעוטי כתיבי מעין מים ובור מים מקוה מים ת"ר (ויקרא יז) אשר יצוד אין לי אלא אשר יצוד נצודין ועומדין מאליהן מנין כגון אווזין ותרנגולים ת"ל ציד מ"מ א"כ מה ת"ל אשר יצוד למדה תורה דרך ארץ שלא יאכל אדם בשר אלא בהזמנה הזאת ת"ר (דברים יב) כי ירחיב ה' אלהיך את גבולך למדה תורה דרך ארץ שלא יאכל אדם בשר אלא לתאבון יכול יקח אדם מן השוק ויאכל ת"ל (דברים יב) וזבחת מבקרך ומצאנך יכול יזבח כל בקרו ויאכל כל צאנו ויאכל ת"ל מבקרך ולא כל בקרך מצאנך ולא כל צאנך מכאן אמר רבי אלעזר בן עזריה מי שיש לו מנה יקח לפסו ליטרא ירק עשרה מנה יקח לפסו ליטרא דגים חמשים מנה יקח לפסו ליטרא בשר מאה מנה ישפתו לו קדרה בכל יום ואינך אימת מערב שבת לערב שבת אמר רב צריכין אנו לחוש לדברי זקן א"ר יוחנן אבא ממשפחת בריאים הוה אבל כגון אנו מי שיש לו פרוטה בתוך כיסו יריצנה לחנווני א"ר נחמן כגון אנו לוויין

ואוכלין (משלי כז) כבשים ללבושך מגז כבשים יהא מלבושך (משלי כז) ומחיר שדה
עתודים לעולם ימכור אדם שדה ויקח עתודים ואל ימכור אדם עתודים ויקח שדה (משלי
כז) ודי חלב עזים דיו לאדם שיתפרנס מחלב גדיים וטלאים שבתוך ביתו (משלי כז)
ללחמך ללחם ביתך לחמך קודם ללחם ביתך (משלי כז) וחיים לנערותיך אמר מר זוטרא
בריה דרב נחמן תן חיים לנערותיך מיכן למדה תורה דרך ארץ שלא ילמד אדם את בנו
בשר ויין אמר רבי יוחנן

דף פד,ב גמרא הרוצה שיתעשר יעסוק בבהמה דקה אמר רב חסדא מאי דכתיב (דברים
ז) ועשתרות צאנך שמעשרות את בעליהן ואמר רבי יוחנן כסא דחרשין ולא כסא דפושרין
והני מילי בכלי מתכות אבל בכלי חרש לית לן בה ובכלי מתכות נמי לא אמרן אלא דלא
שדי בהו ציביא אבל שדי בהו ציביא לית לן בה וכי לא שדי בהו ציביא נמי לא אמרן אלא
דלא ציץ אבל ציץ לית לן בה ואמר ר' יוחנן מי שהניח לו אביו מעות ורוצה לאבדן ילבש
כלי פשתן וישתמש בכלי זכוכית וישכור פועלים ואל ישב עמהן ילבוש כלי פשתן בכיתנא
רומיתא וישתמש בכלי זכוכית בזוגיתא חירותא וישכור פועלים ואל ישב עמהן בתורי
דנפיש פסדייהו דרש רב עזירא זימנין אמר לה משמיה דרבי אמי וזימנין אמר לה משמיה
דרבי אסי מאי דכתיב (תהילים קיב) טוב איש חונן ומלוה יכלכל דבריו במשפט לעולם
יאכל אדם וישתה פחות ממה שיש לו וילבש ויתכסה במה שיש לו ויכבד אשתו ובניו יותר
ממה שיש לו שהן תלויין בו והוא תלוי במי שאמר והיה העולם דרש רב עינא אפתחא דבי
ריש גלותא השוחט לחולה בשבת חייב לכסות אמר להו רבה אשתומא קאמר לישמטוה
לאמוריה מיניה דתניא ר' יוסי אומר כוי אין שוחטין אותו ביו"ט ואם שחטו אין מכסין את
דמו מקל וחומר ומה מילה שודאה דוחה שבת אין ספיקה דוחה יו"ט כסוי שאין דואו דוחה
שבת אין דין שאין ספקו דוחה יו"ט אמר לו תקיעת שופר בגבולים תוכיח שאין ודאה
דוחה שבת וספיקה דוחה יו"ט השיב רבי אלעזר הקפר בריבי תשובה מה למילה שכן
אינה נוהגת בלילי ימים טובים תאמר בכסוי שנוהג בלילי ימים טובים אמר רבי אבא זה
אחד מן הדברים שאמר רבי חייא אין לי עליהם תשובה והשיב רבי אלעזר הקפר בריבי
תשובה קתני מיהת כסוי שאין ודאו דוחה שבת מאי ודאו דכסוי דלא דחי שבת לאו השוחט
לחולה בשבת ודלמא דעבר ושחט דומיא דמילה מה מילה ברשות אף כסוי נמי ברשות
אמרו לו תקיעת שופר בגבולין תוכיח שאין ודאה דוחה שבת וספיקה דוחה יום טוב מאי
ספיקה אילימא ספק חול ספק יום טוב השתא ודאי יום טוב דחיא ספק יו"ט ספק חול
מיבעיא

דף פה,א גמרא אלא ספק איש ספק אשה ורבי יוסי לטעמיה דאמר אשה ודאית נמי
תקעה דתניא בני ישראל סומכין ולא בנות ישראל סומכות רבי יוסי ורבי שמעון אומרים
נשים סומכות רשות אמר רבינא ולמאי דקאמרי רבנן נמי אית ליה פירכא מה לתקיעת
שופר שכן ודאה דוחה שבת במקדש תאמר בכיסוי דליתיה כלל השיב ר"א הקפר בריבי
מה למילה שכן אינה נוהגת בלילי ימים טובים בלילי ימים טובים הוא דלא נהגא בשאר
לילי נהגא אלא מה למילה שכן אינה נוהגת בלילות כבימים תאמר בכסוי שנוהג בלילות
כבימים א"ר אבא זה אחד מן הדברים שאמר רבי חייא אין [לי] עליהן תשובה והשיב רבי
אלעזר [הקפר] ברבי תשובה:

דף פה,א משנה השוחט ונמצאת טריפה והשוחט <לעבודת כוכבים> {לעבודה זרה} והשוחט חולין בפנים וקדשים בחוץ חיה ועוף הנסקלים רבי מאיר מחייב וחכמים פוטרם השוחט ונתבלה בידו הנוחר והמעקר פטור מלכסות:

דף פה,א גמרא אמר רבי חייא בר אבא א"ר יוחנן ראה רבי דבריו של ר"מ באותו ואת בנו ושנאו בלשון חכמים ודרכי שמעון בכסוי הדם ושנאו בלשון חכמים מאי טעמא דרבי מאיר באותו ואת בנו אמר ר' יהושע בן לוי גמר שחיטה שחיטה משחוט חוץ מה התם שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה אף הכא נמי שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה ורבי שמעון מאי טעמא א"ר מני בר פטיש גמר (בראשית מג) מטבוח טבח והכן מה להלן שחיטה ראויה אף כאן שחיטה ראויה ור"מ נמי ליגמר מטבוח דנין שחיטה משחיטה ואין דנין שחיטה מטביחה מה נפקא מינה הא תנא דבי רבי ישמעאל (ויקרא יד) ושב הכהן ובא הכהן זו היא שיבה זו היא ביאה הני מילי היכא דליכא דדמי ליה אבל איכא דדמי ליה מדדמי ליה ילפינן ורבי שמעון נמי ליגמר משחוט חוץ דנין חולין מחולין ואין דנין חולין מקדשים ור' מאיר אטו אותו ואת בנו בקדשים מי לא נהיג היינו דקאמר רבי חייא ראה רבי דבריו של רבי מאיר אטו אותו ואת בנו ושנאו בלשון חכמים מאי טעמא דר' מאיר בכסוי הדם אמר ר' שמעון בן לקיש גמר שפיכה שפיכה משחוט חוץ מה להלן שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה אף כאן שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה ורבי שמעון (ויקרא יז) אשר יאכל כתיב ורבי מאיר ההוא למעוטי עוף טמא הוא דאתא ורבי שמעון עוף טמא מאי טעמא דלאו בר אכילה הוא טרפה נמי לאו בר אכילה הוא והיינו דאמר רבי חייא ראה רבי דבריו של רבי שמעון בכסוי הדם ושנאו בלשון חכמים אמר רבי אבא

דף פה,ב גמרא לא לכל אמר ר' מאיר שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה מודה ר"מ שאין מתירתה באכילה ולא לכל אמר ר"ש שחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה מודה רבי שמעון שמטהרתה מידי נבלה אמר מר לא לכל א"ר מאיר שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה מודה רבי מאיר שאין מתירתה באכילה פשיטא טרפה בשחיטה מי מישתריא לא צריכא לשוחט את הטרפה ומצא בה בן ט' חי סד"א הואיל דאמר רבי מאיר שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה תהני ליה שחיטת אמו ולא ליבעי שחיטה קמשמע לן ותסברא והאמר ר"מ בן פקועה טעון שחיטה לא צריכא דרבי סבר לה כר' מאיר וסבר לה כרבנן סבר לה כרבי מאיר דאמר שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה וסבר לה כרבנן דאמרי שחיטת אמו מטהרתו כיון דאמור רבנן שחיטת אמו מטהרתו תהני ליה שחיטת אמו ולא ליבעי שחיטה קמ"ל ולא לכל אמר רבי שמעון שחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה מודה ר"ש שמטהרתה מידי נבלה פשיטא דאמר רב יהודה אמר רב ואמרי לה במתניתא תנא (ויקרא יא) וכי ימות מן הבהמה מקצת בהמה מטמאה ומקצת בהמה אינה מטמאה ואי זו זו טרפה ששחטה לא צריכא לשוחט את הטרפה והיא חולין בעזרה דתניא השוחט את הטרפה וכן השוחט ונמצאת טריפה זה וזה חולין בעזרה ר"ש מתיר בהנאה וחכמים אוסרין סד"א הואיל וא"ר שמעון מותר בהנאה אלמא לאו שחיטה היא כלל אימא מידי נבלה נמי לא מטהרה קמ"ל אמר ליה רב פפא לאביי וסבר ר"ש חולין בעזרה דאורייתא היא א"ל אין והתנן ר' שמעון אומר חולין שנשחטו בעזרה ישרפו באש וכן חיה שנשחטה בעזרה אי אמרת בשלמא דאורייתא היינו דגזרינן חיה אטו בהמה אלא אי אמרת דרבנן בהמה מאי טעמא דילמא אתי למיכל קדשים בחוץ היא גופה גזרה ואנן ניקום ונגזור גזירה לגזירה רבי חייא נפל ליה יאניבא בכיתניה אתא לקמיה דרבי אמר ליה שקול עופא ושחוט על

בוביתא דמיא דמורה דמא ושביק ליה היכי עביד הכי והתניא השוחט וצריך לדם חייב לכסות כיצד יעשה או נוחרו או עוקרו כי אתא רב דימי אמר צא טרוף אמר ליה כי אתא רבין אמר צא נחור אמר ליה למאן דאמר צא טרוף מאי טעמא לא אמר צא נחור וכי תימא קסבר אין שחיטה לעוף מן התורה ונחירתו זו היא שחיטתו והתניא רבי אומר (דברים יב) כאשר צויתוך מלמד שנצטוה משה על הושט ועל הקנה ועל רוב אחד בעוף ועל רוב שנים בבהמה

דף פו, א גמרא לא מיבעיא קאמר לא מיבעיא צא נחור דלאו שחיטה היא כלל אבל צא טרוף אימא שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה וליבעי כסוי קמ"ל כדר' חייא בר אבא ולמ"ד צא נחור מ"ט לא אמר צא טרוף וכי תימא קסבר שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה והא א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן ראה רבי דבריו של רבי שמעון בכסוי הדם ושנאו בלשון חכמים לא מיבעיא קאמר לא מיבעיא צא טרוף דשחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה אבל צא נחור אימא אין שחיטה לעוף מן התורה ונחירתו זו היא שחיטתו וליבעי כסוי קמ"ל כאשר צויתוך ומי נפל ליה יאניבא בכיתניה והאמר רבין בר אבא ואמרי לה אמר רבי אבין בר שבא משעלו בני הגולה פסקו הזיקין והזועות והרוחות והרעמים ולא החמיץ יינם ולא לקה פשתנם ונתנו חכמים עיניהם ברבי חייא ובניו כי מהניא זכותיהו אעלמא אדידהו לא כדרב יהודה אמר רב דאמר רב יהודה אמר רב בכל יום ויום בת קול יוצאת ואומרת כל העולם כולו ניזון בשביל חנינא בני וחנינא בני די לו בקב חרובין מערב שבת לערב שבת:

דף פו, א משנה חרש שוטה וקטן ששחטו ואחרים רואין אותם חייב לכסות בינן לבין עצמן פטור מלכסות וכן לענין אותו ואת בנו ששחטו ואחרים רואין אותן אסור לשחוט אחריהם בינן לבין עצמן רבי מאיר מתיר לשחוט אחריהן וחכמים אוסרים ומודים שאם שחט שאינו סופג את הארבעים:

דף פו, א גמרא ורבנן מאי שנא רישא דלא פליגי ומאי שנא סיפא דפליגי רישא אי אמרינן חייבין לכסות אמרי שחיטה מעלייתא היא ואתי למיכל משחיטתן סיפא נמי כיון דקאמרי רבנן אסור לשחוט אחריהם אמרי שחיטה מעלייתא היא ואתי למיכל משחיטתן סיפא אמרי בשרא דלא קא מיבעיא ליה רישא נמי אמרי לנקר חצירו הוא צריך שחט באשפה מאי איכא למימר בא לימלך מאי איכא למימר וליטעמך סיפא נמי בא לימלך מאי איכא למימר אלא רבנן אכולה מילתא פליגי ונטרי ליה לר' מאיר עד דמסיק לה למילתא והדר פליגי עילויה בשלמא רבנן לחומרא אלא רבי מאיר מאי טעמא אמר רבי יעקב אמר רבי יוחנן מחייב היה רבי מאיר על שחיטתן משום נבלה מאי טעמא אמר רבי אמי הואיל ורוב מעשיהן מקולקלים אמר ליה רב פפא לרב הונא בריה דרב יהושע ואמרי לה רב הונא בריה דרב יהושע לרב פפא מאי איריא רוב אפילו מיעוט נמי דהא רבי מאיר חייש למיעוטא סמוך מיעוטא לחזקה ואתרע ליה רובא דתנן תינוק שנמצא בצד העיסה ובצק בידו רבי מאיר מטהר וחכמים מטמאין מפני שדרכו של תינוק לטפח ואמרינן מאי טעמא דרבי מאיר קסבר רוב תינוקות מטפחין ומיעוט אין מטפחין ועיסה זו בחזקת טהרה עומדת

דף פו, ב גמרא סמוך מיעוטא לחזקה ואתרע ליה רובא אם אמרו ספק טומאה לטהר יאמרו ספק איסור להתיר הורה רבי כר"מ והורה רבי כחכמים הי מינייהו דאחריתא תא שמע דרבי אבא בריה דרבי חייא בר אבא ורבי זירא הוו קיימי בשוקא דקיסרי אפתחא דבי מדרשא נפק רבי אמי אשכחינהו אמר להו לאו אמינא לכו בעידן בי מדרשא לא

תקימו אבראי דילמא איכא אינש דמיצטרקא ליה שמעתא ואתי לאיטרודי רבי זירא על רבי אבא לא על יתבי וקא מיבעיא להו הי מינייהו אחריתא אמר להו רבי זירא לא שבקתון לי דאישייליה לסבא דילמא שמיע ליה מאבוה ואבוה מיניה דרבי יוחנן דרבי חייא בר אבא כל תלתין יומין קא מהדר תלמודיה קמיה דר' יוחנן מאי הוי עלה תא שמע דשלח רבי אלעזר לגולה הורה רבי כר' מאיר והא כרבנן נמי אורי אלא לאו ש"מ הא דאחריתא ש"מ:

דף פו, ב משנה שחט מאה חיות במקום אחד כסוי אחד לכולן מאה עופות במקום אחד כסוי אחד לכולן חיה ועוף במקום אחד כסוי אחד לכולן רבי יהודה אומר שחט חיה יכסנה ואח"כ ישחוט את העוף:

דף פו, ב גמרא ת"ר חיה כל משמע חיה בין מרובה ובין מועטת עוף כל משמע עוף בין מרובה ובין מועט מכאן אמרו שחט מאה חיות במקום אחד כסוי אחד לכולן מאה עופות במקום אחד כסוי אחד לכולן חיה ועוף במקום אחד כסוי אחד לכולן רבי יהודה אומר שחט חיה יכסנה ואחר כך ישחוט את העוף שנאמר (ויקרא יז) חיה או עוף אמרו לו הרי הוא אומר (ויקרא יז) כי נפש כל בשר דמו בנפשו הוא מאי קא מהדרי ליה הכי קאמרי ליה רבנן האי או מיבעי ליה לחלק ור' יהודה לחלק מדמו נפקא ורבנן דמו טובא משמע דכתיב כי נפש כל בשר דמו בנפשו הוא א"ר חנינא מודה היה רבי יהודה לענין ברכה שאינו מברך אלא ברכה אחת א"ל רבינא לרב אחא בריה דרבא ואמרי לה רב אחא בריה דרבא לרב אשי מאי שנא מתלמידי דרב דרב ברונא ורב חננאל תלמידי דרב הווי יתבי בסעודתא קאי עלייהו רב ייבא סבא אמרו ליה הב ליבריך הדור אמרו ליה הב לישתי אמר להו רב ייבא סבא הכי אמר רב כיון דאמר הב ליבריך איתסר ליה למשתי חמרא הכא נמי כיון דאיטפל ליה לכסוי איחייב ליה לברכה

דף פז, א גמרא הכי השתא התם משתא וברוכי בהדי הדדי לא אפשר הכא אפשר דשחיט בחדא ומכסי בחדא:

דף פז, א משנה שחט ולא כסה וראהו אחר חייב לכסות כסהו ונתגלה פטור מלכסות כסהו הרוח חייב לכסות:

דף פז, א גמרא ת"ר (ויקרא יז) ושפך וכסה מי ששפך יכסה שחט ולא כסה וראהו אחר מנין שחייב לכסות שנאמר (ויקרא יז) ואומר לבני ישראל אזהרה לכל בני ישראל תניא אידך ושפך וכסה במה ששפך בו יכסה שלא יכסנו ברגל שלא יהיו מצות בזויות עליו תניא אידך ושפך וכסה מי ששפך הוא יכסנו מעשה באחד ששחט וקדם חבירו וכסה וחייבו רבן גמליאל ליתן לו י' זהובים איבעיא להו שחר מצוה או שחר ברכה למאי נפקא מינה לברכת המזון אי אמרת שחר מצוה אחת היא ואי אמרת שחר ברכה הויין ארבעים מאי תא שמע דא"ל ההוא צדוקי לרבי מי שיצר הרים לא ברא רוח ומי שברא רוח לא יצר הרים דכתיב (עמוס ד) כי הנה יוצר הרים ובורא רוח אמר ליה שוטה שפיל לסיפיה דקרא ה' צבאות שמו אמר ליה נקוט לי זימנא תלתא יומי ומהדרנא לך תיובתא יתיב רבי תלת תעניתא כי הוה קא בעי מיברך אמרו ליה צדוקי קאי אבבא אמר (תהילים סט) ויתנו בברותי רוש וגו' א"ל רבי מבשר טובות אני לך לא מצא תשובה אויבך ונפל מן הגג ומת אמר לו רצונך שתסעוד אצלי אמר לו הן לאחר שאכלו ושתו א"ל כוס של ברכה אתה שותה או ארבעים זהובים אתה נוטל אמר לו כוס של ברכה אני שותה יצתה בת קול ואמרה כוס של ברכה ישוה ארבעים זהובים אמר רבי יצחק עדיין שנה לאותה משפחה

בין גדולי רומי וקוראין אותה משפחת בר לויאנוס: כסהו ונתגלה: אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי מאי שנא מהשבת אבדה דאמר מר (דברים כב) השב אפילו מאה פעמים אמר ליה התם לא כתיב מיעוטא הכא כתיב מיעוטא וכסהו: כסהו הרוח: אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן לא שנו אלא שחזר ונתגלה אבל לא חזר ונתגלה פטור מלכסות וכי חזר ונתגלה מאי הוי הא אידחי ליה אמר רב פפא זאת אומרת אין דיחוי אצל מצות ומאי שנא מהא דתניא השוחט ונבלע דם בקרקע חייב לכסות התם כשרשומו ניכר: **דף פז, א משנה** דם שנתערב במים אם יש בו מראית דם חייב לכסות נתערב ביין רואין אותו כאילו הוא מים נתערב בדם הבהמה

דף פז, ב משנה או בדם החיה רואין אותו כאילו הן מים רבי יהודה אומר אין דם מבטל דם דם הניתז ושעל הסכין חייב לכסות אמר רבי יהודה אימתי בזמן שאין שם דם אלא הוא אבל יש שם דם שלא הוא פטור מלכסות:

דף פז, ב גמרא תנן התם דם שנתערב במים אם יש בו מראית דם כשר נתערב ביין רואין אותו כאילו הוא מים נתערב בדם בהמה או בדם החיה רואין אותו כאילו הוא מים רבי יהודה אומר אין דם מבטל דם א"ר חייא בר אבא אמר ר' יוחנן לא שנו אלא שנפלו מים לתוך דם אבל נפל דם לתוך מים ראשון ראשון בטל אמר רב פפא ולענין כסוי אינו כן אין דחוי אצל מצות אמר רב יהודה אמר שמואל כל מראה אדמומית מכפרין ומכשירין וחייבין בכסוי מאי קמשמע לן מכפרין תנינא חייבין בכסוי תנינא מכשירין איצטריכא ליה מכשירין נמי אי דם אכשורי מכשר אי מיא אכשורי מכשרי לא צריכא שתמדו במי גשמים מי גשמים נמי כיון דשקיל ורמי אחשבינהו לא צריכא שנתמדו מאליהן ר' אסי מנהרביל אומר בצללתא דדמא רבי ירמיה מדפתי אמר ענוש כרת והוא דאיכא כזית במתניתא תנא מטמאים באהל והוא דאיכא רביעית תנן התם כל משקה המת טהורין חוץ מדמו וכל מראה אדמומית שבו מטמאין באהל ומשקה המת טהורין ורמינהו משקה טבול יום >משקין היוצאין ממנו < כמשקין שנוגע בהן

דף פח, א גמרא ואלו ואלו אין מטמאין ושאר כל הטמאין בין קלין בין חמורין משקין היוצאין מהן כמשקה הנוגע בהן ואלו ואלו תחלה חוץ מן המשקה שהוא אב הטומאה מאי קלין ומאי חמורין מאי לאו קלין שרץ וזב וחמורין מת לא קלין שרץ וחמורין זב מאי שנא זב דגזרו ביה רבנן ומאי שנא מת דלא גזרו ביה רבנן זב דלא בדילי אינשי מיניה גזרו ביה רבנן מת דבדילי אינשי מיניה לא גזרו ביה רבנן: דם הניתז ושעל הסכין [וכו'] : תנו רבנן וכסהו מלמד שדם הניתז ושעל הסכין חייב לכסות אמר רבי יהודה אימתי בזמן שאין שם דם אלא הוא אבל יש שם דם שלא הוא פטור מלכסות תניא אידך וכסהו מלמד שכל דמו חייב לכסות מכאן אמרו דם הניתז ושעל אגפיים חייב לכסות אמר רבן שמעון בן גמליאל במה דברים אמורים שלא כסה דם הנפש אבל כסה דם הנפש פטור מלכסות במאי קא מיפלגי רבנן סברי דמו כל דמו ר' יהודה סבר דמו ואפילו מקצת דמו ורשב"ג סבר דמו המיוחד:

דף פח, א משנה במה מכסין ובמה אין מכסין מכסין בזבל הדק ובחול הדק בסיד ובחרסית ובלבנה ובמגופה שכתשן אבל אין מכסין לא בזבל הגס ולא בחול הגס ולא בלבנה ובמגופה שלא כתשן ולא יכפה עליו את הכלי כלל אמר רשב"ג דבר שמגדל בו צמחים מכסין בו ושאינו מגדל צמחים אין מכסין בו:

דף פח, א גמרא היכי דמי חול הדק אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן כל שאין היוצר צריך לכתשו ואיכא דמתני לה אסיפא אבל אין מכסין לא בזבל הגס ולא בחול הגס היכי דמי חול הגס אמר רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן כל שהיוצר צריך לכתשו מאי בינייהו איכא בינייהו דצריך ולא צריך דמיפריך איפרוכי: תנו רבנן וכו' יכול יכסנו באבנים או יכפה עליו את הכלי תלמוד לומר בעפר ואין לי אלא עפר מנין לרבות זבל הדק וחול הדק ושחיקת אבנים ושחיקת חרסית ונעורת פשתן דקה

דף פח, ב גמרא ונסורת של חרשין דקה וסיד וחרסית לבנה ומגופה שכתשן ת"ל וכו' יכול שאני מרבה אף זבל הגס וחול הגס ושחיקת כלי מתכות ולבנה ומגופה שלא כתשן וקמח וסובין ומורסן ת"ל בעפר ומה ראית לרבות את אלו ולהוציא את אלו אחר שריבה הכתוב ומיעט מרבה אני את אלו שהן מין עפר ומוציא אני את אלו שאין מין עפר אימא וכו' כולל עפר פרט כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט עפר אין מידי אחרניא לא אמר רב מרי משום דהוה כלל הצריך לפרט וכל כלל הצריך לפרט אין דנין אותו בכלל ופרט דרש רב נחמן בר רב חסדא אין מכסים אלא בדבר שזורעין בו ומצמיח אמר רבא האי בורכא א"ל רב נחמן בר יצחק לרבא מאי בורכתיה אנא אמריתה ניהליה ומהא מתניתא אמריתה ניהליה היה מהלך במדבר ואין לו אפר לכסות שוחק דינר זהב ומכסה היה מהלך בספינה ואין לו עפר לכסות שורף טליתו ומכסה בשלמא שורף טליתו ומכסה אשכחן אפר דאיקרין עפר אלא דינר זהב מנלן אמר ר' זירא (איוב כח) ועפרות זהב לו תנו רבנן אין מכסין אלא בעפר דברי בית שמאי ובית הלל אומרים מצינו אפר שקרוי עפר שנאמר (במדבר יט) ולקחו לטמא מעפר שריפת [וגו'] ובית שמאי עפר שריפה איקרין עפר סתמא לא איקרין תנא הוסיפו עליהן השחור והכחול ונקרת פיסולין ויש אומרים אף הזרניך אמר רבא בשכר שאמר אברהם אבינו (בראשית יח) ואנכי עפר ואפר זכו בניו לשתי מצות אפר פרה ועפר סוטה וליחשוב נמי עפר כסוי הדם התם הכשר מצוה איכא הנאה ליכא ואמר רבא בשכר שאמר אברהם אבינו

דף פט, א גמרא (בראשית יד) אם מחוט ועד שרוך נעל זכו בניו לשתי מצות לחוט של תכלת ורצועה של תפילין בשלמא רצועה של תפילין כתיב (דברים כח) וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ותניא ר' אליעזר הגדול אומר אלו תפילין שבראש אלא חוט של תכלת מאי היא דתניא רבי מאיר אומר מה נשתנה תכלת מכל הצבעונין מפני שתכלת דומה לים וים דומה לרקיע ורקיע דומה לאבן ספיר ואבן ספיר דומה לכסא הכבוד דכתיב (שמות כד) ויראו את אלהי ישראל ותחת רגליו וגו' וכתיב (יחזקאל א) כמראה אבן ספיר דמות כסא א"ר אבא קשה גזל הנאכל שאפילו צדיקים גמורים אינן יכולין להחזירו שנאמר (בראשית יד) בלעדי רק אשר אכלו הנערים אמר רבי יוחנן משום רבי אלעזר בר' שמעון כל מקום שאתה מוצא דבריו של רבי אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי בהגדה עשה אזניך כאפרכסת (דברים ז) לא מרבכם מכל העמים חשק ה' בכם וגו' אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל חושקני בכם שאפילו בשעה שאני משפיע לכם גדולה אתם ממעטין עצמכם לפני נתתי גדולה לאברהם אמר לפני (בראשית יח) ואנכי עפר ואפר למשה ואהרן אמר (שמות טז) ונחנו מה לדוד אמר (תהילים כב) ואנכי תולעת ולא איש אבל >עובדי כוכבים< {אומות העולם} אינן כן נתתי גדולה לנמרוד אמר (בראשית יא) הבה נבנה לנו עיר לפרעה אמר (שמות ה) מי ה' לסנחריב אמר (מלכים ב יח) מי בכל אלהי הארצות וגו' לנבוכדנצר אמר (ישעיהו יד) אעלה על במתי עב לחירם מלך צור אמר (יחזקאל כח)

מושב אלהים ישבתי בלב ימים אמר רבא ואיתימא ר' יוחנן גדול שנאמר במשה ואהרן יותר ממה שנאמר באברהם דאילו באברהם כתיב ואנכי עפר ואפר ואילו במשה ואהרן כתיב ונחננו מה ואמר רבא ואיתימא ר' יוחנן אין העולם מתקיים אלא בשביל משה ואהרן כתיב הכא ונחננו מה וכתיב התם (איוב כו) תולה ארץ על בלימה אמר רבי אילעא אין העולם מתקיים אלא בשביל מי שבולם את עצמו בשעת מריבה שנאמר תולה ארץ על בלימה רבי אבהו אמר מי שמשים עצמו כמי שאינו שנאמר (דברים לג) ומתחת זרועות עולם אמר רבי יצחק מאי דכתיב (תהילים נח) האמנם אלם צדק תדברון מישרים תשפטו בני אדם מה אומנותו של אדם בעולם הזה ישים עצמו כאלם יכול אף לדברי תורה תלמוד לומר צדק תדברון יכול יגיס דעתו ת"ל מישרים תשפטו בני אדם אמר רבי זעירא ואיתימא רבה בר ירמיה מכסין בעפר עיר הנדחת ואמאי איסורי הנאה הוא אמר זעירי לא נצרכה אלא לעפר עפרה דכתיב (דברים יג) ואת כל שללה תקבוץ אל תוך רחובה ושרפת מי שאינו מחוסר אלא קביצה ושרפה יצא זה שמחוסר תלישה קביצה ושרפה ורבא אמר מצות לאו ליהנות ניתנו יתיב רבינא וקאמר לה להא שמעתא איתיביה רב רחומי לרבינא שופר של <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} לא יתקע בו מאי לאו אם תקע לא יצא לא אם תקע יצא לולב של <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} לא יטול מאי לאו אם נטל לא יצא לא אם נטל יצא והתניא תקע לא יצא נטל לא יצא אמר רב אשי הכי השתא התם **דף פט,ב גמרא** שיעורא בעינן <ועבודת כוכבים> {ועבודה זרה} כתותי מכתת שיעורא הכא כל מה דמכתת מעלי לכסוי:

מסכת חולין פרק ז

דף פט,ב משנה גיד הנשה נוהג בארץ ובחוצה לארץ בפני הבית ושלא בפני הבית בחולין ובמוקדשין ונוהג בבהמה ובחיה בירך של ימין ובירך של שמאל ואינו נוהג בעוף מפני שאין לו כף ונוהג בשליל ר' יהודה אומר אינו נוהג בשליל וחלבו מותר ואין הטבחין נאמנין על גיד הנשה דברי רבי מאיר וחכמים אומרים נאמנין עליו ועל החלב:

דף פט,ב גמרא מוקדשין פשיטא משום דאקדשיה פקע ליה איסור גיד מיניה וכי תימא יש בגידין בנותן טעם ואתי איסור מוקדשין וחייל איסור גיד האי מוקדשין נוהג בגיד מיבעי ליה אלא קסבר אין בגידין בנותן טעם ובמוקדשין איסור גיד איכא איסור מוקדשין ליכא וסבר תנא דידן אין בגידין בנותן טעם והתנן ירך שנתבשל בה גיד הנשה אם יש בה בנותן טעם הרי זו אסורה אלא הכא בולדות קדשים עסקינן וקסבר נוהג בשליל וקסבר ולדות קדשים במעי אמן הן קדושים דאיסור גיד ואיסור מוקדשין בהדי הדדי קאתי ומי מצית מוקמת לה בשליל והא מדקתני סיפא נוהג בשליל מכלל דרישא לאו בשליל עסקינן הכי קאמר דבר זה מחלוקת דרבי יהודה ורבנן ומי מצית אמרת דתרווייהו בהדי הדדי קאתו והתנן על אלו טומאות הנזיר מגלח על המת ועל כזית מן המת וקשיא לן על כזית מן המת מגלח על כולו לא כל שכן ואמר רבי יוחנן לא נצרכה אלא לנפל שלא נקשרו אבריו בגידין

דף צ,א גמרא אלמא איסור מוקדשין קדים אע"ג דאיסור מוקדשין קדים אתי איסור גיד חייל עלייהו שכן איסורו נוהג בבני נח מאן שמעת ליה האי סברא ר' יהודה והא מתניתין דלא כרבי יהודה דקתני נוהג בבהמה ובחיה בירך של ימין ובירך של שמאל האי תנא סבר לה כוותיה בחדא ופליג עליה בחדא אימר דשמעת ליה לרבי יהודה בטמאה דאיסור לאו קדשים דאיסור כרת מי שמעת ליה אלא הכא במבכרת עסקינן דברחם קדוש ואי בעית אימא ולדות קדשים בהווייתן הן קדושים אמר רבי חייא בר יוסף לא שנו אלא קדשים הנאכלין אבל קדשים שאינן נאכלין אין איסור גיד נוהג בהן ורבי יוחנן אמר אחד קדשים הנאכלין ואחד קדשים שאינן נאכלין איסור גיד נוהג בהן אמר רב פפא ולא פליגי כאן להלקותו כאן להעלותו איכא דאמרי אמר רב פפא ולא פליגי כאן לחלצו וכאן להעלותו רב נחמן בר יצחק אמר להעלותו פליגי דתניא (ויקרא א) והקטיר הכהן את הכל המזבחה לרבות העצמות והגידין והקרנים והטלפים יכול אפילו פרשו ת"ל (דברים יב) ועשית עולותיך הבשר והדם אי בשר ודם יכול יחלוץ גידים ועצמות ויעלה בשר לגבי מזבחה ת"ל (ויקרא א) והקטיר הכהן את הכל המזבחה הא כיצד מחוברין יעלו פרשו אפילו בראשו של מזבחה ירדו ומאן תנא דשמעת ליה דאמר פרשו ירדו רבי היא דתניא והקטיר הכהן את הכל לרבות העצמות והגידים והקרנים והטלפים ואפילו פרשו והא מה אני מקיים ועשית עולותיך הבשר והדם בפוקעין הא כיצד עיכולי בשר אתה מחזיר ואי אתה מחזיר עיכולי גידים ועצמות רבי אומר כתוב אחד אומר והקטיר הכהן את הכל ריבה וכתוב אחד אומר ועשית עולותיך הבשר והדם מיעט הא כיצד מחוברין יעלו פרשו אפילו בראשו של מזבחה ירדו ורבנן מחוברין לא איצטריך קרא לרבוויי מידי דהוה אראשה של עולה כי איצטריך קרא לפרשו ורבי מחוברין דהיתירא

דף צ,ב גמרא לא איצטריך קרא לרבוויי כי איצטריך קרא לגיד הנשה במחובר ורבנן (יחזקאל מה) ממשקה ישראל מן המותר לישראל ורבי מידי דהוה אחלב ודם ורבנן מצותן בכך שאני אמר רב הונא גיד הנשה של עולה חולצו לתפוח אמר רב חסדא מרי דיכי מי כתיב על כן לא יאכל המזבחה (בראשית לב) על כן לא יאכלו בני ישראל כתיב ורב הונא ממשקה ישראל מן המותר לישראל מיתבי גיד הנשה של שלמים מכבדו לאמה ושל עולה מעלהו מאי לאו מעלהו ומקטירו לא מעלהו וחולצו ומאחר שחולצו למה מעלהו משום שנאמר (מלאכי א) הקריבהו נא לפחתך תניא כוותיה דרב הונא גיד הנשה של שלמים מכבדו לאמה ושל עולה חולצו לתפוח תנן התם תפוח היה באמצע המזבחה פעמים היה עליו כשלש מאות כור אמר רבא גוזמא השקו את התמיד בכוס של זהב אמר רבא גוזמא אמר רבי אמי דברה תורה לשון הואי דברו נביאים לשון הואי דברו חכמים לשון הואי דברו חכמים לשון הואי הא דאמרן דברה תורה לשון הואי (דברים א) ערים גדולות ובצורות בשמים דברו נביאים לשון הואי (מלכים א א) ותבקע הארץ לקולם אמר ר' יצחק בר נחמני אמר שמואל בשלשה מקומות דברו חכמים לשון הואי אלו הן תפוח גפן ופרוכת תפוח הא דאמרן גפן דתנן גפן של זהב היתה עומדת על פתחו של היכל ומודלה על גבי כלונסות וכל מי שהיה מתנדב גרגיר או אשכול מביא ותולה בה אמר רבי אלעזר ברבי צדוק מעשה היה ונמנו עליה שלש מאות כהנים לפנותה פרוכת דתנן רבן שמעון בן גמליאל אומר משום רבי שמעון הסגן פרוכת עוביה טפה ועל שבעים ושנים נירים נארגת ועל כל נימה ונימה עשרים וארבעה חוטין ארכה ארבעים באמה ורחבה עשרים באמה ומשמונים ושתי רבוא נעשת ושתיים עושים בשנה ושלש מאות כהנים מטבילין אותה:

בירך של ימין ובירך של שמאל: מתניתין לא כרבי יהודה דתניא רבי יהודה אומר אינו נוהג אלא באחת והדעת מכרעת את של ימין איבעיא להו מיפשט פשיטא ליה לרבי יהודה ומאי דעת דעת תורה או דלמא ספוקי מספקא ליה ומאי דעת דעת נוסה ת"ש העצמות והגידיים והנותר ישרפו לששה עשר והוינן בה הני גידי מאי עבידתיהו אי גידי בשר ליכלינהו ואי דאייתור היינו נותר אלא גידי צואר אי לאו בשר נינהו לישדינהו ואמר רב חסדא לא נצרכא אלא לגיד הנשה ואליבא דרבי יהודה דאמר אינו נוהג אלא באחת אי אמרת בשלמא ספוקי מספקא ליה שפיר אלא אי אמרת מיפשט פשיטא ליה דהיתירא ליכליה דאיסורא לשדייה אמר רב איקא בר חנינא לעולם אימא לך מיפשט פשיטא ליה והכא במאי עסקינן כשהוכרו ולבסוף נתערבו

דף צא,א גמרא רב אשי אמר לא נצרכא אלא לשמנו דתניא שמנו מותר וישראל קדושים נהגו בו איסור רבינא אמר לא נצרכא אלא לכדרב יהודה אמר שמואל דאמר רב יהודה אמר שמואל שני גידין הן פנימי סמוך לעצם אסור וחייבין עליו חיצון סמוך לבשר אסור ואין חייבין עליו ת"ש אכל מזה כזית ומזה כזית סופג שמונים רבי יהודה אומר אינו סופג אלא ארבעים אי אמרת בשלמא מיפשט פשיטא ליה שפיר אלא אי אמרת ספוקי מספקא ליה הויא לה התראת ספק ושמעינן ליה לרבי יהודה דאמר התראת ספק לא שמה התראה דתניא הכה את זה וחזר והכה את זה קלל את זה וחזר וקלל את זה הכה שניהם בבת אחת או שקלל שניהם בבת אחת חייב רבי יהודה אומר בבת אחת חייב בזה אחר זה פטור האי תנא סבר לה כאידך תנא דרבי יהודה דאמר התראת ספק שמה התראה דתניא (שמות יב) לא תותירו ממנו עד בקר וגו' בא הכתוב ליתן עשה אחר לא תעשה לומר שאין לוקין עליו דברי ר' יהודה רבי יעקב אומר לא מן השם הוא זה אלא משום דהוה לאו שאין בו מעשה וכל לאו שאין בו מעשה אין לוקין עליו ת"ש אכל ב' גידין מב' ירכות מב' בהמות סופג פ' רבי יהודה אומר אינו סופג אלא ארבעים מדקאמר מב' ירכות מב' בהמות פשיטא דתרוייהו לאיסורא ולרבי יהודה איצטריך ש"מ מיפשט פשיטא ליה ש"מ ואי פשיטא ליה אמאי סופג מ' ותו לא לילקי פ' הכא במאי עסקינן כגון דלית בו כזית דתניא אכלו ואין בו כזית חייב רבי יהודה אומר עד שיהא בו כזית וטעמא מאי אמר רבא אמר קרא הירך המיומנת שבירך ורבנן ההוא דפשיט איסוריה בכוליה ירך לאפוקי חיצון דלא וריב"ל אמר אמר קרא (בראשית לב) בהאבקו עמו כאדם שחובק את חברו וידו מגעת לכף ימינו של חברו רבי שמואל בר נחמני אמר <כעובד כוכבים> {כנכרי} נדמה לו דאמר מר ישראל שנטפל לו <עובד כוכבים> {נכרי} בדרך טופלו לימינו רב שמואל בר אחא קמיה דרב פפא משמיה דרבא בר עולא אמר כת"ח נדמה לו דאמר מר המהלך לימין רבו הרי זה בור ורבנן מאחוריה אתא ונשייה בתרוייהו ורבנן האי בהאבקו עמו מאי דרשי ביה מבעי ליה לכאידך דר' יהושע בן לוי דאמר ר' יהושע ב"ל מלמד שהעלו אבק מרגלותם עד כסא הכבוד כתיב הכא בהאבקו עמו וכתיב התם (נחום א) וענן אבק רגליו ואמר רבי יהושע בן לוי למה נקרא שמו גיד הנשה שנשה ממקומו ועלה וכן הוא אומר (ירמיהו נא) נשתה גבורתם היו לנשים אמר ר' יוסי ברבי חנינא מאי דכתיב (ישעיהו ט) דבר שלח ביעקב ונפל בישראל דבר שלח ביעקב זה גיד הנשה ונפל בישראל שפשט איסורו בכל ישראל ואמר רבי יוסי ברבי חנינא מאי דכתיב (בראשית מג) וטבוח טבח והכן פרע להן בית השחיטה והכן טול גיד הנשה בפניהם כמ"ד גיד הנשה נאסר לבני נח (בראשית לב) ויותר יעקב לבדו אמר רבי אלעזר שנשתייר על פכין קטנים מכאן לצדיקים שחביב עליהם

ממונם יותר מגופם וכל כך למה לפי שאין פושטין ידיהן בגזל (בראשית לב) ויאבק איש עמו עד עלות השחר אמר רבי יצחק מכאן לת"ח שלא יצא יחידי בלילה רבי אבא בר כהנא אמר מהכא

דף צא,ב גמרא (רות ג) הנה הוא זורה את גורן השעורים רבי אבהו אמר מהכא (בראשית כב) וישכם אברהם בבקר ויחבוש את וגו' ורבנן אמרי מהכא (בראשית לז) לך נא ראה את שלום אחיך ואת שלום וגו' רב אמר מהכא (בראשית לב) ויזרח לו השמש אמר ר' עקיבא שאלתי את רבן גמליאל ואת רבי יהושע באיטליז של אימאום שהלכו ליקח בהמה למשתה בנו של רבן גמליאל כתיב ויזרח לו השמש וכי שמש לו לבד זרחה והלא לכל העולם זרחה אמר ר' יצחק שמש הבאה בעבורו זרחה בעבורו דכתיב (בראשית כח) ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה וכתוב ויפגע במקום כי מטא לחרן אמר אפשר עברתי על מקום שהתפללו אבותי ואני לא התפללתי כד יהיב דעתיה למיהדר קפצה ליה ארעא מיד ויפגע במקום כד צלי בעי למיהדר אמר הקב"ה צדיק זה בא לבית מלוני ויפטר בלא לינה מיד בא השמש כתיב (בראשית כח) ויקח מאבני המקום וכתוב ויקח את האבן אמר רבי יצחק מלמד שנתקבצו כל אותן אבנים למקום אחד וכל אחת ואחת אומרת עלי יניח צדיק זה ראשו תנא וכולן נבלעו באחד (בראשית כח) ויחלום והנה סולם מוצב ארצה תנא כמה רחבו של סולם שמונת אלפים פרסאות דכתיב (בראשית כח) והנה מלאכי אלהים עולים ויורדים בו עולים שנים ויורדים שנים וכי פגעו בהדי הדדי הוו להו ארבעה וכתוב ביה במלאך (דניאל י) וגויתו כתרשיש וגמירי דתרשיש תרי אלפי פרסי הוו תנא עולין ומסתכלין בדיוקנו של מעלה ויורדין ומסתכלין בדיוקנו של מטה בעו לסכוניה מיד (בראשית כח) והנה ה' נצב עליו אמר רבי שמעון בן לקיש אלמלא מקרא כתוב אי אפשר לאמרו כאדם שמניף על בנו (בראשית כח) הארץ אשר אתה שוכב עליה וגו' מאי רבותיה אמר רבי יצחק מלמד שקפלה הקב"ה לכל ארץ ישראל והניחה תחת יעקב אבינו שתהא נוחה ליכבש לבניו (בראשית לב) ויאמר שלחני כי עלה השחר אמר לו גנב אתה או קוביוסטוס אתה שמתירא מן השחר אמר לו מלאך אני ומיום שנבראתי לא הגיע זמני לומר שירה עד עכשיו מסייע ליה לרב חננאל אמר רב דאמר רב חננאל אמר רב שלש כתות של מלאכי השרת אומרות שירה בכל יום אחת אומרת קדוש ואחת אומרת קדוש ואחת אומרת קדוש ה' צבאות מיתבי חביבין ישראל לפני הקב"ה יותר ממלאכי השרת שישראל אומרים שירה בכל שעה ומלאכי השרת אין אומרים שירה אלא פעם אחת ביום ואמרי לה פעם אחת בשבת ואמרי לה פעם אחת בחודש ואמרי לה פעם אחת בשנה ואמרי לה פעם אחת בשבוע ואמרי לה פעם אחת ביובל ואמרי לה פעם אחת בעולם וישראל מזכירין את השם אחר שתי תיבות שנאמר (דברים ו) שמע ישראל ה' וגו' ומלאכי השרת אין מזכירין את השם אלא לאחר ג' תיבות כדכתיב (ישעיהו ו) קדוש קדוש קדוש ה' צבאות ואין מה"ש אומרים שירה למעלה עד שיאמרו ישראל למטה שנאמר (איוב לח) ברן יחד כוכבי בקר והדר ויריעו כל בני אלהים אלא אחת אומרת קדוש ואחת אומרת קדוש קדוש ואחת אומרת קדוש קדוש קדוש ה' צבאות והאיכא ברוך

דף צב,א גמרא ברוך אופנים הוא דאמרי ליה ואיבעית אימא כיון דאתיהיב רשותא אתיהיב (הושע יב) וישר אל מלאך ויוכל בכה ויתחנן לו איני יודע מי נעשה שר למי כשהוא אומר (בראשית לב) כי שרית עם אלהים הוי אומר יעקב נעשה שר למלאך בכה ויתחנן לו איני יודע מי בכה למי כשהוא אומר ויאמר שלחני הוי אומר מלאך בכה ליעקב

כי שרית [עם אלהים ועם אנשים] אמר רבה רמז רמז לו שעתידים שני שרים לצאת ממנו ראש גולה שבבבל ונשיא שבארץ ישראל מכאן רמז לו גלות (בראשית מ) ובגפן שלשה שריגים אמר רב חייא בר אבא אמר רב אלו ג' שרי גאים היוצאים מישראל בכל דור ודור פעמים ששנים כאן ואחד בארץ ישראל פעמים ששנים בארץ ישראל ואחד כאן יהיבו רבנן עינייהו ברבנא עוקבא ורבנא נחמיה בני ברתיה דרב רבא אמר אלו שלשה שרי גוים שמלמדים זכות על ישראל בכל דור ודור תניא רבי אליעזר אומר גפן זה העולם שלשה שריגים זה אברהם יצחק ויעקב והיא כפורחת עלתה נצה אלו האמהות הבשילו אשכולותיה ענבים אלו השבטים אמר לו רבי יהושע וכי מראין לו לאדם מה שהיה והלא אין מראין לו לאדם אלא מה שעתיד להיות אלא גפן זה תורה שלשה שריגים אלו משה ואהרן ומרים והיא כפורחת עלתה נצה אלו סנהדרין הבשילו אשכולותיה ענבים אלו הצדיקים שבכל דור ודור אמר ר"ג עדיין צריכין אנו למודעי דמוקים ליה כוליה בחד מקום רבי אלעזר המודעי אומר גפן זה ירושלים שלשה שריגים זה מקדש מלך וכהן גדול והיא כפורחת עלתה נצה אלו פרחי כהונה הבשילו אשכולותיה ענבים אלו נסכים רבי יהושע בן לוי מוקים לה במתנות דאמר ר' יהושע בן לוי גפן זו תורה שלשה שריגים זה באר עמוד ענן ומן והיא כפורחת עלתה נצה אלו הבכורים הבשילו אשכולותיה ענבים אלו נסכים רבי ירמיה בר אבא אמר גפן אלו ישראל וכן הוא אומר (תהילים פ) גפן ממצרים תסיע שלשה שריגים אלו שלשה רגלים שישראל עולין בהן בכל שנה ושנה והיא כפורחת עלתה נצה הגיע זמנן של ישראל לפרות ולרבות וכן הוא אומר (שמות א) ובני ישראל פרו וישרצו עלתה נצה הגיע זמנן של ישראל ליגאל וכן הוא אומר (ישעיהו סג) ויז נצחם על בגדי וכל מלבושי אגאלתי הבשילו אשכולותיה ענבים הגיע זמנה של מצרים לשתות כוס התרעלה והיינו דאמר רבא שלשה כוסות האמורות במצרים למה אחד ששתה בימי משה ואחד ששתה בימי פרעה נכה ואחד שעתידה לשתות עם כל <העובדי כוכבים> {האומות} אמר ליה רבי אבא לרבי ירמיה בר אבא כי דריש להו רב להני קראי באגדתא כוותך דריש להו אמר רבי שמעון בן לקיש אומה זו כגפן נמשלה זמורות שבה אלו בעלי בתים אשכולות שבה אלו תלמידי חכמים עלין שבה אלו עמי הארץ קנוקנות שבה אלו ריקנים שבישראל והיינו דשלחו מתם ליבעי רחמים איתכליא על עליא דאילמלא עליא לא מתקיימין איתכליא (הושע ב) ואכרה לי בחמשה עשר כסף א"ר יוחנן משום ר' שמעון בן יהוצדק אין כירה אלא לשון מכירה שנאמר (בראשית נ) בקברי אשר כריתי לי בחמשה עשר זה ט"ו בניסן שבו נגאלו ישראל ממצרים כסף אלו צדיקים וכן הוא אומר (משלי ז) צרור הכסף לקח בידו חומר שעורים ולתך שעורים אלו מ"ה צדיקים שהעולם מתקיים בהם ואיני יודע אם שלשים כאן וט"ו בארץ ישראל ואם שלשים בארץ ישראל וט"ו כאן כשהוא אומר (זכריה יא) ואקחה שלשים הכסף ואשליך אותו בית ה' אל היוצר הוי אומר שלשים בארץ ישראל וט"ו כאן אמר אביי ורובייהו משתכחי בבי כנישתא דתותי אפתא והיינו דכתיב (זכריה יא) ואומר אליהם אם טוב בעיניכם הבו שכרי ואם לא חדלו וישקלו את שכרי שלשים כסף רבי יהודה אומר אלו שלשים צדיקי אומות העולם שאומות העולם מתקיימים עליהם עולא אמר אלו שלשים מצות שקבלו עליהם בני נח ואין מקיימין אלא שלשה אחת

דף צב,ב גמרא שאין כותבין כתובה לזכרים ואחת שאין שוקלין בשר המת במקולין ואחת שמכבדין את התורה: ואינו נוהג בעוף: והא קא חזינן דאית ליה אית ליה ולא עגיל

בעי רבי ירמיה אית ליה לעוף ועגיל אית ליה לבהמה ולא עגיל מאי בתר דידיה אזלינן או בתר מיניה אזלינן תיקו: ונוהג בשליל: אמר שמואל וחלבו מותר לדברי הכל חלבו דמאי אילימא דשליל והא מפלג פליגי ביה דתניא נוהג בשליל וחלבו אסור דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר אינו נוהג בשליל וחלבו מותר ואמר ר' אלעזר אמר ר' אושעיא מחלוקת בבן תשעה חי והלך ר"מ לשיטתו ורבי יהודה לשיטתו ואלא חלבו דגיז הא מפלג פליגי בה דתניא גיז הנשה מחטט אחריו בכל מקום שהוא וחותר שמנו מעיקרו דברי ר' מ"מ רבי יהודה אומר גוממו עם השופי לעולם חלבו דגיז ומודה שמואל דלר"מ מדרבנן אסור דתניא ושמנו מותר וישראל קדושים נהגו בו איסור מאי לאו ר' מ"מ היא דאמר מותר מן התורה ואסור מדרבנן ממאי דילמא רבי יהודה היא אבל לרבי מאיר מדאורייתא נמי אסיר לא ס"ד דתניא גיז הנשה מחטט אחריו בכל מקום שהוא ושמנו מותר מאן שמעת ליה דאית ליה חטיטה ר"מ וקאמר שמנו מותר אמר רב יצחק בר שמואל בר מרתא אמר רב לא אסרה תורה אלא קנוקנות שבו עולא אמר עץ הוא והתורה חייבה עליו אמר אביי כוותיה דעולא מסתברא דאמר רב ששת אמר רב אסי חוטין שבחלב אסורין ואין חייבין עליהן אלמא חלב אמר רחמנא ולא חוטין הכא נמי גיז אמר רחמנא ולא קנוקנות גופא אמר רב ששת אמר רב אסי חוטין שבחלב אסורין ואין חייבין עליהן שבכוליא אסורין ואין חייבין עליהן לובן כוליא רבי ורבי חייא חד אסור וחד שרי רבה ממרטט ליה ר' יוחנן ממרטט ליה רבי אסי גאים ליה אמר אביי כוותיה דרבי אסי מסתברא דאמר רבי אבא אמר רב יהודה אמר שמואל

דף צג,א גמרא חלב שהבשר חופה אותו מותר אלמא שעל הכסלים אמר רחמנא ולא שבתוך הכסלים הכא נמי שעל הכליות אמר רחמנא ולא שבתוך הכליות גופא אמר רבי אבא אמר רב יהודה אמר שמואל חלב שהבשר חופה אותו מותר איני והאמר רבי אבא אמר רב יהודה אמר שמואל האי תרבא דתותי מתני אסיר אמר אביי בהמה בחייה פרוקי מיפרקא אמר ר' יוחנן אנא לאו טבחא אנא ולא בר טבחא אנא ונהירנא דהכי הוּו אמרי בי מדרשא בהמה בחייה פרוקי מיפרקא אמר רבי אבא אמר רב יהודה אמר שמואל חלב שעל המסס ובית הכוסות אסורין וענוש כרת וזהו חלב שעל הקרב אמר ר' אבא אמר רב יהודה אמר שמואל האי תרבא דקליבוסתא אסור וענוש כרת וזהו חלב שעל הכסלים ואמר רבי אבא אמר רב יהודה אמר שמואל חוטין שביד אסורין אמר רב ספרא משה מי אמר רחמנא לא תיכול בישרא אמר רבא משה מי אמר רחמנא אכול דמא חתכיה ומלחיה אפילו לקדירה נמי שפיר דמי אמר רב יהודה אמר שמואל ריש מעיא באמתא בעי גרירה וזהו חלב שעל הדקין ואמר רב יהודה חוטין שבעוקץ אסורין חוטי אית ביה בכפלא תלתא מימינא ותרתיה משמאלא תלתא מפצלי לתרי תרי מפצלי לתלתא תלתא נפקא מינה דאי שליף להו עד דחמימי משתלפי ואי לא בעי חוטי בתרייהו אמר אביי ואיתימא רב יהודה חמשא חוטי הוּו תלתא משום תרבא ותרין משום דמא דטחלי ודכפלי ודכוליתא משום תרבא דידא ודלועא משום דמא למאי נפקא מינה הני דמשום דמא אי מחתך להו ומלח להו שפיר דמי הנך לית להו תקנתא אמר רב כהנא ואיתימא רב יהודה חמשא קרמי הוּו תלתא משום תרבא ותרי משום דמא דטחלי דכפלי ודכוליתא משום תרבא דביעי ודמוקרא משום דמא רב יהודה בר אושעיא הוּו קא קליף ליה טחלא ללוי בריה דרב הונא בר חייא הוּו קא גאים ליה מעילאי א"ל חות ביה טפי אתא אבוה אשכחיה אמר ליה הכי אמר אבוה דאמך משום דרב ומנו רב ירמיה בר אבא לא אסרה תורה אלא שעל הדד

בלבד איני והאמר רב המנונא תנא קרום שעל הטחול אסור ואין חייבים עליו היכי דמי
אילימא שעל הדד אמאי אין חייבין עליו אלא דכוליה אמר ליה אי תניא תניא גופא אמר
רב המנונא תנא קרום שעל הטחול אסור ואין חייבין עליו קרום שעל גבי כוליא אסור
ואין חייבין עליו והתניא חייבין עליו טחול אטחול לא קשיא הא כנגד הדד הא שלא כנגד
הדד כוליא אכוליא נמי לא קשיא הא בעילאה הא בתתאה ביעי חשילתא רב אמי ורב אסי
חד אסר וחד שרי מאן דאסר

דף צג,ב גמרא מדלא קא בריין הני אבר מן החי נינהו מאן דשרי מדלא קא מסרחן הני
חיותא אית בהו ואידך האי דלא קא מסרחן דלא קא שליט בהו אוירא ואידך האי דלא
ברייך כחישותא הוא דנקט להו א"ל רבי יוחנן לרב שמן בר אבא הני ביעי חשילתא שריין
ואת לא תיכול משום (משלי א) ואל תטוש תורת אמך אמר מר בר רב אשי הני ביעי
דגדיא עד תלתין יומין שריין בלא קליפה מכאן ואילך אי אזרען אסורין ואי לא אזרען
שריין מנא ידעינן אי אית בהו שורייקי סומקי אסירן לית בהו שורייקי סומקי שריין
אומצי ביעי ומזרקי פליגי בה רב אחא ורבינא בכל התורה כולה רבינא לקולא ורב אחא
לחומרא והלכתא כרבינא לקולא לבר מהני תלת דרב אחא לקולא ורבינא לחומרא
והלכתא כרב אחא לקולא אומצא דאסמיק חתכה ומלחה אפילו לקדרה נמי שפיר דמי
תלייה נמי בשפודא דאיב דמא אגומרי פליגי בה רב אחא ורבינא חד אמר משאב שאיבי
ליה וחד אמר מצמת צמתי ליה וכן ביעי וכן מזרקי רישא בכיבשא אותביה אבית השחיטה
דייב דמא ושרי אצדדין מיקפא קפי ואסור אותביה אנחיריה דץ ביה מידי שרי ואי לא
אסיר איכא דאמרי אנחיריה ואבית השחיטה דאיב אצדדין אי דץ ביה מידי שרי ואי לא
אסיר אמר רב יהודה אמר שמואל שני גידין הן הפנימי סמוך לעצם אסור וחייבין עליו
חיצון סמוך לבשר אסור ואין חייבין עליו והתניא פנימי סמוך לבשר אמר רב אחא אמר
רב כהנא איקלודי מיקליד והא תניא חיצון הסמוך לעצם אמר רב יהודה היכא דפרעי
טבחי איתמר טבח שנמצא חלב אחריו רב יהודה אמר בכשעורה רבי יוחנן אמר בכזית
אמר רב פפא ולא פליגי כאן להלקותו כאן לעברו אמר מר זוטרא כשעורה במקום אחד
כזית אפילו בב' ובג' מקומות והלכתא להלקותו בכזית לעברו בכשעורה: אין הטבחין
נאמנין [וכו'] : א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן חזרו לומר נאמנין אמר רב נחמן אכשור דרי
מעיקרא דהו סברי לה כרבי מאיר לא הו מהימני ולבסוף סברי כרבי יהודה איכא דמתני
לה אסיפא וחכמים אומרים נאמנין עליו ועל החלב אמר ר' חייא בר אבא אמר רבי יוחנן
חזרו לומר אין נאמנין אמר רב נחמן בזמן הזה נאמנין אכשור דרי מעיקרא סברוה כרבי
יהודה הדר סברוה כרבי מאיר כמה דהו דכירי לה לדרבי יהודה לא מהימני והשתא
דאנשויה לדרבי יהודה מהימני: ועל החלב: חלב מאן דכר שמייה הכי קאמר אין נאמנין
עליו ועל החלב וחכמים אומרים נאמנין עליו ועל החלב:

דף צג,ב משנה שולח אדם ירך <לעובד כוכבים> {לנכרי} שגיד הנשה בתוכה מפני
שמקומו ניכר:

דף צג,ב גמרא שלמה אין חתוכה לא במאי עסקינן אילימא במקום שאין מכריזין
דף צד,א גמרא חתוכה נמי לישדר ליה דהא לא אתו למזבן מיניה אלא במקום שמכריזין
שלימה נמי לא לישדר ליה דחתיך ליה ומזבין ליה אי בעית אימא במקום שמכריזין ואי
בעית אימא במקום שאין מכריזין איבעית אימא במקום שמכריזין חיתוכא <דעובד
כוכבים> {דגוי} מידע ידיע ואיבעית אימא במקום שאין מכריזין גזירה שמא יתננה לו

בפני ישראל אחר ואי בעית אימא משום דקא גניב ליה לדעתיה דאמר שמואל אסור לגנוב דעת הבריות ואפילו דעתו של <עובד כוכבים> {גוי} והא דשמואל לאו בפירוש איתמר אלא מכללא איתמר דשמואל הוה קא עבר במברא א"ל לשמעיה פייסיה למבוריה פייסיה ואיקפד מ"ט איקפד אמר אביי תרנגולת טרפה הואי ויהבה ניהליה במר דשחוטה רבא אמר אנפקא אמר ליה לאשקויי ואשקיייה חמרא מזיגא וכי מכללא מאי למ"ד טרפה הואי א"ל אמאי תשהא איסורא למ"ד אנפקא א"ל לאשקויי אנפקא חייא משמע תניא היה ר' מאיר אומר אל יסרהב אדם לחבירו לסעוד אצלו ויודע בו שאינו סועד ולא ירבה לו בתקרובת ויודע בו שאינו מקבל ולא יפתח לו חביות המכורות לחנוניי אא"כ הודיעו ולא יאמר לו סוך שמן מפך ריקן ואם בשביל כבודו מותר איני והא עולא איקלע לבי רב יהודה פתח לו חביות המכורות לחנוניי אודועי אודעיה ואיבעית אימא שאני עולא דחביב ליה לרב יהודה דבלאו הכי נמי פתוחי מפתח ליה ת"ר לא ילך אדם לבית האבל ובידו לגין המתקשקש ולא ימלאנו מים מפני שמתעהו ואם יש שם חבר עיר מותר ת"ר לא ימכור אדם לחבירו סנדל של מתה בכלל של חיה שחוטה מפני ב' דברים א' מפני שמתעהו וא' מפני הסכנה ולא ישגר אדם לחבירו חבית של יין ושמן צף על פיה ומעשה באחד ששיגר לחבירו חבית של יין ושמן צף על פיה והלך וזימן עליה אורחין ונכנסו מצאה שהיא של יין וחנק את עצמו ואין האורחין רשאים ליתן ממה שלפניהם לבנו ולבתו של בעה"ב אא"כ נטלו רשות מבעה"ב ומעשה באחד שזמן ג' אורחין בשני בצורת ולא היה לו להניח לפניהם אלא כשלוש ביצים בא בנו של בעה"ב נטל אחד מהן חלקו ונתנו לו וכן שני וכן שלישי בא אביו של תינוק מצאו שעוזק א' בפיו ושתיים בידו חבטו בקרקע ומת כיון שראתה אמו עלתה לגג ונפלה ומתה אף הוא עלה לגג ונפל ומת א"ר אליעזר בן יעקב על דבר זה נהרגו ג' נפשות מישראל מאי קמ"ל דכולהו ר"א בן יעקב היא ת"ר השולח ירך לחבירו שלימה אינו צריך שיטול הימנה גיד הנשה חתוכה צריך ליטול הימנה גיד הנשה <ובעובד כוכבים> {ולגוי} בין חתוכה ובין שלימה א"צ ליטול הימנה גיד הנשה ומפני ב' דברים אמרו אין מוכרין נבילות וטרפות <לעובד כוכבים> {לגוי} אחד מפני שמתעהו ואחד שמא יחזור וימכרנה לישראל אחר ולא יאמר אדם <לעובד כוכבים> {לגוי} קח לי בדינר זה בשר מפני ב' דברים

דף צד,ב גמרא אחד מפני האנסין ואחד שמא מוכרין לו נבלות וטרפות אמר מר <ובעובד כוכבים> {ולגוי} בין שלימה בין חתוכה אינו צריך ליטול הימנה גיד הנשה במאי עסקינן אילימא במקום שמכריזין חתוכה אמאי אינו צריך ליטול הימנה גיד הנשה כיון דלא אכרוז אתי למיזבן מיניה אלא פשיטא במקום שאין מכריזין אימא מציעתא מפני שני דברים אמרו אין מוכרין נבלות וטרפות <לעובד כוכבים> {לגוי} אחד מפני שמטעהו ואחד שמא יחזור וימכרנה לישראל אחר ואי במקום שאין מכריזין הא לא אתי למיזבן מיניה אלא פשיטא במקום שמכריזין אימא סיפא לא יאמר אדם <לעובד כוכבים> {לגוי} קח לי בדינר זה בשר מפני שני דברים אחד מפני האנסין ואחד שמא מוכרין לו נבילות וטרפות ואי במקום שמכריזין אי איתא דהוה טרפה אכרוזי הווי מכרזי אלא פשיטא במקום שאין מכריזין רישא וסיפא במקום שאין מכריזין מציעתא במקום שמכריזין אמר אביי אין רישא וסיפא במקום שאין מכריזין מציעתא במקום שמכריזין רבא אמר כולה במקום שמכריזין רישא וסיפא שהכריזו מציעתא שלא הכריזו רב אשי אמר כולה במקום שאין מכריזין ומציעתא גזירה שמא ימכרנה בפני ישראל היכי מכריזינן אמר רב יצחק בר יוסף

נפל בישראל לבני חילא ולימא נפל טריפתא לבני חילא לא זבני והא קמטעי להו אינהו הוא דקמטעו נפשייהו כי הא דמר זוטרא בריה דרב נחמן הוה קאזיל מסיכרא לבי מחוזא ורבא ורב ספרא הוו קא אתו לסיכרא פגעו אהדדי הוא סבר לאפיה הוא דקאתו אמר להו למה להו לרבנן דטרוח ואתו כולי האי א"ל רב ספרא אנן לא הוה ידעינן דקאתי מר אי הוה ידעינן טפי הוה טרחינן א"ל רבא מ"ט אמרת ליה הכי דאחלישתיה לדעתיה א"ל והא קא מטעינן ליה איהו הוא דקא מטעי נפשיה ההוא טבחא דא"ל לחבריה

דף צה,א גמרא אי הוות פייסת מינאי מי לא ספיי לך משור של פטם דעבדי אתמול א"ל אכלי משופרי שופרי א"ל מנלך א"ל דזבן פלוני <עובד כוכבים> {גוי} וספא לי א"ל תרי עבדי וההוא טרפה הוה אמר רבי בשביל שוטה זה שעשה שלא כהוגן אנו נאסור כל המקולין רבי לטעמיה דאמר מקולין וטבחי ישראל בשר הנמצא ביד <עובד כוכבים> {גוי} מותר איכא דאמרי אמר רבי מפני שוטה זה דאיכוון לצעוריה לחבריה אנו נאסור כל המקולין טעמא דאיכוון לצעוריה לחבריה הא לאו הכי אסור והתניא רבי אומר מקולין וטבחי ישראל בשר הנמצא ביד <עובד כוכבים> {גוי} מותר שאני הכא דאיתחזק איסורא אמר רב בשר כיון שנתעלם מן העין אסור מיתבי רבי אומר מקולין וטבחי ישראל בשר הנמצא ביד <עובד כוכבים> {גוי} מותר נמצא ביד <עובד כוכבים> {גוי} שאני תא שמע תשע חנויות כולן מוכרות בשר שחוטה ואחת מוכרת בשר נבלה ולקח מאחת מהן ואינו יודע מאיזה מהן לקח ספקו אסור ובנמצא הלך אחר הרוב הכא נמי בנמצא ביד <עובד כוכבים> {גוי} תא שמע מצא בה בשר <אם חי> הלך אחר רוב טבחים ואם מבושל הלך אחר רוב אוכלי בשר וכי תימא הכא נמי בנמצא ביד <עובד כוכבים> {גוי} מבושל הלך אחר רוב אוכלי בשר ונחזי אי <דעובד כוכבים> {דגוי} נקיט ליה אי דישראל נקיט ליה הכא במאי עסקינן בעומד ורואהו תא שמע נמצא בגבולין אברים נבלות חתיכות מותרות וכי תימא הכא נמי בעומד ורואהו אברים נבלות אמאי מידי הוא טעמא אלא לרב הא איתמר עלה רב אמר מותרות משום נבלה ולוי אמר מותרות באכילה והא דרב לאו בפירוש אתמר אלא מכללא אתמר דרב הוה יתיב אמברא דאישתית חזיא ליההוא גברא דהוה קא

דף צה,ב גמרא מחזור רישא נפל מיניה אזל אייתי סילתא שדא אסיק תרין אמר רב עבדי נמי הכי אסרינהו ניהליה אמרי ליה רב כהנא ורב אסי לרב דאיסורא שכיחי דהתירא לא שכיחי אמר להו דאיסורא שכיחי טפי וכי מכללא מאי פרוותא <דעובדי כוכבים> {דגוי} הואי תדע דקאמר להו דאיסורא שכיחי טפי אלא רב היכי אכל בשרא בשעתיה דלא עלים עיניה מיניה איבעית אימא בצירא וחתומא ואי נמי בסימנא כי הא דרבה ב"ר הונא מחתך ליה אתלת קרנתא רב הוה קאזיל לבי רב חנן חתניה חזי מברא דקאתי לאפיה אמר מברא קאתי לאפי יומא טבא לגו אזל קם אבבא אודיק בבזעא דדשא חזי חיותא דתליא טרף אבבא נפוק אתו כולי עלמא לאפיה אתא טבחי נמי לא עלים רב עיניה מיניה אמר להו איכו השתא ספיתו להו איסורא לבני ברת לא אכל רב מההוא בישרא מ"ט אי משום איעלומי הא לא איעלים אלא דנחיש והאמר רב כל נחש שאינו כאליעזר עבד אברהם וכיונתן בן שאול אינו נחש אלא סעודת הרשות הואי ורב לא מתהני מסעודת הרשות רב בדיק במברא ושמואל בדיק בספרא רבי יוחנן בדיק בינוקא כולהו שני דרב הוה כתב ליה רבי יוחנן לקדם רבינו שבבבל כי נח נפשיה הוה כתב לשמואל לקדם חבירינו שבבבל אמר לא ידע לי מידי דרביה אנא כתב שדר ליה עיבורא דשיתין שני אמר השתא חושבנא

בעלמא ידע כתב שדר ליה תליסר גמלי ספקי טריפתא אמר אית לי רב בבבל איזיל איחזייה א"ל לינוקא פסוק לי פסוקיך אמר ליה (שמואל א כח) ושמואל מת אמר ש"מ נח נפשיה דשמואל ולא היא לא שכיב שמואל אלא כי היכי דלא ליטרח רבי יוחנן תניא רבי שמעון בן אלעזר אומר בית תינוק ואשה אף על פי שאין נחש יש סימן אמר ר' אלעזר והוא דאיתחזק תלתא זימני דכתיב (בראשית מב) יוסף איננו ושמעון איננו ואת בנימין תקחו בעא מיניה רב הונא מרב בחרוזין מהו א"ל אל תהי שוטה בחרוזין הרי זה סימן איכא דאמרי אמר רב הונא אמר רב בחרוזין הרי זה סימן רב נחמן מנהרדעא איקלע לגבי רב כהנא לפום נהרא במעלי יומא דכפורי אתו עורבי שדו כבדי וכוליתא אמר ליה שקול ואכול האינדא דהיתרא שכיח טפי רב חייא בר אבין איתבד ליה כרכשא <בי דינא> [ביני דנא] אתא לקמיה דרב הונא אמר ליה אית לך סימנא בגויה א"ל לא אית לך טביעות עינא בגויה אמר ליה אין אם כן זיל שקול רב חנינא חוזאה איתבד ליה גבא דבשרא אתא לקמיה דרב נחמן אמר ליה אית לך סימנא בגויה אמר ליה לא אית לך טביעות עינא בגויה אמר ליה אין אם כן זיל שקול רב אמינא סימנא אית לך סימנא בגויה אמר ליה אין אם כן זיל שקול אמר רבא מרישא הוה אמינא סימנא עדיף מטביעות עינא דהא מהדרינן אבידתא בסימנא

דף צו, א גמרא ולא מהדרינן בטביעות עינא השתא דשמעתינהו להני שמעתתא אמינא טביעות עינא עדיפא דאי לא תימא הכי היאך סומא מותר באשתו ובני אדם איך מותרין בנשותיהן בלילה אלא בטביעות עינא דקלא הכא נמי בטביעות עינא אמר רב יצחק בריה דרב משרשיא תדע דאילו אתו בתרי ואמרי פלניא דהאי סימניה והאי סימניה קטל נפשא לא קטלינן ליה ואילו אמרי אית לן טביעות עינא בגויה קטלינן ליה אמר רב אשי תדע דאילו א"ל איניש לשלוחיה קרייה לפלניא דהאי סימניה והאי סימניה ספק ידע ליה ספק לא ידע ליה ואילו אית ליה טביעות עינא בגויה כי חזי ליה ידע ליה:

דף צו, א משנה הנוטל גיד הנשה צריך שיטול את כולו ר' יהודה אומר כדי לקיים בו מצות נטילה האוכל מגיד הנשה כזית סופג ארבעים אכלו ואין בו כזית חייב אכל מזה כזית ומזה כזית סופג שמונים ר' יהודה אומר אינו סופג אלא ארבעים:

דף צו, א גמרא בר פיולי הוה קאי קמיה דשמואל וקא מנקר אטמא הוה קא גאים ליה א"ל חות ביה טפי השתא לא חזיתך ספיתא לי איסורא אירתת נפל סכינא מידיה א"ל לא תירתת דאורי לך כרבי יהודה אורי לך אמר רב ששת מאי דשקל בר פיולי דאורייתא לרבי יהודה מכלל דשייר דרבנן לר' יהודה אלא דאורי ליה כמאן אורי ליה אלא אמר רב ששת מאי דשקל בר פיולי דאורייתא ומאי דשייר דרבנן לר' מ דאי רבי יהודה אפילו מדרבנן שרי: האוכל מגיד הנשה [וכו'] אמר שמואל לא אסרה תורה אלא שעל הכף בלבד שנאמר (בראשית לב) על כף הירך אמר רב פפא כתנאי אכלו ואין בו כזית חייב רבי יהודה אומר עד שיהא בו כזית מ"ט דרבנן בריה <בפני עצמה> היא

דף צו, ב גמרא ור' יהודה אכילה ביה ורבנן ההיא אכילה דכי אית ביה ארבעה וחמשה זיתים ואכל חד כזית מיחייב ורבי יהודה מאשר על כף הירך נפקא ורבנן ההוא מיבעי ליה לכדשמואל דאמר שמואל לא אסרה תורה אלא שעל כף הירך ור' יהודה הירך כתיב דכולה ירך ורבנן ההוא דפשיט איסוריה בכליה ירך לאפוקי חיצון דלא ולעולם שעל הכף והאי כף מיבעי ליה למעוטי עוף דלית ליה כף תרי כף כתיבי:

דף צו, ב משנה ירך שנתבשל בה גיד הנשה אם יש בה בנותן טעם הרי זו אסורה כיצד משערין אותה כבשר בלפת גיד הנשה שנתבשל עם הגידים בזמן שמכירו בנותן טעם ואם לאו כולן אסורין והרוטב בנותן טעם וכן חתיכה של נבלה וכן חתיכה של דג טמא שנתבשלה עם החתיכות בזמן שמכירין בנותן טעם ואם לאו כולן אסורות והרוטב בנותן טעם:

דף צו, ב גמרא אמר שמואל לא שנו אלא שנתבשל בה אבל נצלה בה קולף ואוכל עד שמגיע לגיד איני והאמר רב הונא גדי שצלאו בחלבו אסור לאכול אפילו מראש אזנו **דף צז, א גמרא** שאני חלב דמפעפע ובחלב אסור והאמר רבה בר בר חנה עובדא הוה קמיה דר' יוחנן בכנישתא דמעון בגדי שצלאו בחלבו ואתו ושיילוה לרבי יוחנן ואמר קולף ואוכל עד שמגיע לחלבו ההוא כחוש הוה רב הונא בר יהודה אמר כוליא בחלבה הוה ושריא רבין בר רב אדא אמר כילכית באילפס הוה ואתו ושיילוה לרבי יוחנן ואמר להו ליטעמיה קפילא ארמאה אמר רבא מריש הוה קא קשיא לי הא דתניא קדרה שבשל בה בשר לא יבשל בה חלב ואם בשל בנותן טעם תרומה לא יבשל בה חולין ואם בשל בנותן טעם בשלמא תרומה טעים לה כהן אלא בשר בחלב מאן טעים ליה השתא דאמר רבי יוחנן סמכינן אקפילא ארמאה הכא נמי סמכינן אקפילא ארמאה דאמר רבא אמור רבנן בטעמא ואמור רבנן בקפילא

דף צז, ב גמרא ואמור רבנן בששים הלכך מין בשאינו מינו דהיתרא בטעמא דאיסורא בקפילא ומין במינו דליכא למיקם אטעמא אי נמי מין בשאינו מינו דאיסורא דליכא קפילא בששים הנהו אטמהתא דאימליחו בי ריש גלותא בגידא נשיא רבינא אסר רב אחא בר רב אשי שרי אתו ושיילוה למר בר רב אשי אמר להו אבא שרי א"ל רב אחא בר רב לרבינא מאי דעתיך דאמר שמואל מליח הרי הוא כרותח כבוש הרי הוא כמבושל והאמר שמואל לא שנו אלא שנתבשל בה אבל נצלה בה קולף ואוכל עד שמגיע לגיד וכ"ת מאי כרותח דקאמר כרותח דמבושל והא מדקאמר כבוש הרי הוא כמבושל מכלל דרותח דצלי קאמר קשיא אמר רבי חנינא כשהן משערין משערין ברוטב ובקיפה ובחתיכות ובקדרה איכא דאמרי בקדרה עצמה ואיכא דאמרי במאי דבלעה קדרה אמר רבי אבהו אמר רבי יוחנן כל איסורין שבתורה משערין כאילו הן בצל וקפלוט אמר ליה רבי אבא לאבבי ולשערינהו בפלפלין ותבלין דאפילו באלף לא בטלין א"ל שיערו חכמים דאין נותן טעם באיסורין יותר מבצל וקפלוט אמר רב נחמן גיד בששים ואין גיד מן המנין כחל בששים וכחל מן המנין ביצה בששים ואין ביצה מן המנין אמר רבי יצחק בריה דרב משרשיא וכחל עצמו אסור ואי נפל לקדרה אחרת אוסר אמר רב אשי כי הוינן בי רב כהנא איבעיא לן כי משערין בדידיה משערין או במאי דנפק מיניה משערין פשיטא דבדידיה משערין דאי במה דנפק מיניה מנא ידעינן אלא מעתה נפל לקדרה אחרת לא יאסר כיון דאמר רב יצחק בריה דרב משרשיא וכחל עצמו אסור שויה רבנן כחתיכה דנבלה: ביצה בששים ואין כי מיא דביעי בעלמא א"ל הכא במאי עסקינן

דף צח, א גמרא בביצת אפרוח אבל טמאה לא איתיביה ביצים טהורות ששלקן עם ביצים טמאות אם יש בהן בנותן טעם כולן אסורות הכא נמי בביצת אפרוח ואמאי קרי לה טמאה כיון דאית בה אפרוח קרי לה טמאה והא מדקתני סיפא ביצים ששלקן ונמצא אפרוח באחת מהן אם יש בהן בנותן טעם כולן אסורות מכלל דרישא דלית בה אפרוח עסקינן

פירושי קא מפרש ביצים טהורות ששלקן עם ביצים טמאות אם יש בהן בנותן טעם כולן
אסורות כיצד כגון ששלקן ונמצא אפרוח באחת מהן ה"נ מסתברא דאי ס"ד רישא דלית
בה אפרוח השתא דלית בה אפרוח אסורה דאית בה אפרוח מיבעיא אי משום הא לא
איריא תנא סיפא לגלויי רישא שלא תאמר רישא דאית בה אפרוח אבל לית בה אפרוח
שריא תנא סיפא דאית בה אפרוח מכלל דרישא דלית בה אפרוח ואפילו הכי אסירא ההוא
כזיתא תרבא דנפל בדיקולא דבשרא סבר רב אסי לשעוריה במאי דבלע דיקולא אמרי ליה
רבנן לרב אשי אטו דהיתרא בלע דאיסורא לא בלע ההוא פלגא דזיתא דתרבא דנפל
בדיקולא דבשרא סבר מר בר רב אשי לשעוריה בתלתין פלגי דזיתא אמר ליה אבוה לאו
אמינא לך לא תזלזל בשיעורין דרבנן ועוד האמר ר' יוחנן חצי שיעור אסור מן התורה
אמר רב שמן בר אבא אמר רב אידי בר אידי בר גרשם אמר לוי בר פרטא אמר רבי נחום
אמר רבי ביריים משום זקן אחד ורבי יעקב שמיה דבי נשיאה אמרו ביצה בס' אסורה בס'
ואחת מותרת אמר רבי זירא לרב שמן בר אבא ראה שאתה מטיל בה גבול היתר שהרי
שני גדולי הדור לא פירשו את הדבר רבי יעקב בר אידי ורבי שמואל בר נחמני תרוייהו
משמיה דרבי יהושע בן לוי אמרי ביצה בס' אסורה בס' ואחת מותרת ואיבעיא להו בס'
ואחת בהדי דידה או דילמא לבר מינה ולא פשיט ומר פשיט לה מפשט אתמר אמר רבי
חלבו אמר רב הונא ביצה בס' והיא אסורה בס' ואחת והיא מותרת ההוא דאתא לקמיה
דר"ג בר רבי א"ל אבא לא שיער בארבעים ושבע ואני אשער בארבעים וחמש ההוא
דאתא לקמיה דר"ש בר רבי א"ל אבא לא שיער במ"ה ואני אשער במ"ג ההוא דאתא
לקמיה דר' חייא א"ל כלום יש שלשים טעמא דליכא שלשים הא איכא שלשים משערין
אמר ר' חנינא גוזמא אמר ר' חייא בר אבא אמר ר' יהושע בן לוי משום בר קפרא כל
איסורין שבתורה בס' אמר לפניו ר' שמואל בר רב יצחק רבי אתה אומר כן הכי אמר רב
אסי אמר ר' יהושע בן לוי משום בר קפרא כל איסורין שבתורה במאה ושניהם לא למדוה
אלא מזרוע בשלה דכתיב (במדבר ו) ולקח הכהן את הזרוע בשלה וגו' ותניא בשלה
דף צח,ב גמרא אין בשלה אלא שלימה ר' שמעון בן יוחאי אומר אין בשלה אלא
שנתבשלה עם האיל דכולי עלמא בהדי איל מבשל לה מר סבר מחתך לה והדר מבשל לה
ומר סבר מבשל לה והדר מחתך לה ואי בעית אימא דכ"ע מחתך לה והדר מבשל לה מיהו
מר סבר בהדי איל מבשל לה ומר סבר בקדרה אחרת מבשל לה ללישנא קמא אליבא
דדברי הכל ללישנא בתרא אליבא דרבי שמעון בן יוחאי מאן דאמר בששים סבר בשר
ועצמות בהדי בשר ועצמות משערין והוה ליה בששים מאן דאמר במאה סבר בשר בהדי
בשר משערין והוה ליה במאה ומי ילפינן מינה והתניא זהו היתר הבא מכלל איסור זהו
למעוטי מאי לאו למעוטי כל איסורין שבתורה אמר אביי לא נצרכא אלא לרבי יהודה
דאמר מין במינו לא בטיל קמ"ל דהכא בטיל וליגמר מיניה גלי רחמנא (ויקרא טז) ולקח
מדם הפר ומדם השעיר תרוייהו בהדי הדדי נינהו ולא בטלי ומאי חזית דגמרי' מהאיך
ליגמר מהאי חדוש הוא ומחדוש לא גמרינן אי הכי למאה וס' נמי לא ליגמר אטו אנן
לקולא גמרינן לחומרא גמרינן דמדאורייתא ברובא בטיל רבא אמר לא נצרכא אלא לטעם
כעיקר דבקדשים אסור קא משמע לן דהכא שרי

דף צט,א גמרא וליגמר מיניה גלי רחמנא גבי חטאת (ויקרא ו) כל אשר יגע בבשרה
יקדש להיות כמוה שאם פסולה תפסל ואם כשרה תאכל כחמור שבה ומאי חזית דגמרינן
מהאיך ליגמר מהאי חדוש הוא ומחדוש לא גמרינן אי הכי למאה וששים נמי לא ליגמר

אטו אנן לקולא קא גמרינן לחומרא קא גמרינן דמדאורייתא ברובא בטיל רבינא אמר לא נצרכא אלא למקום חתך דאמר מקום חתך בעלמא אסור והכא שרי יתיב רב דימי וקאמר לה להא שמעתא אמר ליה אביי וכל איסורין שבתורה במאה והתנן למה אמרו כל המחמץ ומתבל ומדמע להחמיר מין ומינו להקל ולהחמיר מין ושאינו מינו וקתני סיפא להקל ולהחמיר מין ושאינו מינו כיצד גריסין שנתבשלו עם העדשים אם יש בהם בנותן טעם בין יש בהן להעלות במאה ואחד בין אין בהן להעלות במאה ואחד אסור אין בהן בנותן טעם בין שיש בהן להעלות במאה ואחד בין אין בהן להעלות במאה ואחד מותר אין בהן להעלות במאה ואחד אלא במאי לאו בששים

דף צט,ב גמרא לא במאה והא מדרישא במאה הוי סיפא בששים דקתני רישא להחמיר מין ומינו כיצד שאור של חטין שנפל לעיסת חטין ויש בו כדי לחמץ בין יש בו כדי להעלות במאה ואחד בין אין בו כדי להעלות במאה ואחד אסור אין בו להעלות במאה ואחד בין שיש בו כדי לחמץ בין אין בו כדי לחמץ אסור רישא וסיפא במאה לא רישא במאה וחד וסיפא במאה וכי יש בו כדי לחמץ במאה וחד אמאי לא בטיל אישתיק אמר ליה דלמא שאני שאור דחימוצו קשה אמר ליה אדכרתן מילתא דאמר רבי יוסי בר' חנינא לא כל השיעורין שוין שהרי ציר שיעורו קרוב למאתים דתנן דג טמא צירו אסור רבי יהודה אומר רביעית בסאתים והאמר רבי יהודה מין במינו לא בטיל שאני ציר דזיעה בעלמא הוא: כיצד משערינן: אמר רב הונא כבשר בראשי לפתות מתני' דלא כהאי תנא דתניא רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה אומר אין בגידין בנותן טעם ההוא דאתא לקמיה דרבי חנינא הוה יתיב רבי יהודה בר זבינא אבבא כי נפק אמר ליה מאי אמר לך אמר ליה שריא ניהליה אמר ליה הדר עייליה לקמיה אמר מאן האי דקא מצער לי זיל אימא ליה למאן דיתיב אבבא אין בגידין בנותן טעם כי אתו לקמיה דרבי אמי משדר להו לקמיה דרבי יצחק בן חלוב דמורי בה להיתירא משום דרבי יהושע בן לוי וליה לא סבירא ליה והלכתא אין בגידין בנותן טעם: גיד הנשה שנתבשל: וליבטול ברובא

דף ק,א גמרא בריה שאני: וכן חתיכה של נבלה [וכו']: ותבטיל ברובא הניחא למאן דאמר כל שדרכו לימנות שנינו אלא למ"ד את שדרכו לימנות שנינו מאי איכא למימר שאני חתיכה הואיל וראויה להתכבד בה לפני האורחים וצריכא דאי אשמעינן גיד משום דבריה היא אבל חתיכה אימא לא ואי אשמעינן חתיכה הואיל וראויה להתכבד בה לפני האורחים אבל גיד אימא לא צריכא דרש רבה בר בר חנה חתיכה של נבלה ושל דג טמא אינה אוסרת עד שתתן טעם ברוטב ובקיפה ובחתיכות אוקי רב אמורא עליה ודרש כיון שנתן טעם בחתיכה חתיכה עצמה נעשת נבלה ואוסרת כל החתיכות כולן מפני שהן מינה אמר ליה רב ספרא לאביי מכדי רב כמאן אמרה לשמעתיא כרבי יהודה דאמר מין במינו לא בטיל מאי איריא כי נתן טעם אפילו כי לא נתן טעם נמי אמר ליה הכא במאי עסקינן בשקדם וסלקו רבא אמר

דף ק,ב גמרא אפילו תימא לא קדם וסלקו הוי מין ומינו ודבר אחר וכל מין ומינו ודבר אחר סלק את מינו כמי שאינו ושאינו מינו רבה עליו ומבטלו:

דף ק,ב משנה נוהג בטהורה ואינו נוהג בטמאה רבי יהודה אומר אף בטמאה אמר ר' יהודה והלא מבני יעקב נאסר גיד הנשה ועדיין בהמה טמאה מותרת להן אמרו לו בסיני נאמר אלא שנכתב במקומו:

דף ק,ב גמרא וסבר ר' יהודה איסור חל על איסור והתניא ר' יהודה אומר יכול תהא נבלת עוף טמא מטמא בגדים בבית הבליעה תלמוד לומר (ויקרא כב) נבלה וטרפה לא יאכל לטמאה בה מי שאיסורו משום בל תאכל נבלה יצא זה שאין איסורו משום בל תאכל נבלה אלא משום בל תאכל טמאה וכי תימא קסבר אין בגידין בנותן טעם ובטמאה נמי איסור גיד איכא איסור טמאה ליכא וסבר ר' יהודה אין בגידין בנותן טעם והתניא האוכל גיד הנשה של בהמה טמאה ר' יהודה מחייב שתים ור"ש פוטר לעולם קסבר יש בגידין בנותן טעם וקסבר נוהג בשליל דאיסור גיד ואיסור טמאה בהדי הדדי קאתי ומי מצית אמרת נוהג בשליל והתנן נוהג בשליל וחיבו מותר הני מיילי גבי טהורה דרחמנא אמר (דברים יד) כל בבהמה תאכלו אבל בטמאה נוהג ומי מצית אמרת דתרוייהו בהדי הדדי קאתו והתנן על אלו טומאות הנזיר מגלח על המת ועל כזית מן המת וקשיא לן על כזית מן המת מגלח על המת כולו לא כ"ש וא"ר יוחנן לא נצרכא אלא לנפל שלא נתקשרו אבריו בגידין אלמא איסור טמאה קדים אע"ג דאיסור טמאה קדים אתי איסור גיד חייל עליה שכן איסורו נוהג בבני נח דיקא נמי דקתני א"ר יהודה והלא מבני יעקב נאסר גיד הנשה ועדיין בהמה טמאה מותרת להם גופא האוכל גיד הנשה של בהמה טמאה רבי יהודה מחייב שתים

דף קא,א גמרא ורבי שמעון פוטר ור"ש מה נפשך אי איסור חל על איסור ליחייב נמי משום גיד אי אין איסור חל על איסור ליחייב משום טמאה דקדים ואי אין בגידין בנותן טעם ליחייב משום גיד אמר רבא לעולם קסבר אין בגידים בנותן טעם ושאני התם דאמר קרא (בראשית לב) על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה מי שגידו אסור ובשרו מותר יצתה זו שגידו אסור ובשרו אסור אמר רב יהודה אמר רב האוכל גיד הנשה של נבלה ר"מ מחייב שתים וחכמים אומרים אינו חייב אלא אחת ומודים חכמים לר"מ באוכל גיד הנשה של עולה ושל שור הנסקל שחייב שתים ומאן האי תנא דבאיסור כולל איסור חל על איסור לית ליה איסור כולל באיסור חמור אית ליה אמר רבא רבי יוסי הגלילי היא דתנן טמא שאכל קדש בין קדש טמא בין קדש טהור חייב רבי יוסי הגלילי אומר טמא שאכל את הטהור חייב טמא שאכל את הטמא פטור שלא אכל אלא דבר טמא אמרו לו אף טמא שאכל את הטהור כיון שנגע בו טמאהו שפיר קא אמרי ליה רבנן לר' יוסי הגלילי ואמר רבא בנטמא הגוף ואח"כ נטמא בשר כולי עלמא לא פליגי דחייב דאיסור כרת קדים כי פליגי בנטמא בשר ואח"כ נטמא הגוף רבנן אית להו איסור כולל דמגו דמיחייב אחתיכות טהורות דעלמא מיחייב נמי אחתיכה טמאה ורבי יוסי הגלילי לית ליה איסור כולל דמגו לא אמרינן ורבי יוסי הגלילי נהי דאיסור כולל לית ליה באיסור קל יבא איסור חמור יחול על איסור קל ומאי ניהו טומאת הגוף שהרי טומאת הגוף בכרת אמר רב אשי מאן לימא לן דטומאת הגוף חמורה דלמא טומאת בשר חמורה דלית ליה טהרה במקוה **דף קא,ב גמרא** ורבי יוסי הגלילי לית ליה איסור כולל והתניא שבת ויוה"כ שגג ועשה מלאכה מנין שחייב על זה בעצמו ועל זה בעצמו תלמוד לומר (ויקרא כג) שבת היא (ויקרא כג) יום הכפורים הוא דברי רבי יוסי הגלילי רבי עקיבא אומר אינו חייב אלא אחת שלח רבין משום דרבי יוסי בר' חנינא כך הצעה של משנה ואיפוך שלח רב יצחק בר יעקב בר גיורי משום דרבי יוחנן לדברי רבי יוסי הגלילי למאי דאפכן שגג בשבת והזיד ביום הכפורים חייב הזיד בשבת ושגג ביום הכפורים פטור מאי טעמא אמר אביי שבת קביעא וקיימא יום הכפורים בי דינא דקא קבעי ליה אמר ליה רבא סוף סוף תרוייהו בהדי

הדדי קאתו אלא אמר רבא שמדא הוה ושלחו מתם דיומא דכפורי דהא שתא שבתא הוא וכן כי אתא רבין וכל נחותי אמרוה כרבא: אמר רבי יהודה והלא מבני יעקב [וכו'] תניא אמרו לו לר' יהודה וכי נאמר על כן לא יאכלו בני יעקב והלא לא נאמר אלא בני ישראל ולא נקראו בני ישראל עד סיני אלא בסיני נאמר אלא שנכתב במקומו לידע מאיזה טעם נאסר להם מתיב רבא (בראשית מו) וישאו בני ישראל את יעקב אביהם לאחר מעשה אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי מההיא שעתא ליתסר אמר ליה וכי תורה פעמים פעמים ניתנה ההוא שעתא לאו שעת מעשה הואי ולא שעת מתן תורה הואי ת"ר אבר מן החי נוהג בבהמה חיה ועוף בין טמאין ובין טהורין דברי רבי יהודה ורבי אלעזר וחכמים אומרים אינו נוהג אלא בטהורין אמר ר' יוחנן ושניהן מקרא אחד דרשו (דברים יב) רק חזק לבלתי אכול הדם כי הדם הוא הנפש

דף קב,א גמרא (דברים יב) לא תאכל הנפש עם הבשר ר' יהודה ור' אלעזר סברי כל שאתה מצווה על דמו אתה מצווה על אבריו והני טמאין נמי הואיל ואתה מצווה על דמן אתה מצווה על אברין ורבנן סברי לא תאכל הנפש עם הבשר אלא בשר לחודיה כל שבשרו מותר אתה מצווה על אבריו וכל שאין בשרו מותר אי אתה מצווה על אבריו ור' יהודה למה ליה קרא ליתי איסור אבר ליחול על איסור טומאה שכן איסורו נוהג בבני נח אין הכי נמי וכי איצטריך קרא לרבי אלעזר תניא נמי הכי אבר מן החי נוהג בבהמה חיה ועוף בין טמאה בין טהורה שנאמר (דברים יב) רק חזק לבלתי אכול הדם כל שאתה מצווה על דמו אתה מצווה על אבריו וכל שאי אתה מצווה על דמו אי אתה מצווה על אבריו דברי רבי אלעזר וחכמים אומרים אינו נוהג אלא בטהורין שנאמר לא תאכל הנפש עם הבשר אלא בשר לחודיה כל שבשרו מותר אתה מצווה על אבריו וכל שאין בשרו מותר אין אתה מצווה על אבריו ר' מאיר אומר אינו נוהג אלא בבהמה טהורה בלבד <סימן שמואל שילא שימי> אמר רבה בר שמואל אמר רב חסדא ואיתימא רב יוסף ואמרי לה אמר רבה בר שילא אמר רב חסדא ואיתימא רב יוסף ואמרי לה רבה בר שימי אמר רב חסדא ואיתימא רב יוסף מאי טעמא דר"מ אמר קרא (דברים יב) וזבחת מבקרך ומצאנך אמר רב גידל אמר רב מחלוקת בישראל אבל בבן נח דברי הכל מוזהר על הטמאין כטהורין תניא נמי הכי אבר מן החי בן נח מוזהר עליו על הטמאים כטהורים וישראל אינו מוזהר אלא על הטהורין בלבד איכא דאמרי טהורה ור"מ איכא דאמרי טהורים ורבנן אמר רב שיזבי אף אנן נמי תנינא אכל אבר מן החי ממנה אינו סופג ארבעים ואין שחיטה מטהרתה במאי אילימא בישראל פשיטא דאין שחיטה מטהרתה אלא לאו בבני נח מכלל דאסור רבי מני בר פטיש רמי רישא אסיפא ומשני רישא בישראל וסיפא בבן נח אמר רב אבר מן החי צריך כזית מ"ט אכילה כתיבה ביה מתיב רב עמרם אכל אבר מן החי ממנה אינו סופג את הארבעים ואין שחיטה מטהרתה ואי סלקא דעתך בעינן כזית תיפוק ליה דקאכל כזית כדאמר רב נחמן במשהו בשר גידין ועצמות הכא נמי במשהו בשר גידין ועצמות תא שמע דאמר רב

דף קב,ב גמרא אכל צפור טהורה בחייה בכל שהוא במיתתה בכזית וטמאה בין בחייה בין במיתתה בכל שהוא הכא נמי במשהו בשר גידים ועצמות ת"ש נטל צפור שאין בו כזית ואכלו רבי פוטר ור' אלעזר בר ר"ש מחייב אמר ר' אלעזר בר' שמעון ק"ו על אבר ממנה חייב על כולה לא כל שכן חנקה ואכלה דברי הכל בכזית עד כאן לא פליגי אלא דמר סבר בחייה לאברים עומדת ומר סבר בחייה לאו לאברים עומדת דכ"ע מיהא לא

בעינן כזית אמר רב נחמן במשהו בשר גידים ועצמות ומי איכא מידי דבכוליה לית ביה כזית בשר ובחד אבר אית כזית במשהו בשר גידין ועצמות אמר רב שרביא אין בקלניתא אימא סיפא חנקה ואכלה דברי הכל בכזית והא קלניתא עוף טמא הוא ואמר רב טמאה בין בחייה בין במיתתה במשהו אלא כעין קלניתא אמר רבא את"ל סבר רבי מחשבת אוכלין שמה מחשבה חישוב לאוכלה אבר אבר ואכלה כולה חייב א"ל אביי ומי איכא מידי דאילו אכיל ליה אחר לא מיחייב ואכיל ליה האי מיחייב אמר ליה זה לפי מחשבתו וזה לפי מחשבתו ואמר רבא אם תמצא לומר סבר ר' אלעזר בר ר' שמעון מחשבת אוכלין שמה מחשבה חישוב לאוכלה מתה ואכלה חיה פטור א"ל אביי ומי איכא מידי דאילו אכיל ליה אחר מחייב ואכיל ליה האי פטור א"ל זה לפי מחשבתו וזה לפי מחשבתו אמר ר' יוחנן (דברים יב) לא תאכל הנפש עם הבשר זה אבר מן החי (שמות כב) ובשר בשדה טרפה לא תאכלו זה בשר מן החי ובשר מן הטרפה ור"ש בן לקיש אמר לא תאכל הנפש עם הבשר זה אבר מן החי ובשר מן החי ובשר מן הטרפה לא תאכלו זה בשר מן הטרפה אכל אבר מן החי ובשר מן החי חייב שתים לר' יוחנן חייב שתים לר"ש בן לקיש אינו חייב אלא אחת אכל בשר מן החי ובשר מן הטרפה לר"ש בן לקיש חייב שתים לר' יוחנן אינו חייב אלא אחת אכל אבר מן החי ובשר מן הטרפה לדברי הכל חייב שתים ורמינהו

דף קג,א גמרא אכל אבר מן החי מן הטרפה ר' יוחנן אמר חייב שתים ור' שמעון בן לקיש אמר אינו חייב אלא אחת בשלמא לר' יוחנן ניחא אלא לר' שמעון בן לקיש קשיא אמר רב יוסף לא קשיא כאן בבהמה אחת כאן בשתי בהמות בשתי בהמות מיחייב שתים בבהמה אחת פליגי בבהמה אחת במאי פליגי אמר אביי כגון שנטרפה עם יציאת רובה מ"ס בהמה בחייה לאברים עומדת ואיסור טרפה ואיסור אבר בהדי הדדי קאתו ומ"ס בהמה בחייה לאו לאברים עומדת ולא אתי איסור אבר חייל איסור טרפה ואיבעית אימא דכ"ע בהמה בחייה לאו לאברים עומדת ובמיתתי איסור אבר מיחל איסור טרפה קא מיפלגי מר סבר אתי איסור אבר חייל איסור טרפה ומר סבר לא אתי איסור אבר חייל איסור טרפה איבעית אימא דכ"ע בהמה בחייה לאברים עומדת וכגון שנטרפה לאחר מכאן ובמיתתי איסור טרפה חייל איסור אבר קא מיפלגי מר סבר אתי וחייל ומר סבר לא אתי וחייל רבא אמר כגון שתלש ממנה אבר וטרפה בו מר סבר בהמה בחייה לאברים אינה עומדת איסור אבר ואיסור טרפה בהדי הדדי קאתו ומר סבר בהמה בחייה לאברים עומדת ולא אתי איסור טרפה חייל איסור אבר אמר ר' חייא בר אבא אמר ר' יוחנן אכל חלב מן החי מן הטרפה חייב שתים אמר ליה ר' אמי ולימא מר שלש שאני אומר שלש איתמר נמי אמר ר' אבהו א"ר יוחנן אכל חלב מן החי מן הטרפה חייב שלש במאי קמיפלגי כגון שנטרפה עם יציאת רובה מ"ד שלש קסבר בהמה בחייה לאברים עומדת דאיסור חלב ואיסור אבר ואיסור טרפה בהדי הדדי קאתו ומ"ד שתים קסבר בהמה בחייה לאו לאברים עומדת ואיסור חלב ואיסור טרפה איכא איסור אבר לא אתי חייל ואי בעית אימא דכ"ע בהמה בחייה לאו לאברים עומדת ובמיתתי איסור אבר וחייל איסור חלב ואאיסור טרפה קא מיפלגי מר סבר אתי חייל ומר סבר לא אתי חייל ואי בעית אימא דכולי עלמא בהמה בחייה לאברים עומדת וכגון שנטרפה לאחר מכאן ובמיתתי איסור טרפה מיחל איסור אבר קא מיפלגי מר סבר אתי חייל מידי דהוה אהלב דאמר מר התורה אמרה יבא איסור נבלה יחול על איסור חלב ויבא איסור טרפה יחול על איסור חלב ואידך אהלב הוא דחייב דהותר

דף קג,ב גמרא מכללו אבל אבר דלא הותר מכללו לא כי אתא רב דימי אמר בעא מיניה רבי שמעון בן לקיש מרבי יוחנן חלקו מבחוץ מהו אמר ליה פטור מבפנים מאי אמר ליה חייב כי אתא רבין אמר חלקו מבחוץ פטור מבפנים רבי יוחנן אמר חייב וריש לקיש אמר פטור רבי יוחנן אמר חייב הרי נהנה גרונו בכזית וריש לקיש אמר פטור אכילה במעיו בעינן וליכא אלא לרבי שמעון בן לקיש היכי משכחת לה דמחייב אמר רב כהנא בגרומיתא זעירתא ורבי אלעזר אמר אפילו חלקו מבחוץ נמי חייב מחוסר קריבה לאו כמחוסר מעשה דמי אמר ר"ש בן לקיש כזית שאמרו חוץ משל בין השינים ורבי יוחנן אמר אף עם בין השינים אמר רב פפא בשל בין שינים דכולי עלמא לא פליגי כי פליגי בין החניכיים מר סבר הרי נהנה גרונו בכזית ומר סבר אכילה במעיו בעינן אמר רבי אסי אמר רבי יוחנן אכל חצי זית והקיאו וחזר ואכל חצי זית אחר חייב מ"ט הרי נהנה גרונו בכזית בעא רבי אלעזר מר' אסי אכל חצי זית והקיאו וחזר ואכלו מהו מאי קא מיבעיא ליה אי הוי עיכול אי לא הוי עיכול ותיבעי ליה כזית אלא אי בתר גרונו אזלינן אי בתר מעיו אזלינן ותפשוט ליה מדרבי אסי רבי אסי גמריה איעקר ליה ואתא ר' אלעזר לאדכוריה והכי קאמר ליה למה לי חצי זית אחר לימא מר בדידיה דאיכא למשמע מינה תרתי שמעינן מינה דלא הוי עיכול ושמעינן מינה דהרי נהנה גרונו בכזית אישתיק ולא א"ל ולא מידי א"ל מופת הדור לא זימנין סגיאיין אמרת קמיה דרבי יוחנן ואמר לך הרי נהנה גרונו בכזית:

מסכת חולין פרק ח

דף קג,ב משנה כל הבשר אסור לבשל בחלב חוץ מבשר דגים וחגבים ואסור להעלות עם הגבינה על השלחן חוץ מבשר דגים וחגבים

דף קד,א משנה הנודר מן הבשר מותר בבשר דגים וחגבים:

דף קד,א גמרא הא עוף אסור מדאורייתא כמאן דלא כרבי עקיבא דאי רבי עקיבא האמר חיה ועוף אינו מן התורה אימא סיפא הנודר מן הבשר מותר בבשר דגים וחגבים הא עוף אסור אתאן לרבי עקיבא דאמר כל מילי דמימליך עליה שליח בר מיניה הוא דתניא הנודר מן הירק מותר בדלועין ור"ע אוסר אמרו לו לר"ע והלא אומר אדם לשלוחו קח לנו ירק והוא אומר לא מצאתי אלא דלועין אמר להן כן הדבר כלום אומר לא מצאתי אלא קטנית אלא שדלועין בכלל ירק ואין קטנית בכלל ירק רישא רבנן וסיפא ר"ע אמר רב יוסף רבי היא ונסיב לה אליבא דתנאי בנדריים סבר לה כר"ע בבשר בחלב סבר לה כרבנן רב אשי אמר כולה ר"ע היא והכי קאמר כל הבשר אסור לבשל בחלב מהן מדברי תורה ומהן מדברי סופרים חוץ מבשר דגים וחגבים שאינם לא מדברי תורה ולא מדברי סופרים: ואסור להעלות [וכו'] אמר רב יוסף שמע מינה בשר עוף בחלב דאורייתא דאי סלקא דעתך דרבנן אכילה גופה גזירה ואנן נגזר העלאה אטו אכילה ומנא תימרא דלא גזרינן גזירה לגזירה דתנן חלת חוצה לארץ

דף קד,ב גמרא נאכלת עם הזר על השלחן וניתנת לכל כהן שירצה אמר ליה אביי בשלמא אי אשמועינן חלת חוצה לארץ בארץ דאיכא למיגזר משום חלת הארץ דאורייתא

ולא גזרינן איכא למשמע מינה אלא חו"ל משום דליכא למיגזר הוא אבל הכא אי שרית ליה לאסוקי עוף וגבינה אתי לאסוקי בשר וגבינה ומיכל בשר בחלב דאורייתא מתקיף לה רב ששת סוף סוף צונן בצונן הוא אמר אביי גזירה שמא יעלה באילפס רותח סוף סוף כלי שני הוא וכלי שני אינו מבשל אלא גזירה שמא יעלה באילפס ראשון:

דף קד, ב משנה העוף עולה עם הגבינה על השולחן ואינו נאכל דברי ב"ש וב"ה אומרים לא עולה ולא נאכל א"ר יוסי זו מקולי ב"ש ומחומרי ב"ה באיזה שולחן אמרו בשולחן שאוכל עליו אבל בשולחן שסודר עליו את התבשיל נותן זה בצד זה ואינו חושש:

דף קד, ב גמרא רבי יוסי היינו ת"ק וכ"ת אכילה גופה איכא בינייהו דקאמר ת"ק בהעלאה קא מיפלגי באכילה לא פליגי ואמר ליה רבי יוסי אכילה גופה מקולי בית שמאי ומחומרי ב"ה והתניא רבי יוסי אומר ששה דברים מקולי ב"ש ומחומרי ב"ה וזו אחת מהן עוף עולה עם הגבינה על השולחן ואינו נאכל דברי ב"ש ובה"א לא עולה ולא נאכל אלא הא קמשמע לן מאן תנא קמא רבי יוסי כל האומר דבר בשם אומרו מביא גאולה לעולם שנאמר (אסתר ב) ותאמר אסתר למלך בשם מרדכי תנא אגרא חמוה דרבי אבא עוף וגבינה נאכלין באפיקורן הוא תני לה והוא אמר לה בלא נטילת ידים ובלא קינוח הפה רב יצחק בריה דרב משרשיא איקלע לבי רב אשי אייתו ליה גבינה אכל אייתו ליה בשרא אכל ולא משא ידיה אמרי ליה והא תאני אגרא חמוה דרבי אבא עוף וגבינה נאכלין באפיקורן עוף וגבינה אין בשר וגבינה לא אמר להו הני מילי בליליא אבל ביממא הא חזינא תניא בית שמאי אומרים מקנח ובית הלל אומרים מדיח מאי מקנח ומאי מדיח

דף קה, א גמרא אילימא בית שמאי אומרים מקנח ולא בעי מדיח ובית הלל אומרים מדיח ולא בעי מקנח אלא הא דאמר רבי זירא אין קינוח פה אלא בפת כמאן כב"ש אלא בית שמאי אומרים מקנח ולא בעי מדיח ובית הלל אומרים אף מדיח הוי ליה מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל ולתנייה גבי קולי בית שמאי וחומרי בית הלל אלא בית שמאי אומרים מקנח והוא הדין למדיח וב"ה אומרים מדיח והוא הדין למקנח מר אמר חדא ומר אמר חדא ולא פליגי גופא אמר רבי זירא אין קינוח הפה אלא בפת והני מילי בדחיטי אבל בדשערי לא ודחיטי נמי לא אמרן אלא בקרירא אבל בחמימא משטר שטרי והני מילי ברכיכא אבל באקושא לא והלכתא בכל מילי הוי קינוח לבר מקמחא תמרי וירקא בעא מיניה רב אסי מרבי יוחנן כמה ישהה בין בשר לגבינה א"ל ולא כלום איני והא אמר רב חסדא אכל בשר אסור לאכול גבינה גבינה מותר לאכול בשר אלא כמה ישהה בין גבינה לבשר א"ל ולא כלום גופא אמר רב חסדא אכל בשר אסור לאכול גבינה מותר לאכול בשר אמר ליה רב אחא בר יוסף לרב חסדא בשר שבין השינים מהו קרי עליה (במדבר יא) הבשר עודנו בין שיניהם אמר מר עוקבא אנא להא מלתא חלא בר חמרא לגבי אבא דאילו אבא כי הוה אכיל בשרא האידנא לא הוה אכל גבינה עד למחר עד השתא ואילו אנא בהא סעודתא הוא דלא אכילנא לסעודתא אחריתא אכילנא אמר שמואל אנא להא מלתא חלא בר חמרא לגבי אבא דאילו אבא הוה סייר נכסיה תרי זמני ביומא ואנא לא סיירנא אלא חדא זימנא שמואל לטעמיה דאמר שמואל מאן דסייר נכסיה כל יומא משכח אסתירא אביי הוה סייר נכסיה כל יומא ויומא יומא חד פגע באריסיה דדרי פתכא דאופי אמר ליה הני להיכא אמר ליה לבי מר אמר ליה כבר קדמוך רבנן רב אסי הוה סייר נכסיה כל יומא אמר היכא נינהו כל הני אסתירי דמר שמואל יומא חד חזא צינורא דבדקא בארעיה שקליה לגלימיה כרכיה אותביה בגוה רמא קלא אתו אינשי סכרוה אשכחתינהו לכולהו איסתרי

דמר שמואל: אמר רב אידי בר אבין אמר רב יצחק בר אשיין מים ראשונים מצוה ואחרונים חובה מיתבי מים ראשונים ואחרונים חובה אמצעיים רשות מצוה לגבי רשות חובה קרי לה גופא מים ראשונים ואחרונים חובה אמצעיים רשות ראשונים נוטלין בין בכלי בין על גבי קרקע אחרונים אין נוטלין אלא בכלי ואמרי לה אין נוטלין על גבי קרקע מאי בינייהו איכא בינייהו קינסא מים ראשונים נוטלין בין בחמין בין בצונן אחרונים אין נוטלין אלא בצונן מפני שחמין מפעפעין את הידים ואין מעבירין את הזוהמא: מים ראשונים נוטלין בין בחמין בין בצונן: אמר רב יוסף אמר רבי ינאי לא שנו אלא שאין היד

דף קה,ב גמרא סולדת בהן אבל היד סולדת בהן אין נוטלין בהן ואיכא דמתני לה אסיפא אחרונים אין נוטלין אלא בצונן אבל בחמין לא אמר רב יוסף אמר רבי ינאי לא שנו אלא שהיד סולדת בהן אבל אין היד סולדת בהן נוטלין מכלל דראשונים אף על פי שהיד סולדת בהן מותר אמצעיים רשות אמר רב נחמן לא שנו אלא בין תבשיל לתבשיל אבל בין תבשיל לגבינה חובה אמר רב יהודה בריה דרבי חייא מפני מה אמרו מים אחרונים חובה שמלח סדומית יש שמסמא את העינים אמר אביי ומשתכח כי קורטא בכורא אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי כל מלחא מאי אמר ליה לא מבעיא אמר אביי מריש הוה אמינא האי דלא משו מיא בתראי על ארעא משום זוהמא אמר לי מר משום דשריא רוח רעה עלייהו ואמר אביי מריש הוה אמינא האי דלא שקיל מידי מפתורא כי נקיט איניש כסא למשתי שמא יארע דבר קלקלה בסעודה אמר לי מר משום דקשי לרוח צרדא ולא אמרן אלא דשקיל ולא מהדר אבל משקל ואהדורי לית לן בה ולא אמרן אלא חוץ לארבע אמות אבל תוך ארבע אמות לית לן בה ולא אמרן אלא מידי דצריך לסעודתא אבל מידי דלא צריך לסעודתא לית לן בה מר בר רב אשי קפיד אפילו אאסיתא ובוכנא דתבלי מידי דצריכי לסעודתא ואמר אביי מריש הוה אמינא האי דכנשי נשוורא משום מנקירותא אמר לי מר משום דקשי לעניותא ההוא גברא דהוה מהדר עליה שרא דעניותא ולא הוה יכיל ליה דקא זהיר אנשוורא טובא יומא חד כרך ליפתא איבלי אמר השתא ודאי נפל בידאי בתר דאכיל אייתי מרא עקרינהו ליבלי שדינהו לנהרא שמעיה דקאמר ווי דאפקיה ההוא גברא מביתיה ואמר אביי מריש הוה אמינא האי דלא שתי אופיא משום מאיסותא אמר לי מר משום דקשי לכרסם מישתיה קשה לכרסם מינפח ביה קשיא לרישא מדחייה קשיא לעניותא מאי תקנתיה לשקעיה שקועי לכרסם דחמרא שיכרא דשיכרא מיא דמיא לית ליה תקנתא והיינו דאמרי אינשי בתר עניא אזלא עניותא ואמר אביי מריש הוה אמינא האי דלא אכלי ירקא מכישא דאסר גינאה משום דמיחזי כרעבתנותא אמר לי מר משום דקשי לכשפים רב חסדא ורבה בר רב הונא הוו קאזלי בארבא אמרה להו ההיא מטרוניתא אותבן בהדייכו לא אותבוה אמרה מלתא אסרתה לארבא אמרו אינהו מילתא שריוה אמרה להו מאי איעביד לכו דלא מקנח לכו בחספא ולא קטיל לכו כינה אמנייכו ולא אכיל לכו ירקא מכישא דאסר גינאה ואמר אביי מריש הוה אמינא האי דלא אכלי ירקא דנפל אתכא משום מאיסותא אמר לי מר משום דקשה לריח הפה ואמר אביי מריש הוה אמינא האי דלא יתבי תותי מרזיבא משום שופכים אמר לי מר משום דשכיחי מזיקין הנהו שקולאי דהוו דרו חביתא דחמרא בעו לאיתפוחי אותבוה תותי מרזיבא פקעה אתה לקמיה דמר בר רב אשי אפיק שיפורי שמתיה אתא לקמיה אמר ליה אמאי תעביד הכי אמר ליה היכי אעביד כי אותביה באונאי אמר ליה את בדוכתא דשכיחי

רבים מאי בעית את הוא דשנית זיל שלים אמר ליה השתא נמי ליקבע לי מר זימנא ואפרע קבע ליה זימנא כי מטא זימנא איעכב כי אתא אמר ליה אמאי לא אתית בזמנך אמר ליה כל מילי דצייר וחתים וכייל ומני לית לן רשותא למשקל מיניה עד דמשכחינן מידי דהפקרא ואמר אביי מריש הוה אמינא האי דשדי מיא מפומא דחצבא משום ציבתא אמר לי מר משום דאיכא מים הרעים ההוא בר שידא דהוה בי רב פפא אזל לאתויי מיא מנהרא איעכב כי אתא אמרו ליה אמאי איעכבת אמר להו עד דחלפי מים הרעים אדהכי **דף קו, א גמרא** חזנהו דקא שדו מיא מפומא דחצבא אמר אי הוה ידענא דרגיליתו למיעבד הכי לא איעכבי כי אתא רב דימי אמר מים הראשונים האכילו בשר חזיר אחרונים הוציאו את האשה מבעלה כי אתא רבין אמר ראשונים האכילו בשר נבלה אחרונים הרגו את הנפש אמר רב נחמן בר יצחק וסימניך אתא רב דימי אפקה אתא רבין קטלה ר' אבא מתני חדא מהני וחדא מהני לחומרא איתמר חמי האור חזקיה אמר אין נוטלים מהן לידים ורבי יוחנן אמר נוטלין מהם לידים אמר רבי יוחנן שאלתי את רבן גמליאל בנו של רבי ואוכל טהרות ואמר לי כל גדולי גליל עושין כן חמי טבריא חזקיה אמר אין נוטלין מהם לידים אבל מטבילין בהם הידים ורבי יוחנן אמר כל גופו טובל בהן אבל לא פניו ידיו ורגליו השתא כל גופו טובל בהם פניו ידיו ורגליו לא כ"ש אמר רב פפא במקומן דכולי עלמא לא פליגי דשרי משקל מיניהו במנא דכ"ע לא פליגי דאסיר כי פליגי דפסקינהו בבת בירתא מר סבר גזרינן בת בירתא אטו מנא ומר סבר לא גזרינן כתנאי מים שנפסלו משתיית בהמה בכלים פסולים בקרקע כשרין רבי שמעון בן אלעזר אומר אף בקרקע טובל בהן כל גופו אבל לא פניו ידיו ורגליו השתא כל גופו טובל בהן ידיו ורגליו לא כ"ש אלא לאו דפסקינהו בבת בירתא ובהא פליגי דמר סבר גזרינן בת בירתא אטו מנא ומר סבר לא גזרינן אמר רב אידי בר אבין אמר רב יצחק בר אשיאן נטילת ידים לחולין מפני סרך תרומה ועוד משום מצוה מאי מצוה אמר אביי מצוה לשמוע דברי חכמים רבא אמר מצוה לשמוע דברי ר"א בן ערך דכתיב (ויקרא טו) וכל אשר יגע בו הזב וידיו לא שטף במים אמר ר"א בן ערך מכאן סמכו חכמים לנטילת ידים מן התורה אמר ליה רבא לרב נחמן מאי משמע דכתיב וידיו לא שטף במים הא שטף טהור הא טבילה בעי אלא הכי קאמר ואחר שלא שטף טמא אמר ר' אלעזר אמר רבי אושעיא לא אמרו נטילת ידים לפירות אלא משום נקיות סבור מינה חובה הוא דליכא הא מצוה איכא אמר להו רבא לא חובה ולא מצוה אלא רשות ופליגא דרב נחמן דאמר רב נחמן הנוטל ידיו לפירות אינו אלא מגסי הרוח אמר רבה בר בר חנה הוה קאימנא קמיה דרבי אמי ורבי אסי אייתו לקמייהו כלכלה דפירי ואכלו ולא משו ידיהו ולא יהבו לי מידי ובריך חד חד לחודיה שמע מינה תלת שמע מינה אין נטילת ידים לפירות וש"מ אין מזמנין על הפירות ושמע מינה שנים שאכלו מצוה ליחלק תניא נמי הכי שנים שאכלו מצוה ליחלק במה דברים אמורים שהיו שניהם סופרים אבל אחד סופר ואחד בור סופר מברך ובור יוצא תנו רבנן נטילת ידים לחולין עד הפרק לתרומה

דף קו, ב גמרא עד הפרק קידוש ידים ורגלים במקדש עד הפרק וכל דבר שחוצץ בטבילה בגוף חוצץ בנטילת ידים לחולין ובקידוש ידים ורגלים במקדש אמר רב עד כאן לחולין עד כאן לתרומה ושמואל אמר עד כאן בין לחולין בין לתרומה לחומרא ורב ששת אמר עד כאן בין לחולין בין לתרומה לקולא אמר בר הדיא הוה קאימנא קמיה דרבי אמי ואמר עד כאן בין לחולין בין לתרומה לחומרא ולא תימא רבי אמי משום דכהן הוא דהא רבי מיישא

בר בריה דרבי יהושע בן לוי הוא ליואי ואמר עד כאן בין לחולין בין לתרומה לחומרא
אמר רב נוטל אדם את שתי ידיו שחרית ומתנה עליהן כל היום כולו אמר להו רבי אבינא
לבני

דף קז, א גמרא פקתא דערבות כגון אתון דלא שכיחי לכו מיא משו ידיכו מצפרא ואתנו
עלייהו לכולא יומא איכא דאמרי בשעת הדחק אין שלא בשעת הדחק לא ופליגא דרב
ואיכא דאמרי אפילו שלא בשעת הדחק נמי והיינו דרב אמר רב פפא האי אריתא דדלאי
אין נוטלין ממנו לידיים דלא אתו מכח גברא ואי מיקרב לגבי דולא דקאתו מכח גברא
נוטלין ממנו לידיים ואי בזיע דולא בכונס משקה מילף לייפי ומטביל בה את הידיים ואמר
רבא כלי שניקב בכונס משקה אין נוטלין ממנו לידיים ואמר רבא כלי שאין בו רביעית אין
נוטלין ממנו לידיים איני והאמר רבא כלי שאין מחזיק רביעית אין נוטלין ממנו לידיים הא
מחזיק אע"ג דלית ביה לא קשיא הא לחד הא לתרי דתניא מי רביעית נוטלין לידיים לאחד
ואפילו לשנים אמר ליה רב ששת לאמימר קפדימו אמנא א"ל אין אחזותא א"ל אין
אשיעורא אמר ליה אין איכא דאמרי הכי אמר ליה אמנא ואחזותא קפדינן אשיעורא לא
קפדינן דתניא מי רביעית נוטלין לידיים לאחד ואפי' לשנים ולא היא שאני התם משום
דקאתו משירי טהרה אתקין רב יעקב מנהר פקוד נטלא בת רביעיתא אתקין רב אשי בהוצל
כוזא בת רביעיתא ואמר רבא מגופת חבית שתקנה נוטלין ממנה לידיים תניא נמי הכי
מגופת חבית שתקנה נוטלין ממנה לידיים חמת וכפישה שתקנן נוטלין מהם לידיים שק
וקופה אע"פ שמקבלים אין נוטלין מהם לידיים איבעיא להו מהו לאכול במפה מי חיישינן
דלמא נגע או לא ת"ש וכשנתנו לו לרבי צדוק אוכל פחות מכביצה נוטלו במפה ואוכלו
חוץ לסוכה ואין מברך אחריו מאי לאו הא כביצה בעי נטילת ידיים דלמא הא כביצה בעי
סוכה ובעי ברכה תא שמע דשמואל אשכחיה לרב דקאכיל במפה אמר ליה

דף קז, ב גמרא עבדין כדין אמר ליה דעתי קצרה עלי כי סליק ר' זירא אשכחינהו לר'
אמי ור' אסי דקאכלי בבלאי חמתות אמר תרי גברי רברבי כוותיכו ליטעו בדרב ושמואל
הא דעתי קצרה קאמר אשתמיטתיה הא דאמר רב תחליפא בר אבימי אמר שמואל התירו
מפה לאוכלי תרומה ולא התירו מפה לאוכלי טהרות ורבי אמי ורבי אסי כהנים הוו
איבעיא להו אוכל מחמת מאכיל צריך נטילת ידיים או לא ת"ש דרב הונא בר סחורה הוה
קאי קמיה דרב המנונא בלם ליה אומצא ואכיל אמר ליה אי לאו דרב המנונא את לא
ספינא לך מאי טעמא לאו משום דזהיר ולא נגע לא דזריז קדים ומשי ידיה מעיקרא תא
שמע דאמר רבי זירא אמר רב לא יתן אדם פרוסה לתוך פיו של שמש אא"כ יודע בו
שנטל ידיו והשמש מברך על כל כוס וכוס ואינו מברך על כל פרוסה ופרוסה ור' יוחנן
אמר מברך על כל פרוסה ופרוסה אמר רב פפא בשלמא דרב ורבי יוחנן לא קשיא הא
דאיכא אדם חשוב הא דליכא אדם חשוב מכל מקום הא קאמר אא"כ יודע שנטל ידיו שאני
שמש דטריד תנו רבנן לא יתן אדם פרוסה לשמש בין שהכוס בידו בין שהכוס בידו של
בעל הבית שמא יארע דבר קלקלה בסעודה והשמש שלא נטל ידיו אסור ליתן פרוסה
לתוך פיו איבעיא להו מאכיל צריך נטילת ידיים או אינו צריך ת"ש דתני דבי מנשה רבן
שמעון בן גמליאל אומר אשה מדיחה את ידה אחת במים ונותנת פת לבנה קטן אמרו עליו
על שמאי הזקן שלא רצה להאכיל בידו אחת וגזרו עליו שיאכיל בשתי ידיו אמר אביי
התם משום שיבתא ת"ש דאבוה דשמואל אשכחיה לשמואל דקא בכי אמר ליה אמאי קא
בכית דמחיין רבאי אמאי דאמר לי קא ספית לבראי ולא משית ידיה ואמאי לא משית א"ל

הוא אכיל ואנא משינא א"ל לא מיסתייה דלא גמיר מימחא נמי מחי והלכתא אוכל מחמת מאכיל צריך נטילת ידים מאכיל אינו צריך נטילת ידים:
דף קז, ב משנה צורר אדם בשר וגבינה במטפחת אחת ובלבד שלא יהו נוגעין זה בזה רבן שמעון בן גמליאל אומר שני אכסנאין אוכלין על שלחן אחד זה בשר וזה גבינה ואין חוששין:

דף קז, ב גמרא וכי נוגע זה בזה מאי הוי צונן בצונן הוא אמר אביי נהי דקליפה לא בעי הדחה מי לא בעי: רשבג"א שני אכסנאין אוכלין על שולחן וכו': אמר רב חנן בר אמי אמר שמואל לא שנו אלא שאין מכירין זה את זה אבל מכירין זה את זה אסור תניא נמי הכי רבן שמעון בן גמליאל אומר ב' אכסנאים שנתארחו לפונדק אחד זה בא מן הצפון וזה בא מן הדרום זה בא בחתיכתו וזה בא בגבינתו אוכלין על שלחן אחד זה בשר וזה גבינה ואין חוששין ולא אסרו אלא בתפיסה אחת תפיסה אחת סלקא דעתך אלא כעין תפיסה אחת א"ל רב יימר בר שלמיא לאביי שני אחין ומקפידין זה על זה מהו אמר ליה יאמרו כל הסריקין אסורין וסריקי בייתוס מותרין ולטעמיך הא דאמר רבי אסי אמר רבי יוחנן מי שאין לו אלא חלוק אחד מותר לכבסו בחולו של מועד יאמרו
דף קח, א גמרא כל הסריקין אסורין וסריקי בייתוס מותרין התם הא אמר רב רב אשי איזורו מוכיח עליו:

דף קח, א משנה טיפת חלב שנפלה על החתיכה אם יש בה בנותן טעם באותה חתיכה אסור ניער את הקדרה אם יש בה בנותן טעם באותה קדרה אסור:
דף קח, א גמרא אמר אביי טעמו ולא ממשו בעלמא דאורייתא דאי סלקא דעתך דרבנן מבשר בחלב מאי טעמא לא גמרינן דחודש הוא אי חודש הוא אף על גב דליכא נותן טעם נמי אמר ליה רבא דרך בשול אסרה תורה אמר רב כיון שנתן טעם בחתיכה חתיכה עצמה נעשית נבלה ואוסרת כל החתיכות כולן מפני שהן מינה אמר ליה מר זוטרא בריה דרב מרי לרבינא מכדי רב כמאן אמר לשמעתייה כרבי יהודה דאמר מין במינו לא בטיל לימא פליגא אדרבא דאמר רבא קסבר רבי יהודה כל שהוא מין ומינו ודבר אחר סלק את מינו כמי שאינו ושאינו מינו רבה עליו ומבטלו אמר ליה אי דנפל ברוטב רכה הכי נמי הכא במאי עסקינן דנפל ברוטב עבה ומאי קסבר אי קסבר אפשר לסוחטו מותר חתיכה אמאי נעשית נבלה אלא קסבר אפשר לסוחטו אסור דאיתמר רב ורבי חנינא ורבי יוחנן דאמרי אפשר לסוחטו אסור שמואל ורבי שמעון בר רבי וריש לקיש דאמרי אפשר לסוחטו מותר וסבר רב אפשר לסוחטו אסור והאיתמר כזית בשר שנפל לתוך יורה של חלב אמר רב בשר אסור וחלב מותר ואי סלקא דעתך אפשר לסוחטו אסור
דף קח, ב גמרא חלב אמאי מותר חלב נבלה הוא לעולם קסבר רב אפשר לסוחטו אסור ושאיני התם דאמר קרא (שמות כג) לא תבשל גדי בחלב אמו גדי אסרה תורה ולא חלב וסבר רב גדי אסרה תורה ולא חלב והא איתמר חצי זית בשר וחצי זית חלב שבשולן זה עם זה אמר רב לוקה על אכילתו ואינו לוקה על בשולו ואי ס"ד גדי אסרה תורה ולא חלב אאכילה אמאי לוקה חצי שיעור הוא אלא לעולם קסבר רב חלב נמי אסור והכא במאי עסקינן כגון שנפל לתוך יורה רותחת דמבלע בלע מפלט לא פלט סוף סוף כי נייח הדר פליט כשקדם וסילקו גופא חצי זית בשר וחצי זית חלב שבשולן זה עם זה אמר רב לוקה על אכילתו ואינו לוקה על בשולו מה נפשך אי מצטרפין אבשול נמי לילקי אי לא מצטרפין אאכילה נמי לא לילקי לעולם לא מצטרפי ובבא מיורה גדולה ולוי אמר אף

לוקה על בשולו וכן תני לוי במתניתין כשם שלוקה על אכילתו כך לוקה על בשולו ובאי זה בשול אמרו בבשול שאחרים אוכלין אותו מחמת בשולו ואפשר לסוחטו עצמו תנאי היא דתניא טפת חלב שנפלה על החתיכה כיון שנתנה טעם בחתיכה החתיכה עצמה נעשת נבלה ואוסרת כל החתיכות כולן מפני שהן מינה דברי ר' יהודה וחכ"א עד שתתן טעם ברוטב ובקיפה ובחתיכות אמר רבי נראין דברי ר' יהודה בשלא נייער ושלא כסה ודברי חכמים בשנייער וכסה מאי לא נייער ולא כסה אילימא לא נייער כלל ולא כסה כלל מבלע בלע מפלט לא פלט ואלא לא נייער בתחלה אלא בסוף ולא כסה בתחלה אלא בסוף אמאי הא בלע והא פלט קסבר אפשר לסוחטו אסור

דף קט"א גמרא מכלל דר' יהודה סבר כי נייער מתחלה ועד סוף וכסה מתחלה ועד סוף אסור אמאי הא לא בלע כלל אימא לא נייער יפה יפה ולא כסה יפה יפה אמר מר ודברי חכמים כשנייער וכסה מאי נייער ומאי כסה אילימא נייער בסוף ולא נייער בתחלה וכסה בסוף ולא כסה בתחלה האמרת נראין דברי ר' יהודה בהא אלא נייער מתחלה ועד סוף וכסה מתחלה ועד סוף מכלל דרבנן סברי נייער בסוף ולא נייער בתחלה כסה בסוף ולא כסה בתחלה מותר אלמא קסברי אפשר לסוחטו מותר א"ל רב אחא מדיפתי לרבינא ממאי דבאפשר לסוחטו פליגי דלמא אפשר לסוחטו דברי הכל אסור והכא במין במינו קא מיפלגי ורבי יהודה לטעמיה דאמר מין במינו לא בטיל ורבנן לטעמייהו דאמרי מין במינו בטיל האי מאי אי אמרת בשלמא דרבנן במין במינו הכא כרבי יהודה סבירא להו ובאפשר לסוחטו פליגי היינו דקאמר רבי נראין דברי רבי יהודה בהא ודברי חכמים בהא אלא אי אמרת אפשר לסוחטו דברי הכל אסור והכא במין במינו קמיפלגי האי נראין דברי ר' יהודה ואין נראין מבעי ליה ותו לא מידי:

דף קט"א משנה הכחל קורעו ומוציא את חלבו לא קרעו אינו עובר עליו הלב קורעו ומוציא את דמו לא קרעו אינו עובר עליו:

דף קט"ב גמרא אמר רבי זירא אמר רב אינו עובר עליו ומותר והא אנן תנן אינו עובר עליו מיעבר הוא דלא עבר הא איסורא איכא בדין הוא דאיסורא נמי ליכא ואידי דבעא למיתנא סיפא הלב קורעו ומוציא את דמו לא קרעו אינו עובר עליו התם מיעבר הוא דלא עבר הא איסורא איכא תנא נמי רישא אינו עובר עליו לימא מסייע ליה הכחל קורעו ומוציא את חלבו לא קרעו אינו עובר עליו הלב קורעו ומוציא את דמו לא קרעו קורעו לאחור בשולו ומותר לב הוא דבעי קריעה אבל כחל לא בעי קריעה דלמא לב הוא דסגי ליה בקריעה אבל כחל לא סגי ליה בקריעה ואיכא דאמרי א"ר זירא אמר רב אינו עובר עליו ואסור לימא מסייע ליה אינו עובר עליו מיעבר הוא דלא עבר הא איסורא איכא בדין הוא דאיסורא נמי ליכא ואידי דבעא למיתנא סיפא הלב קורעו ומוציא את דמו לא קרעו אינו עובר עליו דהתם מיעבר הוא דלא עבר הא איסורא איכא תנא נמי רישא אינו עובר עליו ת"ש הכחל קורעו ומוציא את חלבו לא קרעו אינו עובר עליו הלב קורעו ומוציא את דמו לא קרעו קורעו לאחור בשולו ומותר לב הוא דבעי קריעה אבל כחל לא בעי קריעה דלמא לב הוא דסגי ליה בקריעה אבל כחל לא סגי ליה בקריעה תניא כלישנא קמא דרב כחל שבשלו בחלבו מותר קבה שבשלה בחלבה אסור ומה הפרש בין זה לזה זה כנוס במעיו וזה אין כנוס במעיו כיצד קורעו אמר רב יהודה קורעו שתי וערב וטחו בכותל א"ל ר' אלעזר לשמעיה קרע לי ואנא איכול מאי קמ"ל מתניתין היא הא קמ"ל דלא בעינן שתי וערב וטחו בכותל אמרה ליה ילתא לרב נחמן מכדי כל דאסור לן רחמנא שרא לן כוותיה

אסר לן דמא שרא לן כבדא נדה דם טוהר חלב בהמה חלב חיה חזיר מוחא דשיבוטא גירותא לישנא דכוורא אשת איש גרושה בחיי בעלה אשת אח יבמה כותית יפת תאר בעינן למיכל בשרא בחלבא אמר להו רב נחמן לטבחי זויקו לה כחלי והאנן תנן קורעו ההוא לקדרה והא קתני שבשלו דיעבד אין לכתחלה לא ה"ה דאפי' לכתחלה ואידי דקא בעי למיתנא סיפא קבה

דף קי"א גמרא שבשלה בחלבה אסורה דאפילו דיעבד נמי לא תנא נמי רישא שבשלה כי סליק רבי אלעזר אשכחיה לזעירי אמר ליה איכא תנא דאתנייה לרב כחל אחוייה לרב יצחק בר אבודימי אמר ליה אני לא שניתי לו כחל כל עיקר ורב בקעה מצא וגדר בה גדר דרב איקלע לטטלפוש שמעה לה היא איתתא דקאמרה לחבירתה ריבעא דבשרא כמה חלבא בעי לבשולי אמר לא גמירי דבשר בחלב אסור איעכב וקאסר להו כחלי רב כהנא מתני הכי רבי יוסי בר אבא מתני אנא כחל של מניקה שניתי לו ומפלפולו של רבי חייא שנה ליה כחל סתם רבין ורב יצחק בר יוסף איקלעו לבי רב פפי אייתו לקמייהו תבשילא דכחל רב יצחק בר יוסף אכל רבין לא אכל אמר אביי רבין תכלא אמאי לא אכל מכדי דביתהו דרב פפי בריתה דר' יצחק נפחא הואי ור"י נפחא מריה דעובדא הוה אי לאו דשמיע לה מבי נשא לא הוה עבדא בסורא לא אכלי כחלי בפומבדיתא אכלי כחלי רמי בר תמרי דהוא רמי בר דיקולי מפומבדיתא איקלע לסורא במעלי יומא דכפורי אפקינהו כולי עלמא לכחלינהו שדינהו אזל איהו נקטינהו אכלינהו אייתוה לקמיה דרב חסדא אמר ליה אמאי תעביד הכי אמר ליה מאתרא דרב יהודה אנא דאכיל אמר ליה ולית לך נותנין עליו חומרי המקום שיצא משם וחומרי המקום שהלך לשם אמר ליה חוץ לתחום אכלתינהו ובמה טויתינהו אמר ליה בפורצני ודלמא מיין נסך הוא אמר ליה לאחר שנים עשר חדש הוה ודלמא דגזל הוה אמר ליה יאוש בעלים הוה דקדחו בהו חילפי חזייה דלא הוה מנח תפילין אמר ליה מאי טעמא לא מנחת תפילין אמר ליה חולי מעיין הוא ואמר רב יהודה חולי מעיין פטור מן התפילין חזייה דלא הוה קא רמי חוטי אמר ליה מאי טעמא לית לך חוטי אמר ליה טלית שאולה היא ואמר רב יהודה

דף קי"ב גמרא טלית שאולה כל שלשים יום פטורה מן הציצית אדהכי אייתוה להווא גברא דלא הוה מוקר אבוה ואמיה כפתוהו אמר להו שבקוהו דתניא כל מצות עשה שמתן שכרה בצדה אין בית דין שלמטה מוזהרין עליה אמר ליה חזינא לך דחריפת טובא אמר ליה אי הוית באתריה דרב יהודה אחוינא לך חורפאי אמר ליה אביי לרב ספרא כי סלקת להתם בעי מינייהו כבדא מה אתון ביה כי סליק אשכחיה לרב זריקא אמר ליה אנא שלקי ליה לרבי אמי ואכל כי אתא לגביה אמר ליה למיסר נפשה לא קא מיבעיא לי כי קמבעיא לי למיסר חבירתה מ"ש למיסר נפשה דלא מיבעיא לך דתנן אינה נאסרת למיסר חבירתה נמי לא תבעי לך דתנן הכבד אוסרת ואינה נאסרת מפני שהיא פולטת ואינה בולעת אמר ליה דילמא התם בכבד דאיסורא

דף קיא"א גמרא ומשום שמנוניתא משום דמא מאי כי הדר סליק אשכחיה לר' זריקא אמר ליה האי נמי לא תבעי לך דאנא וינאי בריה דרבי אמי איקלען לבי יהודה בריה דר' שמעון בן פזי וקריבו לן קניא בקופיה ואכלנא מתקיף לה רב אשי ואיתימא ר' שמואל מזרוקיניא ודלמא פי קנה חוץ לקדרה הוה אי נמי מיחלט הוה חליט ליה מעיקרא כי הא דרב הונא חלטי ליה בחלא ורב נחמן חלטי ליה ברותחין וסבר רב פפא קמיה דרבא למימר חלא אסיר אמר ליה אי חלא אסיר איהו נמי אסיר כי היכי דפליט הדר בלע רב בר שבא

איכלע לבי רב נחמן אייתו ליה כבדא שליכא ולא אכל אמרו ליה בר בי רב דלגיו לא
אכיל ומנו רב בר שבא אמר להו רב נחמן גאמו לשבא כתנאי ר' אליעזר אומר הכבד
אוסרת ואינה נאסרת מפני שפולטת ואינה בולעת ר' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה
אומר מתובלת אוסרת ונאסרת שלוקה אוסרת ונאסרת רבה בר רב הונא אקלע לבי רבה
בר רב נחמן אייתי לקמיה תלת סאוי טחאי אמר להו מי הוה ידעיתו דאתינא אמרו ליה מי
עדיפת לן מינה דכתיב (ישעיהו נח) וקראת לשבת עונג אדהכי אשכח ההוא כבדא דהוה
בה סמפונא דבליעא דמא אמר להו אמאי עבדיתו הכי אמרו ליה אלא היכי נעביד אמר להו
קרעו שתי וערב וחיתוכא לתחת וה"מ כבדא אבל טחלא שומנא בעלמא הוא כי הא
דשמואל עבדי ליה תבשילא דטחלי ביומא דעביד מלתא אתמר כבדא עילוי בשרא שרי
דמא משרק שריק כחלא עילוי בשרא אסור מאי טעמא חלב סרוכי מסריך רב דימי
מנהרדעא מתני אפכא כחלא עילוי בשרא שרי מ"ט חלב שחוטה דרבנן כבדא עילוי בשרא
אסור דם דאורייתא דרש מרימר הלכתא בין כבדא בין כחלא תותי בשרא שרי עילוי
בשרא דיעבד אין לכתחלה לא רב אשי איקלע לבי רמי בר אבא חמוה חזייה לבריה דרמי
בר אבא דקא

דף קיא, ב גמרא שפיד כבדא עילוי בשרא אמר כמה יהיר האי מרבנן אימר דאמור רבנן
דיעבד לכתחלה מי אמור ואי איכא בי דוגי בשרא עילוי כבדא נמי אסיר ומ"ש מדמא
דבשרא דמא דבשרא שכן דמא דכבדא קפי אמר רב נחמן אמר שמואל סכין ששחט בה
אסור לחתוך בה רותח צונן אמרי לה בעיא הדחה ואמרי לה לא בעיא הדחה אמר רב
יהודה אמר שמואל קערה שמלח בה בשר אסור לאכול בה רותח ושמואל לטעמיה דאמר
שמואל מליח הרי הוא כרותח וכבוש הרי הוא כמבושל כי אתא רבין א"ר יוחנן מליח אינו
כרותח וכבוש אינו כמבושל אמר אביי הא דרבין ליתא דההיא פינכא דהוה בי ר' אמי
דמלח ביה בשרא ותבריה מכדי רבי אמי תלמיד דר' יוחנן הוה מאי טעמא תבריה לאו
משום דשמיעא ליה מיניה דר' יוחנן דאמר מליח הרי הוא כרותח יתיב רב כהנא אחוה
דרב יהודה קמיה דרב הונא ויתיב וקאמר קערה שמלח בה בשר אסור לאכול בה רותח
וצנן שחתכו בסכין מותר לאכלו בכותח מאי טעמא אמר אביי האי היתרא בלע והאי
איסורא בלע א"ל רבא כי בלע היתרא מאי הוי סוף סוף האי היתרא דאתי לידי איסורא
הוא דאיסורא קאכיל אלא אמר רבא האי אפשר למטעמיה והאי לא אפשר למטעמיה א"ל
רב פפא לרבא וליטעמיה קפילא ארמאה מי לא תנן קדרה שבישל בה בשר לא יבשל בה
חלב ואם בשל בנותן טעם בשל בה תרומה לא יבשל בה חולין ואם בשל בנותן טעם
ואמרינן בשלמא תרומה טעים לה כהן אלא בשר בחלב מאן טעים לה ואמר לן ליטעמיה
קפילא ה"נ ליטעמיה קפילא ה"נ כי קאמינא דליכא קפילא: איתמר דגים שעלו בקערה
רב אמר אסור לאכלן בכותח ושמואל אמר מותר לאכלן בכותח רב אמר אסור נותן טעם
הוא ושמואל אמר מותר נותן טעם בר נ"ט הוא והא דרב לאו בפירוש איתמר אלא מכללא
איתמר דרב איקלע לבי רב שימי בר חייא בר בריה חש בעיניו עבדו ליה שייפא בצעא
בתר הכי רמו ליה בשולא בגוה טעים ליה טעמא דשייפא אמר יהיב טעמא כולי האי ולא
היא שאני התם דנפיש מררה טפי רבי אלעזר הוה קאים קמיה דמר שמואל אייתו לקמיה
דגים שעלו בקערה וקא אכיל בכותח יהיב ליה ולא אכל א"ל לרבך יהיבי ליה ואכל ואת
לא אכלת אתא לקמיה דרב א"ל הדר ביה מר משמעתיא א"ל חס ליה לזרעיה דאבא בר
אבא דליספי לי מידי ולא סבירא לי רב הונא ורב חייא בר אשי הוו יתבי חד בהאי גיסא

דמברא דסורא וחד בהאי גיסא דמברא למר אייתו ליה דגים שעלו בקערה ואכל בכותח למר אייתו ליה תאנים וענבים בתוך הסעודה ואכל ולא בריך מר א"ל לחבריה יתמא עבד רבך הכי ומר א"ל לחבריה יתמא עבד רבך הכי מר א"ל לחבריה אנא כשמואל סבירא לי ומר א"ל לחבריה אנא כר' חייא סבירא לי דתני ר' חייא פת פוטרת כל מיני מאכל ויין פוטר כל מיני משקין אמר חזקיה משום אביי הלכתא דגים שעלו בקערה מותר לאוכלן בכותח צנון שחתכו בסכין שחתך בה בשר אסור לאוכלו בכותח וה"מ צנון

דף קיב, א גמרא דאגב חורפיה בלע אבל קישות גריר לבי פסקיה ואכיל קילחי דליפתא שרי דסילקא אסירי ואי פתך בהו דליפתא שפיר דמי בעא מיניה רב דימי מרב נחמן מהו לאנוחי כדא דמלחא גבי כדא דכמכא אמר ליה אסור דחלא מאי אמר ליה שרי ומאי שנא לכי תיכול עלה כורא דמלחא מאי טעמא האי איתיה איסורא בעיניה והאי ליתיה איסורא בעיניה ההוא בר גוזלא דנפל לכדא דכמכא שרייה רב חנינא בריה דרבא מפשרוניה אמר רבא מאן חכים למישרי כי האי גוונא אי לאו רב חנינא בריה דרבא מפשרוניה קסבר כי אמר שמואל מליח הרי הוא כרותח הני מילי היכא דאינו נאכל מחמת מלחו אבל האי כותחא הרי נאכל מחמת מלחו והני מילי חי אבל צלי בעי קליפה ואי אית ביה פילי כוליה אסור ואי מתבל בתבלין כוליה אסור אמר רב נחמן אמר שמואל ככר שחתך עליה בשר אסור לאכלה והני מילי דאסמיק והני מילי דאבריה והני מילי דאסמכיה אבל קלישתא לית לן בה שמואל שדי ליה לכלביה רב הונא יהיב ליה לשמעיה מה נפשך אי שרי לכולי עלמא שרי אי אסור לכולי עלמא אסור שאני רב הונא דאנינא דעתיה רבא אכיל ליה וקרי ליה חמר בשר אמר רב נחמן אמר שמואל אין מניחין כלי תחת בשר עד שיכלה כל מראה אדמומית שבו מנא ידעינן מר זוטרא משמיה דרב פפא אמר משתעלה תימרתו מתקיף לה רב אשי ודלמא תתאה מטא עילאה לא מטא אלא אמר רב אשי לית ליה תקנתא אלא משדא ביה תרתי גללי מלחא

דף קיב, ב גמרא ומשפיייה אמר ליה רב אחא בריה דרב איקא לרב אשי ומי אמר שמואל הכי והאמר שמואל ככר שחתך עליה בשר אסור לאכלה שאני התם דאגב דוחקא דסכינא פליט אמר רב נחמן דגים ועופות שמלחן זה עם זה אסורין היכי דמי אי בכלי שאינו מנוקב אפ"ל עופות ועופות נמי אסירי אי בכלי מנוקב אפ"ל דגים ועופות נמי שרי לעולם בכלי מנוקב ודגים משום דרפו קרמייהו קדמי ופלטי ועופות קמיטי בתר דניחי דגים פליטי עופות והדר בלעי מיניה רב מרי בר רחל אימלח ליה בשר שחוטה בהדי בשר טרפה אתא לקמיה דרבא אמר ליה (ויקרא יא) הטמאים לאסור צירן ורוטבן וקיפה שלהן

דף קיג, א גמרא ולימא ליה מדשמואל דאמר שמואל מליח הרי הוא כרותח וכבוש הרי הוא כמבושל אי מדשמואל הוה אמינא הני מילי דמן אבל צירן ורוטבן לא קמשמע לן מיתבי דג טהור שמלחו עם דג טמא מותר מאי לאו שהיו שניהן מלוחין לא כגון שהיה טהור מליח וטמא תפל והא מדקתני סיפא <אבל אם היה טהור מליח וטמא תפל> [היה טהור מליח וטמא תפל מותר] מכלל דרישא בששניהם מלוחין עסקינן פרושי קא מפרש טהור שמלחו עם דג טמא מותר כיצד שהיה טהור מליח וטמא תפל ה"נ מסתברא דאי סלקא דעתך רישא שניהם מלוחים השתא שניהם מלוחים שרי טהור מליח וטמא תפל מיבעיא אי משום הא לא איריא תנא סיפא לגלויי רישא דלא תימא רישא טהור מליח וטמא תפל אבל שניהם מלוחין אסור תנא סיפא טהור מליח וטמא תפל מכלל דרישא שניהן מלוחין ואפ"ה שרי ת"ש מסיפא דסיפא אבל אם היה טמא מליח וטהור תפל אסור

טמא מליח וטהור תפל הוא דאסור הא שניהן מלוחין שרי איידי דתנא רישא טהור מליח וטמא תפל תנא נמי סיפא טמא מליח וטהור תפל <סימן בישראל דמנח נפקותא> אמר שמואל אין הבשר יוצא מידי דמו אלא א"כ מולחו יפה יפה ומדיחו יפה יפה אתמר רב הונא אמר מולח ומדיח במתניתא תנא מדיח ומולח ומדיח ולא פליגי הא דחלליה בי טבחא הא דלא חלליה בי טבחא רב דימי מנהרדעא מלח ליה במילחא גללניתא ומנפיץ ליה אמר רב משרשיא אין מחזיקין דם בבני מעיים תרגמא אכרכשא ומעייא והדרא דכנתא אמר שמואל אין מניחין בשר מליח אלא ע"ג כלי מנוקב רב ששת מלח ליה גרמא גרמא תרי מאי טעמא לא משום דפריש מהאי ובלע האי חד נמי פריש מהאי גיסא ובלע האי גיסא אלא לא שנא אמר שמואל משום ר' חייא השובר מפרקתה של בהמה קודם שתצא נפשה הרי זה מכביד את הבשר וגוזל את הבריות ומבליע דם באברים איבעיא להו היכי קאמר מכביד את הבשר וגוזל את הבריות משום דמבליע דם באברים הא לדידיה שפיר דמי או דלמא לדידיה נמי אסור תיקו:

דף קיג,א משנה המעלה את העוף עם הגבינה על השלחן אינו עובר בלא תעשה:

דף קיג,א גמרא הא אוכלו עובר בלא תעשה שמע מינה בשר עוף בחלב דאורייתא אימא המעלה את העוף עם הגבינה על השולחן אינו בא לידי לא תעשה:

דף קיג,א משנה בשר בהמה טהורה בחלב בהמה טהורה אסור לבשל ואסור בהנאה בשר בהמה טהורה בחלב בהמה טמאה בשר בהמה טמאה בחלב בהמה טהורה מותר לבשל ומותר בהנאה ר"ע אומר חיה ועוף אינם מן התורה שנאמר (שמות כג) לא תבשל גדי בחלב אמו ג' פעמים פרט לחיה ולעוף ובהמה טמאה רבי יוסי הגלילי אומר נאמר (דברים יד) לא תאכלו כל נבלה ונאמר לא תבשל גדי בחלב אמו את שאסור משום נבלה אסור לבשל בחלב עוף שאסור משום נבלה יכול יהא אסור לבשל בחלב ת"ל בחלב אמו יצא עוף שאין לו חלב אם:

דף קיג,א גמרא מנא הני מילי א"ר אלעזר אמר קרא (בראשית לח) וישלח יהודה את גדי העזים

דף קיג,ב גמרא כאן גדי עזים הא כל מקום שנאמר גדי סתם אפילו פרה ורחל במשמע ולילף מיניה כתיב קרא אחרינא (בראשית כז) ואת עורות גדיי העזים כאן גדיי העזים הא כל מקום שנאמר גדי סתם אפילו פרה ורחל במשמע ולילף מיניה הוה להו שני כתובין הבאין כאחד וכל שני כתובים הבאים כאחד אין מלמדין הניחא למ"ד אין מלמדין אלא למ"ד מלמדין מאי איכא למימר תרי מיעוטי כתיבי עזים העזים אמר שמואל גדי לרבות את החלב גדי לרבות את המתה גדי לרבות את השליל גדי להוציא את הדם גדי להוציא את השליא גדי להוציא את הטמאה בחלב אמו ולא בחלב זכר בחלב אמו ולא בחלב שחוטה בחלב אמו ולא בחלב טמאה הא תלתא גדי כתיבי ואנן שיתא דרשינן קסבר שמואל איסור חל על איסור ואיסור חלב ומתה מחד קרא נפקי דם נמי לאו גדי הוא ושליא נמי פירשא בעלמא הוא פשוו להו תרי חד לרבות את השליל וחד למיעוטי בהמה טמאה וסבר שמואל איסור חל על איסור והאמר שמואל משום ר' אלעזר מנין לכהן טמא שאכל תרומה טמאה שאינו במיתה שנאמר (ויקרא כב) ומתו בו כי יחללוהו פרט לזו שמחוללת ועומדת איבעית אימא בעלמא איסור חל על איסור ושאני התם דמיעט רחמנא ומתו בו איבעית אימא בעלמא קסבר שמואל אין איסור חל על איסור ושאני הכא דרבי רחמנא גדי ואיבעית אימא הא דידיה הא דרביה בעא מיניה רב אחדבוי בר אמי מרב המבשל בחלב

גדי שלא הניקה מהו א"ל מדאיצטריכא לשמואל למימר בחלב אמו ולא בחלב זכר זכר הוא דלא אתי לכלל אם אבל האי כיון דבא לכלל אם אסור אתמר המבשל חלב בחלב רבי אמי ורבי אסי חד אמר לוקה וחד אמר אינו לוקה לימא בהא קמפלגי דמ"ד לוקה קסבר איסור חל על איסור ומאן דאמר אינו לוקה קסבר אין איסור חל על איסור לא דכ"ע אין איסור חל על איסור אאכילה דכ"ע לא פליגי דלא לקי כי פליגי אבשול מ"ד לוקה חד איסורא הוא ומ"ד אינו לוקה להכי אפקה רחמנא לאכילה בלשון בישול

דף קיד, א גמרא כיון דעל אכילה לא לקי אבישול נמי לא לקי ואיכא דאמרי אבישול כולי עלמא לא פליגי דלקי כי פליגי אאכילה מאן דאמר אינו לוקה דהא אין איסור חל על איסור ומאן דאמר לוקה להכי אפקה רחמנא לאכילה בלשון בישול כיון דאבישול לקי אאכילה נמי לקי ואיבעית אימא מר אמר חדא ומר אמר חדא ולא פליגי מיתבי המבשל במי חלב פטור דם שבשלו בחלב פטור העצמות והגידיים והקרנים והטלפים שבשולן בחלב פטור הפגול והנותר והטמא שבשולן בחלב חייב האי תנא סבר איסור חל על איסור המבשל במי חלב פטור מסייע ליה לריש לקיש דתנן מי חלב הרי הן כחלב והמוחל הרי הוא כשמן אמר ריש לקיש לא שנו אלא להכשיר את הזרעים אבל לענין בישול בשר בחלב מי חלב אינו כחלב תנו רבנן בחלב אמו אין לי אלא בחלב אמו בחלב פרה ורחל מנין אמרת קל וחומר ומה אמו שלא נאסרה עמו בהרבעה נאסרה עמו בבשולו פרה ורחל שנאסרו עמו בהרבעה אינו דין שנאסרו עמו בבשולו תלמוד לומר בחלב אמו והא למה לי קרא הא אתיא ליה אמר רב אשי משום דאיכא למימר מעיקרא דדינא פירכא מהיכא קא מייתית לה מאמו מה לאמו שכן נאסרה עמו בשחיטה תאמר בפרה שלא נאסרה עמו בשחיטה תלמוד לומר בחלב אמו תניא אידך בחלב אמו אין לי אלא בחלב אמו בחלב אחותו גדולה מנין אמרת ק"ו ומה אמו שנכנסה עמו לדיר להתעשר נאסרה עמו בבשול אחותו שלא נכנסה עמו לדיר להתעשר אינו דין שנאסרה עמו בבשול תלמוד לומר בחלב אמו והא למה לי קרא הא אתיא ליה אמר רב אשי משום דאיכא למימר מעיקרא דדינא פירכא מהיכא קא מייתית לה מאמו מה לאמו שכן נאסרה עמו בשחיטה תאמר באחותו גדולה שלא נאסרה עמו בשחיטה תלמוד לומר בחלב אמו אשכחן אחותו גדולה אחותו קטנה מנין אתיא מביניא מהי תיתי תיתי מאמו מה לאמו שכן נאסרה עמו בשחיטה אחותו גדולה תוכיח מה לאחותו גדולה שלא נכנסה עמו לדיר להתעשר אמו תוכיח וחד דין לא ראי זה כראי זה ולא ראי זה כראי זה הצד השווה שבהן שהוא בשר ואסור לבשל בחלב אף אני אביא אחותו קטנה שהוא בשר ואסור לבשל בחלב אי הכי אחותו גדולה נמי תיתי מביניא אין הכי נמי אלא בחלב אמו למה לי מבעי ליה לכדתניא בחלב אמו אין לי אלא בחלב אמו

דף קיד, ב גמרא היא עצמה בחלבה מנין אמרת ק"ו ומה במקום שלא נאסר פרי עם פרי בשחיטה נאסר פרי עם האם בשחיטה מקום שנאסר פרי עם פרי בבשול אינו דין שנאסר פרי עם האם בבשול ת"ל בחלב אמו הא למה לי קרא הא אתיא לה אמר רב אחדבוי בר אמי משום דאיכא למימר סוס בן סוסיא אחי פרדה יוכיח שאסור פרי עם פרי ומותר פרי עם האם התם זרע האב הוא דקא גרים דהא פרד בן סוסיא אחי פרדה יוכיח שמותר פרי עם פרי ואסור פרי עם האם אלא אמר מר בריה דרבינא משום דאיכא למימר עבד בן שפחה אחי משוחררת יוכיח שאסור פרי עם פרי ומותר פרי עם האם התם גט שיחרור הוא דקא גרים דהא עבד בן משוחררת אחי שפחה יוכיח שמותר פרי עם פרי ואסור פרי

עם האם אלא אמר רב אידי בר אבין משום דאיכא למימר כלאי זרעים יוכיחו שאסור פרי עם פרי ומותר פרי עם האם כלום נאסר פרי עם פרי אלא ע"י האם דהא חיטי ושערי בכדא ולא מיתסרו אלא אמר רב אשי משום דאיכא למימר מה לפרי עם פרי שכן שני גופים תאמר בפרי עם האם שכן גוף אחד משום הכי איצטריך קרא אמר רב אשי מנין לבשר בחלב שאסור באכילה שנאמר (דברים יד) לא תאכל כל תועבה כל שתעבתי לך הרי הוא בבל תאכל ואין לי אלא באכילה בהנאה מנין כדרכי אבהו דאמר ר' אבהו א"ר אלעזר כל מקום שנאמר לא יאכל לא תאכל לא תאכלו אחד איסור אכילה ואחד איסור הנאה במשמע עד שיפרוט לך הכתוב כדרך שפרט לך בנבלה לגר בנתינה >ולעובד כוכבים< {ולגוי} במכירה דתניא (דברים יד) לא תאכלו כל נבלה לגר אשר בשעריך תתנה ואכלה או מכור לנכרי אין לי אלא לגר בנתינה >ולעובד כוכבים< {ולגוי} במכירה לגר במכירה מנין ת"ל לגר תתנה או מכור >לעובד כוכבים< {לגוי} בנתינה מנין ת"ל תתנה או מכור לנכרי נמצא אחד גר ואחד >עובד כוכבים< {גוי} בין במכירה בין בנתינה דברי ר"מ רבי יהודה אומר דברים ככתבן לגר בנתינה >ולעובד כוכבים< {ולגוי} במכירה מ"ט דרבי יהודה אי ס"ד כדקאמר ר"מ לכתוב רחמנא לא תאכלו כל נבלה לגר אשר בשעריך תתנה ואכלה ומכור או למה לי ש"מ לדברים ככתבן הוא דאתא לגר בנתינה >ולעובד כוכבים< {ולגוי} במכירה ור"מ אמר לך האי או להקדים נתינה דגר למכירה >דעובד כוכבים< {דגוי} לא צריך קרא סברא הוא זה אתה מצווה להחיותו וזה אי אתה מצווה להחיותו: >סימן שבת חורש וכלאי זרעים אותו ואת בנו ושילוח הקן<: אלא מעתה

דף קטו, א גמרא מעשה שבת ליתסרו דהא תיעבתי לך הוא אמר קרא (שמות לא) כי קדש היא לכם היא קדש ואין מעשיה קדש חורש בשור ובחמור וחוסם פי פרה ודש בה ליתסרו דהא תיעבתי לך הוא השתא ומה שבת דחמירא מעשיה מותרים הני לא כל שכן כלאי זרעים ליתסרו דהא תיעבתי לך הוא מדגלי רחמנא גבי כלאי הכרם (דברים כב) פן תקדש פן תוקד אש מכלל דכלאי זרעים שרו ואימא כלאי כרם אסורין בין באכילה בין בהנאה כלאי זרעים באכילה אסירי בהנאה שרו איתקוש לכלאי בהמה דכתיב (ויקרא יט) בהמתך לא תרביע כלאים שדך לא תזרע כלאים מה בהמתך היוצא ממנה מותרת אף שדך היוצא ממנו מותר וכלאי בהמה גופייהו מנא לן מדאסר רחמנא כלאים לגבוה מכלל דלהדיוט שרי אותו ואת בנו ליתסר מדאסר רחמנא מחוסר זמן לגבוה מכלל דלהדיוט שרי שילוח הקן ליתסר לא אמרה תורה שלח לתקלה אמר ריש לקיש מנין לבשר בחלב שאסור ת"ל (שמות יב) אל תאכלו ממנו נא ובשל מבושל שאין תלמוד לומר מבושל מה תלמוד לומר מבושל לומר לך יש לך בשול אחר שהוא כזה ואי זה זה בשר בחלב א"ל רבי יוחנן

דף קטו, ב גמרא כעורה זו ששנה רבי לא תאכלנו בבשר בחלב הכתוב מדבר אתה אומר בבשר בחלב הכתוב מדבר או אינו אלא באחד מכל האיסורין שבתורה אמרת צא ולמד מ"ג מדות שהתורה נדרשת בהן דבר הלמד מענינו במה הכתוב מדבר בשני מינין אף כאן בשני מינין אי מההיא הוה אמינא הני מילי באכילה אבל בהנאה לא קמ"ל ורבי בהנאה מנא ליה נפקא ליה מהכא נאמר כאן (דברים יד) כי עם קדוש אתה לה' ונאמר להלן (דברים כג) ולא יהיה קדש בבני ישראל מה להלן בהנאה אף כאן בהנאה דבי רבי אליעזר תנא (דברים יד) לא תאכלו כל נבלה [וגו'] אמרה תורה כשתמכרנה לא תבשלנה

ותמכרנה דבי רבי ישמעאל תנא (שמות כג; שמות לד; דברים יד) לא תבשל גדי בחלב
אמו ג' פעמים אחד לאיסור אכילה ואחד לאיסור הנאה ואחד לאיסור בשול תניא איסי בן
יהודה אומר מנין לבשר בחלב שאסור נאמר כאן (דברים יד) כי עם קדוש אתה ונאמר
להלן (שמות כב) ואנשי קדש תהיון לי ובשר בשדה טרפה לא תאכלו מה להלן אסור אף
כאן אסור ואין לי אלא באכילה בהנאה מנין אמרת ק"ו ומה ערלה שלא נעבדה בה עבירה
אסורה בהנאה בשר בחלב שנעבדה בו עבירה אינו דין שאסור בהנאה מה לערלה שכן לא
היתה לה שעת הכושר חמץ בפסח יוכיח שהיתה לו שעת הכושר ואסור בהנאה מה לחמץ
בפסח שכן ענוש כרת כלאי הכרם יוכיחו שאין ענוש כרת ואסור בהנאה למה לי גז"ש
לייתי כולה בק"ו מערלה ומה ערלה שלא נעבדה בה עבירה אסורה בין באכילה בין
בהנאה בשר בחלב שנעבדה בו עבירה אינו דין שאסור בין באכילה בין בהנאה משום
דאיכא למימר חורש בשור ובחמור וחוסם פי פרה ודש בה יוכיח שנעבדה בהם עבירה
ושרו למה לי למימר כלאי הכרם יוכיחו לימא ערלה תוכיח וליהדר דינא וליתי במה הצד
אמר רב אשי משום דאיכא למימר נבלה תוכיח שאסורה באכילה ומותרת בהנאה אמר
ליה רב מרדכי לרב אשי הכי אמרינן משמיה דריש לקיש כל מה הצד מגופו פרכינן
מעלמא לא פרכינן אי הכי תיתי במה הצד משום דאיכא למיפרך מה להצד השה שבהן
שכן גדולי קרקע אי הכי השתא נמי איכא למיפרך מה לכלאי הכרם שכן גדולי קרקע א"ל
רב מרדכי לרב אשי הכי אמרינן משמיה דר"ל כל מה הצד פרכינן כל דהו לא אם אמרת
<חדא מחדא> קל וחומר פרכינן כל דהו לא פרכינן וליפרוך לכולהו מה לכולהו שכן
גדולי קרקע אלא אמר ליה רב מרדכי לרב אשי הכי אמרינן משמיה דר"ל

דף קטז, א גמרא חדא מחדא קולא וחומרא פרכינן כל דהו לא פרכינן חדא מתרתי אפילו
כל דהו פרכינן חדא מתלת אי הדר דינא ואתי במה הצד פרכינן כל דהו ואי לא קולא
וחומרא פרכינן כל דהו לא פרכינן ולפרוך מה לכלאי הכרם שכן לא היתה להן שעת
הכושר אמר רב אדא בר אהבה זאת אומרת כלאי הכרם עיקרן נאסר והיתה להן שעת
הכושר קודם השרשה מתיב רב שמעיה בר זעירא המעביר עציץ נקוב בכרם אם הוסיף
מאתים אסור הוסיף אין לא הוסיף לא אמר אביי תרי קראי כתיבי כתיב (דברים כב) פן
תקדש המלאה וכתיב הזרע הא כיצד זרוע מעיקרו בהשרשה זרוע ובא הוסיף אין לא
הוסיף לא מתני' דלא כי האי תנא דתניא רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי שמעון
בשר בחלב אסור באכילה ומותר בהנאה שנאמר (דברים יד) כי עם קדוש אתה ונאמר
להלן (שמות כב) ואנשי קדש תהיון לי מה להלן אסור באכילה ומותר בהנאה אף כאן
אסור באכילה ומותר בהנאה: רבי עקיבא אומר חיה ועוף וכו': הני הא אפקינהו
לכדשמואל קסבר רבי עקיבא איסור חל על איסור חלב ומתה לא צריכי קרא שליל גדי
מעליא הוא אייתרו להו כולהו פרט לחיה ועוף ולבהמה טמאה: רבי יוסי הגלילי אומר
נאמר לא תאכלו: מאי איכא בין רבי יוסי הגלילי לרבי עקיבא איכא בינייהו חיה רבי יוסי
הגלילי סבר חיה דאורייתא ור' עקיבא סבר חיה דרבנן איבעית אימא עוף איכא בינייהו ר'
עקיבא סבר חיה ועוף אינן מן התורה הא מדרבנן אסירי ור' יוסי הגלילי סבר עוף אפילו
מדרבנן נמי לא אסיר תניא נמי הכי במקומו של רבי אליעזר היו כורתין עצים לעשות
פחמין לעשות ברזל במקומו של רבי יוסי הגלילי היו אוכלין בשר עוף בחלב לוי איקלע
לבי יוסף רישבא אייתו לקמיה רישא דטיוסא בחלבא ולא אמר להו ולא מידי כי אתא

לקמיה דרבי אמר ליה אמאי לא תשמתינהו אמר ליה אתריה דרבי יהודה בן בתירא הוא ואמינא דרש להו כרבי יוסי הגלילי דאמר יצא עוף שאין לו חלב אם :
דף קטז, א משנה קבת <עובד כוכבים> {הנכרי} ושל נבלה הרי זו אסורה המעמיד בעור של קבה כשרה

דף קטז, ב משנה אם יש בנותן טעם הרי זו אסורה כשרה שינקה מן הטרפה קבתה אסורה טרפה שינקה מן הכשרה קבתה מותרת מפני שכנוס במעיה:
דף קטז, ב גמרא אטו קבת <עובד כוכבים> {נכרי} לאו נבלה היא אמר רב הונא הכא בלוקח גדי מן <העובד כוכבים> {הגוי} עסקינן וחיישינן שמא ינק מן הטרפה ומי חיישינן שמא ינק מן הטרפה והתנן לוקחים ביצים <מן העובדי כוכבים> {} ואין חוששין לא משום נבלה ולא משום טרפה אלא אימא חיישינן שמא ינק מן הטמאה ומאי שנא טרפה דלא חיישינן ומאי שנא טמאה דחיישינן טרפה לא שכיחא טמאה שכיחא אי שכיחא אפילו גבי דידן ניחוש אנן דבדלינן מינייהו וכי חזינן להו מפרשינן להו לא גזרו בהו רבנן אינהו דלא בדילי מינייהו וכי חזו להו לא מפרשי להו גזרו בהו רבנן ושמואל אמר חדא קתני קבת שחיטת <עובד כוכבים> {גוי} נבלה ומי אמר שמואל הכי והאמר שמואל מפני מה אסרו גבינת <העובדי כוכבים> {הגוי} מפני שמעמידין אותה בעור קבת נבלה הא קבה גופה שריא לא קשיא כאן קודם חזרה כאן לאחר חזרה: כשרה שינקה מן הטרפה [וכו'] : והא קתני רישא קבת <עובד כוכבים> {הנכרי} ושל נבלה הרי זו אסורה אמר רב חסדא רישא נראה כאוכל נבלות הכא איכא שחיטה א"ל רבא ולא כל דכן הוא ומה נבלה דמאיסה דאי שרית ליה קבתה לא אתי למיכל מינה אמרת לא טרפה שחוטה דאי שרית אתי למיכל מינה לא כ"ש אלא אמר רב יצחק אמר רבי יוחנן לא קשיא כאן קודם חזרה כאן לאחר חזרה ומשנה לא זזה ממקומה אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן מעמידין בקבת נבלות ואין מעמידין בקבת שחיטת <עובד כוכבים> {גוי} אמר לפניו רבי שמעון בר אבא כמאן כרבי אליעזר דאמר סתם מחשבת <עובד כוכבים> {גוי} <לעבודת כוכבים> {לעבודה זרה} א"ל ואלא כמאן כי אתא רב שמואל בר רב יצחק אמר רבי יוחנן מעמידין בין בקבת נבלה בין בקבת שחיטת <עובד כוכבים> {גוי} שלא לחוש לדברי רבי אליעזר והלכתא אין מעמידין בעור קבת נבלה אבל מעמידין בקבת נבלה ובקבת שחיטת <עובד כוכבים> {גוי} <ובקבת כשרה שינקה מן הטרפה וכ"ש בקבת טרפה שינקה מן הכשרה מ"ט חלב המכונס בה פירשא בעלמא הוא>:

דף קטז, ב משנה חומר בחלב מבדם וחומר בדם מבחלב חומר בחלב שהחלב
דף קיז, א משנה מועלין בו וחייבין עליו משום פיגול ונותר וטמא מה שאין כן בדם וחומר בדם שהדם נוהג בבהמה וחיה ועוף בין טמאים ובין טהורים וחלב אינו נוהג אלא בבהמה טהורה בלבד:

דף קיז, א גמרא מנא הני מילי אמר ר' ינאי דאמר קרא (ויקרא ד) כאשר יורם משור זבח השלמים וכי מה למדנו משור זבח השלמים מעתה הרי זה בא ללמד ונמצא למד מקיש שור זבח השלמים לפר כהן משיח מה פר כהן משיח יש בו מעילה אף שור זבח השלמים יש בו מעילה א"ל ר' חנינא כעורה זו ששנה רבי (ויקרא ג) כל חלב לה' לרבות אימורי קדשים קלים למעילה אמר אביי איצטריך דאי כתב רחמנא חלב הוה אמינא חלב אין יותרת ושתי כליות לא כתב רחמנא כאשר יורם ואי כתב רחמנא כאשר יורם הוה אמינא חלב אליה דליתא בשור לא כתב רחמנא כל חלב א"ל רב מרי לרב זביד אי אליה איקראי

חלב תיתסר באכילה א"ל עליך אמר קרא (ויקרא ז) כל חלב שור וכשב ועז דבר השוה בשור וכשב ועז רב אשי אמר (ויקרא ג) חלבו האליה איקראי חלב סתמא לא איקראי אלא מעתה לא ימעלו בה אלא מחוורתא כדרב זביד: משא"כ בדם: מנה"מ אמר עולא דאמר קרא (ויקרא יז) לכם שלכם יהא דבי רבי ישמעאל תנא (ויקרא יז) לכפר לכפרה נתתיו ולא למעילה ורבי יוחנן אמר אמר קרא (ויקרא יז) הוא הוא לפני כפרה כלאחר כפרה מה לאחר כפרה אין בו מעילה אף לפני כפרה אין בו מעילה ואימא הוא לאחר כפרה כלפני כפרה מה לפני כפרה יש בו מעילה אף לאחר כפרה יש בו מעילה אין לך דבר שנעשה מצותו ומועלין בו ולא והרי תרומת הדשן דנעשה מצותו ומועלין בו דכתיב (ויקרא ו) ושמו אצל המזבח משום דהואי תרומת הדשן ובגדי כהונה שני כתובין הבאין כאחד וכל שני כתובין הבאין כאחד אין מלמדין הניחא לרבנן דאמרי (ויקרא טז) והניחם שם מלמד שטעונין גניזה אלא לר' דוסא דאמר שלא ישתמש בהן ליום הכפורים אחר מאי איכא למימר אלא משום דהואי תרומת הדשן ועגלה ערופה שני כתובים הבאין כאחד וכל שני כתובים הבאין כאחד אין מלמדין הניחא למ"ד אין מלמדין אלא למאן דאמר מלמדין מאי איכא למימר תרי

דף קיז, ב גמרא מיעוטי כתיבי הכא כתיב (ויקרא ו) ושמו התם כתיב (דברים כא) הערופה ותלתא קראי ל"ל בדם חד למעוטי מנותר וחד למעוטי ממעילה וחד למעוטי מטומאה אבל מפגול לא צריך קרא דתנן כל שיש לו מתירין בין לאדם ובין למזבח חייבין עליו משום פגול ודם גופיה מתיר הוא:

מסכת חולין פרק ט

דף קיז, ב משנה העור והרוטב והקיפה והאלל והעצמות והגידין והקרנים והטלפים מצטרפין לטמא טומאת אוכלין אבל לא טומאת נבלות כיוצא בו השוחט בהמה טמאה <לעובד כוכבים> {לנכרי} ומפרכסת מטמאה טומאת אוכלין אבל לא טומאת נבלות עד שתמות או עד שיתז את ראשה ריבה לטמא טומאת אוכלין ממה שריבה לטמא טומאת נבלות ר' יהודה אומר האלל המכונס אם יש בו כזית במקום אחד חייב עליו:

דף קיז, ב גמרא תנינא להא דת"ר שומרים לטומאה קלה ולא שומרים לטומאה חמורה שומרים לטומאה קלה מנלן דתנא דבי רבי ישמעאל (ויקרא יא) על כל זרע זרוע כדרך שבני אדם מוציין לזריעה חטה בקליפתה ושעורה בקליפתה ועדשים בקליפתן ולא שומרים לטומאה חמורה מנלן דתנו רבנן (ויקרא יא) בנבלתה ולא בעור שאין עליו כזית בשר

דף קיח, א גמרא יכול הנוגע כנגד בשר מאחוריו לא יהא טמא תלמוד לומר (ויקרא יא) יטמא מאי קאמר אמר רבא ואמרי לה כדי חסורי מיחסרא והכי קתני בנבלתה ולא בעור שאין עליו כזית בשר ועור משלימו לכזית יכול שאני מוציא אף עור שיש עליו כזית בשר הנוגע כנגד בשר מאחוריו יכול לא יהא טמא ואפילו מעשה יד נמי לא עביד תלמוד לומר יטמא תנן התם כל שהוא יד ולא שומר טמא ומטמא ואינו מצטרף שומר ואע"פ שאינו יד טמא ומטמא ומצטרף לא יד ולא שומר לא טמא ולא מטמא ידות היכא כתיבי דכתיב

(ויקרא יא) וכי יותן מים על זרע ונפל מנבלתם עליו טמא הוא לכם לכם לכל שבצרכיכם לרבות את הידות וכתיב (ויקרא יא) וכי ימות מן הבהמה אשר היא לכם לכם לכל שבצרכיכם לרבות את הידות יד להכניס ולהוציא שומר להכניס ולהוציא לא צריך קרא ק"ו מיד אתי ומה יד שאינה מגינה מכנסת ומוציאה שומר לא כ"ש שומר דכתב רחמנא למה לי ש"מ לצרף ואימא יד להכניס ולא להוציא שומר להכניס ולהוציא אבל יד להוציא ושומר לצרף לא יד להכניס ולא להוציא לא מצית אמרת השתא עיולי מעיילא אפוקי מיבעיא ואימא יד להוציא ולא להכניס שומר להוציא ולהכניס אבל יד להכניס ושומר לצרף לא יד יתירא כתיב (ויקרא יא) תנור וכירים יותץ וגו' לכם לכל שבצרכיכם לרבות את הידות הי מינייהו מייתר לכתוב רחמנא בזרעים וליתו הנך מינייהו מה לזרעים שכן טומאתן מרובה לכתוב רחמנא בתנור וליתי הנך מיניה מה לתנור שכן מטמא מאוירו לכתוב רחמנא בנבלה וליתי הנך מינה מה לנבלה שכן מטמא אדם ומטמא במשא וטומאה יוצאה מגופה חדא מחדא לא אתיא תיתי חדא מתרתי הי תיתי לא לכתוב רחמנא בזרעים ותיתי מהנך מה להנך שכן מטמאין שלא בהכשר תאמר בזרעים שאין מטמאין אלא בהכשר אמר רב הונא בריה דרב יהושע פירות שלא הוכשרו כתנור שלא נגמרה מלאכתו דמי אלא פריך הכי מה להנך שכן מטמאין שלא בנגיעה תאמר בזרעים שאין מטמאין אלא בנגיעה לא לכתוב רחמנא בתנור ותיתי מהנך מה להנך שכן אוכל לא לכתוב רחמנא בנבלה ותיתי מהנך <אין הכי נמי אלא> יד דנבלה למה לי אם אינו ענין ליד נבלה תנהו ענין ליד דעלמא יד להכניס יד להוציא שומר לצרף ואכתי יד דנבלה אצטריך דאי לא כתב רחמנא בנבלה הוה אמינא דיו לבא מן הדין להיות כנדון מה הנך לא מטמא אדם אף נבלה לא מטמא אדם אלא יד דנבלה מיצרך צריך ושומר דנבלה הוא דלא צריך למאי הלכתא כתביה רחמנא אי לאיצטרופי אמרת לא מצטרף ולהוציא קל וחומר מיד אתי אלא אם אין ענין לשומר דנבלה תנהו ענין ליד דנבלה ואם אינו ענין ליד דנבלה תנהו ענין ליד דעלמא יד להוציא יד להכניס ושומר לצרף

דף קיה,ב גמרא ואימא אם אינו ענין לשומר דנבלה תנהו ענין לשומר דעלמא שומר להכניס ושומר לצרף אבל יד להכניס לא אלא מעיקרא כי כתיבא יד אהכנסה כתיבא אלא שומר דנבלה למה לי לגופיה ולמאי אי לאיצטרופי אמרת לא מצטרף אי להכניס ולהוציא ק"ו מיד אתיא מילתא דאתיא בקל וחומר טרח וכתב לה קרא אי הכי שומר דעלמא אימא לך להכניס ומלתא דאתי בקל וחומר טרח וכתב לה קרא היכא דאיכא למידרש דרשינן רב חביבא אמר שאני שומר דנבלה כיון דמעשה יד קא עביד איד שדינן ליה מתקיף לה רב יהודה בר ישמעאל הא דתנן הפיטמא של רמון מצטרפת והנץ שלו אין מצטרף ואמאי קרי כאן על כל זרע זרוע וליכא ותו הא דתנן העור והרוטב והקיפה וכו' מצטרף לטמא טומאת אוכלים מגלן אלא תלתא קראי כתיבי (ויקרא יא) על כל זרע זרוע אשר יזרע חד לשומר דזרעים וחד לשומר דאילנות אידך לשומר בשר וביצים ודגים אמר רב חייא בר אשי אמר רב יש יד לטומאה ואין יד להכשר ור' יוחנן אמר יש יד לטומאה ולהכשר במאי קמיפלגי איבעית אימא סברא איבעית אימא קרא איבעית אימא קרא מר סבר מקרא נדרש לפניו ולא לפני פניו ומר סבר מקרא נדרש לפניו ולפני פניו איבעית אימא סברא מר סבר הכשר תחלת טומאה הוא ומר סבר הכשר לאו תחלת טומאה הוא תניא כוותיה דרבי יוחנן כשם שיש יד לטומאה כך יש יד להכשר וכשם שאין מקבלין טומאה אלא לכשיתלשו כך אין מקבלין הכשר אלא עד שיתלשו אמר רב אין יד לפחות מכזית ואין שומר לפחות מכפול

ורבי יוחנן אמר יש יד לפחות מכזית ויש שומר לפחות מכפול מיתבי ב' עצמות ועליהן ב' חצאי זיתים והכניס ראשיהן ב' לבית והבית מאהיל עליהן הבית טמא יהודה בן נקוסא אומר משום רבי יעקב היאך שני עצמות מצטרפין לכזית

דף קיט, א גמרא ורב האי במאי אוקים לה אי ביד קשיא רישא אי בשומר קשיא סיפא איבעית אימא בשומר איבעית אימא ביד איבעית אימא ביד והוא דאמר <כרבי יהודה> [כיהודה] בן נקוסא ואיבעית אימא בשומר והוא דאמר כתנא קמא ור' יוחנן אמר כולה ביד והוא דאמר כת"ק ת"ש רבי יהודה אומר קולית שיש עליה כזית בשר גוררת כולה לטומאה אחרים אומרים אפילו אין עליה אלא כפול גוררת כולה לטומאה ורב האי במאי מוקים לה אי ביד קשיא סיפא אי בשומר קשיא רישא איבעית אימא ביד והוא דאמר כרבי יהודה ואיבעית אימא בשומר כאחרים ורבי יוחנן אמר כולה בשומר והוא דאמר כאחרים אחרים הא כפול קא אמרי אידי דקאמר תנא קמא שיעורא קאמרי אינהו נמי שיעורא אמר רבא דיקא נמי דבשומר עסקינן דקתני קולית שמע מינה איתמר רבי חנינא אמר זהו שיעור ור' יוחנן אמר אין זה שיעור אין זה שיעור והא קתני כפול אידי דקאמר ת"ק שיעורא קאמרי אינהו נמי שיעורא ת"ש רבי אלעזר בן עזריה מטהר בשל פול ומטמא בשל קטנית מפני שרוצה במשמישן כדאמר רב אחא בריה דרבא בקולחא ומשום יד הכא נמי בקולחא ומשום יד ומאי במשמישן בתשמישן ת"ש דתנא דבי רבי ישמעאל (ויקרא יא) על כל זרע זרוע <אשר יזרע> כדרך שבני אדם מוציין חטה בקליפתה ושעורה בקליפתה ועדשים בקליפתן בריה שאני בעי רב אושעיא

דף קיט, ב גמרא שני שומרין מהו שיצטרפו היכי דמי אילימא בזה על גב זה ומי איכא שומר על גב שומר והתנן רבי יהודה אומר שלש קליפות בבצל פנימית בין שלמה בין קדורה מצטרפת אמצעית שלמה מצטרפת קדורה אין מצטרפת חיצונה בין כך ובין כך טהורה רב אושעיא שומר אוכל שחלקו קמיבעיא ליה כיון דהאי לא מגין אהאי והאי לא מגין אהאי לא מצטרפת או דלמא כיון דהאי מגין אדידיה והאי מגין אדידיה מצטרפין תא שמע רבי אלעזר בן עזריה מטהר בשל פול ומטמא בשל קטנית מפני שרוצה במשמישן אמר רב אחא בריה דרבא בקולחא ומשום יד ומאי במשמישן בתשמישן ת"ש דתנא דבי רבי ישמעאל (ויקרא יא) על כל זרע זרוע <אשר יזרע> כדרך שבני אדם מוציין לזריעה חטה בקליפתה ושעורה בקליפתה ועדשים בקליפתן כדאמר רב אחא בריה דרבא בקולחא ומשום יד הכא נמי בשדרה ומשום שומר בשלמא עיליתא צריכי לתתיתא אלא תתיתא מאי צריכי לעליתא בחד דרא ומי איכא כביצה אוכלין בחד דרא בחטי דשמעון בן שטח השתא דאתית להכי חדא חטה נמי בחטי דשמעון בן שטח גופא שני עצמות ועליהן שני חצאי זיתים והכניס ראשיהן שנים לבית והבית מאהיל עליהן הבית טמא יהודה בן נקוסא אומר משום רבי יעקב היאך שני עצמות מצטרפין לכזית אמר ריש לקיש לא שנו אלא עצם דהוי יד אבל נימא לא הויא יד ורבי יוחנן אמר אפילו נימא נמי הויא יד איתביה ר' יוחנן לר"ל עור שיש עליו כזית בשר הנוגע בציב היוצא ממנו ובשערה שכנגדו טמא מאי לאו משום יד לא משום שומר ומי איכא שומר על גבי שומר חלחולי מחלחל מתקיף לה רב אחא בר יעקב אלא מעתה תפילין היכי כתבינן הא בעינן כתיבה תמה וליכא אשתמיטתיה הא דאמרי במערבא כל נקב שהדיו עובר עליו אינו נקב ואיבעית אימא כוליה משום יד כדאמר רבי אלעא במלאי שבין המלאים הכא נמי בנימא שבין הנימין והיכא אתמר דר' אלעא אהא מלאי שבשבלים מיטמאין ומטמאין ואינן מצטרפין מלאי

למאי חזי אמר רבי אלעאי במלאי שבין המלאים לישנא אחרינא אמרי לה הכי נמי
מסתברא דמשום שומר דאי סלקא דעתך משום יד נימא אחת למאי חזי כדאמר ר' אלעאי
במלאי שבין המלאין הכא נמי בנימא שבין הנימין והיכא איתמר דר' אלעאי אהא דתנן
המלאי שבשבלים מיטמאין ומטמאין ואין מצטרפין מלאי למאי חזי אמר רבי אלעאי
במלאי שבין המלאים ואיכא דמתני לה

דף קכ, א גמרא אמתניתין העור והרוטב והקיפה וכו' מצטרפין לטמא טומאת אוכלין אמר
ריש לקיש לא שנו אלא עצם דהוי שומר אבל נימא לא הויא שומר ור' יוחנן אמר אפילו
נימא נמי הויא שומר א"ל ר"ל לר' יוחנן ומי איכא שומר על גבי שומר חלחולי מחלחל
מתקיף לה רב אחא אלא מעתה תפילין היכי כתבינן הא בעינן כתיבה תמה וליכא
אישתמיטתיה הא דאמרי במערבא כל נקב שהדיו עובר עליו אינו נקב איתיביה ר' יוחנן
לריש לקיש עור שיש עליו כזית בשר הנוגע בציב היוצא ממנו ובשערה שכנגדו טמא מאי
לאו משום שומר לא משום יד נימא אחת למאי חזיא כדאמר רבי אילעאי במלאי שבין
המלאין ה"נ בנימא שבין הנימין והיכא איתמר דרבי אילעאי אהא דתנן המלאי שבשבלין
מטמאין ומיטמאין ואין מצטרפין מלאי למאי חזיא אמר רבי אילעאי במלאי שבין המלאין:
והרוטב: מאי רוטב אמר רבא שומנא א"ל אביי הוא עצמו יטמא טומאת אוכלין אלא חלב
דקריש מאי איריא קריש כי לא קריש נמי דאמר ריש לקיש ציר שעל גבי ירק מצטרף
לככותבת ביום הכפורים התם משום יתובי דעתא הוא בכל דהו מיתבא דעתיה הכא משום
איצטרופי הוא אי קריש מצטרף אי לא קריש לא מצטרף: והקיפה: מאי קיפה אמר רבה
פירמא א"ל אביי הוא עצמו יטמא טומאת אוכלין אלא אמר רב פפא תבלין תנן התם הקפה
את הדם ואכלו או שהמחה את החלב וגמעו חייב בשלמא הקפה את הדם ואכלו כיון
דאקפיה אחשובי אחשביה אלא המחזה את החלב וגמעו אכילה כתיבא ביה והא לאו אכילה
היא אמר ר"ל אמר קרא (ויקרא ז) נפש לרבות את השותה תניא נמי גבי חמץ כה"ג
המחהו וגמעו אם חמץ הוא ענוש כרת אם מצה היא אין אדם יוצא בה ידי חובתו בפסח
בשלמא אם מצה היא אין אדם יוצא בה ידי חובתו בפסח (דברים יז) לחם עוני אמר
רחמנא והאי לאו לחם עוני הוא אלא אם חמץ הוא ענוש כרת אכילה כתיבא ביה אמר ריש
לקיש אמר קרא (שמות יב) נפש לרבות את השותה ותניא נמי גבי נבלת עוף טהור כה"ג
המחהו באור טמא בחמה טהור והוינן בה אכילה כתיב ביה אמר ריש לקיש אמר קרא
(ויקרא יז) נפש לרבות את השותה אי הכי בחמה נמי בחמה איסרוחי מסרח וצריכי דאי
כתב רחמנא חלב חמץ לא אתי מיניה שכן לא היתה לו שעת הכושר נבלה לא אתי מיניה
שכן ענוש כרת ואי כתב רחמנא חמץ חלב לא אתי מיניה שכן לא הותר מכללו ונבלה לא
אתי מיניה שכן ענוש כרת ואי כתב רחמנא בנבלה הנך לא אתי מינה שכן מטמאה חדא
מחדא לא אתי תיתי חדא מתרתי הי תיתי לא לכתוב רחמנא בנבלה ותיתי מהנך מה להנך
שכן ענוש כרת לא לכתוב רחמנא בחמץ ותיתי מהנך מה להנך שכן לא היתה להן שעת
הכושר לא לכתוב רחמנא בחלב ותיתי מהנך מה להנך שכן לא הותר מכללן תאמר בחלב
שהותר מכללו ומאי ניהו אילימא חלב בהמה לגבוה נבלה נמי אשתראי מליקת עוף לגבוה
ואלא חלב חיה להדיוט נבלה נמי אשתראי מליקה דחטאת העוף לכהנים לעולם חלב חיה
להדיוט ודקא קשיא לך כהנים כהנים משלחן גבוה קא זכו והא דתניא הטמאים לאסור
צירן ורוטבן וקיפה שלהן למה לי ליגמר מהני צריכי דאי לא כתב רחמנא הוה אמינא דיו
לבא מן הדין להיות כנדון מה התם עד דאיכא כזית אף הכא נמי עד דאיכא כזית

דף קכב, גמרא וליכתוב רחמנא בשרצים וליתנו הנך וליגמרו מינייהו משום דאיכא למיפרך מה לשרצים שכן טומאתן במשהו והא דתניא הטבל והחדש וההקדש והשביעית והכלאים כולן משקין היוצאין מהן כמותן מנלן וכי תימא ליגמר מהנך מה להנך שכן איסור הבא מאליו הו' תינח היכא דאיסור בא מאליו היכא דלאו איסור הבא מאליו מנלן גמרינן מבכורים ובכורים גופייהו מנלן דתני ר' יוסי פרי אתה מביא ואי אתה מביא משקה הביא ענבים ודרכן מנין תלמוד לומר (דברים כז) תביא איכא למיפרך מה לבכורים שכן טעונין קרייה והנחה אלא גמר מתרומה ותרומה גופה מנלן דאיתקש לבכורים דאמר מר (דברים יב) ותרומת ידך אלו בכורים מה לתרומה שכן חייבין עליה מיתה וחומש אלא גמר מתרוייהו מתרומה ובכורים מה לתרומה ובכורים שכן חייבין עליהם מיתה וחומש אלא אתיא מתרומה וחד מהנך או מבכורים וחד מהנך והא דתנן דבש תמרים ויין תפוחים וחומץ סיתוניות ושאר מיני פירות של תרומה רבי אליעזר מחייב קרן וחומש ור' יהושע פוטר במאי פליגי בדון מינה ומינה ובדון מינה ואוקי באתרה קמיפלגי דר' אליעזר סבר דון מינה ומינה מה בכורים משקין היוצא מהן כמותן אף תרומה נמי משקין היוצא מהן כמותן ומינה מה בכורים אפי' שאר מינין אף תרומה נמי אפילו שאר מינין ורבי יהושע סבר דון מינה מה בכורים משקין היוצאין מהן כמותן אף תרומה משקין היוצאין מהן כמותן ואוקי באתרה מה משקין דקדשים בתרומה תירוש ויצהר אין מידי אחרנא לא אף משקין היוצאין מהן כמותן תירוש ויצהר אין מידי אחרנא לא והא דתנן אין מביאין בכורים משקה אלא היוצא מן הזיתים ומן הענבים מני רבי יהושע היא דאמר דון מינה ואוקי באתרה וגמר להו לבכורים מתרומה והא דתנן אין סופגין את הארבעים משום ערלה אלא על היוצא מן הזיתים ומן הענבים מני רבי יהושע היא דאמר דון מינה ואוקי באתרה וגמר להו לבכורים מתרומה

דף קכא, גמרא והדר מייתי לה לערלה פרי פרי מבכורים: והאלל: מאי אלל רבי יוחנן אמר מרטקא ור"ל אמר בשר שפלטתו סכין מיתבי (איוב יג) ואולם אתם טופלי שקר רופאי אליל כולכם בשלמא למאן דאמר מרטקא היינו דלאו בר רפואה הוא אלא למאן דאמר בשר שפלטתו סכין בר רפואה הוא באלל דקרא דכ"ע לא פליגי כי פליגי באלל דמתניתין ת"ש ר' יהודה אומר האלל המכונס אם יש כזית במקום אחד חייבין עליו ואמר רב הונא והוא שכנסו בשלמא למ"ד בשר שפלטתו סכין היינו דכי איכא כזית מיחייב אלא למ"ד מרטקא כי איכא כזית מאי הוי עץ בעלמא הוא אליבא דר' יהודה לא פליגי כי פליגי אליבא דרבנן ר' יוחנן אמר מרטקא נמי מצטרף וריש לקיש אמר דוקא בשר שפלטתו סכין אבל מרטקא לא מצטרף האי בשר שפלטתו סכין היכי דמי אי דחשיב עליה אפי' באנפי נפשיה מיטמא ואי דלא חשיב עליה בטוליה בטוליה רבי אבין ורבי מיישא חד אמר מקצתו חישב עליו וחד אמר מקצתו פלטתו חיה ומקצתו פלטתו סכין תנן התם החרטום והצפרנים מיטמאין ומטמאין ומצטרפין חרטום עץ בעלמא הוא אמר רבי אלעזר בחרטום תחתון תחתון נמי עץ בעלמא הוא אמר רב פפא תחתון של עליון צפרנים אמר רבי אלעזר מקום המובלעים בבשר קרנים אמר רב פפא במקום שחותכין ויוצא מהן דם: כיוצא בו השוחט בהמה: אמר רבי אסי שונין ישראל בטמאה <ועובד כוכבים> {וגוי} בטהורה צריכין מחשבה והכשר מים ממקום אחר הכשר למה לי סופו לטמא טומאה חמורה וכל שסופו לטמא טומאה חמורה לא בעי הכשר דתני דבי רבי ישמעאל (ויקרא יא) וכי יותן מים על זרע מה זרעים שאין סופן לטמא טומאה חמורה צריכין הכשר אף כל שאין סופו לטמא

טומאה חמורה צריך הכשר ותניא א"ר יוסי מפני מה אמרו נבלת עוף טהור צריכה מחשבה ואינה צריכה הכשר מפני

דף קכא, ב גמרא שסופה לטמא טומאה חמורה אמר חזקיה הואיל ויכול לגוררה ולהעמידה על פחות מכזית א"ל ר' ירמיה לרבי זירא ומי אמר חזקיה הכי והא איתמר שחט בה שנים או רוב שנים ועדיין היא מפרכסת חזקיה אמר אינה לאברים ר' יוחנן אמר ישנה לאברים חזקיה אמר אינה לאברים מתה היא רבי יוחנן אמר ישנה לאברים לאו מתה היא א"ל יצתה מכלל חיה ולכלל מתה לא באת גופא שחט בה שנים או רוב שנים ועדיין היא מפרכסת חזקיה אמר אינה לאברים ר' יוחנן אמר ישנה לאברים אמר ר' אלעזר נקוט להא דר' יוחנן בידך דתני רב אושעיא כוותיה דתני רב אושעיא ישראל ששחט בהמה טמאה <לעובד כוכבים> {לנכרי} שחט בה שנים או רוב שנים ומפרכסת מטמאה טומאת אוכלין אבל לא טומאת נבלות אבר הפורש ממנה כפורש מן החי ובשר הפורש ממנה כבשר הפורש מן החי ואסור לבני נח ואפי' לאחר שתצא נפשה שחט בה אחד או רוב אחד אינה מטמאה טומאת אוכלין נחרה אין בה טומאה של כלום <ועובד כוכבים> {וגוי} ששחט בהמה טהורה לישראל ומפרכסת מטמאה טומאת אוכלין אבל לא טומאת נבלה אבר הפורש ממנה כפורש מן החי ובשר הפורש ממנה כפורש מן החי ואסור לבני נח ואפילו לאחר שתצא נפשה שחט בה אחד או רוב אחד אינה מטמאה טומאת אוכלין נחרה אין בה טומאה של כלום שחט <עובד כוכבים> {הגוי} במקום שאין עושה אותה טרפה ובא ישראל וגמרה כשרה שחט ישראל בין במקום שעושה אותה טרפה ובין במקום שאין עושה אותה טרפה ובא <עובד כוכבים> {הגוי} וגמר שחיטתו פסולה הרוצה שיאכל מבהמה קודם שתצא נפשה חותך כזית בשר מבית שחיטתה ומולחו יפה יפה ומדיחו יפה יפה וממתין לה עד שתצא נפשה ואוכלו אחד <עובד כוכבים> {גוי} ואחד ישראל מותרין בו מסייע ליה לרב אידי בר אבין דאמר רב אידי בר אבין א"ר יצחק בר אשיין הרוצה שיבריא חותך כזית בשר מבית שחיטה ומולחו יפה יפה ומדיחו יפה יפה וממתין לה עד שתצא נפשה אחד <עובד כוכבים> {גוי} ואחד ישראל מותרים בו בעי ר' אלעזר שהה בה דרס בה מהו א"ל ההוא סבא הכי א"ר יוחנן צריכה הכשר שחיטה כבהמה טהורה הכשר למאי אמר רב שמואל בר יצחק בדיקת סכין בעא מיניה רבי זירא מרב ששת מהו שתציל על הבלועין שבתוכה א"ל מטמאה טומאת אוכלין ומצלת א"ל אינה מטמאה טומאת נבלות ולא תציל אמר אביי אינה מצלת על הבלועים שבתוכה דהא מטמאה טומאת אוכלין והרובעה חייב דהא אינה מטמאה טומאת נבלה: רבי יהודה אומר האלל [וכו']:
אמר רב הונא והוא שכנסו ואמר רב הונא שני חצאי זיתים שישנן על גבי העור העור מבטלן

דף קכב, א גמרא אליבא דמאן אי אליבא דר' ישמעאל האמר לא מבטל עור ואי אליבא דר"ע פשיטא האמר מבטל עור לעולם אליבא דרבי ישמעאל וכי אמר רבי ישמעאל לא מבטל עור ה"מ שפלטתו חיה אבל פלטתו סכין בטיל ת"ש ר' יהודה אומר האלל המכונס אם יש כזית במקום אחד חייבין עליו ואמר רב הונא והוא שכנסו אי אמרת בשלמא פלטתו סכין לרבי ישמעאל נמי לא בטיל רב הונא דאמר כרבי ישמעאל אלא אי אמרת פלטתו סכין לר' ישמעאל בטיל רב הונא דאמר כמאן אלא לעולם פלטתו סכין לר' ישמעאל לא בטיל ורב הונא דאמר כר"ע פשיטא מהו דתימא כי קאמר ר"ע ה"מ פלטתו סכין אבל

פלטתו חיה לא בטיל קמ"ל טעמא דר"ע מפני שהעור מבטלן ל"ש פלט חיה ול"ש פלט סכין כדקתני סיפא מפני מה ר"ע מטהר בעור מפני שהעור מבטלן:

דף קכב, א משנה אלו שעורותיהן כבשרן עור האדם ועור חזיר של ישוב ר' יהודה אומר אף עור חזיר הבר ועור חטרת של גמל הרכה ועור הראש של עגל הרך ועור הפרסות ועור בית הבושת ועור השליל ועור של תחת האליה ועור האנקה והכח והלטאה והחומט ר' יהודה אומר הלטאה כחולדה וכולן שעבדן או שהילך בהן כדי עבודה טהורין חוץ מעור האדם ר' יוחנן בן נורי אומר שמונה שרצים יש להן עורות:

דף קכב, א גמרא אמר עולא דבר תורה עור אדם טהור ומה טעם אמרו טמא גזירה שמא יעשה אדם עורות אביו ואמו שטיחין ואיכא דמתני לה אסיפא וכולן שעבדן או שהילך בהן כדי עבודה טהורין חוץ מעור אדם אמר עולא דבר תורה עור אדם שעבדו טהור ומה טעם אמרו טמא גזירה שמא יעשה אדם עורות אביו ואמו שטיחין מאן דמתני לה ארישא כ"ש אסיפא ומאן דמתני אסיפא אבל ארישא טומאה דאורייתא: ועור חזיר [וכו'] במאי קמיפלגי מר סבר האי אשון והאי רכיך ומר סבר האי נמי רכיך: עור חטרת של גמל הרכה: וכמה גמל הרכה אמר עולא א"ר יהושע בן לוי כל זמן שלא טענה בעי ר' ירמיה הגיע זמנה לטעון ולא טענה מהו בעי אביי לא הגיע זמנה לטעון וטענה מהו תיקו יתיב ר"ל וקמיבעיא ליה כמה גמל הרכה א"ל רבי ישמעאל בר אבא הכי א"ר יהושע בן לוי כל זמן שלא טענה א"ל תיב לקבלי יתיב רבי זירא וקמיבעיא ליה כמה גמל הרכה א"ל רבין בר חיננא הכי אמר עולא א"ר יהושע בן לוי כל זמן שלא טענה הוה קתני לה א"ל חדא הויא לך אמרת תא חזי מה בין תקיפי ארעא דישראל לחסידי דבבל: ועור הראש וכו': וכמה עגל הרך עולא אמר בן שנתו ר' יוחנן אמר כל זמן שיונק איבעיא להו היכי קאמר עולא בן שנתו והוא שיונק

דף קכב, ב גמרא ואמר ליה ר' יוחנן כל זמן שיונק או דלמא עולא בן שנתו קאמר בין יונק ובין שאינו יונק ואמר ליה ר' יוחנן בן שנתו והוא שיונק ת"ש ר' יוחנן אמר כל זמן שיונק ואם איתא והוא שיונק מיבעי ליה ש"מ בעא מיניה ריש לקיש מר' יוחנן עור הראש של עגל הרך מהו שיטמא אמר ליה אינו מטמא אמר ליה לימדתנו רבינו אלו שעורותיהן כבשרן ועור הראש של עגל הרך א"ל אל תקניטני בלשון יחיד אני שונה אותה דתניא השוחט את העולה להקטיר כזית מעור שתחת האליה חוץ למקומו פסול ואין בו כרת חוץ לזמנו פיגול וחייבין עליו כרת אלעזר בן יהודה איש אבלום אומר משום ר' יעקב וכן היה ר' שמעון בן יהודה איש כפר עיכום אומר משום רבי שמעון אחד עור פרסות ואחד עור הראש של עגל הרך ואחד עור של תחת האליה וכל שמנו חכמים גבי טומאה שעורותיהן כבשרן להביא עור של בית הבושת חוץ למקומו פסול ואין בו כרת חוץ לזמנו פיגול וחייבין עליו כרת: ועור בית הפרסות: מאי בית הפרסות רב אמר בית הפרסות ממש רבי חנינא אמר רכובה הנמכרת עם הראש: ועור האנקה: תנו רבנן (ויקרא יא) הטמאים לרבות עורותיהן כבשרן יכול אפי' כולן ת"ל (ויקרא יא) אלה והא אלה אכולהו כתיבי אמר רב למינהו הפסיק הענין וליחשוב נמי תנשמת אמר רב שמואל בר יצחק רב תנא הוא ותני תנשמת והא תנא דידן לא תני תנשמת אמר רב ששת בריה דרב אידי תנא דידן סבר לה כר' יהודה דאזיל בתר גישתא ובגישתא דהלטאה קמיפלגי: וכולן שעבדן [וכו']:

הילך אין לא הילך לא והא תני ר' חייא אוזן חמור שטלאה לקופתו טהורה טלאה אע"ג דלא הילך לא טלאה הילך אין לא הילך לא כמה כדי עבוד אמר רב הונא אמר רבי ינאי

ארבעת מילין <רבי אבהו משום דריש לקיש אמר> [אמר ר' אבהו אמר ר"ל] לגבל
 ולתפלה ולנטילת ידים ארבעת מילין אמר רב נחמן בר יצחק
דף קכג, א גמרא איבו אמרה וארבעי אמר בה וחדא מינייהו עבודה א"ר יוסי בר' חנינא
 לא שנו אלא לפניו אבל לאחריו אפילו מיל אחד אינו חוזר רב אחא בר יעקב אמר ומינה
 מיל הוא דאינו חוזר הא פחות ממיל חוזר: ת"ר ליגיון העובר ממקום למקום ונכנס לבית
 הבית טמא שאין לך כל ליגיון וליגיון שאין לו כמה קרקפלין ואל תתמה שהרי קרקפלו
 של ר' ישמעאל מונח בראש מלכים:

דף קכג, א משנה המפשיט בבהמה ובחיה בטהורה ובטמאה בדקה ובגסה לשטיח כדי
 אחיזה ולחמת עד שיפשיט את החזה המרגיל כולו חבור לטומאה ליטמא ולטמא עור שעל
 הצואר רבי יוחנן בן נורי אומר אינו חבור וחכ"א חבור עד שיפשיט את כולו:

דף קכג, א גמרא מכאן ואילך מאי אמר רב טהור המופשט רבי אסי אמר טפח הסמוך
 לבשר טמא מיתבי המפשיט כשיעור הזה מכאן ואילך הנוגע במופשט טהור מאי לאו אפי'
 בטפח הסמוך לבשר לא לבד מטפח הסמוך לבשר תא שמע בעור שכנגד הבשר טמא עור
 שכנגד הבשר טמא הא בטפח הסמוך לבשר טהור תנא כל טפח הסמוך לבשר עור שכנגד
 הבשר קרי ליה ת"ש המפשיט בבהמה ובחיה בטהורה ובטמאה בדקה ובגסה לשטיח כדי
 אחיזה וטפח הסמוך לבשר טהור הכא במאי עסקינן בטפח ראשון תנא כמה כדי אחיזה
 טפח והא תניא טפחיים אמר אביי טפח כפול תניא נמי הכי כמה כדי אחיזה טפח כפול תנן
 התם טלית שהתחיל בה לקורעה כיון שנקרע רובה שוב אינו חבור וטהורה אמר רב נחמן
 אמר רבה בר אבוה לא שנו אלא בטלית טבולת יום דמיגו דלא חס עלה ואטבלה לא חייס
 עלה וקרע לה רובה אבל טלית שאינה טבולת יום לא גזרה דלמא לא אתי למיקרעה רובה
 אמר רבה שתי תשובות בדבר חדא שמא יאמרו טבילה בת יומא עולה ועוד

דף קכג, ב גמרא עולת העוף לרבי אלעזר בר' שמעון ליגזר דילמא לא אתי למעבד רוב
 שנים א"ל רב יוסף דקא אמרת גזירה שמא יאמרו טבילה בת יומא עולה קרעה מוכיח
 עליה ודקא אמרת עולת העוף לר' אלעזר בר' שמעון ליגזר כהנים זריזים הן תא שמע
 המפשיט בבהמה ובחיה בטמאה ובטהורה בדקה ובגסה לשטיח כדי אחיזה הא יתר מכדי
 אחיזה טהור אמאי ליגזר דילמא לא אתי למעבד אלא כדי אחיזה וקא נגע בטומאה וקא
 מטהרינן ליה אי בטומאה דאורייתא הכי נמי הכא במאי עסקינן בטומאה דרבנן תינח טמא
 בטהורה טהור בטמאה טומאה דאורייתא היא בטרפה טרפה בת טמויי היא אין כדאבוה
 דשמואל דאמר אבוה דשמואל טרפה ששחטה מטמאה במוקדשין ת"ש רבי דוסתאי בן
 יהודה משום ר"ש אומר המפשיט בשרצים חבור עד שיפשיט את כולו הא בגמל אינו
 חבור לא תימא הא בגמל אינו חבור אלא אימא בעור שעל הצואר אינו חבור ור' יוחנן בן
 נורי היא אמר רב הונא משום ר"ש בר' יוסי לא שנו אלא שלא שייר בה כדי מעפורת אבל
 שייר בה כדי מעפורת חבור אמר ריש לקיש לא שנו אלא טלית אבל עור חלים ורבי יוחנן
 אמר אפי' עור נמי לא חלים איתיביה רבי יוחנן לריש לקיש עור טמא מדרס חישב עליו
 לרצועות וסנדלים כיון שנתן בו איזמל טהור דברי רבי יהודה וחכ"א עד שימעיטנו
 מחמשה טפחים כי ממעיט ליה מיהא טהור אמאי לימא חלים כי קאמרי דחלים היכא דקא
 צרי ליה להדיא הב"ע במקצע ובא לו דרך סביבותיו מתיב ר' ירמיה המפשיט בבהמה
 ובחיה בטהורה ובטמאה בדקה ובגסה לשטיח כדי אחיזה הא יתר מכדי אחיזה טהור ואמאי
 לימא חלים תרגמה ר' אבין ראשון ראשון עושה ניפול מתיב רב יוסף עור שעל הצואר

רבי יוחנן בן נורי אומר אינו חבור אמאי הא חלים וקאי אמר ליה אביי אימא סיפא וחכ"א חבור אלא אמר אביי בשומר העשוי לנתק מאליו קא מיפלגי מר סבר הוי שומר ומר סבר לא הוי שומר מתיב רבי ירמיה תנור שנטמא כיצד מטהרין אותו חולקו לשלשה וגורר את הטפילה

דף קכד, א גמרא עד שיהא בארץ רבי מאיר אומר אינו צריך לא לגרור את הטפילה ולא עד שיהא בארץ אלא ממעטו מבפנים מארבע טפחים כי ממעט לה מד' מיהא טהור אמאי לימא הא חלים וקאי אמר ליה רבא ואימא מדרבנן גורר את הטפילה עד שיהא בארץ אלא אמר רבא הכי קאמר תנור שנטמא כיצד מטהרין אותו דברי הכל חולקו לשלשה וגורר את הטפילה עד שיהא בארץ והרוצה שלא יבא תנורו לידי טומאה כיצד הוא עושה חולקו לשלשה וגורר את הטפילה עד שיהא בארץ אלא ממעטו מבפנים מארבע טפחים אמר מר חולקו לשלשה ורמינהו תנור תחלתו ארבעה ושיריו ארבעה דברי רבי מאיר וחכמים אומרים במה דברים אמורים בגדול אבל בקטן תחלתו כל שהוא משתגמר מלאכתו שיריו ברובו וכמה כל שהוא אמרי דבי רבי ינאי טפח שכן עושים תנורים בנות טפח טעמא דאיכא שיריו ד' הא ליכא שיריו ד' טהור אמרי התם דצלקיה מצלק הכא דעבדיה גיסטרא אמר מר שיריו ברובו רובו דטפח למאי הוי אמר אביי שירי גדול ברובו והאמרי רבנן ארבעה לא קשיא הא בתנורא בר תשעה הא בתנורא בר שבעה ל"א אמרי לה אמר רב הונא משום רבי ישמעאל ברבי יוסי ואפילו שייר בה כדי מעפורת אמר ריש לקיש לא שנו אלא טלית אבל עור חשיב ורבי יוחנן אמר אפילו עור נמי לא חשיב איתביה רבי יוחנן לריש לקיש עור טמא מדרס חשיב עליו לרצועה וסנדלין כיון שנתן בו איזמל טהור דברי רבי יהודה וחכמים אומרים עד שימעיטנו מחמשה טפחים כי ממעט מיהא טהור אמאי לימא חשיב הכא במאי עסקינן דקא בעי ליה למושב זב:

דף קכד, א משנה עור שיש עליו כזית בשר הנוגע בציב היוצא ממנו ובשערה שכנגדו טמא היו עליו כשני חצאי זיתים מטמא במשא ולא במגע דברי רבי ישמעאל רבי עקיבא אומר לא במגע ולא במשא ומודה רבי עקיבא בשני חצאי זיתים שתחבן בקיסם והסיטן שהוא טמא ומפני מה רבי עקיבא מטהר בעור מפני שהעור מבטלן:

דף קכד, א גמרא אמר עולא אמר רבי יוחנן לא שנו אלא פלטתו חיה אבל פלטתו סכין בטיל אמר ליה רב נחמן לעולא אמר רבי יוחנן אפילו כתרטא אמר ליה אין ואפילו כנפיא א"ל אין א"ל האלהים אם אמר לי רבי יוחנן מפומיה לא צייתנא ליה כי סליק רב אושעיא אשכחיה ליה לרבי אמי אמרה לשמעתייה קמיה הכי אמר עולא והכי אהדר ליה רב נחמן א"ל ומשום דרב נחמן חתניה דבי נשיאה הוא מזלזל בשמעתייה דר' יוחנן זמנין אשכחיה דיתב וקאמר לה אסיפא היו עליו שני חצאי זיתים מטמאים במשא ולא במגע דברי ר' ישמעאל ר"ע אומר לא במגע ולא במשא א"ר יוחנן לא שנו אלא פלטתו חיה אבל פלטתו סכין בטיל א"ל מר אסיפא מתני ליה א"ל אין ואלא עולא ארישא אמרה ניהליכו א"ל אין א"ל האלהים אי אמר לי יהושע בן נון משמיה לא צייתנא ליה כי אתא רבין וכל נחותי אמרוה ארישא ואלא קשיא כדאמר רב פפא

דף קכד, ב גמרא במרווד הכא נמי במרווד: היו עליו: אמר בר פדא לא שנו אלא מאחריו אבל מלפניו יש נוגע וחוזר ונוגע ורבי יוחנן אמר אין נוגע וחוזר ונוגע ואזדא רבי יוחנן לטעמיה דאמר רבי יוחנן רבי ישמעאל ורבי דוסא בן הרכינס אמרו דבר אחד רבי

ישמעאל הא דאמרן רבי דוסא בן הרכינס דתנן כל המטמאין באהל שנחלקו והכניסן לתוך הבית ר' דוסא בן הרכינס מטהר וחכמים מטמאים לאו אמר רבי דוסא בן הרכינס התם אין מאהיל וחוזר ומאהיל הכא נמי אין נוגע וחוזר ונוגע ומדרבי דוסא בן הרכינס כרבי ישמעאל רבנן כרבי עקיבא והא ר' עקיבא טהורי קא מטהר עד כאן לא קא מטהר רבי עקיבא אלא בעור אבל בעלמא מטמא כדקתני סיפא ומודה רבי עקיבא בב' חצאי זיתים שתחבן בקיסם והסיטן שהוא טמא ומפני מה ר' ע' מטהר בעור מפני שהעור מבטלן מתיב רב עוקבא בר חמא (ויקרא יא) בנבלתם ולא בעור שיש עליו ב' חצאי זיתים יכול אף במשא ת"ל (ויקרא יא) והנושא יטמא דברי רבי ישמעאל רבי עקיבא אומר הנוגע והנושא את שבא לכלל מגע בא לכלל משא לא בא לכלל מגע לא בא לכלל משא ואם איתא הרי בא לכלל מגע מלפניו אמר רבא הכי קאמר את שבא לכלל מגע בכל צד בא לכלל משא לא בא לכלל מגע בכל צד לא בא לכלל משא בעא מיניה רב אויא סבא מרבה בר רב הונא קולית סתומה לרבי ישמעאל מהו שתטמא אית ליה לר' ישמעאל את שבא לכלל מגע בא לכלל משא לא בא לכלל מגע לא בא לכלל משא והכא היינו טעמא משום דבא לכלל מגע מלפניו או דלמא לית ליה אמר ליה עורבא פרח א"ל רבא בריה ולא היינו רב אויא סבא מפומבדיתא דמשבח לן מר בגויה דגברא רבה הוא א"ל אני היום (שיר השירים ב) סמכוני באשישות ובעא מינאי מילתא דבעי טעמא אמר עולא שני חצאי זיתים שתחבן בקיסם אפי' מוליך ומביא כל היום כולו טהור מ"ט כתיב (ויקרא יא) ונשא וקרינן נושא בעינן נושא והוא דנישא בבת אחת תנן היו עליו שני חצאי זיתים מטמאין במשא ולא במגע דברי ר' ישמעאל אמאי והא לאו נישא הוא א"ר פפא במרודד ת"ש מודה ר"ע בשני חצאי זיתים שתחבן בקיסם והסיטן שהוא טמא אמאי והא לאו נישא הוא ה"נ במרודד כתנאי אחד הנוגע ואחד המסיט ר' אליעזר אומר אף הנושא אטו נושא לאו מסיט הוא אלא לאו הכי קאמר אחד הנוגע ואחד המסיט בלא נישא ואתא ר' אליעזר למימר והוא דנישא ומאי אף אימא והוא דנישא:

דף קכד, ב משנה קולית המת

דף קכה, א משנה וקולית המוקדשין הנוגע בהן בין סתומים בין נקובים טמא קולית נבלה וקולית השרץ הנוגע בהם סתומים טהורים נקובים כל שהוא מטמא במגע מנין שאף במשא ת"ל (ויקרא יא) הנוגע והנושא את שבא לכלל מגע בא לכלל משא לא בא לכלל מגע לא בא לכלל משא:

דף קכה, א גמרא נוגע אין אבל מאהיל לא היכי דמי אי דאיכא כזית בשר באהל נמי ליטמא דליכא כזית בשר ואי דאיכא כזית מוח מבפנים טומאה בוקעת ועולה באהל נמי ליטמא דליכא כזית מוח בפנים ואי מוח מבפנים מעלה ארוכה מבחוץ אבר מעליא היא באהל נמי ליטמא אמר רב יהודה בריה דרבי חייה זאת אומרת מוח בפנים אינו מעלה ארוכה מבחוץ במאי אוקימתא דליכא כזית אי הכי במוקדשים אמאי מטמא ותו קולית נבלה וקולית השרץ כי ניקבו אמאי מטמאו הא לא קשיא רישא רישא דליכא כזית סיפא דאיכא כזית ומאי קמ"ל מילי מילי קא משמע לן רישא קמ"ל דמוח מבפנים אינו מעלה ארוכה מבחוץ מוקדשין מאי קמ"ל שימוש נותר מילתא היא דאמר מרי בר אבוה אמר רבי יצחק עצמות קדשים ששימשו נותר מטמאין את הידים הואיל ונעשה בסיס לדבר האסור נבלה אע"ג דאיכא כזית ניקבה אין לא ניקבה לא אביי אמר לעולם מוח מבפנים מעלה ארוכה מבחוץ והכא במאי עסקינן בששפה וכדרבי אלעזר דא"ר אלעזר קולית ששפה לארכה

טמאה לרחבה טהורה וסימניך דיקלא ורבי יוחנן אמר לעולם דאיכא כזית ומוח מבפנים מעלה ארוכה מבחוץ ומאי נוגע דקתני מאהיל ואי מוח מבפנים מעלה ארוכה מבחוץ קולית נבלה וקולית השרץ כי לא נקבו אמאי טהורים אמר רבי בנימין בר גידל אמר ר' יוחנן הכא במאי עסקינן כגון דאיכא כזית מוח המתקשקש גבי מת טומאה בוקעת ועולה נבלה כיון דמתקשקש הוא ניקבה אין לא ניקבה לא א"ר אבין ואיתימא ר' יוסי בר אבין אף אנן נמי תנינא הנוגע בכחצי זית ומאהיל על חצי זית או חצי זית מאהיל עליו טמא אי אמרת בשלמא חד שמא הוא משו"ה מצטרף אלא אי אמרת תרי שמי ניהו מי מצטרף והתנן זה הכלל כל שהוא משם אחד מצטרף וטמא משני שמות טהור אלא מאי חד שמא הוא אימא סיפא אבל

דף קכה,ב גמרא הנוגע בכחצי זית ודבר אחר מאהיל עליו ועל כחצי זית טהור ואי חד שמא הוא אמאי טהור אלא קשיא רישא אמר רבי זירא בטומאה רצוצה בין ב' מגדלים עסקינן ואין ביניהן פותח טפח דכולה נגיעה היא ומאן תנא דקרי לאהל נוגע ר' יוסי היא דתניא ר' יוסי אומר מלא תרווד רקב מטמא במגע ובמשא ובאהל בשלמא במשא ובאהל הא קא טעין ליה לכוליה והא קא מאהיל אכוליה אלא נוגע הא לא נגע בכוליה אלא לאו ש"מ מאי נוגע מאהיל והא קתני נוגע והא קתני מאהיל אמר אביי למטה מטפח אהל נגיעה למעלה מטפח אהל גרידא רבא אמר אפילו למעלה מטפח נמי אהל נגיעה הוא והיכי דמי אהל גרידא בהמשכה אמר רבא מנא אמינא לה דתנן ר' יוסי אומר חבילי מטה וסריגי חלונות חוצצין בין הבית לעלייה שלא להכניס טומאה לצד שני פרסן על פני המת באויר הנוגע כנגד הנקב טמא שלא כנגד הנקב טהור ה"ד אילימא למטה מטפח שלא כנגד הנקב אמאי טהור מת בכסותו הוא ומת בכסותו מטמא אלא לאו למעלה מטפח וקא קרי ליה נוגע אמר אביי לעולם למטה מטפח ודקאמרת מת בכסותו הוא מת בכסותו מבטל ליה האי לא מבטל ליה ותהוי כטומאה טמונה בוקעת ועולה קסבר רבי יוסי טומאה טמונה אינה בוקעת ומנא תימרא דתנן תיבת המגדל שיש בה פותח טפח ואין ביציאתה פותח טפח טומאה בתוכה הבית טמא טומאה בבית מה שבתוכה טהור מפני שדרך טומאה לצאת ואין דרך טומאה ליכנס ורבי יוסי מטהר מפני שיכול הוא להוציאה לחצאין או לשורפה במקומה וקתני סיפא העמידה בפתח ופתחה לחוץ טומאה בתוכה הבית טהור טומאה בבית מה שבתוכה טהור

דף קכו,א גמרא ותני עלה רבי יוסי מטהר אהייא אילימא אסיפא ת"ק נמי טהורי קא מטהר אלא דקאמר ת"ק טומאה בתוכה הבית טמא אי משום דדרך טומאה לצאת ואי משום דטומאה טמונה בוקעת וקא"ל רבי יוסי דקאמרת דרך טומאה לצאת יכול הוא להוציאה לחצאין או לשורפה במקומה ודקאמרת טומאה טמונה בוקעת טומאה טמונה אינה בוקעת ורמי דר' יוסי אדר' יוסי דתנן הכלב שאכל בשר מת ומת הכלב ומוטל על האסקופה ר"מ אומר אם יש בצוארו פותח טפח מביא את הטומאה ואם לאו אינו מביא את הטומאה ר' יוסי אומר רואין מכנגד השקוף ולפנים הבית טמא מכנגד השקוף ולחוץ הבית טהור רבי אלעזר אומר פיו לפנים הבית טהור פיו לחוץ הבית טמא מפני שטומאה יוצאה דרך שוליו רבי יהודה בן בתירא אומר בין כך ובין כך הבית טמא מאי לאו אין בצוארו פותח טפח קאי רבי יוסי וש"מ טומאה טמונה בוקעת אמר רבא רואין את חלל הטומאה קתני ורבי יוסי בתרתי פליג וקא"ל לר' מאיר דקאמרת כי יש בצוארו פותח טפח מביא את הטומאה אנן בתר חללה אזלינן ודקא אמרת <הבית כולו> [על האסקופה כולה] טמא

מכנגד השקוף ולפנים הבית טמא מכנגד השקוף ולחוץ הבית טהור רב אחא בריה דרבא מתני לה בהדיא רבי יוסי אומר רואין את חלל הטומאה ומאן תנא דפליג עליה רבי שמעון הוא דתניא ר"ש אומר

דף קכ"ב, גמרא שלש טומאות פורשות מן המת שתיים בכל אחת ושלישית אין בהן ואלו הן מלא תרווד רקב ועצם כשעורה וגולל ודופק מלא תרווד רקב מטמא במשא ובאהל ואינו מטמא במגע והיכן מגעו עם אחת מהן עצם כשעורה מטמא במשא ובמגע ואינו מטמא באהל והיכן אהלו עם אחת מהן גולל ודופק מטמא במגע ובאהל ואינו מטמא במשא והיכן משאו עם אחד מהן: קולית נבלה וקולית השרץ וכו': ת"ר (ויקרא יא) בנבלתה ולא בקולית סתומה יכול אפילו ניקבה ת"ל הנוגע יטמא את שאפשר ליגע טמא ואת שאי אפשר ליגע טהור א"ל רבי זירא לאביי אלא מעתה בהמה בעורה לא תטמא פוק חזי כמה נקבים יש בה א"ל רב פפא לרבא אלא מעתה כוליא בחלבה לא תטמא תא חזי כמה חוטין נמשכין הימנה בעי רב אושעיא חישוב עליה לנוקבה ולא ניקבה מהו מחוסר נקיבה כמחוסר מעשה דמי או לא הדר פשטה מחוסר נקיבה לאו כמחוסר מעשה דמי:

דף קכ"ב, משנה ביצת השרץ המרוקמת טהורה ניקבה כל שהוא טמא עכבר שחציו בשר וחציו אדמה הנוגע בבשר טמא באדמה טהור רבי יהודה אומר אף הנוגע באדמה שכנגד הבשר טמא:

דף קכ"ב, גמרא ת"ר (ויקרא יא) הטמאים לרבות ביצת השרץ וקולית השרץ יכול אפי' לא ריקמה ת"ל (ויקרא יא) השרץ מה שרץ שרקם אף ביצת השרץ שרקמה יכול אפי' לא ניקבו ת"ל הנוגע יטמא את שאפשר ליגע טמא ואת שאי אפשר ליגע טהור וכמה נקיבתה כחוט השערה שאפשר ליגע כחוט השערה: עכבר שחציו [וכו'] אומר רבי יהושע בן לוי והוא שהשריץ על פני כולו איכא דמתני לה אסיפא רבי יהודה אומר אף הנוגע באדמה שכנגד בשר טמא אמר ר' יהושע בן לוי והוא שהשריץ על פני כולו מאן דמתני לה ארישא כל שכן אסיפא ומאן דמתני לה אסיפא אבל רישא אע"ג דלא השריץ ת"ר מתוך שנאמר עכבר שומע אני אפילו עכבר שבים ששמו עכבר ודין הוא טימא בחולדה וטימא בעכבר מה חולדה מין הגדל על הארץ אף עכבר מין הגדל על הארץ או כלך לדרך זו טימא בחולדה וטימא בעכבר מה חולדה כל ששמה חולדה אף עכבר כל ששמו עכבר אפי' עכבר שבים ששמו עכבר ת"ל (ויקרא יא) על הארץ אי על הארץ יכול על הארץ יטמא ירד לים לא יטמא

דף קכ"א, גמרא ת"ל (ויקרא יא) השורץ כל מקום ששורץ או אינו אלא השורץ <יכול> כל המשריץ יטמא שאין משריץ לא יטמא אוציא עכבר שחציו בשר וחציו אדמה שאין פרה ורבה ודין הוא טימא בחולדה וטימא בעכבר מה חולדה כל ששמה חולדה אף עכבר כל ששמו עכבר אביא עכבר שחציו בשר וחציו אדמה או כלך לדרך זו מה חולדה פרה ורבה אף עכבר פרה ורבה ת"ל (ויקרא יא) בשרץ אמר ליה ההוא מדרבנן לרבא אימא בשרץ לאתויי עכבר שחציו בשר וחציו אדמה השורץ כל שהוא שורץ ואפילו עכבר שבים ואי משום על הארץ על הארץ יטמא ירד לים לא יטמא אמר ליה ומאחר דשויתיה לים מקום טומאה מה לי הכא מה לי הכא והאי על הארץ מיבעי ליה להוציא ספק טומאה צפה דא"ר יצחק בר אבדימי על הארץ להוציא ספק טומאה צפה תרתי על הארץ כתיבי ת"ר (ויקרא יא) הצב למינהו להביא הערוד וכן הנפילים וסלמנדרא וכשהיה ר"ע מגיע לפסוק זה אומר (תהילים קד) מה רבו מעשיך ה' יש לך בריות גדולות בים ויש לך בריות גדולות

ביבשה שבים אילמלי עולות ביבשה מיד מתות שביבשה אילמלי יורדות לים מיד מתות יש לך בריות גדלות באור ויש לך בריות גדלות באור שבאור אילמלי עולות לאויר מיד מתות שבאור אילמלי יורדות לאור מיד מתות מה רבו מעשיך ה' תנו רבנן כל שיש ביבשה יש בים חוץ מן החולדה אמר ר' זירא מאי קראה (תהילים מט) האזינו כל יושבי חלד אמר רב הונא בריה דרב יהושע ביברי דנרש אינן מן הישוב אמר רב פפא בשמתא נרש תרביה משכיה ואליתיה (ירמיהו כב) ארץ ארץ ארץ שמעי דבר ה' אמר רב פפא לא אבה נרש שמוע דבר ה' אמר רב גידל אמר רב נרשאה נשקיך מני ככיך נהר פקודאה לוייך מגלימא שפירא דחזי עלך פומבדיתאה לוייך אשני אושפיזך אמר רב הונא בר תורתא פעם אחת הלכתי לוועד וראיתי נחש שהוא כרוך על הצב לימים יצא ערוך מביניהם וכשבאתי לפני ר' שמעון החסיד אמר לי אמר הקב"ה הם הביאו בריה שלא בראתי בעולמי אף אני אביא עליהם בריה שלא בראתי בעולמי והאמר מר כל שתשמישן ועיבורן שוה יולדין ומגדלין זה מזה וכל שאין תשמישן ועיבורן שוה אין יולדין ומגדלין זה מזה אמר רב נס בתוך נס האי פורענותא הוא מאי נס בתוך נס לפורענות:

דף קכז, א משנה האבר והבשר המדולדלין בבהמה מטמאין טומאת אוכלין במקומן וצריכין הכשר

דף קכז, ב משנה נשחטה הבהמה הוכשרו בדמיה דברי רבי מאיר רבי שמעון אומר לא הוכשרו מתה הבהמה הבשר צריך הכשר האבר מטמא משום אבר מן החי ואינו מטמא משום אבר נבלה דברי ר' מאיר ור' שמעון מטהר:

דף קכז, ב גמרא טומאת אוכלין אין טומאת נבלה לא היכי דמי אי דמעלין ארוכה אפילו טומאת אוכלין נמי לא ליטמו ואי דאין מעלין ארוכה טומאת נבלה נמי ליטמו לעולם דאין מעלין ארוכה ושאני טומאת נבלה דרחמנא אמר (ויקרא יא) כי יפול עד שיפול תניא נמי הכי האבר והבשר המדולדלין בבהמה ומעורין בחוט השערה יכול יטמאו טומאת נבלה תלמוד לומר יפול עד שיפול ואפילו הכי טומאת אוכלין מיטמו מסייע ליה לרב חייא בר אשי דאמר רב חייא בר אשי אמר שמואל תאנים שצמקו באיביהן מטמאות טומאת אוכלין והתולש מהן בשבת חייב חטאת לימא מסייע ליה ירקות שצמקו באיביהן כגון הכרוב והדלעת אין מטמאין טומאת אוכלין קצצן ויבשן מטמאין טומאת אוכלין קצצן ויבשן ס"ד עץ בעלמא הוא וא"ר יצחק בעל מנת ליבשן טעמא דכרוב ודלעת הוא כיון דיבשן לאו בני אכילה נינהו הא שאר פירות מטמאי היכי דמי אי דיבשן הן ועוקציהן פשיטא אלא לאו בלא עוקציהן לעולם הן ועוקציהן וקצצן על מנת ליבשן איצטריכא ליה ת"ש אילן שנפשו ובו פירות הרי הן כתלושין יבשו הרי הן כמחוברין מאי לאו מה תלושין לכל דבריהן אף מחוברין לכל דבריהן מידי איריא הא כדאיתא והא כדאיתא: נשחטה הבהמה [וכו']:

במאי קא מיפלגי אמר רבה בבהמה נעשית יד לאבר קמיפלגי מר סבר אין בהמה נעשית יד לאבר ומר סבר בהמה נעשית יד לאבר אביי אמר באוחז בקטן ואין גדול עולה עמו קמיפלגי מר סבר אוחז בקטן ואין גדול עולה עמו הרי הוא כמוהו ומר סבר אינו כמוהו ואף ר' יוחנן סבר באוחז בקטן ואין גדול עולה עמו קא מיפלגי דרבי יוחנן רמי דר"מ אדר"מ מי אמר ר' מאיר אוחז בקטן ואין גדול עולה עמו הרי הוא כמוהו ורמינהו אוכל שנפרס ומעורה במקצת

דף קכח, א גמרא רבי מאיר אומר אם אוחז בקטן וגדול עולה עמו הרי הוא כמוהו ואם לאו אינו כמוהו ואמר רבי יוחנן מוחלפת השיטה ומאי קושיא דילמא שני ליה לר"מ בין

טבול יום לשאר טומאות תניא רבי אומר אחד טבול יום ואחד שאר טומאות ודילמא לרבי לא שני ליה ולר' מאיר שני ליה אמר ר' יאשיה הכי אמר ר' יוחנן לדברי רבי מוחלפת השיטה רבא אמר ביש יד לטומאה ואין יד להכשר קמיפלגי מר סבר יש יד לטומאה ואין יד להכשר ומר סבר יש יד לטומאה ולהכשר רב פפא אמר בהכשר קודם מחשבה קמיפלגי דתנן אמר ר' יהודה כך היה רבי עקיבא שונה חלב שחוטה בכפרים צריך מחשבה ואין צריך הכשר שכבר הוכשר בשחיטה אמרתי לפניו למדתנו רבינו עולשין שלקטן והדיחן לבהמה ונמלך עליהן לאדם צריכות הכשר שני וחזר רבי עקיבא להיות שונה כרבי יהודה מר סבר לה כמעיקרא ומר סבר לה כחזרה רב אחא בריה דרב איקא אמר בנתקנת הדם בין סימן לסימן קמיפלגי מר סבר ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף והאי דם שחיטה הוא ומר סבר אינה לשחיטה אלא לסוף והאי דם מכה הוא רב אשי אמר בשחיטה מכשרת ולא דם קמיפלגי בעי רבה בהמה בחייה מהו שתעשה יד לאבר תיקו אמר אביי הרי אמרו קישות שנטעה בעציץ והגדילה ויצאת חוץ לעציץ טהורה אמר ר"ש וכי מה טיבה לטהר אלא הטמא בטומאתו וטהור בטהרתו בעי אביי מהו שתעשה יד לחברתה תיקו אמר רבי ירמיה הרי אמרו המשתחוה לחצי דלעת אסרה בעי ר' ירמיה

דף קכח, ב גמרא מהו שתעשה יד לחברתה תיקו אמר רב פפא הרי אמרו יחור של תאנה שנפשח ומעורה בקליפתה ר' יהודה מטהר וחכמים אומרים אם יכול לחיות טהור ואם לאו טמא בעי רב פפא מהו שיעשה יד לחבירו תיקו אמר רבי זירא הרי אמרו אבן שבזוית כשהוא חולץ חולץ את כולה וכשהוא נותץ נותץ את שלו ומניח את של חבירו בעי רבי זירא מהו שתעשה יד לחברתה תיקו: מתה הבהמה: מאי איכא בין אבר מן החי לאבר של הנבלה איכא בינייהו בשר הפורש ממנו מאבר בהמה דאילו בשר הפורש מאבר מן החי לא מטמא מאבר מן הנבלה מטמא אבר מן החי דמטמא מאי קרא אמר רב יהודה אמר רב (ויקרא יא) וכי ימות מן הבהמה והאי מיבעי ליה לכאידך דרב יהודה אמר רב דאמר רב יהודה אמר רב ואמרי לה במתניתא תנא וכי ימות מן הבהמה מקצת בהמה מטמאה ומקצת בהמה אינה מטמאה ואיזו זו זו טרפה ששחטה אם כן לכתוב רחמנא מבהמה מאי מן הבהמה ש"מ תרתי אי הכי אפילו בשר נמי לא ס"ד דתניא יכול יהא בשר הפורש מן החי טמא ת"ל וכי ימות מן הבהמה מה מיתה שאינה עושה חליפין אף כל שאינו עושה חליפין דברי ר' יוסי ר' עקיבא אומר בהמה מה בהמה גידים ועצמות אף כל גידים ועצמות רבי אומר בהמה מה בהמה בשר גידים ועצמות אף כל בשר גידים ועצמות מאי איכא בין רבי לר"ע איכא בינייהו ארכובה בין ר"ע לר' יוסי הגלילי מאי איכא בינייהו אמר רב פפא כוליא וניב שפתים איכא בינייהו תניא נמי גבי שרצים כהאי גוונא יכול בשר הפורש מן השרצים יהא טמא ת"ל (ויקרא יא) במותם מה מיתה שאינה עושה חליפין אף כל שאינה עושה חליפין דברי רבי יוסי הגלילי ר"ע אומר שרץ מה שרץ גידים ועצמות אף כל גידים ועצמות רבי אומר שרץ מה שרץ בשר גידים ועצמות אף כל בשר גידים ועצמות בין רבי לר"ע איכא בינייהו ארכובה בין ר"ע לר' יוסי הגלילי מאי איכא בינייהו אמר רב פפא כוליא וניב שפתים איכא בינייהו וצריכא דאי אשמעינן בהמה היינו טעמא דלא מטמא מחיים משום דלא מטמא בכעדשה אבל שרץ דמטמא בכעדשה אימא לטמא מחיים ואי אשמעינן שרץ משום דלא מטמא במשא לא מטמא מחיים אבל בהמה דמטמא במשא אימא תטמא מחיים צריכא ת"ר החותך כזית בשר מאבר מן החי חתכו ואח"כ חישב עליו

טהור חישב עליו ואח"כ חתכו טמא רבי אסי לא על לבי מדרשא אשכחיה לרבי זירא א"ל מאי אמור בבי מדרשא א"ל מאי קשיא לך אמר ליה דקתני חישב ואח"כ חתכו טמא **דף קכט, א גמרא** טומאת בית הסתרים היא וטומאת בית הסתרים לא מטמא אמר ליה אף לדידי קשיא לי ושאלתיה לרבי אבא בר ממל ואמר לי הא מני רבי מאיר היא דאמר טומאת בית הסתרים מטמא אמר ליה ולא זימנין סגיאיין אמרה קמאי ואמרי ליה שני ליה לר' מאיר בין טומאה דבעיא הכשר ובין טומאה דלא בעיא הכשר אמר רבא ומאי קושיא דלמא בשהוכשר אמר ליה רבה בר רב חנן לרבא למה לי הכשר הרי מטמא טומאה חמורה אגב אביו אמר ליה כששימש מעשה עץ שימש אמר אביו הרי אמרו כופת שאור שיחדה לשיבה בטלה טומאתה לאו דאורייתא דאי סלקא דעתך דאורייתא מצינו לאוכלין שמתמאין טומאה חמורה כששימש מעשה עץ שימש אמר אביו הרי אמרו תקרובת <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} של אוכלין מטמאין באוהל טומאתה לאו דאורייתא דאי סלקא דעתך דאורייתא מצינו לאוכלין שמתמאין טומאה חמורה כששימש מעשה עץ שימש אמר אביו הרי אמרו חבורי אוכלין ככלים דמו טומאתן לאו דאורייתא דאי סלקא דעתך דאורייתא מצינו לאוכל טומאה חמורה כששימש מעשה עץ שימש א"ל רב פפא לרבא הא דתניא חלב נבלה בכפרים צריך מחשבה והכשר טומאתו אגב כוליא לאו דאורייתא דאי סלקא דעתך דאורייתא מצינו לאוכל שמתמא טומאה חמורה כששימש מעשה עץ שימש אמר רב מתנה הרי אמרו בית שסככו בזרעים טהרו טומאתו לאו דאורייתא דאי סלקא דעתך דאורייתא מצינו לזרעים שמתמא טומאה חמורה כששימש מעשה עץ שימש: ר"ש מטהר: מה נפשך אי מיתה עושה ניפול ליטמא משום אבר מן החי אי אין מיתה עושה ניפול ליטמא משום אבר מן הנבלה ר"ש ארישא קאי האבר והבשר המדולדלין בבהמה מטמא טומאת אוכלין במקומן וצריכין הכשר ורבי שמעון מטהר אמר רבי אסי אמר רבי יוחנן מ"ט דר"ש אמר קרא (ויקרא יא) מכל האוכל אשר יאכל אוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים קרוי אוכל שאי אתה יכול להאכילו **דף קכט, ב גמרא** לאחרים אין קרוי אוכל אמר ליה רבי זירא אסי דילמא טעמא דרבי שמעון התם הואיל ומעורה מעורה דתניא יחור של תאנה שנפשח ומעורה בקליפה ר' יהודה מטהר וחכמים אומרים אם יכול לחיות טהור ואם לאו טמא ואמרינן לך מאי טעמא דרבי יהודה ואמרת לן הואיל ומעורה מעורה אמר ליה אמצעיתא נשחטה הבהמה הוכשרה בדמיה דברי ר' מאיר ר' שמעון אומר לא הוכשרו <אמר ר' אסי> אמר רבי יוחנן מאי טעמא דרבי שמעון אמר קרא (ויקרא יא) מכל האוכל אשר יאכל אוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים קרוי אוכל שאין אתה יכול להאכילו לאחרים אין קרוי אוכל ודילמא טעמא דר' שמעון בההיא אי כדרבא אי כדרבי יוחנן אלא לעולם אסיפא ולא אאבר אלא אבשר מתה הבהמה הבשר צריך הכשר ור' שמעון מטהר אמר ר' יוחנן מ"ט דרבי שמעון אמר קרא מכל האוכל אשר יאכל אוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים קרוי אוכל שאי אתה יכול להאכילו לאחרים אין קרוי אוכל:

דף קכט, ב משנה האבר והבשר המדולדלין באדם טהורים מת האדם הבשר טהור האבר מטמא משום אבר מן החי ואינו מטמא משום אבר מן המת דברי ר' מאיר ורבי שמעון מטהר:

דף קכט, ב גמרא ורבי שמעון מה נפשך אי מיתה עושה ניפול ליטמא משום אבר מן החי ואי אין מיתה עושה ניפול ליטמא משום אבר מן המת ר' שמעון בעלמא קאי דקאמר תנא

קמא האבר מטמא משום אבר מן החי ואין מטמא משום אבר מן המת אלמא אבר המת בעלמא מטמא ואמר ליה ר"ש אבר המת בעלמא לא מטמא דתניא אמר ר' אליעזר שמעתי שאבר מן החי מטמא אמר לו ר' יהושע מן החי ולא מן המת וקל וחומר ומה חי שהוא טהור אבר הפורש ממנו טמא מת שהוא טמא לא כל שכן כתוב במגילת תענית פסחא זעירא דלא למספד הא רבה למספד אלא כל דכן הכא נמי כל דכן אמר ליה כך שמעתי ומאי איכא בין אבר מן החי לאבר מן המת כזית בשר ועצם כשעורה הפורש מאבר מן החי איכא בינייהו דתנן כזית בשר הפורש מאבר מן החי ר' אליעזר מטמא ור' נחוניא בן הקנה ור' יהושע מטהרין עצם כשעורה הפורש מאבר מן החי ר' נחוניא מטמא רבי אליעזר ור' יהושע מטהרין השתא דאתית להכי בין תנא קמא לרבי שמעון נמי כזית בשר ועצם כשעורה איכא בינייהו:

מסכת חולין פרק י

דף קלא משנה הזרוע והלחיים והקבה נוהגין בארץ ובחוצה לארץ בפני הבית ושלא בפני הבית בחולין אבל לא במוקדשין שהיה בדין ומה אם החולין שאינן חייבים בחזה ושוק חייבים במתנות קדשים שחייבים בחזה ושוק אינו דין שחייבים במתנות ת"ל (ויקרא ז) ואתן אותם לאהרן הכהן ולבניו לחק עולם אין לו אלא מה שאמור בענין כל הקדשים שקדם מום קבוע להקדשן ונפדו חייבין בבכורה ובמתנות ויוצאין לחולין להגזז ולהעבד וולדן וחלבן מותר לאחר פדיונן והשוחטן בחוץ פטור ואין עושין תמורה ואם מתו יפדו חוץ מן הבכור ומן המעשר כל שקדם הקדשן את מומן או מום עובר קודם להקדשן ולאחר מכאן נולד להם מום קבוע ונפדו פטורין מן הבכורה ומן המתנות ואינן יוצאין לחולין להגזז ולהעבד וולדן וחלבן אסור לאחר פדיונן והשוחטן בחוץ חייב ועושין תמורה ואם מתו יקברו:

דף קלא גמרא טעמא דכתב רחמנא אותם הא לאו הכי הוה אמינא קדשים חייבין במתנות איכא למיפרך מה לחולין שכן חייבין בבכורה תיתי מזכרים מה לזכרים שכן חייבין בראשית הגז מתיישים מה לתיישים שכן נכנסין לדיר להתעשר מזקנים מה לזקנים שכן נכנסו לדיר להתעשר מלקוח ויתום מה ללקוח ויתום שכן נכנסין במינן לדיר להתעשר במינן קאמרת קדשים נמי במינן נכנסין לדיר להתעשר ויהיו חולין חייבין בחזה ושוק מקל וחומר ומה קדשים שאין חייבים במתנות חייבין בחזה ושוק חולין שחייבין במתנות אינו דין שחייבין בחזה ושוק אמר קרא (דברים יט) וזה יהיה משפט הכהנים זה אין מידי אחרינא לא אלא טעמא דכתב רחמנא זה הא לאו הכי הוה אמינא חולין חייבין בחזה ושוק והא בעי תנופה היכא לינופינהו אי אבראי (ויקרא ז) לפני ה' כתיב **דף קלב גמרא** אי אגואי קא מעייל חולין לעזרה הלכך לא אפשר אלא זה למה לי לכדרב חסדא דאמר רב חסדא המזיק מתנות כהונה או שאכלן פטור מלשלם גופא אמר רב חסדא המזיק מתנות כהונה או שאכלן פטור מלשלם מאי טעמא איבעית אימא דכתיב זה ואיבעית אימא משום דהו"ל ממון שאין לו תובעים מיתיבי (דברים יח) וזה יהיה משפט הכהנים מלמד שהמתנות דין למאי הלכתא לאו להוציאן בדיינין לא לחולקן בדיינין וכדרב שמואל

בר נחמני דאמר רב שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן מנין שאין נותנין מתנה לכהן ע"ה שנאמר (דברי הימים ב לא) ויאמר לעם ליושבי ירושלים לתת מנת לכהנים וללוים למען יחזקו בתורת ה' כל המחזיק בתורת ה' יש לו מנת ושאינו מחזיק בתורת ה' אין לו מנת ת"ש ר' יהודה בן בתירא אומר משפט מלמד שהמתנות דין יכול אפי' חזה ושוק דין ת"ל זה למאי אילימא לחולקו בדדיינין אטו חזה ושוק לאו בדדיינין מיחלקו אלא לאו להוציא בדדיינין הכא במאי עסקינן דאתו לידיה אי דאתו לידיה מאי למימרא דאתו לידיה בטבלייהו וקסבר האי תנא מתנות שלא הורמו כמי שהורמו דמיין תא שמע בעל הבית שהיה עובר ממקום למקום וצריך ליטול לקט שכחה ופאה ומעשר עני נוטל ולכשיחזור ישלם דברי רבי אליעזר אמר רב חסדא מדת חסידות שנו כאן אמר רבא תנא תני ישלם ואת אמרת מדת חסידות שנו כאן ועוד מדברי אליעזר ליקום וליתוב אלא מסיפא וחכמים אומרים עני היה באותה שעה טעמא דעני הא עשיר משלם אמאי ליהוי כמזיק מתנות כהונה או שאכלן אמר רב חסדא מדת חסידות שנו כאן תא שמע מנין לבעל הבית שאכל פירותיו טבלין וכן לוי שאכל מעשרותיו טבלין מנין שפטור מן התשלומין ת"ל (ויקרא כב) ולא יחללו את קדשי בני ישראל אשר ירימו אין לך בהן אלא משעת הרמה ואילך הא משעת הרמה ואילך מיהא משלם אמאי ליהוי כמזיק מתנות כהונה או שאכלן הכא נמי

דף קלא,א גמרא דאתו לידיה בטבלייהו וקסבר האי תנא מתנות שלא הורמו כמי שהורמו דמיין תא שמע הרי שאנסו בית המלך גרנו אם בחובו חייב לעשר אם באנפרות פטור מלעשר שאני התם דקא משתרשי ליה תא שמע אמר לו מכור לי בני מעיה של פרה והיה בהן מתנות כהונה נותנין לכהן ואינו מנכה לו מן הדמים לקח הימנו במשקל נותנין לכהן ומנכה לו מן הדמים אמאי ליהוי כמזיק מתנות כהונה או שאכלן שאני התם דאיתנהו בעיניהו ת"ש תשעה נכסי כהן תרומה ותרומת מעשר וחלה ראשית הגז ומתנות והדמאי והבכורים והקרן והחומש למאי לאו להוציאן בדדיינין לא לכדתנן למה אמרו נכסי כהן שקונה בהן עבדים וקרקעות ובהמה טמאה ובעל חוב נוטלן בחובו ואשה בכתובתה וספר תורה ההוא ליואה דהוה חטף מתנתא אתו אמרו ליה לרב אמר להו לא מסתייה דלא שקלינן מיניה אלא מיחטף נמי חטיף ורב אי איקרו עם משקל נמי לשקול מינייהו אי לא איקרו עם רחמנא פטרינהו מספקא ליה אי איקרו עם אי לא איקרו עם יתיב רב פפא וקאמר לה להא שמעתא איתיביה רב אידי בר אבין לרב פפא ארבע מתנות עניים שבכרם הפרט והעוללות והשכחה והפאה ושלוש שבתבואה הלקט והשכחה והפאה שנים שבאילן השכחה והפאה כולן אין בהם טובת הנאה לבעלים ואפילו עני שבישראל מוציאין מידו מעשר עני המתחלק בתוך ביתו יש בו טובת הנאה לבעלים ואפי' עני שבישראל מוציאין אותו מידו ושאר מתנות כהונה כגון הזרוע והלחיים והקבה אין מוציאין אותן <מידו> לא מכהן לכהן ולא מלוי ללוי ארבע מתנות שבכרם הפרט והעוללות והשכחה והפאה דכתיב (ויקרא יט) וכרמך לא תעולל ופרט כרמך לא תלקט וכתוב (דברים כד) כי תבצור כרמך לא תעולל אחרך אמר ר' לוי אחרך זו שכחה פאה גמר אחרך אחרך מזית דכתיב (דברים כד) כי תחבוט זיתך לא תפאר אחרך ותנא דבי ר' ישמעאל שלא תטול תפארתו ממנו שלשה שבתבואה הלקט

דף קלא,ב גמרא השכחה והפאה דכתיב (ויקרא כג) ובקוצרכם את קציר ארצכם לא תכלה פאת שדך בקוצרך ולקט קצירך וגו' (דברים כד) כי תקצור קצירך בשדך ושכחת עומר בשדה שנים שבאילן השכחה והפאה דכתיב (דברים כד) כי תחבוט זיתך לא תפאר

אחריו ותנא דבי ר' ישמעאל שלא תטול תפארתו ממנו אחריו זה שכחה וכולן אין בהן טובת הנאה לבעלים מאי טעמא עזיבה כתיבא בהו ואפי' עני שבישראל מוציאין אותו מידו דכתיב ולקט קצירך לא תלקט לעני ולגר תעזוב אותם להזהיר עני על שלו ומעשר עני המתחלק בתוך הבית יש בו טובת הנאה לבעלים מאי טעמא נתינה כתיבא ביה ואפי' עני שבישראל מוציאין אותו מידו דאמר ר' אילעא גמר לגר מהתם מה להלן מוזהר עני על שלו אף כאן מוזהר עני על שלו ושאר מתנות כהונה כגון הזרוע והלחיים והקבה אין מוציאין אותן לא מכהן לכהן ולא מלוי ללוי הא מלוי לכהן מוציאין אלמא איקרו עם כגון הזרוע ולא זרוע ומאי ניהו מעשר ראשון מעשר דלוי הוא כרבי אל עזר בן עזריה דתניא תרומה לכהן מעשר ראשון ללוי דברי ר' עקיבא ר' אלעזר בן עזריה אומר אף לכהן אימר דאמר ר' אלעזר בן עזריה אף לכהן לכהן ולא ללוי מי אמר אין לבתר דקנסינהו עזרא אימר דקנסינהו עזרא דלא יהבינן להו משקל מינייהו מי אמר אלא כגון זרוע ולא זרוע ומאי ניהו ראשית הגז ת"ש זה הכלל כל דבר שהוא בקדושה כגון תרומה ותרומת מעשר וחלה מוציאין אותן מידם וכל דבר שאינו בקדושה כגון הזרוע והלחיים והקבה אין מוציאין אותו מידם כגון זרוע ולא זרוע ומאי ניהו מעשר ראשון ולבית דקנסינהו עזרא ת"ש השוחט לכהן <ולעובד כוכבים> {ולנכרי} פטור מן המתנות הא ללוי ולישראל חייב לא תימא הא ללוי ולישראל חייב אלא אימא הא לישראל חייב אבל ללוי מאי פטור אי הכי ליתני השוחט ללוי <ולעובד כוכבים> {ולנכרי} פטור מן המתנות ועוד הא תניא השוחט לכהן <ולעובד כוכבים> {ולנכרי} פטור מן המתנות ללוי ולישראל חייב תיובתא דרב אמר לך רב תנאי היא דתניא (ויקרא טז) וכפר את מקדש הקדש זה לפני ולפנים אהל מועד זה היכל מזבח כמשמעו יכפר אלו עזרות כהנים כמשמעו עם הקהל אלו ישראל יכפר אלו הלויים ותניא אידך יכפר אלו עבדים מאי לאו בהא קמיפלגי דמר סבר איקרו עם ומר סבר לא איקרו עם ורב אי סבירא ליה כהאי תנא לימא ואי סבירא ליה כהאי תנא לימא מספקא ליה אי כהאי תנא אי כהאי תנא דרש מרימר הלכתא כוותיה דרב והלכתא כוותיה דרב חסדא עולא הוה יהיב מתנתא לכהנתא איתיביה רבא לעולא מנחת כהנת נאכלת מנחת כהן אינה נאכלת ואי אמרת כהן ואפילו כהנת והכתיב (ויקרא ו) וכל מנחת כהן כליל תהיה לא תאכל אמר ליה רבי

דף קלב,א גמרא מטונך אהרן ובניו כתובין בפרשה דבי רבי ישמעאל תנא כהן ולא כהנת וילמוד סתום מן המפורש דבי ר' אליעזר בן יעקב תנא כהן ואפילו כהנת הוי מיעוט אחר מיעוט ואין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות רב כהנא אכל בשביל אשתו רב פפא אכל בשביל אשתו רב יימר אכל בשביל אשתו רב אידי בר אבין אכל בשביל אשתו אמר רבינא אמר לי מרימר הלכתא כוותיה דרב והלכתא כוותיה דרב חסדא והלכתא כוותיה דעולא והלכתא כוותיה דרב אדא בר אהבה לויא שילדה בנה פטור מחמש סלעים תנו רבנן הזרוע והלחיים והקבה נוהגים בכלאים ובכוי רבי אליעזר אומר כלאים הבא מן העז ומן הרחל חייב במתנות <מן התייש ומן הצבייה> פטור מן המתנות מכדי קי"ל דלענין כסוי הדם ומתנות לא משכחת ליה אלא בצבי הבא על התיישה ובין לרבי אליעזר בין לרבנן מספקא להו אי חוששין לזרע האב אי אין חוששין ובשה ואפילו מקצת שה קמיפלגי מר סבר שה ואפי' מקצת שה ומר סבר שה ואפילו מקצת שה לא אמרינן בשלמא ר' אליעזר דפטר קסבר שה ולא מקצת שה אלא לרבנן נהי נמי דקסברי שה ואפילו מקצת שה פלגא לשקול ואידך פלגא לימא ליה אייתי ראייה דאין חוששין לזרע האב ושקול אמר

רב הונא בר חייא מאי חייב נמי דקא אמר חייב בחצי מתנות מתיב רבי זירא כוי יש בו דרכים שוין לבהמה ויש בו דרכים שוין לחיה ויש בו דרכים שוין לחיה ולבהמה כיצד חלבו אסור כחלב בהמה ודמו חייב לכסות כדם החיה דרכים שוין לבהמה ולחיה שדמו וגידו אסורין כבהמה וחיה וחייב בזרוע ולחיים והקבה ורבי אליעזר פוטר ואם איתא חייב בחצי מתנות מבעי ליה אידי דתנא חלבו ודמו דלא מתני חצי חצי משום הכי לא קא תני חצי כי אתא רבין אמר רבי יוחנן כוי לרבנן חייב בכולהו מתנות דתניא שור מה ת"ל (דברים יח) אם שור לרבות את הכלאים שה מה ת"ל (דברים יח) אם שור לרבות את הכוי ורבי אליעזר האי אם למה לי מיבעי ליה לחלק ורבנן לחלק מנא להו נפקא להו (דברים יח) מאת זובחי הזבח ור' אליעזר האי מאת זובחי הזבח מאי עביד ליה מבעי ליה לכדרבא דאמר רבא הדין עם הטבח:

דף קלב, א משנה בכור שנתערב במאה בזמן שמאה שוחטין את כולן פוטרין את כולן אחד שוחט את כולן פוטרין לו אחד השוחט לכהן <ולעובד כוכבים> {ולנכרי} פטור מן המתנות והמשתתף עמהן צריך שירשום ואם אמר חוץ מן המתנות פטור מן המתנות אמר מכור לי בני מעיה של פרה והיו בהן מתנות נותנן לכהן ואינו מנכה לו מן הדמים לקחן הימנו במשקל נותנן לכהן ומנכה לו מן הדמים:

דף קלב, א גמרא ואמאי יבא עליו כהן משני צדדין ולימא ליה אי בכור הוא כוליה דידי הוא ואי לאו בכור הוא הב לי מתנתאי

דף קלב, ב גמרא אמר רב אושעיא בבא לידי כהן ומכרו לישראל במומו: השוחט לכהן <ולעובד כוכבים> {ולנכרי} פטור מן המתנות: וליתני כהן <ועובד כוכבים> {וגוי} פטורין מן המתנות אמר רבא זאת אומרת הדין עם הטבח דרש רבא (דברים יח) מאת העם ולא מאת הכהנים כשהוא אומר (דברים יח) מאת זובחי הזבח הוי אומר אפילו טבח כהן במשמע אושפיזיכניה דר' טבלא כהן הוה והוה דחיק ליה מלתא אתא לקמיה דרבי טבלא אמר ליה זיל אישתתף בהדי טבחי ישראל דמגו דמפטרי ממתנתא משתתפי בהדך חייביה רב נחמן אמר ליה והא רבי טבלא פטרן אמר ליה זיל אפיק ואי לא מפקינא לך ר' טבלא מאונך אזל ר' טבלא קמיה דרב נחמן א"ל מ"ט עביד מר הכי א"ל דכי אתא ר' אחא בר חנינא מדרומא אמר ר' יהושע בן לוי זקני דרום אמרו כהן טבח שתים ושלוש שבתות פטור מן המתנות מכאן ואילך חייב במתנות אמר ליה ולעביד ליה מר מיהת כר' אחא בר חנינא א"ל הני מילי דלא קבע מסחתא אבל הכא הא קבע מסחתא אמר רב חסדא האי כהנא דלא מפריש מתנתא ליהוי בשמתא דאלהי ישראל אמר רבה בר רב שילא הני טבחי דהוצל קיימי בשמתא דרב חסדא הא עשרים ותרתינן שנין למאי הלכתא אילימא דתו לא משמתנין להו והא תניא במה דברים אמורים במצות לא תעשה אבל במצות עשה כגון אומרים לו עשה סוכה ואינו עושה לולב ואינו עושה עשה ציצית ואינו עושה מכין אותו עד שתצא נפשו אלא דקנסינן להו בלא אתרייתא כי הא דרבא קניס אטמא רב נחמן בר יצחק קניס גלימא ואמר רב חסדא זרוע לאחד וקבה לאחד לחיים לשנים איני והא כי אתא רב יצחק בר יוסף אמר במערבא פלגינן להו גרמא גרמא התם בדתורא אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן אסור לאכול מבהמה שלא הורמה מתנותיה אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן כל האוכל מבהמה שלא הורמה מתנותיה כאילו אוכל טבלים ולית הלכתא כוותיה אמר רב חסדא מתנות כהונה אין נאכלות אלא צלי ואין נאכלות אלא בחרדל מאי טעמא אמר קרא (במדבר יח) למשחה לגדולה כדרך שהמלכים אוכלים ואמר רב חסדא עשרים וארבע

מתנות כהונה כל כהן שאינו בקי בהן אין נותנין לו מתנה ולא מילתא היא דתניא רש"א כל כהן שאינו מודה בעבודה אין לו חלק בכהונה שנאמר (ויקרא ז) המקריב את דם השלמים ואת החלב מבני אהרן לו תהיה שוק הימין למנה אין לי אלא זה בלבד מנין לרבות חמש עשרה עבודות כגון היציקות והבלילות והפתיתות והמליחות תנופות והגשות [והקמיות] [והמציאות] <והמציאות> [והמליקות]

דף קלג, א גמרא וקבלות הזאות והשקאת סוטה ועריפת עגלה ערופה וטהרת מצורע ונשיאות כפים בין מבפנים בין מבחוץ תלמוד לומר מבני אהרן עבודה האמורה לבני אהרן וכל כהן שאינו מודה בה אין לו חלק בכהונה טעמא דאינו מודה בה הא מודה בה אע"ג דאינו בקי בהן אמר ר' אבא אמר רב הונא אמר רב חוטין שבלחי אסורים וכל כהן שאינו יודע ליטלן אין נותנין לו מתנה ולא היא אי בטויה מידב דייבי ואי לקדרה אי דמיחתך להו ומלח להו מידב דייבי אמר רבא בדק לן רב יוסף האי כהנא דחטיף מתנתא חבובי קא מחבב מצוה או זלזולי קא מזלזל במצוה ופשטנא ליה (דברים יח) ונתן ולא שיטול מעצמו אמר אביי מריש הוה חטיפנא מתנתא אמינא חבובי קא מחביבנא מצוה כיון דשמענא להא ונתן ולא שיטול מעצמו מיחטף לא חטיפנא מימר אמרי הבו לי וכיון דשמענא להא דתניא (שמואל א ח) ויטו אחרי הבצע ר' מאיר אומר בני שמואל חלקם שאלו בפיהם מימר נמי לא אמינא ואי יהבו לי שקילנא כיון דשמענא להא דתניא הצנועים מושכין את ידיהם והגררנים חולקים משקל נמי לא שקילנא לבר ממעלי יומא דכיפורי לאחזוקי נפשאי בכהני ולפרוס ידיה אנסיה ליה עידניה אמר רב יוסף האי כהנא דאית ליה צורבא מרבנן בשבבותיה ודחיקא ליה מילתא ליזכי ליה מתנתא ואף על גב דלא אתי לידיה במכרי כהונה ולויה רבא ורב ספרא איקלעו לבי מר יוחנא בריה דרב חנא בר אדא ואמרי לה לבי מר יוחנא בריה דרב חנא בר ביזנא עביד להו עגלא תילתא א"ל רבא לשמעיה זכי לן מתנתא דבעינא למיכל לישנא בחרדלא זכי ליה רבא אכל ורב ספרא לא אכל אקריוה לרב ספרא בחלמא (משלי כה) מעדה בגד ביום קרה חומץ על נתר ושר בשירים על לב רע אתא לקמיה דרב יוסף א"ל דלמא משום דעברי אשמעתא דמר אקריין הכי אמר ליה כי אמרי אנא באחר שמעא בעל כרחיה מזכי וכי אמרי אנא למאן דלא אפשר ליה הא אפשר ליה ואלא מ"ט אקריין הכי כלפי רבא ולקריין לרבא רבא נזוף הוה א"ל אביי לרב דימי ופשטיה דקרא במאי כתיב א"ל בשונה לתלמיד שאינו הגון דאמר רב יהודה אמר רב כל השונה לתלמיד שאינו הגון נופל בגיהנם שנאמר (איוב כ) כל חושך טמון לצפוניו תאכלהו אש לא נופח ירע שריד באהלו ואין שריד אלא ת"ח שנאמר (יואל ג) ובשרידים אשר ה' קורא אמר רבי זירא אמר רב כל השונה לתלמיד שאינו הגון כזורק אבן למרקוליס שנאמר (משלי כו) כצרור אבן במרגמה כן נותן לכסיל כבוד וכתוב (משלי יט) לא נאווה לכסיל תענוג: והמשתתף עמהן צריך לרשום: ואפילו עם <העובד כוכבים> {הגוי} ורמינהו המשתתף עם כהן צריך לרשום והמשתתף עם <העובד כוכבים> {הגוי} ופסולי המוקדשים אין צריך לרשום

דף קלג, ב גמרא הכא במאי עסקינן דיתבי <עובד כוכבים> {גוי} אמסחתא דכותה גבי כהן דיתבי אמסחתא אמאי צריך לרשום דאמרי בשרא קא זבין אי הכי <עובד כוכבים> {גוי} נמי אמרי בשרא קא זבין אלא הכא במאי עסקינן דיתבי <עובד כוכבים> {גוי} אכספתא דכותה גבי כהן דיתבי אכספתא אמאי צריך לרשום אמרי המוני הימניה <עובד כוכבים> {גוי} נמי אמרי המוני הימניה אין אמונה <בעובד כוכבים> {בגוי} איבעית

אימא סתם <עובד כוכבים> {גוי} מפעא פעי אמר מר ופסולי המוקדשין אין צריך לרשום אלמא מוכחא מלתא והא אנן תנן פסולי המוקדשין נמכרים באיטליז ונשחטים באיטליז ונשקלים בליטרא תרגמא רב אדא בר אהבה קמיה דרב פפא באותן הנמכרים בתוך הבית אמר רב הונא שותף בראש פטור מן הלחי שותף ביד פטור מן הזרוע שותף בבני מעיין פטור מן הקבה וחייא בר רב אמר אפי' שותף באחת מהן פטור מכולן מיתיבי הראש שלי וכולה שלך ואפי' אחד ממאה בראש פטור היד שלי וכולה שלך אפי' אחד ממאה ביד פטור בני מעיין שלי וכולה שלך אפי' אחד ממאה בהן פטור מאי לאו פטור מן הלחי וחייב בכולן פטור מן הזרוע וחייב בכולן פטור מן הקבה וחייב בכולן לא פטור מכולן וליתני פטור מכולן ועוד תניא הראש שלי וכולה שלך אפי' אחד ממאה בראש פטור מן הלחי וחייב בכולן תיובתא דחייא בר רב תיובתא אמר רב חסדא הא מתניתא אטעיתיה לחייא בר רב דתניא עשרים וארבע מתנות כהונה הן וכולן ניתנו לאהרן ולבניו בכלל ופרט וברית מלח כל המקיימן כאילו קיים בכלל ופרט וברית מלח וכל העובר עליהן כאילו עובר על בכלל ופרט וברית מלח ואלו הן עשר במקדש וארבע בירושלים ועשר בגבולים עשר במקדש חטאת וחטאת העוף אשם ודאי ואשם תלוי וזבחי שלמי צבור ולוג שמן של מצורע ושתי הלחם ולחם הפנים ושירי מנחות ומנחת העומר וארבע בירושלים הבכורה והבכורים ומורם מן התודה ומאיל נזיר ועורות קדשים ועשר בגבולים תרומה ותרומת מעשר וחלה וראשית הגז ומתנות ופדיון הבן ופדיון פטר חמור ושדה אחוזה ושדה חרמים וגזל הגר הוא סבר מדקא חשיב להו למתנות בחדא חדא נינהו ולא היא אטו מורם מתודה ואיל נזיר דקא חשיב להו כחדא משום דחדא נינהו אלא כיון דדמיין להדדי חשיב להו כחדא ה"נ כיון דדמיין להדדי חשיב להו כחדא איבעיא להו הראש שלך וכולה שלי מהו בתר חיובא אזלינן וחיובא גבי ישראל הוא או דלמא בתר עיקר בהמה אזלינן ועיקר בהמה דכהן הוא ת"ש <עובד כוכבים> {גוי} וכהן שמסרו צאנם לישראל לגזוז פטור הלוקח גז צאנו של <עובד כוכבים> {גוי} פטור מראשית הגז וזה חומר בזרוע ובלחיים ובקבה יותר מראשית הגז ש"מ בתר חיובא אזלינן שמע מינה: ואם אמר לו חוץ מן המתנות פטור מן המתנות:

דף קלד, א גמרא ורמינהו על מנת שהמתנות שלי נותן לכל כהן שירצה על מנת אחוץ קא רמית חוץ שיורא על מנת לאו שיורא ורמינהו על מנת שהמתנות שלי המתנות שלו בהא פליגי מר סבר על מנת שיורא הוא ומר סבר על מנת לאו שיורא הוא: אמר לו מכור לי בני מעיה וכו': אמר רב לא שנו אלא ששקל לעצמו אבל שקל לו טבח הדין עם הטבח ורב אסי אמר אפי' שקל לו טבח הדין עמו לימא בדרב חסדא קא מיפלגי דאמר רב חסדא גזל ולא נתייאשו הבעלים ובא אחר ואכלו רצה מזה גובה רצה מזה גובה דמר אית ליה דרב חסדא ומר לית ליה דרב חסדא לא דכולי עלמא אית להו דרב חסדא והכא במתנות כהונה נגזלות קא מיפלגי דמר סבר נגזלות ומר סבר אין נגזלות איכא דמתני לה להא שמעתא בפני עצמה רב אמר מתנות כהונה נגזלות ורב אסי אמר מתנות כהונה אין נגזלות: **דף קלד, א משנה** גר שנתגייר והיתה לו פרה נשחטה עד שלא נתגייר פטור משנתגייר חייב ספק פטור שהמוציא מחבירו עליו הראיה:

דף קלד, א גמרא כי אתא רב דימי אמר רמי ליה רבי שמעון בן לקיש לר' יוחנן תנן ספק פטור אלמא ספיקא לקולא ורמינהו חורי הנמלים שבתוך הקמה הרי אלו של בעל הבית ושלאחר הקוצרים העליונים לעניים והתחתונים של בעל הבית רבי מאיר אומר הכל

לעניים שספק לקט לקט אמר ליה אל תקניטני שבלשון יחיד אני שונה אותה דתניא ר' יהודה בן אגרא אומר משום רבי מאיר ספק לקט לקט ספק שכחה שכחה ספק פאה פאה אמר לו אל תשנה אותה אלא בלשון בן תדל והא טעמא קאמר דאמר ר"ש בן לקיש מאי דכתיב (תהילים פב) עני ורש הצדיקו מאי הצדיקו אילימא בדינים והא כתיב (שמות כג) ודל לא תהדר בריבו אלא צדק משלך ותן לו אמר רבא הכא פרה בחזקת פטורה קיימא קמה בחזקת חיובא קיימא אמר ליה אביי והרי עיסה נעשית עד שלא נתגייר פטור מן החלה משנתגייר חייב ספק חייב אמר ליה ספק איסורא לחומרא ספק ממונא לקולא דאמר רב חסדא וכן תני ר' חייא שמונה ספקות נאמרו בגר ארבע לחיוב וארבע לפטור קרבן אשתו וחלה ובכור בהמה טמאה ובכור בהמה טהורה לחיוב

דף קלד,ב גמרא ראשית הגז והמתנות ופדיון הבן ופדיון פטר חמור לפטור כי אתא רבין אמר קמה אקמה רמי ליה לוי זרע בכישר ולא הוו עניים למשקל לקט אתא לקמיה דרב ששת אמר ליה (ויקרא יט) לעני ולגר תעזוב אותם ולא לעורבים ולא לעטלפים מיתיבי אין מביאין תרומה לא מגורן לעיר ולא ממדבר ליישוב ואם אין שם כהן שוכר פרה ומביאה מפני הפסד תרומה שאני תרומה דטבלה ולא סגיא דלא מפריש לה והרי מתנות דלא טבלי ותניא מקום שנהגו למלוג בעגלים לא יפשיט את הזרוע להפשיט את הראש לא יפשיט את הלחי ואם אין שם כהן מעלין אותן בדמים ואוכלן מפני הפסד כהן שאני מתנות כהונה דנתינה כתיבא ביה השתא דאתית להכי תרומה נמי נתינה כתיבא ביה ואלא תעזוב יתירא למה לי לכדתניא המפקיר את כרמו ולשחר השכים ובצרו חייב בפרט ובעוללות ובשכחה ובפאה ופטור מן המעשרות ההוא שקא דדינרי דאתא לבי מדרשא קדים רבי אמי וזכה בהן והיכי עביד הכי והא כתיב ונתן ולא שיטול מעצמו רבי אמי נמי לעניים זכה בהן ואיבעית אימא אדם חשוב שאני דתניא (ויקרא כא) והכהן הגדול מאחיו שיהא גדול מאחיו בנוי בחכמה ובעושר אחרים אומרים מנין שאם אין לו שאחיו הכהנים מגדלין אותו תלמוד לומר והכהן הגדול מאחיו גדלהו משל אחיו:

דף קלד,ב משנה איזהו הזרוע מן הפרק של ארכובה עד כף של יד והוא של נזיר וכנגדו ברגל שוק ר' יהודה אומר שוק מן הפרק של ארכובה עד סובך של רגל אי זהו לחי מן הפרק של לחי עד פיקה של גררת:

דף קלד,ב גמרא ת"ר (דברים יח) הזרוע זה זרוע ימין אתה אומר זה זרוע ימין או אינו אלא זרוע שמאל ת"ל הזרוע מאי תלמודא כדאמר רבא הירך המיומנת שבירך הכא נמי הזרוע המיומן שבזרוע והלחיים למאי אתא להביא צמר שבראש כבשים ושער שבזקן תיישים והקבה למאי אתא להביא חלב שעל גבי הקבה וחלב שבתוך הקבה דאמר ר' יהושע כהנים נהגו בו עין יפה ונתנוהו לבעלים טעמא דנהגו הא לא נהגו דידיה הוא דורשי חמורות היו אומרים הזרוע כנגד היד וכן הוא אומר (במדבר כה) ויקח רומח בידו ולחיים כנגד תפלה וכן הוא אומר (תהילים קו) ויעמוד פנחס ויפלל קבה כמשמעה וכן הוא אומר (במדבר כה) ואת האשה אל קבתה ותנא מייתי לה מהכא (ויקרא ז) שוק הימין אין לי אלא שוק הימין זרוע מוקדשין מנין ת"ל (ויקרא ז) תרומה זרוע חולין מנין ת"ל תתנו: איזהו לחי מן הפרק של לחי ועד פיקה של גררת: והתניא נוטלה ובית שחיטה עמה לא קשיא הא רבנן והא רבי חנינא בן אנטיגנוס דתניא מוגרמת פסולה העיד רבי חנינא בן אנטיגנוס על מוגרמת שהיא כשרה איבעית אימא הא והא רבנן ומאי עמה עמה דבהמה:

מסכת חולין פרק יא

דף קלה, א משנה ראשית הגז נוהג בארץ ובחו"ל בפני הבית ושלא בפני הבית בחולין אבל לא במוקדשים חומר בזרוע ולחיים ובקבה מראשית הגז שהזרוע והלחיים והקבה נוהגין בבקר ובצאן במרובה ובמועט וראשית הגז אינו נוהג אלא ברחלות ואינו נוהג אלא במרובה וכמה הוא מרובה ב"ש אומרים שתי רחלות שנאמר (ישעיהו ז) יחיה איש עגלת בקר ושתי צאן וב"ה אומרים [חמש שנאמר] (שמואל א כה) חמש צאן עשויות רבי דוסא בן הרכינס אומר חמש רחלות גוזזות מנה מנה ופרס חייבות בראשית הגז וחכ"א חמש רחלות גוזזות כל שהן וכמה נותנין לו משקל חמש סלעים ביהודה שהן עשר סלעים בגליל מלובן ולא צואי כדי לעשות ממנו בגד קטן שנאמר (דברים יח) תתן לו שיהא בו כדי מתנה לא הספיק ליתנו לו עד שצבעו פטור לבנו ולא צבעו חייב הלוקח גז צאנו של <עובד כוכבים> {גוי} פטור מראשית הגז הלוקח גז צאנו של חבירו אם שייר המוכר חייב לא שייר הלוקח חייב היו לו שני מינים שחופות ולבנות מכר לו שחופות אבל לא לבנות זכרים אבל לא נקבות זה נותן לעצמו וזה נותן לעצמו:

דף קלה, א גמרא במוקדשין מאי טעמא לא אמר קרא (דברים יח) צאנך ולא צאן הקדש טעמא דכתב רחמנא צאנך הא לאו הכי הוה אמינא קדשים חייבים בראשית הגז הא לאו בני גיזה נינהו דכתיב (דברים טו) ולא תגוז בכור צאנך אי בקדשי מזבח הכי נמי הכא במאי עסקינן בקדשי בדק הבית והאמר ר"א קדשי בדק הבית אסורים בגיזה ועבודה מדרבנן סלקא דעתך אמינא הואיל ומדאורייתא בני גיזה נינהו היכא דגזז ליה ליתבי ליה והא קדיש לה סד"א לפרוק וליתבי ליה והא בעי העמדה והערכה הניחא למאן דאמר קדשי בדק הבית לא היו בכלל העמדה והערכה אלא למ"ד היו מאי איכא למימר אמר ר' מני בר פטיש משום ר' ינאי הכא במקדיש בהמתו לבדק הבית חוץ מגיזותיה סד"א ליגזוז וליתבי ליה אמר קרא צאנך ולא צאן של הקדש אי הכי קדשי מזבח נמי כחשי קדשי בדק הבית נמי כחשי דאמר חוץ מגיזה וכחשיה קדשי מזבח נמי דאמר חוץ מגיזה וכחשיה אפ"ה פשטה קדושה בכולה ומנא תימרא דאמר ר' יוסי והלא במוקדשין האומר רגלה של זו עולה כולה עולה ואפי' לר"מ דאמר אין כולה עולה הני מילי דאקדיש דבר שאין הנשמה תלויה בו אבל הקדיש דבר שהנשמה תלויה בו קדשה רבא אמר במקדיש גיזה עצמה סד"א ליגזוז וליפרוק וליתבי ליה אמר קרא (דברים יח) גז צאנך תתן לו מי שאין מחוסר אלא גיזה ונתינה יצא זה שמחוסר גיזה פדייה ונתינה אלא צאנך למאי אתא לכדתניא בהמת השותפים חייב בראשית הגז ור' אלעאי פוטר מ"ט דר' אלעאי אמר קרא צאנך ולא של שותפות ורבנן למעוטי שותפות <עובד כוכבים> {גוי} ור' אלעאי שותפות <עובד כוכבים> {גוי} מנא ליה נפקא ליה מרישא דקרא (דברים יח) ראשית דגנך ולא שותפות <עובד כוכבים> {גוי} ורבנן ראשית <הגז> הפסיק הענין ור' אלעאי וי"ו הדר ערביה

דף קלה, ב גמרא ורבנן לא נכתוב רחמנא לא וי"ו ולא ראשית ורבי אלעאי אידי דהאי קדושת דמים והאי קדושת הגוף פסיק להו והדר ערבי להו ואיבעית אימא שותפות <עובד כוכבים> {גוי} בתרומה רבנן חיובי מחייבי דתניא ישראל <ועובד כוכבים> {וגוי} שלקחו שדה בשותפות טבל וחולין מעורבים זה בזה דברי רבי רבן שמעון בן גמליאל אומר של ישראל חייב ושל <עובד כוכבים> {גוי} פטור עד כאן לא פליגי אלא דמר סבר יש ברירה ומר סבר אין ברירה אבל שותפות <דעובד כוכבים> {דגוי} דברי הכל חייבת

ואי בעית אימא תרוייהו לר' אלעאי מצאנך נפקא שותפות <דעובד כוכבים> {דגוי} מאי טעמא דלא מייחדא ליה לישראל נמי לא מייחדא ליה ורבנן <עובד כוכבים> {גוי} לאו בר חיובא הוא ישראל בר חיובא הוא אמר רבא מודה רבי אלעאי בתרומה אע"ג דכתיב (דברים יח) דגנך דידך אין דשותפות לא כתב רחמנא תרומותיכם אלא דגנך למה לי למעוטי שותפות <עובד כוכבים> {גוי} חלה אע"ג דכתיב ראשית ואיכא למימר נילף ראשית ראשית מראשית הגז מה להלן דשותפות לא אף כאן דשותפות לא כתב רחמנא (במדבר טו) עריסותיכם אלא טעמא דכתיב עריסותיכם הא לאו הכי הוה אמינא נילף ראשית ראשית מראשית הגז אדרבה נילף מתרומה ה"נ אלא עריסותיכם למה לי כדי עריסותיכם פאה אע"ג דכתיב שדך דידך אין שותפות לא כתב רחמנא (ויקרא יט) ובקצרכם את קציר ארצכם אלא שדך ל"ל למעוטי שותפות <עובד כוכבים> {גוי} בכורה אע"ג דכתיב (דברים טו) כל הבכור אשר יולד בבקרך ובצאנך דידך אין דשותפות לא כתב רחמנא (דברים יב) ובכורות בקרכם וצאנכם אלא בקרך וצאנך למה לי למעוטי שותפות <עובד כוכבים> {גוי} מזוזה אף על גב דכתיב (דברים ו) ביתך דידך אין שותפות לא כתב רחמנא (דברים יא) למען ירבו ימיכם וימי בניכם ואלא ביתך למאי אתא לכדרבה דאמר רבה

דף קלו, א גמרא דרך ביאתך מן הימין מעשר אע"ג דכתיב מעשר דגנך דילך אין דשותפות לא כתב רחמנא מעשרותיכם אלא מעשר דגנך למאי אתא למעוטי שותפות <דעובד כוכבים> {דגוי} מתנות אע"ג דכתב רחמנא ונתן איכא למימר יליף נתינה נתינה מראשית הגז מה להלן דשותפות לא אף כאן דשותפות לא כתב רחמנא (דברים יח) מאת זובחי הזבח אלא טעמא דכתב רחמנא מאת זובחי הזבח הא לאו הכי הוה אמינא לילף מראשית הגז אדרבה נילף מתרומה אין ה"נ מאת זובחי הזבח למה לי לכדרבא דאמר רבא הדין עם הטבח בכורים אע"ג דכתיב (דברים כו) ארצך דידך אין דשותפות לא כתב רחמנא (במדבר יח) בכורי כל אשר בארצך אלא ארצך למה לי למעוטי חוצה לארץ ציצית אע"ג דכתב רחמנא (דברים כב) כסותך דידך אין דשותפות לא כתב רחמנא (במדבר טו) על כנפי בגדיהם לדורותם ואלא כסותך למה לי לכדרב יהודה דאמר רב יהודה טלית שאולה פטורה מן הציצית כל שלשים יום מעקה אע"ג דכתב רחמנא (דברים כב) לגנך דידך אין דשותפות לא כתב רחמנא (דברים כב) כי יפול הנופל ממנו אלא גנך למאי אתא למעוטי בתי כנסיות ובתי מדרשות אמר רב ביבי בר אביי ליתנהו להני כללי דתניא בהמת השותפין חייבת בבכורה ור' אלעאי פוטר אע"ג דכתיב (דברים טו) בקרך וצאנך והא כתיב (דברים יב) בקרכם וצאנכם דכולהו ישראל אמר רב חנינא מסורא ליתנהו להני כללי דתניא בהמת השותפין חייבת במתנות ור' אלעאי פוטר מאי טעמא יליף נתינה נתינה מראשית הגז מה להלן דשותפות לא אף כאן דשותפות לא ואי ס"ד בתרומה מיחייב נילף נתינה נתינה מתרומה אלא ש"מ בתרומה נמי פוטר אי מה תרומה בארץ אין בחוצה לארץ לא אף מתנות בארץ אין בחוצה לארץ לא אמר רבי יוסי מנהרביל אין והתניא רבי אלעאי אומר מתנות אין נוהגין אלא בארץ וכן היה רבי אלעאי אומר ראשית הגז אין נוהג אלא בארץ מאי טעמא דר' אלעאי אמר רבא יליף נתינה נתינה מתרומה מה תרומה בארץ אין בחוצה לארץ לא אף ראשית הגז בארץ אין בחוצה לארץ לא אמר ליה אביי אי מה תרומה טובלת אף ראשית הגז טובלת א"ל אמר קרא (דברים יח) וראשית גז צאנך תתן לו אין לך בו אלא מראשיתו ואילך אי מה תרומה חייבים עליה

מיתה וחומש אף ראשית הגז חייבים עליו מיתה וחומש אמר קרא (ויקרא כב) ומתו בו ויסף עליו עליו ולא על ראשית הגז בו ולא בראשית הגז אי מה תרומה ראשון ושני אחריה אף ראשית הגז ראשון ושני אחריה אמר קרא ראשית אין לך בו אלא ראשית בלבד אי מה תרומה מחדש על הישן לא אף ראשית הגז מחדש על הישן לא אין והתניא היו לו שתי רחלות גזז והניח גזז והניח שנים ושלושה שנים אין מצטרפות הא חמש מצטרפות והתניא אין מצטרפות אלא ש"מ הא דר' אלעאי והא דרבנן אי מה תרומה גדל בחיוב חייב גדל בפטור פטור גבי תרומה מנלן דתניא ישראל שלקח שדה בסוריא <מעובד כוכבים> {מגוי} עד שלא הביאה שלישי חייב משהביאה שלישי ר"ע מחייב בתוספת וחכמים פוטרין וכי תימא הכי נמי והתנן הלוקח גז <צאן עובד כוכבים> {צאנו של גוי} פטור מראשית הגז הא צאנו לגזוז חייב מתני'

דף קלו, ב גמרא דלא כר' אלעאי אי מה תרומה ממין על שאינו מינו לא אף ראשית הגז ממין על שאינו מינו לא וגבי תרומה מנלן דתניא היו לו שני מיני תאנים שחורות ולבנות וכן שני מיני חטין אין תורמים ומעשרים מזה על זה ר' יצחק אומר משום ר' אלעאי ב"ש אומרים אין תורמין וב"ה אומרים תורמין אף ראשית הגז ממין על שאינו מינו לא אין והתנן היו לו ב' מינים שחופות ולבנות מכר לו שחופות אבל לא לבנות זה נותן לעצמו וזה נותן לעצמו אלא מעתה סיפא דקתני זכרים אבל לא נקבות זה נותן לעצמו וזה נותן לעצמו הכי נמי משום דתרי מיני נינהו אלא עצה טובה קמ"ל דליתב ליה מהאי דרכיך ומהאי דאשון הכא נמי עצה טובה קמ"ל דליתב להו מתרוייהו הא אוקימנא למתניתין דלא כר' אלעאי אי מה תרומה בעינן ראשית ששיריה ניכרין אף ראשית הגז ששיריה ניכרין אין והתנן האומר כל גרני תרומה וכל עיסתי חלה לא אמר כלום הא כל גזיי ראשית דבריו קיימין ותניא אידך לא אמר כלום אלא לאו שמע מינה הא רבי אלעאי והא רבנן שמע מינה אמר רב נחמן בר יצחק האידנא נהוג עלמא כהני תלת סבי כר' אלעאי בראשית הגז דתניא רבי אלעאי אומר ראשית הגז אינו נוהג אלא בארץ וכו' יהודה בן בתירה בדברי תורה דתניא ר' יהודה בן בתירה אומר אין דברי תורה מקבלין טומאה וכו' יאשיה בכלאים דתניא רבי יאשיה אומר לעולם אין חייב עד שיזרע חטה ושעורה וחרצן במפולת יד: חומר בזרוע [וכו'] : וליתני חומר בראשית הגז שנוהג בטרפות מה שאין כן במתנות אמר רבינא הא מני ר' שמעון היא דתניא ר' שמעון פוטר את הטרפות מראשית הגז מאי טעמא דר' שמעון יליף נתינה ממתנות מה מתנות טרפה לא אף ראשית הגז נמי טרפה לא ואי יליף נתינה ממתנות לילף נתינה ממתנות מה תרומה בארץ אין בחו"ל לא אף ראשית הגז נמי בארץ אין בחו"ל לא אלמה תנן ראשית הגז נוהג בארץ ובחוצה לארץ אלא היינו טעמא דר"ש דיליף צאן צאן ממעשר מה מעשר טרפה לא אף ראשית הגז טרפה לא והתם מנלן דכתיב (ויקרא כו) כל אשר יעבור תחת השבט פרט לטרפה שאינה עוברת ולילף צאן צאן מבכור מה בכור אפי' טרפה אף ראשית הגז אפי' טרפה מסתברא ממעשר הוה ליה למילף שכן זכרים טמאין במרובין מרחם אדם פשוט לפני הדבור אדרבה מבכור הוה ליה למילף שכן יתום שלקחו בשותפות נתנו בפני כהן

דף קלז, א גמרא בקדושה ומכירה והנך נפישין פשוט מפשוט עדיף ליה: ראשית הגז אינו נוהג אלא ברחלים: מנא הני מילי אמר רב חסדא אתיא גיזה גיזה כתיב הכא (דברים יח) ראשית גז צאנך תתן לו וכתוב התם (איוב לא) ומגז כבשי יתחמם מה להלן כבשים

אף כאן כבשים ונילף גיזה גיזה מבכור דתניא (דברים טו) לא תעבוד בבכור שורך ולא תגוז בכור צאנך אין לי אלא שור בעבודה וצאן בגיזה מנין ליתן האמור של זה בזה ואת האמור של זה בזה ת"ל לא תעבוד ולא תגוז אמר קרא (דברים יח) תתן לו ולא לשקו אלא מעתה נוצה של עזים ליחייב בעינן גיזה וליכא מאן שמעת ליה האי סברא ר' יוסי הא מודי ר' יוסי במידי דאורחיה אלא כדאמר ר' יהושע בן לוי (דברים יח) לעמוד לשרת דבר הראוי לשירות הכא נמי דבר הראוי לשירות אלא גיזה למאי אתא לכדתנא דבי ר' ישמעאל דתנא דבי ר' ישמעאל כבשים שצמרן קשה פטורים מראשית הגז שנאמר ומגז כבשי יתחמם תני חזא גוזז את העזים ושוטף את הרחלים פטור ותניא אידך הגוזז את העזים פטור ושוטף את הרחלים חייב לא קשיא הא רבנן והא ר' יוסי דתניא (ויקרא יט) לקט קצירך ולא לקט קיטוף ר' יוסי אומר אין לקט אלא הבא מחמת קציר ר' יוסי היינו ת"ק כולה ר' יוסי היא והכי קתני שר' יוסי אומר אין לקט אלא הבא מחמת קציר א"ל רב אחא בריה דרבא לרב אשי מודה ר' יוסי במידי דאורחיה דתניא ר' יוסי אומר קציר אין לי אלא קציר עוקר מנין ת"ל (ויקרא יט) לקצור תולש מנין ת"ל (ויקרא יט) בקוצרך אמר ליה רבינא לרב אשי אף אנן נמי תנינא מלבנות בצלים שבין הירק ר' יוסי אומר פאה מכל אחד ואחד וחכמים אומרים מאחת על הכל: וכמה הוא מרובה: בשלמא לב"ש תרתי נמי איקרו צאן אלא לב"ה מ"ט אמר רב כהנא אמר קרא (שמואל א כה) עשויות שעושות ב' מצות ראשית הגז ומתנות אימא בכורה ומתנות בכורה חזא מי לא מיחייבא ולטעמיך מתנות חזא מי לא מיחייבא אלא אמר רב אשי עשויות שמעשות את בעליהן ואומרות לו קום עשה מצוה תניא דבי רבי ישמעאל בר' יוסי אומר משום אביו ארבע שנאמר (שמות כא) וארבע צאן תחת השה תניא אמר רבי אלמלא דבריהן דברי תורה ודברי בריבי קבלה אנן דברי בריבי שומעין וכל שכן שדבריהם דברי קבלה ודברי בריבי תורה והאמר מר אין הכרעה שלישית מכרעת

דף קלז,ב גמרא אמר ר' יוחנן מפי שמועה אמרה מפי חגי זכריה ומלאכי: ר' דוסא בן הרכינס אומר וכו': וכמה כל שהן אמר רב מנה ופרס ובלבד שיהו מחומשות ושמואל אמר ששים ונותן סלע אחת לכהן רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן שש לכהן חמשה ואחד לו עולא אמר ר' אלעזר כל שהן שנינו תנן וכמה נותן לו משקל חמש סלעים ביהודה שהן עשר סלעים בגליל בשלמא לרב ורבי יוחנן ניחא אלא לשמואל ור' אלעזר קשיא וליטעמיך ולרב מי ניחא והא רב ושמואל דאמרי תרוייהו ראשית הגז בששים הא איתמר עלה דההיא רב ושמואל דאמרי תרוייהו בישראל שיש לו גיזין הרבה עסקינן ומבקש ליתנן לכהן ואמרי' ליה כל חד וחד לא תבצר ליה מחמשת סלעים גופא רב ושמואל דאמרי תרוייהו ראשית הגז בששים תרומה בששים פאה בששים תרומה והא אנן תנן תרומה עין יפה אחד מארבעים דאורייתא בששים דרבנן בארבעים דאורייתא בששים והאמר שמואל חטה אחת פוטרת את הכרי דאורייתא כדשמואל דרבנן בדאורייתא אחת מארבעים דרבנן בדרבנן בששים פאה בששים והתנן אלו דברים שאין להן שיעור הפאה והבכורים והראיון דאורייתא אין לה שיעור דרבנן בששים מאי קמ"ל תנינא אין פוחתין לפאה מששים אע"פ שאמרו הפאה אין לה שיעור התם בארץ הכא בחו"ל כי סליק איסי בר היני אשכחיה לר' יוחנן דקא מתני ליה לבריה רחלים אמר ליה אתנייה רחלות א"ל כדכתיב (בראשית לב) רחלים מאתם אמר ליה לשון תורה לעצמה לשון חכמים לעצמן אמר ליה מאן ריש סדרא בבבל אמר ליה אבא אריכא אמר ליה אבא אריכא קרית ליה

דכירנא כד הוה יתיבנא אחר י"ז שורן אחוריה דרב קמיה דרב ונפקי זיקוקין דנור מפומיה דרב לפומיה דרבי ומפומיה דרבי לפומיה דרב ולית אנא ידע מה הן אמרין ואת אבא אריכא קרית ליה אמר ליה איהו ראשית הגז בכמה אמר ליה ר' יוחנן בששים והאנן בכל שהן תנן אמר ליה אם כן מה בין לי ולך כי אתא רב דימי אמר ראשית הגז רב אמר בששים ור' יוחנן משום ר' ינאי אמר בשש אמר ליה אביי לרב דימי אנחת לן חדא ואקשת לן חדא בשלמא דר' יוחנן אדר' יוחנן לא קשיא הא דידיה הא דרביה אלא דרב אדרב קשיא דהא אמר רב מנה ופרס דרב אדרב נמי לא קשיא מאי מנה דקאמר בן ארבעים סלעים דהוה ליה

דף קלח, א גמרא בששים ותני תנא מנה בן ארבעים סלעים אין והתנן חמת חדשה אע"פ שמקבלת רמונים טהורה תפרה ונקרעה שיעורה כמוציא רמונים רבי אליעזר בן יעקב אומר כפקעיות של שתי אחת מארבע במנה בן ארבעים סלעים: וכמה נותן לו כו': תנא לא שילבננו ויתננו לו אלא שילבננו כהן ויעמוד על חמש סלעים: כדי לעשות בגד קטן: מנהני מילי אמר ר' יהושע בן לוי אמר קרא (דברים יב) לעמוד לשרת דבר שהוא ראוי לשירות מאי ניהו אבנט מעיל תפשת מרובה לא תפשת תפשת מועט תפשת ואימא כיפה של צמר דתניא כיפה של צמר היתה מונחת בראש כהן גדול ועליה ציץ נתון לקיים מה שנאמר (שמות כח) ושמת אותו על פתיל תכלת אמר קרא הוא ובניו דבר השוה לאהרן ולבניו אבנט נמי לא שוי הניחא למאן דאמר אבנטו של כ"ג לא זהו אבנטו של כהן הדיוט שפיר אלא למאן דאמר זהו אבנטו של כהן הדיוט מאי איכא למימר שם אבנט בעולם: לא הספיק ליתנו וכו': איתמר גזו ומכר ראשונה רב חסדא אמר חייב ר' נתן בר הושעיא אמר פטור רב חסדא אמר חייב דהא גזו ר' נתן בר הושעיא אמר פטור בעידנא דקא מלא שיעורא בעינן צאנך וליכא תנן הלוקח גז צאנו של <עובד כוכבים> {גוי} פטור מראשית הגז הא צאנו לגזוז חייב אמאי כל חד וחד בתר גיזה נפקא לה מרשותיה תרגמא רב חסדא אליבא דר' נתן בר הושעיא כגון שהקנן לו כל שלשים יום: הלוקח גז צאנו של חבירו כו': מאן תנא דהיכא דאיכא שיורא גבי מוכר בתר מוכר אזלינן א"ר חסדא רבי יהודה היא דתנן המוכר קלחי אילן בתוך שדהו נותן פאה לכל אחד ואחד אמר רבי יהודה אימתי בזמן שלא שייר בעל השדה אבל שייר בעל השדה נותן פאה על הכל אמר ליה רבא והאמר הוא דאמר והוא שהתחיל בעל השדה לקצור וכי תימא הכא נמי והוא שהתחיל לגזוז בשלמא התם (ויקרא יט) ובקצרכם את קציר ארצכם כתיב מעידנא דאתחיל לקצור מיחייב בכולה שדה אלא הכא מעידנא דאתחיל למיגז לא מיחייב בכוליה עדריה אלא אמר רבא האי תנא הוא דתנן אמר לו מכור לי בני מעיה של פרה זו והיה בהן מתנות נותנן לכהן ואין מנכה לו מן הדמים לקח ממנו במשקל נותנן לכהן ומנכה לו מן הדמים

דף קלח, ב גמרא אלמא מתנות דכהן לא מזבין איניש הכא נמי מתנות דכהן לא מזבין איניש הלכך שייר המוכר מוכר חייב דאמר ליה לוקח מתנה דכהן גבך היא לא שייר לוקח חייב דאמר ליה מוכר מתנה דכהן לא זבני לך:

מסכת חולין פרק יב

דף קלח, ב משנה שילוח הקן נוהג בארץ ובחו"ל בפני הבית ושלא בפני בחולין אבל לא במוקדשין חומר בכסוי הדם משילוח הקן שכסוי הדם נוהג בחיה ובעוף במזומן ובשאינ מזומן ושילוח הקן אינו נוהג אלא בעוף ואינו נוהג אלא בשאינו מזומן איזוהו שאינו מזומן כגון אווזין ותרנגולים שקננו בפרדס אבל אם קננו בבית וכן יוני הרדסיות פטור משילוח עוף טמא פטור מלשלח עוף טמא רובץ על ביצי עוף טהור וטהור רובץ על ביצי עוף טמא פטור מלשלח קורא זכר רבי אליעזר מחייב וחכמים פוטרין :

דף קלח, ב גמרא רבי אבין ור' מיישא חד אמר כל היכא דתנן בארץ ובחו"ל שלא לצורך לבד מראשית הגז לאפוקי מדר' אלעאי דאמר ראשית הגז אינו נוהג אלא בארץ וחד אמר כל היכא דתנן בפני הבית ושלא בפני הבית שלא לצורך לבד מאותו ואת בנו סלקא דעתך אמינא הואיל ובענינא דקדשים כתיב בזמן דאיכא קדשים ננהוג בזמן דליכא קדשים לא ננהוג קמ"ל ותרוייהו אמרי כל היכא דתנן בחולין ובמוקדשים לצורך לבד מגיד הנשה פשיטא משום דאיקדש פקע ליה איסור גיד הנשה מיניה ולא אוקימנא בולדות קדשים ומאי טעמא אוקימנא לאו משום דקשיא לן לא ליתני מעיקרא נמי לא תקשי לך אידי דתנא לצורך תנא נמי שלא לצורך: בחולין אבל לא במוקדשים: אמאי לא דאמר קרא (דברים כב) שלח תשלח את האם במי שאתה מצווה לשלחו יצא זה שאי אתה מצווה לשלחו אלא להביאו לידי גזר אמר רבינא הלכך עוף טהור שהרג את הנפש פטור משלוח מ"ט דאמר קרא שלח תשלח את האם במי שאתה מצווה לשלחו יצא זה שאי אתה מצווה לשלחו אלא להביאו לב"ד היכי דמי אי דגמר דיניה

דף קלט, א גמרא בר קטלא הוא אלא דלא גמר דיניה ובעי לאתוייה לבי דינא וקיומי ביה (דברים יג) ובערת הרע מקרבך הני מוקדשין היכי דמי אילימא דהוה ליה קן בתוך ביתו ואקדשיה מי מיחייב (דברים כב) כי יקרא קן צפור פרט למזומן אלא דחזא קן בעלמא ואקדשיה ומי קדוש (ויקרא כז) איש כי יקדיש את ביתו קדש אמר רחמנא מה ביתו ברשותו אף כל ברשותו אלא דאגבהינהו לאפרוחים ואקדשינהו והדר הדרינהו האי אפילו בחולין נמי לא מיחייב דתנא נטל את הבנים והחזירן לקן ואח"כ חזרה האם עליהן פטור מלשלח אלא דאגבהי לאם ואקדשה והדרה מעיקרא איחייב ליה בשילוח מקמי דאקדשה דתניא ר' יוחנן בן יוסף אומר הקדיש חיה ואח"כ שחטה פטור מלכסות שחטה ואח"כ הקדישה חייב לכסות שכבר נתחייב בכסוי קודם שיבא לידי הקדש רב אמר במקדיש פירות שובכו ומרדו ושמואל אמר במקדיש תרנגולתו לבדק הבית בשלמא שמואל לא אמר כרב דקא מוקים לה בקדשי בדק הבית אלא רב מאי טעמא לא אמר כשמואל אמר לך רב דוקא קפטרי משילוח כגון פירות שובכו דקדשי מזבח נינהו דכיון דקדשי קדושת הגוף לא פקעה קדושתיהו מינייהו אבל במקדיש תרנגולתו לבדק הבית דלאו קדשי מזבח דקדושת דמים בעלמא הוא כיון דמרדה פקעה קדושתיהו וחיבת בשילוח ושמואל אמר כל היכא דאיתיה בבי גזא דרחמנא איתא דכתיב (תהילים כד) לה' הארץ ומלואה וכן אמר ר' יוחנן במקדיש תרנגולתו לבדק הבית ומרדה אמר ליה רבי שמעון בן לקיש וכיון שמרדה פקעה ליה קדושתה אמר ליה בבי גזא דרחמנא איתא דכתיב לה' הארץ ומלואה ורמי דר' יוחנן אדר' יוחנן ורמי דר' שמעון בן לקיש אדר' ש בן לקיש דאיתמר מנה זה לבדק הבית ונגנבו או נאבדו רבי יוחנן אמר חייב באחריותן עד שיבואו לידי גזר וריש לקיש אמר כל היכא דאיתיה בבי גזא דרחמנא איתיה דכתיב לה' הארץ ומלואה קשיא דריש לקיש אדריש לקיש קשיא דר' יוחנן אדר' יוחנן דריש לקיש אדריש לקיש לא קשיא

הא מקמי דשמעיה מר' יוחנן רביה הא לבתר דשמעיה מר' יוחנן רביה אלא דר' יוחנן אדר' יוחנן קשיא דר' יוחנן אדר' יוחנן נמי לא קשיא הא דאמר עלי הא דאמר הרי זו מכלל דר"ש בן לקיש אע"ג דאמר עלי לא מחייב והתניא איזהו נדר ואיזו היא נדבה נדר האומר הרי עלי עולה נדבה האומר הרי זו עולה ומה בין נדר לנדבה נדר מתה או נגנבה או שאבדה חייב באחריותה נדבה מתה או נגנבה או שאבדה אינו חייב באחריותה אמר לך ריש לקיש הני מילי קדשי מזבח דמחוסר הקרבה אבל קדשי בדק הבית דלאו מחוסר הקרבה אע"ג דאמר עלי לא מחייב והתנן האומר שור זה עולה בית זה קרבן מת השור נפל הבית אינו חייב באחריותן שור זה עלי עולה בית זה עלי קרבן מת השור ונפל הבית חייב לשלם ה"מ היכא דמת השור ונפל הבית חייב לשלם דליתנהו אבל היכא דאיתנהו כל היכא דאיתיה בבי גזא דרחמנא איתיה דכתיב לה' הארץ ומלואה אמר רב המנונא הכל מודים בערכין אע"ג דאמר עלי לא מחייב מאי טעמא דלא מיתמר ליה בלא עלי הכי לימא לימא ערכי אמאן לימא ערך פלוני אמאן מתקיף לה רבא לימא הריני בערכי הריני בערך פלוני ועוד תניא רבי נתן אומר (ויקרא כז) ונתן את הערכך ביום ההוא קדש לה' מה תלמוד לומר לפי שמצינו בהקדשות ומעשרות שמתחללין על מעות שבחולין נגנבו או שאבדו אינן חייבין באחריותן

דף קלט, ב גמרא יכול אף זה כן ת"ל ונתן את הערכך וגו' חולין עד שיבאו לידי גזבר אלא אי איתמר הכי איתמר אמר רב המנונא הכל מודים בערכין דאע"ג דלא אמר עלי מיחייב דכתיב (ויקרא כז) ונתן את הערכך חולין הן בידך עד שיבאו לידי גזבר: חומר בכסוי וכו': תנו רבנן (דברים כב) כי יקרא קן צפור לפניך מה ת"ל לפי שנאמר (דברים כב) שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך יכול יחזור בהרים וגבעות כדי שימצא קן ת"ל כי יקרא במאורע לפניך קן מ"מ צפור טהורה ולא טמאה לפניך ברשות היחיד בדרך ברשות הרבים באילנות מנין ת"ל בכל עץ בבורות שיחין ומערות מנין ת"ל או על הארץ וכי מאחר שסופנו לרבות כל דבר לפניך בדרך למה לי לומר לך מה דרך שאין קנו בידך אף כל שאין קנו בידך מכאן אמרו יוני שובך ויוני עלייה שקננו בטפיחין ובבירות ואווזין ותרגולין שקננו בפרדס חייב בשילוח אבל קננו בתוך הבית וכן יוני הרדסיות פטור משילוח אמר מר מה דרך שאין קנו בידך אף כל שאין קנו בידך הא למה לי מכי יקרא נפקא כי יקרא פרט למזומן ועוד לפניך למה לי אלא לפניך לאתווי שהיו לפניך ומר דו בדרך כדרב יהודה אמר רב דאמר רב יהודה אמר רב מצא קן בים חייב בשילוח שנאמר (ישעיהו מג) כה אמר ה' הנותן בים דרך וגו' אלא מעתה מצא קן בשמים דכתיב (משלי ל) דרך נשר בשמים הכי נמי דמיחייב בשילוח הקן דרך נשר איקרי דרך סתמא לא איקרי אמרי ליה פפונאי לרב מתנה מצא קן בראשו של אדם מהו אמר (שמואל ב טו) ואדמה על ראשו משה מן התורה מנין (בראשית ו) בשגם הוא בשר המן מן התורה מנין (בראשית ג) המן העץ אסתר מן התורה מנין (דברים לא) ואנכי הסתר אסתיר מרדכי מן התורה מנין דכתיב (שמות ל) מר דרור ומתרגמינן מירא דכיא: ואיזהו שאינו מזומן וכו': ר' חייא ור' שמעון חד תני הדרסיות וחד תני הדרסיות מאן דתני הדרסיות על שם הורדוס ומאן דתני הדרסיות על שם מקומן אמר רב כהנא לדידי חזיין וקיימן שיתסר דרי בפתי מילא והוה קרא קירי קירי הוה חד מינייהו דלא הוה קרי קירי קירי אמרה לה חברתה סומא אמרי קירי קירי אמרה סומא אמרי קירי בירי אתיוה ושחטוה א"ר אשי אמר לי [ר'] חנינא מילין מילין ס"ד אלא אימא במילין: עוף טמא פטור מלשלח: מנה"מ א"ר יצחק

דאמר קרא כי יקרא קן צפור לפניך עוף משמע לן בין טהור בין טמא צפור טהור אשכחן דאיקרי צפור טמא לא אשכחן דאיקרי צפור תא שמע (דברים ד) תבנית כל צפור כנף מאי לאו צפור בין טהור בין טמא כנף חגבים לא צפור טהור כנף חגבים ת"ש (תהילים קמח) החיה וכל בהמה רמש וצפור כנף מאי לאו צפור בין טהור בין טמא וכנף חגבים לא צפור טהור כנף טמא וחגבים תא שמע (בראשית ז) כל צפור כל כנף מאי לאו כדמקשינן לא כדמשינן תא שמע (יחזקאל לט) ואתה בן אדם אמור לצפור כל כנף מאי לאו כדאקשינן לא כדמשינן ת"ש

דף קמ"א גמרא (דניאל ד) ובענפוהי ידורן צפרי שמיא צפרי שמיא איקרו צפרי סתמא לא איקרו ת"ש (דברים יד) כל צפור טהורה מכלל דאיכא טמאה לא מכלל דאיכא אסורה מאי היא אי טרפה בהדיא כתיב ואי בשחוטה דמצורע מסיפא דקרא נפקא (דברים יד) וזה אשר לא תאכלו מהם לרבות שחוטת מצורע לעולם בשחוטה דמצורע ולעבור עליו בעשה ובלא תעשה ולוקמה בטרפה ולעבור עליו בעשה ולא תעשה דבר הלמד מענינו ובענינא דשחוטה כתיב ת"ש (ויקרא יד) שתי צפרים חיות מאי חיות לאו שחיות בפיך מכלל דאיכא לאו שחיות בפיך לא מאי חיות שחיין ראשי אברים שלהן ת"ש מסיפא טהורות מכלל דאיכא טמאות לא מכלל דאיכא טרפות טרפות מחיות נפקא הניחא למאן דאמר טרפה חיה אלא למ"ד טרפה אינה חיה מאי איכא למימר ועוד בין למ"ד טרפה חיה בין למ"ד אינה חיה מדתנא דבי ר' ישמעאל נפקא דתנא דבי רבי ישמעאל נאמר מכשיר ומכפר בפנים ונאמר מכשיר ומכפר בחוץ מה מכשיר ומכפר האמור בפנים עשה בו מכשיר כמכפר אף מכשיר ומכפר האמור בחוץ עשה בו מכשיר כמכפר אלא אמר רב נחמן בר יצחק למעוטי צפורי עיר הנדחת למאי אי לשילוח לא אמרה תורה שלח לתקלה אלא לשחיטה רבא אמר למעוטי שלא לזווג לה אחרת קודם שלוחיה למאי אי לשחיטה הא בעיא שילוח אלא לשילוח רב פפא אמר לצפורים שהחליפו <בצפורי עבודה זרה> [בעבודה זרה] דכתיב (דברים ז) והיית חרם כמוהו כל מה שאתה מהייה הימנו כמוהו למאי אי לשילוח לא אמרה תורה שלח לתקלה אלא לשחיטה רבינא אמר הכא במאי עסקינן בעוף שהרג את הנפש היכי דמי אי דגמר דינא בר קטלא הוא אלא קודם גמר דינא ולמאי אי לשילוח בעי לאתויי לבי דינא וקיומי (דברים יג) ובערת הרע מקרבך אלא לשחיטה: עוף טמא רובץ על ביצי עוף טהור: בשלמא עוף טמא רובץ על ביצי טהור בעינן צפור וליכא אלא עוף טהור רובץ על ביצי עוף טמא הא צפור הוא כדאמר רב כהנא (דברים כב) תקח לך ולא לכלביך הכא נמי תקח לך ולא לכלביך והיכא איתמר דרב כהנא אהא דתניא אם טרפה חייב בשילוח אפרוחים טרפות פטור משילוח מנא הני מילי אמר רב כהנא דאמר קרא תקח לך ולא לכלביך ולהקיש אם טרפה לאפרוחים מה אפרוחים טרפות פטור משילוח אף אם טרפה נמי פטור מלשלח

דף קמ"ב גמרא אם כן צפור למעוטי עוף טמא ל"ל והתניא אם אפרוחין טרפה חייב בשילוח אמר אביי הכי קאמר אפרוח שאמן טרפה חייב בשילוח בעי רב הושעיא הושיט ידו לקן ושחט מיעוט סימנים מהו מי אמרינן כיון דאילו שביק להו מטרפי בעינן לך ולא לכלביך או דלמא כיון דבידו למגמר שחיטה תקח לך קרינא ביה וחייב בשילוח תיקו בעי ר' ירמיה מטלית מהו שתחוץ כנפים מהו שיחוצו ביצים מזורות מהו שני סדרי ביצים זו על גב זו מהו זכר על גבי ביצים ונקבה על גבי זכר מהו תיקו בעי ר' זירא יונה על ביצי תסיל מהו תסיל על ביצי יונה מהו אמר אביי ת"ש עוף טמא רובץ על ביצי עוף טהור

וטהור רובץ על ביצי עוף טמא פטור משילוח הא טהור וטהור חייב דלמא בקורא : קורא
זכר רבי אליעזר מחייב וחכמים פוטרין : אמר רבי אבהו מאי טעמא דרבי אליעזר אתיא
דגירה דגירה כתיב הכא (ירמיהו יז) קורא דגר ולא ילד וכתוב התם (ישעיהו לד) ובקעה
ודגרה בצלה אמר ר"א מחלוקת בקורא זכר אבל בקורא נקבה דברי הכל חייב פשיטא
קורא זכר תנן מהו דתימא רבנן אפילו קורא נקבה פטרי והא דקתני זכר להודיעך כחו
דרבי אליעזר קמשמע לן ואמר רבי אלעזר מחלוקת בקורא זכר אבל בזכר דעלמא דברי
הכל פטור פשיטא קורא זכר תנן מהו דתימא רבי אליעזר אפי' זכר דעלמא מחייב והאי
דקתני קורא זכר להודיעך כחן דרבנן קמ"ל תניא נמי הכי זכר דעלמא פטור קורא זכר
ר"א מחייב וחכמים פוטרין :

דף קמ"ב משנה היתה מעופפת בזמן שכנפיה נוגעות בקן חייב לשלח אין כנפיה נוגעות
בקן פטור מלשלח אין שם אלא אפרוח אחד או ביצה אחת חייב לשלח שנאמר קן קן מכל
מקום היו שם אפרוחים מפריחים או ביצים מוזרות פטור מלשלח שנאמר (דברים כב)
והאם רובצת על האפרוחים או על הביצים מה אפרוחים בני קיימא אף ביצים בני קיימא
יצאו מוזרות ומה הביצים צריכין לאמן אף האפרוחין צריכין לאמן יצאו מפריחין :

דף קמ"ב גמרא תנו רבנן רובצת ולא מעופפת יכול אפי' כנפיה נוגעות בקן ת"ל רובצת
מאי תלמודא מדלא כתיב יושבת אמר רב יהודה אמר רב היתה יושבת בין שני רובדי אילן
רואים כל שאם תשמט נופלת עליהם חייב לשלח ואם לאו פטור מיתבי היתה יושבת
ביניהן פטור מלשלח על גביהן חייב לשלח היתה מעופפת אפי' כנפיה נוגעות בקן פטור
מלשלח מאי לאו על גביהן דומיא דביניהן מה ביניהן דנגעה בהו אף על גביהן דנגעה בהו
אבל רובדי אילן פטור לא על גביהן דומיא דביניהן מה ביניהן דלא נגעה עלייהו אף על
גביהן דלא נגעה עלייהו והיינו רובדי אילן ה"נ מסתברא דאי סלקא דעתך רובדי אילן
פטור אדתני היתה מעופפת אפי' כנפיה נוגעות בקן פטור מלשלח ליתני רובדי אילן וכ"ש
מעופפת מעופפת איצטריך ליה דאפי' כנפיה נוגעות בקן פטור מלשלח והאנן תנן בזמן
שכנפיה נוגעות בקן חייב לשלח אמר ר' ירמיה כי קתני מתניתא בנוגע מן הצד איכא
דאמרי לימא מסייע ליה היתה יושבת ביניהן פטור מלשלח על גביהן חייב לשלח היתה
מעופפת אפי' כנפיה נוגעות בקן פטור מלשלח מאי לאו על גביהן דומיא דביניהן מה
ביניהן דלא נגעה עלייהו אף על גביהן דלא נגעה עלייהו והיינו רובדי אילן לא על גביהן
דומיא דביניהן מה ביניהן דנגעה בהו אף על גביהן דנגעה בהו אבל רובדי אילן פטור אי
הכי אדקתני סיפא היתה מעופפת אפי' כנפיה נוגעות בקן פטור

דף קמ"א, א גמרא ליתני רובדי אילן וכ"ש מעופפת מעופפת איצטריך ליה דאפי' כנפיה
נוגעות בקן פטור מלשלח והאנן תנן בזמן שכנפיה נוגעות בקן חייב לשלח אמר רב יהודה
כי קתני מתניתין בנוגע מן הצד : אין שם אפרוח וכו' : א"ל ההוא מרבנן לרבא אימא
איפכא אין שם אפרוח אלא אחד או ביצה אחת פטור מלשלח דבעינן אפרוחים או ביצים
וליכא היו שם אפרוחים מפריחים או ביצים מוזרות חייב לשלח שנאמר קן קן מכל מקום
אם כן נכתוב קרא והאם רובצת עליהם מאי (דברים כב) והאם רובצת על האפרוחים או
על הביצים לאקושי אפרוחים לביצים וביצים לאפרוחים :

דף קמ"א, א משנה שלחה וחזרה אפי' ארבעה וחמשה פעמים חייב שנאמר (דברים כב)
שלח תשלח את האם אמר הריני נוטל את האם ומשלח את הבנים חייב שנאמר שלח
תשלח את האם נוטל את הבנים והחזירן לה ואח"כ חזרה האם עליהן פטור מלשלח :

דף קמא, א גמרא א"ל ההוא מרבנן לרבא ואימא שלח חדא זימנא תשלח תרי זימנין א"ל שלח אפילו מאה פעמים תשלח אין לי אלא לדבר הרשות לדבר מצוה מנין ת"ל תשלח מכל מקום א"ל ר' אבא בריה דרב יוסף בר רבא לרב כהנא אלא טעמא דכתב רחמנא תשלח הא לאו הכי הוה אמינא לדבר מצוה לא עשה ולא תעשה הוא ואין עשה דוחה לא תעשה ועשה לא צריכא דעבר ושקלה לאם דלאו עבריה עשה הוא דאיכא ליתי עשה ולידחי עשה קמ"ל הניחא למאן דתני קיימו ולא קיימו אלא למאן דתני בטלו ולא בטלו כמה דלא שחטה לא עבריה ללאו ותו לר' יהודה דאמר שלח מעיקרא משמע אפי' עשה נמי ליכא אלא אמר מר בר רב אשי כגון שנטלה על מנת לשלח דלאו ליכא עשה הוא דאיכא וליתי עשה ולידחי עשה מאי אולמיה דהאי עשה מהאי עשה סלקא דעתך הואיל ואמר מר גדול שלום שבין איש לאשתו שהרי אמרה תורה שמו של הקב"ה שנכתב בקדושה ימחה על המים והאי מצורע כיון דכמה דלא מטהר אסור בתשמיש המטה דכתיב (ויקרא יד) וישב מחוץ לאהלו שבעת ימים אהלו זו אשתו מכאן שאסור בתשמיש המטה מהו דתימא כיון דאסור בתשמיש המטה ליתי עשה דידיה ולידחי עשה דשלוח הקן קמ"ל:

דף קמא, א משנה הנוטל אם על הבנים ר' יהודה אומר לוקה ואינו משלח וחכמים אומרים משלח ואינו לוקה זה הכלל כל מצות לא תעשה שיש בה קום עשה אין לוקין עליה:

דף קמא, א גמרא בעי רבי אבא בר ממל טעמא דרבי יהודה משום דסבר לאו שניתק לעשה לוקין עליו או דלמא בעלמא סבר לאו שניתק לעשה אין לוקין עליו והכא היינו טעמא משום דקסבר שלח מעיקרא משמע תא שמע גנב וגזול ישנן בכלל מלקות דברי רבי יהודה והא הכא דלאו שניתק לעשה הוא דרחמנא אמר (ויקרא יט) לא תגזול (ויקרא ה) והשיב את הגזלה שמע מינה טעמא דר' יהודה משום דקסבר לאו שניתק לעשה לוקין עליו אמר ליה ר' זירא לאו אמינא לכו כל מתניתא דלא תניא בי

דף קמא, ב גמרא רבי חייא ובי רבי אושעיא משבשתא היא ולא תותבו מינה בי מדרשא דלמא אינה בכלל מלקות ארבעים תניא ת"ש דתני ר' אושעיא ור' חייא (דברים כד) לא תשוב ושב (ויקרא יט) לא תכלה וכלה ישנן בכלל מלקות ארבעים דברי רבי יהודה שמע מינה טעמיה דרבי יהודה משום דקסבר לאו שניתק לעשה לוקין עליו דלמא התם היינו טעם דקסבר תעזוב מעיקרא משמע א"ל רבינא לרב אשי ת"ש (שמות יב) לא תותירו ממנו עד בקר וגו' באש תשרופו בא הכתוב ליתן עשה אחר לא תעשה לומר לך שאין לוקין עליו דברי ר' יהודה ש"מ טעמא דר' יהודה משום דקסבר שלח מעיקרא משמע ש"מ א"ל רב אידי לרב אשי מתני' נמי דיקא דקתני הנוטל אם על הבנים ר' יהודה אומר לוקה ואין משלח ואי ס"ד טעמא דר' יהודה לאו שניתק לעשה לוקין עליו לוקה ומשלח מבעי ליה ודלמא הכי קאמר במתני' אין נפטר עד דמלקין ליה עד כמה משלחה אמר רב יהודה כדי שתצא מתחת ידו במה משלחה רב הונא אמר ברגליה רב יהודה אמר באגפיה רב הונא אמר ברגליה דכתיב (ישעיהו לב) משלחי רגל השור והחמור רב יהודה אמר באגפיה דהא כנפיה נינהו ההוא דגזינהו לגפה ושלחה ואח"כ תפשה נגדיה רב יהודה א"ל זיל רבי לה גדפיה ושלחה כמאן אי כר' יהודה לוקה ואין משלח אי כרבנן משלח ואין לוקה לעולם כרבנן ומכת מרדות מדרבנן ההוא דאתא לקמיה דרבא א"ל תימה מהו אמר לא ידע האי גברא דעוף טהור חייב לשלוחי אמר ליה דילמא חדא ביעתא הוא דרמיא אמר ליה האי ידעי לך מתניתין היא אין שם אלא אפרוח אחד או ביצה אחת חייב לשלח שלחה ואהדר

לה רבא פרסתקי ותפסה וליחוש לחשדא כלאחר יד ת"ר יוני שובך ויוני עלייה חייבות בשלוח ואסורות משום גזל מפני דרכי שלום ואי איתא להא דאמר ר' יוסי בר ר' חנינא חצרו של אדם קונה לו שלא מדעתו קרי כאן כי יקרא פרט למזומן אמר רב ביצה עם יציאת רובה הוא דאחייב בשלוח מקנא לא קני עד דתפול לחצרו וכי קתני חייבות בשלוח מקמי דתפול לחצרו אי הכי אמאי אסורות משום גזל אמם ואיבעית אימא לעולם אביצה וביצה כיון דנפיק ליה רובא דעתיה עליה והשתא דאמר רב יהודה אמר רב אסור לזכות בביצים שהאם רובצת עליהן שנאמר שלח את האם והדר הבנים תקח לך אפי' תימא אע"ג דנפל לחצרו כל היכא דאיהו מצי זכי חצרו נמי זכיא וכל היכא דאיהו לא מצי זכי חצרו נמי לא זכיא ליה אי הכי אמאי אסורות מפני דרכי שלום אי דשלחה גזל מעליא הוא אי דלא שלחה שלוחי בעי בקטן קטן בר דרכי שלום הוא הכי קאמר אביו של קטן חייב להחזיר לו מפני דרכי שלום לוי בר סימון אקני פירות שובכו לרב יהודה אתא לקמיה דשמואל א"ל זיל טרוף אקן דליתגבהו וקנינהו למאי אי למקנא לקנינהו ליה בסודר אי ביום טוב

דף קמב, א גמרא בעומד ואומר זה וזה אני נוטל סגיא הנהו פירי חדתי הוו דלוי בר סימון גופיה לא הוה קני להו והכי קאמר ליה זיל וטריף אקן דליתגבהו וניקנינהו לוי בר סימון והדר ליקנינהו ניהלך בסודר:

דף קמב, א משנה לא יטול אדם אם על בנים אפי' לטהר את המצורע ומה אם מצוה קלה שהיא כאיסור אמרה תורה (דברים כב) למען ייטב לך והארכת ימים ק"ו על מצות חמורות שבתורה:

דף קמב, א גמרא תניא דבי ר' יעקב אומר אין לך כל מצוה ומצוה שבתורה שמתן שכרה בצדה שאין תחיית המתים תלויה בה בכבוד אב ואם כתיב (דברים ה) למען יאריכון ימך ולמען ייטב לך בשילוח הקן כתיב למען ייטב לך והארכת ימים הרי שאמר לו אביו עלה לבירה והבא לי גוזלות ועלה ושלח את האם ולקח את הבנים ובחזרתו נפל ומת היכן אריכות ימיו של זה והיכן טובתו של זה אלא למען יאריכון ימך בעולם שכולו ארוך ולמען ייטב לך לעולם שכולו טוב ודלמא לא הוה הכי ר' יעקב מעשה חזא ודלמא מהרהר בעבירה הוה מחשבה רעה אין הקב"ה מצרפה למעשה ודלמא מהרהר בעבודה זרה הוה דכתיב (יחזקאל יד) למען תפוש את בית ישראל בלבם ואמר רב אחא בר יעקב זו מחשבת עבודה זרה הכי קאמר אם איתא דאיכא שכר מצות בהאי עלמא תהני ליה ותגן עליה דלא ליתי לידי הרהור וליתזק אלא שכר מצות בהאי עלמא ליכא והאמר ר' אלעזר שלוחי מצוה אינן נזוקים בחזרתם שאני והאמר רבי אלעזר שלוחי מצוה אינן נזוקים לא בהליכתן ולא בחזרתן סולם רעוע הוה ומקום דקבוע היזקא שאני דכתיב (שמואל א טז) ויאמר שמואל איך אלך ושמע שאול והרגני אמר רב יוסף אלמלא דרשיה אחר להאי קרא כרבי יעקב בר ברתיה לא חטא מאי חזא איכא דאמרי כי האי מעשה חזא ואיכא דאמרי לישנא דרבי חוצפית המתורגמן חזא דהוה מוטלת באשפה אמר פה שהפיק מרגליות ילחוך עפר והוא לא ידע למען ייטב לך בעולם שכולו טוב ולמען יאריכון ימך בעולם שכולו ארוך:

מסכת בכורות פרק א

דף ב,א משנה הלוקח עובר חמורו של <עובד כוכבים> {נכרי} והמוכר לו אע"פ שאינו רשאי המשתתף לו והמקבל הימנו והנותן לו בקבלה פטור מן הבכורה שנאמר בישראל אבל לא באחרים:

דף ב,א גמרא כל הני למה לי צריכי דאי תנא לוקח ה"א משום דקא מייתי לה לקדושה אבל מוכר דקא מפקע לה מקדושה אימא ליקנסיה קמ"ל והמשתתף לו למה לי לאפוקי מדרבי יהודה דאמר שותפות <עובד כוכבים> {נכרי} חייבת בבכורה קמשמע לן דפטורה מן הבכורה והמקבל ל"ל משום דקא בעי למיתני והנותן לו בקבלה והנותן לו בקבלה למה לי איצטריך סד"א הואיל ועיקר בהמה דישראל היא ליקנסיה דלמא אתי לאיחלופי בבהמה אחריתי קמשמע לן תנן התם ר' יהודה מתיר בשבורה בן בתירא מתיר בסוס איבעיא להו עובר מה לי א"ר יהודה טעמא דר' יהודה התם דשרי משום דשבורה עובר נמי שבור הוא או דלמא שבורה לאו היינו אורחיה אבל עובר כיון דהיינו אורחיה לאו שבור הוא ת"ש והמוכר לו אף על פי שאינו רשאי ולא פליג ר' יהודה וליטעמיך המשתתף לו והמקבל ממנו והנותן לו בקבלה דלא קתני הכי נמי דלא פליג אלא פליג ולא קתני ה"נ פליג ולא קתני: ת"ש ר' יהודה אומר המקבל בהמה מן <העובד כוכבים> {הגוי} וילדה מעלין אותו בשוויו ונותן חצי דמיו לכהן והנותן לו בקבלה אף על פי שאינו רשאי קונסים אותו עד עשרה בדמיו ונותן כל דמיו לכהן

דף ב,ב גמרא מאי לאו אעובר לא אבהמה והא דמיו קתני תני דמיה והא נותן כל דמיו לכהן קתני ואי בהמה כהן מאי עבידתיה הכא במאי עסקינן כגון דיהיב ליה בהמה מעברתא לפטומה דמיגו דקנסינן ליה אבהמה קנסינן ליה אעובר אמר רב אשי ת"ש רבי יהודה מתיר בשבורה מפני שאינה יכולה להתרפאות הא יכולה להתרפאות אסר והא עובר נמי כיכול להתרפאות דמי שמע מינה ואיכא דמתני לה אמתני' והמוכר לו אע"פ שאינו רשאי לימא מתני' דלא כרבי יהודה דתנן רבי יהודה מתיר בשבורה אפילו תימא רבי יהודה שבורה לאו היינו אורחיה עובר היינו אורחיה: ת"ש רבי יהודה אומר המקבל בהמה מן <העובד כוכבים> {הגוי} וילדה מעלין אותו בשוויו ונותן חצי דמיו לכהן והנותן לו בקבלה אע"פ שאינו רשאי קונסין אותו עד עשרה בדמיו ונותן כל דמיו לכהן מאי לאו אעובר לא אבהמה והא דמיו קתני תני דמיה והא נותן כל דמיו לכהן קתני ואי בהמה כהן מאי עבידתיה הכא במאי עסקינן כגון דיהיב בהמה מעברתא לפטומה דמיגו דקנסינן ליה אבהמה קנסינן ליה אעובר אמר רב אשי ת"ש ר' יהודה מתיר בשבורה מפני שאינה יכולה להתרפאות הא יכולה להתרפאות אסור והאי נמי כיכול להתרפאות דמי שמע מינה איבעיא להו מכר בהמה לעובריה מאי תיבעי לר' יהודה תיבעי לרבנן תיבעי לרבי יהודה עד כאן לא קא שרי ר' יהודה אלא בשבורה דלא אתיא לאיחלופי אבל שלמה דאתיא לאיחלופי אסר או דלמא ומה שבורה דפסקה מיניה וכל שכן שלמה דלא פסקה מיניה תיבעי לרבנן עד כאן לא קאסרי רבנן אלא בשבורה דפסקה מיניה אבל שלמה דלא פסקה מיניה שרו או דלמא ומה שבורה דלא אתיא לאיחלופי אסרי וכל שכן שלמה דאתיא לאיחלופי וטעמא דרבנן משום הכי הוא והתניא אמרו לו לרבי יהודה והלא מרביעין עליה וילדת אלמא משום עובריה הוא הכי קא"ל טעמא דידן משום דאתיא לאיחלופי בבהמה אלא את מ"ט שרית משום דאין יכולה להתרפאות כמאן דזבנה לשחיטה דמי והלא

מרביעין עליה ויולדת וכיון דמרביעין עליה ויולדת משהא לה ואמר להו לכשתלד דלא מקבלת זכר תא שמע והנותן לו בקבלה ולא קתני אע"פ שאינו רשאי וליטעמיך המשתתף לו דלא קתני הכי נמי דרשאי והא אמר אבוה דשמואל אסור לאדם שיעשה שותפות עם <העובד כוכבים> {הגוי} שמא יתחייב לו שבועה ונשבע לו בשם <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} שלו והתורה אמרה (שמות כג) לא ישמע על פיך אלא תנא מכירה והוא הדין לשותפות ה"נ תנא מכירה והוא הדין לקבלנות ומאי שנא מכירה דנקט דעיקר מכירה היא תא שמע רבי יהודה אומר המקבל בהמה מן <העובד כוכבים> {הגוי} וילדה מעלין אותו בשוויו ונותן חצי דמיו לכהן והנותן בקבלה אע"פ שאינו רשאי קונסין אותו עד עשרה בדמיו ונותן כל דמיו לכהן וחכמים אומרים כל זמן שיד <עובד כוכבים> {גוי} באמצע פטורה מן הבכורה

דף ג,א גמרא מאי לאו אבהמה לא אעובר דיקא נמי דקתני קונסין אותו עד עשרה בדמיו שמע מינה מסייעא <ליה> לריש לקיש דאמר ריש לקיש המוכר בהמה גסה <לעובד כוכבים> {לגוי} קונסין אותו עד עשרה בדמיה דוקא או לאו דוקא תא שמע דאמר רבי יהושע בן לוי המוכר עבדו <לעובד כוכבים> {לגוי} קונסין אותו עד מאה בדמיו שאני עבד דכל יומא ויומא מפקע ליה ממצות ואיכא דאמרי אמר ריש לקיש המוכר בהמה גסה <לעובד כוכבים> {לגוי} קונסין אותו עד מאה בדמיה תנן והנותן לו בקבלה אף על פי שאינו רשאי קונסין אותו עד עשרה בדמיה מכירה פסקה מיניה קבלנות לא פסקה מיניה דוקא או לאו דוקא תא שמע דאמר ר' יהושע בן לוי המוכר עבדו <לעובד כוכבים> {לגוי} קונסין אותו עד עשרה בדמיו שאני עבד דלא הדר ליה בהמה מאי טעמא משום דקא הדרא ליה ניקנסיה טפי חד אלא עבד מילתא דלא שכיחא היא וכל מילתא דלא שכיחא לא גזרו ביה רבנן: וחכמים אומרים כל זמן שיד <העובד כוכבים> {הגוי} כו': אמר רבי יהושע ושניהם מקרא אחד דרשו (שמות יג) כל בכור רבנן סברי בכור מקצת בכור משמע כתב רחמנא כל עד דאיכא כוליה ורבי יהודה סבר בכור כוליה בכור משמע כתב רחמנא כל דאפילו כל דהוא איבעית אימא דכולי עלמא בכור רובא משמע מר סבר כל משמע למלויי אתא ומר סבר לגרועי אתא וכמה תהא שותפות של <עובד כוכבים> {גוי} ותהא פטורה מן הבכורה אמר רב הונא אפילו אזנו מתקיף לה רב נחמן ולימא ליה שקיל אזנך וזיל איתמר רב חסדא אמר דבר שעושה אותו נבלה ורבא אמר דבר שעושה אותו טריפה במאי קמיפלגי בטריפה חיה למאן דאמר דבר שעושה אותו טריפה קסבר טריפה אינה חיה ולמאן דאמר דבר שעושה אותו נבלה אבל טריפה חיה אמרוה רבנן קמיה דרב פפא הא דרב הונא ורב חסדא ורבא לא פליגי הא בו הא באמו אמר להו רב פפא מאי שנא בו דבעינן כל בכור וליכא אמו נמי בעינן (שמות לד) כל מקנך תזכר וליכא אלא לא שנא מתקיף לה מר בר רב אשי מאי שנא מנפלים דאף על גב דלאו בני חיותא נינהו קדשי דאמר מר (שמות יג) פטר שגר בהמה שגר בבהמה התם כיון דלא עריבו בהו חולין קרינא בהו בבהמה כל בכור הכא כיון דעריבו בהו חולין לא קרינא בהו כל בכור ר' אלעזר לא על לבי מדרשא אשכחיה לרבי אסי א"ל מאי אמור רבנן בי מדרשא א"ל

דף ג,ב גמרא הכי אמר רבי יוחנן אפי' מום קל והדתנן רחל שילדה מין עז ועז שילדה מין רחל פטורה מן הבכורה ואם יש בו מקצת סימנין חייב מום קבוע הוי לשחוט עליו בשלמא מום קל קא משמע לן כדרב הונא ולאפוקי מדרב חסדא ורבא אלא מום קבוע מאי קא משמע לן דכיון דאישתני הוה ליה מומא תנינא ופיו דומה כשל חזיר הרי זה מום וכי תימא

התם נשתנה בדבר שאין במינו קדוש בבכורה הכא נשתנה בדבר שבמינו קדוש בבכורה
הא נמי תנינא עינו אחת גדולה ואחת קטנה ותנא גדולה גדולה כשל עגל וקטנה קטנה כשל
אווז בשלמא קטנה כשל אווז אין במינו קדוש בבכורה אלא גדולה כשל עגל יש במינו
קדוש בבכורה אלא לאו משום דאמרינן כיון דאישתני הוה ליה מומא לא משום דהוה ליה
שרוע הכי נמי מסתברא דתנן מומין אלו בין קבועין בין עוברין פוסלין יתר עליהן אדם
עיניו שתיהן גדולות שתיהן קטנות גבי אדם הוא דכתיב (ויקרא כב) איש איש מזרע אהרן
דבעינן איש שוה בזרעו של אהרן אבל בהמה שתיהן גדולות שתיהן קטנות נמי לא הוי
מומא אחת גדולה ואחת קטנה מאי טעמא אי משום שינוי אפילו שתיהן גדולות שתיהן
קטנות נמי אלא לאו משום דהוה ליה שרוע לא לעולם אימא לך משום שינוי הוי
מומא ודקא קשיא לך אפילו שתיהן גדולות שתיהן קטנות התם אי מחמת בריותא יתירא
תרווייהו בעי למיברא אי מחמת כחישותא יתירא תרווייהו בעי מיכחש ההיא גיורתא דהו
מסרין לה אחי חיותא לפטומה אתאי לקמיה דרבא אמר לה לית דחש לה להא דרבי יהודה
דאמר שותפות <עובד כוכבים> {גוי} חייבת בבכורה רב מרי בר רחל הויא ליה ההיא
חיותא הוה מקנה לאודנייהו <לעובד כוכבים> {לגוי} ואסר להו בגיזה ועבודה ויהיב להו
לכהנים וכלאי חיותא דרב מרי בר רחל וכי מאחר דאסר להו בגיזה ועבודה ויהיב להו
לכהנים אמאי מקנה להו לאודנייהו <לעובד כוכבים> {לגוי} דלמא אתי בהו לידי תקלה
אי הכי מאי טעמא כלו חיותא דרב מרי משום דמפקע להו מקדושתיהו והאמר רב יהודה
מותר לאדם להטיל מום בבכור קודם שיצא לאויר העולם התם מקדושת מזבח קא מפקע
ליה מקדושת כהן לא מפקע ליה הכא אפי' מקדושת כהן קא מפקע ליה ואיבעית אימא רב
מרי בר רחל ידע לאקנויי קנין גמור וחזי ליה איניש אחרינא ואזיל ועביד וסבר רב מרי
מילתא הוא דעבד ואתי בה לידי תקלה:

דף ג,ב משנה כהנים ולוים פטורין מק"ו אם פטרו את של ישראל במדבר דין הוא
שיפטרו את של עצמן:

דף ד,א גמרא אינהו פטרי אדם אדם פטר בהמה בהמה פטרה דכתיב (במדבר ג) קח את
הלויים תחת בכור בבני ישראל ואת בהמת הלויים תחת בהמתם אמר אביי הכי קאמר
כהנים ולויים פטורין בהמתם מקל וחומר אם הפקיעה בהמתם של לויים בהמה של ישראל
במדבר דין הוא שתפקיע את של עצמן א"ל רבא והא פטרו אינהו קתני ועוד אם איתא
אפילו מבכור בהמה טהורה נפטרו אלמה תנן לא נפטרו מבכור בהמה טהורה אלא מפדיון
הבן ופטר חמור אלא אמר רבא הכי קתני כהנים ולויים פטרו הן עצמן מקל וחומר אם
הפקיעה קדושתן של לויים קדושת של ישראל במדבר לא יפקיע את של עצמן אשכחן אדם
בהמה טמאה מנלן אמר קרא (במדבר יח) אך פדה תפדה את בכור האדם ואת בכור
הבהמה הטמאה תפדה כל שישנו בכור אדם ישנו בכור בהמה טמאה וכל שאינו בכור
אדם אינו בכור בהמה טמאה אמר ליה רב ספרא לאביי לדידך דאמרת בהמתם בן לוי
דהוה ליה שה דאפקע ליפקע דלא הוה ליה שה דליפקע לא ליפקע בין לדידך בין לרבא בן
חדש דאפקע ליפקע פחות מבן חדש דלא אפקע לא ליפקע לוייה לא תיפקע אלמה אמר רב
אדא בר אהבה לוייה שילדה בנה פטור מחמש סלעים הא לא קשיא כדמר בריה דרב יוסף
משמיה דרבא דאמר פטר רחם בפטר רחם תלה רחמנא ואהרן שלא היה באותו מנין לא
ליפקע דתניא למה נקוד על אהרן שבחומש הפקודים שלא היה באותו מנין אמר קרא
הלויים הוקשו כל הלויים זה לזה כהנים מנלן כדרבי יהושע בן לוי דאמר ר' יהושע בן לוי

בעשרים וארבעה מקומות נקראו כהנים ליום וזה אחד מהן (יחזקאל מד) והכהנים הלויים בני צדוק

דף ד,ב גמרא ולדורות מנלן אמר קרא (במדבר ג) והיו לי הלויים והיו בהווייתן יהו וממאי דבשה אמר רב חסדא נאמר כסף לדורות ונאמר שה לדורות מה כסף האמור לדורות בו פדו לדורות בו פדו לאותה שעה אף שה האמור לדורות בו פדו לדורות בו פדו באותה שעה מה לכסף שכן פודין בו הקדשות ומעשר שני אלא אמר קרא (במדבר יח) אך פדה תפדה את בכור האדם ואת בכור הבהמה הטמאה תפדה מה בכור אדם לא חלקת בין לדורות בין לאותה שעה בכסף אף בהמה טמאה לא תחלוק בו בין לדורות בין לאותה שעה בשה אמר ר' חנינא שה אחד של בן לוי פטר כמה פטרי חמורים מישראל אמר אביי תדע שהרי מנה הכתוב עודפים באדם ולא מנה עודפין בבהמה ממאי דילמא לא הוי נפיש להו בהמות טובא לא ס"ד דכתיב (במדבר לב) ומקנה רב היה לבני ראובן ולבני גד דילמא אפילו הכי פשוטים דלויים הוו קיימי לבהדי בכורי ישראל אמר קרא (במדבר ג) ואת בהמת הלויים תחת בהמתם בהמה אחת תחת בהמות הרבה ואימא (יונה ד) בהמה רבה א"כ ליכתוב קרא או בהמה תחת בהמה או בהמתם תחת בהמתם מאי בהמת תחת בהמתם ש"מ חד פטר טובא אמר רבא אף אנן נמי תנינא ופודה בו פעמים הרבה ור' חנינא טעמא דמתני' מפרש והכי קאמר מאי טעמא פודה בו פעמים הרבה משום דשה אחד של בן לוי פוטר כמה פטרי חמורים של ישראל איתמר ר' יוחנן אמר קדשו בכורות במדבר וריש לקיש אמר לא קדשו בכורות במדבר ר' יוחנן אמר קדשו בכורות במדבר דרחמנא אמר ליקדשו כדכתיב (שמות יג) קדש לי כל בכור וריש לקיש אמר לא קדשו בכורות במדבר מדכתיב (שמות יג) והיה כי יביאך וכתיב בתריה והעברת מכלל דמעיקרא לא קדוש איתיביה רבי יוחנן לריש לקיש עד שלא הוקם המשכן היו במות מותרות ועבודה בבכורות אמר ליה באותן שיצאו ממצרים הכי נמי מסתברא דאי לא תימא הכי בן שנה בר מיעבד עבודה הוא ודקארי לה מאי קארי לה הכי קא קשיא ליה אי אמרת בשלמא דלא פסיק קדושתיהו הנך דמעיקרא נמי לא פקעא קדושתיהו אלא אי אמרת דפסק קדושתיהו הנך דמעיקרא נמי פקעא ליה קדושתיהו ואידך דקדוש קדוש דלא קדוש לא קדוש איתיביה אותו היום שהוקם המשכן קרבו להם בישראל נדרים ונדבות חטאות ואשמות בכורות ומעשרות הכי נמי באותן שיצאו ממצרים ומינה אותו היום הוא דקרוב מיכן ואילך לא קרוב איכא דאמרי איתיביה ריש לקיש לר' יוחנן אותו היום שהוקם המשכן קרבו להם ישראל נדרים ונדבות חטאות ואשמות בכורות ומעשרות אותו היום אין מיכן ואילך לא אימא מאותו היום ואילך ומאי קמשמע לן מאותו היום אין מעיקרא לא אלמא חובות בבמה לא קרוב תא שמע נמצאת אתה אומר בשלשה מקומות קדשו בכורות לישראל במצרים ובמדבר ובכניסתן ישראל לארץ במצרים מהו אומר (שמות יג) קדש לי כל בכור במדבר הוא אומר (במדבר ח) כי לי כל בכור בבני ישראל בכניסתם לארץ הוא אומר והיה כי יביאך והעברת אמר רב נחמן בר יצחק בשלשה מקומות הוזהרו על הבכורות ליקדש ולא קדשו ובמצרים נמי לא קדוש הא קאמרי' דקדוש ה"ק מהן קדשו ומהן לא קדשו מתקיף לה רב פפא ובמדבר לא קדשו והכתיב (במדבר ג) פקוד כל בכור זכר לבני ישראל אלא אי איתמר הכי איתמר רבי יוחנן אמר קדשו ולא פסקו וריש לקיש אמר קדשו

דף ה,א גמרא ופסקו בשלמא ריש לקיש כדאמר טעם אלא לר' יוחנן מאי טעמא אמר ר' אלעזר ר' יוחנן חזאי בחילמא דמילתא מעליתא אמינא אמר קרא לי יהיו בהווייתן יהו ורבי

יוחנן והיה כי יביאך והעברת מאי עביד ליה ההוא מיבעי ליה לכדתנא דבי רבי ישמעאל עשה מצוה זו שבשבילה תיכנס לארץ אמר ליה רב מרדכי לרב אשי אתון הכי מתניתו לה אנן איפכא מתנינן לה רבי יוחנן אמר לא קדשו בכורות במדבר וריש לקיש אמר קדשו בכורות במדבר אמר ליה ואפכית נמי תיובתא ואפכיתו לה להא דרבי אליעזר א"ל לא קדשו <להו> לא הוצרכו ליקדש אי הכי היינו דידן קמ"ל חייב אדם לומר בלשון רבו שאל קונטרקוס השר את רבן יוחנן בן זכאי בפרטן של לויים אתה מוצא עשרים ושנים אלף ושלוש מאות בכללן אתה מוצא עשרים ושנים אלף ושלוש מאות להיכן הלכו א"ל אותן שלש מאות בכורות היו ואין בכור מפקיע בכור מאי טעמא אמר אביי דיו לבכור שיפקיע קדושת עצמו ועוד שאלו בגיבוי כסף אתה מוצא מאתים ואחת ככר ואחת עשרה מנה דכתיב (שמות לח) בקע לגלגלת מחצית השקל בשקל הקדש וגו' ובנתינת הכסף אתה מוצא מאת ככר דכתיב (שמות לח) ויהי מאת ככר הכסף לצקת וגו' משה רבכם גנב היה או קוביוסטוס היה או אינו בקי בחשבונות נתן מחצה ונטל מחצה ומחצה שלם לא החזיר אמר לו משה רבינו גיזבר נאמן היה ובקי בחשבונות היה ומנה של קודש כפול היה הוי בה רב אחאי מאי קא קשיא ליה ויהי מאת ככר הכסף לצקת וגו' הנך לצקת ואינך בי גזא כתב קרא אחרינא (שמות לח) וכסף פקודי העדה מאת ככר וגו' ודקא"ל מנה של קודש כפול היה מנא ליה אילימא מיניה שהרי כאן שבעים ואחד מנה (שמות לח) ואת האלף ושבע מאות וחמשה ושבעים עשה וויים לעמודים ולא מנאן הכתוב אלא בפרוטרוט ואם איתא מאה ואחד ככר ואחת עשרה מנה מיבעי ליה אלא מדלא מנאן הכתוב אלא בפרוטרוט ש"מ מנה של קודש כפול היה ודילמא כללי קחשיב בככרי פרטי לא קא חשיב בככרי אלא מהכא (שמות לח) ונחושת התנופה שבעים ככר ואלפים וארבע מאות שקל שהרי כאן תשעים וששה מנה ולא מנאן הכתוב אלא בפרוטרוט שמע מינה מנה של קודש כפול היה ודילמא פרטא רבה קא חשיב בככרי פרטא זוטא לא קחשיב בככרי אלא אמר רב חסדא מהכא (יחזקאל מה) והשקל עשרים גרה עשרים שקלים חמשה ועשרים שקלים עשרה וחמשה שקל המנה יהיה לכם

דף ה,ב גמרא והא מאתן וארבעין הויין אלא ש"מ מנה של קודש מנה כפול היה ושמע מינה מוסיפין על המדות ואין מוסיפין יתר על שתות ושמע מינה שתותא מלבר אמר ר' חנינא שאלתי את ר' אליעזר בבית מותבא רבא מה נשתנו פטרי חמורים מפטרי סוסים וגמלים א"ל גזירת הכתוב היא ועוד שסייעו ישראל בשעת יציאתם ממצרים שאין לך כל אחד ואחד מישראל שלא היו עמו תשעים חמורים לובים טעונים מכספה וזהבה של מצרים ועוד שאלתיו מאי לשון רפידים ואמר לי רפידים שמה כתנאי ר' אליעזר אומר רפידים שמה ר' יהושע אומר שריפו עצמן מדברי תורה וכן הוא אומר (ירמיהו מז) לא הפנו אבות אל בנים מרפיון ידים ועוד שאלתיו מאי לשון שטים ואמר לי שטים שמה כתנאי ר' אליעזר אומר שטים שמה רבי יהושע אומר שנתעסקו בדברי שטות (במדבר כה) ותקראן לעם לזבחי אלהיהן רבי אליעזר אומר ערומות פגעו בהן ר' יהושע אומר שנעשו כולן בעלי קריין:

דף ה,ב משנה פרה שילדה מין חמור וחמור שילדה כמין סוס פטורה מן הבכורה שנאמר (שמות יג) פטר חמור (שמות לד) פטר חמור שני פעמים עד שיהא היולד חמור והנולד חמור ומה הם באכילה בהמה טהורה שילדה כמין בהמה טמאה מותר באכילה וטמאה שילדה כמין בהמה טהורה אסור באכילה שהיוצא מן הטמא טמא והיוצא מן הטהור טהור:

דף ה,ב גמרא תנן התם רחל שילדה מין עז ועז שילדה מין רחל פטור מן הבכורה ואם יש בו מקצת סימנין חייב מנא הני מילי אמר רב יהודה דאמר קרא (במדבר יח) אך בכור שור שיהא הוא שור ובכורו שור בכור כשב שיהא הוא כשב ובכורו כשב בכור עז שיהא הוא עז ובכורו עז יכול אפ"י יש בו מקצת סימנין ת"ל אך חלק והא תנא פטר פטר קנסיב לה לפרה הוא דאמר כרבי יוסי הגלילי דתניא ר' יוסי הגלילי אומר אך בכור שור עד שיהא הוא שור ובכורו שור בכור כשב עד שיהא הוא כשב ובכורו כשב או בכור עז עד שיהא הוא עז ובכורו עז יכול אפ"י יש בו מקצת סימנין ת"ל אך חלק במאי קמיפלגי תנא דידן סבר גלי רחמנא בקדושת דמים וה"ה בקדושת הגוף ור' יוסי סבר גלי רחמנא בקדושת הגוף וה"ה בקדושת דמים וגמר קדושת דמים מקדושת הגוף ותנא דידן האי בכור בכור מאי עביד ליה מיבעי ליה לכדר' יוסי בר' חנינא דאמר ר' יוסי בר' חנינא למה נאמרו אימורין בבכור שור אימורין בבכור כשב אימורין בבכור עז צריכא דאי כתב רחמנא בבכור שור שכן נתרבה בנסכים כשב שכן נתרבה באליה בעז שכן נתרבה אצל >עבודת כוכבים< {עבודה זרה} ביחיד חדא מחדא לא אתיא תיתי חדא מתרתי בהי לא ליכתוב לא ליכתוב רחמנא בשור ותיתי מהנך מה להנך שכן נתרבו אצל פסחים לא לכתוב בכשב ותיתי מהנך מה להנך שכן נתרבו אצל >עבודת כוכבים< {עבודה זרה} בציבור לא ניכתוב רחמנא בעז ותיתי מהנך מה להנך שכן יש בהן צד רבוי אצל מזבח הילכך צריכי ורבי יוסי הגלילי אם כן ליכתוב קרא אך בכור שור כשב ועז בכור בכור למה לי אלא לאו ש"מ עד שיהא הוא שור ובכורו שור ורבי יוסי הגלילי האי פטר חמור פטר חמור מאי עביד ליה מיבעי ליה לכדתניא ר' יוסי הגלילי אומר מתוך שנא' (במדבר יח) אך פדה תפדה את בכור האדם ואת בכור הבהמה הטמאה תפדה שומע אני אפ"י פטרי סוסים וגמלים ת"ל פטר חמור פטר חמור אמרתי לך ולא פטרי סוסים וגמלים ועדיין אני אומר פטרי חמור בשה פטרי סוסים וגמלים בכל דבר

דף ו,א גמרא תלמוד לומר פטר חמור פטר חמור שני פעמים פטרי חמורים אמרתי לך ולא פטרי סוסים וגמלים פריך רב אחאי אי כתב רחמנא חד הוה אמינא דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד על עצמו יצא אלא ללמד על הכלל כולו יצא ולעולם בשה כתב רחמנא פטר חמור אחרינא פטרי חמורים ולא פטרי סוסים וגמלים ואימא מעטינהו משה ולעולם בכל דבר א"כ לכתוב רחמנא פטר חמור תפדה בשה וחמור תפדה בשה פטר חמור תפדה בשה פטר חמור תפדה בשה למה לי פטרי חמורים אמרתי לך ולא פטרי סוסים וגמלים ותנא דידן למעוטי סוסים וגמלים מנא ליה אמר רב פפא (שמות לד) כל מקנך תזכר כלל שור ושה וחמור פרט כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט שור ושה וחמור אין מידי אחרינא לא ורבי יוסי הגלילי פטר הפסיק הענין ורבנן וי"ו הדר ערבי' קרא ור' יוסי הגלילי לא לכתוב לא וי"ו ולא פטר ורבנן אידי דהא קדושת דמים והא קדושת הגוף פסיק להו והדר עריב להו איבעיא להו פרה שילדה מין חמור ויש בו מקצת סימנין מהו עז שילדה מין רחל ורחל שילדה מין עז דכי יש מקצת סימנין חייבת בבכורה דהא טהורה והא טהורה הא קדושת הגוף והא קדושת הגוף הכא דהא טמאה והא טהורה הא קדושת הגוף והא קדושת דמים לא או דלמא כיון דאידי ואידי בני מיקדש בבכורה קדוש ואת"ל כיון דאידי ואידי מיקדש בבכורה קדוש חמור שילדה מין סוס מהו הכא ודאי לא בת מיקדש בבכורה הוא או דלמא כיון דמין טמאה הוא קדוש אם תמצא לומר כיון דמין טמאה הוא קדוש פרה שילדה מין סוס מהו הכא ודאי הא טהורה והא טמאה הא בת

מיקדש בבכורה והא לא בת מיקדש בבכורה או דלמא סימנין מילתא היא תא שמע בהמה טהורה שילדה מין בהמה טמאה פטורה מן הבכורה אם יש בו מקצת סימנין חייבת בבכורה מאי לאו אפי' פרה שילדה מין סוס לא פרה שילדה מין חמור ת"ש פרה שילדה מין חמור וחמור שילדה מין סוס פטורה מן הבכורה אם יש בו מקצת סימנין חייבת בבכורה מאי לאו אתרוייהו לא אפרה שילדה מין חמור אבל חמור שילדה מין סוס למאי קתני לה לפטורא פשיטא השתא ומה פרה שילדה מין חמור דאידי ואידי בני מיקדש בבכורה נינהו אמרת אם יש בו מקצת סימנין אין ואי לא לא חמור שילדה מין סוס מיבעיא איצטריך ס"ד התם הוא דיש לה קרנים והא אין לה קרנים הא פרסותיה סדוקות והא פרסותיה קלוטות אבל הכא דאידי ואידי אין לה קרנים אידי ואידי פרסותיה קלוטות אימא חמור אדום בעלמא הוא קמשמע לן: ומה הן באכילה כו': למה לי למיתני שהיוצא סימנא בעלמא הוא דלא תיחלף לך דלא תימא זיל בתריה דידיה והאי טהור מעליא הוא והאי טמא מעליא הוא אלא זיל בתר אימיה מנא הני מילי דתנו רבנן (ויקרא יא) אך את זה לא תאכלו ממעלי הגרה וממפריסי הפרסה יש לך שהוא מעלה גרה ומפריס פרסה ואי אתה אוכלו ואיזה זה טהור שנולד מן הטמא או אינו אלא טמא הנולד מן הטהור ומאי ממעלי הגרה וממפריסי הפרסה

דף ו,ב גמרא הכי קאמר דבר הבא ממעלי הגרה וממפריסי הפרסה לא תיכול ת"ל (ויקרא יא) גמל טמא הוא הוא טמא ואין טמא הנולד מן הטהור טמא אלא טהור רבי שמעון אומר (ויקרא יא) גמל (דברים יד) גמל שני פעמים אחד גמל הנולד מן הגמלה ואחד גמל הנולד מן הפרה ורבנן האי גמל גמל מאי עבדי ליה חד לאסור עצמו וחד לאסור חלבו ור' שמעון לאסור חלבו מנא ליה נפקא ליה מאת הגמל ורבנן אתים לא דרשי כדתניא שמעון העמסוני היה דורש כל את ואת שבתורה כיון שהגיע (דברים ד) לאת ה' אלהיך תירא פירש אמרו לו תלמידיו ר' כל אתין שדרשת מה תהא עליהם אמר להם כשם שקבלתי שכר על הדרישה כך אני מקבל שכר על הפרישה עד שבא רבי עקיבא ולימד את ה' אלהיך תירא לרבות תלמידי חכמים אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי אלא מעתה טעמא דרבנן מגמל גמל ור' שמעון מאת הגמל הא לאו הכי הוה אמינא חלב דבהמה טמאה שרי מאי שנא מהא דתניא הטמאים לאסור צירן ורוטבן וקיפה שלהן איצטריך סלקא דעתך אמינא הואיל דבהמה טהורה נמי חידוש הוא דאמר מר דם נעכר ונעשה חלב וכיון דחידוש הוא בבהמה טמאה נמי לישתרי קמ"ל הניחא למאן דאמר דם נעכר ונעשה חלב אלא למאן דאמר איבריה מתפרקין הימנה ואין נפשה חוזרת עליה עד עשרים וארבעה חדש מאי איכא למימר איצטריך סד"א הואיל וליכא מידי דאתי מחי ושרייה רחמנא והאי חלב כי אבר מן החי הוא ושרי והילכך אפי' בבהמה טמאה לישתרי קמ"ל וחלב דבהמה טהורה מנלן דשרי אילימא מדאסור רחמנא בשר בחלב הא לחודיה שרי ואימא חלב לחודיה אסור באכילה ומותר בהנאה בשר בחלב בהנאה נמי אסור ולר"ש דשרי בהנאה משכחת לה למילקי על בישוליה אלא מדגלי רחמנא דבפסולי המוקדשין (דברים יב) תזבח ולא גיזה בשר ולא חלב הא דחולין שרי ואימא דחולין אסור באכילה ושרי בהנאה דקדשים בהנאה נמי אסור אלא מדכתיב (משלי כז) ודי חלב עזים ללחמך ללחם ביתך וחיים לנערוותך ודילמא לסחורה אלא מדכתיב (שמואל א יז) ואת עשרת חריצי החלב ודלמא לסחורה אטו דרכה של מלחמה לסחורה ואיבעית אימא מהכא (שמות ג) ארץ זבת חלב ודבש ואי לא דשרי משתבח לן קרא במידי דלא חזי ואב"א מהכא

(ישעיהו נה) לכו שברו ואכלו ולכו שברו בלא כסף ובלא מחיר יין וחלב אלא מעתה שפן שפן ארנבת ארנבת חזיר חזיר להני הוא דאתו אלא לכדתניא למה נשנו בבהמה מפני השסועה ובעופות מפני הראה גמל גמל נמי להכי הוא דאתא כל היכא דאיכא למידרש דרשינן ת"ר רחל שילדה מין עז ועז שילדה מין רחל פטורה מן הבכורה ואם יש בו מקצת סימנים חייבת ר' שמעון אומר עד שיהא ראשו ורובו דומה לאמו איבעיא להו לאכילה מי בעי ר"ש ראשו ורובו או לא לענין בכורה כתיב (במדבר יח) אך בכור שור עד שיהא הוא שור ובכורו שור אבל לאכילה גמל הוא דאמר רחמנא דאסיר הא דף ז,א גמרא אישתני מגמל שפיר דמי או דלמא לא שנא ת"ש בהמה טהורה שילדה מין בהמה טמאה אסור באכילה ואם דומה ראשו ורובו לאמו חייב בבכורה שמע מינה לאכילה נמי בעי ר' שמעון ראשו ורובו לא לבכורה דוקא דיקא נמי דקא שבקה לאכילה וקם ליה אבכור ש"מ לבכורה הוא דבעי ר' שמעון ראשו ורובו אבל לאכילה לא לעולם אימא לך לאכילה נמי בעי ובכורה איצטריך סד"א הואיל וכתיב (במדבר יח) אך בכור שור עד שיהא הוא שור ובכורו שור ולא תיסגי ליה בראשו ורובו עד דאיכא כוליה קמשמע לן ת"ש (ויקרא יא) אך את זה לא תאכלו ממעלי הגרה וממפריסי הפרסה זה אי אתה אוכל אבל אתה אוכל הבא בסימן אחד ואי זה זה הבא בסימן אחד זה טמא הנולד מן הטהור ועבורו מן הטהור יכול אפילו עבורו מן הטמא ת"ל (דברים יד) שה כשבים ושה עזים עד שיהא אביו כבש ואמו כבשה דברי ר' יהושע ר' אליעזר אומר לא בא הכתוב להתיר את המותר אלא להוסיף על המותר ואיזה זה טמא הנולד מן הטהור ועבורו מן הטמא או אינו אלא עבורו מן הטהור תלמוד לומר שור שה כשבים ושה עזים מכל מקום קרי ליה טמא כרבי שמעון וקאמר אבל אתה אוכל הבא בסימן אחד האי תנא סבר ליה כוותיה בחדא ופליג עליה בחדא ואיכא דמקשי ומותיב עבורו מן הטמא מי מעברא והאמר ר' יהושע בן לוי לעולם אין מתעברת לא טמאה מן הטהור ולא טהורה מן הטמא ולא גסה מן הדקה ולא דקה מן הגסה ולא בהמה מן חיה ולא חיה מן בהמה חוץ מר' אליעזר ומחלוקתו שהיו אומרים חיה מתעברת מבהמה וא"ר ירמיה דאיעבר מקלוט בן פרה ואליבא דרבי שמעון קאמר וקאמר אבל אתה אוכל הבא בסימן אחד האי תנא סבר לה כוותיה בחדא ופליג עליה בחדא למימרא דרבי אליעזר סבר זה וזה גורם מותר ור' יהושע סבר זה וזה גורם אסור והא איפכא שמעינן להו ולד טריפה רבי אליעזר אומר לא יקרב לגבי מזבח ורבי יהושע אומר יקרב לגבי מזבח בעלמא סבר ר' אליעזר זה וזה גורם אסור ושאני הכא דאם כן נכתוב קרא שה כשבים ועזים שה ושה למה לי שמע מינה שה מכל מקום ורבי יהושע אמר לך בעלמא זה וזה גורם מותר והכא אם כן לכתוב קרא שור כשב ועז כשבים ועזים למה לי ש"מ עד שיהא אביו כבש ואמו כבשה ת"ש רבי שמעון אומר גמל גמל שני פעמים אחד גמל הנולד מן הגמל ואחד גמל הנולד מן הפרה ואם ראשו ורובו דומה לאמו מותר באכילה שמע מינה לאכילה נמי בעי רבי שמעון ראשו ורובו שמע מינה: שהיוצא מן הטמא וכו': בעו מינה מרב ששת מי רגלים של חמור מהו ותיבעי <ליה> [להו] דסוסים וגמלים דסוסים וגמלים לא מיבעיא להו דלא עכירי ולא דמו לחלב מיא עול מיא נפוק כי קמיבעיא להו דחמור דעכירי ודמו לחלב מאי מגופיה קא מימצצי ואסירי או דלמא מיא עול מיא נפוק והאי דעכירי הבלא דבישרא הוא אמר להו רב ששת תניתוה שהיוצא מן הטמא טמא והיוצא מן הטהור טהור מטמא לא קאמר אלא מן

דף ז,ב גמרא הטמא והני נמי מינא דטמא הוא ואיכא דאמרי דסוסים וגמלים לא קא מיבעיא להו דלא שתו אינשי כי קמיבעיא להו דחמור דשתו אינשי ומעלו לירקונא מאי אמר להו רב ששת תניתוה היוצא מן הטמא טמא והיוצא מן הטהור טהור והני נמי מטמא קאתי מיתבי מפני מה אמרו דבש דבורים מותר מפני שמכניסות אותו לגופן ואין ממצות אותו מגופן הוא דאמר כר' יעקב דאמר דובשא רחמנא שרייה דתניא ר' יעקב אומר (ויקרא יא) אך את זה תאכלו מכל שרץ העוף זה אתה אוכל ואי אתה אוכל שרץ עוף טמא שרץ עוף טמא בהדיא כתיב אלא שרץ עוף טמא אי אתה אוכל אבל אתה אוכל מה שעוף טמא משריץ ואיזה זה זה דבש דבורים יכול אף דבש הגזין והצירעין אמרת לא ומה ראית לרבות דבורים ולהוציא הגזין והצירעין מרבה אני דבש דבורים שאין לו שם לווי ומוציא אני דבש הגזין והצירעין שיש לו שם לווי כמאן אזלא הא דתניא דבש הגזין והצירעין טהור ומותר באכילה דלא כרבי יעקב טהור אלמא בעי מחשבה תניא נמי הכי דבש בכוורתו מטמא טומאת אוכלין שלא במחשבה חלי דיחמורתא סבור רבנן למימר ביעי נינהו ואסירן אמר רב ספרא זרעא דאילא הוא דאזיל בתר אילתא ואידי דרחמה צר לא מזדקקא ואזיל בתר יחמורתא ונתרי אמר רב הונא עור הבא כנגד פניו של חמור מותר מ"ט פירשא בעלמא הוא א"ל רב חסדא תניא דמסייע לך עור הבא כנגד פניו של אדם בין חי בין מת טהור מאי לאו בין הוא חי ואמו חיה בין הוא מת ואמו מתה לא בין הוא חי ואמו מתה בין הוא מת ואמו חיה והתניא בין הוא חי ואמו חיה בין הוא מת ואמו מתה אי תניא תניא:

דף ז,ב משנה דג טמא שבלע דג טהור מותר באכילה וטהור שבלע דג טמא אסור באכילה לפי שאינו גידולו:

דף ז,ב גמרא טעמא דחזיניה דבלע הא לא חזיניה דבלע אמרי אשרוצי אשריץ מנלן דתניא דג טמא משריץ דג טהור מטיל ביצים אי הכי כי חזינא דבלע אמרי' האי איעכלא והאי אשרוצי אשריץ אמר רב ששת כגון שמצאו דרך הריעי רב פפא אמר כגון שמצאו דרך בית הבליעה רב נחמן אמר כגון שמצאו שלם רב אשי אמר רוב דגים במינן משריציין וכמי שבלע לפנינו דמי: ת"ר דג טמא משריץ דג טהור מטיל ביצים כל המוליד מניק וכל המטיל ביצים מלקט חוץ מעטלף שאף על פי שמטיל ביצים מניק

דף ח,א גמרא הדולפנין פריין ורביין כבני אדם מאי דולפנין אמר רב יהודה בני ימא כל שביציו מבחוץ מוליד וכל שבפנים מטיל ביצים איני והאמר שמואל אווז ואווז בר כלאים זה בזה והוינן בה מ"ט אמר אביי זה ביציו מבחוץ וזה ביציו מבפנים ותרוייהו מטילי ביצים אלא כל שזכרותו מבחוץ מוליד מבפנים מטיל ביצים כל שתשמישו ביום יולד ביום בלילה יולד בלילה כל שתשמישו בין ביום בין בלילה יולד בין ביום בין בלילה תשמישו ביום יולד ביום תרנגול בלילה יולד בלילה עטלף תשמישו בין ביום בין בלילה יולד בין ביום בין בלילה אדם וכל דדמי ליה למאי נפקא מינה לכדרב מרי בריה דרב כהנא דאמר רב מרי בריה דרב כהנא בדק בקינה של תרנגולין מערב יו"ט ולא מצא בה ביצה ולמחר השכים ומצא בה ביצה מותרת באכילה ביו"ט אימר לא בדק יפה והלא בדק יפה אימר יצתה רובה וחזרה הוה וכדרבי יוחנן דא"ר יוחנן ביצה שיצתה רובה מערב יו"ט וחוזרת מותרת לאוכלה ביו"ט כל שתשמישו ועיבורו שוה יולדים ומגדלים זה מזה הכל משמשין פנים כנגד עורף חוץ משלשה שמשמשין פנים כנגד פנים ואלו הן דג ואדם ונחש ומ"ש הני תלתא כי אתא רב דימי אמרי במערבא הואיל ודיברה עמהם שכינה תנא גמל אחר

כנגד אחר: ת"ר תרנגולת לעשרים ואחד יום וכנגדה באילן לז' כלב לחמשים יום וכנגדו באילן תאינה חתול לחמשים ושנים יום וכנגדו באילן חזיר לששים יום כנגדו באילן תפוח שועל וכל מיני שרצים ששה חדשים וכנגדם באילן תבואה בהמה דקה טהורה לחמשה חדשים וכנגדן באילן גפן בהמה גסה טמאה לשנים עשר חודש וכנגדו באילן דקל טהורה לתשעה חדשים וכנגדה באילן זית הזאב והארי והדוב והנמר והברדלס והפיל והקוף והקיפוף לשלש שנים וכנגדן באילן בנות שוח אפעה לשבעים שנה וכנגדו באילן חרוב חרוב זה משעת נטיעתו עד שעת גמר פירותיו שבעים שנה וימי עיבורו שלש שנים נחש לשבע שנים ולאחר רשע לא מצינו חבר ויש אומרים מוכססים מנא הני מילי אמר רב יהודה אמר רב ומטו בה משום דר' יהושע בן חנניא שנאמר (בראשית ג) ארור אתה מכל הבהמה ומכל חית השדה אם מבהמה נתקללה מחיה לא כ"ש אלא לומר לך כשם שנתקללה הבהמה מחיה אחד לשבעה ומאי ניהו חמור מחתול כך נתקלל הוא מבהמה אחת לשבע דהוה ליה שב שני אימא כשם שנתקללה חיה מבהמה אחת לשלש שנים ומאי ניהו ארי מחמור כך נתקלל הוא מחיה אחת לשלש שנים דהוה ליה תשע שנים

דף ת,ב גמרא מי כתיב מכל החיה ומכל הבהמה מכל הבהמה ומכל החיה כתיב ארור הוא מבהמה שנתקללה מחיה ואימא כשם שנתקללה בהמה מחיה אחד לשלש ומאי ניהו עז מחתול כך נתקלל הוא מבהמה אחד לשלש דהוה ליה חמיסר ירחי איבעית אימא מכל הבהמה כתיב אי בעית אימא קללה הוא קללה שדי עילויה א"ל קיסר לרבי יהושע בן חנניא נחש לכמה מיעבר ומוליד א"ל לשב שני והא סבי דבי אתונא ארבעינהו ואוליד לתלת הנהו מיעברי הוו מעיקרא ד' [שנין] והא קמשמשי שמושי אינהו נמי משמשי כאדם והא חכימי אינהו אנן חכימינן מינייהו אי חכימת זיל זכינהו ואיתינהו לי אמר ליה כמה הוו שיתין גברי אמר ליה עביד לי ספינתא דאית בה שיתין בתי וכל ביתא אית בה שיתין ביסתרקי עבד ליה כי מטא להתם [על] לבי טבחא אשכחיה לההוא גברא דקא פשיט חיותא א"ל רישך לזבונא א"ל אין א"ל בכמה א"ל בפלגא דזוזא יהב ליה לסוף א"ל אנא רישא דחיותא אמרי לך אמר ליה אי בעית דאישבקך סגי אחוי לי פיתחא דבי אתונא א"ל מסתפינא דכל דמחוי קטלי ליה א"ל דרי כריכא דקניא וכי מטית להתם זקפה כמאן דקא מתפח אזל אשכח דרבנאי מגואי ודרבנאי מבראי דאי חזו כרעא דעיילא קטלי להו לבראי ודנפקא קטלי להו לגואי אפכה לסנדליה קטלי להו לגואי אפכה לסנדליה קטלי להו לכולהו [אזל] אשכח ינוקי מלעיל סבי מלתחת אמר אי יהיבנא שלמא להני קטלי לי הני סברי אנן עדיפינן דאנן קשינן טפי ואינהו דרדקי אמר שלמא לכו אמרו ליה מאי עבידתין אמר להו <אנא> חכימא דיהודאי אנא בעינא למיגמר חכמתא מינייכו אי הכי ניבעי לך אמר להו לחיי אי זכיתו [לי] כל דבעיתו עבידו בי ואי זכינא בכו איכלו גבאי בספינתא א"ל ההוא גברא דאזיל ובעי אתתא ולא יהבו ליה מאי חזי ליה דאזיל היכא דמדלו מינייה שקל סיכתא דצה לתתאי לא עאל לעילאי עאל אמר האי נמי מיתרמי בת מזליה גברא דאוזיף וטריף מאי חזא דהדר אוזיף אמר להו גברא אזל לאגמא קטל קמא טונא ולא מצי ביה קטיל ומנח עילויה עד דאיתרמי איניש מדלי ליה אמרו ליה אימא לן מילי דבדיאי אמר להו הוה ההוא כודניתא דילידא והוה תלי ליה פיתקא וכתב ביה דמסיק בבי אבא מאה אלפא זוזי אמרו ליה וכודניתא מי ילדה אמר להו הי ניהו מילי דבדיאי מילחא כי סריא במאי מלחי לה אמר להו בסילתא דכודניתא ומי איכא סילתא לכודנתא ומילחא מי סרי בני לן ביתא באוירא דעלמא אמר שם תלא בין רקיעא לארעא אמר להו אסיקו לי

ליבני וטינא מציעתיה דעלמא היכא זקפה לאצבעתיה אמר להו הכא א"ל ומי יימר אייתו
אשלי ומשחו אית לן בירא בדברא עיילא למתא א"ל אפשילו לי חבלי מפארי ואעייליה
אית לן ריחיא דתבירא חייטיה אמר כרוכו לי מיניה גרדי ואיחייטיה משרא דסכיני במאי
קטלי בקרנא דחמרא ומי איכא קרנא לחמרא ומי איכא משרא דסכיני אייתו ליה תרי ביעי
א"ל הי דזגתא אוכמתי והי דזגתא חיוורתא אייתי להו איהו תרי גביני אמר להו הי דעיזא
אוכמתי והי דעיזא חיוורתא ורצוצא דמית מהיכא נפיק רוחיה מהיכא דעל נפק אחוי לן מנא
דלא שוי חביליה אייתו <כל חד וחד> בודיא פשטוה לא הוה עייל בתרעא אמר להו אייתו
מרי סיתרוה היינו מנא דלא שוו חביליה איתינהו כל חד וחד כי חזי שיתין ביסתרקי אמר
כולהו חבראי להכא אתו אמר ליה לספונא שרי ספינתך בהדי דקאתו שקל עפרא
מעפרייהו

דף ט,א גמרא כי מטי לבי בליעי מלא כוזא דמיא מבי בליעי כד אתו אוקמינהו קמי קיסר
חזנהו דהוו מעני א"ל הני לאו נינהו שקל מעפרייהו ושדא עילויהו אקשו לאפי מלכא
אמר ליה כל דבעית עביד בהו אייתינהו מיא דאייתי מבי בליעי שדינהו בתיגדא אמר להו
מליוה להו ואיזילו לכו מלו ושדו ביה קמאי קמאי ובלע להו מלו עד דשמיט כתפייהו ובלו
להו ואזול:

דף ט,א משנה חמורה שלא ביכרה וילדה שני זכרים נותן טלה אחד לכהן זכר ונקבה
מפריש טלה אחד לעצמו שתי חמוריו שלא ביכרו וילדו שני זכרים נותן שני טלאים לכהן
זכר ונקבה או שני זכרים ונקבה נותן טלה אחד לכהן שתי נקבות וזכר או שני זכרים ושתי
נקבות אין לכהן כלום אחת ביכרה ואחת שלא ביכרה וילדה שני זכרים נותן טלה אחד
לכהן זכר ונקבה מפריש טלה אחד לעצמו שנאמר (שמות יג) ופטר חמור תפדה בשה מן
הכבשים ומן העזים זכר ונקבה גדול וקטן תמים ובעל מום פודה בו פעמים הרבה נכנס
לדיר להתעשר ואם מת נהנין בו:

דף ט,א גמרא מאן תנא אמר ר' ירמיה דלא כרבי יוסי הגלילי דאי רבי יוסי הגלילי האמר
אפשר לצמצם אמר אביי אפילו תימא רבי יוסי הגלילי שאני התם דכתיב (שמות יג)
הזכרים לה' וליגמר מיניה הא מיעט רחמנא הזכרים איכא דאמרי לימא דלא כרבי יוסי
הגלילי דאי רבי יוסי הגלילי האמר אפשר לצמצם אמר אביי אפי' תימא רבי יוסי הגלילי
שאני התם דכתיב הזכרים לה' בשלמא לר' ירמיה דלא מוקי לה כרבי יוסי הגלילי היינו
דלא קתני ויצאו שני ראשיהן כאחד אלא לאביי ליתני ויצאו שני ראשיהן כאחד ועוד תניא
חמורו שלא ביכרה וילדה שני זכרים ויצאו שני ראשיהן כאחד רבי יוסי הגלילי אומר
שניהן לכהן שנאמר הזכרים לה' והא כי כתיב האי בקדושת הגוף הוא דכתיב אלא משום
שנאמר הזכרים לה' תיובתא דאביי תיובתא

דף ט,ב גמרא ורבנן לימא קסברי רבנן מקצת רחם מקדיש דאי כוליה רחם מקדיש נהי
דא"ל לצמצם חציצה מיהא איכא אמר רב מין במינו אינו חוצץ: זכר ונקבה מפריש טלה
כו': וכיון דלעצמו הוא למה לי לאפרושי לאפקועי לאיסוריה מיניה אלמא כיון דלא מפקע
אסור בהנאה מתני' מני ר' יהודה היא דתניא פטר חמור אסור בהנאה ורבי שמעון מתיר
מאי טעמא דר' יהודה אמר עולא יש לך דבר שצריך פדייה ומותר ולא והרי בכור אדם
שצריך פדייה ומותר אלא יש לך דבר שהקפידה עליו תורה בשה ומותר ומי הקפידה והא
רב נחמיה בריה דרב יוסף פריק ליה בשילקי בשויו בשויו לא קאמר כי קאמרינן שלא
בשויו והכי קאמר יש לך דבר שהקפיד' עליו תורה לאפקועי לאיסוריה בשה והרי מעשר

שהקפידה עליו תורה בכסף צורי ותנן רבי יהודה אומר במזיד קידש בפטר חמור נמי מיקדשא כדרבי אלעזר דאמר רבי אלעזר אשה יודעת שאין מעשר שני מתחלל על ידה ועולה ואוכלתו בירושלים הכא נמי אשה יודעת דפטר חמור איסורא אית ביה ופרקא ליה בשה ומקדשא בהך דביני וביני ורבי שמעון מאי טעמא אמר עולא יש לך דבר שפדיונו מותר והוא אסור ולא והרי שביעית דפדיונה מותר והיא אסורה שביעית נמי פדיונה אסור דאמר מר האחרון אחרון אסור ואיבעית אימא ר' יהודה ור' שמעון בהאי קרא קמיפלגי דתניא (דברים טו) לא תעבד בבכור שורך אבל אתה עובד בשלך ובשל אחרים ולא תגוז בכור צאנך אבל אתה גוזז שלך ושל אחרים דברי ר' יהודה ר' שמעון אומר לא תעבד בבכור שורך אבל אתה עובד בבכור אדם לא תגוז בכור צאנך אבל אתה גוזז בכור חמור בשלמא לרבי שמעון היינו דכתיב תרי קראי אלא לרבי יהודה תרי קראי למעוטי שלך ושל אחרים למה לי ותו לרבי יהודה בכור אדם נמי נימא דאסיר אלא דכולי עלמא שורך למעוטי בכור אדם הוא דאתא כי פליגי בצאנך דר' יהודה לטעמיה דאמר שותפות >עובד כוכבים< {גוי} חייבת בבכורה וכי איצטריך קרא למישרי בגזה ועבודה ור' שמעון סבר שותפות >עובד כוכבים< {גוי} פטורה מן הבכורה ולענין גזה ועבודה לא איצטריך קרא כי איצטריך קרא לפטר חמור בשלמא לר' יהודה היינו דכתיב צאנך ושורך אטו צאנך אלא לרבי שמעון שורך וצאנך למה לי קשיא אמר רבה ומודה ר' שמעון לאחר עריפה שהוא אסור מאי טעמא גמר עריפה מעגלה ערופה אמר רבא מנא אמינא ליה דתניא הערלה וכלאי הכרם ושור הנסקל ועגלה ערופה וציפורי מצורע ופטר חמור ובשר בחלב כולן מטמאין טומאת אוכלין רבי שמעון אומר כולן אין מטמאין טומאת אוכלין ומודה ר' שמעון בבשר בחלב שמתמא טומאת אוכלין הואיל והיתה לו שעת הכושר ואמר רבי אסי א"ר יוחנן מ"ט דר"ש דכתיב (ויקרא יא) מכל האוכל אשר יאכל אוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים קרוי אוכל שאי אתה יכול להאכילו לאחרים אינו קרוי אוכל דף י, א גמרא אי הכי בשר בחלב מאי איריא דהיתה לה שעת הכושר תיפוק לי דאוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים הוא דתניא רבי שמעון בן יהודה אומר משום ר' שמעון בשר בחלב אסור באכילה ומותר בהנאה שנאמר (דברים יד) כי עם קדוש אתה לה' אלהיך ולהלן הוא אומר (שמות כב) ואנשי קודש תהיון לי מה להלן אסור באכילה ומותר בהנאה אף כאן אסור באכילה ומותר בהנאה חדא ועוד קאמר חדא דאוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים הוא ועוד לדידיה נמי הרי היתה לו שעת הכושר ואם איתא דלאחר עריפה שרי רבי שמעון ליתני ומודה רבי שמעון בפטר חמור ובשר בחלב שמתמאין טומאת אוכלין אי דחשיב עליה הכי נמי הכא במאי עסקינן דלא חשיב עליה וטעמא מאי מטמאי רבנן אמרו רבנן קמיה דרב ששת הואיל ואיסורו חישבו ולרבנן מי אמר הואיל ואיסורו חישבו והא תנן שלשה עשר דברים אמרו בנבלת עוף טהור וזו אחת מהן צריכה מחשבה ואינה צריכה הכשר ואי איסורו חישבו למה לי מחשבה הא מני רבי שמעון היא תא שמע נבלת בהמה טמאה בכל מקום ונבלת עוף טהור והחלב בכפרים צריכים מחשבה ואינם צריכים הכשר ואי אמרת איסורו חישבו למה לי מחשבה הא מני רבי שמעון היא תא שמע נבלת בהמה טהורה בכל מקום ונבלת עוף טהור והחלב בשווקים אינן צריכין מחשבה ולא הכשר הא טמאה בעיא מחשבה וכי תימא הא מני רבי שמעון היא הא מדסיפא רבי שמעון הוי רישא לאו רבי שמעון דקתני סיפא רבי שמעון אומר אף הגמל והארנבת והשפן והחזיר אינן

צריכין לא מחשבה ולא הכשר ואמר רבי שמעון מה טעם הואיל ויש בהן סימני טהרה
אלא אמר רבא דכולי עלמא לא אמרינן איסורו חישובו ואי דערפיה מיערף הכי נמי
דף י, **ב גמרא** הכא במאי עסקינן כגון ששחטו להתלמד בו ובפלוגתא דנימוס ור' אליעזר
דתניא אמר ר' יוסי סח לי נימוס אחיו של ר' יהושע הגרסי שהשוחט את העורב להתלמד
בו דמו מכשיר ר' אליעזר אומר דם שחיטה לעולם מכשיר רבי אליעזר היינו תנא קמא
אלא לאו איסורו חישובו איכא בינייהו תנא קמא סבר דמו מכשיר לעלמא אבל לגופיה
בעי מחשבה ואתא רבי אליעזר למימר דם שחיטה לעולם מכשיר ואפי' לגופיה נמי לא
בעי מחשבה ממאי דילמא טעמא דר' אליעזר התם דשאני עורב הואיל ויש בו סימני טהרה
ומנלן דסימני טהרה מילתא היא דקתני עלה דההיא א"ר שמעון מה טעם הואיל ויש בו
סימני טהרה וכי תימא אי משום סימני טהרה מאי איריא להתלמד אפי' להתעסק נמי אין
הכי נמי ומשום נימוס איתיביה לא רצה לפדותו עורפו בקופיץ מאחוריו וקוברו ואסור
בהנאה דברי רבי יהודה ורבי שמעון מתיר אימא ומחיים אסור בהנאה ור"ש מתיר והא
מדסיפא מחיים הוי רישא לאו מחיים דקתני סיפא לא ימיתנו לא בקנה ולא במגל ולא
בקרדום ולא במגירה ולא יכניסנו לחדר וינעול דלת לפניו בשביל שימות ואסור בגיזה
ועבודה דברי רבי יהודה ורבי שמעון מתיר רישא וסיפא מחיים רישא בהנאת דמיו סיפא
בהנאת גופו וצריכא דאי תנא הנאת דמיו בההוא קא שרי רבי שמעון אבל בהנאת גופו
אימא מודה ליה לרבי יהודה ואי תנא בהנאת גופו בההיא קאסר רבי יהודה אבל בהנאת
דמיו אימא מודה לרבי שמעון צריכא וכן אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוא מודה רבי
שמעון לאחר עריפה שהוא אסור ואמר רב נחמן מנא אמינא לה דתניא (שמות יג) וערפתו
נאמר כאן עריפה ונאמר להלן עריפה מה להלן אסור אף כאן אסור מני אילימא רבי יהודה
מחיים מיסר אסור אלא לאו רבי שמעון היא א"ל רב ששת ספרא חבריך תרגומה לעולם
רבי יהודה ואיצטריך סלקא דעתך אמינא עריפה במקום פדייה עומדת מה פדייה מתרת אף
עריפה מתרת קמ"ל אמר רב נחמן מנא אמינא לה מדתני לוי הוא הפסיד ממונו של כהן
לפיכך יופסד ממונו מני אילימא רבי יהודה הא מיפסד וקאי אלא לאו רבי שמעון היא
איבעית אימא רבי יהודה ואיבעית אימא רבי שמעון איבעית אימא רבי יהודה אפסידא
דביני ביני ואיבעית אימא רבי שמעון לפחת מיתה וכן אמר ריש לקיש מודה רבי שמעון
לאחר עריפה שהוא אסור ורבי יוחנן ואי תימא רבי אלעזר אמר עדיין היא מחלוקת איכא
דמתני לה להא דרב נחמן אהא המקדש בפטר חמור אינה מקודשת לימא מתני' דלא כרבי
שמעון אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוא לאחר עריפה ודברי הכל איכא דאמרי הא מני
לא רבי יהודה ולא רבי שמעון אי רבי שמעון תיקדש בכליה אי רבי יהודה תיקדש בהך
דביני ביני אמר רבה בר אבוא אמר רב לעולם רבי יהודה וכגון שאינו שוה אלא שקל
וסבר לה כרבי יוסי בר יהודה דתניא (שמות יג) תפדה תפדה [תפדה] מיד תפדה כל שהוא
רבי יוסי בר יהודה אומר אין פדייה פחותה משקל אמר מר תפדה תפדה [תפדה] מיד
תפדה כל שהוא פשיטא איצטריך סד"א הואיל ואיתקש לבכור אדם מה בכור אדם אחר
שלשים וחמש האי נמי אחר שלשים וחמש קמ"ל תפדה מיד תפדה כל שהוא רבי יוסי בר
יהודה אומר אין פדייה פחותה משקל ממה נפשך אי מקיש לבכור אדם חמש ליבעי ואי לא
מקיש שקל מנא ליה לעולם לא מקיש אמר רבא אמר קרא (ויקרא כז) וכל ערכך יהיה
בשקל הקדש כל ערכין שאתה מעריך לא יהו פחותין משקל ורבנן ההוא

דף יא, א גמרא בהשג יד כתיב אמר רב נחמן הלכה כדברי חכמים וכמה אמר רב יוסף אפי' פטרוזא בר דנקא אמר רבא אף אנן נמי תנינא גדול וקטן פשיטא מהו דתימא כולי האי לא אי נמי פטרוזא לא קמ"ל רבי יהודה נשיאה הוה ליה פטר חמור שדריה לקמיה דרבי טרפון אמר ליה כמה בעינא למיתב לכהן אמר ליה הרי אמרו עין יפה בסלע עין רעה בשקל בינונית ברגיא אמר רבא הלכתא ברגיא וכמה תלתא זוזי רגיל הכא ורגיל הכא קשיא הלכתא אהלכתא לא קשיא כאן בבא לימלך כאן בעושה מעצמו אמר רבי יצחק אמר ריש לקיש מי שיש לו פטר חמור ואין לו שיה לפדותו פודה בשווי למאן אילימא לרבי יהודה הא אמר הקפידה עליו תורה בשה אלא לרבי שמעון רב אחא מתני הכי רבינא קשיא ליה רבי יהודה ורבי שמעון הלכה כרבי יהודה וסתם לן תנא כרבי יהודה ואת אמרת הלכה כרבי שמעון אלא אפי' תימא רבי יהודה לא יהא חמור מן ההקדש ולא אמרה תורה בשה להחמיר עליו אלא להקל עליו רב נחמן בריה דרב יוסף פריק ליה בשילקי בשווי אמר רב שיזבי אמר רב הונא הפודה פטר חמור של חבירו פדיונו פדוי איבעיא להו פדיונו לפודה או דלמא פדיונו לבעלים אליבא דר"ש לא תיבעי לך כיון דאמר מותר בהנאה ממונא דבעלים הוא כי תיבעי אליבא דרבי יהודה דאמר אסור בהנאה להקדש מדמי ליה ורחמנא אמר (ויקרא כז) ונתן הכסף וקם לו או דלמא כיון דקני להו בבני ובני לא דמי להקדש אר"נ ת"ש הגונב פטר חמור של חבירו משלם תשלומי כפל לבעלים ואע"פ שאין לו עכשיו יש לו לאחר מכאן מני אילימא ר"ש אמאי אין לו עכשיו אלא פשיטא רבי יהודה ואי ס"ד להקדש מדמינן ליה (שמות כב) וגונב מבית האיש אמר רחמנא ולא מבית הקדש ותו לא מידי: אחת ביכרה ואחת שלא ביכרה [כו']:] ת"ר כיצד אמרו נכנס לדיר להתעשר אי אתה יכול לומר בבא ליד כהן שהרי שנינו הלקוח ושניתן לו במתנה פטור ממעשר בהמה אלא בישראל שהיו לו עשרה ספק פטרי חמורים בתוך ביתו שמפריש עליהן עשרה שיין ומעשרן והן שלו מסייע ליה לר"נ דאמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה ישראל שהיו לו עשרה ספק פטרי חמורים מפריש עליהן עשרה שיין ומעשרן והן שלו ואמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה ישראל שהיו לו עשרה פטרי חמורים ודאין בתוך ביתו שנפלו מבית אבי אמו כהן ואותו אבי אמו כהן נפלו לו מבית אבי אמו ישראל מפריש עליהן עשרה שיין ומעשרן והן שלו ואמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה ישראל שהיו לו טבלים ממורחין בתוך ביתו שנפלו מבית אבי אמו כהן ואותו אבי אמו כהן נפלו לו מבית אבי אמו ישראל מעשרן והן שלו וצריכא דאי אשמועינן קמייתא משום דקא מפריש וקאי אבל הכא מתנות שלא הורמו כמי שלא הורמו דמיין אימא לא ואי אשמועינן הכא דאפשר לעשורי מיניה וביה דהא מנח אבל התם כיון דשה מעלמא בעי אתווי ומפריש וקאי אימא לא צריכא אמר רבי שמואל בר נתן אמר רבי חנינא הלוקח טבלים

דף יא, ב גמרא ממורחין מן <העובד כוכבים> {הגוי} מעשרן והן שלו דמרחינהו מאן אילימא דמרחינהו <עובד כוכבים> {גוי} דגנך אמר רחמנא ולא דגן <עובד כוכבים> {גוי} אלא דמרחינהו ישראל מרשות <עובד כוכבים> {גוי} מעשרן דאין קנין <לעובד כוכבים> {לגוי} בארץ ישראל להפקיע מיד מעשר והן שלו דאמר ליה קאתינא מכח גברא דלא מצית אישתעיה דינא בהדיה תנן התם המפקיד פירותיו אצל הכותי ואצל עם הארץ בחזקתן למעשר ולשביעית אצל <העובד כוכבים> {הגוי} כפירותיו ר"ש אומר דמאי אר"א להפריש כולי עלמא לא פליגי כי פליגי ליתנן לכהן תנא קמא סבר ודאי חלפינהו ובעי מיתננהו לכהן ור' שמעון סבר דמאי יתיב רב דימי וקאמר להא שמעתא א"ל

אביי טעמא דמספקא לן אי חלפינהו אי לא חלפינהו הא ודאי חלפינהו דכולי עלמא בעי למיתבינהו לכהן והאמר ר' שמואל אמר ר' חנינא הלוקח טבלים מן <העובד כוכבים> {הגוי} ממורחין מעשרן והן שלו דלמא כאן בתרומה גדולה כאן בתרומת מעשר אזכרתן מילתא דא"ר יהושע בן לוי מנין ללוקח טבלים ממורחין מן <העובד כוכבים> {הגוי} שהוא פטור מתרומת מעשר שנאמר (במדבר יח) ואל הלויים תדבר ואמרת אליהם כי תקחו מאת בני ישראל טבלים שאתה לוקח מבני ישראל אתה מפריש מהן תרומת מעשר ונותנה לכהן טבלים שאתה לוקח מן <העובד כוכבים> {הגוי} אי אתה מפריש מהן תרומת מעשר ונותנה לכהן: ואם מת נהנים בו: דמית היכא אילימא דמית בי כהן ונהנה בו כהן פשיטא ממונא דידיה הוא אלא דמית בי בעלים ונהנה בו כהן הא נמי פשיטא סד"א כל כמה דלא מטא לידיה לא זכה ביה קמ"ל דמעידנא דאפרשיה ברשותיה דכהן קאי:

דף יב, א משנה אין פודין לא בעגל ולא בחיה לא בשחוטא ולא בטריפה ולא בכלאים ולא בכוי ורבי אליעזר מתיר בכלאים מפני שהוא שה ואוסר בכוי מפני שהוא ספק נתנו לכהן אין הכהן רשאי לקיימו עד שיפריש שה תחתיו:

דף יב, א גמרא מתני' מני בן בג בג היא דתניא בן בג בג אומר נאמר כאן שה ונאמר להלן שה מה להלן פרט לכל השמות הללו אף כאן פרט לכל השמות הללו אי מה להלן זכר תמים ובן שנה אף כאן זכר תמים ובן שנה ת"ל תפדה תפדה ריבה אי תפדה תפדה ריבה אפי' כל הני נמי א"כ שה שה מאי אהני ליה איבעי' להו מהו לפדות בבן פקועה אליבא דר' מאיר לא תיבעי לך דכיון דאר"מ בן פקועה טעון שחיטה שה מעליא הוא אלא כי תבעי לך אליבא דרבנן דאמרי שחיטת אמו מטהרתו כבישראל בדיקולא דמי או דלמא כיון דהשתא מיהא רהיט ואזיל שה קרינא ביה מר זוטרא אמר אין פודין ורב אשי אמר פודין א"ל רב אשי למר זוטרא מאי דעתך דילפת מפסח אי מה להלן זכר תמים ובן שנה אף כאן זכר תמים ובן שנה תפדה תפדה ריבה אי תפדה תפדה ריבה אפילו בן פקועה נמי א"כ שה שה מאי אהני ליה איבעיא להו מהו לפדות בנדמה אליבא דרבי אליעזר לא תיבעי לך השתא בכלאים פרקינן בנדמה מיבעיא כי תיבעי לך אליבא דרבנן בכלאים הוא דלא פרקינן בנדמה פרקינן או דלמא ל"ש ת"ש פרה שילדה מין עז אין פודין הא רחל שילדה מין עז פודין מני אילימא ר' אליעזר הא בכלאים נמי פרקינן אלא לאו רבנן היא לא לעולם ר' אליעזר היא גופה קמ"ל דפרה שילדה מין עז אין פודין לא תימא זיל אבתריה דידיה והאי עז מעליא הוא אלא זיל בתר אימיה והאי עגל הוא ת"ש דתני רבה בר שמואל איזהו כלאים רחל שילדה מין עז ואביו שה אביו שה כלאים הוא נדמה הוא אלא איזהו דמי לכלאים דשויה רבנן כי כלאים רחל שילדה מין עז ואביו שה למאי אי לקדשים מהיכא דממעט כלאים מהתם ממעט נדמה דתניא (ויקרא כב) שור או כשב פרט לכלאים או עז פרט לנדמה אי לבכור (במדבר יח) אך בכור שור אמר רחמנא עד שיהא הוא שור ובכורו שור אלא למעשר תחת תחת מקדשים גמר אלא לפטר חמור לא לעולם למעשר וכגון שיש בו מקצת סימנין מהו דתימא העברה העברה מבכור גמר קמ"ל תחת תחת מקדשים גמר איבעיא להו מהו לפדות בפסולי המוקדשין אליבא דר' ש"ל לא תיבעי לך כיון דאמר מותר בהנאה חולין הוא כי תיבעי לך אליבא דרבי יהודה דאמר אסור בהנאה מאי כיון דאסור בהנאה אין איסור חל על איסור או דלמא כיון דלא תפיס פדיונו אפקועי איסורא בעלמא הוא אמר רב מרי בריה דרב כהנא מי זוטרא מאי דכתיב בהו כצבי וכאיל מה צבי ואיל אין פודין אף פסולי המוקדשין אין פודין השתא דאתית להכי

דף יב,ב גמרא לר' שמעון נמי צבי ואיל כתיב בהו איבעיא להו מהו לפדות בבהמת שביעית ודאי לא תיבעי לך לאכילה אמר רחמנא ולא לסחורה כי תיבעי לך ספק ואליבא דרבי שמעון לא תיבעי לך דלית ליה ספק כי תיבעי לך אליבא דרבי יהודה מאי כיון דמפריש טלה והוא לעצמו לאכלה קרינא ביה או דילמא כיון דכמה דלא מפקע איסוריה לא מישתרי כסחורה דמי ת"ש דא"ר חסדא בהמת שביעית אין פודין בה את הודאי אבל פודין בה את הספק ואמר רב חסדא בהמת שביעית פטורה מן הבכורה וחייבת במתנות פטורה מן הבכורה לאכלה אמר רחמנא ולא לשריפה וחייבת במתנות דלאכלה קרינא בה מיתבי האוכל מעיסת שביעית עד שלא הורמה חלתה חייב מיתה ואמאי כיון דאילו מטמיא בת שריפה היא לאכלה אמר רחמנא ולא לשריפה שאני הכא דכתיב לדורותיכם תנ"ה מנין לאוכל מעיסת שביעית עד שלא הורמה חלתה שחייב מיתה שנאמר לדורותיכם ולגמר מינה התם עיקר לאכילה הכא עיקר לשריפה: נתנו לכהן כו': תנינא להא דת"ר ישראל שהיה לו פטר חמור בתוך ביתו ואמר לו הכהן תנהו לי ואני אפדהו הרי זה לא יתנו לו אא"כ פדאו בפניו א"ר נחמן אמר רבה בר אבוה זאת אומרת נחשדו הכהנים על פטרי חמורים פשיטא מהו דתימא ה"מ היכא דמחזק לן דמיקרי אבל בסתמא לא קמ"ל דמורה בה היתירא:

דף יב,ב משנה המפריש פדיון פטר חמור ומת רבי אליעזר אומר חייבין באחריותו כחמש סלעים של בן וחכ"א אין חייבין באחריותו כפדיון מעשר שני העיד רבי יהושע ורבי צדוק על פדיון פטר חמור שמת שאין כאן לכהן כלום מת פטר חמור ר"א אומר יקבר ומותר בהנאתו של טלה וחכ"א א"צ להקבר וטלה לכהן:

דף יב,ב גמרא אמר רב יוסף מ"ט דר' אליעזר דכתיב (במדבר יח) אך פדה תפדה וגו' מה בכור אדם חייב באחריותו אף בכור בהמה טמאה חייב באחריותו א"ל אביי אי מה בכור אדם מותר בהנאה אף בכור בהמה טמאה מותר וכי תימא ה"נ והתנן מת פטר חמור רבי אליעזר אומר יקבר מאי יקבר לאו דאסור בהנאה לא יקבר כבכור אדם אלא אדם בכור הוא דבעי קבורה פשוט לא בעי קבורה ועוד תניא מודה ר' אליעזר בישראל שיש לו ספק פטר חמור בתוך ביתו שמפריש טלה עליו והוא שלו אלא אמר רבא אמר קרא אך פדה תפדה לפדייה הקשיתיו ולא לדבר אחר תנן התם הערכין בשעתן ופדיון הבן אחר שלשים יום פדיון פטר חמור לאלתר ופדיון פטר חמור לאלתר אין בערכין ובפדיון הבן ובנזירות ובפטר חמור פחות משלשים ומוסיפין עד עולם אר"נ לומר שאם פדאו פדוי מכלל דבנו אם פדאו אינו פדוי והאיתמר הפודה את בנו בתוך ל' יום רב אמר בנו פדוי לאו איתמר עלה אמר רבא דכ"ע מעכשיו אין בנו פדוי

דף יג,א גמרא רב ששת אמר לומר שאינו עובר עליו מתיב רמי בר חמא מצותו כל שלשים יום מכאן ואילך או פודהו או עורפו מאי לאו מצוה לשהותו כל שלשים יום לא מצוה לפדותו כל שלשים יום אי הכי מכאן ואילך או פודהו או עובר עליו מיבעי ליה אלא אמר רבא לא קשיא הא רבי אליעזר דמקשי הא רבנן דלא מקשי:

דף יג,א משנה לא רצה לפדותו עורפו מאחוריו וקוברו מצות הפדייה קודמת למצות עריפה שנאמר (שמות יג) אם לא תפדה וערפתו מצות יעידה קודמת למצות הפדייה שנאמר (שמות כא) אשר לא יעדה והפדה מצות הייבום קודמת למצות חליצה בראשונה שהיו מתכוונין לשם מצוה ועכשיו שאין מתכוונין לשם מצוה אמרו מצות חליצה קודמת למצות יבום מצות הגאולה באדון הוא קודם לכל אדם שנאמר (ויקרא כז) ואם לא יגאל

מסכת בכורות פרק ב

דף יג, א משנה הלוקח עובר פרתו של <עובד כוכבים> {נכרי} והמוכר לו אע"פ שאינו רשאי והמשתתף לו והמקבל ממנו והנותן לו בקבלה פטור מן הבכורה שנאמר בישראל אבל לא באחרים הכהנים והלויים חייבים שלא נפטרו מבכור בהמה טהורה אלא מפדיון הבן ומפטר חמור:

דף יג, א גמרא מאי איריא דתני עובר חמורו ברישא והדר תני עובר פרתו ליתני ברישא עובר פרתו דקדושת הגוף הוא והדר ליתני עובר חמורו דקדושת דמים הוא אמרי במערבא איבעית אימא אידי דחביבא ליה כדרכי חנינא ואי בעית אימא אידי דזוטרן מיליה דבהמה טמאה פסיק ושדי לה אמר ר' יצחק בר נחמני אמר ריש לקיש משום ר' אושעיא ישראל שנתן מעות <לעובד כוכבים> {לגוי} בבהמתו בדיניהם אע"פ שלא משך קנה וחייבת בבכורה <ועובד כוכבים> {וגוי} שנתן מעות לישראל בבהמתו בדיניהם אע"פ שלא משך קנה ופטור מן הבכורה אמר מר ישראל שנתן מעות <לעובד כוכבים> {לגוי} בדיניהם אף על פי שלא משך קנה וחייבת בבכורה מאי בדיניהם אי נימא בדיניהם דגופיה דאתי בקל וחומר אם גופיה קני ליה ישראל בכסף דכתיב (ויקרא כה) לרשת אחוזה הקישו הכתוב לאחוזה מה אחוזה נקנית בכסף ובשטר ובחזקה אף עבד כנעני נקנה בכסף ממונו לא כל שכן הוא אם כן אפי' בשטר ובחזקה נמי ועוד ישראל מישראל יוכיחו דגופיה קני ליה בכסף ממונו במשיכה אלא אמר אביי בדיניהם שפסקה להם תורה (ויקרא כה) או קנה מיד עמיתך מיד עמיתך הוא דבמשיכה הא מיד <עובד כוכבים> {גוי} בכסף ואימא מיד <עובד כוכבים> {גוי} כלל כלל לא אמרי לא ס"ד ק"ו הוא אם גופו קונה ממונו לא כ"ש ואימא מיד <עובד כוכבים> {גוי} עד דאיכא תרתי אמרי ולא ק"ו הוא גופו באחת ממונו בשתיים ואימא או בהא או בהא דומיא דעמיתך מה עמיתך בחדא אף <עובד כוכבים> {גוי} נמי בחדא אמר מר <ועובד כוכבים> {וגוי} שנתן מעות לישראל בבהמתו בדיניהם אע"פ שלא משך קנה ופטור מן הבכורה מאי בדיניהם אילימא בדיניהם דגופיה משום דאתי בק"ו אם גופו ישראל קני ליה בכסף דכתיב (ויקרא כה) מכסף מקנתו ממונו לא כ"ש ישראל מישראל יוכיחו דגופו קני בכסף ממונו במשיכה אלא אמר אביי בדיניהם שפסקה להם תורה (ויקרא כה) וכי תמכרו ממכר לעמיתך לעמיתך במשיכה הא <לעובד כוכבים> {לגוי} בכסף ואימא <לעובד כוכבים> {לגוי} כלל כלל לא אמרי לאו ק"ו הוא אם גופו קנה ממונו לא כ"ש אימא <לעובד כוכבים> {לגוי} עד דאיכא תרתי לאו ק"ו הוא גופו באחד ממונו בשתיים ואימא או בהא או בהא דומיא דעמיתך

דף יג, ב גמרא מה עמיתך באחת אף <עובד כוכבים> {גוי} נמי באחת אמרי ולאמימר דאמר משיכה <בעובד כוכבים> {בגוי} קונה הניחא אי סבר לה כר' יוחנן דאמר דבר תורה מעות קונות משיכה לא אהני לעמיתך לעמיתך בכסף <לעובד כוכבים> {ולגוי} במשיכה אלא אי סבר לה כר"ל דאמר משיכה מפורשת מן התורה לעמיתך במשיכה <ולעובד כוכבים> {ולגוי} במשיכה לעמיתך למה לי אמרי לעמיתך אתה מחזיר אונאה

ואי אתה מחזיר אונאה <לכנעני> {גוים} <לכנעני> {לגוים} (ויקרא כה) מאל תונו איש את אחיו נפקא חד <בכנעני> {בגוי} וחד בהקדש וצריכי דאי כתב רחמנא חד הוה אמינא <לכנעני> {לגוי} הוא דאין לו אונאה אבל הקדש יש לו אונאה קמ"ל הניחא למ"ד גזילו אסור היינו דאצטריך קרא למישרי אונאה אלא אי סבר לה כמ"ד גזילו של <כנעני> {גוי} מותר אונאה מיבעיא אמרי אי סבר לה כמ"ד גזילו מותר על כורחך כר' יוחנן ס"ל מיתבי הלוקח גרוטאות מן <העובד כוכבים> {הגוי} ומצא בהן <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} אם עד שלא נתן מעות משך יחזיר ואם משנתן מעות משך יוליך הנאה לים המלח ואי אמרת מעות קונות משיכה ל"ל הכא במאי עסקינן שקיבל עליו לדון בדיני ישראל אי הכי מעות למה לי הכי קאמר אע"פ שנתן מעות אי משיך אין ואי לא לא אי הכי קשיא רישא אמר אביי רישא משום דאיכא מקח טעות אמר ליה רבא רישא משום דאיכא מקח טעות סיפא ליכא מקח טעות אלא אמר רבא רישא וסיפא מקח טעות רישא דלא יהיב זוזי לא מיחזי <כעבודת כוכבים> {כעבודה זרה} ביד ישראל סיפא דיהיב זוזי מיחזי <כעבודת כוכבים> {כעבודה זרה} ביד ישראל ואביי אמר לך רישא מקח טעות דלא ידע דהא לא יהיב ליה זוזי סיפא לאו מקח טעות הוא דכיון דיהיב זוזי כי קא משיך איבעי לעיוני והדר מימשך רב אשי אמר מדרישא משיכה אינה קונה סיפא נמי משיכה אינה קונה ואידי דתנא רישא משך תנא סיפא נמי משך רבינא אמר מדסיפא משיכה קונה רישא נמי משיכה קונה ורישא הכי קאמר אם לא נתן ולא משך יחזור מאי יחזור יחזור בדברים קסבר דברים יש בהם משום מחוסרי אמנה והני מילי ישראל מישראל דקיימו בדבורייהו אבל ישראל <מעובד כוכבים> {מגוי} דאינהו לא קיימי בדבורייהו לא:

דף יד, א משנה כל הקדשים שקדם מום קבוע להקדשן ונפדו חייבין בבכורה ובמתנות ויוצאין לחולין ליגזז וליעבד ולדן וחלבן מותר לאחר פדיונן והשוחטן בחוץ פטור ואין עושין תמורה ואם מתו יפדו חוץ מן הבכור ומן המעשר וכל שקדם הקדשן את מומן או מום עובר להקדשן ולאחר מכאן נולד להן מום קבוע <להקדשן> ונפדו פטורין מן הבכורה ומן המתנות ואינן יוצאין לחולין ליגזז וליעבד ולדן וחלבן אסור לאחר פדיונן והשוחטן בחוץ חייב ועושין תמורה ואם מתו יקברו:

דף יד, א גמרא טעמא דנפדו הא לא נפדו פטורין מן הבכורה ומן המתנות קסבר קדושת דמים מדחה מן הבכורה ומן המתנות: ויוצאין לחולין וכו': טעמא דנפדו הא לא נפדו אסירי בגיזה ועבודה מסייע ליה לרבי אליעזר דאמר קדשי בדק הבית אסורין בגיזה ועבודה אמרי לא קדושת דמים למזבח הוא דמיחלפא בקדושת הגוף למזבח גזרו בהו רבנן אבל קדשי בדק הבית לא: ולדן וחלבן מותר כו': היכי דמי אילימא דאיעבר ואתיליד לאחר פדיונן פשיטא חולין נינהו אלא דאיעבר לפני פדיונן ואתיליד לאחר פדיונן הא לפני פדיונן אסירי

דף יד, ב גמרא נפדין תמימים או אין נפדין תמימין תא שמע המתפיס בעלי מומין קבועין לגבי מזבח וילדו ימכרו ואין צריכין מום שאין קדושה חלה עליהן שלא יהא טפל חמור מן העיקר טעמא שלא יהא טפל חמור מן העיקר אבל הקדיש זכר לדמיו קדוש קדושת הגוף מסייע ליה לרבא דאמר רבא הקדיש זכר לדמים קדוש קדושת הגוף: והשוחטן בחוץ פטור: רבי אלעזר מתני חייב ומוקי לה בבמת יחיד דאמר רבי אלעזר מנין לזובח בהמה בעלת מום בבמת יחיד בשעת היתר הבמות שהוא בלא תעשה שנאמר (דברים יז) לא תזבח לה' אלהיך שור ושה אם אינו ענין לבמה גדולה דכתיב (ויקרא כב) עורת או שבור

וגו' תנהו ענין לבמת יחיד אימא אם אינו ענין לקדשים תנהו ענין לבכור סד"א הואיל וקדוש כשהוא בעל מום ליקרב נמי כשהוא בעל מום קמ"ל דלא אמרי בכור בהדיא כתיב ביה (דברים טו) פסח או עור לא תזבחנו ואימא אם אינו ענין לקדשים תנהו ענין למעשר סד"א הואיל וקדוש במומו דכתיב (ויקרא כז) לא יבקר בין טוב לרע [ובין רע] נקרב נמי במומיה קמ"ל דלא אמרי מעשר נמי גמר העברה העברה מבכור אימא תנהו ענין לתמורת קדשים סד"ד אמינא הואיל וקדושה כשהיא בעלת מום דכתיב (ויקרא כז) לא יחליפנו ולא ימיר אותו וגו' קריבה נמי כשהיא בעלת מום קמ"ל דלא אמר קרא (ויקרא כז) והיה הוא ותמורתו מקיש תמורתו לו מה הוא בעל מום לא אף תמורתו בעל מום לא מתקיף לה ר' זירא אימא תנהו ענין לולדות קדשים סד"א הואיל וקדושין כשהן בעלי מומין אגב אמן כשהן בעלי מומין נמי קרבי קמ"ל דלא אמר רבא כבר פסקה תנא דבי רבי ישמעאל דתנא דבי רבי ישמעאל (דברים יב) רק קדשיך אשר יהיו לך ונדריך רק קדשיך אלו התמורות אשר יהיו לך אלו הולדות ונדריך הקישן הכתוב לנדר מה נדר בעל מום לא אף הני נמי בעל מום לא: ואין עושין תמורה: מאי טעמא דאמר קרא לא יחליפנו ולא ימיר וגו' השתא רע בטוב אמרת לא טוב ברע מיבעיא אלא טוב מעיקרו עושה תמורה רע מעיקרו אין עושה תמורה: אם מתו יפדו: אמר רב יהודה אמר רב זו דברי רבי שמעון דאמר קדשי מזבח היו בכלל העמדה והערכה קדשי בדק הבית לא היו בכלל העמדה והערכה דתנן רבי שמעון אומר קדשי בדק הבית אם מתו יפדו ומודה ר' שמעון בבעל מום מעיקרו שנפדה מאי טעמא דאמר קרא אותה אותה למעוטי בעל מום מעיקרא אבל חכ"א אם מתו יקברו מאן חכמים תנא דבי לוי הוא דתנא דבי לוי הכל היו בכלל העמדה והערכה ואפילו בעל מום מעיקרו וכן תנא דבי לוי במתניתיה אפילו חיה אפי' עוף והכתיב אותה אותה לתנא דבי לוי קשיא אבל רבנן דפליגי עליה דר"ש מאי הכי נמי דאם מתו יפדו אי הכי דף טו, א גמרא זו דברי רבי שמעון ומחלוקתו מיבעיא ליה אמרי רב כרבי שמעון בן לקיש דאמר לרבנן קדשי בדק הבית היו בכלל העמדה והערכה קדשי מזבח לא היו בכלל העמדה והערכה ולא מיתוקמא מתני' כרבנן דקתני סיפא ואם מתו יקברו <אמר> ממאי דהא מתו יקברו משום דבעי העמדה והערכה הוא דלמא משום דאין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים הוא אמרי אם כן ניתני אם נעשו טריפה יקברו ואיבעית אימא לעולם רב כרבי יוחנן סבירא ליה ותני זו דברי רבי שמעון ומחלוקתו: אבל קדם הקדשן וכו': מנא הני מילי דתנו רבנן (דברים יב) צבי מה צבי פטור מן הבכורה אף פסולי המוקדשין פטורין מן הבכורה אוציא אני את הבכורה ולא אוציא את המתנות תלמוד לומר איל מה איל פטור מן הבכורה ומן המתנות אף פסולי המוקדשין פטורין מן הבכורה ומן המתנות אי מה צבי ואיל חלבן מותר אף פסולי המוקדשין חלבן מותר ת"ל אך חלק אמר מר אוציא את הבכור ולא אוציא את המתנות מאי שנא אוציא את הבכור שאין שוה בכל ולא אוציא את המתנות ששוות בכל ת"ל איל אמר ליה רב פפא לאביי אי מה צבי ואיל אין אותו ואת בנו נוהג בהן אף פסולי המוקדשין אין אותו ואת בנו נוהג בו א"ל למאי מדמית להו אי לחולין אותו ואת בנו נוהג בו ואי לקדשים אותו ואת בנו נוהג בו אמר ליה אי הכי גבי חלבו נמי נימא הכי למאי מדמית להו אי לחולין חלבן אסור ואי לקדשים חלבן אסור אלא לאו מי אמרת אך ולא חלבן אימא נמי אך ולא אותו ואת בנו רבא אמר אך לאותו ואת בנו הוא דאתא וחלבו מדמו נפקא דכתיב (דברים טו) רק את דמו לא תאכל מאי דמו אילימא דמו ממש לא יהא אלא דמן דצבי ואיל אטו דמן דצבי ואיל מי שרי אלא דמו חלבו וליכתוב

רחמנא חלבו אי כתב רחמנא חלב הוה אמינא אהני היקישא ואהני קרא אהני היקישא למעוטי מכרת דכי כתב כרת אאוכל חלב בהמה הוא דכתיב שנא' (ויקרא ז) כי כל אוכל חלב מן הבהמה ואהני קרא למיקם עליה בלאו בעלמא להכי אפקיה רחמנא בלשון דמו לומר לך מה דמו בכרת אף חלבו בכרת והא תנא אך ולא חלבו קאמר ה"ק אילו לא נאמר דמו הייתי אומר אך ולא חלבו עכשיו שנאמר דמו לאותו ואת בנו הוא דאתא: ואינו יוצאין לחולין: מנא הני מילי דת"ר (דברים יב) תזבח ולא גיזה בשר ולא חלב ואכלת ולא לכלביך מכאן שאין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים

דף טו,ב גמרא איכא דאמרי (דברים יב) תזבח ואכלת אין לך בהן היתר אכילה אלא משעת זביחה ואילך אבל פודין את הקדשים להאכילן לכלבים <ה"נ דאמר>: וולדן וחלבן אסור לאחר פדיונן: היכי דמי אילימא דאיעבר ואיתיליד לאחר פדיונן אמאי ולד צבי ואיל נינהו אלא דאיעבר לפני פדיונן ואיתיליד לאחר פדיונן הא לפני פדיונן מיקדש נמי קדשי מנא הני מילי דתנו רבנן זכר לרבנות את הולד ונקבה לרבנות את התמורה ואין לי אלא ולד תמימין ותמורת תמימים ולדי בעלי מומין ותמורת בעלי מומין מנין כשהוא אומר אם זכר לרבנות ולד בעלי מומין אם נקבה לרבנות תמורת בעלי מומין אותן ולדות שלאחר פדיונן מה תהא עליהן לפני פדיונן מיפלג פליגי בהו איכא למאן דאמר קדשי ליקרב ואיכא למאן דאמר קדשי לרעייה דלאחר פדיונן מה תהא עליהן אמר רב הונא כונסן לכיפה והן מתין דהיכי ליעביד ליקרבינהו מכח קדושה דחוייה קאתו ליפרקינהו לא אלימי למיתפס פדיונן אמרי במערבא משמיה דרבי חנינא סמוך לפדיונן מתפיסן לשם אותו זבח סמוך לפדיונן למימרא דבני פדייה נינהו אלא אימא סמוך לפדיון אמן מתפיסן לשם אותו זבח טעמא מאי אמר רבי לוי גזירה שמא יגדל מהן עדרים עדרים בעא מיניה רבינא מרב ששת מהו שמתפיסן לכל זבח שירצה א"ל אין מתפיסן מאי טעמא אמר ליה גמר בשעריך בשעריך מבכור מה בכור אין מתפיסן לכל זבח שירצה דכתיב (ויקרא כז) אך בכור אשר יבוכר לה' בבהמה וגו' לא יקדיש איש אותו אף הני אין מתפיסן לכל זבח שירצה תניא כוותיה דרב ששת קדשים שקדם מום קבוע להקדישן ונפדו חייבין בבכורה ובמתנות בין לפני פדיונן בין לאחר פדיונן הגוזז והעובד בהן אינו סופג את הארבעים בין לפני פדיונן בין לאחר פדיונן אין עושין תמורה ולפני פדיונן מועלין בהן ולאחר פדיונן אין מועלין בהן וולדותיהן חול ונפדין תמימים ומתפיסן לכל זבח שירצה כללו של דבר הרי הן כחולין לכל דבריהם אין לך בהם אלא מצות עלוי בלבד אבל קדם הקדישן את מומן או מום עובר להקדישן ולאחר מכאן נולד מום קבוע ונפדו פטורין מן הבכורה ומן המתנות בין לפני פדיונן בין לאחר פדיונן הגוזז והעובד בהן סופג את הארבעים ובין לפני פדיונן בין לאחר פדיונן עושין תמורה לפני פדיונן מועלין בהן ולאחר פדיונן אין מועלין בהן וולדותיהן קודש ואין ניפדין תמימין ואין מתפיסן לכל זבח שירצה כללו של דבר הרי הן כהקדש לכל דבריהם ואין לך בהן אלא היתר אכילה בלבד כללו של דבר דרישא לאתויי שוחטן בחוץ דפטור כללו של דבר דסיפא

דף טז,א גמרא לאתויי חלבו אמר מר אין נפדין תמימין ואין מתפיסן לכל זבח שירצה תמימים הוא דלא מיפרקי הא בעלי מומין מיפרקי לכל שירצה הוא דאין מתפיסן הא לאותו זבח מתפיסן היכי משכחת לה דמתפיסן לאותו זבח ונפדין במומן נימא תיהוי תיובתא דרב הונא אמר לך רב הונא ה"ה דאפילו בעלי מומין אין נפדין ואידי דתנא רישא נפדין תמימים תנא נמי סיפא אין נפדין תמימים ואידי דתנא רישא לכל זבח שירצה תנא

נמי סיפא לכל זבח שירצה: והשוחטן בחוץ פטור: רב הונא מתני חייב ומוקים לה בדוקין
שבעין ואליבא דר"ע דאמר אם עלו לא ירדו: בין לפני פדיונו בין לאחר פדיונו עושה
תמורה: אמר ר"נ אמר רבה בר אבוה ותמורתו לאחר פדיונו מתה מאי טעמא היכי
ליעביד ליקרביה מכח קדושה דחוייה קאתיא ליפרקה לא אלימא למיתפס פדיונה הלכך
מתה מתקיף לה רב עמרם ותיתכיל במומה לבעלים וכי מה בין זו לתמורת בכור ומעשר
דתנן תמורת בכור ומעשר הן וולדן וולדן עד סוף כל העולם הרי הן כבכור ומעשר
ויאכלו במומן לבעלים אמר ליה אביי זה שם אמו עליו וזה שם אמו עליו זה כולו תמורת
בכור ומעשר מיקריא מה בכור ומעשר במומן מיתאכלן לבעלים אף תמורתן מיתאכלא וזה
שם אמו עליו תמורת קדשים מיקריא מה קדשים לא מיתכלי אלא בפדיון אף תמורתן נמי
לא מיתכלי אלא בפדיון והא לא אלימא למיתפס פדיונה תניא כוותיה דרב נחמן מנין
לתמורת פסולי המוקדשין שמתה תלמוד לומר (ויקרא יא) ממעלי הגרה טמא האי מיבעי
ליה לחמש חטאות מתות ההוא (ויקרא יא) ממפריסי הפרסה טמא נפקא תניא נמי הכי מנין
לחמש חטאות מתות תלמוד לומר ממפריסי הפרסה טמא חמש חטאות מתות הילכתא
גמירי לה אלא כי אתא קרא לתמורת אשם תמורת אשם נמי הילכתא היא כל שבחטאת
מתה באשם רועה אלא לעולם חמש חטאות מתות ואצטריך קרא ואצטריך הילכתא דאי
מקרא הוה אמינא לרעיייה קמ"ל הילכתא למיתה ואי מהילכתא הוה אמינא היכא דעבד
איקרי ואכל מהני חמש חטאות איסורא איכא לאו ליכא קמשמע לן דאיכא לאו ואיבעית
אימא לאקושי דבר הבא ממעלי גרה לדבר הבא ממפריסי הפרסה מה להלן במיתה אף כאן
במיתה:

דף טז, א משנה המקבל צאן ברזל מן <העובד כוכבים> {הגוי}

דף טז, ב משנה ולדותיהן פטורין ולדי ולדותיהן חייבין העמיד ולדותיהן תחת אמותיהן
ולדי ולדות פטורין וולדי וולדי וולדות חייבין רשב"ג אומר אפילו עד עשרה פטורים
שאחריותן <לעובד כוכבים> {לנכרי} רחל שילדה מין עז ועז שילדה מין רחל פטורה מן
הבכורה ואם יש בו מקצת סימנין חייב:

דף טז, ב גמרא למימרא דכיון דלא נקט מרא זוזי ברשותא דמרא קיימא ורמינהו אין
מקבלין צאן ברזל מישראל מפני שהוא רבית אלמא ברשותא דמקבל קיימא אמר אביי לא
קשיא הא דקביל עליה אונסא וזולא והא דלא קביל עליה אונסא וזולא אמר ליה רבא
דקביל עליה אונסא וזולא צאן ברזל קרית ליה ועוד מאי פסקא ועוד אדתני סיפא אבל
מקבלין צאן ברזל מן <העובד כוכבים> {הגוי} ליפלוג וליתני בדידה בד"א דלא קביל
עליה אונסא וזולא אבל קביל עליה אונסא וזולא שפיר דמי אלא אמר רבא אידי ואידי דלא
קביל עליה אונסא וזולא והכא גבי בכורה היינו טעמא דאילו אתי <עובד כוכבים> {גוי}
בעי זוזי ולא יהיב ליה תפיס לה לבהמה ואי לא משכח לה לבהמה תפיס ולדות דידה והרי
יד <עובד כוכבים> {גוי} באמצע וכל יד <עובד כוכבים> {גוי} באמצע פטורה מן
הבכורה: העמיד ולדותיהן תחת אמותיהן ולדי ולדות פטורים: א"ר הונא ולדות פטורין
וולדי ולדותיהן חייבין ורב יהודה אמר ולדי ולדות נמי פטורין וולדי ולדי ולדות חייבין
תנן העמיד ולדות תחת אמותיהן ולדי ולדות פטורין טעמא דהעמיד הא לא העמיד לא
תיובתא דרב יהודה אמר לך רב יהודה הוא הדין אע"ג דלא העמיד והא קמ"ל אפילו
העמיד נמי דאורחיה <דעובד כוכבים> {דגוי} למיתפס בנה והוי כמי דלא העמיד ולדי
ולדות פטורין וולדי ולדי ולדות חייבין תנן רבן שמעון בן גמליאל אומר אפי' עד עשרה

דורות פטורין שאחריותן <לעובד כוכבים> {לגוי} בשלמא לרב יהודה דאמר נחית תנא קמא לדרי

דף יז, א גמרא היינו דאמר ליה רבן שמעון בן גמליאל אפילו עד עשרה דורות פטורין אלא לרב הונא דאמר לא נחית תנא קמא לדרי מאי אפילו עד עשרה דורות אמר לך רב הונא רבן שמעון בן גמליאל אהעמיד קאי דנחית לדרי תא שמע המקבל צאן ברזל מן <העובד כוכבים> {הגוי} ולדות פטורין וולדי ולדות לא תיובתא דרב יהודה אמר לך רב יהודה אימא הן וולדותיהן איכא דאמרי הן וולדותיהן פטורין תיובתא דרב הונא אמר לך רב הונא אימא הן וולדות פטור וולדי ולדות חייב: רחל שילדה מין עז כו': אתא רב אושעיא מנהרדעא ואייתי מתניתא בידיה רחל בת עז ועז בת רחל ר' מאיר מחייב וחכמים פוטרין אמר ליה רב הושעיא לרבה כי עיילת לקמיה דרב הונא בעי מיניה ר' מאיר מיחייב למאי אילימא לבכורה ולית ליה לרבי מאיר (במדבר יח) אך בכור שור עד שיהא הוא שור ובכורו שור אלא לראשית הגז ולית ליה הא דתנא דבי רבי ישמעאל כבשים שצמרן קשה פטורין מראשית הגז שנאמר (איוב לא) ומגז כבשי יתחמם אמר ליה ניחזי אנן הכא במאי עסקינן ברחל שילדה מין עז ואביו תייש ובחוששין לזרע האב לענין אותו ואת בנו קמיפלגי דר' מאיר סבר חוששין לזרע האב ורבנן סברי אין חוששין לזרע האב אי הכי ליפלגו בחוששין לזרע האב בעלמא בפלוגתא דחנניה ורבנן אלא לעולם לבכורה והכא במאי עסקינן ברחל בת רחל בת עז מר סבר זיל בתר אימיה והאי לאו נדמה הוא ומר סבר זיל בתר אימיה דאימיה והאי נדמה הוא ואיבעית אימא ברחל בת עז בת רחל מר סבר חזרה שייות למקומן ומר סבר לא חזרה שייות למקומן רב אשי אמר כגון שיש בו מקצת סימנין ומאן חכמים ר"ש דאמר עד שיהא ראשו ורובו דומה לאמו: אמר רבי יוחנן מודה ר"מ בשעיר של ראש חזש דבעינן בן שעירה מאי טעמא אמר קרא (במדבר כח) אחד המיוחד ובא מששת ימי בראשית והא מהכא נפקא מהתם נפקא (ויקרא כב) שור או כשב פרט לכלאים או עז פרט לנדמה צריכא דאי מהתם הוה אמינא ה"מ היכא דלא נחת לדרי אבל היכא דנחת אימא לא ואי מהכא הוה אמינא ה"מ לגבי קרבן חובה אבל נדבה לא צריכא אמר רבי אחא בר יעקב הכל מודים דאין לוקין על צמרן משום כלאים שנאמר (דברים כב) לא תלבש שעטנז מה פשתן שלא נשתנה אף צמר שלא נשתנה אמר רב פפא הכל מודים שצמרן פסול לתכלת שנאמר לא תלבש שעטנז גדילים תעשה לך מה פשתן שלא נשתנה אף צמר שלא נשתנה אמר רב נחמן בר יצחק הכל מודים שאין צמרן מטמא בנגעים שנאמר (ויקרא יג) בבגד צמר או בבגד פשתים מה פשתים שלא נשתנה אף צמר שלא נשתנה אמר רב אשי אף אנו נאמר הדלה הגפן על גבי תאינה יינו פסול לנסכים מ"ט (ויקרא כג) זבח ונסכים מה זבח שלא נשתנה אף נסכים שלא נשתנו מתקיף לה רבינא הדלה פשתן על גבי היגא ה"נ דלישתני א"כ לא מצית אמרת מה פשתן שלא נשתנה דהא פשתן נמי משתני א"ל זה נשתנה ריחו וזה לא נשתנה ריחו:

דף יז, א משנה רחל שלא ביכרה וילדה שני זכרים ויצאו שני ראשיהן כאחת רבי יוסי הגלילי אומר שניהן לכהן שנאמר (שמות יג) הזכרים לה' וחכ"א אי אפשר לצמצם אלא אחד לו ואחד לכהן ר"ט אומר הכהן בורר לו את היפה ר"ע אומר משמנין ביניהן והשני ירעה עד שיסתאב

דף יז, ב משנה וחייב במתנות ורבי יוסי פוטר מת אחד מהן ר"ט אומר יחלוקו ר"ע אומר המוציא מחבירו עליו הראיה זכר ונקבה אין כאן לכהן כלום:

דף יז,ב גמרא אמרי דבי רבי ינאי לרבי יוסי הגלילי שמעינן ליה דאמר אפשר לצמצם בידי שמים וכ"ש בידי אדם ורבנן בידי שמים אי אפשר לצמצם בידי אדם מאי ת"ש חוט של סיקרא חוגרו באמצע להבדיל בין דמים העליונים ובין דמים התחתונים ואי אמרת אי אפשר לצמצם בידי אדם זימנין דקא יהיב עליונים למטה ותחתונים למעלה דמרווח בה פורתא תא שמע ממדת כלים ממדת מזבח שאני התם דרחמנא אמר עביד ובכל היכי דמצית למיעבד ניחא ליה (דברי הימים א כח) הכל בכתב מיד ה' עלי השכיל אמר רב קטינא ת"ש חלקו לשנים והן שוין שניהן טמאים לפי שאי אפשר לצמצם אמר רב כהנא שאני כלי חרס הואיל ויש בו גומות ת"ש נמצא מכוון בין שתי עיירות שתיהן מביאות שתי עגלות דברי ר"א מ"ט לאו משום דקסבר בידי אדם אפשר לצמצם וקרובה ואפילו קרובות לא ר' אליעזר

דף יח,א גמרא סבר לה כרבי יוסי הגלילי דאמר אפשר לצמצם בידי שמים וכל שכן בידי אדם נימא כתנאי נמצא מכוון בין שתי עיירות לא היו עורפין ר' אליעזר אומר שתיהן מביאות שתי עגלות מאי לאו בהא קמיפלגי דתנא קמא סבר אי אפשר לצמצם ורבי אליעזר סבר אפשר לצמצם ותיסברא אי קסבר תנא קמא אי אפשר לצמצם אמאי לא היו עורפים יביאו עגלה אחת בשותפות ויתנו אלא להני תנאי דכולי עלמא אפשר לצמצם והכא בקרובה ולא קרובות קמיפלגי דתנא קמא סבר קרובה ולא קרובות ורבי אליעזר סבר קרובה ואפי' קרובות מאי הוי עלה אמר רב חייא בר אבין אמר רב עמרם תנא נמצא מכוון בין שתי עיירות ר' אליעזר אומר שתיהן מביאות שתי עגלות וחכמים אומרים יביאו עגלה אחת בשותפות ויתנו מאי קסברי רבנן אי קסברי רבנן דאפשר לצמצם וקרובה ואפי' קרובות ליייתי תרתי ואי קרובה ולא קרובות אפי' חדא לא ליייתי אלא לאו שמע מינה קסברי רבנן אי אפשר לצמצם ואפילו בידי אדם שמע מינה: ר' טרפון אומר [הכהן] בורר לו את היפה: מאי טעמא דרבי טרפון קא סבר ההוא דבריא נפק ברישא: ר' עקיבא אומר משמנין כו': אמר רבי חייא בר אבא אמר ר' יוחנן הכהן נוטל כחושה אמר ליה רבי חייא בר אבא לרבי יוחנן והא אנן משמנין ביניהן תנן אמר ליה עד דאכלת כפנייתא בבבל תרגימנא מסיפא דקתני סיפא מת אחד מהן רבי טרפון אומר יחלוקו ר' עקיבא אומר המוציא מחבירו עליו הראיה ואי סלקא דעתך משמנין ביניהן דכי הדדי פליגי הכי נמי ליפלגי גבי הדדי אלא מאי משמנין שומן יהא ביניהן דאמר ליה לכהן אייתי ראיה דבכור הוא ושקיל: והשני ירעה עד שיסתאב וחייב במתנות ורבי יוסי פוטר: מאי טעמא דרבי מאיר אמר ר' יוחנן הואיל וכהן בא עליו משני צדדין דאמר ליה אי בכור הוא כוליה דידי הוא אי לא בכור הוא הב לי מתנות מיניה ור' יוסי מאי טעמא אמר רבא עשו שאינו זוכה כזוכה ואע"ג דלא מטא לידיה כמאן דמטא לידיה וזבניה לישראל במומיה א"ר אלעזר הכל מודים בספק בכור שאין חליפין ביד כהן שחייב במתנות הכל מודים מאן ר' יוסי פשיטא עד כאן לא קא פטר ר' יוסי התם אלא דחליפין ביד כהן דעשו שאינו זוכה כזוכה אבל אין חליפין ביד כהן לא מהו דתימא טעמא דרבי יוסי דקסבר דאי מחייבת ליה במתנות אתי ליה לידי גיזה ועבודה אע"ג דאין חליפין ביד כהן קא משמע לן ומי מצית אמרת הכי והתני סיפא שהיה רבי יוסי אומר

דף יח,ב גמרא כל שחליפיו ביד כהן פטור מן המתנות ורבי מאיר מחייב חליפין ביד כהן אין אין חליפין ביד כהן לא מהו דתימא ר' יוסי לדבריו דר' מאיר קאמר ליה לדידי אפי' אין חליפין ביד כהן דאי מחייבת ליה במתנות אתי ליה לידי גיזה ועבודה לדידך אודי לי

מיהא היכא דחליפין ביד כהן דעשו שאינו זוכה כזוכה ואמר ליה ר' מאיר לא ואמר רב פפא הכל מודים בספק מעשר שפטור מן המתנות הכל מודים מאן ר' מאיר פשיטא עד כאן לא קמחייב ר' מאיר התם אלא בספק בכור הואיל ובא עליו כהן משני צדדין אבל ספק מעשר לא מהו דתימא טעמא דר' מאיר דלא תשתכח תורת מתנות אפילו ספק מעשר נמי קא משמע לן ומי מצית אמרת הכי והקתני סיפא שהיה ר' יוסי אומר כל שחליפיו ביד כהן פטור מן המתנות ורבי מאיר מחייב מהו דתימא ר' מאיר אפי' ספק מעשר מחייב והא דמיפלגי בחליפין להודיעך כחו דרבי יוסי דפטור אפי' היכא דכהן בא עליו משני צדדין קא משמע לן: מת אחד מהן רבי טרפון אומר יחלוקו: אמאי יחלוקו ניחזי אי שמן מית דכהן הוא והאי דאיכא דבעל הבית ואי כחוש מית דבעל הבית מית והאי דאיכא דכהן הוא אמר [רבי] אמי חזר בו ר' טרפון: ר"ע אומר המוציא מחבירו עליו הראיה: אמר רבי חייא משל דר' טרפון למה הדבר דומה לשנים שהפקידו אצל רועה שמניח רועה ביניהם ומסתלק ומשל דרבי עקיבא למה הדבר דומה לאחד שהפקיד אצל בעל הבית שהמוציא מחבירו עליו הראיה אלא במאי פליגי ר' עקיבא פליגי בשנים שהפקידו אצל רועה שמניח רועה ומסתלק ור' טרפון פליגי באחד שהפקיד אצל בעל הבית אמר רבא ואיתימא רב פפא הכל מודים בשנים שהפקידו אצל רועה שמניח רועה ביניהם ומסתלק ובאחד שהפקיד אצל בעל הבית שהמוציא מחבירו עליו הראיה לא נחלקו אלא בחצר בעה"ב ורועה כהן רבי טרפון סבר אקנויי קא מקני ליה בחצירו וניחא ליה דליתעביד מצוה [בממוניה] והוה ליה כשנים שהפקידו אצל רועה שמניח רועה ביניהם ומסתלק ור"ע סבר כיון דאית ליה פסידא לא מקני ליה מידעם והוה ליה כאחד שהפקיד אצל בעל הבית שהמוציא מחבירו עליו הראיה:

דף יח, ב משנה שתי רחיליו שלא ביכרו וילדו שני זכרים שניהם לכהן זכר ונקבה הזכר לכהן שני זכרים ונקבה אחד לו ואחד לכהן רבי טרפון אומר הכהן בורר לו את היפה רבי עקיבא אומר משמנין ביניהן והשני ירעה עד שיסתאב וחייב במתנות רבי יוסי פוטר מת אחד מהן רבי טרפון אומר יחלוקו ר' עקיבא אומר המוציא מחבירו עליו הראיה שתי נקבות וזכר או שני זכרים ושתי נקבות אין כאן לכהן כלום אחת ביכרה ואחת לא ביכרה וילדה שני זכרים אחד לו ואחד לכהן ר' טרפון אומר הכהן בורר את היפה ר' עקיבא אומר משמנין ביניהן והשני ירעה עד שיסתאב וחייב במתנות רבי יוסי פוטר שרבי יוסי אומר כל שחליפיו ביד כהן פטור מן המתנות ורבי מאיר מחייב מת אחד מהן ר' טרפון אומר יחלוקו ר' עקיבא אומר המוציא מחבירו עליו הראיה זכר ונקבה אין כאן לכהן כלום: **דף יח, ב גמרא** צריכא דאי אשמועינן קמייתא בההיא קאמר ר' עקיבא דתרי מחדא אבל רחיליו שלא ביכרו דתרי מחדא וחד מחדא אימא מודי ליה לר' טרפון דהך דילידא חד שביח טפי ואי אשמועינן הא בהא קאמר רבי עקיבא דתרוייהו לא ביכרו אבל אחת ביכרה ואחת שלא ביכרה וילדו שני זכרים אימא מודי ליה לר' טרפון

דף יט, א גמרא דהך דלא ביכרה שביח טפי צריכא:

דף יט, א משנה יוצא דופן והבא אחריו רבי טרפון אומר שניהם ירעו עד שיסתאבו ויאכלו במומן לבעלים רבי עקיבא אומר שניהן אינן בכור הראשון מפני שאינו פטר רחם והשני מפני שקדמו אחר:

דף יט, א גמרא במאי קמיפלגי רבי טרפון מספקא ליה בכור לדבר אחד אי הוי בכור אי לא הוי בכור ורבי עקיבא פשיטא ליה בכור לדבר אחד לא הוי בכור: תנו רבנן מכלל

הצריך לפרט ומפרט הצריך לכלל כיצד (שמות יג) קדש לי כל בכור יכול אפילו נקבה במשמע תלמוד לומר (דברים טז) זכר אי זכר יכול אפי' יצתה נקבה לפניו תלמוד לומר (שמות יג) פטר רחם אי פטר רחם יכול אפילו יצא אחר יוצא דופן ת"ל בכור א"ל רב שרביא לאביי רישא לא קנסיב לה תלמודא בכור אלמא בכור לדבר אחד הוי בכור סיפא קנסיב לה תלמודא בכור אלמא בכור לדבר אחד לא הוי בכור אמר ליה לעולם בכור לדבר אחד לא הוי בכור ורישא ה"ק אי זכר יכול אפי' יוצא דופן ת"ל פטר רחם רבינא אמר לעולם בכור לדבר אחד הוי בכור וסיפא ה"ק אי סלקא דעתך יצא אחר יוצא דופן קדוש בכור דכתב רחמנא למה לי

דף יט,ב גמרא אי למעוטי היכא דיצתה נקבה לפניו מפטר רחם נפקא אלא שמע מינה בכור למעוטי היכא דיוצא אחר יוצא דופן אמר ליה רב אחא מדפתי לרבינא אי סלקא דעתך בכור לדבר אחד הוי בכור תינח היכא דיצא זכר יוצא דופן וזכר דרך רחם דלא קדוש דאימעוט לידה מבכור דבכור לרחמים איכא בכור לזכרים ליכא אלא היכא דיצתה נקבה דרך דופן וזכר דרך רחם ליקדש דהא איכא בכור לזכרים ובכור לרחם אלא מחוורתא כדאביי:

מסכת בכורות פרק ג

דף יט,ב משנה הלוקח בהמה מן <העובד כוכבים> {הגוי} ואינו יודע אם ביכרה אם לא ביכרה רבי ישמעאל אומר עז בת שנתה ודאי לכהן מכאן ואילך ספק רחל בת שתים ודאי לכהן מכאן ואילך ספק פרה וחמור בנות שלש ודאי לכהן מכאן ואילך ספק אמר לו רבי עקיבא אילו בוולד בלבד הבהמה נפטרת כדברין אלא אמרו סימן הוולד בבהמה דקה טינוף ובגסה שיליא ובאשה שפיר ושיליא זה הכלל כל שידוע שביכרה אין כאן לכהן כלום וכל שלא ביכרה הרי זה לכהן ואם ספק יאכל במומו לבעלים:

דף יט,ב גמרא מיכן ואילך אמאי ספק הלך אחר רוב בהמות ורוב בהמות מתעברות ויולדות בתוך שנתן נינהו והא ודאי מילד אוליד לימא רבי ישמעאל כר' מאיר ס"ל דחייש למיעוטא אפי' תימא רבנן כי אזלי בתר רובא ברובא דאיתיה קמן כגון תשע חנויות וסנהדרין אבל רובא דליתיה קמן לא אזלי בתר רובא דהא קטן וקטנה דרובא דליתיה קמן וקאזלי רבנן בתר רובא דתנן קטן וקטנה לא חולצין ולא מייבמין דברי רבי מאיר אמרו לו יפה אמרת שאין חולצין איש כתוב בפרשה ומקשינן אשה לאיש מה טעם אין מייבמין אמר להם קטן שמא ימצא סריס קטנה שמא תמצא איילונית ונמצאו פוגעין בערוה ורבנן זיל בתר <רובא> קטנים ורוב קטנים לאו סריסים נינהו זיל בתר קטנות ורוב קטנות לאו איילונית נינהו אלא אמר רבא

דף כ,א גמרא מחוורתא ר' ישמעאל כרבי מאיר סבירא ליה דחייש למיעוטא רבינא אמר אפילו תימא רבנן כי אזלי רבנן בתר רובא ברובא דלא תלי במעשה אבל רובא דתלי במעשה לא ת"ר עז בת שנתה ודאי לכהן מיכן ולהלן ספק רחל בת שתים ודאי לכהן מיכן ולהלן ספק פרה בת שלש ודאי לכהן מיכן ולהלן ספק חמורה כפרה ר' יוסי ברבי יהודה אומר חמורה בת ארבע שנים עד כאן דברי רבי ישמעאל כשנאמרו דברים לפני רבי

יהושע אמר להן צאו אמרו לו לר' ישמעאל טעית אילו בוולד בלבד הבהמה נפטרת היה כדבריו <אלא> [אבל אמרו] סימן הוולד בבהמה דקה טינוף ובגסה שליא ובאשה שפיר ושליא ואני אין אני אומר כן אלא עז שטינפה בת ששה יולדת בתוך שנתה רחל שטינפה בת שנתה יולדת בתוך שנים אמר ר' עקיבא אני לא באתי לידי מדה זו אלא כל שידוע שביכרה אין כאן לכהן כלום וכל שלא ביכרה הרי זו לכהן ספק יאכל במומו לבעלים במאי קמיפלגי ר' ישמעאל ור' יהושע לימא בטינוף פוטר קמיפלגי רבי ישמעאל סבר טינוף אינו פוטר ורבי יהושע סבר טינוף פוטר אי דחזינן דטינוף דכולי עלמא לא פליגי דטינוף פוטר והכא בחוששין לטינוף קא מיפלגי רבי ישמעאל סבר אין חוששין לטינוף ור' יהושע סבר חוששין לטינוף ולא חייש והאמר רבא מחזורתא רבי ישמעאל כר"מ ס"ל דחייש למיעוט כי חייש לחומר לקולא לא חייש ואיבעית אימא בין לקולא בין לחומר חייש והכא במטנפת וחוזרת ויולדת בתוך שנתה והא מדאוליד ודאי לא טניף ור' יהושע סבר מטנפת חוזרת ויולדת בתוך שנתה ואני איני אומר כן אלא עז שטינפה בת ששה יולדת תוך שנתה רחל שטינפה בת שנתה יולדת בתוך שנים מאי איכא בין גמריה לסבריה שטינפה בסוף ששה ואיכא בינייהו דזעירי דאמר זעירי אין טינוף פחות משלשים יום לגמריה אית ליה דזעירי לסבריה לית ליה דזעירי ואיבעית אימא דכולי עלמא אית להו דזעירי והכא ביולדת למקוטעין קמיפלגי

דף כ,ב גמרא לגמריה לא אמרינן יולדת למקוטעין לסבריה אמרינן יולדת למקוטעין ואיבעית אימא לא אמרינן יולדת והכא במקצת היום ככולו קמיפלגי לסבריה אמרינן מקצת היום ככולו לגמריה לא אמרינן מקצת היום ככולו: אמר ר' עקיבא אני לא באתי לידי מדה זו אלא כל שידוע כו': מאי איכא בין ר' עקיבא לר' יהושע אמר ר' חנינא מסורא חלב פוטר איכא בינייהו ר' עקיבא סבר חלב פוטר הלך אחר רוב בהמות ורוב בהמות אין חולבות אלא אם כן יולדות ור' יהושע סבר הא איכא מיעוטא דחולבות אע"פ שאין יולדות ומי חייש ר' יהושע למיעוט והתנן היתה לה חמותה אינה חוששת יצאה מליאה חוששת ר' יהושע אומר אינה חוששת ואמרינן מאי טעמא דר' יהושע קסבר רוב מעוברות יולדות ומיעוט מפילות וכל היולדות מחצה זכרים ומחצה נקבות סמוך מיעוטא דמפילות למחצה דנקבות והווי להו זכרים מיעוטא ולמיעוטא לא חיישין אלא איפוך והתניא חלב פוטר דברי ר' יהושע רבי עקיבא אומר חלב אינו פוטר ת"ר גדייה שילדה שלש בנות וכל בנותיה ילדו שלש כולן נכנסות לדיר להתעשר א"ר שמעון אני ראיתי שעישרה בתוך שנתה למה לי למיתני שלש שלש תוליד חד מינייהו תלת ואינך תרתי תרתי איידי דאיכא חדא דלא סגיא בלא שלש תנא כולהו דילדו שלש שלש ולמה לי למיתני שלש כלל לילדו כולהו תרתי ותיהדר איהי ותוליד בהדיהן

דף כא,א גמרא לימא קסבר מטנפת אינה חוזרת ויולדת בתוך שנתה אם תימצי לומר מטנפת חוזרת ויולדת בתוך שנתה ודאי אינה חוזרת ויולדת בתוך שנתה: אמר רבי שמעון אני ראיתי גדייה כו': מאי איכא בין תנא קמא לרבי שמעון איכא בינייהו דזעירי תנא קמא אית ליה דזעירי ור' שמעון לית ליה דזעירי ואיבעית אימא דכולי עלמא אית להו דזעירי והכא ביולדת למקוטעין קא מיפלגי לתנא קמא אינה יולדת למקוטעין לרבי שמעון יולדת ואיבעית אימא דכולי עלמא אינה יולדת למקוטעין והכא במקצת היום ככולו

קמיפלגי לתנא קמא לא אמרינן מקצת היום ככולו לרבי שמעון אמרי' מקצת היום ככולו
ואב"א דכ"ע אמרינן מקצת היום ככולו והכא במחוסר זמן נכנס לדיר להתעשר קמיפלגי
דף כא, ב גמרא והתניא רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי שמעון מחוסר זמן נכנס
לדיר להתעשר והרי הן כבכור מה בכור קדוש לפני זמנו וקרוב לאחר זמנו אף מחוסר זמן
קדוש לפני זמנו וקרוב לאחר זמנו ואדיליף מבכור ניליף מקדשים מסתברא מבכור הוה
ליה למילף שכן גואל מום תמורת אכילה אדרבה מקדשים הוה ליה למילף שכן זכר קדוש
במתנות פשוט אלא רבי שמעון העברה העברה גמיר היכי דמי טינוף אמר רבא כדאמרי
רעותא דצלתא אצר חיותא ושמואל אמר בעבועי דדמא וצריך להראותו לחכם חכם מנא
ידע אמר רב פפא רועה חכם אמר רב חסדא הרי אמרו יצירת הוולד באשה ארבעים יום
בעי רב חסדא בבהמה בכמה אמר ליה רב פפא לאביי לאו היינו דזעירי דאמר זעירי אין
טינוף פחות משלשים יום ההוא לקבל איתמר מצינו לוקח <מעובד כוכבים> {מגוי} לוקח
מישראל מאי אמר רב בכור ודאי דאם איתא דבכרה אישתבוחי הוה מישתבח ליה ושמואל
אמר בכור ספק סבר לשחיטה קא בעי ליה ורבי יוחנן אמר חולין ודאין מאי טעמא אם
איתא דלא בכרה כיון דאיכא איסורא אודועי הוה מודע ליה תניא כוותיה דרבי יוחנן דאמר
חולין אם לא הודיעו הולך ושוחט ואינו נמנע לימא תיהוי תיובתא דרב ושמואל התם
במוכר תליא מילתא הכא בלוקח תליא מילתא:

דף כא, ב משנה רבי אליעזר בן יעקב אומר בהמה גסה ששפעה חררת דם הרי זו תקבר
ופטורה מן הבכורה:

דף כא, ב גמרא תני רבי חייא אינה מטמאה לא במגע ולא במשא ומאחר דאינה מטמאה
לא במגע ולא במשא אמאי תקבר

דף כב, א גמרא כדי לפרסמה שנפטרה מן הבכורה למימרא דולד מעליא הוא ואמאי אין
מטמא לא במגע ולא במשא אמר רבי יוחנן משום ביטול ברוב נגעו בה ואזדא רבי יוחנן
לטעמיה דאמר ר' יוחנן רבי אליעזר בן יעקב ורבי שמעון אמרו דבר אחד רבי אליעזר בן
יעקב הא דאמרן ר' שמעון מאי היא דתנן השליא בבית הבית טמא לא שהשליא ולד אלא
שאין שליא בלא ולד רבי שמעון אומר ולד נימוק עד שלא יצא: תנן התם אין לנפלים
פתיחת הקבר עד שיעגילו ראש כפיקה מאי כפיקה אמר רב הונא כפיקה של צמר אמר
ליה חייא בר רב לרב הונא רבי פריש של שתי או של ערב אמר ליה תניא פיקה של שתי
דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר של ערב רבי אליעזר ברבי צדוק אומר משיראו טפיפות
מאי טפיפות אמר רב יהודה אמר שמואל משום ר' אליעזר ברבי צדוק כך היו מפרשין
בירושלים כפרידה שכורעת להטיל מימיה ונראית פיקה מתוך פיקה: אמר רב הונא
שמעתי שתי פיקות אחת של שתי ואחת של ערב ואין לי לפרש כי אתא רב דימי אמר רבי
יוחנן שלש פיקות שמעתי אחת של שתי ואחת של ערב ואחת של פיקה גדולה של סקאין
ואין לי לפרש כי אתא רבין פירשה משמיה דרבי יוחנן של אשה כשל שתי של בהמה כשל
ערב פיקה גדולה של סקאין כדתנן גוש הבא מבית הפרס מארץ העמים שיעורו כפיקה
גדולה של סקאין שהוא כחותם המרצופין וישנו בצד העליון של מגופת החבית הלחמית
אמר ריש לקיש משום רבי יהודה נשיאה הלוקח ציר מעם הארץ משיקו במים וטהור ממה
נפשך אי מיא רובא נינהו כיון דעביד להו השקה טהרי להו ואי רובא ציר נינהו ציר לא
בר קבולי טומאה הוא מאי איכא משום הנך מיעוטא דמיא הנך בטלו להו ברובא אמר רבי
ירמיה לא שנו אלא לטבול בהן פיתו אבל לקדירה לא מצא מין את מינו וניעור יתיב רב

דימי וקאמר להא שמעתא אמר ליה אביי וכי טומאה שבטלה חזרה וניעורה א"ל ואת לא תסברא והתנן סאה תרומה טמאה שנפלה
דף כג, ב גמרא למאה חולין טהורין רבי אליעזר אומר תירום ותרקב שאני אומר היא סאה שנפלה היא סאה שעלתה וחכמים אומרים תעלה ותיאכל ניקודים או קליות או תילוש במי פירות או תתחלק לעיסות ובלבד שלא יהא במקום אחד כביצה ותני עלה אותן חולין

דף כג, א גמרא לר' אליעזר מה תהא עליהן יאכלו נקודין או קליות או ילושו במי פירות או תתחלק לעיסות ובלבד שלא יהא כביצה במקום אחד ואמר עולא מה טעם גזירה שמא יביא קב חולין טמאים ממקום אחר וקב ועוד ממין זה סבר איבטלינהו ברובא וכיון דאיכא האי משהו מצא מין את מינו וניעור א"ל אם טומאה עוררת טומאה טהרה עוררת טומאה: איתיביה אפר כשר שנתערב באפר מקלה הולכין אחר הרוב לטמא ואי רובא אפר מקלה הוא לא מטמא ואי אמרת טומאה כמאן דאיתיה דמי נהי דבמגע לא מטמא לטמא במשא הא איתמר עלה אמר ר' יוסי ברבי חנינא טהור מלטמא במגע אבל מטמא במשא והאמר רב חסדא נבילה בטילה בשחוטה שאי אפשר לנבילה שתיעשה שחוטה נהי דבמגע לא מטמא לטמא במשא א"ל אתון בדרב חסדא מתניתו לה אנן בדר' חייא מתנינן לה תני ר' חייא נבילה ושחוטה בטילות זו בזו ואיתמר עלה אמר ר' יוסי ברבי חנינא טהור מלטמא במגע אבל מטמא במשא והא דתנן רבי אליעזר בן יעקב אומר בהמה גסה ששפעה חררת דם הרי זו תקבר ונפטרה מן הבכורה ותני רבי חייא אינה מטמאה לא במגע ולא במשא אמאי דנהי במגע לא מטמא לטמא במשא אישתיק דלמא <ודאי> שאני הכא דהויא לה טומאה סרוחה הניחא לבר פדא דאמר טומאה חמורה עד לגר וטומאה קלה עד לכלב הא לא חזיא לגר אלא לר' יוחנן דאמר

דף כג, ב גמרא אחת זו ואחת זו עד לכלב הא חזיא לכלב קשיא גופא בר פדא אמר טומאה חמורה עד לגר וטומאה קלה עד לכלב ורבי יוחנן אמר אחת זו ואחת זו עד לכלב מ"ט דבר פדא דכתיב (דברים יד) לא תאכלו כל נבלה לגר וגו' הראויה לגר קרויה נבילה ושאינה ראויה לגר אינה קרויה נבילה ואידך למעוטי היכא דהסריחה מעיקרא ואידך הסריחה מעיקרא לא צריכא קרא למעוטי עפרא בעלמא הוא תנן רבי אליעזר בן יעקב אומר בהמה גסה ששפעה חררת דם הרי זו תקבר ונפטרה מן הבכורה ותני ר' חייא אינה מטמאה לא במגע ולא במשא ואמר ר' יוחנן משום ביטול ברוב נגעו בה מאי איריא משום ביטול ברוב תיפוק לי דלא איתחזי כלל הא נמי איתחזי מעיקרא אגב אימיה תנן התם ר' אליעזר בן יעקב אומר ציר טהור שנפל לתוכו מים כל שהוא טמא אמר רב נחמן אמר רבה בר אבון זאת אומרת נחשדו עמי הארץ לערב מחצה בציר ולמה לי מחצה אפילו בציר ממחצה נמי והני משהו הוה ליה פלגא ופלגא לא בטיל אימא עד מחצה איבעית אימא טומאת עם הארץ דרבנן טומאת משקין דרבנן ברובא גזרו רבנן בפלגא ופלגא לא גזרו בה רבנן:

דף כג, ב משנה רשב"ג אומר הלוקח בהמה מניקה מן <העובד כוכבים> {הגוי} אין חוששין שמא בנה של אחרת היה נכנס לתוך עדרו וראה את המבכירות מניקות ושאינן מבכירות מניקות אין חוששין שמא בנה של זו בא לו אצל זו או שמא בנה של זו בא לו אצל זו:

דף כג,ב גמרא אמר רב נחמן משמיה דרב הלכתא בכוליה פירקין בר מפלוגתא אמר רב ששת אמינא כי ניים ושכיב רב אמר להא שמעתא אהייתא אילימא ארישא מפליגי רבי ישמעאל ורבי עקיבא אלא אדרבי אליעזר בן יעקב משנת רבי אליעזר בן יעקב קב ונקי אלא אדרבן שמעון בן גמליאל מפלג פליג בברייתא אלא אדרבי יוסי בן המשולם הא אמר רב חזא זימנא דאמר רב הלכתא כרבי יוסי בן המשולם אלא אשער בעל מום מפלג פליגי עקביא בן מהללאל ורבנן לעולם אדרבן שמעון בן גמליאל והא קמ"ל דברייתא לא פלוגתא היא וכיון דאמר רב הלכתא בכוליה פירקין בר מפלוגתא

דף כד,א גמרא הלכה כרבי יוסי בן המשולם למה לי אי אמר הלכתא דכוליה פירקין ולא אמר הלכתא כר' יוסי בן המשולם הוה אמינא אדרבי יוסי בן המשולם קאי ומאי בכוליה פירקין דר' יוסי תרתי אמר ופלוגתא דברייתא פלוגתא היא אשמעינן הלכה כר' יוסי לאשמעינן דאדרבן שמעון בן גמליאל קאי ופלוגתא דברייתא לאו פלוגתא היא מאי ברייתא דתניא הלוקח בהמה מניקה מן <העובד כוכבים> {הגוי} הבא אחריו בכור מספק מפני שמרחמת אע"פ שאינה יולדת רשב"ג אומר דבר בחזקתו וכן היה רשב"ג אומר הנכנס לתוך עדרו בלילה וראה כעשר כחמש עשרה מבכירות ושאינן מבכירות יולדות למחר השכים ומצא זכרים תלויות בשאין מבכירות ונקבות תלויות במבכירות אינו חושש שמא בנה של זו בא לו אצל זו: איבעיא להו דבר בחזקתו דקאמר רשב"ג דאינה מרחמת אלא אם כן יולדת הא היכא דאוליד חיישינן לרחומי או דלמא דידה מרחמא דלא דידה לא מרחמא ליה למאי נפקא מינה למלקא עלה משום אותו ואת בנו אי אמרת דידה מרחמא דלא דידה לא מרחמא לקי ואי אמרת דלא דידה נמי מרחמא לא לקי מאי ת"ש רשב"ג אומר הלוקח בהמה מן <העובד כוכבים> {הגוי} אינו חושש שמא בנה של אחרת היה מי קתני הוא היה קתני ה"ק אינו חושש שמא בנה של אחרת אלא א"כ היה לה ולד מעיקרא ת"ש נכנס בתוך עדרו וראה את המבכירות מניקות ואת שאינן מבכירות מניקות אינו חושש שמא בנה של זו בא לו אצל זו או שמא בנה של זו בא לו אצל זו אמאי ליחוש דלמא רחומי רחים במקום דידה לא שבקא דידה ומרחמא דלא דידה ת"ש דבר בחזקתו [וכן] כו' מאי לאו רישא דומיא דסיפא מה סיפא ודאי דידה אף רישא ודאי דידה מידי איריא האי כדאיתא והאי כדאיתא ומאי וכן אפטורה דבכורה ארבב"ח אר"י ראה חזיר שכרוך אחר רחל פטורה מן הבכורה ואסור באכילה (הושע י) עד יבא ויורה צדק לכם פטור מן הבכורה כמאן כרשב"ג ואסור באכילה כרבנן ותו אי כרבנן מאי עד יבא ויורה צדק לכם עד שיודע לך דבר מיבעי ליה וכי תימא מספקא ליה אי הלכה כרשב"ג אי כרבנן אי מספקא ליה אמאי פטורה מן הבכורה ותו מי מספקא ליה והאמר רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן כל מקום ששנה רשב"ג במשנתינו הלכה כמותו חוץ מערב וציזן וראיה אחרונה לעולם פשיטא ליה הלכה כרבן שמעון בן גמליאל מיהו מספקא ליה אי סבר רבן שמעון בן גמליאל יולדת מרחמת או אינה מרחמת אי הכי עד דאשמעינן חזיר לישמעין טלה ולמילקי עליה משום אותו ואת בנו חזיר איצטריכא ליה דאי אשמעינן טלה הוה אמינא אם תמצא לומר דסבר יולדת מרחמא דמינה דלא מינה לא אשמעינן חזיר <דמרחמת> ואפילו דלאו מינה נמי דאיכא למימר דלמא מרחמא והיינו דאמר רבי יוחנן בעי

דף כד,ב גמרא אחאי בריבי ראה חזיר שכרוך אחר רחל מהו מאי קמיבעיא ליה אילימא לבכורה וקמיבעיא ליה אי הלכתא כרשב"ג אי הלכתא כרבנן תיבעי ליה טלה כי קמיבעיא ליה לבכורה ואליבא דרבנן לאכילה ואליבא דרשב"ג לבכורה ואפי' לרבנן דאמרי מרחמא

כי מרחמא דמינה דלא מינה לא או דלמא דלא מינה נמי מרחמא לאכילה ואפי' לרשב"ג
אם תמצא לומר סבר יולדת מרחמא דמינה דלאו מינה לא או דלמא דלאו מינה נמי מרחמא
תיקו:

דף כד, ב משנה רבי יוסי בן המשולם אומר השוחט את הבכור עושה מקום בקופיץ מיכן
ומיכן ותולש את השער ובלבד שלא יזיזנו ממקומו וכן תולש את השער לראות מקום
מום:

דף כד, ב גמרא אמר רב הלכה כרבי יוסי בן המשולם בעו מיניה מרב הונא כנגדו ביו"ט
מהו טעמא דרבי יוסי בן המשולם משום דקסבר תולש לאו היינו גוזז וביום טוב אסור
דהוה ליה עוקר דבר מגידולו או דלמא בעלמא סבר רבי יוסי בן המשולם תולש היינו גוזז
והיינו טעמא דשרי דהוה ליה דבר שאין מתכוין וביו"ט דבר שאין מתכוין מותר אמר להו
זילו שיילוה לרב חננאל אי אמר הלכה כרבי יוסי בן המשולם איפשוט לכו אתו שיילוה
אמר להו הכי אמר רב הלכה כרבי יוסי בן המשולם אתו לקמיה דרב הונא אמר להו כנגדו
ביום טוב מותר איתמר נמי אמר רב חנניה בר שלמיא משמיה דרב כנגדו ביום טוב
דף כה, א גמרא מותר ומי אמר רב הכי והא אמר רב חייא בר אשי משמיה דרב מסוכריא
דנזייתא אסור להדוקיה ביומא טבא בההיא אפי' ר' שמעון מודה דאביי ורבא דאמרי
תרוייהו מודה ר"ש בפסיק רישיה ולא ימות והא אמר רב חייא בר אשי אמר רב הלכה כר'
יהודה ורב חנן בר אמי אמר שמואל הלכה כר' ש"ר ורב חייא בר אבין מתני בלא גברי רב
אמר הלכה כרבי יהודה ושמואל אמר הלכה כרבי שמעון אלא לעולם סבר רב דבר שאין
מתכוין אסור ותולש לאו היינו גוזז וביום טוב היינו טעמא דשרי דהוה ליה עוקר דבר
מגידולו כלאחר יד ותולש לאו היינו גוזז והתניא התולש את הכנף והקוטמו והמורטו חייב
שלש חטאות ואמר ר"ל תולש חייב משום גוזז קוטם חייב משום מחתך ממרט חייב משום
ממחק שאני כנף דהיינו אורחיה ומדרב סבר כר' יוסי בן המשולם ר' יוסי בן המשולם סבר
לה כרב וסבר ר' יוסי בן המשולם דבר שאין מתכוין אסור והתניא שתי שערות עיקרן
מאדים וראשן משחיר ר' יוסי בן המשולם אומר גוזז במספרים ואינו חושש שאני פרה
דלאו בת גיזה היא והתניא (דברים טו) לא תעבוד בבכור שורך ולא תגוז בכור צאנך ואין
לי אלא שור בעבודה וצאן בגיזה מנין ליתן את האמור של זה בזה ואת האמור של זה בזה
ת"ל לא תעבוד ולא תגוז אלא שאני פרה דקדשי בדק הבית היא והאמר רבי אלעזר קדשי
בדק הבית אסורין בגיזה ועבודה מדרבנן והאיכא איסורא דרבנן אלא שאני פרה דלא
שכיחא וליחלה ולפקה לחולין וליגזה והדר ליקדשה דמיה יקרין וליעבד לה כדשמואל
דאמר שמואל הקדש שוה מנה שחיללו על שוה פרוטה מחולל אימור דאמר שמואל
שחיללו לכתחלה מי אמר איבעית אימא רב סבר לה כר' יוסי בן המשולם ור' יוסי בן
המשולם לא סבר לה כרב: ותולש את השער ובלבד שלא יזיזנו ממקומו: אמר רב אשי
אמר ריש לקיש לא שנו אלא ביד אבל בכלי אסור והקתני עושה מקום בקופיץ מיכן ומיכן
תני לקופיץ: וכן תולש את השער לראות מום: איבעיא להו לכתחלה או דיעבד אמר רבי
ירמיה תא שמע צמר המסובך באוזן ר' יוסי בן המשולם אומר תולשו ומראה את מומו
ש"מ לכתחלה ש"מ אמר רב מרי אף אנן נמי תנינא וכן התולש את השער לראות מקום
מום מאי וכן אילימא שלא יזיזו את מקומו השתא ומה שוחט דשחיטתו מוכחת עליו לא
יזיזנו לראות מקום מום מיבעיא אלא לאו אתולש שמע מינה לכתחלה ש"מ:

דף כה,א משנה שער בכור בעל מום שנשר והניחו בחלון ואחר כך שחטו עקביא בן מהללאל מתיר

דף כה,ב משנה וחכמים אוסרין דברי ר' יהודה אמר לו ר' יוסי לא בזה התיר עקביא בן מהללאל אלא שער בעל מום שנשר והניחו בחלון ואחר כך מת בזה עקביא בן מהללאל מתיר וחכמים אוסרין צמר המדולדל בבכור את שנראה עם הגיזה מותר ואת שאינו נראה עם הגיזה אסור:

דף כה,ב גמרא מכלל דאסר השתא במת שרי שחטו מיבעיא אלא לא בזה התיר עקביא וחכמים אוסרין שחטו דברי הכל שרי כי פליגי במת אמר רבי אסי אמר ריש לקיש מחלוקת בשהתירו מומחה דמר סבר גזרינן דלמא אתי לשהוייה ומר סבר לא גזרינן אבל לא התירו מומחה דברי הכל אסור מתיב רב ששת בעלי מומין אוסרין בכ"ש ורבי יוסי אומר יבקר והוינן בה מאי יבקר אלימא דבעל מום הוא ולישקליה מכלל דתנא קמא אמר לאו אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה הכא בגיזת בכור בעל מום עסקינן שנתערבו בגיזי חולין ומאן תנא קמא רבי יהודה היא דאמר נשחטו אסרי רבנן ורבי יוסי לטעמיה דאמר נשחטו שרו רבנן וקתני יבוקר מאי יבוקר לאו אי מום קבוע אי מום עובר הוא אף על גב שלא התירו מומחה אמר רבא לא יבוקר אי התירו מומחה אין ואי לא לא כי סליק רבין אמרה לשמעתיא קמיה דרבי ירמיה אמר בבבלי טפשאי משום דיתבי בארעא דחשוכא אמרי שמעתיא דמחשכן לא שמיע להו הא דאמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן מחלוקת בשבדק ולא מצא וקמיפלגי בפלוגתא דר"מ ורבנן דתנן שהיה ר"מ אומר כל דבר שהיה בחזקת טומאה לעולם הוא בטומאתו עד שיתוודע הטומאה וחכמים אומרים חופר עד שמגיע לסלע או לבתולה ר' אסי אמר רבי יוחנן מחלוקת כשבדק ומצא וקמיפלגי בפלוגתא דרבי ור"ש בן גמליאל דתניא שדה שאבד בה קבר נכנס בתוכה טמא נמצא בתוכה קבר נכנס לתוכה טהור שאני אומר הוא קבר שאבד הוא קבר שנמצא דברי רבי רבן שמעון בן גמליאל אומר תיבדק כל השדה כולה ור' אסי מאי טעמא לא אמר כרבי חייא בר אבא אמר לך בשלמא גבי טומאה אימר בא עורב ונטלה בא עכבר ונטלה אלא הכא בעל מום להיכא אזיל ואידך אימר מום עובר הוה ואיתסי ורבי חייא בר אבא מאי טעמא לא אמר כר' אסי אמר לך בשלמא שדה דרכה למיקבר בה כי היכי דקבר בה האי קבר אינש אחרינא אלא קדשים כיון דבדקו לן וקיימי דרכייהו למיפל בהו מומא ואידך אגב דמנגחי אהדדי שכיח בהו מומא מיתיבי התולש צמר מבכור תם אע"פ שנולד בו מום ושחטו אסור טעמא דתם

דף כו,א גמרא הא בעל מום שרי אע"פ שלא התירו מומחה תנא כל היכא דלא התירו מומחה תם קרי ליה לימא כתנאי התולש צמר מבכור תם אע"פ שנולד בו מום ושחטו אסור בכור בעל מום שתלש ממנו ואח"כ מת עקביא בן מהללאל מתיר וחכמים אוסרים אמר רבי יהודה לא בזה התיר עקביא בן מהללאל אלא בשער בכור בעל מום שנשר והניחו בחלון ואחר כך שחטו בזה עקביא בן מהללאל מתיר וחכמים אוסרין אמר רבי יוסי מודה אבא חלפתא בזה שהוא מותר אבל בייחוד אמרו חכמים יניחנו בחלון שמא יש תקוה שחטו דברי הכל מותר מת עקביא בן מהללאל מתיר וחכמים אוסרים ר' יוסי היינו תנא קמא אלא לאו התירו מומחה איכא בינייהו דתנא קמא סבר התירו מומחה אין ואי לא לא ואתא ר' יוסי למימר אע"ג דלא התירו מומחה אמר רבא לא דכולי עלמא אי התירו מומחה אין אי לא התירו לא ושלש מחלוקת בדבר דת"ק סבר פליגי במת והוא הדין לשחטו והאי

דקמיפלגי במת להודיעך כחו דעקביא ור' יהודה סבר במת דברי הכל אסור כי פליגי בשחטו ואתא ר' יוסי למימר בשחטו דברי הכל מותר כי פליגי במת אמר רב נחמן הלכה כרבי יהודה הואיל ותנן בבחירתא כוותיה דתנן שער בכור בעל מום שנשר והניחו בחלון ואחר כך שחטו עקביא בן מהללאל מתיר וחכמים אוסרין אמר רב נחמן בר יצחק מתניתין נמי דיקא דתנן צמר המדולדל בבכור את שנראה עם הגיזה מותר ואת שאינו נראה אסור מני אילימא ר' יוסי ובמאי אילימא בשחטו בין עקביא בין רבנן אידי ואידי משרא שרי ואלא במת ואי רבנן אידי ואידי מיסר אסרי ואי עקביא איפכא מיבעיא ליה נראה עם הגיזה אסור דמיתה קאסרה לי' אינו נראה עם הגיזה מותר דמעיקרא תליש אלא פשיטא ר' יהודה ובמאי אילימא במת בין לעקביא בין לרבנן אידי ואידי מיסר אסרי אלא לאו בשחטה ואי עקביא אידי ואידי משרא שרי אלא לאו רבנן היא וש"מ בשחטו פליגי ש"מ בעי ר' ינאי התולש צמר מעולה תמימה מהו תולש מי איכא מאן דשרי אלא צמר שנתלש מעולה תמימה מהו דחטאת ואשם לא תיבעי לך דכיון דלכפרה אתו לא משהו להו דבכור ומעשר נמי דכיון דלאו לכפרה אתו משהו להו כי תיבעי לך דעולה מאי כיון **דף כו, ב גמרא** דעיקר לאו לכפרה אתי משהי לה או דלמא כיון דעולה נמי מכפרא אעשה לא משהי לה ת"ש התולש צמר מבכור תם אע"פ שנולד בו מום שחטו אסור טעמא דתולש הא נתלש שרי וכל שכן עולה דלא משהי לה הוא הדין אפילו נתלש נמי אסור והאי דקתני תולש להודיעך כחו דעקביא דבבעל מום אפילו בתולש נמי שרי והאנן נשר תנן תנא נשר להודיעך כחן דרבנן תנא תולש להודיעך כחו דעקביא: צמר המדולדל כו': היכי דמי אינו נראה עם הגיזה אמר רבי אלעזר אמר ריש לקיש כל שעיקרו הפוך כלפי ראשו רב נתן בר אושעיא אמר כל שאינו מתמעך עם הגיזה וריש לקיש מאי טעמא לא אמר כרב נתן בר אושעיא אמר רבי אילעא קסבר ריש לקיש לפי שאי אפשר לגיזה בלא נימין המדולדלות:

מסכת בכורות פרק ד

דף כו, ב משנה עד כמה ישראל חייבין ליטפל בבכור בדקה שלשים יום ובגסה חמשים יום ר' יוסי אומר בדקה שלשה חדשים אמר לו הכהן בתוך הזמן תנהו לי הרי זה לא יתננו לו ואם בעל מום הוא ואמר לו תנהו לי שאוכלנו מותר ובשעת המקדש אם היה תמים אמר לו תן ואקרבונו מותר הבכור נאכל שנה בשנה בין תם בין בעל מום שנאמר (דברים טו) לפני ה' אלהיך תאכלנו שנה בשנה נולד לו מום בתוך שנתו רשאי לקיימו כל שנים עשר חדש <לאחר י"ב חדש> אינו רשאי לקיימו אלא ל' יום:

דף כו, ב גמרא מנה"מ אמר רב כהנא דאמר קרא (שמות כב) בכור בניך תתן לי כן תעשה לצאנך מלאתך ודמעך לא תאחר כן תעשה לשורך איפוך אנא מסתברא דמקדם למקדם דמאחר לדמאחר אדרבה דסמיך ליה לדסמיך ליה אלא אמר רבא אמר קרא תעשה הוסיף לך הכתוב עשייה אחרת בשורך ואימא שיתין לא מסרך הכתוב אלא לחכמים: תניא נמי הכי בכור בניך תתן לי כן תעשה לצאנך יכול אף לשורך תלמוד לומר תעשה הוסיף לך הכתוב עשייה אחרת בשורך לא מסרך הכתוב אלא לחכמים מכאן אמרו עד

כמה ישראל חייבין להטפל בבכור בבהמה דקה שלשים יום בגסה חמשים יום רבי יוסי אומר בדקה שלשה חדשים מפני שטפולה מרובה תנא מפני ששיניה דקות: אם אמר לו הכהן בתוך הזמן תנהו לי הרי זה לא יתן לו: מאי טעמא אמר רב ששת מפני שנראה ככהן המסייע בבית הגרנות תנו רבנן הכהנים והלויים והעניים המסייעים בבית הרועים ובבית הגרנות ובבית המטבחים אין נותנין להם תרומה ומעשר בשכרן ואם עושין כן חיללו ועליהן הכתוב אומר (מלאכי ב) שחתם ברית הלוי ואומר (במדבר יח) ואת קדשי בני ישראל לא תחללו ולא תמותו מאי ואומר וכי תימא מיתה לא ת"ש ואת קדשי בני ישראל לא תחללו ולא תמותו ובקשו חכמים לקונסן ולהיות מפרישין עליהן תרומה משלם ומפני מה לא קנסום דלמא אתי לאפרושי מן הפטור על החיוב ובכולן יש בהן

דף כז, א גמרא טובת הנאה לבעלים כיצד ישראל שהפריש תרומה מכריו ומצאו ישראל אחר ואמר לו הא לך סלע זה ותנהו לכן בתי כהן מותר אם היה כהן לכהן אסור ותנא מאי טעמא לא קאמר מתנות כהונה אמר לך תרומה דקדושת הגוף היא דכיון דלא מתחלא לא אתי למיטעי בה הני כיון דקדושת דמים נינהו אתי למיטעי בהון דבר מיתחל קדושתיהו אארבעה זוזי ואתא למינהג בהן מנהג דחולין אמר רבא תרומת חוצה לארץ אין בה משום כהן המסייע בבית הגרנות רב חמא יהיב ליה לשמעיה אמר שמואל תרומת חוצה לארץ בטילה ברוב רבה מבטלה ברוב ואוכל לה בימי טומאתו רב הונא בריה דרב יהושע כי מתרמי ליה חמרא דתרומה הוה רמי תרי נטלי דחולין וחדא נטלא דתרומה ושקיל חד מיכן ואילך רמי חדא ושקיל חדא ואמר שמואל תרומת חוצה לארץ אוכל והולך ואח"כ מפריש ואמר שמואל אין תרומת חוצה לארץ אסורה אלא במי שהטומאה יוצאה עליו מגופו והני מילי באכילה אבל בנגיעה לית לן בה אמר רבינא הילכך נדה קוצה חלה ואוכל לה כהן קטן ואי ליכא כהן קטן שקלה לה בריש מסא ושדיא בתנורא והדר מפרשא חלה אחריתי כי היכי דלא תשתכח תורת חלה ואוכל לה כהן גדול רב נחמן ורב עמרם ורמי בר חמא הוו קאזלי בארבא סליק רב עמרם לאפנויי אתאי ההיא איתתא עלת קמייהו אמרה להו טמא מת מהו שיטבול ואוכל תרומת חוצה לארץ אמר ליה רב נחמן לרמי בר חמא

דף כז, ב גמרא וכי הזאה יש לנו אמר ליה רמי בר חמא לא ליחוש ליה לסבא אדהכי אתא רב עמרם אמר להו הכי אמר רב טמא מת טובל ואוכל בתרומת חוצה לארץ ולית הלכתא כוותיה דאמר מר זוטרא משמיה דרב ששת טמא שרץ טובל ואוכל בתרומת חוצה לארץ ולית הלכתא כוותיה: בכור נאכל שנה בשנה כו': מדקאמר נולד בו מום בתוך שנתו למימרא דלשנה דידיה מנינן מנא הני מילי דאמר רב יהודה אמר רב דאמר קרא (דברים טו) לפני ה' אלהיך תאכלנו שנה בשנה איזוהי שנה שנכנסת בחברתה הוי אומר שנה של בכור דבי רב תנא שנה בשנה יום אחד בשנה זו ויום אחד בשנה זו לימד על הבכור שנאכל לשני ימים ולילה אחד דבי רב מנא להו ילפי מקדשים וקדשים גופייהו מנלן אמר רב אחא בר יעקב אמר קרא (ויקרא יב) כבש בן שנתו שנתו שלו ולא שנה של מנין עולם ורב נאכל לשני ימים ולילה אחד מנא ליה נפקא ליה (במדבר יח) מובשרם יהיה לך כחזה התנופה וכשוק הימין הקישו הכתוב לחזה ושוק של שלמים מה להלן שני ימים ולילה אחד אף כאן שני ימים ולילה אחד

דף כח, א גמרא ואידך אי מהתם איכא למימר חזה ושוק של תודה ואידך אמר קרא לך יהיה הוסיף לך הכתוב הויה אחרת בבכור ואידך הא מהתם איכא למימר האי יהיה לך לימד על בכור בעל מום שנותנו לכהן שלא מצינו לו בכל התורה כולה ואידך אמר ובשרם

אחד תם ואחד בעל מום ואיך ובשרם דהני בכורות דכולהו ישראל קאמר: נולד לו מום בתוך שנתו רשאי לקיימו כל י"ב חדש: איבעיא להו היכי קאמר נולד לו בתוך שנתו רשאי לקיימו כל י"ב חדש ולאחר שנתו נמי שלשים או דלמא היכא דנולד בו מום בתוך שנתו רשאי לקיימו כל שנים עשר חדש ותו לא והיכא דנולד לו אחר שנתו אינו רשאי לקיימו אלא שלשים ת"ש דתניא בכור בזמן הזה עד שלא נראה להראותו לחכם רשאי לקיימו שתים ושלוש שנים ומשנראה להראותו לחכם נולד לו מום בתוך שנתו רשאי לקיימו כל שנים עשר חדש אחר שנתו אינו רשאי לקיימו אפילו יום אחד ואפילו שעה אחת אבל מפני השבת אבידה לבעלים אמרו רשאי לקיימו שלשים יום ועדיין תיבעי לי שלשים יום אחר שנתו או דלמא קודם שנתו ת"ש נולד לו מום בחמשה עשר יום בתוך שנתו משלימין לו חמשה עשר יום אחר שנתו ש"מ מסייע לרבי אלעזר דאמר רבי אלעזר נותנין לו שלשים יום משעה שנולד בו מום איכא דאמרי א"ר אלעזר מנין לבכור שנולד בו מום בתוך שנתו שנותנין לו שלשים יום אחר שנתו שנאמר (דברים טו) לפני ה' אלהיך תאכלנו שנה בשנה איזו הן ימים החשובין שנה הוי אומר אלו שלשים יום מיתבי נולד לו מום בחמשה עשר יום בתוך שנתו משלימין לו חמשה עשר יום אחר שנתו השלמה אין מיהבא לא תיובתא דרבי אלעזר תיובתא:

דף כה, א משנה השוחט את הבכור ומראה את מומו ר' יהודה מתיר רבי מאיר אומר הואיל ונשחט שלא ע"פ מומחה אסור מי שאינו מומחה ורואה את הבכור ונשחט על פיו הרי זה יקבר וישלם מביתו:

דף כה, א גמרא אמר רבה בר בר חנה בדוקין שבעין דכולי עלמא לא פליגי דאסור מפני שהן משתנין לא נחלקו אלא במומין שבגוף דרבי מאיר סבר גזרינן מומין שבגוף אטו דוקין שבעין ורבי יהודה סבר לא גזרינן מומין שבגוף אטו דוקין שבעין תניא נמי הכי השוחט את הבכור ומראה את מומו ר' יהודה אומר בדוקין שבעין אסור מפני שהן משתנין במומין שבגוף מותר מפני שאין משתנין רבי מאיר אומר אחד זה ואחד זה אסור מפני שהן משתנין מפני שהן משתנין סלקא דעתך מומין שבגוף מי משתנין אלא מפני המשתנין אמר רב נחמן בר יצחק

דף כה, ב גמרא מתני' נמי דיקא ר' מאיר אומר הואיל ונשחט שלא על פי מומחה אסור שמע מינה קנסא קא קניס רבי מאיר שמע מינה איבעיא להו מפני המשתנין וכולהו משתני או דלמא איכא דמשתני ואיכא דלא משתני למאי נפקא מינה לאכחושי סהדי אי אמרת כולהו משתני שקרי נינהו ואי אמרת איכא דמשתני ואיכא דלא משתני סמכינן עלייהו מאי ת"ש דאמר רבה בר בר חנה שח לי רבי יאשיה דמן אושא בא ואראך בדוקין שהן משתנים מדקאמר ליה בא ואראך מכלל דאיכא דמשתני ואיכא דלא משתני: מי שאינו מומחה וראה את הבכור ונשחט על פיו הרי זה יקבר וישלם מביתו: לימא תנן סתמא כר' מאיר דלמא בדוקין שבעין ודברי הכל: תנא כשהוא משלם משלם רביע לדקה ומחצה לגסה מאי טעמא אמר רב פפא זה הפסד מרובה וזה הפסד מועט אי הכי לפום פסידא לישלם אמר רב הונא בר מנוח משמיה דרב אחא בר איקא משום גזירת מגדלי בהמה דקה נגעו בה:

דף כה, ב משנה דן את הדין זיכה את החייב וחייב את הזכאי טימא את הטהור וטיהר את הטימא מה שעשה עשוי וישלם מביתו ואם היה מומחה לב"ד פטור מלשלם:

דף כה, ב גמרא לימא תנן סתמא כר' מאיר דדאין דינא דגרמי א"ר אילעא אמר רב כגון שנשא ונתן ביד בשלמא חייב את הזכאי כגון שנשא ונתן ביד אלא זיכה את החייב היכי דמי אי דאמר ליה פטור אתה והא לא נשא ונתן ביד אמר רבינא כגון שהיה לו משכון ונטלו הימנו: טימא את הטהור דאגע בהו שרץ טיהר את הטמא שעירבן עם פירותיו: **דף כה, ב משנה** ומעשה בפרה שניטלה האם שלה והאכילה רבי טרפון לכלבים ובא מעשה לפני חכמים ביבנה והתירוהו <ואמר> [שאמר] תודוס הרופא אין פרה וחזירה יוצאה מאלכסנדריא של מצרים שאין חותכין האם שלה בשביל שלא תלד אמר רבי טרפון הלכה חמורך טרפון אמר לו ר' עקיבא ר' טרפון אתה מומחה לב"ד וכל המומחה לב"ד פטור מלשלם:

דף כה, ב גמרא ותיפוק ליה דטעה בדבר משנה וטעה בדבר משנה חוזר חדא ועוד קאמר חדא דטעה בדבר משנה חוזר ועוד א"נ בשיקול הדעת טעיתה מומחה לב"ד אתה וכל המומחה לב"ד פטור מלשלם:

דף כה, ב משנה הנוטל שכר להיות רואה את הבכורות אין שוחטין על פיו אא"כ היה מומחה

דף כט, א משנה כאילא ביבנה שהתירו לו <ביבנה> חכמים להיות נוטל ארבע איסרות לבהמה דקה וששה לגסה בין תם ובין בעל מום:

דף כט, א גמרא מ"ט האי נפיש טירחיה והאי לא נפיש טירחיה: בין תם ובין בעל מום: בשלמא בעל מום משום דקא שרי ליה אלא תם אמאי דא"כ אתי למיחשדיה ואמרי האי בעל מום תם הוא והאי דקא שרי ליה משום אגרא אי הכי תם נמי אמרי בעל מום הוא והאי דלא קשרי ליה סבר כי היכי דלשקול אגריה זימנא אחריתי חד זימנא תקיננו ליה רבנן תרי זימני לא תקיננו ליה רבנן:

דף כט, א משנה הנוטל שכרו לדון דיניו בטילים להעיד עדותיו בטילין להזות ולקדש מימיו מי מערה אפרו אפר מקלה אם היה כהן מטמאהו מתרומתו מאכילו ומשקו וסכו ואם היה זקן מרכיבו על החמור ונותן לו שכרו כפועל:

דף כט, א גמרא מנהני מילי אמר רב יהודה אמר רב דאמר קרא (דברים ד) ראה למדתי אתכם וגו' מה אני בחנם אף אתם בחנם תניא נמי הכי כאשר צוני ה' אלהי מה אני בחנם אף אתם בחנם ומנין שאם לא מצא בחנם שילמד בשכר תלמוד לומר (משלי כג) אמת קנה ומנין שלא יאמר כשם שלמדתיה בשכר כך אלמדנה בשכר תלמוד לומר אמת קנה ואל תמכור: להזות ולקדש מימיו מי מערה אפרו אפר מקלה: ורמינהו המקדש במי חטאת באפר חטאת הרי זו מקודשת אע"פ שהוא ישראל אמר אביי לא קשיא כאן בשכר הבאה ומלוי כאן בשכר הזאה וקידוש דיקא נמי דקתני הכא להזות ולקדש והתם קתני המקדש במי חטאת ובאפר חטאת שמע מינה: אם היה כהן מטמאהו מתרומתו כו': איהו גופיה היכי אזיל לבית הפרס דרבנן דאמר רב יהודה אמר רב מנפח אדם בית הפרס והולך

דף כט, ב גמרא ורב יהודה בר אמי משמיה דרב יהודה אמר בית הפרס שנידש טהור א"נ בשאר טומאות דלא מזהר עלייהו: אם היה זקן מרכיבו על החמור: תנא כפועל בטל אמר אביי כפועל בטל של אותה מלאכה:

דף כט, ב משנה החשוד על הבכורות אין לוקחין ממנו בשר צבאים ולא עורות שאינן עבודים רבי אליעזר אומר לוקחין ממנו עורות של נקבה ואין לוקחין ממנו צמר מלובן וצואי אבל לוקחין ממנו טוי ובגדים:

דף כט,ב גמרא בשר צבאים דמיחלף בדעגלה ולא עורות שאינן עבודים הא עבודים זבנינן אם איתא דבכור הוה לא הוה טרח ביה סבר אי שמעו ביה רבנן מפסדו לי מינאי: רבי אליעזר אומר לוקחין ממנו עורות של נקבה: מאי טעמא מידע ידיע ות"ק א"כ זכר נמי חייק לזכרותיה ואמר עכברים אכלוה ואידך בי עכברים מידע ידיע: ואין לוקחין ממנו צמר מלובן וצואי: השתא צמר מלובן לא זבנינן צואי מיבעיא אלא חדא קתני צמר מלובן מצואתו: אבל לוקחין ממנו טוי ובגדים: השתא טוי זבנינן בגדים מיבעיא מאי בגדים נמטי:

דף כט,ב משנה החשוד על השביעית אין לוקחין ממנו פשתן ואפילו סרק אבל לוקחין מהם טוי ואריג:

דף כט,ב גמרא השתא טוי זבנינן אריג מיבעיא מאי אריג תיכי:

דף כט,ב משנה החשוד להיות מוכר תרומה לשום חולין אין לוקחין ממנו אפילו מים ומלח דברי רבי יהודה רבי שמעון אומר כל שיש בו זיקת תרומה ומעשרות אין לוקחין ממנו:

דף כט,ב גמרא לאתויי מאי לאתויי קרבי דגים דמערבי בהו שמן זית ההוא טבחא דהוה חשוד לזבוני

דף ל,א גמרא תרבא דאטמא במר דכנתא קנסיה רבא לזבוני אפי' אמגוזי אמר ליה רב פפא לרבא כמאן כרבי יהודה אי כרבי יהודה אפי' מים ומלח נמי לעולם ר' שמעון ובאיסורא דגופיה קנסין ליה סתם דרדקי גרו באמגוזי ואזיל ומשבש לבני טבחי וגרי להו באמגוזי ומייתו ליה תרבא דאטמא ומזבין ליה במר דכנתא:

דף ל,א משנה החשוד על השביעית אינו חשוד על המעשרות החשוד על המעשרות אינו חשוד על השביעית החשוד על זה ועל זה חשוד על הטהרות ויש שהוא חשוד על הטהרות ואינו חשוד לא על זה ולא על זה זה הכלל החשוד על דבר לא דנו ולא מעידו:

דף ל,א גמרא מאי טעמא שביעית לא בעיא חומה מעשר כיון דבעי חומה חמיר ליה: החשוד על המעשר: מאי טעמא מעשר אית ליה פדיון שביעית כיון דקא מיתסרא ליה ולית ליה פדיון חמירא ליה: החשוד על זה ועל זה: כיון דחשיד אדאורייתא כ"ש אדרבנן: ויש חשוד על הטהרות: מאי טעמא נהי אדרבנן חשיד אדאורייתא לא חשיד ורמינהי נאמן על הטהרות נאמן על שביעית הא חשיד חשיד א"ר אילעי מתני' כשראינוהו שנוהג בצינעא בתוך ביתו ר' ינאי ברבי ישמעאל אמר כגון דהוה חשיד לתרוייהו ואתא קמי רבנן וקביל אתרוייהו והדר איחשד אחד מינייהו דאמרינן מיגו דחשיד אהא חשיד נמי אאידך אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן זו דברי ר' עקיבא סתימתאה אבל חכמים אומרים חשוד על השביעית חשוד על המעשר מאן חכמים רבי יהודה דבאתריה דר' יהודה שביעית חמירא להו דההוא דהוה קרי ליה לחבריה דיירא בר דיירתא א"ל תיתי לי דלא אכלי פירות שביעית כוותך איכא דאמרי אמר רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן זו דברי ר' עקיבא סתימתאה אבל חכמים אומרים חשוד על המעשר חשוד על השביעית ומאן חכמים רבי מאיר היא דאמר חשוד לדבר אחד הוי חשוד לכל התורה כולה רבי יונה ור' ירמיה תלמידי ר' זעירא ואמרי לה ר' יונה ור' זעירא תלמידי ר' יוחנן חד אמר אבל חכ"א חשוד על השביעית

דף ל,ב גמרא חשוד על המעשר ומאן חכמים ר' יהודה וחד אמר החשוד על המעשר חשוד על השביעית ומאן חכמים ר' מאיר דתניא עם הארץ שקיבל עליו דברי חבירות

ונחשד לדבר אחד נחשד לכל התורה כולה דברי רבי מאיר וחכמים אומרים אינו נחשד אלא לאותו דבר בלבד הגר שקיבל עליו דברי תורה אפי' נחשד לדבר אחד הוי חשוד לכל התורה כולה והרי הוא כישראל מומר נפקא מינה דאי קדיש קידושי קידושי ת"ר הבא לקבל דברי חברי חבירות חוץ מדבר אחד אין מקבלין אותו <עובד כוכבים> {גוי} שבא לקבל דברי תורה חוץ מדבר אחד אין מקבלין אותו ר' יוסי בר' יהודה אומר אפי' דקדוק אחד מדברי סופרים וכן בן לוי שבא לקבל דברי לוייה וכהן שבא לקבל דברי כהונה חוץ מדבר אחד אין מקבלין אותו שנאמר (ויקרא ז) המקריב את דם השלמים וגו' העבודה המסורה לבני אהרן כל כהן שאינו מודה בה אין לו חלק בכהונה ת"ר הבא לקבל דברי חבירות אם ראינוהו שנוהג בצניעה בתוך ביתו מקבלין אותו ואחר כך מלמדין אותו ואם לאו מלמדין אותו ואחר כך מקבלין אותו ר"ש בן יוחי אומר בין כך ובין כך מקבלין אותו והוא למד כדרכו והולך: ת"ר מקבלין לכנפים ואח"כ מקבלין לטהרות ואם אמר איני מקבל אלא לכנפים מקבלין אותו קיבל לטהרות ולא קיבל לכנפים אף לטהרות לא קיבל: ת"ר עד כמה מקבלין אותו בית שמאי אומרים למשקין שלשים יום לכסות שנים עשר חודש ובית הלל אומרים אחד זה ואחד זה לשנים עשר חודש אם כן הוה ליה מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל אלא בית הלל אומרים אחד זה ואחד זה לשלשים: <סימן חב"ר תלמי"ד תכל"ת מכ"ס חז"ר גבא"י בעצמ"ו> תנו רבנן הבא לקבל דברי חבירות צריך לקבל בפני שלשה חבירים ובניו ובני ביתו אינן צריכין לקבל בפני שלשה חבירים רבן שמעון בן גמליאל אומר אף בניו ובני ביתו צריכין לקבל בפני שלשה חבירים לפי שאינו דומה חבר שקיבל לבן חבר שקיבל: תנו רבנן הבא לקבל דברי חבירות צריך לקבל בפני ג' חבירים ואפילו תלמיד חכם צריך לקבל בפני שלשה חבירים זקן ויושב בישיבה אינו צריך לקבל בפני שלשה חבירים שכבר קיבל עליו משעה שישב אבא שאול אומר אף תלמיד חכם אינו צריך לקבל בפני שלשה חבירים ולא עוד אלא שאחרים מקבלין לפניו אמר רבי יוחנן בימי בנו של רבי חנינא בן אנטיגנוס נשנית משנה זו רבי יהודה ור' יוסי איסתפק להו מילתא בטהרות שדרו רבנן לגבי בנו של ר' חנינא בן אנטיגנוס אזילו אמרו ליה לעיין בה אשכחיה דקא טעין טהרות אותיב רבנן מדידיה לגבייהו וקאי איהו לעיוני בה אתו אמרי ליה לר' יהודה ור' יוסי אמר להו ר' יהודה אביו של זה ביזה תלמידי חכמים אף הוא מבזה תלמידי חכמים אמר לו ר' יוסי כבוד זקן יהא מונח במקומו אלא מיום שחרב בית המקדש נהגו כהנים סילסול בעצמן שאין מוסרין את הטהרות לכל אדם: תנו רבנן חבר שמת אשתו ובניו ובני ביתו הרי הן בחזקתן עד שיחשדו וכן חצר שמוכרין בה תכלת הרי היא בחזקתה עד שתפסל: תנו רבנן אשת עם הארץ שנשאת לחבר וכן בתו של עם הארץ שנשאת לחבר וכן עבדו של עם הארץ שנמכר לחבר כולן צריכין לקבל דברי חבירות בתחלה אבל אשת חבר שנשאת לעם הארץ וכן בתו של חבר שנשאת לעם הארץ וכן עבדו של חבר שנמכר לעם הארץ אין צריכין לקבל דברי חבירות בתחלה ר"מ אומר אף הן צריכין לקבל עליהן דברי חבירות לכתחלה ר"ש בן אלעזר אומר משום ר"מ מעשה באשה אחת שנשאת לחבר והיתה קומעת לו תפילין על ידו נשאת לעם הארץ והיתה קושרת לו קשרי מוכס על ידו:

דף לא, א גמרא תנו רבנן וכולן שחזרו בהן אין מקבלין אותן עולמית דברי ר' מאיר רבי יהודה אומר חזרו במטמוניות אין מקבלין אותן בפרהסיא מקבלין אותן איכא דאמרי אם עשו דבריהן במטמוניות מקבלין אותן בפרהסיא אין מקבלין אותן ר"ש ור' יהושע בן

קרחא אומרים בין כך ובין כך מקבלין אותן משום שנאמר (ירמיהו ג) שובו בנים שובבים א"ר יצחק איש כפר עכו אמר ר' יוחנן הלכה כאותו הזוג ת"ר בראשונה היו אומרים חבר ונעשה גבאי דוחין אותו מחבירתו פירש אין מקבלין אותו חזרו לומר פירש הרי הוא ככל אדם רב הונא בר חייא איצטריכא ליה שעתא הוה עייל גביה רבה ורב יוסף וארבע מאה זוגא דרבנן שמע דאתו קטיר להו ארבע מאה תכתקי לסוף שמעו דנעשה גבאי שלחו ליה זיל לחשיבותיה זיל לקדמותיה שלח להו הדרי בי רב יוסף לא אזל רבה אזל רב יוסף אמר תנינא פירש אין מקבלין אותו רבה אמר תנינא חזרו לומר פירש הרי הוא ככל אדם: תנו רבנן כל הבכורות אדם רואה חוץ משל עצמו ורואה את קדשיו ואת מעשרותיו ונשאל על טהרותיו אמר מר כל הבכורות אדם רואה חוץ משל עצמו במאי עסקינן אילימא בחד מי מהימן אלא בתלתא ומי חשידי והתנן מיאנה או שחלצה בפניו ישאנה מפני שהוא בית דין לעולם בחד וכדאמר רב חסדא א"ר יוחנן ביחיד מומחה הכא נמי ביחיד מומחה ורואה את קדשיו דאי בעי מיתשיל עלייהו ומעשרותיו דאי בעי שדי ביה מומא בכוליה עדריה ונשאל על טהרותיו דהא חזא ליה בימי טומאתו:

מסכת בכורות פרק ה

דף לא, א משנה כל פסולי המוקדשין <הנאתן להקדש> נמכרין באיטליז ונשחטין באיטליז ונשקלין בליטרא חוץ מן הבכור והמעשר שהנייתן לבעלים פסולי המוקדשין הנייתן להקדש ושוקלין מנה כנגד מנה בבכור:

דף לא, ב גמרא כל פסולי המוקדשין הנאתן להקדש אימת אילימא לאחר פדיונו הנאתן להקדש הנאתן דבעלים הוא אלא לפני פדיונו נשחטין הא בעי העמדה והערכה הניחא למאן דאמר קדשי מזבח לא היו בכלל העמדה והערכה אלא למאן דאמר היו בכלל העמדה והערכה מאי איכא למימר אלא לעולם לאחר פדיון ומאי הנאתן להקדש אדמעיקרא דכיון דשרי להו מר נמכרין באיטליז ונשחטין באיטליז ונשקלין בליטרא טפי ופריק מעיקרא: חוץ מן הבכור ומן המעשר שהנייתן לבעלים: בשלמא בכור באיטליז הוא דלא מיזדבן הא בביתיה מיזדבן אלא מעשר בביתיה מי מיזדבן והתניא בבכור נאמר (במדבר יח) לא תפדה ונמכר חי במעשר נאמר (ויקרא כז) לא יגאל ואינו נמכר לא חי ולא שחוט לא תם ולא בעל מום הא מילתא איקשיא ליה לרב ששת באורתא ושנייה בקדמותא מבריייתא במעשר בהמה של יתומים עסקינן ומשום השבת אבידה נגעו בה רבי אידי סרסיה דרב ששת הוה שמעה מיניה אזל אמרה בי מדרשא ולא אמרה משמיה שמע רב ששת איקפד אמר מאן דעקיץ ליעקציה עקרבא ורב ששת מאי נפקא ליה מינה דאמר רב יהודה אמר רב מאי דכתיב (תהילים סא) אגורה באהלך עולמים וכי איפשר לאדם לגור בשני עולמים אלא אמר דוד רבונו של עולם יאמרו דבר שמועה מפי בעולם הזה דאמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי כל תלמיד חכם שאומרים דבר שמועה מפיו בעולם הזה שפתותיו דובבות בקבר ואמר רבי יצחק בר זעירי מאי קראה (שיר השירים ז) וחכך כיון הטוב הולך לדודי למישרים דובב שפתי ישנים ככומר של ענבים מה כומר של ענבים כיון דאדם נוגע בו דובב אף תלמידי חכמים כיון שאדם אומר דבר שמועה מפיו דובבות שפתיו בקבר מאי

ברייתא דתניא מעשר בהמה של יתומים מוכרין אותו ומעשר בהמה ששחטו מבליעו בעורו בחלבו ובגידו ובקרניו מאי קאמר אמר אביי הכי קאמר מעשר בהמה של יתומים מוכרין אותו בהבלעה מכלל דגדול בהבלעה לא מאי שנא מהא <דתניא> [דתנן] הלוקח לולב מחבירו בשביעית נותן לו אתרוג במתנה לפי שאינו רשאי ללוקחו בשביעית והוינן בה לא רצה ליתן לו במתנה מאי ואמר רב הונא מבליע לו דמי אתרוג בלולב התם לא מוכחא מילתא הכא מוכחא מילתא אמר רבא א"כ מעשר בהמה תרי זמני למה לי אלא אמר רבא הכי קאמר מעשר בהמה של יתומים מוכרין אותו כדרכו ומעשר בהמה דגדול ששחטו מבליעו בעורו בחלבו בגידו ובקרניו אמר רבא מנא אמינא לה דכתיב (ויקרא כז) והיה הוא ותמורתו יהיה קודש לא יגאל אימתי עושה תמורה מחיים אימתי אינו נגאל מחיים הא לאחר שחיטה נגאל ורבנן <ההוא> דגזרו לאחר שחיטה אטו לפני שחיטה דבר הנישום מחיים גזור רבנן לאחר שחיטה אטו לפני שחיטה

דף לב, א גמרא דבר שאינו נישום מחיים לא גזור רבנן וביתמי אוקמוה רבנן אדאורייתא ואף רב שמואל בר רב יצחק סבר לה להא דרבא דאמר רב שמואל בר רב יצחק מנין למעשר בהמה של יתומים שמוכרים אותו כדרכו שנאמר (דברים יב) רק בכל אות נפשך תזבח ואכלת בשר איזהו דבר שאין בו ברכה מחיים אלא לאחר שחיטה הוי אומר זה מעשר בהמה איבעיא להו מהו להבליעו בעצמות רבי חייה ור' שמעון ברבי חד אמר מבליעו וחד אמר אין מבליעו ולא פליגי הא בדקה הא בגסה ואיבעית אימא אידי ואידי בגסה ולא פליגי מר כי אתריה ומר כי אתריה גופא בבכור הוא אומר לא יפדה ונמכר במעשר נאמר לא יגאל ואינו נמכר לא חי ולא שחוט ולא תם ולא בעל מום מנא הני מילי אמר רב חיננא אמר רב וכן אמר רב דימי אמר רבי יוחנן נאמר לא יגאל במעשר ונאמר ולא יגאל בחרמים מה להלן מכירה עמו אף כאן מכירה עמו אמר ליה רב נחמן בר יצחק לרב הונא בריה דרב יהושע מפני דאי לא מפני איכא למפרך מה לחרמים שכן חלים על הכל לאיי אפנויי מפני לא יאמר ולא יגאל בחרמים ויגמר ממעשר מה מעשר קדוש ואינו נגאל אף חרמים קדושים ואינם נגאלין ולא יגאל בחרמים ויגמר ממעשר מה למעשר שכן קדוש לפניו ולאחריו אלא לא יאמר לא יגאל בחרמים ויגמר ממכור מה בכור קדוש ואינו נגאל אף חרמים קדושין ואינן נגאלין לא יגאל דכתב רחמנא ל"ל לאפנויי איכא למיפרך מה לבכור שכן קדושתו מרחם אלא לא יאמר לא יגאל במעשר ויגמר העברה העברה מבכור מה בכור קדוש ואינו נגאל אף מעשר קדוש ואינו נגאל לא יגאל דכתב רחמנא במעשר למה לי לאפנויי ואכתי במעשר נמי לא מפני דאיכא למפרך כדפרכינן והעברת קרא יתירא הוא בכור נמי נילף גאולה גאולה מחרמים דמעשר מפני דבכור לא מפני ומאי חזית דלא תפדה דבכור לגופיה ודמעשר לאפנויי ואימא דמעשר לגופיה דבכור לאפנויי דנין גאולה מגאולה ואין דנין פדייה מגאולה מאי נפקא מינה הא תנא דבי רבי ישמעאל (ויקרא יד) ושב הכהן ובא הכהן זו היא שיבה זו היא ביאה הני מילי היכא דליכא דדמי ליה אבל איכא דדמי ליה מדדמי ליה ילפינן ויליף בכור העברה העברה ממעשר דהא מעשר נמי גמר גאולה גאולה מחרמים מיעט רחמנא גבי חרמים הוא הוא ולא בכור ואימא הוא ולא מעשר מעשר גאולה כמותו רבא אמר לא יגאל דחרמים לא צריך דאיתנהו היכא אי בי בעלים הקדש נינהו אי בי כהן חולין נינהו דתניא חרמים כל זמן שהן בבית בעלים הרי הן כהקדש לכל דבריהם שנאמר (ויקרא כז) כל חרם קדש

קדשים הוא לה' נתנן לכהן הרי הן כחולין לכל דבריהם שנאמר (במדבר יח) כל חרם בישראל לך יהיה לא

דף לב,ב גמרא יגאל דכתב רחמנא למה לי אם אינו ענין לחרמים תנהו ענין למעשר אימא תנהו ענין לבכור מעשר גאולה כמותו רב אשי אמר לא יגאל דמעשר לא ימכר הוא אמר רב אשי מנא אמינא לה דכתיב (ויקרא כז) והיה הוא ותמורתו יהיה קודש לא יגאל אימתי עושה תמורה מחיים אימתי אינו נגאל מחיים הא לאחר שחיטה נגאל הא בעי העמדה והערכה אלא שמע מינה לא יגאל לא ימכר הוא הניחא למ"ד קדשי מזבח היו בכלל העמדה והערכה אלא למ"ד קדשי מזבח לא היו בכלל העמדה והערכה מאי איכא למימר אנן הכי קאמרינן מי איכא דמחיים לא מיפריק ולאחר שחיטה מיפריק אלמה לא מחיים דאלימא קדושתיה לא מיפריק לאחר שחיטה דאקיל ליה קדושתיה מיפריק ולא כל דכן הוא ומה מחיים דאלימא למיתפס פדיונו לא מיפריק ולאחר שחיטה דלא אלימא למיתפס פדיונו מיפריק אלא ש"מ לא יגאל לא ימכר הוא ולכתוב רחמנא לא ימכר אי כתב רחמנא לא ימכר הוה אמינא איזדבוני הוא דלא מזדבן דקא עביד עובדין דחול אבל איפרוקי מיפריק דהא עיילי דמיו להקדש להכי כתב רחמנא לא יגאל דלא איזדבוני מיזדבן ולא איפרוקי מיפריק:

דף לב,ב משנה בש"א לא ימנה ישראל עם הכהן לבכור וב"ה מתירין ואפי' >עובד כוכבים< {גוי}:

דף לב,ב גמרא מתני' מני ר"ע היא דתניא בכור אין נמנין עליו אלא חבורה שכולה כהנים דברי בית שמאי וב"ה אומרים אפילו זרים רבי עקיבא מתיר אפי' >עובד כוכבים< {גוי} מ"ט דב"ש דכתי' (במדבר יח) ובשרם יהיה לך וגו' מה התם כהנים אין ישראל לא אף הכא כהנים אין ישראל לא

דף לג,א גמרא ובית הלל הני מילי תם אבל בעל מום כתיב (דברים טו) הטמא והטהור יחדיו יאכלנו ומה טמא שאינו אוכל בקדשים קלים אוכל בבכור זר שאוכל בקדשים קלים אינו דין שיאכל בבכור איכא למיפרך מה לטמא שכן הותר מכללו בעבודת צבור וב"ה אטו בעבודה קאמר באכילה קאמרינן אכילת זר עדיף ורבי עקיבא מתיר ואפי' >עובדי כוכבים< {גוי} מ"ט דרבי עקיבא (דברים טו) כצבי וכאיל מה צבי ואיל מותר >לעובדי כוכבים< {לגוי} אף פסולין מותר >לעובדי כוכבים< {לגוי} ואידך תלתא צבי ואיל כתיבי חד לכדרבי יצחק >וחד לכדר'< [ור'] אושעיא וחד לכדרבי אלעזר הקפר ואידך מה צבי ואיל פטורים מן הבכורה אף פסולי המוקדשין פטורין מן הבכורה ת"ר בכור אין מאכילין אותו לנדות דברי בית שמאי וב"ה אומרים מאכילין אותו לנדות מ"ט דב"ש דכתיב (במדבר יח) ובשרם יהיה לך מה התם נדות לא אף הכא נדות לא וב"ה הני מילי תם אבל בעל מום הטמא והטהור אכלה וב"ש ה"מ היכא דאין טומאה יוצאה עליו מגופו אבל היכא דטומאה יוצאה עליו מגופו לא דאשכחן דפליג רחמנא בין טומאה יוצאה עליו מגופו לבין שאין טומאה יוצאה עליו מגופו דתנן הפסח שבא בטומאה לא יאכלו ממנו זבים ומצורעין וזבות ונדות ויולדות וב"ה התם הוא דגלי רחמנא (במדבר ט) טמא נפש אבל הכא טמא סתמא כתיב לא שנא ת"ר אין מרגילין ביום טוב כיוצא בו אין מרגילין בבכור ולא בפסולי המוקדשין בשלמא יום טוב דקא טרח טירחא דלא חזי ליה אלא בכור מאן תנא אמר רב חסדא בית שמאי היא דאמר אין מאכילין אותו לנדות ולא בפסולי המוקדשין מאן תנא אמר רב חסדא רבי אלעזר בר' שמעון היא דתנן היו לפניו שתי חטאות אחת

תמימה ואחת בעלת מום תמימה תקרב בעלת מום תיפדה נשחטה בעלת מום אם עד שלא נזרק דמה של תמימה מותרת אם משנזרק דמה של תמימה אסורה ר"א ברבי שמעון אומר אפילו בשר בקדירה ונזרק דמה של תמימה אסורה ורב חסדא לוקמה כולה כב"ש דלמא עד כאן לא קאמרי ב"ש אלא בבכור דקדושתו מרחם אבל פסולי המוקדשין דאין קדושתו מרחם לא

דף לג,ב גמרא ולוקמה כולה כר' אלעזר ברבי שמעון דילמא עד כאן לא קאמר ר' אלעזר בר' שמעון התם אלא פסולי המוקדשין דאלימי למיתפס פדיונו אבל בכור דלא אלים למיתפס פדיונו לא ור' אלעזר ברבי שמעון לית ליה כל פסולי המוקדשין נמכרין באיטליז ונשקלין בליטרא אלמא דכיון דאיכא רווחא להקדש שרי לה אמר רב מרי בריה דרב כהנא מה שמשביח בעור פגם בבשר במערבא משמיה דרבינא אמרי מפני שנראה כעובד עבודה בקדשים רבי יוסי בר אבין אומר גזירה שמא יגדל מהן עדרים עדרים:

דף לג,ב משנה בכור שאחזו דם אפי' מת אין מקיזין לו דם דברי רבי יהודה וחכ"א יקיזו ובלבד שלא יעשה בו מום ואם עשה בו מום הרי זה לא ישחט עליו ר"ש אומר יקיזו אע"פ שהוא עושה בו מום:

דף לג,ב גמרא ת"ר בכור שאחזו דם מקיזין לו את הדם במקום שאין עושים בו מום ואין מקיזין לו את הדם במקום שעושים בו מום דברי רבי מאיר וחכ"א אף במקום שעושה בו מום ובלבד שלא ישחט על אותו המום ר"ש אומר אף נשחט על אותו המום ר' יהודה אומר אפי' מת אין מקיזין לו את הדם מתני ליה ר' אלעזר לבריה ואמרי לה ר' חייא לבריה כמחלוקת כאן כך מחלוקת בחבית של תרומה דתנן חבית של תרומה שנולד בה ספק טומאה ר"א אומר אם היתה במקום התורפה יניחנה במקום המוצנע אם היתה מגולה יכסנה רבי יהושע אומר אם היתה מונחת במקום המוצנע יניחנה במקום התורפה אם היתה מכוסה יגלנה רבן גמליאל אומר לא יחדש בה דבר ר"מ כרבי אליעזר ורבנן כרבי יהושע ור' יהודה כרבן גמליאל ממאי דלמא עד כאן לא קאמר ר"מ התם דקא עביד בידיים אבל הכא דגרמא כרבי יהושע סבירא ליה ועד כאן לא קאמר רבי אליעזר התם אלא שמא יבא אליהו ויטהרנה אבל הכא דאי שביק ליה מיית כרבנן סבירא ליה ועד כאן לא קאמרי רבנן הכא דאי שביק ליה מיית אבל התם שמא יבא אליהו ויטהרנה כר' אליעזר סבירא להו ועד כאן לא קאמר ר' יהודה הכא דקא עביד בידיים אבל התם דגרמא כרבי יהושע ס"ל וע"כ לא קאמר רבן גמליאל התם דשמא יבא אליהו ויטהרנה אבל הכא דאי שביק ליה מיית כרבנן ס"ל ועוד הכא בקראי פליגי והכא בקראי פליגי דאמר ר' חייא בר אבא א"ר יוחנן הכל מודים במחמץ אחר מחמץ שהוא חייב דכתיב (ויקרא ו) לא תאפה חמץ ולא תעשה במסרס אחר מסרס שהוא חייב דכתיב (ויקרא כב) ומעוך וכתות ונתוק וכרות אם על כורת חייב על נותק לא כל שכן אלא להביא נותק אחר כורת שהוא חייב לא נחלקו אלא במטיל מום בבעל מום דר"מ סבר כל מום לא יהיה בו ורבנן סברי (ויקרא כב) תמים יהיה לרצון ורבי מאיר האי תמים יהיה לרצון מאי עביד ליה מיבעי ליה למעוטי בעל מום מעיקרו בעל מום מעיקרו פשיטא דיקלא בעלמא הוא אלא למעוטי פסולי המוקדשין לאחר פדיון סד"א הואיל ואסירי בגיזה ועבודה במומין נמי ליתסרו קמ"ל ורבנן נמי הכתיב כל מום לא יהיה בו לגרמא הוא דאתי דתניא מום לא יהיה בו אין לי

דף לד,א גמרא אלא שלא יתן בו מום מנין שלא יביא דבילה ובצק ויניחנה על האוזן כדי שיבא כלב ויאכלנה ת"ל כל מום אחד מום ואחד כל מום הכא בקראי פליגי דאמר רב

יהודה אמר שמואל וכן אמר ר"ל וכן אמר ר"נ אמר רבה בר אבוה (במדבר יח) ואני הנה נתתי לך את משמרת תרומתי ר"א סבר בשתי תרומות הכתוב מדבר אחת תרומ' טהורה ואחת תרומ' תלויה ואמר רחמנא עביד לה שימור ורבי יהושע תרומתי כתיב למימרא דר' אליעזר סבר יש אם למקרא ורמינהי (שמות כא) בבגדו בה כיון שפירש טליתו עליה שוב אינו רשאי למוכרה דברי ר"ע ר"א אומר כיון שבגד בה שוב אינו רשאי למוכרה אלא הכא בהא קמיפלגי ר' יהושע סבר הראויה לך שמור ושאינה ראויה לך לא תשמור ור"א הא נמי ראויה היא שמא יבוא אליה ויטהרנה אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כר"ש מתקיף לה ר"נ בר יצחק הי ר"ש אילימא ר"ש דמתני' עד השתא לא אשמעינן שמואל דבר שאין מתכוין מותר והא ר' חייא בר אשי אמר רב הלכה כר' יהודה ורב חנין בר אשי אמר שמואל הלכה כר"ש ורב חייא בר אבין מתני בלא גברי רב אמר הלכה כר' יהודה ושמואל אמר הלכה כר"ש אלא ר"ש דברייתא ורב שישא בריה דרב אידי מתני לה בהדיא אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כר"ש דברייתא:

דף לד, א משנה הצורם אוזן בבכור הרי זה לא ישחוט עולמית דברי רבי אליעזר וחכמים אומרים נולד בו מום אחר ישחוט עליו:

דף לד, א גמרא ומי קניס רבי אליעזר לעולם ורמינהי מי שהיתה לו בהרת **דף לד, ב גמרא** ונקצצה טהור קצצה מתכוין רבי אליעזר אומר לכשיוולד לו נגע אחר יטהר הימנו וחכ"א עד שתפרח בכולו או עד שתמעט בהרתו מכגריס רבה ורב יוסף דאמרי תרווייהו כי קניס ר' אליעזר בממונו בגופו לא קניס ממונו איכא למימר דאתי למיעבד גופו מי איכא למימר דאתי למיעבד אמר רבא דר' אליעזר אדרבי אליעזר קשיא דרבנן אדרבנן לא קשיא אלא דר' אליעזר אדרבי אליעזר לא קשיא כדשנינן רבנן אדרבנן נמי לא קשיא הכא במאי דעבד קנסוה הכא במאי דעבד קנסוה במאי איכוין למישרייה בהאי מומא בהאי מומא קנסוה רבנן דבהאי מומא לא לישתרי ליה והכא במאי דעבד קנסוה איכוין לטהורי נפשיה בהאי קציצה בהאי קציצה קנסוה רבנן בעי רב פפא יטהר תנן או ויטהר תנן למאי נפקא מינה לחתן שנראה בו נגע דתנן חתן שנראה בו נגע נותנין לו ז' ימים לו ולאצטליתו ולכסותו וכן ברגל נותנין לו כל ימי הרגל אי אמרת יטהר תנן מקמייתא טהר ליה לבתרייתא נטרין ליה ז' ימי משתה אלא אי אמרת ויטהר תנן סוף סוף כי לא מטמיא לבתרייתא הא מיטמא וקאי מקמייתא מאי תיקו בעי מיניה ר' ירמיה מר' זירא צורם אוזן בבכור ומת מהו לקנוס בנו אחריו אם תימצי לומר מוכר עבדו >לעובדי כוכבים< {לגוי} ומת קנסו בנו אחריו דכל יומא ויומא מפקע ליה ממצות אם תימצי לומר כוון מלאכתו במועד ומת לא קנסו בנו אחריו משום דלא עבדא לאיסורא הכא מאי לדידיה קנסו רבנן והא ליתיה או דלמא לממוניה קנסו רבנן והא איתיה א"ל תניתוה שדה שנתקווצה בשביעית תזרע למוצאי שביעית ניטייבה נידיירה לא תזרע למוצאי שביעית ואמר >רב אסי< [ר' יוסי] בר' חנינא נקטינן הטייבה ומת בנו זורעה אלמא לדידיה קנסו רבנן לבריה לא קנסו רבנן אמר אביי נקטינן

דף לה, א גמרא טימא טהרות ומת לא קנסו בנו אחריו מ"ט היזק שאינו ניכר לא שמיה היזק קנסא דרבנן לדידיה קנסו רבנן לבריה לא קנסו רבנן:

דף לה, א משנה מעשה בזכר של רחלים זקן ושערו מדולדל וראהו קסטור אחד ואמר מה טיבו של זה אמרו לו בכור הוא ואינו נשחט אלא א"כ היה בו מום נטל פיגום וצרם אזנו ובא מעשה לפני חכמים והתירו ואחר שהתירו הלך וצירם באזני בכורות אחרים ואסרו

פעם אחת היו תינוקות משחקין בשדה וקשרו זנבי טלאים זה בזה ונפסקה זנבו של אחד מהם והרי הוא בכור ובא מעשה לפני חכמים והתירו ראו שהתירו הלכו וקשרו זנבות בכורות אחרים ואסרו זה הכלל כל שהוא לדעתו אסור שלא לדעתו מותר:

דף לה, א גמרא פעם אחרת היה כו': וצריכא דאי אשמעינן <עובד כוכבים> {גוי} דלא אתי למיסרך אבל קטן דאתי למיסרך אימא לא ואי אשמעינן קטן משום דלא אתי לאיחלופי בגדול אבל <עובד כוכבים> {גוי} דאתי לאיחלופי בגדול אימא לא צריכא א"ר חסדא אמר רב קטינא לא שנו אלא דא"ל אא"כ היה בו מום אבל אם א"ל אם נעשה בו מום כמאן דא"ל זיל עביד ביה מומא דמי אמר רבא מכדי ממילא הוא מה לי היה מה לי נעשה אלא נעשה נמי ממילא הוא ולא שנא: זה הכלל כל שהוא לדעת אסור: לאיתויי מאי לאיתויי גרמא: שלא לדעת: לאיתויי מסיח לפי תומו:

דף לה, א משנה היה בכור רדפו בעטו ועשה בו מום ה"ז שוחטין עליו:

דף לה, א גמרא א"ר פפא לא שנו אלא שבעטו בשעת רדיפה אבל לאחר רדיפה לא פשיטא מהו דתימא צעריה הוא דמדכר קמ"ל איכא דאמרי אמר רב פפא לא תימא בשעת רדיפה אין אבל שלא בשעת רדיפה לא אלא אפילו לאחר רדיפה נמי מאי טעמא צעריה [הוא] דמדכר א"ר יהודה מותר להטיל מום בבכור קודם שיצא לאויר העולם אמר רבא גדיא באודניה אימרא בשפוותיה איכא דאמרי אימרא נמי באודניה אימור דרך צדעיו נפק אמר רבא אכל ולא מיחזי פעי ומיחזי הוי מומא מאי קמ"ל תנינא החוטין החיצונות שנפגמו ושנגממו הפנימיות שנעקרו מ"ט לאו משום דכי פעי מיחזי אמר רב פפא רבא נמי טעמא דמתני' מפרש מאי טעמא נעקרו הוי מומא משום דכי פעי מיחזי:

דף לה, א משנה כל המומין הראויין לבא בידי אדם רועי ישראל נאמנין רועים כהנים אינן נאמנין רשב"ג אומר נאמן הוא על של חבירו ואין נאמן על של עצמו ר"מ אומר החשוד על הדבר לא דנו ולא מעידו:

דף לה, א גמרא ר' יוחנן ור' אלעזר חד אמר רועי ישראל בי כהנים נאמנין ללגימא לא חיישינן רועי כהנים בי ישראל אין נאמנין מימר אמר כיון דקא טרחנא ביה לא שביק לדידי ויהיב לאחריני והוא הדין כהן לכהן דחיישינן לגומלין ואתא רבן שמעון בן גמליאל למימר נאמן הוא על של חבירו ואינו נאמן על של עצמו ואתא רבי מאיר למימר החשוד על הדבר לא דנו ולא מעידו וחד אמר רועי ישראל והן כהנים נאמנין

דף לה, ב גמרא מימר אמר לא שביק צורבא מרבנן ויהיב לדידי רועי כהנים והן ישראל אינן נאמנין דחיישינן ללגימא וכ"ש כהן לכהן [דלא] דחיישינן לגומלין וחיישינן ללגימא ואתא ר"ש למימר נאמן על של חבירו ואינו נאמן על של עצמו ואתא ר"מ למימר החשוד על הדבר לא דנו ולא מעידו בשלמא למ"ד רועי ישראל והן כהנים נאמנין היינו דאתא ר"מ למימר החשוד על הדבר לא דנו ולא מעידו אלא למ"ד רועי כהנים בי ישראל אין נאמנין מאי אתא ר"מ לאשמעינן היינו ת"ק איכא בינייהו דר' יהושע בן קפוסאי דתניא רבי יהושע בן קפוסאי אומר בכור בי כהן צריך שנים מן השוק להעיד עליו רשב"ג אומר אפי' בנו אפי' בתו ר' יוסי אומר אפי' עשרה והן בני ביתו אין מעידין עליו כמאן אזלא הא דאמר רב חסדא אמר רב קטינא ספק בכור שנולד בי ישראל צריך שנים מן השוק להעיד עליו כמאן כר' יהושע בן קפוסאי ר"נ אמר בעלים מעידין עליו דאי לא תימא הכי מעשר לר"מ מי מעיד עליו מעשר ודאי מהימן דאי בעי שדי ביה מומא בכוליה עדריה אלא ספק בכור לר"מ מי מעיד עליו וכי תימא ה"נ דלית ליה תקנתא והתנן שהיה רבי יוסי אומר כל

שחליפיו ביד כהן פטור מן המתנות ור"מ מחייב אלא ש"מ בעלים מעידין עליו כהנים הוא דחשידי אמומי ישראל לא חשידי אמומי איתמר ר"נ אמר הלכה כרשב"ג רבא אמר הלכה כר' יוסי ומי אמר רבא הכי והאמר רבא בעלים עומדים עמנו בחוץ נכנס שלם ויצא חבול מעידין עליו אימא כל בעלים עומדים ולא חיישי' אי הכי מאי למימרא מהו דתימא ניחוש לחשדא קמ"ל והלכתא כרשב"ג ודוקא בנו ובתו אבל אשתו לא מ"ט אשתו כגופו דמי א"ל רב פפא לאביי לרבי מאיר דאמר החשוד על הדבר לא דנו ולא מעידו וקאמר רבי מאיר החשוד לדבר אחד חשוד לכל התורה כולה כהנים הכי נמי דלא דייני דינא והכתיב (דברים כא) ועל פיהם יהיה כל ריב וכל נגע

דף לו, א גמרא אימר דא"ר מאיר לחששא לאחזוקינהו מי אמר איבעיא להו עד מפי עד מהו לעדות בכור רב אסי אסר ורב אשי שרי א"ל רב אסי לרב אשי והא תנא דבי מנשה אין עד מפי עד כשר אלא לעדות האשה תני אלא לעדות שהאשה כשרה לה בלבד רב יימר אכשר עד מפי עד בבכור קרי עליה מרימר יימר שרי בוכרא והלכתא עד מפי עד כשר לעדות בכור א"ר אילעא לא היו מוחזקין בו שהוא בכור ובא אחד ואמר שהוא בכור ומומו עמו נאמן מאי קמ"ל שהפה שאסר הוא הפה שהתיר תנינא האשה שאמרה אשת איש הייתי וגרושה אני נאמנת שהפה שאסר הוא הפה שהתיר מהו דתימא התם הוא דאי בעיא לא אמרה אבל הכא דלא סגיא דלא אמרה דקדשים בחוץ לא אכיל אימא לא הפה שאסר הוא קמ"ל דאי משום הכי הוה שדי ביה מומא דניכר ואכיל ליה מתקיף לה מר בר רב אשי מאי שנא מההוא גברא דאוגר ליה חמרא לחבריה וא"ל לא תיזיל באורחא דנהר פקוד דאיכא מיא זיל באורחא דנרש דליכא מיא אזל באורחא דנהר פקוד ומית חמרא ואתא וא"ל באורחא דנהר פקוד אזלי ומיהו מיא לא הוו ואמר רבא מה לו לשקר אי בעי אמר באורחא דנרש אזלי ואמר אביי מה לו לשקר במקום עדים לא אמרינן הכי השתא התם ודאי איכא מיא התם ודאי שדי ביה מומא חששא הוא ובמקום חששא אמרינן מה לו לשקר יתיב רבינא וקאמר להאי שמעתא בלא גברא א"ל רבא זוטי לרבינא אנן משמיה דר' אילעא מתנינן לה רבי צדוק הוה ליה בוכרא רמא ליה שערי בסלי [נסריה כיילי ערובה ערבה קלופה] בהדי דקאכיל איבזע שיפתיה אתא לקמיה דרבי יהושע אמר ליה כלום חילקנו בין חבר לעם הארץ אמר לו רבי יהושע הן אתא לקמיה דרבן גמליאל אמר ליה חילקנו בין חבר לעם הארץ אמר ליה רבן גמליאל לא אמר ליה והא רבי יהושע אמר לי הן אמר לו המתן עד שיעלו בעלי תריסין לבית המדרש כיון שנכנסו לבית המדרש עמד השואל ושאל כלום חילקנו בין חבר לעם הארץ א"ל רבי יהושע לאו א"ל רבן גמליאל והלא משמך אמרו לי הן יהושע עמוד על רגליך ויעידו בכך עמד רבי יהושע על רגליו ואמר היאך אעשה אילמלי אני חי והוא מת יכול החי להכחיש את המת עכשיו שאני חי והוא חי היאך חי יכול להכחיש את החי והיה ר"ג עומד ודורש ור' יהושע עומד על רגליו עד שריננו כל העם ואמרו לחוצפית המתורגמן עמוד ועמד:

דף לו, א משנה נאמן הכהן לומר הראיתי בכור זה ובעל מום הוא:
דף לו, א גמרא אמר רב יהודה אמר רב נאמן הכהן לומר בכור זה נתן לי ישראל במומו מאי טעמא כל מילתא דעבידא לאיגלווי לא משקרי בה אינשי אמר רב אשי אף אנן נמי תנינא נאמן הכהן לומר הראיתי בכור זה ובעל מום הוא מאי טעמא לאו משום דאמרינן כל מילתא דעבידא לאיגלווי לא משקרי בה אינשי התם הוא דקדשים בחוץ לא אכיל אבל הכא כיון דחשידי חשידי מתיב רב שיזבי האומר למי שאין נאמן על המעשר קח לי ממי

שהוא נאמן או ממי שהוא מעשר אינו נאמן אמאי נימא כל מילתא דעבידא לאיגלווי לא משקרי בה אינשי שאני התם

דף לו, ב גמרא דאית ליה לאשתמוטי סיפא ודאי מסייעא ליה מאיש פלוני הרי זה נאמן התם כיון דאית ליה תובע מירתת אמר ר' ירמיה בר אבא מנא ליה ליהודה הא אנא בגידול קבעתיה וגידול קבע בדידיה והכי א"ל נאמן ישראל לומר בכור זה נתתי לכהן במומו ישראל פשיטא לא צריך בקטן והגדיל מהו דתימא לא קים ליה קמ"ל בסורא מתנו כלשנא בתרא בפומבדיתא כלשנא קמא והלכתא אפילו כלשנא קמא רפרם בפומבדיתא הוה ליה בוכרא ויהביה ליה לכהן בלא מומא אזל שדא ביה מומא יומא חד חלש בעיניה אייתיה לקמיה א"ל בכור זה נתן לי ישראל במומו ארפסיניה לעיניה חזייה בשקריה א"ל לאו אנא דיהיבתיך לך ואפ"ה לא חש לה למילתא האי הוא דחציף כ"ע לא חציפי ההוא שרוע דאתא לקמיה דרב אשי אמר למאי ניהוש ליה אי כהן הוא אי ישראל הוא הרי בכור ומומו עמו א"ל רבינא לרב אשי ודלמא ישראל הוא ואמר רב יהודה אין רואין בכור ישראל אלא א"כ כהן עמו א"ל הכי השתא התם נהי דקדשים בחוץ לא אכיל אממוניה דכהן חשיד הכא מכדי ידע דהאי מום מובהק הוא מ"ט אתיוה קמיה רבנן משום כבודו דחכם על כבודו דחכם לא עביד איסורא עבד:

דף לו, ב משנה הכל נאמנין על מומי מעשר:

דף לו, ב גמרא מ"ט דאי בעי שדי ביה מומא מעיקרא מי ידע הי נפיק וכי תימא מפיק ליה בריש עשרה (ויקרא כז) לא יבקר בין טוב לרע אמר רחמנא אלא דאי בעי שדי ביה מומא בכולי עדריה:

דף לו, ב משנה בכור שנסמית עינו ושנקטעה ידו ושנשברה רגלו הרי זה ישחט על פי ג' בני הכנסת רבי יוסי אומר אפילו יש שם כ"ג אינו נשחט אלא על פי מומחה:

דף לו, ב גמרא רבי שמלאי ור' יהודה נשיאה תרווייהו משמיה דרבי יהושע בן לוי אמרי ואמרי לה רבי שמלאי וריב"ל תרווייהו משום ר' יהודה נשיאה אמרי התרת בכור בחוצה לארץ על פי שלשה בני הכנסת אמר רבא ובמומין מובהקין מאי קמ"ל תנינא בכור שנסמית עינו ושנקטעה ידו ושנשבתרה רגלו הרי זה ישחט על פי ג' בני הכנסת אי ממתניתין הוה אמינא בח"ל אפי' מומין שאין מובהקין והאי דקתני מובהקין להודיעך כחו דר' יוסי קמ"ל א"ר יהודה א"ר ירמיה בר אבא ספק משמיה דרב ספק משמי' דשמואל ג' מתירין את הבכור במקום שאין מומחה מאי קמ"ל תנינא הרי זה ישחט על פי ג' בני הכנסת אי ממתניתין הוה אמינא במקום מומחה קמ"ל במקום שאין מומחה אין במקום שיש מומחה לא אמר רב חייא בר עמרם ג' מתירין את הבכור במקום שאין מומחה ג' מתירין את הנדר במקום שאין חכם ג' מתירין את הבכור במקום שאין מומחה

דף לז, א גמרא לאפוקי מדרבי יוסי שלשה מפירין את הנדר במקום שאין חכם לאפוקי מדרבי יהודה דתניא הפרת נדרים בג' ר' יהודה אומר אחד מהם חכם במקום שאין חכם כגון מאן אמר רב נחמן כגון אנא ר' יהודה אומר אחד מהן חכם מכלל דהנך כל דהו אמר רבינא דמסתברי ליה וסבר: רבי יוסי אומר אפילו יש שם כ"ג כו': אמר רב חננאל אמר רב אין הלכה כרבי יוסי פשיטא יחיד ורבים הלכה כרבים מהו דתימא נמוקו עמו קמ"ל תפשוט מהא דהך קמייתא משמיה דשמואל איתמר דאי משמיה דרב תרתני למה לי חדא מכלל דחבירתה איתמר:

דף לז, א משנה השוחט את הבכור ונודע שלא הראהו מה שאכלו אכלו ויחזיר להם הדמים ומה שלא אכלו הבשר יקבר ויחזיר את הדמים וכן השוחט את הפרה ומכרה ונודע שהיא טרפה מה שאכלו אכלו ומה שלא אכלו הם יחזירו לו את הבשר והוא יחזיר להם את הדמים מכרוהו <לעובד כוכבים> {לגוים} או הטילוהו לכלבים ישלמו דמי טרפה: **דף לז, א גמרא** ת"ר המוכר בשר לחבירו ונמצא בשר בכור פירות ונמצא טבלים יין ונמצא יין נסך מה שאכלו אכלו ויחזיר להם את הדמים ר' שמעון בן אלעזר אומר דברים שהנפש קצה בהן יחזיר להן את הדמים ושאין הנפש קצה בהם ינכה להם את הדמים ואלו הן דברים שהנפש קצה בהן נבילות וטריפות שקצים ורמשים ואלו הן דברים שאין הנפש קצה בהן בכורות טבלים ויין נסך בכור ולימא ליה מאי אפסדתך לא צריכא כגון דזבין ליה ממקום מומא דא"ל אי לאו דאכלת הוה מחזינא ליה ושרי ניהליה כרבי יהודה טבלים הוה מתקיננא להו ואכלנא להו יין נסך על ידי תערובת וכרשב"ג דתנן יין נסך שנפל לבור כולו אסור בהנאה רבן שמעון בן גמליאל אומר ימכר כולו <לעובדי כוכבים> {לגוי} חוץ מדמי יי"נ שבו:

מסכת בכורות פרק ו

דף לז, א משנה על אלו מומין שוחטין את הבכור נפגמה אזנו מן החסחוס אבל לא העור נסדקה אעפ"י שלא חסרה ניקבה מלא כרשינה או שיבשה איזהו יבשה כל שתנקב ואינה מוציאה טיפת דם ר' יוסי בן המשולם אומר יבשה שתהא נפרכת: **דף לז, א גמרא** אמאי (דברים טו) פסח ועור כתיב כתיב נמי (דברים טו) כי יהיה בו מום ואימא כי יהיה בו מום כלל פסח או עור פרט כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט פסח ועור אין מידי אחרינא לא (דברים טו) כל מום רע חזר וכלל כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט מה הפרט מפורש מומין שבגלוי ואינן חוזרין אף כל מומין שבגלוי ואינן חוזרין ואימא מה הפרט מפורש מומין שבגלוי ובוטל ממלאכתו ואינו חוזר אף כל מומין שבגלוי ובוטל ממלאכתו ואינו חוזר אלמה תנן נפגמה אזנו מן החסחוס ולא מן העור כל מום רע ריבויא הוא אי הכי מומין שבסתר נמי אלמה תנן חוטין החיצונות שנפגמו ושנגממו והפנימיות שנעקרו **דף לז, ב גמרא** נעקרו אין נפגמו ונגממו לא בעינא מום רע וליכא אי הכי מום עובר נמי אלמה תנן ולא מן העור מום עובר סברא הוא השתא מיפרק לא פרקינן עלויה משחט שחטינן עלויה דתניא (ויקרא כז) ואם כל בהמה טמאה אשר לא יקריבו ממנה קרבן לה' בבעלי מומין הכתוב מדבר אתה אומר בבעלי מומין שנפדו הכתוב מדבר או אינו אלא בבהמה טמאה ממש כשהוא אומר ואם בבהמה הטמאה הרי בהמה טמאה אמור הא מה אני מקיים אשר לא יקריבו ממנה הוי אומר זה בעלי מומין שנפדו יכול יפדו על מום עובר ת"ל אשר לא יקריבו ממנה קרבן לה' מי שאינה קריבה כל עיקר יצתה זו שאינה קריבה היום אלא למחר איבעית אימא א"כ פסח ועור למה לי: נסדקה אע"פ שלא חסרה: ת"ר הסדק כל שהוא הפגימה בין בידי אדם בין בידי שמים מכלל דסדק בידי שמים לא אלא סדק ופגימה בין בידי שמים בין בידי אדם וכמה שיעור פגימה כדי שתחגור בה ציפורן:

נקבה מלא וכו': ת"ר כמה נקיבת האוזן מלא כרשינה ר' יוסי בר' יהודה אומר בכעדשה ואיזו היא יבשה שאם תינקב ואינה מוציאה טיפת דם ר' יוסי בן המשולם אומר יבשה כדי שתהא נפרכת תנא קרובין דבריהן להיות שוין דבריהן דמאן אילימא דתנא קמא ור' יוסי בן המשולם טובא איכא אלא דתנא קמא ור' יוסי בר' יהודה כעדשה אין בציר מכעדשה לא ורמינהי (דברים טו) מרצע אין לי אלא מרצע מנין לרבות הסול והסירה והמחט והמקדח והמכתב ת"ל (דברים טו) ולקחת כל דבר שנלקח ביד דברי ר' יוסי בר' יהודה רבי אומר מרצע מה מרצע מיוחד של מתכת אף כל של מתכת וקתני סיפא א"ר יודן ברבי היה דורש כשהן רוצעין אין רוצעין אלא במילת וחכמים אומרים אין עבד עברי כהן נרצע מפני שנעשה בעל מום וא"ת במילת היו רוצעין היאך עבד כהן נעשה בעל מום הא אין רוצעין אלא בגובה של אוזן אמר רב חנא בר קטינא לא קשיא כאן לשחוט כאן לפסול מאי כרשינה אמר רב שרביא הינדא בעא מיניה רב הושעיא מרב הונא רבה כרשינה הנכנסת ויוצאה או כרשינה העומדת אמר לו זו לא שמעתי כיוצא בה שמעתי דתנן השדרה והגולגולת שחסרו כמה חסרון בשדרה ולא היא מטמא באהל בש"א שתי חוליות וב"ה אומרים חוליא אחת ובגולגולת ב"ש אומרים כמלא מקדח וב"ה אומרים כדי שינטל מן החי וימות ויתיב רב חסדא וקמיבעיא ליה כדי שינטל מן החי וכמה א"ל רב תחליפא בר אבודימי הכי אמר שמואל כסלע ואיתמר רב ספרא אמר שמעתתא א"ל ורב שמואל בר יהודה אמר מתניתא א"ל וסימניך תני רב שמואל בר יהודה וא"ל א"כ עשיתה דברי ב"ש ודברי ב"ה אחד דתנן מאור שלא נעשה בידי אדם שיעורו מלא אגרוף גדול וזהו אגרוף של בן אבטיח א"ר יוסי וישנו כראש גדול של אדם נעשה בידי אדם שיערוהו כמלא מקדח גדול של לשכה שהוא כפונדיון של האיטלקי וכסלע נירונית וישנו

דף לה, א גמרא כמלא נקב של עול אישתיק וא"ל רב חסדא שמא מקדח וחסומו שנינו וא"ל רב תחליפא לא תימא שמא אלא ודאי מקדח וחסומו צריך להתלות עליה כחזקיה אבי עקש דתנן זו עדות העיד חזקיה אבי עקש לפני רבן גמליאל ביבנה שאמר משום רבן גמליאל הזקן כל שאין לו תוך בכלי חרס אין לו אחורים לחליקה נטמא תוכו נטמא גבו נטמא גבו נטמא תוכו כלי חרס בתוכו תלה רחמנא אית ליה תוך איטמי ליה לית ליה תוך לא איטמי ליה א"ר יצחק בר אבין הכי קאמר כל שאין לו תוך בכלי חרס כנגדו בכלי שטף אין לו אחורים לחליקה נטמא תוכו נטמא גבו נטמא גבו נטמא למה לי למיתלייה בכלי חרס נימא כל שאין לו תוך בכלי שטף אין לו אחורים לחליקה הא קמ"ל דיש לו תוך הרי הוא ככלי חרס מה כלי חרס נטמא תוכו נטמא גבו לא נטמא תוכו לא נטמא גבו אף כלי שטף נטמא תוכו נטמא גבו לא נטמא תוכו לא נטמא גבו בשלמא כלי חרס גלי ביה רחמנא תוכו אלא כלי שטף מי גלי ביה רחמנא תוכו אי בטומאה דאורייתא ה"נ הכא במאי עסקינן בטומאת משקין דרבנן דתנן כלי שנטמא אחוריו במשקין אחוריו טמאין תוכו אגנו אזנו וידיו טהורין נטמא תוכו כולו טמא דמדאורייתא אין אוכל מטמא כלי ואין משקה מטמא כלי ורבנן הוא דגזור משום משקה זב וזבה הלכך שויה רבנן כטומאה דכלי חרס ולא שויה רבנן כטומאה דאורייתא דנפשיה עבדו רבנן היכירא כי היכי דלא לישרוף עליה תרומה וקדשים אי הכי אין לו תוך נמי ליעביד נמי היכירא כיון דעבדו היכירא ביש לו תוך ידיע דאין לו תוך דרבנן ואין לו תוך בכלי שטף דאורייתא בר קבולי טומאה הוא דומיא דשק בעינן מה שק מיטלטל מלא וריקן אף כל מיטלטל מלא וריקן בהנך דחזו למדרסות אי הכי חרס נמי אין מדרס בכלי חרס רב פפא אמר מקדח גדול שנינו מכלל

דמקדח סתם זוטרא נמי מכסלע הניחא לרבי מאיר אלא לרבנן מאי איכא למימר דתנן באיזה מקדח אמרו בקטן של רופאים דברי רבי מאיר וחכ"א בגדול של לשכה ולרבי מאיר מי ניחא הוה ליה מקולי ב"ש ומחומרי ב"ה ואנן דתנן תנן דלא תנן לא תנן אמר רב נחמן סלע נירונית שנינו כמקדח גדול סלע סתם זוטרא ממקדח סתם:
דף לה, א משנה הריס של עין שניקב שנפגם שנסדק הרי בעינו דק תבלול חלזון נחש <עצב> [ועינב] איזהו תבלול לבן הפוסק בסירא ונכנס בשחור שחור נכנס בלבן אינו מום:

דף לה, ב גמרא מאי הריס אמר רב פפא תורא ברא דעינא: דק תבלול: ת"ר דק משוקע הרי זה מום צף אינו מום והתניא איפכא לא קשיא הא בשחור הא בלבן והא אין מומין בלבן אלא הא בדוק לבן הא בדוק שחור דאמר רבה בר בר חנה סח לי [ר'] יאשיה דמן אושא דק שחור משוקע הרי זה מום צף אינו מום דק לבן משוקע אינו מום צף הרי זה מום וסימניך ברקא: חלזון נחש ועצב: איבעיא להו חלזון הוא נחש או דלמא חלזון או נחש ת"ש דאמר רבה בר בר חנה סח לי רבי יוחנן בן אלעזר זקן אחד היה בשכונתינו ור"ש בן יוסי לקוניא שמו ומימי לא עברתי לפניו פעם אחת עברתי לפניו אמר לי שב בני שב חלזון זה מום קבוע לשחוט עליו וזהו נחש שאמרו חכמים ואע"פ שאמרו אין אדם רואה מומין לעצמו אבל מורה הלכה לתלמידים ותלמידים מורין לו והאמר ר' אבא אמר רב הונא כל תלמיד חכם שמורה הלכה ובא אם קודם מעשה אמרה שומעין לו ואם לאו אין שומעין לו איהו נמי מורה ובא הוה מעיקרא: איזהו תבלול לבן הפוסק את הסירא: מתני' מני רבי יוסי היא דתניא לבן ונכנס בשחור שחור ונכנס בלבן ה"ז מום דברי ר"מ ר' יוסי אומר לבן ונכנס בשחור ה"ז מום שחור ונכנס בלבן אינו מום שאין מומין בלבן אמר רב מ"ט דרבי יוסי דכתיב (תהילים עג) יצא מחלב עינימו תרבא דעינא איקרי עינימו סתמא לא איקרי ור"מ מ"ט מה לשון תבלול דבר המבלבל את העינים:
דף לה, ב משנה חורור והמים הקבועין איזהו חורור הקבוע כל ששהה שמונים יום ר' חנניא בן אנטיגנוס אמר בודקין אותו ג' פעמים בתוך שמונים יום ואלו הן מים הקבועין אכל לח ויבש של גשמים לח ויבש של שלחים או אכל היבש ואח"כ הלח אינו מום עד שיאכל הלח ואח"כ היבש:

דף לה, ב גמרא מתני' מני רבי יהודה היא דתניא חורור קבוע ארבעים יום ומים הקבועים שמונים יום דברי ר"מ ורבי יהודה אומר חורור שמונים יום ואלו הן מים הקבועים אכל לח ויבש של בית השלחין או שאכל יבש ואח"כ אכל הלח אין מום עד שיאכל יבש אחר הלח וישנו ג' חדשים והא תרוייהו תננהי אכל לח ויבש של גשמים לח ויבש של בית השלחין חסורי מיחסרא והכי קתני אכל לח ויבש של גשמים ה"ז מום בית השלחין אינו מום ודגשמים נמי אכל יבש ואח"כ אכל לח אינו מום עד שיאכל יבש אחר הלח וישנו ג' חדשים איני והתניא והא רב אידי בר אבין אמר רב יצחק בר אשיאן אדר וניסן לח אלול ותשרי יבש אימא אדר וחצי ניסן לח אלול וחצי תשרי יבש: איבעיא להו לח בזמן לח ויבש בזמן היבש או דלמא לח ויבש בזמן הלח תא שמע דאמר רב אידי בר אבין אמר רב יצחק בר אשיאן אדר וניסן לח אלול ותשרי יבש דלמא פירי דאלול ותשרי מאכילנא ליה באדר וניסן וכמה מאכילין אותו אמר רבי יוחנן משום רבי פנחס בן ערובא כגרוגרת אמר רבא בעי במערבא כגרוגרות בסעודה ראשונה

דף לט,א גמרא או דלמא בכל סעודה וסעודה אם תימצי לומר בסעודה ראשונה קודם אכילה או לאחר אכילה קודם אכילה ודאי מעלי ליה כסמא לאחר אכילה מאי קודם שתיה או לאחר שתיה וקודם שתיה ודאי מעלי ליה כשערי לאחר שתיה מאי קשור או מותר מותר ודאי מעלי ליה קשור מאי לבדו או עם חבירו עם חבירו ודאי מעלי ליה לבדו מאי בעיר ובשדה בשדה ודאי מעלי ליה בעיר מאי בעי רב אשי אם תימצי לומר בשדה גינה הסמוכה לעיר מאי תיקו: ר"ח בן אנטיגנוס אומר [וכו']: אמר רב נחמן בר יצחק ובלבד שיהו משולשים בעי מיניה פנחס אחוה דמר שמואל משמואל אכל ולא איתסי למפרע הוי מומא או מיכן ולהבא הוי מומא למאי נ"מ למימעל בפדיונו אי אמרת למפרע הוי מומא מעיל ואי מיכן ולהבא הוי מומא לא מעיל מאי קרי שמואל עליה (ישעיהו לג) פסחים בזו <בוז> [בז]:

דף לט,א משנה חוטמו שניקב ושנפגם ושנסדק שפמו שניקבה שנפגמה שנסדקה:
דף לט,א גמרא ת"ר ניקבו חוטמין זה לתוך זה מבחוץ הרי זה מום מבפנים אינו מום: שפתו שניקבה ושנפגמה ושנסדקה: אמר רב פפא תורא ברא דשיפתיה:
דף לט,א משנה חוטין החיצונות שנפגמו ושנגממו הפנימים שנעקרו רבי חנינא בן אנטיגנוס אומר אין בודקין מן התיומת ולפנים ואף לא את התיומת:
דף לט,א גמרא ת"ר התיומת איזהו תיומת מן התיומת ולפנים ותיומת עצמה כלפנים רבי יהושע בן קפוצאי אומר אין שוחטין אלא על החיצונות בלבד רבי חנינא בן אנטיגנוס אומר אין משגיחין על התיומת כל עיקר מאי קאמר ותו רבי יהושע בן קפוצאי היינו תנא קמא חסורי מיחסרא והכי קתני איזהו הפנימית מן התיומת ולפנים ותיומת עצמה כלפנים בד"א שנפגמו ושנגממו אבל נעקרו שוחטין ר' יהושע בן קפוצאי אומר אין שוחטין אלא על החיצונות אבל פנימיות שנעקרו מישחט עלייהו לא שחטינן אבל אפסולי מיפסל ר' חנינא בן אנטיגנוס אומר אין משגיחין על התיומת כל עיקר ואפי' איפסולי לא איפסיל בעי רב אחדבוי בר אמי יש מחוסר אבר מבפנים או אין מחוסר אבר מבפנים למאי אי לבכור (דברים טו) פסח או עור כתיב אי לקדשים (ויקרא כב) עורת או שבור כתיב לאישחוטיו ולאיפרוקי לא איבעיא לן כי מיבעיא לן לאיפסולי מאי (ויקרא כב) תמים יהיה לרצון אמר רחמנא תמים אין חסרון לא או דלמא תמים יהיה לרבות כל מום לא יהיה בו מה מום מאבראי אף חסרון מאבראי ת"ש (ויקרא ז) ואת שתי הכליות ולא בעל כוליא אחת ולא בעל שלש כוליות ותניא אידך יסירנה לרבות בעל כוליא אחת סברוה דכ"ע אין בריה באחת דהא מיחסר חסר לימא בהא קמיפלגי דמר סבר חסרון מבפנים שמיה חסרון ומר סבר חסרון מבפנים לא שמיה חסרון אמר רב חייא בר יוסף דכ"ע יש בריה באחת וחסרון מבפנים שמיה חסרון ולא קשיא כאן כשנבראה בשתים וחסרו כאן כשנבראה באחת מעיקרא והא דומיא דשלש קתני מה שלש מעיקרא אף אחת מעיקרא אלא הכא ביש בריה מעיקרא קמיפלגי מר סבר יש בריה באחת ומר סבר אין בריה באחת ור' יוחנן אמר דכולי עלמא אין בריה באחת וחסרון מבפנים שמיה חסרון ולא קשיא כאן שחסרה קודם שחיטה כאן שחסרה לאחר שחיטה ולאחר שחיטה קודם קבלה מי שרי

דף לט,ב גמרא והא"ר זירא אמר רב הצורם אזן הפר ואח"כ קיבל דמו פסול שנאמר (ויקרא טז) ולקח מדם הפר הפר שהיה כבר אלא כאן שחסרה קודם קבלה כאן שחסרה לאחר קבלה ולאחר קבלה קודם זריקה מי שרי והתניא (שמות יב) שה תמים זכר בן שנה יהיה לכם שיהא תמים בן שנה בשעת שחיטה ומנין בקבלה והולכה והזייה ת"ל יהיה שיהו

כל היותיו תם ובן שנה תרגמא אבן שנה הכי נמי מסתברא דתניא ר' יהושע אומר כל הזבחים שבתורה שנשתייר מהן כזית בשר או כזית חלב זורק את הדם שמע מינה ומי איכא מידי דבשעת שחיטה הוי בן שנה ובשעת קבלה והולכה הוי בן שתי שנים אמר רבא זאת אומרת שעות פוסלות בקדשים לימא כתנאי (ויקרא כב) ומעוך וכתות ונתוק וכרות כולן בביצים דברי רבי יהודה בביצים ולא בגיד אימא אף בביצים דברי רבי יהודה רבי אליעזר בן יעקב אומר כולן בגיד רבי יוסי אומר מעוך וכתות אף בביצים נתוק וכרות בגיד אין בביצים לא מאי לאו בהא קמיפלגי דמר סבר חסרון מבפנים שמיה חסרון ומר סבר לא שמיה חסרון ותסברא רבי יוסי מאי קסבר אי קסבר חסרון מבפנים שמיה חסרון אפי' נתוק וכרות נמי ואי קסבר לא שמיה חסרון אפי' מעוך וכתות נמי לא אלא הכא במומים שבגלוי קמיפלגי רבי יהודה סבר מעוך וכתות הוי מומא דמיכווצן נתוק וכרות הוי מומא דהא תליין ר"א בן יעקב סבר מעוך וכתות לא הוי מומא דמעיקרא נמי זמנין דמיכווצן נתוק וכרות לא הוי מומא דמעיקרא נמי זמנין דתליין ור' יוסי סבר מעוך וכתות הוי מומא דהא ליתנהו נתוק וכרות לא הוי מומא דהא איתנהו:

דף לט,ב משנה נפגם הזובן [או] העריה של נקבה במוקדשין נפגם הזנב מן העצם אבל לא מן הפרק או שראש זנב מפצל <נקלפה העור והבשר והעצם נשאר> [את העצם] או שיש בשר מחוליא לחוליא מלא אצבע:

דף לט,ב גמרא א"ר אלעזר נפגם ולא ניטל כיס ולא זכרות תניא נמי הכי נפגם ולא ניטל כיס ולא זכרות אמר רבי יוסי בן המשולם מעשה בעינבל אחד שנטלו זאב וחזר לאיתנו: נפגמה הזנב מן העצם וכו': תנא אצבע שאמרו אחד מארבעה בטפח של כל האדם למאי הלכתא אמר רבה לענין תכלת דתניא כמה חוטיין הוא נותן ב"ש אומרים ארבעה וב"ה אומרים שלשה וכמה תהא משולשת ב"ש אומרים ארבעה וב"ה אומרים שלשה ושליש שב"ה אומרים אחד מארבע בטפח של כל אדם רב הונא בריה דרב יהושע אמר לשתי אמות דתנן שתי אמות היו

דף מ,א גמרא בשושן הבירה אחת על קרן מזרחית צפונית ואחת על קרן מזרחית דרומית שעל קרן מזרחית צפונית היתה יתירה על של משה חצי אצבע ושעל קרן מזרחית דרומית היתה יתירה עליה חצי אצבע נמצאת יתירה על של משה אצבע ולמה היו אחת גדולה ואחת קטנה כשהיו אומנין נוטלין בקטנה ומחזירין בגדולה שלא יבואו לידי מעילה תרתי למה לי חדא דכספא וזהבא וחדא דבניינא רב נחמן בר יצחק ואי תימא רב הונא בר נתן לאותה ששנינו שיש בשר בין חוליא לחוליא מלא אצבע:

דף מ,א משנה אין לו ביצים או אין לו אלא ביצה אחת ר' ישמעאל אומר אם יש לו שני כיסין יש לו ב' ביצים אין לו שני כיסין אין לו אלא ביצה אחת ר"ע אומר מושיבו על עכוזו וממעך אם יש ביצה סופו לצאת מעשה שמיעך ולא יצא נשחטה ונמצאת דבוקה בכסלים והתיר ר"ע ואסר רבי יוחנן בן נורי:

דף מ,א גמרא השתא אין לו אלא ביצה אחת אמרת הוי מומא אין לו כלל מיבעיא חסורי מיחסרא והכי קתני אין לו שתי ביצים בשתי כיסין אלא בכיס אחד א"נ שתי כיסין וביצה אחת הרי זה מום ר' ישמעאל אומר יש לו ב' כיסין בידוע שיש לו ב' ביצים אין לו אלא כיס אחד כמי שאין לו אלא ביצה אחת דמי ואתא ר"ע למימר בידוע לא אמרינן אלא מושיבו על עכוזו וממעך אם יש ביצה סופו לצאת: ומעשה שמיעך ולא יצא וכו': תניא א"ר יוסי מעשה בפירן של בית מנחם שמיעך ולא יצאת ונשחטה ונמצאת דבוקה בכסלים

והתיר ר"ע ואסר רבי יוחנן בן נורי אמר לו ר"ע לר' יוחנן בן נורי עד מתי אתה מכלה ממון של ישראל אמר לו רבי יוחנן בן נורי לר"ע עד מתי אתה מאכיל ישראל נבילות לאו מישחט שחטיה אלא טריפות לא איסור טריפות הוא אלא עד מתי אתה מאכיל ישראל קדשים בחוץ:

דף מ,א משנה בעל חמש רגלים או שאין לו אלא שלש ושרגליו <שהוא> קלוטות כשל חמור והשחול והכסול איזהו שחול שנשמטה יריכו וכסול שאחת מיריכים גבוהות:
דף מ,א גמרא א"ר הונא לא שנו אלא שחסר ויתר ביד אבל ברגל טרפה נמי הוי דכל יתיר כנטול דמי אמר רב פפא לא תימא דעגילן ולא סדיקן אלא כיון דעגילן אע"ג דסדיקן: והשחול והכסול וכו': ת"ר איזהו כסול ואיזהו שחול שחול שנשמטה יריכו כסול שרגלו אחד בתוך הכסל ורגלו אחד ע"ג הכסל תנא השרוע והקלוט שרוע שנשתרבב לו יריכו קלוט שרגליו קלוטות כשל חמור וכשל סוס:

דף מ,א משנה נשבר עצם ידו ועצם רגלו אע"פ שאינו ניכר מומין אלו מנה אילא ביבנה והודו לו חכמים ועוד ג' הוסיף אמרו לו לא שמענו [אלא] את אלו שגלגל עינו עגול כשל אדם ופיו דומה כשל חזיר ושניטל רוב המדבר בלשונו ב"ד של אחריהן אמרו ה"ז מום:

דף מ,א גמרא אינו ניכר מי קא הוי מומא אמר רב פפא אינו ניכר מחמת עצמו אבל ניכר מחמת מלאכה: מומין אלו מנה וכו': למימרא דלאו היינו אורחיה ורמינהו המפלת מין בהמה וחיה ועוף בין טמאין בין טהורין אם זכר תשב לזכר אם נקבה תשב לנקבה אינו ידוע תשב לזכר ולנקבה דברי ר"מ ואמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן מ"ט דר"מ הואיל וגלגל עינו עגול כשל אדם אמר רב יוסף ל"ק הא באוכמא הא בחיורא: ופיו דומה כשל חזיר: אמר רב פפא לא תימא דשפייד ופרוס אלא כיון דפרוס אף על גב דלא שפייד: ושניטל רוב המדבר שבלשונו: מתני' מני רבי יהודה היא דתניא ואת שניטל רוב הלשון רבי יהודה אומר רוב המדבר של לשונו:

דף מ,א משנה ומעשה שהלחי התחתון עודף על העליון ושאל ר"ג לחכמים ואמרו הרי זה מום:

דף מ,א גמרא מאי תנא דקתני ומעשה משום דתנן פיו דומה לחזיר ופליגי רבנן עליה דרבי וקאמרינן כי פליגי רבנן עליה דרבי בשפתו עליונה עודפת על התחתונה אבל שהתחתונה עודפת על העליונה הרי זה מום

דף מ,ב גמרא ומעשה נמי שלחי התחתון עודף על העליון שאל רשב"ג לחכמים ואמרו ה"ז מום והא גבי אדם הוא דתנן שפתו העליונה עודפת על התחתונה או שתחתונה עודפת על העליונה ה"ז מום גבי אדם הוא דכתיב (ויקרא כב) איש איש מזרע אהרן איש ששוה בזרעו של אהרן אבל בבהמה לא אמר רב פפא לא קשיא הא דאית בה עצם הא דלית בה עצם:

דף מ,ב משנה אוזן הגדי היתה כפולה אמרו חכמים בזמן שהוא עצם אחד מום בזמן שאין בו עצם אינו מום רבי חנניא בן גמליאל אומר זנב הגדי שהוא דומה לשל חזיר ושאיין בה שלש חוליות ה"ז מום:

דף מ,ב גמרא ת"ר פיו בלום ורגליו מבולמות מחמת הרוח אינו מום מחמת העצם ה"ז מום אזניו כפולות בחסחסות אחת ה"ז מום בשתי חסחסיות אינו מום: ר"ג אומר זנב הגדי שהוא דומה לשל חזיר: אמר רב פפא לא תימא דקטינא אלא דכריכא אף ע"ג דאלימא: או שאין בה שלש חוליות וכו': אמר רב הונא בגדי שתים ה"ז מום שלש אינו מום בטלה

שלש הרי זה מום ארבע אינו מום מיתיבי בגדי אחת הרי זה מום שתיים אינו מום בטלה שתיים הרי זה מום שלש אינו מום תיובתא דרב הונא ורב הונא מתני' אטעיתיה איהו סבר מדרישא בגדי סיפא נמי בגדי ולא היא רישא בגדי וסיפא בטלה:

דף מ,ב משנה רבי חנינא בן אנטיגנוס אומר את שיבלת בעיניו ושנפגם עצם ידו ורגלו ושנפרק עצמו של פיו עינו אחת גדולה ואחת קטנה אזנו אחד גדולה ואחד קטנה במראה אבל לא במדה רבי יהודה אומר שתי ביציו אחת גדולה כשתיים שבחבירתה ולא הודו לו חכמים:

דף מ,ב גמרא למימרא דיבלת הוי מומא ורמינהו ואלו שאין שוחטין עליהן לא במקדש ולא במדינה בעל גרב ובעל יבלת ותסברא הא כתיבא (ויקרא כב) יבלת באורייתא אלא ל"ק הא בגופו הא בעינו מכדי קרא סתמא מה לי בגופו ומה לי בעינו אלא לא קשיא הא דאית בה עצם הא דלית בה עצם דקרא דאית בה עצם מתני' דלית בה עצם בעינו הוי מומא בגופא לא הוי מומא ולית לה עצם בגופא פסולה הרי תלתול בעלמא הוא דתנן ר"א אומר בעלי התילולין פסולין באדם וכשירין בבהמה אלא אידי ואידי בעינו ולא קשיא הא בשחור הא בלבן והא אין מומין בלבן אלא אידי ואידי בלבן ואמר ר"ל לא קשיא הא דאית בה שער הא דלית בה שער: עינו אחת גדולה וכו': תנא גדולה כשל עגל קטנה כשל אווז: אזנו אחת גדולה וכו': ורבנן עד כמה תניא אחרים אומרים אפילו אינה לשניה אלא כפול כשירה:

דף מ,ב משנה זנב העגל שאינה מגעת לערקוב אמרו חכמים כל מרבית עגלים כן כל זמן שיהו מגדלין הן נמתחות איזהו ערקוב שאמרו ר' חנינא בן אנטיגנוס אומר בערקוב שבאמצע הירך:

דף מא,א גמרא תנא קפץ העליון ולא קפץ התחתון וכנגדו בגמל ניכר:
דף מא,א משנה על אלו מומין שוחטין את הבכור ופסולי המוקדשין נפדין עליהן:
דף מא,א גמרא הא תו למה לי הא תנא ליה רישא על אלו מומין שוחטין את הבכור סיפא איצטריכא פסולי המוקדשין נפדין עליהן הא נמי פשיטא מישחט שחטין מיפרק מיבעיא אלא אידי דתנא שלשה הוסיף ואמרו לו לא שמענו את אלו וקתני ואתי דיחידאה וקא סתים לה בכולהו על אלו מומין שוחטין את הבכור ופסולי המוקדשין נפדין עליהן:
דף מא,א משנה ואלו שאין שוחטין עליהן לא במקדש ולא במדינה חוורור והמים שאין קבועין וחוטין הפנימיות שנפגמו אבל לא שנעקרו ובעל גרב ובעל יבלת ובעל חזזית זקן וחולה ומזוהם ושנעבדה בו עבירה ושהמית אדם ע"פ עד אחד או ע"פ הבעלים וטומטום ואנדרוגינוס לא במקדש ולא במדינה <ר"ש> [רבי ישמעאל] אומר אין לך מום גדול מזה וחכמים אומרים אינו בכור אלא נגזז ונעבד:

דף מא,א גמרא וגרב לא והכתיב (ויקרא כב) גרב באורייתא וחזזית לא והכתיב (ויקרא כב) ילפת באורייתא ותניא גרב זה החרס ילפת זו חזזית המצרית ואמר ר"ל למה נקרא שמה ילפת שמלפפת והולכת עד יום המיתה בשלמא חזזית אחזזית לא קשיא כאן בחזזית המצרית כאן בחזזית דעלמא אלא גרב אגרר קשיא גרב אגרר נמי לא קשיא הא בלח הא ביבש לח איתסי יבש לא מיתסי ולח מיתסי והכתיב (דברים כח) יככה ה' בשחין מצרים וגו' ומדכתיב ובחרס הרי גרב לח אמור וקאמר אשר לא תוכל להרפא אלא תלתא הוו דקרא יבש בין מבפנים בין מבחוץ דמתני' לח מבחוץ ומבפנים דמצרים יבש מבפנים ולח מבחוץ דכתיב (שמות ט) ויהי שחין <פורח אבעבועות> [אבעבועות פורח] באדם: והזקן

והחולה והמזוהם: מנהני מילי דתנו רבנן (ויקרא א) מן הצאן ומן הכשבים [אן] מן העזים פרט לזקן ולחולה ולמזוהם וצריכי דאי כתב רחמנא למעוטי זקן דלא הדר בריא אבל חולה דהדר בריא אימא לא ואי כתב למעוטי חולה דלאו אורחיה אבל זקן דהיינו אורחיה אימא לא ואי כתב רחמנא תרי למעוטי הני דכחישי אבל מזוהם דלא כחיש אימא לא ואי נמי למעוטי מזוהם משום דמאיס אבל הני דלא מאיסי אימא לא צריכי: ושנעבדה בו עבירה וכו': מנא הני מילי דת"ר (ויקרא א) מן הבהמה להוציא רובע ונרבע מן הבקר להוציא את הנעבד מן הצאן להוציא את המוקצה ומן הצאן להוציא את הנוגח הני בני קטלא נינהו ע"פ עד אחד או ע"פ הבעלים בשלמא טומטום במקדש לא דילמא נקבה היא במדינה לא דילמא זכר הוא ולית בה מומא אלא אנדרוגינוס בשלמא במקדש לא דילמא נקבה היא אלא במדינה נמי נהי דזכר הוא תעשה נקבות חריץ וישחוט עלה אמר אביי אמר קרא (ויקרא כב) או חרוץ או שבור חרוץ דומיא דשבור מה שבור במקום עצם אף חרוץ במקום עצם רבא אמר בלא שבור נמי לא מצית אמרת חרוץ במקום בשר הוי מומא דאי סלקא דעתך הוי מומא כיון דאמר גרב זהו חרס מיחרץ חריץ דכתיב (ויקרא יג) ומראהו עמוק מן העור כמראה חמה העמוקה מן הצל וליכתב רחמנא חרוץ ולא בעי גרב ואמינא חרוץ דלא מאיס הוי מומא גרב דמאיס לא כל שכן כתב רחמנא גרב למימר דחרוץ במקום בשר לא הוי מומא: <רבי ישמעאל אומר אין לך מום גדול מזה>: כאביי לא אמר חרוץ דומיא דשבור לא אמרינן כרבא נמי לא אמר דילמא היכא דלא מינכרא אבל היכא דמינכר מום רע קרינא ביה

דף מא,ב גמרא בעי רבא מאי טעמא דרבי ישמעאל מיפשט פשיטא ליה אנדרוגינוס בכור הוא ומומו עמו או דילמא ספוקי מספקא ליה ואם תימצא לומר קאמר אם תימצא לומר בכור הוא הרי מומו עמו למאי נפקא מינה למילקא עליה משום גיזה ועבודה אי נמי למיתבה לכהן ת"ש ר' אילעאי אומר משום ר' ישמעאל אנדרוגינוס בכור הוא ומומו עמו ש"מ מיפשט פשיטא ליה ודילמא אם תימצא לומר קאמר ת"ש (ויקרא א) זכר ולא נקבה כשהוא אומר למטה זכר שאין ת"ל מה ת"ל להוציא טומטום ואנדרוגינוס מני אילימא ת"ק ספיקא הוא ואתי קרא למעוטי ספיקא אלא רבנן בתראי מחד קרא נפקי דהא גבי בכור חד זכר הוא דכתיב קא מעטי כולהו מינייהו אלא פשיטא ר' ישמעאל ואי אמרת בשלמא רבי ישמעאל מיפשט פשיטא ליה היינו דאיצטריך קרא למעוטי אלא אי אמרת מספקא ליה אצטריך קרא למעוטי ספיקא לעולם רבנן בתראי וגבי בכור תרתי קראי כתיב הזכר והזכרים: וחכ"א אינו בכור כו': אמר רב חסדא מחלוקת באנדרוגינוס אבל בטומטום דברי הכל ספיקא הוא וקדוש מספיקא א"ל רבא אלא מעתה בערכין יערך

דף מב,א גמרא אלמה תניא (ויקרא כז) הזכר ולא טומטום ואנדרוגינוס סמי מיכן טומטום ת"ש יכול לא יהא בערך איש אבל יהא בערך אשה ת"ל הזכר אם נקבה ולא טומטום ואנדרוגינוס סמי מיכן טומטום ת"ש (ויקרא ג) אם זכר אם נקבה זכר ודאי נקבה ודאית ולא טומטום ואנדרוגינוס סמי מיכן טומטום ת"ש הזכר ולא נקבה כשהוא אומר למטה זכר שאין ת"ל מה ת"ל להוציא טומטום ואנדרוגינוס סמי מיכן טומטום ת"ש הנעבד והמוקצה והאתנן והמחיר וטומטום ואנדרוגינוס כולן מטמאין בגדים אבית הבליעה ר"א אומר טומטום ואנדרוגינוס אין מטמאין בגדים אבית הבליעה שהיה ר"א אומר כל מקום שנאמר זכר ונקבה אתה מוציא טומטום ואנדרוגינוס מביניהם ועוף הואיל ולא נאמר בו זכר ונקבה אין אתה מוציא טומטום ואנדרוגינוס מביניהם סמי מיכן טומטום ת"ש ר'

אלעזר אומר הטריפה והכלאים ויוצא דופן טומטום ואנדרוגינוס לא קדושים ולא מקדישין ואמר שמואל לא קדושים בתמורה ולא מקדישין לעשות תמורה סמי מיכן טומטום ת"ש ר' אלעזר אומר חמשה לא קדושים ולא מקדישין ואלו הן הטריפה והכלאים ויוצא דופן וטומטום ואנדרוגינוס וכי תימא ה"נ סמי מיכן טומטום הווי להו ארבעה אפיק טומטום ועייל יתום לימא כתנאי רבי אילעאי אומר משום ר' ישמעאל אנדרוגינוס בכור הוא ומומו עמו וחכמים אומרים אין קדושה חלה עליו ר"ש בן יהודה אומר משום ר"ש הרי הוא אומר הזכר וכל מקום שנאמר זכר אינו אלא להוציא טומטום ואנדרוגינוס וכי תימא סמי מיכן טומטום ר"ש בן יהודה היינו רבנן אלא לאו טומטום איכא בינייהו דת"ק סבר אין קדושה חלה עליו אאנדרוגינוס אבל טומטום ספיקא הוא וקדוש מספיקא ואתא רבי שמעון **דף מב,ב גמרא** בן יהודה למימר טומטום בריה הוא ולא קדוש לא דכולי עלמא טומטום בבריה לא מספקא זכר ונקבה הוא דמספקא מטיל מים במקום זכרות דכולי עלמא לא פליגי דזכר הוא כי פליגי במטיל מים במקום נקבות מר סבר חיישין שמא נהפכה זכרותו לנקבותו ומר סבר לא חיישין כי הא דהורה רבי אלעזר בבהמה מטיל מים במקום נקבות חולין תהי בה ר' יוחנן מאן דלא חש לתנא קמא ולרבי ישמעאל ולימא רבי יוחנן נמי מאן דלא חש לרבנן בתראי דא"ר חסדא מחלוקת באנדרוגינוס אבל בטומטום דברי הכל ספיקא רבי יוחנן לא ס"ל דרב חסדא אי לא ס"ל לימא הוא דאמר כרבנן בתראי הכי נמי קאמר מאן שביק תרי ועביד כחז ורבי אלעזר כמאן סברא כי הא דאמר ריש לקיש לא אמרו טומטום ספק אלא באדם הואיל וזכרותו ונקבותו במקום אחד אבל בהמה מטיל מים במקום זכרות זכר מטיל מים במקום נקבות נקבה מתקיף לה רב אושעיא וליחוש שמא נהפכה זכרותו לנקבותו א"ל כמאן כר"מ דחייש למיעוטא אביי בר אבין ורב חנניא בר אבין דאמרי תרוייהו אפי' תימא רבנן הואיל ואישתני אישתני אית דאמר אישתני ואית דאמר לא אישתני לימא אישתני ולא אישתני תנאי דתניא טומטום שקידש קדושיו קדושין נתקדש קדושיו קדושין וחולץ וחולצין לאשתו ומיבמים לאשתו ותניא אידך אשת טומטום חולצת ולא מתייבמת סבריה דכ"ע כר"ע דאמר סריס חמה לא חולץ ולא מייבם מאי לאו בהא קמיפלגי דמ"ד חולץ וחולצין לאשתו ומיבמים את אשתו לא אמרינן הואיל ואישתני אישתני ומ"ד חולצת ולא מתייבמת אמרינן הואיל ואישתני אישתני לא דכ"ע אמרינן הואיל ואישתני אישתני הא ר"א והא ר"ע ומאן תנא אליבא דר"ע אילימא ר' יהודה הא ודאי סריס משוי ליה דתנן רבי יהודה אומר טומטום שנקרע ונמצא זכר ה"ז לא יחלוץ מפני שהוא כסריס אלא רבי יוסי ברבי יהודה היא דתניא ר' יוסי בר' יהודה אומר טומטום לא חולץ שמא יקרע וימצא סריס חמה אטו כל דמיקרע זכר משתכח נקבה לא משתכח שמא קאמר שמא יקרע וימצא נקבה א"נ זכר נמי שמא ימצא סריס חמה מאי בינייהו אמר רבא

דף מג,א גמרא לפסול במקום אחים ולחלוץ שלא במקום אחים איכא בינייהו:

מסכת בכורות פרק ז

דף מג, א משנה מומין אלו בין קבועין בין עוברים פוסלין באדם ויתר עליהן הכילון והלפתן והמקבן ושראשו שקוט וסקיפת ובעלי חטרות רבי יהודה מכשיר וחכמים פוסלין הקרח פסול איזהו קרח כל שאין לו שיטה של שער מוקפת מאוזן לאוזן אם יש לו ה"ז כשר:

דף מג, א גמרא אמאי והאיכא יבלת דלא כתיב באורייתא באדם ותו דק תבלול דלא כתיבי בבהמה מילף ילפי מהדדי דתניא באדם לא נאמר בו יבלת בבהמה לא נאמר דק תבלול מנין ליתן את האמור של זה בזה ואת האמור של זה בזה ת"ל גרב גרב ילפת ילפת לגזירה שוה מפני דאי לא מפני איכא למיפרך אדם מבהמה לא יליף שכן היא עצמה קריבה לגבי מזבח בהמה מאדם לא ילפא שכן נתרבה במצות לאיי אפנויי מפני לכתוב רחמנא ילפת ולא בעי גרב ואנא אמינא ומה ילפת דלא מאיסא הוי מומא גרב דמאיס לא כל שכן גרב גרב דכתב רחמנא למה לי לאפנויי ולכתבינהו רחמנא כולהו בחד וגרב וילפת הכא והכא ולילפו מחדא אהייה בהי ליכתב רחמנא אי כתב באדם הוה אמינא כל דפסול באדם פסול בבהמה קלוט וחוטין דליתנהו באדם בבהמה נמי לא ליפסלו ולכתוב רחמנא כולהו בבהמה הוה אמינא כל דפסול בבהמה פסול באדם גבן וחרום דליתנהו בבהמה באדם נמי לא לפסלו ולכתבינהו רחמנא כולהו בחד והנך דליתנהו באידך לכתוב רחמנא בבהמה והנך דליתנהו באידך לכתוב באדם וגרב וילפת הכא והכא ולילפי מהדדי אלא כתנא דבי רבי ישמעאל דתנא דבי רבי ישמעאל כל פרשה שנאמרה ונשנית לא נשנית אלא בשביל דבר שנתחדש בה אמר רבא למה לי דכתב רחמנא מום באדם מום בקדשים מום בבכור צריכא דאי כתב רחמנא מום באדם שכן נתרבה במצות אדם מבכור בהמה לא אתי שכן הוא עצמו קרב לגבי מזבח קדשים מבכור לא אתי שכן קדושתו מרחם אדם מקדשים לא אתי שכן הן עצמן קריבין בכור מקדשים לא אתי שכן קדושתו מרובה חדא מחדא לא אתיא תיתי חדא מתרתי מהי תיתי לא לכתב רחמנא בבכור ותיתי מהנך מה להנך שכן קדושתן מרובה ונוהגין בפשוטין [לא לכתוב] בקדשים ותיתי מהנך מה להנך שכן קדושתן מרובה ונוהגין בפשוטין [לא לכתוב] באדם ותיתי מהנך מה להנך שכן הן עצמן קריבין לגבי מזבח צריכי: יתר עליהן באדם: מנא ה"מ א"ר יוחנן דאמר קרא (ויקרא כא) כל איש אשר בו מום מזרע אהרן איש ששוה בזרעו של אהרן

דף מג, ב גמרא מאי איכא בין מומא לשאינו שוה בזרעו של אהרן איכא משום אחולי עבודה מומא מחיל עבודה דכתיב (ויקרא כא) מום בו ולא יחלל שאינו שוה בזרעו של אהרן לא מחיל עבודה מאי איכא בין שאינו שוה בזרעו של אהרן ומשום מראית העין איכא בינייהו עשה: כילון דדמי רישיה לאכלא: לפתא דדמי רישיה לגדגלידא דליפתא תנא וצוארו עומד באמצע ראשו: מקבן דדמי רישיה למקבן: ושראשו שקוט מלפניו: וסקיפת מאחוריו כדאמרי אינשי שקיל פיסא תנא וצוארו שקוט ושמוט שקוט דחביא מחבא שמוט דאריך ושמוט: ובעלי חטרות ר' יהודה כו': דאית ביה עצם כולי עלמא לא פליגי דפסלא כי פליגי דלית ביה עצם מר סבר הא אינו שוה בזרעו של אהרן ומר סבר קרקורא דבישרא בעלמא הוא: הקרח פסול: אמר רבא ל"ש אלא שאין לו לאחריו ויש לו לפניו אבל יש לו לאחריו כשר וכל שכן שיש לו לאחריו ואין לו לפניו ואיכא דמתני אסיפא ואם יש לו ה"ז כשר אמר רבא לא שנו אלא שיש לו לאחריו ואין לו לפניו אבל יש לו בין לאחריו בין לפניו פסול וכל שכן שיש לו לפניו ואין לו לאחריו ודאין לו כלל דפסול א"ר יוחנן הקרחנין והננסין והזבלגנין פסולין לפי שאינן שוה בזרעו של אהרן

קרחנין תנינא ננסין תנינא זבלגנין איצטריך ליה לאשמועינן ומהו דתימא משום מראית העין והא כל היכא דאיכא משום מראית העין איתנא קתני ושנשרו ריסי עיניו פסול מפני מראית העין מהו דתימא תני חדא וה"ה לכולהו והא כל היכא דאיכא מיהדר ומיתנא קא הדר ותני ושניטלו שיניו פסול משום מראית העין אלא לאפוקי מהא דתניא דתניא הקרחנין והננסין והזבלגנין כשרים ולא אמרו פסול אלא משום מראית העין מאן האי תנא ר' יהודה היא דתניא ר' יהודה אומר (ויקרא א) הכהנים לרבות הקרחנין:
דף מג,ב משנה אין לו גבינין או אין לו אלא גבין אחד זהו גבן האמור בתורה רבי דוסא אומר שגבינין שוכבין רבי חנינא בן אנטיגנוס אומר שיש לו שני גבין ושתי שדראות:
דף מג,ב גמרא וגבן דאין לו משמע ורמינהו גבן שיש לו גבינין הרבה אין לו גבינין או אין לו אלא גבין אחד מנין ת"ל או גבן אמר רבא זהו מדרש או גבן: רבי דוסא אומר כו': למימרא דחיי והא איתמר המפלת בריה שיש לה שני גבין ושתי שדראות ואמר רב באשה אינו וולד בבהמה אסור באכילה כבר רמא ניהליה רב שימי בר חייא לרב וא"ל שימי את אלא בששדרתו עקומה:

דף מג,ב משנה החרום פסול איזהו חרום הכוחל שתי עיניו כאחת שתי עיניו למעלה ושתי עיניו למטה עינו אחת למעלה ועינו אחת למטה רואה את החדר ואת העלייה כאחד סכי שמש והזגדן והצירן ושנשרו ריסי עיניו פסול מפני מראית העין:
דף מג,ב גמרא ת"ר חרום שחוטמו שקוע חוטמו סולד חוטמו בולם חוטמו נוטף מנין ת"ל או חרום ר' יוסי אומר אין חרום אלא הכוחל שתי עיניו כאחת אמרו לו הפלגת
דף מד,א גמרא אע"פ שאינו כוחל שתי עיניו כאחת: [שתי עיניו למעלה] שתי עיניו למטה: מה שתי עיניו למעלה שתי עיניו למטה אילימא שתי עיניו למעלה דחזי למעלה שתי עיניו למטה דחזי למטה עינו אחת למעלה ועינו אחת למטה דחזאי עינו אחת למטה ועינו אחת למעלה היינו רואה את החדר ואת העלייה כאחת אלא שתי עיניו למעלה דקיימן למעלה שתי עיניו למטה דקיימן למטה עינו אחת למעלה ועינו אחת למטה דקיימי עינו אחת למעלה ועינו אחת למטה וקיימי כסדרן נמי ורואה את החדר ואת העלייה כאחת מנא הני מילי דת"ר (ויקרא כא) בעינו כל מה שבעינו מכאן אמרו שתי עיניו למטה שתי עיניו למעלה עינו אחת למעלה ועינו אחת למטה ורואה את החדר ואת העלייה כאחת או שמדבר עם חבירו ואחר אומר לי רואה תנו רבנן (ויקרא כא) עור בין סומא בשתי עיניו בין סומא באחת מעיניו חרוור והמים הקבועין מנין ת"ל איש עור אמר רבא למה לי דכתב רחמנא איש עור דק תבלול בעינו צריכי דאי כתב רחמנא עור משום דליתנהו כלל אבל חרוור והמים הקבועין דאיתנהו ביה לא כתב רחמנא איש ואי כתב רחמנא איש משום דלא קא חזי כלל אבל מחסורייתא לא כתב רחמנא דק ואי כתב רחמנא דק משום דמחסרן אבל מבלבלייתא לא כתב רחמנא תבלול ואי כתב רחמנא תבלול משום דמבלבלן אבל משום משניותא לא כתב רחמנא בעינו אמר רבא הלכך כל מחמת כהיותא אתיא מאיש מחסורייתא מדק מבלבלייתא מתבלול משניותא מבעינו: סכי שמש: תני רב יוסף סני שמש זגדיין מחוי רב הונא חד מדידן וחד מדידהו ואיקפד רב יהודה מיתביי שכבנא שגביניו שוכבים זגדום אחד שחור ואחד לבן תנא כל זוגא דלא שוי להדדי זגדום קרי ליה הצירן עיניו תרוטות וצירניות דומעות דולפות טורדות תנא הזדיר והלופין והתמיר זויר דמזור עיניה לופין דנפישין זיפיה תמיר שתמו זיפין והני גבי מומין תנו להו והתנן שנשרו

ריסי עיניו פסול מפני מראית העין לא קשיא הא דאשתויר גרדומי הא דלא אישתויר גרדומי:

דף מד, א משנה עיניו גדולות כשל עגל או קטנות כשל אווז גופו גדול מאבריו או קטן מאבריו חוטמו גדול מאבריו או קטן מאבריו הצומם והצומע איזהו צומע כל שאזניו קטנות והצומם כל שאזניו דומות לספוג שפתו העליונה עודפת על התחתונה התחתונה עודפת על העליונה הרי זה מום ושנשרו שיניו פסול מפני מראית העין:

דף מד, א גמרא אמר רב משה רבינו עשר אמות היה שנאמר (שמות מ) ויפרש את האהל על המשכן מי פרשו משה רבינו פרשו וכתוב (שמות כו) עשר אמות אורך הקרש אמר ליה רב שימי בר חייא לרב אם כן עשיתו למשה רבינו בעל מום דתנן גופו גדול מאבריו או קטן מאבריו אמר ליה שימי באמה של קרש קאמר: חוטמו גדול כו': תנא כאצבע קטנה: הצימם והצימע: תנא אף הצימח לא הוו ידעי רבנן מאי צימח שמעו לההוא טייעא דהוה קאמר מאן דבעי צימח ואישתכח גדיא חזיזא אמר רב חסדא עז שאין לה קרנים ורחל שיש לה קרנים כשרים לגבי מזבח תניא נמי הכי יש דברים שהן כמומין ואינן כמומין ושוחטין עליהם במקדש אבל לא במדינה ואלו הן עז שאין לו קרנים ורחל שיש לו קרנים והצימח והצימם והצומע אמר רב חסדא אמר אמימר נטלו קרנותן וזכרותן עמהן פסולה ואין פודין עליהם נטלו טלפיים וזכרותם עמהן פסולין ונפדין עליהם מיתבי נטלו קרניין וטלפייין וזכרותן עמהן פסולין ונפדין עליהן לא קשיא הא דאיתעקור איתעקורי הא דאיגום איגומי ודאיגום איגומי פסול ורמינהו פרה שקרניה וטלפיה שחורים יגוד תרגמה זעירי מעילוי זכרות:

דף מד, ב משנה דדין שוכבין כשל אשה כריסו צבה טיבורו יוצא נכפה אפילו אחת לימים רוח קצרה באה עליו המאושבן ובעל גבר:

דף מד, ב גמרא אמר רבי אבא בריה דרבי חייא בר אבא משתינין מים בפני רבים ואין שותין מים בפני רבים ותניא נמי הכי משתינין מים בפני רבים ואין שותין מים בפני רבים ומעשה באחד שביקש להשתין מים ולא השתין ונמצא כריסו צבה שמואל איצטריך ליה בשבתא דרגלא נגדו ליה גלימא אתא לקמיה דאבוה א"ל אתן לך ד' מאה זוזי וזיל אהדר עובדא את דאפשר לך דלא אפשר ליה ליסתכן מר בר רב אשי איצטריך אגודא גמלא אשתין אמרו ליה חמתך קאתיא אמר להו באודנה ותיפוק לי משום עלקא בשותת ת"ר שני נקבים יש בו באדם אחד מוציא שתן ואחד מוציא שכבת זרע ואין בין זה לזה אלא כקליפת השום בשעה שאדם נצרך אם נקבו זה לתוך זה נמצא עקר אמר ר"ל מאי דכתיב (דברים ז) לא יהיה בך עקר ועקרה ובבהמתך אימתי לא יהיה בך עקר בזמן שבבהמתך אמר רבי יהושע בן לוי לא יהיה בך עקר מן התלמידים ועקרה שלא תהא תפלתך עקורה לפני המקום אימתי בזמן שאתה משים עצמך כבהמה אמר רב פפא לא ישתין אדם מים לא על כלי חרס ולא על מקום קשה דאמר רב הני מדורי דבבל מהדרי מיא לעין עיטם אמר אביי הא איתתא לא תקום להדיא באנפי ינוקא אגיסא לית לן בה תניא רשב"ג אומר עמוד החוזר מביא אדם לידי הדרוקן סילון החוזר מביא אדם לידי ירקון אמר רבה בר רב הונא אמר רב קטינא אמר ריש לקיש דם רבה שחין רבה שכבת זרע רבה צרעת רבה צואה רבה הדרוקן רבה מי רגלים רבין ירקון רבה: רוח קצרית באה עליו מאי ניהו תנא רוח בן נפלים באה עליו: המאושבן ובעל גבר: תנא משוכן בביצים ובעל גבר בגיד תנא משוכן זה הקיין הגרבתן זה בעל קיק קיין בביצים גרבתא בגיד ועד כמה מחוי רב יהודה עד

רכובה תניא רבי אליעזר בן יעקב אומר עד רכובה פסול למעלה מן רכובה כשר איכא דאמרי עד רכובה כשר למטה מן הרכובה פסול:

דף מד,ב משנה אין לו ביצים או אין לו אלא ביצה אחת הרי זה (ויקרא כא) מרוח אשך האמור בתורה רבי ישמעאל אומר כל שנימוחו אשכיו ר"ע אומר כל שרוח באשכיו רבי חנינא בן אנטיגנוס אומר כל שמראיו חשוכין:

דף מד,ב גמרא קשיא ליה לרבי ישמעאל הא חסר אשך מיבעי ליה תני שנמרחו אשכיו קשיא ליה לרבי עקיבא האי ממרוח אשך מיבעי ליה תני שהרוח באשכיו קשיא ליה לרבי חנינא בן אנטיגנוס האי רוח אשך מיבעי ליה תני שמראיו חשוכין קסבר גורעין ומוסיפין ודורשין היינו כושי רבי חנינא בן אנטיגנוס לא תני כושי:

דף מד,ב משנה מקיש בקרסוליו ובארכבותיו

דף מה,א משנה ובעל הפיקים העיקל איזהו העיקל כל שהוא מקיף פרסותיו ואין ארכבותיו נוקשות זו לזו פיקה יוצא מגודלו עקיבו יוצא לאחוריו פרסותיו רחבות כשל אווז אצבעותיו מורכבות זו על זו או קלוטות למעלה עד הפרק כשר למטה מן הפרק וחתכה כשר היתה בה יתרת וחתכה אם יש בה עצם פסול ואם לאו כשר יתר בידי וברגליו שש ושש עשרים וארבע ר' יהודה מכשיר וחכמים פוסלין השולט בשתי ידיו רבי פוסל וחכמים מכשירין:

דף מה,א גמרא ת"ר (ויקרא כא) שבר רגל אין לי אלא שבר רגל מנין לרבות הקישן והעיקל והקילבן ת"ל או שבר רגל תנא בעל <הקיפין> [הפיקין] והשופר א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן בעל הפיקין שיש לו כסות הרבה שופר שאין לו כסות כל עיקר: פיקה יוצא מגודלו ועקיבו יוצא לאחוריו: א"ר אלעזר שוקו יוצא באמצע רגלו: פרסותיו רחבות כשל אווז: אמר רב פפא לא תימא דטריפה ולא סדיקא אלא כיון דטריפה אע"ג דסדיקא: אצבעותיו מורכבות זו על גב זו או קלוטות: ת"ר (ויקרא כא) שבר יד אין לי אלא שבר יד אצבעות מורכבות <למעלה> או קלוטות למעלה מן הפרק וחתכן והאמרת כשר אלא ולא חתכן מנין ת"ל או שבר יד: היתה בו יתרת וחתכה אם יש בה עצם פסול ואם לאו כשר: אמר רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן והוא שנספרת ע"ג היד ת"ר יתירה שיש בה עצם ואין בה צפורן מטמא במגע ובמשא ומטמא באהל ועולה למנין קכ"ה אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן ובנספרת על גב היד אמר רב חסדא דבר זה רבינו הגדול אמרו המקום יהיה בעזרו יתרת שיש בה עצם ואין בה צפורן מטמא במגע ובמשא ואין מטמא באהל אמר רבב"ה א"ר יוחנן ובשאינה נספרת על גב היד א"ר יוחנן עשו דבריהם כדברי נביאות מה נפשך אי אבר הוא באהל נמי תטמא ואי לאו אבר הוא במגע ובמשא נמי לא ליטמי אמר רב הונא בר מנוח משמיה דרב אחא בריה דרב איקא משום עצם כשעורה נגעו בה רב פפא אמר גזירה שאינה נספרת אטו נספרת אי הכי שאינה נספרת באהל נמי תטמא עבדו רבנן היכירא כי היכי דלא לישרפו עלייהו תרומה וקדשים תנן התם רוב בנינו ורוב מנינו של מת אע"פ שאין בו רובע טמאין ת"ר איזהו רוב בנינו שני שוקיים וירך אחד הואיל ורוב גובהו בגדול איזהו רוב מנינו קכ"ה א"ל רבינא לרבא תנא מנינא אתא לאשמועינן קמ"ל כדתניא חסר שאין בו אלא מאתים ויתר שיש בו מאתים ושמונים וא' כולן עולין למנין קכ"ה זיל בתר רובא דאינשי א"ר יהודה אמר שמואל מעשה בתלמידיו של ר' ישמעאל ששלקו זונה אחת שנתחייבה שריפה למלך בדקו ומצאו בה מאתים וחמשים ושנים אמר להם שמא באשה בדקתם שהוסיף לה הכתוב שני צירים ושני דלתות

תניא רבי אלעזר אומר כשם שצירים לבית כך צירים לאשה שנאמר (שמואל א ד) ותכרע ותלד כי נהפכו עליה ציריה רבי יהושע אומר כשם שדלתות לבית כך דלתות לאשה שנאמר (איוב ג) כי לא סגר דלתי בטני רבי עקיבא אומר כשם שמפתח לבית כך מפתח לאשה שנאמר (בראשית ל) ויפתח את רחמה לרבי עקיבא קשיא דתלמידי רבי ישמעאל דלמא איידי דזוטרא אתמוחי מתמחא אמר רב וכולן אין מטמאין באהל שנאמר (במדבר יט) זאת התורה אדם כי ימות באהל דבר השוה לכל אדם אמר ליה אביי ובאיש ליכא והכתיב (ישעיהו כא) צירים אחזוני כצירי יולדה צירי בשר והכתיב (דניאל י) אדני במראה נהפכו צירי הכא נמי צירי בשר הכי נמי מסתברא דאי לא תימא הכי מאתים וארבעים ושמונה היכי משכחת לה לא באיש ולא באשה:

דף מה,ב גמרא יתר בידי וברגליו: אמר ר' יצחק ושניהם מקרא אחד דרשו (שמואל ב כא) ותהי עוד מלחמה וכת' (שמואל ב כא) ויהי איש מדון אצבע ידיו ואצבע רגליו שש ושש מר סבר בגנותיה משתעי ומר סבר בשבחיה משתעי אמר רבה מה לי דכתיב שש ושש עשרים וארבע מספר צריכי דאי כתב רחמנא שש ושש הוה אמינא שית דידיה ושית דכרעיה כתב עשרים וארבע ואי כתב עשרים וארבע הוה אמינא הוא חמש מהאי גיסא ושבע מהאי גיסא כתב שש ושש מספר בנספרת ע"ג היד תניא א"ר יהודה מעשה באדם אחד שבא לפני רבי טרפון יתר בידי וברגליו שש ושש עשרים וארבע אמר לו כמותך ירבה בישראל אמר לו ר' יוסי משם ראייה כך אמר לו כמותך יתמעטו ממזירי ונתני מישראל: השולט בשתי ידיו: ת"ר איטר בין ביד בין ברגל פסול השולט בשתי ידיו רבי פוסל וחכמים מכשירין מר סבר כחישותא אתחלא בימין ומר סבר בריותא אתחלא בשמאל:

דף מה,ב משנה הכושי הגיחור והלבקן והקפח והננס והחרש והשוטה והשיכור ובעלי נגעים טהורים פסולין באדם וכשרים בבהמה רשב"ג אומר שוטה מן הבהמה אינה מן המובחר רבי אלעזר אומר אף בעלי הדלדולין פסולין באדם וכשרין בבהמה:

דף מה,ב גמרא כושי אוכמא גיחור חיוורא לבקן סומקא איני והא ההוא דאמר להו מאן בעי לוקיאני ואישתכח חיוורא אלא כושי אוכמא גיחור סומקא כדאמרי אינשי סומקא גיחיא לבקן חיוורא כההוא דאמר להו מאן בעי לוקיאני ואישתכח חיוורי: קפח: תני רב זביד גבוה איני והתני ר' אבהו מנין שהקב"ה משתבח בבעלי קומה שנאמר (עמוס ב) ואנכי השמדתי את האמורי מפניהם אשר כגובה ארזים גבהו אמר רב פפא באריכא שמיטה סניא אמר ר"ל גבוה לא ישא גבוהית שמא יצא מהן תורן ננס לא ישא ננסת שמא יצא מהם אצבעי לבן לא ישא לבנה שמא יצא מהם בוקק שחור לא ישא שחורה שמא יצא מהן טפוח: החרש השוטה והשכור: שכור מחיל עבודה בהדי מומי דמחילי עבודה בעי למיחשב בשאר דברים המשכרים ודלא כר' יהודה דתניא אכל דבילה קעילית ושתה חלב או דבש נכנס למקדש חייב:

דף מה,ב משנה אלו כשרין באדם ופסולין בבהמה אותו ואת בנו טריפה ויוצא דופן >ושנעבדה בהן עבירה ושהמית את האדם< והנושא נשים בעבירה פסול עד שידירנה הנאה והמטמא למתים פסול עד שיקבל עליו שלא יהא מטמא למתים:

דף מה,ב גמרא ואלו כשירין באדם מאי באותו ואת בנו אילימא אהרן ובניו דכותיה תייש ובנו מי נהיג והתניא אותו ואת בנו נוהג בנקבות ואינו נוהג בזכרים אלא תיישה ובנה דכוותה הכא כהנת ובנה כהנת בת עבודה היא לעולם אהרן ובניו דכוותה הכא תייש

ובנו אמרי במערבא משמיה דר' יוסי בר אבין עדא אמרה חנניה היא דתניא אותו ואת בנו נוהג בנקבות ואינו נוהג בזכרים חנניה אומר נוהג בזכרים ובנקבות: והנושא נשים כו': תנא נודר ועובד יורד ומגרש וליחוש דלמא אזיל לגבי חכם ושרי ליה קסבר צריך לפרט את הנדר הניחא למ"ד צריך לפרט את הנדר אלא למ"ד אין צריך לפרט את הנדר מאי איכא למימר דמדרינן ליה ברבים הניחא למ"ד נדר שהודר ברבים אין לו הפרה אלא למ"ד יש לו הפרה מאי איכא למימר דמדרינן דף מו, א גמרא ליה אדעת רבים אמר אממר הלכתא אפי' למ"ד נדר שהודר ברבים יש לו הפרה על דעת הרבים אין לו הפרה וה"מ לדבר הרשות אבל לדבר מצוה יש לו הפרה כי ההוא דמקרי דרדקי אדריה רב אחא דקא פשע בינוקי ואהדריה רבינא דלא אשכח דהוה דייק כוותיה: והמטמא למתים כו': מאי שנא הכא דסגי ליה בקבלה ומאי שנא התם דמדרינן ליה התם יצרו תקפו:

מסכת בכורות פרק ח

דף מו, א משנה יש בכור לנחלה ואינו בכור לכהן בכור לכהן ואינו בכור לנחלה בכור לנחלה ולכהן ויש שאינו בכור לא לנחלה ולא לכהן איזהו בכור לנחלה ואינו בכור לכהן הבא אחר נפלים אע"פ שיצא את ראשו חי ובן תשעה שיצא ראשו מת המפלת כמין בהמה חיה ועוף דברי רבי מאיר וחכ"א עד שיהא בו מצורת אדם המפלת סנדל או שליא או שפיר מרוקם והיוצא מחותך הבא אחריהם בכור לנחלה ואין בכור לכהן מי שלא היו לו בנים ונשא אשה שכבר ילדה עודה שפחה ונשתחררה עודה <עובדת כוכבים> {נכרית} ונתגיירה משבאת לישראל ילדה בכור לנחלה ואין בכור לכהן רבי יוסי הגלילי אומר בכור לנחלה ולכהן שנאמר (שמות יג) פטר רחם בישראל עד שיפטרו רחם מישראל מי שהיו לו בנים ונשא אשה שלא ילדה נתגיירה מעוברת נשתחררה מעוברת וילדה היא וכהנת היא ולויה היא ואשה שכבר ילדה וכן מי שלא שהתה לאחר בעלה שלשה חדשים ונשאת וילדה ואינו ידוע אם בן תשעה לראשון אם בן שבעה לאחרון בכור לכהן ואינו בכור לנחלה:

דף מו, ב גמרא אמר שמואל אין הראש פוטר בנפלים מ"ט (בראשית ז) כל אשר נשמת רוח חיים באפיו כל היכא דנשמת רוח חיים באפיו הוא דחשיב רישיה אידך לא חשיב רישיה תנן הבא אחר נפלים שיצא ראשו חי ובן תשעה שיצא ראשו מת קתני מיהא ראשו מאי ראשו רובו וליתני רובו בדין הוא דאיבעי ליה למיתני רובו ואידי דקא בעי למיתני סיפא בן תשעה שיצא ראשו מת טעמא דראשו מת הא ראשו חי הבא אחריו בכור לנחלה נמי לא הוי תנא רישא נמי ראשו ומאי קמ"ל דכיון דמפיק ליה רישיה הוה לידה תנינא הוציא ראשו אע"פ שהחזירו הרי זה כילוד וכי תימא אשמועינן בהמה וקמ"ל באדם דאדם מבהמה לא יליף דלית לה פרוזדור בהמה מאדם לא ילפא משום דחשיב פרצוף פנים ידיה הא נמי תנינא יצא כדרכו משיצא רוב ראשו ואיזהו רוב ראשו משתצא פדחתו תיובתא דשמואל תיובתא אמר רבי שמעון בן לקיש פדחת פוטרת בכל מקום חוץ מן הנחלה מאי טעמא (דברים כא) יכיר אמר רחמנא ור' יוחנן אמר אפי' לנחלה בכל מקום

לאיתוויי מאי לאיתוויי הא דתנו רבנן גיורת שיצאה פדחת ולדה בהיותה נכרית ואח"כ נתגיירה אין נותנין לה ימי טומאה וימי טהרה ואינה מביאה קרבן לידה מיתבי כי"ר זו הכרת פנים ואיזו היא הכרת פנים פרצוף פנים עם החוטם תני עד החוטם תא שמע אין מעידיים אלא על פרצוף פנים עם החוטם תני עד החוטם תא שמע פדחת בלא פרצוף פנים פרצוף פנים בלא פדחת אין מעידין עד שיהו שניהם עם החוטם ואמר אביי ואיתימא רב כהנא מאי קראה (ישעיהו ג) הכרת פניהם ענתה בם שאני עדות אשה דאחמירו בה רבנן ומי אחמירו והא תנן הוחזקו להיות משיאים עד מפי עד מפי אשה מפי עבד מפי שפחה כי אקילו רבנן בסופה בתחלתה לא אקילו רבנן ואיבעית אימא

דף מז, א גמרא יכיר לחוד והכרת פנים לחוד איתמר היו לו בנים בהיותו <עובד כוכבים> {נכרי} ונתגייר רבי יוחנן אומר אין לו בכור לנחלה ור"ש בן לקיש אומר יש לו בכור לנחלה רבי יוחנן אומר אין לו בכור לנחלה דהא הוה ליה ראשית אונן ור"ש בן לקיש אומר יש לו בכור לנחלה גר שנתגייר כקטן שנולד דמי ואזדו לטעמייהו דאיתמר היו לו בנים בהיותו <עובד כוכבים> {נכרי} ונתגייר ר' יוחנן אמר קיים פריה ורביה ור"ש בן לקיש אמר לא קיים ר' יוחנן אמר קיים (ישעיהו מה) לא תוהו בראה לשבת יצרה ור"ש בן לקיש אמר לא קיים פריה ורביה גר שנתגייר כקטן שנולד דמי וצריכא דאי איתמר בהא קמייתא בהא קאמר רשב"ל משום דבהיותו <עובד כוכבים> {נכרי} לאו בני נחלה נינהו אבל בהא אימא מודה ליה לרבי יוחנן דלא תוהו בראה לשבת יצרה והא עבד ליה שבת ואי איתמר בהא קאמר רבי יוחנן אבל בהא אימא מודה ליה לר"ש בן לקיש צריכא תנן מי שלא היו לו בנים ונשא אשה שכבר ילדה עודה שפחה ונשתחררה עודה <עובדת כוכבים> {נכרית} ונתגיירה ומשבאתה לישראל ילדה ולדה בכור לנחלה ואינו בכור לכהן ילדה ממאן אילימא מישראל שלא היו לו בנים מאי איריא גיורת ושפחה אפילו בת ישראל נמי אלא לאו מגר שהיו לו בנים ונתגייר וקתני בכור לנחלה לא לעולם מישראל שלא היו לו בנים ואינו בכור לכהן איצטריכא ליה לאפוקי מדרבי יוסי הגלילי דאמר בכור לנחלה ולכהן שנאמר (שמות יג) פטר רחם בישראל עד שיפטרו רחם מישראל קמ"ל דלא ת"ש היו לו בנים בהיותו <עובד כוכבים> {נכרי} ונתגייר יש לו בכור לנחלה אמר רבינא ואיתימא רב אחא הא ודאי רבי יוסי הגלילי הוא דאמר פטר רחם בישראל עד שיפטרו רחם מישראל ויליף איהו מינה דידה אמר רב אדא בר אהבה לוייה שילדה בנה פטור מה' סלעים דאיעבר ממאן אילימא דאיעבר מכהן ומלוי מאי איריא לוייה אפילו ישראלית נמי אלא דאיעבר מישראל (במדבר א) למשפחותם לבית אבותם כתיב אמר רב פפא דאיעבר <מעובד כוכבים> {מגוי} ולא תימא אליבא דמאן דאמר אין מזהמין את הולד אלא אפילו למאן דאמר מזהמין את הולד לוי פסול מיקרי מר בריה דרב יוסף אמר משמיה דרבא לעולם דאיעבר מישראל ושאני התם דאמר קרא פטר רחם בפטר רחם תלא רחמנא תנן מי שהיו לו בנים ונשא אשה שלא ילדה נתגיירה מעוברת נשתחררה מעוברת וילדה היא וכהנת היא ולויה היא ואשה שכבר ילדה וכן מי שלא שהתה אחרי בעלה ג' חדשים ונשאת וילדה ואין ידוע אם בן ט' לראשון אם בן ז' לאחרון בכור לכהן ואינו בכור לנחלה מכלל דכהונה ולויה פטורין דאיעבר ממאן אילימא דאיעבר מכהן ולוי אי הכי מאי איריא כהנת ולויה אפי' בת ישראל נמי אלא דאיעבר <מעובד כוכבים> {מגוי} כהנת פטורה והאמר רב פפא בדיק לן רבה כהנת שנתעברה <מעובד כוכבים> {מגוי} מהו ואמינא ליה לאו היינו דרב אדא בר אהבה דאמר לוייה שילדה בנה פטור

מחמש סלעים ואמר לי הכי השתא בשלמא לוייה בקדושתה קיימא דתניא לוייה שנשבית או שנבעלה בעילת זנות נותנין לה מן המעשר ואוכלת אלא כהנת כיון דאי בעיל לה היא זרה הניחא למר בריה דרב יוסף משמיה דרבא דאמר דאיעבר מישראל מוקי לה בדאיעבר מישראל אלא לרב פפא במאי מוקי לה לעולם דאיעבר מכהן והיא בת ישראל ואמאי קרי לה כהנת דבנה כהן

דף מז,ב גמרא איתמר כהן שמת והניח בן חלל רב חסדא אמר הבן חייב לפדות את עצמו רבה בר רב הונא אמר אין חייב לפדות את עצמו כל היכא דמת האב לאחר שלשים דכולי עלמא לא פליגי דאין הבן חייב לפדות את עצמו שהרי זכה אביו בפדיונו כי פליגי היכא דמת האב בתוך שלשים יום רב חסדא אמר הבן חייב לפדות את עצמו דהא לא זכה אביו בפדיונו רבה בר רב הונא אמר אין הבן חייב לפדות עצמו דאמר ליה אתינא מכח גברא דלא מצית לאשתעווי דינא בהדיה תנן נתגיירה מעוברת בכור לכהן ואמאי לימא ליה אתינא מכח גברא דלא מצית לאשתעווי דינא בהדיה שאני <עובד כוכבים> {גוי} דלית ליה חייס אמר רבי שמעון יאסיניא אמר רבי שמעון בן לקיש כהן שמת בתוך שלשים והניח בן חלל הבן חייב לפדות את עצמו שלא זכה האב בפדיונו מת לאחר שלשים יום אין הבן חייב לפדות עצמו שהרי זכה האב בפדיונו: וכן מי שלא שהתה אחרי בעלה ג' חדשים וכו': בכור לנחלה הוא דלא הוי הא כפשוט שקיל ואמאי ליזיל לגבי האי ולידחייה ולגבי האי ולידחייה אמר רבי ירמיה לא נצרכא אלא לבא אחריו וה"ק בכור לכהן והבא אחריו אין בכור לנחלה ולכתבו הרשאה להדדי וכי תימא מתני' שלא בהרשאה הא מוקמינן לה קמן דבהרשאה מסייע ליה לרבי ינאי דא"ר ינאי הוכרו ולבסוף נתערבו כותבין הרשאה זה לזה לא הוכרו ובסוף נתערבו אין כותבין הרשאה זה לזה:

דף מז,ב משנה אי זהו בכור לנחלה ולכהן המפלת שפיר מלא מים מלא דם מלא גנינין המפלת כמין דגים וחגבים שקצים ורמשים והמפלת ליום ארבעים הבא אחריהם בכור לנחלה ולכהן יוצא דופן והבא אחריו שניהן אינן בכור לא לנחלה ולא לכהן ר"ש אומר הראשון לנחלה והשני לחמש סלעים:

דף מז,ב גמרא ראשון לנחלה לא (דברים כא) וילדו לו בעינן לחמש סלעים נמי לא (שמות יג) פטר רחם בעינן שני לנחלה לא (דברים כא) ראשית אונן בעינן לחמש סלעים נמי לא קסבר בכור לדבר אחד לא הוי בכור רש"א הראשון לנחלה והשני לחמש סלעים ר"ש לטעמיה דאמר (ויקרא יב) תלד לרבות יוצא דופן והשני לחמש סלעים קסבר בכור לדבר אחד הוי בכור:

דף מח,א משנה מי שלא בכרה אשתו וילדה שני זכרים נותן ה' סלעים לכהן מת אחד מהן בתוך שלשים יום האב פטור מת האב והבנים קיימים ר"מ אומר אם נתנו עד שלא חלקו נתנו ואם לאו פטורין ר' יהודה אומר נתחייבו נכסים זכר ונקבה אין כאן לכהן כלום:

דף מח,א גמרא דמית האב אימת אילימא דמית לאחר ל' יום בהא אמר ר"מ כי חלקו פטורין והא אשתעבדן להו לנכסי אלא דמית בתוך ל' יום מ"ש כי חלקו דאזיל לגבי האי ומדחי ליה דאזיל לגבי האי ומדחי ליה כי לא חלקו נמי ליזיל לגבי האי ולידחייה וליזיל לגבי האי ולידחייה א"ר ירמיה זאת אומרת שני יוסף בן שמעון שהיו בעיר אחת ולקחו שדה בשותפות בעל חוב גובה אותה מהם דאמר ליה אי בדידך מסיקנא מנתא דידך קא שקילנא ואי בחברך מסיקנא מנתא דחברך קא שקילנא אמר רבא מכדי נכסי דבר איניש אינון ערבין ביה מי איכא מידי דלדידיה לא מצי תבע ליה ולערב מצי תבע ליה והתנן

המלוה את חבירו על ידי ערב לא יפרע מן הערב וקי"ל דלא יתבע מן הערב תחלה אלא אמר רבא לעולם שמת לאחר ל' יום ואי דאיכא נכסי טובא ה"נ דשקיל והכא במאי עסקינן כגון דליכא אלא חמש סלעים ודכולי עלמא אית להו דרב אסי דאמר רב אסי האחין שחלקו מחצה יורשין ומחצה לקוחות ודכולי עלמא מלוה הכתובה בתורה

דף מת,ב גמרא לאו ככתובה בשטר דמיא ודכולי עלמא אית להו דרב פפא דאמר רב פפא מלוה על פה גובה מן היורשין ואינו גובה מן הלקוחות והכא בחמשי ולא בחצי חמשי קמיפלגי דר"מ סבר חמש ולא חצי חמש ור' יהודה סבר חמש ואפי' חצי חמש אי הכי רבי יהודה אומר נתחייבו נכסים נתחייב גברא מיבעי ליה ועוד תניא ר' יהודה אומר האחין שחלקו אם יש עשרה זוז לזה ועשרה זוז לזה חייבין ואם לאו פטורין מאי עשרה זוז לזה ועשרה זוז לזה אילימא בין דירושה בין דלקוחות וחמש ואפילו חצי חמש אי הכי מאי איריא עשרה אפילו בציר מעשרה נמי אלא פשיטא עשרה זוז דירושה לזה ועשרה זוז דירושה לזה אלמא חמש ולא חצי חמש סבירא ליה אלא דכולי עלמא חמש ולא חצי חמש והכא בדרב אסי ורב פפא קמיפלגי ואיכא דמתני ליה אסיפא נתחייבו הנכסים דמית האב אימת אילימא דמית לאחר שלשים מכלל דר"מ סבר כי חלקו פטורין הא אישתעבדי להו נכסי אלא בתוך שלשים כי חלקו אמאי מחייב ר' יהודה ליזיל לגבי האי לידחיייה וגבי האי ולידחיייה א"ר ירמיה זאת אומרת שני יוסף בן שמעון שהיו בעיר אחת ולקח אחד מהם שדה מחבירו בעל חוב גובה ממנו דאמר ליה אי בדידך מסיקנא מנתא דידך קא שקילנא ואי בחברך מסיקנא משתעבדא לי מקמי דידך אמר רבא מכדי נכסוהי דבר איניש אינון ערבין ביה וכולה כלישנא קמא:

דף מת,ב משנה שתי נשים שלא בכרו וילדו שני זכרים נותן י' סלעים לכהן מת אחד מהן בתוך שלשים יום אם לכהן אחד נתן יחזיר לו חמש סלעים ואם לשני כהנים נתן אינו יכול להוציא מידם זכר ונקבה או שני זכרים ונקבה נותן חמש סלעים לכהן שתי נקבות וזכר או שני זכרים ושתי נקבות אין כאן לכהן כלום: אחת בכרה ואחת שלא בכרה וילדו שני זכרים נותן חמש סלעים לכהן מת אחד מהן בתוך שלשים יום האב פטור מת האב והבנים קיימים ר"מ אומר אם נתנו עד שלא חלקו נתנו ואם לאו פטורין ר' יהודה אומר נתחייבו נכסים זכר ונקבה אין לכהן כלום שתי נשים של שני אנשים שלא בכרו וילדו ב' זכרים זה נותן חמש סלעים לכהן וזה נותן חמש סלעים מת אחד מהם בתוך שלשים אם לכהן אחד נתנו יחזיר להם חמש סלעים אם לשני כהנים נתנו אינן יכולין להוציא מידם זכר ונקבה האבות פטורין והבן חייב לפדות את עצמו שתי נקבות וזכר או שתי נקבות ושני זכרים אין כאן לכהן כלום אחת בכרה ואחת שלא בכרה של שני אנשים וילדו שני זכרים זה שלא בכרה אשתו נותן חמש סלעים לכהן זכר ונקבה אין כאן לכהן כלום:

דף מת,ב גמרא מ"ש שני כהנים דאזיל לגבי האי ומדחי ליה ואזיל לגבי האי ומדחי ליה כהן אחד נמי ליזיל לגבי האי ולידחיייה וליזיל לגבי האי ולידחיייה אמר שמואל

דף מט,א גמרא בבא בהרשאה והאמרי נהרדעי לא כתבינן אדרכתא אמטלטלי ה"מ היכא דכפריה אבל היכא דלא כפריה כתבינן: זכר ונקבה אין כאן לכהן כלום: תנא רב הונא שני זכרים ונקבה אין כאן לכהן כלום ותנא דידן כיון דבשני אנשים הוא דמשכחת לה באיש אחד ושתי נשים לא משכחת לה לא מתני ליה:

דף מט, א משנה מת הבן בתוך שלשים יום אע"פ שנתן לכהן יחזיר לאחר ל' יום אע"פ שלא נתן יתן מת ביום שלשים כיום שלפניו ר' עקיבא אומר אם נתן לא יטול ואם לא נתן לא יתן:

דף מט, א גמרא מאי טעמייהו דרבנן גמרי (במדבר יח) חדש (במדבר ג) חדש ממדבר מה התם ומעלה אף הכא נמי ומעלה ור"ע מספקא ליה מדאיצטריך למכתב ומעלה גבי ערכין ולא גמרי ממדבר הווי להו שני כתובים הבאים כאחד וכל שני כתובים הבאים כאחד אין מלמדין או דלמא כי אין מלמדין לעלמא אבל לגופייהו מלמדין ומשום הכי מספקינן ליה אמר רב אשי הכל מודים לענין אבילות יום שלשים כיום שלפניו ואמר שמואל הלכה כדברי המיקל באבל:

דף מט, א משנה מת האב בתוך שלשים בחזקת שלא נפדה עד שיביא ראיה שנפדה לאחר שלשים יום בחזקת שנפדה עד שיאמרו לו שלא נפדה הוא לפדות ובנו לפדות הוא קודם לבנו רבי יהודה אומר בנו קודמו שמצותו על אביו ומצות בנו עליו:

דף מט, א גמרא איתמר הפודה את בנו בתוך שלשים יום רב אמר בנו פדוי ושמואל אמר אין בנו פדוי דכולי עלמא מעכשיו אין בנו פדוי לאחר שלשים יום ואיתנהו למעות ודאי בנו פדוי כי פליגי לאחר שלשים יום ונתעכלו המעות רב אמר בנו פדוי מידי דהוה אקידושי אשה התם לאו אע"ג דנתעכלו המעות הווי קידושי

דף מט, ב גמרא הכא נמי לא שנא ושמואל אמר לך התם בידו לקדשה מעכשיו הכא אין בידו לפדותו מעכשיו ואע"ג דקיימא לן דכל היכא דפליגי רב ושמואל הלכתא כרב באיסורי וכשמואל בדיני הכא הלכתא כוותיה דשמואל תנן מת בתוך ל' יום אע"פ שנתן לכהן יחזיר לו חמש סלעים טעמא דמת הא לא מת בנו פדוי הכא במאי עסקינן דאיתנהו למעות תא שמע בחזקת שלא נפדה עד <שיאמרו לו> [שיביא ראיה] שנפדה התם נמי דאיתנהו למעות בעינייהו תני תנא קמיה דרב יהודה הפודה את בנו בתוך שלשים יום בנו פדוי אמר ליה שמואל אמר אין בנו פדוי ואת אמרת בנו פדוי ואע"ג דקיימא לן כרב באיסורי וכשמואל בדיני הכא הלכתא כותיה דשמואל: הוא לפדות ובנו לפדות הוא קודם לבנו וכו': תנו רבנן הוא לפדות ובנו לפדות הוא קודם לבנו רבי יהודה אומר בנו קודמו שמצותו על אביו ומצות בנו עליו אמר ר' ירמיה הכל מודים היכא דליכא אלא חמש סלעים הוא קודם לבנו מאי טעמא דמצוה דידיה עדיף כי פליגי היכא דאיכא חמש משועבדות וחמש בני חורין ר' יהודה סבר מלוה הכתובה בתורה ככתובה בשטר דמיא ודידיה אזיל וטריף ממשעבדי ובהני חמש בני חורין פריק ליה לבריה ורבנן סברי מלוה הכתובה בתורה לאו ככתובה בשטר דמיא הלכך מצוה דידיה עדיף:

דף מט, ב משנה חמש סלעים של בן במנה צורי שלשים של עבד חמשים של אונס ושל מפתה ומאה של מוציא שם רע כולם בשקל הקדש במנה צורי וכולן נפדין בכסף ובשוה כסף חוץ משקלים:

דף מט, ב גמרא מנה צורי אמר רבי אסי מנה של צורי רבי אמי אמר דינרא ערבא רבי חנינא אומר איסתר א סרסא דמיזבנא תמניא בדינרא חמש מינייהו לפדיון הבן

דף נ, א גמרא רבי יוחנן אומר דינרא הדרינא טרינא שייפא דמזבנא בעשרים וחמשה זוזי דל מינייהו שתותא והנך לפדיון הבן הני עשרין וחד נכי דנקא הוי אלא דל שתותא וזוזא והנך לפדיון הבן אכתי עשרין נכי דנקא הוי אלא דל זוזא ושתותא והנך לפדיון הבן דהוי להו עשרין מתקלי במתקלי דינרא דאינון עשרין ותמניא זוזי ופלגי ופלגא דנקא אמר

רבא סילעים דאורייתא תלתא ותילתא הוי דכתיב (שמות ל) עשרים גרה השקל ומתרגמינן עשרין מעין ותניא שש מעה כסף דינר מיתבי והלא סלע של קדש ארבעים ושמונה פונדיונין פונדיון זה מה טיבו קילבון לפרוטרוט בתר דאוסופו עילויהו דתניא עשרים גרה השקל למדנו לשקל שהוא עשרים גרה ומנין שאם רצה להוסיף יוסיף ת"ל (ויקרא כז) יהיה יכול יפחות ת"ל (במדבר יח) הוא רב אשי שדר ליה שבסר זוזי לרב אחא בריה דרבינא בפדיון הבן שלח ליה לישדר לי מר תלתא יתירתא דאיכא עלוייהו שלח ליה לשדר לי מר תלתא אחרינא דאוסופו עילויהו אמר רבי חנינא כל כסף האמור בתורה סתם סלע דנביאים ליטרין דכתובין קינטרין חוץ מן כספו של עפרון שאע"פ שכתוב בתורה סתם קינטרין דכתיב (בראשית כג) ארבע מאות שקל כסף עובר לסוחר ואיכא דוכתא דקא קרו לקינטרא תיקלא א"ר אושעיא ביקשו לגנוז כל כסף וזהב שבעולם מפני כספה וזהבה של ירושלים עד שמצאו לו מקרא מן התורה שהוא מותר שנאמר (יחזקאל ז) ובאו בה פריצים וחללוה וירושלים הויא רובא דעלמא אלא אמר אביי בקשו לגנוז דינרא הדריינא טירייאנא שייאפא מפני טבעה של ירושלים עד שמצאו לה מקרא מן התורה שהוא מותר שנאמר ובאו בה פריצים וחללוה

דף נב, גמרא [אמר] רב יהודה אמר רב אסי כל כסף האמור בתורה סתם כסף צורי ושל דבריהם כסף מדינה וכלל הוא והרי טענה דכתיב (שמות כא) כי יתן איש אל רעהו כסף או כלים לשמור ותנן שבועת הדיינין הטענה שתי כסף שאני התם דכתיב כסף או כלים מה כלים שנים אף כסף שנים ומה כסף דבר חשוב אף כלים דבר חשוב והרי מעשר דכתיב (דברים יד) וצרת הכסף בידך ותנן הפורט סלע <במעות> [ממעות] מעשר שני כסף כסף ריבה והרי הקדש דכתיב (ויקרא כז) ונתן הכסף וקם לו ואמר שמואל הקדש שוה מנה שחיללו על שוה פרוטה מחולל הקדש נמי יליף קדש קדש ממעשר והרי קידושי אשה דכתיב (שמות כא) ויצאה חנם אין כסף ותנן בש"א בדינר ובשוה דינר וב"ה אומרים בפרוטה ובשוה פרוטה לימא רב אסי דאמר כב"ש אלא אי איתמר הכי איתמר אמר רב יהודה אמר רב אסי כל כסף קצוב האמור בתורה כסף צורי ושל דבריהם כסף מדינה מאי קמשמע לן תנינא חמש סלעים של בן וכו' ושל דבריהם כסף מדינה איצטריכא ליה דתנן התוקע לחבירו נותן לו סלע ולא תימא סלע ארבע זוזי אלא פלגא דזוזא דקרי אינשי סלע פלגא דזוזא חנן בישא תקע ליה לההוא גברא אתא לקמיה דרב הונא אמר ליה הב ליה פלגא דזוזא <הות איכא> [הוה ליה]

דף נא, א גמרא זוזא מאכא בהדיה דלא נפיק תקע ליה אחרינא ויהביה ניהליה: שלשים של עבד חמשים של אונס ושל מפתה וכו': הא תו למה לי הא תנא ליה רישא אונס ומוציא שם רע איצטריך סלקא דעתך אמינא כיון דלא כתיב בהו שקלים אימא זוזי בעלמא קמ"ל דמילף קא ילפי מהדדי: חוץ מן השקלים: תנא חוץ מן השקלים ומעשר והראיון שקלים דתנן מצרפין שקלים לדרבונות מפני משאוי הדרך מעשר דכתיב (דברים יד) וצרת הכסף בידך והראיון תני רב יוסף שלא יביא סיגה לעזרה:

דף נא, א משנה אין פודין לא בעבדים ולא בשטרות ולא בקרקעות ולא בהקדשות כתב לכהן שהוא חייב ליתן חמשה סלעים חייב ליתן לו ובנו אינו פדוי לפיכך אם רצה הכהן ליתן לו במתנה רשאי המפריש פדיון בנו ואבד חייב באחריותו שנאמר (במדבר יח) יהיה לך ופדה תפדה:

דף נא, א גמרא מתני' דלא כרבי דתניא רבי אומר בכל פודין בכור אדם חוץ מן השטרות מאי טעמא דרבי דריש ריבוי ומיעוטי (במדבר יח) ופדויו מבן חדש תפדה ריבה בערכך כסף חמשת שקלים מיעט תפדה ריבה ריבה ומיעט וריבה ריבה הכל מאי רבי רבי כל מילי ומאי מיעט מיעט שטרות ורבנן דרשי כלל ופרט ופדויו מבן חדש כלל בערכך כסף חמשת שקלים פרט <פדה> תפדה חזר וכלל כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט מה הפרט מפורש דבר המטלטל וגופו ממון אף כל דבר המטלטל וגופו ממון יצאו קרקעות שאין מטלטלין יצאו עבדים שהוקשו לקרקעות יצאו שטרות שאף על פי שמטלטלין אין גופן ממון אמר ליה רבינא למרימר ורבי ריבוי ומיעוטי דריש והא רבי כללי ופרטי דריש במרצע דתניא (דברים טו) מרצע אין לי אלא מרצע מנין לרבות הסול והסירא והמחט והמקדח והמכתב ת"ל (דברים טו) ולקחת לרבות כל דבר שנלקח ביד דברי רבי יוסי ברבי יהודה רבי אומר מרצע מה מרצע מיוחד של מתכת אף כל של מתכת ואמרינן במאי קא מיפלגי רבי דריש כללי ופרטי רבי יוסי ברבי יהודה דריש ריבוי ומיעוטי אין בעלמא רבי כללי ופרטי דריש והכא כדתנא דבי רבי ישמעאל דתנא דבי רבי ישמעאל (ויקרא יא) במים במים שתי פעמים אין זה כלל ופרט אלא ריבה ומיעט ורבנן אמרי כדאמרינן במערבא כ"מ שאתה מוצא שתי כללות הסמוכים זה לזה הטל פרט ביניהם ודונם בכלל ופרט: ולא בהקדשות: פשיטא לאו דידיה ניהו אימא

דף נא, ב גמרא ולא הקדשות בכל אלו: כתב לכהן שהוא חייב לו חמשה סלעים חייב ליתן לו כו': אמר עולא דבר תורה בנו פדוי [לכשיתן] מ"ט אין בנו פדוי גזירה שמא יאמרו פודין בשטר תני תנא קמיה דרב נחמן בנו פדוי לכשיתן א"ל רב נחמן זו דברי רבי יוסי ברבי יהודה סתימתא ואמרי לה זו דברי רבי אלעזר ברבי שמעון סתימתא אבל חכמים אומרים אין בנו פדוי והלכתא אין בנו פדוי: לפיכך אם רצה הכהן ליתן לו במתנה רשאי: תנינא להא דת"ר נתנו לעשרה כהנים בבת אחת יצא בזה אחר זה יצא נטלו והחזירו לו יצא וכך היה מנהגו של רבי טרפון שהיה נוטל ומחזיר וכששמעו חכמים בדבר אמרו קיים זה הלכה זו ותו לא אלא קיים זה אף הלכה זו רבי חנינא הוה רגיל ושקיל ומהדר חזייה לההוא גברא דהוה קא אזיל ואתי קמיה אמר ליה לא גמרת ויהיבת מידעם ביש הילכך אין בנו פדוי: המפריש פדיון בנו ואבד חייב באחריותו: מנלן א"ר שמעון בן לקיש אתיא ערך ערך מערכין רב דימי א"ר יונתן (שמות לד) וכל בכור בניך תפדה ולא יראו פני ריקם ויליף ריקם מעולת ראיה מה עולת ראיה חייב באחריותו אף פדיון הבן חייב באחריותו מתקיף לה רב פפא קרא לקרא אלא א"ר פפא הא כדקתני טעמא (במדבר יח) יהיה לך אך פדה תפדה וכי איתמר דריש לקיש ארישא איתמר מת לאחר שלשים יום אע"פ שלא נתן יתן מנא לן א"ר שמעון בן לקיש אתיא ערך ערך מערכין רב דימי א"ר יונתן וכל בכור בניך תפדה ולא יראו פני ריקם מה להלן יורשין חייבין אף כאן יורשין חייבין:

דף נא, ב משנה הבכור נוטל פי שנים בנכסי האב ואינו נוטל פי שנים בנכסי האם ואינו נוטל בשבח ולא בראוי כבמוחזק

דף נב, א משנה ולא האשה בכתובתה ולא הבנות במזונותיהן ולא <את> היבם וכולם אין נוטלין בשבח ולא בראוי כבמוחזק:

דף נב, א גמרא מ"ט אמר קרא (דברים כא) ולו משפט הבכורה משפט הבכורה לאיש ואין משפט הבכורה לאשה ואינו נוטל בשבח דכתיב (דברים כא) בכל אשר ימצא לו ולא

בראוי כבמוחזק דכתיב בכל אשר ימצא לו ולא האשה בכתובתה איני והאמר שמואל בעל חוב גובה את השבח א"ר אבא מקולי כתובה שנו כאן: ולא הבנות במזונותיהן: מ"ט תנאי כתובה ככתובה דמי: ולא <את> היבם: מ"ט בכור קרייה רחמנא אמר אביי ל"ש אלא בשבח ששבחו נכסים בין מיתה ליבום אבל דבין יבום לחלוקה שקיל מ"ט (דברים כה) יקום על שם אחיו המת אמר רחמנא והרי קם רבא אמר אפי' דבין יבום לחלוקה נמי לא שקיל מ"ט כבכור מה בכור אין לו קודם חלוקה אף יבם נמי אין לו קודם חלוקה: וכולם אין נוטלין בשבח:

דף נב,ב גמרא לאיתויי שבחא דממילא חפורה והווי שובלי שלפופי והווי תמרי: ולא בראוי כבמוחזק: לאיתויי נכסי דאבי אבא:

דף נב,ב משנה ואלו שאין חוזרין ביובל הבכורה והיורש את אשתו והמייבם את אשת אחיו והמתנה דברי ר"מ וחכמים אומרים המתנה כמכר רבי אלעזר אומר כולם חוזרין ביובל רבי יוחנן בן ברוקה אומר <אף> היורש את אשתו יחזיר לבני משפחה וינכה מהן את הדמים:

דף נב,ב גמרא מאי טעמא דרבי מאיר מכר הוא דאמר רחמנא ליהדר ביובל מתנה וירושה לא והני מירושה ירושה דמתנה מתנה בכור (דברים כא) לתת לו פי שנים מתנה קרייה רחמנא: והיורש את אשתו: ירושת הבעל דאורייתא: והמייבם את אשת אחיו: בכור קרייה רחמנא: וחכמים אומרים מתנה כמכר: מאי טעמייהו דרבנן (ויקרא כה) תשובו לרבות את המתנה והני כולהו ירושה נינהו בכור אמר קרא לתת לו פי שנים מקיש חלק בכורה לחלק פשוט מה חלק פשוט ירושה אף חלק בכורה ירושה: רבי אלעזר אומר כולם חוזרים ביובל: סבר לה כרבנן דאמרי תשובו לרבות את המתנה והני כולהו מתנה נינהו בכור לתת לו פי שנים מתנה קרייה רחמנא והיורש את אשתו הבעל דרבנן והמייבם את אשת אחיו בכור קרייה רחמנא אמר רבי אסי אמר רבי יוחנן האחין שחלקו לקוחות הן ומחזירין זה לזה ביובל מותיב רב הושעיא ואלו שאין חוזרין ביובל הבכורה אמר ליה ר' אלעזר מאי אין חוזרין אין חוזרין לבטלה מתקיף לה רב ששת מכלל דמאן דאמר חוזרין חוזרין לבטלה קאמר קרי רב חמא עליה דרב ששת (קוהלת ז) טובה חכמה עם נחלה ולא שמייע <להו> [ליה] הא דכי אתי רבין אמר רבי יוחנן ואמרי לה ר' אלעזר אמר משום רבי אלעזר בן שמוע מאי חוזרין חוזרין לבטלה: ר"י בן ברוקה אומר <אף> היורש את אשתו יחזיר לבני וכו': מאי קסבר אי קסבר ירושת הבעל דאורייתא אמאי יחזיר לבני משפחה ואי קסבר ירושת הבעל דרבנן דמים מאי עבידתייהו לעולם קסבר ירושת הבעל דאורייתא והכא במאי עסקינן כגון שהורישתו אשתו בית הקברות ומשום פגם משפחה אמור רבנן לשקול דמי וליהדר וכדתניא המוכר קברו ודרך קברו מקום מעמדו ובית הספדו באים בני משפחה וקוברים אותו בעל כרחו משום פגם משפחה ומאי ינכה להם מן הדמים דמי קבר אשתו:

מסכת בכורות פרק ט

דף נג,א משנה מעשר בהמה נוהג בארץ ובחוצה לארץ בפני הבית ושלא בפני הבית בחולין אבל לא במוקדשים ונוהג בבקר ובצאן ואין מתעשרין מזה על זה בכבשים ובעזים ומתעשרין מזה על זה בחדש ובישן ואינן מתעשרין מזה על זה שהיה בדין ומה אם החדש והישן שאינן כלאים זה בזה אינם מתעשרין מזה על זה כבשים ועזים שהן כלאים זה בזה אינו דין שלא יהו מתעשרין מזה על זה ת"ל (ויקרא כז) וצאן משמע כל צאן אחד:

דף נג,א גמרא לימא מתני' דלא כרבי עקיבא דתניא רבי עקיבא אומר יכול יעלה אדם מעשר בהמה מחוצה לארץ ויקריבנו ת"ל (דברים יב) והבאתם שמה עולותיכם וזבחיכם ואת מעשרותיכם בשתי מעשרות הכתוב מדבר אחד מעשר בהמה ואחד מעשר דגן ממקום שאתה מעלה מעשר דגן אתה מעלה מעשר בהמה וממקום שאי אתה מעלה מעשר דגן אי אתה מעלה מעשר בהמה אפי' תימא ר' עקיבא כאן ליקרב כאן ליקדש דיקא נמי דקא נסיב לה תלמודא והבאתם שמה שמע מינה אי הכי מאחר שאינו קרב אמאי קדוש לנאכל במומו לבעלים: בפני הבית ושלא בפני הבית: אי הכי אפי' האידנא נמי כדרב הונא דאמר רב הונא גזירה משום יתום אי הכי מעיקרא נמי לא אלא אפשר בהכרזה הכא נמי אפשר בהכרזה אלא אמר רבה משום תקלה ומנא תימרא דחיישינן לתקלה <דתנן> [דתניא] אין מקדישין ואין מעריכין ואין מחרימין בזמן הזה ואם הקדיש והעריך והחרים בהמה תיעקר פירות כסות וכלים ירקבו מעות וכלי מתכות יוליך לים המלח ואיזהו עיקור נועל דלת בפניה והיא מתה מאיליה אי הכי בכור נמי לא ליקדש בכור בדין תליא מילתא ברחם קדוש הכי קאמר ליקנינהו לאודנייהו <לעובדי כוכבים> {לגוי} דלא ליקדש מעיקרא

דף נג,ב גמרא אפשר כדרב יהודה דאמר רב יהודה מותר לו לאדם להטיל מום בבכור קודם שיצא לאויר העולם הכא נמי אפשר דשדי ביה מומא מעיקרא מי ידע הי נפיק וכי תימא דמפיק ליה בריש עשרה (ויקרא כז) לא יבקר בין טוב לרע אמר רחמנא וכי תימא אפשר דשדי ביה מומא בכלי עדריה מהרה יבנה בית המקדש ובעינן בהמה להקרבה וליכא ה"נ בבכור בהמה מהרה יבנה בית המקדש ובעינן בהמה להקרבה וליכא אפשר בפשוטין הכא נמי אפשר בלקוחין כיון דאיהו שדי ביה מומא בכלי עדריה ושכיחי מומי דפסילי בקדשים דאפי' דוקין שבעין נמי פסילי לא שכיחי: בחולין אבל לא במוקדשין: מוקדשין פשיטא לאו דידיה נינהו בקדשים קלים ואלכא דרבי יוסי הגלילי דאמר קדשים קלים ממון בעלים הם דתניא (ויקרא ה) ומעלה מעל בה' לרבות קדשים קלים שהן ממון בעלים דברי רבי יוסי הגלילי סד"א ליעשרו קמ"ל ואימא הכי נמי (ויקרא כז) יהיה קדש אמר רחמנא ולא שכבר קדוש טעמא דכתב רחמנא יהיה קדש הא לאו הכי הוה מינא חיילא קדושת מעשר עילויהו השתא קדושה חמורה אקדושה קלה לא חיילא קדושה קלה אקדושה קלה מיבעיא מאי היא דתנן אחד קדשי מזבח ואחד קדשי בדק הבית אין משנין אותם מקדושה לקדושה אבל מקדישין אותו הקדש עילוי ומחרימין אותו מהו דתימא התם דכל בהמה לאו לעולה קיימא אבל הכא דכל בהמה למעשר קיימא אע"ג דאקדושה לא פקע איסורא דמעשר מינה למאי נפקא מינה (ויקרא כז) בלא <יגאל> [ימכר] ובלא <ימכר> [יגאל] קמ"ל: ונוהג בבקר ובצאן ואין מתעשרין מזה על זה בכבשים ובעזים וכו': והיו חדש וישן מתעשרין מזה על זה מק"ו ומה כבשים ועזים שהם כלאים זה בזה מתעשרין מזה על זה חדש וישן שאינן כלאים זה בזה אינו דין שיתעשרו מזה על זה תלמוד לומר (דברים יד) עשר תעשר בשתי מעשרות הכתוב מדבר אחד מעשר בהמה ואחד מעשר דגן ומקיש מעשר בהמה למעשר דגן מה מעשר דגן מחדש על הישן לא אף מעשר בהמה

מחדש על הישן לא אי הכי כבשים ועזים נמי לימא מקיש מעשר בהמה למעשר דגן מה מעשר דגן ממין על שאינו מינו לא אף מעשר בהמה ממין על שאינו מינו לא רבי רחמנא צאן אי הכי חדש וישן נמי הא כתיב (דברים יד) עשר תעשר ומה ראית אמר רבא אמר קרא (דברים יד) שנה שנה לשנה הקשתיו ולא לדבר אחר תנן התם אין תורמין ממין על שאינו מינו ואם תרם אין תרומתו תרומה מנא הני מילי אמר רבי אמי אמר רבי ינאי ואמרי לה א"ר אמי אמר רבי שמעון בן לקיש (במדבר יח) כל חלב יצהר וכל חלב תירוש ודגן אמרה תורה תן חלב לזה וחלב לזה

דף נד, א גמרא אשכחן תירוש ויצהר תירוש ודגן דגן ודגן מנין ק"ו ומה תירוש ויצהר שאינן כלאים זה בזה אין מתעשרין מזה על זה תירוש ודגן דגן ודגן שהם כלאים זה בזה אינו דין שלא יתעשרו מזה על זה ולרבי יאשיה דאמר עד שיזרע חטה ושעורה וחרצן במפולת יד היכי מייתי לה מייתי לה הכי ומה תירוש ויצהר שאינן כלאים זה בזה אפי' על ידי דבר אחר אין מתעשרין מזה על זה תירוש ודגן דגן ודגן שהן כלאים זה בזה על ידי דבר אחר אינו דין שלא יתעשרו מזה על זה ושני מינין בעלמא מנלן הני דרבנן נינהו וכל דתקינן רבנן כעין דאורייתא תקינן מה דאורייתא שני מינין אינן מתעשרין מזה על זה דרבנן נמי אמר ליה רבא בר רב חנן לאביי אלא מעתה גבי מעשר בהמה דלא כתיב (ויקרא כז) וכל מעשר בקר ומעשר צאן

דף נד, ב גמרא יתעשרו מזה על זה א"ל אמר קרא (ויקרא כז) העשירי תן עשירי לזה ותן עשירי לזה אי הכי כבשים ועזים נמי וצאן משמע כל צאן אחד הכא נמי לימא משמע כל דגן אחד אמר אביי (במדבר יח) ראשיתם וכן אמר ר' אילעא ראשיתם רבא אמר בלא ראשיתם נמי משמע כל דגן אחד לא מצית אמרת בשלמא התם אמרינן וצאן משמע כל צאן אחד דאי סלקא דעתך כבשים ועזים נמי לכתוב וכל מעשר בהמה וכי תימא אי כתיב כל מעשר בהמה הוי אמינא אפילו חיה תחת תחת מקדשים גמר ואתי בק"ו מחדש וישן בקר וצאן למה לי בקר וצאן הוא דאין מתעשרין מזה על זה אבל כבשים ועזים מתעשרין אבל הכא מי סגיא דלא כתיב דגן למעוטי שאר מינין מתקיף לה רב הונא בריה דרב נחמן אימא לערבו לבקר בצאן אמר ליה מר זוטרא בריה דרב נחמן לרבא אית ליה נמי העשירי איכא דאמרי אמר רבא בלא עשירי נמי לא מצית אמרת בקר וצאן מתעשרין מזה על זה דאיתקש מעשר בהמה למעשר דגן מה מעשר דגן ממין על שאינו מינו לא אף מעשר בהמה ממין על שאינו מינו לא והא רבא הוא דאמר שנה לשנה הקשתיו ולא לדבר אחר הדר ביה רבא מההיא ואיבעית אימא חדא מיניה רב פפא אמרה:

דף נד, ב משנה מעשר בהמה מצטרף כמלא רגל בהמה רועה וכמה היא רגל בהמה רועה ט"ז מיל היו בין אלו לאלו ל"ב מיל אין מצטרפין היו לו באמצע מביא ומעשרן באמצע ר"מ אומר הירדן מפסיק למעשר בהמה:

דף נד, ב גמרא מנא הני מילי אמר רבה בר שילא דאמר קרא (ירמיהו לג) עוד תעבורנה הצאן ע"י מונה וקים להו לרבנן דשיתסר מיל קא שלטא ביה עינא דרועה: היו בין אלו לאלו שלשים ושנים מיל אין מצטרפין וכו': שלשים ושנים הוא דאין מצטרפין הא בציר מהכי מצטרפין והא קתני ט"ז מיל טפי לא משום דקא בעי למיתנא סיפא היו לו באמצע מביא ומעשרן באמצע וכמה אמר רב חמש מכאן וחמש מכאן וחמש מאמצע דהני חמש חזיא להכא וחזיא להכא ושמואל אמר אפי' חמש מכאן וה' מכאן ואחד באמצע חזינן לרועה כמאן דקאי הכא וקרינן ביה מונה

דף נה,א גמרא מיתיבי היה לו חמש בכפר חנניה וחמש בכפר עותני אין מצטרפות עד שיהא לו אחת בציפורי תיובתא דרב תרגמה שמואל אליבא דרב כגון שהיו תשע מכאן ותשע מכאן ואחת באמצע דההיא חזיא להכא וחזיא להכא אמר רב פפא ולשמואל אפילו רועה מצרפן ואפילו כליו של רועה מצרפן בעי רב אשי כלבא דרועה מאי כיון דקרי ליה ואתי לא מצטרפי או דלמא זימנין דלא אתי ומצטרך איהו למיזל ואתייה תיקו: ר"מ אומר הירדן מפסיק למעשר בהמה: א"ר אמי לא שנו אלא שאין שם גשר אבל יש שם גשר גשר מצרפן אלמא משום דלא מיקרבן הוא מיתיבי היו לו בשני עברי הירדן אילך ואילך או בשני אבטילאות כגון של נמר ונמורי אין מצטרפין ואין צריך לומר חוצה לארץ וארץ והא חוצה לארץ וארץ כמקום שיש גשר דמי וקתני לא מצטרפין אלא א"ר חייא בר אבא אמר רבי יוחנן היינו טעמיה דר"מ דאמר קרא (יהושוע יח) והירדן יגבול אותו לפאת קדמה הכתוב עשאו גבול בפני עצמו אלא מעתה (יהושוע יח) ותאר הגבול ועלה הגבול הכי נמי הכתוב עשאו גבול בפני עצמו שאני התם דאמר קרא (במדבר לד) זאת תהיה לכם הארץ לגבולותיה סביב כולה ארץ ישראל גבול אחד היא אי הכי ירדן נמי ארץ ולא ירדן בשלמא לר' חייא בר אבא היינו דקתני ירדן אלא לרבי אמי ליתנינהו לכולהו נהרות קשיא <לימא> כתנאי (במדבר לג) כי אתם עוברים את הירדן ארצה כנען ארצה ארץ כנען ולא הירדן ארץ כנען דברי ר' יהודה בן בתירה ר' שמעון בן יוחי אומר הרי הוא אומר (במדבר לד) מעבר לירדן ירחו קדמה מזרחה מה ירחו ארץ כנען אף ירדן ארץ כנען אמר רבב"ח א"ר יוחנן אין ירדן אלא מבית ירחו ולמטה למאי הלכתא אילימא לנודר הלך אחר לשון בני אדם וכל היכא דקרו ליה ירדן איתסר ליה אלא למעשר בהמה תניא נמי הכי ירדן יוצא ממערת פמיס ומהלך בימה של סיבכי ובימה של טבריא ובימה של סדום והולך ונופל לים הגדול ואין ירדן אלא מבית ירחו ולמטה א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן למה נקרא שמו ירדן שיורד מדן א"ל ר' אבא לרב אשי אתון מהתם מתניתו לה אנן מהכא מתנינן לה (יהושוע יט) ויקראו לו ללשם דן בשם דן אביהם וא"ר יצחק לשם זו פמיס ותניא יוצא ירדן ממערת פמיס אמר רב כהנא זכרותיה דירדנא ממערת פמיס היכא דאמר לא שתינא מים ממערת פמיס איתסר ליה בכוליה ירדנא זכרותא דדמא כבדא כדרבי יצחק דאמר רבי יצחק כבד שנימוח מטמא ברביעית זכרותא דמיא פרת דאמר רב יהודה אמר רב הנודר מממי פרת אסור בכל מימות שבעולם היכי דמי אילימא דאמר לא שתינא מממי דפרת מי פרת הוא דלא שתינא הא מנהרא אחרינא שתינא אלא דאמר לא שתינא ממים דאתו מפרת דאמר רב יהודה אמר רב כל הנהרות למטה משלש נהרות וג' נהרות למטה מפרת והאיכא

דף נה,ב גמרא עינתא דמידליין אמר רב משרשיא הנהו סולמי דפרת נינהו והא כתיב (בראשית ב) והנהר הרביעי הוא פרת אמר רב נחמן בר יצחק ואיתימא רב אחא בר יעקב הוא פרת דמעיקרא תניא רבי מאיר אומר יובל שמו שנאמר (ירמיהו טז) והיה כעץ שתול על מים ועל יובל ישלח שרשיו ולמה נקרא שמו פרת שמימיו פרים ורבים מסייע ליה לשמואל דאמר שמואל נהרא מכיפיה מיברין ופליגא דרב דאמר רב אמי אמר רב מיטרא במערבא סהדא רבה פרת אבוה דשמואל עביד להו לבנאתיה מקוה ביומי ניסן ומפצי ביומי תשרי מקוה ביומי ניסן סבר לה כרב דאמר רב אמי אמר רב מיטרא במערבא סהדא רבה פרת שמא ירבו נוטפין על הזוחלין והוון להו מי גשמים רובא ומפצי ביומי תשרי ופליגא דידיה אדידיה דאמר שמואל אין המים נטהרים בזוחלין אלא פרת ביומי תשרי:

דף נו,ב משנה הלוקח או שניתן לו במתנה פטור ממעשר בהמה:
דף נו,ב גמרא מנא הני מילי אמר רב כהנא דאמר קרא (שמות כב) בכור בניך תתן לי כן תעשה לשורך לצאנך

דף נו,א גמרא מה בניך אין בלקוח ובמתנה אף צאנך ובקרך אינו בלקוח ובמתנה והאי בבכור כתיב א"ק (שמות כב) כן תעשה אם אינו ענין לבכור דלא איתיה בעשייה דברחם קדוש תנהו ענין למעשר בהמה ואימא תנהו ענין לחטאת ולאשם דומיא דבנך מה בנך שאינו בא על חטא אף צאנך ושורך שאינו בא על חטא ואימא תנהו ענין לעולה ולשלמים דומיא דבנך מה בנך שאינו בא בנדר ונדבה אף צאנך ושורך כו' ואימא תנהו ענין לעולת ראייה דומיא דבנך מה בנך שאין קבוע לו זמן אף שורך וצאנך שאין קבוע לו זמן אי מה בנך אינו בלקוח כלל אף שורך וצאנך אינו בלקוח כלל אלמה א"ר אסי א"ר יוחנן לקח עשרה עוברין במעי אמן כולם נכנסין לדיר להתעשר אמר רבא אמר קרא תעשה בשעת עשייה מיעט הכתוב גופא א"ר אסי א"ר יוחנן לקח עשרה עוברים במעי אמן כולן נכנסין לדיר להתעשר והא אנן תנן הלקוח או שניתן לו במתנה פטור מן מעשר בהמה א"ר אלעזר ר' יוחנן חזאי בחילמא מילתא מעליא מינא א"ק תעשה בשעת עשייה מיעט הכתוב איתיביה ר' שמעון בן אליקים לר' אלעזר הלקוח חל על מחוסר זמן אמר ליה זו אינה משנה ואם תמצא לומר משנה ר"ש בן יהודה היא משום ר"ש דאמר מחוסר זמן נכנס לדיר להתעשר והרי הוא כבכור מה בכור קדוש לפני זמנו וקרוב לאחר זמנו אף מחוסר זמן קדוש לפני זמנו וקרוב לאחר זמנו תני תנא קמיה דרב איזהו אתנן שנכנס לדיר להתעשר כל שנתנו לה וחזר ולקחו הימנה והא איפסיל ליה בלוקח אישתמיטתיה הא דאמר רבי אסי אמר רבי יוחנן לקח עשרה עוברין במעי אמן כולם נכנסין לדיר להתעשר **דף נו,ב גמרא** ותיעשרה איהי בזונית כותית ולוקמה בזונה ישראלית ותיעשרה איהי קמ"ל דזונה ישראלית לא הוי אתנן כדאביי דאמר אביי זונה כותית אתננה אסור וכהן הבא עליה אינו לוקה משום לא יחלל זרעו זונה ישראלית אתננה מותר וכהן הבא עליה לוקה משום לא יחלל זרעו זונה כותית אתננה אסור גמר (ויקרא יח) תועבה (דברים כג) תועבה מעריות מה עריות דלא תפסי בהו קדושי אף זונה בהך דלא תפסי בה קדושי וכהן הבא עליה אינו לוקה משום (ויקרא כא) לא יחלל זרעו דלא יחלל זרעו אמר רחמנא והאי לאו זרעיה הוא:

דף נו,ב משנה האחין והשותפין שחייבין בקלבון פטורין ממעשר בהמה חייבין במעשר בהמה פטורין מן הקלבון קנו מתפיסת הבית חייבין ואם לאו פטורין חלקו חזרו ונשתתפו חייבין בקלבון ופטורין ממעשר בהמה:

דף נו,ב גמרא ת"ר (במדבר יח) יהיה לך ולא של שותפות יכול אפילו קנו בתפיסת הבית ת"ל יהיה והאי בבכור כתיב אם אינו ענין לבכור דהא איתיה בשותפות דכתיב (דברים יב) ובכורות בקרכם וצאנכם תנהו ענין למעשר בהמה א"ר ירמיה פעמים שחייבין בזה ובזה ופעמים שפטורין מזה ומזה פעמים שחייבין בקלבון ופטורין ממעשר בהמה ופעמים שחייבין במעשר בהמה ופטורין מן הקלבון חייבין בזה ובזה שחלקו בכספים ולא חלקו בבהמה פטורין מזה ומזה שחלקו בבהמה ולא חלקו בכספים חייבין בקלבון ופטורין ממעשר בהמה שחלקו בזה ובזה חייבין במעשר בהמה ופטורין מן הקלבון שלא חלקו בזה ובזה פשיטא חלקו בבהמה ולא חלקו בכספים איצטריכא ליה סד"א כיון דחלקו בבהמה גלו דעתייהו דלמיפלג קיימי וליחייבו בקלבון קמ"ל א"ר ענן לא שנו אלא שחלקו גדיים

כנגד תישישים ותישישים כנגד גדיים אבל חלקו גדיים כנגד גדיים ותישישים כנגד גדיים
אומר זה חלקו המגיעו משעה ראשונה לכך ורב נחמן אמר אפילו חלקו גדיים כנגד גדיים
ותישישים כנגד תישישים אין אומרים זה הוא חלקו המגיעו משעה ראשונה לכך ורבי אלעזר
אמר ל"ש אלא שחלקו ט' כנגד י' וי' כנגד ט' אבל חלקו ט' כנגד ט' וי' כנגד י' אומר זה
חלקו המגיעו משעה ראשונה לכך ורבי יוחנן אמר אפילו חלקו ט' כנגד ט' ועשרה כנגד
עשרה אין אומר זה חלקו המגיעו משעה ראשונה לכך

דף נז,א גמרא ואזדא ר' יוחנן לטעמיה דא"ר אסי א"ר יוחנן האחין שחלקו לקוחות הן
ומחזירין זה לזה ביוכל וצריכי דאי אשמעינן הכא בהא קאמר ר' יוחנן דומיא דבנך מה
בנך בברור לך אף שורך וצאנך בברור לך אבל שדה מכר הוא דאמר רחמנא ליהדר ביוכל
ירושה ומתנה לא ואי אשמעינן שדה לחומרא אי נמי לכתחלה אבל הכא אימא לא צריכא
מיתבי וכן השותפין שחלקו אחד נטל עשרה ואחד נטל תשעה וכלב שכנגד הכלב אסורין
שעם הכלב מותרים ואם אמרת יש ברירה ליברור חד מינייהו לבהדי כלב ולשקול והנך
לישתרו אמר רב אשי אי דשוו כולהו להדדי ה"נ הכא במאי עסקינן דלא שוו כולהו להדדי
ושוי האי כלבא חד ומשהו והאי משהו משיך ואתי בכולהו:

דף נז,א משנה הכל נכנסין לדיר להתעשר חוץ מן כלאים וטרפה ויוצא דופן ומחוסר זמן
והיתום ואיזהו יתום כל שמתה אמה [או] שנשחטה ואח"כ ילדה ר' יהושע אומר אפי'
נשחטה אמה והשלח קיים אין זה יתום:

דף נז,א גמרא מנא ה"מ דת"ר (ויקרא כב) שור או כשב פרט לכלאים או עז פרט לנדמה
כי יולד פרט ליוצא דופן והיה שבעת ימים פרט למחוסר זמן תחת אמו פרט ליתום רבי
ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה אומר נאמר כאן (ויקרא כז) תחת השבט ונאמר
להלן תחת אמו מה להלן פרט לכל השמות הללו אף כאן פרט לכל השמות הללו ומה כאן
פרט לטרפה אף להלן פרט לטרפה הכל לאיתויי מאי לאיתויי הא דתנו רבנן הרובע
והנרבע והמוקצה והנעבד והאתנן והמחיר וטומטום ואנדרוגינוס כולן נכנסין לדיר
להתעשר ר"ש בן יהודה אומר משום ר"ש טומטום ואנדרוגינוס אין נכנסין לדיר להתעשר
ותנא דידן אי גמר תחת תחת מקדשים הני נמי לא ואי לא יליף הני מנא ליה לעולם גמיר
והני רחמנא רבינהו דכתיב (ויקרא כב) כי משחתם בהם מום בם לא ירצו לכם ותאנא דבי
רבי ישמעאל כל מקום שנאמר בו השחתה אינו אלא דבר ערוה ועבודה זרה דבר ערוה
דכתיב (בראשית ו) כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ עבודה זרה דכתיב (דברים ד)
פן תשחיתון ועשיתם לכם פסל תמונת כל סמל תבנית זכר או נקבה וכל שהמום פוסל בו
דבר ערוה ועבודה זרה פוסלין בו וכל שאין המום פוסל בו אין דבר ערוה ועבודה זרה
פוסלין בו והאי מעשר הואיל ולא פסיל ביה מומא דכתיב (ויקרא כז) לא יבקר בין טוב
לרע ולא ימירנו דבר ערוה ועבודה זרה נמי לא פסיל ביה רובע ונרבע דבר ערוה מוקצה
ונעבד עבודה זרה ואתנן דבר ערוה ומחיר איתקש לאתנן טומטום ואנדרוגינוס קסבר
ספיקא הוא ר"ש בן יהודה אומר [כו'] קסבר ספיקא הוא מיעט רחמנא גבי קדשים זכר
ודאי ונקבה ודאית ולא טומטום ואנדרוגינוס מעשר נמי גמר תחת תחת מקדשים ת"ר הכל
נכנסין לדיר להתעשר חוץ מן הכלאים והטרפה דברי ר"א בר' יהודה איש כפר ברתותא
שאמר משום ר' יהושע אמר ר"ע אני שמעתי הימנו אף יוצא דופן ומחוסר זמן ויתום ות"ק
אי גמר תחת תחת מקדשים הני נמי לא ואי לא גמר בשלמא טרפה (ויקרא כז) כל אשר

יעבור תחת השבט כתיב פרט לטרפה שאינה עוברת אלא כלאים מנא ליה לעולם גמר
וביוצא דופן

דף נז,ב גמרא סבר לה כר"ש דאמר יוצא דופן ולד מעליא הוא ודלא כר' יוחנן במחוסר
זמן סבר לה כרבי שמעון בן יהודה יתום כגון שהשלח קיים ור' יהושע לטעמיה דאמר
אפילו שחט את אמו והשלח קיים אין זה יתום העיד רבי ישמעאל בן סתריאל מערקת
לבינה לפני רבי במקומנו מפשיטין את המתה ומלבישין את החי אמר רבי נתגלה טעמא
של משנתינו חזירין שבמקומנו יש להם ששים רבוא קלפים בבית המסס שלו פעם אחת
נפל ארז אחד שבמקומנו ועברו שש עשרה קרונות על חודו אחת פעם אחת נפלה ביצת
בר יוכני וטבעה ששים כרכים ושברה שלש מאות ארזים ומי שדיא ליה והא כתיב (איוב
לט) כנף רננים נעלסה אמר רב אשי ההוא מוזרתא הואי:

דף נז,ב משנה שלש גרנות למעשר בהמה בפרס הפסח ובפרס העצרת ובפרס החג > והן
גרנות של מעשר בהמה < דברי ר' עקיבא בן עזאי אומר בעשרים ותשעה באדר באחד
בסיון בעשרים ותשעה באב ר' אלעזר ורבי שמעון אומרים באחד בניסן באחד בסיון
בכ"ט באלול ולמה אמרו בעשרים ותשעה באלול ולא אמרו באחד בתשרי מפני שהוא יום
טוב ואי אפשר לעשר ביום טוב לפיכך הקדימוהו בעשרים ותשעה באלול ר' מאיר אומר
באחד באלול ראש השנה למעשר בהמה בן עזאי אומר האלולים מתעשרים בפני עצמן כל
הנולדים מאחד בתשרי עד עשרים ותשעה באלול הרי אלו מצטרפין חמשה לפני ראש
השנה וחמשה לאחר ר"ה אינן מצטרפין חמשה לפני הגורן וחמשה לאחר הגורן הרי אלו
מצטרפין אם כן למה נאמרו שלש גרנות למעשר בהמה שעד שלא הגיע הגורן מותר
למכור ולשחוט הגיע הגורן לא ישחוט ואם שחט פטור:

דף נז,ב גמרא מאי שנא תלת אמר רבה בר שילא לקבל חורפי ואפלי וקייטי ומאי שנא
בהני זימני אמר רבי תנחום בריה דרב חייא איש כפר עכו

דף נח,א גמרא כדי שתהא בהמה מצויה לעולי רגלים ואע"ג דתנן עד שלא הגיע הגורן
מותר למכור ולשחוט ניחא ליה דליתעביד מצוה בממוניה והדר לזבון וליכול ואמאי קרי
ליה גורן דטבלה כגורן וכמה פרס פירש ר' יוסי בר' יהודה אין פרס פחות מט"ו יום מאי
משמע א"ר אבהו פרוס פלגא דמאי פלגא דהלכות פסח כי הא דתניא שואלין
ודורשין בהלכות פסח קודם לפסח ל' יום רשב"ג אומר שתי שבתות: בן עזאי אומר בכ"ט
באדר בא' בסיון: במאי קמיפלגי ר"ע ובן עזאי ר"ע סבר אדר הסמוך לניסן זימנין מלא
וזימנין חסר זימנין דמיקלע ביום ל' וזימנין דמיקלע בכ"ט ומשום הכי לא קביע ליה זמן
ובן עזאי סבר אדר הסמוך לניסן לעולם חסר הילכך קביע ליה זמן בכ"ט באדר באחד
בסיון איידי דלא נפישאי אי אמרת ליקדים ליעשר עד דמטי רגל שלמי להו: בכ"ט באב
וכו': בן עזאי לטעמיה דאמר האלולין מתעשרין בפני עצמן וליעשרינהו ביום ל' זימנין
דמחסרין ליה לאב ובעינן למיעבד הכירא בחדש וישן: ר' אלעזר ור"ש אומרים באחד
בניסן בא' בסיון וכו': בא' בניסן כרשב"ג דאמר ב' שבתות בא' בסיון כדאמרן בכ"ט
באלול רבי אלעזר ור' שמעון לטעמייהו דאמרי בא' בתשרי ר"ה למעשר בהמה: ולמה
אמרו בכ"ט באלול ולא אמרו באחד בתשרי מפני שהוא י"ט וכו': ותיפוק ליה דבעינן
למעבד הכירא בחדש וישן חדא ועוד קאמר חדא דבעינן למיעבד הכירא בחדש וישן ועוד
מפני שהוא י"ט ואי אפשר לעשר בי"ט משום סקרתא: ר"מ אומר באחד באלול ר"ה
למעשר בהמה בן עזאי אומר וכו': תניא אמר בן עזאי הואיל והללו אומרים כך והללו

אומרים כך האלולין מתעשרין לעצמן וליחזי טעמיה דמאן מסתבר וכי תימא לא מצי קאי אטעמייהו והתניא בן עזאי אומר כל חכמי ישראל דומין עלי כקליפת השום חוץ מן הקרח הזה א"ר יוחנן מפי השמועה אמרוה מפי חגי זכריה ומלאכי תניא באיזה צד אמר בן עזאי האלולים מתעשרין לעצמן נולדו לו ה' באב וה' באלול אין מצטרפין ה' באלול וה' בתשרי אין מצטרפין ה' בתשרי וה' באב מצטרפין פשיטא מהו דתימא כי היכי דמפסקי שנים מפסקי גרנות קמ"ל כדתנן חמשה לפני ראש השנה וחמשה לאחר ראש השנה אין מצטרפין חמשה לפני הגורן וחמשה לאחר הגורן הרי אלו מצטרפין אמר רבא לדברי בן עזאי נולדו לו חמשה באב וחמשה באלול וחמשה בתשרי כונסן לדיר להתעשר

דף נח, ב גמרא ונוטל אחד מן האלולין והשאר פטורין ממה נפשך אי באחד באלול ר"ה דאלול ותשרי מצטרפין ודאב פטורים ואי באחד בתשרי ר"ה דאב ואלול מצטרפין דתשרי פטורין מאי אמרת לצרפו לגורן אחר עשירי ודאי אמר רחמנא ולא ספק פשיטא מהו דתימא לגזור דילמא אתי למישקל מהנך קמ"ל:

דף נח, ב משנה באי זה צד מעשרין כונסן לדיר ועושה להם פתח קטן כדי שלא יהו שנים יכולין לצאת כאחת ומונין א' ב' ג' ד' ה' ו' ז' ח' ט' והיוצא עשירי סוקר בסיקרא ואומר ה"ז מעשר לא סקרו בסיקרא ולא מנאן בשבט או שמנאן רבוצים או עומדים הרי אלו מתעשרין היה לו מאה ונטל עשרה עשרה ונטל אחד אין זה מעשר רבי יוסי בר' יהודה אומר מעשר קפץ אחד מן המנויין לתוכן הרי אלו פטורין מן המעושרין לתוכן כולם ירעו עד שיסתאבו ויאכלו במומן לבעלים:

דף נח, ב גמרא ת"ר באי זה צד מעשר כונסן לדיר ועושה להם פתח קטן כדי שלא יהו שנים יכולין לצאת כאחד אימותיהם מבחוץ והם מבפנים וגועות ויוצאות לקראת אמן ולפקינהו אינהו יעבור כתיב ולא שיעבירוהו ולשדי להו ירקא וליפקו לותיה אמר רב הונא גזירה משום לקוח ומשום יתום ת"ר (ויקרא כז) כל אשר יעבור תחת פרט לטריפה שאינה עוברת תחת השבט מצוה למנותן בשבט לא מנאן בשבט או שמנאן רבוצים או עומדים מנין תלמוד לומר (ויקרא כז) העשירי קדש מ"מ ואין לי אלא שקרא שמו עשירי לא קרא שמו עשירי מנין ת"ל (ויקרא כז) יהיה קדש מכל מקום יכול היו לו מאה ונטל עשרה עשרה ונטל אחד יכול יהיו מעושרין ת"ל עשירי ואין זה עשירי ר' יוסי בר' יהודה אומר מעשר מאי טעמיה דר' יוסי בר' יהודה סבר ליה כאבא אלעזר בן גומל דתניא אבא אלעזר בן גומל אומר (במדבר יח) ונחשב לכם תרומתכם בשתי תרומות הכתוב מדבר אחת תרומה גדולה ואחת תרומת מעשר כשם שהתרומה גדולה ניטלת באומד ובמחשבה

דף נט, א גמרא אף תרומת מעשר נטלת באומד ובמחשבה ומעשר קרייה רחמנא תרומה דכתיב (במדבר יח) כי את מעשר בני ישראל אשר ירימו לה' תרומה נתתי ללוים לנחלה ואיתקש מעשר בהמה למעשר דגן מה מעשר דגן ניטל באומד ובמחשבה אף מעשר בהמה ניטל באומד ובמחשבה אמר רבא עשירי מאליו הוא קדוש מנא ליה לרבא הא אילימא מהא דתניא אין לי אלא שקרא שמו עשירי לא קרא שמו עשירי מנין ת"ל עשירי יהיה קדש מ"מ ודלמא עשירי הוא דלא קרייה קדש קרייה אלא מהא דתניא קרא לתשיעי עשירי ויצא העשירי ולא דבר התשיעי נאכל במומו והעשירי מעשר ודלמא שאני התם דאיברר ליה עשירי אי נמי דאחוי עילויה אלא מהא דתניא קרא לתשיעי עשירי ומת עשירי בדיר תשיעי נאכל במומו וכולם פטורין מ"ט כולם פטורין לאו משום דקדש ליה עשירי ודלמא דאיפטרו במנין הראוי דהאמר רבא מנין הראוי פוטר אלא מהא דתניא קרא

לתשיעי עשירי ונשתייר עשירי בדיר התשיעי נאכל במומו והעשירי מעשר והתניא תשיעי חולין תני תנא קמיה דרב ששת הא מני ר"ש בן יהודה היא דתניא ר"ש בן יהודה אומר משום ר"ש

דף נט,ב גמרא אף התשיעי אינו קדוש אלא א"כ נעקר שם עשירי הימנו והדין נותן ומה אחד עשר שהוא עושה קדושה ליקרב אינו קדוש אלא א"כ נעקר שם עשירי הימנו תשיעי שאין עושה קדושה ליקרב אינו דין שאם נעקר שם עשירי הימנו אין אי לא לא היא הנותנת אחד עשר שהוא עושה קדושה ליקרב אי נעקר שם עשירי הימנו אין אי לא לא תשיעי שאינו עושה קדושה ליקרב אע"ג דלא נעקר שם עשירי הימנו אי נמי אחד עשר דאיברר ליה עשירי אי נעקר שם עשירי הימנו אין אי לא לא תשיעי דאכתי לא איברר ליה עשירי ואע"ג דלא נעקר שם עשירי הימנו תו לא מידי אמר רבא מנין הראוי פוטר מנא ליה לרבא הא אילימא מהא דתנן קפץ אחד מן המנויין לתוכן כולן פטורין מנויין גופייהו דאיפטרו לאו במנין הראוי ודלמא דעשר עילויהו ההיא לא מצית אמרת הא תני מן המעושרין לתוכן ודלמא מאי מעושרין מעשר דוקא דיקא נמי דקתני ירעו אלא אמר רבא אמר קרא (ויקרא כז) יעבור ולא שכבר עבר מאי שכבר עבר אי דעשר עילויהו צריכא למימרא אלא לאו דאיפטרו להו במנין הראוי שמע מינה תניא כוותיה דרבא היו לו עשרה טלאים והכניסן לדיר ומנה חמשה ומת אחד מהם אם מן המנויים מת מונה ומשלים עליהם ואם משאינן מנויים מת מנויים פטורין ושאינן מנויים מצטרפין לגורן אחר ואמר רבא היו לו י"ד טלאים והכניסן לדיר ויצאו ששה בפתח זה וארבעה בפתח זה וארבעה נשתיירו שם אותם ארבעה אם בפתח הששה יצאו נוטל אחד מהם והשאר מצטרפין לגורן אחר ואם לאו ששה פטורין וארבעה ארבעה מצטרפין לגורן אחר יצאו ארבעה בפתח זה וששה בפתח זה ונשתיירו שם ארבעה אם אותם ארבעה בפתח הששה יצאו נוטל מהם אחד והשאר פטורים ואם לאו ארבעה וששה פטורים וארבעה מצטרפין לגורן אחר יצאו ארבעה בפתח זה וארבעה בפתח זה ונשתיירו שם ששה אם אותן ששה יצאו בפתח אחד נוטל מהם אחד והשאר פטורים ואם לאו ארבעה וששה מצטרפין לגורן אחר מאי קמ"ל דמנין הראוי פוטר והאמר רבא חדא זמנא מהו דתימא ודאי מנין הראוי אמרינן ספק מנין הראוי דחזי להכא ודחזי להכא לא אמרינן קמ"ל ואמר רבא היו לו חמשה עשר טלאים לא יאמר אברור עשרה ואכניסם לדיר ואטול מהם אחד והשאר פטורים אלא כונסן לדיר ומוציא עשרה ונוטל מהם אחד והשאר מצטרפין לגורן אחר תניא נמי הכי היו לו חמשה עשר טלאים

דף ס,א גמרא לא יאמר אברור עשרה ואטול מהן אחד והשאר פטורים אלא כונסן לדיר ומוציא עשרה ונוטל מהן אחד והשאר מצטרפין לגורן אחר והתניא תשעה עשר טלאים לא יאמר אברור עשרה ואטול מהן אחד והשאר פטורין אלא כונסן לדיר ומוציא עשרה ונוטל מהן אחד והשאר פטורין תרגמה רב הונא בר סחורה קמיה דרבא בריגלא בדיר שיש לו שני פתחים עסקינן ויצאו ט' בפתח זה וט' בפתח זה דהאיך חד חזי להכא ולהכא ולישני ליה כגון שמנה תשעה וכי מטא עשרה קרי חד מרישא קסבר עשירי מאליו קדוש ולישני ליה בגורן ומנאן זוגות זוגות קסבר עשירי למנין בהמות הוא קדוש אר"נ בר יצחק זכאי אימיה דרב הונא בר סחורה דשני ליה שמעתא בריגלא כשמעתיה:

דף ס,א משנה יצאו שנים כאחת מונה אותם שנים שנים מנאן אחד תשיעי ועשירי מקולקלין קרא לתשיעי עשירי ולעשירי תשיעי ולאחד עשר עשירי שלשתן מקודשין

התשיעי נאכל במומו והעשירי מעשר ואחד עשר קרב שלמים ועושה תמורה דברי ר' מאיר א"ר יהודה וכי יש תמורה עושה תמורה אמרו משום ר"מ אילו היה תמורה לא היה קרב קרא לתשיעי עשירי ולעשירי עשירי ולאחד עשר עשירי אין אחד עשר מקודש זה הכלל כל שלא נעקר שם עשירי ממנו אין אחד עשר מקודש:

דף ס,א גמרא אמר ר' יוחנן מנאן זוגות זוגות קינטרן קינטרן עשירי למנינו הוא קדוש למנינו מאי רב מארי אמר למנין שלו הוא קדוש רב כהנא אמר למנין בהמות הוא קדוש תנן יצאו שנים כאחת מונה אותן שנים מנאן אחד תשיעי ועשירי מקולקלין בשלמא למאן דאמר למנין שלו הוא קדוש משום הכי הווי תשיעי ועשירי מקולקלין ולעשירי קא קרי ליה תשיעי ולאחד עשר עשירי אלא למאן דאמר למנין בהמות הוא קדוש לתשיעי תשיעי קא קרי ליה ולעשירי עשירי קא קרי ליה אמר לך רבי יוחנן כי אמינא אנא היכי דאיכוין לאפוקי זוגות זוגות היכא דנפק ממילא לא תא שמע מנאן למפרע עשירי שבמנין הוא קדוש בשלמא למאן דאמר למנין בהמות הוא קדוש שפיר אלא למ"ד למנין שלו הוא קדוש עשירי חד קרי ליה אמר רבא הואיל ואיתיה במנינא פרסאה דקרו לעשרה חד:

דף ס,ב גמרא קרא לתשיעי עשירי ולעשירי תשיעי ולאחד עשר עשירי: ת"ר מנין שאם קרא לתשיעי עשירי ולעשירי תשיעי ולאחד עשר עשירי ששלשתן מקודשין ת"ל (ויקרא כז) וכל מעשר בקר וצאן כל אשר יעבור תחת השבט העשירי יהיה קדש יכול שאני מרבה אף שמיני ושנים עשר אמרת הואיל והוא קדוש וטעותו מתקדשת מה הוא אינו מקודש אלא בסמוך אף טעותו אינה מתקדשת אלא בסמוך והתניא מה הוא מיוחד אף טעותו מיוחדת תאני תנא קמיה דר' יוחנן הא מני ר' אלעזר ב"ר שמעון היא דתניא ר' אלעזר ב"ר שמעון אומר לעולם אין אחד עשר קדוש עד שישתוק בתשיעי ויקרא לעשירי תשיעי ולאחד עשר עשירי סבר לה כרבי יהודה דאמר טעות מעשר תמורה הוי וסבר לה כאבוב דאמר אין מימר חוזר ומימר אמר רבא יצאו שנים בתשיעי קראן תשיעי עשירי וחולין מעורבין זה בזה עשירי מאליו קדוש לתשיעי תשיעי קא קרי ליה קראן עשירי עשירי ותשיעי מעורבין זה בזה מ"ט עשירי קא קרי להו לתרוייהו יצאו שנים בעשירי וקראן עשירי עשירי ואחד עשר מעורבין זה בזה קראן אחד עשר עשירי וחולין מעורבין זה בזה הא תו למה לי היינו הך הא קמ"ל דכל בת אחת תרווייהו קא קדשי ואע"ג דלא נעקר שם עשירי הימנו יתיב רב כהנא וקאמר ליה להא שמעתא אמר ליה רב אשי לרב כהנא והלא לא נעקר שם עשירי הימנו ותנן זה הכלל כל זמן שלא נעקר שם עשירי הימנו אין אחד עשר מקודש הני מילי בזה אחר זה אבל בבת אחת תרווייהו קא קדשי בזה אחר זה בהדיא קתני לה קרא לתשיעי עשירי ולעשירי עשירי ולאחד עשר עשירי אין אחד עשר מקודש זה הכלל לאיתויי מאי לאו לאיתויי בבת אחת לא לאיתויי יצא עשירי ולא דבר דהא לא נעקר שם עשירי הימנו דאי לא תימא הכי הא דתניא יצאו שנים בעשירי ולא קדם אחד מהן את חבירו וקראן עשירי עשירי ואחד עשר מעורבין זה בזה והלא לא נעקר שם עשירי הימנו אלא לאו משום דאמרינן כל בבת אחת תרווייהו קא קדשי אי משום הא לא איריא הכא במאי עסקינן דקדים חד מינייהו ואפיק לרישיה וקרייה אחד עשר והדר איערוב ונפוק בהדדי וקרינהו עשירי דהא נעקר שם עשירי הימנו והא לא קדם קתני מאי לא קדם דהדר איערוב וכמאן דלא כרבי דאי רבי האמר אחד עשר לא הוי עקירה אפי' תימא רבי כי אמר רבי היכא דאית ליה בהמות טובא דאמרי' חד עישורא קאמר הכא דלית ליה בהמות טפי מאי רבי דתניא קרא לעשירי אחד עשר ולאחד עשר עשירי אין אחד עשר

קדוש דברי רבי ר' יוסי בר' יהודה אומר אחד עשר קדוש כלל אמר רבי כל זמן שלא נעקר שם עשירי הימנו אין אחד עשר קדוש אמר רבא הכא במאי עסקינן כגון דאית ליה בהמות טובא דאמרינן חד עישורא קאמר יצאו שנים בעשירי תנא חדא ירעו ותנא חדא יקריבו ותניא אידך ימותו לא קשיא הא דתנא ירעו רבנן היא דאמרי אין מביאין קדשים לבית הפסול

דף סא, א גמרא והא דתאני יקריבו רבי שמעון היא דאמר מביאין קדשים לבית הפסול והא דתני ימותו ר' יהודה היא דאמר טעות מעשר תמורה הוא קסבר ר' יהודה תמורת מעשר מתה וקסבר ר' יהודה תמורת מעשר מתה והתנן אמרו משום ר"מ אילו היה תמורה לא היה קרב מכלל דרבי יהודה סבר קרב וכי תימא ר"מ למאי דסבירא ליה קאמר והתניא אין בין אחד עשר לשלמים אלא שזה עושה קדושה ליקרב וזה אין עושה קדושה ליקרב דברי ר' יהודה קדוש ליקרב הוא דלא <הוא> עביד הא איהו גופיה קריב ועוד דתניא (ויקרא ג) אם מן הבקר לרבות אחד עשר לשלמים יכול שאני מרבה אף התשיעי אמרת וכי הקדש לפניו מקדש או לאחריו מקדש הוי אומר לאחריו מקדש סתם סיפרא מני רבי יהודה וקתני מן הבקר לרבות אחד עשר לשלמים אלא תרגמה ר' שמעון ברבי אבא קמיה דר' יוחנן במעשר בזמן הזה עסקינן ומשום תקלה אי הכי מאי איריא תרי אפילו חד נמי לא מיבעיא קאמר לא מיבעיא חד דלית ליה פסידא אבל תרי כיון דנפיש פסידא לישחינהו עד דניפול בהו מומא וליכלינהו קמ"ל איתמר האומר לשלוחו צא ועשר עלי רב פפי משמיה דרבא אמר קרא לתשיעי עשירי קדוש ולאחד עשר עשירי אינו קדוש ורב פפא אמר אפילו קרא לתשיעי עשירי אינו קדוש דאמר ליה לתקוני שדרתיך ולא לעוותי ומאי שנא מהא דתנן האומר לשלוחו צא ותרום תורם כדעת בעל הבית אם אינו יודע דעתו של בעל הבית תורם בבינונית אחד מנ' פחת עשרה או הוסיף עשרה תרומתו תרומה אמרי התם כיון דאיכא דתרים בעין יפה ואיכא דתרים בעין רעה אמר להכי אמדתך הכא טעותא היא אמר לא איבעי לך למיטעי:

מסכת ערכין פרק א

דף ב, א משנה הכל מעריכין ונערכין נודרין ונידרין כהנים לויים וישראלים נשים ועבדים טומטום ואנדרוגינוס נודרין ונידרין ומעריכין אבל לא נערכין שאינו נערך אלא הזכר ודאי ונקבה ודאית חרש שוטה וקטן נידרין ונערכין אבל לא נודרין ולא מעריכין מפני שאין בהם דעת:

דף ב, א גמרא הכל מעריכין לאתויי מאי לאתויי מופלא סמוך לאיש נערכין לאתויי מאי לאתויי מנוול ומוכה שחין סד"א נדר בערכך כתיב כל שישנו בדמים ישנו בערכין וכל שאינו בדמים אינו בערכין קמ"ל נפשות כל דהו נודרין לאתויי מאי נידרין איצטריך ליה נידרין לאתויי מאי אי לאתויי טומטום ואנדרוגינוס בהדיא קתני להו ואי לאתויי חרש שוטה וקטן בהדיא קתני להו אי לאתויי פחות מכן חודש בהדיא קתני להו ואי לאתויי <עובד כוכבים> {נכרי} בהדיא קתני להו לעולם לאתויי פחות מכן חודש ותני והדר

מפרש הכל סומכין לאתויי מאי לאתויי יורש ודלא כרבי יהודה הכל ממירין לאתויי מאי לאתויי יורש ודלא כרבי יהודה דתניא יורש סומך יורש מימר ר' יהודה אומר יורש אינו סומך יורש אינו מימר מאי טעמא דרבי יהודה (ויקרא א) קרבנו ולא קרבן אביו ויליף תחלת הקדש מסוף הקדש מה סוף הקדש יורש אינו סומך אף תחלת הקדש יורש אינו מימר ורבנן (ויקרא כז) המר ימיר לרבות את היורש וילפינן סוף הקדש מתחלת הקדש מה תחלת הקדש יורש מימר אף סוף הקדש יורש סומך ורבנן האי קרבנו מאי עבדי ליה מיבעי ליה קרבנו ולא קרבן <עובד כוכבים> {נכרי} קרבנו ולא קרבן חבירו קרבנו לרבות כל בעלי חוברין לסמיכה ורבי יהודה לרבות כל בעלי חוברין לסמיכה לית ליה ואי נמי אית ליה

דף ב,ב גמרא <עובד כוכבים> {נכרי} וחבירו מחזק קרא נפקי אייתרי להו תרי חד קרבנו ולא קרבן אביו ואידך לרבות כל בעלי חוברין לסמיכה ורבי יהודה האי (ויקרא כז) המר ימיר מאי עביד ליה מיבעי ליה לרבות את האשה דתניא לפי שכל הענין אינו מדבר אלא בלשון זכר מה סופינו לרבות את האשה ת"ל ואם המר ימיר ורבנן מואם ור' יהודה ואם לא דריש: הכל חייבין בסוכה לאיתויי מאי לאיתויי קטן שאינו צריך לאמו דתנן קטן שאינו צריך לאמו דתנן קטן היודע לנענע דתנן קטן היודע לנענע חייב בסוכה הכל חייבין בציצית לאיתויי מאי לאיתויי קטן היודע להתעטף דתניא קטן היודע להתעטף חייב בציצית הכל חייבין בתפילין לאיתויי מאי לאיתויי קטן היודע לשמור תפילין דתניא קטן היודע לשמור תפילין אביו לוקח לו תפילין הכל חייבין בראייה לאיתויי מאי לאיתויי מי שחציו עבד וחציו בן חורין ולרבינא דאמר מי שחציו עבד וחציו בן חורין פטור מן הראייה לאיתויי חגור ביום ראשון ונתפשט ביום שני הניחא למאן דאמר כולן תשלומין זה לזה אלא למ"ד כולן תשלומין לראשון לאיתויי מאי לאיתויי סומא באחת מעיניו ודלא כי האי תנא דתניא יוחנן בן דהבאי אומר משום רבי יהודה סומא באחת מעיניו פטור מן הראייה שנאמר (שמות כג) יראה יראה כדרך שבא לראות כך בא ליראות מה לראות בשתי עיניו אף ליראות בשתי עיניו ואיבעית אימא לעולם לאיתויי מי שחציו עבד וחציו בן חורין ודקא קשיא לך דרבינא לא קשיא כאן במשנה ראשונה כאן במשנה אחרונה דתנן מי שחציו עבד וחציו בן חורין עובד את רבו יום אחד ואת עצמו יום אחד דברי ב"ה אמרו להם ב"ש תיקנתם את רבו ואת עצמו לא תיקנתם לישא שפחה אינו יכול בת חורין אינו יכול יבטל והלא לא נברא העולם אלא לפריה ורביה שנאמר (ישעיהו מה) לא תוהו בראה לשבת יצרה אלא מפני תיקון העולם כופין את רבו ועושה אותו בן חורין וכותב שטר על חצי דמיו וחזרו בית הלל להורות כדברי ב"ש הכל חייבין בתקיעת שופר לאיתויי מאי לאיתויי קטן שהגיע לחי נוד דתנן אין מעכבין את הקטן מלתקוע ביו"ט הכל חייבין במקרא מגילה הכל כשרין לקרות את המגילה לאיתויי

דף ג,א גמרא מאי לאתויי נשים וכדר' יהושע בן לוי דאמר ר' יהושע בן לוי נשים חייבות במקרא מגילה שאף הן היו באותו הנס הכל חייבין בזימון לאתויי מאי לאתויי נשים ועבדים דתניא נשים מזמנות לעצמן ועבדים מזמנין לעצמן הכל מצטרפין לזימון לאתויי מאי לאתויי קטן היודע למי מברכין דאמר רב נחמן יודע למי מברכין מזמנין עליו הכל מטמאין בזיבה לאתויי מאי לאתויי תינוק בן יומו דתניא איש מה ת"ל (ויקרא טו) איש איש לרבות תינוק בן יום אחד שמטמא בזיבה דברי רבי יהודה רבי ישמעאל בנו של רבי

יוחנן בן ברוקה אומר אינו צריך הרי הוא אומר (ויקרא טו) והזב את זובו לזכר ולנקבה לזכר כל שהוא זכר בין קטן בין גדול לנקבה כל שהיא נקבה בין קטנה בין גדולה אם כן מה תלמוד לומר איש איש דברה תורה כלשון בני אדם הכל מטמאין בטמא מת לאתויי מאי לאתויי קטן סלקא דעתך אמינא (במדבר יט) איש אשר יטמא ולא יתחטא איש אין קטן לא קמ"ל (במדבר יט) ועל הנפשות אשר היו שם אלא איש למעוטי מאי למעוטי קטן מכרת הכל מטמאין בנגעים לאתויי מאי לאתויי קטן סד"א (ויקרא יג) איש צרוע כתיב איש אין קטן לא קמ"ל ואימא הכי נמי (ויקרא יג) אדם כי יהיה בעור בשרו מכל מקום ואלא איש למה לי לכדתניא איש אין לי אלא איש אשה מנין כשהוא אומר (ויקרא יג) והצרוע הרי כאן שנים א"כ מה ת"ל איש לענין של מטה איש פורע ופורם ואין האשה פורעת ופורמת הכל רואין את הנגעים הכל כשרין לראות את הנגעים לאתויי שאינו בקי בהן ובשמותיהן והאמר מר אינו בקי בהן ובשמותיהן אינו רואה את הנגעים אמר רבינא לא קשיא הא דמסברי ליה וסבר הא דמסברי ליה ולא סבר: הכל כשרין לקדש לאתויי מאי לרבי יהודה לאתויי קטן ולרבנן לאתויי אשה דתנן הכל כשרין לקדש חוץ מחרש שוטה וקטן רבי יהודה מכשיר בקטן ופוסל באשה ובאנדרוגינוס: הכל כשירין להזות לאתויי מאי לאתויי ערל וכדר"א דא"ר אלעזר ערל שהזה הזאתו כשרה: הכל שוחטין לאתויי מאי חדא לאתויי כותי וחדא לאתויי ישראל מומר הכל מעלין לא"י לאתויי מאי

דף ג,ב גמרא לאתויי עבדים ולמאן דתני עבדים בהדיא לאתויי מאי לאתויי מנוה היפה לנוה הרעה ואין הכל מוציאין לאתויי עבד שברח מח"ל לארץ: הכל מעלין לירושלים לאתויי מנוה היפה לנוה הרעה ואין הכל מוציאין לאתויי מאי לאתויי מנוה הרעה לנוה היפה: הכל חייבין בסוכה כהנים לויים וישראלים פשיטא אי הני לא מחייבי מאן מיחייבי כהנים איצטריכא ליה סד"א הואיל וכתיב (ויקרא כג) בסוכות תשבו ואמר מר תשבו שבעת ימים כעין תדורו מה דירה איש ואשתו אף סוכה איש ואשתו והני כהנים הואיל ובני עבודה נינהו לא ליחייבו קא משמע לן נהי דפטירי בשעת עבודה בלא שעת עבודה חיובי מיחייבי מידי דהוה אהולכי דרכים דאמר מר הולכי דרכים ביום פטורין מן הסוכה ביום וחייבים בלילה: הכל חייבין בציצית כהנים לויים וישראלים פשיטא כהנים איצטריך לי' סד"א הואיל וכתיב (דברים כב) לא תלבש שעטנז גדילים תעשה לך מאן דלא אישתרי כלאים לגביה בלבישה הוא דמחייב במצות ציצית והני כהנים הואיל ואשתרי כלאים לגביהו לא לחייבו קמ"ל נהי דאשתרי בעידן עבודה בלא עידן עבודה לא אישתרי: הכל חייבין בתפילין כהנים לויים וישראלים פשיטא כהנים איצטריך ליה סד"א הואיל וכתיב (דברים ו) וקשרתם לאות על ירך והיו לטוטפות בין עינך כל דאיתיה במצוה דיד איתיה במצוה דראש והני כהנים הואיל וליתנהו במצוה דיד דכתיב (ויקרא ו) ילבש על בשרו שלא יהא דבר חוצץ בינו ובין בשרו אימא במצוה דראש נמי לא ליחייבו קמ"ל דלא מעכבי אהדדי כדתנן תפלה של יד אינה מעכבת של ראש ושל ראש אינה מעכבת של יד ומאי שנא דיד דכתיב ילבש על בשרו ראש נמי כתיב (שמות כט) ושמת המצנפת על ראשו תנא שיערו היה נראה בין ציץ למצנפת ששם מניח תפילין הכל חייבין בתקיעת שופר כהנים לויים וישראלים פשיטא כהנים איצטריכא ליה סד"א הואיל וכתיב (במדבר כט) יום תרועה יהיה לכם מאן דליתיה אלא בתקיעה דחד יומא חייב והני כהנים הואיל ואיתנהו בתקיעה כוליה שתא דכתיב (במדבר י) ותקעתם בחצוצרות על עולותיכם אימא

לא ליחייבו מי דמי התם חצוצרות הכא שופר איצטריך סלקא דעתך אמינא הואיל ותנן
שוה היובל לראש השנה לתקיעה ולברכות דאיתיה במצות יובל איתיה במצות ראש השנה
דליתיה במצות יובל ליתיה במצות ר"ה והני כהני הואיל וליתנהו במצות דיובל דתנן
כהנים ולוים מוכרין לעולם

דף ד, א גמרא וגואלין לעולם אימא במצות ר"ה נמי לא ליחייבו קמשמע לן נהי דליתנהו
בהשמטת קרקע בהשמטת כספים בשילוח עבדים מיהא איתנהו: הכל חייבים במקרא
מגילה כהנים לויים וישראלים פשיטא לא צריכא ליבטיל עבודתם וכדרב יהודה אמר
שמואל דאמר רב יהודה אמר שמואל כהנים בעבודתם ולוים בדוכנן וישראל במעמדן
מבטלין עבודתם ובאין לשמוע מקרא מגילה הכל חייבין בזימון כהנים לויים וישראלים
פשיטא לא צריכא דקאכלי קדשים סד"א (שמות כט) ואכלו אותם אשר כופר בהם אמר
רחמנא והא כפרה היא קמ"ל (דברים ה) ואכלת ושבעת אמר רחמנא והא איתנהו: הכל
מצטרפין לזימון כהנים לויים וישראלים פשיטא לא צריכא דקאכלי כהנים תרומה או
קדשים וזר קאכיל חולין סד"א הואיל ואי בעי זר למיכל בהדי כהן לא מצי אכיל אימא לא
ליצטרף קמ"ל נהי דזר בהדי כהן לא מצי אכיל כהן בהדי זר מצי אכיל הכל מעריכין
כהנים לויים וישראלים פשיטא אמר רבא לא נצרכא אלא לבן בוכרי דתנן א"ר יהודה
העיד בן בוכרי ביבנה כל כהן ששוקל אינו חוטא אמר לו רבן יוחנן בן זכאי לא כן אלא כל
כהן שאינו שוקל חוטא אלא שהכהנים דורשין מקרא זה לעצמן (ויקרא ו) וכל מנחת כהן
כליל תהיה לא תאכל הואיל ועומר ושתי הלחם ולחם הפנים שלנו הם היאך הם נאכלין
ולבן בוכרי נמי כיון דלכתחילה לא מיחייבי לאיתויי כי מייתי נמי חוטא הוא דקא מעייל
חולין לעזרה דמייתי להו ומסר לצבור סד"א הואיל וכתוב (ויקרא כז) וכל ערכך יהי'
בשקל הקדש כל דאיתיה בשקלים אית' בערכין והני כהנים הואיל וליתנהו בשקלים
ליתנהו בערכין קמ"ל א"ל אביי האי וכל ערכך לכל ערכין שאתה מעריך לא יהו פחותין
מסלע הוא דאתא אלא אמר אביי איצטריך סד"א הואיל וכתוב (במדבר יח) ופדויו מבן
חדש תפדה בערכך כל דאיתיה בפדיון הבן איתיה בערכין והני כהנים הואיל וליתנהו
בפדיון הבן ליתנהו בערכין קמ"ל א"ל רבא אלא מעתה גבי איל אשם דכתיב (ויקרא ה)
ואת אשמו יביא לה' איל תמים מן הצאן בערכך ה"נ דכל דאיתיה בערכין איתיה באיל
האשם טומטום ואנדרוגינוס דליתנהו בערכין ליתנהו באיל האשם אלא אמר רבא ואיתמא
רב אשי איצטריך סד"א הואיל וכתוב (ויקרא כז) והעמידו לפני הכהן ולא כהן לפני כהן
קמ"ל נערכין לאתויי מנוול ומוכה שחין מנה"מ דת"ר בערכך להביא ערך סתום ד"א
בערכך ערך כולו הוא נותן ולא ערך אברים יכול שאני מוציא אף דבר שהנשמה תלויה בו
ת"ל נפשות נפשות ולא המת מוציא את המת ולא מוציא את הגוסס ת"ל (ויקרא כז)
והעמיד והעריך כל שישנו בהעמדה ישנו בהערכה וכל שאינו בהעמדה אינו בהערכה ד"א
נפשות אין לי אלא אחד שהעריך אחד אחד שהעריך מאה מנין ת"ל נפשות דבר אחר
נפשות

דף ד, ב גמרא אין לי אלא איש שהעריך בין איש בין אשה אשה שהעריכה איש אשה
שהעריכה אשה מנין ת"ל נפשות ד"א נפשות לרבות מנוול ומוכה שחין שיכול נדר בערכך
כל שישנו בדמים ישנו בערכין וכל שאינו בדמים אינו בערכין ת"ל נפשות (ויקרא כז)
והיה ערכך לרבות טומטום ואנדרוגינוס לדמים שיכול נדר בערכך כל שישנו בערכין ישנו
בדמים וכל שאינו בערכין אינו בדמים תלמוד לומר והיה ערכך הזכר זכר ולא טומטום

ואנדרוגינוס יכול לא יהו בערך איש אבל יהיו בערך אשה ת"ל והיה ערכך הזכר ואם נקבה היא זכר ודאי נקבה ודאית ולא טומטום ואנדרוגינוס אמר מר בערך לרבות ערך סתום מאי ערך סתום דתניא האומר ערך סתום עלי נותן כפחות שבערכין וכמה פחות שבערכין שלשת שקלים ואימא חמשים תפשתה מרובה לא תפשתה מועט תפשתה ואימא שקל דכתיב (ויקרא כז) וכל ערכך יהיה בשקל הקודש ההוא בהשג יד הוא דכתיב ואלא קרא למה לי אמר רב נחמן אמר רבה בר אבון לומר שאינו נידון בהשג יד מאי טעמא כמפרש דמי איכא דאמרי אמ' רב נחמן אמר רבה בר אבון נידון בהשג יד פשיטא מהו דתימא כמפרש דמי קמשמע לן ד"א בערך ערך כולו הוא נותן ואינו נותן ערך דמי אברים והא אפיקתיה לערך סתם קרי ביה ערך בערך יכול שאני מוציא דבר שהנשמה תלויה בו תלמוד לומר נפשות נפשות ולא את המת והא אפיקתיה קרי ביה נפש נפשות אוציא את המת ולא אוציא את הגוסס תלמוד לומר (ויקרא כז) והעמיד והעריך אי הכי מת נמי תיפוק לי מוהעמיד והעריך הכי נמי ואלא נפש נפשות למה לי כדבעינן למימר קמן ד"א נפשות אין לי אלא אחד שהעריך אחד אחד שהעריך מאה מנין ת"ל נפשות ד"א נפשות אין לי אלא איש שהעריך בין איש בין אשה שהעריכה איש ואשה שהעריכה אשה מנין ת"ל נפשות דבר אחר נפשות להביא מנוול ומוכה שחין והא אפיקתיה להנך הנך לא צריכי קרא מ"ט כי שקול הוא ויבואו כולם כי איצטריך קרא למנוול ומוכה שחין הוא דאצטריך (ויקרא כז) והיה ערכך לרבות טומטום ואנדרוגינוס לדמים דמים למה לי קרא לא יהא אלא דמי דיקלא אילו אמר דמי דיקלא מי לא יהיב אמר רבא לומר שנידון בכבודו סד"א נדר בערך כתיב כל שישנו בערכין נידון בכבודו וכל שאינו בערכין אינו נידון בכבודו א"ל אביי ודלא איתיה בערכין מי נידון בכבודו והתניא ראש עבד זה הקדש הוא והקדש שותפין בו ראש עבד מכור לך משמנין ביניהם ראש חמור זה הקדש הוא והקדש שותפין בו ראש חמור מכור לך משמנין ביניהם ראש פרה מכור לך לא מכר אלא ראשה של פרה ולא עוד אלא אפילו ראש פרה הקדש אין להקדש אלא ראשה וא"ר פפא דהא מזדבן רישא דתורא בבי טבחא והא חמור ופרה ליתנהו בערכין ואין נידון בכבודו וליטעמיך תיקשי לך עבד דאיתיה בערכין ואין נידון בכבודו אלא לא קשיא הא בקדשי מזבח הא בקדשי בדק הבית במאי אוקימתה בקדשי מזבח אימא סיפא ולא עוד אלא אפי' אמר ראש פרה זו הקדש אין להקדש אלא ראשה אמאי תפשוט קדושה בכולה מי לא תניא האומר

דף ה,א גמרא רגלה של זו עולה יכול תהא כולה עולה תלמוד לומר (ויקרא כז) כל אשר יתן ממנו לה' יהיה קדש ממנו קודש ולא כולה קודש יכול תצא לחולין ת"ל יהיה בהוייתה תהא הא כיצד תמכר לצורכי עולות ודמיה חולין חוץ מדמי אותו אבר שבה דברי ר"מ רבי יהודה ורבי יוסי ור"ש אומרים מנין לאומר רגלה של זו עולה שכולה עולה תלמוד לומר כל אשר יתן ממנו לה' יהיה קדש לרבות את כולה ואפילו למ"ד אין כולה עולה הני מילי דאקדיש דבר שאין הנשמה תלויה בו אבל דבר שהנשמה תלויה בו קדשה כולה <אלא> לא קשיא הא בקדושת הגוף הא בקדושת דמים והא מר הוא דאמר מקדיש זכר לדמיו קדוש קדושת הגוף לא קשיא הא דאקדיש כולה הא דאקדיש חד אבר חד אבר נמי איבעווי איבעיא לך דבעי רבה הקדיש אבר לדמיו מהו כי איבעי לך בתם הכא בבעל מום דומיא דחמור בעל מום נמי איבעווי איבעיא לך דבעי רבה דמי ראשי לגבי מזבח מהו כי אבעיא לך מקמי דאשמעה להא מתניתא השתא דשמעה הא מתניתא לא מיבעיא לך גופא בעי רבה

דמי ראשי לגבי מזבח מהו נידון בכבודו או אינו נידון בכבודו לא אשכחן בדמים דאינו נידון בכבודו או דלמא לא אשכחן לגבי מזבח דנידון בכבודו תיקו בעי רבא ערכי עלי לגבי מזבח מהו נידון בהשג יד או אין נידון בהשג יד לא אשכחן בערכין דאין נידון בהשג יד או דלמא לא אשכחן לגבי מזבח דמיפריק אלא בשויו תיקו בעי רב אשי הקדיש שדה אחוזה לגבי מזבח מהו מי אמרינן לא אשכחן שדה אחוזה דמיפרקא אלא בית זרע חומר שעורים בחמשים שקל כסף או דלמא לא אשכחן לגבי מזבח דמיפריק אלא בשויו תיקו:
דף ה,א משנה פחות מכן חדש נידר אבל לא נערך:

דף ה,א גמרא ת"ר המעריך פחות מכן חדש ר"מ אומר נותן דמיו וחכמים אומרים לא אמר כלום במאי קמיפלגי ר"מ סבר אין אדם מוציא דבריו לבטלה יודע שאין ערכין לפחות מכן חדש וגמר ואמר לשם דמים ורבנן סברי אדם מוציא דבריו לבטלה כמאן אזלא הא דאמר רב גידל א"ר האומר ערך כלי עלי נותן דמים כר"מ פשיטא דכר"מ אתיא מהו דתימא אפילו כרבנן התם הוא דטעי סבר כי היכי דאיכא ערכין לכן חודש איכא נמי לפחות מכן חודש אבל הכא דליכא למיטעי ודאי אדם יודע שאין ערך לכלי וגמר ואמר לשם דמים קמשמע לן

דף ה,ב גמרא ולרבי מאיר למאי איצטריך מהו דתימא טעמא דרבי מאיר התם דגזר פחות מכן חודש אטו בן חודש אבל הכא דליכא למיגזר אימא לא קמ"ל טעמא דרבי מאיר דאין אדם מוציא דבריו לבטלה לא שנא הכא ול"ש הכא כמאן אזלא הא דאמר רבה בר יוסף אמר רב ואמרי לה אמר רב ייבא בר יוסי אמר רב המקדיש בהמת חבירו נותן דמיה כמאן כרבי מאיר הא אמרה רב חזא זימנא דאמר רב גידל אמר רב האומר ערך כלי עלי נותן דמיו מהו דתימא התם הוא דידוע שאין ערך לכלי וגמר ואמר לשם דמים אבל בהמה דבת מיקדש היא איכא למימר דהכי קאמר אי אמינא לה למרה מזבין לה ניהלי תיקדוש לה מהשתא ואקרבה אבל דמי לא קאמר קמ"ל אמר רב אשי והוא דאמר עלי אבל אמר הרי זו לא:

דף ה,ב משנה <עובד כוכבים> {הנכרי} רבי מאיר אומר נערך אבל לא מעריך רבי יהודה אומר מעריך אבל לא נערך וזה וזה מודים שנודרין ונידרין:

דף ה,ב גמרא ת"ר בני ישראל מעריכין ואין <העובדי כוכבים> {הנכרים} מעריכין יכול לא יהו נערכין תלמוד לומר (ויקרא כז) איש דברי ר' מאיר אמר רבי מאיר וכי מאחר שמקרא אחד מרבה ומקרא אחד ממעט מפני מה אני אומר נערך ולא מעריך מפני שריבה הכתוב בנערכין יותר מבמעריכין שהרי חרש שוטה וקטן נערך אבל לא מעריכין רבי יהודה אומר בני ישראל נערכין ואין <העובדי כוכבים> {הנכרים} נערכין יכול לא יהו מעריכין תלמוד לומר איש אמר רבי יהודה וכי מאחר שמקרא אחד מרבה ומקרא אחד ממעט מפני מה אני אומר <עובד כוכבים> {הנכרי} מעריך ולא נערך מפני שריבה הכתוב במעריכין יותר מבנערכין שהרי טומטום ואנדרוגינוס מעריכין אבל לא נערכין אמר רבא הלכתיה דרבי מאיר מסתברא טעמיה לא מסתברא טעמא דרבי יהודה מסתברא הלכתיה לא מסתברא הלכתיה דרבי מאיר מסתברא דכתיב (עזרא ד) לא לכם ולנו לבנות <את> בית אלהינו טעמיה לא מסתברא דקא מייתי ליה מחרש שוטה וקטן שאני חרש שוטה וקטן דלאו בני דעה נינהו טעמא דרבי יהודה מסתברא דקא מייתי ליה מטומטום ואנדרוגינוס דאף על גב דבני דעה נינהו מעטינהו רחמנא הלכתיה לא מסתברא דכתיב לא לכם ולנו לבנות <את> בית אלהינו ורבי יהודה האי לא לכם ולנו מאי עביד ליה אמר רב

חסדא אמר אבימי וערכו נגנזו אלא מעתה לא ימעלו בו דתנן חמש חטאות המתות ומעות ההולכות לים המלח לא נהנין ולא מועלין אלמה תניא גבי קדשי <עובדי כוכבים> {גוים} במה דברים אמורים בקדשי מזבח אבל בקדשי בדק הבית מועלין בהן אלא אמר רבא משום רפיון ידים הוא דכתיב (עזרא ד) ויהי עם הארץ מרפין ידי עם יהודה ומבהלים אותם לבנות:

דף ו,א גמרא תנא חדא <עובד כוכבים> {גוי} שהתנדב נדבה לבדק הבית מקבלים הימנו ותניא אידך אין מקבלין א"ר אילא א"ר יוחנן לא קשיא הא בתחילה הא בסוף דאמר ר' אסי אמר רבי יוחנן בתחילה אפילו מים ומלח אין מקבלין מהם בסוף דבר המסויים אין מקבלין דבר שאינו מסויים מקבלין היכי דמי דבר המסויים אמר רב יוסף כגון אמה כליא עורב מתיב רב יוסף (נחמיה ב) ואיגרת אל אסף שומר הפרדס אשר למלך וגו' אמר ליה אביי שאני מלכותא דלא הדרא ביה דאמר שמואל אי אמר מלכותא עקרנא טורי עקר טורי ולא הדר ביה: אמר רב יהודה אמר רב <עובד כוכבים> {גוי} שהפריש תרומה מכריו בודקין אותו אי בדעת ישראל הפרישה תינתן לכהן ואם לאו טעונה גניזה חיישינן שמא בלבו לשמים מיתיבי <עובד כוכבים> {גוי} שהתנדב קורה ושם כתוב עליה בודקין אותו אם אמר בדעת ישראל הפרשתיה יגוד וישתמש במותר ואם לאו טעונה גניזה חיישינן שמא בלבו לשמים טעמא דשם כתוב עליה דבעיא גניזה הא אין שם כתוב עליה לא בעיא גניזה הוא הדין דאע"ג דאין שם כתוב עליה נמי בעיא גניזה והא קמ"ל דאע"ג דשם כתוב עליה יגוד וישתמש במותר דשם שלא במקומו לאו קדוש דתנן היה כתוב על ידות הכלים ועל כרעי המטה הרי זה יגוד ויגנוז אמר רב נחמן אמר רבה בר אבהו האומר סלע זו לצדקה מותר לשנותה סבור מינה לעצמו אין לאחר לא איתמר אמר רב אמי אמר רבי יוחנן בין לעצמו בין לאחר אמר רבי זעירא לא שנו אלא דאמר עלי אבל אמר הרי זו בעינא בעי למיתבה מתקיף לה רבא אדרבה איפכא מיסתברא אמר זו משתמש בה כי היכי דליחייב באחריותה אבל אמר עלי לא אלא לא שנא: תניא כוותיה דרבא נדר צדקה ואין הקדש צדקה מאי קאמר לא נדר ולא הקדש צדקה אלא לאו הכי קאמר צדקה הרי היא (דברים כג) בבל תאחר ואינה כהקדש דאילו הקדש אסור לאשתמושי ביה ואילו צדקה שרי לאשתמושי ביה אמר רב כהנא אמריתא לשמעתא קמיה דרב זביד מנהרדעא אמר אתון הכי מתניתו לה אנן הכי מתנינן לה אמר רב נחמן אמר רבה בר אבהו אמר רב האומר סלע זו לצדקה מותר לשנותה בין לעצמו בין לאחר בין אמר עלי בין אמר הרי זו: ת"ר סלע זו לצדקה עד שלא באתה ליד גבאי מותר לשנותה משבאתה ליד גבאי אסור לשנותה

דף ו,ב גמרא איני והא רבי ינאי יזיף ופרע שאני רבי ינאי דניחא להו לענייים דכמה דמשהי מעשי ומייתי להו ת"ר ישראל שהתנדב מנורה או נר לבית הכנסת אסור לשנותה סבר רבי חייא בר אבא למימר לא שנא לדבר הרשות ולא שנא לדבר מצוה אמר ליה רב אמי הכי אמר רבי יוחנן לא שנו אלא לדבר הרשות אבל לדבר מצוה מותר לשנותה מדאמר ר' אסי אמר ר' יוחנן <עובד כוכבים> {גוי} שהתנדב מנורה או נר לבית הכנסת עד שלא נשתקע שם בעליה אסור לשנותה משנשתקע שם בעליה מותר לשנותה למאי אילימא לדבר הרשות מאי איריא <עובד כוכבים> {גוי} אפילו ישראל נמי אלא לדבר מצוה וטעמא <דעובד כוכבים> {דגוי} הוא דפעי אבל ישראל דלא פעי שפיר דמי שעזרק טייעא אינדב שרגא לבי כנישתא דרב יהודה שנייה רחבא ואיקפד רבא איכא דאמרי

שנייה רבא ואיקפד רחבא וא"ד שנייה חזני דפומבדיתא ואיקפד רחבא ואיקפד רבה מאן דשנייה סבר דלא שכיח ומאן דאיקפד סבר זמנין דמקרי ואתי:

דף ו,ב משנה הגוסס והיוצא ליהרג לא נידר ולא נערך ר' חנינא בן עקיבא אומר נערך מפני שדמיו קצובין רבי יוסי אומר נודר ומעריך ומקדיש ואם הזיק חייב:

דף ו,ב גמרא בשלמא גוסס לא נידר דלאו בר דמים הוא ולא נערך דלאו בר העמדה והערכה הוא אלא יוצא ליהרג בשלמא לא נידר דלאו בר דמים הוא אלא לא נערך אמאי לא דתניא מנין היוצא ליהרג ואמר ערכי עלי שלא אמר כלום ת"ל (ויקרא כז) כל חרם לא יפדה יכול אפילו קודם שנגמר דינו תלמוד לומר (ויקרא כז) מן האדם ולא כל האדם ולרבי חנינא בן עקיבא דאמר נערך מפני שדמיו קצובין האי כל חרם מאי עביד ליה לכדתניא רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה אומר לפי שמצינו למומתים בידי שמים שנותנין ממון ומתכפר להם שנאמר (שמות כא) אם כופר יושת עליו יכול אף בידי אדם כן תלמוד לומר כל חרם לא יפדה אין לי אלא מיתות חמורות שלא ניתנה שגגתן לכפרה מיתות קלות שניתנה שגגתן לכפרה מנין תלמוד לומר כל חרם: רבי יוסי אומר נודר ומעריך כו': ותנא קמא מי קאמר דלא אלא בנודר ומעריך ומקדיש כ"ע לא פליגי כי פליגי באם הזיק תנא קמא סבר אם הזיק אינו חייב בתשלומין ורבי יוסי סבר אם הזיק חייב בתשלומין במאי קמיפלגי אמר רב יוסף במלוה על פה גובה מן היורשין קמיפלגי תנא קמא סבר מלוה על פה אינו גובה מן היורשין ורבי יוסי סבר מלוה על פה גובה מן היורשין רבא אמר דכ"ע מלוה על פה אינו גובה מן היורשין והכא במלוה כתובה בתורה קמיפלגי תנא קמא סבר מלוה כתובה בתורה לאו ככתובה בשטר דמיא ורבי יוסי סבר ככתובה בשטר דמיא ואיכא דמתני לה אהא היוצא ליהרג הוא שחבל באחרים חייב אחרים שחבלו בו פטורין רבי שמעון בן אלעזר אומר אף הוא אם חבל באחרים פטור שלא ניתן לחזרת עמידת בית דין

דף ז,א גמרא מכלל דתנא קמא סבר ניתן לחזרת עמידת ב"ד א"ר יוסף במלוה על פה גובה מן היורשין קמיפלגי תנא קמא סבר מלוה על פה גובה מן היורשין ור"ש בן אלעזר סבר אינו גובה מן היורשין רבה אמר דכ"ע מלוה על פה אינו גובה מן היורשין והכא במלוה הכתובה בתורה ככתובה בשטר קמיפלגי תנא קמא סבר ככתובה בשטר דמיא ור' שמעון בן אלעזר סבר לאו ככתובה בשטר דמיא מיתבי החופר בור ברשות הרבים ונפל עליו שור והרגו פטור ולא עוד אלא שאם מת השור יורשי בעל הבור חייבין לשלם דמי שור לבעליו א"ר אילא אמר רב כשעמד בדין והא הרגו קתני אמר רב אדא בר אהבה כשעשאו טריפה והאמר רב נחמן תני חגא מת וקברו והילכתא דייתבי דייני אפומא דבירא תנו רבנן היוצא ליהרג מזין עליו מדם חטאתו ומדם אשמו חטא באותה שעה אין נזקקין לו מאי טעמא א"ר יוסף מפני שאין מענין את דינו א"ל אביי אי הכי אפילו רישא נמי כגון שהיה זבחו זבוח באותה שעה אבל אין זבחו זבוח מאי לא אדתני חטא באותה שעה אין נזקקין לו ליפלוג וליתני בדידה בד"א שהיה זבח זבוח באותה שעה אבל אין זבח זבוח לא ה"נ קאמר בד"א שהיה זבח זבוח באותה שעה אבל אין זבח זבוח נעשה כמי שחטא באותה שעה ואין נזקקין לו:

דף ז,א משנה האשה שיצאה ליהרג אין ממתינין לה עד שתלד האשה שישבה על המשבר ממתינין לה עד שתלד האשה שנהרגה נהנין בשערה בהמה שנהרגה אסורה בהנאה:

דף ז, א גמרא פשיטא גופה היא איצטריך ס"ד אמינא הואיל וכתוב (שמות כא) כאשר ישית עליו בעל האשה ממונא דבעל הוא ולא ליפסדיה מיניה קמ"ל ואימא ה"נ אמר רבי אבהו אמר רבי יוחנן אמר קרא (דברים כב) ומתו גם שניהם לרבות את הוולד והאי מיבעי ליה עד שיהו שניהן שוין דברי רבי יאשיה כי קאמרת מגם: ישבה על המשבר וכו': מ"ט כיון דעקר גופא אחרינא הוא: אמר רב יהודה אמר שמואל האשה היוצאה ליהרג מכין אותה כנגד בית הריון כדי שימות הוולד תחילה כדי שלא תבא לידי ניוול למימרא דהיא קדמה ומתה ברישא והא קיימא לן דוולד מיית ברישא דתנן תינוק בן יומו נוחל ומנחיל ואמר רב ששת נוחל בנכסי האם להנחיל לאחין מן האב דווקא בן יום אחד אבל עובר לא דהוא מיית ברישא ואין הבן יורש את אמו בקבר להנחיל לאחין מן האב הני מילי לגבי מיתה איידי דוולד זוטרא חיותיה עיילא טיפה דמלאך המות ומחתך להו לסימנין אבל נהרגה היא מתה ברישא והא הוה עובדא ופרכיס עד תלת פרכוסי מידי דהוי אזנב הלטאה דמפרכסת א"ר נחמן אמר שמואל האשה שישבה על המשבר ומתה בשבת מביאין סכין ומקרעים את כריסה ומוציאין את הוולד פשיטא מאי עביד

דף ז, ב גמרא מחתך בבשר הוא אמר רבה לא נצרכה להביא סכין דרך רשות הרבים ומאי קמשמע לן דמספיקא מחללינן שבתא תנינא מי שנפלה עליו מפולת ספק הוא שם ספק אינו שם ספק חי ספק מת ספק כנעני ספק ישראל מפקחין עליו את הגל מהו דתימא התם הוא דהוה ליה חזקה דחיותא אבל הכא דלא הוה ליה חזקה דחיותא מעיקרא אימא לא קמ"ל: האשה שנהרגה וכו': ואמאי איסורי הנאה נינהו אמר רב באומרת תנו שערי לבתי אילו אמרה תנו ידי לבתי מי יהבינן לה אמר רב בפאה נכרית טעמא דאמרה תנו הא לא אמרה תנו גופה הוא ומיתסר והא מיבעיא ליה לר' יוסי בר' חנינא דבעי ר' יוסי בר' חנינא שער נשים צדקניות מהו ואמר רבא בפאה נכרית <לא> קמיבעיא ליה כי קמיבעיא ליה לר' יוסי בר' חנינא דתלי בסיכתא הכא דמחבר בה טעמא דאמרה תנו הא לא אמרה תנו גופה הוא ומיתסר: קשיא ליה לרב נחמן בר יצחק והא דומיא דבהמה קתני מה התם גופיה אף ה"נ גופיה אלא א"ר נחמן זו מיתתה אוסרתה וזו גמר דינה אוסרתה תני לוי כוותיה דרב תני לוי כוותיה דר"נ בר יצחק תני לוי כוותיה דרב האשה שיוצאה ליהרג ואמרה תנו שערי לבתי נותנין מתה אין נותנין מפני שהמת אסור בהנאה פשיטא אלא שנויי המת אסור בהנאה תניא כוותיה דרב נחמן בר יצחק האשה שמתה נהנין בשערה בהמה שנהרגה אסורה בהנאה ומה הפרש בין זה לזה זו מיתתה אוסרתה וזו גמר דינה אוסרתה:

מסכת ערכין פרק ב

דף ז, ב משנה אין נערכין פחות מסלע ולא יתר על חמשים סלע כיצד נתן סלע והעשיר אינו נותן כלום פחות מסלע והעשיר נותן חמשים סלע היו בידיו חמש סלעים ר"מ אומר אינו נותן אלא אחת וחכמים אומרים נותן את כולן אין נערכין פחות מסלע ולא יתר על חמשים סלע:

דף ז,ב גמרא אין נערכין פחות מסלע מנלן דכתיב (ויקרא כז) וכל ערכך יהיה בשקל הקדש כל ערכין שאתה מעריך לא יהו פחותין משקל ולא יתר על חמשים סלעים דכתיב חמשים: היו בידיו חמשה כו': מ"ט דר"מ כתיב חמשים וכתיב שקל או חמשים או שקל ורבנן ההוא לכל ערכין שאתה מעריך לא יהו פחותים משקל הוא דאתא היכא דאית ליה אמר קרא (ויקרא כז) אשר תשיג יד הנודר והרי ידו משגת ור"מ ההוא יד הנודר ולא יד הנידר הוא דאתא ורבנן לאו ממילא שמעת מינה דהיכא דידו משגת שקול מיניה א"ר אדא בר אהבה היו בידיו חמש סלעים ואמר ערכי עלי וחזר ואמר ערכי עלי ונתן ארבע לשניה ואחד לראשונה יצא ידי שתיהן מ"ט ב"ח מאוחר שקדם וגבה מה שגבה גבה בעידנא דיהיב לשניה משעבד לראשונה בעידנא דיהיב לראשונה תו לית ליה

דף ח,א גמרא נתן ארבע לראשונה ואחת לשניה ידי שניה יצא ידי ראשונה לא יצא כולהו משעבדן לראשונה בעי רב אדא בר אהבה היו בידו חמש סלעים ואמר שני ערכי עלי בבת אחת מהו כיון דבבת אחת נדר כי הדדי תפסן יהיב תרתי ופלאג להאי ותרתי ופלאג להאי או דלמא כולהו חזיא להאי וכולהו חזיא להאי תיקו: אין בערכין פחות מסלע ולא יתר כו': הא תו למה לי הא קמשמע לן פחות מסלע הוא דליכא הא יתר על סלע איכא יתר על חמשים הוא דליכא הא פחות מחמשים איכא וסתמא כרבנן:

דף ח,א משנה אין פתח בטועה פחות משבעה ולא יתר על י"ז:

דף ח,א גמרא ת"ר טועה שאמרה יום אחד טמא ראיתי פתחה שבעה עשר שני ימים טמא ראיתי פתחה שבעה עשר שלשה ימים טמא ראיתי פתחה שבעה עשר ארבעה ימים טמא ראיתי פתחה ששה ימים טמא ראיתי פתחה חמשה ימים טמא ראיתי פתחה שלשה ימים טמא ראיתי פתחה ששה ימים טמא ראיתי פתחה שבעה ימים טמא ראיתי פתחה ששה ימים טמא ראיתי פתחה שנים עשר תשעה ימים טמא ראיתי פתחה אחד עשר עשרה ימים טמא ראיתי פתחה עשרה אחד עשר פתחה תשעה

דף ח,ב גמרא שנים עשר פתחה שמונה שלשה עשר פתחה שבעה שאין פתח בטועה פחות משבעה ולא יתר על שבעה עשר אמר ליה רב אדא בר אהבה לרבה למה לי כולי האי תימני שבעה ותשתרי אמר ליה לתקונה לידי נדה ופתחה קאמרינן: תנו רבנן כל הטועות זבות מביאות קרבן ואינו נאכל חוץ מפתחה שבעה ופתחה שמונה שמביאות קרבן ונאכל אטו כל הטועות זבות ותו יום אחד ושני ימים בת איתויי קרבן היא אלא כל זבות הטועות מביאות קרבן ואינו נאכל חוץ מפתחה שבעה ופתחה שמונה שמביאות קרבן ונאכל:

דף ח,ב משנה אין בנגעים פחות משבוע אחד ולא יתר על שלשה שבועות:

דף ח,ב גמרא פחות משבוע נגעי אדם ולא יתר על שלשה שבועות נגעי בתים אמר רב פפא (תהילים לו) צדקתך כהררי אל אלו נגעי אדם משפטיך תהום רבה אלו נגעי בתים פשטיה דקרא במאי כתיב אמר רב יהודה אלמלא צדקתך כהררי אל מי יוכל לעמוד לפני משפטיך תהום רבה אמר צדקתך כהררי אל מפני שמשפטיך תהום רבה במאי קמיפלגי בדר' אלעזר ור' יוסי ברבי חנינא דאיתמר רבי אלעזר אמר כובש רבי יוסי בר' חנינא אמר נושא רבה כרבי אלעזר ורב יהודה כרבי יוסי ברבי חנינא:

דף ח,ב משנה אין פוחתין מארבעה חדשים המעוברים בשנה ולא נראה יתר על שמונה שתי הלחם אין נאכלין פחות משנים ולא יתר על שלשה לחם הפנים אין נאכל פחות מט' ולא יתר על אחד עשר אין קטן נימול פחות מח' ולא יתר על שנים עשר:

דף ה,ב גמרא מאי לא נראה יתר על שמנה אמר רב הונא לא נראה לחכמים לעבר יתר על שמונה מאי שנא תשעה דלא אם כן

דף ט,א גמרא קדים אתי סיהרא תלתא יומי השתא נמי קא קדים אתי תרי יומי כדאמר רב משרשיא כגון שהיתה שנה מעוברת הכא נמי כגון שהיתה שנה שלפניה מעוברת ועיבור שנה חודש דל ירחא מליא בהדי ירחא חסירא ואכתי חד יומא לא אדעתיהו דאינשי עולא אמר לא נראה לחכמים לחסר יתר על שמונה ומאי טעמא קאמר מה טעם אין פוחתים מארבעה חדשים המעוברים בשנה משום דלא נראה לחכמים לחסר יתר על שמונה מאי שנא תשעה דלא אם כן מייתרא סיהרא תלתא יומי השתא נמי קא מייתרא תרי יומי כדאמר רב משרשיא כגון שהיתה שנה מעוברת הכא נמי כגון שהיתה שנה שלפניה מעוברת דל ירחא חסירא בהדי ירחא מליא ואכתי איכא חד יומא סברי איתחזויי איתחזי ואנן לאו אדעתין

דף ט,ב גמרא במאי קמיפלגי בעיבור שנה דתניא כמה עיבור שנה ל' רשב"ג אומר חודש מיתיבי אין עצרת חלה אלא ביום הנף ואין ר"ה חלה אלא או ביום הנף או לאור עיבורו בשלמא לעולא דשמונה חסירין עבדינן מעוברין לא עבדינן משכחת לה שניהן חסר ביום הנף אחד מלא ואחד חסר לאור עיבורו אלא לרב הונא דאמר עבדינן מעוברין הא זימנין דמשכחת לאור אור עיבורו אמר לך רב הונא ולעולא מי ניחא שמונה הוא דלא עבדינן הא שבעה עבדינן שבעה זימנין דלא עבדינן בסיתוא ועבדינן בקייטא והא הוה לאור אור עיבורו אלא הא מני אחרים היא דתניא אחרים אומרים אין בין עצרת לעצרת ואין בין ראש השנה לר"ה אלא ארבעה ימים בלבד ואם היתה שנה מעוברת חמשה סוף סוף לאחרים ביום הנף לא משכחת לה א"ר משרשיא כגון שהיתה שנה מעוברת ועיבור שנה ל' יום דל ירחא לבהדי ירחא דמשכחת לה ביום הנף א"ל רב אדא בר אהבה לרבא אחרים מנינא אתא לאשמועינן הא קמ"ל דלא בעינן מצוה לקדש ע"פ הראיה מתקיף לה רבינא והאיכא יומא דשעי ויומא דתלתין שני כיון דליתיה בכל שתא לא קא חשיב ואף שמואל סבר לה כרב הונא דאמר שמואל אין שנת לבנה פחותה משלש מאות וחמשים ושתים יום ולא יתירה על שלש מאות וחמשים וששה יום הא כיצד שניהם מלאין ששה שניהם חסירין שנים אחד מלא ואחד חסר ארבעה מיתיבי הריני נזיר כימות החמה מונה נזירות ג' מאות וששים וחמשה ימים כמנין ימות החמה כימות הלבנה מונה נזירות ג' מאות וחמשים וארבעה ימים כמנין ימות הלבנה ואם איתא זימנין דמשכחת לה ששה בנדריים הלך אחר לשון בני אדם ורוב שנים ואף רבי סבר לה כרב הונא דתניא מעשה ועשה רבי >כרב הונא< תשעה חסירים ונראה חודש בזמנו והיה רבי תמיה ואומר עשינו תשעה חסירין ונראה חודש בזמנו אמר לפניו ר' שמעון בר רבי שמא שנה מעוברת היתה

דף י,א גמרא ועיבור שנה ל' אישתקד עשינו שניהם מלאין דל תלתא לבהדי תלתא וקם ליה בדוכתיה אמר ליה נר ישראל כן הוה:

דף י,א משנה אין פוחתין מעשרים ואחת תקיעות במקדש ולא מוסיפין על ארבעים ושמונה אין פוחתין משני נבלים ולא מוסיפין על ששה אין פוחתין משני חלילין ולא מוסיפין על שנים עשר ובשנים עשר יום בשנה החליל מכה לפני המזבח בשחיתת פסח ראשון ובשחיתת פסח שני ויום טוב הראשון של פסח וביום טוב של עצרת ובשמונת ימי החג ולא היה מכה באבוב של נחשת אלא באבוב של קנה מפני שקולו ערב ולא היה מחלק אלא באבוב יחידי מפני שהוא מחליק יפה ועבדי כהנים היו דברי ר"מ רבי יוסי אומר

משפחת בית פגרים ובית ציפרא מעמאום היו משיאין לכהונה רבי חנינא בן אנטיגנוס
אומר ליום היו:

דף י, גמרא מתניתין דלא כרבי יהודה דתניא ר' יהודה אומר [הפוחת] לא יפחות משבע
[והמוסיף] לא יוסיף על שש עשרה במאי קמיפלגי רבי יהודה סבר תקיעה תרועה ותקיעה
חדא היא ורבנן סברי תקיעה לחוד ותרועה לחוד ותקיעה לחוד מאי טעמא דר' יהודה כתיב
(במדבר י) ותקעתם תרועה וכתוב (במדבר י) תרועה יתקעו <לכם> ש"מ תקיעה תרועה
ותקיעה חדא היא ורבנן ההוא לפשוטה לפניו ופשוטה לאחריה הוא דאתא ורבנן מ"ט
דכתיב (במדבר י) ובהקהיל את הקהל תתקעו ולא תריעו ואי ס"ד תקיעה תרועה ותקיעה
חדא היא אמר רחמנא עביד פלגא דמצוה ורבי יהודה סימנא בעלמא הוא כמאן אזלא הא
דאמר רב כהנא אין בין תקיעה לתרועה ולא כלום כמאן כרבי יהודה פשיטא מהו דתימא
אפילו כרבנן אתיא ולאפוקי מדרבי יוחנן דאמר שמע תשע תקיעות בתשע שעות ביום יצא
קמ"ל ואימא הכי נמי אם כן מאי ולא כלום: שנים עשר יום בשנה מכה בחליל וכו': מאי
שנא הני הואיל ויחיד גומר בהן את ההלל דאמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יהוצדק
שמונה עשר ימים שהיחיד גומר בהן את ההלל שמונה ימי החג ושמונה ימי חנוכה ויום
טוב הראשון של פסח ויום טוב <הראשון> של עצרת ובגולה עשרים ואחד תשעה ימי
החג ושמונה ימי חנוכה ושני ימים טובים של פסח ושני ימים טובים של עצרת מאי שנא
בחג דאמר' כל יומא ומאי שנא בפסח דלא אמרינן

דף י, ב גמרא כל יומא דחג חלוקין בקרבנותיהן דפסח אין חלוקין בקרבנותיהן שבת
דחלוקה בקרבנותיה לימא לא איקרי מועד ראש חודש דאיקרי מועד לימא לא איקדיש
בעשיית מלאכה דכתיב (ישעיהו ל) השיר יהיה לכם כליל התקדש חג לילה המקודש לחג
טעון שירה ושאין מקודש לחג אין טעון שירה ראש השנה ויום הכיפורים דאיקרו מועד
ואיקדוש בעשיית מלאכה לימא משום דר' אבהו דאמר רבי אבהו אמרו מלאכי השרת
לפני הקב"ה רבש"ע מפני מה אין ישראל אומרים שירה לפניך בר"ה וביום הכפורים אמר
להן אפשר מלך יושב על כסא הדין וספרי חיים וספרי מתים פתוחין לפניו וישראל
אומרים שירה לפניו והא חנוכה דלא הכי ולא הכי וקאמר משום ניסא פורים דאיכא ניסא
לימא אמר רבי יצחק לפי שאין אומרים שירה על נס שבחוצה לארץ מתקיף לה רב נחמן
בר יצחק והרי יציאת מצרים דנס שבחוצה לארץ הוא ואמרינן הלל כדתניא עד שלא
נכנסו ישראל לארץ הוכשרו כל הארצות לומר שירה משנכנסו לארץ לא הוכשרו כל
ארצות לומר שירה רב נחמן אמר קרייתה זו היא הלילא רבא אמר בשלמא התם הללו
עבדי ה' ולא עבדי פרעה הכא הללו עבדי ה' ולא עבדי אחשורוש אכתי עבדי אחשורוש
אנן ולר"נ דאמר קרייתה זו היא הלילא התניא משנכנסו לארץ לא הוכשרו כל ארצות
לומר שירה כיון שגלו חזרו להיתירן הראשון: לא היה מכה באבוב של נחושת וכו': פתח
בחליל ומסיים באבוב א"ר פפא היינו חליל היינו אבוב ואמאי קרי ליה חליל דחלי קליה:
ת"ר אבוב היה במקדש חלק היה דק היה של קנה היה ומימות משה היה צוה המלך
וציפוהו זהב ולא היה קולו ערב נטלו את צפוי ויהיה קולו ערב כמות שהיה צלצול היה
במקדש של נחושת היה והיה קולו ערב ונפגם ושלחו חכמים והביאו אומנין מאלכסנדריא
של מצרים ותקנוהו ולא היה קולו ערב נטלו את תיקונו והיה קולו ערב כמות שהיה
מכתשת היתה במקדש של נחושת היתה ומימות משה היתה והיתה מפטמת את הבשמים
נתפגמה והביאו אומנין מאלכסנדריא של מצרים ותיקנוהו ולא היתה מפטמת כמו שהיתה

נטלו את תיקונה והיתה מפטמת כמו שהיתה אלו שני כלים נשתיירו ממקדש ראשון ונתפגמו ולא היה להם ארוכה ועליהם אמר דוד (מלכים א ז) נחושת ממורט (דברי הימים ב ד) נחושת <ממורק> ועליהם הוא אומר (עזרא ח) וכלי נחושת מוצהב שנים חמודות <מזהב> רב ושמואל חז אמר כל אחד ואחד שקול כשנים של זהב וח"א שניהם שקולין כאחד של זהב תניא ר' נתן אומר שניים היו שנאמר שנים אל תיקרי שנים אלא שניים תני רשב"ג שילוח היה מקלח מים בכאיסר צוה המלך והרחיבוהו כדי שיתרבו מימיו ונתמעטו וחזרו ומיעטוהו והיה מקלח מים לקיים מה שנאמר (ירמיהו ט) אל יתהלל חכם בחכמתו ואל יתהלל גבור בגבורתו וכן היה רבן שמעון בן גמליאל אומר הרדולים לא היה במקדש מאי הרדולים אמר אביי טבלא גורגדנא מפני שקולו ערב ומערבב את הנעימה: אמר רבא בר שילא אמר רב מתנה אמר שמואל מגריפה היתה במקדש

דף יא, א גמרא עשרה נקבים היו בה כל אחד ואחד מוציא עשרה מיני זמר נמצאת כולה מוציאה מאה מיני זמר במתניתא תנא היא אמה וגבוה אמה וקתא יוצא הימנה ועשרה נקבים היו בה כל אחד מוציא מאה מיני זמר נמצאת כולה מוציאה אלף מיני זמר אמר רב נחמן בר יצחק וסימניך מתניתא גוזמא: ועבדי כהנים היו כו': לימא בהא קמיפלגי דמ"ד עבדים היו קסבר עיקר שירה בפה וכלי לבסומי קלא הוא דעבידא ומ"ד לויים היו קסבר עיקר שירה בכלי ותסברא רבי יוסי מאי קסבר אי קסבר עיקר שירה בפה עבדים סגיא אי קסבר עיקר שירה בכלי לויים בעינן לעולם קסבר עיקר שירה בפה והכא במעלין מדוכן ליוחסין ולמעשרות קמיפלגי מ"ד עבדים היו קסבר אין מעלין מדוכן לא ליוחסין ולא למעשרות מ"ד לויים היו קסבר מעלין מדוכן בין ליוחסין בין למעשרות ולמ"ד ישראלים היו קסבר מעלין מדוכן ליוחסין ולא למעשרות: תנו רבנן השיר מעכב את הקרבן דברי רבי מאיר וחכמים אומרים אינו מעכב מ"ט דר' מאיר דאמר קרא (במדבר ח) ואתנה את הלויים נתונים לאהרן ולבניו מתוך בני ישראל ולכפר על בני ישראל מה כפרה מעכבת אף שירה מעכבת ורבנן ההוא לאידך דר' אלעזר דאמר ר"א מה כפרה ביום אף שירה ביום: אמר רב יהודה אמר שמואל מנין לעיקר שירה מן התורה שנאמר (דברים יח) ושרת בשם ה' אלהיו איזהו שירות שבשם הוי אומר זה שירה ואימא נשיאות כפים מדכתיב (דברים י) לשרתו ולברך בשמו מכלל דברכת כהנים לאו שירות היא רב מתנה אמר מהכא (דברים כח) תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך בשמחה ובטוב לבב איזו היא עבודה שבשמחה ובטוב לבב הוי אומר זה שירה ואימא דברי תורה דכתיב (תהילים יט) פקודי ה' ישירים משמחי לב משמחי לב איקרי טוב לא איקרי ואימא בכורים דכתיב (דברים כו) ושמחת בכל הטוב טוב איקרי טוב לבב לא איקרי א"ר מתנה מנין לביכורים שטעונין שירה אתיא טוב טוב מהכא איני והא א"ר שמואל בר נחמני א"ר יונתן מנין שאין אומרים שירה אלא על היין שנאמר (שופטים ט) ותאמר להם הגפן החדלתי את תירושי המשמח אלהים ואנשים אם אנשים משמח אלהים במה משמח מכאן שאין אומרים שירה אלא על היין משכחת לה כדתני ר' יוסי פרי אתה מביא ואי אתה מביא משקין הביא ענבים ודרכן מנין ת"ל תביא: חזקיה אמר מהכא (דברי הימים א טו) וכנניהו שר הלויים <ישור> במשא [במשא ישור] כי מבין הוא אל תיקרי <ישור> [יסור] אלא ישיר בלווטי א"ר יוחנן מהכא (במדבר ד) לעבוד עבודת עבודה איזהו עבודה שצריכה עבודה הוי אומר זו שירה רבי יצחק אמר מהכא (תהילים פא) שאו זמרה ותנו תוף כנור נעים עם נבל ר"נ בר יצחק אמר

מהכא (ישעיהו כד) <הם> [המה] ישאו קולם ירונו בגאון ה' צהלו מים: ותנא מייתי לה מהכא (במדבר ז) ולבני קהת לא נתן כי עבודת הקדש עליהם בכתף ישאו ממשמע שנאמר בכתף איני יודע שישאו מה ת"ל ישאו אין ישאו אלא לשון שירה וכן הוא אומר (תהילים פא) שאו זמרה ותנו תוף ואומר ישאו קולם ירונו וגו' חנניא בן אחי רבי יהושע אמר מהכא (שמות יט) משה ידבר והאלהים יעננו בקול

דף יא,ב גמרא על עסקי קול רב אשי אמר מהכא (דברי הימים ב ה) ויהי כאחד למחצצרים ולמשוררים להשמיע קול אחד רבי יונתן אמר מהכא (במדבר יח) ולא ימותו גם הם גם אתם מה אתם בעבודת מזבח אף הם בעבודת מזבח תניא נמי הכי ולא ימותו גם הם גם אתם אתם בשלהם והם בשלכם במיתה הם בשלהם אינן במיתה אלא באזהרה אמר אביי נקיטינן משורר ששיער בשל חבירו במיתה שנאמר (במדבר ג) והחונים לפני המשכן קדמה לפני אהל מועד וגו' והזר הקרב יומת מאי זר אילימא זר ממש הכתיב חדא זימנא אלא לאו זר דאותה עבודה: מיתבי משורר ששיער ומשוער ששורר אינן במיתה אלא באזהרה תנאי היא דתניא מעשה בר' יהושע בר חנניה שהלך לסייע בהגפת דלתות אצל ר' יוחנן בן גודגדא אמר לו בני חזור לאחוריך שאתה מן המשוררים ולא מן המשוערים מאי לאו בהא קמיפלגי דמר סבר מיתה היא וגזרו בה רבנן ומ"ס אזהרה היא ולא גזרו בה דכ"ע אזהרה היא מר סבר מסייע גזרו ביה רבנן ומר סבר לא גזרו ביה רבנן בעי רבי אבין עולת נדבת ציבור טעונה שירה או אינה טעונה שירה (במדבר י) עולותיכם אמר רחמנא אחת עולת חובה ואחת עולת נדבה או דלמא עולותיכם דכולהו ישראל קאמר רחמנא ת"ש (דברי הימים ב כט) ויאמר חזקיהו להעלות העולה <על המזבח> [להמזבח] ובעת החל העולה החל שיר ה' והחצוצרות ע"י כלי <שיר> דוד מלך ישראל האי שירה מאי עבידתה אילימא דעולת חובה ל"ל אימלוכי אלא לאו דעולת נדבה א"ר יוסף לא עולת ראש חודש הוה וקא מיבעיא להו מי הוקבע ר"ח בזמנו דליקרב או לא אמר ליה אביי ומי מצית אמרת הכי והכתיב (דברי הימים ב כט) ביום ששה עשר לחדש הראשון וגו' ויאמר חזקיהו להעלות העולה <על המזבח> [להמזבח] אלא אמר רמי בריה דרב ייבא כבש הבא עם העומר קמיבעיא להו מי קבע ר"ח בזמנו דליקריב או לא מתקיף לה רב אויא וליחזי פסח היכי עביד מצה היכי אכיל אלא אמר רב אשי מידי דהוה אשליחא דציבורא דממליך השתא דאתית להכי אפילו תימא עולת חובה מידי דהוה אשליחא דציבורא דממליך ת"ש רבי יוסי אומר מגלגלין זכות ליום זכאי וחובה ליום חייב אמרו כשחרב הבית בראשונה אותו היום תשעה באב היה ומוצאי שבת היה ומוצאי שביעית היתה ומשמרתו של יהויריב היתה והיו כהנים ולוים עומדים על דוכנן ואומרים שירה ומה שירה אמרו (תהילים צד) וישב עליהם את אונם וברעתם יצמיתם ולא הספיקו לומר יצמיתם ה' אלהינו עד שבאו אויבים וכבשום וכן בשניה האי שירה מאי עבידתה אילימא דעולת חובה מי הואי בי"ז בתמוז בטל התמיד אלא לאו דעולת נדבה ותסברא מ"ש דעולת חובה דלא הואי ומ"ש דעולת נדבה דהואי הא לא קשיא בן בקר אקראי בעלמא הוא דאיתרמיא להו אמר רבא ואיתימא רב אשי ותסברא שירה דיומיה (תהילים כד) לה' הארץ ומלואה וישב עליהם את אונם בשיר דארבעה בשבת הוא אלא אילימא בעלמא הוא דנפל להו בפומייהו והא עומדין על דוכנן קתני כדר"ל דאמר אומר שלא על הקרבן אי הכי בעולת נדבה נמי לימא נפיק מינה חורבא מאי הוה עלה ת"ש דתני רב מרי בריה דרב כהנא (במדבר י) על עולותיכם

ועל זבחי שלמיכם מה עולה קודש קדשים אף שלמים קודש קדשים ומה שלמים קבוע להם זמן אף עולה קבוע לה זמן:

דף יב, א גמרא איבעיא להו נסכים הבאים בפני עצמן טעונין שירה או אין טעונין שירה כיון דאמר [רבי] שמואל בר נחמני א"ר יונתן מנין שאין אומרים שירה אלא על היין [וכו'] אמרינן או דלמא על אכילה ושתיה אמרינן אשתייה לחודה לא אמרינן: ת"ש ר' יוסי אומר מגלגלין זכות ליום זכאי וכו' האי שירה מאי עבידתיה אילימא דעולת חובה מי הוה בשבעה עשר בתמוז בטל התמיד ואלא דעולת נדבה והא תני רב מרי בריה דרב כהנא דלא צריכא אלא לאו דנסכין אמר רבא ואיתימא רב אשי ותסברא שירה דיומיה (תהילים כד) לה' הארץ ומלואה (תהילים צד) וישב עליהם את אונם בשירה דארבעה בשבא הוא אלא איליאי בעלמא הוא דנפל להו בפומייהו והא עומדים על דוכנן קתני כדריש לקיש דאמר ר"ל אומר שירה שלא על הקרבן א"ה בנסכים נמי לימא נפיק מיניה חורבא: גופא ר' יוסי אומר מגלגלין זכות ליום זכאי וכו' בראשונה במוצאי שביעית מי משכחת לה והכתיב (יחזקאל מ) בעשרים וחמש שנה לגלותנו בראש השנה בעשור לחדש בארבע עשרה שנה אחר אשר הוכתה העיר איזו היא שנה שראש השנה בעשור לחדש הוי אומר זה יובל ואי ס"ד בחד בשבוע חרוב מחד בשבוע לחד בשבוע תמני לחד בשבוע אחרינא חמש עשרה הוויין אמר רבינא בארבע עשרה שנה אחר שנה שהוכתה העיר א"ה בעשרים וחמש שנה עשרים ושש הוויין דאמר מר גלו בשבע גלו בשמונה גלו בי"ח גלו בי"ט משב ועד תמני סרי חד סרי וחמש עשרה עשרים ושית הויא אמר לך רבינא ולדידך מי ניחא מכדי גלו נמי בתשע עשרה משב ועד תשסרי תרתי סרי וארבע סרי עשרים ושית הוויין אלא מאי אית לך למימר לבר משתא דגלו בה לדידי נמי לבר משתא דגלו בה מכל מקום תשסרי לרבינא קשיא מי סברת שלש גליות הוי גלו בשבע לכיבוש יהויקים שהיא שמונה לנבוכד נצר גלו בשמונה עשרה לכיבוש יהויקים שהיא תשע עשרה לנבוכד נצר דאמר מר שנה ראשונה כיבש נינוה

דף יב, ב גמרא שניה עלה וכיבש יהויקים: וכן בשניה ושניה במוצאי שביעית מי משכחת לה מכדי בית שני כמה קם ארבע מאה ועשרים ארבע מאה תמניא יובלי ארבעסרי תרי שבוע פשו להו שית הוה ליה בשיתא בשבוע הא מני רבי יהודה היא דאמר שנת חמשים עולה לכאן ולכאן אייתי תמניא מתמניא יובלי והני שית הוי ארביסר אישתכח דבמוצאי שביעית חרוב אי ר' יהודה בראשונה לא משכחת לה דתניא שבעה עשר יובלות מנו ישראל משנכנסו לארץ ועד שיצאו ואי אתה יכול לומר משעה שנכנסו מנו שאם אתה אומר כן נמצא בית חרב בתחילת יובל ואי אתה מוצא (יחזקאל מ) בארבע עשרה שנה אחר אשר הוכתה העיר אלא צא מהם שבע שכיבשו ושבע שחילקו ואתה מוצא (יחזקאל מ) בארבע עשרה שנה אחר אשר הוכתה העיר ואי רבי יהודה אייתי שבסרי משבסרי יובלי שדי אהני הוה ליה בתלתא בשבוע הנך שני דאגלינהו סנחריב עד דאתא ירמיה אהדרינהו לא קחשיב להו איבעית אימא לעולם רבנן וכי קתני וכן בשניה אשאר הכי נמי מסתברא דאי לא תימא הכי משמרתו של יהויריב בשניה מי הואי והתניא ארבע משמרות עלו מן הגולה ידעיה וחרים פשחור ואימר עמדו נביאים שביניהם וחלקום לכ"ד משמרות בללום ונתנום בקלפי בא ידעיה ונטל חלקו וחלק חביריו שש

דף יג, א גמרא בא חרים ונטל חלקו וחלק חביריו שש וכן פשחור וכן אימר התקינו נביאים שביניהם שאפי' יהויריב ראש משמרות עולה לא ידחה ידעיה ממקומו אלא ידעיה

עיקר ויהויריב טפל לו אלא אשאר: רב אשי אמר הנך שית שני עד דסליק עזרא ומקדיש לא קא חשיב להו דכתיב (עזרא ד) באדין בטילת עבידת בית אלהנא די בירושלים וכתלי' (עזרא ו) ושיציא ביתא דנא עד יום תלתא לירח אדר דהיא שנת שית למלכות דריוש מלכא ותנא באותו זמן לשנה הבאה עלה עזרא וגלותו עמו דכתיב (עזרא ז) ויבא ירושלים בחודש החמישי היא השנה השביעית למלך: גופא שבעה עשר יובלות מנו ישראל משנכנסו לארץ ועד שיצאו ואי אתה יכול לומר משנכנסו מנו שאם אתה אומר משנכנסו מנו נמצא בית חרב בתחלת יובל ואי אתה מוצא (יחזקאל מ) בארבע עשרה שנה אחר אשר הוכתה העיר וכו' שבע שכיבשו מנלן דקאמר כלב (יהושוע יד) בן ארבעים שנה [אנכי] בשלח <אותי> משה עבד ה' [אותי] מקדש ברנע לרגל את הארץ [וגו'] ועתה [הנה] אנכי היום בן חמש ושמונים [שנה] ואמר מר שנה ראשונה עשה משה משכן שניה הוקם המשכן ושלח מרגלים כי עבור ירדן כלב בר כמה הוי בר תמנן נכי תרתין כי קא מפליג נחלות קאמר (יהושוע יד) בן חמש ושמונים שנה אנכי אישתכח דשבע כיבשו ושבע שחילקו מנלן איבעית אימא מדשבע כיבשו שבע חילקו ואיבעית אימא מדלא משכחת להו (יחזקאל מ) ארבע עשרה שנה אחר אשר הוכתה העיר:

דף יג, א משנה אין פוחתין מששה טלאים המבוקרין בלשכת הטלאים כדי לשבת ולימים טובים של ראש השנה ומוסיפין עד עולם אין פוחתין משתי חצוצרות מתשעה כנורות ומוסיפין עד עולם והצלצל לבד:

דף יג, א גמרא תמידין ומוסיפין טובא הוו תנא בעלמא קאי ואתמידין לחודיה קאי ומאי כדי לשבת ולימים טובים סימנא בעלמא וה"ק אין פוחתין מששה טלאים

דף יג, ב גמרא המבוקרים בלשכת הטלאים ארבעה ימים קודם שחיטה ומני בן בג בג היא דתניא בן בג בג אומר מנין לתמיד שטעון ביקור ארבעה ימים קודם שחיטה ת"ל (במדבר כח) תשמרו להקריב לי במועדו ולהלן הוא אומר (שמות יב) והיה לכם למשמרת עד ארבעה עשר יום לחדש <הראשון> [הזה] מה להלן טעון ביקור ארבעה ימים קודם שחיטה אף כאן טעון ביקור ארבעה ימים קודם שחיטה דיקא נמי דקתני כדי לשבת ולא קתני לשבת שמע מינה: משתי חצוצרות ומוסיפין וכו': ועד כמה אמר רב הונא ואמרי לה אמר רב זבדי אמר רב הונא עד מאה ועשרים שנאמר (דברי הימים ב ה) ועמהם כהנים למאה ועשרים מחצרים בחצוצרות: מתשעה כנורות וכו' וצלצל לבד: מנא הני מילי אמר רב אסי דאמר קרא (דברי הימים א טז) ואסף במצלתים <להשמיע> [משמיע] מצלתים תרי הוו כיון דחדא עבידתא עבדי וחד גברא עביד בהו קרי להו חד:

דף יג, ב משנה אין פוחתין משנים עשר ליום עומדין על הדוכן ומוסיפין עד עולם אין הקטן נכנס לעזרה לעבודה אלא בשעה שהלויים אומרים בשיר ולא היו אומרים בנבל ובכנור אלא בפה כדי ליתן תבל בנעימה רבי אליעזר בן יעקב אומר אין עולין למנין ואין עולין לדוכן אלא בארץ היו עומדין וראשיהן בין רגלי הלויים וצערי הלויים היו נקראין:

דף יג, ב גמרא הני כנגד מי אמר רב פפא כנגד תשעה כנורות [ושני] נבלים וצלצל אחד שנאמר (דברי הימים א כה) הוא <ובניו ואחיו> [ואחיו ובניו] שנים עשר: אין הקטן נכנס לעזרה לעבודה אלא בשעה שהלויים כו': מנא הני מילי אמר רבי יוחנן דאמר קרא (עזרא ג) ויעמוד ישוע בניו ואחיו קדמיאל ובניו בני יהודה כאחד לנצח על [עשה] המלאכה <ה' עבודת בית ה'> [בבית האלהים] וגו': לא היו אומרים לא בנבל ולא בכנור אלא בפה כו': למימרא דנבל לחוד וכנור לחוד לימא מתני' דלא כרבי יהודה דתניא רבי

יהודה אומר כנור של מקדש של שבעת נימין היה שנאמר (תהילים טז) שובע שמחות [את] פניך אל תיקרי שובע אלא שבע ושל ימות המשיח שמונה שנאמר (תהילים יב) למנצח על השמינית על נימא שמינית של עולם הבא אשר שנאמר (תהילים צב) עלי עשור ועלי נבל עלי הגיון בכנור ואומר (תהילים לג) הודו לה' בכנור בנבל עשור זמרו לו שירו לו שיר חדש אפילו תימא רבי יהודה לעולם הבא אידי דנפיש נימין דידיה נפיש קליה כי נבל קרי ליה נבל: רבי אליעזר בן יעקב אומר אין עולין מן המנין כו': תנא וסועדי הלויים היו נקראין ותנא דידן כיון דהני קטין קלייהו והני עב קלייהו הני מקטטי והני לא מקטטי קרי להו צערי:

מסכת ערכין פרק ג

דף יג,ב משנה יש בערכין להקל ולהחמיר ובשדה אחוזה להקל ולהחמיר ובשור המועד שהמית העבד להקל ולהחמיר באונס ובמפתה ובמוציא שם רע להקל ולהחמיר יש בערכין להקל ולהחמיר כיצד אחד שהעריך את הנאה שבישראל ואת הכעור שבישראל נותן חמשים סלע ואם אמר הרי דמיו עלי נותן את שוויו:

דף יג,ב גמרא יש בערכין להקל וכו' ולהחמיר כיצד אחד שהעריך כו': בישראל אין <בעובד כוכבים> {בנכרים} לא לימא מתני' דלא כר"מ דתנן <עובד כוכבים> {נכרי} ר"מ אומר נערך אבל לא מעריך אפי' תימא ר"מ הוא הדין דאפילו <עובד כוכבים> {נכרי} נמי אלא

דף יד,א גמרא מלתא אגב אורחיה קמשמע לן כדרב יהודה אמר רב דאמר רב יהודה אמר רב אסור לאדם שיאמר כמה נאה <כנעני> {כותי} זה וליתני את הנאה שבישראל ואת הכעור <שבכנענים> {שבכותים} בחד אומה קמיירי בתרי אומה לא מיירי ולא והא קתני הגדולה שבכהונה ואת הקטנה שבישראל התם חד אומה הוא אלא מקדיש הוא דקדישי כהנים טפי ואיבעית אימא אידי דקא בעי למתני סיפא שדה אחוזה דבישראל הוא דמשכחת לה <בעובד כוכבים> {בנכרים} לא משכחת לה דלאו בני אחוזה נינהו משום הכי קתני לה בישראל:

דף יד,א משנה בשדה אחוזה להקל ולהחמיר כיצד אחד המקדיש בחולת המחוז ואחד המקדיש בפרדיסות סבסטי נותן זרע חומר שעורים בחמשים שקל כסף ובשדה מקנה נותן את שוויו רבי אליעזר אומר אחד שדה מקנה ואחד שדה אחוזה מה בין שדה אחוזה לשדה מקנה שבשדה אחוזה הוא נותן חומש ובשדה מקנה אינו נותן חומש:

דף יד,א גמרא אמר רב הונא הקדיש שדה מליאה אילנות כשהוא פודן פודה אילנות בשווין וחוזר ופודה קרקע בית זרע חומר שעורים בחמשים שקל כסף אלמא קסבר רב הונא אדם מקדיש בעין יפה מקדיש איתיביה רב נחמן לרב הונא אחד המקדיש בחולת המחוז ואחד המקדיש בפרדיסות סבסטי נותן בית זרע חומר שעורים בחמשים שקל כסף א"ל ראויה לפרדיסות קאמינא איתיביה בית זרע אין לי אלא בית זרע שדה גפנים ושדה קנים ושדה אילנות מנין ת"ל שדה מ"מ אמר ליה ה"נ פודה וחוזר ופודה איתיביה הקדיש שלשה אילנות ממשע עשרה לבית סאה הרי זה הקדיש את הקרקע ואת האילנות שביניהם

כשהוא פודה פודה בית זרע חומר שעורים בחמשים שקל כסף פחות מיכן או יתר על כן או שהקדישן בזה אחר זה ה"ז לא הקדיש לא את הקרקע ולא את האילנות שביניהם ולא עוד אלא אפי' הקדיש אילנותיו ואח"כ הקדיש קרקע כשהוא פודה את האילנות בשווייהן וחוזר ופודה את הקרקע בית זרע חומר שעורים בחמשים שקל כסף וכי תימא הכא נמי פודה וחוזר ופודה הא מדסיפא פודה וחוזר ופודה מכלל דרישא לא אלא הא מני ר' שמעון היא דאמר מקדיש בעין רעה מקדיש דתניא המקדיש את השדה הקדיש את כולה רש"א לא הקדיש אלא חרוב המורכב וסדן השקמה אי ר' שמעון אימא סיפא ולא עוד אלא אפי' הקדיש אילנותיו ואח"כ הקדיש קרקע כשהוא פודה את האילנות בשווייהן וחוזר ופודה בית זרע חומר שעורים בחמשים שקל כסף ואי רבי שמעון ליזיל בתר פדיון וליפרקו אגב ארעייהו דהא שמעינן ליה לרבי שמעון דאזיל בתר פדיון דתניא מנין ללוקח שדה מאביו והקדישה ואח"כ מת אביו מנין שתהא לפניו כשדה אחוזה ת"ל (ויקרא כז) אם את שדה מקנתו אשר לא משדה אחוזתו שדה שאינה ראויה להיות שדה אחוזה יצתה זו שראויה להיות שדה אחוזה דברי רבי יהודה ור"ש ר' מאיר אומר מנין ללוקח שדה מאביו ומת אביו ואחר כך הקדישה מנין שתהא לפניו כשדה אחוזה

דף יד, ב גמרא תלמוד לומר (ויקרא כז) אם את שדה מקנתו אשר לא משדה אחוזתו שדה שאינה שדה אחוזה יצתה זו שהיא שדה אחוזה אילו לרבי יהודה ולרבי שמעון אפי' הקדישה ואחר כך מת אב שדה אחוזה הוא מאי טעמא אי משום קרא קרא לכדריבי מאיר הוא דאתא אלא לאו משום דאזיל בתר פדיון אמר רב נחמן בר יצחק רבי יהודה ורבי שמעון קרא אשכחו ודרוש אם כן לכתוב רחמנא אם את שדה מקנתו אשר לא אחוזתו מאי משדה שדה שאינה ראויה להיות שדה אחוזה: אמר רב פפא הקדיש טרשין פודן בשוויין מאי טעמא בית זרע אמר רחמנא והני לאו בני זריעה נינהו לא גאלן יוצאין ביובל מאי טעמא שדה אמר רחמנא כל דהו מכר טרשין נגאלין פחות משתי שנים מאי טעמא (ויקרא כה) מספר שני תבואות אמר רחמנא והאי לאו בני תבואה נינהו לא גאלן חוזרת לבעלים ביובל מאי טעמא (ויקרא כה) ושב לאחוזתו אמר רחמנא והאי נמי אחוזה היא הקדיש אילנות פודה בשווייהן מאי טעמא (ויקרא כז) בית זרע אמר רחמנא ולא אילנות לא גאלן אין יוצאין לכהנים ביובל (ויקרא כז) והיה השדה אמר רחמנא ולא אילנות מכר אילנות אין נגאלין פחות משתי שנים מאי טעמא שני תבואות אמר רחמנא והני בני תבואות נינהו לא גאלן אין חוזרת לבעלים ביובל מאי טעמא ושב לאחוזתו אמר רחמנא ולא אילנות אמר מר הקדיש אילנות פודה בשוויין אמאי וליקדשו אגב ארעייהו וליפרקוה אגב ארעייהו וכי תימא אילנות אקדיש ארעא לא אקדיש והאמרי נהרדעי מאן דמזבן ליה דקלא לחבריה קני ליה משיפולא ועד תהומא לאו מי איתמר עלה בבא מחמת טענה: שדה מקנה נותן שוויין: תנו רבנן (ויקרא כז) במכסת מה בא ללמוד לפי שנאמר (ויקרא כז) זרע חומר שעורים בחמשים שקל כסף יכול אף שדה מקנה כן תלמוד לומר מכסת רבי אליעזר אומר נאמר כאן (ויקרא כז) וחשב ונאמר להלן וחשב מה להלן דבר קצוב אף כאן דבר קצוב איבעיא להו רבנן אית להו גזירה שוה ומפקין ליה לחומש או דלמא לית להו גזירה שוה ולית להו לחומש אמר רבא מסתברא לית להו גזירה שוה מדגלי רחמנ' חומש גבי שדה אחוזה וגבי מקדיש ביתו הוה ליה שני כתובין הבאין כאחד וכל שני כתובין הבאין כאחד אין מלמדין ולמ"ד מלמדין מדגלי רחמנא חומש במעשר בבהמה טהורה ובבהמה טמאה הוה ליה טובא

ואין מלמדין תניא כוותיה דרבא ולא מטעמיה תניא (ויקרא כה) במכסת הערכך הקישו
הכתוב לערכין מה ערכין אין מוסיף חומש אף שדה מקנה אין מוסיף חומש:
דף יד, ב משנה בשור המועד שהמית את העבד להקל ולהחמיר כיצד אחד שהמית את
הנאה שבעבדים ואת הכעור שבעבדים נותן שלשים סלע המית בן חורין נותן שוויו חבל
בזה ובזה נותן נזק שלם:

דף יד, ב גמרא במועד אין בתם לא לימא מתני' דלא כרבי עקיבא דתנן רבי עקיבא אומר
אף תם שחבל באדם משלם במותר נזק שלם אפילו תימא רבי עקיבא הוא הדין דאפילו
תם נמי ואידי דקא בעי למתנא סיפא המית עבד המית בן חורין דבמועד הוא דמשכחת לה
בתם לא משכחת לה משום הכי קתני מועד:

דף יד, ב משנה באונס ובמפתה להקל ולהחמיר כיצד אחד שאנס ופיתה את גדולה
שבכהונה ואת הקטנה שבישראל נותן חמשים סלעים והבושת והפגם הכל לפי המבייש
והמתבייש:

דף יד, ב גמרא אמאי אימא חמשים סלעים אמר רחמנא מכל מילי אמר רב זעירא יאמרו
בעל בת מלכים חמשים בעל בת הדיוטות חמשים א"ל אביי א"ה גבי עבד נמי יאמרו עבד
נוקב מרגלית שלשים עבד עושה מעשה מחט שלשים אלא אמר רב זעירא

דף טו, א גמרא אילו באו עליה שנים אחד שלא כדרכה ואחד כדרכה יאמרו בעל פגומה
חמשים בעל שלמה חמשים א"ל אביי אי הכי גבי עבד נמי יאמרו עבד בריא שלשים עבד
מוכה שחין שלשים אלא אמר אביי אמר קרא (דברים כב) תחת אשר עינה מכלל דאיכא
בושת ופגם רבא אמר דאמר קרא (דברים כב) ונתן האיש השוכב עמה וגו' הנאת שכיבה
חמשים מכלל דאיכא מילתא אחריתי ומאי ניהו בושת ופגם:

דף טו, א משנה במוציא שם רע להקל ולהחמיר כיצד אחד שהוציא שם רע על גדולה
שבכהונה ועל קטנה שבישראל נותן מאה סלע נמצא האומר בפיו חמור מן העושה מעשה
שכן מצינו שלא נתחתם גזר דין על אבותינו במדבר אלא על לשון הרע שנאמר (במדבר
יד) וינסו אותי זה עשר פעמים וגו':

דף טו, א גמרא ממאי דלמא משום דקא גרים לה קטלא דכתיב (דברים כב) ואם אמת
היה הדבר וגו' והוציאו את הנערה וגו' אמר רבא אמר קרא (דברים כב) כי הוציא שם רע
על שם רע שהוציא: וכן מצינו שלא נתחתם גזר דין וכו': ממאי דלמא דאכתי לא מלא
סאתן דאמר רב המנונא אין הקב"ה נפרע מן האדם עד שתתמלא סאתו שנאמר (איוב כ)
במלאת ספקו יצר לו אמר ר"ל אמר קרא וינסו אותי זה עשר פעמים על זה נתחתם גזר
דין: תניא א"ר אלעזר בן פרטא בוא וראה כמה גדול כח של לשון הרע מנלן ממרגלים
ומה המוציא שם רע על עצים ואבנים כך המוציא שם רע על חבירו על אחת כמה וכמה
ממאי דלמא משום דר' חנינא בר פפא דאמר רבי חנינא בר פפא דבר גדול דברו מרגלים
באותה שעה דכתיב (במדבר יג) כי חזק הוא ממנו אל תיקרי כי חזק הוא ממנו אלא ממנו
כביכול בעל הבית אין יכול להוציא כליו משם אלא אמר רבה אמר ר"ל אמר קרא
(במדבר יד) וימותו האנשים מוציאי דבת הארץ רעה על דבת הארץ שהוציאו תניא אמר
ר' יהודה עשר נסיונות ניסו אבותינו להקב"ה שנים בים ושנים במים שנים במן שנים
בשליח אחת בעגל ואחת במדבר פארן שנים בים אחת בירידה ואחת בעלייה בירידה
דכתיב (שמות יד) המבלי אין קברים במצרים בעלייה כדרב הונא דא"ר הונא ישראל
שבאותו הדור מקטני אמנה היו כדרבה בר מרי דאמר רבה בר מרי מאי דכתיב (תהילים

קו) וימרו על ים בים סוף ויושיעם למען שמו מלמד שהיו ישראל ממרים באותה שעה ואומרים כשם שאנו עולים מצד זה כך מצרים עולים מצד אחר אמר לו הקב"ה לשר של ים פלוט אותם ליבשה אמר לפניו רבש"ע כלום יש עבד שנותן לו רבו מתנה וחוזר ונוטלה הימנו אמר לו אני נותן לך אחד ומחצה שבהם אמר לפניו רבש"ע כלום יש עבד שתובע את רבו אמר לו נחל קישון יהיה ערב מיד פלטן ליבשה דכתיב (שמות יד) וירא ישראל את מצרים מת על וגו' שנים במים במרה וברפידים במרה דכתיב (שמות טו) ויבואו מרתה ולא יכלו לשתות וכתיב (שמות יז) וילך העם על משה ברפידים דכתיב (שמות יז) ויחננו ברפידים ואין מים לשתות וכתיב (שמות יז) וירב העם עם משה שנים במן דכתיב

דף טו, ב גמרא (שמות טז) אל תצאו ויצאו אל תותירו ויותרו שנים בשליו ראשון ובשליו שני בשליו ראשון (שמות טז) בשבתכם על סיר הבשר בשליו שני (במדבר יא) והאספסוף אשר בקרבו בעגל כדאיתיה במדבר פארן כדאיתיה אמר רבי יוחנן משום רבי יוסי בן זימרא מאי דכתיב (תהילים קכ) מה יתן לך ומה יוסיף לך לשון רמיה אמר לו הקב"ה ללשון כל אבריו של אדם זקופים ואתה מוטל כל אבריו של אדם מבחוץ ואתה מבפנים ולא עוד אלא שהקפתי לך שתי חומות אחת של עצם ואחת של בשר מה יתן לך ומה יוסיף לך לשון רמיה אמר ר' יוחנן משום ר' יוסי בן זימרא כל המספר לשון הרע כאילו כפר בעיקר שנאמר (תהילים יב) אשר אמרו ללשוננו נגביר שפתינו אתנו מי אדון לנו ואמר ר' יוסי בן זימרא כל המספר לשון הרע נגעים באים עליו שנאמר (תהילים קא) מלשני בסתר רעהו אותו אצמית וכתיב התם (ויקרא כה) לצמיתות ומתרגמינן לחלוטין ותנן אין בין מצורע מוסגר למצורע מוחלט אלא פריעה ופרימה אמר ריש לקיש מאי דכתיב (ויקרא יד) זאת תהיה תורת המצורע זאת תהיה תורתו של מוציא שם רע ואמר ריש לקיש מאי דכתיב (קוהלת י) אם ישוך הנחש בלא לחש ואין יתרון לבעל הלשון לעתיד לבא מתקבצות כל החיות ובאות אצל נחש ואומרות ארי דורס ואוכל זאב טורף ואוכל אתה מה הנאה יש לך אומר להם וכי מה יתרון לבעל הלשון ואמר ריש לקיש כל המספר לשון הרע מגדיל עונות עד לשמים שנאמר (תהילים עג) שתו בשמים פיהם ולשונם תהלך בארץ אמר רב חסדא אמר מר עוקבא כל המספר לשון הרע ראוי לסוקלו באבן כתיב הכא אותו אצמית וכתיב התם (איכה ג) צמתו בבור חיי וידו אבן בי ואמר רב חסדא אמר מר עוקבא כל המספר לשון הרע אמר הקב"ה אין אני יכולין לדור בעולם שנאמר (תהילים קא) מלשני בסתר רעהו אותו אצמית גבה עינים ורחב לבב אותו לא אוכל אל תיקרי אותו לא אוכל אלא אתו לא אוכל ואיכא דמתני לה על גסי הרוח אמר רב חסדא אמר מר עוקבא כל המספר לשון הרע אמר הקב"ה [לשר של] גיהנם אני עליו מלמעלה ואתה עליו מלמטה נדוננו שנאמר (תהילים קכ) חצי גבור שנונים עם גחלי רתמים אין חץ אלא לשון שנאמר (ירמיהו ט) חץ שחוט לשונם מרמה דבר ואין גבור אלא הקב"ה שנאמר (ישעיהו מב) ה' כגבור יצא גחלי רתמים היינו גיהנם אמר רבי חמא בר' חנינא מה תקנתו של מספרי לשון הרע אם תלמיד חכם הוא יעסוק בתורה שנא' (משלי טו) מרפא לשון עץ חיים ואין לשון אלא לשון הרע שנאמר חץ שחוט לשונם ואין עץ אלא תורה שנאמר (משלי ג) עץ חיים היא למחזיקים בה ואם עם הארץ הוא ישפיל דעתו שנאמר (משלי טו) וסלף בה שבר רוח רבי אחא ברבי חנינא אומר סיפר אין לו תקנה שכבר כרתו דוד ברוח הקדש שנאמר (תהילים יב) יכרת ה' כל שפתי חלקות לשון מדברת

גדולות אלא מה תקנתו שלא יבא לידי לשון הרע אם תלמיד חכם הוא יעסוק בתורה ואם ע"ה הוא ישפיל דעתו שנאמר וסלף בה שבר רוח תנא דבי רבי ישמעאל כל המספר לשון הרע מגדיל עונות כנגד שלש עבירות <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} וגילוי עריות ושפיכות דמים כתיב הכא לשון מדברת גדולות וכתוב <בעבודת כוכבים> {בעבודה זרה} (שמות לב) אנא חטא העם הזה חטאה גדולה בגילוי עריות כתיב (בראשית לט) ואיך אעשה הרעה הגדולה הזאת בשפיכות דמים כתיב (בראשית ד) גדול עוני מנשוא גדולות אימא תרתי הי מינייהו מפקא במערבא אמרי לשון תליתאי קטיל תליתאי הורג למספרו ולמקבלו ולאומרו א"ר חמא ברבי חנינא מאי דכתיב (משלי יח) מות וחיים ביד לשון וכי יש יד ללשון לומר לך מה יד ממיתה אף לשון ממיתה אי מה יד אינה ממיתה אלא בסמוך לה אף לשון אינה ממיתה אלא בסמוך לה ת"ל חץ שחוט לשונם אי מה חץ עד ארבעים וחמשים אמה אף לשון עד ארבעים וחמשים אמה תלמוד לומר שתו בשמים פיהם ולשונם תהלך בארץ וכי מאחר דכתיב שתו בשמים פיהם חץ שחוט לשונם למה לי הא קמשמע לן דקטיל כחץ וכי מאחר דכתיב חץ שחוט לשונם מות וחיים ביד לשון למה לי לכדרבא דאמר רבא דבעי חיים בלישניה דבעי מיתה בלישניה היכי דמי לישנא בישא <רבא אמר> [אמר רבה] כגון דאמר איכא נורא בי פלניא אמר ליה אביי מאי קא עביד גלויי מילתא בעלמא הוא אלא דמפיק בלישנא בישא דאמר היכא משתכח נורא אלא בי פלניא [דאיכא בשרא וכוורי] אמר רבה כל מילתא דמיתאמרא באפי מרה לית בה משום לישנא בישא אמר ליה כל שכן חוצפא ולישנא בישא אמר ליה אנא כרבי יוסי סבירא לי דאמר רבי יוסי מימי לא אמרתי דבר וחזרתי לאחורי אמר

דף טז, א גמרא רבה בר רב הונא כל מילתא דמיתאמרא באפי תלתא לית בה משום לישנא בישא מ"ט חברך חברא אית ליה וחברא דחברך חברא אית ליה כי אתא רב דימי אמר מאי דכתיב (משלי כז) מברך רעהו בקול גדול בבוקר השכם קללה תחשב לו כגון דמיקלע לאושפיזא וטרחו קמיה שפיר למחר נפיק יתיב בשוקא ואמר רחמנא ניברכיה לפלניא דהכי טרח קמאי ושמעין אינשי ואזלין ואנסין ליה תני רב דימי אחוה דרב ספרא לעולם אל יספר אדם בטובתו של חברו שמתוך טובתו בא לידי רעתו איכא דאמרי רב דימי אחוה דרב ספרא חלש על רב ספרא לשילולי ביה אמר להו תי תי לי דקיימי כל דאמר רבנן א"ל הא מי מקיימת לעולם אל יספר אדם בטובתו של חברו שמתוך טובתו בא לידי גנותו אמר להו לא שמיעא לי ואי הוה שמיעא לי קיימתה א"ר שמואל בר נחמני א"ר יוחנן על שבעה דברים נגעים באין על לשון הרע ועל שפיכות דמים ועל שבועת שוא ועל גילוי עריות ועל גסות הרוח ועל הגזל ועל צרות העין על לשון הרע דכתיב (תהילים קא) מלשני בסתר רעהו אותו אצמית על שפיכות דמים דכתיב (שמואל ב ג) ואל יכרת מבית יואב זב ומצורע וגו' ועל שבועת שוא דכתיב (מלכים ב ה) ויאמר נעמן הואל קח ככרים וכת' (מלכים ב ה) וצרעת נעמן תדבק בכך וגו' ועל גילוי עריות דכתיב (בראשית יב) וינגע ה' את פרעה נגעים וגו' ועל גסות הרוח דכתיב (דברי הימים ב כז) ובחזקתו גבה לבו עד להשחית וימעול בה' אלהיו (דברי הימים ב כז) והצרעת זרחה במצחו ועל הגזל דכתיב (ויקרא יד) וצוה הכהן ופנו את הבית תנא הוא כונס ממון שאינו שלו יבא הכהן ויפזר ממונו ועל צרות העין דכתיב (ויקרא יד) ובא אשר לו הבית [וגו'] ותנא דבי ר' ישמעאל מי שמיוחד ביתו לו איני והא אמר ר' ענני בר ששון למה נסמכה פרשת בגדי כהונה לפרשת קרבנות לומר לך מה קרבנות מכפרין אף בגדי כהונה מכפרין כתונת מכפרת על

שפיכות דמים דכתיב (בראשית לז) ויטבלו את הכתנת בדם מכנסים מכפרים על גילוי עריות דכתיב (שמות כח) ועשה להם מכנסי בד לכסות בשר ערוה מצנפת מכפרת על גסי הרוח כדברי חנינא דא"ר חנינא יבא דבר שבגובה ויכפר על מעשה גובה אבנט מכפרת על הרהור הלב אהיכא דאיתיה <דכתיב (שמות כח) והיה על לב אהרן> חושן מכפר על הדינין דכתיב (שמות כח) ועשית חושן משפט אפוד מכפר על עבודה זרה דכתיב (הושע ג) אין אפוד ותרפים מעיל מכפר על לשון הרע אמר הקב"ה יבא דבר שבקול ויכפר על מעשה הקול ציץ מכפר על מעשה עזי פנים כתיב הכא (שמות כח) והיה על מצח אהרן וכתיב התם (ירמיהו ג) ומצח אשה זונה היה לך לא קשיא הא דאהנו מעשיו הא דלא אהנו מעשיו אי אהנו מעשיו אתו נגעים עליה אי לא אהנו מעשיו מעיל מכפר והא"ר סימון אמר רבי יהושע בן לוי שני דברים לא מצינו להם בקרבנות כפרה בדבר אחר מצינו להם כפרה שפיכות דמים ולשון הרע שפיכות דמים בעגלה ערופה ולשון הרע בקטרת דתניא ר' חנינא למדנו לקטרת שמכפרת דכתיב (במדבר יז) ויתן את הקטרת ויכפר על העם ותנא דבי רבי ישמעאל על מה קטרת מכפרת על לשון הרע אמר הקב"ה יבא דבר שבחשאי ויכפר על מעשה חשאי קשיא שפיכות דמים אשפיכות דמים קשיא לשון הרע אלשון הרע שפיכות דמים אשפיכות דמים לא קשיא הא דידיע מאן קטליה הא דלא ידיע מאן קטליה דידיע מאן קטליה בר קטלא הוא במזיד ולא אתרו ביה לשון הרע אלשון הרע ל"ק הא בצינעא

דף טז, ג גמרא הא בפרהסיא בעא מיניה רבי שמואל בר נדב מרבי חנינא ואמרי לה רבי שמואל בר נדב חתניה דרבי חנינא מרבי חנינא ואמרי לה מרבי יהושע בן לוי מה נשתנה מצורע שאמרה תורה (ויקרא יג) בדד ישב מחוץ למחנה מושבו הוא הבדיל בין איש לאשתו בין איש לרעהו לפיכך אמרה תורה בדד ישב וגו' אמר רבי יהודה בן לוי מה נשתנה מצורע שאמרה תורה יביא (ויקרא יד) שתי ציפרים לטהרתו אמר הקב"ה הוא עושה מעשה פטיט לפיכך אמרה תורה יביא קרבן פטיט תנו רבנן (ויקרא יט) לא תשנא את אחיך בלבבך יכול לא יכנו לא יסטרנו ולא יקלקלנו ת"ל בלבבך שנאה שבלב הכתוב מדבר מנין לרואה בחבירו דבר מגונה שחייב להוכיחו שנאמר (ויקרא יט) הוכח תוכיח הוכיחו ולא קבל מנין שיחזור ויוכיחו תלמוד לומר תוכיח מכל מקום יכול אפי' משתנים פניו ת"ל לא תשא עליו חטא תניא א"ר טרפון <תמיהני> [תמה] אני אם יש בדור הזה שמקבל תוכחה אם אמר לו טול קיסם מבין עיניך אמר לו טול קורה מבין עיניך אמר רבי אלעזר בן עזריה תמיהני אם יש בדור הזה שיודע להוכיח ואמר רבי יוחנן בן נורי מעיד אני עלי שמים וארץ שהרבה פעמים לקה עקיבא על ידי שהייתי קובל עליו לפני רבן <שמעון ברבי> [גמליאל] וכל שכן שהוספתי בו אהבה לקיים מה שנאמר (משלי ט) אל תוכח לץ פן ישנאך הוכח לחכם ויאהבך בעא מיניה רבי יהודה בריה דר' שמעון תוכחה לשמה וענוה שלא לשמה הי מינייהו עדיפא אמר ליה ולא מודית דענוה לשמה עדיפא דאמר מר ענוה גדולה מכולם שלא לשמה נמי עדיפא דאמר רב יהודה אמר רב לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצות אע"פ שלא לשמה שמתוך שלא לשמה בא לשמה היכי דמי תוכחה לשמה וענוה שלא לשמה כי הא דרב הונא וחייא בר רב הוו יתבי קמיה דשמואל אמר ליה חייא בר רב חזי מר דקא מצער לי קביל עליה דתו לא מצער ליה בתר דנפיק אמר ליה הכי והכי קא עביד אמר ליה אמאי לא אמרת ליה באנפיה אמר ליה חס לי דליכסוף זרעיה דרב על ידאי עד היכן תוכחה רב אמר עד הכאה ושמואל אמר עד קללה

ורבי יוחנן אמר עד נזיפה כתנאי רבי אליעזר אמר עד הכאה רבי יהושע אמר עד קללה
בן עזאי אמר עד נזיפה אמר רב נחמן בר יצחק ושלשתן מקרא אחד דרשו (שמואל א כ)
ויחר אף שאול ביהונתן ויאמר לו בן נעות המרדות וכתוב (שמואל א כ) ויטל שאול את
החנית עליו להכותו למאן דאמר עד הכאה דכתיב להכותו ולמאן דאמר עד קללה דכתיב
(שמואל א כ) לבשתך ולבושת ערות אמך ולמאן דאמר עד נזיפה דכתיב ויחר אף שאול
ולמ"ד נזיפה הכתיב הכאה וקללה שאני התם דאגב חביבותא יתירא דהוה ביה ליהונתן
בדוד מסר נפשיה טפי עד היכן לא ישנה אדם באכסניא שלו רב אמר עד הכאה ושמואל
אמר עד שיפשו לו כליו לאחוריו בהכאה דידיה כולי עלמא לא פליגי בהפשלת כליו
לאחוריו כולי עלמא נמי לא פליגי כי פליגי בהכאה דדביתהו מר סבר כיון דלדידיה לא
מצער ליה מאי נפקא ליה מינה ומר סבר אתי לאיטרודי וכל כך למה דאמר מר אכסניא
פוגם ונפגם אמר רב יהודה אמר רב מנין שלא ישנה אדם באכסניא שלו מן התורה
שנאמר (בראשית יג) <אל> [עד] המקום אשר היה שם אהלו בתחלה רבי יוסי ברבי
חנינא אמר מהכא (בראשית יג) וילך למסעיו מאי בינייהו איכא בינייהו אכסניא דאקראי
אמר ר' יוחנן מנין שלא ישנה אדם מאומנותו ומאומנות אבותיו שנאמר (מלכים א ז)
וישלח המלך שלמה ויקח את חירם מצר בן אשה אלמנה הוא ממטה נפתלי ואביו איש צרי
חרש נחושת ואמר מר אימיה מבית דן וכתוב (שמות לא) <ו> אתו [את] אהליאב בן
אחיסמך למטה דן עד היכן תכלית יסורין אמר רבי אלעזר כל שארגו לו בגד ללבוש ואין
מתקבל עליו מתקיף לה רבא זעירא ואיתימא רבי שמואל בר נחמני גדולה מזו אמרו
אפילו נתכוונו למזוג בחמין ומזגו לו בצונן בצונן ומזגו לו בחמין ואת אמרת כולי האי מר
בריה דרבנא אמר אפילו נהפך לו חלוקו רבא ואיתימא רב חסדא ואיתימא רבי יצחק
ואמרי לה במתניתא תנא אפילו הושיט ידו לכיס ליטול שלש ועלו בידו שתים דווקא שלש
ועלו בידו שתים אבל שתים ועלו בידו שלש לא דליכא טירחא למישדייהו וכל כך למה
דתניא דבי רבי ישמעאל כל שעברו עליו ארבעים יום בלא יסורין קיבל עולמו במערבא
אמרי

דף יז, א גמרא פורענות מזדמנת לו תניא רבי אליעזר הגדול אמר אלמלא בא הקב"ה עם
אברהם יצחק ויעקב בדין אין יכולין לעמוד מפני תוכחה שנאמר (שמואל א יב) ועתה
התיצבו ואשפטה אתכם לפני ה' את כל צדקות ה' אשר עשה אתכם ואת אבותיכם
(תהילים כד) זה דור דורשיו מבקשי פניך יעקב סלה פליגי בה רבי יהודה נשיאה ורבנן
חד אמר דור לפי פרנס וחד אמר פרנס לפי דורו למאי הלכתא אילימא למעליותא דמר
סבר אי מעלי דרא מעלי פרנס ומר סבר אי מעלי פרנס מעלי דרא הא איכא צדקיה דהוה
מעלי ודריה לא הוה מעלי והא יהויקים דלא הוה מעלי ודריה הוה מעלי דאמר רבי יוחנן
משום רבי שמעון בן יוחי מאי דכתיב (ירמיהו כו) בראשית ממלכות יהויקים מלך יהודה
ביקש הקב"ה להחזיר את העולם לתוהו ובהו בשביל יהויקים כיון שנסתכל בדורו
נתיישרה דעתו ביקש הקדוש ברוך הוא להחזיר את העולם לתוהו ובהו מפני דורו של
צדקיהו כיון שנסתכל בצדקיהו נתיישרה דעתו אלא לענין תוקפא וניחותא קאמרינן:

מסכת ערכין פרק ד

דף יז,א משנה השג יד בנודר והשנים בנידר והערכין בנערך והערך בזמן הערך השג יד בנודר כיצד עני שהעריך את העשיר נותן ערך עני ועשיר שהעריך את העני נותן ערך עשיר אבל בקרבנות אינו כן הרי שאמר קרבנו של מצורע זה עלי היה מצורע עני מביא קרבן עני עשיר מביא קרבן עשיר רבי אומר אומר אני אף בערכין כן וכי מפני מה עני שהעריך את העשיר נותן ערך עני שאין העשיר חייב כלום אבל עשיר שאמר ערכי עלי ושמע עני ואמר מה שאמר זה עלי נותן ערך עשיר:

דף יז,א גמרא השג יד במעריך הוא כדכתי' (ויקרא כז) אשר תשיג יד הנודר יעריכנו הכהן השנים בנידר בנערך הוא איידי דאמר השג יד בנודר אמר נמי השנים בנידר: השג יד בנודר כיצד עני שהעריך את העשיר נותן ערך עני: מ"ט דאמר קרא אשר תשיג יד הנודר בנודר תלה רחמנא אבל בקרבנות אינו כן הרי שאמר קרבנו של מצורע זה עלי היה מצורע עני מביא קרבן עני ואע"ג דמדירו עשיר (ויקרא יד) ואם דל הוא אמר רחמנא ולא דל הוא אמר רבי יצחק כשהיה מדירו עני ודלמא עליה דידיה חס רחמנא אמדירו לא דהכתיב הוא אמר רב אדא בר אהבה ואין ידו משגת לרבות את הנודר אבל מדירו עשיר הכי נמי דמייתי בעשירות א"כ מאי אבל בקרבנות אינו כן

דף יז,ב גמרא חדא אמצורע עני ומדירו עני וחדא למעוטי מצורע עשיר ומדירו עני סלקא דעתך אמינא הואיל ואיתרבו ואיתרבו קמ"ל לפי שמצינו בערכין עני שהעריך את העשיר נותן ערך עני יכול אף זה כן ת"ל אם דל הוא ולרבי דאמר אומר אני אף בערכין כן אלמא אמר בתר חיובא דגברא אזלינן והא לא צריכא קרא למעוטי הוא למעוטי מאי למעוטי מצורע עני ומדירו עשיר סד"א הואיל ואמר רבי בתר חיובא דגברא אזלינן קמ"ל:

דף יז,ב משנה היה עני והעשיר עשיר והעני נותן ערך עשיר ר' יהודה אומר עני והעשיר וחזר והעני נותן ערך עשיר אבל בקרבנות אינו כן אפי' מת אביו והניח לו ריבוא או ספינתו בים ובאה לו ברבואות אין להקדש בה כלום:

דף יז,ב גמרא עני והעשיר (ויקרא כז) אשר תשיג יד הנודר עשיר והעני על פי אשר תשיג ר' יהודה אומר אפי' עני והעשיר וחזר והעני נותן ערך עשיר מ"ט דר' יהודה אמר קרא (ויקרא כז) ואם מך הוא מערכך עד שיהא במכותו מתחלתו ועד סופו אלא מעתה (ויקרא יד) ואם דל הוא הכי נמי עד שיהא בדלותו מתחלתו ועד סופו וכי תימא הכי נמי והתנן מצורע שהביא קרבנותיו עני והעשיר עשיר והעני הכל הולך אחר חטאת דברי ר' שמעון רבי יהודה אומר הכל הולך אחר אשם ותניא ר' אליעזר בן יעקב אומר הכל הולך אחר צפרים הא אתמר עלה אמר רב יהודה אמר רב ושלשתן מקרא אחד דרשו (ויקרא יד) אשר לא תשיג ידו בטרתו רבי שמעון סבר דבר המכפר מאי ניהו חטאת ור' יהודה סבר דבר המכשיר ומאי ניהו אשם ר' אליעזר בן יעקב סבר הגורם לו טהרה ומאי ניהו צפרים ואלא הוא למה לי לרבי כדאית ליה ולרבנן כדאית להו אלא מעתה (ויקרא ה) והוא עד עד שיהא כשר מתחלתו ועד סופו וכי תימא הכי נמי והא תניא היה יודע לו בעדות עד שלא נעשה חתנו ונעשה חתנו פקח ונתחרש פתוח ונסתמא שפוי ונשתטה הרי זה פסול אבל היה יודע לו עדות עד שלא נעשה חתנו ונעשה חתנו

דף יח,א גמרא ואח"כ מתה בתו פקח ונתחרש וחזר ונתפקח פתוח ונסתמא ואח"כ נתפתח שפוי ונשתטה וחזר ונשתפה כשר זה הכלל כל שתחילתו וסופו בכשרות כשר שאני התם דאמר קרא (ויקרא ה) או ראה אם לא יגיד בראייה והגדה תלא רחמנא מילתא והא איכא ואלא והוא למה לי לכדתניא ראה סיאה של בני אדם עומדין ועידיו ביניהן

ואמר משביעני עליכם אם יודעים אתם לי עדות שתבואו ותעידוני יכול יהו חייבין ת"ל (ויקרא ה) והוא עד והרי לא ייחד עידיו יכול אפילו אמר כל מי ת"ל והוא עד והרי ייחד עידיו: אבל בקרבנות אינו כן וכו': אביו מת והניח לו ריבוא עשיר הוא אמר ר' אבהו אימא מניח לו ריבוא פשיטא כשהיה אביו גוסס מהו דתימא רוב גוססין למיתה קמ"ל ספינתו בים ובאה לו בריבואות עשיר הוא אמר רב חסדא כשהיתה מוחכרת ומושכרת ביד אחרים והאיכא שכירות שכירות אינה משתלמת אלא לבסוף ותיפוק ליה משום ספינה הא מני ר"א היא דתנן רבי אליעזר אומר אם היה איכר נותן לו צמדו וחמר נותן לו חמורו: **דף יח,א משנה** השנים בנידר כיצד ילד שהעריך זקן נותן ערך זקן וזקן שהעריך את הילד נותן ערך ילד הערכין בנערך כיצד איש שהעריך האשה נותן ערך אשה ואשה שהעריכה איש נותנת ערך איש והערך בזמן הערך כיצד העריכו פחות מבן חמש ונעשה יתר על בן חמש פחות מבן עשרים ונעשה יתר על בן עשרים נותן בזמן הערך: **דף יח,א גמרא** ת"ר אתה הקשית דמים לערכין מרגלית לקלים ולידון בכבודו יכול נקיש ערכין לדמים שיתן כשעת נתינה ת"ל (ויקרא כז) כערכך <כן> יקום אינו נותן אלא בזמן הערך:

דף יח,א משנה יום שלשים כלמטה הימנה שנת חמש ושנת עשרים כלמטה מהם שנאמר (ויקרא כז) ואם מבן שלשים שנה ומעלה הרי אנו למדים בכללן משנת שלשים מה שנת שלשים כלמטה הימנה אף שנת חמש ושנת עשרים כלמטה הימנה הן אם עשה שנת שלשים כלמטה ממנה להחמיר נעשה שנת חמש ושנת עשרים כלמטה ממנו להקל ת"ל שנה שנה לגזירה שוה מה שנה האמורה בשנת שלשים כלמטה אף שנה האמורה משנת חמש ושנת עשרים כלמטה ממנו בין להקל ובין להחמיר ר"א אומר עד שיהו יתירות על השנים חדש ויום אחד:

דף יח,א גמרא מופנה דאי לא מופנה איכא למיפרך כדפרכינן שנה שנה יתירי כתיבי לימא מתני' דלא כרבי דאי רבי האמר עד ועד בכלל דתניא (שמות יב) מיום הראשון ועד יום השביעי יכול ראשון ולא ראשון בכלל שביעי ולא שביעי בכלל **דף יח,ב גמרא** כענין שנאמר (ויקרא יג) מראשו ועד רגליו ראשו ולא ראשו בכלל רגליו ולא רגליו בכלל ת"ל (שמות יב) עד יום האחד ועשרים לחודש בערב רבי אומר אינו צריך ראשון וראשון בכלל שביעי ושביעי בכלל אפי' תימא רבי שקולי משקלי קראי מכדי כתיב (ויקרא כז) מבן חודש ועד בן חמש שנים תו מבן חמש <ועד בן כ'> למה לי הילכך אישתקלו להו אמר מר ראשו ולא ראשו בכלל רגליו ולא רגליו בכלל מנלן איבעית אימא שאני סימנים דגופו מסימנים דראשו איבעית אימא (ויקרא יג) לכל מראה עיני הכהן: ר"א אומר עד שיהו יתירות על השנים חודש ויום אחד: תניא ר"א אומר נאמר כאן למעלה ונאמר להלן (במדבר ג) חודש ומעלה מה להלן מבן חודש ויום אחד אף כאן <מבן> חודש ויום אחד ואימא כי התם מה התם חד יומא אף כאן חד יומא א"כ ג"ש מאי אהני ת"ר שנה האמורה בקדשים שנה האמורה בבתי ערי חומה שתי שנים שבשדה אחוזה ושש שנים שבעבד עברי וכן שבבן ושבת כולן מעת לעת שנה האמורה בקדשים מנלן אמר רב אחא בר יעקב אמר קרא (ויקרא יב) כבש בן שנתו שלו ולא של מנין עולם שנה האמורה בבתי ערי חומה דכתיב (ויקרא כה) עד תום שנת ממכרו ממכרו שלו ולא שנה למנין עולם שתי שנים שבשדה אחוזה דכתיב (ויקרא כה) במספר שני תבואות ימכר לך פעמים שאדם אוכל שלש תבואות בשתי שנים שש שבעבד עברי דכתיב (שמות כא)

שש שנים יעבוד ובשביעית זימנין דבשביעית נמי יעבוד ושבבן ושבבת כולן מעת לעת למאי הילכתא אמר רב גידל אמר רב לערכין רב יוסף אמר לפרקין דיוצא דופן א"ל אביי לרב יוסף מי פלגיתו א"ל לא אנא אמרי חדא והוא אמר חדא הכי נמי מסתברא דאי ס"ד פליגי מ"ד לערכין לא אמר ליוצא דופן והאמר רב הילכתא בכולה פירקא מעת לעת ואלא למאן דאמר לערכין מ"ט לא אמר ליוצא דופן דומיא דהנך מה הנך דכתיבא אף הנך דכתיבא ואידך אי סלקא דעתך דכתיבא האי שבבן ושבבת דף יט, א גמרא שבזכר ושבנקבה מיבעי ליה ומאי שנא נקבה דכי מיזקנא קיימא אתילתא ומאי שנא זכר דלא קאי אתילתא אמר חזקיה אמרי אינשי סבא בביתא פאהא בביתא סבתא בביתא סימא בביתא:

מסכת ערכין פרק ה

דף יט, א משנה האומר משקלי עלי נותן משקלו אם כסף כסף ואם זהב מעשה באמה של ירמטיא שאמרה משקל בתי עלי ועלתה לירושלים ושקלה משקלה זהב משקל ידי עלי רבי יהודה אומר ממלא חבית מים ומכניסה עד מרפיקו ושוקל מבשר חמור ועצמות וגידים ונותן לתוכה עד שתתמלא אמר ר' יוסי וכי היאך אפשר לכוין בשר כנגד בשר ועצמות כנגד עצמות אלא שמין את היד כמה היא ראויה לשקול:

דף יט, א גמרא מאי אם כסף כסף אם זהב זהב אמר רב יהודה פירש כסף כסף פירש זהב זהב פשיטא הא קמ"ל טעמא דפירש הא לא פירש פטר נפשיה בכל דהו כרחבה דאמר רחבה באתרא דתקלי כופרא פטר נפשיה אפי' בכופרא פשיטא לא צריכא דאיכא דתקל ואיכא דכייל מהו דתימא כיון דכולהו לא תקלי לא קמ"ל אמר רב פפא באתרא דתקלי שמכי פטר נפשיה אפי' בשמכי פשיטא לא צריכא דבתר דשקלי שדו תרי תלתא מהו דתימא בטיל תורת משקל קמ"ל: מעשה באמה של ירמטיא וכו': מעשה לסתור חסורי מחסרא והכי קתני ואם אדם חשוב הוא אף ע"ג דלא פריש לפי כבודו אמרינן ומעשה באמה של ירמטיא שאמרה משקל בתי עלי ועלתה לירושלים ושקלוה ונתנה משקלה זהב אמר רב יהודה האומר קומתי עלי נותן שרביט שאינו נכפף מלא קומתי עלי נותן שרביט הנכפף מיתבי קומתי עלי מלא קומתי עלי נותן שרביט שאינו נכפף הוא דאמר כר"ע דדייק לישנא יתירא דתנן לא את הבור ולא [את] הזות אף ע"פ שכתב עומקה ורומה וצריך ליקח לו דרך דברי ר"ע וחכ"א אינו צריך ומודה רבי עקיבא בזמן שאמר לו חוץ מאלו שאין צריך ליקח לו דרך אלמא כיון דלא צריך וקאמר לטפויי מילתא קאתי הכא נמי כיון דלא צריך וקאמר לטפויי מילתא קאתי איבעיא להו עומדי מהו

דף יט, ב גמרא רוחבו מהו ישיבתו מהו עוביו מהו היקיפו מהו תיקו: משקל ידי עלי וכו': ת"ר משקל ידי ומשקל רגלי עלי רבי יהודה אומר מביא חבית וממלא מים ומכניס ביד עד האציל וברגל עד הארכובה ושוקל בשר חמור גידים ועצמות ונותן לתוכה עד שתתמלא ואע"פ שאין ראייה לדבר זכר לדבר שנאמר (יחזקאל כג) אשר בשר חמורים בשרם א"ל ר' יוסי היאך אפשר לכוין בשר כנגד בשר גידים כנגד גידים עצמות כנגד עצמות א"ל ר' יהודה אומדין א"ל ר' יוסי עד שאומדין ימודו את היד ור' יהודה כמה

דאפשר עבדינן ביד עד האציל ורמינהו קידוש ידים ורגלים במקדש עד הפרק דאורייתא עד הפרק בנדרים הלך אחר לשון בני אדם ודאורייתא עד הפרק והא גבי תפילין דכתיב (שמות יג) ידך ותנא דבי מנשה ידך זו קיבורית דאורייתא קיבורית כולה בנדרים הלך אחר לשון בני אדם וקידוש ידים ורגלים במקדש הילכתא גמירי לה ברגל עד הארכובה ורמינהו רגלים פרט לבעלי קבין בנדרים הלך אחר לשון בני אדם ודאורייתא פרט לבעלי קבין והא גבי חליצה דכתיב (דברים כה) רגלו ותנא חלצה מן הארכובה ולמטה חליצתה כשרה שאני התם דאמר קרא מעל רגלו אי הכי למעלה מהארכובה נמי מעל ולא מעל דמעל אמר רב פפא ש"מ האי איסתורא עד ארעא נחית דאי סלקא דעתך מיפסק פסיק הוה ליה איסתורא מעל ושקא מעל דמעל רב אשי אמר אפילו תימא מיפסק פסיק כל דבהדי כרעא ככרעא דמי:

דף יט, ב משנה דמי ידי עלי שמין אותו כמה הוא שוה ביד ובלא יד זה חומר בנדרים מבערכין:

דף יט, ב גמרא היכי שיימינן ליה אמר רבא אומדין אותו אומד של נזקין א"ל אביי מי דמי התם גברא זילא הוא הכא גברא שביח הוא אמר אביי אומדין כמה אדם רוצה ליתן בעבד העושה מלאכה בידו אחת לעושה בשתי ידיו ידו אחת מאי ניהו ואידך פסיקא היינו הך אלא ידו מוכתבת לרבו ראשון בעי רבא אמדוהו אומד של נזקין ואמר דמי עלי מהו מי אמר הא אמדוהו חדא זימנא או דילמא שאני אומדנא דבי עשרה מאומדנא דבי תלתא אם תמצא לומר שאני אומדנא דבי עשרה מאומדנא דבי תלתא אמר דמי עלי ואמדוהו וחזר ואמר דמי עלי מהו הכא ודאי אמדוהו בי עשרה או דילמא שבח ביני וביני אמר דמי עלי ולא אמדוהו וחזר ואמר דמי עלי מהו הכא ודאי

דף כ, א גמרא בחד זימנא אמדינן ליה או דלמא כיון דבזה אחר זה נדר תרי זימני אמדינן ליה ואם תמצא לומר כיון דבזה אחר זה נדר תרי זימני אמדינן ליה אמר שני דמי עלי בבת אחת מהו הכא ודאי בבת אחת נדר בבת אחת אמדינן ליה או דלמא כיון דקאמר שני כזה אחר זה דמי אם תימצא לומר כיון דקאמר שני כזה אחר זה דמי אמדוהו מאליו מהו מי אמרינן הא אמיד מאליו וקאי או דלמא בעינן כוונה לאומדנא פשוט מהא חדא דתנן דמי עלי ומת לא יתנו יורשין שאין דמים למתים ואי ס"ד אמדוהו מאליו הוי אומדנא הא אמיד וקאי מי איכא גברא דלא שוי ארבעה זוזי אמדוהו מאליו נחית לאומדנא דמי עלי לא נחית לאומדנא:

דף כ, א משנה חומר בערכין מבנדרים כיצד האומר ערכי עלי ומת יתנו היורשים דמי עלי ומת לא יתנו היורשים שאין דמים למתים ערך ידי וערך רגלי עלי לא אמר כלום ערך ראשי וערך כבידי עלי נותן ערך כולו זה הכלל דבר שהנשמה תלויה בו נותן ערך כולו חצי ערכי עלי נותן חצי ערכו ערך חצי עלי נותן ערך כולו חצי דמי עלי נותן חצי דמיו דמי חצי עלי נותן דמי כולו זה הכלל דבר שהנשמה תלויה בו נותן דמי כולו האומר ערכו של פלוני עלי מת הנודר והנידר יתנו היורשין דמיו של פלוני עלי ומת הנודר יתנו היורשין מת הנידר לא יתנו היורשין שאין דמים למתים:

דף כ, א גמרא ת"ר חומר בנדרים מבערכין שהנדרים חלין על בהמה חיה ועוף ואין נדונים בהשג יד משא"כ בערכין חומר בערכין מבנדרים כיצד אמר ערכי עלי ומת יתנו יורשין דמי עלי ומת לא יתנו יורשין שאין דמים למתים אמר ערכי עלי ומת יתנו יורשין ש"מ מלוה על פה גובה מן היורשין שאני הכא דמלוה כתובה בתורה היא ש"מ מלוה

הכתובה בתורה ככתובה בשטר דמיא הב"ע כשעמד בדין דכוותה גבי דמי עלי שעמד בדין אמאי לא יתנו יורשין דמי עלי מחוסר אומדנא ערכי עלי לא מחוסר ולא כלום: ערך ידי ורגלי עלי וכו': א"ר גידל אמר רב ונותן דמיה והא לא אמר כלום קתני לא אמר כלום לרבנן ונותן דמיה לר"מ הא אמרה חדא זימנא דא"ר גידל א"ר האומר ערך כלי זה עלי נותן דמיו מהו דתימא התם הוא דאדם יודע שאין ערך לכלי וגמר ואמר לשם דמים אבל הכא מיטעא קטעי דסבר כי היכי דאיכא ערך ראשי וערך כבידי איכא נמי ערך ידי וערך רגלי אבל דמי לא קאמר קמ"ל: ערך ראשי וערך כבידי נותן ערך כולו: מ"ט נפשות קאמר רחמנא: זה הכלל דבר שהנשמה תלויה בו כו': לאתויי מן הארכובה ולמעלה: חצי ערכי עלי נותן כו': ת"ר חצי ערכי עלי נותן חצי ערכו ר' יוסי בר' יהודה אומר לוקה ונותן ערך שלם לוקה אמאי א"ר פפא לוקה בערך שלם מ"ט גזירה חצי ערכי אטו ערך חציו וערך חציו הוי דבר שהנשמה תלויה בו: חצי דמי עלי נותן כו' דמי חציי עלי נותן דמי כולו: מ"ט (ויקרא כז) נדר בערך נפשות כתיב: זה הכלל דבר שהנשמה תלויה בו: לאתויי מן הארכובה ולמעלה ת"ר המעריך חצי ערך כלי ר"מ אומר נותן דמיו וחכ"א לא אמר כלום רבא חלש עול לגביה אביי ורבנן ויתבי וקאמרי בשלמא ר"מ קסבר אין אדם מוציא דבריו לבטלה לא שנא כולו ול"ש חציו אלא רבנן מאי קסברי אי אדם מוציא דבריו לבטלה אפי' כולו נמי ואי אין אדם מוציא דבריו לבטלה אפי' חציו נמי אמר להו >רבא ואביי < [אביי ורבא] רבנן דהכא כר"מ סברי לה וסברי לה כר"ש סברי לה כר' מאיר דאמר אין אדם מוציא דבריו לבטלה וסברי לה כר"ש דאמר שלא התנדב כדרך המתנדבים כוליה אורחיה לאיתנדובי פלגיה לאו אורחיה לאיתנדובי: האומר ערכו של פלוני עלי ומת הנודר כו': מאי ניהו שעמד בדין היינו הך סיפא איצטריך ליה דמיו של פלוני עליו ומת הנודר יתנו היורשים

דף כ,ב גמרא מהו דתימא כיון דלא אמדוהו לא אישתעבוד נכסי קמ"ל כיון דעמד בדין אישתעבודי אישתעבוד נכסי ואומדנא גלויי מילתא בעלמא הוא:
דף כ,ב משנה שור זה עולה ובית זה קרבן ומת השור ונפל הבית פטור מלשלם שור זה עלי עולה ובית זה עלי קרבן מת השור ונפל הבית חייב לשלם:
דף כ,ב גמרא א"ר חייא בר רב לא שנו אלא דאמר דמי שור זה עלי עולה אבל אמר שור זה עלי עולה כיון דאמר זה ומת אינו חייב באחריותו עלי להביאו קאמר מיתיבי שור זה עולה השור הקדש ומועלין בו מת או נגנב אינו חייב באחריותו שור זה עלי עולה השור הקדש ומועלין בו מת או נגנב חייב באחריותו מי אלימא ממתניתין דאוקימנא דקאמר דמי ה"נ דקאמר דמי והא מדסיפא דקאמר דמי רישא דלא קאמר דמי דקתני סיפא דמי שור עולה השור חולין ואין מועלין בו מת או נגנב אינו חייב באחריותו אבל חייב באחריות דמיו רישא וסיפא דקאמר דמי רישא דאמר יקדיש השור לדמיו וסיפא דקאמר לכשיבאו דמיו יקדשו והא אין אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם א"ר יהודה אמר רב הא מני ר"מ היא דאמר אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם איכא דאמרי אמר ליה רב פפא לאביי ואמרי לה רמי בר חמא לרב חסדא כמאן כרבי מאיר דאמר אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם אמר ליה ואלא כמאן ואיכא דמתני לה אהא המשכיר בית לחברו ונתנגע אף על פי שחלטו כהן אומר לו הרי שלך לפניך נתצו חייב להעמיד לו בית
דף כא,א גמרא הקדישו הדר בו מעלה שכר להקדש הקדישו הדר בו היכי מצי מקדיש לה (ויקרא כז) איש כי יקדיש ביתו קדש אמר רחמנא מה ביתו ברשותו אף כל ברשותו

הכי קאמר הקדישו משכיר הדר בו מעלה שכר להקדש הקדישו משכיר היכי דייר ביה במעילה קאי ותו מעלה שכר להקדש כיון דמעל ביה נפיק לי' שכר לחולין דאמר לכשיבא שכרו יקדש והא אין אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם אמר רב יהודה אמר רב הא מני ר"מ היא דאמר אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם איכא דאמרי א"ל רב פפא לאביי ואמרי לה רב מרי בר חמא לרב חסדא כמאן כר"מ דאמר אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם אמר ליה ואלא כמאן:

דף כא,א משנה חייבי ערכין ממשכנין אותן חייבי חטאות ואשמות אין ממשכנין אותן חייבי עולות ושלמים ממשכנין אותן אע"פ שאין מתכפר לו עד שיתרצה שנאמר (ויקרא א) לרצונו כופין אותו עד שיאמר רוצה אני וכן אתה אומר בגיטי נשים כופין אותו עד שיאמר רוצה אני:

דף כא,א גמרא אמר רב פפא פעמים שחייבי חטאות ממשכנין אותן חייבי עולות אין ממשכנין אותן חייבי חטאות ממשכנין אותן בחטאת נזיר דכיון דאמר מר אם גילח על אחד משלשתן יצא ואם נזרק עליו אחד מן הדמים הותר הנזיר לשתות יין וליטמא למתים פשע בה ולא מיייתי חייבי עולות אין ממשכנין אותן בעולת יולדת מאי ניהו דאקדמיה קרא והאמר רבא למקראה הקדימה הכתוב אלא בעולת מצורע דתניא רבי ישמעאל בנו של רבי יהודה בן ברוקה אומר כשם שחטאתו ואשמו עיכבתו כך עולתו עיכבתו: ואף על פי שאין מתכפר לו עד שיתרצה: ת"ר (ויקרא א) יקריב אותו מלמד שכופין אותו יכול בעל כרחו ת"ל לרצונו הא כיצד כופין אותו עד שיאמר רוצה אני אמר שמואל עולה צריכה דעת שנאמר לרצונו מאי קמ"ל תנינא אף על פי שאין מתכפר לו עד שיתרצה שנאמר לרצונו לא צריכא דפריש ליה חבריה מהו דתימא כי בעינן דעת מדידיה אבל מדחבריה לא קמ"ל זימנין דלא ניחא ליה דליכפר במידי דלא דידיה מיתיבי חטאתו ואשמו של פלוני עלי

דף כא,ב גמרא לדעת יצא שלא לדעת לא יצא עולתו ושלמיו של פלוני עלי בין לדעת בין שלא לדעת יצא אמר לך שמואל כי תניא ההיא בשעת כפרה דאירצי בשעת הפרשה כי קאמינא אנא בשעת הפרשה ופליגא דעולא דאמר עולא לא חילקו בין חטאת לעולה אלא שחטאת צריכה דעת בשעת הפרשה ועולה אין צריכה דעת בשעת הפרשה אבל בשעת כפרה אידי ואידי לדעת יצא שלא לדעת לא יצא מיתיבי חטאתו ואשמו עולתו ושלמיו של פלוני עלי לדעת יצא שלא לדעת לא יצא שמואל מוקי לה בשעת הפרשה עולא מוקי לה בשעת כפרה אמר רב פפא מתנייתא אהדדי לא קשיין הא בשעת כפרה הא בשעת הפרשה ואמוראי נמי לא קשיא שמואל מוקי קמייתא בשעת כפרה בתרייתא בשעת הפרשה עולא מוקי איפכא אמוראי ודאי פליגי פשיטא מהו דתימא מאי בשעת הפרשה דקאמר שמואל אף בשעת הפרשה ואע"ג דהך קמייתא תיובתיה קמ"ל: וכן בגיטי נשים כופין וכו': אמר רב ששת האי מאן דמסר מודעא אגיטא מודעיה מודעא פשיטא לא צריכא דעשאוה ואירצי מהו דתימא בטולי בטליה קמ"ל דא"כ ליתני עד שיתן מאי עד שיאמר עד דמבטל ליה למודעיה:

מסכת ערכין פרק ו

דף כא,ב משנה שום היתומים שלשים יום ושום ההקדש ששים יום ומכריזין בבקר ובערב:

דף כא,ב גמרא מאי שנא בבקר ובערב אמר רב יהודה אמר רב בשעת הוצאת פועלים ובשעת הכנסת פועלים בשעת הוצאת פועלים דאיכא דניחא למיזבן אמר להו לפועלים איזילו סיירו לה ניהלי בשעת הכנסת פועלים דנידכר דאמר להו ניזיל נישילינהו תניא נמי הכי שום היתומים שלשים יום ושום ההקדש ששים יום ומכריזין בבקר ובערב בשעת הוצאת פועלים ובשעת הכנסת פועלים אומר שדה פלוני בסימניה ובמצריה כך היא יפה וכך היא שומא כל הרוצה ליקח יבא ויקח על מנת ליתן לאשה בכתובתה ולבעל חוב בחובו למה לי למימר על מנת ליתן לאשה כתובתה ולבעל חוב חובו דאיכא דניחא ליה בבעל חוב דמיקל בזוזי ואיכא דניחא ליה באשה דשקלה על יד על יד

דף כב,א גמרא תנו רבנן שום היתומים שלשים יום ושום ההקדש ששים יום דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר שום היתומים ששים יום ושום ההקדש תשעים יום וחכמים אומרים אחד זה ואחד זה ששים יום אמר רב חסדא אמר אבימי הלכה שום היתומים ששים יום יתיב רבי חייא בר אבין וקאמר להא שמעתא אמר ליה רב נחמן בר יצחק לרבי חייא בר אבין ששים קאמרת או שלשים קאמרת אמר ליה ששים דיתומים או דהקדש אמר ליה דיתומים כרבי מאיר או כרבי יהודה אמר ליה כרבי מאיר והא רבי מאיר שלשים קאמר אמר ליה הכי אמר רב חסדא מאבימי קולפי טאבי בלעי עלה דהא שמעתא בא להכריז רצופים שלשים בשני ובחמישי ששים ואע"ג דכי חשיב להו מר ליומי הכרזה לא הוו אלא תמניסר יומי כיון דמשכא מילתא שמעי אינשי אמר רב יהודה אמר רב אסי אין נזקקין לנכסי יתומים אלא אם כן היתה רבית אוכלת בהן ורבי יוחנן אומר או לשטר שיש בו רבית או לכתובת אשה משום מזוני ורב אסי מ"ט לא אמר לכתובת אשה דהא תקינו ליה רבנן מעשה ידיה ואידך זימנין דלא ספקה תנן שום היתומים שלשים יום ושום ההקדש ששים יום ומכריזין בבקר ובערב במאי עסקינן אילימא בבעל חוב <עובד כוכבים> {נכרי} מי ציית אלא פשיטא בבעל חוב ישראל אי דקאכיל ריביתא מי שבקינן ליה ואלא דלא קאכיל ריביתא וקתני נזקקין בשלמא לרבי יוחנן מוקי לה בכתובת אשה אלא לרב אסי קשיא אמר לך רב אסי ולרבי יוחנן מי ניחא מי שבקינן מזוני דודאי קא מפסדא ונקטינן הכרזה דלא ידעינן אי מרווחינן אי לא מרווחינן הא לא קשיא בתובעת כתובתה בב"ד כדרב יהודה אמר שמואל דאמר רב יהודה אמר שמואל התובעת כתובתה בב"ד אין לה מזונות אי הכי איזדקוקי לא מיזדקקינן לה אלא כיון דאיזדקקינן לה מעיקרא מיזדקקינן לה לבסוף מ"מ לרב אסי קשיא לעולם בבעל חוב <עובד כוכבים> {גוי} שקיבל עליו לדון בדיני ישראל אי הכי רבית נמי לא לישקול שקיבל עליו לזו ולא קיבל עליו לזו ת"ש אין נפרעין מנכסי יתומים אלא מן הזיבורית במאי עסקינן אילימא בבעל חוב <עובד כוכבים> {גוי} מי צאית אלא פשיטא בבעל חוב ישראל אי אכיל ריביתא מי שבקינן ליה אלא דלא אכיל ריביתא וקתני נזקקין בשלמא לרבי יוחנן מוקי לה בכתובת אשה אלא לרב אסי קשיא אמר לך רב אסי ולרבי יוחנן מי ניחא אי כתובה מאי איריא מיתמי אפילו מיניה דידיה נמי בזיבורית הא לא קשיא ר"מ היא דאמר כתובת אשה בבינונית ומיתמי בזיבורית מ"מ לרב אסי קשיא לעולם בבעל חוב <עובד כוכבים> {גוי} שקיבל עליו לדון בדיני ישראל א"ה רבית נמי לא נישקול שקיבל לזו ולא קיבל עליו לזו ת"ש ע"מ ליתן לאשה כתובתה ולבעל חוב חובו בשלמא בעל חוב בין מר ובין מר כדשנין

אלא כתובתה בשלמא לר' יוחנן ניהא אלא לרב אסי קשיא הכא במאי עסקינן כשחייב מודה השתא דאתית להכי כולהו נמי כשחייב מודה מרימר אגבי כתובתה לגרושה מנכסי דיתמי א"ל רבינא לאמימר והאמר רב יהודה אמר רב אסי אין נזקקין לנכסי יתומין אלא א"כ היתה רבית אוכלת בהן רבי יוחנן אומר או לשטר שיש בו רבית או לכתובת אשה משום מזוני ואפי' רבי יוחנן לא קאמר אלא באלמנה דקמפסדא מזוני אבל גרושה לא אמר ליה הא אנן דרבי יוחנן משום חינא מתנינן לה אמר רב נחמן מרישא לא הוה מיזדקינא לנכסי יתמי כיון דשמענא להא דרב הונא חברין משמיה דרב יתמי דאכלי דלא דידיהו ליזלו בתר שיבקייהו מכאן ואילך מיזדקינא מעיקרא מאי טעמא לא אמר רב פפא פריעת בעל חוב מצוה ויתמי לא בני מיעבד מצוה ניהו רב הונא בריה דרב יהושע אמר אימר צררי אתפסיה מאי בנייהו איכא בנייהו בשחייב מודה אי נמי שמתוה ומת בשמתיה שלחו מתם דשמתוה ומית בשמתיה והלכתא כרב הונא בריה דרב יהושע

דף כב, ב גמרא תנן שום היתומים שלשים יום ושום ההקדש ששים יום ומכריזין בבקר ובערב במאי עסקינן אילימא בבעל חוב <עובד כוכבים> { נכרי } מי צאית אלא פשיטא בבעל חוב ישראל בשלמא לרב הונא בריה דרב יהושע מוקי לה בשחייב מודה אלא לרב פפא קשיא אמר לך רב פפא אי בעית אימא כתובה משום חינא ואי בעית אימא בבעל חוב <עובד כוכבים> { גוי } שקיבל עליו לדון בדיני ישראל אי קיבל עליו לינטר להו עד דגדלי שקיבל עליו לזו ולא קיבל עליו לזו ת"ש על מנת ליתן לאשה כתובתה ולבעל חוב חובו במאי עסקינן אילימא בב"ח <עובד כוכבים> { מי ציית אלא פשיטא בבעל חוב ישראל בשלמא לרב הונא בריה דרב יהושע מוקי לה בשחייב מודה אלא לרב פפא בשלמא כתובה משום חינא אלא בעל חוב קשיא לעולם בבעל חוב <עובד כוכבים> { וכגון שקיבל עליו לדון בדיני ישראל אי קיבל עליו לינטר להו עד דגדלי שקיבל עליו לזו ולא קיבל עליו לזו רבא אמר משום שובר א"ל רב הונא בריה דרב יהושע לרבא ומי חיישינן לשובר והתנן הנפרעת שלא בפניו לא תפרע אלא בשבועה ואמר ר' אחא שר הבירה מעשה בא לפני ר' יצחק נפחא לאנטוכיא ואמר לא שנו אלא כתובת אשה משום חינא אבל בעל חוב לא ורבה אמר רב נחמן אפילו בעל חוב נמי ואי חיישת לשובר התם נמי ניהוש א"ל התם כדאמרינן טעמא שלא יהא כל אחד נוטל מעותיו של חברו והולך ויושב לו במדינת הים אמר רבא הלכתא אין נזקקין לנכסי יתומין ואם אמר תנו נזקקין שדה זו ומנה זו נזקקין ואין מעמידין אפוטרופוס שדה סתם ומנה סתם נזקקין ומעמידין אפוטרופוס אמרי נהרדעי בכולהו נזקקין ומעמידין אפוטרופוס לבד מנמצאת שדה שאינה שלו דאחזוקי סהדי בשקרי לא מחזקינן אמר רב אשי הלכך אזדקוקי לא מזדקקינן דהא אמר רבא הלכתא אין נזקקין ואי מזדקקינן מוקמינן אפוטרופוס דאמרי נהרדעי בכולהו נזקקין ומעמידין אפוטרופוס לבד מנמצאת שדה שאינה שלו דאחזוקי סהדי בשקרי לא מחזקינן: **דף כג, א משנה** המקדיש נכסיו והיתה עליו כתובת אשה ר"א אומר כשיגרשנה ידור הנאה רבי יהושע אומר אינו צריך כיוצא בדבר ארשב"ג אף הערב לאשה בכתובתה והיה בעלה מגרשה ידירנה הנאה שמא יעשה קינוניא על נכסים של זה ויחזיר את אשתו: **דף כג, א גמרא** במאי קמיפלגי רבי אליעזר סבר אדם עושה קינוניא על ההקדש ורבי יהושע סבר אין אדם עושה קינוניא על ההקדש ואלא הא דאמר רב הונא שכיב מרע שהקדיש כל נכסיו ואמר מנה לפלוני בידי נאמן חזקה אין עושה קינוניא על הקדש לימא כתנאי אמרה לשמעתייה לא עד כאן לא פליגי אלא בבריא אבל בשכיב מרע דברי הכל אין

אדם עושה קינוניא על ההקדש מ"ט אין אדם חוטא ולא לו איכא דאמרי בבריא דכ"ע לא פליגי <דאין> [דאדם] אדם עושה קינוניא על הקדש והכא בנדר שהודר ברבים קמיפלגי מר סבר יש לו הפרה ומ"ס אין לו הפרה ואיבעית אימא דכ"ע נדר שהודר ברבים יש לו הפרה והכא בנדר שהודר על דעת רבים קמיפלגי ואלא הא דאמר אמיר נדר שהודר ברבים יש לו הפרה על דעת רבים אין לו הפרה לימא כתנאי אמרה לשמעתי ותו רבי יהושע אומר אינו צריך אינו מועיל מיבעי ליה אלא הכא בשאלה דהקדש קמיפלגי והתניא המקדיש נכסיו והיתה עליו כתובת אשה ר"א אומר כשהוא מגרשה ידור הנאה רבי יהושע אומר אינו צריך וא"ר אלעזר ברבי שמעון הן הן דברי בית שמאי הן הן דברי ב"ה שב"ש אומרים הקדש טעות הקדש וב"ה אומרים הקדש טעות אינו הקדש: וכן היה רבן שמעון בן גמליאל אומר וכו': משה בר עזרי ערבא דכלתיה הוה ורב הונא בריה צורבא מרבנן הוה ודחיקא ליה מילתא אמר אביי ליכא דנסבי עצה לרב הונא דליגרש לדביתהו ותיתבע כתובתה מאבובה ולהדרה מיהדרי א"ל רבא והאנן ידור הנאה תנן ואביי אטו כל דמגרש בבי דינא מגרש לסוף איגלאי מלתא דכהן הוה אמר אביי בתר עניא אזלא עניותא ומי אמר אביי הכי והאמר אביי איזהו רשע ערום זה המשיא עצה למכור בנכסים כרבן [שמעון בן] גמליאל בריה שאני וצורבא מרבנן שאני ותיפוק ליה דערב דכתובה לא משתעבד **דף כג,ב גמרא** קבלן הוה הניחא למאן דאמר קבלן אע"ג דלית ליה נכסים ללוה משתעבד אלא למ"ד אית ליה משתעבד לית ליה לא משתעבד מאי איכא למימר איבעית אימא רב הונא הוה ליה ואישתדוף ואיבעית אימא אבא לגביה בריה שעבדה משעבד נפשיה דאיתמר ערב דכתובה דברי הכל לא משתעבד קבלן דבעל חוב דברי הכל משתעבד ערב דבעל חוב וקבלן דכתובה פליגי איכא למאן דאמר אית ליה נכסי ללוה משתעבד לית ליה לא משתעבד ואיכא למאן דאמר אע"ג דלית ליה משתעבד והלכתא בכולהו אע"ג דלית ליה נמי משתעבד לבר מערב דכתובה דאע"ג דאית ליה לא משתעבד מ"ט מצוה קעביד ולא מידי חסריה ההוא גברא דזבנינהו לנכסיה וקא גרשה לדביתהו שלחה רב יוסף בריה דרבא לקמיה דרב פפא ערב תנן הקדש תנן לוקח מהו אמר ליה תנא כי רוכלא נישבי וניזיל נהרדעי אמרי דתנן דלא תנן לא תנן אמר רב משרשיא מאי טעמא דנהרדעי בשלמא הקדש משום ריוח דהקדש ערב נמי מצוה הוא דעבד ולא מידי חסריה אלא לוקח מכדי מידע ידע דכל חד וחד איכא עליה כתובה אמאי ניזיל וניזבון איהו הוא דאפסיד אנפשיה:

דף כג,ב משנה המקדיש נכסיו והיתה עליו כתובת אשה ובעל חוב אין האשה יכולה לגבות כתובתה מן ההקדש ולא ב"ח את חובו אלא הפודה פודה ע"מ ליתן לאשה בכתובתה ולבעל חוב את חובו הקדיש תשעים מנה והיה חובו מאה מנה מוסיף עוד דינר ופודה את הנכסים האלו על מנת ליתן לאשה כתובתה ולבעל חוב את חובו: **דף כג,ב גמרא** למה לי למימר הפודה פודה משום דר' אבהו דא"ר אבהו שלא יאמרו הקדש יוצא בלא פדיון מתניתין דלא כרבן שמעון בן גמליאל דתניא רשב"ג אומר אם היה חובו כנגד הקדשו פודה ואם לאו אינו פודה ורבנן עד כמה אמר רב הונא בר יהודה אמר רב ששת עד פלגא:

דף כג,ב משנה אע"פ שאמרו חייבי ערכין ממשכנין אותו ונותנין לו מזון שלשים יום וכסות שנים עשר חדש מטה מוצעת וסנדליו ותפליו לו אבל לא לאשתו ולבניו אם היה אומן נותן לו שני כלי אומנות מכל מין ומין חרש נותנין לו שני מצעדין ושני מגירות רבי

אליעזר אומר אם היה איכר נותן לו צמדו חמר נותן לו חמורו היה לו מין אחד מרובה ומין אחד מועט אין אומר למכור את המרובה וליקח מן המועט אלא נותנין לו שני מינין מן המרובה וכל שיש לו מן המועט המקדיש נכסיו מעלין לו תפיליו:

דף כג,ב גמרא מאי טעמא דאמר קרא

דף כד,א גמרא (ויקרא כז) ואם מך הוא מערכך החייהו מערכך: אבל לא לאשתו ובניו וכו': מ"ט הוא מערכך ולא אשתו ובניו מערכך: רבי אליעזר אומר אם היה איכר נותן לו צמדו [וכו']:] ורבנן הנהו לאו כלי אומנות נינהו אלא נכסים נינהו: היה לו מין אחד [וכו']:] פשיטא כי היכי דסגי ליה עד השתא השתא נמי סגי ליה מהו דתימא עד האידנא דהוה ליה לאושולי הוה מושלי ליה השתא דליכא דמשיל ליה לא קמ"ל: המקדיש את נכסיו מעלין לו תפילין: ההוא גברא דזבנינהו לנכסיה אתא לקמיה דרב יימר אמר להו סליקו ליה תפילין מאי קמ"ל מתני' היא המקדיש נכסיו מעלין לו תפיליו מהו דתימא התם הוא דסבר מצוה קא עבידנא אבל לענין זבוני מצוה דגופיה לא זבין איניש קמ"ל:

דף כד,א משנה אחד המקדיש נכסיו ואחד המעריך עצמו אין לו בכסות אשתו ולא בכסות בניו ולא בצבע שצבע לשמן ולא בסנדלים חדשים שלקחן לשמן אע"פ שאמרו עבדים נמכרין בכסותן לשבח שאם תלקח לו כסות בשלשים דינר משובח מנה וכן פרה אם ממתנין אותה לאיטליס משובחת היא וכן מרגלית אם מעלין אותה לכרך משובחת היא אין להקדש אלא מקומו ושעתו:

דף כד,א גמרא ת"ר (ויקרא כז) ונתן את הערכך ביום ההוא שלא ישהה מרגלית לקלים קודש לה' סתם ההקדישות לבדק הבית:

מסכת ערכין פרק ז

דף כד,א משנה אין מקדישין לפני היובל פחות משתי שנים ולא גואלין אחר היובל פחות משנה אחת אין מחשבין חדשים להקדש אבל הקדש מחשב חדשים:

דף כד,א גמרא ורמינהו מקדישין בין לפני היובל בין לאחר היובל ובשנת היובל עצמה לא יקדיש ואם הקדיש אינה קדושה רב ושמואל דאמרי תרוייהו אין מקדישין ליגאל בגירוע פחות משתי שנים וכיון דאין מקדישין ליגאל בגירוע פחות משתי שנים יהא אדם חס על נכסיו ואל יקדיש פחות משתי שנים איתמר המקדיש שדהו בשנת היובל עצמה רב אמר קדושה ונותן חמשים ושמואל אמר אינה קדושה כל עיקר מתקיף לה רב יוסף בשלמא לענין מכירה דפליג שמואל עליה דרב איכא למימר קל וחומר ומה מכורה כבר יוצאה עכשיו שאינה מכורה אינו דין שלא תימכר אלא הכא מי איכא למימר ק"ו והא תנן הגיע יובל ולא נגאלה כהנים נכנסין לתוכה ונותנין דמיה דברי רבי יהודה שמואל כר"ש סבירא ליה דאמר נכנסין ולא נותנין

דף כד,ב גמרא ורב סבר סוף סוף לבעלים מי קהדרא לכהנים הוא דנפקא וכהנים משולחן גבוה קא זכו מאי טעמא דרב דאמר קרא (ויקרא כז) ואם משנת היובל ושנת היובל בכלל ושמואל מי כתיב ואם בשנת היובל משנת היובל כתיב משנת שאחר היובל בשלמא לרב היינו דכתיב אם משנת היובל (ויקרא כז) ואם אחר היובל אלא לשמואל מאי

אחר היובל אחר אחר מיתבי מקדישין בין לפני היובל בין לאחר היובל ובשנת היובל עצמה לא יקדיש ואם הקדיש אינה קדושה אמר לך רב אינה קדושה בגירוע אבל קדוש ונותנין חמשים מכלל דלפני היובל קדושה ליגאל בגירוע והא רב ושמואל דאמרי תרוייהו אין מקדישין ליגאל בגירוע פחות משתי שנים אמר לך רב הא מני רבנן היא ואנא דאמרי כרבי דאמר ראשון וראשון בכלל שביעי ושביעי בכלל הכא נמי בשנת ושנת היובל בכלל אי כרבי פונדיון מאי עבידתיה וכי תימא לית ליה והתנן הקדיש שתיים ושלוש שנים לפני היובל רבי אומר אומר אני נותן סלע ופונדיון רבי כרבי יהודה סבירא ליה דאמר שנת חמשים עולה לכאן ולכאן לשמואל לימא רבי כרבנן סבירא ליה דאי כרבי יהודה סלע ושתי פונדיונות מיבעי ליה ע"כ לשמואל רבי כרבנן סבירא ליה תא שמע ולא גואלין אחר היובל פחות משנה בשלמא לשמואל לא גואלין לאחר יובל פחות משנה אלא לרב מאי אחר יובל שנה מי סברת אחר יובל ממש מאי אחר יובל

דף כה,א גמרא באמצע יובל דכל כמה דלא מליא ליה שנה לא מגרע ליה מאי קמ"ל דאין מחשבין חדשים עם ההקדש הא בהדיא קתני אין מחשבין חדשים עם ההקדש מה טעם קאמר מה טעם לא גואלין לאחר יובל פחות משנה משום דאין מחשבין חדשים עם ההקדש: אין מחשבין חדשים וכו': ת"ר מנין שאין מחשבין חדשים עם ההקדש ת"ל (ויקרא כז) וחשב לו הכהן את הכסף על פי השנים הנותרות שנים אתה מחשב ואי אתה מחשב חדשים מניין שאם אתה רוצה לעשות חדשים לשנה עושה היכי דמי כגון דאקדשיה בפלגא דארבעין ותמני ת"ל וחשב לו הכהן מ"מ:

דף כה,א משנה המקדיש שדהו בשעת היובל נותן בזרע חומר שעורים חמשים שקל כסף היו שם נקעים עמוקים עשרה טפחים או סלעים גבוהים עשרה טפחים אינן נמדדין עמה פחות מכאן נמדדין עמה הקדישה שתיים ושלוש שנים לפני היובל נותן סלע ופונדיון לשנה ואם אמר הריני נותן דבר שנה בשנה אין שומעין לו אלא נותן את כולו כאחד אחד בעלים ואחד כל האדם מה בין בעלים לכל אדם אלא שבעלים נותנין חומש וכל אדם אין נותנין חומש:

דף כה,א גמרא תנא כור זרע ולא כור תבואה מפולת יד ולא מפולת שוורים תני לוי לא מעבה ולא מידק אלא בינוני: היו שם נקעים עמוקים כו': וליקדשו באנפי נפשייהו וכי תימא כיון דלא הוו בית כור לא הוו קדשי והתניא שדה מה ת"ל לפי שנאמר (ויקרא כז) זרע חומר שעורים בחמשים שקל כסף אין לי אלא שהקדיש כענין הזה מנין לרבות לתך וחצי לתך סאה ותרקב וחצי תרקב ת"ל שדה מ"מ אמר מר עוקבא בר חמא הכא בנקעים מלאים מים דלאו בני זריעה נינהו דיקא נמי דקתני דומיא דסלעים ש"מ אי הכי פחות מכאן נמי הנהו נגאני דארעא מיקרו שידרי דארעא מיקרו: הקדישה שתיים ושלוש וכו': ת"ר (ויקרא כז) ונגרע מערכך אף מן ההקדש שאם אכלה הקדש שנה או שתיים אי נמי לא אכלה אלא שהיתה לפניו נותן סלע ופונדיון לשנה: ואם אמר הריני נותן כו': ת"ר מנין שאם אמרו בעלים הרינו נותנין דבר שנה בשנה שאין שומעין להם ת"ל (ויקרא כז) וחשב לו הכהן את הכסף עד שיהא כסף כולו כאחד אחד בעלים ואחד כל אדם מה בין בעלים לכל אדם שהבעלים נותנין חומש וכל אדם אין נותנין חומש:

דף כה,א משנה הקדישה וגאלה אינה יוצאה מידו ביובל גאלה בנו יוצאה לאביו ביובל גאלה אחר או אחד מהקרובים וגאלה מידו יוצאה לכהנים ביובל גאלה אחד מן הכהנים

והרי היא תחת ידו לא יאמר הואיל והיא יוצאה לכהנים ביובל והרי היא תחת ידי הרי היא שלי אלא יוצאה מתחת ידו ומתחלקת לכל אחיו הכהנים:

דף כה,ב גמרא ת"ר (ויקרא כז) אם לא יגאל את השדה בעלים (ויקרא כז) ואם מכר את השדה גיזבר (ויקרא כז) לאיש אחר ולא לבן אחר ולא לבן או אינו אלא לאחר ולא לאח כשהוא אומר איש הרי אח אמור הא מה אני מקיים אחר ולא לבן ומה ראית לרבות את הבן ולהוציא את האח מרבה אני הבן שכן קם תחת אביו ליעידה ולעבד עברי אדרבה מרבה אני את האח שכן קם תחת אחיו לייבום כלום יש יבום אלא במקום שאין בן הא יש בן אין יבום ותיפוק ליה דהכא תרתי והכא חדא משום דעבד עברי מהאי פירכא נמי הוא דנפקא ליה כלום יש יבום אלא במקום שאין בן בעי רבה בר אבוה בת מהו שתעמיד שדה לאביה כיון דלענין יבום בן ובת כי הדדי פטרי מוקמה או דילמא כיון דלענין נחלה בת במקום בן כי אחר דמיא לא מוקמה ת"ש דתנא דבי ר' ישמעאל כל שהוא אחר במקום בן והא נמי במקום בן כי אחר דמיא בעי ר' זירא אשה מי מעמיד לה שדה בעל מוקים לה שכן יורשה א"ד בן מוקים לה שכן נוטל בראוי כבמוחזק תיקו בעא מיניה רמי בר חמא מרב חסדא הקדישה פחות משתי שנים לפני היובל מהו שתצא לכהנים א"ל מאי דעתיך (ויקרא כז) ונגרע מערכך והיה השדה בצאתו ביובל דבת גירעון אין דלאו בת גירעון לא אדרבה אם לא יגאל השדה והיה השדה בצאתו ביובל והאי נמי בת גאולה היא: גאלה אחד מן הכהנים כו': תנו רבנן (ויקרא כז) לכהן תהיה אחוזתו מה ת"ל מנין לשדה שיוצא לכהנים ביובל וגאלה אחד מן הכהנים מנין שלא יאמר הואיל ויוצאה לכהן הרי תחת ידי ותהא שלי ודין הוא בשל אחרים אני זוכה בשל עצמי לא כ"ש ת"ל אחוזתו אחוזה שלו ואין זה שלו הא כיצד יוצא מתחת ידו ומתחלקת לאחיו הכהנים:

דף כה,ב משנה הגיע יובל ולא נגאלה הכהנים נכנסין לתוכה ונותנין את דמיה דברי ר' יהודה ר"ש אומר נכנסין ולא נותנין ר"א אומר לא נכנסין ולא נותנין אלא נקראת שדה רטושין עד היובל השני הגיע היובל השני ולא נגאלה נקראת רטושין עד היובל השלישי לעולם אין הכהנים נכנסין לתוכה עד שיגאלנה אחר:

דף כה,ב גמרא מ"ט דרבי יהודה גמר קודש קודש ממקדיש בית מה להלן בדמים אף כאן בדמים ור"ש גמר קודש קודש מכבשי עצרת מה להלן בחנם אף כאן בחנם ורבי [יהודה] נמי ניליף מכבשי עצרת דנין קדשי בדק הבית

דף כו,א גמרא מקדשי בדק הבית ואין דנין קדשי בדק הבית מקדשי מזבח ורבי שמעון נמי נילף ממקדיש בית דנין דבר שמתנה לכהנים מדבר שמתנה לכהנים ואין דנין דבר שמתנה לכהנים מדבר שאינו מתנה לכהנים: רבי אליעזר אומר לא נכנסין ולא נותנין [וכו']: אמר רבה מ"ט דר"א אמר קרא (ויקרא כז) ואם לא יגאל את השדה לא יגאל עוד ואם מכר את השדה והיה השדה בצאתו ביובל אמר אביי סכינא חריפא מפסקא קראי אלא אמר אביי טעמא דרבי אליעזר כדתניא לא יגאל יכול לא תהא נגאלת שתהא לפניו כשדה מקנה ת"ל עוד לכמות שהיתה אינה נגאלת אבל נגאלת שתהא לפניו כשדה מקנה אימת אילימא ביובל ראשון אמאי אינה נגאלת שדה אחוזה נמי הויא אלא פשיטא ביובל שני ולמאן אילימא לרבי יהודה ור"ש לכהנים נפקא אלא לאו ר' אליעזר ושמע מינה טעמא דר' אליעזר מהכא ותסברא רבי יהודה ור"ש האי עוד מאי דרשי ביה אלא הכא במאי עסקינן בשדה שיצאה לכהנים והקדישה כהן ואתו בעלים למיפרקה ס"ד אמינא לא תיפרוק שתהא לפניו כשדה מקנה ת"ל עוד לכמות שהיתה אינה נגאלת אבל נגאלת שתהא לפניו

כשדה מקנה והתניא (ויקרא כז) בשנת היובל ישוב השדה לאשר קנהו מאתו יכול יחזור לגזבר שלקחו ממנו תלמוד לומר (ויקרא כז) לאשר לו אחוזת הארץ יאמר לאשר לו אחוזת הארץ מה תלמוד לומר לאשר קנהו מאתו שדה שיצאת לכהנים ומכרה כהן והקדישה לוקח וגאלה אחר יכול תחזור לבעלים הראשונים ת"ל לאשר קנהו ואיצטריך לא יגאל ואיצטריכא למיכתב לאשר קנהו דאי כתב רחמנא לא יגאל דלא קא הדרה כלל אבל הכא דקא הדרה תיהדר למרה קמא כתב רחמנא לאשר קנהו ואי כתב רחמנא לאשר קנהו דלא קא יהבי בעלים דמי אבל הכא דקא יהבי דמי תיקום בידיהו כתב רחמנא לא יגאל ואי כתב רחמנא לא יגאל ולא כתב עוד הוה אמינא לא תיפרוק כלל כתב רחמנא עוד לכמות שהיתה אינה נגאלת אבל נגאלת שתהא לפניו כשדה מקנה מאי הוי עלה אמר רבא אמר קרא והיה השדה בצאתו ביובל בצאתו מיד אחר

דף כו, ב גמרא איבעיא להו בעלים ביובל שני כאחר דמו או לא תא שמע (ויקרא כז) לא יגאל יכול לא תהא נגאלת שתהא לפניו כשדה מקנה ת"ל עוד לכמות שהיתה אינה נגאלת אבל נגאלת שתהא לפניו כשדה מקנה אימת אילימא ביובל ראשון אמאי אינה נגאלת אחוזה נמי הויא אלא פשיטא ביובל שני ולמאן אי לרבי יהודה ורבי שמעון לכהנים נפקא אלא לאו לרבי אליעזר ושמע מינה בעלים ביובל שני כאחר דמו ותסברא רבי יהודה ורבי שמעון האי עוד מאי דרשי ביה אלא הכא במאי עסקינן בשדה שיצאה לכהנים והקדישה כהן ואתו בעלים למיפרקה ס"ד אמינא לא תיפרוק שתהא כשדה מקנה ת"ל עוד לכמות שהיתה אינה נגאלת אבל נגאלת שתהא לפניו כשדה מקנה והתניא (ויקרא כז) ישוב השדה לאשר קנהו מאתו יכול יחזור לגזבר שלקחה הימנו ת"ל (ויקרא כז) לאשר לו אחוזת הארץ מה תלמוד לומר לאשר קנהו שדה שיצאה לכהנים ומכרה כהן והקדישה לוקח וגאלה אחר יכול תחזור לבעלים הראשונים ת"ל לאשר קנהו ואיצטריך למיכתב לא יגאל ואיצטריך למיכתב לאשר קנהו דאי כתב רחמנא לא יגאל דלא קא הדרה כלל כתב רחמנא לאשר קנהו ואי כתב רחמנא לאשר קנהו דלא קיהבי בעלים דמי אבל הכא דיהבי בעלים דמי דתיקום בידיהו כתב רחמנא לא יגאל ואי כתב רחמנא לא יגאל ולא כתב עוד הוה אמינא לא תיפרוק כלל כתב רחמנא עוד לכמות שהיתה אינה נגאלת אבל נגאלת שתהא לפניו כשדה מקנה מאי הוי עלה ת"ש ר' אליעזר אומר גאלה בעלים ביובל שני יוצאה לכהנים ביובל א"ל רבינא לרב אשי האנן לא תנן הכי רבי אליעזר אומר אין הכהנים נכנסין לתוכה עד שיגאלנה אחר אמר ליה בעלים ביובל שני כאחר דמו איכא דאמרי ר' אליעזר אומר גאלה ביובל שני אינה יוצאה לכהנים ביובל א"ל רבינא לרב אשי אף אנן נמי תנינא ר' אליעזר אומר אין הכהנים נכנסין לתוכה עד שיגאלנה אחר א"ל אי ממתני' ה"א בעלים ביובל שני כאחר דמו קמ"ל:

דף כו, ב משנה הלוקח שדה מאביו ומת אביו ואח"כ הקדישה הרי היא כשדה אחוזה הקדישה ואח"כ מת אביו הרי היא כשדה מקנה דברי ר"מ רבי יהודה ור"ש אומרים הרי היא כשדה אחוזה שנאמר (ויקרא כז) אם משדה מקנתו אשר לא משדה אחוזתו שדה שאינה ראויה להיות שדה אחוזה יצתה זו שהיא ראויה להיות שדה אחוזה שדה מקנה אינה יוצאה לכהנים ביובל שאין אדם מקדיש דבר שאינו שלו הכהנים והלויים מקדישין לעולם וגואלין לעולם בין לפני היובל בין לאחר היובל:

דף כו, ב גמרא תנו רבנן מנין ללוקח שדה מאביו והקדישה ואחר כך מת אביו מנין שתהא לפניו כשדה אחוזה ת"ל (ויקרא כז) ואם <משדה> [את שדה] מקנתו אשר לא משדה

אחוזתו שדה שאינה ראויה להיות שדה אחוזה יצתה זו שראויה להיות שדה אחוזה דברי רבי יהודה ורבי שמעון רבי מאיר אומר מנין ללוקח שדה מאביו ומת אביו ואחר כך הקדישה מנין שתהא לפניו כשדה אחוזה ת"ל ואם משדה מקנתו אשר לא משדה אחוזתו שדה שאינה שדה אחוזה יצאת זו שהיא שדה אחוזה לימא בהא קא מיפלגי דר"מ סבר קנין פירות כקנין הגוף דמי ר' יהודה ור"ש סברי קנין פירות לאו כקנין הגוף דמי אמר רב נחמן בר יצחק בעלמא לר"ש ור"י קנין פירות כקנין הגוף דמי

דף כז, א גמרא והכא קרא אשכח ודרשי לכתוב רחמנא אם משדה מקנתו אשר לא שדה אחוזתו אי נמי אשר לא שדה אחוזה מאי משדה אחוזתו שדה שאינה ראויה להיות שדה אחוזה יצתה זו שראויה להיות שדה אחוזה: הכהנים והלוים מקדישין לעולם וכו': בשלמא גואלין אצטריך לאפוקי מדישראל דלא פרקי אלא עד יובל קא משמע לן דכהנים ולוים גואלין לעולם אלא מקדישין מאי איריא כהנים ולוים אפי' ישראל נמי וכי תימא בשנת היובל עצמה הניחא לשמואל דאמר בשנת היובל עצמה לא קדשה קמ"ל דכהנים ולוים מקדישין לעולם אלא לרב מאי איריא כהנים ולוים אפי' ישראל נמי ולטעמיך בין לפני היובל בין לאחר היובל למה לי אלא איידי דתנא רישא לפני היובל ולאחר היובל תנא סיפא נמי בין לאחר היובל בין לפני היובל ואידי דתנא רישא אין מקדישין ולא גואלין תנא נמי סיפא מקדישין וגואלין:

מסכת ערכין פרק ח

דף כז, א משנה המקדיש את שדהו בשעה שאין היובל אומר לו פתח אתה ראשון שהבעלים נותנין חומש וכל אדם אין נותנין חומש: מעשה באחד שהקדיש שדהו מפני רעתה אמרו לו פתח אתה ראשון אמר הרי היא שלי באיסר אמר רבי יוסי לא אמר זה באיסר אלא בביצה שהקדש נפדה בכסף ובשוה כסף אמר לו הגעתיך נמצא מפסיד איסר ושדהו לפניו:

דף כז, א גמרא המקדיש שדהו בשעה כו': אומרין והתניא כופין מאי אומרין נמי כופין ואיבעית אימא מעיקרא אומרין אי צאית צאית ואי לא כופין: שהבעלים נותנין חומש וכו': מאי איריא שהבעלים נותנין חומש תיפוק ליה דאידי דחביבה עליה טפי ופריק לה ועוד מצות גאולה באדון חזא ועוד קאמר חזא דאידי דחביבה עליה טפי ופריק לה ועוד מצות גאולה באדון היא ועוד שהבעלים נותנין חומש כו': מעשה באחד שהקדיש שדהו וכו': לימא בהא קמיפלגי דר"י סבר שוה כסף ככסף ורבנן סברי שוה כסף אינו ככסף והא קי"ל דשוה כסף ככסף דכולי עלמא שוה כסף ככסף והכא בפודין בדבר שאין בחומשו שוה פרוטה קמיפלגי ת"ק סבר איסר דאיכא בחומשו שוה פרוטה פרקינן ורבי יוסי כביצה נמי פרקינן: אמר לו הגעתיך נמצא מפסיד איסר ושדהו לפניו: סתמא כרבנן:

דף כז, א משנה אמר אחד הרי היא שלי בעשר סלעים ואחד אומר בעשרים ואחד אומר בשלשים ואחד אומר בארבעים ואחד אומר בחמשים חזר בו של חמשים ממשכנין מנכסיו עד עשר חזר בו של ארבעים ממשכנין מנכסיו עד עשר חזר בו של שלשים ממשכנין מנכסיו עד עשר חזר בו של עשרים ממשכנין מנכסיו עד עשר חזר בו של עשר מוכרין

אותו בשוויו ונפרעין משל עשר את המותר הבעלים אומרים בעשרים וכל אדם אומרים בעשרים הבעלים קודמין מפני שהם מוסיפין חומש אמר אחד הרי היא שלי בעשרים ואחת

דף כז, ב משנה הבעלים נותנין עשרים ושש בעשרים ושתיים הבעלים נותנין עשרים ושבע בעשרים ושלוש הבעלים נותנין עשרים ושמונה בעשרים וארבע הבעלים נותנין עשרים ותשע בעשרים וחמש הבעלים נותנין שלשים שאין מוסיפין חומש על עלויו של זה אמר אחד הרי שלי בעשרים ושש אם רצו הבעלים ליתן שלשים ואחד ודינר הבעלים קודמין ואם לאו אומר לו הגעתיך:

דף כז, ב גמרא אמר רב חסדא לא שנו אלא שכן ארבעים עומד במקומו אבל אין בן ארבעים עומד במקומו משלשין ביניהן תנן חזר בו של ארבעים ממשכנין עד עשר אמאי ליתן בר חמשין בהדיה דליכא בן חמשים חזר בו בן שלשים ממשכנין מנכסיו עד עשר אמאי וליתן דבן ארבעים בהדיה דליכא בן ארבעים חזר בו בן עשרים ממשכנין מנכסיו עד עשר אמאי ליתן דבן שלשים בהדיה דליכא בן שלשים אי הכי אימא סיפא חזר בו של עשר מוכרין אותה בשויה ונפרעין משל עשר את המותר ליתב דבן עשרים בהדיה וכי תימא ה"נ דליכא בן עשרים אי הכי נפרעין משל עשרה נפרעין ממנו מיבעי ליה אלא אמר רב חסדא לא קשיא כאן בבית אחת כאן בזה אחר זה תניא נמי הכי חזרו כולן כאחד משלשין ביניהם והא אנן תנן ממשכנין מנכסיו עד עשר אלא לאו שמע מינה כדרב חסדא שמע מינה איכא דרמי להו מירמא תנן חזר בו של עשר מוכרין אותה בשויה ונפרעין משל עשר את המותר והתניא משלשין ביניהם אמר רב חסדא לא קשיא כאן בבית אחת כאן בזה אחר זה: הבעלים אומרים בעשרים וכל אדם בעשרים וכו': למימרא דחומש עדיף ורמינהו בעל הבית אומר בסלע ואחד אומר בסלע ואיסר של סלע ואיסר קודם מפני שמוסיף על הקרן הכא דחומשא רווחא דהקדש הוא חומש עדיף התם דחומשא רווחא דבעל הבית קרנא תיפרוק שפיר חומשא לא איכפת לן: אמר אחד הרי הוא שלי כו': בעשרים וחמש נותנין שלשים ולימרו הבעלים אתא גברא בחריקין דאמור בעלים דינר וליתני דינר לא דק ולא והא קתני אם רצו הבעלים ליתן שלשים ואחד ודינר בעלים קודמין אלא אמר רבא דאמור בעלים פרוטה ולא דק: שאין מוסיפין חומש על עלויו כו': אמר רב חסדא לא שנו אלא שלא נישום הקדש בג' אבל נישום הקדש בג' מוסיפין תניא נמי הכי בית שמאי אומרים מוסיפין ובית הלל אומרים אין מוסיפין היכי דמי אי לא נישום מאי טעמא דבית שמאי אלא דנישום לימא רב חסדא דאמר כבית שמאי לעולם דלא נישום ובית שמאי מחמירין אי בעית אימא לעולם דנישום ואיפוך בית שמאי אומרים אין מוסיף וליתניה גבי קולי ב"ש וחומרי בית הלל אלא לעולם דלא נישום וב"ש מחמירין: אמר אחד הרי היא שלי בעשרים ושש כו': רצו אין לא רצו לא אמרי אתא גברא בחריקין ודינר מאי עבידתיה אמר רב ששת ה"ק אם רצו בעלים מעיקרא ליתן חשבון המגיע לאחד ושלישים ודינר

דף כח, א גמרא היכי דמי דאמור בעשרים ואחד הבעלים קודמין ואם לאו אומר לו הגעתיך:

דף כח, א משנה מחרים אדם מצאנו ומבקר ומעבדיו ומשפחותיו הכנענים ומשדה אחוזתו ואם החרים את כולם אינם מוחרמים דברי ר' א"ר אלעזר בן עזריה מה אם לגבוה אין אדם רשאי להחרים כל נכסיו על אחת כמה וכמה שיהא אדם חס על נכסיו:

דף כה, א גמרא מנא הני מילי דתנו רבנן (ויקרא כז) מכל אשר לו ולא כל אשר לו מאדם ולא כל אדם מבהמה ולא כל בהמה משדה אחוזה ולא כל שדה אחוזה יכול לא יחרים ואם יחרים יהו מוחרמין ת"ל אך דברי רבי אליעזר אמר ר"א בן עזריה מה אם לגבוה אין אדם רשאי להחרים כל נכסיו על אחת כמה וכמה שיהא אדם חס על נכסיו וצריכא דאי כתב רחמנא מכל אשר לו הוה אמינא כל דאית ליה לא לחרים אבל מין אחד ליחרמיה כוליה כתב רחמנא מאדם ולא כל אדם ואי כתב רחמנא מאדם דלא סגי' ליה בלא עבודה אבל שדה סגי' ליה בדיסתורן ואי אשמעינן הני תרתי משום דהכא חיותא והכא חיותא אבל מטלטלין ליחרמינהו כולהו צריכי בהמה למה לי לכדתניא יכול יחרים אדם בנו ובתו עבדו ושפחתו העבריים ושדה מקנתו תלמוד לומר בהמה מה בהמה יש לו רשות למוכרה אף כל שיש לו רשות למוכרה והלא בתו קטנה יש לו רשות למוכרה יכול יחרמנה תלמוד לומר בהמה מה בהמה יש לו רשות למוכרה לעולם אף כל שיש לו רשות למוכרה לעולם: אמר רבי אלעזר בן עזריה אם לגבוה אין אדם רשאי כו': היינו ת"ק איכא בינייהו דרבי אילא דאמר רבי אילא באושא התקינו המבזבז אל יבזבז יותר מחומש מעשה באחד שבקש לבזבז יותר מחומש ולא הניחו לו חבריו ומנו רבי ישבב ואמרי לה רבי ישבב ולא הניחו לו חבריו ומנו רבי עקיבא:

דף כה, א משנה המחרים בנו ובתו ועבדו ושפחתו העברים ושדה מקנתו אין מוחרמין שאין אדם מחרים דבר שאינו שלו הכהנים והלויים אין מחרמין דברי רבי יהודה ר"ש אומר הכהנים אין מחרמין שהחרמין שלהן והלויים מחרמין שאין החרמין שלהן אמר רבי נראין דברי רבי יהודה בקרקעות שנאמר (ויקרא כה) כי אחוזת עולם היא להם ודברי ר"ש במטלטלין שאין החרמין שלהן:

דף כה, א גמרא ור' יהודה בשלמא כהנים אין מחרמין שחרמין שלהן אלא לויים בשלמא מקרקעי לא מחרמי דכתיב (ויקרא כה) כי אחוזת עולם היא להם אלא מטלטלי ליחרמי אמר קרא (ויקרא כז) מכל אשר לו ומשדה אחוזתו מקיש מטלטלין לקרקעות ורבי שמעון בשלמא כהנים כדאמרן אלא לויים בשלמא מטלטלים לחרים דלא מקיש אלא מקרקעי אמאי הכתיב אחוזת עולם היא להם מאי מחרמין נמי דקאמר מטלטלי והא מדקתני סיפא אמר רבי נראין דברי רבי יהודה במקרקעי ודברי רבי שמעון במטלטלי מכלל דרבי שמעון מקרקעי נמי קאמר הכי קאמר אמר רבי נראין דברי רבי יהודה לרבי שמעון בקרקעות שאף ר"ש לא נחלק [עליו] אלא במטלטלין אבל בקרקעות מודה ליה: א"ר חייא בר אבין החרים מטלטלין נותנן לכל כהן שירצה שנאמר (במדבר יח) כל חרם בישראל

דף כה, ב גמרא לך יהיה החרים שדותיו נותנן לכהן שבאותו משמר שנאמר (ויקרא כז) כשדה החרם לכהן תהיה אחוזתו וגמר לכהן לכהן מגזל הגר והתם מנלן דתניא (במדבר ה) לה' לכהן קנאו השם ונתנו לכהן שבאותו משמר אתה אומר לכהן שבאותו משמר או אינו אלא לכל כהן שירצה כשהוא אומר (במדבר ה) מלבד איל הכיפורים אשר יכפר בו עליו הרי בכהן שבאותו משמר הכתוב מדבר שדה היוצאה לכהנים ביובל נותנה למשמר שפגע בו יובל איבעיא להו פגע בו בשבת מאי א"ר חייא בר אמי משמיה דחולפנא נותנה למשמר היוצא אמר רב נחמן בר יצחק תניא [נמי הכי] נמצאת אתה אומר אחד יובל ואחד שביעית משמטין כאחד אלא שיובל בתחילתו והשמטה בסופה אדרבה משום הכי הואי אימא מפני שהיובל כו' בשלמא שביעית בסופה דכתיב (דברים טו) מקץ שבע שנים תעשה שמטה אלא יובל בתחילתו ביום הכיפורים הוא דכתיב (ויקרא כה) ביום הכיפורים תעבירו שופר

בכל ארצכם הא מני ר' ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה היא דאמר מר"ה הוא דחייל יובל שמעה חזקיה בר בילוטו ואזל אמר קמיה דר' אבהו וליקיש מטלטלי לקרקעות לאו תנאי היא דאיכא דמקיש ואיכא דלא מקיש כמ"ד לא מקשינן:

דף כה, ב משנה חרמי כהנים אין להם פדיון אלא נותנים לכהנים כתרומה ר' יהודה בן בתירא אומר סתם חרמים לבדק הבית שנאמר (ויקרא כז) כל חרם קדש קדשים הוא לה' וחכ"א סתם חרמים לכהנים שנאמר (ויקרא כז) כשדה החרם לכהן תהיה אחוזתו א"כ למה נאמר כל חרם קדש קדשים הוא לה' שחל על קדשי קדשים ועל קדשים קלים מחרים אדם את קדשיו בין קדשי קדשים בין קדשים קלים אם נדר נותן דמיהן ואם נדבה נותן את טובתן שור זה עולה אומדין כמה אדם רוצה ליתן בשור זה להעלותו עולה אף על פי שאינו רשאי הבכור בין תם בין בעל מום מחרמינן אותו וכיצד פודים אותו אומדין כמה אדם רוצה ליתן בבכור זה ליתנו לבן בתו או לבן אחותו:

דף כט, א גמרא תנו רבנן חרמי כהנים אין להן פדיון ונותנין לכהן חרמים כל זמן שהן בבית בעלים הרי הן כהקדש לכל דבריהן שנאמר (ויקרא כז) כל חרם בישראל קדש קדשים הוא לה' נתנן לכהן הרי הן לכל דבריהן כחולין שנאמר (במדבר יח) כל חרם בישראל לך יהיה: ר' יהודה בן בתירא אומר סתם חרמים לבדק הבית כו': בשלמא רבנן כדקא מפרשי טעמייהו וטעמא דרבי יהודה בן בתירא אלא רבי יהודה בן בתירא האי כשדה החרם מאי עביד ליה מיבעיא ליה לכדתניא (ויקרא כז) כשדה החרם לכהן תהיה אחוזתו מה תלמוד לומר מנין לכהן שהקדיש שדה חרמו שלא יאמר הואיל ויוצאה לכהנים והרי היא תחת ידי תהא שלי ודין הוא בשל אחרים אני זוכה בשל עצמי לא כל שכן ת"ל כשדה החרם לכהן תהיה אחוזתו וכי מה למדנו משדה חרם מעתה הרי זה בא ללמד ונמצא למד מקיש שדה חרמו לשדה אחוזה של ישראל מה שדה אחוזה של ישראל יוצאה מתחת ידו ומתחלקת לכהנים אף שדה חרמו יוצאה מתחת ידו ומתחלקת לאחיו הכהנים ואיך מחרם החרם ואיך חרם החרם לא משמע ליה ורבי יהודה בן בתירא דחל על קדשי קדשים ועל קדשים קלים מנא ליה סבר ליה כרבי ישמעאל: אמר רב הלכה כרבי יהודה בן בתירא ורב שביק רבנן ועביד כרבי יהודה בן בתירא איפכא תניא שביק מתני' ועביד כברייתא רב מתני' נמי איפכא תני מאי חזית דאפכת מתניתין מקמי ברייתא נפיך ברייתא מקמי מתני' רב גמריה גמיר אי הכי כרבי יהודה בן בתירא כרבנן מיבעי ליה הכי קאמר למאי דאפכיתו ותניתו הלכה כרבי יהודה בן בתירא ההוא גברא דאחרמינהו לנכסיה בפומבדיתא אתא לקמיה דרב יהודה אמר ליה שקול ארבעה זוזי ואחיל עלייהו ושדינהו בנהרא ולישתרו לך אלמא קסבר סתם חרמים לבדק הבית כמאן כשמואל דאמר הקדש שוה מנה שחיללו על שוה פרוטה מחולל אימר דאמר שמואל שחיללו לכתחלה מי אמר הני מילי בזמן שבית המקדש קיים דאיכא פסידא אבל בזמן הזה אפי' לכתחלה אי הכי אפי' פרוטה נמי פרסומי מלתא אמר עולא אי הואי התם הוה יהיבנא כולהו לכהנים אלמא קסבר עולא סתם חרמים לכהנים מיתבי אין עבד עברי נוהג אלא בזמן שהיובל נוהג שנאמר (ויקרא כה) עד שנת היובל יעבוד עמך ואין שדה החרם נוהגת אלא בזמן שהיובל נוהג שנאמר (ויקרא כה) ויצא ביובל ושב לאחוזתו אין בתי ערי חומה נוהגין אלא בזמן שהיובל נוהג שנאמר (ויקרא כה) לא יצא ביובל ר"ש בן יוחי אומר אין שדה חרמין נוהגין אלא בזמן שהיובל נוהג שנאמר (ויקרא כז) והיה השדה בצאתו ביובל קודש לה' כשדה החרם ר"ש בן אלעזר אומר אין גר תושב נוהג אלא בזמן שהיובל נוהג אמר רב

ביבי מ"ט אתיא טוב טוב כתיב הכא (דברים טו) כי טוב לו עמך וכתוב התם (דברים כג) בטוב לו לא תוננו לא קשיא הא במקרקעי הא במטלטלי והא מעשה דפומבדיתא במקרקעי נמי הוה מקרקעי דחוצה לארץ כמטלטלי דארץ ישראל דמי:

דף כט, א משנה רבי ישמעאל אומר כתוב אחד אומר תקדיש וכתוב אחד אומר לא יקדיש א"א לומר תקדיש שהרי כבר נאמר לא יקדיש א"א לומר לא יקדיש א"א לומר לא יקדיש שהרי כבר נאמר תקדיש הא כיצד מקדישו אתה הקדש עלוי ואי אתה מקדישו הקדש מזבח:

דף כט, א גמרא ורבנן (ויקרא כז) אל תקדיש מיבעי ליה ללאו תקדיש מיבעי ליה לכדתניא מנין לנולד בכור בעדרו שמצוה להקדישו שנאמר (דברים טו) הזכר תקדיש ורבי ישמעאל אי לא מקדיש ליה לא קדוש קדושתו מרחם הוה וכיון דכי לא מקדיש ליה קדוש לא צריך לאקדושיה:

מסכת ערכין פרק ט

דף כט, ב משנה המוכר את שדהו בשעת היובל אינו מותר לגאול פחות משתי שנים שנאמר (ויקרא כה) במספר שני תבואות ימכר לך היתה שנת שדפון וירקון או שנת שביעית אינו עולה מן המנין נרה או הובירה עולה לו מן המנין רבי אליעזר אומר מכרה לו לפני ראש השנה והיא מליאה פירות הרי זה אוכל ממנה שלש תבואות בשתי שנים:

דף כט, ב גמרא המוכר שדהו בשעת היובל וכו' אינו גואל לא קתני אלא אינו מותר לגאול אלמא קסבר איסורא נמי איכא דאפילו קרקושי זוזי נמי אסור ולא מיבעיא מוכר דקאי בעשה דכתיב (ויקרא כה) במספר שני תבואות ימכר לך אלא אפילו לוקח נמי קאי בעשה דבעינן (ויקרא כה) שנים תקנה וליכא איתמר המוכר שדהו בשנת היובל עצמה רב אמר מכורה ויוצאה ושמואל אמר אינה מכורה כל עיקר מאי טעמא דשמואל קל וחומר ומה מכורה כבר יוצאה שאינה מכורה אינו דין שלא תימכר ולרב לא אמרינן קל וחומר כי ה"ג והתניא יכול ימכור אדם את בתו כשהיא נערה אמרת קל וחומר ומה מכורה כבר יוצאה עכשיו שאינה מכורה אינו דין שלא תימכר התם לא הדרא מיזדבנא הכא הדרא מיזדבנא מיתבי אחר היובל שנים תקנה מלמד שמוכרין סמוך ליובל מופלג מן היובל מנין ת"ל (ויקרא כה) לפי רוב השנים ולפי מעוט השנים ובשנת היובל עצמה לא ימכור ואם מכר אינה מכורה אמר לך רב אינה מכורה למספר שני תבואות אבל מכורה היא ויוצאה ואי איזדבוני מיזבנה תיקום ברשותיה עד בתר יובל ובתר יובל ניכליה שני תבואות וניהדרה מי לא תניא אכלה שנה אחת לפני היובל משלימין לו שנה אחרת אחר היובל התם נחית לאכילה הכא לא נחית לאכילה אמר רב ענן שמעית מיניה דמר שמואל תרתי חדא הך ואידך המוכר עבדו <לעובד כוכבים> {לגוי} או בחוצה לארץ יצא לחירות חדא הדרי זביני וחדא לא הדרי זביני ולא ידענא הי מיניה אמר רב יוסף ניהזי אנן מדתניא בברייתא המוכר עבדו בחו"ל יצא לחירות וצריך גט שיחרור מרבו שני ש"מ מדקרי ליה לשני רבו אלמא לא הדרי זביני וכי קאמר שמואל הכא אינה מכורה ומעות חוזרין **דף ל, א גמרא** ורב ענן ברייתא לא שמיעא ליה ודשמואל ממאי דאינה מכורה ומעות חוזרין חוזרין דלמא אינה מכורה ומעות מתנה מידי דהוה אמקדש אחותו דאיתמר המקדש אחותו

רב אמר מעות חוזרין ושמואל אמר מעות מתנה א"ל אביי לרב יוסף מאי חזית דקנסין ליה ללוקח נקנסיה למוכר אמר ליה לאו עכברא גנב אלא חורא גנב אי לאו עכברא חורא מנא ליה מסתברא היכא דאיתיה לאיסורא קנסין: היתה שנת שדפון כו': השתא הובירה עולה לו נרה מיבעיא נרה איצטריך ליה סלקא דעתך אמינא אמרינן ליה הב ליה דמיה וליסק קמ"ל: רבי אליעזר אומר מכרה לו כו': תניא ר"א אומר מנין שאם מכרה לו לפני ראש השנה מליאה פירות שלא יאמר לו הנח לפני כדרך שהנחתי לפניך תלמוד לומר (ויקרא כה) במספר שני תבואות ימכר לך פעמים שאדם אוכל שלש תבואות בשתי שנים: **דף ל,א משנה** מכרה לראשון במנה ומכר ראשון לשני במאתים אינו מחשב אלא עם הראשון שנאמר (ויקרא כה) [לאיש] אשר מכר לו מכרה לראשון במאתים ומכר הראשון לשני במנה אינו מחשב אלא עם האחרון שנאמר (ויקרא כה) וחשב את שני ממכרו והשיב את העודף לאיש <אשר מכר לו> לאיש אשר בתוכו לא ימכור ברחוק ויגאל בקרוב ברעה ויגאל ביפה ולא ילוה ויגאל ולא יגאל לחצאין ובהקדש מותר בכולן זה חומר בהדיוט מבהקדש:

דף ל,א גמרא תנו רבנן מכרה לראשון במנה ומכרה ראשון לשני במאתים מנין שאינו מחשב אלא עם הראשון ת"ל [לאיש] אשר מכר לו מכרה לראשון במאתים ומכר הראשון לשני במנה מנין שאין מחשבין אלא עם השני ת"ל לאיש [לאיש] אשר בתוכו דברי רבי רבי דוסתאי בן יהודה אומר מכרה לו במנה והשביחה ועמדה על מאתים מנין שאינו מחשב אלא במנה שנאמר והשיב את העודף העודף שבידו מכרה לו במאתים והכסיפה ועמדה על מנה מנין שאין מחשבין אלא במנה שנאמר והשיב את העודף העודף שבקרקע מאי בינייהו דאייקר וזל ואייקר וממאי דלקולא דלמא לחומרא לא ס"ד דגמר (ויקרא כה) גאולה (ויקרא כה) גאולה מעבד עברי והתם מנלן דתניא נמכר במנה והשביח ועמד על מאתים מנין שאין מחשבין אלא ממנה שנאמר (ויקרא כה) מכסף מקנתו נמכר במאתים והכסיף ועמד על מנה מנין שאין מחשבין אלא ממנה שנאמר (ויקרא כה) כפי שניו ואין לי אלא עבד עברי הנמכר <לעובד כוכבים> {} שנגאל וידו על העליונה נמכר לישראל מנין ת"ל (ויקרא כה) שכיר (דברים טו) שכיר לגזירה שוה אמר אביי

דף ל,ב גמרא הריני כבן עזאי בשוקי טבריא אמר ליה ההוא מרבנן לאביי איכא למידרשינהו לקולא ואיכא למידרשינהו לחומרא ממאי דלקולא אימא לחומרא לא סלקא דעתך מדאקיל רחמנא גביה דתניא (דברים טו) כי טוב לו עמך עמך במאכל עמך במשתה שלא תהא אוכל פת נקיה והוא אוכל פת קיבר אתה שותה יין ישן והוא שותה יין חדש אתה ישן על גבי מוכין והוא ישן על גבי קרקע מיכן אמרו הקונה עבד עברי כקונה אדון לעצמו אדרבה נחמיר עליה מדרבי יוסי ברבי חנינא דאמר רבי יוסי בר' חנינא בא וראה כמה קשה אבקה של שביעית אדם נושא ונותן בפירות שביעית לסוף מוכר את מטלטליו שנאמר בשנת היובל הזאת תשובו איש אל אחוזתו וכתוב (ויקרא כה) וכי תמכרו ממכר לעמיתך או קנה מיד עמיתך דבר הנקנה מיד ליד לא הרגיש לסוף מוכר את שדותיו שנאמר (ויקרא כה) וכי ימוך אחיך ומכר מאחוזתו לא באת לידו לסוף מוכר את ביתו שנאמר (ויקרא כה) ואיש כי ימכור בית מושב עיר חומה מאי שנא התם דקאמר לא הרגיש ומאי שנא הכא דקאמר לא באת לידו כדרב הונא דאמר רב הונא כיון שעבר אדם עבירה ושנה בה הותרה לו הותרה לו ס"ד אלא אימא נעשית לו כהיתר <לא באת לידו לסוף שלוה ברבית שנאמר (ויקרא כה) וכי ימוך אחיך וגו' וכתוב אל תקח מאתו נשך

ותרבית < לא באת לידו עד שמוכר את בתו שנאמר (שמות כא) וכי ימכור איש [את] בתו לאמה ואע"ג דבתו בהאי ענינא ליתא ניהא לאיניש דליזבין ברתיה ולא לזיף בריביתא דאילו התם מיגרעא ואזלא ואילו הכא קא מוספא ואזלא [לא באת לידו לסוף שלוח ברבית שנאמר (ויקרא כה) וכי ימוך אחיך וגו' וכתוב אל תקח מאתו נשך ותרבית] לא באת לידו לסוף שמוכר את עצמו שנאמר (ויקרא כה) כי ימוך אחיך עמך ונמכר לך לא לך אלא לגר שנאמר לגר ולא לגר צדק אלא לגר תושב שנאמר לגר תושב משפחת גר זה >העובד כוכבים< {גוי} כשהוא אומר או לעקר >משפחת גר< זה הנמכר ונעשה משרת >לעבודת כוכבים< {עבודה זרה} עצמה א"ל הא אהדריה קרא ותנא דבי רבי ישמעאל הואיל והלך ומכר עצמו >לעבודת כוכבים< {לעבודה זרה} אידחה אבן אחר הנופל ת"ל >(ויקרא כה) גאולת עולם תהיה לו וביובל יצא< [גאולה תהיה לו אחד מאחיו יגאלנו] אימא גאולה תהיה לו דלא ליטמע >בעובדי כוכבים< {בגוים} ולעולם לענין פדיונו נחמיר אמר רב נחמן בר יצחק כתיב (ויקרא כה) אם עוד רבות בשנים וכתוב (ויקרא כה) אם מעט נשאר בשנים וכי יש שנים מרובות ויש שנים מועטות אלא נתרבה כספו מכסף מקנתו נתמעט כספו כפי שניו ואימא היכא דעבד תרתי ופיישי ארבעי ליתב ליה ארבע מכסף מקנתו והיכא דעבד ארבע ופיישי תרתי ליתב ליה תרתי כפי שניו א"כ נכתוב אם עוד רבות שנים מאי בשנים נתרבה כספו בשנים מכסף מקנתו נתמעט כספו בשנים כפי שניו אמר רב יוסף דרשינהו רב נחמן להני קראי כסיני: לא ימכור ברחוק כו': מנא הני מילי דת"ר (ויקרא כה) והשיגה ידו יד עצמו שלא ילוה ויגאל ומצא פרט למצוי שלא ימכור ברחוק ויגאל בקרוב ברע ויגאל ביפה כדי גאולתו כדי גאולה הוא גואל ואינו גואל לחצאין למימרא דמצא השתא משמע ורמינהו (דברים יט) ומצא פרט לממציא עצמו מיכן אמר רבי אליעזר אם משיצאה אבן מתחת ידו הוציא הלה את ראשו וקיבלה פטור אלמא מצא מידי דאיתיה מעיקרא משמע אמר רבא הכא מענינא דקרא והכא מענינא דקרא הכא דומיא דהשיגה ידו מה השיגה ידו דהשתא אף מצא נמי דהשתא והכא דומיא דיער מה יער מילתא דאיתיה מעיקרא אף מצא מילתא דאיתיה מעיקרא: ובהקדש כו': מנא ה"מ דת"ר (ויקרא כז) ואם גאל יגאל מלמד שלוח וגואל וגואל לחצאין אר"ש מה טעם לפי שמצינו במוכר שדה אחוזה שיפה כחו שאם הגיע יובל ולא נגאלה חוזרת לבעלים ביובל הורע כחו שאינו לוח וגואל ואינו גואל לחצאין אבל מקדיש שדה אחוזה הואיל שהורע כחו שאם הגיע יובל ולא נגאלה יוצא לכהנים יפה כחו שלוח וגואל וגואל לחצאין

דף לא, א גמרא תני חדא לוח וגואל וגואל לחצאין ותניא אידך אינו לוח וגואל ואינו גואל לחצאין לא קשיא הא רבנן והא ר"ש:

דף לא, א משנה המוכר בית בבתי ערי חומה הרי זה גואל מיד וגואל כל שנים עשר חדש הרי זה כמין רבית ואינו רבית מת המוכר יגאל בנו מת הלוקח יגאל מיד בנו אין מונין שנה אלא משעה שמכר שנאמר (ויקרא כה) עד מלאת לו שנה כשהוא אומר תמימה להביא את חדש העיבור רבי אומר ליתן לו שנה ועיבורה הגיע יום שנים עשר חדש ולא נגאלה היתה חלוטה לו אחד הלוקח ואחד הניתן לו במתנה שנאמר (ויקרא כה) לצמיתות:

דף לא, א גמרא מתני' דלא כרבי דתניא רבי אומר ימים אין ימים פחות משנים ורבנן האי ימים מאי עבדי ליה מיבעי ליה מיום ליום ורבי מיום ליום מנא ליה נפקא ליה (ויקרא כה) מעד תום שנת ממכרו ורבנן ההוא מיבעי ליה שנת ממכרו שלו ולא שנת של מנין עולם וימים מיבעי להו למעת לעת דאי מעד תום שנת ממכרו הוה אמינא מיום ליום אין מעת

לעת לא כתב רחמנא ימים ורבי מעת לעת מנא ליה נפקא ליה מתמימה ורבנן ההוא מיבעי ליה לעיבורה ורבי נמי הא מיבעי ליה לעיבורה הכי נמי מיום ליום ומעת לעת מעד תום שנת ממכרו נפקא: הרי זו כמין רבית וכו': והתניא הרי זו רבית גמורה אלא שהתורה התירתו אמר רבי יוחנן לא קשיא הא רבי יהודה והא רבנן דתניא הרי שהיה נושה בחבירו מנה ועשה לו שדהו מכר בזמן שהמוכר אוכל פירות מותר לוקח אוכל פירות אסור רבי יהודה אומר אף בזמן שהלוקח אוכל פירות מותר אמר רבי יהודה מעשה בביתוס בן זונין שעשה שדהו מכר על פי ר"א בן עזריה ולוקח אוכל פירות היה אמרו לו משם ראייה מוכר אוכל פירות היה ולא לוקח מאי בינייהו צד אחד ברבית איכא בינייהו תנא קמא סבר צד אחד ברבית אסור ור' יהודה סבר צד אחד ברבית מותר

דף לא,ב גמרא רבא אמר דכולי עלמא צד אחד ברבית אסור והכא ברבית על מנת להחזיר איכא בינייהו מר סבר אסור ומר סבר מותר: מת המוכר יגאל בנו: פשיטא מהו דתימא (ויקרא כה) ואיש כי ימכר בית מושב אמר רחמנא והאי לאו מכר קמשמע לן (ויקרא כה) והיתה גאולתו מכל מקום: מת הלוקח יגאל מיד בנו וכו': פשיטא מהו דתימא (ויקרא כה) לקונה אותו אמר רחמנא והא לא קנה קמ"ל והיתה גאולתו מכל מקום: אין מונין לו שנה אלא משעה שמכר כו': תנו רבנן שנה איני יודע אם שנה לראשון אם שנה לשני כשהוא אומר עד מלאת לו שנה תמימה הוי שנה לראשון למי חלוט רבי אלעזר אומר לראשון חלוט רבי יוחנן אמר לשני חלוט בשלמא לר' אלעזר דלדידיה קא מנינן אלא לרבי יוחנן מאי טעמא אמר רבי אבא בר ממל מה מכר לו ראשון לשני כל זכות שתבא לידו אמר רבי אבא בר ממל מכר שני בתי ערי חומה אחד בחמשה עשר באדר הראשון ואחד באחד באדר השני זה שמכר לו באדר השני כיון שהגיע יום אחד באדר של שנה הבאה עלתה לו שנה זה שמכר לו בחמשה עשר של אדר הראשון לא עלתה לו שנה עד חמשה עשר באדר של שנה הבאה מתקיף לה רבינא ולימא ליה אנא קדים שחין נורא מקמא דידך משום דאמר ליה את נחית לעיבורא: וא"ר אבא בר ממל נולדו לו שני טלאים אחד בחמשה עשר של אדר הראשון ואחד באחד באדר השני זה שנולד באדר השני כיון שהגיע יום אחד באדר <השני> של שנה הבאה עלתה לו שנה זה שנולד לו בחמשה עשר באדר הראשון לא עלתה לו שנה עד חמשה עשר באדר של שנה הבאה מתקיף לה רבינא ולימא ליה אנא קדים אכיל ירוקא מקמא דידך משום דאמר ליה את נחיתת לעיבורא אנא לא נחיתנא לעיבורא הא תו למה לי היינו הך מהו דתימא התם דכתיב תמימה הכא דלא כתיב תמימה לא קמ"ל דשנה שנה מהדדי גמרי: כשהוא אומר תמימה כו' רבי אומר ליתן שנת עיבורה: ת"ר (ויקרא כה) שנה תמימה רבי אומר מונה שלש מאות וששים וחמשה ימים כמנין ימות החמה וחכמים אומרים מונה שנים עשר חודש מיום ליום ואם נתעברה נתעברה לו: הגיע יום שנים עשר חודש ולא נגאל כו': ת"ר לצמיתות לחלוטין דבר אחר לצמיתות לרבות את המתנה מאי טעמא צמית צמיתות אמרוה רבנן קמיה דרב פפא כמאן דלא כר"מ דאי כר"מ האמר מתנה אינה כמכר א"ר פפא אפילו תימא ר"מ שאני הכא דרבי רחמנא לצמיתות אמרו רבנן לרב פפא ואמר לה רב הונא בריה דרב יהושע לרב פפא והא גבי יובל דכתיב תשובו לרבות את המתנה ור"מ לא קא מרבי אלא הא ודאי דלא כר"מ: ת"ר המקדיש בית בבתי ערי חומה הרי זה גואל וגואל לעולם גאלו אחר מיד הקדש הגיע יום שנים עשר חודש ולא נגאל היה חלוט לו מנא ה"מ אמר שמואל דאמר קרא (ויקרא כה) לקונה אותו ואפילו מיד הקדש ולחלטיה הקדש אמר קרא לדורותיו יצא הקדש שאין

לו דורות לא יצא ביובל למה לי אמר רב ספרא לא נצרכא אלא למוכר בית בבתי ערי חומה ופגע בו יובל בתוך שנתו סד"א ליפוק ביובל קמ"ל לא יצא ביובל:
דף לא,ב משנה בראשונה היה נטמן יום שנים עשר חודש כדי שיהא חלוט לו התקין הלל שיהא חולש מעותיו ללשכה ויהא שובר את הדלת ונכנס אימתי שירצה הלז יבא ויטול את מעותיו:

דף לא,ב גמרא אמר רבא מתקנתו של הלל הרי זה גיטיך על מנת שתתני לי מאתים זוז ונתנה לו מדעתו מגורשת בעל כרחו אינה מגורשת
דף לב,א גמרא מדאיצטריך ליה להלל לתקוני נתינה בעל כרחו הוא נתינה הא בעלמא נתינה בעל כרחו לא היא נתינה מתקיף לה רב פפא ואיתימא רב אשי ודילמא כי איצטריכא ליה להלל לתקוני שלא בפניו אבל בפניו בין מדעתו בין בעל כרחו הוא מתנה איכא דאמרי אמר רבא מתקנתו של הלל הרי זה גיטיך על מנת שתתני לי מאתים זוז ונתנה לו בין מדעתו בין בעל כרחו היא נתינה וכי איצטריך ליה להלל לתקוני שלא בפניו אבל בפניו בין מדעתו בין בעל כרחו היא נתינה מתקיף לה רב פפא ואיתימא רב שימי בר אשי ודילמא בין בפניו בין שלא בפניו מדעתו אין בעל כרחו לא והלל מאי דאיצטריך ליה תקין:

דף לב,א משנה כל שהוא לפניו מן החומה הרי הוא כבתי ערי חומה חוץ מן השדות ר' מאיר אומר אף השדות בית הבנוי בחומה ר' יהודה אומר אינו כבתי ערי חומה ר"ש אומר כותל החיצון היא חומתו:

דף לב,א גמרא ת"ר בית אין לי אלא בית מנין לרבות בתי בדים ובתי מרחצאות ומגדלות ושובכין ובורות ושיחין ומערות ת"ל (ויקרא כה) אשר בעיר יכול שאני מרבה אף השדות ת"ל בית דברי רבי יהודה ר"מ אומר בית אין לי אלא בית מנין לרבות בתי בדים ובתי מרחצאות ומגדלות ושובכין ובורות שיחין ומערות ואפילו שדות ת"ל אשר בעיר ואלא הא כתיב בית אמר רב חסדא אמר רב קטינא חולסית ומצולה איכא בינייהו והתניא חולסית ומצולה ר"מ אומר כבתים ר' יהודה אומר כשדות: בית הבנוי בחומה ר' יהודה אומר אינו כבתי ערי חומה [וכו'] : אמר רבי יוחנן ושניהם מקרא אחד דרשו (יהושוע ב) ותורידם בחבל בעד החלון כי ביתה בקיר החומה ובחומה היא יושבת <ר"מ> [ר' שמעון] סבר כפשטיה דקרא ור' יהודה סבר בחומה היא יושבת ולא בעיר חומה:

דף לב,א משנה עיר שגגותיה חומתה ושאינה מוקפת חומה מימות יהושע בן נון אינה כבתי ערי חומה ואלו הן בתי ערי חומה שלש חצרות של שני בתים מוקפת חומה מימות יהושע בן נון כגון קצרה הישנה של ציפורי וחקרה של גוש חלב ויודפת הישנה וגמלא וגדוד וחדיד ואונה וירושלים וכן כיוצא בהן:

דף לב,א גמרא ת"ר חומה ולא שור איגר סביב פרט לטבריה שימה חומתה רבי אליעזר בר יוסי אומר (ויקרא כה) אשר לוא חומה אע"פ שאין לו עכשיו והיה לו קודם לכן: ואלו הן בתי ערי חומה כו': תנא גמלא בגליל וגדוד בעבר הירדן וחדיד ואונה וירושלים ביהודה מאי קאמר

דף לב,ב גמרא אמר אביי הכי קאמר עד גמלא בגליל עד גדוד בעבר הירדן וחדיד ואונה וירושלים ביהודה רבא אמר גמלא בגליל לאפוקי גמלא דשאר ארצות גדוד בעבר הירדן לאפוקי גדוד דשאר ארצות אינך דלא איכא דכותייהו לא איצטריך ליה וירושלים מי מיחלט בה והתניא עשרה דברים נאמרו בירושלים אין הבית חלוט בה אמר רבי יוחנן

כירושלים דמוקפת חומה מימות יהושע בן נון ולא כירושלים דאילו ירושלים אין הבית חלוט בה ואילו הכא הבית חלוט בהן רב אשי אמר לאו אמר רב יוסף תרי קדש הוה ה"נ תרי ירושלים הוה תניא ר' ישמעאל בר' יוסי למה מנו חכמים את אלו שכשעלו בני הגולה מצאו אלו וקידשום אבל ראשונות בטלו משבטלה קדושת הארץ קסבר קדושה ראשונה קידשה לשעתה ולא קידשה לעתיד לבא ורמינהי א"ר ישמעאל בר' יוסי וכי אלו בלבד היו והלא כבר נאמר (דברים ג) ששים עיר כל חבל ארגוב כל אלה ערים בצורות אלא למה מנו חכמים את אלו שכשעלו בני הגולה מצאו אלו וקידשום קידשום הא אמרינן דלא צריך לקדושינהו אלא מנאום ולא אלו בלבד אלא כל שתעלה לך מסורת בידך מאבותיך שמוקפת חומה מימות יהושע בן נון כל מצות הללו נוהגות בה מפני שקדושה ראשונה קידשה לשעתה וקידשה לעתיד לבא איבעית אימא תרי תנאי ואליבא דר' ישמעאל ואיבעית אימא חד מינייהו ר' אלעזר בר יוסי אמרה דתניא ר"א בר יוסי אומר אשר לוא חומה אע"פ שאין לו עכשיו והיה לו קודם לכן מאי טעמא דמ"ד קדושה ראשונה קידשה לשעתה ולא קידשה לעתיד לבא דכתיב (נחמיה ח) ויעשו בני הגולה השבים מן השבי סוכות וישבו בסוכות כי לא עשו מימי יהושע בן נון כן בני ישראל וגו' ותהי שמחה גדולה מאד אפשר בא דוד ולא עשו סוכות עד שבא עזרא אלא מקיש ביאתם בימי עזרא לביאתם בימי יהושע מה ביאתם בימי יהושע מנו שמיטין ויובלות וקדשו ערי חומה אף ביאתן בימי עזרא מנו שמיטין ויובלות וקדשו ערי חומה ואומר (דברים ל) והביאך ה' אלהיך אל הארץ אשר ירשו אבותיך וירשתה מקיש ירושתך לירשת אבותיך מה ירושת אבותיך בחידוש כל דברים הללו אף ירושתך בחידוש כל דברים הללו ואיך דבעי רחמי על יצר דעבודה זרה ובטליה ואגין זכותא עלייהו כי סוכה והיינו דקא קפיד קרא עילויה דיהושע דבכל דוכתא כתיב יהושע והכא כתיב (נחמיה ח) ישוע בשלמא משה לא בעא רחמי דלא הוה זכותא דארץ ישראל אלא יהושע דהוה ליה זכותא דארץ ישראל אמאי לא ליבעי רחמי והא כתיב אשר ירשו אבותיך וירשתה הכי קאמר כיון דירשו אבותיך ירשת את ומי מנו שמיטין ויובלות השתא משגלו שבט ראובן ושבט גד וחצי שבט מנשה בטלו יובלות עזרא דכתיב ביה (עזרא ב) כל הקהל כאחד ארבע רבוא אלפים ושש מאות וששים הוה מני דתניא משגלו שבט ראובן ושבט גד וחצי שבט המנשה בטלו יובלות שנאמר (ויקרא כה) וקראתם דרור בארץ לכל יושביה בזמן שכל יושביה עליה ולא בזמן שגלו מקצתן יכול היו עליה והן מעורבין שבט בנימין ביהודה ושבט יהודה בבנימין יהא יובל נוהג תלמוד לומר לכל יושביה בזמן שיושביה כתיקונן ולא בזמן שהן מעורבין א"ר נחמן בר יצחק מנו יובלות לקדש שמיטין

דף לג,א גמרא הניחא לרבנן דאמרי שנת חמשים אינה מן המנין אלא לרבי יהודה דאמר שנת חמשים עולה לכאן ולכאן למה לי בשמיטין סגיא הא ודאי דלא כרבי יהודה ולא מנו שמיטין ויובלות והכתיב (ירמיהו לד) מקץ שבע שנים תשלחו איש את אחיו העברי אשר ימכר לך והוינן בהו מקץ שבע שנים והכתיב (דברים טו) ועבדך שש שנים ואמר רב נחמן בר יצחק שש לנמכר ושבע לנרצע ההוא בתוכחה כתיב וקאמר נביא השלחתם והכתיב (ירמיהו לד) וישמעו וישלחו אלא אמר ר' יוחנן ירמיה החזירן ויאשיה בן אמון מלך עליהן ומנא לן דהדור דכתיב (יחזקאל ז) כי המוכר אל הממכר לא ישוב אפשר יובל בטל ונביא מתנבא עליו שיבטל אלא מלמד שהחזירן ירמיה ומנלן דיאשיה מלך עליהן דכתיב (מלכים ב כג) ויאמר מה הציון הלז אשר אני רואה ויאמרו אליו אנשי העיר הקבר איש

האלהים אשר בא מיהודה ויקרא את הדברים על המזבח בית אל וכי מה טיבו של יאשיהו בבית אל אלא כשהחזירן ירמיהו יאשיהו מלך עליהם רב נחמן בר יצחק אמר מהכא (הושע ו) גם יהודה שת קציר לך בשובי שבות עמי:

דף לג,א משנה בתי החצרים נותנין להם כח יפה שבבתי ערי חומה וכח יפה שבשדות ונגאלין מיד וכל שנים עשר חדש כבתיים ויוצאין ביובל ובגרעון כסף כשדות:
דף לג,א גמרא תנו רבנן (ויקרא כה) על שדה הארץ יחשב הקישו הכתוב לשדה אחוזה מה שדה אחוזה יוצא ביובל ובגרעון כסף אף בתי החצרים יוצאין ביובל ובגרעון כסף אי מה שדה אחוזה אינה נגאלת בפחות משתי שנים אף בתי החצרים אינם נגאליים פחות משתי שנים ת"ל (ויקרא כה) גאולה תהיה לו מיד הואיל ונתת להם כח יפה שבשדות וכח שדה שבבתיים יכול לא יצאו ביובל ת"ל (ויקרא כה) וביובל יצא מאי קאמר אמר רב הונא לא נצרכא אלא למקדיש בית בבתי החצרים וגאלו אחר מיד הקדש ופגע בו יובל בשנה שניה למאי מדמית ליה אי לבתי ערי חומה מדמית ליה איחליט ליה ללוקח אי לשדה אחוזה מדמית לכהנים נפקא להכי אצטריך וביובל יצא מתקיף לה רב זעירא מאי איריא גאלו אחר אפילו לא גאלו נמי א"ל אביי שלא יאמרו הקדש יוצא בלא פדיון מנלן מבן לוי מה בן לוי שיפה כחו בממכרו הורע כחו בהקדשו ישראל שהורע כחו בממכרו אין דין שהורע כחו בהקדשו והתם מנלן דתניא (ויקרא כה) ויצא ממכר שומע אני אפילו עבדיו מטלטליו ושטריו ת"ל בית ועיר אחוזתו מה ת"ל ממכר ממכריו יוצא בחנם ואין הקדש יוצא בחנם אלא בפדיון ופליגא דר' אושעיא דא"ר אושעיא הכל היו בכלל (ויקרא כז) ונתן הכסף וקם לו כשפרט הכתוב בשדה אחוזה (ויקרא כז) והיה השדה בצאתו ביובל קדש לה' שדה הוא דפרק ליה ונפקא לכהנים אבל הנך כדקיימי קיימי וביובל יצא למה לי אמר רב פפא לא נצרכא אלא למוכר בית בבתי החצרים ופגע בו יובל בשנה שניה למאי מדמית ליה אי לבתי ערי חומה מדמית ליה איחלט ליה ללוקח אי לשדה אחוזה מדמית ליה השלמה בעי להכי אצטריך וביובל יצא תניא כוותיה דרב הונא ותויבתא דרבי אושעיא המקדיש בית בבתי החצרים הרי זה גואל מיד וגואלו לעולם גאלו אחר מיד הקדש הגיע יובל ולא נגאל חוזר לבעלים ביובל:

דף לג,ב משנה ואלו הן בתי החצרים שני חצרים של שני בתים אע"פ שמוקפת חומה מימות יהושע בן נון הרי הן כבתי חצרים:

דף לג,ב גמרא ת"ר ממשמע שנאמר (ויקרא כה) בתי החצרים איני יודע שאין להם חומה מה ת"ל אשר אין להם חומה אף על פי שיש להם חומה כמי שאין להם חומה וכמה בתים שנים חצירות שנים שתי חצירות של שני בתים ואימא בית וחצר אם כן ליכתוב רחמנא חצרים וכי תימא אי כתב רחמנא חצרים חצר בלא בית משמע ההוא קרפף איקרי:
דף לג,ב משנה ישראל שירש אבי לוי אינו גואל כסדר הזה וכן לוי שירש את אבי אמו ישראל אינו גואל כסדר הזה שנאמר (ויקרא כה) כי בתי ערי הלויים היא אחוזתם עד שיהא לוי וערי הלויים דברי רבי וחכמים אומרים אין דברים הללו אמורים אלא בערי הלויים:

דף לג,ב גמרא ואלא כמאן כבן לוי והדר תני עד שיהא לוי וערי הלויים אימא אינו גואל אלא כסדר הזה עד שיהא לוי וערי הלויים דברי רבי בשלמא ערי הלויים דכתיב כי בתי ערי הלויים אלא לוי מנלן דכתיב (ויקרא כה) ואשר יגאל מן הלויים תניא ואשר יגאל מן הלויים יכול לוי מישראל יגאל שזה יפה כחו וזה הורע כחו אבל לוי מלוי לא שזה יפה כחו וזה

יפה כחו תלמוד לומר מן הלויים מן הלויים ולא כל הלויים פרט לבן לוי ממזר ונתין וחכמים אומרים אין דברים הללו אמורים אלא בערי הלויים אבל עד שיהא לוי לא אמרינן :
דף לג,ב משנה אין עושין שדה מגרש ולא מגרש שדה ולא מגרש עיר ולא עיר מגרש אמר רבי אלעזר במה דברים אמורים בערי הלויים אבל בערי ישראל עושין שדה מגרש <ולא> מגרש שדה מגרש עיר ולא עיר מגרש שלא יחריבו את ערי ישראל הכהנים והלויים מוכרין לעולם וגואלין לעולם שנאמר (ויקרא כה) גאולת עולם תהיה ללויים :
דף לג,ב גמרא אמר רבי אלעזר במה דברים אמורים בערי הלויים אבל בערי ישראל עושין וכו' דכולי עלמא מיהא בדלויים לא משנינן מנא הני מילי אמר רבי אלעזר דאמר קרא (ויקרא כה) ושדה מגרש עריהם לא ימכר מאי לא ימכר אילימא לא ימכר כלל והא מדכתיב גאולת עולם תהיה ללויים מכלל דמזבני אלא מאי לא ימכר לא ישנה : הכהנים והלויים מוכרין לעולם וגואלין לעולם : ת"ר גאולת עולם תהיה ללויים מה ת"ל לפי שנאמר (ויקרא כה) במספר שני תבואות ימכר לך יכול אף זה כן תלמוד לומר (ויקרא כה) גאולת עולם תהיה ללויים לפי שנאמר (ויקרא כז) והיה השדה בצאתו ביובל קודש לה' יכול אף זה כן ת"ל גאולת עולם תהיה ללויים לפי שנאמר (ויקרא כה) וקם הבית אשר בעיר אשר לו חומה לצמיתות יכול אף זה כן ת"ל גאולת עולם תהיה ללויים בשלמא הני תרתי לחיי אלא בתי ערי חומה ללויים מי אית להו והתניא ערים הללו אין עושין אותן לא כפרים קטנים ולא כרכים גדולים אלא עיירות בינוניות אמר רב כהנא לא קשיא כאן שהוקף ולבסוף ישב כאן שישב ולבסוף הוקף וכי האי גוונא מי הויא חומה והתניא (ויקרא כה) ואיש כי ימכר בית מושב עיר חומה שהוקף ולבסוף ישב ולא שישב ולבסוף הוקף יכול אפילו הקיפיה ישראל נאמר כאן חומה ונאמר להלן חומה מה להלן <עובדי כוכבים> {גוים} אף כאן <עובדי כוכבים> {גוים} יכול אפילו הקיפיה <עובדי כוכבים> {גוים} לאחר מכן נאמר להלן חומה ונאמר כאן חומה מה להלן <עובדי כוכבים> {גוים} קודם לכן אף כאן <עובדי כוכבים> {גוים} קודם לכן תרגמה רב יוסף בריה דרב סלא חסידא קמיה דרב פפא כגון שנפלו להן
דף לד,א גמרא הן ומגרשיהן הן ומגרש למיסתרינהו קיימי אמר רב אשי איצטריך סד"א אדמסתתרי מסתתרי אי מיזדבני ליחלטו קמ"ל תנו רבנן (ויקרא כז) כשדה החרם לכהן תהיה אחוזתו מה ת"ל מנין לכהן שהקדיש שדה חרמו שלא יאמר הואיל ויוצא לכהנים והרי היא תחת ידי תהא שלי ודין הוא בשל אחרים אני זוכה בשל עצמי לא כ"ש ת"ל והיה השדה בצאתו ביובל קודש לה' כשדה החרם וכי מה למדנו משדה החרם מעתה ה"ז בא ללמד ונמצא למד מקיש שדה חרמו לשדה אחוזה של ישראל מה שדה אחוזה של ישראל יוצא מתחת ידו ומתחלקת לכהנים אף שדה חרמו יוצא מתחת ידו ומתחלקת לאחיו הכהנים אמר מר בשל אחרים אני זוכה מי דמי התם זוכה בעלמא הכא קא שקיל ליה אמר רמי בר חמא איצטריך ס"ד אמינא הואיל וכתוב (במדבר ה) ואיש את קדשיו לו יהיו הא נמי כי קדשיו דמיא מי דמי קדשיו לאו ברשותו הכא ברשותו אלא אמר רב נחמן איצטריך סד"א הואיל וכתוב (ויקרא כה) כי אחוזת עולם הוא להם הא נמי אחוזתו היא קמ"ל אחוזתו אחוזתו אין חרמו לא :

מסכת תמורה פרק א

דף ב,א משנה הכל ממירין אחד אנשים ואחד נשים לא שאדם רשאי להמיר אלא שאם המיר מומר וסופג את הארבעים:

דף ב,א גמרא הא גופא קשיא אמרת הכל ממירין לכתחילה והדר תני לא שאדם רשאי להמיר <אלא שאם המיר מומר> דיעבד ותיסברא הכל ממירין לכתחילה אדקשיא לך ממתניתין תיקשי לך קרא דכתיב (ויקרא כז) לא יחליפנו ולא ימיר אותו אלא אמר רב יהודה הכי קתני הכל מתפיסין בתמורה אחד אנשים ואחד נשים לא שאדם רשאי להמיר שאם המיר מומר וסופג את הארבעים: הכל לאיתויי מאי לאיתויי יורש ודלא כר' יהודה דתנן יורש סומך יורש ממיר דברי ר' מאיר ר' יהודה אומר יורש אינו סומך ויורש אינו ממיר מאי טעמא דרבי יהודה יליף תחילת הקדש מסוף הקדש מה סוף הקדש יורש אינו סומך אף תחילת הקדש יורש אינו ממיר וסמיכה גופה מנלן תלת (ויקרא ג) קרבנו כתיבי חד קרבנו ולא קרבן <עובד כוכבים> {נכרי} וחד קרבנו ולא קרבן חבירו וחד קרבנו ולא קרבן אביו ולר' מאיר דאמר יורש סומך והכתיב קרבנו ההוא מיבעי ליה לרבות כל בעלי חוברין לסמיכה ורבי יהודה בעלי חוברין לסמיכה לית ליה מאי טעמא דהא לא מיחד קרבן דידהו ואיבעית אימא לעולם אית ליה וקרבן <עובד כוכבים> {גוי} וקרבן חבירו מחד קרא נפקא דאיתר ליה חד לבעלי חוברין לסמיכה: ור"מ דאמר יורש ממיר מאי טעמא אמר לך (ויקרא כז) אם המר ימיר לרבו' היורש

דף ב,ב גמרא ויליף סוף הקדש מתחילת הקדש מה תחילת הקדש יורש מימר אף סוף הקדש יורש סומך ר' יהודה האי ואם המר ימיר מאי עביד ליה לרבות את האשה וכדתניא לפי שכל הענין כולו אינו מדבר אלא לשון זכר שנאמר לא יחליפנו ולא ימיר אותו אשה מנין ת"ל ואם המר ימיר לרבות את האשה ולר"מ אשה מנא ליה נפקא ליה מואם ור' יהודה ואם לא דריש ובין ר"מ ובין ר' יהודה טעמא דרבי קרא לאשה הא לא רבייה קרא ה"א כי עבדא תמורה לא לקיא והאמר רב יהודה אמר רב וכן תנא דבי רבי ישמעאל (במדבר ה) איש או אשה כי יעשו מכל חטאת האדם השוה הכתוב אשה לאיש לכל עונשין שבתורה איצטריך מהו דתימא ה"מ עונש דשוה בין ביחיד בין בצבור אבל הכא כיון דעונש שאינה שוה בכל הוא דתנן אין הצבור והשותפין עושין תמורה אשה נמי כי עבדא לא לקיא קמ"ל: בעי רמי בר חמא קטן מהו שימיר היכי דמי אילימא בקטן שלא הגיע לעונת נדרים לא תיבעי לך דכיון אקדושי לא אקדיש אמורי ממיר אלא כי קמבעיא ליה בקטן שהגיע לעונת נדרים מי אמרינן כיון דאמר מר איש מה ת"ל (ויקרא כז) כי יפליא נדר לרבות מופלא הסמוך לאיש דקדשו קדוש מדאקדושי מקדיש אמורי נמי ממיר או דלמא כיון דלאו בר עונשין הוא בתמורה לא מיתפיס אם תימצי לומר קטן עביד תמורה דהא אתי לכלל עונשין <עובד כוכבים> {גוי} מהו שימיר מי אמרת מדאקדושי מקדיש דתניא איש איש מה תלמוד לומר איש איש לרבות את <העובדי כוכבים> {הגוים} שנודרים נדרים ונדבות כישראל אמורי נמי ממיר או דלמא כיון דלא אתי לכלל עונשין כי עביד תמורה לא קדשה: אמר רבא ת"ש דתניא קדשי <עובדי כוכבים> {גוים} לא נהנין ולא מועלין ואין חייבין עליהם משום פיגול נותר וטמא אין עושין תמורה ואין מביאין <עליהם> נסכים אבל קרבנו טעון נסכים דברי ר' ש"א"ר יוסי בכולן אני רואה להחמיר בד"א בקדשי מזבח אבל בקדשי בדק הבית מועלין בהן קתני מיהא אין עושין תמורה ורמי

בר חמא בהקדיש <עובד כוכבים> {גוי} להתכפר <עובד כוכבים> {גוי} לא קמיבעיא לי
כי קמיבעיא לי בהקדיש <עובד כוכבים> {גוי} ומתכפר בישראל בתר מקדיש אזלינן או
בתר מתכפר אזלינן תיפשוט ליה מדר' אבהו דא"ר אבהו א"ר יוחנן המקדיש מוסיף חומש
ומתכפר עושה תמורה והתורם משלו

דף ג,א גמרא על של חבירו טובת הנאה שלו א"ל התם הוא דקאתי מכח ישראל משום
הכי אזלינן בתר מתכפר והוה ליה תחילתו וסופו ביד ישראל אבל הכא הכי קא מיבעיא
ליה מי בעינן מתחילה ועד סוף דתיקו ברשות מאן דעביד תמורה תיקו: אמר מר מוקדשי
<עובדי כוכבים> {גוים} לא נהנין ולא מועלין לא נהנין מדרבנן ולא מועלין מדאורייתא
מ"ט דכתיב (ויקרא ה) נפש כי תמעול מעל וחטאה בשגגה וילפינן חטא חטא מתרומה
ובתרומ' כתיב (במדבר יח) בני ישראל ולא <עובדי כוכבים> {גוים} ואין חייבין עליהם
משום פיגול נותר וטמא דכתיב בה בטומאה (ויקרא כב) דבר אל אהרן ואל בניו וינזרו
מקדשי בני ישראל ולא יחללו את שם [וגו'] ויליף נותר חילול חילול מטומאה דכתיב גבי
טומאה (ויקרא כב) בני ישראל ולא יחללו וגו' וכתיב גבי נותר (ויקרא יט) ואוכליו עונו
ישא כי את קדש ה' חלל ויליף פיגול עון עון מנותר דכתיב גבי פיגול (ויקרא ז) והנפש
האוכלת ממנו עונה תשא וכתיב גבי נותר (ויקרא יט) ואוכליו עונו ישא כי את קדש ה'
חלל וכולהו בני ישראל ולא <עובדי כוכבים> {גוים} ואין עושין תמורה דכתיב (ויקרא
כז) לא יחליפנו ולא ימיר וכתיב בריש ענין (ויקרא כז) דבר אל בני ישראל <לאמר
[ואמרת אליהם] איש כי יפליא נדר בערכך ל"א ואין עושין תמורה מ"ט דאיתקשא תמורת
בהמה למעשר בהמה ומעשר בהמה למעשר דגן וגבי מעשר דגן כתיב (במדבר יח) <כל
[כי את] מעשר בני ישראל אשר ירימו לה' בני ישראל ולא <עובדי כוכבי'> {גוים}:
ואין מביא <עליהן> נסכים אבל קרבנו טעון נסכים דברי רבי שמעון: מנה"מ דתנו רבנן
(במדבר טו) אזרח אזרח מביא נסכים ואין <העובד כוכבים> {הגוי} מביא נסכים יכול
לא תהא עולתו טעונה נסכים ת"ל ככה אמר ר' יוסי רואה אני בכולן להחמיר מאי טעמא
לה' כתיב ביה בד"א בקדשי מזבח אבל בקדשי בדק הבית מועלין בהן מ"ט דכי גמרין
מעילה חטא חטא מתרומה דומיא דתרומה דקדוש קדושת הגוף אבל בקדושת בדק הבית
דקדושת דמים לא אמר רב יהודה אמר רב כל לא תעשה בתורה עשה בה מעשה חייב לא
עשה בה מעשה פטור וכללא הוא דלאו שאין בו מעשה פטור והרי מימר דלאו שאין בו
מעשה הוא ולקי דתנן לא שהוא רשאי להמיר אלא שאם המיר מומר וסופג את הארבעים
אמר לך רב הא מני רבי יהודה היא דאמר לאו שאין בו מעשה לוקין עליו ומי מצית
מוקמת למתניתין כר' יהודה והא אוקימתא לרישא דלא כרבי יהודה דקתני הכל ממירין
הכל לאיתויי מאי לאיתויי יורש ודלא כרבי יהודה האי תנא סבר לה כוותיה בחדא דלאו
שאין בו מעשה לוקין עליו ופליג עליה בחדא דאילו רבי יהודה סבר יורש אינו סומך יורש
אינו ממיר ותנא דידן סבר יורש סומך יורש ממיר אמר רב אידי בר אבין אמר רב עמרם
א"ר יצחק א"ר יוחנן משום ר' יוסי הגלילי כל לא תעשה שבתורה עשה בו מעשה לוקה
לא עשה בו מעשה פטור חוץ מנשבע ומימר ומקלל חבירו בשם אף על פי שלא עשה
מעשה חייב משום רבי יוסי ברבי חנינא אמרו אף המקדים תרומה לביכורים נשבע מנלן
א"ר יוחנן משום ר' מ' אמר קרא (שמות כ) כי לא ינקה ה' את אשר ישא את שמו לשוא
בית דין של מעלה

דף ג,ב גמרא אין מנקין אותו אבל בית דין של מטה מלקין אותו ומנקין אותו א"ל רב פפא לאביי ואימא לא תיהוי ליה נקיות כלל א"ל אם כן לכתוב קרא לא ינקה ולישתוק ה' למה לי בית דין של מעלה הוא דאין מנקין אותו אבל ב"ד של מטה מלקין ומנקין אותו אשכחן שבועת שוא שבועת שקר מנלן רבי יוחנן דידיה אמר לשוא לשוא שני פעמים אם אינו ענין לשבועת שוא תניהו ענין לשבועת שקר דלוקה מתקיף לה רבי אבהו שבועת שקר היכי דמי אי נימא דאמר שלא אוכל ואכל התם הוא מעשה עבד ואלא דאמר שאוכל ולא אכל ההוא מי לקי והאיתמר שבועה שאוכל ככר זה היום ועבר היום ולא אכל רבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש אמרי אינו לוקה ר' יוחנן אומר אינו לוקה דלאו שאין בו מעשה הוא וכל לאו שאין בו מעשה אין לוקין עליו ור"ל אמר אינו לוקה משום דהוה ליה התראת ספק וכל התראת ספק אין לוקין עליו אלא א"ר אבהו תהא באכלתי ולא אכלתי ומאי שנא דקא מרבה אכלתי ולא אכלתי מאוכל ולא אכל אמר רבא בפירוש ריבתה תורה שקר דומה לשוא מה שוא לשעבר אף שקר לשעבר איתביה רבי ירמיה לרבי אבהו שבועה שלא אוכל ככר זו שבועה שלא אוכלנה שבועה שלא אוכלנה ואכלה אינו חייב אלא אחת וזוהי שבועת ביטוי שחייבין על זדונה מכות ועל שגגתה קרבן עולה ויורד זוהי למעוטי מאי לאו למעוטי אכלתי ולא אכלתי דלא לקי לא זו היא דעל שגגתה מייתי קרבן אבל אכלתי ולא אכלתי לא מייתי קרבן ומני רבי ישמעאל היא דאמר אינו חייב אלא על העתיד לבא אבל מילקא לקי אימא סיפא זוהי שבועת שוא שחייבין על זדונה מכות ועל שגגתה פטור זוהי למעוטי מאי לאו למעוטי אכלתי ולא אכלתי דלא לקי לא זוהי דעל קרבן לשעבר והא אמרת רישא רבי ישמעאל אלא מדסיפא רבי עקיבא רישא נמי רבי עקיבא ורישא לאו למעוטי אכלתי ולא אכלתי אלא למעוטי אוכל ולא אכל ומאי שנא משום דקאי בלהבא ממעט להבא קאי בלהבא ממעט לשעבר: ומימר: א"ל רבי יוחנן לתנא לא תתני ומימר משום דבדיבורו עשה מעשה: המקלל את חברו בשם: מנלן א"ר אלעזר א"ר אושעיא אמר קרא (דברים כח) אם לא תשמר וכתוב (דברים כח) והפלא ה' את מכותך הפלאה זו איני יודע מהו כשהוא אומר (דברים כה) והפילו השופט והכהו לפניו הוי אומר הפלאה זו מלקות אימר אפילו שבועת אמת בהדיא כתיב (שמות כב) שבועת ה' תהיה בין שניהם אימר הני מילי לפייס את חברו אבל מילקא לילקי לא מצית אמרת דהכתיב (דברים ו) ובשמו תשבע ההוא מיבעי ליה לכדרב דאמר רב גידל אמר רב מנין שנשבעין לקיים את המצות שנאמר (תהילים קיט) נשבעתי ואקיימה לשמור משפטי צדקך הכתיב קרא אחרינא (דברים י) ובו תדבק ובשמו תשבע אלא למאי אתא למקלל את חברו בשם ואימא למוציא שם שמים לבטלה מי גרע מקלל את חברו בשם ממוציא שם שמים לבטלה אנן הכי קא קשיא לן אימא מוציא שם שמים לבטלה תיסגי ליה במלקות אבל מקלל חברו בשם כיון דקעביד תרתי דקא מפיק שם שמים לבטלה וקמצער ליה לחבריה לא תיסגי ליה במלקות

דף ד,א גמרא לא מצית אמרת דכתיב (ויקרא יט) לא תקלל חרש ואי אמרת בשלמא לקלל את חברו אזהרתיה מהכא דכתיב לא תקלל חרש אלא אי אמרת מוציא ש"ש לבטלה אזהרתיה מהיכא אלמה לא והכתיב (דברים ו) את ה' אלהיך תירא ואותו תעבוד ההוא אזהרת עשה הוא: משום רבי יוסי בר' חנינא אמרו אף המקדים תרומה לביכורים מאי טעמא דרבי יוסי ברבי חנינא אמר קרא (שמות כב) מלאתך ודמעך לא תאחר מלאה

אלו ביכורים ודמעך אלו תרומה ואמרה לא תאחר איתמר הקדים תרומה לביכורים ר"א ור' יוסי ברבי חנינא חד אמר לוקה וחד אמר אינו לוקה תסתיים דר' יוסי בר' חנינא הוא דאמר לוקה מדאמר ר' יוסי בר' חנינא אף המקדים תרומה לביכורים <לוקה> אדרבה תסתיים דר' אלעזר הוא דאמר לוקה דתנן היו לפניו שתי כלכלות של טבל ואמר מעשר של זו בזו הראשונה מעושרת של זו בזו הראשונה מעושרת והשניה אינה מעושרת מעשרותיהם מעשר כלכלה בחבירתה קרא את השם ואתמר רבי אלעזר אמר לוקה מפני שהקדים מעשר שני שבה למעשר ראשון שבחבירתה תסתיים אלא ר' יוסי בר' חנינא דאמר אינו לוקה לימא קשיא דר' יוסי בר' חנינא אדר' יוסי ברבי חנינא לא רבי יוסי ברבי חנינא

דף ד,ב גמרא אפטורא קאי והכי קאמר לאו שאין בו מעשה אין לוקין עליו משום רבי יוסי ברבי חנינא אמרו אף המקדים תרומה לביכורים ומאי שנא מימר דלקי משום דבדיבורו עשה מעשה מקדים תרומה לביכורים נמי לילקי משום דבדיבורו עשה מעשה א"ר אבין שאני התם דלאו שניתק לעשה הוא דכתיב (במדבר יח) מכל מעשרותיכם תרימו יתיב רב דימי וקאמר לה להא שמעתא א"ל אביי וכל לאו שניתק לעשה לא לקי והא מימר דלאו שניתק לעשה הוא ולקי דתנן לא שאדם רשאי להמיר אלא שאם המיר מומר וסופג את הארבעים הוי להו תרי לאוי וחד עשה ולא אתי חד עשה ועקר תרי לאוי והרי אונס דחד לאו וחד עשה ולא אתי חד עשה ועקר לאו דתניא אונס שגירש אם ישראל הוא מחזיר ואינו לוקה ואם כהן הוא לוקה ואינו מחזיר כהנים קאמרת כהנים טעמא אחרנינא הוא דרבי רחמנא קדושה יתירא כתנאי (שמות יב) לא ישאירו ממנו עד בקר בא הכתוב ליתן עשה אחר לא תעשה לומר שאין לוקין עליו דברי רבי יהודה רבי יעקב אומר לא מן השם הוא זה אלא משום דהוה לאו שאין בו מעשה וכל לאו שאין בו מעשה אין לוקין עליו מכלל דרבי יהודה סבר לוקין עליו ורבי יעקב האי והנותר ממנו עד בקר באש תשרופו למאי אתא מיבעי ליה לכדתנן העצמות והגידין והנותר ישרפו בששה עשר חל ששה עשר להיות בשבת ישרפו בשבעה עשר לפי שאין דוחין לא את השבת ולא את יום טוב ואמר חזקיה וכן תנא דבי חזקיה מ"ט אמר קרא (שמות יב) והנותר ממנו עד בקר באש תשרופו בא הכתוב ליתן בוקר שני לשריפתו אמר אביי כל מילתא דאמר רחמנא לא תעביד אם עביד מהני דאי סלקא דעתך לא מהני אמאי לקי רבא אמר לא מהני מידי והאי דלקי משום דעבר אמימרא דרחמנא הוא

דף ה,א גמרא מיתבי אונס שגירש אם ישראל הוא מחזיר ואינו לוקה ואי אמרת כיון דעבר אמימרא דרחמנא לקי הא נמי לילקי תיובתא דרבא אמר לך שאני התם דאמר קרא (דברים כב) כל ימיו כל ימיו בעמוד והחזיר ולאביי אי לאו דאמר רחמנא כל ימיו הוה אמינא איסורא הוא דעבד ליה אי בעי ליהדר ואי בעי לא ליהדר קמ"ל: לישנא אחרנינא מיתבי אונס שגירש אם ישראל הוא מחזיר ואינו לוקה ואם כהן הוא לוקה ואינו מחזיר קתני אם ישראל הוא מחזיר תיובתא דאביי שאני התם דרחמנא אמר כל ימיו כל ימיו בעמוד והחזיר ורבא אמר לך אי לא כתב רחמנא כל ימיו הוה אמינא לילקי וליהדר דהוה ליה לאו גרידא דכתיב לא יוכל לשלחה אהכי כתב קרא כל ימיו לשווייה לאונס ללא תעשה שניתק לעשה דאין לוקין עליו והרי תורם מן הרעה על היפה דרחמנא אמר (במדבר יח) מכל חלבו חלבו אין גירועין לא ותנן אין תורמין מן הרעה על היפה ואם תרם תרומתו תרומה אלמא מהני תיובתא דרבא אמר לך רבא שאני התם כרבי אילעא דא"ר

אילעא מנין לתורם מן הרעה על היפה שתרומתו תרומה שנאמר (במדבר יח) ולא תשאו עליו חטא בהרימכם את חלבו ממנו אם אינו קדוש נשיאות חטא למה מיכן לתורם מן הרעה על היפה שתרומתו תרומה ולאביי אי לאו דאמר רחמנא ולא תשאו עליו חטא ה"א הכי אמר רחמנא עביד מצוה מן המובחר ואי לא עביד חוטא לא מיקרי קמ"ל והרי ממין על שאינו מינו דאמר רחמנא (במדבר יח) כל חלב יצהר ליתן חלב לזה וחלב לזה ותנן אין תורמין ממין על שאינו מינו ואם תרם אין תרומתו תרומה אלמא לא מהני תיובתא דאביי אמר לך אביי שאני התם דאמר קרא (במדבר יח) ראשיתם ראשית לזה וראשית לזה וכן אמר ר' אילעא ראשית ולרבא אי לאו דאמר רחמנא ראשית הוה אמינא (במדבר יח) תירוש ויצהר דכתיב בהו חלב חלב דאין תורמין מזה על זה אבל תירוש ודגן דגן ודגן דחד חלב כתיב בהו כי תרים מהאי אהאי לא לקי כתב רחמנא ראשית ליתן חלב לזה וחלב לזה ל"א הא תירוש ודגן דחד חלב כתיב בהו תרים מהאי אהאי כתב רחמנא ראשית והרי חרמים דאמר רחמנא (ויקרא כז) לא ימכר ולא יגאל ותנן חרמי כהנים אין <פודין אותם> [להם פדיון] אלא נותנין לכהן אלמא לא מהני תיובתא דאביי אמר לך שאני התם דאמר רחמנא (ויקרא כז) קודש קדשי' הוא בהווייתו יהא

דף ה,ב גמרא ולרבא האי הוא למעוטי בכור דתניא בבכור נאמר (במדבר יח) לא תפדה ונמכר הוא במעשר נאמר (ויקרא כז) לא יגאל ואינו נמכר לא חי ולא שחוט ולא תם ולא בעל מום והרי תמורה דאמר רחמנא (ויקרא כז) לא יחליפנו ולא ימיר אותו ותנא לא שאדם רשאי להמיר אלא שאם המיר מומר וסופג את הארבעים אלמא מהני תיובתא דרבא אמר לך שאני התם דאמר קרא (ויקרא כז) והיה הוא ותמורתו יהיה קודש ולאביי אי לאו דאמר רחמנא והיה הוא ותמורתו הוה אמינא תצא זו ותכנס זו קמשמע לן והרי בכור דאמר רחמנא (במדבר יח) לא תפדה ותנן יש להן פדיון ולתמורותיהן פדיון חוץ מן הבכור ומן המעשר אלמא לא מהני תיובתא דאביי אמר לך שאני התם דאמר קרא הם בהווייתן יהו ולרבא האי הם למה ליה הן קריבין ואין תמורתן קריבין ולאביי האי סברא מנא ליה (ויקרא כז) אם שור אם שה ליה' הוא ליה' קריב ואין תמורתו קריבה ורבא אין הכי נמי דמהוה קרא אלא הם למה לי לימד על בכור ומעשר שנתערב דמן בכל העולין שקריבין לגבי מזבח ואביי האי סברא מנא ליה (ויקרא טז) מולקח מדם הפר ומדם השעיר והלא דם הפר מרובה משל שעיר מיכן לעולין שאין מבטלין זה את זה דתניא ולקח מדם הפר ומדם השעיר שיהו מעורבין דברי רבי יאשיה ורבא התם מזה בפני עצמו ומזה בפני עצמו וסבר לה כרבי יונתן והרי מעשר דאמר רחמנא לא יגאל ותנן יש להן פדיון ולתמורותיהן חוץ מן הבכור ומן המעשר אלמא לא מהני תיובתא דאביי אמר לך שאני התם דיליף עברה עברה מבכור הרי הקדימה תרומה לביכורים דאמר רחמנא (שמות כב) מלאתך ודמעך לא תאחר ותנן המקדים אף על פי שהוא בלא תעשה מה שעשה עשוי אמר לך רבא שאני התם דאמר קרא (במדבר יח) מכל מעשרותיכם תרימו <תרומה> [מתנותיכם] ולאביי מיבעיא ליה כדאמר ליה רב פפא לאביי אלא מעתה אפילו הקדימו בכרי נמי ניפטר א"ל עליך אמר קרא מכל מעשרותיכם תרימו מה ראית לרבות את הכרי ולהוציא את השיבלין מרבה אני את הכרי שישנו בכלל דיגון ומוציא אני את השיבלין שאין בכלל דיגון והרי אלמנה לכהן גדול דרחמנא אמר (ויקרא כא) אלמנה וגרושה לא יקח ותנן כל מקום שיש קדושין ויש עבירה הולד הולך אחר הפגום שאני הכא דאמר קרא (ויקרא כא) לא יחלל זרעו ולאביי נימא קרא לא יחל מאי לא יחלל אחד לו ואחד לה והרי הקדיש בעלי מומין למזבח

דרחמנא אמר (ויקרא כב) כל אשר בו מום לא תקריבו ותנן המקדיש בעלי מומין לגבי מזבח אף על פי שהוא בלא תעשה מה שעשה עשוי תיובתא דרבא אמר לך רבא שאני התם דאמר קרא (ויקרא כב) ולנדר לא ירצה רצוי הוא דלא מרצה הא מיקדש קדשי ולאביי אי דלא אמר רחמנא ולנדר לא ירצה הוה אמינא כעובר מצוה וכשר קמשמע לן והרי מקדיש תמימין לבדק הבית דאמר רחמנא

דף ו,א גמרא (ויקרא כב) נדבה תעשה אותו זה קדשי בדק הבית ותנן המקדיש תמימין לבדק הבית אע"פ שהוא בלא תעשה מה שעשה עשוי תיובתא דרבא אמר לך [רבא] ממקום שנתרבו בעלי מומין לגבי מזבח נתרבו תמימין לבדק הבית והרי גזל דרחמנא אמר (ויקרא יט) לא תגזול ותנן הגזול עצים ועשאן כלים צמר ועשאן בגדים משלם כשעת הגזילה תיובתא דרבא אמר לך רבא שאני התם דאמר קרא (ויקרא ה) אשר גזל כמה שגזל ולאביי האי אשר גזל מיבעי ליה על גזילו שלו מוסיף חומש על גזילו של אביו אינו מוסיף חומש והרי משכון דרחמנא אמר (דברים כד) לא תבא אל ביתו לעבוט עבוטו ותנן מחזיר את הכר בלילה ואת המחרישה ביום תיובתא דרבא אמר לך רבא שאני התם דאמר קרא (דברים כד) השב תשיב ולאביי אי לאו דאמר רחמנא השב תשיב ה"א איסורא עבד אי בעי ניהדר ואי בעי לא נהדר קמ"ל <חסר ל"א> והרי פאה דרחמנא אמר (ויקרא כג) לא תכלה פאת שדך בקוצרך ותנן מצות פאה להפריש מן הקמה לא הפריש מן הקמה יפריש מן העמרים לא הפריש מן העמרים יפריש מן הכרי עד שלא מירחו מירחו מעשרו ונותן לו משום רבי ישמעאל אמרו אף מפריש מן העיסה תיובתא דאביי אמר לך אביי שאני התם דאמר קרא <עזב> (ויקרא יט) תעזוב (ויקרא כג) תעזוב יתירא ורבא אמר לך יש לך עזיבה אחרת שכזו ואיזו זה המפקיר כרמו דתניא המפקיר כרמו והשכי' לשחר ובצרו חייב בפרט ועוללות בשכחה ובפאה ופטור מן המעשר אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי והשתא דשנינן כל הני שינויי דאביי ורבא במאי פליגי ברבית קצוצה קמיפלגי וכדרכי אלעזר דא"ר אלעז' רבית קצוצה יוצאה בדיינין

דף ו,ב גמרא אבק רבית אינה יוצאה בדיינין ור' יוחנן אמר אפי' רבית קצוצה אינה יוצאה בדיינין א"ל התם בסברא פליגי התם בקראי פליגי דא"ר יצחק מ"ט דרבי יוחנן אמר קרא (יחזקאל יח) בנשך נתן ותרבית לקח וחי לא יחיה לחיים ניתן ולא להישבון רב אחא בר אדא אמר מהכא (ויקרא כה) ויראת מאלהיך אני ה' למורא נתתיו ולא להישבון רבא אמר מהכא (יחזקאל יח) התועבות האל עשה מות יומת דמיו בו [יהיה] והוליד בן פריץ שופך דם הוקשו מלוי רבית לשופכי דמים מה שופכי דמים לא ניתנו להישבון אף מלוי רבית לא ניתנו להישבון ואמר רב נחמן בר יצחק מ"ט דרבי אלעזר דאמר קרא (ויקרא כה) וחי אחיך עמך אהדר ליה כי היכי דניחי עמך ואלא במאי קמיפלגי אביי ורבא בשינוי קונה: ל"א בהני שינויי דשנינן <לישנא אחרינא> ברבית קצוצה לאביי לא מהדר רבית לרבא מהדר רבית והא אביי נמי סבר מפקינן ריבית קצוצה בדיינין דאמר אביי הדין דמסיק בחבריה ארבע <מאה> זוזי בריביתא ויהביה ליה למלוה בחנותיה גלימא דשוי חמשא בארבעה כי מפקינן מיניה ד' מפקינן מיניה והאי זוזא במתנה הוא דיהב ליה ורבא אמר חמשא מפקינן מיניה מ"ט כולה בתורת ריביתא קאתי לידיה אלא כי קא מיפלגי אביי ורבא בשינוי קונה: ת"ר (ויקרא כב) כל אשר בו מום לא תקריבו מה ת"ל אם בלא תשחטו הרי כבר אמור למטה אלא מה ת"ל בל תקריבו בל תקדישו מכאן אמרו המקדיש בעלי מומין לגבי מזבח עובר משום חמשה שמות משום בל תקריבו בל תקדישו בל

תשחטו ומשום בל תזרקו ומשום בל תקטירו כולו ומשום בל תקטירו מקצתו משום ר' יוסי בר' יהודה אמרו אף קבלת הדם: אמר ר' מר אמר בל תשחטו הרי אמור למטה היכן אמור דתניא (ויקרא כב) עורת או שבור או חרוץ או יבלת לא תקריבו מה ת"ל אם בל תקדישו הרי כבר אמור למעלה אלא מה ת"ל בל תקריבו בל תשחטו ואשה לא תתנו מהם אלו אשים אין לי אלא כולן מקצתן מנין ת"ל מהם זריקת דמים מנין ת"ל על המזבח לה' לרבות שעיר המשתלח ולה' לרבות הוא והתניא אי (ויקרא יז) קרבן שומע אני אף קדשי בדק הבית שנקראו קרבן כענין שנאמר (במדבר לא) ונקרב את קרבן ה' ת"ל ואל פתח אהל מועד וגו' הראוי לפתח אהל מועד חייבין עליו משום שוחטי חוץ שאין ראוי לפתח אהל מועד אין חייבין עליו משום שוחטי חוץ אוציא אני את אלו ולא אוציא פרת חטאת ושעיר המשתלח שהן ראויין לפתח אהל מועד ת"ל לה' מי שמיוחדין לה' יצאו אלו שאין מיוחדין לה' אמר רבא התם מעניינא דקרא ואל פתח לרבות לה' להוציא הכא דאשה להוציא לה' לרבות טעמא דכתב קרא לה' הוא דלא מיייתי שעיר המשתלח הא לא רבי קרא לה' הוה אמינא שעיר המשתלח בעל מום שפיר דמי מכדי אין הגורל קבוע אלא בדבר הראוי אמר רב יוסף הא מני חנן המצרי היא דאמר אפילו דם בכוס מביא חבירו ומזווג ליה נהי דשמעת ליה לחנן המצרי דלא הוי דיחוי דלא צריך הגרלה מי שמעת ליה דילמא מיייתי ומגריל אלא אמר רב יוסף הא מני ר"ש היא דתניא מת אחד מהן מביא חבירו בלא הגרלה דברי ר"ש רבא אמר לא נצרכא כגון שהומם בו ביום וחיללו על חבירו

דף ז,א גמרא ס"ד אמינא בשלמא מעיקרא לא ידענא אי האי מיקבע לשם אבל הכא כיון דאינכר שם לא לקי קמ"ל: אמר ר' מר משום רבי יוסי ברבי יהודה אף קבלת הדם מאי טעמא דרבי יוסי ברבי יהודה אמר קרא (ויקרא כב) ומעוך וכתות ונתוק וכרות וגו' זו קבלת הדם שאמר רבי יוסי בר' יהודה ולתנא קמא האי לא תקריבו למה לי מיבעי ליה לזריקת דמים והא נפקא ליה מעל המזבח אורחיה דקרא דמשתעי הכי ורבי יוסי בר' יהודה נמי אורחיה דקרא הוא אין ה"נ אלא קבלת הדם מנא ליה נפקא ליה מהא (ויקרא כב) ומיד בן נכר לא תקריבו זו היא קבלת הדם שאמר רבי יוסי ברבי יהודה ולתנא קמא האי לא תקריבו למה לי מיבעי ליה להאי ס"ד אמינא הואיל ולא נצטוו בני נח אלא על מחוסר אברים לא שנא במזבח זידהו ולא שנא במזבח דידן קמ"ל: ל"א רבי יוסי ברבי יהודה אומר אף על קבלת הדם מאי טעמא דכתיב ומעוך וכתות וגו' לא תקריבו זו קבלת הדם וזריקה נפקא ליה מעל המזבח ולרבנן נמי תיפוק להו זריקה מן על המזבח הכי נמי ואלא לא תקריבו דמעוך למאי אתא מפקינן לבמת יחיד ולרבי יוסי ברבי יהודה האי מיבעי ליה לבמת יחיד אין הכי נמי אלא תקריבו דקבלה מנא ליה מיד בן נכר לא תקריבו זו קבלת הדם ורבנן אצטריך ס"ד אמינא הואיל ובני נח אין מצווין אלא על מחוסר אבר בבמה דלהון דלמא אנן נמי נקביל מינהון קא משמע לן מכל אלה דלא מקבלינן מתקיף לה ר"ל שמא לא שנינו אלא בתם שנעשה בעל מום ועובר דאי בעל מום מעיקרא דיקלא בעלמא הוא אמר ליה רבי חייא בר יוסף (ויקרא כב) שרוע וקלוט כתיב בפרשה והני בעלי מומין מעיקרא נינהו אמר ליה שמא לא שנינו אלא בתמורה דתנן חומר בתמורה מבזבח שכן קדושה חלה עליה על בעל מום קבוע אמר ליה רבי יוחנן לא שמיע לך הא דאמר ר' ינאי בחבורה נמנו וגמרו המקדיש בעל מום לגבי מזבח עובר משום חמשה שמות ואי בתמורה נמי ששה הוויין דאיכא נמי לאו דתמורה אלא מאי בבעל מום מעיקרו אמאי לקי דיקלא בעלמא הוא אמר ליה דיקלא לאו זילא מילתא מין עצים הוא בעל מום מעיקרא זילא

מילתא כיון דשביק תמים ואקדיש בעלי מומין מיחייב: לישנא אחרנא א"ל אפילו הכי בזיא מילתא דדקל ליכא במינו לא לקי לאפוקי בעל מום כיון דאיכא במינו לקי: אמר רבא השתא דאמור טעמא דבעל מום דלקי משום דבזיא מילתייהו אפילו למקדיש ליה לדמי נסכים נמי לקי תניא כוותיה דרבא

דף ז, ב גמרא נדבה תעשה [אותו] זה קדשי בדק הבית ואין לי אלא נדבה נדר מנין ת"ל ולנדר יכול אפי' קדשי מזבח תלמוד לומר (ויקרא כב) ולנדר לא ירצה זה קדשי מזבח ואין לי אלא נדר נדבה מנין ת"ל נדבה רבי אומר לא ירצה בהרצאת גופו הכתוב מדבר היינו תנא קמא מאי לאו בהא קמיפלגי דתנא קמא סבר אפי' אקדשיה לדמי נסכים נמי לקי ורבי סבר בהרצאת גופו <נמי> לקי אבל בדמי נסכים לא לקי ש"מ ואלא אותו למה לי לכדתניא (ויקרא כב) נדבה תעשה אותו ותעשה נדבה ואי אתה עושה תמים נדבה לבדק הבית מיכן אמרו המקדיש תמימים לבדק הבית עובר בעשה ומנין אף בלא תעשה שנאמר (ויקרא כב) וידבר ה' אל משה לאמר לימד על הפרשה שהיא בלאו דברי ר' יהודה א"ל רבי לבר קפרא מאי משמע א"ל דכתיב לאמר לא נאמר בדברים בי רבי אמרי <לא> [לאמר לאו] אמור איתמר המעלה אברי בעלי מומין לגבי מזבח אמר רבא עובר משום בל תקטירו כולו ומשום בל תקטירו מקצתו <אמר אביי> [אביי אמר] אין לוקין על לאו שבכללות מיתבי המקדיש בעלי מומין לגבי מזבח עובר משום חמשה שמות תיובתא דאביי אמר אביי בגברי קתני אי בגברי עובר עוברין מיבעי ליה אלא פשיטא בחזד גברא ותיובתא דאביי אמר אביי אפיק הקטרת מקצתו ועייל קבלת הדם קבלת דם לר' יוסי ברבי יהודה אית ליה לתנא קמא לית ליה קשיא ל"א והא מדסיפא רבי יוסי בר' יהודה היא רישא רבנן תיובתא דאביי תיובתא:

דף ז, ב משנה הכהנים ממירין בשלהן וישראל ממירין בשלהן אין הכהנים ממירין לא בחטאת ולא באשם ולא בבכור אמר רבי יוחנן בן נורי מפני מה אין ממירין בבכור אמר לו ר' עקיבא חטאת ואשם מתנה לכהן ובכור מתנה לכהן מה חטאת ואשם אין ממירין בו אף בכור אין ממירין בו אמר רבי יוחנן בן נורי מה לו אם אינו ממיר בחטאת ואשם שאין זכין בהן בחייהן תאמר בבכור שזכין בו בחייו אמר לו רבי עקיבא והלא כבר נאמר (ויקרא כז) והיה הוא ותמורתו יהיה קודש היכן קדושה חלה עליו בבית הבעלים אף תמורה בבית הבעלים:

דף ז, ב גמרא תנן התם בכור מוכרין אותו תם חי ובעל מום חי ושחוט ומקדשין בו האשה אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה לא שנו אלא בזמן הזה הואיל ואית ליה לכהן זכייה בגוויה <הואיל ויש לכהן שותפות בו> אבל בזמן שבית המקדש קיים כיון דתם להקרבה הוא דקאי אין מוכרין אותו תמים חי איתביה רבא לרב נחמן מוכרין אותו תמים חי חי אין שחוט לא אימת אילימא בזמן הזה מי איכא תם שחוט אלא פשיטא בזמן שבית המקדש קיים וקתני נמי מוכרין אותו תמים חי <אלמא אית ליה לכהן זכייה בגוויה> לא לעולם בזמן הזה מי קתני מוכרין אותו תמים חי אין שחוט לא הא גופא אתא לאשמועינן דבזמן הזה נמי מוכרין אותו תמים חי

דף ח, א גמרא איתביה בבכור נאמר לא תפדה ונמכר הוא במאי עסקינן אילימא בזמן הזה אימא סיפא (במדבר יח) ואת דמם תזרוק על המזבח בזמן הזה מי איכא מזבח אלא פשיטא בזמן שבית המקדש קיים ובמאי אילימא בבעל מום אימא סיפא ואת דמם תזרוק על המזבח ואת חלבם תקטיר מי חזי להקרבה אלא לאו בתם וקתני נמכר הוא <אלמא אית

להו לכהן זכייה בגויה < מידי איריא רישא בבעל מום סיפא בתם: מתיב רב משרשיא כהנת שנתערבה ולדה בולד שפחתה הגדילו התערובות משחררין זה את זה ושניהם אוכלין בתרומה וחולקין חלק אחד על הגורן בכורן ירעו עד שיסתאבו ויאכלו במומן במאי עסקינן אילימא בזמן הזה מאי שנא דידן ומאי שנא דידהו דידן נמי מומין בעינן אלא לאו בזמן שבית המקדש קיים אי אמרת בשלמא אית להו לכהן זכייה בגויה שפיר אלא אי אמרת לית ליה ליתי גזבר ולישקלא לעולם בזמן הזה ודקא קשיא לך מאי שנא דידן ומאי שנא דידהו אנן יהינן ליה לכהן במומייהו אינהו כיון דאיכא בהו מקצת כהן מפקע ליה לכהנים: ל"א בזמן הזה מאי איריא בכורות דהלין ספיקות אפילו דידן נמי ירעו אלא פשיטא בזמן שבית המקדש קיים ואי בבעל מום ירעו עד שיסתאבו הא מסואבין וקיימין אלא פשיטא בתמין > והכי הוא דלא מזבני < [והני הוא דלא מזבני ודאי מזבני] ודאי לעולם בזמן הזה מאי קשיא לך אפי' דילן נמי ירעו לא מצינו מדחית ליה לכהן דלא אית כאן ספק כהונה הני ספיקות מדחו לכהן כל חד וחד א"ל לכהן דאנא כהן ואנא כהן: מיתיבי ר"ש אומר (דברים יג) בהמתה פרט לבהמת בכור ומעשר שבה שללה פרט לכסף מעשר שני שבה במאי עסקינן אילימא בזמן הזה מי איכא עיר הנדחת והתנן אין עושין עיר הנדחת אלא בב"ד של שבעים ואחד אלא פשיטא בזמן שבית המקדש קיים ובמאי אי נימא בבעל מום היינו בהמתה אלא פשיטא בתם ואי אמרת בשלמא אית ליה זכייה בגויה שפיר אלא אי אמרת לית ליה למה לי מבהמה תיפוק ליה משללה ולא שלל שמים לעולם בבעל מום ודקא קשיא לך היינו בהמתה מי שנאכל בתורת בהמתה יצאו בכור ומעשר שאינו בכלל בהמתה דתנן כל פסולי המוקדשין נמכרין באיטליז > ונשחטין באיטליז < ונשקלין בליטרא חוץ מן הבכור ומן המעשר שהנאתן לבעלים מיתיבי (ויקרא ה) ומעלה מעל בה' לרבות קדשים קלים שהן ממון בעלים דברי רבי יוסי הגלילי בן עזאי אומר לרבות שלמים אבא יוסי בן דוסאי אומר לא אמר בן עזאי אלא בבכור בלבד במאי עסקינן אילימא בזמן הזה הא דומיא דשלמים קתני אלא פשיטא בזמן שבית המקדש קיים ובמאי עסקינן אילימא בבעל מום הא דומיא דשלמים קתני אלא לאו בתם וש"מ אית ליה לכהן זכייה בגויה **דף ח,ב גמרא** אמר אביי לא לעולם בתם ובכור בחוצה לארץ ורבי שמעון היא דאמר אם באו תמימין יקרבו מיתיבי אמר לו רבי יוחנן בן נורי מה לי אם אינו מימר בחטאת ואשם שהרי אין זכין בהן בחייהן תאמר בבכור שזכין בחייו במאי עסקינן אילימא בבעל מום הא דומיא דחטאת ואשם קאמר אלא לאו בתם וקתני זכין בו בחייו אמר רבינא הא נמי בבכור בחוצה לארץ ורבי שמעון היא דאמר אם באו תמימים יקרבו לימא כתנאי בכור בבית הבעלים עושין תמורה בבית הכהן אין עושין תמורה רבי שמעון בן אלעזר אומר כיון שבא לידי כהן אין עושין תמורה היינו תנא קמא מאי לאו הכי קאמר בבית כהן הוא עושה תמורה ואין בעל עושה תמורה אלמא אית ליה לכהן זכייה בגויה לא קשיא הא רבי יוחנן בן נורי הא רבי עקיבא אמר רב חסדא לא שנו אלא כהן לכהן אבל כהן לישראל אסור מ"ט דלמא אזיל ישראל ושדי ביה מומא וממטי לחכם ואומר לו בכור זה נתן לי כהן במומו ומי שרי חכם הכי והא אמר רב אין רואין בכור לישראל אלא א"כ כהן עמו אמר רב הונא בריה דרב יהושע היינו טעמא דישראל אסור מפני שנראה ככהן המסייע בבית הגרנות מר זוטרא איקלע לבי רב אשי אמרו ליה לטעום מר מידי אייתו לקמיה בישרא א"ל ליכול מר דמיברי משום דבוכרא הוא מנא לכו הא אמרו ליה דזבן לן פלוני כהן אמר להו לא סבירא לכו הא דאמר רב הונא בריה דרב יהושע מפני שנראה ככהן המסייע בבית

הגרנות אמרו ליה לא סבירא לן דאנן מיזבן קא זבנינן אמר להו ולא סבירא לכו הדתנן עד כמה ישראל חייב ליטפל בבכור בדקה שלשים ובגסה חמשים יום ואם אמר לו תנהו לי בתוך זמנו הרי זה לא יתננו לו ואמר רב ששת מה טעם מפני שנראה ככהן המסייע בבית הגרנות א"ל התם מוכחא מילתא הכא מזבן קא זבנינן לשון אחר אמרו ליה הכא לא יהיב דמי הכא קא יהיב דמי מאי אמרת מוזיל כהן גביה דסבר כהן דכי הוי ליה בכור אחרינא יהיב ניהלי לא דמסיק אדעתיה

דף ט,א גמרא בוצינא טב מקרא:

דף ט,א משנה ממירין מן הצאן על הבקר ומן הבקר על הצאן ומן הכבשים על העזים ומן העזים על הכבשים מן הזכרים על הנקבות ומן הנקבות על הזכרים מן התמימים על בעלי מומין מן בעלי מומין על התמימים שנאמר (ויקרא כז) לא יחליפנו ולא ימיר אותו טוב ברע או רע בטוב ואיזהו טוב ברע בעלי מומין שקדם הקדישן את מומן:

דף ט,א גמרא מנא הני מילי דתנו רבנן (ויקרא כז) בהמה בבהמה מכאן שממירין מן הצאן על הבקר ומן הבקר על הצאן מן הכבשים על העזים ומן העזים על הכבשים ומן הזכרים על הנקבות ומן הנקבות על הזכרים ומן בעלי מומין על התמימים ומן התמימים על בעלי מומין יכול אפילו קדם מום להקדישן ת"ל לא יחליפנו ולא ימיר אותו טוב ברע או רע בטוב ואיזהו טוב ברע בעלי מומין שקדם הקדישן את מומן מאי תלמודא אמר אביי נימא קרא לא יחליפנו ולא ימיר אותו טוב ברע או רע בו בטוב אחרינא ל"ל שמע מינה טוב מעיקרו עושה תמורה רע מעיקרו אין עושה תמורה רבא אמר תרווייהו טוב ייתורי מייתרי אם כן נכתוב קרא לא יחליפנו ולא ימיר אותו ברע או רע בו למה לי למכתב תרווייהו טוב חד טוב אפי' בטוב נמי כי ממיר לקי ואידך טוב מעיקרו עושה תמורה רע מעיקרו אין עושה תמורה ואביי אמר קל וחומר הוא ומה טוב ברע דעלוויי קא מעלי ליה לקי טוב בטוב דכי הדדי נינהו לא כל שכן דלקי ורבא אין עונשין מן הדין ואביי אמר לך הא לאו דינא הוא מי גרע טוב מרע תנו רבנן לא יחליפנו בשל אחרים ולא ימיר אותו בשל עצמו ולכתוב לא יחליפנו ולא בעי לא ימיר אותו אי כתב הכי הוה אמינא תצא זו ותכנס זו הוא דתילקי אבל ממיר דתרווייהו קא מקדיש להו אימא לא לקי קא משמע לן האי בשל אחרים היכי דמי אי נימא בהמה דהקדש דידיה וחולין דעלמא מי מצי מקדיש (ויקרא כז) איש כי יקדיש את ביתו קדש לה' אמר רחמנא מה ביתו ברשותו אף כל ברשותו ואלא בהמה דהקדש דעלמא וחולין דידיה מי מתפיס בדבר שאינו שלו לעולם בבהמה דהקדש דעלמא וחולין דידיה כגון דאמר מריה דבהמה דהקדש כל הרוצה להמיר בבהמתו יבא וימיר:

דף ט,א משנה ממירין אחד בשנים ושנים באחד אחד במאה ומאה באחד ר"ש אומר אין ממירין אלא אחד באחד שנאמר (ויקרא כז) והיה הוא ותמורתו יהיה קדש מה הוא מיוחד אף היא מיוחדת:

דף ט,א גמרא מנא ה"מ דת"ר בהמה בבהמה מכאן שממירין אחד בב' וב' באחד אחד במאה ומאה באחד ר"ש אומר אין ממירין אלא אחד באחד שנאמר בהמה בבהמה ולא בהמה בבהמות ולא בהמות בבהמה אמר לו מצינו בהמות שקרויה בהמה שנאמר (יונה ד) ובהמה רבה ור"ש בהמה רבה איקרי בהמה סתם לא איקרי וטעמא דר"ש משום בהמה הוא והא טעמא דר"ש משום הוא מה הוא מיוחד אף תמורה מיוחדת מעיקרא אמר להן ר"ש מן והיה הוא ותמורתו וכי חזא דדרשי רבנן מבהמה בבהמה אמר להם איהו מהתם

נמי מצינן למילף טעמא דידי אמר ר"ל מודה ר"ש שממירין וחוזרין וממירין מ"ט קדושה ראשונה דהקדש להיכן הלכה ורבי יוחנן אמר כשם שאין ממירין ב' באחד כן אין ממירין וחוזרין וממירין תניא כוותיה דרבי יוחנן תניא כוותיה דרבי יוחנן כשם שאין ממירין אחד בשנים כך אין ממירין וחוזרין וממירין תניא כוותיה דר"ל יכול כשם שאר"ש שאין ממירין שנים באחד כך אין ממירין וחוזרין וממירין ת"ל והיה הוא ותמורתו אפילו במאה בעי רבי אבין לדברי האומר אין ממירין וחוזרין וממירין הפריש אשם להתכפר בו והמיר בו

דף ט,ב גמרא והומם וחללו על אחר ונתכפר באשם אחר וניתק לעולה מהו שימיר בו אמר אביי מאי קא מיבעיא ליה אי ב' גופים וקדושה אחת תיבעי ליה בלא מתכפר אי ב' קדושות וגוף אחד תיבעי ליה בלא הומם ור' אבין חדא מגו חדא קמיבעיא ליה ואם תימצי לומר שני גופין וקדושה אחת לא משום דבההיא קדושה הא איתמר בה חדא זימנא שני גופין ושתי קדושות מהו תיקו לישנא אחרינא בעי ר' אבין לרבי יוחנן דאמר אין ממירין וחוזרין וממירין הפריש אשם להתכפר בו והמיר בו והומם וחללו על אחר מהו שיחזור וימיר נתכפר באשם אחר וניתק זה לעולה מהו שיחזיר וימיר אמר אביי הי קא מיבעיא ליה קדושה אחרת באותו הגוף לא ניבעי הומם וחללו באחר אי גוף אחד באותה קדושה לא ניבעי נתכפר באשם אחר ורבי אבין חדא מגו חדא קא מיבעיא ליה הומם וחללו על אחר מהו שיחזור וימיר מי אמרינן באשם ראשון הוא דאין חוזר וממיר אבל בגוף אחד אע"ג דקדיש אותה קדושה חוזר וממיר או דלמא כל באותה קדושה אין חוזר וממיר ואם תימצא לומר הדין גוף אחד כיון דבאותה קדושה קאים אין חוזר וממיר אלא נתכפר באשם אחר וניתק זה ראשון לעולה מהו שיחזיר וימיר בו מי אמרינן כי אין ממיר וחוזר וממיר הני מילי אותו הגוף באותה קדושה אבל אותו הגוף בקדושה אחרת חוזר וממיר או דלמא אף על קדושה אחרת כיון דאותו הגוף הוא אין חוזר וממיר תיקו: א"ר יהושע בן לוי הקדש ראשון מוסיף חומש ואין הקדש שני מוסיף חומש אמר רב פפא מאי טעמא דרבי יהושע בן לוי אמר קרא (ויקרא כז) ואם המקדיש יגאל את ביתו ויסף חמישית מקדיש ולא המתפיס בעי רבי אבין הפריש אשם להתכפר בו והומם והוסיף עליו חומש וחללו חבירו ונתכפר באשם אחר וניתק זה לעולה מהו שיוסיף עליו חומש אמר אביי מאי קא מיבעיא ליה אי שני גופין וקדושה אחת קא מיבעיא ליה תיבעי ליה בלא נתכפר אי שתי קדושות וגוף אחד קא מיבעיא ליה תיבעי בלא הומם ורבי אבין חדא מגו חדא קמיבעיא ליה אם תימצא לומר שני גופין וקדושה אחת לא משום דבההיא קדושה איתוסף בה חדא זימנא חומש שני גופין ושתי קדושות מאי תיקו לישנא אחרינא בעי רבי אבין הפריש אשם להתכפר בו והומם וחללו על אחר והוסיף חומש נתכפרו באשם אחר וניתק זה לעולה מהו שיוסיף עליו חומש אמר אביי הדין קא מיבעיא ליה אי קדושה אחרת באותו הגוף קא מיבעיא ליה לא ניבעי ליה הומם אי גוף אחד באותה קדושה כו' וחללו על אחר מהו שיוסיף עליו חומש מי אמרי' באשם קמא הוא דמוסיף אבל בגוף אחד אע"ג דקאים באותה קדושה [אין] מוסיף חומש

דף י,א גמרא או דילמא כל אותה קדושה אינו מוסיף חומש ואם תימצא לומר הדין גוף אחד כיון דבאותה קדושה קאים מוסיף חומש אלא נתכפר באחר וניתק זה לעולה מהו כי מוסיף חומש באותו הגוף באותה קדושה אבל בקדושה אחרת לא או דילמא כיון דאותו הגוף הוא מוסיף חומש תיקו בעי רמי בר חמא מקדיש מוסיף חומש או מכפר מוסיף חומש

אמר רבא אמר קרא (ויקרא כז) ואם המקדיש יגאל את ביתו מקדיש ולא מתכפר בעי רמי בר חמא מקדיש עושה תמורה או מתכפר עושה תמורה אמר רבא אם כן מצינו ציבור ושותפין עושין תמורה כגון דשוו שליח לאקדושי ועוד דאמר רב נחמן אמר רב הונא תנא (במדבר ו) קרבנו לה' על נזרו מלבד אשר תשיג ידו וכי נזיר נידון בהשג יד הא כיצד קרבנו לה' על נזרו שהפריש משלו מלבד אשר תשיג ידו שהפרישו לו אחרים למאי הילכתא אילימא לענין כפרה פשיטא דמכפר ליה אלא לענין תמורה והכי קאמר אף כשהפרישו לו אחרים עושה תמורה שמע מינה בתר מתכפר אזלינן לא לענין תמורה ודקא קשיא לך מתנה דקא יהבין ליה אי לאו דרבי רחמנא (במדבר ו) מלבד אשר תשיג ידו הוה אמינא גזירת הכתוב הוא קרבנו מדידיה הוא דמכפר מדאחרים לא קמ"ל מאי הוי עלה תא שמע דאמר ר' אבהו אמר רבי יוחנן מקדיש מוסיף חומש ומתכפר עושה תמורה תורם משלו על של אחרים טובת הנאה שלו מ"ט אמר קרא (דברים כו) את כל מעשר תבואתך ונתת וגו':

דף י, א משנה אין ממירין לא אברין בעוברין ולא עוברין באברים ולא עוברין ואברים בשלימים ולא שלימים בהן רבי יוסי אומר ממירין אברים בשלימים אבל לא שלימים בהן א"ר יוסי והלא במוקדשין האומר רגלה של זו עולה כולה עולה אף כשיאמר רגלה של זו תחת זו תהא כולה תמורה תחתיה:

דף י, א גמרא אתמר בר פדא אמר אין קדושה חלה על עוברין ורבי יוחנן אמר קדושה חלה על עוברין ואזדא רבי יוחנן לטעמיה דאמר רבי יוחנן הקדיש חטאת מעוברת וילדה רצה בה מתכפר רצה בוולדה מתכפר וצריכא דאי אשמעינן בהך קמייתא התם הוא דאקדשיה

דף י, ב גמרא לעוברת גופיה אבל הכא דאקדשיה לאימיה הא בכלל אימיה לא קדוש ואי אשמעינן בתרייתא התם הוא דאקדיש לה וכל דאית בה אבל הכא דאקדשיה ליה כיון דליתיה אבראי לא קדיש צריכא לישנא אחרינא מאי קמ"ל אם שיירו משוייר ועובר לאו ירך אמו הוא ותרתיה למה לי צריכא דאי אתמר בהא משום דאימיה חזיא לגופיה מגו דנחתא קדושה לה נחתא נמי לולד אבל אידך לא קמ"ל הדא ואי אתמר בהא משום דקא מפרש קדושה על <האם> הולד אבל ההיא לא צריכא יתיב ר' זירא וקאמר להא שמעתא איתיביה ר' ירמיה לרבי זירא כיצד מערימין על הבכור המבכרת שהיתה מעוברת אומר מה שבמעיה של זו עולה ילדה זכר הרי זו עולה אלמא קדוש עובר אמר ליה כי מתניא ההיא בקדושת דמים מי אלימא קדושת דמים דקא מפקעא ליה מן הבכורה אמר ליה אין והתנן כל קדשים שקדם מום קבוע להקדישן ונפדו חייבין בבכורה ובמתנות טעמא דלאחר שנפדו דחייבין אבל קודם שנפדו פטורין [אלמא] דאלימא קדושת דמים דמפקע ליה מבכורה איתיביה האומר מה שבמעיה של זו עולה מותרת בגיזה ואסורה בעבודה משום כחוש עובר שבה אמר ליה הא נמי קדושת דמים ומי אלימא קדושת דמים דאסירא ליה בעבודה אמר ליה אין והתנן יוצאין לחולין ליגזז וליעבד טעמא משום דנפדו הא קודם שנפדו אסורין בעבודה אלמא קדושת דמים אסורין ליה בעבודה איתיביה אין ממירין לא אברין בעוברין ולא עוברין באברין אימורי הוא דלא מימר הא מיקדש קדשי אמר ליה בולדי קדשים הוא דקדישי וקיימי אי וולד קדשים במעי אמן הוא דלא עבדין הא אבראי עבדין והא תניא אין הולד עושה תמורה הא מני רבי יהודה היא דאמר הולד עושה תמורה אי ר' יהודה תמורה הוא דלא עבדי הא מקדש קדשי הא"ר יהודה אברין לא קדשי <אמר>

הכא במאי עסקינן באבר שהנשמה תלויה בו איתיביה מקדישין אברין ועוברין אבל לא ממירין הכא נמי בולדי קדשים אי בולדי קדשים מאי מקדישין הא קדישי וקיימי דף יא, א גמרא הכי קאמר מקדישין איברין וממירין בהן אבל לא ממירין [אברים] בהן ועוברים שקדשו במעי אמן אין ממירין בהן בולדי קדשים במעי אמן הוא דלא עבדין תמורה הא אבראי עבדי והא תנן אין הולדות עושין תמורה הא מני רבי יהודה היא אי רבי יהודה אברין מי קדשי הא לר' יהודה לית ליה האומר רגלה של זו עולה כולה עולה אמר ליה הכא במאי עסקינן בדבר העושה אותה טרפה לימא כתנאי השוחט את החטאת ומצא בה בן ארבע חי קתני חזא אינה נאכלת אלא לזכרי כהונה ואינה נאכלת אלא לפני מן הקלעים ואינה נאכלת אלא ליום אחד ותניא אידך נאכלת לכל אדם ונאכלין בכל מקום ואינן נאכלין בעזרה מאי לאו תנאי היא דמר סבר קדושה חלה על עוברין ומר סבר אין קדושה חלה על עוברין לא הני תנאי בהא קא מיפלגי דמר סבר ולדות קדשים בהוייתן הן קדושים ומר סבר ולדי קדשים במעי אמן הן קדושים ואיבעית אימא חד תנא הוא חד מהלין מתנייתא במקדיש בהמה ואח"כ נתעברה וחדא מנהון שהקדישה מעוברת תניא רבי אליעזר אומר כלאים וטרפה ויוצא דופן טומטום ואנדרוגינוס לא קדושין ולא מקדישין ואמר שמואל לא קדושין בתמורה ולא מקדישין [לעשות] תמורה ותניא א"ר מאיר מאחר שאינן קדושין היאך מקדישין אי אתה מוצא אלא במקדיש בהמה ואחר כך נטרפה במקדיש ולד ויצא [דרך] דופן אלמא קדיש ולד אמרי בתם במעי תמימה אפילו בר פדא נמי מודי דקדיש לא נחלקו אלא בתם במעי בעלת מום בר פדא סבר כיון דאימיה לא מקדישין קדושת הגוף הוא נמי לא קדיש ורבי יוחנן סבר הני כב' בהמות נינהו אימיה היא דלא מיקדשא אבל הוא קדוש לישנא אחרינא אבל כלאים וטומטום ואנדרוגינוס אי אתה מוצא אלא בולדי קדשים וכרבי יהודה שהיה אומר הולד עושה תמורה הלין הוא דלא קדשי גופייהו אבל עוברין אחרים קדושין אמר אביי תם במעי תמימה דברי הכל קדיש גופיה אלא כי פליגי במעי בעלת מום דבר פדא סבר כיון דאימיה נמי לא קדיש גופיה איהו נמי לא קדיש אלא לדמי רבי יוחנן סבר עובר לאו ירך אמו הוא ואע"ג דאימיה לא קדשה לגופיה ולד מיהא קדיש לגופיה: א"ר יוסי והלא במוקדשין האומר רגלה של זו כו'.

דף יא, ב גמרא תנו רבנן יכול האומר רגלה של זו עולה תהא כולה עולה ת"ל (ויקרא כז) כל אשר יתן ממנו לה' יהיה קדש ממנו לה' ולא כולו לה' יכול תצא לחולין ת"ל יהיה קדש הא כיצד תמכר לצרכי עולות ודמיה חולין חוץ מדמי אבר שבה דברי רבי מאיר ורבי יהודה ור' יוסי ור' שמעון אומר מנין לאומר רגלה של זו עולה שכולה עולה שנאמר כל אשר יתן ממנו לה' כשהוא אומר יהיה קדש לרבות את כולה אמר מר תמכר לצרכי עולות והא קמייתי בהמה מחוסרת אבר אמר רבא באומר הרי עלי עולה בחייה אמר רב חסדא מודה רבי יהודה בדבר שעושה אותה טרפה רבא אמר בדבר שעושה אותה נבילה ורב ששת אמר בדבר שהיא מתה מאי איכא בין רב חסדא לרבא איכא בינייהו טרפה חיה רב חסדא סבר לה כמאן דאמר טרפה אינה חיה ורבא סבר לה כמ"ד טרפה חיה ומאי איכא בין רבא לרב ששת איכא בינייהו דרבי אלעזר דאמר רבי אלעזר ניטלה ירך וחלל שלה נבילה רבא סבר לה כרבי אלעזר רב ששת לא סבר לה כר' אלעזר מיתיבי אמר רבי נראין דברי רבי יהודה בדבר שאין הנשמה תלויה בו ודברי רבי יוסי בדבר שהנשמה תלויה בו לאו מכלל דפליג עליה דרבי יהודה בשלמא נראין דברי רבי יהודה בדבר שאין הנשמה תלויה בו מכלל דפליג עליה דר' יוסי אלא נראין דברי רבי יוסי בדבר שהנשמה תלויה בו

לאו מכלל דפליג עליה דרבי יהודה ותיובתא דכולהו לא חסורי מיחסרא והכי קתני נראין דברי רבי יוסי לר' יהודה בדבר שהנשמה תלויה בו שאף רבי יהודה לא נחלק עליו אלא בדבר שאין הנשמה תלויה בו אבל בדבר שהנשמה תלויה בו מודי ליה בעי רבא בעוף מהו בהמה אמר רחמנא והא לאו בהמה היא או דלמא קרבן אמר רחמנא והאי נמי קרבן הוא תיקו בעי רבא הקדיש אבר לדמיו מהו דתיחות ליה קדושת הגוף מי אמר כיון דנחתא ליה קדושת דמים נחתא ליה נמי קדושת הגוף ומדאקדשיה לחד אבר אקדשיה לכולה או דלמא חד מגו אמר תרי מגו לא אמר תפשוט ליה מדידיה דהאמר רבא הקדיש זכר לדמיו קדוש קדושת הגוף התם דאקדשיה לכוליה הכא דאקדשיה חד אבר מאי תיקו בעי מיניה מרבא הקדיש חד אבר מהו בגיזה תפשוט לך מהא דתניא (דברים טו) לא תגוז בכור צאנך אבל אתה גוזז בשלך ושל אחרים התם לא נחתא ליה קדושה כלל הכא נחתא ליה קדושה לישנא אחרינא התם אין בידו להקדישו הכא בידו להקדישו בעא מיניה אביי מרבא הקדיש עורה מהו בעבודה תא שמע האומר מה שבמעיה של זו עולה מותרת בגיזה ואסורה בעבודה מפני כחוש עובר שבה אמר ליה כי קתני אסורה בעבודה מדרבנן אי הכי אפילו בגיזה נמי תיתסר אמר ליה עבודה דמיכחשא גזרי בה רבנן גיזה לא גזרי בה רבנן בעא מיניה אביי מרב יוסף היא שלמי' וולדה חולין ושחטה בפנים מהו למ"ד ולדי קדשים בהוייתן הן קדושין מי הוי חולין בעזרה או לא

דף יב, א גמרא א"ל מי קרינא ביה (דברים יב) כי ירחק ממך המקום וזבחת בעי מיניה אביי מרב יוסף היא חולין וולדה שלמים ושחטה בחוץ מהו מי מחייב עליה משום שחו טי חוץ או לא א"ל מי קרינא ביה (ויקרא יז) והביאום לה' ל"א א"ל ראוי לפתח אהל מועד חייבין עליו בחוץ:

דף יב, א משנה אין המדומע מדמע אלא לפי חשבון ואין המחומץ מחמץ אלא לפי חשבון ואין המים שאובין פוסלין את המקוה אלא לפי חשבון ואין מי חטאת עושין מי חטאת אלא עם מתן אפר ואין בית הפרס עושין בית הפרס ואין תרומה אחר תרומה ואין תמורה עושה תמורה ולא הולד עושה תמורה ר' יהודה אומר הולד עושה תמורה אמרו לו הקדש עושה תמורה ואין הולד עושה תמורה:

דף יב, א גמרא מאן תנא א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן דלא כרבי אליעזר דתנן סאה של תרומה שנפלה לפחות ממאה חולין ונדמעו ונפל מן המדומע למקום אחר רבי אליעזר אומר מדמע כתרומה ודאי <שאני אומר סאה שנפלה היא שעלתה> וחכ"א אינה מדמעת אלא לפי חשבון שבה: ואין המחומץ מחמץ כו': אמר רבי אבא אמר רבי יוחנן מתניתין דלא כרבי אליעזר דתנן שאור של חולין ושל תרומה שנפלו לתוך העיסה ולא בזה כדי להחמיץ ולא בזה כדי להחמיץ ונצטרפו וחימצו רבי אליעזר אומר אחר אחרון אני בא וחכמים אומרים בין שנפל איסור לכתחילה ובין שנפל איסור בסוף לעולם אין אסור עד שיהא בו כדי להחמיץ: ואין המים שאובין פוסלין את המקוה: מאן תנא אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן רבי אליעזר בן יעקב היא דתנן ר' אליעזר בן יעקב אומר מקוה שיש בו עשרים ואחת סאה מי גשמים ממלא בכתף תשע עשרה סאה ופותקן למקוה

דף יב, ב גמרא והן טהורין שהשאיבה מטהרת ברבייה ובהמשכה מכלל דרבנן סברי דברבייה ובהמשכה לא אלא [הא] דכי אתא רבין א"ר יוחנן שאובה שהמשיכה כולה טהורה מני לא רבנן ולא ר' אליעזר אלא אמר רבה לפי חשבון כלים ויוסף בן חוני היא דתניא שלשת לוגין מים שאובין שנפלו למים בשנים ושלשה כלים ואפי' בארבעה וחמשה

כלים פוסלים את המקוה יוסף בן חוני אומר בשנים ושלשה כלים פוסל את המקוה בארבעה וחמשה אין פוסלין את המקוה: ואין מי חטאת נעשה מי חטאת כו': מאן תנא אמר רבי חייא בר אבא אמר ר' יוחנן דלא כרבי שמעון דתניא הקדים עפר למים פסול ורבי שמעון מכשיר מאי טעמא דר"ש דכתיב (במדבר יט) ולקחו לטמא מעפר שרפת החטאת ונתן עליו מים חיים ותניא רבי שמעון אומר וכי עפר הוא והלא אפר הוא שינה הכתוב ממשמעו לדון הימנו גזירה שוה נאמר כאן עפר ונאמר להלן (במדבר ה) עפר מה להלן עפר ע"ג המים אף כאן עפר על גבי המים ומה כאן הקדים עפר למים כשר אף כאן הקדים עפר למים כשר והכא מנלן תרי קראי כתיבי (במדבר יט) ונתן עליו אלמא אפר ברישא והדר כתיב מים חיים אל כלי הא כיצד רצה עפר למטה רצה עפר למעלה ותנא דידן מאי טעמא אמר לך סיפיה דקרא דוקא ונתן עליו לערבן מאי חזית דאמרת סיפיה דקרא דוקא דלמא רישא דוקא לא מצית אמרת מה מצינו בכל מקום מכשיר למעלה אף כאן מכשיר למעלה: ואין בית הפרס עושה בית הפרס כו': מתניתין דלא כרבי אליעזר דתנן רבי אליעזר אומר בית הפרס עושה בית הפרס ורבנן עד כמה כי אתא רב דימי אמר ר"ל אמר ר"ש בר אבא

דף יג, א גמרא שלש שדות ושתי מענות וכמה מלא מענה מאה אמה כדתניא החורש את הקבר עושה בית הפרס מלא מענה מאה אמה: ואין תרומה אחר תרומה כו': מתניתין מני ר"ע היא דתנן השותפין שתרמו זה אחר זה רבי אליעזר אומר תרומת שניהם תרומה ר"ע אומר אין תרומת שניהם תרומה וחכמים אומרים אם תרם הראשון כשיעור אין תרומת השני תרומה ואם לא תרם כשיעור תרומת השני תרומה: ואין תמורה עושה תמורה כו': מאי טעמא אמר קרא (ויקרא כז) ותמורתו ולא תמורת תמורתו: ואין הולד עושה תמורה: דאמר קרא הוא ולא ולד: ר' יהודה אומר הולד עושה תמורה: דאמר קרא יהיה לרבות את הולד ורבנן לרבות שוגג כמזיד:

דף יג, א משנה העופות והמנחות אין עושין תמורה שלא נאמר אלא בהמה הציבור והשותפין אין עושין תמורה שנאמר (ויקרא כז) לא יחליפנו ולא ימיר יחיד עושה תמורה ואין הציבור והשותפין עושין תמורה קדשי בדק הבית אין עושין תמורה אמר ר"ש והרי מעשר בכלל היה ולמה יצא לומר לך מה מעשר קרבן יחיד יצאו קרבנות צבור ומה מעשר קרבן מזבח יצאו קרבנות בדק הבית:

דף יג, א גמרא ת"ר יכול יהו קדשי בדק הבית עושין תמורה ת"ל (ויקרא כז) קרבן מי שנקראו קרבן יצאו קדשי בדק הבית שלא נקראו קרבן ולא והתניא אי (ויקרא יז) קרבן שומע אני אפילו קדשי בדק הבית שנקראו קרבן כענין שנאמר (במדבר לא) ונקרב את קרבן ה' וגו' ת"ל (ויקרא יז) ואל פתח אהל מועד לא הביאו כל הבא אל פתח אהל מועד חייבין עליו משום שחוטי חוץ וכל שאינו בא לפתח אהל מועד אין חייבין עליו משום שחוטי חוץ אלמא איקרו קרבן אמר רבי חנינא לא קשיא הא ר"ש הא רבנן לר"ש איקרי קרבן לרבנן לא איקרי קרבן ולא והכתיב (במדבר לא) ונקרב את קרבן ה' קרבן ה' איקרי קרבן לה' לא איקרי ת"ר (ויקרא כז) לא יבקר בין טוב לרע ולא ימירנו למה נאמר והלא כבר נאמר (ויקרא כז) לא יחליפנו ולא ימיר אותו טוב ברע וגו' לפי שנאמר לא יחליפנו ולא ימיר אותו משמע קרבן יחיד קרבן צבור וקרבן מזבח וקרבן בדק הבית ת"ל לא יבקר אמר ר"ש והרי מעשר בכלל היה ולמה יצא לומר לך מה מעשר קרבן יחיד וקרבן מזבח

ודבר שבא בחובה ודבר שאינו בשותפות אף כל קרבן יחיד וקרבתן מזבחה ודבר שבא בחובה

דף יג,ב גמרא ודבר שאינו בא בשותפות רבי אומר למה יצאת מעשר לידון בתמורת שמו ובתמורת גופו לומר לך תמורת שמו קריבה תמורת גופו אינה קריבה תמורת שמו נגאלת תמורת גופו אינה נגאלת תמורת גופו חלה על דבר הראוי ועל דבר שאינו ראוי ותמורת שמו אינה חלה אלא על דבר הראוי בלבד אמרי משום דרבי רחמנא דאית ביה תמורת שמו איגרועי איגרע אין דאמרינן מאי דרבי רבי ומאי דלא רבי לא רבי והא מהיכא תיתי אמר רב הונא בריה דרב יהושע משום דהוה דבר הבא לידון בדבר החדש ואין בו אלא חידושו בלבד אמר ליה רב נחמן בר יצחק לרבא לרבי שמעון דאמר דבר הבא בחובה עולת חובה היא דעבדה תמורה הא עולת נדבה לא אמר ליה עולת נדבה נמי כיון דקבלה עליה עבדה תמורה ולא נצרכה אלא לעולה הבאה מן המותרות מאי קסבר אי קסבר לה כמאן דאמר מותרות לנדבת צבור אזלי פשיטא דלא עבדה תמורה הא אין תמורה בצבור אלא רבי שמעון סבירא ליה כמאן דאמר מותרות לנדבת יחיד אזלי מאן שמעת ליה האי סברא רבי אליעזר הא שמעינן ליה בהדיא דעבדה תמורה דתניא עולה הבאה מן המותרות עושה תמורה דברי רבי אליעזר רבי שמעון סבר לה כותיה בחדא ופליג עליה בחדא דרבי אליעזר סבר עולה הבאה מן המותרות עושה תמורה ואיהו סבר אין עושה תמורה אי הכי דבעיא רבי אבין הפריש אשם להתכפר בו והמיר בו ונתכפר באשם אחר וניתק זה לעולה מהו שיחזור וימיר בו אליבא דמאן אילימא אליבא דר"ש הא אמרת רבי שמעון סבירא ליה עולה הבאה מן המותרות אין עושה תמורה רבי אבין הכי קמיבעיא ליה אי משכחת תנא דקאי כר"ש דאמר אין ממירין וחוזרין וממירין וס"ל כרבי אליעזר דאמר עולה הבאה מן המותרות עושה תמורה מהו שיחזור וימיר בו בשני גופין וקדושה אחת מאי ואם תימצא לומר קדושה אחת <או לא> אלא שתי קדושות וגוף אחד מאי תיבעי:

מסכת תמורה פרק ב

דף יד,א משנה יש בקרבנות יחיד שאין בקרבנות הציבור ויש בקרבנות הציבור שאין בקרבנות היחיד שקרבנות היחיד עושין תמורה ואין קרבנות הציבור עושין תמורה קרבנות היחיד נוהגות בין בזכרים בין בנקבות וקרבנות הציבור אין נוהגין אלא בזכרים קרבנות היחיד חייבין באחריותן ובאחריות נסכיהם וקרבנות הציבור אין חייבין באחריותן ולא באחריות נסכיהן אבל חייבין באחריות נסכיהן משקרב הזבח יש בקרבנות הציבור מה שאין בקרבנות יחיד שקרבנות הציבור דוחין את השבת ואת הטומאה וקרבנות יחיד אינן דוחות לא את השבת ולא את הטומאה א"ר מאיר והלא חביתי כ"ג ופר של יוה"כ קרבנות היחיד הן ודוחין את השבת ואת הטומאה אלא שזמנו קבוע:

דף יד,א גמרא קרבן יחיד עושה תמורה כו': וכלל הוא והרי עופות דקרבתן יחיד ואין עושה תמורה כי קתני בבהמה קתני והרי ולד דקרבתן יחיד הוא ואין עושה תמורה הא מני רבי יהודה היא דאמר הולד עושה תמורה והרי תמורה עצמה דקרבתן יחיד היא ואין תמורה

עושה תמורה כי קתני בעיקר זיבחה קתני השתא דאתית להכי אפילו תימא רבנן בעיקר זיבחה קתני: קרבנות היחיד נוהגות בין בזכרים בין בנקבות: וכללא הוא והרי עולה דקרבן יחיד וזכר אתיא נקבה לא אתיא האיכא עולת העוף דתניא תמות וזכרות בבהמה ואין תמות וזכרות בעופות והרי חטאת דקרבן יחיד היא ונקבה אתיא זכר לא אתיא האיכא שעיר נשיא דמייתי זכר והאיכא אשם יחיד דזכר אתי נקבה לא אתי כי קאמרי רבנן קרבן דשוי בין ביחיד בין בציבור אשם ביחיד איתיה בצבור ליתיה ואיבעית אימא מי קתני כל קרבנות יש בקרבנות קתני ומאי ניהו שלמים ואי בעי נקבה מייתי ואי בעי זכר מייתי: קרבנות יחיד חייבין באחריותן [כו']: מנא ה"מ דת"ר (ויקרא כג) דבר יום [ביומו] מלמד שכל היום כשר למוספין (ויקרא כג) ביומו מלמד שאם עבר היום ולא הביאן אינו חייב באחריותן יכול לא יהא חייב באחריות נסכיהם ואע"פ שקרב הזבח ת"ל (במדבר כט) מנחתם ונסכיהם בלילה מנחתם ונסכיהם למחר ר"ל אמר מהכא (ויקרא כג) מלבד שבתות ה' וצריכא דאי כתב רחמנא מלבד שבתות ה' הוה אמינא ביום אין ובלילה לא אמר קרא ומנחתם ונסכיהם ואי כתב רחמנא מנחתם ונסכיהם ולא כתב מלבד שבתות ה' הוה אמינא בלילה אין ביממא לא ומאי שנא משום דבקדשים לילה הולך אחר היום צריכי ונסכים מי קרבי בלילה והתנן אין לי אלא דברים שדרכן ליקרב בלילה כגון אברים ופדרים שמקריבין מבוא השמש ומתעכלין והולכין כל הלילה כולו דברים שדרכן ליקרב ביום כגון הקומץ הלבונה ומנחת נסכים שמעלן מבוא השמש סלקא דעתך והאמרת דברים שדרכן ליקרב ביום נינהו אלא עם בא השמש שמתעכלין והולכין כל הלילה מנין תלמוד לומר (ויקרא ו) זאת תורת העולה ריבה קתני מיהא נסכים ביום אמר רמי בר חמא לא קשיא כאן ליקדש כאן ליקרב אמר ליה רבא אי מיקדש קדשי קרובי מיקרבי והא תניא זה הכלל כל הקרב ביום אין קדוש אלא ביום וכל הקרב בלילה קדוש בלילה בין ביום בין בלילה קדוש בין ביום בין בלילה אלא אמר רב יוסף סמי מנחת נסכים מהא מתניתא כי סליק רב דימי אשכחיה לרב ירמיה דיתיב וקאמר משמיה דרבי יהושע בן לוי מנין לנסכים הבאים עם הזבח שאין קריבין אלא ביום ת"ל (במדבר כט) ולנסכיהם ולשלמיכם מה שלמים ביום אף נסכים ביום אמר אי אשכחיה דכתיב איגרתא שלחי ליה לרב יוסף

דף יד, גמרא ולא תיסמי מנחת נסכים ממתני' ולא קשיא כאן בנסכים הבאין עם הזבח כאן בנסכים הבאין בפני עצמן ואי הוה ליה איגרתא מי אפשר למישלחא והא אמר רבי אבא בריה דרבי חייא בר אבא א"ר יוחנן כותבי הלכות כשורף התורה והלמד מהן אינו נוטל שכר דרש ר' יהודה בר נחמני מתורגמניה דר"ל כתוב אחד אומר (שמות לד) כתוב לך את הדברים האלה וכתוב אחד אומר (שמות לד) כי על פי הדברים האלה לומר לך דברים שעל פה אי אתה רשאי לאומרן בכתב ושכתב אי אתה רשאי לאומרן על פה ותנא דבי רבי ישמעאל כתוב לך את הדברים האלה אתה כותב אבל אין אתה כותב הלכות אמרי דלמא מילתא חדתא שאני דהא רבי יוחנן ור"ל מעייני בסיפרא דאגדתא בשבתא ודרשי הכי (תהילים קיט) עת לעשות לה' הפרו תורתך אמרי מוטב תיעקר תורה ואל תשתכח תורה מישראל אמר רב פפא השתא דאמרת נסכים הבאין בפני עצמן קריבין אפי' בלילה נזדמנו נסכים בלילה מקדישין בלילה ומקריבין אמר ליה רב יוסף בריה דרב שמעיה לרב פפא תניא דמסייע לך זה הכלל כל הקרב ביום אינו קדוש אלא ביום וכל הקרב בלילה קדוש <בין ביום בין> בלילה אמר רב אדא בר אהבה ועלות השחר פוסלת

בהן כאברין כי אתא רב דימי א"ר יוחנן משום ר"ש בן יהוצדק (במדבר כט) אלה תעשו לה' במועדיכם אלו חובות הבאות חובה ברגל לבד מנדריכם ונדבותיכם לימד על נדרים ונדבות שקרבין בחולו של מועד ולעולותיכם במה הכתוב מדבר אי בעולת נדר הרי כבר אמור נדריכם ואי בעולת נדבה הרי כבר אמור ונדבותיכם הא אינו מדבר אלא בעולת יולדת ועולת מצורע ולמנחותיכם במה הכתוב מדבר אי במנחת נדר הרי כבר אמור אי במנחת נדבה הרי כבר אמור הא אינו מדבר אלא במנחת סוטה ובמנחת קנאות ולנסכיכם ולשלמיכם מקיש נסכים לשלמים מה שלמים ביום אף נסכים ביום ולשלמיכם לרבות שלמי נזיר א"ל אביי ולימא מר שלמי פסח דאי שלמי נזיר ונידר ונידב הוא דהתניא זה הכלל כל שהוא נידב ונידר קרב בבמת יחיד ושאינו נידב ונידר אינו קרב בבמת יחיד ותנן המנחות והנזירות קריבין בבמת יחיד דברי ר"מ סמי מכאן נזירות מי איכא למ"ד דנזיר לאו נידר ונידב הוא והכתיב (שמואל ב טו) מקץ ארבעים שנה ויאמר אבשלום אל המלך אלכה נא ואשלם את נדרי אשר נדרתי לה' בחברון כי נדר נדר עבדך וגו' מאי לאו אקרבו לא אעיקר נדרו אמר עיקר נדרו בחברון הוה והלא בגשור הוה אמר רב אחא ואיתימא רבה בר רב חנן לא הלך אבשלום אלא להביא כבשים מחברון ה"נ מסתברא דאי תימא לאקרובי הוא דאזיל שביק ירושלים ואזיל ומקריב בחברון ואלא מאי להביא כבשים מחברון האי אשר נדרתי לה' בחברון מחברון מיבעי ליה אלא לעולם לאקרובי ודקא קשיא לך אמאי שבק ירושלים ומקריב בחברון תיקשי לך גבעון דמקום קדוש הוא אלא כיון שהותרו הבמות כל היכא דבעי מקריב ארבעים שנה למאן תניא רבי נהוראי אומר משום רבי יהושע מקץ ארבעים שנה ששאלו להם מלך דתניא אותה שנה ששאלו להם מלך אותה שנה עשירית של שמואל היתה

דף טו, א גמרא עשר שנים מלך שמואל בעצמו שנה אחת שמלך שאול ושמואל ושנים שמלך שאול בעצמו ושלושים ושבע שמלך דוד:

דף טו, א משנה חטאת היחיד שכפרו בעליה מתה ושל צבור אינה מתה רבי יהודה אומר תמות ר"ש אומר מה מצינו בולד חטאת ובתמורת חטאת ובחטאת שמתו בעליה דברים אמורים ביחיד ולא בצבור אף שכפרו בעליה ועיברה שנתה ביחיד דברים אמורים ולא בציבור:

דף טו, א גמרא ת"ר מהו אומר (ויקרא ד) חטאת יביא מנין למקדיש חטאתו ואבדה והפריש אחרת תחתיה ונמצאת הראשונה קיימת והרי שתיהן עומדות מנין שאיזו מהן שירצה יביא ת"ל חטאת יכול יביא שתיהן ת"ל יביאנה אחת ולא שתים ואותה שניה מה תהא עליה אמר רב המנונא תניא ר' יהודה אומר תרעה רבי שמעון אומר תמות ומי אמר ר' יהודה תרעה והא ר' יהודה תמות שמעינן ליה איפוך רבי יהודה אומר תמות ר' שמעון אומר תרעה ומי אמר ר"ש תרעה והא אמר רבי שמעון חמש חטאות מתות אלא <א"ל> לעולם לא תיפוך ולא קשה כאן באבודה בשעת הפרשה כאן באבודה בשעת כפרה ואיבעית אימא אידי ואידי בשעת הפרשה ולא קשה הא רבי יהודה אליבא דרבי הא רבי יהודה אליבא דרבנן ומי איכא למאן דאמר חטאת ציבור שכפרו בעלים מתה

דף טו, ב גמרא והתניא כיוצא בו א"ר יוסי (עזרא ח) והבאים מהשבי בני הגולה הקריבו עולות פרים <בני בקר> שנים עשר אילים תשעים ותשעה כבשים שבעים ושבעה שעירי חטאת שנים עשר הכל עולה לה' וחטאת מי קרבה עולה אמר רבא כי עולה מה עולה אינה נאכלת אף חטאת אינה נאכלת שהיה רבי יוסי אומר על עבודה זרה הביאום ואמר רב

יהודה אמר שמואל על עבודה זרה שעשו בימי צדקיהו קא סלקא דעתין למאן דאית ליה חטאת צבור שנתכפרו בעליה מתה אית ליה נמי חטאת צבור שמתו בעליה מתה והא הכא דאיכא דמתו בעליה וקא קרבה אמר רב פפא אפילו למאן דאמר חטאת צבור שכפרו בעליה מתה חטאת צבור שמתו בעליה אינה מתה לפי שאין הצבור מתים מנא ליה לרב פפא הא אי נימא משום דכתיב (תהילים מה) תחת אבותיך יהיו בניך אי הכי אפי' יחיד נמי אלא היינו טעמא שאין הציבור מתים משעירי רגלים וראשי חדשים דאמר רחמנא אייתינהו מתרומת הלשכה ודלמא מתו מרייהו דהני זוזי אלא לאו ש"מ אין הצבור מתים ואיבעית אימא כי אקרובינהו להני חטאות אחיי אקרבינהו דכתיב (עזרא ג) ורבים מהכהנים הלויים וראשי האבות הזקנים אשר ראו את הבית הראשון ביסדו זה הבית בוכים בקול גדול ורבים בתרועה ודילמא הנך מיעוטא לא מצית אמרת דכתיב (עזרא ג) >ולא הכירו העם בתרועה ושמחה< [ואין העם מכירים קול תרועת השמחה] לקול בכי העם והיכי מקרבי להו והרי מזידין הוו אמר רבי יוחנן הוראת שעה היתה הכי נמי מסתברא דאי לא תימא הכי בשלמא פרים ושעירי' כנגד שנים עשר שבטים אלא כבשים כנגד מי אלא הוראת שעה היתה תנן התם משמת יוסף בן יועזר איש צרידה ויוסף בן יוחנן איש ירושלים בטלו האשכולות איש שהכל בו ואמר רב יהודה אמר שמואל כל אשכולות שעמדו להן לישראל מימות משה עד שמת יוסף בן יועזר היו למדין תורה כמשה רבינו מכאן ואילך לא היו למדין תורה כמשה רבינו והאמר רב יהודה אמר שמואל שלשת אלפים הלכות נשתכחו בימי אבלו של משה דאישתכח להו אישתכח ודגמירן להו הוו גמירי כמשה רבינו והא תניא משמת משה אם רבו מטמאין טמאו אם רבו טהורין טיהרו ליבא דאימעיט מיגמר הוו גמירי להו כמשה רבינו במתניתא תנא כל אשכולות שעמדו לישראל מימות משה עד שמת יוסף בן יועזר איש צרידה לא היה בהם שום דופי מכאן ואילך היה בהן שום דופי והתניא מעשה בחסיד אחד שהיה גונח מלבו ושאלו לרופאים ואמרו אין לו תקנה עד שיינק חלב רותח שחרית והביאו עז וקשרו לו בכרעי מיטתו והיה יונק ממנה חלב למחר נכנסו חביריו לבקרו כיון שראו העז אמרו ליסטים מזויין בתוך ביתו ואנו נכנסים לבקרו ישבו ובדקו ולא מצאו בו עון אלא של אותה העז בלבד ואף הוא בשעת מיתתו אמר יודע אני בעצמי שאין בי עון אלא של אותה העז בלבד שעברתי על דברי חבירי שהרי אמרו חכמים אין מגדלין בהמה דקה בארץ ישראל וקי"ל כל היכא דאמר מעשה בחסיד אחד או ר' יהודה בן בבא או ר' יהודה בר אילעאי ורבנן בתר יוסף בן יועזר איש צרידה דרי דרי הוו

דף טז, א גמרא אמר רב יוסף דופי של סמיכה קתני והא יוסף בן יועזר גופיה מיפליג פליג בסמיכה כי איפליג בה בסוף שניה דבצר ליבא גופא אמר רב יהודה אמר שמואל שלשת אלפים הלכות נשתכחו בימי אבלו של משה אמרו לו ליהושע שאל א"ל (דברים ל) לא בשמים היא אמרו לו לשמואל שאל אמר להם אלה המצות שאין הנביא רשאי לחדש דבר מעתה אמר ר' יצחק נפחא אף חטאת שמתו בעליה נשתכחה בימי אבלו של משה אמרו לפנחס שאל אמר ליה לא בשמים היא א"ל לאלעזר שאל אמר להם אלה המצות שאין נביא רשאי לחדש דבר מעתה אמר רב יהודה אמר רב בשעה שנפטר משה רבינו לגן עדן אמר לו ליהושע שאל ממני כל ספיקות שיש לך אמר לו רבי כלום הנחתך שעה אחת והלכתי למקום אחר לא כך כתבת בי (שמות לג) ומשרתו יהושע בן נון נער לא ימיש מתוך האהל מיד תשש כחו של יהושע ונשתכחו ממנו שלש מאות הלכות ונולדו לו שבע

מאות ספיקות ועמדו כל ישראל להרגו אמר לו הקב"ה לומר לך אי אפשר לך וטורדן במלחמה שנאמר (יהושוע א) ויהי אחרי מות משה עבד ה' ויאמר ה' וגו' במתניתין תנא אלף ושבע מאות קלין וחמורין וגזירות שוות ודקדוקי סופרים נשתכחו בימי אבלו של משה אמר רבי אבהו אעפ"כ החזירן עתניאל בן קנז מתוך פלפולו שנאמר (יהושוע טו) וילכדה עתניאל בן קנז אחי כלב <הקטן ממנו> [ויתן לו את עכסה בתו לאשה] ולמה נקרא שמה עכסה שכל הרואה אותה כועס על אשתו (יהושוע טו) ויהי בבואה ותסיתהו לשאל מאת אביה שדה ותצנח מעל החמור מאי ותצנח אמר רבא א"ר יצחק אמרה לו מה חמור זה כיון שאין לו מאכל באבוסו מיד צועק כך אשה כיון שאין לה תבואה בתוך ביתה מיד צועקת (יהושוע טו) ותאמר תנה לי ברכה כי ארץ הנגב נתתני בית שמנוגב מכל טובה ונתתה לי גולות מים אדם שאין בו אלא תורה בלבד (יהושוע טו) ויתן לה כלב את גולות עליות ואת גולות תחתיות אמר לה מי שדר עליונים ותחתונים יבקש ממנו מזונות וכלב בן קנז הוא והלא כלב בן יפונה הוא מאי יפונה שפנה מעצת מרגלים ואכתי בן קנז הוא בן חצרון הוא דכתיב (דברי הימים א ב) וכלב בן חצרון הוליד את עזובה אמר רבא חורגיה דקנז הוא תנא הוא עתניאל הוא יעבץ ומה שמו יהודה אחי שמעון שמו עתניאל שענאו אל יעבץ שיעץ וריבץ תורה בישראל ומנלן שענאו אל דכתיב (דברי הימים א ד) ויקרא יעבץ לאלהי ישראל לאמור אם ברך תברכני והרבית את גבולי והיתה ירך <עמדי ועשה מרעתי> לבלתי עצבי ויבא אלהים את אשר שאל אם ברך תברכני בתורה והרבית את גבולי בתלמידים והיתה ירך עמדי שלא ישתכח תלמודי מלבי ועשה מרעתי שיזדמנו לי ריעים כמותי לבלתי עצבי שלא ישגבני יצה"ר מלשנות אם אתה עושה כן מוטב ואם לאו הריני הולך לנסיסי לשאול מיד ויבא אלהים את אשר שאל כיוצא בדבר אתה אומר (משלי כט) רש ואיש תככים נפגשו מאיר עיני שניהם ה' בשעה שהתלמיד הולך אצל רבו ואומר לו למדני תורה אם מלמדו מאיר עיני שניהם ה' ואם לאו (משלי כב) עשיר ורש נפגשו עושה כולם ה' מי שעשאו חכם לזה עושה אותו טיפש טיפש לזה עושה אותו חכם זו משנת ר' נתן ר' יהודה הנשיא אומר אם ברך תברכני בפריה ורביה והרבית את גבולי בבנים ובבנות והיתה ירך עמדי במשא ובמתן ועשית מרעתי שלא יהא בי מיחוש ראש ומיחוש אזנים ומיחוש עינים לבלתי עצבי שלא ישגבני יצה"ר מלשנות אם אתה עושה כן מוטב ואם לאו הריני הולך בנסיסי לשאול ויבא לו אלהים את אשר שאל כיוצא בדבר אתה אומר רש ואיש תככים נפגשו מאיר עיני שניהם ה' בשעה שעני הולך אצל בעל הבית ואמר פרנסני אם מפרנסו מוטב ואם לאו עשיר ורש נפגשו עושה כולם ה' מי שעשאו עשיר לזה עושה אותו עני עני לזה עושה אותו עשיר: אר"ש מה מצינו כו': ת"ר רבי שמעון אומר חמש חטאות מתות וולד חטאת ותמורת חטאת וחטאת שמתו בעליה וחטאת שכפרו בעליה וחטאת שעברתה שנתה אי אתה יכול לומר וולד חטאת בציבור לפי שאין חטאת נקבה בציבור ואי אתה יכול לומר תמורת חטאת בציבור לפי שאין ציבור עושין תמורה ואי אתה יכול לומר חטאת שמתו בעליה בציבור לפי שאין הציבור מתים שכיפרו בעליה ושעברתה שנתה לא מצינו יכול יהו נוהגות בין ביחיד בין בציבור אמרת ילמד <אדם> סתום ממפורש מה מפורש ביחיד ולא בצבור אף בשכיפרו בעליה ושעברתה שנתה ביחיד דברים אמורים ולא בציבור

דף טז, ב גמרא וכי דנין אפשר משאי אפשר <ר' שמעון בחד מקום גמיר להו> אמר ר"ל ארבעה נתנו להן והעמידום על חמש ואי ס"ד בצבור הנך מי איתנהו בצבור אלא על

כרחיך ילמד סתום ממפורש ר' נתן אומר אחת נתנה להן והעמידוה על חמש וליחזי בהי סידרא גמירי להו אי ביחיד אי בצבור שתי שכחיות שכחו וקשיא להו ואי ס"ד בצבור הנך מי איתנהו בצבור אלא ש"מ ילמד סתום ממפורש מה מפורש ביחיד ולא בצבור אף סתום ביחיד ולא בצבור:

דף טז, ב משנה חומר בקדשים מבתמורה וחומר בתמורה מבקדשים חומר בקדשים מבתמורה שהקדשים עושין תמורה ואין תמורה עושה תמורה הצבור והשותפין מקדישין אבל לא ממירין ומקדישין עוברין ואברים אבל לא ממירין חומר בתמורה מבקדשים שהקדושה חלה על בעלת מום קבוע ואין יוצא לחולין

דף יז, א משנה לגזוז וליעבד ר' יוסי בר' יהודה אומר עשה שוגג כמזיד בתמורה ולא עשה שוגג כמזיד במוקדשין ר' אלעזר אומר הכלאי' והטרפה והיוצא דופן וטומטום ואנדרוגינוס לא קדושין ולא מקדישין:

דף יז, א גמרא מ"ט דר' יוסי בר' יהודה אמר קרא יהיה קודש לרבות שוגג כמזיד ה"ד שוגג כמזיד אמר חזקיה כסבור שהוא מותר להמיר גבי תמורה לקי גבי קדשי' לא לקי [לישנא אחרינא גבי תמורה קדיש גבי קדשים לא קדיש] ר"ל ור' יוחנן אמרי כסבור לומר תמורת עולה ואמר תמורת שלמים <לישנא אחרינא> גבי תמורת שלמים קדיש גבי קדשים לא קדיש [ל"א] כסבור לומר שחור ואמר לבן גבי תמורה לקי גבי קדשים לא לקי ר' יוחנן אמר באומר תצא זו ותיכנס זו גבי קדשים <באומר> שנולד בהם מום נאכלין בלא פדיון לא לקי גבי תמורה לקי רב ששת אמר באומר אכנס לבית זה ואקדיש ואמיר מדעתי ונכנס והמיר והקדיש שלא מדעתו גבי תמורה לקי גבי קדשים לא לקי: ר"א אומר הכלאים והטרפה וכו': אמר שמואל לא קדושין בתמורה ולא מקדישין לעשות תמורה תניא אמר ר' מאיר ומאחר שאין קדושין מהיכן מקדישין אלא אי אתה מוצא אלא במקדיש בהמה ואח"כ נטרפה במקדיש וולד ויצא [דרך] דופן אבל כלאים וטומטום ואנדרוגינוס אי אתה מוצא אלא בולדי קדשים ואליבא דרבי יהודה דאמר הולד עושה תמורה אמר רב פפא מ"ט דר' אליעזר כבהמה טמאה מה בהמה טמאה לא קרבה ולא נחתא לה קדושת הגוף אף הנך לא קרבי ולא נחתא להו קדושת הגוף אמר ליה רב פפא לרבא והרי בעל מום דלא קריב ונחתא ליה קדושת הגוף א"ל בעל מום קרב במינו א"ה טרפה נמי קא קרבה במינה אלא אמר רבא כבהמה טמאה מה בהמה טמאה פסול הגוף אף כל פסול הגוף לאפוקי בעל מום דפסול חסרון נינהו א"ל רב אדא לרבא והלא (ויקרא כב) שרוע וקלוט כתיב בפרשה והא הני פסול הגוף נינהו אלא אמר רבא כבהמה [טמאה] מה בהמה טמאה דליכא במינה אף כל דליכא במינה לאפוקי בעל מום דהא איכא במינה מאי אמרת טרפה איכא במינה לא דמיא לבעל מום בהמה טמאה אסורה באכילה וטרפה אסורה באכילה לאפוקי בעל מום דמותר באכילה אמר שמואל המקדיש את הטרפה צריכה מום קבוע לפדות עליו ש"מ פודין את הקדשים להאכילן לכלבים אלא אימא עושה קדושה <למיתה כסבור מותר להקדיש בעלי מומין לגבי מזבח גבי תמורה קדיש גבי קדשים לא קדיש> למות ור' אושעיא אומר אינה אלא כמקדיש עצים ואבנים בלבד תנן כל הקדשים שנעשו טרפה אין פודין אותן לפי שאין פודין הקדשים להאכילן לכלבים טעמא שנעשו הא היו מעיקרא פודין אותן דלמא האי תנא סבר כל היכא דלא חזי לגופה לא נחתא לה קדושת הגוף תא שמע רבי אלעזר אומר הכלאים ויוצא דופן וטריפה וטומטום ואנדרוגינוס לא קדושין ולא מקדישין ואמר שמואל לא קדושין בתמורה ולא מקדישין לעשות תמורה

ותניא אמר רבי מאיר וכי מאחר שאין קדושין מהיכן מקדישין אלא אי אתה מוצא אלא במקדיש בהמה ואח"כ נטרפה הא היתה טרפה מעיקרא לא נחתא ליה קדושת הגוף דף יז,ב גמרא אמר לך שמואל דלמא הך תנא נמי סבר כל היכא דלא חזיא לגופה לא נחתא לה קדושת הגוף:

מסכת תמורה פרק ג

דף יז,ב משנה אלו קדשים שוולדותיהן ותמורותיהן כיוצא בהן וולד שלמים ותמורתן ולדן וולד ולדן עד סוף כל העולם הרי הן שלמים וטעונין סמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק:

דף יז,ב גמרא כיון דתנא ולדן וולד ולדן עד סוף כל העולם למה לי תנא דידן שמעיה לר"א דאמר ולד שלמים לא יקרב שלמים וא"ל תנא דידן לא מיבעיא בוולדן דלא מודינא אלא אפ"ל עד סוף העולם לא מודינא לך: מנא ה"מ דת"ר (ויקרא ג) זכר לרבות את הולד והלא דין הוא ומה תמורה שאין גידולי הקדש קריבה ולד שגידולי הקדש אינו דין שיקרב מה לתמורה שכן נוהגת בכל הקדשים תאמר בולד שאינו נוהג בכל הקדשים אינו קרב הואיל ואינו נוהג בכל הקדשים ת"ל זכר לרבות את הולד נקבה לרבות התמורה אין לי אלא תמורת תמימין וולד תמימין ולד בעלי מומין ותמורת בעלי מומין מנין ת"ל אם זכר לרבות ולד בעלי מומין אם נקבה לרבות תמורת בעלי מומין אמר ליה רב ספרא לאביי ואיפוך אנא מסתברא ממקום שנתרבתה תמורת תמימין נתרבתה תמורת בעלי מומין א"ל מי קאמינא לך ליפוך אם זכר אם נקבה אנא כוליה קרא קאמינא אימא זכר לרבות את התמורה נקבה לרבות את הולד א"ל ולד לשון זכר משמע תמורה לשון נקבה משמע למאי הלכתא אמר שמואל ליקרב ואליבא דר"א דמהו דתימא כי קאמר רבי אלעזר עולה דאיכא שם עולה על אמו אבל הני ולדות לא קרבי קמ"ל בר פדא אמר לרעיה ואליבא דדברי הכל <דאתמר> רבא אמר ליקרב ואליבא דר"א רב פפא אמר לרעיה ואליבא דדברי הכל והאי תנא מייתי לה מהכא (דברים יב) רק קדשיך אלו תמורות אשר יהיו לך אלו הוולדות תשא ובאת יכול יכניסנו לבית הבחירה וימנע מהם מים ומזון כדי שימותו ת"ל (דברים יב) ועשית עולותיך הבשר והדם כדרך שאתה נוהג בעולה אתה נוהג בתמורה כדרך שאתה נוהג בשלמים אתה נוהג בוולדי שלמים ובתמורה יכול כל קדשים כן ת"ל רק דברי רבי ישמעאל ר"ע אומר אינו צריך הרי הוא אומר אשם הוא <אשם אשם לה'> הוא קרב ואין תמורתו קריבה אמר מר תשא ובאת יכול יכניסנו לבית הבחירה מנא תיתי הא כיון דגמרי חמש חטאות הנך מקרב קרבי מהו דתימא חמש חטאות מתות בכ"מ והנך ימותו בבית הבחירה קמ"ל אמר מר יכול אף כל הקדשים כן ת"ל רק קדשיך ולד דמאן אי דעולה זכר הוא ולא בר אולודי הוא ואי דחטאת גמירי לה דלמיתה קיימי

דף יח,א גמרא אי דאשם גמירי לה דלרעייה אזלא דכל שבחטאת מתה באשם רועה <לעולה> [לעולם בחטאת] והילכתא גמירי לה למיתה וקרא למעוטי להקרבה והא בהא תליא כיון דלמיתה אזלא ממילא לא קרבה אלא הלכתא לחטאת וקרא למעוטי תמורת אשם הא נמי הילכתא גמירי לה דאמרי כל שבחטאת מתה באשם רועה אלא קרא מיבעי

ליה דאי עבר ומקריב קאי בעשה: ר"ע אומר אינו צריך כו' הוא קרב ואין תמורתו קריבה: ל"ל קרא והא הילכתא גמירי לה אין ה"נ אלא קרא ל"ל מיבעי ליה לכדרב הונא דאמר רב הונא אשם שניתק לרעייה ושחטו סתם כשר לשם עולה ניתק אין לא ניתק לא מ"ט (ויקרא ה) הוא בהווייתו יהא ולהאי תנא דקא יליף מהני קראי תיפוק לי (ויקרא ג) מזכר ונקבה ההוא מיבעי ליה לולד בעלי מומין ולתמורת בעלי מומין ותיפוק לי כולהו מהאי קרא אם לא משמע ליה ולהאי תנא דנפקא ליה מזכר אם נקבה תשא ובאת מה עביד להו אפילו ממירעייהו ל"א ממורגייהו:

דף יח,א משנה ר"א אומר ולד שלמים לא יקרב שלמים וחכ"א יקרב אמר ר"ש לא נחלקו על ולד ולד שלמים ועל ולד תמורה שלא יקרב על מה נחלקו על הולד ר"א אומר לא יקרב וחכ"א יקרב העיד ר' יהושע ור' פייס על ולד שלמים שיקרב שלמים אמר ר' פייס אני מעיד שהיתה לנו פרה של זבחי שלמים ואכלנוה בפסח ואכלנו ולדה שלמים בחג:

דף יח,א גמרא א"ר אמי א"ר יוחנן מ"ט דר"א אמר קרא (ויקרא ג) ואם זבח שלמים קרבנו <לי"י> ואם ולא ולד א"ל ר' חייא בר אבא לר' אמי אלא מעתה (ויקרא ז) אם על תודה יקריבנו ה"נ דאם ולא ולד וכי תימא ה"נ והתניא ולדה ותמורתה וחילופיה מנין ת"ל אם על תודה מ"מ אלא א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן היינו טעמא דר"א גזירה שמא יגדל מהם עדרים עדרים: אר"ש לא נחלקו כו': איבעיא להו היכי תני לא נחלקו שלא יקרבו אלא יקרבו או דילמא לא נחלקו שיקרבו אלא לא יקרבו אמר רבה מסתברא לא נחלקו שלא יקרבו אלא יקרבו מ"ט ע"כ לא פליג ר"א עליה דרבנן אלא בולד אבל ולד ולד אקראי בעלמא הוא ור' יהושע בן לוי אמר לא נחלקו שיקרבו אלא לא יקרבו מ"ט ע"כ לא פליגי רבנן עליה דר"א אלא בולד אבל ולד ולד מתוך מעשיה ניכרת מחשבתו דלגדל קא בעי ליה

דף יח,ב גמרא תני רבי חייא לסיועי לר' יהושע בן לוי (ויקרא ג) אם כשב הוא מקריב ולד ראשון קרב ולד שני אינו קרב הוא קרב ואין ולד כל הקדשים קרב ולד דמאי אי דעולה ואשם זכרים הם ולא בני ולד הם אי דחטאת הילכתא גמירי לה דלמיתה אזלא אמר רבינא לאיתויי ולד המעושרת ולד המעושרת למה לי קרא עברה עברה מבכור קא גמר לה אצטריך ס"ד אמינא אין דנין אפשר משאי אפשר קמ"ל: העיד ר"ש ור' פייס כו': ולרבא דאמר קדשים כיון שעבר עליהם רגל אחד כל יום ויום עובר עליהם בבל תאחר מעצרת בעי מיכליה אמר רב זביד משמיה דרבא כגון שהיה חולה בעצרת רב אשי אמר מאי חג נמי דקתני חג שבועות ואידך כל היכי דקתני פסח תני עצרת אי הכי מאי אסהדותיה לאפוקי מדר"א דאמר ולד שלמים לא יקרב שלמים קמסהיד הוא דקרב: **דף יח,ב משנה** ולד תודה ותמורתה ולדן ולדן עד סוף כל הדורות הרי אלו כתודה ובלבד שאין טעונין לחם:

דף יח,ב גמרא מנא הני מילי דת"ר מהו אומר (ויקרא כז) יקריבנו מפריש תודה ואבדה והפריש אחרת תחתיה ונמצאת הראשונה והרי שתיהן עומדות מנין שאיזו שירצה יקריב ולחמה עמה ת"ל תודה יקריב יכול תהא שניה טעונה לחם ת"ל יקריבנו אחת ולא שתים מנין לרבות ולדות תמורות וחליפות ת"ל ואם על תודה יכול יהו כולן טעונות לחם ת"ל על זבח התודה תודה טעונה לחם ולא ולדה ותמורתה וחליפתה טעונה לחם:

דף יח,ב משנה תמורת עולה ולד תמורה ולד ולד עד סוף כל העולם הרי אלו כעולה וטעונין הפשט וניתוח וכליל לאשים המפריש נקבה לעולה וילדה זכר ירעה עד שיסתאב וימכר ויביא בדמיו עולה ר' אליעזר אומר הוא עצמו יקרב עולה:
דף יח,ב גמרא מאי שנא רישא דלא פליגי ומ"ש סיפא דפליגי אמר רבה בר בר חנה במחלוקת שנויה ור' אליעזר היא ורבא אמר אפילו תימא רבנן ע"כ לא פליגי עליה דר' אליעזר אלא גבי מפריש נקבה לעולה דאימיה לא קריבה אבל תמורה דאימיה נמי קריבה אפילו רבנן מודו ומי אמר רבי אליעזר יקרב עולה הוא עצמו ורמינהו תמורת אשם ולד תמורה ולדן ולדן עד סוף כל העולם ירעו עד שיסתאבו וימכר ויפלו דמיו לנדבה רבי אלעזר אומר ימותו ר"א אומר יביא בדמיהן עולה בדמים אין הוא עצמו לא אמר רב חסדא ר"א לדבריהם דרבנן קאמר להו לדידי סבירא לי דאפילו ולד נמי קרבה עולה לדידכו דאמריתו רועה אודו לי מיהת דמותרות לנדבת יחיד אזלי ואמרי ליה מותרות לנדבת ציבור אזלי רבא אמר עד כאן לא קאמר ר' אליעזר הוא עצמו יקרב עולה אלא במפריש נקבה לעולה דאיכא שם עולה על אמו

דף יט,א גמרא אבל גבי תמורת ולד אשם דליכא שם עולה על אמו מודי רבי אליעזר דבדמיו אין הוא עצמו לא קרב איתיביה אביי וכי בעי רבי אליעזר שם עולה על אמו והא תניא המפריש נקבה לפסחו ירעה עד שיסתאב ותמכר ויביא בדמיה פסח ילדה ירעה עד שיסתאב וימכר ויביא בדמיו פסח נשתיירה אחר הפסח תרעה עד שיסתאב ויביא בדמיה שלמים ילדה ירעה עד שיסתאב וימכר ויביא בדמיו שלמים ר"א אומר הוא עצמו יקרב בשלמים והא הכא דליכא שם שלמים על אמו ואמר רבי אליעזר יקרב שלמים אמר ליה [רבא] <ר' אלעזר> אחר הפסח קא אמרת שאני אחר הפסח דמותר פסח גופיה קרב שלמים אי הכי ניפלוג נמי ברישא אמר ליה אין ה"נ ופליגי אביי אמר לא פליגי מידי דגמירי למקום שהמותר הולך הולך לאחור הפסח דמותר קרב שלמים ולד נמי קרב שלמים אבל לפני הפסח אימיה למאי אקדשה לדמי פסח ולד נמי לדמי פסח מתיב רב עוקבא בר חמא ומי אמרינן מדאימיה לדמי ולד נמי לדמי והתניא המפריש נקבה לפסח היא וולדותיה ירעו עד שיסתאבו וימכרו ויביא בדמיהם פסח ר"א אומר הוא עצמו יקרב פסח והא הכא דאימיה לדמי ואמר רבי אליעזר הוא עצמו קרב פסח ולא מוקמינן ליה באימיה אמר רבינא במפריש בהמה מעוברת עסקינן רבי אליעזר סבר כרבי יוחנן דאמר אם שיירו משוייר דעובר לאו ירך אמו הוא ואמו היא דלא קדשה קדושת הגוף אבל היא קדשה אמר ליה מר זוטרא בריה דרב מרי לרבינא הכי נמי מסתברא דבבהמה מעוברת עסקינן מדקתני היא וולדותיה שמע מיניה

דף יט,ב גמרא אמר ר' יוסי בר' חנינא ומודה רבי אליעזר במפריש נקבה לאשם דאין בנה קרב אשם פשיטא עד כאן לא קאמר רבי אליעזר אלא במפריש נקבה לעולה דאיכא שם עולה על אמו אבל גבי מפריש נקבה לאשם דליכא שם אשם על אמו אפילו רבי אליעזר מודה דלא קרב אשם אי לאו דאשמעינן הוה אמינא טעמא דרבי אליעזר לאו משום דשם עולה על אמו אלא משום דחזי ולד להקרבה והאי נמי הא חזי להקרבה קמ"ל אי הכי אדמשמע לן דאין בנה קרב אשם נישמעין דאין בנה קרב עולה והוא הדין לאשם אי אשמעינן עולה הוה אמינא עולה הוא דלא קרבה דלא אקדשה לאמה קדושה עוברת אבל אשם אימא ולד קרב אשם קמ"ל:

דף יט,ב משנה המפריש נקבה לאשם תרעה עד שתסתאב ותימכר ויביא בדמיה אשם ואם קרב אשמו יפלו דמיו לנדבה ר' שמעון אומר תימכר שלא במום:

דף יט,ב גמרא ולמה לי תסתאב תימכר כיון דלא חזיא למילתא היינו מומא אמר רב יהודה אמר רב היינו טעם דאמרינן מיגו דנחתא לה קדושת דמים נחתא נמי קדושת הגוף אמר רבא זאת אומרת הקדיש זכר לדמיו קדוש קדושת הגוף איתמר הקדיש זכר לדמיו רב כהנא אמר קדוש קדושת הגוף רבא אמר אינו קדוש קדושת הגוף והדר ביה רבא לדרב כהנא מדרב יהודה אמר רב: ר"ש אומר תימכר שלא במום: א"ל רב חייא בר אבין לר' יוחנן מיגו דנחתא ליה קדושת דמים תיחות ליה נמי קדושת הגוף א"ל ר' שמעון לטעמיה דאמר כל מידי דלא חזי ליה לגופיה לא נחתא ליה קדושת הגוף דתניא אשם בן שנה והביאו בן שתיים בן שתיים והביאו בן שנה כשירה ולא עלו לבעלים לשם חובה ר' שמעון אומר כל עצמן אינן קדושין והרי מחוסר זמן דלא חזי וא"ר שמעון דקדוש שאני מחוסר זמן דחזי למחר אי הכי אשם בן שתיים והביאו בן שנה הא חזי לשנה אלא היינו טעמא דר"ש במחוסר זמן דיליף ליה מבכור כדתניא ר' שמעון בן יהודה אמר משום רבי שמעון מחוסר זמן נכנס לדיר להתעשר והרי הוא בכור מה בכור קדוש לפני זמנו וקרב לאחר זמנו אף מחוסר זמן קדוש לפני זמנו וקרב לאחר זמנו ת"ר המקדיש נקבה לעולתו

דף כ,א גמרא ולפסחו ולאשמו עושה תמורה רבי שמעון אומר לעולתו עושה תמורה לפסחו ולאשמו אין עושה תמורה שאין לך דבר עושה תמורה אלא הרועה להסתאב אמר רבי אין אני רואה דבריו של ר"ש בפסח הואיל ומותר הפסח קרב שלמים ולימא אין אני רואה דבריו של ר' שמעון באשם הואיל ומותר אשם קרב עולה רבי סבר לה כרבנן דאמרי מותרות לנדבת ציבור אזלי ואין תמורה בצבור קס"ד היינו טעמא דר"ש גבי מפריש נקבה לעולתו משום הכי עושה תמורה דהאיכא שם עולה עליה גבי עולת העוף אלא מעתה בכהן גדול שהפריש פרה לפרו תיקדוש דהאיכא פרת חטאת קדשי בדק הבית הוא וקדשי בדק הבית לא עבדי תמורה יחיד שהפריש שעיר לשעירתו תיקדוש דהאיכא שעיר נשיא אי נמי נשיא שהפריש שעירה לשעירו תיקדוש דהא יחיד מפריש שעירה הני תרי גופי נינהו חטאו עד שלא נתמנו כי מפריש שעיר לשעירתו תיקדוש דהא אילו חטא השתא בר איתויי שעיר הוא הא לא חטא לא איחייב בשעיר אי הכי הכא נמי הא לאו עולת העוף קמייתי ר"ש סבר לה כר' אלעזר בן עזריה דתנן הרי עלי עולה יביא כבש ר"א בן עזריה אומר או תור או בני יונה תנן התם המקדיש נכסיו והיה בהן בהמה ראויה לגבי מזבח זכרים ונקבות ר"א אומר זכרים ימכרו לצרכי עולות ונקבות ימכרו לצרכי שלמים ודמיהן יפלו עם שאר נכסים לבדק הבית ר' יהושע אומר זכרים עצמן יקרבו עולות ונקבות ימכרו לצרכי שלמים ויביא בדמיהן עולות ושאר נכסים יפלו לבדק הבית א"ל ר' חייא בר אבא לרבי יוחנן לרבי יהושע דאמר זכרים עצמן יקרבו עולות ונקבות היכי מקרבן שלמים הא מכח קדושה דחוייה קאתיין ל"א א"ל ר' חייא בר אבא לרבי יוחנן מדקאמר ר' יהושע זכרים עצמן יקרבו עולות למימרא דקדושת הגוף אקדשינהו אי הכי נקבות אמאי ימכרו לצרכי שלמים בעיא רעייא אמר ליה רבי יהושע סבר לה כרבי שמעון דאמר כל מידי דלא חזי ליה לגופיה לא נחתא ליה קדושת הגוף דתנן רבי שמעון אומר תמכר שלא במום <ולא א"ר שמעון> [ואמרינן דטעמא דר"ש] כיון דלא חזיא נקבה לאשם לא נחתא ליה קדושת הגוף אימור דא"ר שמעון גבי נקבה לאשם

דף כ,ב גמרא דליכא שם אשם על אמו אבל גבי נקבה לעולה דאיכא שם עולה על אמו אפילו רבי שמעון מודה ועוד הא שמעינן ליה לר' שמעון לעולתו עושה תמורה אמר ליה ר' יהושע סבר ליה כאידך תנא אליבא דרבי שמעון דתניא ר' שמעון בן יהודה אומר משום ר' שמעון אף לעולתו אין עושה תמורה:

דף כ,ב משנה תמורת אשם וולד תמורה וולד ולדן עד סוף כל העולם ירעו עד שיסתאבו וימכרו ויפלו דמיו לנדבה רבי אליעזר אומר ימותו ורבי אליעזר אומר יביא בדמיה עולות אשם שמתו בעליו ושכיפרו בעליו ירעו עד שיסתאבו וימכרו ויפלו דמיו לנדבה ר' אליעזר אומר ימותו ר' אלעזר אומר יביא בדמיה עולה והלא אף נדבה עולה היא ומה בין דברי ר"א לדברי חכמים אלא בזמן שהיא באה עולה סומך עליה ומביא נסכים ונסכיה משלו אם היה כהן עבודתה ועורה שלו ובזמן שהיא נדבה אינו סומך עליה ואינו מביא עליה נסכים ונסכיה משל ציבור אע"פ שהוא כהן עבודתה ועורה משל אנשי משמר:

דף כ,ב גמרא וצריכא דאי אשמעינן אשם בהא קאמר רבי אליעזר ימותו משום דגזר לאחר כפרה אטו לפני כפרה אבל גבי תמורת אשם וולד תמורתה אימא מודי להו לרבנן ואי אשמעינן התם בהא קאמרי רבנן אבל גבי אשם מודו ליה לר' אליעזר צריכא אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוב מחלוקת לאחר כפרה אבל לפני כפרה דברי הכל הוא עצמו יקרב אשם אמר רבא שתי תשובות בדבר חדא דאין אדם מתכפר בדבר הבא בעבירה ועוד התני רב חנניא לסיועי לר' יהושע בן לוי דאמר וולד ראשון קרב וולד שני אינו קרב אלא אי איתמר הכי איתמר אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוב מחלוקת קודם כפרה אבל לאחר כפרה הוא עצמו קרב עולה והתני רב חנניא לסיועי לר' יהושע בן לוי קשיא בעא מיניה רבי אבין בר חייא מר' אבין בר כהנא הפריש נקבה לאשם בנה מהו שיקרב לעולה ותיפשוט ליה מדר' יוסי ברבי חנינא דאמר מודה רבי אליעזר לא שמיע ליה מאי א"ל בנה קרב עולה האי מאי עד כאן לא קאמר רבי אליעזר אלא מפריש נקבה לעולה דאיכא שם עולה על אמו אבל גבי אשם דליכא שם עולה על אמו אפילו רבי אליעזר מודה א"ל טעמא דרבי אליעזר לאו משום דשם עולה על אמו אלא משום דחזי להקרבה והא נמי חזי להקרבה איתיביה וולד וולדן עד סוף כל העולם יביא בדמיהן עולה בדמיהן אין **דף כא,א גמרא** עצמו לא הכא במאי עסקינן כגון שילדה נקבה ועד סוף העולם לא אוליד חד זכר א"ל משנינא שינויי דחיקי בבלאי כגון שילדה נקבות עד סוף העולם:

דף כא,א משנה תמורת הבכור והמעשר וולד וולדן עד סוף העולם הרי אלו בכור וכמעשר ויאכלו במומן לבעלים מה בין בכור ומעשר לבין כל הקדשים שכל הקדשים נמכרים באיטלז ונשחטין באיטלז ונשקלין בליטרא חוץ מן הבכור והמעשר ויש להן פדיון ולתמורותיהן פדיון חוץ מן הבכור והמעשר ובאין מחוצה לארץ חוץ מן הבכור והמעשר שאם באו תמימים יקרבו ואם בעלי מומין יאכלו במומן לבעלים א"ר שמעון מה טעם שהבכור והמעשר יש להן פרנסה ממקומן ושאר כל הקדשים אע"פ שנולד בהם מום הרי אלו בקדושתן:

דף כא,א גמרא אמר רבא בר רב עזא בען במערבא המטיל מום בתמורת בכור ומעשר מהו מי אמרינן כיון דלא קריבן לא מיחייב או דילמא כיון דקדשו מיחייב א"ל אביי ותיבעי לך המטיל מום בתשיעי של מעשר אלא מאי שנא תשיעי דלא קמיבעיא לך דרחמנא מעטיה (ויקרא כז) עשירי להוציא התשיעי ה"נ רחמנא מעטינהו (במדבר יח) לא תפדה קדש הם הם קריבין ואין תמורתן קריבה רב נחמן בר יצחק מתני לה הכי א"ר אחא בריה

דרב עזא בען במערבא המטיל מום בתשיעי של מעשר מהו א"ל ותיבעי לך המטיל מום בתמורת בכור ומעשר אלא מ"ש תמורת בכור ומעשר דלא מיבעיא לך דרחמנא מעטינהו קדש הם הן קריבין ואין תמורתן קריבה תשיעי של מעשר נמי רחמנא מעטיה העשירי להוציא את התשיעי: ואם באו תמימין כו': ורמינהו בן אנטיגנוס העלה בכורות מבבל ולא קבלו ממנו אמר רב חסדא לא קשיא הא ר' ישמעאל הא ר' עקיבא דתניא ר' יוסי אומר ג' דברים משום ג' זקנים רבי ישמעאל אומר יכול יעלה אדם מעשר שני בזמן הזה ויאכלנו בירושלים ודין הוא בכור טעון הבאת מקום ומעשר טעון הבאת מקום מה בכור אינו נאכל אלא בפני הבית אף מעשר אינו נאכל אלא בפני הבית לא אם אמרת בבכור שכן טעון מתן דמים ואימורים לגבי מזבח תאמר במעשר דלא אמרת ביכורים טעונין הבאת מקום ומעשר טעון הבאת מקום מה ביכורים אין נאכלין אלא בפני הבית אף מעשר אין נאכל אלא בפני הבית מה לביכורים שכן טעונין הנחה תאמר במעשר דלא תלמוד לומר (דברים יד) ואכלת לפני ה' אלהיך מעשר דגנך ותירושך ויצהרך ובכורות בקרך וצאנך הקיש מעשר לבכור מה בכור אינו נאכל אלא בפני הבית אף מעשר אין נאכל אלא בפני הבית וליהדר דינא וליתי במה הצד אמר רב אשי משום דאיכא למימר מה להצד השוה שבהן שכן יש בהן צד מזבח ומאי קסבר אי קסבר קדושה ראשונה קידשה לשעתה וקידשה לעתיד לבא ל"ש בכור ולא שנא מעשר בני הבאה נינהו ואי קסבר קדושה ראשונה קידשה לשעתה ולא קידשה לעתיד לבא אפילו בכור נמי תיבעי לך לעולם קסבר קדושה ראשונה קידשה לשעתה ולא קידשה לעתיד לבא והכא במאי עסקינן כגון שנזרק דמו של בכור בפני הבית וחרב הבית ועדיין בשרו קיים כיון דאי איתיה לדם לא בר זריקה הוא אתי בשר יליף מדם

דף כא, ב גמרא ואתי מעשר ויליף מבכור ומי ילפינן קדש מהדדי והא"ר יוחנן כל התורה כולה למדין למד מן הלמד חוץ מן הקדשים שאין למדין למד מן הלמד מעשר חולין הוא הניחא למאן דאמר בתר למד אזלינן אלא למ"ד בתר מלמד אזלינן מאי איכא למימר בשר ודם חדא מילתא היא ר"ע אומר יכול יעלה אדם בכור מחוצה לארץ לארץ בזמן שבית המקדש קיים ויקריבנו ת"ל (דברים יד) ואכלת לפני ה' אלהיך מעשר דגנך ותירושך ויצהרך ובכורות בקרך וצאנך ממקום שאתה מעלה מעשר דגן אתה מעלה בכור וממקום שאי אתה מעלה מעשר דגן אי אתה מעלה בכור בן עזאי אומר יכול מעלה את מעשר שני ויאכלנו בכל הרואה ודין הוא בכור טעון הבאת מקום ומעשר טעון הבאת מקום מה בכור אינו נאכל אלא לפני מן החומה אף מעשר אינו נאכל אלא לפני מן החומה מה לבכור שכן טעון מתן דמים ואימורין לגבי מזבח תאמר במעשר דלא ת"ל ואכלת לפני ה' אלהיך מעשר דגנך ותירושך ויצהרך ובכורות בקרך וצאנך מקיש מעשר לבכור מה בכור אינו נאכל אלא לפני מן החומה אף מעשר אינו נאכל אלא לפני מן החומה מאי קשיא ליה דקאמר יכול אמרת הואיל ותנן אין בין שילה לירושלים אלא שבשילה אוכלין קדשים קלים ומעשר שני בכל הרואה ובירושלים לפני מן החומה <וכן> [וכאן וכאן] קדשי קדשים לפני מן הקלעים מהו דתימא בירושלים ליתי מעשר שני בכל הרואה קמ"ל: אחרים אומרים יכול יהא בכור שעברה שנתו כפסולי המוקדשין ויפסל תלמוד לומר מעשר דגנך ותירושך ויצהרך מקיש בכור למעשר מה מעשר אינו נפסל משנה לחבירתה אף בכור אינו נפסל משנה לחבירתה ולרבנן דמפקי להו לטעמא אחרינא משנה לחבירתה מנא להו נפקא להו (דברים טו) מלפני ה' אלהיך תאכלנו שנה בשנה לימד על הבכור

שאינו נפסל משנה לחברתה ולאחרים לפני ה' אלהיך תאכלנו שנה בשנה מאי דרשי ביה מיבעי ליה לכדתניא יום אחד משנה זו ויום אחד משנה אחרת לימד על הבכור שנאכל לשני ימים ולילה אחד ורבנן דנאכל לב' ימים ולילה אחד מנא להו אמר קרא (במדבר יח) יהיה לך כחזה התנופה:

מסכת תמורה פרק ז

דף כא, ב משנה ולד חטאת ותמורת חטאת וחטאת שמתו בעליה ימותו ושעיברה שנתה ושאבדה ונמצאת בעלת מום אם משכפרו הבעלים תמות ואינה עושה תמורה

דף כב, א משנה לא נהנין ולא מועלין ואם עד שלא כיפרו הבעלים תרעה עד שתסתאב ותמכר ויביא בדמיה אחרת ועושה תמורה ומועלין בה:

דף כב, א גמרא מאי טעמא לא תני להו גבי הדדי רישא פסיקא ליה וסיפא לא פסיקא ליה למה לי למיתנייה גבי מעילה למה לי למיתנייה גבי תמורה תנא הכא תמורה ואידי דתנא תמורה תנא נמי מעילה ואידי דתנא נמי תמורה אמר ריש לקיש חטאת שעיברה שנתה רואין אותה כאילו עומדת בבית הקברות ורועה תנן שעיברה שנתה ואבדה ונמצאת בעלת מום אם אחר שכיפרו בעלים מתה תיובתא דריש לקיש אמר לך ריש לקיש כי קתני רישא מתה אאבדה ונמצאת בעלת מום אם אחר שכיפרו בעלים תמות אי הכי אימא סיפא אם עד שלא כיפרו הבעלים תרעה עד שתסתאב ואי בעלת מום הא מסאבא וקיימא אמר רבה הכי קאמר <תנא> שאבדה ונמצאת בעלת מום עובר אם אחר שכיפרו בעלים מתה אם קודם שכיפרו בעלים תרעה עד שתסתאב במום קבוע ותימכר אמר רבא שתי תשובות בדבר חדא דאם כן ישמור מיבעי ליה למיתני ועוד שעיברה שנתה למאי הלכתא קתני אלא אמר רבא הכי קתני עברה שנתה ואבדה או אבדה ונמצאת בעלת מום אחר שכיפרו הבעלים מתה קודם שכיפרו הבעלים תרעה עד שתסתאב ותימכר וצריך למיתני אם אבדה גבי בעלת מום [וגבי עברה שנתה] דאי תנא גבי שעיברה שנתה הוה אמינא התם הוא דמהניא לה אבדה משום דלא חזיא למילתה אבל בעלת מום דאי לא מומא חזיא אימא לא תהני ליה אבדה ואי תני גבי בעלת מום התם הוא דמהניא לה אבדה משום דלא חזיא להקרבה אבל עיברה שנתה דחזי' להקרבה אימא לא תהני לה אבדה צריכא ומי אמר רבא הכי והאמר רבא אבידה דלילה לא שמה אבידה לא דמי אבידה דליליא לא חזיא לא לגופה ולא לדמי אבל הא נהי דלגופה לא חזיא לדמי חזיא תנן השני ירעה עד שיסתאב וימכר ויפלו דמיו לנדבה לפי שאין חטאת הציבור מתה הא דיחיד מתה וא"ר יוחנן בעלי חיים נדחין וכשהוא מתכפר בשני שבזוג שני מתכפר ואידך קמא הוה ליה כי עיברה שנתה וטעמא דציבור הא דיחיד מתה אמר לך דחויין לחוד ואבודין לחוד מ"ט אבודין דעתיה עליהון דילמא משתכחין דחויין לא הדרי מתחזיין

דף כב, ב גמרא גופא אמר רבא אבדה דלילה לא שמה אבדה אליבא דמאן אילימא אליבא דרבנן מאי איריא אבודה דלילה אפי' אבודה דיום נמי דאמרי רבנן אבודה בשעת הפרשה רועה ואלא אליבא דרבי עד כאן לא קאמר רבי אלא אבידה דיום אבל אבידה דלילה אפי' רבי מודה דלרעייה אזלא איבעית אימא לעולם אליבא דרבנן והכא במאי

עסקינן באבדה בשעת כפרה עד כאן לא קאמרי רבנן אבדה בשעת כפרה מתה אלא היכא דעיקר אבידתה ביום אבל היכא דעיקר אבידתה בלילה לא אמר אביי נקטינן אבידה ולא גנובה אבידה ולא גזולה היכי דמי אבידה א"ר אושעיא אפילו אחת בעדרו ואפילו אחת באחת ור' יוחנן אמר אחורי הדלת איבעיא להו היכי קאמר אחורי הדלת הוא דליכא דקא חזי לה אבל אבראי דאיכא דחזי לה לא היא אבודה או דילמא אחורי הדלת דאי מהדר אפיה חזי לה היא אבודה וכל שכן אבראי דלא קחזי לה תיקו א"ר פפא גמרינן אבודה ממנו ולא מרועה לא היא אבודה וכ"ש אבודה מרועה ולא אבודה ממנו אבודה ממנו ומרועה ואחד בסוף העולם מכיר בה מאי תיקו בעי רב פפא אבודה בכוס מהו אליבא דמאן אילימא אליבא דרבי האמר אבודה בשעת הפרשה מתה אלא כי קמיבעיא ליה אליבא דרבנן מי אמרינן כי אמרי רבנן בשעת הפרשה רועה קודם שיקבל דמה בכוס אבל הכא סבירא להו כל העומד ליזרק כזרוק דמי או דלמא כמה דלא אזדריק דם כי אבדה בשעת הפרשה דמיא ורעיא ואיכא דאמרי לעולם אליבא דרבי כי קמיבעיא ליה כגון שקיבל דמה בשתי כוסות ואבד אחד מהן ואליבא דמאן דאמר כוס עושה חבירו דחוי לא תיבעי לך כי תיבעי לך אליבא דמ"ד כוס עושה חבירו שיריים ה"מ היכא דאיתנהו לתרוייהו דכל היכא דבעי זריק אבל הכא הא ליכא או דלמא לא שנא תיקו:

דף כב,ב משנה המפריש חטאת ואבדה <והפריש> [והקריב] אחרת תחתיה ואחר כך נמצאת הראשונה תמות המפריש מעות לחטאתו ואבדו <והפריש> [והקריב] חטאת תחתיהם ואחר כך נמצאו המעות יולכים לים המלח המפריש מעות לחטאת ואבדו והפריש מעות אחרות תחתיהן ולא הספיק ליקח חטאת מהן עד שנמצאות הראשונות יביא מאלו ומאלו חטאת והשאר יפלו לנדבה המפריש מעות לחטאתו ואבדו והפריש חטאת תחתיהן לא הספיק להקריבה עד שנמצאו המעות והרי חטאת בעל מום תמכר ויביא מאלו ומאלו חטאת והשאר יפלו לנדבה המפריש חטאת ואבדה והפריש מעות תחתיה ולא הספיק ליקח מהן חטאת עד שנמצא חטאתו והרי היא בעלת מום תימכר ויביא מאלו ומאלו חטאת והשאר יפלו לנדבה המפריש חטאתו ואבדה והפריש אחרת תחתיה לא הספיק להקריבה עד שנמצאת הראשונה והרי שתיהן בעלת מום ימכרו ויביא מאלו ומאלו חטאת והשאר יפלו לנדבה המפריש חטאת ואבדה והפריש אחרת תחתיה לא הספיק להקריבה עד שנמצאת הראשונה היו שתיהן תמימות אחת מהן תיקרב חטאת והשניה תמות דברי רבי וחכמים אומרים אין חטאת מתה אלא שנמצאת מאחר שכיפרו הבעלים ואין המעות הולכים לים המלח אלא שנמצאו מאחר שכיפרו הבעלים המפריש חטאת והרי היא בעלת מום מוכרה ויביא בדמיה אחרת ר"א בר"ש אומר אם קרבה שניה עד שלא נשחטה תמות שכבר כיפרו הבעלים:

דף כב,ב גמרא טעמא דהקריב אחרת תחתיה הא לא הקריב אחרת תחתיה רועה מני רבנן היא דאמרי אבודה בשעת הפרשה רועה אימא סיפ' המפריש מעות לחטאת ואבדו והפריש אחרים תחתיהם יביא מאלו ומאלו והשאר יפלו לנדבה טעמא מאלו ומאלו הא הביא מאחד מהן השני יולכו לים המלח אתאן לרבי דאמר אבודה בשעת הפרשה מתה רישא רבנן וסיפא רבי הניחא לרב הונא דא"ר הונא אמר רב

דף כג,א גמרא הכל מודים שאם משך אחת והקריבה שהשניה מתה משכחת לה כגון שמשך אחת מהן והקריב ודברי הכל אלא לרבי אבא אמר רב דאמר הכל מודים במתכפר בשאינה אבודה שאבודה מתה על מה נחלקו במתכפר באבודה דרבי סבר מפריש לאיבוד

כאיבוד דמי ורבנן סברי לאו כאיבוד דמי רישא סתם לן כרבנן סיפא סתם לן כרבי ומאי קמשמע לן דפליגי רבי ורבנן בהדיא קתני לה מחלוקת רבי ורבנן בסיפא המפריש חטאת ואבדה והפריש אחרת תחתיה ואחר כך נמצאת הראשונה והרי שתיהן עומדות אחת מהן תקרב ושניה תמות דברי רבי וחכמים אומרים אין חטאת מתה אלא שנמצאת מאחר שכיפרו בעלים ואין מעות הולכות לים המלח אלא שנמצאו מאחר שכיפרו בעלים הא קמשמע לן דבר זה מחלוקת רבי ורבנן גופא אמר רב הונא אמר רב הכל מודים שאם משך אחת והקריבה שהשניה מתה לא נחלקו אלא בבא לימלך דרבי סבר לא עשו תקנה בקדשים ואמרינן לך התכפר בשאינה אבודה ואבודה מתה ורבנן סברי עשו תקנה בקדשים ואמרינן לך התכפר באבודה ושאינה אבודה תרעה מוטיב רב משרשיא ולא עשו תקנה בקדשים והתניא (ויקרא ו) 'יאכלו מה ת"ל מלמד שאם היתה אכילה מועטת אוכלין עמה חולין ותרומה כדי שתהא נאכלת על השבע יאכלוה מה ת"ל שאם היתה אכילה מרובה אין אוכלין עמה חולין ותרומה כדי שלא תהא נאכלת על הגסה מאי לאו אפילו רבי לא רבנן ורבי אבא אמר רב הכל מודים במתכפר בשאינה אבודה שאבודה מתה על מה נחלקו דמתכפר באבודה דרבי סבר מפריש לאיבוד כאיבוד דמי ורבנן סברי לאו כאיבוד דמי תנן השני ירעה עד שיסתאב וימכר ויפלו דמיו לנדבה שאין חטאת ציבור מתה הא דיחיד מתה ואמר רב בעלי חיים אינן נידחין כשהוא מתכפר בשני שבזוג ראשון מתכפר ואיזך בתרא הוה ליה כמפריש לאיבוד וטעמא דציבור הא דיחיד מתה

דף כג,ב גמרא מאי לאו אפי' רבנן לא רבי היא תנן המפריש חטאת ואבדה והקריב אחרת תחתיה תמות טעמא דקריבה הא לא הקריבה תרעה ל"ש מתכפר באבודה לא שנא מתכפר בשאינה אבודה לא שנא משך ולא שנא לא משך תיובתא דתרוייהו מילתא דפסיקא ליה קתני מילתא דלא פסיקא ליה לא קתני תנן המפריש מעות לחטאת ואבדו והפריש אחרים תחתיהם ואח"כ נמצאו המעות יביא מאלו ומאלו חטאת והשאר יפלו לנדבה טעמא דמתכפר מאלו ומאלו הא מאחד יוליכם לים המלח לא שנא מתכפר באבודה ולא שנא מתכפר בשאינה אבודה ולא שנא משך ולא שנא לא משך תיובתא דתרוייהו הכא נמי מילתא דפסיקא ליה קתני ומילתא דלא פסיקא ליה לא קתני א"ר אמי המפריש שני ציבורי מעות לאחריות מתכפר באחד מהן ושני יפלו לנדבה אליבא דמאן אילימא אליבא דרבי פשיטא דיפלו לנדבה ע"כ לא קאמר רבי אלא במפריש לאבוד אבל לאחריות מודה ואלא אליבא דרבנן פשיטא ליה דיפלו לנדבה ק"ו השתא מפריש לאיבוד אמור רבנן לאו כאיבוד דמי לאחריות מיבעיא ואלא אליבא דר"ש איצטריכא ליה מהו דתימא לית ליה לר"ש נדבה קמ"ל דאית ליה נדבה ומי מצית אמרת דלית ליה נדבה לר"ש והתני' שלשה עשר שופרות היו במקדש והיה כתוב עליהן תיקלין חדתין ועתיקין קינין וגוזלי עולה עצים ולבונה וזהב לכפרת וששה לנדבה ותני עלה ששה לנדבה לעולה הבאה מן המותרות שאין עורה לכהנים דברי רבי יהודה אמר לו רבי נחמיה ואמרי לה ר"ש א"כ בטלה מדרשו של יהוידע הכהן דתניא זה מדרש דרש יהוידע הכהן (ויקרא ה) אשם הוא כולו להביא כל דבר הבא ממותר חטאות ואשמות ליקח בדמיו עולות הבשר לשם ועורות לכהנים אלמא אית ליה נדבה לרבי שמעון איצטריך סלקא דעתך אמינא כי אית ליה נדבה לר"ש בחד סידרא

דף כד,א גמרא אבל בתרי סדרי לא קמ"ל אמר ר' הושעיא המפריש שתי חטאות לאחריות מתכפר באחת מהן וחבירתה רועה אליבא דמאן אילימא אליבא דרבנן השתא

המפריש לאיבוד אמרי רבנן לאו כאיבוד דמי לאחריות מיבעיא אלא אליבא דר"ש האמר ר"ש חמש חטאות מתות אלא אליבא דרבי כי אמר רבי באיבוד אבל אחריות לא תנן המפריש חטאת והרי היא בעלת מום מוכרה ומביא אחרת תחתיה ר"א בר"ש אומר אם קרבה שניה קודם שנשחטה ראשונה תמות שכבר כיפרו בעליה קא ס"ד דר' אלעזר בר"ש כרבי סבירא ליה ואפילו באחריות נמי לא דלמא ר"א בר"ש כאבוה סבירא ליה דאמר חמש חטאות מתות תנן לפי שאין חטאת צבור מתה הא דיחיד מתה אמר רב בעלי חיין אינן נידחין כשהוא מתכפר בשני שבזוג ראשון מתכפר ואיך הוה ליה אחריות וקתני דיחיד מתה רב לטעמיה דאמר מצוה בראשון תני רב שימי בר זירי קמיה דרב פפא אבדה בשעת הפרשה לרבי מתה לרבנן תרעה אבדה בשעת כפרה לרבנן מתה לרבי רועה קל וחומר ומה אבודה בשעת הפרשה דאמרי רבנן רועה אמר רבי מתה אבודה בשעת כפרה דלרבנן מתה לרבי לא כ"ש אלא תני הכי אבודה בשעת הפרשה לרבי מתה לרבנן רועה בשעת כפרה דברי הכל מתה: רבי אלעזר בר"ש אומר וכו': תנו רבנן אין מרגילין ביום טוב כיוצא בו אין מרגילין בבכור ולא בפסולי המוקדשין בשלמא ביו"ט דקא טרח טירחא דלא חזי ליה אלא בכור מאן תנא אמר רב חסדא בית שמאי היא דאמר בכור בקדושתיה קאי דתנן ב"ש אומר לא ימנה ישראל עם הכהן על הבכור פסולי המוקדשין מאן תנא אמר רב חסדא ר' אלעזר בר"ש היא דתניא היו לפניו שתי חטאות אחת תמימה ואחת בעלת מום תמימה תקרב בעלת מום תפדה נשחטה בעלת מום עד שלא נזרק דמה של תמימה מותרת משנזרק דמה של תמימה אסורה רבי אלעזר בר"ש אמר אפילו בשר בעלת מום בקדירה ונזרק דמה של תמימה יוצא לבית השריפה ורב חסדא לוקמה אידי ואידי כב"ש דלמא כי אמרי ב"ש בבכור דקדושתיה מרחם אבל פסולי המוקדשין לא ולוקמא אידי ואידי כר"א בר"ש דלמא כי אמר ר"א ברבי שמעון בפסולי [מוקדשין] דאלימי למיתפס פדיונן אבל בבכור לא ור"א בר"ש לית ליה הא דתנן כל פסולי המוקדשין נשחטין באיטליז ונמכרין באיטליז ונשקלין בליטרא אלמא כיון דשרית ליה טפי וזבין אמר רב מרי בריה דרב כהנא מה שמשביח בעור פוגם בבשר <אמרי> במערבא <משמיה דרבי אבין> [משמיה דרבינא אמרי] מפני שנראה כעובד עבודה בקדשים רבי יוסי בר אבין אמר גזירה שמא יגדל מהם עדרים עדרים:

מסכת תמורה פרק ה

דף כד, ב משנה כיצד מערימין על הבכור מבכרת שהיתה מעוברת אומר מה שבמעיה של זו אם זכר עולה ילדה זכר יקרב עולה ואם נקבה זבחי שלמים ילדה נקבה תקרב שלמים אם זכר עולה ואם נקבה זבחי שלמים ילדה זכר ונקבה הזכר יקרב עולה והנקבה תקרב שלמים ילדה שני זכרים אחד מהם יקרב עולה והשני ימכר לחייבי עולה ודמיו חולין ילדה שתי נקבות אחת מהם תקרב שלמים והשניה תימכר לחייבי שלמים ודמיה חולין ילדה טומטום ואנדרוגינוס רשב"ג אומר אין קדושה חלה עליהן:

דף כד, ב גמרא אמר רב יהודה מותר להטיל מום בבכור קודם שיצא לאויר העולם תנן אומר אדם מה שבמעיה של זו עולה עולה אין שלמים לא [ואת] אמרת דמצית מפקעת ליה

מקדושתה אמר לך רב יהודה ה"מ בזמן שבית המקדש קיים כי קאמינא אנא בזמן הזה דלא חזי להקרבה אי בזמן הזה מאי למימרא מהו דתימא נגזר דלמא נפיק רוב ראשו וקשדי ביה מומא ואימא הכי נמי אפילו הכי הא עדיפא <יתירא> מדאתי ביה לידי גיזה ועבודה: אם נקבה זבחי שלמים: נקבה מי קא קדשה בבכורה סיפא אתיא לבהמה דהקדש: ילדה שני זכרים כו': אמרי אי בהמה דהקדש היאך דאקדיש עולה ליהדר עולה אידך נהוי בקדושתיה דאימיה סיפא אתאן לבהמת חולין: ילדה טומטום ואנדרוגינוס כו':

דף כה, א גמרא אמאי אין קדושה חלה עליהן קסבר רשב"ג ולדות קדשים בהוייתן הן קדושין דאי ס"ד ממעי אמן הן קדושין אמאי אין קדושה חלה עליהן הא תפסתינהו קדושה דאימייהו אלא ש"מ ולדי קדשים בהוייתן הן קדושים והאי תנא סבר ולדי קדשים ממעי אמן הן קדושים דת"ר אילו <לא> נאמר בכור לא יקדיש הייתי אומר בכור לא יקדיש הקדשות ת"ל (ויקרא כז) איש אותו או אתה מקדיש אבל מקדיש אדם בכור הקדשות ועדיין אני אומר הוא לא יקדיש אבל יקדישוהו אחרים ת"ל בבהמה בבהמה עסקתי יכול לא יקדישנו בבטן ת"ל (ויקרא כז) אשר יבוכר לה' משיבוכר לה' אי אתה מקדיש אבל אתה מקדיש בבטן יכול אף ולדי כל הקדשים כן ת"ל אך חלק אלמא ס"ל ולדי קדשים ממעי אמן הן קדושין א"ל רב עמרם לרב ששת אמר על הבכור עם יציאת רובו עולה עולה הוי או בכור הוי עולה הוי דכל פורתא ופורתא דקא נפיק הוא כליל או בכור הוי דכל פורתא ופורתא דקא נפיק במילתיה הוא ל"א שכן קדושה חיילא עליה או דלמא בכור הוי שכן קדושתו מרחם א"ל מאי תיבעי לך היינו דבעי אילפא אמר על הלקט עם נשירת רובו יהא הפקר לקט הוי או הפקר הוי לקט הוי שכן קדושתו בידי שמים או דלמא הפקר הוי שכן זוכין בו עניים ועשירים ואמר אביי מאי תיבעי ליה דברי הרב ודברי תלמיד דברי מי שומעים ה"נ דברי מי שומעים:

דף כה, א משנה האומר ולדה של זו עולה והיא שלמים דבריו קיימים היא שלמים וולדה עולה הרי זה ולד זבחי שלמים דברי ר' מא"ר יוסי אם לכן נתכוין תחלה הואיל ואי אפשר לקרות שני שמות כאחת דבריו קיימין ואם משאמר הרי זו שלמים נמלך ואמר ולדה עולה הרי זו ולדה שלמים:

דף כה, א גמרא א"ר יוחנן הפריש חטאת מעוברת וילדה רצה בה מתכפר רצה בולדה מתכפר מ"ט קסבר ר' יוחנן אם שיירו משוייר עובר לאו ירך אמו הוא דהוה ליה כמפריש שתי חטאות לאחריות רצה מתכפר בה רצה מתכפר בחבירתה מותיב רבי אלעזר היא שלמים וולדה עולה הרי זה ולד שלמים ואי סלקא דעתך שיירו משוייר הרי זה ולד שלמים הרי זה שלמים בעי מיתנא אמר רב טבלא בר מינה דההיא הא אמר רב לתנא תני הרי זה שלמים מיתבי האומר לשפחתו הרי את שפחה וולדך בן חורין אם היתה עוברת זכתה לו אי אמרת בשלמא אם שיירו אינו משוייר עובר ירך אמו מש"ה זכתה לו והוי ליה כמשחרר חצי עבדו ומני ר' מאיר היא כדתניא

דף כה, ב גמרא המשחרר חצי עבדו יצא לחירות גיטו וידו באין כאחת ואי אמרת שיירו משוייר עובר לאו ירך אמו הוא אמאי זכתה לו והא תניא נראין שהעבד זוכה לקבל גט שחרור של חברו מיד רבו שאינו שלו ולא מיד רבו שלו אלא ש"מ אם שיירו אינו משוייר ותיובתא דרבי יוחנן תיובתא לימא אם שיירו משוייר תנאי היא דתניא האומר לשפחתו הרי את בת חורין וולדך עבד ולדה כמוה דברי ר' יוסי הגלילי וחכמים אומרים דבריו קיימין משום שנאמר (שמות כא) האשה וילדיה תהיה לאדוניה קרא מאי תלמודא לרבנן

אמר רבא <אמר> קרא לרבי יוסי הגלילי דקתני ולדה כמוה שנאמר האשה וילדיה תהיה לאדוניה בזמן שהאשה לאדוניה ולדה לאדוניה מאי לאו בהא קמיפלגי דרבי יוסי סבר שיירו אינו משוייר ורבנן סברי משוייר אמר לך ר' יוחנן דכולי עלמא שיירו משוייר והכא היינו טעמא דאמר קרא האשה וילדיה תהיה לאדוניה אלא ודאי לימא כי הני תנאי דתניא השוחט את החטאת ומצא בה בן ד' חי תני חדא אין נאכלת אלא לזכרי כהונה ואינה נאכלת אלא ליום אחד ואינה נאכלת אלא לפנים מן הקלעים ותניא אידך נאכלת לכל אדם ונאכלת בכל מקום ונאכלת לעולם מאי לאו תנאי דת"ק סבר שיירו אינו משוייר ומר סבר שיירו משוייר אמר לך רבי יוחנן דכ"ע אם שיירו משוייר והני תנאי בהא קמיפלגי דמר סבר ולדי קדשים בהוייתן הן קדושים ומר סבר ולדי קדשים במעי אמן הן קדושים ואיבעית אימא לא קשיא כאן בשקדישה ולבסוף נתעברה כאן בשנתעברה ולבסוף הקדישה מתקיף לה רבא ממאי דטעמא דרבי יוחנן אם שיירו משוייר דלמא היינו טעמא דר' יוחנן דאדם מתכפר בשבח הקדש אמר ליה רב המנונא רבי אלעזר תלמידיה דרבי יוחנן ויתיב לקמיה דרבי יוחנן ולא אהדר ליה האי שינויא ואת אמרת טעמא דר' יוחנן משום דאדם מתכפר בשבח הקדש: אם משאמר הרי זו שלמים נמלך כו': פשיטא ולדן שלמים אלא כל אימת דבעי מימלך אמר רב פפא לא נצרכה אלא שאמר בתוך כדי דיבור מהו דתימא תוך כדי דיבור כדיבור והאי עיינוני הוא דקמעין קמ"ל:

דף כה, ב משנה הרי זו תמורת עולה תמורת שלמים הרי זו תמורת עולה דברי רבי מאיר אמר רבי יוסי אם לכן נתכוין תחלה הואיל ואי אפשר לקרות ב' שמות כאחת דבריו קיימים ואם משאמר תמורת עולה נמלך ואמר תמורת שלמים הרי זו תמורת עולה: **דף כו, א גמרא** א"ר יצחק ברבי יוסי א"ר יוחנן הכל מודים באומר תחול זו ואחר כך תחול זו דברי הכל תפוס לשון ראשון לא תחול זו אא"כ חלתה זו תרווייהו קדשי לא נחלקו אלא כגון משנתינו דאמר תמורת עולה תמורת שלמים דר' מאיר סבר מדהוה ליה למימר תמורת עולה ושלמים ואמר תמורת עולה תמורת שלמים הויא ליה כאומר תחול זו ואח"כ תחול זו ורבי יוסי סבר אי אמר תמורת עולה ושלמים הוה אמינא קדושה ואינה קריבה קמ"ל: ת"ר האומר בהמה זו חציה תמורת עולה וחציה תמורת שלמים כולה תקרב עולה דברי ר"מ וחכ"א תרעה עד שתסתאב ותימכר ויביא בדמי חציה תמורת עולה ובדמי חציה תמורת שלמים א"ר יוסי אם לכך נתכוון מתחלה הואיל וא"א להוציא שני שמות כאחת דבריו קיימין רבי יוסי היינו רבנן כולה רבי יוסי קתני לה תניא אידך בהמה חציה עולה וחציה חטאת <כולה> תיקרב עולה דברי ר"מ ר' יוסי אומר תמות ושויין באומר חציה חטאת וחציה עולה שתמות שויין מני ר"מ פשיטא מהו דתימא אי לאו דאשמעינן הוה אמינא טעמא דר"מ לאו משום תפוס לשון ראשון אלא היינו טעמא חטאת מעורבת קריבה ואפילו כי אמר חציה חטאת והדר אמר חציה עולה קריבה קמ"ל דלא תניא אידך אמר בהמה זו חציה עולה וחציה שלמים קדושה ואינה קריבה עושה תמורה ותמורתו כיוצא בו מני רבי יוסי היא פשיטא דקדושה ואינה קריבה תמורתה איצטריך ליה דמהו דתימא נהי דהיא לא קרבה תמורתה תקרב קא משמע לן מאי שנא היא דלא קרבה דהויא לה קדושה דחוויה תמורתה נמי מכח קדושה דחוויה קאתיא אמר רבי יוחנן בהמה של שני שותפים הקדיש חציה שלו וחזר ולקח חציה אחרת והקדישה קדושה ואינה קריבה ועושה תמורה ותמורתה

דף כו, ב גמרא כיוצא בה שמע מינה תלת ש"מ קדושת דמים נדחה וש"מ בעלי <מומין> [חיים] נדחין ושמע מינה דיחוי מעיקרו הוי דיחוי אמר אביי הכל מודים היכא דאמר חציה עולה וחציה מעשר דברי הכל עולה קריבה היכא דאמר חציה תמורה וחציה מעשר מאי תמורה קריבה שכן נוהגת בכל הקדשים או דלמא מעשר קרובה שכן מקדיש לפניו ולאחריו תיקו:

דף כו, ב משנה הרי זו תחת זו תמורת זו חליפת זו הרי זו תמורה זו מחוללת על זו אין זו תמורה ואם היה הקדש בעל מום יוצא לחולין וצריך לעשות דמים:

דף כו, ב גמרא למימרא דתחת לישנא דאתפוסי הוא ורמינהו קדשי בדק הבית אמר חליפת זו תמורת זו לא אמר כלום תחת זו מחוללת על זו דבריו קיימין ואי סלקא דעתך לישנא דאיתפוסי היא מאי שנא רישא ומאי שנא סופא אמר אביי תחת משכחת לה לישנא דאיתפוסי ולישנא דאחולי לישנא דאתפוסי דכתיב

דף כז, א גמרא (ויקרא יג) ואם תחתיה תעמוד הבהרת דאחולי דכתיב (ישעיהו ס) תחת הנחושת אביא זהב והלכך גבי קדשי מזבח דעבדין תמורה לישנא דאתפוסי הוא גבי קדשי בדק הבית דלא עבדין תמורה לישנא דאחולי הוא אמר רבא אפילו בקדשי מזבח משכחת לה לישנא דאחולי הוא כגון שהיה הקדש בעל מום א"ר אשי אפילו בבעל מום נמי משכחת לה לישנא דאחולי ומשכחת לישנא דאתפוסי ידו אקודש חול הוי ידו אחול קודש הוה בעי אביי היו לפניו שתי בהמות של קדש בעלות מום ושתי בהמות של חולין תמימות ואמר הרי אלו תחת אלו מהו מי אמר לאתפוסי ולקי או דלמא כל היכא דאיכא היתרא לא שביק איניש היתרא ועביד איסורא ואת"ל כל היכא דאיכא היתרא לא שביק איניש ועביד איסורא היו לפניו שתי בהמות של קודש ואחת מהן בעלת מום ושתי בהמות של חולין ואחת מהן בעלת מום ואמר הרי אלו תחת אלו מהו מי אמר תמימה תחת תמימה לאתפוסי בעלת מום תחת בעלת מום לאחולי או דלמא תמימה דחולין תחת בעלת מום דהקדש בעלת מום דחולין תחת תמימה דהקדש ותרוייהו לקי ואם ת"ל כל היכא דאיכא היתרא לא עביד איסורא ולאחולי הוא ולא לקי היו לפניו שלש בהמות של קדש ואחת מהן בעלת מום ושלושה בהמות של חולין תמימות ואמר הרי אלו תחת אלו מי אמרינן מדתמימות תחת תמימות לאתפוסי תמימות נמי תחת בעלת מום לאתפוסי או דלמא הכא נמי כל היכא דאיכא היתרא לא עביד איסורא וההיא בתרייתא לאחולי הוי ואם תימצי לומר הכא נמי כיון דאכתי גברא לא איתחזק באיסורי לא שביק היתרא ועביד איסורא בעי רב אשי היו לפניו ארבע בהמות של קדש ואחת מהן בעלת מום וארבע בהמות של חולין ואמר הרי אלו תחת אלו מהו הכא ודאי כיון דאיתחזק גברא באיסורי <בכולן> לקי בארבע מלקיות או דלמא אע"ג דאיתחזק באיסורא לא שביק איניש היתרא ועביד איסורא והוי בתרייתא לאחולי הוי תיקו: אם היתה הקדש בעל מום יצא לחולין כו': א"ר יוחנן יצא לחולין דבר תורה וצריך לעשות דמים מדבריהם ור"ל אמר אף צריך לעשות דמים דבר תורה במאי עסקינן אי נימא אאונאה בהא נימא ר"ל אף צריך לעשות דמים [דבר תורה] והא תנן אלו דברים שאין להם אונאה העבדים והשטרות והקרקות וההקדשות אלא אבטול מקח בהא נימא ר' יוחנן צריך לעשות דמים מדבריהם

דף כז, ב גמרא והאמר רבי ירמיה אקרקות דחולין ורבי יונה אמר אהקדשות תרווייהו משמיה דר' יוחנן אמרי אונאה אין להן ביטול מקח יש להם לעולם אבטול מקח ואיפוך ומי מצית אמרת איפוך הניחא למ"ד אהקדשות וכ"ש אקרקות אלא למאן דאמר

אקרקעות אבל הקדשות אין להן ביטול מקח היכי איפוך להא אמר רבי ירמיה לא תיפוך לימא בדשמואל קא מיפלגי דאמר שמואל הקדש שוה מנה שחיללו על שוה פרוטה מחולל דר' יונה לית ליה דשמואל ורבי ירמיה אית ליה דשמואל לא בין דמר ובין דמר אית ליה דשמואל דרבי יונה סבר כי אמר שמואל דיעבד אבל לכתחלה לא אמר ורבי ירמיה סבר אפילו לכתחלה ואיבעית אימא לעולם לא תיפוך ודקא קשיא לך מתניתין אלו דברים הקדשות כדרב חסדא דאמר רב חסדא אין להן אונאה אינן בתורת אונאה דאפילו פחות מכדי אונאה חוזר אמר עולא לא אמרו אלא בשמוי בתרי אבל בשמוי בתלתא ואע"ג דאתי במאה לא הזר איני והאמר רב ספרא היכא אמר מאה כתרי ותרי כמאה לענין עדות אבל לענין אומדנא בתר דעות אזלינן ותו תלתא ותלתא לא אזלינן בתר בתרא דיד הקדש על העליונה קסבר עולא צריך לעשות דמים מדבריהם וכל דרבנן אקילו בה רבנן:

דף כז, ב משנה הרי זו תחת עולה תחת חטאת לא אמר כלום תחת חטאת זו ותחת עולה זו תחת חטאת ותחת עולה שיש לי בבית היה לו דבריו קיימים אמר על הבהמה טמאה ועל בעלת מום הרי אלו עולה לא אמר כלום הרי אלו לעולה ימכרו ויביא בדמיהם עולה:

דף כז, ב גמרא אמר רב יהודה אמר רב מתני' דלא כרבי מאיר דאי כר"מ הא אין אדם מוציא דבריו לבטלה: הרי אלו לעולה ימכרו ויביא בדמיו עולה: טעמא דבהמה טמאה ובעלת מום דלא חזיין לא בעיין מומא אבל מפריש נקבה לאשם או לעולה בעיין מומא א"ר יהודה אמר רב מתני' דלא כר"ש דתנן ר"ש אומר תימכר שלא במום:

מסכת תמורה פרק ו

דף כח, א משנה כל האסורין לגבי מזבח אוסרין בכל שהן הרובע והנרבע והמוקצה והנעבד והאתנן ומחיר והכלאים והטרפה ויוצא דופן איזהו מוקצה המוקצה >לעבודת כוכבים< {לעבודה זרה} הוא אסור ומה שעליו מותר ואיזהו הנעבד כל שעובדין אותו הוא ומה שעליו אסור וזה מותר באכילה:

דף כח, א גמרא אמר מר אוסרין בכל שהן דלא בטלי ברובא תנינא כל הקדשים שנתערבו בחטאות מתות או בשור הנסקל אפי' אחד ברבוא ימותו וקשיא לן מאי קאמר הכי קתני נתערבו בהן מחטאות מתות או שור הנסקל אפילו ברבוא ימותו איצטריך ס"ד אמינא התם הוא דאיסורי הנאה אבל הכא דלאו איסורי הנאה אימא ליבטל ברובא קמ"ל ורובע ונרבע נמי תנינא נתערבו רובע ונרבע ירעו עד שיסתאבו וימכרו ויביא בדמי יפה שבהן מאותו המין אמר רב כהנא אמריתה לשמעתא קמיה דרב שימי בר אשי אמר לי חדא בחולין וחדא בקדשים וצריכי דאי אשמועינן גבי קדשים משום דמאיסי אבל גבי חולין אימא ליבטלי ובחולין נמי תנינא ואלו אסורין ואוסרין בכל שהן יין נסך >ועבודת כוכבים< {ועבודה זרה} וציפרי מצורע ועורות לבובין ושיער נזיר ופטר חמור ובשר בחלב ושור הנסקל ועגלה ערופה וחולין שנשחטו בעזרה [ושעיר המשתלח] הרי אלו אסורין ואוסרין בכל שהן צריכי דאי אשמועינן התם >דאיסורי הנאה דלא בטלי אבל הכא ליבטלי< ואי אשמועינן הכא דלגבוה דמאיס אבל להדיוט אימא איסורי הנאה ליבטלו ברובא קמ"ל ורובע ונרבע מנלן דאסירי לגבוה דתנו רבנן (ויקרא א) מן הבהמה להוציא

רובע ונרבע והלא דין הוא ומה בעל מום שלא נתעבדה בה עבירה פסול לגבי מזבח רובע ונרבע שנעבדה בהן עבירה אינו דין שאסורין לגבי מזבח חורש בשור וחמור יוכיח שנתעבדה בו עבירה ומותר לגבי מזבח מה לחורש בשור וחמור שאין חייבין מיתה תאמר ברובע ונרבע שחייבין מיתה טול לך מה שהבאתה הרי שנתעבדה בהן עבירה בשני עדים נעבדה בהן עבירה על פי עד אחד או על פי הבעלים מנין אמר רבי שמעון אני דן ומה בעל מום שאין התראת שני עדים פוסלתו מאכילה הודאת עד אחד פוסלתו מהקרבה ברובע ונרבע שהודאת שני עדים פוסלתו מאכילה אינו דין שהודאת עד אחד פוסלתו מהקרבה ת"ל מן הבהמה להוציא רובע ונרבע והא אתיא מדינא <לא אתיא>

דף כה, ב גמרא אמר רב אשי משום דאיכא למימר מעיקרא דדינא פירכא מה לבעל מום שכן מומו ניכר תאמר ברובע ונרבע שאין מומו ניכר הואיל ואין מומו ניכר יהא כשר לגבי מזבח ת"ל (ויקרא א) מן הבהמה להוציא רובע ונרבע מן הבקר להוציא את הנעבד והלא דין הוא ומה אתנן ומחיר שציפויין מותרין הן אסורין נעבד שציפוי אסור אינו דין שהוא אסור או חילוף ומה אתנן ומחיר שהן אסורין ציפוייהן מותרין נעבד שמותר יהא ציפוי מותר א"כ ביטלת (דברים ז) לא תחמוד כסף וזהב עליהם ולקחת לך אני אקיימנו לא תחמוד כסף וזהב בדבר שאין בו רוח חיים אבל בדבר שיש בו רוח חיים הואיל והן מותר יכול יהא ציפוי מותר ת"ל מן הבקר להוציא את הנעבד מתקיף לה רב חנניא טעמא דמעטי' קרא הא לא מעטי' קרא ציפוי מותר והכתיב (דברים יב) ואבדתם את שמם כל העשוי לשמם ההוא לכנות להם שם הוא דאתא לבית גליא קרינן אותו בית כריא פני המולך פני כלב עין כל עין קוץ ואיפוך אנא מן הבהמה להוציא את הנעבד מן הבקר להוציא רובע ונרבע התם מעניינא דקרא כתיב גבי בהמה (ויקרא כ) ואיש כי יתן שכבתו בבהמה מות יומת גבי בקר כתיב (תהילים קו) וימירו את כבודם בתבנית שור אוכל עשב (ויקרא א) מן הצאן להוציא את המוקצה ומן הצאן להוציא את הנוגח אר"ש אם נאמר רובע למה נאמר נוגח ואם נאמר נוגח למה נאמר רובע לפי שישנו ברובע מה שאין כן בנוגח יש ברובע שהרובע עושה אונס כרצון מה שאין כן בנוגח יש בנוגח שהנוגח משלם את הכופר מה שאין כן ברובע הוצרך לומר רובע והוצרך לומר נוגח והאי תנא מייתי לה מהכא דתניא הרובע והנרבע <וכולם> [וכו'] הם כקדשים שקדם מום עובר להקדשן וצריכין מום קבוע לפדות עליהן שנאמר כי משחתם בהם מום בם מאי תלמודא חסורי מיחסרא והכי קתני מנין שהן אסורין ת"ל (ויקרא כב) כי משחתם בהם מום בם ותנא דבי ר' ישמעאל כל מקום שנאמר השחתה אינו אלא דבר ערוה <ועבודת כוכבים> {ועבודה זרה} דבר ערוה דכתיב (בראשית ו) כי השחית כל בשר וגו' <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} דכתיב (דברים ד) פן תשחיתון ועשיתם לכם פסל תמונת כל סמל כל שהמום פוסל בהן דבר ערוה <ועבודת כוכבים> {ועבודה זרה} פוסלין בהן ותנא דבי ר' ישמעאל מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן מאי דריש בהו מיבעי ליה פרט לחולה זקן ומזוהם ות"ק דאפקינהו להני קראי לרובע ונרבע חולה זקן ומזוהם מנא ליה נפקא ליה מן הצאן מן הכבשים ומן העזים ולתנא דבי ר' ישמעאל אורחיה דקרא לאישתעווי הכי: איזהו מוקצה <לעבודת כוכבים> {לעבודה זרה} וכו': אמר ר"ל אין אסור אלא מוקצה לשבע שנים שנאמר (שופטים ו) ויהי בלילה ההוא ויאמר [לו ה'] קח את פר השור אשר לאביך ופר השני שבע שנים והתם מוקצה בלחוד הוה נעבד נמי הוה א"ר אחא בר יעקב מוקצה

לעבוד ולא עבדוהו רבא אמר לעולם עבדוהו וחידוש הוא כדר' אבא בר כהנא דאמר רבי אבא בר כהנא שמנה דברים התירו באותו לילה חוץ ולילה וזרות

דף כט,א גמרא וכלי שרת [וכלי אשירה] ועצי אשירה ומוקצה ונעבד אמר רב טובי בר מתנה א"ר יאשיה מנין למוקצה מן התורה שנאמר (במדבר כח) תשמרו להקריב לי במועדו כל שעושין לו שימור מתקיף לה אביי אלא מעתה אייתית אימרא דצומא ולא עביד ליה שימור ה"נ דלא חזו להקרבה [א"ל] אנא תשמרו להקריב לי במועדו קאמינא לי ולא לאדון אחר ואיזהו אחר שמקריבין לו הוי אומר זו <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} אמר רבא בר רב אדא אמר רב יצחק אין מוקצה אסור אלא עד שיעבדו עולא א"ר יוחנן עד שימסרוהו לכומרי <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} בהא אמר רבי יוחנן עד שיאכילוהו כרשיני <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} אמר ליה רבי אבא לבהא מפלגיתו אתון אעולא א"ל לא עולא נמי כי קאמר הוא דשפי ליה כרשיני <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} א"ר אבא ידע בהא לשנויי שמעתא ואי לא דסליק התם לא הוה ידע דארץ ישראל גרמה ליה אמר ליה רב יצחק בהא מיכן ומיכן הוה דתני רב חנניא טריטאה קמיה דר' יוחנן אין מוקצה אסור אלא עד שיעשו בו מעשה הוא תני לה והדר אמר לה מאי מעשה עד שיגזז ויעבדו בו: איזהו נעבד כו': מנא הני מילי אמר רב פפא דאמר קרא (יחזקאל מה) ממשקה ישראל מן המותר לישראל ואי ס"ד אסירי להדיוט למה לי קרא ממעטינהו מגבוה וכל היכא דאסירי להדיוט לא בעי קרא והא טרפה דאסירא להדיוט ומעטיה קרא מגבוה דתניא כשהוא אומר מן הבהר למטה שאין ת"ל אלא להוציא את הטרפה איצטריך סד"א הני מילי דנטרפה ואחר כך נתקדשה אבל נתקדשה ואחר כך נטרפה אימא דתישרי לגבוה והא מהכא נפקא (ויקרא כז) כל אשר יעבור תחת השבט פרט לטרפה שאינה עוברת ההוא נמי איצטריך סלקא דעתך אמינא הני מילי היכא דלא היתה לה שעת הכושר דנולדה טרפה ממעי אמה אבל היכא דהיתה לה שעת הכושר ויצאת לאויר העולם ואח"כ נטרפה אימא תשתרי לגבוה קמ"ל:

דף כט,א משנה ואיזהו אתנן האומר לזונה הולידך טלה זה בשכרך אפי' הן ק' כולן אסורין וכן האומר לחבירו הולידך טלה זה ותלין שפחתך אצל עבדי רבי <מאיר> אומר אינו אתנן וחכמים אומרים אתנן:

דף כט,א גמרא אמר מר ואפילו הן מאה כולן אסורין היכי דמי אילימא דשקלה אגרא מאה בהמות פשיטא דכולהו אסירי מה לי חד מה לי מאה לא צריכא דשקלה אגרא חדא ויהיב לה מאה דכולהו מכח אתנן קאתי ת"ר נתן לה ולא בא עליה בא עליה ולא נתן לה אתננה מותר נתן לה ולא בא עליה אתננה קרית ליה ותו בא עליה ולא נתן לה מאי יהיב לה אלא הכי קתני נתן לה ואח"כ בא עליה בא עליה ואח"כ נתן לה אתננה מותר וליחול עליה אתנן למפרע אמר רבי אלעזר

דף כט,ב גמרא שקדמה והקריבתו היכי דמי אי נימא דאקניה ניהליה לאלתר פשיטא דמותר דעד כאן לא בא עליה ואלא דאמר לה לא ניקני לך עד שעת ביאה מי מציא מקרבה ליה (ויקרא כז) איש כי יקדיש את ביתו קדש לה' אמר רחמנא מה ביתו ברשותו אף כל ברשותו לא צריכא דאמר לה לא מקניה לך עד שעת ביאה ואי מצטריך לך ניקני לך מעכשיו בעי רב אושעיא קדמה והקדישתו מאי תפשוט ליה מדרבי אלעזר דאמר רבי אלעזר קדמה והקריבתו הקריבתו היא דהא ליתיה בשעת ביאה אבל הקדישתו אסור היא גופה קמיבעיא ליה הקריבתו והא ליתיה בשעת ביאה מותר אבל הקדישה בשעת ביאה

אסור או דלמא כיון דתנן אמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט הקדישתו מותר וכל שכן הקריבתו תיקו: בא עליה ואחר כך נתן לה אתננה מותר: והתניא בא עליה ונתן לה ואפי' עד שנים עשר חדש אתננה אסור אמר רב חנן בר רב חסדא לא קשיא הא דאמר לה הבעלי לי בטלה זה הא דאמר לה הבעלי לי בטלה סתם טלה זה והא מחוסר משיכה בזונה <עובדת כוכבים> {נכרית} דלא קניא במשיכה ואיבעית אימא אפי' בזונה ישראלית כגון דקאי בחצרה הא יהבית לה מעיקרא דשוויה לה אפותיקי ואמר לה אם עד יום פלוני יהיבנא לך זוזי מוטב ואם לאו טלה באתננך אמר רב אחד אתנן זכר ואחד אתנן כל עריות אסור חוץ מאתנן אשתו נדה מ"ט (דברים כג) זונה כתיב והא לאו זונה היא ולוי אמר אפילו אשתו נדה מאי טעמא (דברים כג) תועבה כתיב והא תועבה היא ולוי נמי והכתיב זונה אמר לך ההיא זונה ולא זונה ורב ההיא זונה ולא זונה מנא לי' נפקא ליה מדרבי דתניא רבי אומר אין אתנן אסור אלא כל אתנן הבאות לו בעבירה אבל אתנן אשתו נדה ושנתן לה שכר להפקעתה ושנתנה לו באתננו מותרין אף על פי שאין ראייה לדבר זכר לדבר (יחזקאל יז) ובתתך אתנן ואתנן לא ניתן [לך] <לה> ותהי להפך ורב האי תועבה מאי עביד ליה מיבעי ליה כדאביי דאמר אביי זונה <עובדת כוכבים> {גויה} אתננה אסור מ"ט כתיב הכא תועבה וכתיב התם (ויקרא יח) כי כל אשר יעשה מכל התועבות האל מה להלן עריות שאין קדושין תופסין בה ה"נ אין קדושין תופסין בה וכהן שבא עליה אין לוקה עליה משום זונה מ"ט דאמר קרא (ויקרא כא) לא יחלל זרעו מי שזרעו מיוחד אחריו יצא <עובדת כוכבים> {נכרית} דאין זרעו מיוחד אחריו זונה ישראלית אתננה מותר מה טעם דהא קדושין תופסין בה וכהן שבא עליה לוקה משום זונה מ"ט דהא זרעו מיוחד אחריו ורבא אמר אחד זה ואחד זה אתננה אסור וכהן הבא עליה לוקה משום זונה מ"ט ילפי מהדדי מה זונה ישראלית בלאו אף זונה <עובדת כוכבים> {נכרית} בלאו ומה אתנן זונה <עובדת כוכבים> {נכרית} אסור אף אתנן זונה ישראלית אסור מיתיבי אחד זונה <עובדת כוכבים> {גויה} ואחד זונה ישראלית אתננה אסור תיובתא דאביי אמר לך אביי הא מני ר' עקיבא היא דאמר אין קדושין תופסין בחייבי לאוין והא קמשמע לן דכל זונה לא תפסי בה קדושין דומיא דאלמנה דלא תפסי בה קידושין ולרבא מאי שנא דקתני כגון אלמנה לכ"ג דומיא דאלמנה מה אלמנה לא לקי עד דמתרי בה אף זונה עד דאמר הא לך לאפוקי מדרבי אלעזר דאמר רבי אלעזר פנוי הבא על הפנויה שלא לשם אישות עשאה זונה אבל היכא דזונה מעיקרא ה"נ דאסור ל"א כי קתני הא בעריות שאין קדושין תופסין בה והא קתני סיפא אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט אתננה אסור והא הני קדושין תופסין בהן הא מני

דף ל,א גמרא רבי אלעזר היא דאמר פנוי הבא על הפנויה שלא לשום אישות עשאה זונה אי ר' אלעזר מאי איריא אלמנה ניתני פנויה אלמנה איצטריך סלקא דעתך אמינא הואיל ובנין אב הוא לא ניתסרו קא משמע לן: האומר לחבירו הא לך טלה זה כו': והא שפחה לעבד מישראל שריא אמר רב הונא אצלו קאמר והא דקתני [עבד] לישנא מעליא קאמר אי הכי מ"ט דרבי אמר שמואל בר רב יצחק לעולם עבדי וכי קתני בעבד עברי אי הכי מ"ט דרבנן שפחה לעבד עברי מישראל שריא הכא במאי עסקינן כגון דלית ליה אשה ובנים דתניא אין לו אשה ובנים אין רבו מוסר לו שפחה כנענית יש לו אשה ובנים רבו מוסר לו שפחה כנענית:

דף ל,א משנה ואיזהו מחיר כלב האומר לחבירו הולך טלה זה תחת כלב וכן שני שותפין שחלקו אחד נטל עשרה ואחד תשעה וכלב שכנגד הכלב אסור ושעם הכלב מותר אתנן הכלב ומחיר זונה הרי אלו מותרין שנאמ' שנים ולא ארבעה ולדותיהן מותרין הן ולא ולדותיהן:

דף ל,א גמרא ת"ר מחיר כלב זהו חליפי כלב וכן הוא אומר (תהילים מד) תמכר עמך בלא הון ולא רבית במחיריהם אימא אתנן זונה >א"כ לא קרב הווי תלתא (דברים כג) גם שניהם ולא שלשה < מי קאמרינן אנן אתנן ומחיר אתנן ולא מחיר קאמרינן א"כ נימא קרא לא תביא אתנן זונה וכלב מדכתיב אתנן זונה ומחיר כלב ש"מ: השותפין שחלקו אחד נטל כו': ניפוק חדא להדי כלבא והנך כולהו לישתרו הכא במאי עסקינן כגון דטפי דמי כלב מחד מינייהו והאי טיפונא דכלב שדי בכולהו: אתנן כלב ומחיר זונה מותר כו': א"ל רבא מפרזקיא לרב אשי

דף ל,ב גמרא מנא הא מילתא דאמור רבנן אין זנות לבהמות א"ל לא נישמוט קרא לכתוב אתנן זונה וכלב תניא נמי הכי מנין לאתנן כלב ומחיר זונה שמותרין שנאמר ב' ולא ד' ולדותיהן מותרין שנאמר גם שניהם הם ולא ולדותיהן אמר רבא ולד הנרבעת אסורה היא וולדה נרבעו נוגחת אסורה היא וולדה נגחו ולד מוקצה ונעבד מותר מ"ט לאימיה אקציה לאימיה פלחי לה א"ד ולד מוקצה ונעבד אסור מאי טעמא דניחא ליה בניפחיה אמר רב אחדבוי בר אמי אמר רב המקדש בפרש שור הנסקל מקודשת בפרש עגלי ע"ז אינה מקודשת מאי טעמא אי בעית אימא קרא ואי בעית אימא סברא אי בעית אימא סברא ניחא ליה גבי ע"ז בניפחיה גבי שור הנסקל לא ניחא ליה בניפחיה אי בעית אימא קרא גבי <עבודת כוכבי' > {עבודה זרה} כתיב (דברים ז) והיית חרם כמוהו כל שאתה מהיה ממנו הרי הוא כמוהו גבי שור הנסקל כתיב (שמות כא) לא יאכל את בשרו בשרו אסור פרשו מותר:

דף ל,ב משנה נתן לה מעות הרי אלו מותרין יינות ושמנים וסלתות וכל דבר שכיוצא בו קרב על גבי המזבח אסור נתן לה מוקדשין הרי אלו מותרין עופות הרי אלו אסורין שהיה בדין מה אם המוקדשין שהמום פוסל בהן אין אתנן ומחיר חל עליהן עוף שאין המום פוסל בו אינו דין שלא יהא אתנן ומחיר חל עליו תלמוד לומר (דברים כג) לכל נדר להביא את העוף כל האסורין לגבי מזבח ולדותיהן מותרין רבי אליעזר אמר ולד טרפה לא יקרב על גבי המזבח רבי חנינא בן אנטיגנוס אומר כשירה שינקה מן הטרפה פסולה מעל גבי המזבח כל הקדשים שנעשו טרפה אין פודין אותן שאין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים:

דף ל,ב גמרא ת"ר נתן לה חיטין ועשאתן סולת זיתים ועשאתן שמן ענבים ועשאתן יין תני חדא אסורים ותניא אידך מותרין אמר רב יוסף תני גוריון דמן אספורק ב"ש אוסורין וב"ה מתירין ב"ה סברי הם ולא ולדותיהן הם ולא שינוייהן ב"ש סברי הם ולא ולדותיהן גם לרבות שינוייהן ולב"ה הכתיב גם גם לב"ה קשה ת"ר (דברים כג) בית ה' אלהיך פרט לפרה שאין באה לבית דברי רבי אלעזר וחכמים אומרים לרבות את הריקועין מאן חכמים אמר רב חסדא רבי יוסי בר' יהודה היא דתניא נתן לה זהב רבי יוסי בר' יהודה אומר אין עושין ריקועין אפי' אחורי בית הכפרת: נתן לה מוקדשין הרי אלו מותרין כו': ויהיו מוקדשין אתנן ומחיר חל עליהן מקל וחומר ומה עופות שאין המום פוסל בהן אתנן ומחיר חל עליהן מוקדשין שהמום פוסל בהן אינו דין שאתנן ומחיר חל עליהן תלמוד לומר לכל

גדר להוציא את הנדור טעמא דמעטינהו קרא הא לא מעטינהו קרא הוה אמינא כי יהיב לה מוקדשין חל עליהן אתנן ומחיר והא לאו ממונא הוא אמר רב הושעיא בממנה על פסחו ורבי היא דתניא (שמות יב) ואם ימעט הבית מהיות משה החייהו משה מכדי אכילה ולא מכדי מקח רבי אומר אף מכדי מקח שאם אין לו ממנה אחרים עמו על פסחו ועל חגיגתו ומעותיו חולין שע"מ כן הקדישו ישראל פסחיהן: כל האסורים לגבי מזבח וכו': אמר רב כל האסורים לגבי מזבח ולדותיהן מותרים ותני עלה ורבי אליעזר אוסר אמר רב הונא בר חנינא אמר רב נחמן מחלוקת שעיברו ולבסוף נרבעו דרבי אליעזר סבר עובר ירך אמו הוא ורבנן סברי לאו ירך אמו הוא אבל נרבעו ולבסוף עיברו דברי הכל מותרין רבא אמר מחלוקת כשנרבעו ולבסוף עיברו דרבי אליעזר סבר זה וזה גורם אסור ורבנן סברי זה וזה גורם מותר אבל עיברו ולבסוף נרבעו דברי הכל אסורין ורבא לטעמיה דאמר רבא ולד נרבעת אסורה היא וולדה נרבעו ולד נוגחת אסור היא וולדה נגחו לישנא אחרינא אמרי לה אמר רב הונא בר חנינא אמר רב נחמן מחלוקת שנרבעו כשהן מוקדשין דר"א סבר ביזוי מילתא ורבנן סברי לא אבל נרבעו כשהן חולין הואיל ואשתנו דברי הכל מותרין רבא אמר רב נחמן מחלוקת כשנרבעו כשהן חולין דרבי אליעזר סבר ביזוי מילתא ורבנן סברי הואיל ואשתנו מותרין אבל נרבעו כשהן מוקדשין דברי הכל אסורין:

דף לא, א גמרא ולד טרפה כו': למ"ד טרפה <אינה> ילדה [טרפה יולדת] משכחת לה כגון שנטרפה ולבסוף עיברה ובהא פליגי דר' אליעזר סבר זה וזה גורם אסור ורבנן סברי זה וזה גורם מותר למ"ד טריפה אינה חיה משכחת לה כגון שעיברה ולבסוף נטרפה ובהא פליגי דר' אליעזר סבר עובר ירך אמו הוא ורבנן סברי עובר לאו ירך אמו הוא א"ר הונא מודים חכמים לר' אליעזר באפרוח ביצת טרפה שאסור מ"ט ע"כ לא פליגי עליה דרבי אליעזר אלא בולד בהמה דמאירא קא רביא אבל ביצת טרפה מגופה דתרנגולתא קא רביא אפי' רבנן מודו א"ל רבא לרב הונא תניא דמסייע לך מלא תרווד רימה הבאה מאדם חי רבי אליעזר מטמא וחכמים מטהרין עד כאן לא פליגי רבנן עליה אלא ברימה דפירשא בעלמא הוא אבל ביצה דמגופה דתרנגולת הוא אפילו רבנן מודו א"ל אביי אדרבה איפכא מסתברא ע"כ לא פליגי ר' אליעזר עלייהו דרבנן אלא ברימה דאיברי אדם מחיים רימה דכתיב (איוב כה) ותקות אנוש רמה ובן אדם תולעה אבל גבי ביצה [אימת גדלה לכי מסרחא וכי אסרחא עפרא בעלמא הוא] אפי' ר"א מודה ועוד תניא בהדיא מודה ר"א לחכמים באפרוח ביצת טרפה שמותר א"ל אי תניא תניא: רבי חנינא בן אנטיגנוס אומר כשרה כו': מ"ט אילימא דמפטמא מינה אלא מעתה האכילה כרשיני ע"ז ה"נ דאסירא אלא תני ר' חנינא טריטאה קמיה דרבי יוחנן כגון שהניקה חלב רותח משחרית לשחרית הואיל ויכולה לעמוד עליה מעת לעת: כל הקדשים שנעשו טרפה אין פודין כו': מנא ה"מ דת"ר (דברים יב) תזבח ולא גיזה ואכלת ולא לכלביך בשר ולא חלב מכאן שאין פודים את הקדשים להאכילן לכלבים איכא דאמרי תזבח ואכלת אין לך בהן היתר אלא משעת זביחה ואילך קסבר פודין את הקדשים להאכילן לכלבים:

דף לא,א משנה יש בקדשי מזבח שאין בקדשי בדק הבית ויש בקדשי בדק הבית שאין בקדשי מזבח שקדשי מזבח עושין תמורה >וקדשי בדק הבית אין עושין תמורה קדשי מזבח< חייבין עליו משום פיגול נותר וטמא

דף לא,ב משנה ולדן וחלבן אסור לאחר פדיונן והשוחטן בחוץ חייב אין נותנין מהן לאומנין בשכרן מה שאין כן בקדשי בדק הבית יש בקדשי בדק הבית שסתם הקדשות לבדק הבית הקדש בדק הבית חל על הכל ומועלין בגידוליהן ואין בהן הנאה לבעלים:

דף לא,ב גמרא וכללא הוא דכל קדשי מזבח עושין תמורה והרי עופות דקדשי מזבח הן ותנן המנחות והעופות אין עושין תמורה כי קתני אבהמה והרי ולד קדשי מזבח הוא ותנן אין הולד עושה תמורה הא מני ר' יהודה היא דאמר ולד עושה תמורה והרי תמורה עצמה דקדשי מזבח ותנן אין תמורה עושה תמורה כי קתני אעיקר זיבחה השתא דאתית להכי אפי' תימא רבנן כי קתני אעיקר זיבחה: ואין נותנין מהן לאומנין כו': הא קדשי בדק הבית נותנין א"ר אבהו דאמר קרא (שמות כה) ועשו לי משלי: יש בקדשי בדק הבית כו': אמר מר סתם הקדשות לבדק הבית וחל על הכל מאן תנא א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן דלא כר' יהושע דתניא המקדיש נכסיו והיה בהן בהמה ראויה לגבי מזבח זכרים ונקבות רבי אליעזר אומר זכרים ימכרו לצרכי עולות ונקבות ימכרו לצרכי שלמים ודמיהן יפלו עם שאר נכסים לבדק הבית רבי יהושע אומר זכרים הן עצמן יקרבו עולות ונקבות ימכרו לצרכי שלמים ויביא בדמיהן עולות ושאר נכסים לבדק הבית ופליגא דרב אדא בר אהבה דאמר רב אדא בר אהבה אמר רב בעדר שכולו זכרים אפי' ר' אליעזר מודה דלא שביק איניש קדשי מזבח ומקדיש לבדק הבית לא נחלקו אלא בעדר שיש בו מחצה זכרים ומחצה נקבות ור' אליעזר סבר אין חולק את נדרו ומדנקבות לאו עולות זכרים נמי לאו עולות ור' יהושע סבר חולק את נדרו ל"א אמרי לה אמר רב אדא בר אהבה אמר רב בשלא הקדיש אלא בהמה אפי' ר"א מודה דלא שביק איניש קדשי מזבח ומקדיש לבדק הבית לא נחלקו אלא כשיש שאר נכסים עמהן ור"א סבר אין אדם חולק את נדרו מדשאר נכסים לא לקדשי מזבח בהמה נמי לא לקדשי מזבח ורבי יהושע סבר אדם חולק את נדרו ודמיהן יפלו עם שאר נכסים לבדק הבית בשלמא ללישנא בתרא היינו דקתני עם שאר נכסים לבדק הבית אלא ללישנא קמא ליתני יפלו לבדק הבית תניא נמי הכי ודמיהן יפלו לבדק הבית: הקדש בדק הבית חל על הכל: לאיתויי מאי אמר רבינא לאיתויי שפויי וניבא: ומועלין בגידוליהן: לאתויי מאי אמר רב פפא לאתויי >בקדושת מזבח< חלב המוקדשין וביצי תורין כדתניא חלב המוקדשין וביצי תורין לא נהנין ולא מועלין בד"א בקדשי מזבח אבל בקדשי בדק הבית הקדיש תרנגולת מועלין בביצתה חמורה מועלין בחלבה ואפילו למאן דאמר מועלין בגידולי מזבח ה"מ גידולין דחזו למזבח אבל גידולין דלא חזו למזבח אין מועלין בהן:

דף לב,א משנה אחד קדשי מזבח ואחד קדשי בדק הבית אין משנין אותן מקדושה לקדושה ומקדישין אותן הקדש עילוי ומחרימין אותן ואם מתו יקברו רבי שמעון אומר קדשי בדק הבית אם מתו יפדו:

דף לב,א גמרא אמר רב הונא קדשי מזבח שהתפיסן לחרמי כהנים לא עשה כלום מאי טעמא אמר קרא (ויקרא כז) כל חרם קדש קדשים הוא לה' כל חרם דקדש קדשים הוא ההוא לה' ליהוי מיתבי קדשי בדק הבית שהתפיסן בין לקדשי מזבח בין לחרמי כהנים לא עשה כלום חרמי כהנים שהתפיסן בין לקדשי מזבח בין לקדשי בדק הבית לא עשה כלום

הא קדשי מזבח שהתפיס לחרמי כהנים מה שעשה עשוי תיובתא דרב הונא אמר לך רב הונא כי שיירה אהדא שיירה דקדשי מזבח שהתפיסן לבדק הבית מה שעשה עשוי אבל לחרמי כהנים לא עשה כלום וליתנייה גבי הנך תנא דאית ביה תרתי קתני דלית ביה תרתי לא קתני תנן מקדיש אותן הקדש עילוי מאי לאו הקדש עילוי לבד"ה ומחרימין לחרמי כהן לא אידי ואידי קדשי בד"ה ולא שנא מפיק להו בלשון הקדש עילוי קדשי בדק הבית מחרימין אותם חרמי כהנים ועוד הא תניא בברייתא הקדש עילוי קדשי בדק הבית מחרימין אותם חרמי כהנים ועוד הא תניא רב הונא קרא קאמר אמר עולא אמר קרא חרם כל חרם ומי אמר עולא הכי והא אמר עולא המתפיס עולה לבד"ה אין בה אלא עיכוב דף לב,ב גמרא גזברין בלבד <לעולם רבנן> [מדרבנן] וקרא למעילה דאתא למעילה למה ליה קרא קדשי קדשים כתיב ביה וליטעמיך הא דא"ר ינאי אין מעילה מפורשת מן התורה אלא בעולה לבד שנא' (ויקרא ה) נפש כי תמעול מעל וחטאה בשגגה מקדשי ה' המיוחדין לה' אבל חטאת ואשם לא נפקא אלא מדרבי דתניא רבי אומר (ויקרא ג) כל חלב לה' לרבות אימורי קדשים קלים למעילה למה לי קרא קדשי קדשים כתיב בהו אלא אע"ג דקדשי קדשים כתיב בהו בעי קרא לרביינהו למעילה חרמים נמי אע"ג דקדשי קדשים כתיב בהו בעי קרא לרביינהו למעילה גופא המקדיש עולה לבד"ה אין בה אלא עיכוב גזברין בלבד מיתבי המקדיש עולה לבד"ה אסור לשוחטה עד שתפדה מדרבנן ה"נ מסתברא מדקתני סיפא אם עבר ושחטה מה שעשה עשוי אלא מאי מדרבנן אי הכי אימא סיפא ומועלין שתי מעילות ואי <מעילה> מדרבנן אמאי שתי מעילות הכי קאמר וראויה למעול בה שתי מעילות: ואם מתו יקברו כו': א"ר יוחנן לרבנן אחד קדשי מזבח ואחד קדשי ב"ה היו בכלל העמדה והערכה ור"ל אמר לרבנן קדשי ב"ה היו בכלל העמדה והערכה קדשי מזבח לא היו בכלל העמדה והערכה וזה מודה לר"ש דקדשי ב"ה לא היו בכלל העמדה והערכה וקדשי מזבח היו בכלל העמדה והערכה וד"ה בעל מום מעיקרו לא היה בכלל העמדה והערכה תנן ר"ש אומר קדשי בדק הבית שמתו יפדו בשלמא לרבי יוחנן דאמר לרבנן אחד זה ואחד זה היו בכלל העמדה והערכה היינו דאיצטריך ר"ש לפרושי קדשי בדק הבית שמתו יפדו אלא לר"ל למה ליה לפרושי לימא אם מתו יפדו אמר לך ריש לקיש ר"ש לא הוה ידע מאי דאמר ת"ק וה"ק ליה אי בקדשי מזבח מודינא לך בקדשי בדק הבית אם מתו יפדו תניא כותיה דרבי יוחנן (ויקרא כז) אם בהמה אשר יקריבו ממנה בבעלי מומין שיפדו הכתוב מדבר אתה אומר בבעלי מומין או אינו אלא בבהמה טמאה כשהוא אומר (ויקרא כז) אם בבהמה טמאה ופדה בערכך הרי בהמה טמאה אמור

דף לג,א גמרא הא מה אני מקיים (ויקרא כז) ואם [כל] בהמה אשר לא יקריבו ממנה קרבן לה' בבעלי מומין שיפדו יכול יפדו על מום עובר ת"ל אשר לא יקריבו ממנה שאינה קריבה כל עיקר יצתה זו שאינה קריבה היום אלא למחר ואמר רחמנא עביד לה העמדה והערכה אמר רב גידל אמר רב מ"ט דריש לקיש דאמר לרבנן קדשי בדק הבית היו בכלל העמדה והערכה קדשי מזבח לא היו בכלל העמדה והערכה דאמר קרא (ויקרא כא) והעריך הכהן אותה בין טוב ובין רע איזהו דבר שאינו חלוק בין טוב לרע הוי אומר זה קדשי ב"ה ואמר קרא אותה למעוטי קדשי מזבח ורבי יוחנן אותה למעוטי מאי למעוטי בעל מום מעיקרו ולתנא דבי לוי דאמר דאפילו בעל מום מעיקרו בכלל העמדה והערכה

דתני לוי הכל היו בכלל העמדה והערכה ואפילו בעל מום מעיקרו וכן תני <ר' > [דבי] לוי במתניתיה ואפי' חיה ואפילו עופות והכתיב אותה קשיא אמר רב יהודה אמר רב מ"ט דר"ש דאמר קדשי מזבח היו בכלל העמדה והערכה קדשי ב"ה לא היו דאמר קרא (ויקרא כז) והעריך הכהן אותה בין טוב ובין רע איזהו דבר שחלוק בין טוב ובין רע הוא אומר זה קדשי מזבח ואמר קרא אותה למעוטי ב"ה אי הכי בין טוב לרע מיבעי ליה קשיא מיתבי מתו תמימין יקברו ובעלי מומין יפדו בד"א בקדשי מזבח אבל בקדשי ב"ה בין תמימין בין בעלי מומים יקברו ר"ש אומר אחד קדשי מזבח ואחד קדשי בדק הבית תמימים יקברו בעלי מומין יפדו תיובתא דרבי יוחנן מרישא אמר לך ר' יוחנן הכא במאי עסקינן בבעל מום מעיקרו ה"נ מסתברא דאי תימא שקדם הקדישן את מומן ליפלוג ר"ש עלה אלא לאו ש"מ בבעל מום מעיקרו אלא לימא תיהוי תיובתיה דר"ל ר"ל מוקים לה בשקדם הקדישן את מומן אי הכי ניפלוג ר"ש עלה ר"ל מיפך אפיך והכי מותיב ממכילתא אחריתי מתו בין תמימין בין בעלי מומין יקברו [בד"א בקדשי ב"ה אבל בקדשים יפדו] ר"ש אומר תמימים יקברו ובעלי מומין יפדו תיובתא דרבי יוחנן מסיפא אמר לך ר' יוחנן הכא במאי עסקינן בבעל מום מעיקרו ה"נ מסתברא דאי תימא בשקדם הקדישן את מומן ניפלוג ר"ש עלה אלא לימא תיהוי תיובתיה דר"ל אמר לך ר"ל הכא במאי עסקינן בשקדם הקדישן את מומן וניפלוג ר"ש עלה אמר לך ר"ל ה"נ דפליג ר"ש א"ל ר' ירמיה לרבי זירא לר"ל דאמר לרבנן קדשי מזבח לא היו בכלל העמדה והערכה וקתני קדשי מזבח

דף לג,ב גמרא בעלי מומין יפדו ומוקמינן לה בשקדם הקדישן את מומן שמע מינה פודין את הקדשים להאכילן לכלבים הכא במאי עסקינן בשעבר ושחטן כדתניא כל הקדשים שנפל בהן מום ושחטן ר"מ אומר יקברו וחכמים אומרים יפדו א"ל רבי ירמיה לרבי זירא לר' שמעון דאמר קדשי בדק הבית לא הוו בכלל העמדה והערכה אמאי תמימים יקברו משום דחזו להקרבה כדתניא המתפיס תמימים לב"ה כשהן נפדין אינן נפדין אלא למזבח שכל הראוי למזבח אינו יוצא מידי מזבח לעולם א"ל רב פפא לאביי ואמרי לה רבא לר' יוחנן דמוקים לה בבעל מום מעיקרו וכולי עלמא סבירא להו דבעל מום מעיקרו דלא הוי בכלל העמדה והערכה ולא והתנן כל הקדשים שקדם מום קבוע להקדשן ונפדו חייבין בבכורה ובמתנות ויוצאין לחולין ליגזז וליעבד ולדן וחלבן מותר לאחר פדיון והשוחטן בחוץ פטור ואין עושין תמורה ואם מתו יפדו ואמר רב יהודה אמר רב זו דברי ר"ש דאמר קדשי מזבח היו בכלל העמדה והערכה קדשי ב"ה לא היו כדתנן ר"ש אומר קדשי ב"ה אם מתו יפדו ומודה ר"ש בבעל מום מעיקרו שנפדה מ"ט דאמר קרא אותה אותה למעוטי בעל מום מעיקרו אבל חכמים אומרים אפילו בעל מום מעיקרו הי' בכלל העמדה והערכה א"ל מאן חכמים תנא דבי לוי אי הכי זו דברי ר"ש ותו לא זו דברי ר"ש ומחלוקתו מיבעי ליה אמר ליה האי דלא קתני הכי משום דרב סבר לה כריש לקיש דאמר לרבנן קדשי בדק הבית היו בכלל העמדה והערכה קדשי מזבח לא היו ורישא קתני ואם מתו יפדו וסיפא קתני אם מתו יקברו ואיבעית אימא רב כרבי יוחנן סבירא ליה ודקא קשיא לך זו דברי רבי שמעון ומחלוקתו מיבעי ליה אימא הכי נמי:

דף לג,ב משנה ואלו הן הנקברין קדשים שהפילה יקברו הפילה שליא תקבר ושור הנסקל ועגלה ערופה וצפרי מצורע ושיער נזיר ופטר חמור ובשר בחלב וחולין שנשחטו בעזרה רבי שמעון אומר חולין שנשחטו בעזרה ושרפו וכן חיה שנשחטה בעזרה ואלו הן הנשרפין חמץ בפסח ישרף ותרומה טמאה והערלה וכלאי הכרם את שזרכן לשרוף ישרוף

ואת שדרכן להקבר יקבר ומדליקין בפת ובשמן של תרומה כל הקדשים שנשחטו חוץ לזמנן וחוץ למקומן הרי אלו ישרפו
דף לד, א משנה אשם תלוי ישרף רבי יהודה אומר יקבר חטאת העוף הבאה על הספק תשרף ר' יהודה אומר יטילנה לאמה כל הנקברין לא ישרפו וכל הנשרפין לא יקברו ר' יהודה אומר אם רצה להחמיר על עצמו לשרוף את הנקברין רשאי אמרו לו אינו מותר לשנות:

דף לד, א גמרא שער הנזיר יקבר רמי ליה טבי לרב נחמן תנן שער הנזיר יקבר ורמינהו האורג מלא הסיט מצמר בכור [בבגד] ידלק הבגד משער הנזיר ופטר חמור בשק ידלק השק א"ל כאן בנזיר טמא כאן בנזיר טהור אמר ליה שנית נזיר אנזיר פטר חמור אפטר חמור קשיא אישתיק ולא אמר ליה ולא מידי אמר ליה מידי שמיע לך בהא אמר ליה הכי אמר רב ששת כאן בשק כאן בשער איתמר נמי אמר רבי יוסי ברבי חנינא כאן בשק כאן בשער רבי אלעזר אמר כאן בנזיר טהור כאן בנזיר טמא א"ל ליבטל שק ברובא אמר רב פפא בציפורתא ציפורתא לישלופינהו א"ר ירמיה הא מני ר' יהודה היא דאמר אם רצה להחמיר על עצמו לשרוף את הנקברים רשאי אמר ליה קא קשיא לן לשלופינהו ואת מוקמת לה כר' יהודה הכי קאמינא אם אפשר לשלופינהו מוטב ואם לאו אוקמה כר' יהודה דאמר אם רצה להחמיר על עצמו לשרוף את הנקברין רשאי: ואלו הן הנשרפין: אמר מר חמץ בפסח ישרף סתם לן תנא כר' יהודה דאמר אין ביעור חמץ אלא שרפה: תרומה טמאה והערלה כו': הא כיצד אוכלין בשרפה משקין בקבורה: חטאת העוף כו': תניא א"ר יהודה חטאת העוף הבאה על הספק יטילנה לאמה ומנתחה אבר אבר וזורקן לאמה ומתגלגלת והולכת לנחל קדרון: כל הנקברין לא ישרפו כו': מ"ט משום דנקברין אפרן אסור ונשרפין אפרן מותר ונקברין אפרן אסור והתניא דם הנדה ובשר המת שנפרכו טהורין מאי לאו טהורין ומותרין לא טהורין ואסורין מתיב רב פנחס עולת העוף שנתמצה דמה מוראתה ונוצה שלה יצאו מידי מעילה מאי לאו יצאו מידי מעילה ומותרין לא יצאו מידי מעילה ואסורין ונשרפין דהקדש אפרן מותר והא תניא כל הנשרפין אפרם מותר חוץ מאפר אשירה ואפר דהקדש לעולם אסור ומיערב הוא דלא קעריב להו ותני להו משום דאשירה יש לה בטילה <בעובד כוכבים> {בגוי} הקדש אין לו בטילה עולמית קתני מיהא אפר הקדש לעולם אסור אמר רמי בר חמא כגון דנפלה דליקה בעצי הקדש מאליה כיון דלא ידיע מאן דלא הוי איניש דלמעול דליפוק אפרן לחולין רב שמעיה אמר כי תניא הא מתניתא בתרומת הדשן תניא דלעולם אסור דתניא ושמנו בנחת ושמנו כולו ושמנו שלא יפזר:

מסכת כריתות פרק א

דף ב, א משנה שלשים ושש כריתות בתורה הבא על האם ועל אשת אב ועל הכלה הבא על הזכור ועל הבהמה ואשה המביאה הבהמה עליה הבא על אשה ובתה ואשת איש הבא על אחותו ועל אחות אביו ועל אחות אמו ועל אחות אשתו ועל אשת אחיו ועל אשת אחי

אביו <ועל אשת אחי אמו> ועל הנדה והמגדף <ועובד עבודת כוכבים> {והעובד עבודה זרה} והנותן מזרעו למולך ובעל אוב ומחלל שבת וטמא שאכל קדש והבא אל המקדש טמא והאוכל חלב ודם ונותר ופיגול והשוחט ומעלה בחוץ והאוכל חמץ בפסח והאוכל והעושה מלאכה ביום הכפורים והמפטם את השמן והמפטם את הקטרת והסך את השמן המשחה והפסח והמילה מצות עשה על אלו חייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת ועל לא הודע שלהם אשם תלוי חוץ מן המטמא מקדש וקדשיו מפני שהוא בעולה ויורד דברי רבי מאיר וחכמים אומרים אף המגדף שנאמר (במדבר טו) תורה אחת יהיה לכם לעושה בשגגה יצא מגדף שאינו עושה מעשה:

דף ב,ב גמרא מניינא למה לי א"ר יוחנן שאם עשאן כולן בהעלם אחת חייב על כל אחת ואחת ותו הא דתנן אבות מלאכות מ' חסר אחת מניינא למה לי שאם עשאן כולן בהעלם אחת חייב על כל אחת ואחת תו הא דתנן ד' מחוסרי כפרה מניינא למה לי לאפוקי מדר' אליעזר בן יעקב דאמר ה' הוי דתניא ר' אליעזר בן יעקב אומר גר מחוסר כפרה עד שיזרק דם עליו אהכי תנא ד' תו הא דתנן ד' מביאין על הזדון כשגגה מניינא למה לי לאפוקי מדרבי שמעון דתניא רבי שמעון אומר שבועת הפקדון לא ניתן זדונה לכפרה אהכי תנא ד' תו הא דתנן ה' מביאין קרבן אחד על עבירות הרבה מניינא למה לי משום דקא בעי למיתנא סיפא נזיר אם נטמא טומאות הרבה ומשכחת לה כגון דאיטמי בשביעי וחזר ונטמא בשביעי ומני ר' יוסי בר' יהודה היא דאמר נזירות דטהרה מן שביעי הוא דחייל עליה דאי תאמר רבי היא כיון דנזירות דטהרה עד שמיני לא חיילא עליה היכי משכחת לה אי דנטמא בז' וחזר ונטמא בז' כולה חדא טומאה אריכתא היא ואי דנטמא בח' וחזר ונטמא בח' כיון דיצא בשעה הראויה להביא בה קרבן חייב על כל אחת ואחת אלא ש"מ רבי יוסי בר' יהודה היא מאי רבי ומאי ר' יוסי בר' יהודה דתניא (במדבר ו) וקדש את ראשו ביום ההוא ביום הבאת קרבנותיו דברי רבי ר' יוסי בר' יהודה אומר ביום תגלחתו תו הא דתנן ה' מביאין קרבן עולה ויורד מניינא למה לי משום דקתני סיפא נשיא כיוצא בהן [תני] ה' לאפוקי מדר"א דאמר נשיא מביא שעיר תו הא דתנן ד' אבות נזיקין מניינא למה לי לאפוקי מדרבי אושעיא דאמר י"ג אבות נזיקין הן ולר' אושעיא מניינא למה לי לאפוקי מדרבי חייא דאמר כ"ד אבות נזיקין ולר' חייא מניינא למה לי לאפוקי מסור ומפגל אמר מר שאם עשאן כולן בהעלם אחת חייב על כל אחת ואחת בשלמא פטור לגמרי לא מצית אמרת דכתיב (ויקרא יח) כי כל אשר יעשה מכל התועבות האלה ונכרתו אלא אימא עבר חדא נתחייב חדא עבר כולהו בהעלם אחת אינו חייב אלא אחת אמר רבי יוחנן לכך יצאה כרת באחותו לחלק מתקיף לה רב ביבי בר אבבי אימא אחותו דפרט קרא ניחייב חדא עלה וכולן כיון דבהעלם אחת לא ניחייב אלא אחת ולרב ביבי בר אבבי מי לית ליה הדא דתניא כל דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד לא ללמד על עצמו יצא אלא ללמד על הכלל כולו יצא כיצד (ויקרא ז) והנפש אשר תאכל בשר וגו' והלא שלמים בכלל [כל] הקדשים היו למה יצאו להקיש אליהן מה שלמים שהן קדשי מזבח וחיובין עליהן אף כל שהן קדשי מזבח חייבין עליהן יצאו קדשי בדק הבית אמר ליה רב ביבי בר מינה לאו מי אמרת התם יצאו קדשי בדק הבית הכא נמי מה אחותו מיוחדת שהיא ערוה ואין לה היתר בחיי אוסרה אף כל שאין לה היתר בחיי אוסרה יצאה אשת איש שיש לה היתר בחיי בעלה א"ר יונה ואיתימא רב הונא בריה דרב יהושע אמר קרא כי כל אשר יעשה מכל התועבות וגו' <הואיל וכך הקיש הוא> הוקשו כל העריות כולן לאחותו מה אחותו חייבין עליה בפני

עצמה אף כל חייבין עליה בפני עצמה ולרבי יצחק דאמר חייבי כריתות בכלל היו ולמה יצאה כרת באחותו לדונה בכרת ולא במלקות לחלק מנא ליה נפקא ליה (ויקרא יח) מואל אשה בנדת טומאתה לא תקרב לחלק על כל אשה ואשה ורבנן נמי תיפוק להו מואל אשה בנדת טומאתה אין ה"נ אלא כרת דאחותו למאי אתא מיבעי ליה לחלק על אחותו ועל אחות אביו ועל אחות אמו הני למה להו לחלק הרי שמות מוחלקין והרי גופים מוחלקים אלא אימא לחלק על אחותו שהיא אחות אביו ושהיא אחות אמו ורבי יצחק הא מילתא מנ"ל נפקא ליה מן סיפא דקרא דכתיב (ויקרא יח) ערות אחותו גלה ורבנן אחותו דסיפא דקרא מאי עבדי ליה מיבעי ליה

דף ג,א גמרא לאחותו שהיא בת אביו ובת אמו לומר שאין עונשין מן הדין ור' יצחק סבר עונשין מן הדין ואיבעית אימא יליף עונש מאזהרה א"ר אלעזר א"ר הושעיא כל מקום שאתה מוצא ב' לאוין וכרת אחד חלק חטאת ביניהן ומאי היא מפטם וסך דכתיב (שמות ל) על בשר אדם לא ייסך ובמתכונתו וגו' כרת אחד דכתיב (שמות ל) אשר ירקח כמוהו ואשר יתן ממנו על זר ונכרת מעמיו וכי מאחר דלאוין מוחלקים כרת דאחותו דכתב רחמנא ל"ל לר"י כדאית ליה לרבנן מיבעיא להו לומר שאין עונשין מן הדין >לר' יצחק מפיק ליה לחייב על אחותו שהיא אחות אביו ושהיא אחות אמו ורבנן דנפקא להון מן אחותו דרישא ור' יצחק סבר אחותו דרישא אורחיה דקרא היא ומפיק לחלק מאחותו דסיפיה דקרא לחלק על אחותו שהיא אחות אביו ושהיא אחות אמו < אמר רנב"י אף אנן נמי תנינא המפטם את השמן המפטם את הקטרת והסך בשמן המשחה ל"ל דתניא המפטם את הקטרת במיצעא לאו הא קמ"ל מה קטרת לאו בפני עצמו וחייבים עליה כרת בפני עצמו אף מפטם שמן וסך נמי כיון דלאו בפני עצמו חייבים עליו בפני עצמה וכ"ת דקא בעי למיתנא פיטומין בהדי הדדי ניתנהו איפוך המפטם את הקטרת והמפטם את השמן והסך שמן המשחה אמאי פלגיה לשמן לאו הא קמשמע לן דיש חילוק חטאות ביניהן ש"מ: הבא על הזכור: תנא במאי קא חשיב אי בגברי דל האשה הנרבעת ובצרא לה חדא אי בנשי קחשיב דל מינהון הבא על הזכור ועל הבהמה ובצרי להו תרתי א"ר יוחנן לעולם תנא גברי קחשיב ותני הכי הבא על הזכור והביא זכור עליו ור' ישמעאל היא דאמר חייב שתים והא מדקתני מגדף בסיפיה ומוקמינן לה כר"ע רישא נמי ר' עקיבא וכ"ת ר"ע היא וברישא סבר לה כר' ישמעאל והאמר ר' אבהו הבא על הזכור והביא זכור עליו לר' ישמעאל דמפיק ליה מתרתי קראי (ויקרא יח) מואת זכר לא תשכב (דברים כג) ומולא יהיה קדש מבני ישראל חייב שתים לר"ע אינו חייב אלא אחת דמחד קרא נפיק ליה את זכר לא תשכב קרי ביה לא תשכב אלא רישא ר' ישמעאל ובמגדף סבר לה כר"ע אי הכי ניתני נמי הבא על הבהמה והביא בהמה עליו הא אמר אביי הבא על הבהמה והביא בהמה עליו אף לר' ישמעאל אינו חייב אלא אחת דכי כתיב קרא בגברי כתיב ר"א משמיה דרב אמר תנא תני שלשים ושלש חטאות ותני שלש כריתות לסיומינהו בכריתות דקתני סיפא פסח ומילה במצות עשה פסח ומילה אמאי קתני להו ואיתימא לאיתויי קרבן עליהון מי מייתי והתני' הוקשה כל התורה כולה <לעבודת כוכבים> {לעבודה זרה} דכתיב (במדבר טו) תורה אחת יהיה לכם לעושה בשגגה והנפש אשר תעשה ביד רמה מה >עבודת כוכבים< {עבודה זרה} שב ואל תעשה אף כל שב ואל תעשה אלא לאו ש"מ תנא שלשים ושלש חטאות מאן דעבדי בשוגג והדר תנא שלש כריתות לסיומינהו לכריתות ש"מ: המחלל את השבת: אמרי שבת מ' חסר אחת הוויין א"ר יוחנן תנא שגגת שבת וזדון

מלאכות דלא מחייב אלא חדא דתניא הנה שהיא אחת שגגת שבת וזדון מלאכות וניתני זדון שבת ושגגת מלאכות דמחייב מ' חסר אחת דתניא (ויקרא ד) ועשה מאחת מהנה פעמים שחייב אחת על כולן ופעמים שחייב על כל אחת ואחת <דתניא> [ותניא] אחת שהיא הנה זדון שבת ושגגת מלאכות תנא שגגת שבת וזדון מלאכות עדיפא ליה דמחטאת מיהא לא מיפטר וכן אתה מוצא גבי <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} דקתני שגגת <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} וזדון עבודות שגגת <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} היכי דמי אילימא דעמד בבית <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} וסבר בית הכנסת היא והשתחוה הרי לבו לשמים ואלא דחזא אנדרטא וסגיד לה אי דקבליה עליה באלוה בר סקילה הוא ואי דלא קבליה באלוה לאו מידי הוא אלא מאהבה ומיראה הניחא לאביי דאמר חייב אלא לרבא דאמר פטור מאי איכא למימר

דף ג,ב גמרא אלא באומר מותר דעד כאן לא קבעי מיניה רבא מרב נחמן אלא אי חדא מחייב אי תרתי מחייב אבל מיפטר לגמרי לא בעא מיניה רב פפא אמר משכחת לה בתינוק שנשבה לבין <העובדי כוכבים> {הגוים} דידע דאסירא <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} והני <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} לא ידע דאסירן ואי בעית אימא אפ' תימא בגדול כגון דקא טעי בהדין קרא (שמות כ) לא תעשון אתי אלהי כסף ואלהי זהב וגו' סבר כי אסירא השתחואה לעבודה זרה דכסף וזהב אבל דמיני אחרוני שריא דהיינו שגגת <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} וזדון עבודות רב אחא בריה דרב איקא משמיה דרב ביבי אמר תנא שם שבת ושם <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} קתני ממאי מדקתני הבא על אשה ובתה ועל אשת איש והא יש בתו מאנוסתו דלא קתני לה אמרי דכתיבן קתני דלא כתיבן לא קתני והאיכא בת אשתו ובת <בתה> [בתו] ובת בנה דכתיבא ולא קתני אלא שם אשה ובתה קתני ה"נ שם שבת ושם <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} קתני רב אחא בריה דרב איקא רמי דיליה אדיליה מי אמר רב ביבי בר אביי הכי שם שבת קתני ושם <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} קתני והאייתמר המעלה אברי פנים בחוץ חייב אברי חוץ בחוץ חייב וקשיא ליה לרב ביבי בר אביי אי הכי הא דתנן שלשים ושש כריתות בתורה תלתין ושבע נינהו דאיכא המעלה והמעלה מאי קשיא ליה נישני שם העלאה קתני מי דמי שבת <ועבודת כוכבים> {ועבודה זרה} תנא יתהון אבינכיהון גבי כריתות דאיריא משני שם שבת קתני שם <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} קתני גבי העלאה מי תנא יתהון בינכיהון דשני הכי בעא מיניה ר' ירמיה מר' זירא ב' כריתות ולאן אחד מהו א"ל שוחט והעלה קאמרת הני שני לאוין נינהו אי למאן דגמר מגז"ש נאמר כאן הבאה ונאמר להלן הבאה מה להלן לא ענש אלא א"כ הזהיר אף כאן לא ענש אא"כ הזהיר למאן דמייתי לה בהיקש אמר קרא (דברים יב) שם תעלה ושם תעשה מקיש שחיטה להעלאה מה העלאה לא ענש אא"כ הזהיר אף שחיטה לא ענש אא"כ הזהיר דלמא ב' מיתות ולאן אחד קאמרת מה היא אוב וידעוני א"ל דהא פלוגתא דר' יוחנן ור"ל דתנו גבי <סנהדרין> [הנסקלין] בעל אוב וידעוני וקשיא לן ומ"ש גבי סקילות תני ידעוני וגבי כריתות לא תני ידעוני א"ר יוחנן הואיל ושניהם בלאו אחד נאמרו ונימא ידעוני ולא נימא בעל אוב קסבר הואיל ופתח הכתוב בבעל אוב ור"ל אמר הואיל ואין בו מעשה ור"ל מאי טעמא לא אמר כר' יוחנן א"ר פפא דהא חלוקין הן במיתות ור' יוחנן אמר לך חלוקה דלאו הוי חלוקה חלוקה דמיתה לא הויא חלוקה ור' יוחנן מ"ט לא אמר כר"ל קסבר מאן תנא כריתות ר"ע היא דאמר לא בעינן מעשה ור"ל נהי דר"ע לא בעי מעשה רבה מעשה זוטא בעי בעל אוב מאי

מעשה אית ביה הקשת זרועותיו הוי מעשה מגדף מאי מעשה אית ביה עקימת שפתיו הוי מעשה קס"ד הקשת זרועותיו הוי מעשה זוטא אפי' לרבנן מיתיבי <בעבודת כוכבים> {בעבודה זרה} אינו חייב אלא על דבר שיש בו מעשה כגון שזיבח וקיטר וניסך והשתחוה וקשיא לן השתחואה לית בה מעשה ואמר ר"ל הא מני ר"ע היא דאמר לא בעינן מעשה ור' יוחנן אמר אפי' תימא רבנן כפיפת קומתו הוי מעשה מכלל דסבירא ליה לר"ל אליבא דרבנן כפיפת קומתו לרבנן לא הוי מעשה הקשת זרועותיו הוי מעשה ואלא כי קאמר ר"ל הקשת זרועותיו הוי מעשה זוטא אליבא דר"ע אבל לרבנן לא הוי מעשה א"ה אמאי תני יצא מגדף שאין בו מעשה ניתני יצא מגדף ובעל אוב חדא מתרתי קתני וליתני בעל אוב ולא ליתני מגדף מגדף איצטריך ליה סד"א הואיל וכתוב כרת דיליה במקום קרבן אימא מודה ליה לרבי עקיבא קמ"ל דלא עולא אמר בעל אוב דקתני במקטר לשד מתקיף לה רבא א"כ היינו עובד <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} אלא אמר רבא מקטר לשד ע"מ לחברו א"ל אביי א"כ היינו חובר חבר א"ל התורה אמרה חובר חבר כגון זה בסקילה ואלא חובר חבר דבלאו הדין הוא א"ל כדתניא וחובר חבר אחד חובר גדול ואחד חובר קטן ואפי' חובר לנחשים ועקרבים חייב אמר אביי האי מאן דבעי למיצמד זיבורא ועקרבא אסור ואי קאתו בתריה שרי לר' יוחנן דאמר כפיפת קומתו הוי מעשה עקימת דף ד,א גמרא שפתיו נהוי מעשה גבי מגדף אמר רבא שאני מגדף הואיל וישנו בלב אבל בעלמא עקימת שפתיו הוי מעשה מתיב רבי זירא יצאו עדים זוממין שאין בו מעשה ואמאי הא על פי כתיב בהן אמר רבא שאני עדים זוממין הואיל וישנן בראייה: האוכל חלב: ת"ר (ויקרא ז) כל חלב שור וכשב ועז לא תאכלו לחייב על כל אחת ואחת דברי ר' ישמעאל וחכ"א אינו חייב אלא אחת נימא בהא קמיפלגי דר' ישמעאל סבר לוקין על לאו שבכללות ורבנן סברי אין לוקין על לאו שבכללות לעולם סבר ר' ישמעאל אין לוקין על לאו שבכללות ושאני הכא דמיתרי ליה קראי נכתוב קרא כל חלב לא תאכלו שור וכשב ועז למה לי ש"מ לחלק ורבנן אי לא כתיב שור וכשב ועז ה"א אפילו חלב חיה במשמע להכי כתב שור כשב ועז למימרא דחלב שור וכשב ועז הוא דאסור אבל דחיה שרי שפיר קאמרי ליה אלא היינו טעמא דרבי ישמעאל דקסבר א"כ לכתוב כל חלב שור לא תאכלו כשב ועז למה לי ש"מ לחלק ורבנן סברי אי כתב רחמנא כל חלב שור ה"א נילף שור שור מסיני מה גבי סיני חיה ועוף כיוצא בהן אף גבי אכילה חיה ועוף כיוצא בהן להכי כתב רחמנא שור וכשב ועז למימרא דהני דאסור אבל חיה ועוף שרי שפיר קא"ל אלא היינו טעמא דקסבר נכתוב כל חלב כשב לא תאכלו א"נ כל חלב עז לא תאכלו שור וכשב ועז למה לי ש"מ לחלק ורבנן סברי אי כתב כל חלב כשב ה"א חלב אסור ושור ועז שרי וכ"ת מאי אולמיה דכשב משום דנתרבה באליה וכדתנא ר' חנניא למה מנה הכתוב אימורין בשור ואימורים בכשב ואימורים בעז דכתיב (במדבר יח) אך בכור שור וגו' צריכי דאי כתב שור ה"א כשב ועז לא ילפינן מיניה דאיכא למיפרך מה לשור שכן נתרבה בנסכים נכתוב רחמנא בכשב ונילף שור ועז מכשב איכא למיפרך מה לכשב שכן נתרבה באליה נכתוב רחמנא עז ונילף שור וכשב מיניה איכא למיפרך מה לעז שכן נתרבה אצל <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} מן חד לא ילפינן נכתוב תרתי ונילף חדא מתרתי הי דין נילף שור מכשב ועז אית להון פירכא מה לכשב ועז שכן נתרבו אצל הפסח לא נכתוב כשב ונילף משור ועז אית להון פירכא מה לשור ועז שכן נתרבה אצל <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} לא נכתוב עז ונילף משור וכשב אית להון פירכא מה לשור וכשב שכן יש

בו צד ריבוי הלכך לא ילפי מהדדי שפיר קא"ל אלא לעולם טעמא דרבי ישמעאל כדאמרינן מעיקרא דאם כן נכתוב כל חלב ולישתוק מאי אמרת האי דכתב שור וכשב ועז למשרי חלב חיה הא כי כתב קרא בעניינא דקדשים ודבר למד מעניינו מכלל דרבנן סברי לא ילפינן דבר למד מעניינו לא דכולי עלמא ילפינן דבר הלמד מעניינו והכא בהא פליגי רבי ישמעאל סבר למידין לאו מלאו בין מלאו ובין מלאו זכרת >דכל חלב שור וכשב ועז מלאו (ויקרא ג) דחוקת עולם לדורותיכם בכל מושבותיכם כל חלב וכל דם לא תאכלו דכתיב בעניינא דקדשים ובקדשים לא אית בהון חיה אף כל חלב שור כי כתיב ליה סתמא ליכא לספוקי בחיה הלכך שור וכשב ועז לחלק הוא דאתא לחייב על כל אחת ואחת וילפינן לאו דכל חלב ולא דחוקת עולם מכרת (ויקרא ז) דכי כל אוכל חלב מן הבהמה אשר יקריבו ממנה מה ההוא לחלק אף הדין לחלק < ורבנן לאו מלאו ילפינן לאו מכרת לא ילפינן ואיבעית אימא היינו טעמייהו דרבנן כדאמר ליה רב מרי לרב זביד אלא מעתה אליה דחולין תיתסר אמר ליה עליך אמר קרא (ויקרא ז) כל חלב שור וכשב ועז דבר השוה בשלשתן בעינן וליכא הלכך כי אתא שור וכשב ועז למישרי אליה דחולין הוא דאתא ור' ישמעאל אמר לך א"כ לימא קרא כל חלב שור וכשב עז למה לי ש"מ לחלק א"ר חנינא מודה רבי ישמעאל לענין קרבן שאין מביא אלא חטאת אחת מ"ט דלא דמי הדין לאו ללאו דעירות ת"ר ועשה אחת ועשה הנה לחייב על כל אחת ואחת שאם אכל חלב וחלב שם אחד בשני העלמות חייב שתים שתי שמות בהעלם אחת חייב שתים א"ל רמי בר חמא לרב חסדא בשלמא שם אחד בשני העלמות חייב שתים משום דהעלמות מחלקין אלא שני שמות בהעלם אחת אמאי חייב שתים הא בעינן העלמות מוחלקין וליכא א"ל הכא במאי עסקינן כגון דאכל חלב דנותר דמחייב משום נותר ומשום חלב א"ל א"כ ניחייב נמי משום קודש אלא אמר רב ששת כגון דאכל חלב דהקדש ור' יהודה היא דתניא אכל חלב נבלה אכל חלב מוקדשין חייב שתים ר' יהודה אומר חלב מוקדשין לוקה שלש מחייכו עלה במערבא ונוקמה כגון חלב דשור וכשב ועז ור' ישמעאל היא דאמר לוקה שלש

דף ד,ב גמרא אלמא לא אוקמה כר' ישמעאל דא"ר חנינא מודה היה רבי ישמעאל לענין קרבן שאינו חייב אלא חטאת אחת השתא נמי כר' יהודה לא מתוקמא דהא א"ר אליעזר מודה היה רבי יהודה לענין קרבן שאין מביא אלא חטאת אחת אלא אמר ר"ל משום בר תאוטני הכא במאי עסקינן כגון שאכלן בשני תמחויין ואליבא דרבי יהושע דאמר תמחויין מחלקים גופא אכל חלב נבילה לוקה שתים חלב מוקדשין לוקה שתים רבי יהודה אומר חלב מוקדשין לוקה שלש אמר ליה רב שיזבי לרבא בשלמא לר' יהודה היינו דכתיבי קראי (ויקרא ג) חקת עולם (ויקרא ז) כל חלב שור וכשב ועז לא תאכלו (ויקרא כב) וכל זר לא יאכל קדש הא תלתא לאוין אלא לרבנן מ"ט קסברי לאו דחוקת עולם בקדשים ולא דחלב שור בחולין וצריכי דאי כתב רחמנא בקדשים הוה אמינא קדשים הוא דחמירי דאסור חלבו אבל חולין אימא לא משום הכי כתב רחמנא כל חלב שור ואי כתב כל חלב שור ה"א חלב דחולין הוא דאסור משום דלא הותר מכללו אבל חלב מוקדשין דהותר מכללו ה"א מדהותר בשרן אישתרי נמי חלבן צריכי ורבי יהודה סבר כי כתיב חלב שור בעניינא דקדשים כתיב אלא מכלל דרבנן סברי לא ילפינן דבר הלמד מעניינו לא דכ"ע [ילפינן] דבר הלמד מעניינו ובהא קמיפלגי רבי יהודה סבר למידין לאו מלאו ולא מכרת ורבנן סברי לאו מלאו ילפינן לאו מכרת לא ילפינן >אלא לר' יהודה כל חלב וכל דם לא

תאכלו למאי אתא מיבעי ליה להקיש ד<תניא תניא כל חלב וכל דם לא תאכלו מה חלב לוקה שתיים אף דם לוקה שתיים דברי ר' יהודה וחכ"א אין בו אלא אזהרה אחת ומ"ש חלב דלוקה שתיים בלא היקישא דכתב ביה תרי קראי כל חלב וכל דם לא תאכלו כל חלב שור וכשב דם נמי בלאו היקישא נילקי שתיים דכתיב ביה תרי לאוין כל חלב וכל דם לא תאכלו (ויקרא ז) וכל דם לא תאכלו בכל מושבותיכם לעוף ולבהמה אלא אימא מה חלב לוקה שלש אף דם לוקה ג' ומאי שנא חלב דלוקה שלש דכתיב ביה הלין תרי לאוין ולא דזרות הא תלתא דם נמי איצטריך ס"ד אמינא הואיל ואיתמעט דם מטומאה ליתמעט מזרות קמ"ל היקישא ואלא לרבנן הקישא למאי אתא מיבעי ליה לכדתניא כל חלב וכל דם לא תאכלו מה חלב מיוחד שחלבו חלוק מבשרו ואין מצטרפין זה עם זה אף דם שדמו חלוק מבשרו אוציא דם שרצים הואיל דאין דמן חלוק מבשרן מצטרפין והא מהכא נפקא מהתם נפקא (ויקרא יא) וזה לכם הטמא לימד על דם השרץ והשרץ שמצטרפין זה עם זה אי לאו היקישא ס"ד אמינא ה"מ לטומאה אבל לאכילה אימא לא אשמעין היקישא לאכילה אמר רבינא הילכך דם נחש ובשרו מצטרפין מאי קמ"ל היינו היקישא סד"א שרץ דאיתרבי לטומאה איתרבי לאכילה נחש דלא איתרבי לטומאה לא איתרבי לאכילה קמ"ל היקישא כל מילי דאין דמו חלוק מבשרו משמע אמר רבא שלש כריתות האמורות בדם למאי אחת לדם חולין ואחת לדם קדשים ואחת לדם התמצית הניחא לר' יהודה דתניא דם התמצית באזהרה ר' יהודה אומר בכרת אלא לרבנן ההיא למאי אתא ואפילו לר' יהודה כרת נפקא ליה מן כל דם דתניא רבי יהודה אומר דם מה תלמוד לומר כל דם אין לי אלא דם קדשים שהנפש יוצא בו [שהוא מכפר] דם חולין ודם התמצית מנין ת"ל כל דם אלא אימא אחד לדם חולין ואחד לדם קדשים ואחד לדם כיסוי ואמר רבא חמשה לאוין האמורין בדם למה אחת לדם חולין ואחת לדם קדשים ואחת לדם כיסוי ואחת לדם איברין ואחת לדם התמצית א"ר אילא אכל מעשר דגן ותירוש ויצהר לוקה שלש והא אין לוקין על לאו שבכללות שאני הכא דמייתי קראי מכדי כתב רחמנא (דברים יד) ואכלת לפני ה' אלהיך מעשר דגנך תירושך ויצהרך בפנים אין בחוץ לא ל"ל דכתב רחמנא (דברים יב) לא תוכל לאכול בשעריך מעשר דגנך ותירושך ויצהרך לחלק אי מההוא ה"א ה"מ בעשה אבל בלאו אימא לא אמטו להכי

דף ה,א גמרא כתב רחמנא לא תוכל לאוקמה בלאו ועדיין לאו שבכללות הוא אם כן נימא קרא לא תוכל לאכלם בשעריך מעשר דגנך תירושך ויצהרך למ"ל ליחודי אכילה דכל חד וחד א"ר יצחק האוכל לחם קלי וכרמל לוקה ג' והא אין לוקין על לאו שבכללות שאני הכא דמייתר קראי לימא קרא לחם ונילף קלי וכרמל מיניה איכא למיפרך מה ללחם שכן נתרבה אצל חלה נכתוב קלי ולא לכתוב לחם ונילף מקלי לחם מקלי לא אתי משום דקלי איתיה בעיניה לחם לא איתיה בעיניה כרמל מקלי לא אתי משום דקלי נתרבה אצל מנחות כרמל לא נתרבה אצל מנחות נכתוב כרמל ונילף לחם וקלי מיניה איכא למיפרך מה לכרמל שכן לא נשתנה מברייתו מן חד לא ילפי נילף חדא מן תרין לא נכתוב קרא לחם ונילף מקלי וכרמל איכא למיפרך מה לקלי וכרמל דאיתנהון בעיניהון לא נכתוב קרא כרמל ונילף מלחם וקלי איכא למיפרך מה ללחם וקלי שכן נתרבו אצל מנחות אמר לך רבי יצחק לא נכתוב קרא קלי ונילף מלחם וכרמל מאי פרכת אי פרכת מה ללחם שכן נתרבה אצל חלה כרמל יוכיח ואי משום דכרמל לא נשתנה מברייתו לחם יוכיח הלכך לוקה דמייתר ואימא קלי דמייתר מחייב חדא אכולהון מחייב חדא אם כן נכתוב קרא לחם

כרמל וקלי אי נמי נכתוב קלי ולחם וכרמל אמאי כתב לקלי באמצע הכי קאמר לחם בקלי נחייב וכרמל נחייב בקלי א"ר ינאי לעולם אל תהי גזירה שוה קלה בעיניך שהרי פיגול אחד מגופי תורה ולא לימדו הכתוב אלא מגזירה שוה דאמר רבי יוחנן תני זבדא בר לוי נאמר להלן (ויקרא יט) ואוכליו עונו ישא ונאמר כאן (ויקרא ז) והנפש האוכלת ממנו עונה תשא מה להלן כרת אף כאן כרת א"ר סימאי לעולם אל תהי גזירה שוה קלה בעיניך שהרי נותר אחד מגופי תורה ולא לימדו הכתוב אלא מג"ש מאי היא יליף קדש קדש ואוכליו עונו ישא כי את קדש ה' חלל וכתוב (שמות כט) ושרפת את הנותר באש כי קדש וגו' אמר אביי לעולם אל תהי ג"ש קלה בעיניך שהרי בתו מאנוסתו הן הן גופי תורה ולא לימדה הכתוב אלא מג"ש דאמר רבא אמר לי ר' יצחק בר אבדימי אתיא הנה הנה לאיסורא אתיא זמה זמה לשרפה אמר רב אשי אל תהי ג"ש קלה בעיניך שהרי נסקלים הן הן גופי תורה ולא לימדה הכתוב אלא מג"ש דתניא נאמר כאן דמיהם בם ונאמר באוב וידעוני דמיהם בם מה להלן בסקילה אף כאן בסקילה: המפטם את השמן כו': ת"ר המפטם את השמן ללמוד בו [או] למוסרו לציבור פטור לסוך חייב והסך ממנו פטור לפי שאין חייבין אלא על סיכת שמן המשחה שעשה משה בלבד אמר מר ללמוד בו [או] ע"מ למוסרו לציבור פטור מנלן אתיא מתכונתו מן במתכונתה דקטרת וכתוב לגבי קטרת (שמות ל) לא תעשו לכם לכם הוא דאסור אבל למוסרו לציבור פטור גבי שמן נמי למוסרו לציבור פטור ותיהדר קטרת ונילף משמן מה שמן כי מפטם לחציין פטור אף קטרת נמי כי מפטם לחציין פטור אלמה אמר רבא קטרת שפטמה לחציין חייב שמן שפטמו לחציין פטור אמר לך רבא גבי שמן כתיב ובמתכונתו לא תעשו כמוהו הוא דאסור אבל חציו שפיר דמי גבי קטרת דכתיב והקטרת אשר תעשה כל עשייה דקטרת אפשר דמקטיר פרס שחרית ופרס בין הערבים ת"ר שמן המשחה מר דרור ה' מאות קדה ה' מאות קנמן בשם ה' מאות וקנה בשם חמשים ומאתים נמצאו כולם אלף ושבעה מאות וחמשים תנא מניינא קמ"ל תנא הא קא קשיא ליה אימא קנה בשם כקנמן בשם מה קנמן בשם מחציתו בחמשים ומאתים אף קנה בשם מחציתו חמשים ומאתים דהו ליה תרין אלפים ואימא ה"נ אם כן נכתוב קרא קנמן בשם וקנה בשם מחצה ומחצה חמשים ומאתים אמר ליה רב פפא לאביי כשהוא שוקל בהכרע הוא שוקל או עין בעין הוא שוקל אמר ליה רחמנא כתב בד בבד ואת אמרת בהכרע והאמר רב יהודה הקב"ה יודע הכרעות אלמא דאית בהו הכרע אלא אמר רב יהודה דקנמן בשם אמאי מייתי מחציתו דחמש מאות חמשים ומאתים בחד זימנא וחמשים ומאתים בחד זימנא כיון דכולהון ה' מאות הויין נייתי ה' מאות בבת אחת ש"מ מדקמייתי לה לקנמן בשם בתרי זימני הכרע אית ביה והקב"ה יודע בהכרעות ומאי בד בבד אמר רבינא שלא יניח משקל במשקל וישקול ת"ר שמן המשחה שעשה משה במדבר משלקו העיקרין דברי ר' יהודה א"ל רבי יוסי והלא לסוך העיקרין אינו סיפק כיצד עושה הביאו העיקרין ושלקום במים והציף עליהן שמן המשחה וקלט את הריח וקיפחו אמר לו ר' יהודה

דף ה,ב גמרא וכי נס אחד נעשה בשמן המשחה והלא נסים הרבה נעשו בו מתחלתו ועד סופו תחלתו לא היה אלא י"ב לוג ובו נמשח המשכן וכליו ואהרן ובניו כל שבעת ימי המלוואים ובו נמשחו כהנים גדולים ומלכים וכולו קיים לעתיד לבא שנאמר (שמות ל) שמן משחת קדש יהיה זה לי לדורותיכם זה בגימטריא י"ב לוגין הויין ת"ר (ויקרא ח) ויקח משה את שמן המשחה וימשח את המשכן וגו' רבי יהודה אומר שמן המשחה שעשה

משה במדבר הרבה נסים נעשו בו מתחלתו ועד סופו תחלתו לא היה אלא י"ב לוגין כמה יורה בולעת כמה עיקרין בולעין כמה האור שורף ובו נמשח משכן וכליו אהרן ובניו כל ז' ימי המלוואים ובו נמשחו כהנים גדולים ומלכים ואפי' כהן גדול בן כ"ג טעון משיחה ואין מושחין מלך בן מלך ואם תאמר מפני מה משחו את שלמה מפני מחלוקת אדוניה ואת יהואש מפני עתליה ואת יהואחז מפני יהויקים אחיו שהיה גדול מאחיו שתי שנים אמר מר ואפי' כ"ג בן כ"ג טעון משיחה מנלן דכתיב (ויקרא ו) והכהן המשיח תחתיו מבניו נימא קרא והכהן שתחתיו מבניו מאי המשיח הא קמ"ל דאפי' מבניו ההוא דמשח הוי כ"ג ואי לא משח לא הוי כ"ג אמר מר אין מושחין מלך בן מלך מנלן אמר רב אחא בר יעקב דכתיב (דברים יז) למען יאריך ימים על ממלכתו הוא ובניו <כל הימים> ירושה היא ומפני מה משחו את שלמה מפני מחלוקת אדוניה מנלן דכי אתי מחלוקת בעי משיחה ולא כל דבעי מלכא מורית ליה מלכותא אמר רב פפא אמר קרא (דברים יז) בקרב ישראל בזמן ששלום בישראל תנא אף יהוא בן נמשי לא נמשח אלא מפני מחלוקת יורם בן אחאב אמאי תיפוק ליה דמלך ראשון הוא חסורי מיחסרא והכי קתני מלכי בית דוד מושחין מלכי ישראל אין מושחין ואם תאמר מפני מה משחו יהוא בן נמשי מפני מחלוקת יורם בן אחאב אמר מר מלכי בית דוד מושחין ואין מלכי ישראל מושחין מנלן דכתיב (שמואל א טז) קום משחהו כי זה הוא זה טעון משיחה ואין אחר טעון משיחה אמר מר מפני מחלוקת יורם ומשום מחלוקת יורם בן אחאב נמעל בשמן המשחה כדאמר רב פפא באפרסמא דכיאה"נ באפרסמא דכיאה ואת יהואחז מפני יהויקים שהיה גדול ממנו שתי שנים ומי קשיש והכתיב (דברי הימים א ג) ובני יאשיה הבכור יוחנן והשני יהויקים והשלישי צדקיהו והרביעי שלום וא"ר יוחנן הוא יהואחז <הוא> צדקיהו הוא שלום אלא לעולם יהויקים קשיש ואמאי קרי ליה בכור שהוא בכור למלכות ומי מוקמינן זוטא קמי קשישא והכתיב (דברי הימים ב כא) ואת הממלכה נתן ליהורם כי הוא הבכור ההוא ממלא מקום אבותיו הוה אמר מר הוא שלום הוא צדקיהו והא בדרי קחשיב ומאי קרי ליה שלישי שהוא שלישי לבנים ומאי קרי ליה רביעי שהוא רביעי למלכות משום דמלך יכניה קמיה בתחלה מלך יהואחז וסוף מלך יהויקים וסוף מלך יכניה וסוף מלך צדקיהו ת"ר הוא שלום הוא צדקיהו ולמה נקרא שמו שלום שהיה שלם במעשיו דבר אחר שלום שלום מלכות בית דוד בימיו ומה שמו מתניה שמו שנאמר (דברי הימים ב לו) וימלך את מתניה דודו תחתיו ויסב שמו צדקיהו דאמר לו יה יצדיק עליך את הדין אם תמרוד בי שנאמר (דברי הימים ב לו) ויביאהו בבלה וכתוב (דברי הימים ב לו) וגם במלך נבוכד נאצר מלך בבל מרד אשר השביעו באלהים ומי הוה שמן המשחה והתניא משנגנו ארון נגנו צנצנת המן וצלוחית שמן המשחה ומקלו של אהרן שקדים ופרחים וארגו ששגרו פלשתים דורון לאלהי ישראל שנאמר (שמואל א ו) ואת כלי הזהב אשר השיבותם לו אשם תשימו בארגו מצדו ומי גנזו יאשיה מלך יהודה גנזו שנאמר (דברי הימים ב לה) ויאמר המלך אל הכהנים תנו את ארון הקדש ואמר רבי אלעזר אתיא שם שם אתיא דורות דורות אתיא משמרת משמרת אמר רב פפא באפרסמא דכיאה ת"ר מושחין את המלכים כמין נזר ואת הכהנים כמין כי אמר רב מנשיה כמין כי יוני תני חדא בתחלה מציק שמן על ראשו ואחר כך נותן לו שמן בין ריסי עיניו ותני אחריתי בתחלה נותן לו שמן בין ריסי עיניו ואחר כך מציק לו שמן על ראשו תנאי היא איכא למאן דאמר משיחה עדיפא ואיכא למאן דאמר יציקה עדיפא מאי טעמא דמ"ד יציקה עדיפא שנאמר (ויקרא ח) ויצק משמן המשחה על ראש אהרן ומאן דאמר

משיחה עדיפא קסבר שכן נתרבה אצל כלי שרת והכתיב ויצק ולבסוף וימשח ה"ק מה טעם ויצק משום וימשח אותו לקדשו ת"ר (תהילים קלג) כשמן הטוב היורד על הראש וגו' כמין שתי טיפין מרגליות היו תלויות לאהרן בזקנו אמר רב כהנא תנא כשהוא מספר עולות ויושבות בעיקרי זקנו ועל דבר זה היה משה רבינו דואג שמא חס ושלום מעלתי בשמן המשחה יצתה בת קול ואמרה (תהילים קלג) כטל חרמון שיורד על הררי ציון מה טל אין בו מעילה אף שמן שיורד על זקן אהרן אין בו מעילה ועדיין אהרן היה דואג שמא משה לא מעל ואני מעלתי יצתה בת קול ואמרה לו (תהילים קלג) הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד מה משה לא מעל אף אתה לא מעלתי ת"ר אין מושחין את המלכים אלא על המעיין כדי שתימשך מלכותן שנאמ' (מלכים א א) ויאמר המלך <אל בניהו> וגו' והורדתם אותו על גיחון <וגו'> ומשח אותו שם אמר רב אמי האי מאן דבעי לידע אי משכא שתא אי לא מייתי שרגא בהלין עשרה יומין דבין ריש שתא ליומא דכיפורי וניתלי בביתא דלא נשיב זיקא אי משיך נהוריה נידע דמסיק שתיה ומאן דבעי נעביד עיסקי ובעי דנידע אי מצלח עיסקי אי לא נירבי תרנגולא אי שמין ושפר נידע דמצלח האי מאן דבעי ניפוק באורחא ובעי דנידע אי הדר לביתיה נייעול ניקום בביתא דבהתא אם חזי

דף ו,א גמרא בבואה לבבואה דבבואה נידע דאתי לביתיה ולא מילתא היא דילמא חלשא דעתיה ומתרע מזליה אמר אביי השתא דאמרת סימנא מילתא היא יהא רגיל איניש למיכל ריש שתא קרא ורוביא כרתי סילקא ותמרי א"ל רב משרשיא לבניה כי בעיתו למיזל למגמר קמיה רבכון גרוסו מעיקרא מתני' והדר עולו קמי רבכון וכי יתביתו קמי רבכון חזו לפומיה דרבכון שנאמר (ישעיהו ל) והיו עיניך רואות את מוריך וכי גריסיתו שמעתא גרוסו על מיא דכי היכי דמשכי מיא תמשוך שמעתכון אקילקי דמתא מחסיא ולא אפדני דפומבדיתא טב גילדנא סריא למיכל מכותחא דרמי כיפי (שמואל א ב) ותתפלל חנה ותאמר עלץ לבי בה' רמה קרני רמה קרני ולא רמה פכי דוד ושלמה שנמשחו בקרן נמשכה מלכותם שאול ויהוא שנמשחו מן הפך לא נמשכה מלכותם: המפטם את הקטרת: ת"ר המפטם את הקטרת ללמד בה או למוסרה לציבור פטור להריח בה חייב והמריח בה פטור אלא שמעל ומי איכא מעילה [ברייח] והאמר ר"ש בן פזי א"ר יהושע ב"ל משום בר קפרא קול ומראה וריח אין בהן משום מעילה ריח אחר שתעלה תמרתו אין בו משום מעילה [שהרי] אין לך דבר אחר שנעשה מצותו ומועלין בו אלמה לא והרי תרומת הדשן דנעשית מצותה ומועלין בה משום דהוי תרומת הדשן ובגדי כהונה שני כתובים הבאים כאחד וכל שני כתובין הבאין כאחד אין מלמדים הניחא לרבנן אלא לר' דוסא מאי איכא למימר דתניא (ויקרא יז) והניחם שם מלמד שטעונין גניזה רבי דוסא אומר כשירין הן לכהן הדיוט ומה תלמוד לומר והניחם שם שלא ישתמש בהן ביום הכפורים אחר משום דהוי תרומת הדשן ועגלה ערופה שני כתובין הבאין כאחד וכל שני כתובין הבאין כאחד אין מלמדין תרומת הדשן מאי היא דתניא (ויקרא ו) ושמו אצל המזבח מלמד שטעונין גניזה עגלה ערופה מאי היא דתניא (דברים כא) וערפו שם את העגלה בנחל >מלמד שטעונין גניזה< [מלמד שטעון גניזה] ולמ"ד שני כתובין הבאים כאחד מלמדין הכא ודאי אין מלמדין משום דהוי תרי מיעוטי בתרומת הדשן כתיב ושמו הדין אין מידי אחרנא לא גבי עגלה ערופה כתיב הערופה ערופה אין מידי אחרנא לא ת"ר פיתום הקטרת הצרי והציפורן והחלבנה והלבונה משקל שבעי' של שבעים מנה מור וקציעה שיכולת נרד וכרכום משקל ששה עשר של ששה עשר מנה הקושט שנים עשר קילופה שלשה וקנמון

תשעה בורית כרשינה תשעה קבין יין קפריסין סאין תלתא קבין תלתא אם אין לו יין קפריסין מביא חמר חיוריין עתיק מלח סדומית רובע מעלה עשן כל שהוא ר' נתן אומר אף כיפת הירדן כל שהוא ואם נתן בה דבש פסלה חיסר אחת מכל סממניה חייב מיתה רש"א הצרי אינו אלא שרף [הנוטף] מעצי הקטף בורית כרשינה ששפין בה את הציפורן כדי שתהא נאה יין קפריסין ששורין בו את הציפורן כדי שתהא עזה והלא מי רגלים יפין לה אלא שאין מכניסין מי רגלים למקדש מסייע ליה לר' יוסי בר"ח דאמר (שמות ל) קדש היא קדש תהיה לכם כל מעשיה לא יהו אלא בקדש מיתיבי המקדש נכסיו והיו בה דברים הראויין לקרבנות הציבור ינתנו לאומנין בשכרן הני דברים הראויין מאי נינהו אי בהמה וחיה תנא ליה אי יינות שמנים וסלתות תנא ליה אלא לאו קטרת א"ר אושעיא באותה הניתנת לאומנים בשכרן דתניא מותר הקטרת מה היו עושין בה היו מפרישין <ממנה> שכר האומנין ומחללין אותה על מעות האומנין ונותנין אותן לאומנין בשכרן וחוזרים ולוקחין אותה מתרומה חדשה מתקיף לה רב יוסף הא בכולהו מותרות תני חוזרין ולוקחין אותה מתרומה חדשה והכא לא תני אלא אמר רב יוסף באחד מסממני הקטרת ת"ר קטרת היתה נעשית שס"ח מנה שס"ה כנגד ימות החמה שלשה מנין יתירין שמהן מכניס כהן גדול מלא חפניו ביום הכיפורים והשאר ניתנת לאומנין בשכרן כדתניא מותר הקטרת מה היו עושין בה מפרישין <ממנה> שכר האומנין ומחללין אותה על מעות האומנין ונותנין אותן לאומנין בשכרן וחוזרין ולוקחין אותה מתרומת הלשכה

דף ו,ב גמרא תנו רבנן מותר הקטרת אחת לששים או לשבעים שנה היו מפטמין אותה לחצאין לפיכך יחיד שפיטם לחצאין חייב דברי רבן שמעון בן גמליאל שאמר משום הסגן אבל שלישי ורביע לא שמעתי וחכמים אומרים בכל יום מתקן במתכונתה והיה מכניס מסייע ליה לר' דאמר רבא <שמן המשחה> [קטורת] שפטמו לחצאין חייב דכתיב (שמות ל) והקטרת אשר תעשה כל שתעשה והא אפשר דעבדה פרס בשחרית ופרס בין הערבים ת"ר היו מחזירין אותה למכתשת פעמים בשנה בימות החמה פזורה שלא תתעפף בימות הגשמים צבורה כדי שלא תפוג ריחה וכשהוא שוחק אומר הדק היטב היטב הדק דברי אבא יוסי בן יוחנן ושלש מנין יתירין שמהן כ"ג מכניס מלא חפניו ביוה"כ נותן אותה למכתשת בערב יוה"כ ושוחקן יפה יפה כדי שתהא דקה מן הדקה כדתניא (ויקרא טז) דקה מה ת"ל והלא כבר נאמר (שמות ל) ושחקת ממנו הדק מה ת"ל דקה כדי שתהא דקה מן הדקה אמר מר כשהוא שוחק אומר היטב הדק היטב מסייע ליה לר' יוחנן דאמר ר"י כשם שהדיבור רע ליין כן הדיבור יפה לבשמים א"ר יוחנן י"א סממנין נאמרו לו למשה בסיני אמר רב הונא מאי קראה (שמות ל) קח לך סמים תרי נטף ושחלת וחלבנה הא חמשה וסמים אחריו חמשה הא עשרה ולבונה זכה חד הא חד סרי ואימא סמים כלל נטף ושחלת וחלבנה פרט סמים חזר וכלל כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט מה הפרט מפורש דבר שקיטר ועולה וריחו נודף אף כל דבר שקיטר ועולה וריחו נודף וכ"ת א"כ לכתוב קרא חד פרט לאיי מיצרך צריכי דאי כתב נטף ה"א מין אילן אין אבל גידולי קרקע לא מש"ה כתב ושחלת ואי כתב ושחלת ה"א גידולי קרקע אין אבל מין אילן אימא לא משום הכי כתב נטף וחלבנה לגופיה אתא מפני שריחה רע א"כ מקח לך נפקא ליה ואימא סמים בתראי תרין נינהו כסמים קדמאי א"כ נכתוב סמים סמים בהדי הדדי וסוף נכתוב נטף ושחלת וחלבנה דבי רבי ישמעאל תני סמים כלל נטף ושחלת וחלבנה פרט סמים חזר וכלל כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט מה הפרט מפורש דבר

שקיטר ועולה וריחו נודף אף כל דבר שקיטר ועולה וריחו נודף או אינו אלא כלל בכלל ראשון ופרט בפרט ראשון אמרת לאו הא אין לך עליך לדון בלשון אחרון אלא בלשון ראשון אמר מר או אינו אלא כלל בכלל ראשון ופרט בפרט ראשון אמרת לאו הא אין עליך לדון מאי קושיא הכי קא קשיא ליה סמים בתראי תרי כי סמים קדמאי תרין הדר ושני כדשנין דא"כ נכתוב קרא סמים סמים נטף ושחלת וחלבנה ומאי פרט בפרט ראשון הכי קא קשיא ליה מיני אילנות ילפי מן נטף וגידולי קרקע ילפי משחלת ולילפי נמי מלבונה זכה דאייתי בחד צד דניתי דבר שריחו נודף ואע"פ שאין קוטר ועולה הדר אמר א"כ נכתוב קרא ללבונה זכה במיצעי ותילף מינה אי כתביה לבונה זכה במיצעי הויין תרי עשר אם כן נכתוב קרא לבונה זכה במיצעי וחלבנה לבסוף ריש לקיש אמר מגופה מה לשון קטרת דבר שקוטר ועולה א"ר חנא בר בזא א"ר שמעון חסידא כל תענית שאין בה ממושעי ישראל אינה תענית שהרי חלבנה ריחה רע ומנאה הכתוב עם סממני קטרת אביי אמר מהכא (עמוס ט) ואגודתו על ארץ יסדה: והסך בשמן המשחה: ת"ר הסך בשמן המשחה לבהמה וכלים פטור <לעובדי כוכבים> {לגוים} ולמתים פטור בשלמא בהמה וכלים דכתיב (שמות ל) על בשר אדם לא ייסך ובהמה וכלים לאו אדם הוא מתים נמי פטור דכיון דמית ליה מת מיקרי ולא אדם אלא <עובדי כוכבים> {גוים} אמאי פטור הא אדם נינהו לאיי דכתיב (יחזקאל לד) ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם אתם קרויין אדם ואין <העובדי כוכבים> {הגוים} קרויין אדם והכתיב (במדבר לא) ונפש אדם ששה עשר אלף א"ל ההוא לאפוקי בהמה והכתיב (יונה ד) ואני לא אחוס על נינוה וגו' ההוא לאפוקי בהמה ואיבעית אימא כדקתני תנא קמיה דר"א כל שישנו בסך ישנו בכל ייסך וכל שאינו בסך אינו בכל ייסך תניא אידך הסך בשמן המשחה לבהמה וכלים <לעובדי כוכבים> {לגוים} ומתים פטור למלכים ולכהנים ר"מ מחייב ור' יהודה פוטר וכמה יסוך ויהא חייב ר' מאיר אומר כל שהוא רבי יהודה אומר כזית והאמר ר"י פטור כי פטר ר' יהודה גבי מלכים וכהנים גבי הדיוט מחייב ר"מ ור' יהודה במאי פליגי א"ר יוסף בהא פליגי ר"מ סבר על בשר אדם לא ייסך כתיב וכתוב (שמות ל) ואשר יתן ממנו על זר מה סיכה כל שהוא אף נתינה כל שהוא ורבי יהודה סבר ילפינן נתינה דעל זר מנתינה דעלמא מה נתינה דעלמא כזית אף נתינה דעל זר כזית אבל סיכה למימשח מלכים וכהנים דברי הכל כל שהוא וא"ר יוסף במאי פליגי רבי מאיר ורבי יהודה גבי מלכים וכהנים ר"מ סבר ואשר יתן ממנו על זר כתיב ומלך וכהן השתא זרים נינהו ורבי יהודה סבר בעינן עד דאיכא זר מתחלתו ועד סופו ומלך וכהן מעיקרא לאו זרים הוו א"ר איקא בריה דרב אמי ואזדו לטעמייהו דתניא

דף ז, א גמרא בת כהן שנישאת לישראל ואכלה בתרומה משלמת את הקרן ואינה משלמת את החומש ומיתתה בשריפה ניסת לאחד מן הפסולין משלמת קרן וחומש ומיתתה בחנק דברי ר"מ וחכמים אומרים אחת זו ואחת זו משלמת הקרן ואינה משלמת החומש ומיתתה בשריפה אמר רב יוסף מחלוקת בנתינת שמן המשחה ובשינויי דשנינן אבל נתינה דעלמא דברי הכל כזית גופא תני תנא קמיה דר' אלעזר כל שישנו בסך ישנו בכל ייסך וכל שאינו בסך אינו בכל ייסך א"ל שפיר קאמרת לא ייסך כתיב וקרי ביה לא יסיך תני רב חנניה קמיה דרבא מנין לכהן גדול שנטל משמן המשחה שעל ראשו ונתן על בני מעיו מנין שהוא חייב שנאמר (שמות ל) על בשר אדם לא ייסך א"ל רב אחא בריה דרבא לרב אשי מ"ש מהא דתניא כהן שסך בשמן של תרומה בן בתו ישראל מתעגל בו ואינו חושש א"ל

התם (ויקרא כב) ומתו בו כי יחללוהו כתיב כיון דחלליה הא איתחיל אבל גבי שמן המשחה כתיב (במדבר ו) כי נזר גו' אלהיו עליו שמן משחה קרייה רחמנא דאע"ג דאיתא עליו לא איתחיל: על אלו חייבין על זדונו כו': קתני חוץ ממטמא מקדש וקדשיו ממאי מפיק ליה הכי קתני חוץ ממטמא מקדש וקדשיו שאין מביא אשם תלוי וניתני נמי חוץ ממי שעבר עליו יום הכיפורים שאין מביא אשם תלוי אמר ר"ל כי קתני היכא דאיתיה לחטאת ורחמנא פטריה עבר עליו יום הכיפורים ליתיה לחטאת דקא כפר ליה ר' יוחנן אמר במבעט דקאמר אין יום הכפורים מכפר דאי הדר ביה בתר יום הכיפורים בעי לאיתויי אשם תלוי ור"ל סבר מבעט נמי מכפר עליה יום הכיפורים ובפלוגתא האומר לא יתכפר לי חטאתי אביי אמר אינה מכפרת רבא אמר מכפרת היכא דאמר לא תיקרב דכולי עלמא לא פליגי דלא מכפרת דכתיב (ויקרא א) יקריב אותו לרצונו כי פליגי דאמר תיקרב ולא תכפר אביי אמר אין מכפרת דהא אמר לא תכפר רבא אמר מכפרת כיון דאמר תיקרב כפרה ממילא אתי והדר ביה רבא כדתניא יכול יהא יום הכיפורים מכפר על שבין ועל שאין שבין ודין הוא ומה חטאת ואשם מכפרין ויוה"כ מכפר מה חטאת ואשם אין מכפרין אלא על השבין אף יוה"כ אין מכפר אלא על השבין לא אם אמרת בחטאת ואשם שאין מכפרין על המזיד כשוגג תאמר ביוה"כ שמכפר על המזיד כשוגג והואיל ומכפר על המזיד כשוגג מכפר על שבין ועל שאין שבין ת"ל (ויקרא כג) אך חלק מאי שבין ושאין שבין אלימא שבין שוגג לא שבין מזיד הא קתני לא אם אמרת בחטאת ואשם כו' אלא כי הא דעולא א"ר יוחנן אכל חלב והפריש קרבן והמיר דתו וחזר בו הואיל ונדחה ידחה נהי דאידיחי קרבן גברא בר כפרה הוא אלא שבין דאמר יכפר עלי חטאתי שאין שבין דאמר לא תכפר עלי חטאתי ש"מ ורמינהי יכול לא יהא יום הכפורים מכפר אלא על שנתענה בו ולא עשה בו מלאכה וקראו מקרא קודש לא נתענה בו ועשה בו מלאכה ולא קראו מקרא קודש יכול לא יהא יום כיפורים מכפר ת"ל (ויקרא כג) יוה"כ הוא מ"מ ותרוייהו סתם סיפרא הוא קשיין אהדדי אמר אביי לא קשיא הא רבי אליבא דרבי יהודה הא רבי אליבא דידיה דתניא רבי אומר כל עבירות שבתורה בין עשה תשובה ובין לא עשה תשובה יוה"כ מכפר חוץ מפורק עול ומגלה פנים בתורה ומפר ברית בשר שאם עשה תשובה יוה"כ מכפר ואם לאו אין יוה"כ מכפר רבא אמר הא והא רבי אליבא דנפשיה ומודה רבי בעבירות דיוה"כ גופיה דלא מכפר דאי לא תימא הכי כרת דיוה"כ לרבי כיון דבכל שעתא ושעתא מכפר היכי משכחת לה ומאי קושיא דילמא דעבד עבידתא כולי ליליא ובהדי עמוד השחר מית דלא הוה יממא דלכפר ליה תינח כרת דליליא כרת דיממא היכי משכחת לה ומאי קושיא דילמא בהדי דקאכל נהמא חנקתיה אומצא [ומית] דלא הוה ליה שהות ביממא דלכפר ליה אי נמי דעבד עבידתיה סמוך לשקיעת החמה אי נמי בהדי דעביד עבידתיה פסקיה מרא לשקיה ומית דלא הוה ליה שהות ביממא דלכפר ליה: וחכמים אומרים אף המגדף כו': מאי אף המגדף <שאין בו מעשה> רבנן שמעו לר' עקיבא דתני בעל אוב ולא תני ידעוני אמרו ליה מאי שנא דלא מייתי קרבן משום דלית ביה מעשה מגדף נמי לית ביה מעשה ת"ר מגדף מביא קרבן הואיל ונאמר בו כרת דברי ר"ע ואומר (ויקרא כד) ונשא חטאו וכללא הוא כל היכא דכתיב ביה כרת מייתי קרבן והא פסח ומילה דכתיב בהו כרת ולא מייתי קרבן

דף ז,ב גמרא הכי קאמר מגדף מביא קרבן הואיל ובא בו כרת במקום קרבן דברי ר"ע קסבר מיגו דבעי מכתב כרת בעלמא וכתיב כרת במקום קרבן שמע מינה מייתי קרבן

ואומר (במדבר ט) חטאו ישא אתא לרבנן והכי קאמר ר"ע לרבנן אמריתו מגדף לית ביה מעשה מהו מגדף מברך את השם אלא כרת דכתיב למאי אתא אמרי ליה ליתן כרת למקלל דכתיב במקלל <וחטאו ישא האיש ההוא> [ויקרא כד] ונשא חטאו] וכתיב בפסח שני (במדבר ט) חטאו ישא מה להלן כרת אף כאן כרת ת"ר (במדבר טו) את ה' [הוא] מגדף איסי בן יהודה אומר כאדם האומר לחבירו גירפתה הקערה וחסרתה קסבר מגדף מברך את השם הוא ר' אלעזר בן עזריה אומר כאדם האומר לחבירו גירפתה הקערה ולא חיסרתה קסבר מגדף היינו עובד ע"ז תניא אידך את ה' רבי אלעזר בן עזריה אומר בעובד ע"ז הכתוב מדבר וחכמים אומרים לא בא הכתוב אלא ליתן כרת למברך השם:

דף ז,ב משנה יש מביאות קרבן ונאכל ויש מביאות קרבן ואינו נאכל ויש שאינם מביאות [מביאות] [אלו מביאות] קרבן ונאכל המפלת כמין בהמה חיה ועוף דר"מ וחכ"א עד שיהא בו מצורת אדם המפלת סנדל או שיליא או שפיר מרוקם והיוצא מחותך וכן שפחה שהפילה מביאה קרבן ונאכל ואלו מביאות ואינן נאכלות המפלת ואין יודע מה הפילה ושתי נשים שהפילו אחת ממין פטור ואחת ממין חובה א"ר יוסי אימתי בזמן שהלכו זה למזרח וזה למערב אבל אם היו שתיהן עומדות שתיהן מביאות קרבן ונאכל אלו שאין מביאות המפלת שפיר מלא מים מלא דם מלא גנינים המפלת כמין דגים וחגבים ושקצים ורמשים המפלת יום ארבעים ויוצא דופן ר' שמעון מחייב ביוצא דופן:

דף ז,ב גמרא שפחה מגלן דת"ר (ויקרא יב) בני ישראל אין לי אלא בני ישראל גיורת ושפחה מנין ת"ל (ויקרא יב) אשה מאי וכן שפחה ס"ד אמינא כי אמרינן כל מצות שהאשה חייבת בה עבד חייב בה ה"מ בדבר ששוה בין איש ובין אשה אבל יולדת דבנשים איתא באנשים ליתא אימא לא תחייב שפחה אהכי תנא שפחה: אלו מביאין קרבן כו': מאי עבדין מייתין תרוייהו חד קרבן ודאי וחטאת עוף ספק ומתני ומי אית ליה לר' יוסי תנאה והתנן רבי שמעון אומר מביאות שניהן חטאת אחת רבי יוסי אומר אין שניהן מביאות חטאת אחת אלמא לר' יוסי לית ליה תנאה אמר רבא מודה ר' יוסי במחוסר כפרה וכן כי אתא רבין אמר ר' יוחנן מודה רבי יוסי במחוסר כפרה מ"ט התם בעי גברא ידיעה דכתיב (ויקרא ד) או הודע אליו חטאתו הילכך לא מתיין ומתני אבל הכא כי מתיין נשים קרבן לאישתרוי באכילת קדשים כדתני סיפא דההיא רבי יוסי אומר כל חטאת שהיא באה על חטא אין שתיים מביאות אותה: אלו שאין מביאות כו' ר' שמעון מחייב ביוצא דופן: מ"ט דר"ש אמר ר"ל אמר קרא (ויקרא יב) ואם נקבה תלד לרבות לידה אחרת מאי היא יוצא דופן ורבנן מ"ט א"ר מני בר פטיש (ויקרא יב) אשה כי תזריע וילדה עד שתלד ממקום שמזרעת:

דף ז,ב משנה המפלת לאור שמונים ואחד ב"ש פוטרין מן הקרבן וב"ה מחייבין אמרו ב"ה לב"ש מ"ש אור שמונים ואחד מיום שמונים ואחד אם שויה לו לטומאה לא ישוה לו לקרבן אמרו להם ב"ש לא אם אמרתם במפלת יום שמונים ואחד שכן יצאה לשעה שהיא ראויה להביא בה קרבן תאמר במפלת לאור שמונים ואחד שלא יצאה לשעה שהיא ראויה להביא בה קרבן אמרו להן ב"ה והלא המפלת יום שמונים ואחד שחל להיות בשבת תוכיח שלא יצאה לשעה שהיא ראויה להביא בהו קרבן וחייבת קרבן אמרו להן ב"ש לא אם אמרתם יום שמונים ואחד שחל להיות בשבת שאף על פי שאינן ראוי לקרבן יחיד ראוי לקרבן ציבור תאמר במפלת לאור שמונים <יום> ואחד שאין הלילה ראוי לא לקרבן יחיד

ולא לקרבן ציבור והדמים אינן מוכיחים שהמפלת בתוך מלאת דמיה טמאים ופטורה מן הקרבן:

דף ת,א גמרא תניא אמרו להן ב"ה לב"ש הרי הוא אומר (ויקרא יב) לבת לרבות אור שמונים ואחד ר' הושעיא הוה שכיח קמיה דבר קפרא שבקיה ואתא קמיה דרבי חייה יומא חד פגע ביה בעא מיניה זב שראה ג' ראיות בליל ח' מה ב"ה אומרים בדבר זה טעמייהו דב"ה במפלת בלילה משום דכתיב לבת אבל זב שראה ג' ראיות בליל ח' פטרי דלא מייתרי קראי או דלמא לא שנא א"ל בר קפרא מה בבלי אומר בדבר זה אישתיק רבי הושעיא לא אמר כלום א"ל בר קפרא צריכין לדברי עייתא נחזור על הראשונות הרי הוא אומר לבת לרבות אור שמונים ואחד נימא כתנאי זב שראה ג' ראיות בליל ח' תני חדא מביא ותניא אידך אינו מביא מאי לאו תנאי היא דהא דתניא מביא קסבר לילה אין מחוסר זמן והדתני אין מביא קסבר לילה מחוסר זמן אמר רב הונא בר אחא א"ר אלעזר הני תנאי סברי לילה מחוסר זמן והא דתניא מביא בזב בעל ב' ראיות והדתניא אין מביא בזב בעל ג' ראיות זב בעל ב' ראיות מאי למימרא הא קמ"ל דוקא ראה בליל ח' אבל ביממא דז' לא קסבר כל ראייה שסותרת אין מביאה לידי קרבן אמר רבא אמאי אוקימתא להא דתניא אין מביא בזב בעל ג' ראיות ליתנייה גבי חמשה מביאין קרבן אחד על עבירות הרבה לא פסיקא דא"ר יוחנן ראה אחת בלילה וב' ביום מביא ב' בלילה ואחת ביום אין מביא אמר רב יוסף תדע דאחת בלילה וב' ביום מביא דהא ראייה ראשונה שכבת זרע בעלמא ואילו חזי תרתין אחרנייתא מצטרפי להו אמר רב ששת בריה דרב אידי מידי איריא ראייה ראשונה של זב חזייה בזמן חיובא אחת בלילה כיון דלאו בזמן חיובא חזייה אי לאו דאשמעינן רבי יוחנן דמצטרף ה"א לא תצטרף ומי א"ר יוחנן לילה מחוסר זמן והאמר חזקיה נטמא ביום מביא בלילה אין מביא ור' יוחנן אמר אפי' בלילה מביא כי קא"ר יוחנן ב' בלילה ואחת ביום אין מביא לדברי האומר מחוסר זמן לדברי האומר פשיטא ראה אחת בלילה וב' ביום איצטריכא ליה מהו דתימא כיון דלאו בזמן חיובא קחזי ליה לא תצטרף קמ"ל:

דף ת,א משנה האשה שיש עליה ספק ה' לידות וספק ה' זיבות מביאה קרבן אחד ואוכלת בזבחים ואין השאר עליה חובה ה' זיבות ודאות וה' לידות ודאות מביאה קרבן אחד ואוכלת בזבחים והשאר עליה חובה מעשה שעמדו קנין בירושלים בדינר זהב אמר רבן שמעון בן גמליאל המעון הזה לא אלין הלילה עד שיהיה בדינרין בסוף נכנס לב"ד ולמד האשה שיש עליה ה' לידות ודאות ה' זיבות ודאות מביאה קרבן אחד ואוכלת בזבחים ואין השאר עליה חובה ועמדו קנין ביום ההוא ברבעתים:

דף ת,א גמרא ת"ר ה' לידות ודאי ה' זיבות ספק או ה' לידות ודאי וה' לידות ספק מביאה ב' קנין אחת על הודאי ואחת על הספק של ודאי נאכלת והשאר עליה חובה של ספק אין נאכלת ואין השאר עליה חובה ר' יוחנן בן נורי אומר על ודאי תאמר על האחרונה ותפטר של ספק אם יש ודאי ביניהן תאמר על הודאי ותפטר ואם לאו תאמר על אחד מהן ותפטר ר"ע אומר בין על הודאי בין על הספק תאמר על אחת מהן ותפטר א"ל רב נחמן בר יצחק לרב פפא אימא לך משמיה דרבא הני תנאי במאי פליגי דר' יוחנן בן נורי מדמי להון לחטאת דמאן דחייב ה' חטאות עד דמייתי כולהון וסוף מכפר ליה ה"נ ל"ש ור"ע מדמי להון לטבילין דמאן דמחייב ה' טבילות כיון דטביל חדא זימנא איטהר ה"נ ל"ש א"ל רב

פפא אי ס"ד ר' יוחנן בן נורי לחטאת מדמי להן אמאי של ספק תאמר על אחת מהן ותפטר אילו מאן דמחייב

דף ה,ב גמרא חמש אשמות תלויין כי מייתי חד מי מיפטר והתניא זה הכלל כל שחלוקין בחטאות חלוקין באשמות אלא דכולי עלמא לטבילות מדמי להון ובחוששין לפשיעה קמיפלגי רבי יוחנן בן נורי סבר חיישינן לפשיעה ורבי עקיבא סבר לא חיישינן לפשיעה:

מסכת כריתות פרק ב

דף ה,ב משנה ארבעה מחוסרי כפרה וארבעה מביאין על הזדון כשווג ואלו הן מחוסרי כפרה הזב והזבה והיולדת והמצורע רבי אליעזר בן יעקב אומר גר מחוסר כפרה עד שיזרוק עליו הדם נזיר ליינו ותגלחתו וטומאתו:

דף ה,ב גמרא מאי שנא זב וזבה דמני להון בתרין משום דחלוקה טומאתו דזב לא מטמא באונס וזבה לא מטמאה בראיות כבימים דתניא (ויקרא טו) מבשרו ולא מחמת אונסו >ומי טמא< [ומיטמא] בראיות כבימים דתניא תלה הכתוב את הזכר בראיות ואת הנקבה בימים וזבה מטמאה באונס ולא מטמאה בראיות כבימים מצורע ומצורעת נמי חלוקה טומאתן דמצורע טעון פריעה ופרימה דכתיב (ויקרא יג) בגדיו יהיו פרומים וראשו יהיה פרוע ואסור בתשמיש המטה ומצורעת אינה טעונה פריעה ופרימה דתניא אין לי אלא איש אשה מנין כשהוא אומר (ויקרא יג) והצורע הרי כאן שנים אם כן מה ת"ל איש נתקו הכתוב מענין של מעלה לענין של מטה לומר איש פורע ופורם ואין האשה פורעת ופורמת ומותרת בתשמיש המטה שנאמר (ויקרא יד) וישב מחוץ לאהלו שבעת ימים ולא מחוץ לאהלה הלכך נמנינהו בתרין זב וזבה עיקר טומאתן חלוקה מצורע ומצורעת אין עיקר טומאתן חלוקה האי והאי כגריס הוא: ר"א בן יעקב אומר גר מחוסר כו': ות"ק מאי טעמא לא תני גר כי קתני מדעם דמישרי למיכל בקדשים גר כי קא מייתי קרבן לאכשורי נפשיה למיעל בקהל ונזיר מאי טעמא לא תני סוף סוף נזיר נמי כי מייתי קרבן לאישתרוי למישתי יין דחולין הוא ור"א דקתני נזיר למישרי נפשיה ניתני נמי נזיר טמא כי קא מייתי קרבן למיחל עליה נזירות בטהרה הוא תנו רבנן גר מעוכב לאכול בקדשים עד שיביא קינו הביא פרידה אחת שחרית אוכל בקדשים לערב כל הקינין שבתורה אחד חטאת ואחד עולה כאן שתיהן עולות הביא חובתו מן הבהמה יצא עולה ושלמים יצא מנחה ושלמים לא יצא לא אמרו קן אלא להקל מאי שנא מנחה ושלמים דלא יצא דכתיב (במדבר טו) כאשר תעשו כן יעשה מה אתם עולה ושלמים אף גר עולה ושלמים א"כ חובתו אחת מן הבהמה לא תיסגי עליה בגויה דהכתיב כאשר תעשו כן יעשה אר"פ יש לומר לעוף איתרבי לעולת בהמה לא כל שכן אי הכי אפילו מנחה נמי מיעט קרא כן ועוף היכא איתרבי דת"ר כאשר תעשו כן יעשה מה אתם עולה ושלמים אף הוא עולה ושלמים שנא' (במדבר טו) ככם כגר מנין לרבות את העוף ת"ל (במדבר טו) אשה ריח ניחוח לה' איזה דבר שכולו לה' הוי אומר עולת העוף

דף ט,א גמרא יכול שאני מרבה אפילו מנחה ת"ל כן תניא אידך (במדבר טו) יעשה אשה ריח ניחוח לה' שומע אני כל שעולה לאשים אפילו מנחה ת"ל (במדבר טו) כאשר תעשו

כן יעשה מה אתם מיני דמים אף הם מיני דמים אי מה אתם עולה ושלמים אף הם עולה ושלמים ת"ל (במדבר טו) ככם כגר יהיה לכם הקשתיו ולא <לדבר אחר> לקרבנותיכם רבי אומר ככם כאבותיכם מה אבותיכם לא נכנסו לברית אלא במילה וטבילה והרצאת דם אף הם לא יכנסו לברית אלא במילה וטבילה והרצאת דמים להביא פרידה אחת א"א שלא מצינו בכל התורה כולה: לא אמרו קן אלא להקל עליו: ולא והתניא (ויקרא א) והקריבו מה ת"ל לפי שנאמר בתורים (ויקרא א) והקריב שומע אני האומר הרי עלי עולת העוף לא יפחות משני פרידין ת"ל והקריבו אפי' פרידה אחת חובה מיהא לא אשכחן והאיכא יולדת דמתיא בן יונה או תור לחטאת משום דאיכא כבש בהדה אמר מר מה אבותיכם לא נכנסו לברית אלא כו' בשלמא מילה דכתיב (יהושוע ה) כי מולים היו כל העם היוצאים אי נמי מהכא (יחזקאל טז) ואעבור עליך ואראך מתבוססת בדמיך ואומר לך בדמיך חיי וגו' הרצאת דמים דכתיב (שמות כד) וישלח את נערי בני ישראל אלא טבילה מנלן דכתיב (שמות כד) ויקח משה חצי הדם ויזרק על העם ואין הזאה בלא טבילה אלא מעתה האידנא דליכא קרבן לא נקבל גרים אמר רב אחא בר יעקב (במדבר טו) וכי יגור אתכם גר אשר בתוכם וגו' ת"ר גר בזמן הזה צריך שיפריש רובע לקינו אר"ש כבר נמנה עליו רבן יוחנן בן זכאי ובטלה מפני התקלה אמר רב אידי בר גרשום אמר רב אדא בר אהבה הלכה כר"ש ואיכא דמתני לה על הדא דת"ר גר תושב מותר לעשות מלאכה בשבת לעצמו כישראל בחולו של מועד ר"ע אומר כישראל בי"ט ר' יוסי אומר גר תושב עושה בשבת לעצמו כישראל בחול רש"א אחד גר תושב ואחד <עובד כוכבים> [{}] עבד ואמה התושבים עושין מלאכה בשבת לעצמן כישראל בחול:

דף ט,א משנה אלו מביאין על הזדון כשוגג הבא על שפחה ונזיר שנטמא ושבועת העדות ושבועת הפקדון חמשה מביאין קרבן אחד על עבירות הרבה וחמשה מביאין קרבן עולה ויורד אלו מביאין קרבן אחד על עבירות הרבה הבא על שפחה ביאות הרבה ונזיר שנטמא טומאות הרבה:

דף ט,א גמרא הבא על השפחה מנלן דת"ר (ויקרא יט) וכפר עליו הכהן באיל האשם על חטאתו אשר חטא מלמד שמביא קרבן אחד על עבירות הרבה <באיל האשם> (ויקרא יט) ונסלח לו מחטאתו אשר חטא לעשות <שוגג כמזיד> [מזיד כשוגג]: נזיר שנטמא: מנלן דכתיב (במדבר ו) וכי ימות מת עליו בפתע פתאום פתע זה שוגג וכן הוא אומר (במדבר לה) אם בפתע בלא איבה הדפו פתאום זה אונס וכן הוא אומר (במדבר יב) ויאמר ה' פתאום אל משה תניא אידך פתאום זה מזיד וכן הוא אומר (משלי כב) ערום ראה רעה ונסתר ופתאים עברו ונענשו נכתוב קרא פתאום שוגג ומשמע מזיד ומשמע אונס מזיד ואונס כדאמר ומשמע נמי שוגג דכתיב (משלי יד) פתי יאמין לכל דבר ולא נכתוב קרא פתע אי כתב קרא פתאום דמשמע שוגג ומשמע מזיד ומשמע אונס ה"א כי מייתי קרבן בשוגג מידי דהוי אתורה כולה אבל אונס ומזיד אימא לא כתב רחמנא פתע דשוגג הוא לגלויי עליה דפתאום דאונס ומזיד הוא דאפי' הכי חייב רחמנא: ושבועת העדות: מנלן דת"ר בכלולן נאמר ונעלם כאן לא נאמר ונעלם לחייב על <השוגג כמזיד> [המזיד כשוגג]: שבועת הפקדון: מנלן יליף תחטא תחטא משבועת העדות: חמשה מביאין קרבן אחד על עבירות הרבה: קתני הבא על השפחה ביאות הרבה מנלן דת"ר וכפר עליו הכהן באיל האשם על חטאתו אשר חטא מלמד שמביא קרבן אחד על עבירות הרבה <באיל האשם> ונסלח לו מחטאתו אשר חטא לעשות מזיד כשוגג והא קרא כי כתיב במזיד כתיב

אלא אימא לעשות שוגג כמזיד בעא מיניה רבי חנינא טירנאה מר' יוחנן הבא על חמש שפחות חרופות בהעלם אחת מהו חייב על כל אחת ואחת או אינו חייב אלא אחת אמר ליה חייב על כל אחת ואחת מאי שנא מחמש העלמות בשפחה אחת א"ל אין שפחה אחת גופין מוחלקין ה' שפחות גופין מוחלקין ומנלן דגבי שפחה גופין מוחלקין אמר ליה לאו אמרת גבי עריות ואשה לחלק על כל אשה ואשה גבי שפחה נמי כתיב (ויקרא יט) אשר ישכב את אשה שכבת זרע

דף ט,ב גמרא והיא שפחה לחלק על כל שפחה ושפחה: נזיר שנטמא טומאות הרבה:

מאן תנא אמר רב חסדא רבי יוסי בר' יהודה היא דאמר נזירות דטהרה משביעי הוא דחיילא עליה ומשכחת לה כגון שנטמא בשביעי וחזר ונטמא בשביעי וכיון דלא יצא שעה הראויה להקריב בה קרבן אינו חייב אלא קרבן אחד דאי רבי כיון דאמר רבי נזירות דטהרה עד שמיני לא חיילא עליה אי דנטמא בשביעי וחזר ונטמא בשביעי כולה טומאה אריכתא היא אי דנטמא בשמיני וחזר ונטמא בשמיני כיון דיצאת שעה שראוייה להקריב קרבן מחייב על כל אחת ואחת אלא ש"מ ר' יוסי ברבי יהודה <ומאי דרבי יוסי> [היא מאי ר' יוסי] בר' יהודה דתניא וקדש את ראשו ביום ההוא ביום הבאת קרבנותיו דברי רבי ר"י בר' יהודה אומר ביום תגלחתו:

דף ט,ב משנה המקנא לאשתו ע"י אנשים הרבה ומצורע שנתנגע נגעים הרבה הביא

ציפרין ונתנגע לא עלו לו עד שיביא חטאתו רבי יהודה אומר עד שיביא אשמו:

דף ט,ב גמרא מנלן דכתיב (במדבר ה) זאת תורת הקנאות תורה אחת לקנויין הרבה: מצורע שנתנגע נגעים הרבה כו': מנלן דכתיב (ויקרא יד) זאת תורת המצורע תורה אחת למצורעים הרבה: הביא ציפרין ונתנגע לא עלו לו עד שיביא חטאתו רבי יהודה אומר עד שיביא אשמו: והאמרת אין מביא אלא קרבן אחד חסורי מחסרא והכי קתני הביא ציפרין ונתנגע אין מביא אלא קרבן אחד ולאקבועי בעניות ובעשירות לא מיקבע עד שיביא חטאת רבי יהודה אומר עד שיביא אשמו תנן התם מצורע שהביא אשמו והעשיר הכל הולך אחר חטאת דברי ר"ש רבי יהודה אומר הכל הולך אחר אשם תניא ר"א בן יעקב אומר הכל הולך אחר ציפרין אמר רב יהודה אמר רב שלשתן מקרא אחד דרשו (ויקרא יד) אשר לא תשיג ידו בטהרתו ר"ש סבר דבר המכפרו ר' יהודה סבר דבר המכשירו ר' אליעזר בן יעקב אומר דבר הגורם לו טהרה ומאי נינהו ציפרין:

דף ט,ב משנה האשה שילדה ולדות הרבה והפילה בתוך שמונים נקבה חזרה והפילה

בתוך שמונים נקבה והמפלת תאומים ר' יהודה אומר מביאה על הראשון ואינה מביאה על השניה מביאה על השלישי ואינה מביאה על הרביעי:

דף ט,ב גמרא מנלן דתני תנא קמיה דרב ששת (ויקרא יב) זאת תורת היולדת לזכר

ולנקבה מלמד שמביאה קרבן אחד על ולדות הרבה יכול אף על הלידה ועל הזיבה ת"ל זאת קתני יכול על הלידה ועל הזיבה אינה מביאה אלא קרבן אחד אלא מעתה אכלה דם וילדה ה"נ דאין מביאה אלא קרבן אחד אימא הכי יכול על הלידה שלפני מלאת ועל הלידה שלאחר מלאת ת"ל זאת: הפילה בתוך שמונים כו': כשתמצי לומר לדברי ר' יהודה ולד ראשון גורם ומולד ראשון מונה לדברי חכמים ולד שני גורם ומולד שני מונה כשתמצי לומר פשיטא הכי איתא מפלת תאומים איצטריך ליה ס"ד אמינא במפלת תאומים מודה רבי יהודה לרבנן קמ"ל איבעיא להו

דף י, א גמרא בטומאה מה לי א"ר יהודה מי אמרינן עד כאן לא קא"ל ר' יהודה ולד שני כמאן דליתיה דמי אלא לענין קרבן כיון דלא יצאה שעה שראויה להקריב בה קרבן הואיל וכן ולד שני כמאן דליתיה דמי אבל לענין טומאה וטהרה אימא סבירא ליה כמאן דאיתיה דמי ומפסקא טומאה דשני וממלא יומי טהרה דראשון והדר מונה יומי טהרה לשני או דלמא לרבי יהודה חומרא הוא דאית ליה אבל הכא קולא הוא וקולא לית ליה אמר רב הונא מסורא ת"ש יולדת שוחטין וזורקין עליה ביום מ' לזכר וביום שמונים לנקבה עד כאן טמאה היא ואמר רב חסדא הא מני ר' יהודה הוא דאמר ולד שני כמאן דליתיה דמי ואי אמרת בטומאה ס"ל לר' יהודה ולד שני כמאן דאיתיה דמי היכי שחטין עלה ביום מ' לאורתא נמי לא מציא אכלה אלא לאו ש"מ לטהרה ולטומאה ס"ל לרבי יהודה ולד שני כמאן דליתיה דמי לעולם אימא לך לטומאה ולטהרה סבירא ליה לרבי יהודה דולד שני כמאן דאיתיה דמי וכי תניא ההיא בפסח הבא בטומאה ומי אכלה והתנן פסח הבא בטומאה לא יאכלו ממנו זבים וזבות נדות ויולדות ההיא לא אכלי כי לא טבילן כי תניא ההיא דשוחטין וזורקין עליה דהא טבלה א"ה משמיני דיליה הוא דחזיא משמיני לא חזיא קסבר טבול יום דזב דמי אי הכי ביום מ' נמי לא חזיא לאיי ביום מ' חזיא קסבר מחוסר כפורים דזב לאו כזב דמי ולרבא דאמר מחוסר כפורים דזב כזב דמי הא מתנייתא היכי מתרץ לה אמר רב אשי רבא מתרץ לה ביום מ' ליצירת זכר וביום שמונים ליצירת נקבה ור' ישמעאל היא דאמר לזכר מ' ואחד לנקבה שמונים ואחד סוף סוף תיפוק לי דטמאה היא משום נדה בלידה יבישתא אי הכי מאי למימרא מהו דתימא אי אפשר לפתיחת הקבר בלא דם קמ"ל דאפשר לפתיחת הקבר בלא דם א"ר שמעיה ת"ש (ויקרא יב) ששים יכול בין רצופין בין מפוזרין ת"ל יום מה יום רצוף אף ששים כולן רצופין מני אלימא רבנן מי אית לרבנן מפוזרין אלא לאו רבי יהודה היא ומדקא יהיב לה ששים רצופים בהדי הדדי ש"מ חומרא אית ליה לר' יהודה קולא לית ליה לא לעולם רבנן היא והכא במאי עסקינן ליולדת זכר מתוך שמונים של נקבה סוף סוף שלמין יומי דקדמאה ועד כאן דבתראה לא שלמין דהא רבנן לולד שני מנו אלא משכחת לה לרבנן ביולדת תאומים נקבה קדמייתא וזכר בתראה וכגון דילידתיה לזכר בתראה בעשרים ליומי טהרה דבעיא מינקט ליה שבעה יומי טמאה דלידה תאומים נקבה וה"ק יכול היכא דילדה תאומים נקבה מעיקרא וזכר לבסוף תפסיק טומאה דלידה במיצעי ונימני לה ששה וששים מפוזרין ת"ל יום מה יום כולו רצוף אף ששים כולם רצופין אמר אביי ת"ש (ויקרא יב) שלשים יכול בין רצופין בין מפוזרין ת"ל יום מה יום כולו רצוף אף שלשים רצופין מני הא אלימא רבנן ומי אית להו לרבנן

דף י, ב גמרא מפוזרין הא אמרי רבנן לולד שני מניא אלא לאו ר' יהודה היא וש"מ חומרא אית ליה קולא לית ליה ועוד אמר רב אשי ת"ש (ויקרא יב) וששת ימים יכול בין רצופין ובין מפוזרין ת"ל ששים מה ששים כולן רצופין אף ששה כולן רצופין מני אלימא רבנן מי אית להו לרבנן מפוזרין האמרי רבנן לולד שני מניא אלא לאו רבי יהודה היא וש"מ חומרא אית ליה קולא לית ליה ש"מ:

דף י, ב משנה אלו מביאין קרבן עולה ויורד על שמיעת קול ועל בטוי שפתים ועל טומאת מקדש וקדשיו והיולדת והמצורע:

דף י, ב גמרא תנו רבנן יש מביא בדלות ועשירות ויש מביא בדלות ויש מביא בדלי דלות יולדת מביאה בדלות ועשירות מצורע מביא בדלות שמיעת הקול ובטוי שפתים וטומאת

מקדש וקדשיו מביאין בדלות ודלי דלות תניא אידך יש מביא אחד תחת אחד יש מביא
שנים תחת שנים יש מביא שנים תחת אחד יש מביא אחד תחת שנים מכאן אתה למד
לעשירית האיפה בפרוטה: יולדת מביאה אחת תחת אחת פרידה אחת ועוף תחת כבש
מצורע שתי פרידין תחת שני כבשים שמיעת הקול ובטוי שפתים וטומאת מקדש וקדשיו
מביאין ב' פרידין תחת כבשה אחת ומביאין בדלי דלות עשירית האיפה תחת שתי פרידין
קתני מכאן אתה למד לעשירית האיפה שהיא בפרוטה מנלן דת"ר האומר הרי עלי בסלע
למזבח מביא כבש שאין דבר קרב בסלע אלא כבש ממאי מדאמר רחמנא (ויקרא ה) איל
אשם בכסף שקלים מכלל דכבש בן שנה בסלע מדכתיב (במדבר ו) כבש בן שנתו ותנן
עמדו קינין בו ביום ברבעתים ומדחס רחמנא עליה דדלות למיהוי חד משית עשר
בעשירות חס רחמנא עליה דדלי דלות למיהוי חד משית עשר בדלות א"כ דלות כמה הויא
ריבעא וכמה פריטי בריבעא ארבעים ותמניא פריטי חד משית עשר כמה הוי דדלות תלתא
פריטי <דקתני> [וקתני] מכאן אתה למד לעשירית האיפה בפרוטה אמאי פרוטה האמרת
עשירית האיפה דלי דלות הוא ואמרת חד משית סרי דדלות הוא דחשבינן דג' פריטי הויין
תנא מיולדת יליף דמתיא פרידה אחת תחת כבש דהוי חד מתלתין ותרין דכבש ועד כאן
דלי דלות כמה הוי חד משית עשר בדלות דמהיכא יליף מכבש ואיל עד כאן פרוטה ופולגא
הוי אמר רבא כולה מילתא מיולדת יליף וה"ק מדחס רחמנא עליה דדלות למיהוי חד
מתלתין ותרין בעשירות ומאי היא יולדת הכי חס רחמנא עליה דדלי דלות למיהוי חד מן
תלתין ותרין בדלות א"ה <נכי> ריבעא דפרוטה הוי ה"נ אלא דלאו אורח ארעא לאיתויי
פחות מפרוטה למקום:

דף י, ב משנה מה בין שפחה לבין כל העריות שלא שוותה להן לא בעונש ולא בקרבן
שכל העריות בחטאת ושפחה באשם כל העריות <בנקבה ושפחה בזכר כל העריות> אחד
האיש ואחד האשה שוין במכות ובקרבן ובשפחה לא השוה לא האיש לאשה במכות ולא
השוה אשה לאיש בקרבן כל העריות עשה בהן את המערה כגומר וחייב על כל ביאה
וביאה זו חומר החמיר בשפחה

דף יא, א משנה שעשה בה את המזיד כשוגג איזו שפחה כל שחציה שפחה וחציה בת
חורין שנאמר (ויקרא יט) והפדה לא נפדתה דברי ר' יהודה ר' ישמעאל אומר זו היא
שפחה ודאית ר' אליעזר בן יעקב אומר כל עריות מפורשות ושיוור אין לנו אלא חציה
שפחה וחציה בת חורין:

דף יא, א גמרא מנלן דהיא לקי והוא לא לקי דתנו רבנן (ויקרא יט) בקורת תהיה מלמד
שהיא לוקה יכול שניהן לוקין תלמוד לומר תהיה היא לוקה והוא אינו לוקה ומנין דהדין
בקורת לישנא דמלקות הוא א"ר יצחק תהא בקראי כדתניא גדול הדיינין מקרא שני מונה
שלישי אומר הכהו רב אשי אומר בביקור תהיה כדתנן אין אומדין אותנו אלא מכות הראוין
להשתלש ת"ר בזמן שהאשה לוקה האיש מביא קרבן אין האשה לוקה אין האיש מביא
קרבן מנלן אמר רבא דכתיב (ויקרא יט) ואיש כי ישכב את אשה שכבת זרע והיא שפחה
נחרפת לאיש והפדה לא נפדתה או חופשה לא נתן לה מכדי עד הכא באיש קא משתעי
קרא נכתוב והביא את אשמו לה' ולבסוף לכתוב בקורת תהיה אמאי כתב רחמנא ברישא
בקורת תהיה ולבסוף כתב והביא את אשמו לה' ה"ק אם בקורת תהיה היא והביא את
אשמו לה' ואם לא תהיה בקורת לא יביא את אשמו אימא הוא מעטיה קרא אבל היא
תילקי ותיתי קרבן והביא את אשמו לה' כתיב א"ר יצחק לעולם אינו חייב אלא על שפחה

בעולה בלבד שנאמר והיא שפחה נחרפת לאיש ומאי משמע דהאי נחרפת לישנא דשנויי
הוא דכתיב (שמואל ב יז) ותשטח עליו הריפות ואב"א (משלי כז) אם תכתוש האויל
במכתש בתוך הריפות בעלי (עזרא י) ויתנו ידם להוציא נשיהם ואשמים איל צאן על
אשמתם אמר רב חסדא מלמד שכולן שפחות חרופות בעלו: איזוהי שפחה כו': ת"ר
והפדה יכול כולה ת"ל לא נפדתה יכול לא נפדתה ת"ל והפדה הא כיצד פדויה ואינה פדויה
חציה שפחה וחציייה בת חורין ומאורסת לעבד עברי דברי ר"ע רבי ישמעאל אומר
בשפחה כנענית הכתוב מדבר ומאורסת לעבד עברי א"כ מה ת"ל והפדה לא נפדתה דברה
תורה כלשון בני אדם ר' אלעזר בן עזריה אומר כל עריות מפורשות לנו משוייר לנו חציה
שפחה וחציה בת חורין ומאורסת לעבד עברי אחרים אומרים (ויקרא יט) לא יומתו כי לא
חופשה בשפחה כנענית הכתוב מדבר ומאורסת לעבד כנעני לר' ישמעאל בשלמא והפדה
לא נפדתה כדקתני דברה תורה כלשון בני אדם אלא דקתני מאורסת לעבד עברי מנלן
דכתיב כי לא חופשה מכלל דהוא חופש ר' אלעזר בן עזריה היינו ר"ע לר' ישמעאל קאמר
לדידי בעלמא כוותיך סבירא ליה דדברה תורה כלשון בני אדם והכא שאני מכדי כתיב
ליה קרא כי לא חופשה והפדה לא נפדתה ל"ל ש"מ להכי אתא לחציה שפחה וחציה בת
חורין לאחרים בשלמא והפדה לא נפדתה קסבר דברה תורה כלשון בני אדם אלא הא
דעבד כנעני מנלן אמר קרא כי לא חופשה אם אינו ענין לדידה תנהו ענין לדידיה:
דף יא,א משנה כל עריות אחד גדול ואחד קטן פטור אחד ער ואחד ישן פטור
אחד שוגג ואחד מזיד שוגג בחטאת ומזיד בהכרת:

דף יא,א גמרא והכא חייב קטן א"ר יהודה הכי קתני כל עריות אחד גדול ואחד קטן קטן
פטור וגדול חייב והכא גדול נמי פטור מ"ט דהא מקשיין אהדדי כל עריות אחד ניעור
ואחד ישן פטור וכאן ישן נמי חייב א"ר יהודה אמר רב הכי קתני כל עריות אחד
ניעור ואחד ישן פטור וניעור חייב וכאן אפילו ניעור פטור מ"ט דמקשיין אהדדי תני
תנא קמיה דרב ששת עשו גומר כמעה מתכוין כשאין מתכוין כדרכה כשלא כדרכה
ניעור כישן א"ל מאי קאמרת אי בשפחה חרופה קתני אמאי עשו גומר כמעה גומר
בשפחה חרופה מיחייב מערה לא מיחייב ותו מתכוין כשאין מתכוין אי מכוונה מיחייב
אי לא לא מיחייבא וכדרכה כשלא כדרכה נמי כדרכה בשפחה חרופה מיחייב ושלא
כדרכה לא מיחייב מאי טעמא (ויקרא יט) שכבת זרע כתיב ומאי ניעור כישן ואי בשאר
עריות קא תני עשו גומר כמעה

דף יא,ב גמרא איפכא איבעי ליה למיתני א"ל איסמיה א"ל לא הכי קתני עשו גומר
שלא כדרכה בשפחה חרופה דלא מיחייבי כמעה כדרכה (ויקרא יט) דשכבת זרע כתיב
מתכוין שלא כדרכה בשפחה דפטורין כאינו מתכוין דשכבת זרע כתיב ניעור שלא כדרכה
בשפחה דפטורין כישן מ"ט דשכבת זרע כתיב נמצא מתכוין והמערה בשפחה כשאין
מתכוין בכל עריות ישן כדרכה כישן דעריות נמצא ניעור שלא כדרכה בשפחה כישן דכל
עריות:

דף יא,ב משנה אמרו לו אכלת חלב מביא חטאת עד אומר אכל ועד אומר לא אכל אשה אומרת אכל ואשה אומרת לא אכל מביא אשם תלוי עד אומר אכל והוא אומר לא אכלתי פטור שנים אומרים אכל והוא אומר לא אכלתי רבי מאיר מחייב א"ר מאיר אם הביאוהו שנים לידי מיתה חמורה לא יביאוהו לידי קרבן הקל אמרו לו מה אם ירצה לומר מזיד הייתי פטור אכל חלב וחלב בהעלם אחת אינו חייב אלא אחת אכל חלב ודם ופיגול ונותר בהעלם אחת חייב על כל אחת ואחת זה חומר במינין הרבה ממין אחד וחומר במין אחד ממינין הרבה שאם אכל כחצי זית וחזר ואכל כחצי זית אחר בהעלם אחת ממין אחד חייב משני מינין פטור:

דף יא,ב גמרא קתני אמרו לו אכלת חלב מביא חטאת אמרו כמה הויין תרין והוא מה אמר להון אלימא דשתיק ולא קמכחיש להו אלא שתיקה דתרין הוא דמביא חטאת על שתיקה דחד לא אימא מציעתא עד אומר אכל והוא אומר לא אכלתי טעמא דמכחיש ליה אבל שתיק מיחייב וכ"ש תרי אלא דקמכחיש להו מני ר"מ היא דאמר הכחשה דבי תרי לאו הכחשה היא אבל לרבנן פטור ומאי קמשמע לן מסיפא שמעת מינה הא קמשמע לן דבר זה מחלוקת ר"מ ורבנן והוא דקמכחיש להו איכא דאמרי אמרו לו נמי חד קרי ליה דתנן האשה שהלך בעלה למדינת הים ובאו ואמרו לה מת בעליך ונישאת ואח"כ בא בעלה תצא מזה ומזה דקי"ל דאפילו בחד ממאי מדקתני סיפא נישאת שלא ברשות מותרת לחזור לו מאי שלא ברשות שלא ברשות בית דין <ועד אחד> [אלא בעדים] מכלל דרישא ברשות ב"ד ובעד אחד אלמא גבי עד אחד קתני אמרו והכא נמי דקתני אמרו לו משמע אפילו עד אחד והוא מאי קאמר אלימא דקא מכחיש ליה מי מייתי והא קתני מציעתא עד אחד אומר אכל והוא אומר לא אכלתי פטור אלא דשתיק ממציעתא שמע מינה עד אחד אומר כו' טעמא דקא מכחיש ליה אבל שתק מישתק חייב לעולם דלא מכחיש ליה והכי קתני אמרו לו אכלת חלב מביא חטאת במה דברים אמורים דשתיק אבל מכחיש ליה פטור ומדאורייתא מנלן דלא מכחיש ליה חייב דת"ר (ויקרא ד) או הודע אליו חטאתו ולא שיודיעוהו אחרים יכול אפילו אין מכחישן תלמוד לומר או הודע אליו מכל מקום במאי עסקינן אלימא בתרין תרין ואין מכחישן קרא בעי

דף יב,א גמרא אלא לאו בחד וקתני כי אין מכחישן מהימן שמע מינה: א"ר מאיר קל וחומר כו': איבעיא להו מ"ט דרבנן משום דאדם נאמן על עצמו יותר ממאה איש או דלמא משום דאמרינן מיגו דאי בעי אמר מזיד הייתי פטור כי אמר נמי לא אכלתי מהימן ופטור ומאי נפקא מינה למיפשט מינה לטומאה דאי אמרת טעמייהו דרבנן משום דאדם נאמן על עצמו יותר ממאה איש ל"ש טומאה חדשה ול"ש טומאה ישנה ואי אמרת טעמייהו דרבנן משום דאמר מיגו היא פטרי ליה רבנן מטומאה ישנה אבל מטומאה חדשה מחייב מ"ט טומאה ישנה מיגו דאי בעי אמר טבלתי פטור כי אמר נמי לא נטמאתי פטור דאיכא למימר מאי לא נטמאתי דקאמר לא עמדתי בטומאתי אלא טבלתי אבל טומאה חדשה מחייב מ"ט דכי אמר נמי טבלתי מחייב דאמרו ליה עדים השתא נטמאת מאי ת"ש אמר לו עד אחד נטמאת והוא אומר לא נטמאתי פטור יכול אפילו שנים א"ר מאיר ק"ו אם הביאוהו שנים למיתה חמורה לא יביאוהו לידי קרבן הקל וחכ"א אדם נאמן על עצמו יותר ממאה איש ש"מ טעמייהו דרבנן משום דאמרי אדם נאמן על עצמו יותר ממאה איש א"ר אמי לעולם טעמא דרבנן משום דאמרינן מיגו והכי קתני מתוך שאם רצה לומר לא עמדתי בטומאתי פטור הילכך אדם נאמן על עצמו יותר ממאה איש אי הכי היינו חלב מהו דתימא אכלתי

חלב קמתריץ דבוריה לא אכלתי שוגג אלא מזיד אבל נטמאת והוא אומר לא נטמאתי אימא לא קמתריץ דבוריה קמ"ל הכא נמי לא עמדתי בטומאתי אבל טבלתי ת"ש (ויקרא ה) והתודה מודה בדברים חייב אין מודה בדברים פטור א"ל עד אחד נטמאת והוא אומר לא נטמאתי פטור יכול אפילו שנים מכחישין א"ר מאיר אם הביאוהו שנים לידי מיתה חמורה לא יביאוהו לידי קרבן הקל ר' יהודה אומר נאמן אדם על עצמו יותר ממאה איש ומודים חכמים לר"י בחלבין ובביאת מקדש אבל בטומאה לא מודו ל"י במאי עסקינן אילימא

דף יב,ב גמרא בטומאה ישנה מאי שנא חלבין וביאת מקדש דמודו ליה דאם רצה יאמר מזיד הייתי טומאה ישנה נמי מתרץ דיבוריה דאם רצה יאמר לא עמדתי בטומאתי אלא טבלתי אמר רבינא לעולם בטומאה ישנה וכגון דאמרי ליה עדים אכלת קדשים בטומאת הגוף והוא אמר להון לא נטמאתי דהכא לא מתריץ דיבוריה דליכא למימר לא עמדתי בטומאה אבל טבלתי מאי אמר להון טבלתי ואכלתי כי אמר להון הכי איתכחש ליה דבוריה קמא מיהא בטומאת מגעו אמר רב נחמן הלכה כר' יהודה אמר רב יוסף לא אמרה אלא בינו לבין עצמו ולעצמו אמר ר"ל מודה ר"מ לחכמים שאם אמרו לו שנים בעלת שפחה חרופה והוא אומר לא בעלתי מהימן דאי בעי אמר להון לא גמרתי ביאתי אמר רב ששת מודה ר"מ לחכמים בנזיר טמא שאמרו לו שנים נטמאת והוא אומר לא נטמאתי פטור דאי בעי אמר נשאלתי על נזירי אמר אביי מודה רבי מאיר לחכמים שאם אמרו לו שנים יודע אתה בעדות פלוני והוא אומר לא ידעתי פטור דאי בעי אמר לא נתכוונתי לעדות: אכל חלב וחלב בהעלם אחת [כו]: מתקיף לה ר' זירא אמאי אינו חייב אלא חטאת אחת והא ב' זיתי חלב אכל א"ל אביי העלמות מחולקות והכא העלם אחד הוא דאיכא איכא דמקשי ליה הכי טעמא דהעלם אחת הא בשתי העלמות חייב שתיים אמאי שם חלב אחד הוא אמר ליה אביי העלמות מחולקין: אכל חלב ודם פיגול ונותר חייב כו': ממין אחד חייב פשיטא אמר ריש לקיש משום בר תוטיני כגון שאכלו בשני תמחויין ואליבא דרבי יהושע דאמר תמחויין מחולקין מהו דתימא כי אמר ר' יהושע לא שנא לקולא ולא שנא לחומרא קמ"ל דחייב אלמא לחומרא אמר לקולא לא אמר איכא דאמר על סיפא משני מינין פטור פשיטא אמר ריש לקיש משום בר תוטיני כגון שאכלו בשני תמחויין ואליבא דר' יהושע דאמר תמחויין מחולקין דמהו דתימא כי אמר ר' יהושע לחומרא אמר לקולא לא אמר קמ"ל מב' מינין פטור מאי מב' מינין ממין אחד הוא ואמאי קרי ליה ב' מינים משום דאכלו בב' תמחויין וקתני פטור אלמא ל"ש לקולא ול"ש לחומרא קאמר רבי יהושע מדסיפא מין אחד ושני תמחויין רישא מין אחד ותמחוי אחד פשיטא אמר רבינא כגון שהיתה לו ידיעה בינתיים ואליבא דרבן גמליאל דאמר אין ידיעה לחצי שיעור דתנן הכותב שתי אותיות בשתי העלמות אחת שחרית ואחת ערבית ר"ג מחייב וחכמים פוטרין רבן גמליאל סבר אין ידיעה לחצי שיעור ורבנן סברי יש ידיעה לחצי שיעור:

דף יב,ב משנה כמה ישהא באוכלין כאילו אוכל קליות דברי ר"מ וחכמים אומרים עד שישהא מתחלה ועד סוף כדי אכילת פרס חייב אכל אוכלין טמאין ושתה משקין טמאין שתה רביעית יין ונכנס למקדש ושהה כדי אכילת פרס חייב רבי אליעזר אומר אם פסק בה או אם נתן בו מים כל שהוא פטור:

דף יב,ב גמרא איבעיא להו ר"מ לחומרא קאמר או לקולא קאמר לחומרא קאמר והכי קתני כאילו אוכל קליות דאפילו כוליה יומא ואף על גב דמתחלה ועד סוף יותר מכדי אכילת פרס כיון דמשכיה אכילתיה מחייב ואמרו ליה רבנן דעד שישהא בכדי אכילת פרס הוא דחייב יותר מכדי אכילת פרס פטור או דלמא לקולא קאמר דהכי קתני כאילו אוכל קליות והוא דלא איפסיק ביני וביני אבל דאיפסיק ביני וביני אע"ג דמתחלה ועד סוף בכדי אכילת פרס פטור ואמרו ליה רבנן כיון דמתחלה ועד סוף בכדי אכילת פרס הוא חייב ת"ש וחכמים אומרים עד שישהא בכדי אכילת פרס מתחלה ועד סוף

דף יג,א גמרא אי אמרת בשלמא רבי מאיר לחומרא היינו דקתני עד שישהא עד דשהי דיליה כדי אכילת פרס אלא אי אמרת ר' מאיר לקולא וחכ"א אם שהה מיבעי ליה אלא לאו ש"מ ר' מאיר לחומרא ש"מ אמר רבנאי אמר שמואל בחלבים ובנבילה עד שישהא מתחלה ועד סוף בכדי אכילת פרס אוכלים טמאים שקצים ורמשים ומשקין אפילו כל היום כולו בכדי אכילת פרס מאי קאמר אמר רב פפא הכי קאמר אפילו כל היום כולו והוא שאכל כזית בכדי אכילת פרס מיתבי כל האוכלין מצטרפין לפסול הגוייה בכחצי פרס מאי לאו דאכליה לחצי פרס בכדי אכילת פרס לא דאכל כזית כזית בכדי אכילת פרס מיתבי כל האוכלין מצטרפין לפסול את הגוייה בכחצי פרס בכדי אכילת פרס כיצד אכל וחזר ואכל אם יש מתחלת אכילה ראשונה ועד סוף אכילה אחרונה כדי אכילת פרס מצטרפין יותר מכאן אין מצטרפין לא התירו לאכול פחות מכשיעור לירד ולטבול ירד וטבל ועלה והשלימו מצטרף התירו לה לעוברא לאכול פחות מכשיעור מפני הסכנה כל המשקין מצטרפין לפסול את הגוייה ברביעית בכדי אכילת פרס כיצד שתה וחזר ושתה אם יש מתחלת שתיה ראשונה ועד סוף שתיה אחרונה כדי אכילת פרס מצטרפין יותר מכאן אין מצטרפין הותרו לה למגע טמא מת להניק בנה ובנה טהור קתני מיהת אם יש מתחלת אכילה ראשונה ועד סוף אכילה בכדי אכילת פרס מצטרף תיובתא דרבנאי תיובתא אמר מר לא התירו לו לאכול פחות מכשיעור לירד ולטבול מאי קאמר אמר רב יהודה הכי קאמר אכל פחות מכשיעור לא התירו לו לירד ולטבול שאם ירד וטבל ועלה והשלימו מצטרף ואתי למימר אהני לי טבילה קמייטא ואין יודע שאין טבילה אלא באחרונה קתני התירו לה לעוברא לאכול פחות מכשיעור מפני הסכנה מפני הסכנה אפילו טובא נמי תיכול אמר רב פפא הכי קתני הותרו לה לעוברא פחות מכשיעור אפילו טובא מפני הסכנה קתני התירו למגע טמא מת להניק את בנה ובנה טהור אמאי טהור כיון דיינק חלב איטמי ליה מחלב וכי תימא לא איתכשר נתכשר בטיפה מלוכלכת על פי הדד אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה [שינק] בתקיפה אחת לא הניח טיפה מלוכלכת על פי הדד אמר רבא שתי תשובות בדבר חדא דקחזינא לפומיה דינוקא דמלא חלב ועוד מקום חלב מעיין הוא דקתני חלב אשה מטמא בין לרצון ובין שלא לרצון בהמה אינה מטמא אלא לרצון מאי לאו שלא לרצון דלא ניחא ליה וקתני מטמא אלא אמר רבא היינו טעמא דבנה טהור דספק ינק כשיעור וספק לא ינק ואם תמצא לומר ינק ספק ינקו באכילת פרס ספק ינקו ביותר מכדי אכילת פרס ולרבא מקום חלב מעיין הוא ולא צריך הכשר והתנן האשה שנטף חלב מדדיה ונפל לאויר תנור תנור טמא וקשיא לן במאי איתכשר ואמר רבי יוחנן בטיפה מלוכלכת ע"פ הדד וכי תימא רבא לא סבר לה כר' יוחנן והתניא נמצאת אתה אומר תשעה משקין בזוב הזיעה וליחה סרוחה וריעי טהורין מכולם דמעט עינו ודם מגפתו

דף יג,ב גמרא וחלב אשה מטמאין טומאת משקין ברביעית רוקו זובו ומימי רגליו מטמאין טומאה חמורה בכל שהוא ואי אמרת מקום חלב מעיין חלב נמי נטמא טומאה חמורה בכל שהוא כזובו ורוקו אלא שמע מינה מקום חלב אשה לאו מעיין הוא אי הכי קשיא הא מתניתא ואמר רבא מטמא בין לרצון ובין שלא לרצון מי סברת שלא לרצון דאמר דלא ניחא ליה לא מאי שלא לרצון דאמר דדעתיה דתינוק קריבא לגבי חלב אבל אמר לא ניחא ליה טהור: אכל אוכלין טמאין וכו': למה לי שהייה דקתני ושהה אמר רב יהודה הכי קתני אכל אוכלין טמאין ושתה משקין טמאין ושתה רביעית יין ושהה באכילתו ובשתייתו כדי אכילת פרס ונכנס למקדש חייב: ר"א אומר כו': ת"ר (ויקרא י) יין ושכר אל תשת יכול אפילו כל שהוא אפילו מגתו ת"ל ושכר אין אסור אלא כדי לשכר וכמה כדי לשכר רביעית יין בן מ' יום אם כן מה ת"ל יין לומר לך שמוזהרין עליו כל שהוא ומוזהרין עליו מגתו ר' יהודה אומר יין אין לי אלא יין שאר משכרין מנין ת"ל ושכר אם כן מה ת"ל יין על היין במיתה ועל שאר משקין באזהרה ר' אליעזר אומר יין אל תשת ושכר אל תשתהו כדרך שכרותו הא אם הפסיק בו או נתן לתוכו מים כל שהוא פטור במאי פליגי תנא קמא סבר גמרינן (במדבר ו) שכר שכר מנזיר ור' יהודה לא יליף שכר שכר מנזיר ור' אליעזר סבר מאי שכר מידי דהוא משכר כמאן אזלא הא דתניא אכל דבילה קעילית ושתה דבש או חלב ונכנס למקדש ושימש לוקה כמאן כר' יהודה אמר רב יהודה בר אחותאי הלכה כרבי אליעזר וקרי רב עליה דרבי אלעזר טובינא דחכימי רב אחא דהוצל הוה נידרא עלה דביתו אתא לקמיה דרב אשי א"ל זיל האידינא ותא למחר דרב לא מוקי אמורא עליה מיומא טבא לחבריה משום שכרות אמר ליה והאמר רב הלכה כר' אלעזר ומר הוא דקא רמי ביה מיא אמר ליה הא לא קשיא הא ברביעית הא ביותר מכדי רביעית ת"ר (ויקרא י) ולהבדיל בין הקודש ובין החול אלו דמין וערכין חרמין והקדשות בין הטמא ובין הטהור אלו טמאות וטהרות ולהורות זו הוראה את כל החוקים אלו מדרשות אשר דבר ה' זו הלכה ביד משה זה תלמוד יכול אף המשנה ת"ל ולהורות ר' יוסי בר' יהודה אומר יכול אף תלמוד ת"ל ולהורות כמאן אזלא הא דתניא יצא שרץ טמא וצפרדע טהור ששתויי יין מורין בהן הוראה נימא רבי יוסי בר' יהודה היא ולא רבנן אפי' תימא רבנן ושאני הכא דזיל קרי בי רב הוא אמר רב הלכה כרבי יוסי ברבי יהודה והא רב לא מוקים אמורא מיומא טבא לחבריה משום שכרות שאני רב דאורי מורי וניקם דלא לורי כל היכא דיתיב רב לא סגי ליה בלא הוראה:

דף יג,ב משנה יש אוכל אכילה אחת וחייבין עליה ארבעה חטאות ואשם אחד טמא שאכל חלב והיה נותר מן המוקדשין ביוה"כ רבי מאיר אומר אם היה שבת והוציאו חייב אמרו לו אינו מן השם:

דף יד,א גמרא נימא אית ליה לר"מ איסור חל על איסור נהי דאיסור חל על איסור לית ליה איסור כולל ואיסור מוסיף אית ליה טהור מעיקרא לא אסור אלא בחלב הוה ליה טמא מיגו דאסור בחתיכות טהורות איתוסף ביה נמי איסורא עילוי חלב וחלב מעיקרא לא אסור אלא באכילה אקדשיה מיגו דאיתוסף ביה איסורא דהנאה איתוסף ביה לגבי חלב ואכתי להדיוט הוא אסור אבל לגבוה שרי הוה ליה נותר מיגו דאיתוסף איסורא לגבי גבוה איתוסף ביה לגבי הדיוט חל עליה יוה"כ מיגו דאיתוסף ביה איסור לגבי חולין איתוסף ביה לגבי גבוה ונתני ה' חטאות ונוקמה כגון דאכל כזית פיגול בחדא בהמה קמיירי בשתי בהמות לא קמיירי ונותר ופיגול בחדא בהמה לא משכחת לה אלמה לא משכחת לה כגון

שהעלה אבר פיגול לגבי מזבח דפקע פיגוליה מיניה והוה ליה נותר וכדאמר עולא קומץ פיגול שהעלה לגבי מזבח פקע פיגולו ממנו והוה ליה נותר באבר אחד קא מיירי בשני אברים לא קמיירי ונותר ופיגול בחד אבר לא משכחת לה אלמה לא משכחת לה כגון שהעלה אבר פיגול לגבי מזבח דפלגיה אנחיה ע"ג מזבח ופלגיה מאבראי דמזבח דההוא דמזבח פקע פיגול והוה ליה נותר וכדאמר עולא קומץ פיגול שהעלה על המזבח פקע פיגולו ממנו והוה ליה נותר א"ל לא אי רובא דמזבח שדייה למזבח רובא דבראי שדייה לבראי תפשוט דבעי רמי בר חמא הלכו באברים אחר הרוב או לא אלא בכזית אחד קמיירי בשני זיתים לא קא מיירי ולא והקתני י"ה ובי"ה כותבת דמחייב וכותבת אית ביה שני זיתים א"ר זירא כגון שאכל כוליא בחלבה רב פפא אמר כגון דמלייה בתמרי רב אדא בר אחא מתני ה' חטאות ומתריץ לה כגון דאכל כזית פיגול ולא משני כהני שינויי דקא משנינן ונתני שש חטאות ונוקמה כגון דאכל כזית דם בחדא אכילה קא מיירי בשתי אכילות לא קא מיירי ושיערו חכמים דאין בית הבליעה מחזיק יותר משני זיתים: ר"מ אומר וכו': ונתני אם הוציאו חייב מ"ט קתני אם היתה שבת אמר רפרם זאת אומרת עירוב והוצאה לשבת ואין עירוב והוצאה לי"ה ממאי דלמא יש עירוב והוצאה לי"ה והכי קתני אם היתה שבת והוציאו חייב אף משום שבת וי"ה אלא אי איתמר דרפרם על הדא איתמר דתניא (ויקרא טז) ושלח ביד איש עתי איש להכשיר את הזר עתי אפילו בטומאה ואפי' בשבת עתי במזומן קתני עתי אפילו בשבת אמר רפרם זאת אומרת עירוב והוצאה לשבת ואין עירוב והוצאה ליה"כ ממאי שאני שעיר המשתלח דהכשירו ביה"כ בכך אלא דרפרם ברותא היא:

דף יד, א משנה יש בא ביאה אחת וחייב עליה ו' חטאות כיצד הבא על בתו חייב עליה משום בתו ואחותו אשת אחיו ואשת אחי אביו ואשת איש ונדה:

דף יד, ב גמרא והא לית ליה לרבי מאיר איסור חל על איסור נהי דאיסור חל על איסור לית ליה איסור מוסיף ואיסור כולל אית ליה כגון שבא על אמו והוליד בת דאיסור בתו ואחותו בהדי הדדי אתי נשאת לאחיו מיגו דאיתוסף איסור לגבי אחין איתוסף איסורא לגבי דידיה נשאת לאחי אביו מיגו דאיתוסף איסורא לגבי שאר אחי אביו איתוסף לגבי דידיה ה"ל אשת איש מיגו דאיתוסף איסור לגבי עלמא איתוסף נמי לגבי דידיה ה"ל נדה מיגו דאיתוסף איסור לגבי בעלה איתוסף נמי לגבי דידיה:

דף יד, ב משנה הבא על בת בתו חייב עליה משום בת בתו וכלתו ואשת אחיו ואשת אחי אביו <ואחות אשתו> ואשת איש ונדה ר' יוסי אומר אם עבר זקן ונשאה חייב עליה משום אשת אב וכן הבא על בת אשתו ועל בת בתה:

דף יד, ב גמרא קתני חייב עליה משום אשת אב מי שריא ליה א"ר יוחנן כגון שנפלה לו ליבום א"ה מאי עבר א"ר יעקב שעבר משום כלת בנו שניה כדתני' כלתו ערוה כלת בנו שניה וכן אתה מוצא בבת בנו ובבת בן בנו עד סוף כל הדורות ומי אית ליה לר' יוסי איסור חל על איסור והא תנן עבר עבירה שיש בה שתי מיתות נידון בחמורה רבי יוסי אומר נידון בזיקה ראשונה שבאה עליו ותניא כיצד א"ר יוסי נידון בזיקה ראשונה חמותו ונעשת אשת איש נידון משום חמותו אשת איש ונעשת חמותו נידון משום אשת איש א"ר אבהו מודה רבי יוסי באיסור מוסיף וכן כי אתא רבין א"ר יוחנן מודה ר' יוסי באיסור מוסיף מאי איסור מוסיף איכא הכא דאיכא ברא לסבא מיגו דאיתוסף איסורא לגבי בריה איתוסף איסורא לגבי דידיה:

דף יד, ב משנה הבא על חמותו חייב עליה משום חמותו וכלתו ואשת אחיו ואשת אחי אביו ואחות אשתו ואשת איש ונדה וכן הבא על אם חמיו ועל אם חמותו רבי יוחנן בן נורי אומר הבא על חמותו חייב עליה משום חמותו ואם חמותו ואם חמיו אמרו לו שלשתן שם אחד הן:

דף יד, ב גמרא א"ר אלעזר א"ר הושעיא ר' יוחנן בן נורי וסומכוס אמרו דבר אחד ר' יוחנן בן נורי הא דאמרן סומכוס מאי היא דתנן

דף טו, א גמרא שחטה ואת בת בתה ואח"כ שחט את בתה סופג את הארבעים סומכוס אומר משום רבי מאיר סופג שמונים אמר רבא דלמא לא היא עד כאן לא קאמר ר' יוחנן בן נורי הכא אלא משום שמות מוחלקין דמיקריא חמותו ומיקריא אם חמותו ומיקריא אם חמיו אבל גבי אותו ואת בנו דכולהו אותו ואת בנו מיקריין דאין שמות מוחלקין לא אמר רב נחמן בר יצחק דלמא עד כאן לא קאמר סומכוס אלא גבי אותו ואת בנו דגופין מוחלקין אבל הכא דאין גופין מוחלקין אימא כר' אבהו א"ר יוחנן ס"ל דא"ר אבהו א"ר יוחנן (ויקרא יח) שארה הנה זמה היא הכתוב עשאן לכולן זמה אחת:

דף טו, א משנה אמר רבי עקיבא שאלתי את רבן גמליאל ואת ר' יהושע באיטליס של עימאום שהלכו ליקח בהמה למשתה בנו של רבן גמליאל הבא על אחותו ועל אחות אביו ועל אחות אמו מהו חייב אחת על כולן או חייב על כל אחת ואחת אמרו לו לא שמענו אבל שמענו הבא על ה' נשיו נדות בהעלם אחת שהוא חייב על כל אחת ואחת <ורואה אני> [ורואין אנו] שהדברים ק"ו:

דף טו, א גמרא היכי דמי אילימא כדקתני מאי תיבעי ליה הרי שמות מוחלקין הרי גופין מוחלקין אלא הכי קתני הבא על אחות אביו שהיא אחות אמו חייב אחת על כולן או חייב על כל אחת ואחת מהו מי אמרינן הרי שמות מוחלקין או דלמא הרי אין גופין מוחלקין אמרו לו לא שמענו אבל שמענו הבא על ה' נשיו נדות בבת אחת שהוא שם אחד שחייב על כל אחת ואחת משום נדה וראינו שהדברים ק"ו ומה הבא על ה' נשיו נדות בבת אחת שהיא שם אחת חייב על כל אחת ואחת אבותו שהיא אחות אביו שהיא אחות אמו שהן ג' שמות אינו דין שיהא חייב על כל אחת ואחת איכא למיפרך מה לה' נדות שכן גופין מוחלקין אלא אמר קרא (ויקרא כ) ערות אחותו גלה לחייב על אחותו שהיא אחות אביו שהיא אחות אמו אמר רב אדא בר אהבה משכחת לה ברשיעא בר רשיעא שבא על אמו והוליד ב' בנות וחזר ובא על אחת מהן והוליד בן ובא בנו על אחות אמו שהיא אחותו שהיא אחות אביו דהוה ליה רשיעא בר רשיעא ת"ר בא עליה וחזר ובא עליה חייב על כל אחת ואחת דברי ר' אליעזר וחכמים אומרים אינו חייב אלא אחת ומודים חכמים לר' אליעזר בבא על ה' נשיו נדות בבת אחת שהוא חייב על כל אחת ואחת הואיל והוא גרם להן אמר רבא לרב נחמן מי אמרינן הואיל והוא גרם להן והתניא הוא בהעלם אחת והיא בה' העלמות הוא אינו חייב אלא אחת והיא חייבת על כל אחת ואחת אלא אימא הואיל וגופין מוחלקין איבעיא להו קצר וקצר מה לי אמר רבי אליעזר טעמא דר' אליעזר התם משום דהוא דעבד תרתין ואמטול להכי אמר חייב על כל אחת ואחת וה"נ דעבד תרתין או דלמא טעמיה דרבי אליעזר התם משום דאי אפשר לו לערבן לביאות זו בזו אמטול להכי א"ר אליעזר חייב על כל אחת ואחת אבל קצר כגרוגרת וחזר וקצר כגרוגרת בהעלם אחת כיון דאפשר לו לערב שתי גרוגרות בבת אחת אינו חייב אלא אחת מאי אמר רבה טעמא דר"א התם משום דעבד תרתין ה"נ הא עבד תרתין ורב יוסף אמר

טעמא דר' אליעזר התם דאי אפשר לו לערבן אבל אפשר לו לערבן אינו חייב אלא אחת איתביה אביי לרבה ר' אליעזר מחייב על ולדי מלאכות במקום אבות מלאכות הא אב ואב בבת אחת פטור ואי אמרת טעמא דרבי אליעזר משום דקעבד תרתי אמאי פטור אמר מר בריה דרבנן אנא ורב נחומי בר זכריה תרגימנא הכא במאי עסקינן בדלית המודלית על גבי תאינה וקצצן בבת אחת משום הכי מחייב רבי אליעזר הואיל ושמות מוחלקין וגופין מוחלקין דכוותה קצר וקצר היכי משכחת לה דמיפטר כגון שקצר שתי גרוגרות בבת אחת אבל קצר כגרוגרת וחזר וקצר כגרוגרת חייב:

דף טו, א משנה ועוד שאל רבי עקיבא אבר המדולדלת בבהמה מהו אמרו לו לא שמענו אבל שמענו אבר המדולדלת באדם שהוא טהור וכך היו

דף טו, ב משנה מוכי שחין עושין בירושלים הולך לו ערב פסח אצל הרופא וחותרו עד שמניח בו כשערה ותוחבו בסירא ונמשך ממנו והלה עושה פסחו והרופא עושה פסחו <ורואה אני> [ורואין אנו] שהדברים ק"ו:

דף טו, ב גמרא תנן התם המוחק את הכרישה והסוחט בשערו ובכסותו משקה שבתוכו אינם בכי יותן והיוצאין ממנו הרי הן בכי יותן אמר שמואל וכרישה עצמה הוכשרה מאי טעמא בשעת פרישה ממנו הוכשרה והתנן ערב פסח הולך לו אצל כו' ואי אמרת בשעת פרישתן הוכשר הא איכא נמי ההוא אבר המדולדל בשעת פרישתו מאדם נטמייה לאדם כדקאמר רב יוסף בניתזין בכל כחן הכא נמי בניתזין בכל כחן והיכא איתמר דרב יוסף אהא זב וטמא מת שהיו מהלכים וירדו עליהם גשמים אע"פ שסוחטין >זה את זה משקין היורדין< מצד העליון לצד התחתון טהורים שאין מחשבין אלא שיצאו מכולן יצאו מכולן הרי מכשירין > שאין נחשבין אלא לאחר שיצאו מגופו < אמר רב יוסף בניתזין בכל כחן: **דף טו, ב משנה** ועוד שאלו ר' עקיבא השוחט ה' זבחים בחוץ בהעלם אחת מהו חייב על כל אחת ואחת או אחת על כולן אמרו לו לא שמענו אמר רבי יהושע שמעתי באוכל מזבח אחד מה' תמחויין בהעלם אחת שהוא חייב על כל אחת ואחת משום מעילה ורואה אני שהדברים ק"ו אמר ר"ש לא כך שאלו ר' עקיבא אלא באוכל נותר מחמשה זבחים בהעלם אחת מהו חייב אחת על כולן או חייב על כל אחת ואחת אמרו לו לא שמענו א"ר יהושע שמעתי באוכל מזבח אחד בה' תמחויין בהעלם אחת שהוא חייב על כל אחת ואחת משום מעילה ורואה אני שהדברים ק"ו אמר לו ר' עקיבא אם הלכה נקבל אם לדין יש תשובה אמר לו השב אמר ולא אם אמרת במעילה שעשה בה את המאכיל כאוכל ואת המהנה כנהנה צירף את המעילה לזמן מרובה תאמר בנותר שאין בו אחת מאלו:

דף טו, ב גמרא מאי קשיא ליה לר"ש הכי קא קשיא ליה מה ראייה לשוחט מאוכל מה לאוכל שכן נהנה אלא כך שאלו האוכל נותר מחמשה זבחים בהעלם אחת מהו חייב בכל אחת ואחת או אחת על כולן אמרו לו לא שמענו אמר ר' יהושע שמעתי באוכל מזבח אחד מחמשה תמחויין בהעלם אחת שחייב על כל אחת ואחת משום מעילה ורואה אני שהדברים ק"ו מה מזבח אחד שאין גופין מוחלקין חייב על כל אחת ואחת משום תמחויין מוחלקין חמשה זבחים דגופין מוחלקין לא כל שכן אמר ר' שמעון לא כך שאלו אלא באוכל <מזבח אחד> נותר מחמשה זבחים בהעלם אחת מהו חייב אחת על כולן או חייב על כל אחת ואחת אמרו לו לא שמענו רבי יהושע אומר שמעתי באוכל מזבח אחד בחמשה תמחויין שהוא חייב על כל אחת ואחת משום מעילה ורואה אני שהדברים ק"ו: אמר לו ר' עקיבא אם הלכה נקבל כו': קיבלה רבי יהושע להא תשובה מר' עקיבא או לא ת"ש

דתניא אכל ה' חתיכות נותר מזבח אחד בהעלם אחת בחמשה תמחויין אינו מביא אלא חטאת אחת ועל לא הודע שלהן אינו מביא אלא אשם תלוי אחת מחמשה תמחויין בחמש העלמות מביא חטאת על כל אחת ואחת ועל לא הודע שלהן מביא אשם תלוי על כל אחת ואחת מה' זבחים בהעלם אחת חייב [על כל אחת ואחת] ר' יוסי בר' יהודה אומר אפילו אכל ה' חתיכות מה' זבחים בהעלם אחת אינו מביא אלא חטאת אחת ועל ספיקן אין מביא אלא אשם תלוי אחת כללו של דבר כל שחלוקין בחטאות חלוקין באשמות אכל ה' חתיכות בה' תמחויין מזבח אחד לפני זריקת דמים אפי' בהעלם אחת חייב על כל אחת ואחת משום מעילה

דף טז, א גמרא ואילו על ספיקן מביא אשם תלוי לא קתני מני הא אילימא ר"ע ליתני נמי סיפא ועל ספיקן מביא אשם תלוי דהתנן ר"ע מחייב על ספק מעילה אשם תלוי אלא לאו רבי יהושע היא וקתני בה' העלמות מביא ה' חטאות וש"מ קיבלה מיניה אלא אדרבה מסיפא דקתני מה' זבחים אפילו בהעלם אחת חייב על כל אחת ואחת ש"מ לא קיבלה מיניה ואלא מאי אית למימר תנאי היא דאיכא תנא דקיבלה ואיכא תנא דלא קיבלה אפי' תימא ר"ע היא והאי תנא סבר לה כותיה בחדא בפליג עליה בחדא סבר לה כותיה בהעלמה ופליג עליה במעילות ה"ד ה' מעילות אמר שמואל כאותה ששנינו חמשה דברים בעולה מצטרפין הבשר והחלב והיין והסלת והשמן חזקיה אמר כגון שאכל מה' אברים ר"ל אמר אפילו תימא באבר אחד משכחת לה בכתף רבי יצחק נפחא אמר כגון שאכל בה' מיני קדירה רבי יוחנן אמר כגון שאכל בה' טעמים:

דף טז, א משנה אמר ר' עקיבא שאלתי את רבי אליעזר בעושה מלאכות הרבה בשבתות הרבה מעין מלאכה אחת בהעלם אחת מהו חייב אחת על כולן או חייב על כל אחת ואחת אמר לו חייב על כל אחת ואחת מק"ו ומה נדה שאין בה תוצאות הרבה וחטאות הרבה חייב על כל אחת ואחת שבת שיש בה תוצאות הרבה ומיתות הרבה אינו דין שיהא חייב על כל אחת ואחת אמרתי לו אם אמרת בנדה שיש בה שתי אזהרות שהוא מוזהר על הנדה והנדה מוזהרת עליו תאמר בשבת שאין בה אלא אזהרה אחת אמר לי הבא על הקטנות יוכיח שאין בה אלא אזהרה אחת וחייב על כל אחת ואחת אמרתי לו אם אמרת בקטנות שאף על פי שאין בהן עכשיו יש בהן לאחר זמן תאמר בשבת שאין בה עכשיו ולא לאחר זמן אמר לי הבא על הבהמה יוכיח אמרתי לו הבהמה כשבת:

דף טז, א גמרא מאי קבעי מיניה אי שבתות כגופין דמיין ואי לא בעי מיניה ניבעי העושה מלאכה אחת בשבתות הרבה אלא ולדי מלאכות אי כאבות דמיין ואי לא בעי מיניה ניבעי מיניה העושה מלאכות הרבה מעין מלאכה אחת בשבת אמר רבא אמרי בי רב תרתי בעא מיניה שבתות כגופין דמיין ואי לא בעא מיניה ולדי מלאכות כמלאכות דמיין אי לא ושבתות היכי מיבעי ליה שגגת שבת וזדון מלאכות פשיטא ליה דימים שבינתיים הויין ידיעה לחלק וזדון שבת ושגגת מלאכות הוא דבעי מיניה אי כגופין דמיין אי לא או דלמא זדון שבת ושגגת מלאכות פשיטא ליה דכגופין דמיין ושגגת שבת וזדון מלאכות הוא דבעי מיניה דימים שבינתיים אי הויין ידיעה לחלק אי לא אמר רבה

דף טז, ב גמרא מסתברא שגגת שבת וזדון מלאכות פשיטא ליה דימים שבינתיים הויין ידיעה לחלק וזדון שבת ושגגת מלאכות הוא דבעי מיניה כגופין דמיין או לאו ופשיט ליה דזדון שבת ושגגת מלאכות כגופין דמיין ולא קביל מיניה ופשט ליה דולדי מלאכות כמלאכות דמיין ולא קביל מיניה אמר רבה מנא אמינא לה דתנן כלל גדול אמרו בשבת כל

השוכח עיקר שבת ועשה מלאכות הרבה בשבתות הרבה אינו חייב אלא אחת היודע עיקר שבת ועשה מלאכות הרבה בשבתות הרבה חייב על כל שבת ושבת היודע שהוא שבת ועשה מלאכות הרבה בשבתות הרבה חייב על כל אב מלאכה ומלאכה ואילו חייב על כל אב מלאכה של כל שבת ושבת לא קתני מני הא אילימא ר"א אימא סיפא העושה מלאכות הרבה מעין מלאכה אחת אין חייב אלא אחת ואי ר"א חייב על כל ולדי מלאכות כמלאכות אלא פשיטא ר"ע היא וש"מ שגגת שבת וזדון מלאכות פשיטא ליה דימים שבינתיים הויין ידיעה לחלק זדון שבת ושגגת מלאכות הוא דבעי אי כגופין דמיין ופשט ליה דכגופין דמיין ולדי מלאכות כמלאכות דמיין ותרוייהו לא קביל מיניה אמר ליה אביי לעולם אימא לך זדון שבת ושגגת מלאכות פשיטא ליה לר"ע דשבתות לאו כגופין דמיין ושגגת שבת וזדון מלאכות הוא דבעי מיניה דימים שבינתיים מי הויין ידיעה לחלק או לא ופשט ליה דימים שבינתיים לחלק וקביל מיניה ופשט ליה ולדי מלאכות כמלאכות דמיין ולא קביל מיניה רב חסדא אמר זדון שבת ושגגת מלאכות אפילו ר"ע ס"ל דכגופין דמיין וכי בעי מיניה שגגת שבת וזדון מלאכות הוא דבעי מיניה דימים שבינתיים אי הויין ידיעה לחלק ופשט ליה ימים שבינתיים הויין ידיעה לחלק וקביל מיניה ופשט ליה דולדי מלאכות כמלאכות דמיין ולא קביל מיניה אמר רב חסדא מנא אמינא לה דתניא הכותב שתי אותיות בהעלם אחת חייב בב' העלמות רבן גמליאל מחייב וחכמים פוטרין ומודה רבן גמליאל שאם כתב אות אחת בשבת זו ואות אחת בשבת אחרת פטור ותניא אחריתי הכותב שתי אותיות בשתי שבתות אחד בשבת זו ואחד בשבת זו ר"ג מחייב וחכמים פוטרין קא סלקא דעתך דר"ג כר"ע סבירא ליה בשלמא לדידי דאמינא זדון שבת ושגגת מלאכות אפילו ר"ע אומר דשבתות כגופין דמיין הא דתניא פטור בזדון שבת ושגגת מלאכות דשבתות כגופין דמיין דף יז, א גמרא והא דתניא חייב בשגגת שבת וזדון מלאכות <דשבתות כגופין דמיין> דקסבר אין ידיעה לחצי שיעור אלא לרבא דאמר ס"ל לר"ע דשבתות כגוף אחד הן בשלמא הא דתניא חייב משכחת לה בין בזדון שבת ושגגת מלאכות דשבתות כגוף אחד הן ובין בשגגת שבת וזדון מלאכות דקסבר אין ידיעה לחצי שיעור ואלא הדתניא פטור במאי מוקמת לה לא בחדא ולא בחדא אמר לך רבא רבן גמליאל ס"ל כר' אליעזר דאמר שבתות כגופין דמיין והא מדקתני ומודה רבן גמליאל מכלל דפליגי אאחרנייתא אי אמרת בשלמא כר' עקיבא ס"ל היינו דפליגי בשגגת שבת וזדון מלאכות דרבן גמליאל סבר אין ידיעה לחצי שיעור ומודה רבן גמליאל בזדון שבת ושגגת מלאכות שהוא פטור אלמא שבתות כגופין דמיין אלא אי אמרת רבן גמליאל כר' אליעזר ס"ל מכלל דפליגי במאי אי בשגגת שבת וזדון מלאכות אפילו רבי אליעזר כרבן גמליאל ס"ל דאין ידיעה לחצי שיעור דתניא הכותב שתי אותיות בשתי שבתות אות אחת בשבת זו ואות אחת בשבת זו ר' אליעזר מחייב ואלא באחת על האריג חיובי מחייב דתנן ר"א אומר האורג שלשה חוטין בתחלה ואחד על האריג חייב אמר רבא מכלל דפליגי בחדא דתניא הוציא חצי גרוגרת וחזר והוציא חצי גרוגרת בהעלם אחת חייב בשתי העלמות פטור רבי יוסי אומר בהעלם אחד ברשות אחד חייב בשתי רשויות פטור דר' גמליאל כת"ק ור' אליעזר כרבי יוסי ת"ש אמר לו חייב על כל אחת ואחת מק"ו ומה נדה שאין בה תוצאות הרבה [כו'] בשלמא לרב חסדא דאמר שגגת שבת וזדון מלאכות בעי מיניה דימים שבינתיים מי הויין ידיעה לחלק או לא היינו דקאמר ליה ומה נדה אלא לרבא דאמר זדון שבת ושגגת מלאכות הוא דבעי מיניה דשבתות אי כגופין דמיין ואי לא ליתני נדות אמר לך רבא תני נדות שמואל תני נדה רב

אדא בר אהבה תני נדה רב נתן בר אושעיא אמר תני נדות ולרב חסדא דאמר שגגת שבת וזדון מלאכות הוא דבעי מיניה דימים שבינתיים מי הויין ידיעה לחלק ואי לא נדה מאי ימים שבינתיים הויין ידיעה לחלק אית בה אמר רבא כגון שבא עליה וטבלה וראתה וחזר ובא עליה וטבלה וחזר ובא עליה דטבילות הויין כימים שבינתיים ת"ש הבא על הקטנות יוכיח בשלמא לרבא היינו דקתני קטנות אלא לרב חסדא מאי קטנות קטנות דעלמא מתניתין דלא כהדין תנא דתניא א"ר שמעון בן אלעזר לא כך שאלו ר' עקיבא לרבי אלעזר אלא כך שאלו הבא על אשתו נדה וחזר ובא על אשתו נדה בהעלם אחת מהו חייב אחת על כולן או חייב על כל אחת ואחת אמר ליה חייב על כל אחת ואחת מקל וחומר ומה שבת שאין בה אלא אזהרה אחת שהוא מוזהר על השבת והשבת אינה מוזהרת עליו חייב על כל אחת ואחת נדה שיש בה שתי אזהרות שהוא מוזהר על הנדה ונדה מוזהרת עליו אינו דין שהוא חייב על כל אחת ואחת אמרו לו לא אם אמרת בשבת שיש בה תוצאות הרבה לחטאות הרבה תאמר בנדה שאין בה תוצאות הרבה לחטאות הרבה אמרו לו הבא על הקטנות יוכיח שאין בה תוצאות הרבה לחטאות הרבה וחייב על כל אחת ואחת אמרו לו לא אם אמרת בקטנות שכן גופין מוחלקין אמרו לו הבא על הבהמה יוכיח שאין גופין מוחלקין וחייב על כל אחת ואחת אמרו לו הבהמה כנדה:

מסכת כריתות פרק ז

דף יז,א משנה ספק אכל חלב ספק לא אכל ואפילו אכל ספק יש בו כשיעור וספק **דף יז,ב משנה** אין בו שומן וחלב לפניו ואכל אחד מהן ואינו יודע איזה מהן אכל אשתו ואחותו עמו בבית שגג באחת מהן ואינו יודע באיזו מהן שגג שבת ויום חול ועשה מלאכה באחד מהן ואינו יודע באיזו מהן עשה מביא אשם תלוי כשם שאם אכל חלב וחלב בהעלם אחת אינו חייב אלא חטאת אחת כן על לא הודע שלהן אינו מביא אלא אשם תלוי אחד אם היתה ידיעה בינתיים כשם שהוא מביא חטאת על כל אחת ואחת כך מביא אשם תלוי על כל אחת ואחת כשם שאכל חלב ודם ופיגול ונותר בהעלם אחת חייב על כל אחת ואחת כך על לא הודע שלהן מביא אשם תלוי על כל אחת ואחת:

דף יז,ב גמרא איתמר רב אסי אמר חתיכה אחת שנינו ספק של חלב ספק של שומן חייב בר רב אמר חתיכה משתי חתיכות שנינו במאי קא מיפלגי רב אסי סבר יש אם למסורת (ויקרא ה) מצות כתיב וחייא בר רב אמר יש אם למקרא מצוות קרינן איתיביה רב הונא לרב אסי ואמרי לה חייא בר רב לרב אסי חלב ושומן לפניו ואכל אחת מהן מאי לאו מדסיפא שתי חתיכות רישא נמי שתי חתיכות אמר להו רב לא תיזלא בתר איפכא דיכול לשנויי לכו סיפא בשתי חתיכות רישא בחתיכה אחת אי הכי יש לומר חתיכה אחת מחייב שתי חתיכות צריכא למימר זו ואין צריך למימר זו ולחייא בר רב דאמר מדסיפא בשתי חתיכות רישא נמי בשתי חתיכות מיתנא תרתיה למה לי פרושי קא מפרש ספק אכל [חלב] ספק לא אכל <חלב> מביא אשם תלוי כיצד כגון שהיה חלב ושומן לפניו אמר רב יהודה אמר רב היו לפניו שתי חתיכות אחת של שומן ואחת של חלב אכל אחת מהן ואינו יודע איזו מהן אכל חייב חתיכה אחת ספק של חלב ספק של שומן ואכלה פטור אמר רבא מאי

טעמא דרב דאמר קרא (ויקרא ד) ועשה אחת מכל מצות ה' בשגגה עד שישגוג בשתים מצות כתיב מצוות קרינן איתיביה אביי רבי אליעזר אומר כוי חייבין עליו אשם תלוי אמר לו ר' אליעזר סבר יש אם למסורת מצות כתיב איתיביה ספק בן תשעה לראשון או בן שבעה לאחרון יוציא והולד כשר וחייב באשם תלוי הא מני רבי אליעזר היא איתיביה נמצא על שלו טמאין וחייבין בקרבן על שלה אתיום טמאין וחייבין בקרבן נמצא על שלה לאחר זמן טמאין מספק ופטורין מן הקרבן ותני עלה חייב משום אשם תלוי הא מני רבי אליעזר היא א"ר חייא אמר רב היו לפניו שתי חתיכות אחת של חלב ואחת של שומן ואכל אחת מהן ואינו יודע איזה מהן אכל חייב חתיכה ספק של שומן ספק של חלב ואכלה פטור א"ר זירא מ"ט דרב קסבר שתי חתיכות אפשר לברר איסורו חתיכה אחת אי אפשר לברר איסורו מאי איכא בין טעמא דרבא לטעמא דרבי זירא איכא בינייהו כזית ומחצה לרבא ליכא מצוות ופטור לרבי זירא אפשר לברר איסורו איתיביה רבי ירמיה לרבי זירא רבי אליעזר אומר כוי חייבין על חלבו אשם תלוי אמר ליה רבי אליעזר סבר לא בעינן לברר איסורו

דף יח,א גמרא איתיביה ספק בן תשעה לראשון או בן שבעה לאחרון יוציא והולד כשר וחייב באשם תלוי הא מני רבי אליעזר היא איתיביה נמצא על שלה אתיום טמאין וחייבין בקרבן נמצא על שלה לאחר זמן טמאין מספק ופטורין מן הקרבן ותני עלה וחייבין באשם תלוי הא מני רבי אליעזר היא אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה אמר רב היו לפניו שתי חתיכות אחת של חלב ואחת של שומן ואכל אחת מהן ואינו יודע איזו מהן אכל חייב חתיכה ספק של חלב ספק של שומן ואכלה פטור אמר רב נחמן מאי טעמא דרב קסבר שתי חתיכות איקבע איסורא חתיכה אחת לא קבעה איסורא מאי איכא בין איקבע איסורא לשאי אפשר לברר איסוריה איכא בינייהו כגון שהיו לפניו שתי חתיכות אחת של חלב ואחת של שומן ובא <עובד כוכבים> {גוי} ואכל את הראשונה ובא ישראל ואכל את השניה לרבא ליכא מצוות בעידנא דאכל ישראל לר' זירא אי אפשר לברר איסוריה לרב נחמן איקבע איסורא איתיביה רבא לרב נחמן רבי אליעזר אומר כוי חייבין על חלבו אשם תלוי ר' אליעזר לא בעי קביעותא לאיסורא איתיביה ספק בן ט' לראשון או בן ז' לאחרון יוציא והולד כשר וחייבין באשם תלוי הא מני ר' אליעזר היא איתיביה נמצא על שלו טמאין וחייבין בקרבן נמצא על שלה אתיום טמאין וחייבין בקרבן נמצא על שלה לאחר זמן טמאים מספק ופטורין מן הקרבן ותני עלה וחייבין באשם תלוי אישתיק לבתר דנפק אמר מאי טעמא לא אמרי ליה דהא מני רבי מאיר היא דלא בעי קביעותא לאיסורא דתניא השוחט אשם תלוי בחוץ ר' מאיר מחייב וחכמים פוטרינן ואמאי לימא ליה דר' אליעזר היא הא קמ"ל דר"מ בשיטת ר' אליעזר קאי אמר רבה בר אבוה אמר רב חתיכה ספק של חלב ספק של שומן ואכלה באנו למחלוקת ר' אליעזר וחכמים לר' אליעזר מאי איריא כי אכלה אפילו לא אכלה נמי דהתנן ר' אליעזר אומר מתנדב אדם אשם תלוי בכל יום אמר רב אשי ר' אליעזר אליבא דרבא בן בוטא דתנן אלא אומרים לו המתן עד שתכנס לבית ספק ת"ר היו לפניו שתי חתיכות אחת של שומן ואחת של חלב בא ישראל ואכל את הראשונה בא <עובד כוכבים> {גוי} ואכל את השניה חייב וכן כלב וכן עורב בא <עובד כוכבים> {גוי} ואכל את הראשונה בא ישראל ואכל את השניה פטור ורבי מחייב אכל את הראשונה בשוגג והשניה במזיד חייב הראשונה במזיד והשניה בשוגג פטור ורבי מחייב אכל שתיהן במזיד פטור מכלום שתיהן בשוגג שניהן חייבין השני לא מן הדין אלא שאם

אתה אומר פטור קבעת את הראשונה בחטאת ומנו אי רבי מן הדין ומן הדין הוא אי רבנן משום דלא נקבע ראשון בחטאת נימא ליה לשני אייתי חולין לעזרה אמר רב אשי דף יח,ב גמרא ר' אליעזר היא דאמר מתנדב אדם אשם תלוי בכל יום הילכך אמרינן ליה אייתי אשם תלוי ואתני אי אכל ראשון שומן הוא אכל חלב ליהוי כפרה ואי לא ליהוי נדבה ת"ר אכל ספק חלב ונודע לו ספק חלב ונודע לו רבי אומר אומר אני כשם שמביא חטאת על כל אחת ואחת כך מביא אשם תלוי על כל אחת ואחת רבי יוסי ברבי יהודה ור' אלעזר ורבי שמעון אומרים אין מביא אלא אשם תלוי אחד שנאמר (ויקרא ה) על שגגתו אשר שגג אפילו על שגגות הרבה אינו חייב אלא אחת אמר ר' זירא כאן שנה רבי ידיעות ספק מחלקות לחטאות רבא אמר אין ידיעות ספק מחלקות לחטאות אלא הכי קתני כשם שאם היתה לו ידיעה ודאי מביא חטאת על כל אחת ואחת כך אם היתה לו ידיעות ספק מביא אשם תלוי על כל אחת ואחת א"ל אביי ואת לא תסברא דידיעות ספק מחלקות לחטאות דאי סלקא דעתך ידיעות [ספק] אין מחלקות לחטאות וחטאת אחת מביא אמאי מביא אשם תלוי על כל אחת ואחת והתניא כללו של דבר כל שחלוקין בחטאות חלוקין באשמות אמר ליה רבא בר חנן לאביי ולדידך דאמרת ידיעות ספק מחלקות לחטאות אלא מעתה אכל כזית חלב לפני יום הכיפורים וכזית חלב אחר יום הכיפורים ויוה"כ במקום אשם תלוי קאי הכי נמי דמביא שתי חטאות הא בהעלם אחת אכלינן א"ל אביי ומאן לימא לן דיום הכיפורים מכפר על דלא מתידע ליה דילמא והוא דמתידע ליה א"ל רבא הודע ולא הודע תנן איכא דאמרי אמר ליה רבא בר חנן לאביי מה אילו אכל כזית חלב שחרית ביום הכיפורים וכזית חלב במנחה ביוה"כ הכי נמי דמיחייב שתי חטאות א"ל אביי ומאן לימא לן דיוה"כ כל שעתא מכפר דילמא כוליה יומא מאורתא א"ל <רבה בב"ח תרדא> [רבא בר חנן תררא] <תניא> [תנן] הרי שבא ליזו ספק עבירה ביוה"כ אפילו עם חשיכה פטור שכל היום מכפר מתיב רב אידי בר אבין אכל ושתה בהעלם אחת אינו חייב אלא חטאת אחת והא בין אכילה לשתייה אי אפשר דלא הוה שהות ביום דמתידע ליה וכפר ליה דיוה"כ במקום אשם תלוי קאי וקתני אינו חייב אלא חטאת אחת ואי סלקא דעתך ידיעות ספק מחלקות לחטאות ליחייב שתי חטאות אמרי כי אמר ר' זירא לרבי הא רבנן היא והא מדסיפא רבי היא דקתני שתה ציר או מוריסי פטור הא חומץ חייב ומני רבי היא דתניא חומץ אין משיב את הנפש רבי אומר אומר אני חומץ משיב את הנפש ומדסיפא רבי רישא נמי רבי אמרי סיפא רבי רישא רבנן איתיביה רבא אכל היום אכל למחר נהנה היום נהנה למחר אכל היום נהנה למחר נהנה היום אכל למחר ואפילו מכאן ועד שלש שנים מנין שהן מצטרפין זה עם זה ת"ל (ויקרא ה) תמעול מעל ריבה ואמאי הא כיפר עליה יום הכפורים אמרי כי מכפר יוה"כ על איסורא על ממונא לא מכפר ואיבעית אימא כי מכפר יוה"כ על כוליה שיעורא על פלגא דשיעורא לא מכפר וכן אמר ריש לקיש כאן שנה רבי ידיעות ספק מחלקות לחטאות רבי יוחנן אמר אין ידיעות ספק מחלקות לחטאות אלא הכי קתני כשם שאם היתה לו ידיעה ודאי מביא על כל אחת ואחת כך אם היתה לו ידיעות ספק מביא אשם תלוי על כל אחת ואחת בשלמא לרבי יוחנן היינו דקא תלי לאשם בחטאת אלא לריש לקיש חטאת באשם מיבעיא ליה קשיא ורמי דר' יוחנן אדר' יוחנן ורמי דריש לקיש אדריש לקיש דתניא שני שבילין אחד טמא ואחד טהור והלך בראשון ולא נכנס בשני ונכנס חייב הלך בראשון ונכנס <פטור בשני ונכנס חייב הלך בראשון ונכנס> והזה ושנה וטבל והלך בשני ונכנס חייב

דף יט, א גמרא רבי שמעון פוטר בזו ר"ש בן יהודה פוטר בכולן משום רבי שמעון ואפילו בקמייתא אמר רבא הכא במאי עסקינן כגון שהלך בראשון ובשעת הילוכו בשני שכח שהלך בראשון ובהא פליגי ת"ק סבר מקצת ידיעה כידיעה דמיא ור"ש סבר מקצת ידיעה לאו כידיעה דמיא אמר מר הלך בראשון ונכנס והיזה וטבל והלך בשני ונכנס חייב אמאי חייב הא לא הוי ליה ידיעה אמר ריש לקיש הא מני רבי ישמעאל היא דלא בעי ידיעה בתחלה רבי יוחנן אמר אפילו תימא רבנן כאן עשו ספק ידיעה כידיעה סלקא דעתך כאן עשו והוא הדין לכל התורה כולה קשיא דרבי יוחנן אדרבי יוחנן קשיא דריש לקיש אדריש לקיש בשלמא דר' יוחנן אדר"י לא קשיא כאן עשו אבל בכל התורה כולה לא מאי טעמא הכא גבי טומאה כתיב (ויקרא ה) ונעלם ממנו והוא טמא ידיעה דאית בה נמי ספק חייב קרא אבל בכל התורה כולה כתיב (ויקרא ד) או הודע אליו חטאתו אי אית ליה ידיעה הוא דמחייב אלא לר"ל קשיא אדמוקים לה כר' ישמעאל לוקמה כרבי הא קמ"ל דר' ישמעאל נמי לא בעי ידיעה בתחלה הא מתניתין היא דתנן רבי ישמעאל אומר ונעלם [ונעלם] <ממנו> שתי פעמים לחייב על העלם טומאה ועל העלם מקדש איצטריך סלקא דעתך אמינא מקרא לית ליה מגמרא אית ליה קמ"ל:

דף יט, א משנה חלב ונותר לפניו ואכל אחד מהן ואינו יודע איזה מהן אכל אשתו נדה ואחותו עמו בבית שגג באחת מהן ואינו יודע באיזה מהן שגג שבת ויום הכיפורים ועשה מלאכה בין השמשות ואינו יודע באיזה מהן עשה רבי אליעזר מחייב חטאת ורבי יהושע פוטר א"ר יוסי לא נחלקו על העושה מלאכה בין השמשות שהוא פטור שאני אומר מקצת עשה היום ומקצת עשה למחר על מה נחלקו על העושה מלאכה בתוך היום ואינו יודע אם בשבת עשה אם ביום"כ עשה או על העושה ואינו יודע מעין איזו מלאכה עשה שרבי אליעזר מחייב חטאת ורבי יהושע פוטר א"ר יהודה פוטרו היה רבי יהושע אף מאשם תלוי ר' שמעון ור' שמעון שזורי אומרים לא נחלקו על דבר שהוא משם אחד שהוא חייב על מה נחלקו על דבר שהוא משום ב' שמות שרבי אליעזר מחייב חטאת ורבי יהושע פוטר א"ר יהודה אפילו נתכוון ללקוט תאנים וליקט ענבים ענבים וליקט תאנים שחורות וליקט לבנות לבנות וליקט שחורות ר"א מחייב חטאת ור' יהושע פוטר [אמר ר"ש] תמיהני אם פטר בה ר' יהושע א"כ למה נאמר (ויקרא ד) אשר חטא בה פרט למתעסק:

דף יט, א גמרא תניא א"ר אליעזר מה נפשך אי חלב אכל חייב אי נותר אכל חייב אי אשתו נדה בעל חייב אי אחותו בעל חייב אי בשבת עשה מלאכה חייב אי ביה"כ עשה מלאכה חייב אמר לו רבי יהושע הרי הוא אומר אשר חטא בה עד שיודע לו במה חטא ורבי אליעזר האי בה מאי עביד ליה מיבעי ליה פרט למתעסק

דף יט, ב גמרא מתעסק דמאי אי דחלבים ועריות חייב [דאמר רב נחמן אמר שמואל המתעסק בחלבים ועריות חייב] שכן נהנה ואי מתעסק בשבת פטור מאי טעמא מלאכת מחשבת אסרה תורה לרבא משכחת לה כגון שנתכוון לחתוך את התלוש וחתך את המחובר לאביי משכחת לה כגון דנתכוון להגביה את התלוש וחתך את המחובר דאיתמר נתכוון להגביה את התלוש וחתך את המחובר פטור מאי טעמא דהא לא איכוון לשום חתיכה לחתוך את התלוש וחתך את המחובר אביי אמר חייב דהא איכוון לשום חתיכה רבא אמר פטור דהא לא איכוון לחתיכה דאיסורא: רבי יוסי אומר לא נחלקו כו': תניא אמר להן רבי יוסי דקדקתם אחרי מאי אמרי ליה דאמר להו דקדקתם אחרי הכי א"ל הגביה בין השמשות מהו אמר להו דקדקתם אחרי ונימא להו מקצת הגביה היתה מהיום

ומקצתה למחר הכי נמי קאמר להו דקדקתם אחרי ולא העליתם ביזכם כלום ולרבי יוסי גמר מלאכה לרבי אליעזר פטור הא שמענא ליה דמחייב דתנן רבי אליעזר אומר האורג שלשה חוטיין בתחלה ואחד על האריג חייב אמר רב יוסף רבי יוסי אליבא דר"א הכי מתני רבי אליעזר אומר האורג שלשה חוטיין בתחלה ושנים על האריג חייב: א"ר יהודה פוטרו היה רבי יהושע אף מאשם תלוי שנאמר (ויקרא ה) כי תחטא ולא ידע פרט לזה שידע שחטא אמר לו ר"ש זהו שמביא אשם תלוי שנאמר (ויקרא ה) ועשה ולא ידע וזה לא ידע במה עשה אבל ספק אכל חלב ספק לא אכל צא ושאל עליו אם מביא אשם תלוי אם לאו מאי הוי עלה ת"ש חטא ולא ידע במה חטא או ספק חטא ספק לא חטא מביא אשם תלוי מאן שמענא ליה דאמר חטא ואין ידוע במאי חטא מביא אשם תלוי ר"ש וקא תני ספק חטא ספק לא חטא מביא אשם תלוי שמע מינה ס"ל לרבי שמעון ספק חטא ספק לא חטא מביא אשם תלוי: ר' שמעון שזורי ור"ש אומר לא נחלקו כו' אם כן מה ת"ל (ויקרא ד) אשר חטא בה פרט למתעסק: אמר רב נחמן אמר שמואל מתעסק בחלבים ועריות חייב שכן נהנה מתעסק בשבת פטור מלאכת מחשבת אסרה תורה א"ל רבא לרב נחמן והא תינוקות דכי מתעסק דמי ותנן מי שהיו לו שני תינוקות אחד למול בשבת ואחד למול אחר השבת ושכח ומל את של אחר השבת בשבת רבי אליעזר מחייב חטאת ורבי יהושע פוטר עד כאן לא פטר רבי יהושע אלא משום דקסבר טעה בדבר מצוה ולא עשה מצוה פטור אבל מתעסק בדבר דלאו מצוה אפילו רבי יהושע מחייב אמר לו הנח לתינוקות הואיל ומקלקל בחבורה חייב מתעסק בחבורה חייב איתיביה רב יהודה לשמואל ר' יהודה אומר אפי' מתכוין ללקט תאנים וליקט ענבים ענבים וליקט תאנים שחורות וליקט לבנות לבנות וליקט שחורות ר"א מחייב חטאת ורבי יהושע פוטר והא הכא מתעסק הוא ורבי יהושע נמי לא קא פטר אלא מן מינא למינא אבל בחד מינא אפילו רבי יהושע מחייב אמר ליה שינא שבוק מתני' ותא בתראי הכא במאי עסקינן כגון שאבד מלקט מלבו נתכוון ללקט ענבים ושכח וסבור תאנים בעינא והלכה ידו על הענבים דרבי אליעזר סבר הרי נעשתה כוונתו ורבי יהושע סבר הרי לא נעשתה כוונתו ומחשבתו

דף כ"א גמרא מתיב רב אושעיא רבי שמעון שזורי ורבי שמעון אומרים לא נחלקו על דבר שהוא משם אחד שהוא חייב אלא [על מה נחלקו] על דבר שהוא משום שני שמות שרבי אליעזר מחייב חטאת ורבי יהושע פוטר ורבי יהודה מאי קאמר דפליגי בנתכוין ללקט ענבים ולקט תאנים שחורות ולקט לבנות ענבים ותאנים שחורות ולבנות מאי ניהו שני שמות היינו רבי שמעון ור"ש שזורי רבי יהודה מאי אתא לאשמועינן אלא לאו מתעסק איכא בינייהו דרבי יהודה סבר מתעסק חייב [ור"ש] ור"ש שזורי סברי מתעסק פטור לא מתעסק דברי הכל פטור והכא בהא קא מיפלגי דרבי שמעון שזורי סבר שכח מלקט מלבו בשם אחד דברי הכל חייב כי פליגי בשני שמות ר' יהודה סבר לא שנא בשם אחד ולא שנא בשני שמות פליגי רבא אמר ליקדם איכא בינייהו והתניא היו לפניו שתי גרות דולקות <ארוכות> ונתכוין לכבות את זו וכיבה את זו להדליק את זו והדליק את זו פטור להדליק ולכבות וכיבה והדליק בנשימה אחת חייב [בשתי נשימות פטור] פשיטא מהו דתימא לא איתעבד מחשבתיה דהא להדליק מעיקרא בעי ולבסוף לכבות וכי עבד מעשה כיבה ובסוף הדליק הוא ואימא פטור קא משמע לן נהי דאקדומי <נמי> לא מקדים אחורי נמי לא מאחר תנו רבנן החותה גחלים בשבת חייב חטאת רבי שמעון בן אלעזר

אומר משום רבי אליעזר ברבי צדוק חייב שתיים מפני שהוא מכבה את העליונות ומבעיר את התחתונות במאי עסקינן אי דקא מיכוין לכבות ולהבעיר מאי טעמא דמאן דפטר אלא דלא קא מכוין להבעיר מאי טעמא דמאן דמחייב תרתי רבי אלעזר ורבי חנינא דאמרי תרווייהו כגון שנתכוין לכבות העליונות כדי להבעיר את התחתונות דתנא קמא קסבר מקלקל בהבערה פטור ורבי אליעזר ברבי צדוק אמר חייב וכן אמר רבי יוחנן בנפח שנו אמר רבי יוחנן עד כאן לא נתגלתה טעמא של הלכה זו אמי בר אבין ורב חנינא בר אבין דאמרי תרווייהו

דף כ,ב גמרא כגון שנתכוין לכבות ולהבעיר דתנא קמא סבר לה כר' יוסי דאמר הבערה ללאו יצאת ור' אליעזר ברבי צדוק סבר לה כרבי נתן דאמר הבערה לחלק יצאת רבא אמר להקדים איכא בינייהו רב אשי אמר כגון שנתכוין לכבות והובערו מאיליהן ותנא קמא סבר לה כרבי שמעון דאמר דבר שאין מתכוין פטור ורבי אליעזר ברבי צדוק סבר לה כרבי יהודה דאמר דבר שאין מתכוין חייב תנו רבנן החותה גחלים בשבת להתחמם בהם והובערו מאיליהן תני חדא חייב ותני אידך פטור הדתניא חייב קסבר מלאכה שאינה צריכה לגופה חייב עליה והא דתנא פטור קסבר מלאכה שאינה צריכה לגופה פטור עליה:

מסכת כריתות פרק ה

דף כ,ב משנה אכל דם שחיטה בבהמה בחיה ובעוף בין טמאין בין טהורין דם נחירה דם עיקור דם הקזה שהנשמה יוצאה בו חייבין עליו דם הטחול דם הלב דם ביצים דם חגבים דם התמצית אין חייבין עליו רבי יהודה מחייב בדם התמצית:

דף כ,ב גמרא ת"ר (ויקרא ז) כל דם לא תאכלו שומע אני אפי' דם מהלכי שתיים דם ביצים דם חגבים דם דגים הכל בכלל ת"ל (ויקרא ז) לעוף ולבהמה מה עוף ובהמה מיוחדין שיש בהן טומאה קלה וטומאה חמורה ויש בהן איסור והיתר והן מין בשר אף כל שיש בהן טומאה קלה אוציא דם מהלכי שתיים שיש בהן טומאה חמורה ואין בהם טומאה קלה

דף כא,א גמרא אוציא דם שרצים שאין בהם טומאה חמורה אוציא דם ביצים שאין מין בשר דם דגים דם חגבים שכולו היתר (ויקרא ז) לעוף ולבהמה אי מה עוף שאין בה כלאים אף בהמה שאין בה כלאים ת"ל ולבהמה אי מה בהמה שאינה באם על הבנים אף עוף שאינו באם על הבנים תלמוד לומר לעוף ולבהמה ואימא כל דם כלל עוף ובהמה פרט כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט עוף ובהמה אין מידי אחרינא לא (ויקרא ז) נפש אשר תאכל כל דם חזר וכלל כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט והא לא דמי כלל בתרא לכללא קמא כללא לאו כללא בתרא כרת האי תנא דבי ר' ישמעאל כללי ופרטי דרשינן מן הדין גוונא ואף על גב דלא דמי כללא בתרא לכללא קמא אמר מר כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט מה הפרט מפורש דבר שיש בו טומאה קלה וטומאה חמורה ויש בה איסור והיתר ויש בהן מין בשר אף כל דבר שיש בו טומאה קלה וטומאה חמורה וכו' אף כל דקתני לאיתויי מאי אמר רב אדא בר אבין לאתויי דמו של כוי מאי קסבר אי קסבר כוי ספיקא הוא איצטריך קרא למיסר ספיקא אלא קסבר כוי בריה

בפני עצמו הוא אשכחן דמו חלבו מנלן (ויקרא ז) מכל חלב נבלתו מנלן (דברים יב) מכל נבלה גיד הנשה מנלן (בראשית לב) בכף הירך תליה רחמנא והא אית ליה כף הירך טומאתו ושחיטה מנלן סברא מדלכל מילי רבייה רחמנא כבהמה טומאתו ושחיטתו נמי כבהמה אמר מר אוציא דם מהלכי שתים שיש בהן טומאה חמורה ואין בהן טומאה קלה ורמינהי החותך מן האדם צריך מחשבה והכשר וקשיא לן מחשבה למה לי תעשה חתיכה שלו מחשבה ואר"ל בחותכו לכלב ומחשבה לכלב לאו מחשבה היא ולא והתנן כלל אמרו בטומאה כל המיוחד לאכול אדם טמא עד שיפסל מאכילת כלב ההוא לאסוקי טומאה מיניה דכיון דמעיקרא הוה חזי לאדם לאסוקי מטומאה עד שיפסל מאכילת כלב הכא לאחותי ליה טומאה אי חזי לאדם חזי לכלב אי לא חזי לאדם לא חזי לכלב מ"מ קתני מחשבה ומחשבה לטומאה קלה היא ה"מ מחיים אבל לאחר מיתה טמא הוא טומאה חמורה דכוותה גבי בהמה לאחר מיתה אי בשר מטמא טומאה חמורה ואם דם מטמא טומאה חמורה דתנן דם נבילות בית שמאי מטהרין ובית הלל מטמאין לא נצרכא אלא לכדתנן נבלת בהמה טמאה בכל מקום נבלת עוף הטהור בכפרים צריך מחשבה ואין צריך הכשר >נבלת בהמה טהורה בכל מקום ונבלת עוף טהור וחלב בשוקים אין צריכין לא מחשבה ולא הכשר < וא"ל רב לרבי חייא מחשבה למה לי לטומאה קלה היא גופה טומאה היא א"ל כגון דאיכא פחות מכזית נבילה וצרפה לפחות מכביצה אוכלין דהאי והאי הוי כביצה אי הכי ליבעי נמי הכשר דהא תנא דבי ר' ישמעאל (ויקרא יא) על כל זרע [זרוע] אשר יזרע מה זרעים מיוחדין שאין סופן לטמא טומאה חמורה וצריך הכשר אף כל שאין סופן לטמא טומאה חמורה צריך הכשר א"ל ה"מ באוכלין דעלמא דלית בו פחות מכזית נבלה אבל הכא דאיכא בגויה פחות מכזית נבילה כיון דאילו מצרף ליה כזית לא בעי הכשר

דף כא, ב גמרא לאפוקי מת אף על גב דממליא ליה לא מטמא טומאת אוכלין משום דבטלה דעתו אצל כל אדם רב חנניא אמר אפילו תימא דהוי כזית הכא במאי עסקינן כגון שחיפהו בבצק א"ה הכשר נמי ניבעי ה"מ באוכלין אחריני דלא מטמו לא במגע ולא במשא אבל הכא נהי דלא מטמא במגע דקמחפי בבצק במשא מיהת ליטמא דהא טעון ליה לאפוקי מת דאף על גב דחיפהו בבצק מטמא טומאה חמורה דטומאה בוקעת ועולה בוקעת ויורדת >אמר מר יצאו שרצים שאין בהן טומאה ולא שרץ מטמא במגע במשא לא מטמא < אמר מר יצא דם דגים ודם חגבים שכולן היתר מאי כולו היתר אילימא דחלבו מותר הרי חיה דחלבה מותר ודמה אסור ואלא משום דלית בהו איסור גיד הנשה והרי עוף דלית ביה איסור גיד הנשה ודמו אסור אלא מאי כולו היתר דלא בעי שחיטה אמר מר מה עוף שאין בו כלאים אף בהמה תלמוד לומר בהמה כלאים דמאי אילימא כלאים דהרבעה וכלאים דחרישה והתנן חיה ועוף כיוצא בהן אלא אמר אביי שצימרו אין חייבין עליו משום כלאים אמר רב יהודה אמר רב דם שרצים לוקין עליו בכזית מיתיבי דם הטחול דם הלב דם הכליות דם אבריים הרי אלו בלא תעשה דם מהלכי שתים דם שרצים ורמשים אסור ואין חייבין עליו מאי אין חייבין עליו כרת אלאו מחייב חזא דהיינו רישא ועוד תנא מלאו נמי קא ממעט ליה דקתני יצא דם שרצים שאין בהן טומאה חמורה אמר רבי זירא התרו בו משום שרץ לוקה משום דם אינו לוקה אמר רב דם דגים שכינסו אסור מיתיבי דם דגים דם חגבים מותר ואפילו לכתחלה ההיא בשלא כינסו כי קא אמר רב בשכינסו דכוותה גבי מהלכי שתים בשלא כינסו מי אסור והא תניא דם שעל גבי ככר גוררו ואוכלו של בין השניים מוצצו ובולעו ואינו חושש אלא כי תניא ההיא מתניתא דאית ביה קשקשים כי

קאמר רב אסור דלית ביה קשקשים אמר רב ששת דם מהלכי שתיים אפילו מצות פרוש אין בו מיתבי דם הטחול דם הלב דם הכליות דם אברים הרי אלו בלא תעשה דם מהלכי שתיים דם שרצים ורמשים אסור ואין חייב עליו כי תניא אסור

דף כב, א גמרא דפירש כי קאמר רב בדלא פירש כדתניא דם שעל גבי ככר גוררו ואוכלו של בין השינים מוצץ ובולע ואינו חושש איכא דמתני לה להא דרב ששת על הדא דתניא יכול חלב מהלכי שתיים יהא אוכלו עובר בלאו ודין הוא מה בהמה טמאה שהקלתה במגעה החמרתה בחלבה מהלכי שתיים שהחמרתה במגען אינו דין שתחמיר בחלבן ת"ל (ויקרא יא) וזה לכם הטמא זה טמא ואין חלב מהלכי שתיים טמא אלא טהור אוציא את החלב שאין שוה בכל ולא אוציא הדם ששוה בכל ת"ל וזה לכם הטמא זה טמא ואין דם מהלכי שתיים טמא אלא טהור <א"ל> [אמר עלה] רב ששת אפילו מצות פרוש אין בו תנן התם הלב קורעו ומוציא את דמו לא קרעו אינו עובר עליו א"ר זירא אמר רב ל"ש אלא בלב עוף הואיל ואין בו כזית אבל לב בהמה דיש בו כזית אסור וחייבין עליו כרת מיתבי דם הטחול דם הלב דם הכליות דם אברים הרי אלו בלא תעשה דם מהלכי שתיים דם שקצים ורמשים אסור ואין חייבין עליו כי קתני אין חייבין עליו על דמיה כי קאמר רב דאתי ליה מעלמא דם דיליה היינו דם אברים וליטעמיך מי לא קתני דם כליות וקתני דם אברים אלא תני והדר תני ה"נ תני והדר תני מעלמא מהיכא אתי ליה א"ר זירא בשעה שהנשמה יוצאה מישרף שריף: דם שהנשמה יוצאה בו חייבין עליו: איתמר איזהו דם הקזה שהנשמה תלויה בו רבי יוחנן אמר כל זמן שמקלח ר"ל אמר מטיפה המשחרת ואילך מיתבי איזהו דם הקזה שהנשמה יוצאה בו כל זמן שמקלח יצא דם התמצית מפני שהוא שותת מאי לאו אפילו ראשון ואחרון דשותת הוא כדם התמצית דמי תיובתא דר"ל לא למעוטי דם המשחיר אבל דם ראשון ואחרון אף על גב דהוא שותת היינו דם הנפש מיתבי איזהו דם ראשון כל זמן שמקלח יצא ראשון ואחרון מפני שהוא שותת תיובתיה דר"ל אמר לך תנאי היא דתניא איזהו דם הנפש כל זמן שמקלח דברי ר"א ר"ש אומר מטיפה המשחרת ואילך תנא דבי רבי ישמעאל (במדבר כג) ודם חללים ישתה פרט לדם קילוח שאינו מכשיר את הזרעים בעא מיניה ר' ירמיה מרבי זירא הקיז דם לבהמה וקיבל דמה בשני כוסות מהו על הראשון דברי הכל חייב על האחרון מי מחייב או לא א"ל פלוגתא דר' יוחנן ור"ל דאיתמר הקיז דם לבהמה וקיבל דמה בשני כוסות ר"ל אמר חייב שתי חטאות ורבי יוחנן אמר אינו חייב אלא אחת: רבי יהודה מחייב בדם התמצית: א"ר אלעזר מודה ר' יהודה לענין כפרה שנאמר (ויקרא יז) כי הדם הוא בנפש יכפר דם שהנפש יוצאה בו מכפר ושאין הנפש יוצאה בו אינו מכפר אמר ר"נ בר יצחק אף אנן נמי תנינא דתניא דם מה ת"ל (ויקרא יז) כל דם לפי שנאמר כי הדם הוא בנפש יכפר אין לי אלא דם קדשים שהנפש יוצאה בו שהוא מכפר דם חולין ודם התמצית מנין ת"ל כל דם סתם סיפרא מני ר' יהודה היא:

דף כב, א משנה ר"ע מחייב על ספק מעילה אשם תלוי וחכמים פוטרים ומודה ר' עקיבא שאינו מביא את מעילתו עד שיתודע לו שיביא עמו אשם ודאי א"ר טרפון מה לזה מביא שתי אשמות אלא מביא מעילה וחומשה ויביא אשם בשני סלעים ויאמר אם ודאי מעלתי זו מעילתי וזו אשמי ואם ספק מעלתי המעות נדבה ואשם תלוי שממין שהוא מביא על הודע מביא על לא הודע אמר רבי עקיבא נראין דבריו במעילה מעוטה הרי שיבוא לידו

ספק מעילה במאה מנה לא יפה לו שיביא אשם בשתי סלעים ולא יביא ספק מעילה במאה מנה מודה ר"ע לר' טרפון במעילה מעוטה:

דף כב,ב גמרא ת"ר (ויקרא ה) ואם נפש לחייב על ספק מעילות אשם תלוי דברי ר' עקיבא וחכמים פוטרים לימא בהא קא מיפלגי דר' עקיבא סבר למדין עליון מתחתון ורבנן סברי אין למדין עליון מתחתון אמר רב פפא דכולי עלמא למדין עליון מתחתון דאם כן צפון בבן בקר לא משכחת להו אלא הכא היינו טעמא דרבנן דפטרי דגמירי מצות מצות מחטאת מה להלן דבר שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת <ועל ספיקו אשם תלוי> אף כל שחייבין על זדונו כרת ועל ספקו חטאת ועל שגגתו אשם תלוי לאפוקי מעילה דאין חייבין על זדונו כרת דתניא הזיד במעילה רבי אומר במיתה וחכמים אומרים באזהרה ור' עקיבא סבר כי ילפינן מצות מצות מחטאת חלב להכי הוא דילפינן מה להלן בקבועה אף כאן בקבועה לאפוקי עולה ויורד דלא ורבנן סברי אין גזירה שוה למחצה מכלל דר' עקיבא סבר יש גזירה שוה למחצה אלא דכולי עלמא אין גזירה שוה למחצה אלא היינו טעמא דר"ע דאמר קרא ואם נפש וי"ו מוסיף על ענין ראשון וילמד עליון מתחתון ורבנן סברי תחתון הוא דגמר מעליון לאשם בכסף שקלים ור"ע סבר אין היקש למחצה מכלל דרבנן סברי יש היקש למחצה והא קיימא לן דאין היקש למחצה דכולי עלמא אין היקש למחצה והכא ה"ט דרבנן דגמירי מצות מצות אפקיה מהקישא ור"ע אשם בכסף שקלים נפקא ליה (ויקרא ז) מזאת תורת האשם תורה אחת לכל האשמות לאשם דבכסף שקלים ורבנן אע"ג דכתיב זאת תורת האשם איצטריך למכתב ואם נפש וי"ו מוסיף על ענין ראשון וילמד תחתון מעליון ואי מזאת תורת האשם הוה אמינא כי אמינא תורה אחת לכל אשמות הני מילי בשאר אשמות ודאין אבל אשם תלוי כיון דעל ספק חלב קאתי אימא לא יהא ספיקו חמור מודאו מה ודאו חטאת בת דנקא אף ספיקו אשם בר דנקא אהכי כתב רחמנא ואם נפש וי"ו מוסיף על ענין ראשון הא ניחא למאן דדריש זאת תורת האשם אלא למאן דלא דריש זאת תורת האשם מאי איכא למימר יליף בערכך בערכך מאשם מעילה אשם שפחה חרופה לא כתב בה בערכך ילפינן באיל איל: מודה ר"ע כו': ואם ספק מאי קאמר אמר רבא תני אם בספיקו עומד לעולם יהא אשם תלוי שממין שהביא על הודע מביאו על שלא הודע סוף סוף כי מתידע ליה בעי לאיתויי אשם ודאי אמר רבא מדברי שניהם נלמד אשם ודאי לא בעי ידיעה לכתחלה:

דף כב,ב משנה האשה שהביאה חטאת העוף [אם] עד שלא נמלקה נודע לה שילדה ודאי תעשינה ודאי שממין שהיא מביאה על הודע מביאה על לא הודע חתיכה של חולין וחתיכה של הקדש אכל אחת מהן ואין יודע איזה מהן אכל פטור ר"ע מחייב אשם תלוי אכל את השניה מביא אשם ודאי אכל אחד את הראשונה ובא אחר ואכל את השניה זה מביא אשם תלוי וזה מביא אשם תלוי דברי ר"ע ר"ש אומר שניהן מביאין אשם אחד ר' יוסי אומר דף כג,א **משנה** אין שנים מביאין אשם אחד חתיכת חלב וחתיכת חולין אכל אחת מהן ואינו יודע איזה מהן אכל מביא אשם תלוי אכל את השניה מביא חטאת אכל את הראשונה ובא אחר ואכל את השניה זה מביא אשם תלוי וזה מביא אשם תלוי <דברי ר"ע> ר"ש אומר שניהם מביאין חטאת אחת רבי יוסי אומר אין שנים מביאין חטאת אחת חתיכת חלב וחתיכת קודש אכל אחת מהן ואינו יודע איזה מהן אכל מביא אשם תלוי אכל את השניה מביא חטאת ואשם ודאי אכל אחד את הראשונה ובא אחר ואכל את השניה זה מביא אשם תלוי וזה מביא אשם תלוי רבי שמעון אומר שניהן מביאין חטאת ואשם ר' יוסי

אומר אין שנים מביאין חטאת ואשם אחד חתיכת חלב וחתיכת חלב קודש אכל אחת מהן ואין יודע איזו מהן אכל מביא חטאת רבי עקיבא אומר אף אשם תלוי אכל את השניה מביא שני חטאות ואשם ודאי אכל אחד את הראשונה ובא אחר ואכל את השניה זה מביא חטאת וזה מביא חטאת רבי עקיבא אומר זה וזה מביאין אשם תלוי ר' שמעון אומר זה מביא חטאת וזה מביא חטאת ושניהן מביאין אשם אחד רבי יוסי אומר אין שניהן מביאין אשם אחד חתיכת חלב וחתיכת חלב נותר אכל אחת מהן ואין יודע איזה מהן אכל מביא חטאת ואשם תלוי אכל את השניה מביא ג' חטאות אכל אחד את הראשונה ובא אחר ואכל את השניה זה מביא חטאת ואשם תלוי וזה מביא חטאת ואשם תלוי ר"ש אומר זה מביא חטאת וזה מביא חטאת ושניהן מביאין חטאת אחת ר' יוסי אומר כל חטאת שהיא באה על חטא אין שנים מביאין אותה:

דף כג,א גמרא א"ל רבא לרב נחמן לרבי יוסי חטאת הוא דלא מייתו שניהן הא אשם תלוי מייתו שניהם היינו ת"ק וכ"ת חתיכה משתי חתיכות איכא בינייהו והתניא רבי יוסי אומר זה מביא אשם תלוי וזה מביא אשם תלוי א"ל הא קמ"ל דמאן ת"ק ר' יוסי: חתיכת חלב וחתיכת קדש [כו'] חתיכת חלב וחתיכת חלב קודש כו' חתיכת חלב וחתיכת חלב נותר כו': א"ל רבא לרב נחמן וליתי נמי אשם ודאי דנותר דקדש הוא אמר ליה דלית ביה שוה פרוטה והא מעיקרא דאית ביה שוה פרוטה עסקינן דקתני אשם ודאי אמר ליה ההיא חתיכה דלא נותר היא שויה פרוטה והא יש אוכל אכילה אחת דקתני ביה נותר וקתני מביא ארבע חטאות ואשם אחד אמר ליה ההיא בגסה וההיא בדקה <ולא קשיא> [אי נמי] ההיא בימות הגשמים הכא בימות החמה: אכל אחד את הראשונה כו': אמר ליה רבא לרב נחמן ומי אמר ר"ש איסור חל איסור והא תניא רבי שמעון אומר האוכל נבלה ביום הכיפורים פטור אמר רב ששת בריה דרב אידי כגון דאכל כוליא בחלבה וכוליא בחלבה נמי הא קאי עלה באיסור עולין היכי אתי איסור נותר חייל עלה וכי תימא סבירא ליה לר"ש דנותר איסור חמור הוא וחייל על איסור קל דעולין והא נבלה דאיסור קל הוא ויום הכיפורים דאיסור חמור הוא ולא קאתי איסור יום כיפורים דחמור וחייל על נבלה דקל הוא אלא בקדשים גלי רחמנא דאתי איסור חל על איסור

דף כג,ב גמרא דתניא (ויקרא ז) אשר לה' לרבות את האימורין ואימורין קאי עלייהו באיסור עולין וחלב קאי עלייהו באיסור כרת וקאתי איסור טומאה חייל עליה תדע שכן הוא דהא רבי סבירא ליה איסור חל על איסור <ואימא> וה"מ איסור חמור על איסור קל אבל איסור קל <חל> על איסור <והוא איסור> חמור לא ובקדשים שמעינן ליה דאמר איסור קל על איסור חמור נמי חייל דהא איסור מעילה קל הוא מיתה ואיסור קדשים איסור חמור כרת ואתי איסור מיתה חייל על איסור כרת דתניא רבי אומר (ויקרא ג) כל חלב לה' לרבות אימורי קדשים קלים למעילה ומעילה איסור מיתה וקא חייל על איסור חלב דאיסור כרת הוא ש"מ בקדשים גלי קרא והא תניא ר"ש אומר אין פיגול בעולין ואין נותר בעולין אלא תנאי היא ואלביא דר"ש דאיכא דאמרי בקדשים איסור חל על איסור וא"ד בקדשים נמי אין איסור חל על איסור ולמ"ד בקדשים נמי אין איסור חל על איסור כל חלב לה' מאי עביד ליה מוקים ליה בולדי קדשים דקסברי ולדי קדשים בהוייתן יהו קדושים דתרוייהו בהדדי אתו:

מסכת כריתות פרק ו

דף כג,ב משנה המביא אשם תלוי ונודע לו שלא חטא אם עד שלא נשחט יצא וירעה בעדר דברי ר"מ וחכמים אומרים ירעה עד שיסתאב וימכר ויפלו דמיו לנדבה ר"א אומר יקרב שאם אינו בא על חטא זה הרי הוא בא על חטא אחר אם משנשחט נודע לו ישפך הדם והבשר יצא לבית השריפה נזרק הדם <והבשר קיים> יאכל ר' יוסי אומר אפילו הדם בכוס יזרק והבשר יאכל אשם ודאי אינו כן עד שלא נשחט יצא וירעה בעדר משנשחט הרי זה יקבר נזרק הדם הבשר יצא לבית השריפה שור הנסקל אינו כן עד שלא נסקל יצא וירעה בעדר משנסקל מותר בהנאה עגלה ערופה אינו כן עד שלא נערפה תצא ותרעה בעדר משנערפה תקבר במקומה שעל ספק באה מתחלה כיפרה ספקה והלכה לה:

דף כג,ב גמרא במאי פליגי ר"מ סבר כיון דלא צריך ליה לא מקדיש ליה ורבנן סברי מתוך שלבו נוקפו גומר ומקדיש תנא בין שנודע לו שחטא ובין נודע לו שלא חטא פליגי ר"מ ורבנן בנודע לו שחטא להודיעך כחו דר"מ דאע"ג דידע דחטא כיון דבעידנא דאפרשיה [לא ידע תצא ותרעה בעדר ובנודע לו שלא חטא להודיעך כחן דרבנן דאע"ג דלא חטא כיון דבעידנא דאפרשיה לא ידע] לבו נוקפו הוה הלכך גמר ומקדיש א"ר ששת מודה ר"מ לחכמים

דף כד,א גמרא במפריש שני אשמות לאחריות ונתכפר באחת מהן דשני ירעה עד שיסתאב וימכר ויפלו דמיו לנדבה מאי טעמא ע"כ לא פליגי ר"מ עליהון דרבנן אלא משום דלא גלי דעתיה דלבו נוקפו אבל הכא מכדי חד הוא דאיבעי ליה לאפרושי מ"ט אפריש תרי דסבר אי מירכס חדא מיכפרנא באידך חבריה וכיון דגלי דעתיה דלבו נוקפו היה הואיל וכך היה גמר והקדישו אמר רב יהודה אמר רב מודים חכמים לר"מ באשם תלוי שהוזמו עדין דיצא וירעה בעדר מ"ט עד כאן לא פליגי רבנן עליה אלא היכא דאפרשיה ע"פ עצמו ואמרינן לבו נוקפו אבל היכא דע"פ עדים אפרשיה לא הוה סמוך עילוי דעדים דסבר דלמא אתו אחרים ומזמי להו מתיב רבא שור הנסקל אינו כן אם עד שלא נסקל יצא וירעה בעדר ה"ד אילימא דאתו בי תרי אמרי הרג ובי תרי אמרי לא הרג מאי חזית דציית לבתראי ציית להו לקמאי אלא לאו בעדי הזמה ודכוותיה גבי אשם תלוי בעדי הזמה ופליגי א"ל אביי ודלמא שור הנסקל ה"ד כגון שבא הרוג ברגליו ודכוותיה גבי אשם תלוי כגון דהוכרה חתיכה אבל היכא דאפרשיה לאשם תלוי ע"פ עדים לא בפלוגתא אשם תלוי שהוזמו עדין רבי אלעזר אומר הרי היא כמנחת קנאות דתניא נמצאו עדיה זוממין מנחתה תצא לחולין רבי יוחנן אמר ירעה עד שיסתאב וימכר ויפלו דמיו לנדבה ורבי יוחנן נדמייה למנחת קנאות לא דמי מנחת קנאות לא לכפרה קאתייה אלא לברר עון אבל אשם תלוי דלכפרה אתי מתוך שלבו נוקפו גומר ומקדישו אמר רבי כרוספדאי אמר ר' יוחנן שור הנסקל שהוזמו עדין כל המחזיק בו זכה בו אמר רבא מסתברא טעמא דרבי יוחנן כגון דאמרי ליה נרבע שורו אבל אמרו רבע שורו הוא בעצמו מידע ידיע דלא רבע ולא מפקר ליה וטרח ומייתי עדים ומאי שנא מהא דאמר רבה בר איתי אמר ר"ל עיר הנדחת שהוזמו עדיה כל המחזיק בה זכה בה עיר הנדחת דרבים נינהו כל חד אמר בדעתיה אנא לא חטאי אחרינא חטא ומפקר ממוניה אבל הכא דבדידיה תליא מילתא הוא בעצמו מידע ידיע דלא רבע ולא מפקר ליה וטרח ומייתי עדים אמר ר"ל הנותן מתנה לחבירו ואמר הלה אי אפשי בה כל המחזיק בה זכה בה ומ"ש מהא דאמר רבה בר אבוה אמר רב

ששת ואמרי לה א"ר אבהו אמר רב ששת מקבל מתנה שאמר לאחר שבאת מתנה לידו מתנה זו תיבטל מבוטלת אי אפשרי בה דבריו קיימין בטילה [היא] אינה מתנה לא אמר כלום

דף כד, ב גמרא מאי לאו דבריו קיימין דהדרא למרה לא דבריו קיימין והוא נמי לא קני לה וכל המחזיק בה זכה בה מיתבי האומר לחבירו דין ודברים אין לי על שדה זו אין לי עסק בה וידי מסולקת הימנה לא אמר כלום והא ידי מסולקת הימנה כאי אפשרי דמי וקתני לא אמר כלום שאני התם דאמר כי סליק נפשיה מדין ודברים מגופה דשדה לא סליק נפשיה מיתבי הכותב נכסיו לאחרים והיו בהן עבדים ואמר הלה אי אפשרי בהן אם היה רבו שני כהן אוכלין בתרומה רשב"ג אומר כיון שאמר אי אפשרי בהן כבר זכו בהן יורשין בשלמא לרשב"ג קסבר כי יהיב איניש מתנה אדעתא דמקבלין לה מיניה כי לא מקבלין לה מיניה הדרא למרה אלא לת"ק אי כי אמר אי אפשרי בהן כל המחזיק בהן זכה בהן הכא דאמר שני אי אפשרי בהן הוה להו זרים וקאכלי זרים תרומה קסבר המפקיר עבדו יצא לחירות וצריך גט שחרור מרבו וקסבר מעוכב לגט שחרור אוכל בתרומה: ר' אליעזר אומר יקרב כו': לר"א ל"ל חטא הא א"ר אליעזר אשם תלוי בנדבה אתי דתנן ר"א אומר מתנדב אדם אשם תלוי בכל יום אמר רב אשי ר"א דאמרו לו הוא דתנן אלא אומרים לו המתן עד שתכנס לבית הספק: אם משנשחט נודע כו': קתני הבשר יצא לבית השרפה אלמא חולין שנשחטו בעזרה בשריפה ורמינהי אשם ודאי אינו כן אם עד שלא נשחט יצא וירעה בעדר משנשחט ה"ז יקבר א"ר אלעזר תברא מי ששנה זו לא שנה זו אמר רבה אשם ודאי על אשם תלוי קרמית אשם ודאי כיון דלא צריך ליה לא מקדיש ליה אשם תלוי מתוך שלבו נוקפו גומר ומקדשו אלא אי קשיא אשם ודאי על אשם ודאי קשיא דקתני ה"ז יקבר אימא סיפא והבשר יצא לבית השריפה הא ודאי תברא מי ששנה זו לא שנה זו רב אשי אמר <רישא דקתני באשם תלוי והבשר יצא לבית השריפה לא קשיא> משום דמיתחזי כזבח פסול: נזרק הדם הבשר יאכל: ואמאי הא הויא ליה ידיעה אמר רבא אמר קרא (ויקרא ה) והוא לא ידע ונסלח לו והא לא הויא ליה ידיעה בשעת סליחה: רבי יוסי אומר אפילו הדם בכוס כו': לר' יוסי אמאי יזרק הא הויא ליה ידיעה בשעת סליחה אמר רבא ר' יוסי סבר לה כר"ש דאמר כל העומד ליזרק כזרוק דמי אימר דאמר ר"ש במידי דעומד ליזרק אבל האי אין עומד ליזרק אמרי במערבא קסבר ר' יוסי כלי שרת מקדשין בו את הפסול בתחלה ליקרב: אשם ודאי אינו כן כו': איתמר עגלה ערופה אימתי נאסרת רב המנונא אמר מחיים רבא אמר לאחר עריפה בשלמא לרבא מעידנא דאיתעביד בה מעשה אלא לרב המנונא מאימתי

דף כה, א גמרא א"ר ינאי גבול שמעתי בה ושכחתי ונסבין חברייא למימר ירידתה לנחל איתן אוסרתה אמר רב המנונא מנא אמינא לה דתנן השוחט פרת חטאת ושור הנסקל ועגלה ערופה ר"ש פוטר וחכמים מחייבין בשלמא לדידי דאמינא מחיים בהא פליגי ר"ש ורבנן דר"ש סבר שחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה ורבנן אמרי שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה אלא אי אמרת לאחר עריפה אמאי פטר ר"ש שחיטה ראויה היא וכי תימא סבר ר"ש עגלה בשחיטה כשרה ונתנן כשר בפרה פסול בעגלה ערופה פסול בפרה כשר בעגלה ערופה פרה בשחיטה כשרה בעריפה פסולה עגלה בעריפה כשרה בשחיטה פסולה אישתיק לבתר דנפק אמר מאי טעמא לא אמינא ליה דר"ש סבר עגלה בשחיטה כשירה ורב המנונא אמר לך לא נשתמיט תנא דנשמעינן עגלה בשחיטה כשרה דתימא

ר"ש היא אמר רבא מנא אמינא לה מדתנן עגלה ערופה אינה כן עד שלא נערפה תצא ותרעה בעדר ואי אמרת מחיים אמאי תצא ותרעה בעדר הא איתסרא לה מחיים תני עד שלא נראית לעריפה אימא סיפא משנערפה תקבר במקומה תני משנראית לעריפה אם כן אימא סיפא שעל הספק באה מתחלה כיפרה ספיקה והלכה לה ואי מחיים עדיין לא כיפרה ספיקתה תנאי היא דתניא נאמר מכשיר ומכפר בפנים ונאמר מכשיר ומכפר בחוץ מה מכשיר ומכפר האמור בפנים עשה בו מכשיר כמכפר אף מכשיר [ומכפר] האמור בחוץ עשה מכשיר כמכפר:

דף כה,א משנה ר"א אומר מתנדב אדם אשם תלוי בכל יום ובכל עת שירצה הוא היה נקרא אשם חסידים אמרו עליו על בבא בן בוטא שהיה מתנדב אשם תלוי בכל יום חוץ מאחר יום כיפורים יום אחד אמר המעון הזה אילו היו מניחין לי הייתי מביא אלא אומרים לי המתין עד שתכנס [לבית] הספק וחכ"א אין מביא אשם תלוי אלא על שזדונו כרת ושגגתו חטאת חייבי חטאות ואשמות ודאין שעבר עליהן יום הכיפורים חייבין להביא לאחר יום הכיפורים וחייבי אשמות תלויין פטורין מי שבא בידו ספק עבירה ביוה"כ אפילו עם חשיכה פטור שכל היום מכפר האשה שיש עליה חטאת העוף ספק ועבר עליה יוה"כ חייבת להביא לאחר יום הכיפורים מפני שהיא מכשרת לאכול בזבחים חטאת העוף הבאה על הספק אם משנמלקה נודע תקבר:

דף כה,א גמרא מ"ט דר' אליעזר אי ס"ד חובה היא מתיידע ליה אמאי מייתי חטאת אלא ש"מ נדבה היא ורבנן עולה ושלמים הוא דאתו בנדר ונדבה אבל חטאת ואשם חובה נינהו ואשם תלוי היינו טעמא דמייתי מקמי דמתיידע ליה להגן עליו דהתורה חסה על גופן של ישראל א"ל רב אחא בריה דרבא לרב אשי דילמא אשם תלוי כעולה ושלמים מה עולה ושלמים דאתו בחובה ואתו בנדבה אשם תלוי נמי דאתי בחובה אתי נמי בנדבה א"ל עולה ושלמים עיקר בנדבה כתיבי אשם תלוי עיקר בחובה כתיב תני רבי חייא קמיה דרבא

דף כה,ב גמרא אשם תלוי בא על הנבלה אמר ליה והאנן תנן וחכמים אומרים אינו מביא אשם תלוי אלא על דבר שזדונו כרת ושגגתו חטאת ואי ר' אליעזר בנדבה נמי אתי אמר ליה מ"ט לא מתנית זימנין סגיאין תניתה קמי מר ומנו רבה ואמר לי הא מני רבי אליעזר היא דאמרו לו דתנן אלא אומרים לו המתן עד שתכנס לבית הספק אמר רבא מאי טעמא דאמרו לו אמר קרא (ויקרא ד) אשר לא תעשינה <בשגגה> ואשם אמר רבא מ"ט דרבנן דאמרי אין מביאין אשם תלוי אלא על דבר שזדונו כרת ושגגתו חטאת לפי מצות מצות מחטאת חלב מה להלן שזדונו כרת ושגגתו חטאת אף כאן דבר שזדונו כרת ושגגתו חטאת: תנו רבנן חמשה אשמות מכפרין אשם תלוי אין מכפר כפרה גמורה מאי קאמר אמר רב יוסף ה"ק חמשה אשמות מכפרין כפרה גמורה ואשם תלוי אין מכפר כפרה גמורה ודלא כר' אליעזר דאמר אשם תלוי בא על הנבלה רבינא אמר הכי קתני חמשה אשמות אין אחר מכפר כפרתן דכי מתיידע ליה מייתי אשם תלוי אחר מכפר כפרתו דלכי מתיידע לא מייתי כדתנן חייבי חטאות ואשמות ודאין שעבר עליהן יוה"כ חייבין להביא אחר יוה"כ חייבי אשמות תלויין פטורין: חייבי חטאות ואשמות ודאין כו': קתני חייבי חטאות ואשמות ודאין שעבר עליהן יוה"כ חייבין להביא לאחר יוה"כ חייבי אשמות תלויין פטורין מנהני מילי כי אתא רב דימי א"ר אמי א"ר חנינא אמר קרא (ויקרא טז) וכפר על הקודש מטומאת בני ישראל ומפשעיהם לכל חטאתם חטאים דומיא דפשעים מה פשעים דלאו בני קרבן אף חטאים דלאו בני קרבן מכפר אבל חטאים בני קרבן לא מכפר א"ל

אביי והא כי כתיב הדין קרא בשעיר הנעשה בפנים הוא דכתיב דלא מכפר על עבירות דמצוה ידועה אבל שעיר המשתלח דמכפר על עבירות דמצוה ידועה אימא לך אפילו על חטאים דבני קרבן נינהו מכפר אלא אמר אביי מהכא (ויקרא טז) והתודה עליו [את] כל עונות בני ישראל ואת כל פשעיהם לכל חטאתם חטאים דומיא דפשעים מה פשעים דלאו בני קרבן אף חטאים דלאו בני קרבן אבל חטאים דבני קרבן נינהו לא מכפר ומיעטיה קרא בשעיר המשתלח למימרא דעל חטאים דבני קרבן נינהו לא מכפר א"ל רב דימי ממאי דהני פשעים לאו בני קרבן נינהו דלמא הני דבני קרבן נינהו כדתנן ארבעה מביאין על הזדון כשגגה איתמר נמי כי אתא רבין אמר ר' יוסי אמר ריש לקיש והתודה עליו את כל עונות בני ישראל ואת כל פשעיהם לכל חטאתם חטאים דומיא דפשעים מה פשעים דלאו בני קרבן מכפר אף חטאים דלאו בני קרבן מכפר אבל חטאים דבני קרבן לא מכפר אמר אביי אנא נמי מהדין קרא אמרי ואקשי לי רב דימי ממאי דהני פשעים דלאו בני קרבן נינהו דלמא הנך דבני קרבן נינהו כדתנן ארבעה מביאין על הזדון כשגגה אמר ליה רבין רוב פשעים לאו בני קרבן אמר ליה מידי רוב כתיב אלא אמר אביי מרישיה דקרא והתודה עליו את כל עונות בני ישראל ותניא עונות אלו זדונות וכן הוא אומר (במדבר טו) עונה בה ואת כל פשעיהם לכל חטאתם <כל> למה לי לאקשווי לפשעים מה פשעים דלאו בני קרבן אף חטאים דלאו בני קרבן אבל חטאים דבני קרבן נינהו לא מכפר : חייבי אשמות תלויין כו': מנהני מילי א"ר אלעזר אמר קרא (ויקרא טז) מכל חטאתיכם לפני ה' וגו' חטא שאין מכיר בו אלא המקום יום הכפורים מכפר אמר רב תחליפא אבוה דרב הונא <בר תחליפא> משמיה דרבא קדמייתא נמי לא תיתי

דף כו, א גמרא למפשטיה לא מדרב דימי ולא מדאביי אלא מהא חטא שאין מכיר בו אלא המקום יוה"כ מכפר ומינה חטא שאין מכיר בו אלא המקום הוא דיוה"כ מכפר אבל דידע בה לא מכפר ואמר רב תחליפא אבוה דרב הונא משמיה דרבא חייבי מלקיות שעבר עליהן יה"כ חייב פשיטא מאי שנא מחייבי חטאות ואשמות ודאין סלקא דעתך אמינא התם ממונא הוא אבל הכא דגופא הוא אימא לא קמ"ל והא אנן תנן הודע ולא הודע עשה ולא תעשה לא קשיא הא דאתרו ביה הא דלא אתרו ביה אלא מעתה <סימן יולד"ת מצור"ע נזי"ר סוט"ה בעגל"ה> ספק יולדת שעבר עליה יוה"כ לא תייתי דהא כפר עליה יוה"כ דחטא שאין מכיר בו אלא המקום הוא אמר רב הושעיא (ויקרא טו) לכל חטאתם ולא לכל טומאתם ולר' שמעון בן יוחי דאמר יולדת חוטאת היא מאי איכא למימר יולדת כי קא מייתי קרבן לאישתרווי באכילת קדשים הוא ולא לכפרה מתיא אמר רב אשי אף אנן נמי תנינא האשה שיש עליה חטאת העוף ספק ועבר עליה יוה"כ חייבת להביא לאחר יוה"כ מפני שמכשרתה לאכול בזבחים אלא מעתה ספק מצורע שעבר [עליו] יוה"כ לא מייתי דהא עבר עליה יוה"כ דחטא שאין מכיר בו אלא המקום הוא אמר ר' אושעיא לכל חטאתם ולא לכל טומאתם והא אמר ר' שמואל בר נחמני אמר ר' יוחנן על ז' דברים נגעים באים <סימן גג"ג ששל"ץ> מצורע כי מייתי לאו לכפרה מייתי אלא לאישתרווי באכילת קדשים הוא אלא מעתה ספק נזיר שעבר עליו יוה"כ לא מייתי קרבן דהא כפר יוה"כ דחטא שאין מכיר בו אלא המקום הוא אמר ר' אושעיא לכל חטאתם ולא לכל טומאה ולרבי אלעזר בן הקפר דאמר נזיר חוטא הוא מאי איכא למימר נזיר כי קא מייתי קרבן לאו לכפרה מייתי <לאשתרווי באכילת קדשים הוא> [אלא למיחל עליו נזירות טהרה הוא] אלא מעתה ספק סוטה שעבר עליה יוה"כ לא תייתי דהא כפר עליה יוה"כ דחטא שאינו

מכיר בו אלא המקום אמר רבי הושעיא לכל חטאתם ולא לכל טומאתם <אמר אביי>
[אביי אמר] בועל מכיר בו רבא אמר סוטה כי מתייא לברר עון קא אתיא אלא מעתה
עגלה ערופה שעבר עליה יוה"כ וכו' אמר אביי הורג מכיר רבא אמר קרא (במדבר
לה) ולא רץ לא יכופר לדם אשר שפך בה וגו' רב פפא אמר קרא (דברים כא) כפר
לעמך ישראל וגו' ראויה כפרה זו שתכפר על יוצאי מצרים השתא דאמרת חטא שאין
מכיר בו אלא המקום יוה"כ מכפר אימא כי מתיידע ליה בתר יוה"כ נמי לא מייתי חטאת
אמר ר' זעירא לא מצית אמרת דכתיב קרא ידיעה גבי חטאת וגבי נשיא וגבי צבור צריכי
דאי כתב קרא גבי יחיד הוה אמינא כולהון מיחיד לא אתאן דאיכא למיפרך מה ליחיד שכל
קרבנו נקבה נכתוב גבי נשיא ונייתי הנך מנשיא יחיד מנשיא לא אתי דאיכא למיפרך מה
לנשיא שכן אין בשמיעת קול תאמר ביחיד שכן ישנו בשמיעת קול וצבור מנשיא לא אתי
דאיכא למיפרך מה לנשיא שכן בקרבנו נקבה נכתוב גבי צבור [ונייתי] יחיד ונשיא מינה
איכא למיפרך מה לצבור שכן אין חייבין אלא על העלם דבר עם שגגת מעשה מחדא
ידיעה לא אתיא תיתי חדא ידיעה מתרתי לא נכתוב ידיעה גבי יחיד ותיתי מנשיא וצבור
איכא למיפרך מה לנשיא וצבור שכן אינן בשמיעת קול תאמר ביחיד שישנו בשמיעת קול
לא נכתוב קרא ידיעה גבי צבור ותיתי מידיעה דיחיד ונשיא איכא למיפרך מה ליחיד
ונשיא שכן יש בקרבן נקבה תאמר בצבור שאין בקרבן נקבה לא נכתוב גבי נשיא ותיתי
מידיעה דיחיד וצבור מאי פרכת אי משום דאינן בשמיעת הקול [ואינן חייבין אלא על
העלם דבר כו'] יחיד יוכיח <דאינו בשמיעת הקול> ואי משום דיש בכל קרבנו נקבה
צבור יוכיח דאין בקרבנו נקבה עד דאית להון ידיעה לא מחייב למה לי דכתיב ידיעה גבי
נשיא אם אינו ענין לגופיה דהא אתיא מיחיד וצבור תנהו ענין להיכא דמתיידע ליה בתר
יום הכפורים דמייתי חטאת אביי אמר אי דלא כתיב ידיעה גבי נשיא מיחיד וצבור לא אתי
משום דאיכא למיפרך מה ליחיד וצבור שכן אין עשוין להשתנות תאמר
דף כו, ב גמרא בנשיא שעשוי להשתנות אלא אמר אביי מהכא מכדי מצות מצות ילפי
מהדדי כיון דילפי מהדדי למה לי דכתיב שלש ידיעות גבי יחיד וגבי נשיא וגבי צבור אם
אינו ענין לגופיהן דהא גמרי להן מצות מצות תנהו ענין היכא דמתיידע ליה בתר יום
הכיפורים הוא דמייתי חטאת אימא כי מתיידע ליה בתר יום כפורים הוא דמייתי חטאת
משום דיוה"כ לאו על הדין חטא קא אתי אבל אשם תלוי דעל הדין חטא קאתי אימא הכי
נמי דמיכפר דכי מתיידע לבתר דקא מייתי אשם תלוי לא מייתי חטאת אמר רבא אמר
קרא (ויקרא ד) או הודע אליו מכל מקום השתא דאמר כי מתיידע ליה מייתי חטאת אשם
תלוי למה בא אמר ר' זירא שאם מת מת בלא עון מתקיף לה רבא מת מיתה ממרקת אלא
אמר רבא להגן עליו מן הייסורים: חטאת העוף הבא על הספק [וכו']: אמר רב וכיפר אי
הכי אמאי תקבר לפי שאינה משתמרת אימת לא משתמרת אי מעיקרא חיה הויה אי
לבסוף קמנטר לה אלא מתניתין בנודע לה דלא ילדה ובדין הוא דמותרת בהנאה ומאי
תקבר מדרבנן וכי איתמר דרב על האשה שהביאה חטאת העוף בספק אם עד שלא נמלקה
נודע לה שילדה ודאי תעשה ודאי שממין שהביאה על לא הודע מביאה על הודע אם
משנמלקה נודע שילדה אמר רב מזה דמה ומוצה דמה וכפרה מותרת באכילה ר' יוחנן
אמר אסורה באכילה גזירה שמא יאמרו חטאת העוף הבאה על הספק נאכלת תני לוי
כותיה דרב חטאת העוף הבאה על הספק אם משנמלקה נודע שילדה ודאי מזה דמה ומוצה
דמה וכפרה מותרת באכילה תניא כוותיה דר' יוחנן חטאת העוף הבאה על הספק אם עד

שלא נמלקה נודע לה שלא ילדה תצא לחולין או תמכר לחברתה אם עד שלא נמלקה נודע לה שילדה ודאי תעשה ודאי שממין שמביאה על לא הודע מביאה על הודע אם משנמלקה נודע שילדה אסורה אפילו בהנאה שעל הספק באה מתחלתה כפרה ספיקה והלכה לה:
דף כו, ב משנה המפריש ב' סלעים לאשם ולקח בהן שני אילים לאשם אם היה אחד מהן יפה שתי סלעים יקרב לאשמו והשני ירעה עד שיסתאב וימכר ויפלו דמיו לנדבה לקח בהן שני אילים לחולין אחד יפה ב' סלעים ואחד יפה עשרה וזו היפה שתי סלעים יקרב לאשמו והשני למעילתו אחד לאשם ואחד לחולין אם היה של אשם יפה שתי סלעים יקרב לאשמו והשני למעילתו ויביא עמה סלע וחומשה:

דף כו, ב גמרא מאי מעילתו דקתני רישא והשני למעילתו אילימא איל אשם למימרא דחומש בהדי איל מייתי ליה והכתיב (ויקרא ה) ואת אשר חטא מן הקדש ישלם ואת חמישיתו יוסף עליו אלמא בהדי גזילו מייתי ליה ועוד קתני סיפא אחד לאשם ואחד לחולין אם היה של אשם יפה שתי סלעים יקרב לאשמו והשני למעילתו ויביא עמה סלע וחומשה אלמא חומש בהדי גזילו מייתי ליה אלא מעילתו מאי דאיתהני מהקדש וישנו משתי סלעים דאפרישנו לאשם ולקח בהן שני אילים לחולין דיפה שתי סלעים מקריב ליה איל אשם ויפה עשרה וזו יהיב ליה למאי דאיתהני מהקדש דהוה ליה גזילו וחומשו ומאי מעילתו גזילו במאי אוקימתא למעילתו דרישא גזילו אימא סיפא אחד לאשם ואחד לחולין אם היה של אשם יפה שתי סלעים יקרב לאשמו והשני למעילה ויביא עמה סלע וחומשה אלמא מעילתו איל אשם רישא קרי ליה למעילתו גזילו

דף כז, א גמרא סיפא קרי ליה למעילתו איל אשם רישא דהוה ליה איל רובן קרן וחומשו קרו ליה למעילתו גזילו סיפא דלא הוי איל רובן קרן וחומש קרי ליה איל אשם מעילתו ויביא עמה סלע וחומשה בעי רב מנשיא בר גדא בכינוס חומשין מהו שיתכפר מי אמרינן אם תימצי לומר אדם מתכפר בשבח הקדש משום דקטרח קמיה אבל הכא דלא קטרח לא מתכפר או דלמא אם תימצי לומר אין אדם מתכפר בשבח הקדש משום דלא אפרשיה אבל הדין כינוס חומשין דאפרשיה איכא למימר מתכפר דאיבעי להו מתכפר בשבח הקדש או לא ת"ש המפריש שני סלעים לאשם ולקח בהן שני אילים לאשם היה אחד מהן יפה שתי סלעים יקרב לאשמו והשני ירעה עד שיסתאב וימכר ויפלו דמיו לנדבה מאי לאו דזבן בארבע איל ושבח דשוי תמניא ושמע מינה אדם מתכפר בשבח הקדש לא הכא במאי עסקינן דאוזיל רועה גביה ת"ש לקח איל בסלע ופטמו והעמידו על שתים כשר ש"מ אדם מתכפר בשבח הקדש לא פטמו שאני דהא חסר ליה תמניא ת"ש לקח איל בסלע והרי הוא בשתים כשר הכא נמי כשפטמו א"ה היינו רישא רישא דזבן בארבע ואשבחיה בארבעה אחרניא דחסר ליה תמניא סיפא דזבין איל בארבע ואשבחיה בתלתא ושוי תמניא אי הכי אימא סיפא ישלם סלע הא חסר ליה ז' מאי ישלם תשלום דסלע ואי ס"ל דאין אדם מתכפר בשבח הקדש כי יהיב תשלום דסלע מאי הוי איל בן שתי סלעים בעינן וליכא לעולם קסבר אדם מתכפר בשבח הקדש אי הכי תשלום דסלע לא יתן היינו טעמא דקיהיב תשלומין דסלע גזירה שמא יאמרו איל פחות משתי סלעים מכפר מאי הוי עלה תא שמע בשעת הפרשה יפה סלע בשעת כפרה יפה שתי סלעים <לא> יצא בעי רבי אלעזר אדם מתכפר בשבח הקדש או לא א"ר יוחנן כמה שנים גדל זה בינינו ולא שמע הלכה זו ממני מכלל דא"ר יוחנן אין ועל הדא אמרה דתנן ולד תודה ותמורתה וכן המפריש תודתו ואבדה והפריש אחרת תחתיה אין טעונה לחם ושלח ר' חנינא משמיה דר' יוחנן לא שנו אלא

לאחר כפרה דולד אין טעון לחם אבל לפני כפרה טעון לחם אלמא קסבר מתכפר בשבח הקדש בעי ר' אלעזר בעלי חיים נדחין או לא א"ר יוחנן הרי כמה שנים גדל זה בינינו ולא שמע הלכה זו ממני מכלל דר' יוחנן אמרה אין דאמר ר' יוחנן בהמה של שני שותפין הקדיש חציה וחזר ולקח חציה והקדישה קדושה ואינה קריבה ועושה תמורה ותמורתה כיוצא בה ש"מ תלת ש"מ בעלי חיים נדחין וש"מ קדושת דמים מדחה וש"מ יש דיחוי בדמים בעי ר"א הוולו טלאים בעולם מהו מי אמרינן (דברים יב) מבחר נדריכם בעינן והא איכא או דילמא (ויקרא ה) כסף שקלים בעינן וליכא א"ר יוחנן כמה שנים גדלנו בבית המדרש ולא שמענו הלכה זו ולא והאמר ר' יוחנן אמר ר' שמעון בן יוחאי מפני מה לא נתנה תורה קצבה במחוסרי כפרה שמא יוולו טלאים ואין להן תקנה לאכול בקדשים אימא לא לימדנו הלכה זו והא רבי זירא בר אדא מהדר תלמודיה כל תלתין יומין קמיה אימא לא נתבקשה הלכה זו ממנו בבית המדרש גופא אמר רבי יוחנן משום רשב"י מפני מה לא נתנה קצבה במחוסרי כפרה שמא יוולו טלאים ואין להם תקנה לאכול בקדשים מתקיף לה אביי אלא מעתה חטאת חלב ינתן לה קצבה דלכפרה אתיא ולא לאישתרויי באכילת קדשים הוא מתקיף לה רבא אלא מעתה אשם נזיר להוי ליה קצבה דלבטלה הוא דאתי דאמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחאי אין לך דבר שהוא בא לבטלה אלא אשם נזיר בלבד קשיא:

דף כז, ב משנה המפריש חטאתו ומת לא יביאנו בנו תחתיו לא יביאנו מחטא אל חטא אפי' הפריש על חלב שאכל אמש לא יביאנה על חלב שאכל היום שנאמר (ויקרא ד) קרבנו על חטאתו עד שיהא קרבנו לשם חטאתו:

דף כז, ב גמרא מנא ה"מ דת"ר קרבנו בקרבנו הוא יוצא ואינו יוצא בקרבן אביו יכול לא יצא בקרבן אביו בבהמה שהפריש אביו מן הקלה על החמורה או מן החמורה על הקלה אבל יוצא בקרבן שהפריש אביו מן הקלה על הקלה או מן החמורה על החמורה ת"ל קרבנו בקרבנו הוא יוצא ואינו יוצא בקרבנו של אביו יכול לא יצא בקרבן אביו בבהמה שהפריש אפילו מן הקלה על הקלה או מן החמורה על החמורה שהרי אין מגלח נזירותו על בהמה שהפריש אביו אבל יוצא במעות שהפריש אביו אפילו מן הקלה על החמורה או מן החמורה על הקלה שהרי אדם מגלח נזירותו על מעות שהפריש אביו בזמן שהן סתומים ולא בזמן שהן מפורשין תלמוד לומר קרבנו בקרבנו הוא יוצא ואין יוצא בקרבן אביו יכול לא יצא אפי' במעות שהפריש אפילו מן הקלה על הקלה או מן החמורה על החמורה אבל יוצא בקרבן שהפריש לעצמו אפילו מן החמורה על הקלה או מן הקלה על החמורה ת"ל קרבנו על חטאתו עד שיהא לשם חטאת יכול לא יצא בקרבן עצמו בבהמה שהפריש לעצמו אפילו מן הקלה על הקלה או מן החמורה על החמורה שכן אם הפריש בהמה על החלב והביאה על הדם על הדם והביאה על החלב שהרי לא מעל ולא כיפר אבל יוצא במעות שהפריש לעצמו מן הקלה על הקלה ומן החמורה על החמורה או מן החמורה על הקלה ומן הקלה על החמורה שכן אם הפריש לעצמו מעות על החלב והביאן על הדם על הדם והביאן על החלב שהרי מעל וכיפר ת"ל קרבנו על חטאתו עד שיהא קרבנו לשם חטאו מאי לא מעל ולא כיפר תרגמא רב שמואל בר שימי קמיה דרב פפא ה"ק כיון דלא מצי מעיל כפורי נמי לא מכפר הואיל וכך לא מצי משני אבל מעות כיון דאי משני מעיל ומייתי קרבן מעילה אימא בתחלה נמי מייתי קמ"ל:

דף כז,ב משנה מביאין מהקדש כשבה שעירה מהקדש שעירה כשבה ומהקדש כשבה ושעירה תורין ובני יונה ומהקדש תורין ובני יונה עשירית האיפה כיצד הפריש לכשבה או לשעירה העני יביא עוף העני יביא עשירית האיפה הפריש לעשירית האיפה העשיר יביא עוף העשיר יביא כשבה ושעירה:

דף כז,ב גמרא מנה"מ דת"ר (ויקרא ה) מחטאתו מחטאתו על חטאתו מה תלמוד לומר מנין אתה אומר שמביאין מהקדש כשבה שעירה ומהקדש שעירה כשבה ומהקדש כשבה ושעירה תורים ובני יונה ומהקדש תורין ובני יונה עשירית האיפה כיצד הפריש לכשבה ולשעירה והעני יביא עוף העני יביא עשירית האיפה הפריש עשירית האיפה והעשיר יביא עוף העשיר יביא כשבה או שעירה הפריש כשבה או שעירה ונסתאבו [אם רצה] יביא בדמיהן עוף הפריש עוף ונסתאב לא יביא בדמיו עשירית האיפה שאין לעוף פדיון לכן נאמר מחטאתו על חטאתו ואיצטריך למכתב מחטאתו גבי כשבה או שעירה ואיצטריך למכתב גבי עוף דאי כתיב קרא גבי הקדש כשבה או שעירה ה"א הפריש כשבה כי מיעני מהלין מעות נחלינון על עוף דנייתי עוף דכשבה ועוף תרוייהו מיני דמים נינהו אבל עשירית האיפה דלאו מיני דמים נינהו אי לא כתיב קרא מחטאתו גבי עוף ה"א כי מפריש מעות לקינו ומיעני לא מייתי עשירית האיפה דלאו מיני דמים הוא אלא מייתי עשירית האיפה מן ביתיה והלין מעות דאפריש יפלו לנדבה אהכי הדר כתיב קרא מחטאתו גבי עוף למימרא דמהקדש דעוף נמי מייתי עשירית האיפה וה"ק כי מפריש לעשירית האיפה ואדמייתי העשיר נוסף עליהון ונייתי עוף העשיר נוסף עליהון ונייתי כשבה או שעירה ומ"ט כתיב על חטאתו גבי עשירית האיפה דאי כתיב על חטאתו גבי עוף ה"א כי מפריש מעות לקינו והעשיר הוא דמוסיף עליהון ומייתי כשבה או שעירה דתרוייהו מיני דמים נינהו אבל הפריש מעות לעשירית האיפה והעשיר <הלין דמפריש> אי לא העשיר טובא נייתי עוף ואם העשיר טובא נייתי כשבה או שעירה והלין מעות דאפריש יפלו לנדבה אהכי כתיב קרא בהדין חטאת בעשירות ודלות מחטאתו וגבי דלי דלות על חטאתו למדרש כדאמרינן אמר ר' אלעזר אמר רבי אושעיא מטמא מקדש עשיר שהפריש קן

דף כח,א גמרא לכבשתו והעני הואיל ונדחה ידחה אמר רב הונא בריה דרב יהושע שמע מינה תלת שמע מינה בעלי חיים נדחים וקדושת דמים נדחה ודחוי מעיקרא הוי דחוי מתיב רב עוקבא בר חמא המפריש נקבה לפסחו קודם הפסח תרעה עד שתסתאב ותמכר ויביא בדמיה פסח ילדה זכר ירעה עד שיסתאב וימכר ויביא בדמיו פסח ר"ש אומר הוא עצמו יקרב פסח ש"מ בעלי חיים אינם נדחים אמרי דבי רבי אושעיא כי אמרינן לרבנן דר"ש ס"ל בעלי חיים אינן נדחין והגרלה אינה מעכבת דתניא מת אחד מהן מביא חבירו שלא בהגרלה דברי ר"ש אלמא קסבר בעלי חיים אינן נידחין והגרלה אינה מעכבת אמר רב חסדא אין הקינין מתפרשות אלא אי בלקיחת בעלים אי בעשיית כהן אמר רב שימי בר אשי מאי טעמא דרב חסדא דכתיב (ויקרא יב) ולקחה שתי תורים וגו' (ויקרא טו) ועשה הכהן וגו' או בלקיחת בעלים או בעשיית כהן מיתבי (ויקרא טז) ועשהו חטאת הגורל עושהו חטאת ואין השם עושהו חטאת ואין כהן עושה חטאת שיכול והלא דין הוא ומה במקום שלא קידש הגורל קידש השם מקום שיקדש הגורל אינו דין שיקדש השם ת"ל ועשהו חטאת הגורל עושהו חטאת ואין השם עושהו חטאת קתני שם דומיא דגורל מה גורל לאו בלקיחה ולא בעשייה אף השם נמי לאו בלקיחה ולא בעשייה אמר רב ה"ק ומה במקום שלא קידש הגורל בלקיחת בעלים ובעשיית הכהן קידש השם אי בלקיחת

בעלים אי בעשיית כהן כאן שיקדש הגורל שלא בלקיחה ושלא בעשייה אינו דין שיקדש השם אי בלקיחה אי בעשייה ת"ל ועשהו חטאת הגורל עושהו חטאת ואין השם עושהו חטאת מיתבי מטמא מקדש עני שהפריש מעות לקינו והעשיר [ואח"כ] אמר אלו לחטאתו ואלו לעולתי מוסיף ומביא חובתו מדמי חטאתו ואין מוסיף ומביא [חובתו] מדמי עולתו והא הכא דליכא לא לקיחה ולא עשייה וקתני מביא חובתו מדמי חטאתו ולא מדמי עולתו א"ר ששת ותסברא מתניתא מתקנתא היא דקתני והעשיר [ואח"כ אמר] והא"ר אלעזר א"ר אושעיא מטמא מקדש עשיר שהביא קרבן עני לא יצא אלא מאי אית לך למימר שכבר אמר משעת ענייתו ה"נ שכבר אמר משעת הפרשתו ולר' חגא א"ר אושעיא דאמר יצא מאי איכא למימר תני ואח"כ לקח ואמר מיתבי מצורע עני שהביא קרבן עשיר יצא עשיר שהביא קרבן עני לא יצא תיובתא דר' חגא א"ר אושעיא אמר לך שאני גבי מצורע דמיעט רחמנא (ויקרא יד) זאת אי הכי אפילו מצורע עני נמי שהביא קרבן עשיר לא יצא לאיי הא אהדריה קרא תורת והתניא תורת לרבות מצורע עני שהביא קרבן עשיר יצא יכול אפילו עשיר שהביא קרבן עני שיצא תלמוד לומר זאת ולילף מיניה אמר קרא (ויקרא יד) ואם דל הוא ואין ידו משגת מצורע הוא דעשיר שהביא קרבן עני הוא דלא יצא אבל מטמא מקדש עשיר שהביא קרבן עני יצא:

דף כה,א משנה ר"ש אומר כבשים קודמין את העזים בכל מקום יכול מפני שהן מובחרים מהם ת"ל (ויקרא ד) ואם כבש יביא קרבנו לחטאת מלמד ששניהם שקולין תורין קודמין לבני יונה בכל מקום יכול מפני שהן מובחרים מהן תלמוד לומר >(ויקרא יב) תור ובני <[ובן] יונה או תור לחטאת מלמד ששניהם שקולין האב קודם לאם בכל מקום יכול מפני שכיבוד האב קודם על כיבוד האם ת"ל (ויקרא יט) איש אמו ואביו תיראו מלמד ששניהם שקולין אבל אמרו חכמים האב קודם לאם בכל מקום מפני שהוא ואמו חייבין בכבוד אביו וכן בתלמוד תורה אם זכה הבן לפני הרב הרב קודם את האב בכל מקום מפני שהוא ואביו חייבין בכבוד רבו:

דף כה,א גמרא ת"ר ד' צווחות צווחה עזרה צווחה אחת הוציאו מיכן בני עלי חפני ופנחס שטימאו את ההיכל צווחה שניה פתחו שערים ויכנס יוחנן בן נדבאי תלמידו של פינקאי וימלא כרסו מקדשי שמים אמרו על בן נדבאי שהיה אוכל ארבע סאה גוזלות **דף כה,ב גמרא** בקינוח סעודה אמרו כל ימיו לא היה נותר בעזרה צווחה שלישית שאו שערים ראשיכם ויכנס אלישמע בן פיקאי תלמידו של פנחס וישמש בכהונה גדולה צווחה רביעית פתחו שערים והוציאו יששכר איש כפר ברקאי שמכבד עצמו ומבזה קדשי שמים מאי הוי עביד הוה כריך שיראי על ידיה והוה עביד עבודה מאי סליקא ליה ינאי מלכא ומלכתא הוו יתבין מלכא אמר גדיא יאי ומלכתא אמרה אימרא יאי אמרו נשייליה ליששכר איש כפר ברקאי דכהן גדול הוא וקים ליה קדירה שיילוהו א"ל אי גדיא יאי ייסק לתמידא בהדי דאמר אחוי בידיה אמר להון מלכא הואיל ואחוי בידיה קוצו לידיה דימינא יהיב שוחדא קציוה לידיה שמאלא שמע מלכא אמר ליקצו נמי לידיה דימינא אמר רב יוסף בריך רחמנא דשקליה ליששכר איש כפר ברקאי למטרפסיה אמר רב אשי ולא הוה תני ליה דתנן כבשים קודמין לעזים בכל מקום יכול מפני שמובחרין ת"ל (ויקרא ד) ואם כבש מלמד ששניהן שקולין כאחת רבינא אמר אפילו מקרא נמי לא קרא דכתיב (ויקרא ג) אם כבש אם עז: א"ר אלעזר א"ר חנינא תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם שנאמר (ישעיהו נד) וכל בניך למודי ה' ורב שלום בניך [אל תקרי בניך אלא בוניך]:

מסכת מעילה פרק א

דף ב,א משנה קדשי קדשים ששחטן בדרום מועלין בהן שחטן בדרום וקיבל דמן בצפון בצפון וקיבל דמן בדרום שחט ביום וזרק בלילה בלילה וזרק ביום או ששחטן חוץ לזמנו וחוז' למקומו מועלין בהן כלל א"ר יהושע כל שהיה לה שעת היתר לכהנים אין מועלין בה וכל שלא היה לה שעת היתר לכהנים מועלין בה איזו היא שהיה לה שעת היתר לכהנים שלנה ושנטמאה ושיצאה ואיזו היא שלא היה לה שעת היתר לכהנים שנשחטה חוץ לזמנה חוץ למקומה ושקיבלו פסולין וזרקו את דמה:

דף ב,א גמרא קתני קדשי קדשים ששחטן בדרום מועלין בהן פשיטא משום דשחיטתן בדרום אפיקינן מידי מעילה איצטריך סד"א הואיל ואמר עולא א"ר יוחנן קדשים שמתו יצאו מידי מעילה דבר תורה ה"נ קדשי קדשים לגבי דרום כמה דחנקינן דמי קמ"ל קדשים שמתו לא חזו כלל אבל דרום נהי דאינו ראוי לקדשי קדשים אבל ראוי הוא לקדשים קלים ל"ל למיתני כל הני צריכי אי תנא שחטן בדרום וקיבל דמן בצפון הכא דאית בהו מעילה משום דקבלה בצפון הוא אבל שחטן בצפון וקיבל דמן בדרום הואיל וקיבל בדרום הוא נפיק מידי מעילה ואי תנא האי ה"א יממא זמן הקרבה הוא אבל שחטה בלילה וזרק ביום לילה לאו זמן הקרבה והאי דשחט בלילה [אימא] דנפיק מידי מעילה ואי תנא שחטה בלילה ה"א הואיל וקבל דמה ביום אית בה מעילה אבל שחטן ביום וזרק דמן בלילה הואיל ולא זמן הקרבה הוא כמאן דחנקינן דמי ולא אית בהו מעילה קמשמע לן חוץ לזמנו וחוז' למקומו למאי חזו הואיל ומרצין לפיגולין

דף ב,ב גמרא איבעיא להו אי עלו מהו שירדו רבה אמר אם עלו ירדו רב יוסף אמר אם עלו לא ירדו אליבא דר' יהודה לא תיבעי לך דכ"ע ל"פ דאם עלו ירדו כי פליגי אליבא דר"ש רב יוסף כר"ש רבה אמר לך עד כאן לא קאמר ר"ש אלא בניתנין למטה שנתנן למעלה או בניתנין למעלה שנתנן למטה ולעולם דשחטן וקבל דמן בצפון אבל הכא כיון דשחטן בדרום כמאן דחנקינן דמי תנן קדשי קדשים ששחטן בדרום מועלין בהן בשלמא לרב יוסף ניחא אלא לרבה קשיא מאי מועלין בהן מדרבנן מאי איכא בין דאורייתא לרבנן דאורייתא משלמין חומש דרבנן לא ומי איכא מעילה מדרבנן אין דאמר עולא א"ר יוחנן קדשים שמתו יצאו מידי מעילה דבר תורה אלמא מדאורייתא לא אית להון בדרבנן אית בהון ה"נ מדרבנן לימא תנינא להא דעולא אמר רבי יוחנן אף על גב דתנינא איצטריך דעולא סלקא דעתך אמינא הכא לא בדילין מנהון אבל קדשים שמתו הואיל ובדילין מנהון אימא אפילו מעילה מדרבנן לא קמ"ל מתו נמי תנינא הנהנה מן החטאת כשהיא חיה לא מעל עד שיפגום וכשהיא מתה כיון דנהנה כל שהוא מעל סלקא דעתך

דף ג,א גמרא אמינא חטאת הואיל ולכפרה קא אתיא לא בדילין מינה אבל קדשים הואיל ולא לכפרה קאתי בדילי מנהון ולית בהו מעילה קמ"ל וחטאת שמתה מי אית בה מעילה והתנן חטאות המתות ומעות ההולכות לים המלח לא נהנין ולא מועלין אמרי חטאות המתות בחייהן בדילין מנהון לאפוקי היכא דמחיים דלא בדילין מיניה איתיביה רב יוסף לרבה חדא מגו חדא וחדא מגו חדא וכולן אין מטמאים בגדים אבית הבליעה ומועלין בהן

חוץ מחטאת העוף שעשה למטה כמעשה חטאת העוף לשם חטאת וקתני עילויה כל שהיה פסולו בקדש אינו מטמא בגדים אבית הבליעה וכל שלא היה פסולו בקדש מטמא בגדים אבית הבליעה וקתני כל שהיה פסולו בקדש אם עלו לא ירדו תיובתא דרבה תיובתא והא דפליגי בה רבה ורב יוסף פשיטא ליה לר' אלעזר דאמר רבי אלעזר עולת במת יחיד שהכניסה לפנים

דף ג,ב גמרא קלטוה מחיצות לכל דבר בעי ר"א [עולת במת יחיד שהכניסה שנפסלה] עלו מהו שירדו מדקמיבעיא ליה לחדא מכלל דאיזך פשיטא ליה אי כרבה אי כדרב יוסף חדא מגו חדא קמיבעיא ליה עד כאן לא קאמר רבה התם אם עלו ירדו מחיצה כתיקנה פסלה שלא כתיקנה לא פסלה או דילמא אפילו לרב יוסף דאמר אם עלתה לא תרד מחיצה כתיקנה קלטה שלא כתיקנה לא קלטה תיקו אמר רב גידל אמר רב זריקת פיגול אינו מוציא מידי מעילה בקדשי קדשים ואינו מביא לידי מעילה בקדשים קלים יתיב אביי וקאמר לה להא שמעתא איתיביה רב פפא לאביי השוחט את התודה לפנים ולחמה חוץ לחומה לא קדש את הלחם שחטה עד שלא קרמו פניה בתנור ואפילו קרמו כולן חוץ מאחת מהן לא קדש הלחם שחטה חוץ לזמנה וחוץ למקומה קדש הלחם אלמא פיגול מייתי לה לידי מעילה אישתיק כי אתא לקמיה דרבי אבא אמר ליה בזריקה אמר ליה רב אשי לרבא והא אמר עולא קומץ פיגול שהעלו לגבי מזבח פקע פיגולו ממנו וקמיצה היינו שחיטה אמר ליה איסורא דמייתי לידי פיגול

דף ד,א גמרא והא קתני אם אחרים מביא לידי פיגול הוא עצמו לא כ"ש הא נמי איסורא דמייתי לידי פיגול אמר ליה רבינא לרב אשי והאמר אילפא מחלוקת בשתי עבודות כגון דאמר הריני שוחט סימן ראשון חוץ לזמנו וסימן שני חוץ למקומו אבל בעבודה אחת דכולי עלמא עירובי מחשבות הואי ה"נ לכי זריק תיגלי מילתא אי בעבודה אחת אי בשתי עבודות אי הכי גבי תודה נמי עד דזריק מאי קדש ליפסל דבעי שריפה לימא מסייע ליה הפיגול לעולם מועלין בו לאו אע"ג דאיזריק דם ומסייע ליה לא דלא זרק דם אי דלא זרק דם מאי למימרא אלא לעולם דזריק וכי תניא ההיא בעולה אי בעולה פשיטא דגבוה היא כולה

דף ד,ב גמרא ועוד דקתני סיפא לן דמה אע"פ שחזר וזרקו מועלין בו אי אמרת בשלמא בחטאת שפיר אלא אי אמרת בעולה צריכא למימר סיפא ודאי מסייע ליה רישא מאי הואיל ומסייע ליה סיפא מסייע ליה נמי רישא סיפא <לאו> ודאי מסייע ליה מ"ש הלנה דקעביד בידיים לא מהני זריקה לאפוקי מידי מעילה מחשבה לא קא עביד בידיים מהני ליה זריקה לאפוקי מידי מעילה לימא הא מסייע ליה הפיגול בקדשי קדשים מועלין בו לאו אף על גב דזרק ומסייע ליה לא דלא זרק אבל זרק מאי הכי נמי דאין מועלין בו אמאי קתני סיפא בקדשים קלים אין מועלין בו ליפלוג ברישא וליתני לפני זריקה מועלין בו לאחר זריקה אין מועלין בו ההוא ודאי מסייע ליה לימא הואיל ומסייע ליה סיפא מסייע ליה נמי רישא קדשים קלים פסיקא ליה הכא לא פסיקא ליה: כלל אמר רבי יהושע כל שהיתה לה שעת היתר לכהנים אין מועלין בה וכל שלא היתה לה שעת היתר לכהנים מועלין בה איזוהי שהיתה לה שעת היתר לכהנים שלנה ושנטמאת ושיצאת ואיזוהי שלא היתה לה שעת היתר לכהנים שנשחטה חוץ לזמנה וחוץ למקומה ושקבלו פסולין וזרקו את דמה: אמר ליה בר קפרא לבר פדת בן אחותי ראה מה אתה שואלני למחר בבית המדרש היתר שחיטה שנינו

דף ה,א גמרא או היתר זריקה שנינו או היתר אכילה שנינו חזקיה אמר היתר שחיטה שנינו ר' יוחנן אמר היתר אכילה שנינו א"ר זירא לא דייקא מתני' דלא כחזקיה ודלא כרבי יוחנן תנן שלנה ושנטמאת ושיצאת לאו דלן דם וקתני אין מועלין בו וש"מ היתר זריקה שנינו לא דלן בשר אבל דם איזודריק מש"ה קתני אין מועלין בו תנן ואיזו היא שלא היתה לה שעת הכושר לכהנים שנשחטה חוץ לזמנה וחוץ למקומה ושקבלו פסולין וזרקו את דמה ה"ד אילימא דזרקוהו פסולין וקבלוהו פסולין ל"ל עד דאיכא תרתי אלא לאו דקבלוהו פסולין וזרקוהו כשרים וקתני מועלין בו ש"מ היתר זריקה שנינו מתקיף לה רב יוסף ואי ס"ד איכא לפלוגי הכי הא דתנן התם חטאת פסולה אין דמה טעון כיבוס בין שהיתה לה שעת הכושר ונפסלה ובין שלא היתה לה שעת הכושר ונפסלה אי זו היא שהיתה לה שעת הכושר ונפסלה שלנה ושנטמאת או שיצאה איזוהי שלא היתה לה שעת הכושר שנשחטה חוץ למקומה חוץ לזמנה ושקבלו פסולין וזרקו את דמה היכי דמי אילימא דקבלוהו פסולין וזרקו פסולין הוא דאין דמה טעון כיבוס הא קבלוהו וזרקו כשרים דמה טעון כיבוס קרי כאן (ויקרא ו) אשר יזה מדמה ולא שכבר הוזה אלא לאו דוקא

דף ה,ב גמרא ה"נ לאו דוקא אמר רב אסי אם כן למה לי למיתני תרתי אלא לעולם דמעילה דוקא והא קמ"ל דפסול עושה שיריים אע"ג דקיבל פסול וזרק וקיבל כשר וזרק לאו כלום היא מאי טעמא דשיריים נינהו והא בעא מיניה ר"ל מר' יוחנן פסול מהו שיעשה שיריים וא"ל אין לך דבר שיעשה שיריים אלא חוץ לזמנו וחוץ למקומו הואיל ו מרצין לפיגולן מאי לאו בר מפסול לא אפילו פסול והא אין לך קתני ה"ק אין לך דבר שאינו מרצה בציבור ועושה שיריים אלא חוץ לזמנו וחוץ למקומו אבל טמא דאיתיה בציבור משוי שיריים שאר פסולין דלא איתנון בציבור לא משוין שיריים ת"ש הפיגול לעולם מועלין בו לאו דלא זרק ושמע מינה היתר זריקה שנינו לא זרקא ומאי לעולם הא קא משמע לן כדרב גידל דאמר רב גידל אמר רב זריקת פיגול אינו מוציא מידי מעילה ואינו מביא לידי מעילה

דף ו,א גמרא תא שמע רבי שמעון אומר יש נותר שמועלין בו ויש נותר שאין מועלין בו כיצד לן לפני זריקה מועלין לאחר זריקה אין מועלין קתני מיהת מועלין בו לאו דהוה שהות למיזרקה דאי בעי זריק ושמע מינה היתר אכילה שנינו לא דקבליה סמוך לשקיעת החמה דלא היה שהות למזרק אבל היה שהות מאי הכי נמי דאין מועלין מאי איריא דתני לפני זריקה ליתני קודם שקיעה ולאחר שקיעה הכי נמי קתני קודם שיראה לזריקה ולאחר שיראה לזריקה תא שמע ר"ש אומר יש פיגול שמועלין בו ויש פיגול שאין מועלין בו כיצד לפני זריקה מועלין לאחר זריקה אין מועלין קתני מיהת לפני זריקה מועלין בו לאו דהוה שהות למיזרקה דאי בעי זריק וקתני מועלין בו וש"מ היתר אכילה שנינו לא דלא הוה שהות למיזרקה אבל הוה שהות למיזרקה [מאי] ה"נ דנפק מידי מעילה מאי איריא דתני לאחר זריקה ליתני קודם שקיעה ולאחר שקיעת החמה ה"נ קאמר קודם שיראה לזריקה לאחר שיראה לזריקה ת"ש הפיגול בקדשי קדשים מועלין מאי לאו דזרק ושמע מינה היתר אכילה שנינו לא דלא זרק אבל זרק מאי הכי נמי דאין מועלין בו מאי איריא דתני בקדשים קלים אין מועלין בו ליתני כאן לפני זריקה כאן לאחר זריקה הא אתיא לאשמעינן כל לאיתויי לידי מעילה זריקה כתיקנה מייתי לידי מעילה כל לאפוקי מידי מעילה אפילו שלא כתיקנה נמי מפקע מידי מעילה:

דף ו,ב משנה בשר קדשי קדשים שיצא לפני זריקת דמים ר' אליעזר אומר מועלין בו ואין חייבין עליו משום פיגול ונותר וטמא ר"ע אומר אין מועלין בו וחייבין עליו משום פיגול ונותר וטמא אמר ר"ע והרי המפריש חטאתו ואבדה והפריש אחרת תחתיה ואחר כך נמצאת הראשונה והרי שתיהן עומדות לא כשם שדמה פוטר את בשרה כך הוא פוטר את בשר חברתה אם פטר דמה את בשר חברתה מן המעילה דין הוא שיפטר את בשר עצמה אימורי קדשים קלים שיצאו לפני זריקת דמים רבי אליעזר אומר אין מועלין בהן ואין חייבין עליהן משום פיגול ונותר וטמא רבי עקיבא אומר מועלין בהן וחייבין עליהן משום פיגול ונותר וטמא:

דף ו,ב גמרא והני תרתי למה לי צריכי דאי איתמר בקדשי קדשים הוה אמינא בהא קא אמר ר' אליעזר מועלין בו משום דזריקה כתיקנה מפקא מידי מעילה שלא כתיקנה לא מפקא מידי מעילה אבל לאיתויי לידי מעילה מודי לר"ע דאפילו שלא כתיקנה מייתא לידי מעילה ואי איתמר גבי קדשים קלים הוה אמינא גבי קדשים קלים הוא דאמר ר"ע מועלין בהן דאפילו זריקה שלא כתיקנה מייתא לידי מעילה אבל קדשי קדשים דלאפוקי הוא שלא כתיקנה לא מפקא מידי מעילה קמ"ל אתמר אמר ר' יוחנן כי אמר ר"ע זריקה מועלת ליוצא שיצא מקצתו אבל יוצא כולו לא אמר ר"ע א"ל רב אסי לרבי יוחנן כבר לימדוני חבירי שבגולה

דף ז,א גמרא מחשבין על האבוד ועל השרוף והא אבוד ושרוף לא איתניון בעולם ואפ"ה קתני מחשבין ומי אמר רב אסי הכי הא בעא מיניה רב אסי מר' יוחנן חישוב לנשפכין למחר מהו א"ל רבי זירא כבר שנית לנו אלל אלמא האי אלל כיון דלית ביה מששא לא קיבל טומאה הני נשפכין נמי כיון דלאיבוד אזלי בהו מחשבה לא מהניא אלל דקתני על האבוד ועל השרוף קשיא אמר רבא אימא על העומד לאיבוד ועל העומד לישרף אמר רב פפא לא א"ר עקיבא זריקה מועלת ליוצא אלא שיצא בשר אבל דם אין זריקה מועלת ליוצא תניא נמי הכי שחט בשתיקה ויצא דם אע"פ שחזר וזרקו לא עשה ולא כלום בקדשי קדשים מועלין בו בקדשים קלים אין מועלין בו: א"ר עקיבא הא זה למה דומה אמר ר' אלעזר כי א"ר עקיבא בבת אחת אבל בזה אחר זה לא אמר רבי עקיבא תניא אמר רבי שמעון כשהלכתי לכפר פאני מצאני זקן אחד ואמר לי אומר היה ר' עקיבא זריקה מועלת ליוצא אמרתי לו הן וכשבאתי והרציתי דברים לפני חבירי שבגליל אמרו לי הלא פסול הוא היאך מרצה על הפסול וכשיצאתי והרציתי דברים לפני ר"ע אמר לי בני אי אתה אומר כן והרי המפריש חטאתו ואבדה והפריש אחרת תחתיה ואח"כ נמצאת הראשונה והרי שתיהן עומדות מועלין בשתיקה שחטן והרי דמן מונח בכוסות מועלין בשתיקה

דף ז,ב גמרא נזרק דם של אחד מהם אי אתה מודה שכשם שדמה פוטר את בשרה מן המעילה אף יפטור בשר חברתה מן המעילה אם הציל בשר חברתה מן המעילה אף על פי שהוא פסול דין הוא שיציל את בשרה אמר ריש לקיש משום רב אושעיא תשובה גנובה השיבו רבי עקיבא לאותו תלמיד בבת אחת אין בזה אחר זה לא דכיון דפסול הוא מה לי בבת אחת מה לי בזה אחר זה א"ל רבי יוחנן לריש לקיש ואתה אי אתה אומר כן אילו הפריש שתי אשמות לאחריות ושחט את שניהן וקדם והעלה אימורין של אחד מהן קודם זריקה אי אתה מודה שאם עלו ירדו ואי ס"ד חד גופא הוא אמאי אם עלו ירדו האמר עולא אימורי קדשים קלים שהעלן לפני זריקת דם לא ירדו נעשה לחמו של מזבח אישתיק אמר ר' יוחנן קצצתינון לרגלוהי דינוקא:

דף ז, ב משנה <יש> מעשה דמים בקדשי קדשים להקל ולהחמיר ובקדשים קלים כולהו להחמיר כיצד קדשי קדשים לפני זריקת דמים מועלין באימוריהן ובבשר לאחר זריקת דמים מועלין באימוריהן ואין מועלין בבשר ועל זה ועל זה חייב משום פיגול נותר וטמא נמצא מעשה דמים בקדשי קדשים להקל ולהחמיר ובקדשים קלים כולן להחמיר כיצד קדשים קלים לפני זריקת דמים אין מועלין לא באימורין ולא בבשר לאחר זריקת דמים מועלין באימורין ואין מועלין בבשר על זה ועל זה חייבין עליו משום פיגול נותר וטמא נמצא מעשה דמים בקדשים קלים כולן להחמיר:

דף ז, ב גמרא קתני אין מועלין בבשר מעילה הוא דליכא הא איסורא איכא ואמאי הא ממונא דכהן הוא לא קשיא משום דנסיב רישא מועלין נסיב סיפא אין מועלין אימא סיפא בקדשים קלים כולהו להחמיר כיצד בשר קדשים קלים לפני זריקת דמים אין מועלין בהן ובאימוריהן ואין חייבין עליהן משום פיגול נותר וטמא לאחר זריקת דמים מועלין באימוריהן ואין מועלין בבשר מעילה הוא דליכא הא איסורא איכא ואמאי הא ממונא דבעלים הוא אמר ר' חנינא ליוצאין ור"ע היא כי אמר ר"ע זריקה מועלת ליוצא לשריפה **דף ה, א גמרא** אבל לאכילה הוא דלא מרצה:

מסכת מעילה פרק ב

דף ה, א משנה חטאת העוף מועלין בה משהוקדשה נמלקה הוכשרה להפסל בטבול יום ובמחוסר כפורים ובלינה הוזה דמה חייבין עליו משום פיגול נותר וטמא ואין בה מעילה: **דף ה, א גמרא** קתני הוכשרה ליפסל בטבול יום ובמחוסר כפורים ובלינה ליפסל אין אבל לטמויי לא מתניתין מני רבנן היא דתניא אבא שאול אומר טבול יום **דף ה, ב גמרא** תחלה לקדש ר"מ אומר מטמא את הקדש ופוסל את התרומה וחכ"א כשם שהוא פוסל משקה תרומה ואוכלי תרומה כך הוא פוסל משקה קדש ואוכלי קדש אמר רבא לאבא שאול מעלה עשו בקדשים שוינהו רבנן לטבול יום כראשון לר"מ כאוכל שני לרבנן כיון דטבל קלש טומאה פסול משוי טמא לא משוי: הוזה דמה חייבין כו': מעילה הוא דליכא אבל איסורא איכא ואמאי הא ממונא דכהנים הוא א"ר חנינא ליוצאין ור"ע היא דאמר זריקה מועלת ליוצא דלאו בת אכילה היא אמר רב הונא אמר רב מיצוי חטאת העוף אינו מעכב דתני רב הוזה דמה רב אדא בר אהבה אמר רב מיצוי חטאת העוף מעכב ותני רב מיצה דמה תא שמע (ויקרא ה) והנשאר בדם ימצה אל יסוד המזבח [חטאת היא] בשלמא לרב אדא בר אהבה היינו דכתיב והנשאר בדם ימצה חטאת היא אלא לרב הונא מאי והנשאר כדתניא דבי ר' ישמעאל שאם נשאר ומאי (ויקרא ה) חטאת היא ארישא א"ל רב אחא בריה דרבא לרב אשי אלא מעתה גבי מנחה דכתיב (ויקרא ב) והנותרת הכי נמי שאם ניתותר וכי תימא ה"נ

דף ט, א גמרא והתניא (ויקרא ב) מסלתה ומשמנה על כל לבונתה פרט שחסרה סלתה וחסרה שמנה וחסרה לבונתה אמרי התם כתיב והנותרת קרא יתירא כתיב מתיב אבוה דשמואל <ור' אבין> לרב הונא אחד חטאת העוף ואחד עולת העוף שמלקן ומיצה דמן חוץ למקומן פסול ואין בו כרת חוץ לזמנן פיגול וחייבין עליו כרת קתני מי הת מיצה דמן הוא

מותיב לה והוא מפרק לה לצדדין קתני גופא תנא דבי רבי ישמעאל שאם נשאר בדם והא
תנא דבי רבי ישמעאל התם שיריים מעכבין ואמר רב פפא מיצוי חטאת העוף איכא
בינייהו תרי תנאי ואליבא דרבי ישמעאל:

דף ט,א משנה עולת העוף מועלין בה משהוקדשה נמלקה הוכשרה ליפסל בטבול יום
ובמחוסר כפורים ובלינה מיצה דמה חייבין עליו משום פיגול נותר וטמא ומועלין בה עד
שתצא לבית הדשן פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים מועלין בהן משהוקדשו נשחטו
הוכשרו ליפסל בטבול יום ובמחוסר כפורים ובלינה הוזה דמן חייבין עליהן משום פיגול
נותר וטמא ומועלין בהן בבית הדשן עד שיתך הבשר העולה מועלין בה משהוקדשה
נשחטה הוכשרה ליפסל בטבול יום ובמחוסר כפורים ובלינה משנזרק דמה חייבין עליה
משום פיגול נותר וטמא ואין מועלין בעורות אבל מועלין בבשר עד שתצא לבית הדשן
חטאת ואשם וזבחי שלמי ציבור מועלין בהן משהוקדשו נשחטו הוכשרו ליפסל בטבול יום
ובמחוסר כפורים ובלינה נזרק דמן חייבין עליהן משום פיגול נותר וטמא אין מועלין
בבשר אבל מועלין באימוריהן עד שיצאו לבית הדשן שתי הלחם מועלין בהן משהוקדשו
קרמו בתנור הוכשרו ליפסל בטבול יום ובמחוסר כפורים <ובלינה> ולישחוט עליהן את
הזבח נזרק דמן של כבשים חייבין עליהן משום פיגול נותר וטמא ואין בהן מעילה לחם
הפנים מועלין בו משהוקדשה קרם בתנור הוכשר ליפסל בטבול יום ובמחוסר כפורים
ולהסדר על גבי השולחן קרבו הבזיכין חייבין עליו משום פיגול נותר וטמא ואין בו מעילה
המנחות מועלין בהן משהוקדשו קדשו בכלי הוכשרו ליפסל בטבול יום ובמחוסר כפורים
ובלינה קרב הקומץ חייבין עליו משום פיגול נותר וטמא ואין מועלין בשירים אבל מועלין
בקומץ עד שיצא לבית הדשן:

דף ט,א גמרא איתמר הנהנה מאפר תפוח שעל גבי המזבח רב אמר אין מועלין בו ורבי
יוחנן אמר מועלין בו לפני תרומת הדשן כולי עלמא לא פליגי דמועלין בו כי פליגי לאחר
תרומת הדשן רב אמר אין מועלין בו הרי נעשה מצותו ור' יוחנן אמר כיון דכתיב (ויקרא
ו) ולבש הכהן מדו בד וגו' כיון דצריך לבגדי כהונה בקדושתיה קאי תנן מועלין בהן עד
שתצא לבית הדשן קשיא לרב אמר לך רב עד שתראה לבית הדשן
דף ט,ב גמרא מיתיבי וכולן שפקעו מעל גבי המזבח לא יחזיר וכן גחלת שפקעה מעל גבי
המזבח לא יחזיר הא על גבי המזבח יחזיר בשלמא לר' יוחנן ניחא אלא לרב קשיא אמר
לך רב שאני גחלת דאית ביה מששא איכא דאמר לה להך גיסא טעמא משום גחלת דאית
ביה מששא הא אפר דלית ביה מששא אפילו לגבי מזבח אין מועלין בו בשלמא לרב ניחא
אלא לרבי יוחנן קשיא אמר לך רבי יוחנן הוא הדין דאפילו אפר והיינו טעמא דקתני גחלת
קאתי לאשמועינן דאפילו גחלת דאית בה מששא כי פקעה מעל גבי המזבח לא יחזיר
איתמר הנהנה מבשר קדשי קדשים לפני זריקת דמים ואמורי קדשים קלים לאחר זריקת
דמים רב אמר מה שנהנה יפלו לנדבה ולוי אמר יביא דבר שכולו למזבח תניא כוותיה
דלוי מעילה זו להיכן הולכת הלמידין לפני חכמים אומרים יביא דבר שכולו למזבח מאי
ניהו קטרת תניא כוותיה דרב הנהנה מדמי חטאת ומדמי אשם עד שלא קרבה חטאתו יוסיף
ויביא חטאתו ועד שלא קרבה אשמו יוסיף ויביא אשמו קרב חטאתו ילכו לים המלח כבר
קרב אשמו יפלו לנדבה הנהנה מקדשי קדשים לפני זריקת דמים ואמורי קדשים קלים
לאחר זריקת דמים מה שנהנה יפלו לנדבה כל קרבנות המזבח למזבח קרבנות קדשי בדק
הבית לבדק הבית קרבנות צבור לנדבת צבור הא גופה קשיא עד שלא קרבה חטאתו יוסיף

ויביא חטאתו משקרבה חטאתו ילכו לים המלח וקתני כל קרבנות המזבח למזבח ול"ש דאיכפור בעלים ול"ש היכא דלא איכפור רישא ר' שמעון היא דאמר כל חטאת שכיפרו בעליה תמות

דף י,א גמרא <רישא רבי שמעון> וסיפא רבנן אמר רב גביהא דבי כתיל לרב אשי הכי אמר אביי רישא רבי שמעון וסיפא רבנן אמר רבא הכל מודים שאם נהנה מבשר קדשי קדשים שנטמא <קודם זריקה> ומאימורי קדשים קלין לאחר שהעלן דפטור פשיטא מאי קא מפסיד מהו דתימא בשר קדשי קדשים שנטמא אית ליה מצות שריפה לכהנים אימורי קדשים קלין איכא מצוה להפוכי בצינורא קמ"ל דלא אמר רבא הא דאמרת כבר קרבה חטאת ילכו לים המלח הני מילי דאתידע ליה קמי כפרה אבל לאחר כפרה יפלו לנדבה מאי טעמא אין מפרישין מתחלה לאיבוד:

דף י,א משנה הקומץ והלבונה והקטורת ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח ומנחת נסכים מועלין בהם משהוקדשו קדשן בכלי הוכשר ליפסל בטבול יום ובמחוסר כפורים ובלינה וחייבין עליו משום נותר ומשום טמא ופיגול אין בה זה הכלל כל שיש לו מתירין אין חייבין עליו משום פיגול ונותר וטמא עד שיקריבו מתירין וכל שאין לו מתירין כיון שקידש בכלי חייבין עליו משום נותר וטמא ופיגול אין בה:

דף י,ב גמרא מה"מ דת"ר יכול אין חייבין משום טומאה אלא בדבר שיש לו מתירין ודין הוא ומה פיגול שהוא בידיעה אחת וקרבתו קבוע ולא הותר מכללו אין חייבין אלא על דבר שיש לו מתירין טומאה שהיא בדיעה אחת וקרבתו עולה ויורד והותרה מכללה אינו דין שלא יהא חייב אלא על דבר שיש לו מתירין תלמוד לומר (ויקרא כב) אמור אליהם לדורותיכם כל איש אשר יקרב מכל זרעכם וגו' בכל הקדשים הכתוב מדבר יכול יהו חייבין עליהן מיד תלמוד לומר אשר יקרב אמר רבי אלעזר וכי יש נוגע שהוא חייב הא כיצד כל דבר שיש לו מתירין אינו חייב עד שיקרבו מתירין וכל דבר שאין לו מתירין אינו חייב עד שיקדש בכלי:

מסכת מעילה פרק ג

דף י,ב משנה ולד חטאת ותמורת חטאת וחטאת שמתו בעליה ימותו ושעיברה שנתה ושאבדה ונמצאת בעלת מום אם משכיפרו הבעלים תמות ואינה עושה תמורה ולא נהנין ולא מועלין

דף י,א משנה ואם עד שלא כיפרו הבעלים תרעה עד שתסתאב ותמכר ויקחו בדמיה אחרת ועושה תמורה ומועלין בה:

דף י,א גמרא מאי שנא רישא דלא קא מיפלגי ומאי שנא סיפא דקא מיפלגי רישא פסיקא ליה סיפא לא פסיקא ליה הא תנא ליה גבי תמורה תנא התם משום תמורה תנא הכא משום מעילה:

דף י,א משנה המפריש מעות לנזירותו לא נהנין ולא מועלין מפני שהן ראויין לבא כולן שלמים מת והיו לו מעות סתומין יפלו לנדבה מעות מפורשים דמי חטאת ילכו לים המלח

לא נהנין ולא מועלין דמי עולה וביאו עולה ומועלין בהן דמי שלמים יביאו שלמים ונאכלין ליום אחד ואין טעונין לחם:

דף יא,א גמרא מתקיף לה ריש לקיש וליתני נמי המפריש מעות לקינים לא נהנין ולא מועלין מפני שהן ראויין להביא תורין שלא הגיע זמנן ובני יונה שעבר זמנן אמר רבא אמרה תורה במעות סתומין הבא שלמים אמרה תורה הבא תורין שלא הגיע זמנן אינן ראויין למזבח:

דף יא,א משנה רבי שמעון אומר הדם קל בתחלה וחסור בסופו נסכין חומר בתחלתן וקל בסופן דם בתחלתו אין מועלין יצא לנחל קדרון מועלין בו נסכין בתחלתן מועלין בהן ירדו לשיתין אין מועלין בהן:

דף יא,א גמרא ת"ר מועלין בדמים דברי ר' מאיר ור"ש וחכ"א אין מועלין מ"ט דמ"ד אין מועלין אמר עולא אמר קרא (ויקרא יז) ואני נתתיו לכם שלכם הוא דבי ר' ישמעאל תנא לכפר לכפרה נתתיו ולא למעילה רבי יוחנן אמר קרא (ויקרא יז) כי הדם הוא בנפש יכפר לפני כפרה כלאחר כפרה הוא מה לאחר כפרה אין בו מעילה אף לפני כפרה אין בו מעילה ואימא מה לפני כפרה יש בו מעילה אף לאחר כפרה יש בו מעילה וכי יש לך דבר שנעשית מצותו ויש בו מעילה אמאי לא

דף יא,ב גמרא הרי תרומת הדשן שנעשה מצותו ויש בו מעילה משום דהוה ליה תרומת הדשן ואיברי שעיר המשתלח שני כתובין הבאין כאחד וכל שני כתובין הבאין כאחד אין מלמדין הניחא למ"ד איברי שעיר המשתלח אין נהנין מהן אלא למאן דאמר נהנין מהן מאי איכא למימר משום דהוה ליה תרומת הדשן ובגדי כהונה שני כתובין הבאין כאחד וכל שני כתובין הבאין כאחד אין מלמדין הניחא לרבנן דאמרי (ויקרא טז) והניחם שם מלמד שהן טעונין גניזה שפיר אלא לרבי דוסא דאמר מותר להשתמש בהן כהן הדיוט מאי איכא למימר משום דהוה תרומת הדשן ועגלה ערופה שני כתובין הבאין כאחד הניחא למ"ד אין מלמדין אלא למ"ד מלמדין מאי איכא למימר תרי מיעוטי כתיבי כתיב התם (דברים כא) הערופה וכתוב התם (ויקרא ו) ושמו אצל המזבח הני אין מידי אחרינא לא: נסכים בתחילה מועלין בהן [וכו'] לימא מתני' דלא כר"א בר רבי צדוק דתניא ר"א בר רבי צדוק אומר לול קטן היה בין כבש למזבח במערבו של כבש אחת לשבעים שנה פרחי כהונה יורדין בו ומביאין יין קרוש שהוא דומה לעגולי דבילה ושורפין אותה בקדושה שנאמר (במדבר כח) בקודש הסך נסך שכר לה' כשם שניסוכה בקדושה כך שריפתה בקדושה מאי משמע ואמר רבינא אתיא קודש קודש כתיב הכא בקודש וכתוב התם (שמות כט) ושרפת את הנותר באש ולא יאכל כי קודש הם מה נותר שריפתו בקדושה אף האי נמי בקדושה אפילו תימא ר' אלעזר בר רבי צדוק דאי קלט איכא דאמרי לימא מתני' כר' אלעזר בר ר' צדוק דאי קלט אמרי לא ומדרבנן והא קרא קנסיב לה אסמכתא:

דף יא,ב משנה דישון מזבח הפנימי והמנורה לא נהנין ולא מועלין המקדיש דישון בתחלה מועלין בה תורין שלא הגיע זמנן ובני יונה שעבר זמנן לא נהנין ולא מועלין: **דף יא,ב גמרא** בשלמ'

דף יב,א גמרא מזבח החיצון דכתיב ביה (ויקרא ו) ושמו אצל המזבח מזבח הפנימי מנלן אמר ר"א דאמר קרא (ויקרא ב) והסיר את מוראתו בנוצתה אם אינו ענין למזבח החיצון תנהו ענין למזבח הפנימי אימא אידי ואידי במזבח החיצון ולקבוע לו מקום א"כ לימא קרא אצל המזבח מאי (ויקרא ו) הדשן דאפילו מזבח הפנימי מנורה מנלן דשן הדשן:

דף יב, א משנה ר"ש אומר תורין שלא הגיע זמנן מועלין בהן בני יונה שעבר זמנן לא נהנין ולא מועלין בהן:

דף יב, א גמרא בשלמא ר' שמעון כדקתני טעמא שהיה ר"ש אומר כל הראוי לאחר זמן והקדישו בתוך זמנו הרי הוא בלא תעשה ואין בו כרת אלא רבנן מאי שנא ממחוסר זמן אמרי מחוסר זמן מידי דהוה אבעל מום דבר פדיון הוא אבל הני עופות כיון דאין מום פוסל בעופות אין לעופות פדיון אמר עולא א"ר יוחנן קדשים שמתו יצאו מידי מעילה דבר תורה יתיב עולא וקאמר להא שמעתא א"ל רב חסדא מאן שמע לך ולר' יוחנן רבך [וכי] קדושה שבהן להיכן הלכה א"ל תיקשי מתניתין תורין שלא הגיע זמנן ובני יונה שעבר זמנן לא נהנין ולא מועלין הכא נמי נימא קדושה שבהן להיכן הלכה א"ל מודינא לך דאיכא מעילה מדרבנן וקשיא לי מי איכא מידי דמעיקרא לא אית ביה מעילה ולבסוף אית ביה מעילה ולא והא איכא דם דמעיקרא לית בה מעילה ולבסוף אית בה מעילה דתנן דם בתחלה אין מועלין בו יצא לנחל קדרון מועלין בו אמרי התם נמי איכא מעילה מעיקרא **דף יב, ב גמרא** דאמר רב המקיז דם לבהמת קדשים אסור בהנאה ומועלין בו: גופא אמר רב הונא אמר רב המקיז דם לבהמת קדשים אסור בהנאה ומועלין בו מתיב רב המנונא חלב המוקדשין וביצי תורין לא נהנין ולא מועלין אמר ליה כי קאמרינן לגבי דם דלא מתקיימת בלא דם אבל חלב דקא מקיימא בלא חלב לא מתיב רב משרשיא הזבל והפרש שבחצר אין נהנין ואין מועלין ויפלו דמיה ללשכה אמאי הכא נמי לא מקיים בלא פרש אמרי מאי איריא הדין פרש דמן עלמא קאתי לה אזיל האי אתי אחרינא לאפוקי דם מגופה הא קתני לא נהנין ולא מועלין ודמיו ללשכה מסייעא ליה לרבי אלעזר דאמר ר"א כל מקום שאמרו חכמים קדוש ואינו קדוש דמיו יפלו ללשכה:

דף יב, ב משנה חלב המוקדשין וביצי תורין לא נהנין ולא מועלין בד"א בקדשי מזבח אבל בקדשי בדק הבית הקדיש תרנגולת מועלין בה ובביצתה חמורה מועלין בה ובחלבה: **דף יב, ב גמרא** אלא גבי מזבח כי אקדשה קדושת דמים לא אית בה מעילה אמר רב פפא חסורי מיחסרה והכי קתני בד"א כשהקדיש קדושת הגוף לגבי מזבח אבל הקדישו קדושת דמים לגבי מזבח נעשה כמי שהקדישו לבדק הבית הקדיש תרנגולת מועלין בה ובביצתה חמורה מועלין בה ובחלבה:

דף יב, ב משנה כל הראוי למזבח

דף יג, א משנה ולא לבדק הבית ולא למזבח ולא למזבח לא לבדק הבית מועלין בה כיצד הקדיש בור מלא מים אשפות מלאות זבל שובך מלא יונים אילן מלא פירות שדה מלאה עשבים מועלין בהם ובמה שבתוכה אבל אם הקדיש בור ואח"כ נתמלא מים אשפה ואח"כ נתמלא זבל שובך ואח"כ נתמלא יונים אילן ואח"כ נתמלא פירות שדה ואחר כך נתמלאה עשבים מועלין בהם ואין מועלין במה שבתוכה ר' יוסי אומר המקדיש את השדה והאילן מועלין בהן ובגידולה מפני שהן גידולי הקדש ולד המעושרת לא ינוק מן המעושרת ואחרים מתנדבים כן ולד המוקדשין לא ינוק מן המוקדשין ואחרים מתנדבים כן הפועלים לא יאכלו מן גרוגרות הקדש וכן פרה מכרשיני הקדש:

דף יג, א גמרא קתני ולד המעושרת לא ינוק מן המעושרת מנהני מילי אמר רב אחדבוי בר אמי אתיא העברה העברה מבכור מה בכור מועלין בו אף חלב המעושרת מועלין בו חלב המוקדש נמי אתיא אמו אמו מבכור: הפועלין לא יאכלו כו': מאי טעמא אמר רב אחדבוי

בר אמי דאמר קרא (דברים כה) לא תחסום שור בדישו דישו שלך ולא דישו של הקדש
הדש קלעילין בשדה הקדש מעל והא בתלוש בעינן אמר רבינא ש"מ אבקה מעלי לה:
דף יג,ב משנה שרשי אילן [של] הדיוט הבאין בשל הקדש ושל הקדש שבאין בשל
הדיוט לא נהנין ולא מועלין מעין שהוא יוצא מתוך השדה של הקדש לא נהנין ולא מועלין
יצא חוץ לשדה נהנין ממנו המים שבכד של זהב לא נהנין ולא מועלין נתנן בצלוחית
מועלין בהן ערבה לא נהנין ולא מועלין ר"א ברבי צדוק אומר נוהגין היו הזקנים שנהנים
ממנו בלולביהן:

דף יג,ב גמרא אמר ר"ל אין מועלין בכולן אבל מועלין בשלש לוגין והקתני סיפא נתנו
לצלוחית מועלין בהן מכלל דרישא אפילו בשלשת לוגין נמי לא אלא אי איתמר אסיפא
איתמר מועלין בהן אמר ר"ל אין מועלין אלא בג' לוגין ורבי יוחנן אמר מועלין בכולן
למימרא דקסבר ר"ל יש שיעור למים והתנן אמר ר"א המנסך מי חג בחג בחוץ חייב ואמר
רבי יוחנן משום מנחם יודאפה ר"א בשיטת ר"ע אמר דדריש נסכיהם אחד ניסוך המים
ואחד ניסוך היין ואמר ריש לקיש אי מה יין שלש לוגין אף מים שלש לוגין מכלל דסבר
ריש לקיש אין שיעור למים לטעמא דמנחם יודאפה קאמר:

דף יג,ב משנה הקן שבראש האילן של הקדש לא נהנין ולא מועלין שבאשירה יתיז
בקנה המקדיש את החורש מועלין בכולו:

דף יד,א גמרא איתמר <עבודת כוכבים> {עבודה זרה} שנשתברה מאליה ר' יוחנן אמר
אסורה ור"ל אמר מותרת רבי יוחנן אמר אסורה דלא בטלה <עובד כוכבים> {} ור"ל
אמר מותרת מימר אמר היא גופה לא מצלה לדידי מצלה לי איתביה ריש לקיש לרבי
יוחנן הקן שבראש האילן של הקדש אין נהנין ואין מועלין שבאשירה יתיז בקנה מאי לאו
דאיתבר מגופה וקתני יתיז בקנה לא דאייתי עצים מעלמא אי הכי אמאי של הקדש אין
נהנין ואין מועלין אלא בגידולין הבאין לאחר מכאן וקסבר אין מועלין בגידולין הכי נמי
מסתברא דאי ס"ד דאייתי מעלמא אמאי יתיז בקנה לשקליה משקל אמר רבי אבהו א"ר
יוחנן לעולם דאייתי מעלמא ומאי יתיז יתיז אפרוחים אמר ליה רבי יעקב לרבי ירמיה
אפרוחים כאן וכאן מותרין ביצים כאן וכאן אסורין אמר רב אשי אם אפרוחים צריכין
לאמן כביצים דמו:

דף יד,א משנה הגזברים שלקחו עצים מועלין בעצים ואין מועלין לא בשיפויי ולא
בנבייה:

דף יד,א גמרא אמר שמואל בונין בחול ואח"כ מקדישין מאי טעמא מאן דמתנדב מעות
מקדש להו דאמר תיחול קדושת מעות אבנין ויהיב להון לאומנין בשכרן
דף יד,ב גמרא מיתבי מותר הקטרת מה היו עושין בו היו מפרישין ממנה שכר האומנין
ומחללין אותה על מעות האומנין ונותנין אותה לאומנין וחוזרין ונוטלין אותה מתרומה
חדשה ואמאי ליחליה אבנין דלא איכא בנין והא מעות האומנין קתני דליכא בנין כשיעור
מעות והאמר שמואל הקדש שוה מנה שחיללו על שוה פרוטה מחולל הני מילי דאי עבד
לכתחלה לא רב פפא אמר היינו טעמא דבונין בחול לא נתנה תורה למלאכי השרת אמרי
דלמא בעי למיזגא וזגא עלייהו אי בנא בקודשא אישתכח דקמעיל בקודשא תנן הגזברין
שלקחו את העצים מועלין בהן ואין מועלין לא בשיפויי ולא בנבייה ואמאי מועלין בהן
הכא נמי ליעבד בחול אמרי דלמא בעי למיזגא וזגא עליהן ואישתכח דקא מועל בקדשים

א"ר פפא אי בעצים דמכאן ואילך הכי נמי אלא כי תנן במתניתין בעצים דיומיה:

מסכת מעילה פרק ד

דף טו, א משנה קדשי מזבח מצטרפין זה עם זה למעילה ולחייב עליהם משום פיגול ונותר וטמא קדשי בדק הבית מצטרפין זה עם זה אחד קדשי מזבח ואחד קדשי בדק הבית מצטרפין זה עם זה למעילה:

דף טו, א גמרא השתא יש לומר דקתני אחד קדשי מזבח ואחד קדשי בדק הבית דהאי קדושת הגוף והאי קדושת דמים אפ"ה קתני מצטרפין זה עם זה קדשי מזבח עם קדשי מזבח מיבעיא משום דקתני עלה לחייב עליהן משום פיגול ונותר וטמא דקדשי בדק הבית לא איכא הכי משום הכי קא פליג ליה א"ר ינאי מחוורתא אין חייבין משום מעילה אלא על קדשי בדק הבית ועולה בלבד מ"ט דאמר קרא (ויקרא ה) נפש כי תמעול מעל מקדשי ה' קדשים המיוחדין לה' יש בהן מעילה אבל קדשי מזבח אית בהו לכהנים ואית בהו לבעלים תנן קדשי מזבח מצטרפין זה עם זה למעילה מדרבנן קדשי קדשים ששחטן בדרום מועלים בהן מדרבנן תנן הנהנה מן החטאת כשהיא חיה לא מעל עד שיפגום כשהיא מתה כיון שנהנה כל שהוא מעל מדרבנן ומדאורייתא לא והתניא רבי אומר (ויקרא ג) כל חלב לה' לרבות אימורי קדשים קלים למעילה מדרבנן והא קרא קא נסיב לה אסמכתא בעלמא והא אמר עולא אמר רבי יוחנן קדשים שמתו יצאו מידי מעילה דבר תורה במאי אילימא בקדשי בדק הבית אפילו כי מתו נמי לא יהא אלא דאקדיש אשפה לבדק הבית לאו אית בה מעילה אלא קדשי מזבח דאורייתא מי אית בהו מעילה אלא הכי קא אמרי דבי רבי ינאי מהאי קרא קדשי בדק הבית שמעין מינה קדשי מזבח לא שמעין מינה:

דף טו, ב משנה חמשה דברים בעולה מצטרפין זה עם זה הבשר והחלב והסולת והיין והשמן וששה בתודה הבשר והחלב והסולת והיין והשמן והלחם:

דף טו, ב גמרא מתני ליה רב הונא לרבא חמשה דברים בעולם מצטרפין זה עם זה א"ל בעולם קא אמרת והא קתני בתודה ו' דברים שבתודה הבשר והחלב והסולת והיין והשמן ולחמי תודה א"ל תני בעולה תנינא להא דתנו רבנן עולות ואימורים מצטרפין לכזית להעלותן בחוץ ולחייב עליהן משום פיגול ונותר וטמא קתני בעולה אין בשלמים לא בשלמא להעלותן בחוץ עולה דכליל היא מצטרפין שלמים לא מצטרפין אלא לחייב עליהן משום פיגול ונותר וטמא שלמים אמאי לא מחייב והתנן כל הפיגולים מצטרפין זה עם זה וכל הנותרות מצטרפות זו עם זו אלא אימא עולה ואימוריה מצטרפין זה עם זה לכזית ליזרק עליהן את הדם וכיון דמצטרפין ליזרק את הדם חייב וכו' ומאן קתני לה רבי יהושע היא דתניא רבי יהושע אומר כל הזבחים שבתורה שנשתייר מהן כזית בשר וכזית חלב זורק את הדם כחצי זית בשר וכחצי זית חלב אינו זורק את הדם ובעולה אפילו כחצי זית בשר וכחצי זית חלב זורק את הדם מפני שכולה כליל ובמנחה אפילו כולה קיימת לא יזרוק מנחה מאי עבידתיה אמר רב פפא מנחת נסכים:

דף טו, ב משנה התרומה ותרומת מעשר ותרומת מעשר של דמאי והחלה והביכורים מצטרפין זה עם זה לאסור ולחייב עליהן את החומש כל הפיגולים מצטרפין זה עם זה וכל הנותרים מצטרפין זה עם זה:

דף טו, ב גמרא מאי טעמא כולהו איקרו תרומה גבי חלה כתיב (במדבר טו) ראשית עריסותיכם חלה תרימו תרומה גבי ביכורים נמי איקרו תרומה דתניא (דברים יב) ותרומת ידך אלו ביכורים אבל אינך לא צריכא:

דף טו, ב משנה כל הנבילות מצטרפין זו עם זו וכל השקצים מצטרפין זה עם זה:
דף טו, ב גמרא אמר רב

דף טז, א גמרא לא שנו אלא לענין טומאה אבל לענין אכילה טהורין בפני עצמן וטמאים בפני עצמן ולוי אמר אפילו לאכילה נמי מצטרפין ורב אסי אמר טהורים לעצמן וטמאין לעצמן איכא דאמרי פליגא אדרב ואיכא דאמרי לא פליגא מיתיבי מיתת פרה וחיי גמל אין מצטרפין זה עם זה הא מיתת שניהם מצטרפין וקשיא לרב אסי אימא הא חיי שניהם מצטרפין ומני רבי יהודה היא דאמר אבר מן החי נוהג בטמאה אבל מיתת שניהם מאי לא מצטרפי א"כ מאי איריא דרהיט ותני מיתת פרה וחיי גמל הא אפילו מיתת שניהם לא מצטרפי ועוד תניא חצי זית פרה בחייה וחצי זית גמל במיתתה אין מצטרפין אבל חצי זית מפרה וחצי זית מגמל בין בחייה בין במיתתה מצטרפין קשיא רישא אסיפא אלא לאו שמע מינה מיתת שניהם מצטרפין אמר לך רב אסי האי תנא סבר איסור חל על איסור

דף טז, ב גמרא אמר רב יהודה אמר רב אכילת שרצים לוקה עליו בכזית מאי טעמא אכילה כתיב בהו והתני רבי יוסי בר ר' חנינא קמיה דרבי יוחנן (ויקרא כ) והבדלתם בין הבהמה הטהורה לטמאה ובין העוף הטמא לטהור ולא תשקצו את נפשותיכם בבהמה ובעוף ובכל אשר תרמוש האדמה אשר הבדלתי לכם לטמא פתח הכתוב באכילה וסיים בטומאה מה טומאה בכעדשה אף אכילה בכעדשה וקלסיה ר' יוחנן וקשיא לדרב לא קשיא כאן במיתתן כאן בחייהן אמר ליה אביי והא רב אמתני' קאי ומתני' כל השרצים קתני אפילו במיתתן <לאו דאיכא פורתא מהאי ופורתא מהאי> אמר ליה רב יוסף ההיא דיוקא דילך הוא רב שמעתא בעלמא קאמר: וקלסיה ר' יוחנן: מיתיבי האיברין אין להן שיעור אפי' פחות מכזית נבלה ופחות מכעדשה מן השרץ מטמאין ואמר רבי יוחנן אין לוקין עליהן אלא בכזית אמר רבא במובדלין דבר הכתוב א"ל רב אדא בר אהבה לרבא אלא מעתה בהמה נמי ליפלגי בין מובדלת לשאינה מובדלת

דף יז, א גמרא אמר ליה כי קא מקיש רחמנא (ויקרא כ) לבל תשקצו אבל לשיעורין לא:
דף יז, א משנה דם השרץ והבשר מצטרפין זה עם זה כלל אמר רבי יהושע כל שטומאתו ושיעורו שוין מצטרפין טומאתו ולא שיעורו שיעורו ולא טומאתו לא טומאתו [ולא] שיעורו אין מצטרפין:

דף יז, א גמרא אמר רב חנין אמר רב זעירא וכן אמר רבי יוסי בר ר"ח (ויקרא יא) הטמאין מלמד שהן מצטרפין ואפילו שרץ ושרץ ודם בין משם אחד בין משני שמות אמר רב יוסף לא קשיא כאן בכולו כאן במקצתו ומנא תימרא מדתניא נשפך על הרצפה והיה מקומה קטפרס איהל על מקצתו טהור איהל על כולו טמא מאי מקצתו אילימא מקצת דם והא אמר רבי חנינא אמר רבי רביעית דם שהגיס בה טהורה אלא לאו שמע מינה כאן בכולו כאן במקצתו ש"מ שאל רבי מתיא בן חרש את רבי שמעון בן יוחאי בעיר [רומי] מנין לדם שרצים שהוא טמא א"ל דאמר קרא (ויקרא יא) וזה לכם הטמא אמרו לו

תלמידיו חכים ליה בן יוחאי אמר להם תלמוד ערוך בפיו של רבי אלעזר בר רבי יוסי שפעם אחת גזרה המלכות גזרה שלא ישמרו את השבת ושלא ימולו את בניהם ושיבעלו את נדות הלך רבי ראובן בן איסטרובלי וסיפר קומי והלך וישב עמהם אמר להם מי שיש לו אויב יעני או יעשיר אמרו לו יעני אמר להם אם כן לא יעשו מלאכה בשבת כדי שיענו אמרו טבית אמר ליבטל ובטלוגה חזר ואמר להם מי שיש לו אויב יכחיש או יבריא אמרו לו יכחיש אמר להם אם כן ימולו בניהם לשמונה ימים ויכחישו אמרו טבית אמר ובטלוגה חזר ואמר להם מי שיש לו אויב ירבה או יתמעט אמרו לו יתמעט אם כן לא יבעלו נדות אמרו טבית אמר ובטלוגה הכירו בו שהוא יהודי החזירו אמרו מי ילך ויבטל הגזרות **דף יז,ב גמרא** ילך ר' שמעון בן יוחאי שהוא מלומד בנסים ואחריו מי ילך ר' א בר ר' יוסי אמר להם רבי יוסי ואילו היה אבא חלפתא קיים יכולין אתם לומר לו תן בנך להריגה אמר להם ר' שמעון אילו היה יוחאי אבא קיים יכולין אתם לומר לו תן בנך להריגה אמר להו רבי יוסי אנא אזלין דלמא עניש ליה ר' שמעון דקא מסתפינא קביל עליה דלא ליענשיה אפילו הכי ענשיה כשהיו מהלכין בדרך נשאלה שאלה זו בפניהם מנין לדם השרץ שהוא טמא עקם פיו ר' אלעזר בר רבי יוסי ואמר (ויקרא יא) וזה לכם הטמא אמר ליה ר' שמעון מעקימת שפתיך אתה ניכר שתלמיד חכם אתה אל יחזור הבן אצל אביו יצא לקראתו בן תמליון רצונכם אבוא עמכם בכה ר' שמעון ואמר מה שפחה של בית אבא נזדמן לה מלאך שלש פעמים ואני לא פעם אחת יבא הנס מכל מקום קדים הוא על בברתיה דקיסר כי מטא התם אמר בן תמליון צא בן תמליון צא וכיון דקרו ליה נפק אזל אמר להון שאילו כל מה דאית לכון למישאל ועיילינהו לגנזיה לשקול כל דבעו אשכחו ההוא איגרא שקלוגה וקרעוה והיינו דאמר רבי אלעזר בר רבי יוסי אני ראיתיה בעיר [רומי] והווי עליה כמה טיפי דמים:

דף יז,ב משנה הפיגול והנותר אין מצטרפין מפני שהן שני שמות השרץ והנבלה וכן הנבלה ובשר המת אין מצטרפין זה עם זה לטמא אפילו בקל שבשניהן:

דף יז,ב גמרא אמר רב יהודה אמר שמואל לא שנו אלא לטומאת הידים דמדרבנן היא אבל לענין אכילה מצטרפין דתניא ר' אליעזר אומר (שמות כט) לא יאכל כי קדש הוא כל שבקדש פסול בא הכתוב ליתן לא תעשה על אכילתו:

דף יז,ב משנה האוכל שנטמא באב הטומאה ושנטמא בולד הטומאה מצטרפין זה עם זה לטמא בקל שבשניהם כל האוכלים מצטרפין זה עם זה לפסול הגוייה כבחצי פרס כבמזון שתי סעודות לעירוב וכביצה לטמא טומאת אוכלין וכגרוגרת להוצאת שבת וככותבת ביום הכפורים כל המשקין מצטרפין זו עם זו לפסול את הגוייה ברביעית וכמלא לוגמא ביום הכפורים:

דף יז,ב גמרא תניא רבי שמעון אומר מה טעם שאפשר לשני שיעשה ראשון ומי קא עביד שני ראשון הא לא אפשר אמר רבא הכי קאמר מי גרם לשני לאו ראשון רב אשי אמר ראשון ושני לגבי שלישי בני חדא ביקתא אינון:

דף יח,א משנה הערלה וכלאי הכרם מצטרפין זה עם זה ר' שמעון אומר אין מצטרפין: **דף יח,א גמרא** ומי צריך ר"ש לצרופי והתניא ר"ש אומר כל שהוא למכות תני אין צריכין לצרף:

דף יח,א משנה הבגד והשק והשק והעור והמפץ כולן מצטרפין זה עם זה אר"ש מה טעם מפני שהן ראויין ליטמא במושב:

דף יח, א גמרא תנא קיצע מכולן שלשה ועשה מהן בגד למשכב שלשה למושב טפח לאחיזה כל שהו מאי לאחיזה אמר ר"ל אמר ר' ינאי שכן עומד לנוולה במתניתא תנא הואיל וראוי לקוצצי תאנים:

מסכת מעילה פרק ה

דף יח, א משנה הנהנה מן ההקדש שוה פרוטה אע"פ שלא פגם מעל דברי ר"ע וחכ"א כל דבר שיש בו פגם לא מעל עד שיפגום ושאין בו פגם כיון שנהנה מעל כיצד נתנה קטלא בצוארה טבעת בידה שתה בכוס של זהב כיון שנהנה מעל לבש בחלוק כסה בטלית ביקע בקרדום לא מעל עד שיפגום הנהנה מן החטאת כשהיא חיה לא מעל עד שיפגום כשהיא מתה כיון שנהנה מעל:

דף יח, א גמרא תנא מודה ר"ע לחכמים בדבר שיש בו פגם במאי קא מיפלגי אמר רבא בלבוש מציעאה ומלמלא ת"ר (ויקרא ה) נפש אחד היחיד ואחד הנשיא ואחד המשיח (ויקרא ה) כי תמעל מעל אין מעל אלא שנוי וכן הוא אומר (במדבר ה) איש איש כי תשטה אשתו ומעלה בו מעל ואומר (דברי הימים א ה) וימעלו באלהי

דף יח, ב גמרא אבותיהם ויזנו אחרי הבעלים יכול פגם ולא נהנה או נהנה ולא פגם ובמחובר לקרקע ובשליח שעשה שליחותו תלמוד לומר וחטאה נאמר (ויקרא כב) חטא בתרומה ונאמר חטא במעילה מה חטא האמור בתרומה פוגם ונהנה ומי שפגם נהנה ובדבר שפוגם בו נהנה ופגימתו והנאתו כאחד ובתלוש מן הקרקע ובשליח שעשה שליחותו אף חטא האמור במעילה פוגם ונהנה ומי שפגם נהנה ובדבר שפוגם בו נהנה ופגימתו והנאתו כאחד ובתלוש מן הקרקע ובשליח שעשה שליחותו אין לי אלא אוכל ונהנה בדבר שאין בו פגם מנין אכילתו ואכילת חברו הנייתו והניית חברו הנאתו ואכילת חברו אכילתו והניית חברו שמצטרפין זע"ז אפילו לזמן מרובה מנין ת"ל (ויקרא ה) תמעול מעל מ"מ אי מה חטא האמור בתרומה לא צירף שתי אכילות כאחד אף חטא האמור במעילה לא צירף שתי אכילות כאחד מנין אכל היום ואכל למחר ואפי' לזמן מרובה ת"ל תמעול מעל מ"מ אי מה חטא האמור בתרומה פגימתו והנאתו כאחד מנין לאכילתו ואכילת חברו ואפי' מכאן ועד שלש שנים מנין ת"ל תמעול מעל מכל מקום אי מה חטא האמור בתרומה

דף יט, א גמרא עד שיצא מן הקדש לחול מן הקדש לקדש כגון לקח קיני זבים וקיני זבות וקיני יולדות ושקל שקלו והביא חטאתו ואשמו מן ההקדש כיון שהוציא מעל דברי ר' שמעון רבי יהודה אומר עד שיזרוק הדם מנין ת"ל (ויקרא ה) תמעול מעל מכל מקום: אמר מר נפש אחד היחיד ואחד הנשיא ואחד המשוח במשמע שיכול מאי פשיטא נפש כתיב מהו דתימא אמר רחמנא (שמות ל) ואשר יתן ממנו על זר והאי לאו זר הוא דהא אימשה בגווייה קמ"ל ואקשה רחמנא לסוטה <ולעבודת כוכבים> {ולעבודה זרה} ולתרומה לסוטה דאף על גב דלא פגם גבי הקדש נמי נתנה טבעת בידה מעלה כי אקשה רחמנא <לעבודת כוכבים> {} דעד דאית בה שינוי גבי הקדש נמי עד דביקע בקרדום ויפגם ופגום אקשה רחמנא לתרומה מה תרומה (ויקרא כב) כי יאכל פרט למזיק גבי הקדש נמי כל דבר אכילה כי מזיק ליה פטור: כיצד נתנה קטלא כו': אמר ליה רב כהנא

לרב זביד ודהבא לאו בר איפגומי הוא והא דהבא דכלתיה דנון להיכא אזל אמר ליה דלמא דהבא דרמיין כלתיך הוא ועוד נהי דלא איכא נהנה ופגם לאלתר לעולם מי לא איכא פגימה: הנהנה מן החטאת וכו': מכדי אי בבהמה תמימה היינו כוס של זהב א"ר פפא בבעלת מום עסקינן:

דף יט, ב משנה נהנה כבחצי פרוטה ופגם כחצי פרוטה או שנהנה בשוה פרוטה בדבר אחד ופגם בשוה פרוטה בדבר אחר לא מעל עד שיהנה בשוה פרוטה ופגם בשוה פרוטה בדבר אחד אין מועל אחר מועל במוקדשין אלא בהמה וכלי שרת בלבד כיצד רכב על גבי בהמה ובא חברו ורכב ובא חברו ורכב כולן מעלו שתה בכוס של זהב ובא חברו ושתה ובא חברו ושתה כולן מעלו תלש מן החטאת ובא חברו ותלש ובא חברו ותלש כולן מעלו רבי אומר כל דבר שאין לו פדיון יש בו מועל אחר מועל:

דף יט, ב גמרא מני מתניתין רבי נחמיה היא דתניא אין מועל אחר מועל אלא בבהמה בלבד ר' נחמיה אומר בהמה וכלי שרת מ"ט דת"ק קסבר בעניינא דבהמה כתיב דכתיב (ויקרא ה) באיל האשם ור' נחמיה אמר לך ק"ו אם אחרים מביא לקדושתן הוא עצמו לא כ"ש: רבי אומר כל דבר שאין לו פדיון יש כו': היינו ת"ק אמר רבא איכא בינייהו עצים דת"ר האומר הרי עלי עצים לא יפחות משני גזירין רבי אומר עצים קרבן הן וטעונין מלח וטעונין תנופה אמר רבא לדברי רבי עצים טעונין עצים ואמר רב פפא לדברי רבי עצים צריכין קמיצה רב פפא אמר קדשי מזבח תמימין ונעשו בעלי מומין ועבר ושחטן איכא בינייהו והתניא קדשי מזבח תמימין ונעשו בעלי מומין ועבר ושחטן רבי אומר יקברו וחכ"א יפדו:

דף יט, ב משנה נטל אבן או קורה של הקדש הרי זה לא מעל
דף כ, א משנה נתנה לחברו הוא מעל וחברו לא מעל בנאה בתוך ביתו ה"ז לא מעל עד שידור תחתיה בשוה פרוטה נטל פרוטה של הקדש ה"ז לא מעל נתנה לחברו הוא מעל וחברו לא מעל נתנה לבלן אע"פ שלא רחץ מעל שהוא אומר לו הרי המרחץ פתוח לפניך הכנס ורחוץ אכילתו ואכילת חברו הנייתו והניית חברו אכילתו והניית חברו הנייתו ואכילת חברו מצטרפין זה עם זה ואפילו לזמן מרובה:

דף כ, א גמרא מ"ש הוא ומ"ש חבירו אמר שמואל בגזבר המסורות לו עסקינן: בנאה בתוך ביתו אינו חייב כו': למה לי עד שידור תחתיה כיון דשניה מעל אמר רב כגון שהניחה על פי ארובה וכיון דבני לה מיהת מעל לימא מסייע ליה לרב דאמר רב המשתחוה לבית אסרו אמר רב אחא בריה דרב איקא הנאה הנראת לעינים אסרה תורה לימא מסייע ליה הדר בבית של הקדש כיון שנהנה ממנה מעל אמר ריש לקיש התם בשהקדישו ולבסוף בנאו אבל בנאו ולבסוף הקדישו מאי לא מעל מאי איריא רהיט ותני הדר בבית של מערה לא מעל לימא הדר בבית של אבנים שבנאו ולבסוף הקדישו לא מעל אמרי הא פסיקא ליה הא לא פסיקא ליה:

מסכת מעילה פרק ו

דף כ"א משנה השליח שעשה שליחותו בעל הבית מעל לא עשה שליחותו השליח מעל כיצד אמר לו תן בשר לאורחים ונתן להם כבד ונתן להם בשר השליח מעל אמר לו תן להם חתיכה חתיכה והוא אומר טלו שתיים והם נטלו שלש כולם מעלו:

דף כ"ב גמרא מאן תנא דכל מילתא דמימלך עלה שליח תרתמי מילי הויין א"ר חסדא דלא כר"ע דתנן הנודר מן הירק מותר בדילועין ור"ע אוסר אביי אמר אפילו תימא ר"ע מי לא בעי לאימלוכי כי אמרו רבנן קמיה דרבא אמר להו שפיר קאמר נחמני מאן תנא דפליג עליה דר"ע רשב"ג היא דתניא הנודר מן הבשר אסור בכל מיני בשר ואסור בראש וברגלים בקנה ובכבד ובלב ואסור בבשר עופות ומותר בבשר דגים וחגבים רשב"ג מתיר בראש וברגלים בקנה ובכבד ובעופות ובדגים ובחגבים וכן היה רשב"ג אומר קרביים לאו בשר הן ואוכליהן לאו בר איניש ולת"ק מ"ש בבשר עופות משום דרגיל איניש דאמר לא אשכחי בשרא דחיותא ואתאי בשרא דציפרא אי הכי הכי נמי עביד איניש למימרא לא אשכחי בשרא דחיותא ואתאי דגים אמר רב פפא ביום הקזה עסקינן דלא אכיל איניש דגים אי הכי ציפרא נמי <לא> ניכול דאמר שמואל דמסוכר ואכל ציפרא פרח ליביה כציפרא ועוד תניא אין מקיזין דם לא על הדגים ולא על העופות ולא על בשר מליח אלא אמר רב פפא ביומא דכייבין ליה עיניה עסקינן דלא אכיל דגים: אמר לו תן לו חתיכה כו': שמע מינה מוסיף על שליחותו הוי שליח אמר רב ששת דאמר שליח טול אחת מדעתו ואחת מדעתי

דף כ"א גמרא מהו דתימא עקר שליח שליחותיה דבעה"ב ולא למעול קמ"ל:

דף כ"א משנה אמר לו הבא לי מן החלון או מן הדלוסקמא והביא לו אע"פ שאמר בעה"ב לא היה בלבי אלא מזה והביא מזה בעה"ב מעל אבל אם אמר לו הבא לי מן החלון והביא לו מן הדלוסקמא או מן הדלוסקמא והביא לו מן החלון השליח מעל שלח ביד חרש שוטה וקטן אם עשו שליחותו בעה"ב מעל לא עשו שליחותו חנווני מעל שלח ביד פקח ונזכר עד שלא הגיע אצל חנווני חנווני מעל לכשיוציא כיצד יעשה נוטל פרוטה או כלי ואומר פרוטה של הקדש בכל מקום שהוא מחולל על זה שההקדש נפדה בכסף ובשוה כסף:

דף כ"א גמרא מאי קמ"ל דברים שבלב אינם דברים: שילח ביד חרש שוטה וקטן אם עשו [וכו'] : והא לאו בני שליחותא נינהו א"ר אלעזר עשאום כמעטן של זיתים דתנן הזיתים מאימתי מקבלין טומאה משיזיעו זיעת המעטן ולא זיעת הקופה רבי יוחנן אמר כאותה ששנינו נתנו ע"ג הקוף והוליכו או ע"ג הפיל והוליכו >ואמר לאחר לקבלו ממנו< הרי זה עירוב אלמא קא עבדא שליחותיה ה"נ איתעביד שליחותיה: שלח ביד פקח [וכו'] : ואע"ג דלא אידכר שליח ורמינהי נזכר בעה"ב ולא נזכר שליח השליח מעל >נזכרו שניהם חנווני מעל< א"ר ששת מתני' >נמי< כשנזכרו שניהם:

דף כ"א משנה נתן לו פרוטה אמר לו הבא לי בחציה נרות ובחציה פתילות והלך והביא לו בכולה פתילות או בכולה נרות או שאמר לו הבא לי בכולה נרות או בכולה פתילות והלך והביא בחציה נרות ובחציה פתילות שניהם לא מעלו אבל אם אמר לו הבא לי בחציה נרות ממקום פלוני ובחציה פתילות ממקום פלוני והלך והביא לו נרות ממקום פתילות ופתילות ממקום נרות השליח מעל נתן לו שתי פרוטות ואמר לו לך והבא לי אתרוג והלך והביא לו באחת אתרוג ובאחת רימון שניהם מעלו רבי יהודה אומר בעה"ב

לא מעל שהוא אומר לו אתרוג גדול הייתי מבקש והבאת לי קטן ורע נתן לו דינר זהב ואמר לו לך והבא לי חלוק

דף כא, ב משנה והלך והביא לו בשלשה חלוק ובשלשה טלית שניהם מעלו ר' יהודה אומר בעה"ב לא מעל שהוא אומר לו חלוק גדול הייתי מבקש והבאת לי קטן ורע:
דף כא, ב גמרא שמעת מינה מאן דאמר לשלוחו זיל זבן לי כורא דארעא ואזל וזבן ליה ליתכא קני לוקח אמרי הכא היכי דמי כגון דאייתי ליה שוה ו' בשלש אימא סיפא ר' יהודה אומר בעה"ב לא מעל שהוא יכול לומר לו חלוק גדול הייתי מבקש והבאת לי חלוק קטן ורע דא"ל אי יהבת דינר כוליה אייתית לי שוה ב' דינרין ה"נ מסתברא דקתני <סיפא> מודה ר' יהודה בקטנית ששניהם מעלו שהקטנית בפרוטה וקטנית בדינר ה"ד אי באתרא דזבני בשומא גבי קטנית נמי דיהב סלע מוזלי ליה טפי אמר רב פפא בדוכתא דמזבני בכני כני כנא כנא בפרוטה דהתם פסיק מילתייהו:

דף כא, ב משנה המפקיד מעות אצל שולחני אם צרורין לא ישתמש בהן לפיכך אם הוציא מעל אם מותרין ישתמש בהן לפיכך אם הוציא לא מעל אצל בעה"ב בין כך ובין כך לא ישתמש בהן לפיכך אם הוציא מעל החנווני כבעה"ב דברי ר"מ ר' יהודה אומר כשולחני נפלה פרוטה של הקדש בתוך כיסו או שאמר פרוטה בכיס זה הקדש כיון שהוציא את הראשונה מעל דברי ר"ע וחכמים אומרים עד שיוציא את כל הכיס ומודה ר"ע לחכמים באומר פרוטה מן כיס זה הקדש שהוא מוציא והולך עד שיוציא את כל הכיס:

דף כא, ב גמרא כי אתא רב דימי אמר רמי ליה ר"ל לר' יוחנן מ"ש רישא ומ"ש סיפא אמר ליה סיפא באומר לא יפטור כיס זה מן ההקדש רמא ליה רמא ליה דתנן האומר אחד משוורי הקדש היו לו שנים הגדול שבהן הקדש א"ל סיפא באומר לא יפטור כיס זה מן ההקדש

דף כב, א גמרא רב פפא אמר כיסין אלוגין רמא ליה דתנן הלוקח יין מבין הכותים אומר שני לוגין שאני עתיד להפריש הרי הן תרומה עשרה מעשר ראשון תשעה מעשר שני ומיחל ושותה מיד דברי ר"מ רבי יהודה ורבי יוסי ור"ש אוסרים א"ל סיפא דמתני' באומר לא יפטור כיס זה מן ההקדש:

מסכת תמיד פרק א

דף כה, ב משנה בשלשה מקומות הכהנים שומרים בבית המקדש בית אבטינס בית הניצוץ בית המוקד בבית אבטינס ובבית הניצוץ היו עליות הרובים שומרים שם בית המוקד כיפה ובית הגדול היה מוקף רובדין של אבן זקני בית אב ישנים שם ומפתחות העזרה בידם פרחי כהונה איש כסתו בארץ לא היו ישנים בבגדי קדש אלא היו פושטין ומניחין אותן תחת ראשיהם ומתכסין בכסות עצמן אירע קרי לאחד מהן יוצא והולך לו **דף כו, א משנה** במסיבה ההולכת לו תחת הבירה ונרות דולקין מכאן ומכאן עד שהוא מגיע לבית הטבילה ומדורה היתה שם ובית הכסא של כבוד זה היה כבודו מצאו נעול יודע שיש שם אדם פתוח בידוע שאין שם אדם ירד וטבל עלה ונסתפג ונתחמם כנגד המדורה בא וישב לו אצל אחיו הכהנים עד שהיו שערים נפתחים יוצא והולך לו מי שהוא רוצה

לתרום את המזבח משכים וטובל עד שלא יבא הממונה וכי באיזה שעה בא הממונה לא כל העתים שוות פעמים שהוא בא מקרות הגבר או סמוך לו מלפניו או מאחוריו הממונה בא ודפק עליהן והן פתחו לו אמר להן מי שטבל יבא ויפיס הפיסו מי שזכה זכה בו :

דף כו, א גמרא מנא ה"מ אמר אביי אמר קרא (במדבר ג) והחונים לפני המשכן קדמה לפני אהל מועד מזרחה משה ואהרן ובניו שומרים משמרת המקדש למשמרת בני ישראל אמרי אין שימור בעלמא אשכתן דבעי כהנים ולוים שימור מיהו מתניתין קתני בשלשה מקומות הכהנים שומרים בבית המקדש והלוים בעשרים וא' מקום ואילו קרא כהנים ולוים בהדי הדדי כתיב אמרי הכי קאמר והחונים לפני המשכן קדמה לפני אהל מועד מזרחה משה והדר אהרן ובניו שומרי משמרת המקדש אהרן בחד מקום ובניו בשני מקומות ממאי מדכתיב והחונים וכתוב שומרים חונים לחוד ושומרים לחוד אימא כולהו בחד מקום לחודיה לא ס"ד מה משה בחד מקום לחודיה אף אהרן ובניו בחד מקום לחודיה רב אשי אמר מסיפיה דקרא (במדבר ג) שומרים משמרת למשמרת:

דף כו, ב גמרא בית אבטינס ובית הניצוץ איבעיא להו עליות ממש הוו או דלמא דהוו גביהי מגבה כעליות תא שמע דתנן שבצפון שער הניצוץ כמין אכסדרא היה ועלייה בנויה על גבה שהכהנים שומרים מלמעלה והלוים מלמטה ופתח היה לו לחול מנא הני מילי דתנו רבנן (במדבר יח) וילוו עליך וישרתוך בעבודתך הכתוב מדבר אתה אומר בעבודתך הכתוב מדבר או אינו אלא בעבודתם כשהוא אומר (במדבר יח) ונלוו עליך ושמרו לכל כליו ולכל עבודתו הרי בעבודתם אמור הא מה אני מקיים וילוו עליך וישרתוך בעבודתך הכתוב מדבר הא כיצד כהנים שומרים מלמעלה ולוים מלמטה בית המוקד כיפה ובית גדול היה וחד שומר הוא דהוה בבית המוקד ורמינהי שני שערים היו בבית המוקד אחד פתוח לחיל ואחד פתוח לעזרה א"ר יהודה בזה שנכנסין לעזרה פשפש קטן היה לו שבו נכנסין לבלוש העזרה אמר אביי כיון דגבי הדדי הוו קיימי סגי להו בחד שומר דוי להכא ודוי להכא מוקף רובדין של אבן רובדין מאי ניהו גזרתא דאצטבתא דסלקי בהו לאצטבתא ומי הוו מיפלגי אבנים והכתיב (מלכים א ו) והבית בהבנותו אבן שלמה וגו' אמר אביי דמתקני ומיייתי מעיקרא אבני זותרתא ואבני רברבתא כדכתיב (מלכים א ז) אבני עשר אמות ואבני שמונה אמות: זקני בית אב ישנים שם: ואמאי לעיילי מטות אמר אביי לאו אורח ארעא לעיולי מטות לבית המקדש: פרחי כהונה איש כסותו בארץ: אמאי התם קרי להו רובים הכא קרי להו

דף כז, א גמרא פרחי כהונה אמרי אין התם דלא מטו למעבד עבודה קרי להו רובים הכא דמטו להו למעבד עבודה קרי להו פרחי תנן התם בשלשה מקומות הכהנים שומרים בבית המקדש בבית אבטינס ובבית הניצוץ ובבית המוקד והלוים בכ"א מקומות ה' על ה' שערי הר הבית ד' על ד' פנותיו מבפנים ה' על ה' שערי עזרה וד' על ד' פנותיו מבחוץ אחד בלשכת הקרבן ואחד בלשכת הפרוכת ואחד אחורי בית הכפורת מנה"מ אמר רב יהודה מסורא ואמרי לה במתניתא תנא דכתיב (דברי הימים א כו) למזרח הלוים ששה לצפונה לויים ארבעה לנגבה לויים ארבעה ולאסופים שנים שנים לפרבר למערב ארבעה למסלה שנים לפרבר אמרי הני כ"ד הוו אמר אביי ה"ק לאסופים שנים <ב'> אכתי עשרין ותרי הוו היאך דפרבר חד הוה ואחרינא בצוותא הוא דאזיל ויתיב גביה משום דקאי אבראי מאי לפרבר אמר רבה בר רב שילא כמ"ד כלפי בר ואב"א לעולם כ"ד כדכתיב תלתא מינייהו דכהנים ועשרין וחד דלוים והא הכא לויים הוא דכתיב כר' יהושע בן לוי דאמר ריב"ל

בכ"ד מקומות נקראו כהנים לויים וזה אחד מהן (יחזקאל מד) והכהנים הלויים בני צדוק: חמשה על חמשה שערי הר הבית וארבעה על ארבעה פנותיו מתוכו ה' על ה' שערי עזרה וארבעה על ארבעה פנותיו מבחוץ מאי שנא הר הבית דעבדינן מתוכו ומאי שנא עזרה דעבדינן מבחוץ אמרי הר הבית דאי תמה ובעי מיתב יתיב אמרינן מתוכו עזרה דאי תמה ובעי למיתב לא מצי יתיב דאמר מר אין ישיבה בעזרה אלא למלכי בית דוד בלבד אמרינן מבחוץ אמר מר ה' על ה' שערי עזרה וה' שערים הוא דהוי בעזרה ורמינהי ז' שערים היו בעזרה ג' בצפון וג' בדרום ואחד במזרח אמר אביי תרי מינייהו לא צריכי שימור רבא אמר תנאי היא דתניא אין פוחתין מי"ג גזברין ומז' אמרכלין ר' נתן אומר אין פוחתין מי"ג גזברין כנגד י"ג שערים דל חמשה דהר הבית פשו להו תמניא דעזרה אלמא איכא תנא דאמר תמניא הוו ואיכא תנא דאמר שבעה ואיכא תנא דאמר חמשה הוו: לא היו ישנים בבגדי קדש כו': שינה הוא דלא אבל הללך מהלכים שמעת מינה בגדי כהונה ניתנו ליהנות בהן אמרי הוא הדין דאפילו הללך נמי לא והא דקתני לא היו ישנים משום דבעי למיתנא סיפא אלא פושטין ומקפלין ומניחין אותן תחת ראשיהן קתני רישא נמי לא היו ישנים והא גופה קא קשיא ומניחין אותן תחת ראשיהן ש"מ בגדי כהונה ניתנו ליהנות בהם אימא נגד ראשיהם אמר רב פפא שמע מינה תפילין מן הצד שריין ולא חיישינן דלמא מיגנדר ונפיל עלייהו ה"נ מסתברא דכנגד ראשיהן דאי אמרת תחת ראשיהן נהי דניתנו ליהנות בהן תיפוק ליה משום איסורא דכלאים

דף כז,ב גמרא הניחא למ"ד אבנטו של כ"ג לא זהו אבנטו של כהן הדיוט אלא למ"ד אבנטו של כהן הדיוט זהו אבנטו של כ"ג מאי איכא למימר וכי תימא כלאים בעליה ולבישה הוא דאסור אבל מימך תותיה שפיר דמי והתניא (ויקרא יט) לא יעלה עליך אבל אתה מציעו תחתך אבל אמרו חכמים אסור לעשות כן שמא תיכרך נימא אחת על בשרו וכי תימא דמפסיק מידי והאמר ר"ש א"ר יהושע בן לוי א"ר יוסי בן שאול משום קהלא קדישא שבירושלים אפילו עשר מצעות זו על גב זו וכלאים תחתיהן אסור לישן עליהן אלא ש"מ נגד ראשיהן ואי בעית אימא באותן שאין בהן כלאים רב אשי אמר בגדי כהונה קשין הן דאמר רב הונא בריה דרב יהושע הא נמטא גמזא דנרש שריא >ת"ש בגדי כהונה היוצא בהן למדינה אסור ובמקדש בין בשעת עבודה ובין שלא בשעת עבודה מותר מפני שבגדי כהונה ניתנו ליהנות בהן ש"מ ובמדינה לא והתניא בכ"א בו יום הר גריזים דלא למיספד כדאיתא ביומא פרק בא לו כ"ג קרוב וכו' עד איבעית אימא ראויין הן לבגדי כהונה ואי בעית אימא (תהילים קיט) עת לעשות לה' הפרו תורתך: אירע קרי באחד מהן [וכו']: מסייע ליה לר' יוחנן דאמר מחילות לא נתקדשו ובעל קרי משתלח חוץ לשני מחנות: והנרות דולקין מכאן ומכאן כו': רב ספרא הוה יתיב בבית הכסא אתא ר' אבא נחר ליה א"ל ליעול מר בתר דנפיק א"ל ר' אבא ע"כ לא סליקת לשעיר גמרת מילי דשעיר לאו הכי תנן מצאו נעול בידוע שיש שם אדם למימרא דלא מיבעי ליה למיעל ורב ספרא סבר דלמא מסוכן הוא כדתני' רשב"ג אומר עמוד החוזר מביא את האדם לידי הדרוקן סילון החוזר מביא את האדם לידי ירקון א"ל רב לחיאי בריה וכן א"ל רב הונא לרבה בריה חשיך תקין נפשך וקדים תקין נפשך כי היכי דלא תרחק תוב וגלי כסי וקום שטוף ושתי [שטוף] ואחית וכשאתה שותה מים שפוך מהן ואח"כ תן לתלמידך כדתניא לא ישתה אדם מים ויתן לתלמידו אלא אם כן שפך מהן ומעשה באחד ששתה מים ולא שפך מהן ונתן לתלמידו ואותו תלמיד איסטניס היה ולא רצה לשתות ומת בצמא באותה

שעה אמרו לא ישתה אדם מים ויתן לתלמידו א"כ שפך מהן רב אשי אמר הילכך האי תלמידא דשפיך קמי רביה לית ביה משום אפקירותא כל מילי לא תיפלוט באפי רבך בר מקרא ודייסא דכפתילה של אבר דמו תנן התם איש הר הבית היה מחזור על כל משמר ומשמר ואבוקות דולקות לפניו וכל משמר שאינו עומד וא"ל איש הר הבית

דף כה, א גמרא שלום עליך ניכר שהוא ישן חובטו במקלו ורשות היתה לו לשרוף את כסותו והם אומרים מה קול בעזרה קול בן לוי לוקה ובגדיו נשרפין שישן לו על משמר ר' אליעזר בן יעקב אומר פעם אחת מצאו את אחי אמי ישן ושרפו את כסותו א"ר חייא בר אבא כי מטי רבי יוחנן בהא מתניתא אמר הכי אשריהם לראשונים שאפילו על אונס שינה עושין דין שלא על אונס שינה על אחת כמה וכמה תניא רבי אומר איזו היא דרך ישרה שיבור לו האדם יאהב את התוכחות שכל זמן שתוכחות בעולם נחת רוח באה לעולם טובה וברכה באין לעולם ורעה מסתלקת מן העולם שנאמר (משלי כד) ולמוכיחים ינעם ועליהם תבא ברכת טוב ויש אומרים יחזיק באמונה יתירה שנאמר (תהילים קא) עיני בנאמני ארץ לשבת עמדי וגו' אמר רבי שמואל בר נחמני אמר ר' יונתן כל המוכיח את חברו לשם שמים זוכה לחלקו של הקדוש ברוך הוא שנאמר (משלי כח) מוכיח אדם אחרי ולא עוד אלא שמושכין עליו חוט של חסד שנאמר (משלי כח) חן ימצא ממחליק לשון: מצאו נעול יודע וכו' מי שהוא רוצה לתרום את המזבח [וכו'] : הא גופא קשיא אמרת מי שהוא רוצה לתרום את המזבח משכים וטובל עד שלא יבא הממונה אלמא לאו בפייס תליא מילתא והדר תני יבא ויפייס אלמא בפייס תליא מילתא אמר אביי לא קשיא כאן קודם תקנה כאן לאחר תקנה דתנן בראשונה כל מי שרוצה לתרום את המזבח תורם בזמן שהן מרובין רצין ועולין בכבש כל הקודם את חברו בתוך ארבע אמות זכה היו שנים שוין הממונה אומר להם הצביעו ומה הן מוציין אחת או שתים ואין מוציין גודל במקדש מעשה <ב' היו> שוין רצין ועולין בכבש ודחף אחד מהם את חברו ונשברה רגלו וכשראו בית דין שהיו באים לידי סכנה התקינו שלא יהו תורמין את המזבח אלא בפייס רבא אמר אידי ואידי לאחר תקנה והכי קתני מי שהוא רוצה לבא ולפייס משכים וטובל עד שלא יבא הממונה:

דף כה, א משנה נטל את המפתח ופתח את הפשפש ונכנס מבית המוקד לעזרה ונכנסו הכהנים אחריו ושתי אבוקות של אור בידם נחלקו לשתי כיתות אלו מהלכין באכסדרה דרך מזרח ואלו מהלכין באכסדרה דרך מערב היו בודקין והולכים עד שמגיעים למקום עושה חביתים הגיעו אלו ואלו אמרו שלום הכל שלום העמידו עושה חביתים לעשות חביתים מי שזכה לתרום את המזבח הוא יתרום והם אומרים הוי זהיר שלא תגע בכלי עד שתקדש ידיך ורגליך מן הכיור והרי המחיתה נתונה במקצוע בין הכבש למזבח במערבו של כבש אין אדם נכנס עמו ולא נר בידו אלא מהלך לאור המערכה לא היו רואין אותו

דף כה, ב משנה ולא היו שומעין את קולו עד שהיו שומעין קול העץ שעשה בן קטין מוכני לכיור והן אומרים הגיע עת קידש ידיו ורגליו מן הכיור נטל מחתת הכסף ועלה לראש המזבח פינה את הגחלים הילך חותה את המאוכלות הפנימיות ירד הגיע לרצפה הפך פניו לצפון הולך במזרחו של כבש כעשר אמות צבר את הגחלים על גבי הרצפה רחוק מן הכבש שלשה טפחים מקום שנותנים מוראת העוף ודישון מזבח הפנימי ודישון המנורה:

דף כה, ב גמרא ומי הוה אכסדראות בעזרה והא תניא רבי אליעזר בן יעקב אומר מנין שאין עושין אכסדראות בעזרה ת"ל (דברים טז) לא תטע לך אשרה כל עץ אצל מזבח ה'

אלהיך הכי קאמר לא תטע לך אשרה לא תטע לך כל עץ אצל מזבח ה' אלהיך אמר רב חסדא באכסדראות של בנין: היו בודקין והולכין כו': למימרא דחביתין הוו קדימי והתניא מנין שאין דבר קודם לתמיד של שחר ת"ל (ויקרא ו) וערך עליה העולה ואמר רבה העולה עולה ראשונה א"ר יהודה להחם חמין לרביכה:

מסכת תמיד פרק ב

דף כה, ב משנה ראוהו אחיו שירד והם רצים ובאים מהרו וקדשו ידיהם ורגליהם מן הכיור נטלו את המגרפות ואת הצינורות ועלו לראש המזבח האברים והפדרים שלא נתעכלו מבערב סולקין אותן על צדי המזבח אם אין צדדים מחזיקין סודרים אותם בסובב על הכבש החלו מעלין באפר על גב תפוח תפוח היה באמצע המזבח פעמים שהיו עליו כשלוש מאות כור וברגלים לא היו מדשנין אותו מפני שהוא נוי למזבח ומימיו **דף כט, א משנה** לא נתעצל הכהן מלהוציא את הדשן החלו מעלין בגזירין לסדר את המערכה וכי כל העצים כשרין למערכה הן כל העצים כשרין למערכה חוץ משל גפן ושל זית אבל באלו היו רגילין במרביות של תאנה של אגוז ושל עץ שמן סידר את המערכה גדולה מזרחה וחזיתה מזרחה וראשי גזירין הפנימים היו נוגעין בתפוח וריוח היה בין הגזירים שהיו מציתים את האליתא משם בררו משם עצי תאנה יפים סידר את המערכה שניה לקטורת כנגד מערבית דרומית משוך מן הקרן כלפי צפון ארבע אמות בעומד חמש סאין גחלים ובשבת בעומד שמונה סאין גחלים ששם היו נותנים שני בזיכי לבונה של לחם הפנים האברים והפדרים שלא <היו> נתעכלו מבערב מחזירין אותן למערכה והציתו שתי מערכות באש ירדו ובאו להם ללשכת הגזית:

דף כט, א גמרא אמר רבא גוזמא השקו את התמיד בכוס של זהב אמר רבא גוזמא אמר רבי אמי דברה תורה לשון הבאי דברו נביאים לשון הבאי דברו חכמים לשון הבאי דברה תורה לשון הבאי דכתיב (דברים א) ערים גדולות ובצורות בשמים בשמים ס"ד אלא גוזמא דברו חכמים לשון הבאי הא דאמרן תפוח והשקו את התמיד בכוס של זהב דברו נביאים לשון הבאי דכתיב (מלכים א א) <וכל עם הארץ> מחללים בחלילים וגו' ותבקע הארץ לקולם אמר רבי ינאי בר נחמני אמר שמואל בשלשה מקומות דברו חכמים בלשון הבאי ואלו הן תפוח גפן ופרכת לאפוקי מדרבא דתנן השקו את התמיד בכוס של זהב ואמר רבא גוזמא קא משמע לן הני אין התם לא אין עניות במקום עשירות תפוח הא דאמרן גפן דתניא גפן זהב היתה עומדת על פתח ההיכל ומודלה על גבי כלונסות וכל מי שמתנדב עלה

דף כט, ב גמרא או גרגיר או אשכול מביא ותולה בה אמר ר' אלעזר ברבי צדוק מעשה היה ונמנו עליה שלש מאות כהנים לפנותה פרוכת דתנן רבן שמעון בן גמליאל אומר משום רבי שמעון הסגן פרוכת עביה טפח על שבעים ושנים נימין נארגת ועל כל נימה ונימה עשרים וארבעה חוטין ארכה ארבעים אמה ורחבה עשרים אמה ומשמונים ושתיים ריבוא נעשית ושתיים עושין בכל שנה ושנה ושלוש מאות כהנים מטבילין אותה: החלו מעלין בגזירין לסדר את המערכה [וכו'] חוץ משל זית ומשל גפן [וכו']: הני מ"ט רב פפא

אמר משום דקטרי רב אחא בר יעקב אמר משום ישוב דארץ ישראל מיתבי (ויקרא א) על העצים אשר על האש עצים הנתוכים להיות אש ומאי ניהו דוקרי שפוד דלא קטרי ואזלי מקטר מתוכו וכי כל העצים כשרים למערכה הן כל העצים כשרים חוץ מן זית וגפן אבל באלו היו רגילין במרביות של תאנה ושל אגוז ושל עץ שמן רבי אליעזר מוסיף אף של מייש ושל אלון ושל דקל ושל חרוב ושל שקמה בשלמא למאן דאמר משום דקטרי בהא קמיפלגי דמר סבר אף על גב דלא קטרי מגואי כיון דקטרי מבראי לא מיייתנן ומר סבר כיון דלא קטרי מגואי אע"ג דמבראי קטרי מיייתנן אלא למאן דאמר משום ישוב דארץ ישראל דקל מי לית ביה משום ישוב דארץ ישראל אמר לך וליטעמך תאנה לית בה משום ישוב דארץ ישראל אלא מאי אית לך למימר בתאנה דלא עבידא פירא דקל נמי בדלא עביד פירא ומי איכא תאנה דלא עבידא פירא אין כדרחבה דאמר רחבה מיייתי תאיני חירותא

דף ל,א גמרא ושייפי להו בחבלא דצבתא דסריך עליה בזרא וקברי היכא דמסיק ימא שירטון קורה עבדא פירי לא עבדא ותלת בריכי מינייהו לא מחזקה להו גמלא: סידר את המערכה גדולה וכו': מאי טעמא רב הונא ורב חסדא חד אמר כדי שתהא הרוח מנשבת בה וחד אמר כדי שיהו מציתין את האליתא משם מיתבי ריוח היה בהן בין הגזירין שהיו מציתין את האליתא משם אמר לך מקומות מקומות עבדי:

מסכת תמיד פרק ג

דף ל,א משנה אמר להן הממונה בואו והפיסו מי השוחט ומי הזורק מי מדשן מזבח הפנימי מי מדשן את המנורה מי מעלה אברים לכבש הראש והרגל של ימין ושתי הידים העוקץ והרגל של שמאל החזה והגרה ושתי דפנות הקרביים והסולת והחביתין והיין הפיסו זכה מי שזכה אמר להן צאו וראו אם הגיע זמן שחיטה אם הגיע הרואה אומר ברקאי מתיא בן שמואל אומר האיר פני כל המזרח עד שהוא בחברון והוא אומר הן אמר להן צאו והביאו <לי והוציאו> טלה מלשכת הטלאים והרי לשכת הטלאים נתונה במקצוע צפונית מערבית ארבע לשכות היו שם אחת לשכת הטלאים ואחת לשכת החותמות ואחת לשכת בית המוקד ואחת לשכה שעושין בה לחם הפנים נכנסו ללשכת הכלים הוציאו משם תשעים ושלושה כלי כסף וכלי זהב השקו את התמיד בכוס

דף ל,ב משנה של זהב אע"פ שהוא מבוקר מבערב מבקרין אותו לאור אבוקות מי שזכה בדישון מזבח הפנימי ובדישון המנורה היו מקדימין וד' כלים בידם הטני והכוז ושני מפתחות הטני דומה לתרקב של זהב מחזיק קביים וחצי והכוז דומה לקיתון גדול של זהב ושתי מפתחות אחד שהוא יורד באמת השחי ואחד שהוא פותח כיון בא לו לפשפש הצפוני שני פשפושין היו לו לשער הגדול אחת בצפון ואחת בדרום שבדרום לא נכנס בו אדם עליו הוא מפורש ע"י יחזקאל שנאמר (יחזקאל מד) ויאמר אלי ה' השער הזה סגור יהיה לא יפתח ואיש אל יבא בו כי ה' אלהי ישראל בא בו והיה סגור נטל את המפתח ופתח את הפשפש ונכנס להתא ומהתא להיכל עד שמגיע לשער הגדול הגיע לשער הגדול העביר את הנגר ואת הפותחות ופתחו לא היה שוחט השוחט עד ששומע שער גדול שנפתח מיריחו

היו שומעין קול שער גדול שנפתח מיריחו היו שומעין קול מגריפה >מיריחו היו שומעין קול השיר< מיריחו היו שומעין קול בן ארזה מקיש בצלצל מיריחו היו שומעין קול החליל מיריחו היו שומעין קול גביני כרוז מיריחו היו שומעין קול העץ שעשה בן קטין מוכני לכיור מיריחו היו שומעין קול השיר מיריחו היה שומע קול השופר וי"א אף קולו של כ"ג בשעה שהוא מזכיר את השם ביה"כ מיריחו היו מריחין ריח פיטום הקטורת א"ר אלעזר בן דגלאי עזים היו לאבא בערי המכוור והיו מתעטשות מריח פיטום הקטורת מי שזכה בתמיד משכו והולך בבית המטבחים ומי שזכו באברים הולכין עמו בית המטבחים היה לצפוננו של מזבח ועליו ח' עמודים ננסים ורבעים של ארז על גביהן ואנקלאות של ברזל היו קבועין בהן וג' סדרים לכל אחד ואחד שבהן תולין ומפשיטין על שולחנות של שיש שבין העמודים מי שזכה בדישון מזבח הפנימי נכנס ונטל את הטני והניחו לפניו והיה חופן ונותן לתוכו ובאחרונה כיבד את השאר לתוכו והניחו ויצא מי שזכה בדישון המנורה נכנס ומצא ב' נרות <מזרחית> [מערבית] דולקין מדשן את השאר ומניח את אלו דולקין במקומן מצאן שכבו מדשן ומדליקן מן הדולקין ואח"כ מדשן את השאר ואבן היתה לפני המנורה ובה ג' מעלות שעליה כהן עומד ומטיב את הנרות ומניח את הכוז על מעלה שניה ויצא:

מסכת תמיד פרק ד

דף ל,ב משנה לא היו כופתין את הטלה אלא מעקדין אותו מי שזכו באברים אוחזין בו וכך היה עקידתו ראשו לדרום ופניו למערב והשוחט עומד במזרח ופניו למערב של שחר היה נשחט על קרן צפונית מערבית על טבעת שניה של בין הערבים היה נשחט על קרן מזרחית צפונית על טבעת שנייה שחט השוחט וקבל המקבל בא לו לקרן מזרחית צפונית ונותן מזרחה צפונה מערבית דרומית ונותן מערבה דרומה שירי הדם היה שופך אל יסוד דרומית

דף לא,א משנה לא היה שובר בו את הרגל אלא נוקבו מתוך ערקובו ותולה בו היה מפשיט ויורד עד שמגיע לחזה הגיע לחזה חתך את הראש ונתנו למי שזכה בו חתך את הכרעים ונתנן למי שזכה בהן מרק את ההפשט קרע את הלב והוציא את דמו חתך את הידים ונתנן למי שזכה בהן עלה לרגל הימנית חתכה ונתנה למי שזכה בה וב' ביצים עמה קרעו ונמצא כולו גלוי לפניו נטל את הפדר ונתנו על בית שחיטת הראש מלמעלה נטל את הקרביים ונתנן למי שזכה בהן להדיחן והכרס מדיחין אותה בבית המדיחין ומדיחין אותה כל צרכה והקרביים מדיחין אותן שלש פעמים במעוטן על שולחנות של שיש שבין העמודים נטל את הסכין והפריש את הריאה מן הכבד ואצבע הכבד מן הכבד ולא היה מזיזה ממקומה נוקב את החזה ונתנה למי שזכה בה עלה לדופן הימנית היה חותך ויורד עד השדרה ולא היה נוגע בשדרה עד שמגיע לבין ב' צלעות דקות חתכה ונתנה למי שזכה בה והכבד תלויה בה בא לו לגרה הניח בה שתי צלעות מכאן וב' צלעות חתכה ונתנה למי שזכה בה הקנה והלב והריאה תלויים בה בא לו לדופן השמאלית הניח בה שתי צלעות דקות מלמעלן ושתי צלעות דקות מלמטן וכך היה מניח בחבירתה נמצא מניח שתיים שתיים

מלמעלן שתיים שתיים מלמטן חתכה ונתנה למי שזכה בה והשדרה עמה והטחול תלוי בה והיא היתה גדולה אלא של ימין קורין גדולה שהכבד תלויה בה בא לו לעוקץ חתכו ונתנו למי שזכה בו האליה ואצבע הכבד וב' כליות עמו נטל את הרגל השמאלית חתכה ונתנה למי שזכה בה נמצאו כולן עומדים בשורה והאברים בידם

דף לא, ב משנה הראשון בראש וברגל הראש בימינו וחוטמו כלפי זרועו קרניו בין אצבעותיו בית שחיטתו מלמעלן והפדר נתון עליה הרגל של ימין בשמאלו ובית עורן לחוץ השני בשתי ידיים של ימין בימינו ושל שמאל בשמאלו ובית עורן לחוץ השלישי בעוקץ וברגל העוקץ בימינו והאליה מדולדלת בין אצבעותיו ואצבע הכבד ושתי כליות עמו הרגל של שמאל בשמאלו ובית עורן לחוץ הרביעי בחזה ובגרה החזה בימינו והגרה בשמאלו וצלעותיו בין שני אצבעותיו החמישי בשתי דפנות של ימין בימינו ושל שמאל בשמאלו ובית עורן לחוץ הששי בקרבים הנתונים בבזך וכרעים על גביהן מלמעלה הז' בסולת השמיני בחביתים התשיעי ביין הלכו ונתנום מחצי כבש ולמטה במערבו ומלחום וירדו ובאו להן ללשכת הגזית לקרות את שמע:

דף לא, ב גמרא תנא יד ורגל כעקידת יצחק בן אברהם: לא היו כופתין את הטלה מאי טעמא רב הונא ורב חסדא חד אמר משום בזיון קדשים וחד אמר משום דמהלך בחוקי העמים מאי בינייהו איכא בינייהו דכפתייה בשיראי אי נמי בהוצא דדהבא תנן התם שלש עשרה שולחנות היו במקדש שמונה של שיש בבית המטבחים שעליהם מדיחין את הקרבים ב' במערבה של כבש אחד של שיש ואחד של כסף על של שיש נותנין את האברים ועל של כסף כלי שרת ובאולם שנים מבפנים על פתח הבית אחד של כסף ואחד של זהב על של כסף נותנין לחם הפנים בכניסתו ועל של זהב ביציאתו שמעלין בקודש ולא מורידין ואחד של זהב בפנים שעליו לחם הפנים תמיד מכדי אין עניות במקום עשירות אמאי עבדי דשיש ניעבדו דכסף ניעבדו דזהב אמר רב חיינא בשם רבי אסי ורבי אסי בשם רבי שמואל בר רב יצחק מפני שהוא מרתיח: של שחר היה נשחט על קרן מזרחית צפונית: מנא הני מילי אמר רב חסדא דאמר קרא (במדבר כח) שנים ליום כנגד היום תניא נמי הכי שנים ליום כנגד היום אתה אומר נגד היום או אינו אלא חובת היום כשהוא אומר (במדבר כח) את הכבש אחד תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים הרי חובת היום אמור הא מה אני מקיים שנים ליום נגד היום הא כיצד תמיד של שחר היה נשחט על קרן צפונית מערבית על טבעת שניה ושל בין הערבים היה נשחט על קרן צפונית מזרחית על טבעת שניה: עשרה דברים שאל אלכסנדרוס מוקדון את זקני הנגב אמר להן

דף לב, א גמרא מן השמים לארץ רחוק או ממזרח למערב אמרו לו ממזרח למערב תדע שהרי חמה במזרח הכל מסתכלין בה חמה במערב הכל מסתכלין בה חמה באמצע רקיע אין הכל מסתכלין בה וחכמים אומרים זה וזה כאחד שוין שנאמר (תהילים קג) כגבוה שמים על הארץ [וגו'] כרחוק מזרח ממערב ואי חד מינייהו נפיש נכתוב תרווייהו כי ההוא דנפיש ואלא חמה באמצע רקיע מ"ט אין הכל מסתכלין בה משום דקאי להדיא ולא כסי ליה מידי אמר להן שמים נבראו תחלה או הארץ אמרו שמים נבראו תחלה שנא' (בראשית א) בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ אמר להן אור נברא תחלה או חשך אמרו לו מילתא דא אין לה פתר ונימרו ליה חשך נברא תחלה דכתיב (בראשית א) והארץ היתה תהו ובהו וחשך והדר ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור סברי דילמא אתי

לשיולי מה למעלה ומה למטה מה לפנים ומה לאחור אי הכי שמים נמי לא נימרו ליה מעיקרא סבור אקראי בעלמא הוא דקא שייל כיון דחזו דקהדר שאיל סברי לא נימא ליה דילמא אתי לשיולי מה למעלה מה למטה מה לפנים ומה לאחור אמר להם אידין מתקרי חכים אמרו ליה איזהו חכם הרואה את הנולד אמר להם אידין מתקרי גבור אמרו לו איזהו גבור הכובש את יצרו אמר להן אידין מתקרי עשיר אמרו ליה איזהו עשיר השמח בחלקו אמר להן מה יעביד איניש ויחיה אמרו ליה ימית עצמו מה יעביד איניש וימות יחיה את עצמו אמר להן מה יעביד איניש ויתקבל על ברייתא אמרו יסני מלכו ושלטן אמר להו דידי טבא מדידכו ירחם מלכו ושלטן ויעבד טיבו עם בני אינשא אמר להן בימא יאי למידר או ביבשתא יאי למידר אמרו ליה ביבשתא יאי למידר דהא כל נחותי ימא לא מיתבא דעתיהון עד דסלקין ליבשתא אמר להן אידין מנכון חכים יתיר אמרו לו כולנא כחדא שוויין דהא כל מילתא דאמרת לנא בחד פתרנא לך אמר להן מה דין אתריסתון לקבלי אמרו ליה סטנא נצח אמר להן הא אנא מקטילנא יתכון בגזירת מלכין אמרו ליה שלטן ביד מלכא ולא יאי למלכא כזב מיד אלביש יתהון לבושין דארגוון ושדי מניכא דדהבא על צואריהון אמר להן בעינא דאיזל למדינת אפריקי אמרו ליה לא מצית אזלת דפסקי הרי חשך אמר להן לא סגיא דלא אזלינא אמטו הכי משיילנא לכו אלא מאי אעביד אמרו ליה אייתי חמרי לובאי דפרשי בהברא ואייתי קיבורי דמתני וקטר בהאי גיסא דכי אתית <באורחא> נקטת בגוייהו ואתית לאתרך עבד הכי ואזל מטא לההוא מחוזא דכוליה נשי בעי למיעבד קרבא בהדייהו אמרו ליה אי קטלת לך יאמרו נשי קטל אי קטילנא לך יאמרו מלכא דקטלוהו נשי אמר להן אייתו לי נהמא אייתו ליה נהמא דדהבא אפתורא דדהבא

דף לב,ב גמרא אמר להו מי אכלי אינשי נהמא דדהבא אמרו ליה אלא אי נהמא בעית לא הוה לך באתרך נהמא למיכל דשקלית ואתית להכא כי נפיק ואתי כתב אבבא דמחוזא אנא אלכסנדרוס מוקדון הויתי שטייא עד דאתיתי למדינת אפריקי דנשיא ויליפת עצה מן נשיא כי שקיל ואתי יתיב אההוא מעיינא קא אכיל נהמא הווי בידיה גולדני דמלחא בהדי דמחורי להו נפל בהו ריחא אמר ש"מ האי עינא מגן עדן אתי איכא דאמרי שקל מהנהו מיא טרא באפיה איכא דאמרי אידלי כוליה עד דמטא לפתחא דגן עדן רמא קלא פתחו לי בבא אמרו ליה (תהילים קיח) זה השער לה' וגו' אמר להון אנא נמי מלכא אנא מיחשב חשיבנא הבו לי מידי יהבו ליה גולגלתא חדא אתייה תקליה לכוליה דהבא וכספא דידיה בהדיה לא הוה מתקליה אמר להון לרבנן מאי האי אמרי גולגלתא דעינא דבישרא ודמא דלא קא שבע אמר להו ממאי דהכי הוא שקלי קלילי עפרא וכסייה לאלתר תקלא דכתיב (משלי כז) שאול ואבדון לא תשבענה וגו' תנא דבי אליהו גיהנם למעלה מן הרקיע וי"א לאחורי הרי חשך תנא רבי חייא כל העוסק בתורה בלילה שכינה כנגדו שנאמר (איכה ב) קומי רוני בלילה לראש אשמורות שפכי כמים לבך נכח פני ה' <וגו'> אמר ר"א בן עזריה תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם שנאמר (ישעיהו נד) וכל בניך לימודי ה' ורב שלום בניך:

מסכת תמיד פרק ה

דף לב, ב משנה אמר להם הממונה ברכו ברכה אחת והם ברכו קראו עשרת הדברות שמע והיה אם שמוע ויאמר ברכו את העם שלש ברכות אמת ויציב ועבודה וברכת כהנים ובשבת מוסיפין ברכה אחת למשמר היוצא: ב אמר להם חדשים לקטרת בואו והפיסו זכה מי שזכה אמר להם חדשים עם ישנים בואו והפיסו מי מעלה אברים מן הכבש למזבח ר"א בן יעקב אומר המעלה אברים לכבש הוא מעלה אותן ע"ג המזבח: ג מסרום לחזנים היו מפשיטין אותם את בגדיהם ולא היו מניחין עליהם אלא מכנסים בלבד וחלונות היו שם וכתוב עליהם תשמיש הכלים: ד מי שזכה בקטרת ה' נוטל את הכף והכף דומה לתרקב גדול של זהב מחזקת שלשה קבין והבזך היה בתוכו

דף לג, א משנה מלא וגדוש קטרת וכסוי היה לו וכמין מטוטלת היה עליו מלמעלן: ה מי שזכה במחתה נטל מחתת הכסף ועלה לראש המזבח ופנה את הגחלים הילך וחתה >מן המאוכלות הפנימיות< ירד ועירן לתוך של זהב נתפזר ממנו כקב גחלים והיה מכבדן לאמה ובשבת היה כופה עליהן פסכתר ופסכתר היתה כלי גדול מחזקת לתך ושתי שרשרות היו בה אחת שהוא מושך בה ויורד ואחת שהוא אוחז בה מלמעלן בשביל שלא תתגלגל ושלשה דברים היתה משמשת כופין אותה על גבי גחלים ועל השרץ בשבת ומורידין בה את הדשן מעל גבי המזבח: ו הגיעו בין האולם ולמזבח נטל אחד את המגרפה וזורקה בין האולם ולמזבח אין אדם שומע קול חבירו בירושלים מקול המגרפה ושלשה דברים היתה משמשת כהן ששומע את קולה יודע שאחיו הכהנים נכנסים להשתחוות והוא רץ ובא ובן לוי שהוא שומע את קולה יודע שאחיו הלויים נכנסים לדבר בשיר והוא רץ ובא וראש המעמד היה מעמיד את הטמאים בשער המזרח:

מסכת תמיד פרק ו

דף לג, א משנה החלו עולים במעלות האולם מי שזכו בדישון מזבח הפנימי והמנורה היו מקדימים לפניהם מי שזכה בדישון מזבח הפנימי נכנס ונטל את הטני והשתחוה ויצא מי שזכה בדישון המנורה נכנס ומצא שתי נרות מערביים דולקין מדשן את המזרחי ומניח את המערבי דולק שממנו היה מדליק את המנורה של בין הערבים מצאו שכבה מדשנו ומדליקו ממזבח העולה נטל את הכוז ממעלה שניה והשתחוה ויצא: ב מי שזכה במחתה צבר את הגחלים על גבי המזבח ורדדן בשולי המחתה והשתחוה ויצא: ג מי שזכה בקטרת היה נוטל את הבזך מתוך הכף ונותנו לאוהבו או לקרובו נתפזר ממנו לתוכו ונותנו לו בחפניו ומלמדים אותו הוי זהיר שמא תתחיל מפניך שלא תכזה התחיל מרדדן ויוצא לא היה המקטיר מקטיר עד שהממונה אומר לו הקטר ואם היה כ"ג הממונה אומר לו אישי כהן גדול הקטר פרשו העם והקטיר והשתחוה ויצא:

מסכת תמיד פרק ז

דף לג, ב משנה בזמן שכ"ג נכנס להשתחות שלשה או חזין בו אחד בימינו ואחד בשמאלו ואחד באבנים טובות וכיון ששמע הממונה קול רגליו של כ"ג שהוא יוצא הגביה לו את הפרוכת נכנס <יוצא> והשתחוה ויצא נכנסו אחיו הכהנים השתחוו ויצאו: ב באו ועמדו על מעלות האולם עמדו הראשונים לדרום אחיהם הכהנים וחמשה כלים בידם הטני ביד אחד והכוז ביד אחד והמחתה ביד אחד והבזך ביד אחד וכפיו וכסויו ביד אחד וברכו את העם ברכה אחת אלא שבמדינה אומרים אותה שלש ברכות ובמקדש ברכה אחת במקדש היו אומרים את השם ככתבו ובמדינה בכנויו במדינה הכהנים נושאים את ידיהם כנגד כתפיהם ובמקדש על גבי ראשיהן חוץ מכהן גדול שאין מגביה את ידיו למעלה מן הציץ ר' יהודה אומר אף כהן גדול מגביה את ידיו למעלה מן הציץ שנאמר (ויקרא ט) וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם: ג בזמן שכ"ג רוצה להקטיר היה עולה בכבש והסגן בימינו הגיע למחצית הכבש אחז הסגן בימינו והעלהו והושיט לו הראשון הראש והרגל וסמך עליהן וזרקן והושיט השני לראשון שתי הידים נותנן לכהן גדול וסמך עליהן וזרקן נשמט השני והלך לו וכך היו מושיטין לו שאר כל האברין והוא סומך עליהן וזרקן ובזמן שהוא רוצה הוא סומך ואחרים זורקין בא לו להקיף את המזבח מהיכן הוא מתחיל מקרן דרומית מזרחית מזרחית צפונית מערבית מערבית דרומית נתנו לו יין לנסך הסגן עומד על הקרן והסודרים בידו שני כהנים עומדין על שלחן החלבים ושתי חצוצרות בידם תקעו והריעו ותקעו באו ועמדו אצל בן ארזא אחד מימינו ואחד משמאלו שחה לנסך והניף הסגן בסודרים והקיש בן ארזא בצלצל ודברו הלויים בשיר הגיעו לפרק תקעו והשתחוו העם על כל פרק תקיעה ועל כל תקיעה השתחויה זהו סדר התמיד לעבודת בית אלהינו יהי רצון שיבנה במהרה בימינו אמן: ד השיר שהיו הלויים אומרים במקדש ביום הראשון היו אומרים (תהילים כד) לה' הארץ ומלוואה תבל ויושבי בה בשני היו אומרים (תהילים מח) גדול ה' ומהולל מאד בעיר אלהינו הר קדשו בשלישי היו אומרים (תהילים פב) אלהים נצב בעדת אל בקרב אלהים ישפוט ברביעי היו אומרים (תהילים צד) אל נקמות ה' אל נקמות הופיע בחמישי היו אומרים (תהילים פא) הרנינו לאלהים עוזנו הריעו לאלהי יעקב בששי היו אומרים (תהילים צג) ה' מלך גאות לבש לבש וגומר בשבת היו אומרים (תהילים צב) מזמור שיר ליום השבת מזמור שיר לעתיד לבוא ליום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים: